image
not
available

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
RACCOLTA
VILLAROSA
E
NA 7/6

A
V-1

Raccolta Vill.
E. 7[16]

BULLARUM
PRIVILEGIORUM AC DIPLOMATUM
Romanorum Pontificum
AMPLISSIMA COLLECTIO

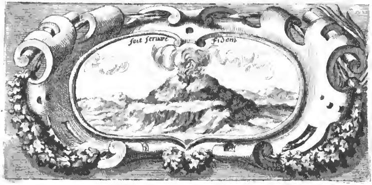
Cui acceſſere Pontificum omnium Vitæ, Notæ, & Indices opportuni.

OPERA ET STUDIO

CAROLI COCQUELINES.

TOMUS QUARTUS
PARS PRIMA.

Ab HADRIANO VI. ad PAULUM IV. ſcilicet ab Anno 1521. ad 1559.

ROMÆ, MDCCXLV.

TYPIS, ET SUMPTIBUS HIERONYMI MAINARDI.
SUPERIORUM FACULTATE.

Digitized by Google

Digitized by Google

Eminentiſſimo, & Reverendiſſimo PRINCIPI

D. THOMÆ

DE ALMEYDA

S. R. E. CARDINALI

PATRIARCHÆ LISBONEN.

HIERONYMUS MAINARDUS F. P.

PRiſco atque conſtanti Majorum more, CARDINALIS AMPLISSIME, ſervatum eſt, ut qui præclara quæque Volumina ſunt edituri, Heroes ex

Digitized by Google

primariis illuſtrium Virorum ordinibus, dignitatibus, muneribus, virtutibus, præclariſque factis præſtantes quærant, quibus illa dedicent. Hoc autem ſapientiſſimum inſtitutum multo magis ſibi locum vindicat, ubi de iis agitur publicæ auctoritatis Libris, qui delectis congruentes Perſonis, viciſſim ſibi decus impertiunt, & apud exteros variarum Nationum, & Regionum Populos, ad quos perferri, ac publicari contigerit, dignum communi celebratione nomen proferant, & amplificent. His ego cauſſis, & rationibus motus, Primam Tomi Quarti Bullarii Romani Partem, quam Typis meis impreſſam, publicæ utilitati, communique Judicum, & Juriſconſultorum uſui profuturam evulgo, Tibi, PATRIARCHA AMPLISSIME, inſcribo, & conſecro. Talis enimvero es, PRINCEPS EMINENTISSIME, ut quum Dignitatum amplitudine, ac bene geſtis muneribus non ita multos pares habeas, virtute tamen nulli ſecundus habearis, & prædiceris. Egregiæ dotes animi magis magiſque præſtans genus illuſtrant, tam arcte autem præclaro generi ſplendida virtus inhæſit, ut altera alteri per omnes vitæ gradus viſa ſit decus, & ornamentum auxiſſe. Natus ſiquidem ex nobiliſſima Familia Almeida, Comitatibus de Avintes, & Lauradio, in Luſitania cum primis clara, & inter Regni primores Principes cooptata,

Patrem

Digitized by Google

Patrem habuiſti Comitem Antonium de Almeida, Virum non uno nomine præſtantiſſimum, Matrem vero Mariam Antoniam Borboniam ex Comitibus de Arcos, pari Nobilitate, ac virtutum ſplendore ornatam fœminam. Quorum inſignem pietatem imitatus, aviti generis, atque utriuſque majorum gloriam ab ineunte ætate novis meritis cumulaſti. In Regium proinde Senatum Juvenis cooptatus, tum ſummæ rei a ſecretis delectus, ob inſignium virtutum præſtantiam ſublimioribus muneribus, ac dignitatibus omnium ſapientium judicio digniſſimus es reputatus. Hiſce de cauſſis quum Regi, Regnoque univerſo gratiſſimus, & acceptiſſimus eſſes, ſpectatæ virtutis fama ad CLMENTEM quoque XI. immortalis memoriæ Pontificem Maximum delata eſt. A quo mature comprobatus, primum Lamacenſis, tum Portugallenſis, poſtremo Lisbonenſis Patriarcha renunciatus fuiſti. Quos ampliſſimos ſacræ dignitatis gradus magno cum omnium plauſu, tui ſemper ſimilis, tam vigilanter, ſanctęque geſſiſti, ut CLEMENS XII. Summus Pontifex anno Domini ſeptingenteſimo triceſimo ſeptimo ſupra milleſimum Eminentiſsimo Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Ordini adſcripſerit, honorificentiſsime de tuis meritis, & multiplici virtute præfatus. Neque id mirum. Noverat enim ſapientiſsimus Pontifex inſignem doctri-

nam

nam atque prudentiam , qua exornaris : noverat etiam flagrantiſsimum Religionis ſtudium , quo ubicumque res exegit , de creditis Tibi Populis , & Orthodoxa Eccleſia bene meritus es . Nec præterea latebant præcipua veneratio , & obſequium , quibus ſacratiſsimam Sancti Petri Sedem conſtantiſsime proſequutus fuiſti : & , ut Epiſcopum , & Cardinalem decet , illuſtrioribus in dies exemplis proſequeris. Splendidiſſimæ virtutis egregia etiam argumenta præbuiſti Sanctiſsimo Domino Noſtro BENEDICTO PAPÆ XIV. Chriſtianam Eccleſiam feliciter gubernanti ; qui quum pro negotiorum, temporum , ac locorum opportunitate res graviſsimas , ac difficillimas Tibi commiſiſſet , ea prudentia , ex voto confeciſti , ut conceptam jampridem exſpectationem , omnibus numeris, & partibus impleveris . Tantis illuſtris ornamentis apud Luſitanos perinde ac exteros eximiis laudibus celebraris : neque ullus fere eſt præſtantium Perſonarum ordo , ad quem virtutum tuarum fama non pervaſerit . Iis ego ſuffragaturus , etſi non pro meritis , ſaltem pro facultate , honorificum Teſtimonium poſteritati addo ; hoc Tibi CARDINALIS AMPLISSIME , Volumen dedicans , quod Summorum Pontificum Hadriani Sexti , Clementis Septimi, Pauli Tertii , Julii item Tertii , Marcelli Secundi , & Pauli Quarti Conſtitutiones complectitur . Id autem ea potiſsimum de cauſsa præ-

ſtiti,

ſtiti, ut hoc etiam monimenti genere Nomen tuum exornatum, una cum ſacris Legibus in Orbe Literario, atque Catholico perennet illuſtrius. Accedet ſimul ab Eminentia Tua validiſsimum mihi, ac Typographiæ meæ Patrocinium: quod quidem memoratis nominibus tanti facio, quantum verbis non poſſum exprimere.

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendiſſimo Patri Sacri Palatii Apoſtolici Magiſtro.

F. M. de Rubeis Archiep. Tarſi Viceſger.

IMPRIMATUR,

Fr. Aloyſius Nicolaus Ridolfi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apoſtolici Magiſter.

INDEX

Digitized by Google

INDEX

CHRONOLOGICUS

PONTIFICUM,

Quorum Bullæ in hac Quarti Tomi Parte Prima continentur.

HADRIANUS VI.	Anno 1522	Pag. 1
CLEMENS VII.	1523	17
PAULUS III.	1534	112
JULIUS III.	1550	258
MARCELLUS II.	1555	314
PAULUS IV.	1555	315

Digitized by Google

INDEX
ALPHABETICUS.
PONTIFICUM,

Quorum Bullæ in hac Quarti Tomi Parte Prima continentur.

CLEMENS VII.	habet Conſtit.	L.
HADRIANUS VI.	habet Conſtit.	VI.
JULIUS III.	habet Conſtit.	XXXV.
MARCELLUS II.	non habet Conſtit.	
PAULUS III.	habet Conſtit.	LXV.
PAULUS IV.	habet Conſtit.	XXXII.

Digitized by Google

INDEX RUBRICARUM
BULLARUM ET PRIVILEGIORUM OMNIUM,
Quæ in hac Tomi Quarti Parte Prima continentur.

Quæ hoc Indice ☞ *deſignantur, erant in editione Cherubini.*

HADRIANUS VI.

I.

Declaratio, & revocatio conceſſionum Juriſpatronatus, & præſentandi ad beneficia Eccle- ☞ ſiaſtica, a Sede Apoſtolica, & ejus Officialibus ab anno primo Pontificatus Innocentii Papæ VIII. citra factarum. Pag. 1

II.

Hortatur Fridericum Saxoniæ Ducem, ut Marti- ☞ num Lutherum hæreſiarcham dimittat, ejuſque relictis erroribus, Catholicam Fidem ſequatur. 2

III.

Ad parandam expeditionem contra Turcas Treugas Triennalibus Principibus Chriſtianis indicit ſub pœna excommunicationis incurrenda per infractores. 7

IV.

Adminiſtratio Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, ☞ de Calatrava, & de Alcantara, in Regnis Hiſpaniarum inſtitutarum, Ordinis S. Auguſtini, & Ciſtercienſis, Coronæ Regiæ perpetuo conceditur, cum omnibus juribus, quæ earum Magni Magiſtri habere conſueverunt. 9

V.

Canonizatio S. Bennonis Epiſcopi Miſnenſis, ejuſque ☞ in SS. Confeſſorum numerum relatio, cum ejus Feſtivitatis pro die 16. Maii inſtitutione, & Indulgentiarum pro ea die ad illius ſepulchrum quotannis accedentibus elargitione. 12

VI.

Contra Chriſtianam fidem ſuſceptam abnegantes, ☞ ſacramentis abutentes, ſortilegiiſque, & maleficiis alios lædentes, ab Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis, graviter puniendos. 16

CLEMENS VII.

I.

Canonizatio S. Antonini Archiepiſcopi Florenti- ☞ ni, profeſſoris Ordinis Fratrum Prædicatorum Sancti Dominici, cum inſtitutione ſuæ feſtivitatis pro die 2. menſis Maii, ex Conſtitutione Hadriani VI. 17

II.

Gratiæ, immunitates, & privilegia Abbatis Con- ☞ ventus Fratrum S. Antonii Viennen. Ordinis S. Auguſtini, ex Conſtitutione Leonis X. 25

III.

Inſtitutio Collegii 60. virorum, ad curandam per- ☞ fectionem Fabricæ Baſilicæ S. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe, cum facultate deputandi Judicem ad cognitionem cauſarum intereſſe d. Fabricæ concernentium. 31

IV.

Juriſdictio Judicis Curiæ Ripettæ Almæ Urbis, co- ☞ gnoſcendi cauſas civiles occaſione mercium per Ripettam vehendarum, & nonnullas cauſas criminales. 35

V.

Privilegia pro abundantia rei frumentariæ, & agri- ☞ cultura in diſtrictu Almæ Urbis. 36

VI.

Juriſdictio, & facultates Conſervatorum Ordinis ☞ Fratrum Minorum S. Franciſci de Paula, in litibus, cauſis, & controverſiis. 40

VII.

Facultas Fratrum Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Re- ☞ demptionis Captivorum quærendi eleemoſynas pro opere dictæ Redemptionis, non obſtante quacumque prohibitione contra quæſtores. 42

VIII.

Confirmatio, & extenſio Conſtitutionum a Præde- ☞ ceſſoribus Pont. editarum circa ea, quæ obſervanda ſunt, quoad impetrationes beneficiorum Eccleſiaſticorum Conſiſtorialium. 43

IX.

Approbatio, & extenſio Conſtitutionum Pii II., Pau- ☞ li II., Sixti IV., Julii II., & Leonis X. contra homicidas, bannitos, ſumenteſque vindictam de propinquis offendentis, necnon brigoſos, &c. Ac Barones, & Communitates eorum Territoria a prædictis non cuſtodientes in Statu Eccleſiaſtico. 44

X.

Approbatio Congregationis Clericorum Regularium (qui deinde Theatini noncupati ſunt) cum largitione omnium gratiarum, & privilegiorum Congregationis Canonicorum Regular. Lateranen. 47

X I.

Declaratio circa expenſas fieri permiſſas Militiæ de Calatrava, Ordinis Ciſtercienſis, de communi Theſauro dictæ Militiæ. 48

X I I.

Facultas Collegii deputatorum Fabricæ Baſilicæ Sancti Petri de Urbe, componendi pro ſubventione dictæ Fabricæ ſuper legatis, Loco Pio, vel perſonæ incertæ, aut ignotæ, & pro male ablatis, maleve oblatorum reſtitutione relictis, ac bonis Eccleſiarum, & beneficiorum occupatis, &c. 49

X I I I.

Privilegia, indulta, & exemptiones Auditorum Rotæ Romanæ. 52

X I V.

Confirmatio inſtitutionis Monaſterii B. Mariæ Magdalenæ, pro impudicis mulieribus, ad honeſtam vitam ſe convertentibus in Urbe, cum declaratione circa ſpolia impudicarum mulierum ei applicata. 59

X V.

Quod Fratres Minores de Obſervantia Ordinis Sancti Franciſci poſſint componere cum hæredibus teſtatorum, ſuper legatis Ordini relictis. 62

X V I.

Quod in Statu Eccleſiaſtico, cauſæ ceſſionis, & diſcuſſionis bonorum, aut dilationis quinquennalis, ſive beneficii, Cap. *Pervenit*, & Cap. *Odoardus*, ſpatio trium menſium terminentur. 63

X V I I.

Ordinationes obſervandæ per Notarios Rev. Cam. Apoſt. circa adnotationem, & extenſionem conſenſuum, de ceſſionibus jurium, & reſignationibus Beneficiorum Eccleſiaſticorum. Necnon circa literas Apoſt. deſuper expediendas. ac mandata per Judices, eorum conſenſuum vigore concedenda. 64

X V I I I.

De diſpenſatione Fratrum Militiæ de Calatrava Ordinis Ciſtercienſis, circa ordinationes quibus cavetur, quod ipſi non nudi, & cincti dormiant, tam diurnis, quam nocturnis horis, divina officia recitent. 67

X I X.

Quod Syndici, & Procuratores Fratrum Minorum Ordinis S. Franciſci de Obſervantia, & Monialium S. Claræ, cum eorum conjugibus, atque filiis, domibus, & Monaſteriis eorum ſervientes. gaudeant omnibus gratiis, & favoribus, ac privilegio fori, quibus ipſi Fratres potiuntur, & gaudent. 68

X X.

Erectio Cathedralis Eccleſiæ Theatin. in Metropolitanam cum juriſdictione, ſuperioritate, ac prifinitione ſuffraganeorum. 69

X X I.

Procuratori Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ aſſignatur vigeſima portio omnium pœnarum, quæ ex cauſis criminalibus, aut ab eis procedentibus, ad eamdem Cameram, ipſo, vel ejus ſubſtitutis procurantibus perveniunt. 69

X X I I.

Animadverſio contra illos, qui Sal Cameræ Apoſtolicæ rapiunt, diſtrahunt, vel alias quomodolibet illius aſportationem impediunt, ac perturbant. 70

X X I I I.

Statuta, Conſtitutiones, privilegia, indulta, exemptiones, libertates, conceſſiones, immunitates, & gratias Senatus, Populique Romani innovat, aliaque circa Conſervatorum Salaria, & Lectorum ſtipendia decernit. 72

X X I V.

Approbatio Congregationis Fratrum Eremitarum, nunc Capuccinorum, Ordinis Minorum Conventualium S. Franciſci, cum habitus præfinitione, gratiarumque, & privilegiorum conceſſione. 73

X X V.

Communitas Civitatis Brixienſis de exacta pro Lutheranæ hæreſis extirpatione protinus adhibita diligentia laudatur. Amplaque juriſdictio Epiſcopo, & Inquiſitoribus datur, contra perfidum ejuſmodi hæreticorum, eorumque complicum genus, procedendi. 74

X X V I.

Exemptio Monacorum Eremitarum Sancti Romualdi Montis Coronæ Ordinis Camaldulenſis, ſub Regula Sancti Benedicti, & auctoritas eorum Majoris. 76

X X V I I.

Approbatio Conſtitutionum Eremitarum Societatis Sancti Romualdi nuncupat. 76

Curſo-

Digitized by Google

XXVIII.

Curſores Papæ & Mandatarii aliarum Curiarum Urbis, in quibus cauſis citare, intimare, &c. valeant. 77

XXIX.

De Syndicatu Judicum, & Officialium Status Eccleſiaſtici. 79

XXX

Sanctimoniales Monaſterii S. Mariæ Campi Martii Ordinis Sancti Benedicti, ſub cura Fratrum Ordinis ejuſdem Servorum Beatæ Mariæ perpetuam ſibi Abbatiſſam eligere poſſe decernit. 82

XXXI.

Declaratio, quod electio Succeſſoris hujus Papæ, Bonoo iam, Viennam, vel alibi profecturi, fiat in ipſa Urbe, ſi ante ad eam reditum, ipſe deceſſerit. Et innovatio Conſtitutionum Alexandri III., Gregorii X., & Clementis V. circa electionem Papæ. 84

XXXII.

Approbatio Electionis, & Coronationis Caroli V. in Romanorum Regem, & Imperatorem electi. 85

XXXIII.

Inquiſitorum hæreticæ pravitatis facultas, procedendi adverſus quoſcumque etiam Regulares cujuſcumque Ordinis, in cauſis hæreſis, Indulgentiaſque concedendi Confratribus Societ. Cruceſignatorum, pro ſervitio Sanctæ Inquiſitionis. 87

XXXIV.

Coronatio Caroli V. Imperatoris, in Civitate Bononia Provinciæ Lombardiæ. 88

XXXV.

Inſtitutio Rotæ, ad cauſas, & lites cognoſcendas, & decidendas, in Civitate Peruſii, Provinciæ Hetruriæ, in Statu Eccleſiaſtico. 89

XXXVI.

Confirmatio Infeudationis Inſularum Tripolis, Melitæ, & Terræ Gaudiſii a Carolo Romanorum Imperatore Hoſpitali Sancti Joannis Hieroſolymitani conceſſarum. 90

XXXVII.

Filii Presbyterorum, ex fornicatione nati, Beneficia Eccleſiaſtica per eorum patres obtenta, minime obtinere poſſint. 92

XXXVIII.

Approbatio gratiarum, & privilegiorum Ordinis Fratrum, ac Monialium B. Mariæ de Monte Carmelo, & conceſſio quorumcumque aliorum indultorum, omnibus aliis Ordinibus conceſſorum, & concedendorum. Et indulgentiarum elargitio pro Confratribus utriuſque ſexus Confraternitatum inſtitutarum in loco dicti Ordinis. 93

XXXIX.

Approbatio ſtatutorum, & ordinationum pro bono Regimine Collegii Artium, & Medicinæ Magiſtrorum Almæ Urbis, cum præfinitione facultatum Protomedici circa Aromatariorum examen, & Medicinalium admiſſionem. 96

XL.

Facultas Militum, & Fratrum Militiæ Sancti Jacobi de Spatha, teſtandi, ac de eorum bonis diſponendi. 97

XLI.

Annatæ de Beneficiis, vel penſionibus Eccleſiaſticis annuum valorem 24. ducatorum non excedentibus, non debentur Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ. 98

XLII.

De officio Vice-Cancellariatus Papæ, cum annexione curæ, & tit. SS. Laurentii, & Damaſi de Urbe. 99

XLIII.

Approbatio Congregationis Fratrum Minorum S. Franciſci Strictioris Obſervantiæ nuper inſtitutæ, & ordinationes pro eorum bono regimine. 100

XLIV.

Extenſio ad Fratres Jeſuatos S. Hieronymi omnium gratiarum, & indultorum Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini. 102

XLV.

Approbatio Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, in communi viventium, tria que vota ſubſtantialia emittentium, in Diœceſi Mediolanen., & ſub Ordinarii obedientia degentium. 103

XLVI.

Gratiæ, & privilegia Congregationis Regularium, qui Theatini nuncupantur. 104

XLVII.

Contra impedientes quocumque modo, executionem literarum Apoſtolicarum, eorumque complices, & fautores. 105

Appro-

XLVIII.

Approbatio Confraternitatum Roſarii Beatæ Mariæ Virginis, & declaratio circa ejus recitationem, Indulgentiarumque extenſio pro Confratribus. 108

XLIX.

Annullatio quarumcumque diſpoſitionum, de beneficiis Sedi Apoſtolicæ reſervatis obtentarum, contra formam concordatorum inter Sedem Apoſtolicam, & Nationem Germanicam, a Principibus, & Prælatis quibuſcumque. 109

L.

Declaratio Conſtitutionis de præſtandis, & Regiſtrandis Conſenſibus in Cancellaria Apoſtolica. 111

PAULUS TERTIUS

I.

Separatio Congregationis Eremitarum Sancti Romualdi Montis Coronæ, Ordinis Camaldulenſis, a Congregatione Sagræ Eremi Camaldulenſis, & S. Michaelis de Murano, ſub Regula S. Benedicti; cum plurimarum gratiarum conceſſione, & cujuſcumque alterius Ordinis privilegiorum communicatione ex indulto Clementis VII. 112

II.

Quod omnes gratiæ, & exemptiones conceſſæ, & concedendæ per Sedem Apoſtolicam locis, & perſonis Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, in Provincia Caſtellæ, & Legionis, ac Betbicæ, conceſſæ cenſeantur locis & perſonis ejuſdem Ordinis in Regno Portugalliæ. 118

III.

Qui vero ſint, & familiares & continui commenſales Summi Romani Pontificis. 119

IV.

De Rotæ inſtitutione in Civitate Bononiæ Provinciæ Lombardiæ, & Status Eccleſiaſtici, cauſiſque cognoſcendis, & terminandis in ea. 121

V.

Comprobatio Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, cum præfinitione quarumdam ordinationum, & conceſſione privilegiorum. 122

VI.

Juriſdictio Camerarii & Judicis Curiæ Ripæ Almæ Urbis, quoad cauſas Ripales. 124

VII.

Damnatio & excommunicatio Henrici VIII. Regis Angliæ, ejuſque fautorum & complicum, cum aliarum pœnarum adjectione. 125

VIII.

Approbatio & publicatio abſolutionis Clementis VII. de Hæreticis, & Infidelibus Regni Portugalliæ, & Algarbii ad fidem converſis. Et confirmatio indultorum eis conceſſorum, & extenſio eorumdem. 132

IX.

Cauſæ Civiles, intereſſe Fiſci Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ concernentes, in eadem Camera cognoſcantur in omnibus inſtantiis. 139

X.

Anathematizatio Hæreticorum, & aliorum contravenientium contentis in hac Conſtitutione, quæ Bulla in Cœna Domini appellatur. 140

XI.

Indictio Concilii Œcumenici in Civitate Mantuana, pro die 23. Menſis Maii anni 1537. 143

XII.

Prohibitio ne Subditi S. R. E. ſub alienigenorum Principum ſtipendiis militent, ac in Ditione Eccleſiaſtica pro eorumdem ſervitio milites, aliaſque copias parent. 145

XIII.

Declarat novas Locationes, Arrendationes ſeu Conceſſiones in Emphyteuſim Bonorum Eccleſiarum, Monaſteriorum &c. in Diſtrictu Urbis validas eſſe, etiam non citatis antiquis Colonis, Inquilinis &c. 146

XIV.

Approbatio ſecunda Congregationis Cappuccinorum Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci, cum declarationibus circa munus eorum Vicarii generalis, & aliorum Officialium. 147

XV.

Confirmatio, & nova conceſſio privilegiorum, & gratiarum, Auditorum Rotæ Romanæ. 149

XVI.

Uxores non poſſint ab eorum maritis cautiones de non offendendo petere, aut alia de cauſa cum eis in Urbe litigare, niſi prius in Monaſterio, aut alio honeſto loco ponantur. 151

XVII.

Declaratio, & ampliatio facultatum Collegii Scriptorum

Digitized by Google

☞ ptorum Archivii Romanæ Curiæ in legitimandis Baſtardis. 152

XVIII.

Privilegium centenariæ præſcriptionis, & aliæ gratiæ, ☞ Congregationis Caſſinenſis, alias S. Juſtinæ Monacorum Ordinis Sancti Benedicti. 153

XIX.

Juriſdictio, & facultates Vincentii Cardinalis Nea- ☞ politani nuncupati, in Alma Urbe Legati de latere deputati, ob diſceſſum Pontificis, verſus Civitatem Placentiæ. 155

XX.

Conſtitutiones Ægidianæ, in toto Statu Eccleſiaſtico, ☞ in locis ei immediate ſubjectis, Carpenſes vero in Provincia Marchiæ obſerventur. 159

XXI.

Confirmatio Conſtitutionis Jul. II. contra Officiales ☞ Rev. Cameræ Apoſtolicæ quomodolibet in contractibus Cameralibus participantes, & ejus extenſio ad omnes intervenientes in Camera, quando de illis agitur, pro eorum attinentibus. 161

XXII.

Juriſdictio, & facultates Archipresbyteri, & Judi- ☞ cis Cauſarum Capituli, Canonicorum, & aliorum perſonarum Eccleſiæ B. Mariæ Majoris de Urbe, & habitatorum in illius Franco. 162

XXIII.

Confirmat Conſtitutiones Leonis X., & Clementis VII. contra Fratres Ordinis Carmelitarum extra clauſtra divagantes, & Gradus, vel Ordines abſque licentia Sedis Apoſtolicæ, & ſuorum Prælatorum accipientes. 164

XXIV.

Approbatio Confraternitatis ſub invocatione Sanctiſ- ☞ ſimi Corporis Chriſti, pro decentiori ejus veneratione in Urbe inſtitutæ, indulgentiarumque elargitio, tam pro ea, quam pro aliis Confraternitatibus ubique locorum inſtitutis, & inſtituendis. 167

XXV.

Innovatio literarum contra Quæſtores omnium Hoſpitalium, & Piorum locorum, & renovatio facultatum eis conceſſarum, cum prohibitione ſimiles deputandi, niſi de conſenſu Præfectorum Fabricæ Baſilicæ Sancti Petri de Urbe, cui quæſtuatæ eleemoſynæ, & nondum dictis Hoſpitalibus incorporatæ applicantur. 170

XXVI.

Inſtitutio Studii Generalis, in Civitate Maceraten. ☞ Provinciæ Piceni, & Status Eccleſiaſtici, cum aliorum Studiorum Generalium gratiis, & privilegiis. 172

XXVII.

Approbatio Societatis, tam Eccleſiaſticarum, quam ☞ ſæcularium perſonarum nuper inſtitutæ ad erigendum Hoſpitalia pro ſubventione Pauperum Orphanorum & Mulierum Convertitarum. 173

XXVIII.

Privilegia, & gratiæ Prælatorum Referendariorum ☞ utriuſque Signaturæ Romani Pontificis. 174

XXIX.

Militibus de Calatrava, & de Alcantara, ut Voto aliquo Caſtitatis non emiſſo ad inſtar Militiæ S. Jacobi de Spatha Matrimonia contrahere, atque in Militiam ingredi poſſint, facultatem elargitur. 182

XXX.

De appellationibus non admittendis non facto depo- ☞ ſito pœnæ, in qua rei, vel eorum fidejuſſores ad favorem R. Cameræ Apoſtolicæ, aut ejus Fiſci condemnantur. 184

XXXI.

Approbatio Inſtituti, & Religionis Clericorum Re- ☞ gularium Societatis Jeſu. 185

XXXII.

Approbatio Confraternitatis nuper in Urbe inſtitu- ☞ tæ, ad pauperes Orphanos pie educandos, boniſque artibus inſtruendos. Ejuſque erectio in Archiconfraternitatem, cum privilegiorum elargitione, juriſdictioneque S.R.E. Cardinalis ejus Protectoris, ad ejuſdem lites, & cauſas cognoſcendas. 187

XXXIII.

Excommunicationis S. Eleutherii nuncupatas, de ☞ cetero concedi vel publicari prohibet, & conceſſas annullat. 191

XXXIV.

De impetrationibus beneficiorum, tamquam certo ☞ modo vacantium. 191

XXXV.

Innovatio literarum Bonifatii PP. VIII. ſuper ſolutione Decimarum, cum declaratione, quod de diſtributionibus quotidianis Decima etiam ſolvi debeat. 193

XXXVI.

Inquiſitorum hæreticæ pravitatis facultas proceden- ☞ di contra omnes etiam regulares, prædicantes, aut proponentes ſcandaloſas propoſitiones, & a Fide Catholica diſcrepantes. 194

Compro-

Digitized by Google

X X X V I I.

Comprobatio gratiarum, juriſdictionum, & indultorum Collegii Fabricæ B. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe, cum aliorum privilegiorum conceſſione. 195

X X X V I I I.

Privilegia Neophytorum, ſive Judæorum, & infidelium ad Catholicam Fidem ſe convertentium: Ordinationeſque circa eorum vivendi modum. 204

X X X I X.

Spolia Eccleſiaſticarum perſonarum, ſine teſtamento, aut facultate teſtandi decedentium, vel ultra quantitatem, de qua teſtari poſſunt, diſponentium, ad Reverendam Cameram Apoſtolicam ſpectant. 206

X L.

Indictio ſacri, & Œcumenici Concilii Tridentini, ad Kal. Octobris 1542. 207

X L I.

Deputatio nonnullorum S. R. E. Cardinalium generalium Inquiſitorum hæreticæ pravitatis, cum ampliſſima auctoritate. 211

X L I I.

Juriſdictio Cardinalis Archipresbyteri, & Judicis cauſarum Capituli Canonicorum, & aliarum perſonarum Eccleſiæ S. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe, vel eorum intereſſe concernentium. 212

X L I I I.

Juriſdictio, & facultates Vicarii Summi Pontificis, in Alma Urbe, ejuſque diſtrictu. 214

X L I V.

Inſtitutio Hoſpitalis, & Monaſterii in Urbe, pro Neophytis Cathecumenis, Judæiſque & Infidelibus ad Catholicam Fidem ſe convertentibus. Et erectio Archiconfraternitatis pro eorum regimine; Juriſdictioque S. R. E. Cardinalis Protectoris, & Judicis cauſarum, eorum intereſſe concernentium. 217

X L V.

De electione Prioris generalis, & aliorum Priorum Congregationis Monacorum Silveſtrinorum Ordinis S. Benedicti, ad triennium tantum, ejuſque auctoritate circa regimen d. Congregationis. 220

X L V I.

Prorogatio celebrationis Generalis Concilii Trid. uſque ad Bellorum ſedationem. 222

X L V I I.

Impoſitio annui ſubſidii trecentorum millium ſcutorum, a ſubditis Status Eccleſiaſtici, annis ſingulis, quacumque exemptione non obſtante, ad triennium, Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ perſolvendi, omnibus extraordinariis exactionibus interim interdictis. 225

X L V I I I.

De celebratione Capituli Generalis Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, & de iis, quæ obſervari debent in electione Prælatorum. 227

X L I X.

Quod Cauſæ, tam Civiles, quam Criminales, & Mixtæ Provinciæ Marchiæ Anconitan. coram Judicibus Ordinariis pro tempore motæ, donec in prima inſtantia pependerint, non poſſint avocari prætextu literarum Auditoris Cameræ, vel appellationis, & dummodo Cauſæ Civiles biſcentum Ducatos non excedant. 227

L.

De falſi, & decupli, aliiſque pœnis Miniſtrorum Rev. Cameræ Apoſtolicæ, & aliorum rationes integre, & fideliter non reddentium. 228

L I.

De Ordine, & ratione ſedendi in Camera Apoſtolica per D. Camerarium, & Clericos, alioſque Officiales ejuſdem ſervandis. 229

L I I.

Quod omnes officiales Urbis, & ditionis Eccleſiaſticæ mandatis Cardinalis S.R.E. Camerarii omnino parere debeant. 229

L I I I.

Prohibitio occupandi bona naufragantium in Locis Maritimis S.R.E., præmiique deſignatio illa recuperantibus, vel auxilium præſtantibus. 230

L I V.

Familiares, & ſervitores Prælatorum Romanæ Curiæ, ſalarium, & ſtipendium pro biennio tantum, & infra annum a die obitus illorum petere poſſint. 232

L V.

Quod donationes Spoliorum factæ inter vivos per Prælatos Hiſpaniæ non valeant, niſi Donatores per viginti dies ſupervixerint. 233

L V I.

Prohibitio immutandi, alterandi, vel innovandi Stylum Cameræ Apoſtolicæ, vel Cancellariæ, in expeditionibus cum pœnarum aſſignatione. 234

Contra

Digitized by Google

L V I I.

Contra Fratres Conventuales extra Ordinem abſque Sedis Apoſtolicæ licentia vagantes procedendi facultas Prælatis eorum tribuitur. 235

L V I I I.

Cauſarum, tam Criminalium, quam mixtarum cognitionem Provinciarum Campaniæ, & Maritimæ ad eumdem Rectorem tantummodo ſpectare, ab eoque decidi, & definiri debere decernit. 236

L I X.

Juriſdictio, ac facultates Prælatorum, & Officialium ☞ Viſitationis Carcerum Almæ Urbis; Et ordinationes ab eis obſervandæ. 236

L X.

Indulta Mercatorum utriuſque Ripæ Urbis, circa ☞ prioritatem, & potioritatem ſuorum creditorum ripalium, & circa dilationes, & moratorias eorum debitoribus non concedendas. 240

L X I.

Perſonæ Eccleſiaſticæ, teſtandi licentiam a Sede ☞ Apoſtolica non habentes, decimam tantummodo partem locis piis relinquere, & donare poſſint. 241

L X I I.

De electione Vicarii Generalis Congregationis Ere- ☞ mi Camaldulenſis, ac S. Michaelis de Murano, Monacorum Ordinis S. Benedicti. 242

L X I I I.

Explicatio muneris, & auctoritatis Præpoſiti Gene- ☞ ralis Clericorum Regularium Societatis Jeſu, cum diverſarum gratiarum conceſſione, ordinationumque pro ejus bono regimine conſtitutione. 243

L X I V.

Judices, & Officiales Romanæ Curiæ non concedant ☞ tranſumpta ſupplicationum, neque eorum prætextu mandata adipiſcendi poſſeſſionem beneficiorum, vigore ſupplicationum, niſi prius literis Apoſtolicis deſuper expeditis. 248

L X V.

Sæcularizatio Vezeliacenſis Monaſterii, quod in Sæcularem Abbatiam, & Capitulum reducitur. 249

JULIUS TERTIUS

I.

De auctoritate, & poteſtate ſummi Pœnitentiarii, ☞ ex indulto Sixti IV., & Pauli III. 259

I I.

Juriſdictio Vicarii Papæ in cauſis Hæbreorum de ☞ Urbe. 260

I I I.

Innovatio, & nova conceſſio privilegiorum Cardi- ☞ nalis S. R. E. Camerarii, & ſignanter circa ejus interventum in Camera Apoſtolica, dum agitur de contractibus ejus Conſanguineorum, & circa expeditiones a Clericis dictæ Cameræ, ſub ipſius nomine, & ſigillo ſignandas. 261

I V.

Juriſdictio, & poteſtas Gubernatoris utriuſque Bur- ☞ gi Almæ Urbis, & generalis Capitanei Cuſtodiæ Romani Pontificis. 264

V.

Indulta Curialium, & Incolarum Urbis diſponendi ☞ de eorum bonis in Urbe, & ejus diſtrictu exiſtentibus, etiam ex fructibus bonorum Eccleſiaſticorum acquiſitis, & ad favorem incapacium. Et facultas proximiorum in illis ſuccedendi ab inteſtato. 265

V I.

Abſolutio omnium Hæreticorum (præterquam ſub ☞ generali Inquiſitione Regnorum Hiſpaniæ, & Portugalliæ comprehenſorum) ad Catholicam Fidem, & S. R. E. gremium redeuntium. 267

V I I.

Fructus beneficiorum tempore obitus Beneficiato- ☞ rum etiam Cardinalium inexacti, ad ſucceſſores in beneficiis, & non ad hæredes ſpectant, in locis in quibus non deputantur a Rev. Camera Apoſtolica ſpoliorum Collectores: Et ornamenta Capellæ Cardinalis defuncti, debentur eidem Cameræ, una cum pretio annuli. 268

V I I I.

Quod Fratres Ordinis Servorum B. Mariæ Virginis, ☞ qui officium Pœnitentiarii, vel Beneficia in titulum, vel commendam tenent, non habeant vocem activam nec paſſivam, neque in locis Ordinis commorari poſſint. 271

I X.

Approbatio ſecunda inſtituti Religionis Clericorum ☞ Regularium Societatis Jeſu, melius explicati. 272

X.

Juriſdictio, & facultates Judicum, & Conſervato- ☞ rum Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli decollati. 275

X I.

Reductio Concilii Generalis Tridentum reaſſumendi die 1. Maii 1551. 277

Index Rubricarum.

X I I.

Contra impedientes Inquiſitores hæreticæ pravitatis in eorum officio, aut in cauſis Inquiſitionis ſe ingerentes. Et contra ipſos Inquiſitores, admitteotes laicos ad criminis hæreſis cognitionem. 278

X I I I.

Prælatorum Donationes tempore Iofirmitatis factas, niſi per viginti dies ſupervixerint, nullas eſſe decernit. 279

X I V.

Indulta, & privilegia Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Cappella Summi Romani Pontificis Aſſiſtentium. 279

X V.

Viſitatores carcerum Almæ Urbis, pauperibus carceratis dilationes dare, ſed ad eorum fidejuſſores extendere non poſſint. 285

X V I.

Curſores Papæ, & Mandatarii aliarum Curiarum Almæ Urbis, in quibus cauſis citare, intimareque &c. poſſiot. 285

X V I I.

Declaratio, & extenſio auctoritatis Collegii Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Urbe, in exequendis donationibus inter vivos ad pias cauſas factis, & fiendis, & in applicanda quinta earum parte dictæ Fabricæ. 286

X V I I I.

Luſitaniæ Reges perpetui Militiæ Aviſtentium Adminiſtratores, & Magiſtri conſtituuntur. 287

X I X.

Doctores in Alma Urbe, a Collegio Advocatorum Conſiſtorialium dumtaxat, in jure civili, & canonico creari poſſint. 292

X X.

Erectio Studii Generalis in Oppido Diliugæ Auguſtan. Diœceſis in Alamania, cum privilegiis, & facultatibus ad inſtar Univerſitatis Pariſien., & aliarum. 293

X X I.

Inſtitutio Collegii in Urbe pro Scholaribus Germanicæ Nationis educandis cum gratiarum, & indultorum elargitione. 295

X X I I.

Contra Franchitias in Urbe retinentes, & Curiam in executione impedientes, cum approbatione Conſtitutionum contra Bannitos, &c. editarum. 297

X X I I I.

Innovatio, & ampliatio Gratiarum, & Privilegiorum Societatis Jeſu, ejuſq; Collegiorum. 299

X X I V.

Jurisdictio Conſulum Artis Piſtorum Almæ Urbis, cognoſcendi cauſas, & differentias ipſam artem tangentes. Et privilegium, quo debitoribus, ex cauſa panis, dilationes concedi prohibetur. 300

X X V.

Prohibitio, ne quis ſubditus mediate, vel immediate Sedis Apoſtolicæ militare audeat, ſub vexillo alicujus Principis, præterquam ſub Ducibus Eccleſiæ Romanæ. 302

X X V I.

Facoltas Collegii Phyſicorum Medicorum Almæ Urbis, quoſcumque promovendi ad gradus Phyloſophiæ, & Medicinæ privative quoad alios. Et confirmatio juriſdictionis Proto-Medici, cognoſcendi cauſas civiles, & criminales ad ejus officium ſpectantes. 303

X X V I I.

Confirmatio, & extenſio Conſtitutionum a pleriſque Romanis Pont. editarum, contra oon ſolventes Rev. Cam. Apoſt. communia, & minuta ſervitia, ac annatas. 304

X X V I I I.

Eccleſiarum Prælati ex Palatio Apoſtolico panem habentes, Familiares, & continui Commenſales Romani Pontificis declarantur. Eorumque beneficia ipſi Poot. reſervantur. 306

X X I X.

Quod Frater Germaous alicujus S. R. E. Cardinalis viventis, ad Cardinalatum promoveri non poſſit. 306

X X X.

Beneficiorum Eccleſiaſticorum poſſeſſionem per Proviſos literis Apoſtolicis minime apprehenſam nullam eſſe declarat, illoſque Privatos Beneficiis fore decernit. 306

X X X I.

Prohibitio Blaſphemiarum, & Barattariarum in Alma Urbe. Et Juriſdictio generalium Inquiſitorum hæreticæ pravitatis, coercendi ipſos blaſphematores, ac eos ſcientes, & non revelantes. 308

X X X I I.

Contra Hebræos retinentes libros Thalmudi, & alios, in quibus nomen Jeſu Salvatoris noſtri &c. cum blaſphemia, aut alias ignominioſe nominatur. 309

Decla-

Digitized by Google

Index Rubricarum.

XXXIII.

Declaratio Bannimentorum contra Facinoroſos, alioſque Exules, & Bannitos Status Eccleſiaſtici editorum. 310

XXXIV.

Impoſitio annui ſubſidii decem ducatorum auri de Cam. per unamquamque Judæorum Synagogam Status Eccleſiaſtici perſolven. pro manutentione Domus Cathecumenorum Urbis. 311

XXXV.

Contra Homicidas, Brigoſos, Duellantes, & alia gravia crimina patrantes, Bannitoſque, & eorum complices, receptatores, & fautores. 312

MARCELLUS II.

Qui nimia ex Vitæ ſuæ in Pontificali Sede brevitate, haud aliquam edidit Conſtitutionem.

PAULUS IV.

I.

Hiberniæ Inſulam Regio titulo, aliiſque Regalibus præeminentiis decorat, inſtantibus Philippo II. Hiſpaniarum, & Maria Angliæ Regibus. 315

II.

Privilegium Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia, deputandi perſonas extra Ordinem, in Syndicos, & Œconomos, ad exigenda legata pia, & alia negotia pertractanda, una cum aliarum gratiarum ejuſdem Ordinis confirmatione. 315

III.

Reſciſſio alienationum, & locationum quorumcumque bonorum Eccleſiaſticorum, in damnum Eccleſiarum, vel non ſervatis juris ſolemnitatibus, aut alias nulliter factarum. 319

IV.

Leges, & ordinationes a Judæis in Statu Eccleſiaſtico degentibus obſervandæ. 321

V.

Negantes Trinitatem, aut Divinitatem Jeſu Chriſti, aut ejus Conceptionem de Spiritu Sancto, aut ejus mortem, ut nos redimeret, aut Virginitatem B. M. V., hæretici declarantur. 322

VI.

Decanatus Collegii S. R. E. Cardinalium, cum omnimoda præcedentia ſpectat ad Epiſcopum Cardinalem antiquiorem in Curia tempore vacationis præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & per Summum Pontificem extra eam deſtinatum. 323

VII.

Rei ex indiciis forſan torquendi pro habenda veritate criminum, non audiantur extra carceres niſi Fiſco deſuper audito. Et neque crimen confeſſi relaxentur, niſi debita prius ſoluta pœna. 324

VIII.

Prohibitio contrahendi Societates, Officiorum nuncupatas, aliter quam ſuper officiis dictæ Curiæ vacabilibus, & non ultra dimidium valoris ipſorum officiorum. 325

IX.

Lites, & cauſæ inter Cardinales S. R. E. quomodolibet vertentes, a Summo Romano Pontifice, appellatione remota decidendæ ſunt. 326

X.

Diſpoſitiones Matrimoniales poſt contractum Matrimonium ſub ſpe facilius eas obtinendi nullatenus concedi debere decernit. 327

XI.

Juriſdictio & facultates Protectoris, & Judicis Cathecumenorum, & Neophytorum. Et declaratio, quod eorum Hoſpitali in Urbe Judæi Status Eccleſiaſtici ſolvere debeant quolibet anno ducatos decem pro qualibet Synagoga, etiam demolita & alienata, vel demolienda ac alienanda. 327

XII.

Advocatio Cauſarum Spoliorum a quibuſcumque Judicibus, earumque remiſſio ad Theſaurarium Generalem, ejuſque Miniſtros privative, cum inhibitione aliis ſimiles cauſas committendi, niſi eodem Theſaurario citato. 330

XIII.

Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ab Urbe quavis de Cauſa abſentes de diſtributionibus ratione Pilei minime gaudere, nec cum præſentibus ad Eccleſiarum optionem eis pro titulis aſſignandarum admitti poſſe ſancit. 330

XIV.

Suppreſſa Confraternitate, quam Julius III. præpoſuerat gubernio Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, Præceptoriam reſtituit Paulus, eamque confert Vincentio Cappello Veronenſi. 331

XV.

Cancellariæ criminales Status Eccleſiaſtici, ex quavis cauſa præterquam vere oneroſa, quibuſcumque conceſſæ Rev. Cameræ Apoſt. applicantur. Ordinationeſque per Cancellarios obſervandæ præfinitur, cum privilegiorum elargitione. 333

Con-

X V I.

Contra occupantes aut invadentes bona, terras, & loca Rev. Cam. Apoſt. Et contra ſe ingerentes in beneficiis eccleſiaſticis, non expeditis literis Apoſtolicis. Ac non ſolventes in tempore annatas, & quindennia, cenſus, canones aliaq. regalia d. Cameræ debita. 336

X V I I.

Contra eos, qui pro obtinendis beneficiis, ſeipſos pro aliis ſupponunt, vel annuas penſiones offerunt, aut beneficia impetrant pro aliis, ut ab eis aliquid conſequantur, vel pro ſeipſis, ut aliis poſtea cum penſione reſignent. 340

X V I I I.

Quod proviſiones Eccleſiarum Cathedralium in uno Conſiſtorio Summi Pontificis proponantur, & in alio præviis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium votis expediantur. 341

X I X.

Reſtitutio Feſtivitatis Cathedræ S. Petri Apoſtoli Romæ, pro die 18. menſis Januarii, in toto Orbe, præſervata alia feſtivitate Cathedræ Antiochenæ juxta Ritum die 22. menſis Februarii celebranda. 342

X X.

Sancita, & declarationes ſuper Reſignationibus Beneficiorum publicandis infra ſex menſes. 342

X X I.

Contra Religioſos profeſſos, extra Clauſtra Religionum vagantes, & Apoſtatas, eorumque fautores. Cum revocatione privilegiorum quibuſcumque Ordinibus conceſſorum recipiendi Religioſos alterius Ordinis. 343

X X I I.

Quod Feſtum S. Dominici inſtitutoris Ordinis Fratrum Prædicatorum, die 4. Aug. ſub duplici officio celebretur. 346

X X I I I.

Contra ambientes Papatum, aut Papa vivente, eoque inconſulto, tractantes de eligendo futuro Pontifice, ac eorum complices, & fautores. 347

X X I V.

Facultas Cuſtodum SS. Imaginis ad Sancta Sanctorum regendi, & gubernandi Collegia Capranicenſe, & Nardinum de Urbe. 349

X X V.

Confirmatio, & ampliatio Conſtitutionum Apoſtolicarum, circa ſolutionem annatarum, & quindenniorum, pro beneficiis eccleſiaſticis R. Cam. Apoſt. debitorum. 351

X X V I.

De Lenonibus eorumque complicibus, ultimi ſupplicii pœna certis caſibus in Urbe plectendis. 354

X X V I I.

Innovatio quarumcumque cenſurarum, & pœnarum contra hæreticos, & ſchiſmaticos quomodolibet promulgatarum. Et aliarum pœnarum impoſitio, in cujuſcumque gradus, & dignitatis Prælatos, & Principes, hæreticæ, vel ſchiſmaticæ pravitatis reos. 354

X X V I I I.

Reſtituit ſtationem, quæ antiquitus habebatur in Eccleſia SS. Silveſtri, & Martini in Montibus de Urbe. 358

X X I X.

Revocatio quarumcumque exemptionum conceſſarum a ſolutione ſubſidii triennalis in Statu Eccleſiaſtico impoſiti. 358

X X X.

Quod habentes Indulta utendi Altari Portatili nequeant illo uti, niſi in loco ab Ordinario, ſive ejus Vicario approbando. 359

X X X I.

Erectio Eccleſiarum Cameracen. Ultrajectinæ, & Mechlinien. in Archiepiſcopatus, & Metropolitanas, necnon aliarum Eccleſiarum in Belgio in Cathedrales, Epiſcopatuſque ſupradictis ſuffraganeos. 359

X X X I I.

Archiepiſcopi, & Epiſcopi cujuſcumque Ordinis profeſſores, ad clauſtra ſuorum Ordinum redeuntes, ad ejus officia, & dignitates aſſumi non poſſint. 363

Digitized by Google

INDEX INITIALIS
BULLARUM,
Quæ in hoc Volumine referuntur

A

A B ea ipſa die Pag 327
Accepimus nuper. 77. 230
Accepimus per ſtatuta. 231
Accepimus vos. 286
Æqua Romani. 359
Ad Canonum. 92
Ad Dominici. 143
Ad Fidei conſtantiam. 264
Ad hoc Nos. 275
Admonet Nos. 31. 109
Ad onus Apoſtolicæ. 236
Ad Sacram B. Petri. 36
Alias fel. rec. 161
Altitudo divinæ. 187
Apoſtolicæ Nobis. 82
Apoſtolicæ Sedis. 67. 331
Attendentes continuos. 150

B

B Enignitas Sedis. 153

C

C Onquæſtionem. 40
Conſueverunt Romani. 140
Convenit æquitati. 52
Copioſus in Miſericordia. 293
Cum ad tollenda. 277
Cum alias. 76. 239
Cum autem. 271
Cum cariſſimus. 84
Cum Civitates. 297
Cum de viribus. 78
Cum dilectus. 212
Cum dudum. 43
Cum ea firmius. 285
Cum ex Apoſtolatus. 354
Cum ex corpore. 59
Cum ex multorum. 63
Cum graviſſimæ 234
Cum nimis. 321
Cum Nobis. 124. 248
Cum Nos affectione. 72
Cum nuper. 63. 285
Cum poſtquam. 240
Cum proximo. 88
Cum quorumdam. 322
Cum Redemptor. 130
Cum ſecundum. 347
Cum Sæpius. 326
Cum, ſicut. 87. 98. 268. 292. 309.
Cum, ſicut accepimus. 151. 162. 193. 228. 229. 260. 271. 312.
Cum (ſicut ex. 184
Cum, ſicut Nobis. 232. 300
Cum venerabiles. 323
Cupientes. 265
Cupientes Cameræ. 304
Cupientes indemnitati. 358
Cupientes Judæos. 204
Cura paſtoralis. 233. 279

D

D Ebita conſideratione. 174
Decens eſſe. 225. 351
Decet Romanorum. 227
Dominus noſter. 167
Dudum admonentes. 49
Dudum ex certis. 270
Dudum fel. rec. 122
Dudum poſtquam. 327
Dudum pro parte. 104
Dudum uti Nobis. 16
Dum ad univerſos. 195
Dum conſideramus. 68
Dum intra. 9
Dum ſollicita. 295

E

E Jus, qui immobilis. 125
Et ſi ad ſingula. 99
Et ſi cunctis. 222
Et ſi ex injuncto. 358
Et ſi ex ſollicitudinis. 90
Et ſi temporalium. 108
Ex Apoſtolicæ. 97
Excelſus Dominus. 12
Ex clementi. 93. 164. 315.
Ex debito paſtoralis. 160. 225.
Ex injuncto Nobis. 121. 173

Exponi Nobis nuper. 47. 89. 147. 242
Expoſcit debitum. 220. 272
Ex ſupernæ. 249

G

Glorioſus in Sanctis. 346
Gratum Deo. 42

I

Illius, per quem. 315
Illius, qui. 217. 267
Illius vices. 132
In Apoſtolici. 194
Incumbentia Nobis. 336
Ineffabilis divinæ. 342
In eminenti. 172
Initio noſtri. 207
Injunctum Nobis. 236. 319
In multis depravatis. 308
In Sacra B. Petri. 363
In Sancta B. Petri. 44
In ſupernæ. 96
In ſuprema. 100
Inter ceteras. 325. 340
Inter curas. 118

L

Licet ab initio. 211
Licet a diverſis. 278
Licet debitum. 243
Licet ea. 261
Licet Eccleſiarum. 214
Licet ex juris. 324
Licet nuper. 191
Licet poteſtatis. 155
Licet variæ Conſtitutiones. 85

M

Meditatio cordis. 235
Meritis devotionis. 303
Monet Nos. 7

N

Non fine animi. 139
Nuper fel. rec. 35
Nuper poſtquam. 170
Nuper pro parte. 62
Nuper volentes. 310

O

Officii noſtri. 159
Onus paſtoralis. 79

P

Paſtoralis officii. 124
Paſtoris æterni. 311
Piis fidelium. 349
Poſtquam divina. 343
Placuit intelligere. 74
Præclara chariſſimi. 287
Pro injuncta Nobis. 70

Q

Quoniam nulli. 69

R

Rationi congruit. 17. 25. 112. 259
Regimini militantis. 185
Religionis zelus. 73
Romani Pontificis. 149. 152. 206. 229
Romanus Pontifex. 48. 85. 105. 182. 241. 279. 333.

S

Sacræ Religionis. 102. 299
Sanctiſſimus Dominus. 1. 306. 330. 341. 354
Sanctiſſimus in Chriſto. 64. 111. 119. 191. 306. 342
Satis, & plus. 2
Si diffuſis. 146
Superioribus menſibus. 145
Super univerſas. 69. 359

V

Veſtrum Ordinem. 76
Videntes Eccleſiaſtici. 302
Vota, per quæ. 103
Ut electionis. 227
Ut exactia, 330

HADRIA-

HADRIANUS VI.
PAPA CCXX.
ANNO DOMINI MDXXII.

Hadrianus Tituli SS. Joannis, & Pauli Preſbyter Cardinalis, & Epiſcopus Dertuſenſis abſens, & in Hiſpania degens electus eſt in Summum Pontificem die 9. Januarii 1522. qui retento priore nomine Hadrianus VI. voluit appellari. Romam maritimo itinere proficiſcens, Urbemque ingreſſus die 30. Auguſti anni ejuſdem, ſequenti die coronatus eſt. Sedit in Pontificatu annum I. Menſ. VIII. dies VI. temporibus Caroli V. Regis Romanorum, & unum Willhelmum Enchavordium in Cardinalium Collegium cooptavit. Obiit die 14. Septembris anno 1523. & ſepultus eſt ad S. Petrum, ex qua Baſilica in Ædem S. Mariæ Theutonicorum ejus oſſa translata marmoreo ſepulchro conſignata ſunt. Vacavit Sedes Menſes II. dies V.

I.

Declaratio, & revocatio conceſſionum Juriſpatronatus, & præſentandi ad beneficia Eccleſiaſtica, a Sede Apoſtolica, & ejus Officialibus ab anno primo Pontificatus Innocentii Papæ VIII. citra ſactarum.

De hac materia notavi ſupra in ejuſdem argumenti Conſtit. VII. Innoc. VIII. Tom. III. Par. III. fol. 203. Cum ab Apoſtolica.

Cauſa hujus Cõſtitutionis.

SAnctiſſimus Dominus Noſter Dominus Hadrianus Papa VI. Accepto per Sanctitatem Suam quod nonnulli Romani Pontifices ejus Prædeceſſores diverſis perſonis Collegiis laicorum juſpatronatus, ac facultates, & indulta præſentandi, ſeu nominandi perſonas idoneas ad Eccleſias etiam Metropolitanas, Monaſteria, & beneficia Eccleſiaſtica, Sæcularia, ac Regularia, ac Hoſpitalia, & alia pia loca ex tunc deinceps vacatura etiam interdum pro eorum hæredibus, & ſucceſſoribus alias ſub variis modis, & formis per diverſas eorum literas in perpetuum, vel ad certum tempus reſervarunt, & conceſſerunt, conſiderans quod per hujuſmodi facultates, & indulta Romanus Pontifex ſæpius impeditur, quo minus perſonas qualificatas, utiles, & neceſſarias ad Eccleſias, & Monaſteria promovere, ac de beneficiis Eccleſiaſticis ſimilibus perſonis providere, hoſpitalia quoque, & pia loca hujuſmodi perſonis etiam utilibus, & Monaſteriis, committere, & alias de illis diſponere libere poſſit.

Revocatio conceſſionis juriſpatronatus, & præſentandi, quoad beneficia electiva.

§.1. Ideo ut per Sanctitatem Suam, & Sedem Apoſtolicam liberius de perſonis benemeritis dictis Cathedralibus Eccleſiis, & Monaſteriis provideatur, & de illis ac aliis dignitatibus, beneficiis, hoſpitalibus, & piis locis hujuſmodi diſponatur, opportune providere volens, felicis recordationis Innocentii Papæ VIII. Suæ Sanctitatis Prædeceſſoris inhærendo veſtigiis, omnes, & ſingulas reſervationes, & conceſſiones juriſpatronatus, ac facultates, & indulta præſentandi, ſeu nominandi perſonas hujuſmodi, ad Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Dignitates, Perſonatus, Adminiſtrationes, Officia, Canonicatus, & Præbendas, aliaque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, Sæcularia, & Ordinum quorumcumque Regularia, qualitercumque qualificata, ac hoſpitalia, & alia pia loca, per Prædeceſſores, & Sedem Apoſtolicam, aut ejus Legatos, Nuncios, Executores, & Subexecutores ab anno primo Pontificatus ejuſdem Innocentii Prædeceſſoris citra quibuſvis Regibus, Reginis, Ducibus, & Marchionibus, ac aliis Principibus, & Perſonis, necnon Communitatibus, Univerſitatibus, Confraternitatibus, & Collegiis ſæcularium perſonarum, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis, exiſtentibus, etiam ex motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de poteſtatis Apoſtolicæ plenitudine, aut etiam conſiſtorialiter, & alias tam ſimpliciter, quam ſub quibuſvis conditionibus, & promiſſionibus, & alias quomodocumque, & qualitercumque, & ex quibuſvis cauſis, præterquam ratione ereptionis locorum, in quibus Eccleſiæ, Monaſteria, & beneficia prædicta conſiſtunt, ex inſidelium manibus, & poteſtate, facta, & conceſſa, quorum omnium formas, & tenores eadem Sua Sanctitas haberi voluit pro expreſſis quoad Metropolitan., ac alias Cathedrales Eccleſias, & Monaſteria, necnon Prioratus, & Præpoſituras, ac alias dignitates Conventuales, & alia electiva, etiam ſi ii, quibus reſervationes, & conceſſiones, facultates, & indulta hujuſmodi facta, & conceſſa fuerunt, quaſcumque conditiones eis propterea quomodolibet impoſitas, & promiſſiones per eos propterea factas adimpleverint.

Et quoad nō electiva, cum declarationibus poſitis.

§.2. Quo vero ad alia beneficia, & hoſpitalia, & pia loca hujuſmodi, ſi illi, quibus reformationes, & conceſſiones, ac facultates, & indulta hujuſmodi facta, & conceſſa fuerunt, ut præfertur, illorum occaſione fructus proxime dictorum beneficiorum hoſpitalium, & piorum locorum ad medietatem unius anni valoris fructuum eorumdem ſecundum communem extimationem de propriis eorum bonis non auxerunt, vel eorum Eccleſias, aut Hoſpitalia, & pia loca hujuſmodi de novo fundamentaliter non ædificarunt, ſeu funditus non reædificarunt, ſeu fundos, in quibus ædificarent ædificia in præſentiarum ſubſecuto non conceſſerunt, ac quorum augmentis ædificationis, reædificationis, & conceſſionis reſpectivæ probationem eos, qui tali jurepatronatus ſeu præſentandi, & nominandi directe, vel indirecte uti voluerint, eadem Sua Sanctitas teneri decrevit, etiam ſi conditiones, ad quas alias quam modis præmiſſis tenebantur, executioni demandatæ fuiſſent, & in literis reformationum, & primo dictarum conceſſionum, ſeu facultatum, & indultorum hujuſmodi cautum ſit, quod dictum jus ſimpliciter, vel ſub certis conditionibus, modis, & formis ex fundatione, vel dotatione pertineat, aut pertinere cenſeatur, vel perinde habeatur ac ſi ex fundatione, vel dotatione prædicta pertineret, & quod reſervationes, primo dictæ conceſſiones, facultates, & indulta hujuſmodi revocari non poſſint, & clauſulæ etiam derogatoriarum derogatoriæ fortiores, efficaciores, & inſolitæ in dictis literis pro illarum præſervatione deſuper adjectæ ſint, illarum formas, & tenores pro expreſſis habendo, revocavit, caſſavit, & annullavit, ac Eccleſias, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Dignitates, & beneficia hujuſmodi ad eorum primævam naturam, præmiſſis non obſtantibus reduxit. Decernentes irritum &c.

Papæ ſubſcriptio.
Pub. P.An. I. die 9. Dec.

Placet, publicetur, & deſcribatur. A.

Lecta, & publicata fuit ſupradicta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ 1522. die vero nona Menſis Decembris, Pontificatus prælibati SSmi D. N. Papæ Anno I.

II.

Hortatur Fridericum Saxoniæ Ducem, ut Martinum Lutherum hæreſiarcham dimittat, ejuſque relictis erroribus, Catholicam fidem ſequatur.

Errorum autem ipſius Martini, ipſorumque & ipſius damnationes, habes ſupra in Leonis X. Conſtit. XLIV. Exurge *fol. 487. & Conſt. ſeq. fol. 493. Tom. III. Par. III.*

HADRIANUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecte fili, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Leo X. monuit Ducem Saxoniæ, ut Martinum dimitteret.

SAtis, & plus quam ſatis ſuſtinuimus, dilecte in Chriſto, ſi forte Dei pietas tuam animam dignetur inviſere, ac dare pœnitentiam ad cognoſcendum veritatem, ut reſipiſceres a diaboli laqueis, a quo captivus detineris. Novimus te paterne monitum a fel. rec. Prædeceſſore noſtro, ut a te ſeparantes perniciem illam Chriſtianæ Religionis Martinum Lutherum, & cum jam toti Orbi manifeſtæ eſſent ſceleſtiſſimæ machinationes illius, ſperavimus, & te ad cor pœnitus reverſurum.

Ille vero magis reprobus factus eſt. Ideo Pontifex iſte multis rationibus hortatur, ut reſipiſcat.

§.1. Sed quoniam expectavimus uvas, & ecce quia fruſtra conflavit conflator, malitiæ enim tuæ non ſunt conſumptæ, coegit nos miſeratio tui, coegit paternus amor, quo te, & ſubditos Saxones in Domino ſemper

Digitized by Google

per fuimus proſequuti, ſalutaribus, & paternis monitis adhuc convenire, ut vel tandem reſipiſcatis, antequam plane in vos conveniat, quod mox ſubdit Propheta: Argentum reprobum vocate vos, quia Dominus projecit eos.

Saxones commendantur fideles, & propterea Gregorius V. natione Saxo, creavit Ducem Saxoniæ electorem Romani Imperii.

§. 2. Et quid dicemus vobis, quam quod Galatis ſuis Paulus: O inſenſati, quis vos faſcinavit veritati non obedire? Currebatis bene. Interrogate patres veſtros, ac dicent vobis: majores veſtros, & annunciabunt vobis. Quod ab ea ætate, quo uno eodemque tempore vixere Hadrianus Rom. Pont., & Carolus ille Magnus Imperator, Saxoniæ fidei plantatores, ad noſtra uſque, & cariſſimi in Chriſto filii noſtri Caroli tempora, & avi, & proavi veſtri, atque adeo Saxones omnes, ſemper habiti eſtis veluti pacis amatores, fidei propugnatores, & per omnia obedientiæ pacifici filii, taleſque, ut non immerito Gregorius V. natione Saxo, olim Romanus Pontifex, Saxoniæ Ducem in Romani Imperatoris conſtituerit Electorem. Quomodo ergo tam cito mutatus eſt color optimus? Cur tam facile transferimini ab eo, qui vos vocavit in gratiam Chriſti, in aliud Evangelium, quod non eſt aliud, niſi ſunt quidam, qui vos conturbant, & volunt convertere Evangelium Chriſti? Quis vineam Domini Sabaoth tam pulchre plantatam eſt demolitus? Certe exterminavit eam aper de ſylva, & ſingularis ferus depaſtus eſt eam. Sed væ illud a vobis, a dumeſticis, & amicis, a cruciatu præcordiorum. Obſecramus te fili dilecte in Chriſto, leva oculos tuos in directum, & vide ubi ſis proſtratus.

Lutherus quæ mala inducat.

§. 3. Conſidera quantam Eccleſiæ Chriſti, tot malis undique circumvallatæ, ac pene oppreſſæ, pro opera, qua illi ſubvenire debueras, cladem inſuper intuliſti. Oppugnatur foris ab infeſtiſſimo illo, ac potentiſſimo Chriſtiani nominis hoſte. Diſſident intus principes Reipublicæ Chriſtianæ, & in mutuam armati perniciem, cruentiſſimis inter ſe odiis conflictantur, & in fraterna viſcera ferrum ſtringunt, ut vix ethnici inter ſe crudelius. An hæc ita tibi viſa ſunt non ſatis gravia, niſi contritionem induceres ſuper contritionem, nutriens ac fovens ſerpentem illum in ſinu tuo, qui veneno linguæ ſuæ Eccleſiam, & terras infecit adeo, ut nunc pervenerit gladius etiam uſque ad animam? Quanto autem pluris eſt anima, quam corpus, tanto gravius eſt prædictis omnibus horrendum illud, & plus quam tartareum venenum, quo hæreſum, ac ſchiſmatum contagione tot myriades animarum interierunt, intereuntque. Ita tibi debemus omnes, quod nunc paſſim ab unitate Matris Eccleſiæ recedatur. Quod avertatur vulgus indoctum, ac bis mille præſtigiis, ac faſcinationibus retrahatur a fide, quam ſuxit ab ubere materno: Quod Baſilicæ ſint ſine plebibus, plebs ſine Sacerdotibus, Sacerdotes ſine debita reverentia. & ſine Chriſto denique Chriſtiani: Quod ſacramenta fidei, non ſacra cenſeantur: Quod ſanctuarium Chriſti, ſanctum eſſe negetur: Quod dies feſti feſtivis fruſtrentur ſolemniis: Quod moriantur homines in peccatis ſuis, rapiantur animæ ad tribunal terrificum, nec Pœnitentia reconciliati, nec ſacra Communione muniti: Quod pulcherrimus ille Tabernaculi ordo confuſus ſit, & pro Chriſtiana pace, ac tranquillitate ad rebellionem, ad rapinas, ad cædes, ad incendia, cum magno ac manifeſto Chriſtianæ Reipublicæ diſcrimine, veluti claſſico paſſim excitati. Pro quibus egregiis tuis in Eccleſiam Chriſti meritis, quo te præmio, immo quo non ſupplicio dignum cenſebimus? At dices forte, Serpens me decepit. Dignam certe recepiſti mercedem, qui illum nutriviſti in ſinu tuo. Sed itane ſtultus es, ac ſine corde, ut in eis maxime rebus, in quibus errare, damnari eſt: uni homuncioni cooperto peccatis, quam tot ſanctiſſimis ab initio Patribus, qui in lege Dei meditati ſunt die ac nocte, & quam tot univerſalibus Conciliis, adverſus quæ impudens os illud velut ſepulchrum patens, ſe aperire non erubeſcit, ſanctæ denique, & Catholicæ Eccleſiæ, cujus ritum, conſuetudinem, & decreta, a temporibus Apoſtolorum ad nos uſque inviolabiliter obſervata, unus iſte ſacrilega temeritate damnare præſumit, plus credere potueris? O cæcam dementiam, ac pluſquam Judaicam cæcitatem. At fortaſſis hoc tibi impoſuit, quod veterator ille Martinus, & ejus ſequaces, de capitulis ſcripturarum viſi ſunt ſua conformare. Et quis tandem hæreticorum ita non fecit: An non ne ſunt veteris ſerpentis aſtutiæ, qui hac veluti eſca obducto hamo, miſeris animabus mille technis, & verſutiis ſemper eſt inſidiatus, quippe, quo angularem infringeret vere fidei lapidem, ac Chriſtianam ſcinderet unitatem, in ſcripturarum agrum, ſuum ſeminare ſemen, & perverſam ſcripturarum intelligentiam, jampridem eſt aggreſſus? Cum itaque maxime ſemper pars Eccleſiarum, imperitá turba ſit, & vix unus reperiatur aut alter, qui ſpiritualibus oculis de ſcripturarum intelligentia digne valeat judicare: ſiquidem librum ſignatum legimus, quem ſolus Leo de Tribu Juda dignatus eſt aperire, ac ſolvere ſignacula ejus: quæ tandem eſt iſta diabolica excæcatio, uni carnali homuncioni, ſemper eructanti crapulam & potum, quam reliquo Orbi univerſo, quam tot ſpiritualibus patribus, quorum voluntas ſemper fuit in lege Domini, qui vitæ ſanctimonia, oſtentione ſpiritus, ac virtute, glorioſo denique martyrio ſuam doctrinam comprobaverunt, in ſcripturarum intelligentia plus re fidei habere potuiſſe? O cæcitatem novam, & inauditam! Unus apoſtata tibi potius perſuadere, feſelliſſe priores univerſos, errare poſteros, & in ſolum ſe, & quos decepit, perveniſſe Regnum Dei, perveniſſe totas miſerationum Dei divitias, ac gratiam univerſitatis? Et quid non dicimus cum Propheta: Heu, heu, heu Domine, ergo ne decepiſti populum tuum? Quin potius, cur non deviatis (ſecundum Apoſtolicum præceptum) quæſtionibus ac pugnis verborum, ex quibus oriuntur invidiæ, contentiones, blaſphemiæ, ſuſpitiones malæ, conflictationes hominum men-

mente corruptorum, & ſubvertunt corda audientium, es operibus ſuis, juxta Dominicam deſignationem, ſtuduiſtis cognoſcere filium prophanum iſtum, qui ad vos venit primum in veſtimentis ovium, lupus intrinſecus rapaciſſimus? Siquidem non ex foliis, non es floribus, ſed ex fructibus arbor cognoſcenda erat.

Lutheri furor & immanis audacia.

§.4. An non manifeſti ſunt nequiſſimi fructus ejus? Siquidem ſacrilegus hic adverſus Deum, Imagines ſacras, atque adeo ipſam Crucem Chriſti, ſceleratis manibus confringere, & pollutis conculcare pedibus non formidat, contra Sacerdotes Dei furore impio temerarie debacchans, non deſinit laicos, ad lavandas ſibi in eorum ſanguine manus, ſedulo concitare: Eccleſiam Chriſti paricidalibus armis oppugnans, hoc agit aſſiduo, ut ſuffocentur homines in peccatis ſuis: hoc unum elaborat, ne divina miſericordia ſuis ſacramentis, quæ peccatorum remedia efficacia eſſe voluit, vulneratos in Eccleſia ſua curet. Ita enim ea aut ſuſtulit univerſa, aut hæreſeos ſuæ peſtifero infecit veneno, ut toxicum magis requirat, quam animarum medicinas.

Lutheri improba mandata.

§.5. Præcipit ſuis, ne indignanti Deo quis ſatisfaciat, ne jejuniis, orationibus, lamentationibus peccata redimat, ne oſtia illa placens Deo, corpus & ſanguis Domini noſtri Jeſu Chriſti a Sacerdotibus offeratur quotidie pro peccatis noſtris. Vota decet non reddere Domino Deo ſuo. Et cum ipſe ſit apoſtata, ac profeſſionis ſuæ deſertor, ut plurimos ſui faciat ſimiles, ſancta illa Deo vaſa polluere non veretur, conſecrataſque Chriſto Virgines, & vitam Monaſticam profeſſas, estrahere a Monaſteriis ſuis, & mundo, immo diabolo, quem ſemel abjuraverunt, reddere. Quod in veteri lege in umbraticis Sacerdotibus Dominus non tulit, quod ethnici Idolorum ſuorum flaminibus omnes ſunt abominati, Chriſti Sacerdotes etiam viliſſimis copulat meretricibus. Sanctos Patres illos, quorum vita & doctrina illuſtravit univerſum mundum; non ſolum debito honore non proſequitur, ſed multo quam Cain ſceleſtius deſpicit, deridet, contemnit, inſectatur.

Lutherus Côcilijs detrahit, & licentioſâ vitam inducere tentat.

§.6. Sacroſanctis omnibus univerſalibus Conciliis impudenti ore palam contradicit, ac ſacrilega lingua detrahit, libertatis ſpecie, licentioſam quandam, nullis conſtrictam legibus, ac fere ferinam, inducere conatur legem. Unde & esles homo, contemptor, ac violator legum omnium, in tantam erupit mentis veſaniam, ut ſanctiſſimorum Patrum decreta, & Eccleſiaſticos canones igne publico concremare non formidarit. Et breviter, Chriſtianam veritatem, omnem rerumordinem, pulcherrimam denique Eccleſiæ faciem, à Chriſto, ab Apoſtolis, Apoſtoliciſque viris, ac ſanctiſſimis Patribus ab initio conſtitutam, unus hic poſt tot centenos annos diſcindere, invertere, ac deformare molitur.

Lutherus aſſerebat ſe eſſe alterum Danielem.

§.7. Quod ſi nondum ſatis etiam internoſcis de Chriſtiano magiſterio, an de Antichriſti ſpiritu iſta proficiſcantur, ſi ita faſcinavit te præſtigiator ille, ut credere poſſis unum hunc perfidiſſimum apoſtatam, veluti alterum Heliſæum habere duplicem ſpiritum Heliæ, aut alterum eſſe, quem ſe jactitat, Danielem, in quo ſit ſpiritus amplior, & intelligentia ſcripturarum major, quam in omnibus olim ſanctiſſimis illis doctiſſimiſque viris, quam in Sacroſancta Eccleſia Catholica, quid eſt te uno cæcius? Aut ſi jam ex fructibus arborem cognoſcens, in errore perſiſtis tamen, quid te miſerius?

Lutheri ſermo iniquiſſimus.

§.8. Sed eſto, transfiguratus ſit coram te Satanas ille in Angelum lucis, & quæ manifeſta ſunt opera carnis ac diabolica, ſpiritus eſſe & Chriſti opera, venenata ſua facundia perſuadere potuerit, nunquid non ubique, vel hoc ipſo prodidit, cujuſnam ſpiritus ſit, quod omnis ejus ſermo amarus eſt, virulentus, arrogans, ac maledicentiſſimus, nuſquam non ſcatens conviciis, blaſphemiis, ac ſcommatibus pluſquam venenatis, adverſus omne Chriſtianæ pietatis, modeſtiæ, manſuetudinis ac benignitatis officium? Numquid ita docuit Paulus, cujus ſe jactitat ſpiritum habere, cum nulla ejus eſtet epiſtola, quæ non pacem & unitatem, ac alias id genus virtutes redoleat? An non Romanos ſuos hortatur in Domino, ut in caritate fraternitatis ſe diligant, invicem ſectentur, quæ ſunt pacis, & quæ ædificationis cuſtodiant? Corinthiis an non teſtatur, ſe docere in Eccleſiis, Deum, non diſſenſionis, ſed pacis Deum eſſe? Et breviter, numquid non ubique clamat, ubique docet Evangelica illa tuba, ut digne ambulemus in omni humilitate ac manſuetudine, cum patientia ſupportantes invicem in caritate, ſoliciti ſervare unitatem ſpiritus in vinculo pacis, utque deponamus omnem iram, indignationem, malitiam, blaſphemiam, turpem ſermonem? Quo igitur pacto maledicentiam, amaritudinem, iram, indignationem, blaſphemiam, inflationem, jactationem, quæ ita huic peculiaria ſunt, ut illa Paulo, ac illius Diſcipulis univerſis, qui mitis eſt ac humilis corde: non Paulini, non Chriſtiani, ſed diabolici ſpiritus eſſe certiſſima judicia, vel cæco non clariſſime appareat?

Lutherus ex ſermone cognoſci potuit valde perfidus.

§.9. Es verbis illius, quomodo non intelleſiſti, Chriſtum in corde ſuo, an vero Antechriſtum haberet, ſecundum quod ipſa veritas in Evangelio ait: Progenies viperarum, quomodo poteſtis bona loqui, cum ſitis mali? De abundantia enim cordis, os loquitur. Et cum ſcriptum ſit, quod maledici regnum Dei non poſſidebunt: Item cum in Evangelio dicat Dominus: Quicumque diserit, fratri ſuo racha, reus erit Concilio: Qui autem dixerit, fatue, reus erit gehennæ incendio.

Lutherus Sacerdotes, ac Romanum Pontificem in ſermonibus ſuis lacerabat & inſectabatur.

§.10. Illumne eſſe Antichriſti Apoſtolum, cuiquam obſcurum eſſe poterit? Qui non modo Sacerdotes Dei, ſed & Principem Sacerdotum, Petri ſucceſſorem, Jeſu Chriſti in terris Vicarium, tam nefandis infamibuſque nominibus, tam inauditis contumeliis, conviciis, ac blaſphemiis, nuſquam non lacerat, diſcerpit, & inſectatur, ut ea commemorare pudica refugiat lingua, & audire

dire

Digitized by Google

dire horreant aures caſtæ. Qui Apoſtolicam Cathedram, in qua præſedit caput Apoſtolorum Petrus, cui præfuerunt tot Sancti Pontifices, quam Eccleſiam principalem, unde ſit exorta unitas Sacerdotalis, Sanctus ille, & glorioſus Martyr Cyprianus non dubitat aſſerere, impio ac peſtilenti ore Cathedram peſtilentiæ, Antichriſtianam, diabolicam, & ſi quæ potuit excogitare nefandiora, toties appellare non ceſſat. Qui ſcholas Chriſtianas, quæ tam multos doctiſſimos ſanctiſſimoſque viros, tam egregias in Eccleſia Dei columnas nobis protulerunt, impudica lingua ſua, lupanaria, Sodomas & Gomorrhas ubique vocare non verecundatur. Qui non ſatis habet, omnipotentis Dei Sacerdotes probris omnibus, conviciis, contumeliis, ac blaſphemiis horrendis, & inauditis, numquam non publice ac privatim inſectari, quibuſvis canibus viliores facere, niſi etiam laicos concitet ad lavandas ſibi manus in ſanguine ipſorum. Cum tamen quanto honore haberi velit Sacerdotes ſuos, maxime autem Principem Sacerdotum, idem ipſe Dominus in Deuteronomio teſtatus eſt, dicens: Si difficile & ambiguum apud te judicium eſſe proſpexeris inter ſanguinem & ſanguinem, cauſam & cauſam, lepram & non lepram, & judicium intra portas tuas videris verba variari, ſurge, & aſcende ad locum, quem elegerit Dominus Deus tuus, venieſque ad Sacerdotes Levitici generis, & ad judicem, qui fuerit illo tempore, quæreſque ab eis, qui indicabunt tibi judicii veritatem, & facies quæcumque dixerint qui præſunt loco, quem elegerit Dominus, & docuerint te juxta legem ejus, ſequeriſque ſententiam eorum, nec declinabis ad dexteram, neque ad ſiniſtram. Qui autem ſuperbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio, qui eo tempore miniſtrat Domino Deo tuo, ex decreto judicis morietur homo ille, & auferes malum de Iſrael: cunctuſque populus audiens timebit, ut nullus deinceps intumeſcat ſuperbia. Et Samuel cum ſperneretur a filiis Iſrael, an non dicit Dominus: Non enim te ſpreverunt, ſed me, ne regnem ſuper eos, manifeſte oſtendens, inviſibilem ſe contemni, cum viſibilem quis ſpernit Sacerdotem? Quare & Moſes murmuranti adverſus ſe populo reſpondit: Non adverſus me murmuraſtis, ſed adverſus Dominum Deum veſtrum. Quod ſi Leviticos illos Sacerdotes tanta honoris prærogativa præcellere voluerit Dominus, qui exemplari tantum ac umbræ deſerviebant cœleſtium, in umbratico illo Tabernaculo ſacrificiorum officia conſummantes: quo tandem honoris loco eos haberi voluit, quibus tradidit claves Regni Cœlorum? tantamque tribuit poteſtatem, ut quæ ligarent ſuper terram, ligarentur & in Cœlis, & quæ ſolverent ſuper terram, ſoluta eſſent & in Cœlis: utque quorum ipſi dimitterent peccata, dimiſſa forent, quorum retinerent, forent & retenta? Qui non ſanguinem hircorum aut vitulorum, ſed Hoſtiam vivam, ſanctam, immaculatam, Corporis, & Sanguinem Domini noſtri Jeſu Chriſti offerunt quotidie pro peccatis noſtris, conficiunt verbo ſuo, ac manibus tractant, & breviter ſacramenta omnia, quibus hominibus vita ſaluſque tribuitur animarum, ſuis perficiunt orationibus. Quanto, inquam, honore hos præcellere voluerit Dominus, quis tandem dubitavit, quod nec ipſe tacuit in Evangelio, cum dicit ad eos. Qui vos audit, me audit, & qui vos ſpernit, me ſpernit: qui autem me ſpernit, ſpernit, & eum qui miſit me? Et quid conſequitur? Quod in eumdem Chriſtum blaſphemus eſſet, & maledicus, qui Sacerdoti Chriſti blaſphemat aut maledicit. An non hoc primum mandatum in retributione, honora patrem & matrem, ut ſis longævus ſuper terram? Qui autem maledicit patri aut matri morte moriatur. Numquid ad carnales tantum parentes illud eſt referendum? Et num minus ad eos, qui nos in Chriſto regeneraverunt, per quos Chriſtiani ſumus, qui nobis peccata dimittunt, qui cœleſtibus nos paſcunt ſacramentis? Quid ſi peccatores ſunt, & mali Sacerdotes? Quid ſi parentes? Numquid propterea eos, quos Dominus miſit ante faciem ſuam, & ad quos dicebat: Quicumque non receperit vos, neque audierit ſermones veſtros, exeuntes foras de domo, aut de Civitate, excutite pulverem de pedibus veſtris: Amen dico vobis tolerabilius erit terræ Sodomorum, & Gomorrhæorum in die judicii, quam illi Civitati. An non præcipit ita Apoſtolus: obedite præpoſitis veſtris, & ſubjacete eis? Quod ſi malis, & peccatoribus non ſit obediendum, quibus tandem? Quoniam ſi dixerimus, peccatum non habemus, ipſi nos ſeducimus, & veritas in nobis non eſt. Ovis es, noli diſcutere paſtorem: noli te judicem Dei conſtituere, & Chriſti. An non ita præcipit Dominus in Evangelio, dicens: Super Cathedram Moyſi ſederunt Scribæ & Phariſæi, omnia quæcumque dixerint vobis, ſervate, & facite, ſi quæ autem fecerunt mala, facere nolite, manifeſte ſignificans, habere eos dignitatem, tametſi vitæ eſſent perditæ. Numquid idem Dominus, cum poſtea tempore paſſionis alapam accepiſſet a ſervo Sacerdotis, dicente ſibi: Sic reſpondes Pontifici? adverſus Pontificem quidquam dixit contumelioſe? quin magis innocentiam ſuam aſſerens, & oſtendens: Si male, inquit, locutus ſum, exprobra de malo: ſin bene, quid me cædis? An non & Paulus, cum cæderetur in Concilio juſſu Ananiæ, diceretque ad eum: Percutiet te Deus paries dealbate. Et tu ſedens judicas me ſecundum legem, & contra legem jubes me percuti: Audiens ab adſtantibus: Sic inſimulas Sacerdotem Dei, maledicendo ipſum? tamen inane nomen, & umbram quandam Sacerdotis cogitans, expavit: Neſciebam, inquit, fratres, quia Princeps Sacerdotum. Scriptum eſt enim: Principi populi tui non maledices. Quo magis miramur, quod ex iſtis diabolici ſpiritus operibus, veluti fructibus nequiſſimis, arborem peſſimam nondum cognoviſtis. Et quis tandem eſt ita hebes animo, ut non videat quo nunc prorumpant furioſiſſimi conatus iſtius, cum ut quiſque eſt facinoroſiſſimus, deſperatiſſimus, aut perditiſſimus latro aut homi-

homicida, ſub iſtius vexillis ac ſignis, conveniant? Eccleſiam jam Chriſti parricidalibus ac ſacrilegis manibus, non clam, ſed palam oppugnantes, conſecrata Deo loca, templa & monaſteria exuunt, & profanant. Chriſto dicatas Virgines, Sacerdotes Chriſti, & Monacos crudeliſſime perſequuntur, Eccleſiarum bona diripiunt, & breviter, rapinis, latrociniis, cœdibus, ac incendiis confundunt univerſa, excæcante nimirum eos juſto Dei judicio, & in inſaniam tam manifeſtam erumpere permittente, ut neminem jam latere poſſint ſceleſtiſſimæ machinationes iſtius. Atque hi, qui peſtifera contagione ipſius infectos ſeſe tandem cognoverunt, ſchiſmatico errore depoſito, ac hæretico furore deſerto, unitatis, ac veritatis domicilium fidei ſanitate repetunt, inter quos, dilecte nobis in Chriſto Jeſu, cum a te non ex poſtremis reverſurum ad ſalutarem matris ſinum ſperaviſſemus, quem reverentem libenter & obviis excepiſſemus manibus, bona ſpe tandem noſtra fruſtrati, videmus ſuper petram induraviſſe te faciem tuam, videmus perniciem illam animarum Lutherum ſub tuo patrocinio latitantem, ſuper adhuc virus longe lateque ſpargere. Sed quoniam adhuc potens eſt Dominus Deus etiam de lapidibus iſtis ſuſcitare filios Abrahæ, antequam egrediatur, ut ignis, indignatio ejus, & ſuccendatur, nec ſit qui extinguat, ideo te fili dilecte in Chriſto obſecramus per viſcera noſtri Redemptoris Domini noſtri Jeſu Chriſti, per Chriſtianam unitatem, per patriæ caritatem, per tuam denique ipſius, tuorumque ſalutem, miſerere Eccleſiæ Chriſti, & tot jam malorum procellis undique exagitatæ ac pene oppreſſæ tua maxime culpa, aliquando fer opem, miſerere patriæ noſtræ, quæ ſinceræ olim fidei, eximiæ religionis, ſanctæ ſub jugo Domini ac religioſæ obedientiæ inſigni præcellens gloria, perniciem iſtam religionis Chriſtianæ, ac fidei, ac pietatis publicum hoſtem Martinum, in ſuis ſe peperiſſe ac foviſſe viſceribus, nunc erubeſcit. Miſerere denique tui ipſius, tuorumque miſerere ſeductorum Saxonum, quos, niſi reſipiſcatis, & quidem cito, manet præſens & certa ultio Divina, quam neque in hoc ſæculo effugietis, neque in futuro. Hæc dicit Dominus Deus: Audi popule ſtulte, audi princeps qui non habes cor, qui habetis oculos, & non auditis: Me ergo non timebitis, & a facie mea non dolebitis? numquid non audiſtis, quæ fecerim in diebus antiquis? Legite ſcripturas, in quibus putatis vos vitam æternam habere, & invenietis, quam gravis ſemper fuerit, & quam terribilis Divina vindicta in illos, qui in populo Dei ſchiſmata concitaverunt. Numquid non legiſtis horribilem Divinam ultionem adverſus Dathan & Abiron, quod multitudinem adverſus Moſen concitaviſſent, quos dehiſcens ſub pedibus terra, & aperiens os ſuum, deglutivit, & omnia quæ ad eos pertinuerunt, ita ut deſcenderent viventes in infernum? Et adverſus Core, quem eandem ob cauſam cum ducentis, & quinquaginta viris cœleſtis flamma devoravit. Quod ſi ob durius imperium fortaſſis, aut quorumdam paſtorum ſeu ignaviam, ſeu malitiam, ſchiſmata excitanda putatis, numquid non ex libro Regum audiſtis adeo indignatum fuiſſe Dominum adverſus decem tribus filiorum Iſrael, & in omne ſemen eorum, ut dimoverit eos, & tradiderit in direptionem, donec projiceret eos a facie ſua? Ob quam tandem culpam, niſi quod ob durius imperium Salomonis, & imprudentius arrogantiuſque reſponſum Roboam Regis Hieruſalem, ſciſſæ fuerunt a tribu Juda & Beniamin? Quam præſens ſemper fuerit Dominus vindex Sacerdotibus ſuis, an non Saul ab Regio abjectus honore, & Ozias Rex Juda percuſſus lepra, propterea quod, quæ Sacerdotum erant, contra Sacerdotes Domini ſunt auſi uſurpare, ſufficienti vobis potuerunt eſſe argumento? Et breviter. An non omnes teſtantur hiſtoriæ, univerſos ultrice Domini manu infelici periiſſe exitu, qui in Chriſtos Domini ſacrilegas manus injicere non formidaverunt? Contra autem, felicia omnia, & longam illis contigiſſe vitam, qui Chriſtum in Sacerdotibus ſuis venerati ſunt? Moveant ergo vos exempla aliorum, & cogitate quid vobis ſit expectandum, qui venerabilem Dei chorum, in manus tentatis tradere profanas. Proinde quod Dominus per Moſen præcipit univerſo populo Iſrael, ut ſepararentur a Tabernaculis, Core, Dathan, & Abiron, nec tangerent quidquam quod ad eos pertineret, ne involverentur in peccatis eorum, & hoc & vobis, præcipue autem tibi dilecte fili, ejuſdem Domini noſtri auctoritate præcipimus, & obſecramus in Chriſto Jeſu, ut ſeparamini a Martino Luthero, auferatis a vobis petram illam ſcandali, neque tangatis quod illius eſt, ne & vos divina ultio involvat ſubito in peccatis illius. Expurgate quamprimum fermentum illud, quod reliquam fidei veſtræ maſſam corrupit, ut ſitis nova conſperſio, novaque creatura.

Hortatur Ducem Saxoniæ ut deſiſtat ab Eccleſiæ perſecutione, & Divum Paulum imitetur.

§. 11. Non dedigneris fili dilecte Paulum imitari, quem ſicut viciſti in Eccleſiæ Dei perſecutione, tam gravem animarum perniciem ſub tuo nutriens patrocinio, ita reverſus ad Cor, effice ut omnes intelligant tuam converſionem, utque qui per te ſunt ſcandalizati, in te rurſus glorificent Deum. Maxime ante hoc præſta quamprimum, ut impurum os illud obſtruatur, ut capuletur blaſphema lingua, quæ contra Deum, ac Sanctos ejus loqui non ceſſat, & virus ſuum undique ſpargit. Et ut propheticis vos verbis admoneamus, ſtate ſuper vias, & videte, ac interrogate de ſemitis antiquis, quæ ſit via bona, & ambulate in ea, & invenietis refrigerium animabus veſtris. State, inquam, & doctrinis variis, & peregrinis nolite abduci. Interrogate de ſemitis antiquis, quæ ſit via bona, per quam ambulaverunt patres veſtri, quam demonſtraverunt tot myriades Martyrum, docueruntque tot millia Confeſſorum, & ambulate in ea.

Præmia converſionis proponit.

§. 12. Quod ſi a vobis impetraverimus, ſicut, & ſincere ſperamus, erit quod gaudea-

deamus cum Angelis de peccatore pœnitentiam agente, & perditam ac rurſus inventam ovem humeris noſtris ad ovile Domini gaudentes reportabimus, paternaque pietate, quantum in nobis fuerit, ſtolam vobis priſtinam reſtituemus.

Pœnas impœnitentiæ denunciat.

§.13. Quid ſi dixeritis: Non ambulabimus, paterne ſalubriterque, vos monenti reſpondebitis: Non audiemus. Ideo audite gentes, dicit Dominus, & cognoſcite congregationes, quanta ego ſaciam eis. Ecce ego adducam mala ſuper populum iſtum, ſructum cogitationum ejus, quia verba mea non audierunt, & legem meam projecerunt. Sed & hoc tibi denuntiamus in virtute omnipotentis Dei, & Domini noſtri Jeſu Chriſti, cujus in terris Vicarius ſumus, nec te in præſenti ſæculo hoc laturum impune, & in futuro æterni te ignis expectare incendium. Vivunt una Pontiſex Hadrianus, & religioſiſſimus Imperator Carolus, meus cariſſimus in Chriſto filius, & alumnus: Cujus tu edictum vere Chriſtianum adverſus Lutheranam perfidiam, & quod talem debeat Imperatorem, non ſine gravi offenſa, ac vilipenſione Cæſareæ Majeſtatis violare non timuiſti. Non committemus, ut quos olim cum Magno Carolo, Hadrianus Pontiſex in Chriſto genuerunt, nunc Hadrianus Pontiſex, & Imperator Carolus ſub ſchiſmatico, ac hæretico Tyranno, hæreſum ac ſchiſmatum ſinamus interire contagione. Quare revertimini ad cor, & reſipiſcite tu tuique miſere ſeducti Saxones, niſi utrumque gladium, Apoſtolicum ſimul, & Cæſareum, velitis experiri. Scripta Romæ 1522.

D.P. An.I.

III.

Ex Archivo Angliæ Rimer T.XIII. pag 780.

Ad parandam expeditionem contra Turcas Treugas Triennales Principibus Chriſtianis indicit ſub pœna excommunicationis incurrenda per infractores.

HADRIANUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

§.1. MOnet nos veritas in Propheta, vigilem Paſtorem venientem gladium ex ſpecula proſpicere, atque annunciare oportere, alioquin animarum, quæ perierint, exactam rationem ab eo requirendam eſſe. Hoc potentius cogitantes Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, præſertim ab eo tempore, quo Turcarum effrænata rabies Conſtantinopolim expugnavit, ac procul intuentes hoſtilem gladium Chriſtianorum jugulis in dies magis imminentem, ad Chriſtianos omnes, & præſertim Principes, qui juxta Iſidorum a Chriſto Eccleſiam tuendam ſuſceperunt, clamare, ac eos monere non ceſſarunt, quantum univerſæ Chriſtianitati periculum, atque excidium immineret, niſi mutuarum inter ſe diſſenſionum, & diſcordiarum obliti communi hoſti reſiſterent, atque impetum Chriſtianam Religionem funditus evertere molientis reprimerent. Hactenus tamen malo noſtro annunciata calamitas non fuit credita, non fuerunt auditæ ipſorum Paſtorum voces, ſed utiles eorum admonitiones ſurdo pertranſivere aure Chriſtiani Principes, quorum culpa, immaniſſimo Chriſti hoſte invaleſcente, Chriſtiana Reſpublica innumeris cladibus, ac ruina vexata, atque afflicta fuit, ac tot jacturas, & irreparabilia damna accepit, ut nemo Chriſtifidelis, abſque ingenti mærore, & lacrymis ea referre, audireve poſſit. Quis enim a lacrymis abſtineat audiens ſanctam illam Jeruſalem, ac ſacrum Calvariæ Montem, ſalutiferæ Crucis triumpho inclytum, ſacratiſſima loca illa, quæ Dominus, & Salvator noſter Jeſus Chriſtus humana carne veſtitus, & ſacri Diſcipuli ejus incoluere ab Infidelibus barbaris occupata detineri, nec a nobis ipſum Domini Sepulchrum, niſi precio Dominici nominis blaſphematoribus perſoluto, viſitari poſſe? Quis non pie ingemiſcat, animo reputans Patriarchales illas Sedes Sanctorum Patrum, ſuavem odorem adhuc redolentes, ſpurciſſimis Chriſti hoſtibus ſervire? Conſtantinopolim, Græciæ lumen, & Orientalis Imperii caput, reliquamque Græciam, & magnam Europæ partem, Syriam, Aſiam ipſam fere univerſam, ab infidelibus Turcis, Chriſtianorum Principum culpa ablata fuiſſe, miſeroſque Chriſtianos illuc degentes, niſi Chriſtum abnegare, & Mahumeticæ impietatis, & Sathanæ mancipia fieri velint, dira, & crudeli Barbarorum ſervitute opprimi? Quis, ut antiqua, & vetera omittamus, non perterreatur, atque exhorreſcat cogitans modernum Turcarum Tyrannum proximo anno Belgradum, quod totius Regni Hungariæ clauſtrum ſemper fuit, breviſſimo temporis ſpatio cæpiſſe? Nuper vero Inſulam Rhodum totius Orientalis Maris Januam ab Jeroſolymitanis militibus per tot annos defenſam, multiſque Turcarum cladibus nobilitatam, & ſi maximis terra, marique copiis obſeſſam, non uſque adeo tamen coarctatam, qui ſi Chriſtiani Principes inter ſe juncti, ac potius, quæ Jeſu Chriſti, quam quæ ſua cujuſque erant, quærentes, mature ſuccurriſſent, & Rhodus ipſa (ut alias parvo ſubſidio memoria noſtra factum fuit) liberari, & de hoſtibus Victoria cum Dei adjutorio obtineri potuiſſet, in ditionem, ac poteſtatem ſuam redegiſſe, & nunc tot, & tantis rerum ſucceſſibus elatum, aperte minari, ſe Almam Urbem Romanam, Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli aliorumque Martyrum ſanguine conſecratam in qua Vicarii ſui Sedem eſſe voluit Altiſſimus expugnaturum, ejuſque Sanctiſſima Templa, ac Sanctorum Venerandas Reliquias prophanaturum, demum Chriſtianum omne Imperium, & ipſius nomen funditus everſurum.

Sæpe moniti Chriſtiani Principes a Pontificibus, ut ſepoſitis particularibus odiis contra Turcam convenirent,

Sed fruſtra, unde plurima mala exorta ſunt Reipublicæ Chriſtianæ.

Belgradum, & alia multa a Turcis capta.

Turca minas intentat Urbi Romæ.

§.2. Quocirca nos conſiderantes quod Salvator noſter Dominus Jeſus Chriſtus, in excelſis tenens Imperium, gregis ſui tutelam non deſerens, Romanum Pontificem in

Hadrianus ante ſuum ad Urbem acceſſu ad Principes Chri-

ſtianos Nuncios mittit ad pacem inter eos conciliandam.

in terris Vicarium ſuum conſtituit, qui dictum gregem vigilanti cura protegere, ipſamque Eccleſiam ab omnibus adverſis, quantum in ſe eſſet, conſervare, defendere, ac Reges, & Principes ad Imperii faſtigia divina permiſſione vocatos contra barbaras Nationes, Catholicam Fidem opprimere conantes, potiſſimum inducere, atque animare debeat, animoque revolventes noſtri officii eſſe, his præſertim difficillimis, & calamitoſis temporibus, inter ipſos Chriſtianos Reges, & Principes mutuis, inter ſe diſcordiis, & diſſenſionibus diviſos, pacem, quam Chriſtus in cœlum aſcenſurus tamquam munus hæreditarium Diſcipulis ſuis reliquit, ſeminare, memoresque nos poſtquam de noſtra ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumptione in longinquis Hiſpaniarum partibus poſiti, certiores facti fuimus, antequam ad Urbem iter arriperemus, Reges, Principes, & Potentatus Chriſtianos, Literis, ac Nuntiis ad hoc unum deſtinatis, ad perpetuam inter ſe pacem, & concordiam, vel ſaltem annorum aliquot inducias, quam inſtantiſſime hortatos fuiſſe, eoſque admonuiſſe, nullum aliud rebus noſtris remedium contra formidandam Turcarum potentiam ſupereſſe, quam ſi illi, inter ſe reconciliati, & uniti conjunctis viribus perfidorum hoſtium conſilia perverterent: & poſtquam Deo favente, ad Urbem ipſam appulimus nihil ardentiori ſtudio, & conatu procuraſſe, quam concordiam, ſeu inducias hujuſmodi.

Monitionibus Eccleſiaſticas cenſuras addendas putat ut induciæ inter Principes fiant.

§.3. Et tamen ob quorumdam dictorum Principum, heu! nimis inveterata inter ſe odia hujuſmodi inſtantiam noſtram per parum profeciſſe, ut Regibus, Principibus, Potentatibus, ac aliis præfatis nulli excuſationi locus ultra relinquatur, omneſque intelligant nos nihil, quod ad Paſtorale officium attinet, omiſiſſe, cogimur, ex quo humana admonitio, atque auctoritas, uti experientia docuit, ad præmiſſa fruſtra tentata eſt, annorum aliquot inducias, ſeu treugas inter ipſos Reges, Principes, ac Potentatus ſub Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis divina auctoritate, qua Jeſu Chriſti in terris Vicarium licet immeriti agentes fungimur, indicere, ut ſi non zelo Fidei, ac Religionis ipſius Chriſti, cujus cauſa agitur, ſaltem divini Judicii metu ad cor redeant; & privatis affectibus publica commoda anteponant.

Triennales, itaque indicit Treugas.

§.4. Habita igitur ſuper his cum Venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, ac diligentiſſimo examine ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, & individuæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, atque ad revocandum ſaltem ad tempus hæreditatem Domini. ad pacem ſcilicet, atque concordiam, a Chriſtianis finibus tamdiu noſtris demeritis exulantem, atque ut tandem ſancta, & pernecceſſaria expeditio, univerſali Chriſtianorum damno, & dedecore tamdiu procraſtinata ulterius non differatur, quorumdam Prædeceſſorum noſtrorum, præſertim Innocentii III., Nicolai V. & aliorum veſtigiis inhærentes triennales inducias, ſeu treugas, inter omnes Reges, ac Principes, Communitates, Potentatus, Reſpublicas, ceteroſque Chriſtifideles Sæculares, & Eccleſiaſticos de omnipotentis Dei, ac præfatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, & ea, quæ a nobis ex alto conceſſa eſt, auctoritate, ac de eorumdem Fratrum conſilio, & aſſenſu, indicimus.

Principibuſque eas ſervandas jubet ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ.

§.5. Ac eoſdem Reges, Principes, Communitates, Potentatus, Reſpublicas, ceteroſque Chriſtifideles omnes, præmiſſas inducias, ſeu treugas ſub excommunicationis latæ ſententiæ anathematiſque, & interdicti Eccleſiaſtici, in terris, & dominiis eorum omnium, & ſingulorum, pœnis, dicto durante triennio inviolabiliter ſervare debere decernimus.

Ab offenſionibus hoc tempore præcipit abſtineri.

§.6. Nos nihilominus in virtute ſanctæ obedientiæ requirentes, ac per viſcera Miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti, per acerbiſſimam Paſſionem, quam immaculatus, & innocens Agnus, ut nos miſeros peccatores ab æterna morte redimeret, pati dignatus eſt, per judicium extremum, in quo omnes ſtabunt ante tribunal ejus, accepturi unuſquiſque ſecundum opera ſua, perque ſpem vitæ æternæ, quam repromiſit Deus diligentibus ſe, paterno affectu obteſtantes, ut in unitate, & charitate mutua, ſine qua nihil Deo acceptum eſſe poteſt, perſeverantes a mutuis offenſionibus abſtineant, armaque bellica, Chriſtiani contra Chriſtianos, dicto durante triennio amplius non exerceant. Satis enim ſuperque fraterni ſanguinis per Fratres effuſum, ſatis cum graviſſima Dei offenſa, inter vos, Chriſtiani Reges, Principes, & Potentatus, ſævitum eſt. Velitis ergo injuriarum, quæ inter vos invicem illatæ, atque acceptæ fuerunt, propter Chriſtum Redemptorem veſtrum ſaltem ad tempus obliviſci, ut manifeſtæ ruinæ, nobis, & univerſæ Chriſtianitati ab immaniſſimis Chriſti hoſtibus imminenti, unione, & concordia veſtra occurrere, uniſque animis, & armis hoſtes ipſos, non tam propriis viribus ſuis, quam veſtris diſcordiis, & diſſentionibus confidentes a veſtris, & ſubditorum veſtrorum, omniumque Chriſtianorum cervicibus repellere, necnon tot Civitatibus, Provinciis, ac Regnis adeptis recuperandis, Fratribuſque veſtris, crudeliſſimo ſervitutis jugo tamdiu oppreſſis, opemque veſtram ſublatis ad Cœlum manibus implorantibus, a perfidiſſimorum Turcarum Tyranni jugo duriſſimo eripiendis viam parare poſſitis. Date inducias has Deo, a quo tam amplam in terris poteſtatem accepiſtis, ut eo vobis hoc pacto, poteſtatem veſtram, alioquin ut certo expectare poteſtis, vobis auferendam, retinere mereamini. Date denique inducias ipſas Chriſto Salvatori noſtro, qui in ligno Crucis tenſo corpore pendens crucifigentibus ſe pepercit, ac Deum Patrem etiam pro illis rogavit, qui nos de nihilo a ſe creatos, & per primorum parentum inobedientiam exules Paradiſi factos, nullis noſtris meritis,

ſed

Digitized by Google

ſed infinita ſua clementia præcioſo ſuo Sanguine redemit, ne ſi quod abſit, privatas inimicitias, & commoda veſtra ejus honori præferentes, tam immenſis ejus beneficiis ingratos vos exhibueritis, ſacramque ejus Religionem a perfidiſſimis Hoſtibus conculcari, & innumerabiles ipſius Chriſti Sanguine redemptorum animas, vel in miſerrimam ſervitutem adduci, vel in exitiale infidelitatis barathrum præcipitari permiſeritis, horrendum, & duriſſimum ipſius, qui terribilis eſt, & aufert ſpiritum Principum, judicium, & in præſenti, & in futuro contra vos provocetis.

Reſervat ſibi deciſioné Dubiorum, quæ ſuper hujuſmodi induciis exoriri contingat.

§.7. Ceterum quia forte peccatis noſtris exigentibus inimicus humani generis, ubi indictæ induciæ per vos noſtris, immo divinis his mandatis obedientes acceptatæ fuerint, quas a principio impedire non potuit, temporis ſucceſſu perturbare non deſinet, licet enim de prudentia, magnanimitate, & conſtantia veſtris in Domino fiduciam habeamus, ut nullo modo vos ejus malignitati locum daturos arbitremur, tamen propterea induciæ ipſæ ne diſſolvantur, dubiorum ſi qua ſuper induciis hujuſmodi, aut earum dependentibus, emergentibus, & annexis, vel connexis quoquomodo oriantur, deciſionem, & declarationem nobis tamquam ſummi pacis auctoris vices in terris gerentibus, una cum præfatis Fratribus noſtris reſervamus, ipſis induciis nihilominus, juxta præſentium literarum tenorem in ſuo robore, permanſuris.

Concluſiones.

Nulli ergo omnino &c.

Dat. die 30. Aprilis Anno 1523. Pőtif. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimotertio, Pridie Kalendas Maii Pontificatus noſtri Anno I.

IV.

Adminiſtratio Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, de Calatrava, & de Alcantara, in Regnis Hiſpaniarum inſtitutarum, Ordinum S. Auguſtini, & Ciſtercienſis, Coronæ Regiæ perpetuo conceditur, cum omnibus juribus, quæ earum Magni Magiſtri habere conſueverunt.

De Militia S. Jacobi, habes etiam ſup. in Conſtit. LXXX. Alexand. III. Benedictus. *Tom. II. fol. 436., Conſt. XXI. Jul. II.* Romani. *Tom. III. Par. II. fol. 305. Et Conſt. L. Leon. X.* In Apoſtolicæ. *Ibid. fol. 501.*

HADRIANUS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

Militum S Jacobi de Spatha, de Calatrava, & Alcantara, & Caroli V. Imperatoris opera, nonnulla regna occupatá a Mauris recuperata fuerunt.

DUM intra noſtræ mentis arcana, debita moderatione penſamus, S. Jacobi de Spatha, ac de Calatrava, & de Alcantara, in Regnis Hiſpaniarum erectas, propterea Militias inſtitutas fuiſſe, ut contra orthodoxæ fidei Hoſtes, & inimicos, arma quædam, & valida præſidia eſſent, earumque Milites in infidelium expugnatione, ac Regnorum ab ipſis infidelibus occupatorum recuperatione jugiter vacarent, ſtrenuaque ipſorum virtute, & opera, proximis annis, non ſolum quamplurimas Civitates, & loca; ſed etiam aliquot Principatus, Dominia, & Regna, quæ infideles Mauri occupaverant, & per multos annos detinuerant, non ſine proprii ſanguinis effuſione, cum magna Chriſti nominis gloria recuperata, & ad fidem Chriſti reducta, fuiſſe conſideramus. Inſuper & animo revolvimus, quæ cariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus, Caſtellæ, & Legionis Rex Catholicus, in Imperatorem electus, claræ memoriæ Ferdinandi Avi, & Eliſabeth Reginæ Aviæ, Caſtellæ, & Legionis hujuſmodi, ac aliorum progenitorum ſuorum veſtigia ſecutus, pro univerſa Eccleſia (cujus ut nos ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumptione paſtor, ita ipſe ad Sacri Imperii faſtigium electione advocatus exiſtit) non ſolum inſulæ Servarum, quam ipſi Mauri detinebant, expugnatione, ſed etiam adverſus Marthinum Lutherum per Sedem Apoſtolicam hæreticum declaratum executione, fecit, & in dies ipſum ſub diſciplina noſtra a teneris educatum, ob ejus devotionem, ac fidem erga nos, & hanc ſanctam, in qua permiſſione divina ſedemus, ac univerſam Rempublicam Chriſtianam, divina favente gratia facturum fore ſperamus, dignum merito cenſemus, & congruum, ut Militiæ prædictæ, Coronæ Regni Caſtellæ, & Legionis perpetuo applicentur, non minus ut Caroli ipſius in Imperatorem electi ſtudia, & conatus, ad profligandos, & ſubjugandos infideles barbaros concedente Domino creſcant, & augeantur, quam ut ipſarum Militiarum felix, & proſperum regimen ſemper in melius procedant, & illorum Militum diſciplina ſolertior evadat. ipſumque Carolum in Imperatorem electum, ejuſque poſteritatem ſigno ſpecialis benevolentiæ proſequamur, & quadam perpetuitatis memoria decoremus.

Similiaque facinora a Ferdinando Rege, & aliis progenitoribus glorioſe acta fuerunt.

§.1. Sane cum Ferdinandus Rex, & Eliſabeth Regina præfati, in humanis agentes, ſuorum, & ipſi progenitorum veſtigia ſecuti, quamplurima egregia facinora, & geſta fecerint: nec ſolum Hiſpaniam a Saracenis, & Mauris, qui Regnum Granatæ, ac plura alia dominia occupaverant, non ſine multis laboribus, & impenſis, magna Chriſtiani ſanguinis effuſione purgaverint, ac quamplurimos infideles a falſis Idolorum tenebris, ad veram orthodoxæ fidei lucem reduxerint, ſed pluribus etiam caſibus Oceanum Mare penetraverint, & ad diverſas, ac maximas, & antea mortalibus ignotas inſulas, ſalutiferæ Crucis vexillum detulerint, & in ipſis inſulis plurimas Metropolitanas, & Cathedrales, ac alias Eccleſias ad Chriſti nominis gloriam & exaltationem erigi, ſeque ob talia merita Catholici nomine, ab hac Sancta Sede inſigniri obtinuerint.

§.2. Cumque in dictis Caſtellæ, & Legionis

1523. Et ad ejuſmodi peragenda opera, d. militiæ inſtitutæ fuerunt.

gionis Règnis, S. Jacobi de Spet:a, ac Calatrava, & Alcantara, S. Auguſtini, & Ciſtercienſis Ordinis Militiarum Magiſtratus, ad ejuſdem fidei exaltationem, & infidelium barbarorum maxime circumvicinarum partium depreſſionem, & expugnationem inſtituti fuerint, ut præſertur.

Et quandoque eædem Militiæ, eiſdem Regibus, aut eorum primogenitis per Sedem Apoſtolicam in administrationem datæ fuerunt. Et multis de cauſis eiſdem perpetuo ſic dari expedit.

§.3. Et quandoque illi per Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, Regibus Caſtellæ, & Legionis hujuſmodi, ſeu eorum primogenitis, aut propinquioribus infantibus nuncupatis reſpective, in adminiſtrationem, dum expediens fore viſum fuerit, concedi conſueverint, illorumque ad præſens idem Catholicus Rex in Imperatorem electus perpetuus adminiſtrator per Sedem prædictam deputatus exiſtat, ipſarumque Militiarum Magiſtrorum electiones, ad prędictarum Militiarum hujuſmodi præceptores, ſeu Milites ſpectare noſcantur, ac inter eos, occurrente dictorum Magiſtrorum vacatione, ſuper electionibus pro tempore faciendis, poſſent quandoque diſſenſiones oriri, plurimumque Regis Caſtellæ, & Legionis pro tempore exiſtentis interſit, ut ipſe Magiſtratuum hujuſmodi curam, & adminiſtrationem habeat, cum Magiſtratus ipſi quamplurimas Civitates, & Arces, partim ab ipſis Regibus Caſtellæ, & Legionis donatas, partim per ipſos Magiſtros ab infidelium manibus proprii ſanguinis effuſione comparatas, & acquiſitas poſſideant, & ſi illorum Magiſtri aliquando ſe Regi opponerent, ex illorum inſtitutione, quæ ad eorumdem Regnorum pacem & quietem, ac infidelium expugnationem emanavit, gravia ſcandala, & pericula in Regnis ipſis, prout proximis annis cum in minoribus conſtituti, & dictorum Regnorum regimini, & adminiſtrationi præpoſiti eſſemus, propter aſpirationes ad ipſos Magiſtratus, oculis noſtris vidimus, ſuccedere poſſent, ſi autem Magiſtratus ipſi Coronæ Regiæ Regis Caſtellæ, & Legionis hujuſmodi pro tempore exiſtentis perpetuo unirentur, annecterentur, & incorporarentur, ita tamen quod ex illorum hujuſmodi unione tituli ſingulorum Magiſtratuum hujuſmodi ad infraſcriptum effectum extincti non cenſeantur, illi per Regem ipſum longe melius regi, & gubernari poſſent, curaretque Rex ipſe, ut illarum Militiarum Milites idonei, & in arte militari adeo periti, & experti eſſent, ut de illis merito ſperari poſſet, quod non ſolum dicta Regna ab infidelibus defenderent, ſed ipſum Regem ad expeditionem contra Turcas, & alios infideles, maritima claſſe, ac terreſtri exercitu ſuſcipiendam, & proſequendam, ultro ſolicitarent, & invitarent, ſcandaliſque, & diſſenſionibus inter ipſos præceptores, ſeu Milites electores, ac aliis periculis, quæ exoriri poſſent, obviaretur; ipſeque Carolus Rex in Imperatorem electus ad ſanctum pacis & unitatis Regum, & Principum opus, quod pro totius Chriſtianæ Reipublicæ neceſſaria defenſione, ac contra hoſtes Turcas felici expeditione perficere, & concludere deſideramus, pro ſua Religione & devotione in hanc Sanctam Sedem nos plurimum juvare, ac Rempublicam Chriſtianam a tam gravi periculo in quo conſtituta eſt, divina favente gratia liberare poſſet, ac omnia pro Fidei Catholicæ exaltatione, ac Infidelium barbarorum depreſſione, libentius, & conſtantius facere non ceſſaret, ſimiliterque ejus ſucceſſores facere parati eſſent, Militeſque dictarum Militiarum, ſub Regis hujuſmodi diſciplina magiſtrali, & experti, & ad conferendum manus contra Tureas, & Infideles hujuſmodi, multo promptiores, & alacriores redderentur.

Et ideo d. administrationē militiarū prædictarum dictæ Coronæ Regiæ perpetuo unit.

§.4. Nos præmiſſa diligeuti conſideratione penſantes, ac animo revolventes, qualia, & quanta ejuſdem Caroli Regis in Imperatorem electi majores, priſcis, ac etiam noſtris temporibus, pro expurgatione Infidelium, & Barbararum nationum perfecerint, quodque Regna, & Terras, ac Inſulas ab ipſorum Infidelium manibus eripuerint, & ad Chriſtianam Religionem reduci curaverint, & quæ ipſe Carolus Rex in Imperatorem electus, tam ferventi animo hac tempeſtate noſtra pro Chriſtianæ Fidei Religione, & hujus Sanctæ Sedis dignitate tuenda, adverſus Martinum Lutherum præfatum, & ejus fautores, ac alios, qui contra nos, & dictam Sedem ſuperbiæ cornua erexerunt, ac in dictæ inſulæ Servarum expugnatione, quam divino aſſiſtente auxilio, ſibi ſubdidit, digne & laudabiliter effecerit, ac ſperantes quod quanto majoribus beneficiis & gratiis Majeſtas Sua a Sede Apoſtolica ſe præmunitam, & affectam cognoverit, tanto magis eidem Eccleſiæ, cujus advocatus, ut præfertnr, exiſtit, exuberantes favores, quoties opus fuerit, exhibebit, ac brevi tempore, pro ſua ipſius ſingulari devotione ac virtute, Regiaque magnanimitate, & Imperiali celſitudine, ad honorem Dei, & nominis Chriſtiani propagationem adverſus neſandiſſimos Turcas Chriſtiani nominis perpetuos hoſtes, & contra ſpurciſſimam illam gentem, quæ Chriſtianum ſanguinem avide ſitit, & noſtris cervicibus imminet, juſtiſſimum bellum ſuſcipiet, ac tot Provincias & Regna ab ipſis Turcis & aliis Infidelibus occupata recuperabit, & nomen Salvatoris Domini noſtri Jeſu Chriſti, longe lateque propagabit, habita ſuper iis cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, matura deliberatione, ac de eorum conſilio & aſſenſu, Magiſtratus prædictos, quorum omnium qualitates, necnnn verum & ultimum vacationis modum, illorumque, ac Coronæ Regiæ Caſtellæ, & Legionis hujuſmodi Regnorum veros annuos valores, præſentibus pro expreſſis haberi volentes, eidem Coronæ Regiæ, etiam ſi Corona ipſa aliquo tempore ad mulierem ſpectaret, cum omnibus præeminentiis, juriſdictionibus, facultatibus, redditibus, juribus, obventionibus, & pertinentiis ſuis univerſis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, ita quod jus adminiſtrandi ipſos Magiſtratus, ſive in virum, ſive in mulie-

mulierem, eum corona tranſeat, & omnia, quæ ipſi Magiſtri, qui pro tempore fuerint, facere, & exercere; & commendas ipſas, & præceptorias, ac alia beneficia militiarum hujuſmodi, perſonis idoneis conferre libere poſſit, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi unio hujuſmodi quo ad præmiſſa dumtaxat, minime ſacta fuiſſet, ipſorumque Magiſtratuum poſſeſſionem propria auctoritate libere continuare, ſeu illam de novo Sibi, & Regi Caſtellæ, & Legionis pro tempore exiſtenti, etiam propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus, in ſuos, ac Magiſtratuum hujuſmodi uſus, ad quos deputati ſunt, & utilitatem convertere: Diœceſanorum locorum, & quorumvis aliorum licentia, ſeu conſenſu minime requiſitis. Ita tamen quod ipſe Catholicus Rex in Imperatorem electus, ejuſque ſucceſſores Caſtellæ, & Legionis Reges pro tempore exiſtentes, ea quæ ſpiritualia concernunt, per perſonas dictarum militiarum religioſas per ipſos Reges pro tempore exiſtentes ad id deputandas, ad eorum nutum amovibiles, probe, & laudabiliter exerceri facere debeant, & teneantur. Quibus ſic pro tempore deputatis perſonis gerendi, faciendi, mandandi, ordinandi, exercendi, exequendi, & diſponendi, omnia & ſingula quæ dictarum militiarum Magiſtri pro tempore exiſtentes, de jure, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet, facere, gerere, exercere, mandare, diſponere, exequi poterant, & conſueverant, auctoritate, & tenore præmiſſis, plenam, liberam, & omnimodam facultatem concedimus, & ne in præjudicium dictæ unionis, per milites, ſeu fratres dictorum Ordinum, aliquid de facto teneatur, per viam electionis, vel poſtulationis, ſeu alias decedente Rege, vel Regina, qui dictos Ordines adminiſtraverit, auferimus ab eis omne jus, ac poteſtatem eligendi, poſtulandi, vel de novo adminiſtratore perpetuo providendi, & ſub pœna excommunicationis, ac privationis commendarum, & præceptoriarum, ac aliorum beneficiorum quæ obtinent, inhabilitatiſque ad ipſa inpoſterum obtinenda, omnibus, & ſingulis prohibemus, ne eligant, poſtulent, vel de eligendo, aut poſtulando tractent, quas pœnas volumus eos ipſo facto incurrere, abſolutionem nobis, & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tempore exiſtentibus ſpecialiter reſervantes.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obſtantibus, noſtra, qua voluimus, quod in uninnibus exprimi deberet valor etiam beneficii, cui unio fieret, & ſemper commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſt, ac aliis conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, ac ſtabilimentis, uſibus, & naturis dictarum militiarum, juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, & Indultis, ac literis Apoſtolicis, dictis Militiis, earumque præceptoribus, militibus, & conventibus per dictam Sedem forſan conceſſis, illis præſertim, quibus caveri dicitur, quod Magiſtratus de Alcantara, & de Calatrava per perſonas regulares S. Auguſtini, & Ciſterciensis Ordinis hujuſmodi, expreſſe profeſſas, & non uxoratas, ac alias certo modo qualificatas dumtaxat, obtineri poſſint, quibus etiam ſi ad eorum derogationem, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales id importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda eſſet, illorum tenores hujuſmodi præſentibus pro expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliqui ſuper proviſionibus faciendis hujuſmodi Magiſtratibus, ac dignitatibus, ſpeciales, vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis in partibus generales, dictæ Sedis, vel ejus Legatorum literas impetrarint, etiam ſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quas quidem literas, & proceſſus habita per eaſdem, & inde ſecuta quæcumque ad Magiſtratus hujuſmodi volumus non extendi, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem Magiſtratuum, aut beneficiorum aliorum præjudicium generari, & quibuſcumque privilegiis, indulgentiis, vel ſpecialibus, & literis Apoſtolicis generalibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quos præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impedire valeat quomodolibet, vel differri, tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, proviſioque dicti Magiſtratus debitis propterea non fraudentur obſequiis, ſed eorum congrue ſupportentur onera conſueta. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane; Si ſecus ſuper iis a quoquam quavis, auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Prohibitio alienandi bona immobilia, aut mobilia pretioſa dictarum Militiarum.

§.6. Volumus autem quod ipſe Rex pro tempore exiſtens, ab alienatione quorumcumque bonorum immobilium, & pretioſorum mobilium, dictorum Magiſtratuum penitus abſtineat.

Facultas exigendi jura Magiſtris ſolvi conſueta.

§.7. Quodque antequam dictos Magiſtratus, vel eorum aliquem adminiſtrare poſſit, ſuccedendo in regno hujuſmodi, vobis, ſeu Succeſſoribus veſtris canonice intrantibus, jura omnia ſolvere teneantur, quæ Magiſtris pro tempore ſolvere conſueverunt, quibus ſolitis, extunc confirmatio, & licentiæ conceſſæ ſint, & eſſe cenſeantur, adminiſtrationemque libere exercere poſſit.

Declaratio pro certis caſibus conceſſio, & gratia hujuſmodi irrita ſit.

§.8. Et ille ex iis, qui ullo umquam tempore, quod abſit, a noſtra, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis canonice intrantis, & Romanæ Eccleſiæ obedientia, & devotione ſe ſubtraxerit, vel contra eum bellum ſuſceperit, in ejus damnum, & detrimentum honoris, aut rerum, per ſe, vel alium, ſeu alios, directe, vel in-

directe machinatus fuerit, hujuſmodi gratia privatus exiſtat, præſenteſque literę nullius ſint roboris, vel momenti, ipſaque unio eo ipſo diſſoluta ſit. Ipſique Magiſtratus per diſſolutionem hujuſmodi vacare cenſeantur, & de illis per Sedem prædictam libere diſponi poſſit.

Nulli ergo &c.

D. P. An.I. 4. Maii. Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Domioiex milleſimo quiogenteſimo vigeſimo tertio, IV. Nonas Maii, Pontificatus noſtri Anno I.

V.

Canonizatio S. Bennonis EpiſcopiMiſnenſis, ejuſq; in SS. Confeſſorum oumerum relatio, cum ejus Feſtivitatis pro die 16. Maii inſtitutiooe, & Indulgentiarum pro ea die ad illius ſepulehrum quotannis accedeutibus elargitione.

HADRIANUS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

Deus Eccleſiam ſuam multorū Sanctorum agmine illuſtravit, atque munivit.

§. 1. EXcelſus Dominus militantem Eccleſiam prætioſorum lapidum vivorum, ipſo ſummo angulari lapidi Chriſto Jeſu unitorum ornatiſſima varietate decoratam, ſtructura mirabili ſundare diſpoſuit, hine proceſſerunt Beati Patriarchæ, qui fide praclari ſanctorum Angelorum ſuſceptores effecti, ſacie ad ſaciem Deum videre meruerunt. Hos ſecuti ſunt Sancti Prophetæ, quibus oſtendit Deus ſecreta ſua, ut ventura quaſi præſentia Spiritu Sancto illuminante agnoſcere, atque eounciare potuerint. Poſtquam autem venit pleoitudo temporis, & oriens ex alto, in aſſumpta ſibi humanitate nos viſitare, noſtræque ſalutis myſteria, ſicut prædixerant Prophetæ, adimplere dignatus eſt, conſtituti fuerunt Beati Apoſtoli divinæ legis promulgatores, & prædieatores, qui per orbem univerſum genus humanum, quod ſub diabolieæ poteſtatis jugo tenebatur, ad ſalutem excitantes, Dei verbum in omnibus Terræ finibus prædicarunt. Hos ſecuti ſunt Martyres ſplendidi, qui fidei lorieam induti, & inconcuſſæ ſtabilitatis baltheo ſuccincti, ac ſtolas ſuas in ſanguine innocentis agoi lavantes, & candidato exercitu Chriſtum Jeſum imitati, cum glorioſa victoria palmas manibus geſtantes, ſe dicto vivo lapidi Chriſto adjunxerunt, ſempiternam ſui memoriam, & exemplum venerabile militanti Eeeleſiæ relinquentes. Progreſſi ſunt Doctores lueidi, qui ſuis doctrinis, & exemplis, catbolicam, & orthodoxam fidem ipſam ſubvertere ſatagentibus ſe opponentes, dictam militantem Eeeleſiam multipliciter illuſtrarunt; quibus eadem Eccleſia comitata progreditur quaſi aurora conſurgens, pulehra ut luna, electa ut ſol, terribilis, ut caſtrorum acies ordinata. Sequuntur poſtea Sancti Confeſſores, qui virtutum gemmis coruſcantes, Domino rationem de talentis creditis repoſcenti, utpote fideles, & boni ſervi multiplicatum de ſuis laboribus ſructum attulerunt, & in arcam cæleſtem repoſuerunt, omniaque mundi blandimenta, ut venenum aſpidum ſugientes, latibula in terris petierunt antris abditi, rudi victu, ſcaturientis aquæ leni potu, carnem macerantes, tegmine hircino amicti, junceo, vel ſtramineo feſſa membra ſomno foventes, nudis pedibus Dominum quæſierunt, æternamque patriam invenerunt. Adſunt, & Virgines nitidæ, mundo corpore, ſincero corde, ſanctaque mente, cum oleo in lampadibus ſuis, ſponſo, qui eſt præ filiis hominum ſpecioſus, obviam venientes. Devotæ tamdem, continenteſque Viduæ, & aliæ quamplurimæ ſexus utriuſque perſonæ, piis, & ſanctis operibus ſemper intentæ, cum plenis manipulis eidem cæleſti ſponſo ſe repræſentaverunt, cum Angelis gloriam in altiſſimis Deo, & in terra pacem hominibus bonę voluntatis mirifice depromentes.

Et mox in ea ſuſcitavit Sanctū Bennonē, qui ſuis meritis eam decoravit.

§. 2. Hæc omnia unus, & idem Spiritus admirando plurimum operatur myſterio, & ſicut Altiſſimus ab initio vineam ſuam talibus piis cultoribus juxta ſanctam promiſſionem ſuam viſitavit, firmavit, & auxit, ſie ſemper ad illam ſuæ protectionis auxilium multipliciter impartitur, & eamdem vineam more ſolito viſitans, virum fortem ad hujuſmodi vineæ culturam adduxit, glorioſum ſeilicet Confeſſorem Beatum Bennonem, ſuperno cœtui merito ſociandum, immo verius ſociatum, qui inter cæteros Chriſti athletas ſuis meritis, & exemplis ipſam Sanctam Eccleſiam divina cooperante gratia multipliciter decoravit, præſentiſque temporis caliginem ſuæ lampadis ſulgore mirabiliter illuſtravit. Ipſe enim adverſus mundum, carnem, & dæmonem ſortiter dimicavit, & in odorem Altiſſimi currens, copioſam utriuſqoe ſexus Chriſtifidelium multitudinem ſalubriter poſt ſe traxit, ac velut effuſam ſuper ſaciem terræ religioſam profeſſionis ſuæ generationem dereliquit, ut ad illuminationem gentium celebri memoria tamquam rutilum ſidus in Eccleſiæ firmamento ſervaretur.

Miraculis etenim ac virtutibus multis in vita claruit, Quorum aliqua hic indicantur,

§. 3. De eujus quidem origine, vita, moribus, & fama, necnon mirabilibus, quæ in præmium ſanctitatis ejus Deus mundo multipliciter oſtendere dignatus eſt, ne de jam celebri viro etiam poſteritas maneat ignara, pauca ex multis duximus recenſenda. Siquidem Friderieus Bultenburgenſis vir nobili loco natus, pater fuit Beati Bennonis, quem ex Bezela ejus pia uxore ſuſeeperat. Comque in Beato Bennone ab incunte ætate bona indoles elueeret, ne illa æqualium ſtudiis, malis moribus, ac depravatis opinionibus (ut illa ætas aſſolet) corrumperetur, magnopere ſibi providendum exiſtimavit, & eum, ut primum ex infantia exceſſit, divo Bernardo Epiſcopo Hildeſemenſi commendavit, & tradidit. Qui cum negocium ſibi commiſſum attenderet, ut puer ad virtutem recte informaretur,

retur, illum primum ad amorem Dei optimi maximique induxit, deinde vero cum vir prudens intelligeret, utile eſſe ſi literæ cum virtute conjungerentur, Beatum Bennonem a Bigario, bono ſane viro, & docto inſtruendum curavit, ſub quo magnos ille progreſſus fecit, quamobrem ineunte jam adoleſcentia, cum ad bene beateque vivendum ſatis inſtructus eſſet, monaſticam vitæ rationem ſuſcepit. Monachus itaque cum eſſet, rejectis voluptatibus, omnem vitæ curſum in virtute confecit, quod cum Fratres, cum quibus vivebat, probaſſent, tantumque in eo virtutis eſſe cognoviſſent, quantum Eccleſiaſticis honoribus erat mandandum, defuncto eorum Abbate cunctis fere ſuffragiis Abbatiam illi detulerunt, ſed quia res in contentionem inciderat, cum eſſent ſed non ita multi, qui Sigiberto religioſo viro ſuffragabantur, Beatus Benno ut erat ab omni ambitione alienus, honorem recuſavit, & pro Sigiberto ſummo ſtudio egit, rogavitque, ne ſe ab ea vivendi ratione, qua in tranquillitate eſſet, diſtraherent, ſed quo ille vehementius rogabat, eo magis Monacorum ſtudia incendebantur. Urgentes igitur, & inſtantes, Beatum Bennonem, vel invitum ad dignitatem rapiunt, quam ipſe tertio poſt menſe depoſuit, ſeque ad priſtinam vitam, & bene quidem inſtitutam retulit, cœpitque eum claræ memoriæ Henricus Tertius Imperator diligere primum, qui cum videret ſanctiſſimum hominem ad rempublicam bene gerendam natum eſſe, tantum virum in cœnobii angulis ætatem conſumare paſſus non eſt. Sed cum a fel. record. Leone Papa IX. Prædeceſſore noſtro aſſenſum obtinuiſſet, illum magnopere repugnantem e Monaſterio eduxit, ac Præpoſituræ Eccleſię Boſſarien. Hideſemen. Diœceſis pręfecit. In ea vero cum uſque ad ingraveſcentem ætatem, integre, caſteque converſaretur, Canonici Eccleſiæ Miſnii fama ejus inducti, venerandum ſenem, qui tunc quinquaginta ſex annos natus erat, Eccleſiæ ſuæ præeſſe voluerunt. In qua cum omnia præclare, tum hoc præclariſſime egit, quod Vandalos de Religione Chriſtiana male ſentientes, ex pernicioſo errore eripuit, eoque traduxerit, ut una cum Catholica Eccleſia pari ſtudio fidem Chriſtianam tuerentur. Quod factum, & memorabile eſt, & plane divinum. Illis namque temporibus piæ mem. Gregorius Papa VII. etiam prædeceſſor noſter, & ſimilis memoriæ Henricus Quartus Imperator, magnas inter ſe inimicitias gerebant, & ita quidem, ut alter alterum de eo, in quo locatus erat, dignitatis gradu dejectum ſtuderet, qua de cauſa uterque ſuos in Concilium vocabat. Paruerunt Imperatori non ſolum Principes, ſed etiam univerſi, & Germani, & Galliarum Epiſcopi; ſolus Beatus Benno decreti Imperatoris auditor non fuit, quippe qui præclarum fore exiſtimabat, ſi Eccleſiæ dignitatem, quoad ejus fieri poſſet, tueretur. Atque ut ſuæ erga Eccleſiam devotionis documentum daret, Imperatorem, Marchionemque Miſnen. hoſtes religionis judicatos excommunicavit, quin etiam Marchioni ingreſſum templi Miſnen. prohibuit, ſeque ad Concilium Pontificis contulit. Ad hanc magnitudinem animi quid addi poteſt? Sed antequam profectionem ſuſciperet beatus Benno, in Albim magnum, & celebre flumen perfluens, Eccleſiæ ſuæ Miſnen. claves projecit, ut iis, qui ſe Imperatoris cauſæ adjunxiſſent, eamque ob rem excommunicati eſſent, ingreſſus Eccleſiæ non pateret, ex quo facile concipi poteſt, quantas ille inimicitias pro Eccleſia Catholica ſuſceperit, quantoque ſe obtulerit periculo. Nam cum Imperator ſe ſuoſque injuria affectos exiſtimaret, ac ſuas, & communes injurias proſequi intenderet, Beatum Bennonem a Concilio reverſum, ut ſuum expleret animum, in vincula conjecit. Sed Deus omnipotens, qui bonos ſcelerate oppreſſos erigit, divinum hominem reſpexit, fuit igitur Beatus Benno non ita multo poſt, & liberatus, & in priſtinum ſtatum reſtitutus. Cum autem eo tempore claves Eccleſiæ Miſnen. de quibus præfati ſumus, deſiderarentur, in dicto Albi flumine capitur piſcis, in cujus viſceribus claves amiſſæ reperiuntur, magnum ſane, & haud obſcurum divinitatis ſpecimen. Nunc vero de iis quibus Eccleſiam ſuam exornavit Sanctiſſimus homo. Et primo quidem cum videret egregium cantum rebus ſacris magno ornamento eſſe, optimam quidem ille canendi rationem inſtituit, quæ hodie in templo Miſnen. magno cum decore viget, Eccleſiam præterea bonis multis, atque facultatibus locupletiorem fecit, quid quod in eo loco in quem ſecedere ſolebat, ſi quando a cæteris curis ad contemplationem Dei Optimi maximi ſe convertere vellet Eccleſiam Collegiatam extruxit, inſtituitque. Sed quid pluribus de propenſo Beati Bennonis in rem Eccleſiaſticam ſtudio? Albim flumen prædictum ſiccis pedibus tranſivit, cumque aliquando (itaut facere ſolebat) agricolas inviſeret, videretque homines de labore feſſos vehementer ſitire, commiſeratione adductus, aquam in vinum convertit. Idemque Beatus Benno alio quodam tempore, cum in valle proxima Civitati Miſnen. concionem ad populum haberet, animadvertit multos, ut fit tempore æſtivo, ſiti pene exanimes, ut illis ſubveniret terram percuſſit, e qua ſubito uberrimus, & perennis fons emanavit, qui adhuc hodiernis diebus fons ſacer appellatur. Campana vero ab ipſo divo Bennone conſecrata, omnem vim cœli ab agris finitimis avertit, tum ager ille per quem iter facere ſolebat vir divinus, omnes, qui in ea vicinia ſunt, agros ubertate facile ſuperat. Eſt præterea pagus quidem Neumberch nuncupatus, a Miſna longe diſtans, aliquando tamen divinitus accidit, ut uno eodemque tempore Beatus Benno, & illic rem ſacram faceret, & Miſnæ rebus ſacris intereſſe videretur. Marchio quidam Miſnen. ad rem avidior, cum per ſummum ſcelus in poſſeſſionem bonorum Eccleſiæ Miſnen. irruiſſet, Beatus Benno, hominem recte facturum affirmavit,

Digitized by Google

mavit, ſi ea quæ ipſi Eccleſiæ Miſnenſi eripuiſſet, reſtitueret, ſin minus Deum aliquando pro tanta improbitate pœnas ab eo expetiturum. Quibus verbis homo furens concitatus, ſanctiſſimum virum alapa percuſſit, tunc Beatus Benno divo ſpiritu afflatus, hanc tantam injuriam inquit, hoc eodem tempore ſequentis anni, Deus omnipotens ulciſcetur. Quem Marchio ille protervus atque ſuperbus irriſit, ac paulo poſt Beatus Benno ægrotare cepit, & brevi futurum ſperans, ut ex hac vita ad ſuperos, quorum conſuetudo dulcis eſt, atque æterna, migraret, paulo antequam moreretur Canonicos ſuos adhortatus eſt, ut eam caritatem, quam nos docuit Chriſtus, ſtudioſe complecterentur, deinde Euchariſtiam cibum illum divinum magna cum pietate ſuſcepit, & cum orationes ad Deum optimum maximumque habuiſſet, e vita exceſſit, & id quidem quadrageſimo Pontificatus ſui anno poſt Chriſtum autem natum milleſimo centeſimo ſexto. Hactenus de iis, quæ in vita non humano conſilio, ſed divinitus geſſit divinus homo.

Et poſt mortem miraculis etiã emicuit.

§.4. Ad ea vero, quæ poſt mortem illius, ſumma cum admiratione acciderunt, nonnulla recitanda cenſuimus, ac primum, Marchio de quo paulo ante mentionem fecimus, cum tempus illud eveniſſet quo Sanctus vir ipſum Marchionem pœnas daturum prædixerat, in hanc vocem prorupit, Benno ſuperiori tempore neſcio quod periculum nobis hodierno die eventurum minabatur, mortuus eſt ille, non igitur eſt quod nobis timeamus. Vix ille hæc verba finierat, ſubito conſternitur, & auxilium eorum, qui aderant implorans, miſerandum in modum, ac magno cum dolore, & gemitu moritur. Hinc facile concipi poteſt, divinam poteſtatem divino homini communicatam eſſe. Accedit huc alterum exemplum priori haud diſſimile. Willelmus alius Marchio antedictam Miſnen. Eccleſiam injurioſe tractabat, cumque Præpoſitus ejuſdem Eccleſiæ hominem magnis precibus a malo inſtituto abducere vellet, ipſe non ſolum recte monentibus parere noluit, ſed etiam multo magis quam antea ipſam Eccleſiam vexavit, tum dictus Præpoſitus cum aliunde auxilium petere non poſſet, ad Divum Bennonem confugit, ab eoque precatus eſt, ut Eccleſiam ſervaret, quo factum eſt. ut beatus Benno Marchionem per quietem admonuerit, ne quid gravius adverſus Eccleſiam moliretur, quod cum ille ut inane ſomnium contemneret, quarto deinceps vehementer objurgatus, alterum oculum amiſit, periculo graviori propoſito, niſi ab improbo inſtituto deſiſteret, Willelmus Marchio partim metu, partim pœnitentia ductus Eccleſiæ reſtituit omnia, illiuſque facultates, quantum potuit, auxit, quin etiam divum Bennonem, & plurimi fecit, & maxime coluit. Illud vero prætereundum non eſt, duos eſſe Pagos, in quorum altero, Marchionem dum fugeret, ſe abdidit, in altero vero Vandalos a ſumma impietate ad fidem Chriſtianam convertit, in quibus veſtigia pedum ejus adhuc integra concernuntur, tum tugurium illud, in quo apud Vandalos fuit, etſi nulla ſtabiliori ſtructura firmetur, tectumque habeat ſtramineum vetuſtate confectum, illud tamen nec unquam vitium fecit, nec igni eſt conſumptum, cum tamen ſæpenumero vicinæ ædes incendio flagrarunt. Habitus quoque Epiſcopalis quo corpus ſuum terræ commendatum extitit, una cum mitra Epiſcopali ultra ducentos annos ſub terra latuit, & abſque aliqua alteratione ex ſepulchro effoſſus, hodie integer cernitur, & oſtenditur. Poſſent hic quamplurima alia miracula afferri. Multos enim divini Bennonis meritis e mortuis excitatos conſtat; multos variis morbis curatos, denique qui votum fecerit, neminem illius beneficium non ſenſiſſe.

Carolus ergo V. Imperator, & alii Principes, pro B. Bennonis canonizatione huic Pontifici ſupplicarunt.

§.5. Propter quæ cariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum, & Hiſpaniarum Rex Catholicus in Imperatorem electus, & dilecti filii noſtri Albertus S. Petri ad Vincula Presbyter, & Matthæus S. Angeli Diaconus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac Venerabiles Fratres noſtri Riccardus Treveren., & Hermanus Colonien. Archiepiſcopi per eorum patentes literas, necnon dilecti filii nobiles viri Ferdinandus Archidux Auſtriæ, ac Georgius, & Henricus fratres Germani Duces Saxoniæ, Lantgravii Thuringiæ, & Marchiones Miſnæ, per Venerabilem fratrem noſtrum Joannem Epiſcopum Miſnen. Nuncium, & oratorem ad Nos ab eis deſtinatum, & dilectum filium Willelmum de Enckfort electum Durtuſen., Datarium, & Prælatum noſtrum domeſticum, eorum apud Nos, & Sedem Apoſtolicam etiam oratorem, & negociorum geſtorem humiliter ſupplicari fecerunt, ut præmiſſis diligenter inquiſitis, & exploratis, ad beati Viri canonizationem procedere dignaremur.

Qui poſt Inquiſitionem, & proceſſum deſuper ab Alexandro VI., Julio II., & Leone X. habitos ac mature diſcuſſis ſervatis ſervandis ad Sãcti Bennonis canonizationẽ devenit die ultima Maii 1523.

§.6. Quorum quidem precibus licet libenter annuere vellemus, ſummopereque gauderemus hujuſmodi canonizationem noſtris temporibus divino quodam myſterio contigiſſe, ac nobis juſtum videretur, ut idem beatus Benno, quem jam Deus in cœleſti gloria Sanctorum choro dignum feciſſe plurimis, & manifeſtis indiciis, & miraculis oſtenderat, in terris etiam ſibi debito Sanctorum honore non defraudaretur, non ſtatim rem tanti ponderis, ac momenti faciendam, ſed juxta veterem, & laudabilem conſuetudinem cunctanter matureque conſiderandam duximus. Poſt triplicem igitur inquiſitionem ex recolendæ memoriæ Alexandri Sexti primo, & deinde Julii Secundi, & ſucceſſive Leonis Decimi Prædeceſſorum etiam noſtrorum commiſſionibus ſuper hoc debite factam, tamdem idem Leo Decimus tribus etiam Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, ex tribus illorum ordinibus, videlicet Venerabilibus Fratribus noſtris Bernardo Oſtien. Sanctæ Crucis in Hieruſalem, & Antonio Albanen. Epiſcopis tunc Tit. S. Vitalis Presbytero, ac Joannis SS. Coſmæ, & Damiani Diacono

Car-

Digitized by Google

Cardinalium de Fratrum ſuorum, de quorum numero licet abſentes tunc eramus, conſilio, & aſſenſu commiſit, ut ipſi viſis, & examinatis proceſſibus editis ſuper ejuſdem Beati Viri vita, moribus, fama, & miraculis, ante, & poſt ipſius deceſſum, ejus interceſſionibus a Deo factis, aliiſque cunctis ad Sanctorum canonizationem hujuſmodi neceſſariis, ſe ſuper omnibus, & ſingulis diligenter informarent, & per eos comperta in ſuo ſecreto Conſiſtorio, ut moris erat, fideliter referrent. Cumque ipſi Cardinales viſis, & examinatis diverſis proceſſibus in partibus Germaniæ de Sedis prædictæ commiſſione habitis, & ad Curiam noſtram tranſmiſſis, teſtiumque fide dignorum depoſitionibus, pro tanta rei dignitate debite ponderatis, de ſupradictis miraculis ac vitæ ſanctimonia, & aliis a jure requiſitis fidelem nobis relationem in pluribus etiam ſecretis Conſiſtoriis feciſſent, Noſque ipſorum, & omnium Cardinalium vota pro celebranda d. Canonizatione convenientia, & conformia inveniſſemus, & pro celebriori executione, dilectus filius JoannesBaptiſta de Senis utriuſque juris doctor, & aulæ noſtræ Conſiſtorialis Advocatus in publico Conſiſtorio, omnia de ipſius Beati Viri vita, moribus, fama, & miraculis copioſe percenſuiſſet, Nobiſque humiliter ſupplicaſſet, ut ad ejuſdem Beati Viri Canonizationem, matura deliberatione præhabita procedere dignaremur; Nos de relatis coram Nobis, in primis maximas omnipotenti Deo gratias agentes, rogavimus omnes in eodem publico Conſiſtorio tunc aſtantes, ut ſuis orationibus, & jejuniis Eccleſiam Dei juvarent, ac ne eam Altiſſimus modo aliquo in hujuſmodi Canonizationis officio errare permitteret, inſtanter orarent, demum poſt aliquot dies convocatis denuo in aula noſtra Conſiſtoriali in Palatio Apoſtolico, univerſis, & ſingulis, qui tunc aderant in Romana noſtra Curia, Eccleſiaſticis Prælatis, Patriarchis videlicet, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, in præſentia eorumdem fratrum noſtrorum dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, eoſdem proceſſus ſuper ejuſdem Beati vita, moribus, fama, & miraculis editos, per eumdem Joannem Baptiſtam breviter ſummarieque repeti fecimus, quæ cum ex ſerie per Cardinales, ac alios quibus id munus per Nos injunctum fuerat, enarrata, & expoſita fuiſſent, omneſque aſtantes Prælati, quid ſibi ſuper hujuſmodi Canonizationis negotio videretur interrogati, unanimi conſenſu nullo penitus diſcrepante reſpondiſſent, ſibi videri, quod idem Beatus Vir inter Sanctos merito adſcriberetur, & connumeraretur. Nos iterum humiles ipſi omnipotenti Deo, quod ad Beatum Servum ſuum debitis honoribus proſequendum corda noſtra illuminare dignatus eſſet gratias agentes, ad ipſius Canonizationem diem Dominicam primam poſt Pentecoſtem, quæ tunc occurrebat ultima die menſis Maii Anno Domini 1523. deputavimus, ac in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, amplum ſuggeſtum ligneum de more parari, & exornari juſſimus ſuper quo quidem, aſtante univerſo Clero, & populo, de vita, miraculis, & fama ejuſdem Beati Bennonis humili, devotioneque pleno (ut moris eſt) ſermone habito, deindeque Litania, & Hymno, *Veni creator Spiritus*, per omnia devote decantatis, necnon a Procuratoribus cauſæ ipſius Canonizationis, & ab ejuſdem Caroli in Imperatorem electi apud Sedem prædictam conſtituto Oratore, a Nobis magna cum inſtantia petito pronunciari abſcribi inter Sanctos eumdem Beatum Bennonem, cum jam omnia conſumata eſſent, omneſque Eccleſiæ ceremonias conſuetas ſuper ea re rite ſervaviſſemus, Deum præ oculis habentes, ad Canonizationem ejuſdem Beati ſub his verbis procedendum duximus, & proceſſimus.

Ipſumque Cathalogo SS. Confeſſorum adſcripſit. Feſtum ejus die 16. Junii agi jubet.

§. 7. Ad laudem, & honorem Sanctæ, & Individuæ Trinitatis, & exaltationem Fidei Catholicæ, & Chriſtianæ religionis augmentum, auctoritate Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, & noſtra, de Fratrum noſtrorum conſilio decernimus, & definimus, bonæ memoriæ Bennonem olim Epiſcopum Miſnenſem Sanctum eſſe, & in Sanctorum Cathalogo adſcribendum, ipſumque in eodem Sanctorum Confeſſorum Cathalogo deſcribimus. Statuentes, ut ab univerſali Eccleſia quolibet anno Feſtum ipſius, & officium, ſicut pro uno Confeſſore Pontifice, ſextadecima die menſis Junii, hoc eſt die depoſitionis ſuæ, devote, & ſolemniter celebretur.

Indulgentias quę ea die annis ſingulis ad ejus ſepulchrum accedentibus, elargitur.

§. 8. Et inſuper eadem auctoritate omnibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui annis ſingulis ad ſepulchrum ejuſdem S. Bennonis eadem die acceſſerint, ſeptem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis miſericorditer relaxamus.

Miſſam deinde celebrat cum Oratione, & collecta Sancti Bennonis, & aſtantibus Indulgentiam impartitur.

§. 9. Quibus debite peractis, inchoatoque per nos, ac decantato uſque ad finem a Cantoribus noſtris hymno, *Te Deum laudamus*, in illius etiam finem, Cardinali Diacono in cantu dicente: *Ora pro nobis Beate Benno*, a Choroque reſponſo, *Ut digni efficiamur promiſſionibus Chriſti*. Nos illico propriam Orationem de eodem Sancto alta voce decantavimus dicentes: *Deus, qui nos Beati Bennonis Pontificis confeſſione glorioſa circumdas, & protegis; da nobis, & ejus imitatione proficere, & interceſſione gaudere. Per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum filium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia ſæcula ſæculorum*. Deinde vero a dicto Choro reſponſum, *Amen*. Solemnem illic Miſſam, Nos ipſi celebravimus de dicta tunc occurrente Dominica prima poſt Pentecoſten. Collectas ſingulas ſub una concluſione terminantes, additis etiam prædicta ceteriſque ſpecialibus ejuſdem Sancti Bennonis collectis immediate ſequentibus. Pro ſecreta videlicet: *Sanctus tuus quæſumus Domine Benno Confeſſor, & Pontifex, nos ubique lætificet, ut dum ejus recolimus merita glorioſa, apud te ſemper patrocinia ſentiamus*. Cum ſua concluſione videlicet, *per Chriſtum &c.* Deinde

Digitized by Google

1523.

de vero poſt Communionem ſubiunximus dicentes: *Quaeſumus Domine ſalutaribus repleti myſteriis, ut Sancti tui Bennonis Confeſſoris, & Pontificis, cujus ſolemnia celebramus, etiam interceſſione adjuvemur*, cum ſimili concluſione. Et ita Miſſam ipſam ad finem uſque cum ſolitis ceremoniis juxta ordinarium Apoſtolicum illic debite terminavimus, Indulgentiamque plenariam omnibus Officio hujuſmodi tunc aſtantibus devote elargiti ſumus.

Has literas deſuper edidit.

§.10. Præſentes literas in præmiſſorum teſtimonium concedentes. Ad laudem, & & gloriam omnipotentis Dei, qui in Sanctis ſuis mirabilis eſt, ac glorioſus vivit, & regnat benedictus in ſæcula ſæculorum.

Earumque tranſumpta credi jubet. Sanctioné pœnalé apponit. D. P. An. I. die 31. Maii.

§.11. Ceterum quia difficile foret &c.

Nulli ergo omnino hominum &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimotertio, pridie Kalendas Junii, Pontificatus noſtri Anno I.

VI.

Contra Chriſtianam fidem ſuſceptam abnegantes, ſacramentis abutentes, ſortilegiiſque, & maleficiis alios lædentes, ab Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis, graviter puniendos.

Adverſus Maleficos, & Sortilegos, vide quæ dixi ſup. Conſtit. I. Innoc. VIII. Summis. *Tom. III. Par. III. fol.* 191.

HADRIANUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Inquiſitori Comenſi, dilecte fili, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Inquiſitores Cremonenſes procedunt cótra maleficos, & obedientiá diabolo præſtantes.

§.1. Dudum, uti nobis exponi feciſti, per fel. recor. Julium Papam II. Prædeceſſorem noſtrum, non ſine magna tunc animi ſui diſplicentia accepto, quod per quemdam Georgeum de Caſali, Ordinis Fratrum Prædicatorum Profeſſorem, & in Civitate Cremonenſi hæreticæ pravitatis Inquiſitorem deputatum in nonnullis Lombardiæ partibus, & præſertim in locis, in quibus dictus Georgius Inquiſitor deputatus erat, repertæ fuerunt quamplures utriuſque ſexus perſonæ, propriæ ſalutis immemores, & a Fide Catholica deviantes certam ſectam facientes; fidem, quam in ſacri ſuſceptione baptiſmi ſuſceperant, abnegantes, ſanctam Crucem pedibus conculcantes, & obbrobria ſuper eam perpetrantes, Eccleſiaſticis, & præſertim Euchariſtiæ Sacramentis abutentes, diabolum in ſuum dominum, & patronum aſſumentes, eique obedientiam, & reverentiam exhibentes, & ſuis incantationibus, carminibus, ſortilegiis, aliiſque nefandis ſuperſtitionibus jumenta, & fructus terræ multipliciter lædentes, aliaque quamplurima nefanda, exceſſus, & crimina eodem diabolo inſtigante committentes, & perpetrantes, in animarum ſuarum periculum, divinæ Majeſtatis offenſam, pernicioſumque exemplum, & ſcandalum plurimorum.

§.2. Contra quas cum dictus Georgius tunc, ut aſſerebat, in dictis locis ſuæ Inquiſitionis deputatis, prout ipſius Georgii incumbebat officio, ipſe Georgius proceſſiſſet, nonnulli autem tam clerici, quam laici illarum partium, quærentes plures ſapere quam oportet, præmiſſa delicta ad ejuſdem Georgii Inquiſitionis officium non pertinere temere aſſerentes, præſumentes in populo errores, & ſcandala ſeminaverunt, ſicque eumdem Georgium in populo odioſum reddere, & dicti Georgii officium impedire conati fuerunt, prout etiam tunc impediebant, ita quod propter præmiſſa, perſonæ prædictæ delicta hujuſmodi perpetranda quotidie inducebantur, in non modicum fidei obbrobrium, animarum periculum, & ſcandalum plurimorum.

Aliqui ſe illis opponunt.

§.3. Dictus Prædeceſſor volens (ne inquiſitionis officiis executio quomodolibet retardaretur, & labes hæreticæ pravitatis longe venena diffunderet) providere, dicto Georgio per quaſdam ſuas in forma brevis literas commiſit, & mandavit quatenus in locis ejuſdem Georgii Inquiſitioni deputatis de exceſſibus hujuſmodi cognoſcere, & contra quaſcumque perſonas, cujuſcumque conditionis, & præeminentiæ forent, inquiſitionis officium exercere, & exequi, ipſaſque perſonas, quas in præmiſſis culpabiles reperiret, una cum locorum Ordinariorum Vicariis, quatenus voluiſſent intereſſe, juxta dictarum perſonarum demerita corrigere, & punire deberet, ſecundum modum contra alios hæreticos a jure ex ſacris canonibus ſtatutum, contradictores quoſcumque per cenſuram eccleſiaſticam, & alia juris opportuna remedia compeſcendo. Eos vero qui in præmiſſis, conſilium, auxilium, vel favorem præſtarent, præfatus Prædeceſſor noſter, eiſdem indulgentiis uti & gaudere decrevit, quibus Crucesignati contra alios hæreticos, ex indulto Apoſtolico eis conceſſo, tunc gaudebant, & utebantur, prout in dictis literis plenius contineri dicitur.

Julius ergo II Inquiſitorem procedere cótra eos juſſit,

§.4. Et ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, non ſolum delicta, & crimina hujuſmodi contra Fidem Catholicam, & Chriſtianam religionem, ſub juriſdictione Inquiſitionis Cremonenſis committuntur, & perpetrantur, ſed omnibus aliis locis, & Diœceſibus ſub juriſdictione aliorum Inquiſitorum dicti Ordinis Congregationis Lombardiæ, in dies perpetrantur, & committuntur. Et cum eadem ſint delicta, eadem profecto proviſione, & caſtigatione eis eſt earumdem literarum tenore providendum. Quare tu, ſicut aſſeris, in Civitate Comenſi ubi dictæ pravitatis Inquiſitor exiſtis, tam tuo, quam omnium aliorum dictorum Ordinis, & Congregationis hæreticæ pravitatis Inquiſitorum ubilibet conſiſtentium, & deputatorum nominibus feciſti nobis humiliter ſupplicari, ut literas prædictas ad vos extendere, & ampliare, aliaſque deſuper opportune dignaremur providere.

Hic modo Pontifex juſta de cauſa, & delata ab Inquiſitore Comenſi.

§.5. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, literas prædictas, cum omnibus in eis contentis clauſulis, in omnibus, &

Hoc idem omnibus Inquiſitoribus mandat.

per

per omnia pront in eiſdem literis continetur, ad te, & ad alios Ordinis, & Congregationis hujuſmodi Inquiſitores, tam in præſentiarum deputatos, quam in futurum perpetuis ſuturis temporibus deputandos, ac ſi tibi, & cuilibet Inquiſitorum dirigerentur, & directæ fuiſſent, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium extendimus. Ipſaſque literas tibi & illis, ut præmittitur, eiſdem auctoritate, & tenore concedimus.

Contrariis derogat. §.6. Non obſtantibus illis, quæ idem Julius Prædeceſſor voluit non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi jubet. §.7. Et quia difficile foret &c.

D. Pr An.I. die 20. Julii. Datum Romæ apud S.Petrum, ſub Annulo Piſcatoris die 20. Julii 1522. Pontificatus noſtri Anno I.

CLEMENS SEPTIMUS

PAPA CCXXI.

ANNO DOMINI MDXXIII.

Die 19. Novembris anno 1523. Univerſalis Eccleſiæ clavo præficitur Julius Cardinalis Medicea, Archiepiſcopus Florentinus, & S.R.E. Vice-Cancellarius, appellaturque Clemens VII. Pontificiam Thiaram induit die 26. Menſis ejuſdem. Fuit temporibus Caroli V. Imperatoris, & Ferdinandi II. Regis Romanorum, & XIII. Promotionibus XXXIV. creavit Cardinales. Vixit in Pontificatu Annos X. Menſ.X. Dies VII. Obiit die 25. Septembris 1534., & ſepultus eſt in Baſilica Vaticana, unde ſub Paulo III. corpus ejus translatum eſt ad S. Mariam ſupra Minervam. Vacavit Sedes dies XVII. (a)

(a) Ēxclaſis extremis.

I.

Canonizatio S. Antonini Archiepiſcopi Florentini, profeſſoris Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, cum inſtitutione ſuæ feſtivitatis pro die 2. menſis Maii, ex Conſtitutione Hadriani VI.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. Rationi congruit, & convenit æquitati ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu literæ Apoſtolicæ ſuper illis confectæ non fuerint, ſuum debitum conſequantur effectum.

Angelos Deus pro ſalute hominum deſtinavit. §.1. Dudum ſiquidem fel. record. Hadrianus Papa VI. Prædeceſſor noſter pie præmeditans ſingulos, præſertim a qua regenerationis renatos populos Propheta docente miſericordias Domini in æternum cantare decere, magnaque profecto, & mirabilia eſſe opera miſericordiæ, quibus Salvator noſter Jeſus Chriſtus in ſalutem generis humani miſerationis hujus largiſſime ſeſe effundere dignatus fuerat, quæ ſi ab initio creati hominis recenſenda forent, nullæ humanæ linguæ ad id ſufficere poterant, quia inenarrabile illud erat, quod cum Deus ipſe hominem creaſſet ad imaginem, & ſimilitudinem ſuam, illi ut felicitatis æternæ participes fieri, & in cœleſti patria illa conſortiia Angelorum adſcribi poſſet benigne conceſſerat, ſi datæ ſibi divinitus legis non contempſiſſet imperium, neque tamen ipſum legis hujuſmodi tranſgreſſorem factum paſſa erat divina clementia penitus interire, quinimmo congruentes exhibere medicinas dignata extiterat, quibus a lege Domini aberrans in certam ſalutis ſemitam perduceretur, Angelos deſtinando, qui ei divinam patefacerent voluntatem, ipſumque juſta ſuaderent, & ad implendum divina mandata opportune adjuvarent.

Patriarchas poſtea miſit. §.2. Mittendo etiam Patriarchas gratiæ ſuæ ſpiritu repletos, qui exemplo ſui totum humanum genus inſtruerent ad ſalutem.

Prophetis etiam. §.3. Necnon Prophetas, qui Spiritu Sancto illuminati omnibus non præſentia ſolum beneficia commemorarent, ſed futura etiam prædicerent.

Filium deinde propium. §.4. Illud vero erat maximum, & cui nullum aliud miſerationis opus comparari poterat, quod ipſe Dei Filius in perſona ſua, naturam noſtræ mortalitatis aſſumere, ac ea myſteria, quæ paſſione, & morte ſua per Sanctorum Prophetarum ora prædicata, & annunciata fuerant, adimplere, ac per paſſionem, & mortem ſuam hujuſmodi, nos a perpetua morte liberare dignatus fuerat.

Leo igitur agnoſcens ipſius Dei nomen glorificari, dum ejus Sancti venerantur in terris. §.5. Cumque prædeceſſor ipſe tot gratiis, & beneficiis invitatus, ac provocatus, nihil ſtudioſius curare, ac efficere quam ejus voluntati, ſe mandatis parere, atque obedire deberet, ipſiſque in illis qui ſibi propter vitæ integritatem, ac ſanctimoniam dilecti fuerant, & per quos diverſa, & magna miracula oſtendebat, ſanctiſ-

ſimum nomen ſuum glorificari, ipſoſque Cathalogo Sanctorum adſcribi, & ab univerſali Eccleſia claris honorum, ac laudum præconiis honorari mandaret, ſicut etiam ipſa ſancta Mater Chriſti Salvatoris noſtri hujuſmodi ſponſa prædeceſſorem ipſum docebat, ut fidelium animas ſuperna ac cæleſti beatitudine fruentes, debita reverentia proſequeretur, quos dum in humanis adhuc agerent, ipſi Deo acceptos, poſt autem ab hoc ſæculo migrationem in Beatorum numero collocatos, & aggregatos eſſe intelligebat, dum fidelibus aliquo calamitatis genere oppreſſis, ac eorum ſuffragia implorantibus, divina omnipotentia in eorumdem cœleſtis beatitudinis teſtimonium, miraculoſe ſubvenire dignabatur, ſuperna quoque patria illa Jeruſalem ita omnium electorum ſalutatione lætabatur, ut quorum præſtantiora erant merita pro illorum uberioribus præmiis, copioſiora etiam gaudia percipiebat, quod in exceſſu mentis ſuæ poſitus Iſaias Propheta ſenſiſſe videbatur, cum diceret: Exulta, & lauda habitatio Sion, quia magnus in medio tui Sanctus.

Ideo S. Antoninum Catalogo SS aſcribere cogitavit, ſicut apud eum pro Canonizatione uſitatum fuerat.

§.6. Prædeceſſor igitur ipſe dicendum putavit. Exultent omnes Angelorum Chori, qui de evacuatarum ſedium repletione ſoliciti, humiles corde, ac bonis, & ſanctis operibus præcellentes, per virtutum gradus, in beatas illas manſiones, unde ſuperbi corruerant Spiritus, perducere gaudent. Exultent quoque animæ juſtorum, qui Chriſti veſtigia ſequuti, vitæ hujus ſtipendiis emeriti, ac mundi illecebris omnibus ſuperatis cœleſti regno tandem perfrui meruerunt, & etiam tunc numeroſiore cœleſtium civium populo lætarentur. Exultet univerſum cœlum laudibus, reſultet terra gaudiis cum ſanctorum editio lætitiam habeat plurimarum. Siquidem fidei zelus exigebat, ac juſtitiæ pietas poſtulabat, ut quod pro ſalute plurimorum gerebatur, communibus ubique gaudiis, & plauſibus celebraretur. Præcipue vero prædeceſſor ipſe etiam putavit exultare debere Pontificum beatorum cœtum, & ſacram illam Doctorum concionem, inter quos ſanctus Antoninus poſtquam ex hac lacrymarum valle ad cœleſtem illam, quæ ſurſum eſt Jeruſalem (vocante ipſum Domino) migraverat, tamquam novum ſydus glorioſe micabat, & fulgebat. Cumque ejuſdem Antonini Archiepiſcopi Florentini ea Civitate Florentiæ oriundi Ordinis Prædicatorum vitæ excellentia, caſti mores, fructuoſa prædicatio, ac ſanctiſſimorum operum perpetua coruſcatio toti fere Orbi nota eſſet, & ab omnibus prædicaretur. Nos tunc in minoribus conſtituti, & tituli Sancti Laurentii in Damaſo tunc Sanctæ Mariæ in Dominica Diaconus, qui ea conceſſione Apoſtolica Eccleſiæ Florentinæ præeſſe dignoſcebamur, & dilectus filius noſter tunc ipſius prædeceſſoris, Thomas tit. Sancti Sixti tunc Ordinis Prædicatorum Generalis Magiſter, Presbyteri Cardinales, ac tunc Priores libertatis, & vexillifer juſtitiæ populi Florentini, necnon Archidiaconus, & dilecti filii, Capitulum Eccleſiæ Florentinæ, conſiderantes ipſius Antonini Archiepiſcopi vitæ ſanctimoniam, quotve, & quibus miraculis tam in vita, quam poſt mortem claruerat, & in dies clarebat, deſiderantesque ipſum juxta morem, & ritum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Canonizationis dignitate præfulgere, ac Sanctorum numero, & Cathalogo aggregari, piæ memoriæ Leoni Papæ X. ſecundum carnem fratri patrueli, etiam prædeceſſori noſtro in dicta Eccleſia Florentina tunc exiſtenti, Miſſa pontificali, & aliis peractis ſolemniis humiliter ſupplicarunt, ut glorioſæ memoriæ dicti Antonini Archiepiſcopi Canonizationi intendere dignaretur.

Ideo proceſſum deſuper fieri commiſit.

§.7. Idem Leo Prædeceſſor eorum pio deſiderio annuere volens, dilectis filiis Magiſtris Jacobo Symonetæ, & Guillermo Caſſadoro, noſtris tunc ipſius Leonis prædeceſſoris Capellanis, & Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus commiſerat, ut ipſi, & quilibet eorum de ſanctitate vitæ, ceteriſque virtutibus, & miraculis ejuſdem Antonini Archiepiſcopi ſe diligenter informarent, & habita ſuper his informatione matura ipſi Leoni prædeceſſori in Conſiſtorio ſuo ſecreto fideliter referrent, ut de fratrum ſuorum conſilio, ad omnipotentis Dei laudem efficere poſſet, quæ ſanctorum Patrum dogmata, & ſanctorum Canonum inſtitutiones, necnon juſtitia & Chriſtiana caritas poſtularet, atque requireret. Cumque Auditores præfati ad inquiſitionem præmiſſorum procedentes, articulis, & interrogatoriis datis, ac citatione legitima præcedente, ſexaginta duos teſtes coram eis productos recepiſſent, eoſque prævio juramento examinaſſent, idem Leo prædeceſſor ea dicta Civitate Florentiæ ad Almam Urbem, & Romanam Curiam redire propoſuiſſet, dilectos filios Joannem Mariam Abbatem Monaſterii Vallis Umbroſæ Feſulanæ Diœceſis, & Antonium Sacramorum Canonicum dictæ Eccleſiæ Florentinæ, ac Leonardum de Guaſconibus tunc Vicarium Epiſcopi Feſulani in ſpiritualibus generalem, dictorum Auditorum loco in cauſa Canonizationis hujuſmodi ſubrogaverat, eiſque commiſerat, & mandaverat, ut ipſi, vel duo, aut unus eorum ad ulteriorem præmiſſorum inquiſitionem procederent, ac teſtes reciperent, eorumque atteſtationes, ac depoſitiones, & omnia alia acta in ſcriptis fideliter redacta, ſub eorum ſigillo clauſa, ad ipſum Leonem prædeceſſorem remitterent.

Et Commiſſarii proceſſum abſolverunt, & Leoni tranſmiſerunt.

§.8. Ipſique ſubrogati in cauſa inquiſitionis hujuſmodi ad ulteriora procedentes, quadraginta octo teſtibus coram eis productis, juratis, & examinatis, ac proceſſu deſuper formato, & abſoluto, illum ſub eorum ſigillis clauſum, ad eumdem Leonem prædeceſſorem remiſerant, & ſucceſſive nonnullis aliis teſtibus tam per præfatum Vicarium, quam nonnullos alios Notarios ad procuratoris fidelis, Civitatis Floren. inſtantiam examinatis, & eorum atteſtatio-

Digitized by Google

ſtationibus etiam ſub ſigillo clauſis, ad eoſdem Auditores remiſſis, & de eorum mandato per Notarium cauſæ in regiſtro inſertis, præfatus Jacobus præſente eodem Guillermo die nona menſis Decembris, anni milleſimi quingenteſimi ſextidecimi, omnia & ſingula in hujuſmodi Canonizationis cauſa, tam coram eis, quam dictis ſubrogatis, & Notariis acta, deducta, & probata, plene, fideliter, & diligenter eidem Leoni Prædeceſſori, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, in Conſiſtorio ſuo ſecreto retulerat.

Leo prædictus eoſdem proceſſus tribus Cardinalibus iterum examinandos dedit.

§.9. Qua relatione facta idem Leo Prædeceſſor eam volens adhibere diligentiam, & gravitatem, quam rei magnitudo poſtulabat, proceſſus in ipſius Canonizationis negotio factos venerabili fratri noſtro tunc ſuo, Bernardino Oſtien. tunc Sabin. Epiſcopo, & tunc in humanis agentibus bon. mem. Leonardo tit. S. Petri ad Vincula Presbytero, & Bernardo S. Mariæ in Porticu Diacono Cardinalibus, per eos denuo diligenter examinandos in dicto Conſiſtorio ſecreto, vivæ vocis oraculo commiſerat. Cumque idem Leo Prædeceſſor præfatum Bernardum Cardinalem ad chariſſimum in Chriſto filium noſtrum tunc ſuum Franciſcum Francorum Regem Chriſtianiſſimum Legatum a latere ſuo deſtinaſſet, in ejus locum dilectum filium noſtrum tunc ſuum Innocentium S. Mariæ in Dominica Diaconum Cardinalem ſubrogaverat.

Et ſucceſſive eorum veritas, in Conſiſtoriis Papæ relata fuit.

§.10. Ipſique Bernardinus, ac Leonardus, & Innocentius Cardinales in cauſa Canonizationis hujuſmodi rite procedentes, ac dicto proceſſu una cum Auditoribus, & Abbate præfatis, necnon dilecto filio Melchiorre Baldaſtino Juris utriuſque Doctore noſtræ, tunc ipſius Leonis Prædeceſſoris Aulæ Conſiſtorialis Advocato, iteratis vicibus diligenter examinato, & cauſa hujuſmodi mature diſcuſſa, primo per Bernardinum Epiſcopum die tertiadecima Junii anni milleſimi quingenteſimi deciminoni, in uno multis, & magnis in vita, deinde in alio Conſiſtorio ſecretis per Leonardum Cardinalem præfatum poſt mortem ipſius Antonini Archiepiſcopi miraculis fideliter relatis, eodem Innocentio Cardinale præſente, & relationem per ipſos factam comprobante. Et ſi ex eorumdem Cardinalium relationibus de vitæ ſanctimonia, & humilitate, aliiſque virtutibus, & miraculis ejuſdem Antonini Archiepiſcopi pleniſſime conſtaret, quam plurimis tamen fide dignis teſtibus ſe offerentibus, ac ſuper eiſdem miraculis deponere volentibus.

Idem tamen Leo, alios teſtes deſuper recipi & examinari juſſit.

§.11. Idem Leo Prædeceſſor die vigeſimaquinta menſis Januarii anni milleſimi quingenteſimi, vigeſimi eiſdem Jacobo, & Guillermo Auditoribus, etiam commiſerat, & mandaverat, ut per ſe, vel alium, ſeu alios tam in dicta Urbe, quam extra eam, & ad partes ad aliorum teſtium receptionem, & illorum examinationem procederent, & deinde in dicto Conſiſtorio ſecreto referrent, ipſique Jacobus, & Guillermus Auditores dilectos filios venerabilium fratrum noſtrorum tunc ipſius Leonis Prædeceſſoris Archiepiſcopi Senen., & Piſtorien. ac ejuſdem Feſulan. Epiſcopatuum Vicarios in ſpiritualibus generales, ac præfatum Antonium Sacramorum Canonicum juxta tenorem commiſſionis eis factæ ſubdelegaverant, eiſque, & eorum cuilibet mandaverant; ut ſuper miraculis in vita, & poſt mortem per ipſum Antoninum Archiepiſcopum factis teſtes reciperent, & prævio juramento diligenter examinarent, eorumque dicta, & atteſtationes in ſcriptis redigerent, & cuncta ſub eorum ſigillis clauſa ad eos remitterent. Cujus commiſſionis vigore dilectus filius Ludovicus de Adimaris præfati Epiſcopi Feſulan. Vicarius in ſpiritualibus generalis, in cauſa Canonizationis hujuſmodi rite procedens, ſuper eiſdem miraculis, centum quinquaginta & uno teſtibus coram eo adhibito fideli procuratore hujuſmodi deductis, juratis, & fideliter examinatis, eorumque dictis in ſcriptis redactis, proceſſum per eum abſolutum, & ſuo ſigillo clauſum ad eoſdem Jacobum, & Guillermum Auditores, per proprium Nuncium remiſerat.

Viſoque proceſſu, Auditores Rotæ illum de novo in Conſiſtorio retulerunt, & Leo aliis ºrelatis reviſionem ultimi proceſſus cōmiſit, cujus relatione habita bis, Sanctum Antoninū canonizandum eſſe cenſuit de voto Cardinalium.

§.12. Ipſoque proceſſu per eoſdem Auditores recepto, & aperto, ac diligenter examinato, & facta per eos ſuper illum in ſecreto Conſiſtorio fideli relatione, idem Leo Prædeceſſor ipſius ultimi proceſſus examen commiſerat eiſdem Bernardino Epiſcopo, & Innocentio Cardinali ac dilecto filio noſtro, tunc ipſius Leonis Prædeceſſoris Achilli tit. Sanctæ Mariæ Tranſtiberim Presbytero Cardinali, quem ipſe Leo Prædeceſſor loco ejuſdem Leonardi Cardinalis vita functi in hujuſmodi cauſa ſubrogaverat, ipſique omnibus proceſſibus per eoſdem Bernardinum, & Achillem, ac Innocentium Cardinales de novo diligenter examinatis, facta per eos plena, & fideli relatione, ac ſcrutatis eorumdem Cardinalium votis, in eamdem ſententiam convenerunt, & Antoninum Archiepiſcopum ipſum canonizandum cenſuerunt. Deinde alio tempore, videlicet die quartadecima menſis Decembris anni milleſimi quingenteſimi vigeſimi, ſervatis votis omnium, & ſingulorum Cardinalium, qui numero trigintaſeptem tunc in ſecreto Conſiſtorio aderant, una & eadem omnium ſententia fuerat, ipſum videlicet Antoninum Archiepiſcopum canonizandum fore.

Et publicum Conſiſtorium pro abſolvenda Canonizatione indixit.

§.13. Quibus peractis idem Leo Prædeceſſor in Vigilia Pentecoſtes anni milleſimi quingenteſimi vigeſimi primi, publicum Conſiſtorium pro ſexta Feria poſt feſtum ipſius Pentecoſtes indixerat, & teneri mandaverat, in quo idem Melchior publicam Orationem de vita, ſanctitate, moribus, ac virtutibus ipſius Antonini Archiepiſcopi, necnon miraculis in vita, & poſt mortem factis, & in proceſſibus hujuſmodi contentis, atque probatis, ut ea in ſecretis Conſiſtoriis relata Prælatis Curiæ, ac Curialibus omnibus innoteſcerent, habiturus erat.

Sed morte præventus fuit.

§.14. Sed cum ante dictam ſextam Feriam febre correptus fuiſſet, Conſiſtorium illud

illud præfata ſexta Feria teneri non potuerat. Deinde impedimentis, ac poſtremo obitu ejuſdem Leonis Prædeceſſoris ſupervenientibus, in Canonizationis hujuſmodi negotio ulterius proceſſum non fuerat.

Hadrian. VI. ad Pontificatum aſſumptus, peſte in Urbe ſæviente, Canonizationis abſolutionem diſtulit.

§.15. Idem Adrianus Prædeceſſor poſt ipſius Leonis Prædeceſſoris obitum, divina favente clementia, ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptus fuerat, cum ad dictam Urbem Domino concedente perveniſſet, & a nobis tunc in minoribus conſtitutis, ut præfertur, ac Thoma Sancti Sixti præfato, ut venerabile Fratre noſtro, tunc ipſius Adriani Prædeceſſoris, Nicolao Epiſcopo Cardinali de Fliſco dicti Ordinis Prædicatorum Prutectore, ac eiſdem Prioribus libertatis, & vexilliferu juſtitiæ populi Florentini requiſitus fuiſſet, ut ad ulteriorem ejuſdem Canonizationis expeditionem procedere dignaretur. Etſi omnino ipſe Adrianus Prædeceſſor id facere intenderet, peſte tamen in dicta Urbe tunc ultra modum ſæviente, idipſum aliquantulum differre coactus fuerat.

Ea poſtea ceſſante S. Antoninum canonizandum eſſe duxit.

§.16. Poſtmodum vero cum peſtis ipſa per Dei miſericordiam ceſſaſſet, ipſe Adrianus Prædeceſſor Chriſtiani gregis univerſalem curam gerens, pro debito Paſtoralis officii, militantem Eccleſiam cœleſti ac triumphanti ſponſo illius conformare, & pro ejus ædificationis implemento omnibus diligenter examinatis, ac mature diſcuſſis, ipſum beatum Antoninum in Catalogo Sanctorum referendum eſſe duxit.

Et pauca ex multis ejus miraculis recenſeri juſſit, quæ hic inſinuantur.

§.17. De cujus quidem Antonini Archiepiſcopi origine, vita, moribus, & fama omiſſis in præſentiarum miraculis præ multitudine illorum, quæ libello quodam impreſſo ex ipſo Canonizationis proceſſu per cauſæ procuratorem fideliter excepta, & per ipſum fideliter reviſa, atque collata continentur, aliqua ex multis ipſe Adrianus Prædeceſſor duxit recenſenda.

Virginitatem infans vovit, & conſervavit.

§.18. Antoninus igitur ipſe Beatus in Civitate Floren. quæ inter cunctas Italiæ Civitates cum multis aliis virtutibus, & dotibus, urbes inſignes, & præclaras facientibus, tum maxime pietate, ac religione ſemper floruerat, e Nicolao, & Thomaſia, ſub timore Domini, pie, & caſte viventibus, tanquam, ex bona arbore bonum fructum faciente ortus, & ab eis bene, & pudice educatus, cum primum per ætatem Deum ſibi cognoſcere licuerat, eligens ei ſoli ſervire, ac mundi pompis omnibus renuntiare velle, ſeſe ipſi Deo in totum dicaverat, ac in oratorio horti ſancti Michaelis dictæ Civitatis ante imaginem Crucifixi, humiles ac devotas preces porrexerat, ut virginitatem, quam illi voverat, uſque ad ultimum vitæ ſpiritum illius dono, & gratia conſervare poſſet. Imitaturus enim Chriſtum ipſum, quem de Virgine natum, virginitatem perpetuo conſervaſſe conſtat, & ſecreta Dei contemplaturus, nullum gratius donum petere, atque impetrare potuiſſet. Virginitatem namque ſervanti, tantum dabatur propius arcana, & cœleſtia contemplari, ac divinarum rerum veritatem cognoſcere, quantum ea virtus ſecretior erat, & a terrenis ſordibus, omnique corporis contagione, & fœditate longius abeſt. Deus qui ſcrutator eſt cordium, ſinceram pueri mentem, purumque animum introſpiciens, humilem, ac ſanctam ejus orationem exaudiverat, eumque inter illos commendandum elegerat, quos in Apocalipſi præviderat Joannem ſequentes Agnum quocunque iret, cantantes canticum novum ante thronum Dei, quod ſoli modulantur, qui cum mulieribus non ſunt coinquinati, & labem carnis, atque immunditiam omnem execrati, amiciuntur ſtolis albis, & corona immortalis gloriæ decorantur.

Jejuniaque & ſtudia frequentavit.

§.19. Puer igitur ipſe a Deo electus, crebris jejuniis continua ad Deum præmeditatione, frequentibus circa orationem, & ſtudia vigiliis, etiam illud modicum ætatis calorem extinguebat.

Religionem S. Dominici anno ſuæ ætatis 1.. ingredi petiit.

§.20. Cumque tertiumdecimum attigiſſet annum, ut humanis illecebris poſthabitis, atque contemptis, ſoli Deo, ejuſque mandatis ſervire, ac penitus vacare poſſet, Religionem ſancti Dominici, quæ per ardua tendit, ingredi ſtatuerat, & die quadam devotionis fervore accenſus ad domum ejuſdem ſancti Dominici de Feſulis, dicti Ordinis pergens, a Priore dictæ domus habitum per Fratres dicti Ordinis geſtari ſolitum ſibi exhiberi magna cum humilitate petierat. Prior ipſe, quem pueri tenerior ætas, & religionis auſteritas ad habitum illum ipſi negandum, ejus vero fervor ac devotio ad exhibendum inducebat, ſecum ipſe cogitando, quonam modo præmaturum pueri deſiderium diferre poſſet, eum interrogaverat, quibus ſtudiis vacaret, qui cum reſpondiſſet, ſe decretorum lectioni operam dare, tunc Prior modum inveniſſe ratus, quo interponerentur anni donec maturior illi ætas accederet, dixerat non ſolere canoniſtis habitum dicti Ordinis exhiberi, niſi toto decretorum libro memoriæ commendato.

Sed repulſus ad domum paternam redit, & anni ſpatio, integrum decretorum librum memoriæ mandavit.

§.21. Quibus verbis fide adhibita, innocens, ſimplexque ut columba puer a Priore diſcedens, & Domum paternam repetens, decretorum lectioni totis viribus incumbere, ac vacare cœperat, adeoque ſedula lectione, ac aſſidua oratione profecerat, ut cum ſapiente merito dicere poſſet, Optavi, & datus eſt mihi ſenſus. Illuminatus enim ab eo, qui illuminat omnem ſenſum, & qui lux, via, & veritas eſt, ejuſdem anni ſpatio decretum integrum memoriæ mandaverat, quod propter ſui magnitudinem tam brevi temporis ſpatio a quoquam vix legi poſſet.

Poſtea habitum Religionis ſuſcepit.

§.22. Quo peracto, lætus, & alacer, quaſi ad victoriæ ſuæ palmam accipiendam properans, Feſulas redierat, ac Priori aſſerens ſe integrum decretorum librum mandaſſe memoriæ, dictum habitum, qui librum hujuſmodi memoriæ mandaſſent, dari ſolitum, magna inſtantia poſtulaverat. Prior ſecum conſiderans quam eſſent mirabilia opera Dei, accitis Patribus ipſius domus,

Digitized by Google

mus, factoque memoriæ periculo, illis rei miraculo ſtupentibus, ac inter ſe dicentibus. Quis putas puer iſte erit, de illorum unanimi conſenſu, eidem Antonino ipſum genibus flexis humiliter petenti, cum benedictione Domini exhibuerat.

In quâ multum profecit, & reformavit.

§.23. In quo per quadragintaquatuor annos, tanta humilitate, ac vitæ ſanctimonia perſeveraverat, talentum ſibi a Domino creditum, non ſudario alligans, aut terræ infodiens, ſed ut providus diſpenſator in communem utilitatem convertens, ut qui ejus innocentiam, & puritatem noverant, dicere ſoliti fuerant, ſibi videri quod in eo Adam non peccaſſet, adeoque ipſius Religionis ſervator fuerat, ut omnium fratrum oculos in ſe tanquam lucidiſſimum exemplar, ac rectiſſimam normam converteret, ipſique fratres eum tunc ætate juvenem aliorum regimini præpoſuerant, invitumque coegerant, ut domorum dicti Ordinis Italiæ gubernacula ſuſciperet, ac officium generalis Vicariatus Congregationis Tuſciæ regularis obſervantiæ exerceret. In qua ita ſe laudabiliter geſſerat, ac tantam animi, & corporis humilitatem oſtenderat, non ſolum doctrina, paterniſque monitionibus (ut officium illud prælationis exigebat) ſubditos regens, atque inſtruens, ſed corporali etiam ſervitio, & proprio ſervili miniſterio utens, ut verus Chriſti miles, ejuſque Sanctorum operum imitator ab omnibus judicaretur, & in eo Dominicum iſtud verbum videretur impletum. Qui major eſt veſtrum, ſit ipſe miniſter veſter. Nonnullas dicti Ordinis domos, in quibus regularis obſervantia relaxata fuerat, viſitando eas, ad veram, & ſanctam regularem obſervantiam reduxerat.

Orationibus, vigiliis, jejuniiſque, & prædicationibus incumbebat.

§.24. Et ut ſe omnibus exemplar præberet, ultra continuos animi, & corporis labores, ac præter aſſiduas in orationibus, ſtudiiſque vigilias, a carnium eſu quaſi ſemper abſtinuerat. Cilicium nunquam dimiſerat, ac ferreo ſuper nudam carnem cingulo cinctus, nudam terram ſeu ligneas tabulas pro lecto habuerat, donec ad ſenectutis annos pervenerat, tunc enim ſtrato ex paleis, uti cœperat, jejuniis, aliiſque corporis macerationibus ſupra tenues corpuſculi vires continue pœnitentiam agens, horas fere omnes diei, ac noctis, ad arcana Dei contemplanda, ac verbum ejus evangelizandum, & ea ſcribendum, quæ ad communem utilitatem, & Chriſtianam Religionem pertinent, ſedulo, ac jugiter impendebat, nec ſolum viva voce prædicando tunc viventibus, ſed & poſteris plurima librorum optimorum, tum in ſacris literis, tum in naturalibus, tum maxime in moralibus ſcientiis monumenta utiliſſima relinquendo, prodeſſe ſtuduerat.

Eugen. ideo IV. Archiepiſcopum Florētinum eum, quamvis reluctantem creavit.

§.25. Quarum tam grandium, atque adeo inſignium virtutum fama permotus piæ memoriæ Eugenius Papa Quartus etiam prædeceſſor noſter, Eccleſiæ Floren. tunc Paſtore carenti de perſona ejus præter omnem ſpem providerat, ipſumque illi præfecerat in Archiepiſcopum, & Paſtorem. Quod cum ibi nunciatum fuiſſet, haudquaquam hujuſmodi nuncio lætatus fuerat, ſed ut omni humilitate plenus tale onus humeris ſuis impar judicaverat, ac ſtatim cogitare cœperat, quo pacto poſſet illo abſolvi, ac liberari. Suis igitur, & amicorum literis eidem Pontifici ſupplicare non deſtiterat, ut ſe in minoribus inter confratres ſuos relinquere, ac dictæ Eccleſiæ de perſona alterius, qui tantæ dignitati magis idoneus eſſet futurus, providere dignaretur. Cogitaverat autem Sardiniam petere, ac ibi tantiſper delileſcere, donec alius eidem Eccleſiæ præficeretur, ſed ut dici conſuevit, Homo cogitat, & proponit, Deus autem diſponit. Nam quanto magis reluctabatur, ne Archiepiſcopalis dignitatis onus ſibi imponeretur, tanto magis operabatur Deus, ne alius quam ipſe Archiepiſcopus crearetur. Siquidem ipſi Eccleſiæ, & Civitati Floren. pariter conſulere volens, tum ipſum Eugenium Papam, tum etiam Coſmum Medices, qui tunc temporis in ipſa Civitate ingenio, opibus, & auctoritate ceteris præſtabat, ac inter egregias animi dotes, atque virtutes Religionem in primis colebat, inſpiraverat, ut hominem partim precum blanditiis, partim cenſurarum timore compellerent ad conſentiendum proviſioni de ſe factæ, qui cum illam Dei voluntatem eſſe agnoſceret, ne illi contumacius velle reſiſtere videretur, obedientiæ jugo collum ſubmiſerat, ac Pontificis mandatis, & Coſmi precibus (uti par erat) paruerat, & obtemperaverat, ac non ſolum ipſi Eccleſiæ, ſed etiam univerſæ Civitati Floren. illiuſque populo, & gregi ſibi commiſſo ita utiliter præfuerat, ut inde omnes intelligerent ipſum divino potius, quam humano conſilio ipſi Eccleſiæ pro illius populi ſalute in Archiepiſcopum præfectum fuiſſe.

Opera pietatis ſucceſſive ipſe exercuit in Archiepiſcopatu.

§.26. Nam ſecum ipſe reputans ad hujuſmodi dignitates vocatos non luxui, ac deliciis deditos eſſe oportere, ſed omnibus, & præſertim ſubditis, frugalitatis, ac virtutis exemplar eſſe debere, nihil prorſus de illo tenui, ac ſimplici victu, quo per quadragintaquatuor annos in Religione uſus fuerat, immutaverat, ipſamque paupertatem, quam veluti ſponſam chariſſimam ſemper dilexerat, conſtantiſſime retinuerat, etiam ſemper aliquid de neceſſariis uſibus ſuis detrahens, ut largior erga pauperes, ac liberalior eſſe poſſet. Octo familiaribus, inter quos unus erat Religioſus utens, qui pro Archiepiſcopatus negociis vix ſufficere poterant, charitatis, & miſericordiæ operibus ſemper intentus. Nam ut hoſpitale, quod pauperum verecundorum dicitur, in dicta Civitate, in eoque confraternitas pro illius regimine inſtitueretur, præfato Coſmo viro pientiſſimo plurimum adjuvante auctor fuerat, ſolent enim ipſius confraternitatis confratres egeſtate oppreſſis, ſeu mendicare erubeſcentibus uberes, copioſaſque eleemoſynas elargiri. Et ut ipſe beatus Antoninus omnia miſericordiæ opera præſtaret, infirmos, ac etiam peſte laborantes viſitabat, illiſque non ſolum de ſpiritualibus, ſed

etiam

Digitized by Google

etiam de temporalibus cibis, & medicinis opportunis providebat, illiſque interdum ſibi paratos cibos, cum aliter prandere non poſſet, inaudita charitate largiebatur, nudos etiam propria quandoque tunica, cum jam omnia erogaſſet, veſtiebat. Cumque omnes menſæ ſuæ Archiepiſcopalis fructus, redditus, atque proventus in pauperum alimoniam, virginum dotes, atque Hoſpitalium ſuſtentationem, alioſque pios uſus erogaſſet, ac pro temporum anguſtiis eſſet pauperum copia, & nihil aliud ſupereſſet unde pauperibus ipſis, & indigentibus ſubveniri poſſet, a præfato Eugenio, & recolendæ memoriæ Nicolao Quinto, ac Calliſto Tertio, & Pio Secundo Roman. Pontificibus ſimiliter Prædeceſſoribus noſtris, quibus ob vitæ ſanctitatem carus erat, non parvas pecuniarum ſummas in hujuſmodi pios uſus convertendas recipiebat, eaſque pauperibus ipſis diſtribuebat. Denique nullum caritatis & miſericordiæ genus erga carceratos, viduas, & pupillos omittebat, memor ſcilicet verbi Pauli Apoſtoli dicentis. Et ſi habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, caritatem autem non habuero, nihil ſum. In adminiſtranda juſtitia, nullus judicum eo tempore illi comparari potuerat, ita ut præfatus Nicolaus Prædeceſſor appellationes, quas a ſuis ſententiis ad Sedem Apoſtolicam deſerri contingeret, nulli alteri committi, ſed ad eum ipſum examinandas remitti mandabat, ratus hominem ab omni odio, amicitia, prece, precio, aliiſque omnibus, quæ judicantium animos in ſententiis dictandis perturbare, ac pervertere ſolent, penitus alienum eſſe. Cauſas omnes ad eum delatas concordia componere, aut celeri ſententia definire ſtudebat. Cujus judicio fere omnes propterea acquieſcebant, quia id ab ore ſanctiſſimi viri, Deo ſic inſpirante, procedere exiſtimarent. In corrigendis vitiis, emendandiſque delictis ingenti utebatur ſeveritate, ita tamen, ut in eo miſericordia cum juſtitia conjuncta eſſe videretur. Fidei, & eccleſiaſticæ libertatis deſenſorem ſe præbebat acerrimum, nec ullius minas formidabat. Cumque olim cives quidam Florentini inſolentiores illi voluntatibus ipſorum ſe opponenti minati fuiſſent, ita reſponderat, ut oſtenderet nihil ſibi ex bonis terreſtribus adimi poſſe, quo valde triſtaretur, & ſe Eccleſia ſua ſpoliatum libenter ad Religionem & fratres ſuos rediturum fore, qui læti, ac libentes eum variis curarum oneribus levatum exciperent. Clerum reformaverat, ac Populum correxerat, pravoſque civitatis mores emendaverat, ludos omnes prohibitos, atque damnatos ſubſtulerat, ſuperfluos mulierum ornatus reſtrinxerat, ac fere omnium cordibus devotionem ſpiritualem infixerat, quandoque fræno, quandoque vero calcaribus pro animarum, & temporum qualitate utens, ut ſemotis ſeditionibus ſub Dei timore, & caritatis zelo viverent, & in ſancta Religione perſiſterent.

§.27. Quibus animi virtutibus in dicto Ordine quadragintaquatuor, in Archiepiſcopatu vero tredecim annos continue, abſque non ſolum culpa, ſed etiam culpæ ſuſpicione uſus, cum annum ſeptuageſimum ageret, quod ſæpius prædixerat, ſuſceptis de more ſumma cum devotione Eccleſiæ ſacramentis, bonis omnibus (ſi qua tunc illi remanſerant) inter pauperes Chriſti diſtributis, cum lacrymis imagine Crucifixi amplexa, ac ſæpius iis repetitis verbis. Servire Deo regnare eſt, ac ſancta & immaculata Virginitas, quibus te laudibus efferam neſcio: hilari, atque læto animo coram ſuis caris religioſis fratribus, orantibus, & flentibus, ſexto nonas Maii, anni milleſimi quadrigenteſimi quinquageſimi noni, ita immaculatam animam reddiderat Creatori, ut cum Apoſtolo dicere poſſet. Bonum certamen certavi, curſum conſummavi, fidem ſervavi, in reliquo repoſita eſt mihi corona juſtitiæ. *Tandem annum agens 70 in Domino obdormivit.*

§.28. Poſtridie præfatus Pius Prædeceſſor, cum viri ſanctitatem jampridem cognitam haberet, Florentiam ingreſſus, omnibus Chriſtifidelibus ejus corpus, antequam ſepulchro conderetur, viſitantibus, indulgentiam ſeptem annorum, & totidem quadragenarum conceſſerat. Ex quo tanta non ſolum ipſius Civitatis, ſed etiam circumvicinorum locorum multitudo confluxerat, ut ejus corpus per octo dies ſepulchro tradi non potuiſſet, omnibus id videre, atque oſculari volentibus, multiſque infirmis ejus interceſſione ſanitatem a Deo implorantibus, eamque miraculoſe conſecutis; qui licet ex ſanctis operibus ſuis beatus & ſanctus ab omnibus ejus vitam intuentibus, aut famam integerrimam audientibus certiſſime crederetur, eam tamen opinionem auxerat manifeſta & oculata viſio Dominica cuidam Tuccio Monaco Monaſterii Ciſtelli Floren. Ciſtercien. Ordinis in Civitate ipſa Floren. & Conſtantio de Fabriano, tam ſanctitate vitæ claro, quam ſcientia, & doctrina in dicto Prædicatorum Ordine profeſſori, in Civitate Aeſculana oblata. Quorum uterque eadem noctis hora, qua dictus beatus Antoninus ad Dominum tranſivit, ejus animam ab Angelis in cœlum viſibiliter portari viderant. Eamdemque opinionem, fidemque poſtea confirmabat magna, & innumera miraculorum multitudo, quæ omnipotens Deus ipſius B. Antonini inter cœleſtes beatorum choros recepti meritis, tam dum in hac miſera luce vixerat, quam vita functus, poſt mortem ipſam mundo manifeſtaverat. Siquidem ejus invocato nomine dæmoniaci a malis ſpiritibus liberati: diverſorum morborum generibus oppreſſi, & a medicis omnino deſtituti, ac mortui, & pro mortuis utique habiti revixerant, ac priſtinæ ſanitati reſtituti, ſurdi auditum, muti loquelam, contracti motum liberum, cæci lumen recuperaverant; ejuſque ſanctitatis non modicæ ipſi Adriano Prædeceſſori, & toti populo teſtimonium perhibere poterant verba, quibus vivente adhuc ipſo beato Antiſtite Antonino idem Nicolaus Prædeceſſor *Et miraculis poſtea claruit.*

Digitized by Google

ceſſor in Canonizatione ſancti Bernardini de Senis per eum facta uſus fuerat; aſſerendo non minus ad Dei laudem Antoninum vivum, quam Bernardinum mortuum inter ſanctos referendum putare.

Idem Adrianus VI. de prædictis Deo gratias egit, & triduum orationum, & jejunia indixit.

§.29. Quibus & aliis multis, quæ per eumdem Adrianum Prædeceſſorem recenſeri poterant, jure, ac merito Prædeceſſor ipſe Adrianus ad ipſius Beati Antonini venerationem inducebatur. Egitque omnipotenti Deo quantas potuit gratias, quod Prædeceſſorem Adrianum ipſum dignum reddiderat per quem Canonizatio ipſa celebraretur. Cumque præter magna & multiplicia hujus Beati Antonini merita, & mirabilia ſigna per divinam potentiam ad ejus interceſſionem mortalibus oſtenſa, quæ in libellum, ut præfertur a diligenti, & fideli Procuratore cauſæ ex proceſſu, & teſtium dictis, redacta & impreſſa, adeo multa eſſent, & probatiſſima, & vera, ut per ſe Adrianum Prædeceſſorem hujuſmodi ad Canonizationem eamdem faciendam facile perſuadere poſſent, ſciretque ipſe Adrianus Prædeceſſor nihil numquam fere ab omnibus Regibus, & Principibus Chriſtianis, etiam a claræ memoriæ Maximiliano in Imperatorem electo tunc in humanis agente, majore inſtantia a præfato Leone, & ab eodem Adriano Prædeceſſoribus poſtulatum, ac prope flagitatum fuiſſe, durum & quodammodo impium ipſe Adrianus Prædeceſſor arbitratus fuerat, eos tam pio ac devoto deſiderio ſuo diutius fruſtrari. Ne igitur ipſe Adrianus Prædeceſſor tam præfatis Principibus pie ſupplicantibus, ac Spiritui ſancto reſiſtere videretur, qui per os Prophetæ laudare Deum in Sanctis ſuis jubet, Conſiſtorium publicum habuerat, in quo cum pro ulteriori executione, præfatus Melchior Advocatus omnia de ipſius beati viri vita, moribus, & miraculis copioſe percenſuiſſet, ipſique Adriano Prædeceſſori pro eorumdem Regum, Ducum, Principum, ac plurimorum Prælatorum, Epiſcoporum, Capitulorum, ac Religionum humiliter ſupplicaſſet, ut ad ejuſdem Canonizationem, matura deliberatione præhabita, procedere dignaretur. Idem Adrianus Prædeceſſor de relatis coram eo in primis humiliter Deo gratias agens, magna multitudine aſtante, in triduum orationes, jejuniaque indixit, ut Deus omnipotens ipſi Hadriano Prædeceſſori quod factum optimum in hac re foret oſtendere dignaretur, nec pateretur militantem Eccleſiam ſuam errare, qui ſe triumphanti conformare conſueverat.

Poſtea convocatis in Conſiſtorio Prælatis, & proceſſibus repetitis, fuit dictum quod canonizandus eſt S. Antoninus.

§.30. Triduo deinde elapſo, omnes, qui in Romana Curia erant, Prælatos juſſit in ſuo ſecreto Conſiſtorio convenire, qui proceſſibus ſuper ipſius beati Antonini vita, moribus, fama, & miraculis editis per ipſum Melchiorem Advocatum breviter repetitis, ad unum interrogati quid ſuper hujuſmodi negocio faciendum cenſerent, in eamdem ſententiam convenerunt, beatum videlicet Antoninum canonizandum eſſe.

Adrianus ita ceteris aliis rite & recte peractis; S. Antoninum canonizavit, & SS. Confeſſorum numero adjunxit.

§.31. Ipſe ergo Adrianus Prædeceſſor, Dei nutum, & voluntatem ſequens, attendenſque juſtum, ac debitum eſſe, ut quos Deus honorat in Cœlis, venerationis officio laudarentur, & glorificarentur in terris, cum ipſe potius laudetur, & glorificetur in illis, qui eſt laudabilis, & glorioſus in ſæcula. Diem illum Canonizationis ipſius Beati Antonini in medio Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, quo maxima omnis generis, ordiniſque multitudo confluxerat celebrandæ ſtatuerat, ibi aſtante populo, & univerſo Clero, de vita, & fama, & miraculis ejuſdem Antonini, humili, devotioneque pleno ſermone per eumdem Adrianum Prædeceſſorem, ut moris eſt, habito. Deinde Letania, & Hymno, *Veni creator Spiritus*, devote cantatis, ac reliquis omnibus legitime peractis, prædictus Ordinis Prædicatorum in cauſa procurator in medio ſtans, dictumque illud Beati Joannis Apoſtoli, clara voce proponens, videlicet: Tres ſunt qui teſtimonium dant in cœlo, Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus, probaverat ipſas Beatæ Trinitatis perſonas teſtimonium perhibere, quod Beatus Antoninus in cœlis eſſet. Patrem videlicet in miraculorum potentia, Filium in doctrinæ ſapientia, & Spiritum Sanctum in vitæ ipſius bonitate. Et propterea non ſolum nominibus omnium, qui antedictam Canonizationem fieri ſupplicaverant, ſed etiam ex parte ipſius ſanctæ, ac ſummæ individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, quatenus ipſe Adrianus Prædeceſſor eumdem B. Antoninum ſanctum pronunciare dignaretur, poſtulaverat. Ea propter Adrianus Prædeceſſor hujuſmodi, conſiderans quod in eadem Canonizatione non permiſſurus eſſet Deus ipſum errare, qui omnia in ea quomodolibet requiſita obſervata fuiſſe cognoverat, & obſervari fecerat, prout obſervaverat, ſub data videlicet pridie Kalen. Junii, Pontificatus ſui anno primo de eorumdem Fratrum ſuorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, omniumque Prælatorum in Romana Curia exiſtentium unanimi conſenſu, & maturo conſilio, de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſus, Beatæ memoriæ Antoninum Floren. Sacræ Theologiæ profeſſorem ex gremio Sacri Ordinis Prædicatorum, & ex officio Vicariatus Generalis Congregationis Thuſciæ regularis obſervantiæ hujuſmodi, in Archiepiſcopum Floren. aſſumptum, Sanctum eſſe, & aliorum Sanctorum Dei Cathalogo adſcribendum, & aggregandum fore, ac fideliter firmiterque teneri debere decrevit, ipſumque Sanctorum Confeſſorum, & Doctorum, quos ſancta Dei venerabatur Eccleſia, conſortio ſolemniter adſcripſit, aggregavitque, ac eum tamquam Sanctum, publice, privatimque colendum eſſe declaravit, ac voluit.

Feſtumque ipſius die ſecunda Maii celebrari juſſit.

§.32. Statuitque, & mandavit univerſis venerabilibus fratribus noſtris tunc ſuis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis filiis dictorum, ac Patriarchalium, Metro-

Digitized by Google

Metropolitan., & Cathedralium Eccleſiarum. Capitulis, & quorumvis Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium profeſſoribus, nec non quibuſcumque Eccleſiaſticis perſonis, ut Feſtum ipſius Sancti Antonini, ſecunda die menſis Maii, qua die nexu carnis ſoluta ejus anima precioſa Cœlos aſcenderat, ſingulis annis ſolemniter, & devote celebrarent, divinum Officium veluti pro uno Confeſſore Pontifice, & Doctore, tam publice, quam privatim, prout contingeret, perſolvendum. Dilectis vero filiis fratribus dicti Ordinis Prædicatorum hujuſmodi Officium ſub duplici feſto, & majori, cum octavis, eo modo, quo aliorum dicti Ordinis Prædicatorum Sanctorum celebrare feſto, tam in die, quam in octavis conſueverant, etiam in vacantiis feriarum hebdomadalium in Provincia juxta conſuetudinem Ordinis præfati celebrandi conceſſit facultatem.

Decantato poſtea hymno *Te Deum laudamus* & Orationem propriam de ipſo S. Antonino recitavit, & Miſſam tunc currentem de Dominica Trinitatis celebravit.

§.33. Quibus debite peractis, inchoatoque per eumdem Adrianum Prædeceſſorem, & decantato, ac ad finem uſque a cantoribus proſecuto hymno *Te Deum laudamus*; In illius etiam fine Cardinali Diacono in cantu dicente, *Ora pro nobis B. Antonine*; A choroque reſponſo. *Ut digni efficiamur promiſſionibus Chriſti*. Ipſe Adrianus Prædeceſſor illico propriam orationem de eodem Sancto alta voce decantavit, quæ talis eſt, videlicet. *Gregem tuum quæſumus Paſtor æterne cuſtodi, & quos Beati præſidis Antonini a te virginitatis, & pietatis ſpeciali prærogativa dotati, doctrina ſalutis illuſtras, ejuſdem etiam ſemper tuere præſidiis. Per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum &c.* Deinde vero a dicto Choro reſponſo. *Amen*. Solemnem illic Miſſam idem Adrianus Prædeceſſor celebravit de dicta tunc currente Dominica Trinitatis, collectas ſingulas ſub una concluſione terminans, additis etiam prædicta, ceteriſque ſpecialibus ejuſdem Sancti Antonini collectis immediate ſequentibus.

Secreta.

§.34. *Munera, quæ in ſalutiferæ paſſionis Filii tui memoriam ſacrificantes offerimus, quæſumus, ut Beato Antonino Confeſſore tuo, atque Pontifice aſſiſtente nobis ad ſalutem provenire concedas. Per eumdem Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum* &c. Deinde vero poſt communionem ſubjunxit, dicens:

Oratio poſt communioné.

§.35. *Quæſumus Domine Deus noſter, ut cæleſti, & admirabili Sacramento ſalutis noſtræ refecti, Beati Antiſtitis Antonini Confeſſoris tui auxiliis ſemper adjuti, & abſtrahamur a noxiis, & ad ſalutaria dirigamur. Per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, qui tecum* &c. cum ſimili concluſione: & ita Miſſam ipſam ad finem uſque, cum ſolitis cæremoniis juxta ordinarium Apoſtolicum illuc debite terminavit.

Indulgentiam illic aſſiſtantibus, & futuræ S. Antonini translationi intervenientibus cóceſſit.

§.36. Indulgentiamque plenariam omnibus officio hujuſmodi tunc aſſiſtentibus devote conceſſit. Quam etiam plenariam Indulgentiam ſimiliter, omnibus, & ſingulis fidelibus in die, qua contingeret Tranſlatio fieri Sacri Corporis ejuſdem Beatiſſimi Antonini de loco, ubi humiliter tunc jacebat in terra in Eccleſia S. Marci Floren. Ordinis Prædicatorum, ad eminentiorem, & honorabiliorem locum per Fratres dictæ Eccleſiæ, in eadem Sancti Marci Eccleſia, ad honorem, & laudem Dei, & ipſius Sancti convenientibus, & manus adjutrices porrigentibus, tam pro ſe ipſis viventibus, quam pro defunctis, & abſentibus, ſeu infirmis, aut corporaliter accedere impeditis, mittentibus pro ea conſequenda ad dictam Eccleſiam eleemoſynam a primis veſperis tranſlationis ipſius, & deinde per totam octavam ejuſdem pro una vice tantummodo duraturam, volens, ut ad effectum prædictæ Indulgentiæ conſequendæ, tam Prior domus ipſius Eccleſiæ S. Marci, quam alii duodecim Fratres per eumdem ibidem Priorem deputandi, poſſent abſolvere omnes confitentes ab omnibus caſibus, & cenſuris, a quibus de jure Epiſcopi, & Diœceſani poterant, & vota ſimiliter commutare. Ac etiam in loco ſepulturæ ejuſdem Sancti Antonini, in depoſitionis ſuæ die videlicet ſecunda Maii hujuſmodi perpetuo duraturam, quadraginta annorum, & totidem quadragenarum indulgentiam annuatim condonavit.

Adrianus tamen obiit, literis non expeditis, quas hic modo Pótifex expediri mandat.

§.37. Ne autem de Canonizatione, decreto, adſcriptione, aggregatione, declaratione, voluntate, ſtatuto, mandato, conceſſionibus, & condonatione prædictis pro eo quod ſuper illis ipſius Adriani Prædeceſſoris literæ, ejus ſuperveniente obitu confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, volumus & præfata Apoſtolica auctoritate decernimus, quod Canonizatio, quam tam Communitatis dictę Civitatis Floren. quam noſtris, qui eiſdem Eccleſiæ Florentinæ præeramus impenſis, ſummo deſiderio, ac diligentia fieri procuramus, ac decretum, adſcriptio, aggregatio, declaratio, voluntas, ſtatutum, mandatum, conceſſiones, & condonatio prædictæ, perinde a dicta die pridie Kalen. Junii ſuum debitum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Adriani Prædeceſſoris literæ ſub ejuſdem diei data confectæ fuiſſent, & prout ſuperius enarratur. Quodque præſentes literæ ad probandum plenę Canonizationem, decretum, adſcriptionem, aggregationem, declarationem, voluntatem, ſtatutum, mandatum, conceſſiones, & condonationem Adriani Prædeceſſoris hujuſmodi ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Eaſque ſolemniter publicari jubet.

§.38. Nos enim omnes & ſingulos in dignitate conſtitutos, in virtute ſanctæ obedientiæ requirimus, & monemus, quatenus univerſis Clericis, & Populis ſuarum Civitatum, & Diœc., & Parochialium, præſentes noſtras literas ſolemniter publicantes, eoſdem hortentur, ut Deus ipſe, a quo bona cuncta procedunt, ipſius Sancti Doctoris, & Confeſſoris Antonini meritis, & precibus exoratus, militantem Eccleſiam. Apoſtolicam Fidem, & cunctos Chriſtifideles, a Paganorum, & aliorum Infidelium, & Hæreti-

reticorum tueatur incurſibus, & a periculis ſemper protegat, atque defendat, ac illam quam nobis mundus dare non poteſt pacem, hoſtium omnium ſublata formidine, firma cum tranquillitate concedat. Utque poſt hujus vitæ militiam, depoſitumque Paſtoralis officii miniſterium una cum grege nobis credito, ad ſempiterna tandem gaudia pervenire mereamur.

Earum tranſumptis credi præcipit.

§.39. Demum quia difficile foret &c.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo.

D. P. An. I. 26. Novemb.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimotertio, VI. Kalen. Decembr. Pontificatus noſtri anno primo.

II.

Gratiæ, immunitates, & privilegia Abbatis Conventus Fratrum S. Antonii Viennen. Ordinis S. Auguſtini, ex Conſtitutione Leonis X.

Privilegia hujus Ordinis vide Tom. III. Par. II. in Conſtit. XI. Bonif. VIII. In diſpoſitione *fol.* 86.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

RAtioni congruit & convenit honeſtati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu, literæ Apoſtolicæ deſuper confectæ non fuerint, ſuum ſortiantur effectum.

Leo X. & ante eum.

§.1. Dudum ſiquidem fel. recordat. Leoni Papæ X. Prædeceſſori noſtro pro parte dilecti filii Theodori Abbatis Monaſterii S. Antonii de S. Antonio ad Romanam Eccleſiam nullo medio pertinen. Ordinis S. Auguſtini, Viennen. Diœceſis expoſito, quod licet alias præfatum Monaſterium, in quo corpus ejuſdem glorioſi S. Antonii requieſcebat, & ad quod multi Chriſtifideles Altiſſimo, & eidem S. Antonio vota ſua redditури in dies conveniebant, per olim Francorum Regem, necnon Præceptoriæ, domus, & alia loca Religionis ipſius S. Antonii a primæva eorum inſtitutione, aliorum Chriſtifidelium eleemoſynis fundata extitiſſent, & quaſi nulla alia bona immobilia haberent, fructuſque, redditus, & proventus domorum Religionis hujuſmodi, ſeu illarum Præceptoriarum etiam generalium, in quæſtuis quæ per Religioſos ipſius Religionis, ſeu ab eis deputatos nuncios quæſtores pro tempore per diverſa loca fiebant, & eleemoſynis, quæ in dies a Chriſtifidelibus erogabantur, conſiſten. incerti exiſterent, ac potiſſime in ipſo Monaſterio ſancti Antonii, & aliis Præceptoriis, domibus, & locis prædictis, ſeu illorum Hoſpitalibus, ex bonis & quæſtuis, ac eleemoſynis hujuſmodi jugis, & indefeſſa hoſpitalitas obſervaretur, pauperes horrendo morbo S. Antonii nuncupato laborantes, & languentes, & aliæ miſerabiles perſonæ undique confluentes alerentur, veſtirentur, & gubernarentur ac peregrini reciperentur, & quam plura caritatis opera ejuſdem Sancti Antonii contemplatione exercerent.

Calliſtus II.

§.2. Et etiam alias piæ mem. Calliſtus Secundus, qui ſingulari devotione ductus ad Monaſterium ipſum ſe perſonaliter conferens, illius Eccleſiam conſecraverat.

Urb. IV. Gregor. X. Ben. XI. Nicol. IV. & Mart. V. Calliſt. III. Pius II. Sixtus IV. Alex. VI. & Jul. II. & alii Pōtifices pluſima privilegia & præſertim quæſtuandi pro manutentione hoſpitalium conceſſerunt.

§.3. Ac Urbanus Quartus, Gregorius X., Benedictus XI., Nicolaus IV., Martinus V., qui ex Concilio Conſtantien. Romam rediens ipſum Monaſterium viſitaverat. Calliſtus III., Pius II., Sixtus IV., Alexander VI., & Julius etiam II., ac alii Romani Pontifices etiam Prædeceſſores noſtri, tunc ſui ad plenum informati, & animo revolventes Religionem ipſam hoſpitalitate continua onuſtam, & eidem Religioni in hoſpitalitate hujuſmodi ſervanda, & utriuſque ſexus illius perſonis manutenen. ingentia onera incumbere, quæ Abbas Monaſterii S. Antonii, & Præceptores Religionis hujuſmodi abſque quæſtuis, & eleemoſynis prædictis, ſubire, & manutenere non poterant, ſed loca religionis & hoſpitalitatem hujuſmodi deſerere, & ab innumeris, quæ in ipſis locis celebrari & exerceri conſueverant, divinorum celebrationibus, & pietatis operibus ceſſare, victumque vagando, & mendicando miſerabiliter quærere cogerentur, Monaſterio, & Religioni Sancti Antonii hujuſmodi, ac ejuſdem Monaſterii pro tempore exiſtenti Abbati, & dilectis filiis Conventui, ac Præceptoribus, & aliis ipſius Religionis perſonis, domibus, & locis quamplura & diverſa privilegia, præeminentias, facultates, indulgentias, conceſſiones etiam quæſtuandi, & quæſtuas fieri, ac percipi mandandi, necnon gratias, & indulta conceſſiſſent.

Sixtus IV. decrevit beneficia Ord. S. Antonii ejus tãtum regulam profeſſis conferri poſſe, ſed eam non poſſe, uti hic ſufficienter relatum.

§.4. Et Sixtus, ac nonnulli alii ex Prædeceſſoribus hujuſmodi, quod Præceptoriæ, & alia beneficia dictæ Religionis quibuſvis aliis, quam dictum Ordinem expreſſe profeſſis, ac de Regis Francorum pro tempore exiſtentis, expreſſo conſenſu non commendarentur, ſtatuiſſent, ac prohibuiſſent.

Nonnulli ex dd. Pont. gratias d. Ordinis præſervarunt, etiam ſi aliorum privilegia ſuſpenderint.

§.5. Nonnullique ipſorum Prædeceſſorum, interdum indulgentias, & privilegia, aliis Ordinibus etiam exemptis, conceſſas & conceſſa conſideratione vel cauſa aliqua, etiam intuitu cruciatæ contra infideles, aut ſpoliorum & damnorum pro fide catholica illatorum, ſeu Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & aliarum Eccleſiarum, aut piorum locorum fabricarum ſuſpendendo, Religionem S. Antonii hujuſmodi illæſam præſervaviſſent.

Exemptamque a ſolutione impoſitionum eſſe voluerunt.

§.6. Eamque a quibuſvis impoſitionibus, Apoſtolica vel ordinaria, aut alia auctoritate quacumque ratione impoſitis, necnon decimis, oneribus, & aliis gravaminibus & ſolutionibus exemiſſent.

Legata etiam piis locis Sancti Antonii relicta, d. Religionis eſſe declaraverunt.

§.7. Ac quod oblationes, & alia pia relicta, vota, & bona, quæ in Capellis, Oratoriis, Hoſpitalibus eccleſiaſticis beneficiis, & aliis piis locis, ſub ipſius Sancti Antonii invocatione pro tempore offerentur, pie largirentur, ut Religionis ejuſdem Sancti Antonii eſſent & eſſe cenſerentur, declaraviſſent.

Digitized by Google

Privilegiiſque Ordinis derogari prohibuerunt.

§.8. Necnon privilegiis, Ordini, Religioni, per eoſdem Prædeceſſores, & Sedem Apoſtolicam conceſſis, etiam prætextu clauſulæ in ſupplicationibus apponi ſolitæ, videlicet, cum derogatione privilegiorum, & indultorum Religioni Sancti Antouii conceſſorum in literis latiſſime extendenda minime derogari poſſe forſan voluiſſet.

Leo X. ſupradicta approbavit &c.

§.9. Et idem Leo Prædeceſſor voluiſſet, privilegiaque ipſa approbaviſſet, prout in diverſis Prædeceſſurum prædictorum deſuper confectis literis plenius contineri dicebatur, & ut a nonnullis aſſerebatur, alias antequam ſupplicatinnes, Religionem hujuſmodi concernen. eiſdem Prædeceſſoribus porrigerentur, per Protectores ipſius Ordinis tunc exiſtentes, an Ordini & illius privilegiis hujuſmodi contrariarentur inſpici, & ſi contrariæ eſſent, lacerari conſueviſſent.

Sed præfata privilegia de facto non ſervabantur, & Ordo S. Antonii multa damna patiebatur.

§.10. Nihilominus cauſantibus ſiniſtris eventibus, aut homioum malitia, & pullulante cupiditate, vel alias a certis aonis tunc citra, Religionis hujuſmodi ſic exemptæ tot annis illæſa privilegia, immunitates, indulgentiæ, & indulta, prætextu Cruciatarum, ac fabricarom dictæ Baſilicæ, & aliarum Eccleſiarum fore annuatim, ſuſpenſa, moderata, & modificata, ac Abbas, Conventus, & perſonæ Religionis hujuſmodi, nedum ratione bonorum illius immobilium, ſed etiam mobilium & quæſtuarum, eleemoſynarum per illius religioſos, aut ab eadem deputatos fieri ſolitarum, & decimarum, & impoſitionum, ſolutionum, ſub diverſis cenſuris, & pœnis compulſi, & quod deterius erat, privilegia hujuſmodi, in genere, & in ſpecie, importunitate vel præoccupatione revocata, ac nonnulla bona immobilia & quæſtuæ, ac beneficia ad ipſam Religionem ſpectantia ab illis Præceptoriis, & Hoſpitalibus diſmembrata, ac aliis beneficiis, abſque Abbatis præſati conſenſu, applicata & unita, ac forſan in alia beneficia erecta fuerant, ipſaque bona immobilia, quæſtuæ, & beneficia etiam abſque aliqua recognitione ipſius Abbatis tamquam applicata, & unita, ac erecta, & præſcripta a diverſis Communitatibus, ſeu perſonis, eccleſiaſticis & ſæcularibus detinebantur, & nonnullarum Eccleſiarum Capitula, necnon locorum Communitates, & earumdem Communitatum particulares, ac aliæ ſeculares, & regulares perſonæ, quæ pias eleemoſynas, & oblationes ad honorem ejuſdem ſancti Antooii Religioni hujuſmodi elargiri, & facere conſueverant, illas tunc facere minime curabant, ac contra privilegia & indulta prædicta per longiſſima tempora inviolabiliter obſervata, nonuulli locorum Ordinarii, Cathedraliumque & Collegiatarum Canonici, necnon Parochialium Eccleſiarum Rectores, ſuarum conſcientiarum prodigi, medietatem, aut aliquam partem quæſtuarum, eleemoſynarum prædictarum exigere, & literas licentiæ quæſtuas hujuſmodi facieodi, Religioni, ſeu eorum Nunciis præfatis denegare non expavebant; nonnullique diverſorum aliorum Ordinum, Eccleſiarum, & Hoſpitalium quæſtores, prætextu quorumdam privilegiorum illis forſan tunc noviter conceſſorum, quæſtuas nolis & campanellis ſonantibus faciebant, ac ſub ficto nomine, quod eidem Sancto Antonio offerebant, ſurripientes nolas ſeu campanas, porcis & aliis animalibus appendebant, & quod dolenter referendum erat, Communitates & aliæ perſonæ hujuſmodi, certa Oratoria, Capellas, beneficia, ac forſan Hoſpitalia ſub dicti S. Antonii nomine fieri, & in illis ejuſdem S. Antonii figuram & imaginem depingi facien. Oratoria, & Hoſpitalia, ac beneficia ipſa, ſub invocatione ejuſdem ſancti, Apoſtolica, ſeu Ordinaria auctoritate erigi procurabant, & illorum prætextu, eleemoſynas, & alia pia relicta, quæ Religioni hujuſmodi pro languidorum, & pauperum, in illis Hoſpitalibus degentium, necnon religioſorum, die noctuque io Monaſterio, domibus, Præceptoriis, ac aliis locis dictæ Religionis Altiſſimo famulantium ſuſtentatione relinquebantur, de facto percipiebant, detinebant, occupabant, ac in damnabiles eorum uſus convertebant, eiſdemque Abbati, & Conventui, ac Religioni ſubjici recuſabant, in animarum ſuarum periculum.

Et fere ad nihilum reducebatur.

§.11. Propter quæ Religio hujuſmodi eatenus gravem paſſa erat, & in dies patiebatur jacturam, ac in maximam lapſa erat, & dietim labebatur ruinam, & hoſpitalitas in Hoſpitalibus Religionis hujuſmodi, prout conſueverat, non obſervabatur, divinus cultus, ac Religionis hujuſmodi facultates diminuebantur, religioſique & aliæ ipſius Religionis perſonæ, maximis neceſſitatibus circumveniebantur, & Religio hujuſmodi ad nihilum reducebatur.

Abbas igitur dicti Ordinis, prædictorum privilegiorum & gratiarum innovationem & confirmationem a prædicto Leone X petierat.

§.12. Unde pro parte dicti Theodori Abbatis, qui paulo ante apud Sedem Apoſtolicam conſtitutus aſſeverat, ſe etiam ad id aſſiduis querelis Præceptorum, & Religioſorum dictæ Religionis, ac in illius Hoſpitalibus degentium, utriuſque ſexus languidorum, & aliarum miſerabilium perſonarum excitatum, cui Leoni Prædeceſſori fuit humiliter ſupplicatum, ut privilegia, præeminentias, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, facultates, indulgentias, conceſſiones & indulta prædicta, approbare, & innovare, alias ſuper eis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Qui Leo ea innovavit, & approbavit.

§.13. Idem Leo Prædeceſſor, qui ad ſacrum Apoſtolatus miniſterium, divina diſponente clementia evocatus, Monaſteriorum, & aliorum piorum locorum, omnium ſuæ curæ commiſſorum neceſſitates, paterna conſideratione penſabat, & ut illis, ac perſonis io eis ſub ſuavi Religionis jugo Altiſſimo famulantibus, & ad ea hoſpitalitatis cauſa divertentibus, opportuna in ſuis neceſſitatibus ſubſidia correſponderent, ac eorum conſervatio, quies, & augmentum provenirent, opem & operam, quantum ſibi ex alto concedebatur, favorabiliter adhibe-

Digitized by Google

adhibebat, & illa, quæ propterea per Prædeceſſores ſuos Romanos Pontifices, provida deliberatione conceſſa comperiebat; ut firmius & illibata ſervarentur, libenter approbabat, ac de novo concedebat, aliaſque proviſiones congruas deſuper adjiciebat, prout etiam Catholicorum Principum expoſcebat devotio, & id conſpiciebat in Domino ſalubriter expedire; quique Religionem hujuſmodi S. Antonii, in viſceribus gerebat caritatis, & illam non dum conſervari, ſed in melius dirigi ſuis potiſſime temporibus ſinceris deſiderabat affectibus, præfatum Theodorum Abbatem, a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtebat, ad effectum infraſcriptorum dumtaxat conſequendum abſolutus, & abſolutum fore cenſeretur, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, conſiderationes etiam cariſſimorum in Chriſto filiorum noſtrorum, tunc ſuorum, Caroli in Imperatorem electi Romanum, & Hiſpaniarum Catholici, necnon qui dicti Monaſterii fundator, & protector exiſtebat, Franciſci Francorum Chriſtianiſſimi Regum eidem Leoni Prædeceſſori deſuper, per eorum literas humiliter ſupplicantium, ſub datis videlicet, IV. Non. Octob. Pontif. ſui anno nono, omnia, & ſingula privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, facultates, indulgentias, conceſſiones, gratias, indulta, Monaſterio, Religioni, Abbatiæ, Conventui, & perſonis prædictis, per præfatos & quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, tunc ſuos, conceſſa, & ſingulas ipſorum Prædeceſſorum, & ſuas deſuper confectas literas, & in eis contenta quæcumque, auctoritate Apoſtolica approbavit & innovavit, ac ea omnia & ſingula, prout per prædictos Prædeceſſores conceſſa fuerunt, de novo, ita quod Abbas, & Conventus, necnon Præceptores, & perſonæ præfatæ, privilegiis, quibus tempore Sixti, & Innocentii, ac Alexandri & aliorum Prædeceſſorum præfatorum uti poterant, & utebantur, etiam in Urbe, & Curia Romana, libere & licite uti poſſent, conceſſit, illaque robur perpetuæ firmitatis obtinere, & inviolabiliter obſervari debere.

Eiſque omnia ſi certa hic data forma obſervata, derogari poſſe decrevit.

§.14. Nechon de cetero perpetuis futuris temporibus, ſingulas Prædeceſſorum hujuſmodi, ac ſupra, & infra ſcriptas conficiendas literas, necnon privilegia, immunitates, indulgentias, prærogativas, facultates, exemptiones, conceſſiones, gratias, indulta & alia in eiſdem literas contenta, ſub literis per eumdem Leonem Prędeceſſorem, alias venerabili fratri noſtro, tunc ſuo moderno Epiſcopo Melden. ſuper ſuſpenſione & modificatione indulgentiarum, ac privilegiorum dictæ Religionis Sancti Antonii, ſub dat. videlicet duodecimo Kalendas Septembris, dicti Pontificatus anno ſeptimo, ultimo conceſſis, & aliis quibuſcumque etiam quæ per Leonem, & alios Prædeceſſores hujuſmodi, etiam contemplatione Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe prædicta, a quarta feria cinerum fieri conſueverant, revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, generalibus vel ſpecialibus, etiam ſi in ſpecie, de Religione Sancti Antonii hujuſmodi ſpecialis nominata, & expreſſa mentio fieret, etiam ſi ſubſidium ſanctæ Cruciatæ, contra Infideles, aut dictæ Baſilicæ, necnon aliarum etiam Patriarchalium, Cathedralium, vel aliarum Eccleſiarum, Monaſteriorum, ac aliorum quorumcumque piorum locorum, ac occaſione damnorum, etiam per Infideles illatorum, & bonorum oblatorum, aut in recompenſam laborum Romano Pontifici, & Sedi Apoſtolicæ, etiam contra dictos Infideles impenſorum, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſvis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, & alias qualitercumque efficaciſſimis & inſolitis eatenus factis, & in poſterum faciendis minime comprehendi poſſe neque debere, ſed ab aliis ſemper excepta, ac quoties hujuſmodi ſuſpenſiones, revocationes, & modificationes emanarent, toties, quoties in priſtinum, & eum, in quo antequam illæ emanaſſent, erant ſtatum, reſtitutæ, repoſitæ, & plenarie reintegratæ eſſent: & ſi illa per Leonem Prædeceſſorem, aut ejus ſucceſſores Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, importunitate, aut etiam motu ſimili, vel alias revocari, ſuſpendi, aut modificari contingeret, revocationes, ſuſpenſiones, & modificationes hujuſmodi, niſi ille de conſilio Venerabilium S. R. E. Cardinalium, tunc & pro tempore exiſtentium, conſiſtorialiter habito, & cum trina intimatione per literas Apoſtolicas ſub plumbo, ita ut ſemper & qualibet vice trimeſter intercederet, eiſdem Carolo electo, & Franciſco Regi, ac aliis Romanorum Imperatoribus, ſive in Imperatores electis, ac Francorum Regibus, & eorum ſucceſſoribus pro tempore exiſtentibus facienda, ac eorum per diverſas literas ipſorum propriis manibus ſubſcriptas, & parvis eorumdem ſigillis munitas, & non alias aliter nec alio modo, expreſſo accedente conſenſu fierent ſuffragari; nec privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis dicto Ordini conceſſis, prætextu quarumcumque ſpecialium clauſularum, præſertim illius in ſupplicationibus per Leonem Prædeceſſorem, & ejus ſucceſſores Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes hujuſmodi, aut de eorum mandato eatenus ſignatis, & pro tempore ſignandis, videlicet dum derogatione privilegiorum, indultorum, & literarum Apoſtolicarum latiſſime extenden. in ſupplicationibus apponi ſolitæ, etiam ſi in ſupplicationibus ipſis de Sixti, & aliorum, etiam ipſius Leonis Prædeceſſorum privilegiis, ac Religione hujuſmodi mentio fieret, non operari; necnon prædicto Sixti privilegio derogatum non cenſeri, neque vigore dictæ clauſulæ in eiſdem ſupplicationibus apponi ſolitæ debuiſſe, neque poſſe in literis

Apoſtolieis, tam per Caneellariam, quam Cameram Apoſtolicam, expeditis & expediendis ad dictum privilegium Siſti Prædeceſſoris exteodi, niſi in dictis ſupplicationibus fieret ſpecialis & ſpecifica mentio dicti privilegii, necnon Regis, ad cujus inſtantiam conceſſum fuiſſet, literaſque Apoſtolicas deſuper etiam per Cameram Apoſtolicam expeditas, ſeu io futurum expediendas illis pro quibus vigore dictarum ſupplicationum, & illorum ſumptorum expeditæ fuiſſent, ſeu in futurum expedirentur, non ſoffragari poſſe, neque debere, illaſque ipſius Leonis Prædeceſſoris, & ejus ſucceſſorum hujuſmodi intentionis defectu carere, & pro caſſis, irritis, & non legitime expeditis haberentur, & ad dictam Cameram, ſeu Cancellariam corrigendæ remitterentur, ipſaſque ſuper ſupra, & infraſcriptas conficiendas literas vim contractus, & indiſſolubilis obligationis inter eumdem Leonem Prædeceſſorem, & Sedem prædictam, ae Franciſeum Regem, & ejus ſueceſſores, necnon Theodorum, & pro tempore eſiſten. Abbatem præſatos obtinere. Et ſic per quoſcumque Judices Eeeleſiaſticos, & Seculares etiam S.R.E. Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtoliei Auditores, in eadem Curia, vel extra eam, in quibuſvis cauſis & inſtantiis ſententiari, decidi, judicari, & interpretari debere, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane deerevit & declaravit.

Et quæſtuandi facultatem iterato conceſſit.

§.15. Et nihilominus ut neceſſitatibus dictæ Religionis eommodius provideretur, quod deinceps perpetuis futuris temporibus liceret religioſis dictę Religionis, & aliis perſonis ab eis, ut prius deputatis, quæſtuas, vota, eleemoſynas, pia relicta & alia etiam Confraternitatum pia ſuffragia, quæ in dicti S.Antonii honorem fierent, in quibuſeumque Regnis, Ducatibus, Communitatibus, & aliis etiam Imperatoris dominii, ae Diœceſis, etiam in Urbe & Curia prædictis, Ordinariorum locorum, & quorumcumque aliorum lieentia petita, licet non obtenta, faeere; ac Ordinarii locorum, & aliæ perſonæ, ad quos pertinere dignoſceretur, literas, ſeu mandata licentiæ quæſtuandi hujuſmodi nullis, niſi a præfato Theodoro, & tempore eſiſten. Abbate dicti Monaſterii, & Generali Capitulo ejuſdem Religionis Sancti Antonii per eorum literas paten. ſpecialiter deputatis, concederent, ac illa ipſis deputatis abſque ea, quam contra dicta privilegia, & indulta exigere ſolebant pecuniarum exactione, ſub eſcommunicationis latæ ſententiæ, ae aliis cenſuris, & pœnis in dictis privilegiis deſuper conceſſis, contentis concedere tenerentur, nec ultra unum florenum pro dictis literis & mandatis, juxta privilegia prædicta percipere poſſent; & ſi quid ultra pereepiſſent, ad reſtitutionem ejus Religioſis, & deputatis præfatis faciendam, ſub anathematis pœna tenerentur.

Exemptioneſque a decimis & aliis impoſitionibus elargitus eſt. *Ad hoc habes etiam Bullam Bonif. VIII. cit. in rub.*

§.16. Quodque Abbas Monaſteriis, & Præceptores, & aliæ religioſæ perſonæ Religionis hujuſmodi, etiam in Urbe & Curia hujuſmodi occaſione quæſtuarum, votorum, eleemoſynarum, relictorum, Confraternitatum, & aliorum piorum ſuffragiorum, & quorumcumque bonorum mobilium & immobilium, ad ſolutionem alicujus decimæ, ſubſidii, aut alterius impoſitionis talliarum, gabellarum, jucundorum adventuum, etiam Imperatorum, Regum, Legatorum etiam de latere, ſeu Nunciorum Sedis prædictæ, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinaliom, & aliorum quorumeumque Prælatorum Eccleſiaſticorum, quavis etiam Apoſtolica, vel alia quavis auctoritate impoſitis, ſeu imponendis minime tenerentur, nee ad id compelli, aut propterea ioterdici, ſuſpendi, vel eſeommunicari, aggravari, reaggravari, & beneficiis ſuis privari poſſent.

Supplicationes gratiam vel juſtitiam concernentes, circa negocia, & cauſas Ordinis S. Antonii nonnisi certa hac data forma expediri poſſe decrevit.

§.17. Quodque de eetero, etiam perpetuis futuris temporibus ſupplicationem, tam gratiam, quam juſtitiam, & alia negocia dictæ Religionis concernentia, aut impetrationes beneficiorum, ſeu Præceptoriarum dicti Ordinis, etiam in Urbe, & Curia hujuſmodi couſiſtentium continentes, per ipſum Leonem Prædeceſſorem, & pro tempore eſiſteutem Romanum Pontificem, ſeu de eorum mandato non ſignarentur, aut per Referendarios pro tempore eſiſten. non referendarentur, ſed nunc ei pro tempore eſiſtenti dictæ Religionis Protectori mandarentur, & ipſe Protector ſupplicationes hujuſmodi, ſi dictæ Religioni præjudicare non cognoſceret, manu ſua ſignaret, & Leoni Prædeceſſori, vel pro tempore eſiſtenti Roman. Pontif., aut Cardinali, ſeu alteri curam Signaturæ habenti ſignandas remitteret, & quæcumque gratiæ eidem Religioni præjudicantes, abſque manu dicti Protectoris de cetero concedendæ, ſubreptionis, & obreptionis vitio ſubiacerent, nulliuſque roboris, vel momenti exiſterent.

Beneficia dicti Ordinis ejus tantum religioſis conferri voluit.

§.18. Ac quod Religionis hujuſmodi couſiſten. Præceptoriæ, & alia beneficia, etiam in Urbe, & curia hujuſmodi nullis oiſi dictum Ordinem eſpreſſe profeſſis, ae de eſpreſſo conſenſu Regis Francorum, ac Abbatis pro tempore exiſtentium prædictorum, per Leonem Prædeceſſorem, aut ſueceſſores ſuos hujuſmodi, necnon Sedis prædictæ Legatos etiam de Latere, & Nuncios legatorum de latere poteſtate fungentes, etiam ad tempus commendari, aut in adminiſtrationem dari poſſent, & ſi commendas de illis per Leonem Prædeceſſorem, aut ſucceſſores ſuos Legatos, & Nuneios hujuſmodi fieri contingeret, commendæ hujuſmodi defectu intentionis Leonis Prædeceſſoris, & ſucceſſorum eorumdem carerent, literæque deſuper pro tempore confectæ nullæ, irritæ, & invalidæ exiſterent.

Capellas & Oratoria, ac pia loca omnia ſub invocatione S. Antonii conſtructa & conſtruenda, Abbati S. Antonii ſubjicit.

§.19. Ac quod Hoſpitalia, Cappellæ, Oratoria, Beneficia, & alia pia loca, etiam in Urbe, & Curia hujuſmodi, ſeu aliis quibuſcumque terris, dominiis, & locis, ſub dicti S. Antonii invocatione fundata, conſtructa, ædificata, & erecta, & quæ in poſterum perpetuis futuris temporibus fundari, conſtrui, ædificari, & erigi contingeret,

cum

Digitized by Google

cum eorum applicationibus, appropriationibus, unionibus, annexionibus, & incorporationibus, factis, & deinceps faciendis, ad Abbatem, & Religionem hujuſmodi ſpectarent & pertinerent, illis quo ſubiicerentur, & ſubjecta exiſterent, & a dicto Monaſterio dependerent, illaque per ejuſdem Religionis Canonicos, & Religioſos, non autem per alios, eccleſiaſticos & ſæculares, etiam oppidorum, locorum, & villarum, & communitatum perſonas, niſi de Abbatis, & Conventus prædictorum expreſſo conſenſu, regi, & gubernari deberent, & in ſignum recognitionis ſuperioritatum bujuſmodi de aliquo annuo rationabili canone, ſeu cenſu per eoſdem Abbatem & Conventum, ac Definitores generalis Capituli hujuſmodi imponendo, & eis ſingulis annis perſolvendo reſpondere deberent & tenerentur; ac in eventum rebellionis, aut non ſubjectionis, ac remiſſionis ſingulares Communitatum, & aliæ perſonæ hujuſmodi, majoris excommunicationis ſententia per Leonem Prædeceſſorem, & ejus ſucceſſores præfatos innodatæ, earumque Eccleſiæ interdictæ eſſent, & eſſe cenſerentur; nec ab hujuſmodi majori excommunicatione per Leonem Prædeceſſorem, aut ſucceſſores prædictos abſolvi, aut interdicta ipſa relaxari poſſent, niſi ad id, Abbatis & Conventus prædictis expreſſis per eorum patentes literas accederet aſſenſus: liceretque Theodoro & pro tempore exiſtenti Abbati & Conventui, necnon Præceptoribus hujuſmodi, beneficia, Oratoria, Hoſpitalia, & alia loca, ſub nomine ejuſdem S. Antonii pro tempore, etiam in Urbe & Curia prædictis, fundata, & dotata, quæ eidem Theodoro, & pro tempore exiſtenti dicti Monaſterii Abbati, & Conventui, ac Præceptoribus hujuſmodi obedire, ſeu ſubiici, aut annuam reſponſionem ſolvere recuſare contingerit, ſolo æquare, aut demoliri, & imagines a parietibus delere, ſeu per eaſdem Communitates, & alias perſonas, eccleſiaſticas & ſæculares, ſolo æquari & demoliri, ac imagines hujuſmodi deleri, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, interdicti, ac aliis cenſuris, & pœnis, etiam cum invocatione auxilii brachii ſæcularis facere.

Eleemoſynas nolis ſonantibus colligere, & nolas animalibus appendere poſſe d. Ordini tantummodo permiſit.

§.20. Quodque etiam deinceps perpetuis futuris temporibus, etiam in Urbe, & Curia hujuſmodi, nullis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis forent, niſi dictæ Religionis Religioſis, aut ab eis deputatis procuratoribus, ſeu nunciis, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ, & vigintiquinque ducatorum auri de Camera, Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis, liceret quæſtuas hujuſmodi facere. ac vota, legata, eleemoſynas, oblationes, & alia pia ſuffragia qualitercumque donata, ſeu donanda petere, quærere, exigere, colligere, aut recipere nolis, ſeu campanis ſonantibus. aut per ſonum nolarum, ſeu campanellarum hujuſmodi, nec campanellas ſeu nolas, porcis, & aliis animalibus quomodocumque nuncuparentur, appendere, ſeu appendi facere, auctoritate Apoſtolica prædicta ſtatuit & ordinavit.

Uniones & ſuppreſſiones beneficiorum dicti Ordinis prohibet, & annullat.

§.21. Et inſuper quaſcumque uniones, annexiones, incorporationes, ſuppreſſiones, applicationes, erectiones, & inſtitutiones factas, ac tunc, prout eodem die, & e contra, perpetuis futuris temporibus faciendas, etiam in Urbe, & Curia hujuſmodi, abſque Abbatis & Conventus, ac Capituli generalis, ſeu Definitorum prædictorum expreſſo conſenſu, de Præceptoriis, beneficiis, Hoſpitalibus, Oratoriis, Confraternitatibus, & aliis bonis, ad dictam Religionem Sancti Antonii quomodolibet ſpectan. & pertinentibus, aut quocumque titulo ſpectarent, & pertinerent, Apoſtolica auctoritate prædicta, revocavit, caſſavit, irritavit, & annullavit; ac Præceptorias, Hoſpitalia, Oratoria, Beneficia, Confraternitates, quæſtuas, & vota prædicta, in priſtinum & eum, in quo antequam hujuſmodi uniones, annexiones, incorporationes, ſuſpenſiones, applicationes, erectiones, & inſtitutiones fierent, erant ſtatum, reſtituit, repoſuit, & plenarie reintegravit; necnon uniones, annexiones incorporationes, ſuppreſſiones, applicationes, approbationes, erectiones, & inſtitutiones prædictas, nullas, irritas, caſſas, & inanes, illarumque prætextu, quæſtuas, & alia bona mobilia hujuſmodi præſcripta non eſſe, neque præſcribi poſſe, neque debuiſſe, locum cuicumque præſcriptioni contra eamdem Religionem, & illius bona, non eſſe, neque in futurum fore; liceretque deinceps Theodoro, & pro tempore exiſtenti Abbati, & Conventui, ac Præceptoribus præfatis, bona prædicta, etiam in Urbe, & Curia hujuſmodi recuperare, ac illorum corporalem poſſeſſionem apprehendere, & apprehenſam continuare; dictaſque uniones, annexiones, incorporationes, ſuppreſſiones, applicationes, & approbationes, ac Oratoriorum, & Capellarum, Imaginum, & Hoſpitalium ſub invocatione dicti Sancti Antonii erectiones, etiam in Urbe, & Curia hujuſmodi, abſque Abbatis & Conventus, ac Capituli prædictorum conſenſu, per Leonem Prædeceſſorem, & ejus ſucceſſores præfatos, ſeu eorum & dictæ Sedis Legatos, aut locorum Ordinarios hujuſmodi, fieri non poſſe, neque debere; & ſi quæ fierent illas conceſſas, irritas & inanes exiſtere, etiam decrevit.

Ordinemque S. Antonii ſuper prædictis moleſtari interdixit.

§.22. Diſtrictius inhibens, omnibus & ſingulis Commiſſariis, etiam Fabricæ dictæ Baſilicæ, ac quibuſvis aliis Nunciis Apoſtolicis, & aliis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſten. & quacumque auctoritate, etiam Apoſtolica, vel mundana, etiam contra exemptos, & eorum privilegia tunc fungentibus & functuris, necnon quibusvis ſæcularibus, & quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium, etiam de obſervantia nuncupatorum regularibus perſonis, etiam in Urbe, & Curia hujuſmodi,

tunc

Digitized by Google

tunc & pro tempore exiſten. ne Abbatem, & Conventum Monaſterii, ac Præceptores, & perſonas Religionis hujuſmodi, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, vel ingenio, ſub dicta excommunicationis latæ ſententiæ, & aliis etiam pecuniariis cenſuriis & pœnis, arbitrio pro tempore exiſten. dicti Monaſterii Abbatis, moderandis, & Cameræ Apoſtolicæ, ac Religioni prædictis applican. ratione cujuſvis decimæ, aut impoſitionis in dictis quæſtuis, & bonis, etiam prætextu quarumcumque ſuſpenſionum moleſtarent, turbarent, inquietarent, ſeu moleſtari, turbari, inquietari facerent, aut permitterent; necnon omnibus locorum Ordinariis, & eorum officiariis, & aliis quibusvis ubilibet, etiam in Urbe, & Curia hujuſmodi conſtitutis perſonis, quacumque etiam Apoſtolica auctoritate fungentibus, ne literas quæſtuandi cum campanellis, quorumvis Ordinum perſonis de cetero concederent, ac decernens ex tunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.23. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſterii, & Ordinis prædicti, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, per prædictos, & quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, tunc ſuos, ac etiam ipſum Leonem Prædeceſſorem, & Sedem eamdem, etiam conſiſtorialiter, etiam per viam legis, & ſtatuti perpetui, ac ſtipulati contractus, etiam juramento vallati, etiam in favorem Cruciatæ, & Baſilicæ prædictarum, & ſidei Catholicæ, ac motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibuſvis efficaciſſimis, & inſolitis etiam irritativis, & caſſativis, revocativis, præſervativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in contrarium quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda foret, & in eis cavaretur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, & forma in illis tradita obſervata inſerti fuiſſent, eidem Leoni Prædeceſſori pro ſufficienter expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat, ſpecialiter expreſſe derogavit, contrariis quibuſcumque, aut ſi locorum Ordinariis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim a dicta eſſet Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſent, per literas Apoſtolicas non facien. plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Suarumque literarum tranſumptis idem Leo X. credi juſſit.

§.24. Ceterum quia difficile erat ſuper ſupra, & infraſcriptis conficien. literis hujuſmodi, ad ſingula quæque loca, in quibus de illis fides facienda eſſet, deferri, voluit idem Leo Prædeceſſor, & Apoſtolica auctoritate prædicta decrevit, earum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, vel Curiæ Eccleſiaſticæ munitis, eamdem prorſus fidem, in judicio, & extra adhiberi debere, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi præſentialiter eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sed quia dictæ literæ ejus ſuperveniente obitu expeditæ non fuerunt, ideo hic Pontifex Clemens VII. a die datæ eorum validas eſſe decernit.

§.25. Ne autem de abſolutione, approbatione, innovatione, conceſſione, decretis, declaratione, ſtatuto, ordinatione, revocatione, caſſatione, annullatione, reſtitutione, reintegratione, inhibitione, derogatione, & voluntate Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi, pro eo quod ſuper illis ipſius Leonis Prædeceſſoris, ejus ſuperveniente obitu, literæ non confectæ fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, ipſeque Theodorus, & pro tempore exiſtens dicti Monaſterii Abbas, illorum fruſtrentur effectu, volumus, & dicta Apoſtolica auctoritate decernimus, quod abſolutio, approbatio, innovatio, conceſſio, decreta, declaratio, ordinatio, revocatio, caſſatio, irritatio, annullatio, reſtitutio, repoſitio, reintegratio, inhibitio, derogatio, & voluntas Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi, perinde a dicta die quarto nonas Octobris, ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Leonis Prædeceſſoris, ſub ejuſdem diei datis confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur.

Et hanc Bullam prædicta omnia ſufficienter probare decernit.

§.26. Quodque præſentes literæ ad proban. plene abſolutionem, approbationem, innovationem, conceſſionem, decreta, declarationem, ſtatutum, ordinationem, revocationem, caſſationem, irritationem, annullationem, reſtitutionem, repoſitionem, reintegrationem, inhibitionem, derogationem, & voluntatem Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Executores prædictorum omnium deputat.

§.27. Quocirca univerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac perſonis in dignitate Eccleſiaſtica ubilibet conſtitutis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel plures, aut eorum unus, per ſe, vel alium, ſeu alios, omnes, & ſingulas prædictas, & præſentes literas, ac in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Theodori, & pro tempore exiſtentis Abbatis, & Conventus, ac Præceptorum præfatorum deſuper requiſiti fuerint publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſten. faciant auctoritate noſtra, literas ipſas, ac privilegia præeminentias, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, facultates, conceſſiones, gratias, & indulta, ac alia in eis contenta hujuſmodi, firmiter obſervari, ipſoſque Abbatem,

Digitized by Google

batem, & Conventum, ac Præceptores, quæſtores, & alios quos literæ ipſæ concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes illos, aut eorum aliquem deſuper modo aliquo indebite moleſtari, aut impeditores quoslibet, & rebelles, per cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas, ac alia in eis remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas prædictas quoties opus fuerit, aggravando, & reaggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, non obſtantibus omnibus ſupradictis. Nulli ergo &c. Si quis &c.

Dat. P. An. I. 26. Novemb. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimo tertio, ſexto Kal. Decembris Pont. noſtri anno I.

III.

Inſtitutio Collegii 60. virorum, ad curandam perfectionem Fabricæ Baſilicæ S. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe, cum facultate deputandi Judicem ad cognitionem cauſarum intereſſe d. Fabricæ concernentium.

Ante hanc Bullam, Julius II. in ſua Conſtit. XXVIII. Liquet. Part. III. Tom. III. fol. 313. & Leo X. amplas facultates Fabricæ Collegio dederunt in exigendis legatis piis, & incertis.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

SS. Petrus, & Paulus Apoſt. Romæ ſidem Catholicam firmarunt.

ADmonet nos ſuſcepti cura regiminis, & auctoritas Pontificalis inducit, ut ad ea potiſſimum intendamus, per quæ glorioſi Principes terræ Petrus, & Paulus, qui primi evangelium Chriſti in Alma Urbe prædicarunt, in eaque, poſtquam Chriſtianam Religionem fundarunt, & erexerunt, ac univerſum Orbem ſacræ doctrinæ ſplendore, & miraculorum fama repleverunt, ſancti martyrii coronam ſub eodem perſecutore, ac eadem die, eodemque loco ſuſceperunt, eo majori veneratione a Chriſtifidelibus colantur, quo majoribus meritis inter alios Apoſtolos excelluerunt. Quorum licet Salvator noſter peculiarem curam ſemper habuerit, quippe qui, ut alia innumera omittantur; Petrum in fluctibus ambulantem, ne mergeretur, dextera ſua erexit, Paulum vero tertio naufragantem, de profundo pelagi liberavit, ipſum tamen Petrum, cui claves Regni Cœlorum dedit, plenitudinem poteſtatis habere, aliorumque Apoſtolorum Principem eſſe voluit. Et propterea non convenit, Eccleſiam, ſeu Baſilicam ſub ejus nomine dedicatam, apud quam Palatium Apoſtolicum exiſtit, & in qua ſuper ipſius B. Petri Altari Romani Pontifices quolibet anno Miſſas Pontificales ſolemniter celebrare conſueverunt, neceſſaria inſtauratione, ac reparatione carere, & ab illis, qui devotionis cauſa, ad eorumdem Apoſtolorum limina viſitanda confluunt, quaſi deſertam, atque relictam conſpici.

Conſtantinus Imperator eorum Eccleſias Romæ itidem ædificavit.

§. 1. Sane conſiderantes quod in ipſa Urbe Roma, in qua Omnipotens primatum Eccleſiæ ſuæ ſanctæ, ſtatuit, atque firmavit, claræ memoriæ Conſtantinus, qui Monarchiam tenebat imperii, poſtquam a B. Silveſtro per ſancti baptiſmi ſacramentum, veritatem fidei, & ſpem ſalutis æternæ ſuſcipere meruit, in proprio Lateranenſi Palatio Eccleſiam in honorem Salvatoris Mundi erexit, eorumdemque Apoſtolorum Baſilicam pari prope forma, & magnitudine a fundamentis ædificavit, ac propriis humeris duodecim cophinos terræ ex earum fundamentis exportavit, ac eas ipſas eadem die ab ipſo Beato Silveſtro conſecrari obtinuit, aliaque multa mente revolventes, ad officium noſtrum pertinere arbitramur, ut poſtquam fel. record. Julius Papa II. Prædeceſſor noſter exiſtimans quemadmodum ipſe Petrus Apoſtolorum Princeps habetur, ita ejus Baſilicam ædificii pulchritudine, & magnificentia, inter alias principatum obtinere debere, ipſam propterea demoliendam mandavit, ut longe ampliore, ac magis admirabili ædificio reficeretur, ac inſtauraretur.

Hic modo Pontifex, ut Eccleſia S. Petri Apoſtolorum Principis ſit ceteris præſtantior, erigit iſtud Collegium, ad illius Fabricæ perfectionem curandam.

§. 2. Nos qui ejuſdem B. Petri Succeſſores ſumus, ipſumque peculiari devotione proſequi tenemur, quod ipſe Julius Prædeceſſor morte præventus, ſucceſſiveque Leo X., Adrianus VI. Romani Pontifices etiam Prædeceſſores noſtri, variis cauſantibus impedimentis, perficere non potuerunt, id omni conatu, ac totis viribus noſtris aggrediemur. Attendentes autem hoc ſacrum, & ſublime B. Petri templum non noſtri, neque cujuſque eſſe proprium, ſed omnium Chriſtianarum nationum commune, quando a Domino Deo, Deique Filio, ipſi Petro ſuper omnes gentes poteſtas eſt data, ipſeque, & Succeſſores ejus Romani Pontifices pro ſalute omnium mediatores apud Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum eſſe debent, cogitavimus propterea Collegium unum LX. virorum Curialium quarumcumque nationum inſtituere, & ordinare, qui dictæ Baſilicæ, favente Deo, reficiendæ diligentem curam habere debeant. Et cum ſingularum nationum in noſtra Romana Curia degentium, Curiales digniores ex eis numerus LX. non excedentes ad hoc de mandato noſtro elegerint; Nos ut exinde optatus ſubſequatur effectus, & Fabrica ipſius Baſilicæ, cujus abſolutionem ſincero cordis affectu deſideramus, proſperiores complectatur ſucceſſus, ac ſuffragia pro eadem Fabrica, pia Chriſtifidelium devotione eroganda, fideliter exigantur, & conſerventur, necnon proventus illi in Fabricam ipſam, & non aliam cauſam debite convertantur, opportune providere volentes, ac quoſcumque Præfectos officiales ad opus dictæ Fabricæ cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis fuerint, etiam ſi Pontificali dignitate, aut Cardinalatus, honore

Digitized by Google

honorè præfulgeant, per dictos Prædeceſſores, & Nos, ac Sedem Apoſtolicam hactenus deputatos, ac omnes commiſſiones, & facultates eis deſuper ſub quacumque verborum forma factas, & conceſſas revocantes, ipſoſque Præfectos, & officiales ab hujuſmodi præfectione, & aliis officiis, & commiſſionibus alias eiſdem ſpecialiter, vel generaliter factis abſolventes; Motu proprio, non ad aliquorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, unum Collegium Fabricæ Baſilicæ Beati Petri nuncupandum, omnium Oratorum, Chriſtianorum Regum, & Principum, Rerumque publicarum, ac ex ſingulis nationibus hujuſmodi, ut præfertur, electorum, loco quorum pro tempore decedentium, vel ſe diutius abſentantium, alii earumdem nationum ſimiliter eligi poſſint, ſic tamen quod dictum numerum LX. non excedant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium erigimus, & inſtituimus.

Illudque ſibi ſoli ſubjicit.

§.3. Ac Collegium hujuſmodi, & pro tempore exiſtentes ſingulares perſonas ejuſdem, ab omni ſuperioritate, dominio, poteſtate, juriſdictione, & auctoritate quarumvis perſonarum, quacumque dignitate, & excellentia, etiam ſi Cardinalatus honore, & Legationis de latere officio, ac quavis facultate pro tempore fungentium, etiam ratione Archipresbyteratus dictæ Baſilicæ, quoad omnia, & ſingula, quæ Fabricam hujuſmodi concernunt, auctoritate, & tenore prædictis eximimus, & totaliter liberamus, ac ſub noſtra, & Sedis prædictæ ſuſcipimus protectione, nobiſque, & eidem Sedi, ita ut nullum alium quam Nos, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices in ſuperiores recognoſcere debeant, nullique alii in eos aliquam ſuperioritatem, dominium, poteſtatem, juriſdictionem, aut auctoritatem quoquomodo exercere valeant, immediate ſubjicimus.

Collegio facultatem deputandi Judicem cauſarũ d. Fabricæ, & alios Officiales, concedit.

§.4. Ipſiſque Collegio omnimodam adminiſtrationem, curam, & directionem, ac omne regimen dictæ Fabricæ plenariè committimus, ac eiſdem Collegio, ut de eorum gremio Officiales ad tempus per eos ſtatuendum, tam ad ſpecialem curam ipſius Fabricæ, ac quæcumque alia inferiora illam concernentia, quam etiam (dummodo ex dignioribus doctoribus, & clericis eligantur) ad juſtitiam miniſtrandum, qui juxta facultatem eis per eoſdem Collegium tribuendam, contra debitores dictæ Fabricæ, prout juſtitia exegerit, procedere poſſint, eligere, & ipſis Officialibus electis ſalaria decentia conſtituere, ac omnia, & ſingula, quæ cetera Collegia quæcumquè tam in dicta Urbe, & Curia Romana, quam alibi, de jure, vel conſuetudine ſtatuere, ordinare, & diſponere poſſunt, & debent, tam proſperum regimen, & debitum ordinem ipſius Collegii, quam multas committentium fraudes in diſpenſatione proventuum Fabricæ hujuſmodi, & alia Fabricam ipſam concernentia (quæ poſtquam per eos ſtatuta, ordinata, & diſpoſita fuerint, eo ipſo dicta Auctoritate Apoſtolica approbata, & confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, prout illa ex nunc, prout ex tunc, & e contra approbamus, & confirmamus, ſtatuere, ordinare, & diſponere libere, & licite valeant, plenam, & liberam facultatem, auctoritatem, & poteſtatem, auctoritatè Apoſtolica, & tenore ſupradictis concedimus.

Qui Officiales juramentum præſtare debent recte adminiſtrandi

§.5. Et inſuper, ut omnia per ipſos Collegium gerenda, omni odio, amore, & ſiniſtra machinatione poſtpoſitis, ſecundum Deum, & rectam conſcientiam dirigantur, eiſdem auctoritate, & tenore ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli de dicto Collegio, ac per eos pro tempore eligendi Officiales, ſub atteſtatione damnationis æternæ, quod ipſi in hujuſmodi Fabricæ adminiſtratione, cura, & directione, ac regimine, & Officialium electione ſecundum Deum abſque dolo, fraude, odio, vel rancore, prout cuilibet eorum conſcientia dictaverit, procedent, & votum dabunt, ac officium exercebunt, juramentum, quod per præfatos Collegium aut ab eis deputandos, quoties qualitas negotii id exegerit, & Officialibus deputandis pro tempore expedire viſum fuerit, repeti poſſit, præſtare teneantur.

Eleemoſynaſque & oblationes, omnes in opus Fabricæ exponant.

§.6. Ac quod omnia & ſingula, pecunias, res, & bona debita, & debenda, etiam piæ oblationes tam in dicta Urbe, quam extra eam, operi dictæ fabricæ erogandæ, penes Collegium ſeu Officiales eligendos prædictos, aut Depoſitarium per Collegium deputandum permanere, & per eos claves arcarum & truncorum, ubi pecuniæ & eleemoſynæ in ipſa Urbe reponantur, cuſtodiri, ipſæque pecuniæ omnes per eoſdem Collegium & Officiales ad hoc ab eis deputandos, ſeu eligendos, ad opus dictæ fabricæ & non ad alium uſum omnino diſtribui, exponi, & converti debeant, etiam ſi Nos, & ſucceſſores noſtri Romani Pontifices aliter diſponeremus & ordinaremus, etiam per quæcumque mandata tam in ſcriptis, quam etiam vivæ vocis oraculo, ſub quibuſvis pœnis & cenſuris facienda, quibus Oratores Regum, Principum, necnon Rerumpublicarum in dicta Curia reſidentes, pro eiſdem Collegio firmiter reſiſtere, & in hujuſmodi eventum præfati Collegium pecunias, res, & bona omnia prædicta, nomine Oratorum deponere, nec dicti Oratores, aut Collegium ratione reſidentiæ hujuſmodi aliquas cenſuras ſive pœnas incurrere, neque Collegium præfati ad aliud quam ad deponendum, ut præfertur, adſtringi poſſint, ipſique Oratores eo caſu pecunias, res, & bona hujuſmodi ad aliud opus, quam dictæ fabricæ exponere nequeant, & qui contrarium fecerint, ad reſtitutionem de proprio, damni eidem fabricæ eorum culpa, vel facto illati teneantur.

Cum debitoribus Fabricæ tranſigere poſſint.

§.7. Quodque omnia & ſingula per inferiores Officiales prædictos pro temporè acta & geſta cum ſubſcriptione Officialium deputandorum, & ſigillo Collegii prædictorum munita valeant, plenamque roboris firmi-

Digitized by Google

firmitatem obtineant, ac in judicio & extra fidem faciant, acſi per Camerarium noſtrum, & Præſidentes Apoſtolicæ Cameræ geſta & facta. Et ſimiliter dilationes, pacta, tranſactiones, relaxationes, ſeu remiſſiones per Collegium præfatos pro quiete mentis debitorum ipſius fabricæ faciendæ, illas vim & auctoritatem habeant, quas haberent, ſi nobiſcum, & cum ſucceſſoribus noſtris præfatis, ac Camerario & Præſidentibus Cameræ hujuſmodi confecta, & celebrata forent, nec in aliquo alio per Camerarium,& Præſidentes præfatos,ſeu quoſcumque alios Officiales moleſtari, aut inquietari poſſint.

Collectoreſque deputare ad exigenda legata.

§.8. Ac quod Collectores pro exigendis hæreditatibus, legatis, & aliis bonis ex donationibus cauſa mortis, ſeu irrevocabiliter inter vivos dictæ fabricæ factis, ſeu faciendis, ac piis eleemoſynis tam in Curia & Baſilica prædictis, quam extra eamdem Curiam, & in quibuſcumque Civitatibus, Diœceſibus, & locis erogandis deputari, eligi, & tranſmitti non poſſint per alios, quam per Collegium præfatos, ac per ipſos Collegium pro tempore deputati, & electi, ut ſine impedimento aliquo, & cum mentis quiete officium eis commiſſum exercere valeant; eorumque familiares Clerici dumtaxat ad opus fabricæ hujuſmodi deſervientes, durante eorum officio, & illius exercitio dumtaxat, ab omni ſuperioritate & juriſdictione quorumcumque Ordinariorum Eccleſiaſticorum liberi & exempti, ac ſub noſtra & dictæ Sedis protectione conſtituti ſint, & eſſe cenſeantur. Quodque Communitas, Civitas, vel Univerſitas loci, in qua ſeu quo Collector deputatus fuerit, adjungere debeant unum civem laicum bonæ famæ, & facultatibus idoneum, qui ſimul cum Collectore exactionibus interveniat, & computum teneat, ac de actis fidem Collegio præfatis faciat, ac gratiis ſpiritualibus, & temporalibus, quibus gaudebit Collector, gaudeat.

Et pecunias inde redigendas in opus Fabricæ exponant.

§.9. Quodque omnia, & ſingula bona, ſeu hæreditates, & legata dictæ fabricæ, donationes ex cauſa mortis, ſeu inter vivos, ſeu alias quomodolibet relicta, & facta, ultimo emptori & plus offerenti ſive dicta bona in mobilibus, ſive immobilibus rebus, ſeu nominibus debitorum conſiſtant, publice ſubhaſtari, & vendi debeant, ac ex redditibus. & bonis prædictis pecuniæ proventuræ penes Collegium, ſeu Depoſitarium per Collegium deputandum, ad effectum ut opus dictæ Baſilicæ continuari, & finiri poſſit, deponi debeant.

Judicis cauſarum Fabricæ facultas ſummarie &c & etiam Sede vacante, cauſas Fabricæ cognoſcendi.

§.10. Et ne ipſi Collegium, & ab eis pro tempore eligendi Officiales pro exigendis oblationibus, bonis, & rebus dictæ fabricæ, tam ratione contractuum, quam quarumcumque diſpoſitionum inter vivos,& ultimarum voluntatum pro tempore debitis, in diverſis tribunalibus litigare cogantur, & per varias cavillationes, & ſubterfugia ſolutiones differantur, ſicque proſecutio fabricæ hujuſmodi impediatur,vel retardetur, quod Collegium præfati ordinariam juriſdictionem exercere, & de quibuſvis cauſis quorumcumque dictæ fabricæ debitorum, etiam quarumcumque maximarum ſummarum, & ex quavis cauſa contractorum cum peritorum conſilio cognoſcere, & judicare, ac ad inſtantiam œconomi, ſeu procuratoris ipſius fabricæ per Collegium præfatos deputandi contra quoſcumque dictæ fabricæ ex quibuſvis cauſis debitores cujuſcumque dignitatis, gradus, vel conditionis fuerint, præſentes videlicet in dicta Curia manu regia, conſtito de debitis per inſtrumenta quæcumque, ſeu per teſtes idoneos parte citata examinandos, clare, & concludenter debitum probantes, aut alias legitimas probationes, etiam ſi debitum mediate ex quovis titulo, etiam ceſſionis, libere & ſine fraude, nec ad commodum aliquod cedentis factæ, ſeu applicationis ad ipſam fabricam pertineat, ſolemnitate a jure naturali introducta, vel ſi expedierit, unica citatione dumtaxat perſonaliter, vel ad domum eorum ſolitæ habitationis, ſi videbitur, facienda præcedente, abſque alia tela judiciaria, etiam ſingulis diebus, & tempore quarumcumque feriarum, non tamen ad Dei honorem pro tempore indictarum, etiam Nobis & ſucceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus a Romana Curia abſentibus, ac etiam Sede vacante, uſque ad effectualem executionem; necnon contra Capitula, Collegia, Communitates, & Univerſitates, ac perſonas, res, & bona ad dictam fabricam ſpectantia habentes, & detinentes etiam vigore monitorii pœnalis per ipſos Collegium, ſub cenſuris, & pœnis eidem fabricæ, ſi res, & bona hujuſmodi non reſtituerint, applicandis, decernendi, ac contra contumaces unica, vel pluribus citationibus, ſi videbitur, præcedentibus, etiam per affixionem in valvis,ſeu januis ipſius Baſilicæ Principis Apoſtolorum, etiam per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia procedere; & mandatum executivum, loco ſententiæ ferendæ, ſeu literarum decernere; necnon ſingulos prædictos, etiam per edicta publica in locis publicis circumvicinis affigenda, quæ ipſos perinde arctent, ac ſi eis perſonaliter intimata forent, conſtito, ſummarie & extrajudicialiter, de non tuto ad eos acceſſu, more Auditorum cauſarum Palatii Apoſtolici, abſque alia ſpeciali, noſtra, vel ſucceſſorum noſtrorum commiſſione, citare, & monere.

Cenſuraſque pœnas infligendi.

§.11. Et tam præſentes quam abſentes debitores, etiam ſi abſentes perſonaliter, vel alias comparuerint, niſi ſolverint, ſeu de ſolutione legitime docuerint, necnon ſingulares perſonas Capitulorum, Collegiorum, Communitatum, & Univerſitatum detinentium res,& bona fabricæ hujuſmodi, abſque alia juris ſolemnitate, excommunicationis ſententia innodare, a divinis ſuſpendere, ac excommunicatos & ſuſpenſos declarare, ac excommunicationis & alias cenſuras, & pœnas prædictas, quotiens opus fuerit, etiam iteratis vicibus aggravare, ac contra eos auxilium brachii ſæcularis invocare,

eare, & interdictum generale, vel ſpeciale, tam in Eccleſiis, quam Civitatibus, & locis, in quibus debitores, & detinentes præfati moram traxerint, & ad quæ eos declinare contigerit, apponere, illudque ſuſpendere, tollere, ſeu revocare, ac quæcumque alia remedia per Præſidentes Cameræ Apoſtolicæ exerceri ſolita, donec de debito ipſi fabricæ fuerit integre ſatisfactum, exercere libere, & licite valeant.

A ſententia d. Judicis appellatio datur ſolummodo ad Collegium met.

§.12. Et ſi contingat dictos debitores animo differendi ſolutiones, prout veriſimiliter præſumi poteſt, ante vel poſtquam ad ſolvendum totum illud, in quo reperti erunt veri debitores, condemnati fuerint, per varia ſubterſugia, & remedia confirmare gravamina eis allata, ſeu inferenda, etiam nullitatis, & telæ judiciariæ non ſervatæ, & propterea cauſas appellationis, ſeu appellationum, ac nullitatis, & nullitatum, aliquibus judieibus, in dicta Curia, vel extra eam committi procuraverint, quod omnes, & ſingulæ cauſæ dictam fabricam concernentes, tam negotii principalis in præjudieium juriſdictionis conceſſæ Collegio hujuſmodi, quam appellationis, & nullitatis, ſen appellationum, & nullitatum per ipſos Collegium, ſeu Officiales deputandos deeidi debeant, nec cuiquam judici committi, neque commiſſiones per quemcumque a Nobis, & Sede Apoſtolica ad commiſſiones juſtitiæ ſignandas deputatum, etiam ſi dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis fuerit, nec per ejuſdem S.R.E. Vice-Cancellarium, aut illius Locumtenentem pro tempore exiſtentes, niſi per Nos & Succeſſores præſatos manu noſtra, vocatis dictis Officialibus prius, ſignati poſſint, ac de nullitate proceſſus non poſſit in dubium deduei, neque eognoſci, ſed perinde rejectis nullitatibus, etiam cenſurarum, ac ſi de nullitate declaratum fuiſſet propter periculum animarum, etiam ſi ex actis de illis conſtaret, de novo in negotio principali procedi poſſit, niſi de juſtitia negocii principalis ex actis conſtiterit, ſeu alias infra breve tempus apparere poſſit.

Judicis prædicti mandata a quacumque exequi debent & nullatenus impediri poſſunt.

§.13. Et quod decreta & mandata de ſolvendo per officiales Collegii hujuſmodi, exigente juſtitia, contra debitores præfatos facta per quoſcumque Officiales ipſius Urbis, etiam Bariſellum, & Mareſcallos exequi debeant. Nee talia mandata, & executiones per quoſcumque Officiales, etiam prælatos Cardinales, etiam Sede vacante, etiam collegialiter, quovis quæſito colore, aut etiam per Camerarium noſtrum, & Præſidentes Cameræ hujuſmodi, ſeu etiam per literas ſalvi conductus, ae dilationes datas ad perſolvendum, etiam cum idonea cantione, impediri, ſeu retardari valeant, omneſque literæ, ſalvi conductus, & dilationes per Camerarium, & dictæ Cameræ præſidentes præfatos, ſeu per Collegium S. R. E. Cardinalium, etiam dicta Sede vacante, vel Romano Pontifice a Romana Curia abſente concedendæ, nullius roboris, vel momenti exiſtant, ac illis non obſtantibus, mandata, & decreta hujuſmodi per Officiales, quibus illa fuerint præſentata, exequi debeant.

Diſpoſitiones ad favorem Fabricæ non impediantur, neque occultentur.

§.14. Ac quod omnes, qui executiones, ſeu perceptiones pecuniarum, & bonorum quorumcumque, tam mobilium, quam immobilium, ex quavis cauſa, & diſpoſitione ultimæ voluntatis, ſeu inter vivos ad dictam ſabricam ſpectantium impediverint, & eadem bona, vel inſtrumenta, ſeu teſtamenta, codicillos, ultimas voluntates, donationes, tam ex eauſa mortis, quam inter vivos, occultaverint, ſeu quominus ad notitiam Collegii, & Collectorum, tam in dictis Urbe, & Curia, quam extra ea deputandorum pervenire valeant, impediverint, eo ipſo excommunicationis ſententiam incurrant, & tam per Collegium, & illius Officiales pro tempore deputatos, quam etiam per eoſdem Collectores in partibus, & locis ubi deputati fuerint, pro excommuuicatis, declarari, & publicari poſſint, nee per alios, quam dictos Officiales, ſeu Collectores, etiam in vim quarumcumque literarum, & facultatum, & Cruciatæ quibuſvis Principibus concedendæ, niſi prius ſatisfecerint, vel ſi in mortis articulo conſtituti fuerint, præſtita eautione de ſatisfaciendo per ſe, ſi convaluerint, alias hæredibus & executoribus ſatisfactionem injungendo abſolvi, hujuſmodique abſolutionem Officiales & Collectores ipſi parentibus talium impedientium & oecultantium, qui de jure pro impedimentis, & occultationibus per eos præſtitis & factis obligati fuerint, impendere poſſint.

Notarii eas notificent Fabricæ.

§.15. Quodque Notarii, Rectores parochialium Eccleſiarum, ſeu Vicarii, vel quicumque alii de donationibus prædictis rogati, ſeu de illis notitiam habentes, illas infra menſem, Collegio, ſeu Collectoribus, & ſi Collectores præſentes non fuerint, in Curia Epiſcopali loci intimare teneantur, & debeant.

Clauſula præſervativa.

§.16. Decernentes & declarantes pro potiori præmiſſorum robore, quod ſi adverſus illa, vel eorum aliqua, quævis literæ Apoſtolieæ, tam quaſcumque declarationes, conceſſiones, & clauſulas generales, vel ſpeciales etiam derogatoriarum derogatorias, fortiores, efficaciores, & inſolitas, ac irritantia deereta, necnon mandata etiam pœnalia, ſub quacumque forma, & verborum expreſſione in ſe continentes, etiam præſentibus expreſſe derogantes, etiam motu proprio, & ſcientia ſimilibus, ae de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, a Nobis, ſeu ſucceſſoribus noſtris præfatis, aut noſtra, vel eorumdem ſucceſſorum noſtrorum auctoritate, ſeu aliis quibuſvis modis emanaverint, aut aliquo umquam tempore apparuerint, per quæ effectus earumdem præſentium retardari, vel impediri, aut illis quomolibet derogari, vel præjudieium aliquod in aliqua ſui parte quovis modo afferri poſſet, quod illa eum omnibus, & ſingulis inde ſecutis executionibus, & proceſſibus, pro infectis habeantur, nulliuſque roboris, vel momenti exiſtant, ipſæque

que

que præſentes literæ vim valuit, & efficacis pacti, & contractus, inter Nos & Collegium præfatos initi etiam juramento vallati, ad effectum ut non liceat Nobis, nec ſucceſſoribus noſtris prædictis præmiſſa revocare, habere cenſeantur. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quicquid ſecus ſuper præmiſſis, vel eorum aliquo per quoſcumque, quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari,

Deputatio executorum hujus Bullæ.

§.17. Quo circa univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, & aliis perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Patriarcalium, & Metropolitanarum, ac aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac eorumdem Patriarcarum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus, & Vicariis in ſpiritualibus, & temporalibus ubilibet conſtitutis, motu ſimili per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerint, ac quotiens pro parte Collegii, & ab eis pro tempore deputandorum Officialium, & Collectorum prædictorum, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi, ſub cenſuris & pœnis eccleſiaſticis firmiter obſervari, non permittentes Collegium, & ab eis pro tempore deputatos Officiales & Collectores præfatos deſuper per quoſcumque quavis auctoritate fungentes quomodolibet moleſtari, impediri, ſeu perturbari, contradictores, moleſtatores quoſcumque, & rebelles, per eaſdem cenſuras & pœnas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, quoties opus fuerit, aggravando, necnon loca, in quibus eos morari, & ad quæ declinare contigerit, Eccleſiaſtico interdicto ſubiiciendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum

§.18. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis Eccleſiis, monaſteriis, civitatibus, & locis, ac Capitulis, Collegiis, Communitatibus, Univerſitatibus, Judicibus, & perſonis cujuſcumque dignitatis, & conditionis, exiſtentibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, & inſolitis clauſulis conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus, etiam ſi de aliis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua mentio fieri deberet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus, pro ſufficienter expreſſis & inſertis habentes, quo ad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe, & adverſus nemini ſuffragari poſſe decernimus, ac quorumvis tribunalium conſuetudinibus contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim a dicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§.19. Ceterum quia difficile foret &c.

Nulli ergo omnino &c.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimotertio. pridie idus Decemb. Pontificatus noſtri anno primo.

Tranſumptorum fides.

Dat. P. An. I. 12. Decemb.

IV.

Juriſdictio Judicis Curiæ Ripettæ Almæ Urbis, cognoſcendi cauſas civiles occaſione mercium per Ripettam vehendarum, & nonnullas cauſas criminales.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Motu proprio, &c.

Juriſdictio antiqua Conſulum Artis Barcarolorum.

NUper fel. rec. Adrianus Papa VI. Prædeceſſor noſter ad ſupplicationem dilectorum filiorum & univerſitatis Nautarum, ſive Barcarolorum Tyberonis, & Anienis, ſeu Tyberonis Ripettæ Almæ Urbis nonnulla ſtatuta, & in Camera Apoſtolica diſcuſſa, & conceſſa Apoſtolica auctoritate approbaverat, quibus inter alia cavebatur expreſſe, quod præfati Conſules deputati pro tempore in aliquibus controverſiis, & cauſis ſuper quibuſdam rebus, & bonis per fluvium Tyberis & Anienis devectis, in certis pecuniarum ſummis haberet juriſdictionem cognoſcendi, & terminandi, ſola facti veritate inſpecta, etiam manu Regia.

Quam hic Pontifex ex cauſis hic expreſſis.

§.1. Cum autem, ſicut accepimus, multas quæſtiones, & controverſias quotidie in facto oriri, non ſolum inter ipſos Barcarolos, ſed etiam inter Cives Romanos, alioſque mercatores ſe exercentes in dicto flumine ventilandas, quæ in apicibus juris involutæ, deberent decidi, & cognoſci conſilio juriſperitorum, & propterea præfatos Conſules penitus ignaros indigere ſummopere viro juris peritia inſignito.

Transfert in Judicem deputandum a Præſide Riparum,

§.2. Nos, qui ipſius Urbis præcipuam curam gerere tenemus, proſpero ſtatui, ac felici regimini, ac tam Romanorum Civium, & Curialium, ac forenſium Mercatorum in fluminibus ſe exercitantium, & ad ipſam Urbem victualia multa, & alias merces deferentium, ac deferri facientium, quam præfatorum Conſulum, & Univerſi-

tatis Barcarolorum commodo, & utilitati providere volentes ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia & quælibet ſtatuta, privilegia, ac facultates per Adrianum Prædeceſſorem præfatum Conſulibus, & Univerſitati Barcarolorum quomodolibet conceſſa approbamus, confirmamus, & ampliamus. Eiſdem etiam omnibus, ac ſingulis privilegiis, facultatibus, Nautis, & Mercatoribus Ripæ Urbis, conceſſis, ac concedendis, in rebus, & bonis per dicta flumina conducendis pariter, in omnibus & per omnia uti, potiri, & gaudere, libere ac licite poſſint, & valeant, auctoritate prædicta indulgemus. Volumus autem, quod per Præſiden. Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, ſeu ejus Decanum pro tempore exiſtentem deputetur aliquis juriſperitus, qui in eorum tribunali juſtitiam cuique adminiſtrare poſſit, & valeat.

Qui cauſas civiles ripales omnes, criminales autē hic expreſſas privative quo ad alios cognoſcit.

§.3. Et eidem ſic, ut præmittitur, deputato quaſcumque cauſas, controverſias, quæſtiones, ſeu contentiones, ac differentias, ſuper, & pro quibuſvis rebus, & bonis, ac mercibus per dicta flumina ad Urbem devectis, & quomodocumque ad eam devehen. concernen. tangen. ac quibuſvis pecuniarum ſummis propterea debitarum, ac exigen. Necnon criminales, & præſertim a rixis, ac blaſphemiis, in Deum, & ejus Matrem Virginem, ac Sanctos, etiam per dictos Barcarolos, & hujuſmodi mercatores inibi exercen. prolatis provenien. in quibus tamen pœna pecuniaria, & non ſanguinis, venit imponenda, cum omnibus, & ſingulis ſuis emergentibus inciden. dependen. annexis, & connexis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſola facti veritate inſpecta, etiam manu regia audien. cognoſcen. deciden. fineque debito terminan., ac dictos criminoſos, & blaſphematores, & cultus divini contemptores, qui pœna pecuniaria, pro tertia parte Cameræ Apoſtolicæ, pro alia tertia dictæ Univerſitati, & reliqua tertia parte exequenti applican. mulctandi venient, & debite puniendi, ac omnia, & ſingula in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facien. plenam & liberam auctoritatem, & licentiam, auctoritate Apoſtolica concedimus, & impartimur. Eidemque deputato, & pro tempore deputando, ejuſque juriſdictioni, omneſque, & ſingulas cauſas cum præfatis inciden., & annexis, illarumque actores, & reos ſubjicimus, & ſubmittimus, ita & taliter, ut ne quis eorum quolibet alio tribunali ſimili occaſione præmiſſarum rerum, & allegata juriſdictione hujuſmodi fori, non niſi nulliter procedi poſſit. Item quæcumque quæ per ipſum, ut præmittitur, deputatum alias rite ordinari, ſtatui, pronunciari, & decerni contigerit, valida, & efficacia fore, & firmiter obſervari. Sicque per quoſcumque Judices &c. Sublata &c. Judicari debere, irritum quoque &c. decernimus.

Executorum deputatio.

§.4. Mandantes dilectis filiis Præſiden., & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ac eiſdem Conſulibus, & Univerſitati Barcarolorum, ac eorum Judici, ut dicitur deputan. ad nutum eorumdem Clericorum amovibili in præmiſſis pacifice gaudere faciant, nec eos deſuper quomodolibet impediri, perturbari, vel moleſtari permittant, ac quaſcumque literas neceſſarias deſuper, quatenus opus fuerit, tradant, & concedant.

Contrariorū derogatio.

§.5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis: ac Urbis Ripæ, & Ripettæ prædictæ, juramento &c. roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, reformationibus, & decretis, nec non quibuſvis privilegiis, indultis, & conceſſionibus, illis, aut aliis quomodolibet in contrarium forſan conceſſis, & confirmatis, quibus derogamus, ac eis adverſus præmiſſa, nullatenus ſuffragari poſſe volumus, etiam ſi talia forent, quæ de verbo ad verbum inſeri deberent, quorum tenores, & compendia pro expreſſis habemus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papæ ſubſcriptio.

Fiat ut petitur. I.

Et motu proprio, & ad beneplacitum Cameræ. Fiat. I.

Dat. P. An. I. 13 Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Idibus Januarii, Anno I.

V.

Privilegia pro abundantia rei frumentariæ, & agricultura in diſtrictu Almæ Urbis.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Ad ſacram Beati Petri Sedem, meritis licet imparibus, divina diſpoſitione vocati, continua meditatione urgemur, ut juxta commiſſi nobis paſtoralis officii debitum, circa ea, per quæ Almæ Urbis noſtræ, in qua Sedes ipſa dignoſcitur collocata, proſperitati, illiuſque incolarum, & ad eam convenientium perſonarum commodo, & neceſſitati opportune conſuli poſſit, ſollicitis ſtudiis intendamus, ac incolarum, & perſonarum earumdem diſpendiis, congruentibus remediis occurramus, prout temporum qualitate mature penſata conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Sixtus IV. cujus Conſt. hic non habes, licentiam omnibus conceſſit, arandi, & colendi tertiam partem tenutarum & agrorum, territorii Urbis, & Patrimonii, &c. ad quoſcumque etiā loca ipſa ſpectantium, habita licentia ab aliquo ex Judicibus deputatis &c.

§.1. Sane licet dudum fel. rec. Sixtus Papa IV. Prædeceſſor noſter, attendens quod a pluribus tunc retroactis annis omnis regio dictæ Almæ Urbi finitima frequenter habuerat ſteriles frumenti, & bladorum proventus, cum gravi populorum in ea degentium jactura, & afflictione, & conſiderans id præter, & ultra cœli naturalem curſum, & diſpoſitionem, potiſſime etiam provenire ex raritate culturæ agrorum, qui propter aliquam forte majorem utilitatem inde provenientem eorum domini potius ſervabantur inculti, ut eſſent in paſcua animalibus brutis, quam colerentur, aut coli ſinerentur in alimentum, & ſuſtentationem hominum, per ſuas literas ſtatuerat, & ordinaverat, quod ex tunc deinceps, perpetuis futuris temporibus liceret, & omnibus & ſingulis agros arare, & colere volentibus in prædictæ Urbis noſtræ territorio, & Patri-

Digitized by Google

cerent ad venden. eis, ut carius ipſi revenderent.

trimonii B. Petri in Tuſcia, ac Campaniæ maritimæ, rumpere, & arare, ac colere, alias debitis, & conſuetis temporibus, tertiam partem uniuſcujuſque tenimenti, ſeu tenutæ, quam eligendam duceret, tam ad quævis monaſteria, capitula, ſeu alias Eccleſias, & pia loca, quam ad quaſvis privatas, & particulares perſonas, cujuſvis ſtatus, vel conditionis ſpectantes, & pertinentes, petita tamen, licet non obtenta, eorum ad quos ſpectaret licentia, dummodo judicium tunc deſuper deputatorum, ſeu alicujus eorum auctoritas interveniret. Et mandaverit propterea omnibus, & ſingulis tenimentorum, ſeu tenutarum hujuſmodi dominis, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, cujuſvis ſtatus, vel conditionis exiſterent, & quavis dignitate præfulgerent, ut abſque ulla prorſus reſiſtentia ſinerent omnes, & ſingulos colere volentes, tenutas ipſas pro eorum arbitrio, & voluntate, juxta ſtatuti hujuſmodi tenorem, & formam, rumpere, & arare, nullum omnino eis, aut alicui eorum, vel ipſorum famulis, & miniſtris, per ſe, aut alios, impedimentum, aut moleſtiam inferentes.

Differentias præmiſſorum occaſione oriendas, præcipit per Judices deputatos cognoſci.

§. 2. Volueritque tam ſuper tempore rumpendi, quam ſuper electione tertiæ partis hujuſmodi tenutarum, quæ arari deberet, ac reſponſione pro arata, & culta parte dominis facienda, & ſuper aliis quibuſcumque differentiis, & controverſiis, ſi forte aliquas differentias, ſeu controverſias ſuper iis quovis modo oriri contingeret inter eos, qui arare, & colere vellent, & quorum tenutæ ararentur, præcipue ſuper damnis, & intereſſe, ſi quæ forſan illo primo anno prætendere poſſent prædicti domini tenutarum, ſeu eorum conductores, ſe ex inſperato eorum cultu pati, utraque pars præfatorum judicum, aut duorum ex eis judicio, & determinationi ſtare, & acquieſcere tenerentur, neque poſſent, aut deberent ſe mutuo ſuper hujuſmodi, & quibuſvis aliis differentiis ex hujuſmodi, ſtatuti tenore quovis modo provenientibus, coram quibuſvis aliis judicibus convenire, aut judices ipſi quacumque etiam poteſtate, & auctoritate fungerentur, eos audire, vel ſe de ipſis controverſiis impediri, & ſi ſecus forſan actum foret, id totum irritum, & inane, ac nullius roboris, vel momenti eſſe decreverit.

Julius II. cujus Conſt. hic non habes, innovavit dictã Conſt. Sixt. IV

§. 3. Et deinde piæ memoriæ Julius Papa II. etiam Prædeceſſor noſter literas prædictas per quaſdam innovaverit, & quamvis ex proviſione ſua hujuſmodi plurimi agriculturæ ſe dediſſent, & in territorio dictæ Urbis, & aliis locis circumvicinis magna frumenti, & aliorum bladorum quantitas colligeretur, & ex illa dictæ Urbis neceſſitatibus abundanter ſubveniri poſſet.

Baronibuſque & aliis mandavit ne interdicerent eorum ſubditis delationem frumentorum ad Urbem, neque illos indu-

§. 4. Quia tamen Barones, & Domicelli dictæ Urbis, domini temporales oppidorum circumvicinorum eorum ſubditis, ne frumentum, & alia blada ad dictam Urbem deferre præſumerent, interdicebant, & ab eiſdem ſubditis, qui non ſine magnis ſudoribus illud recolligerent, vili pretio habere, illudque eis, cum frumentum aliis carius vendidiſſent, perſolvere nolebant, ab agriculturæ hujuſmodi laudabili, & perneceſſario exercitio, in animarum ſuarum periculum, & incolarum Urbis, & Curialium hujuſmodi non modicum præjudicium, & gravamen deſiſtere compellebantur, idem Julius Prædeceſſor motu proprio, & ex certa ſcientia, per alias ſuas literas, omnes, & ſingulos Barones, & Domicellos Romanos, ac quaſcumque alias perſonas, tam Eccleſiaſticas, quam Sæculares, Oppida, Terras, & Villas infra quinquaginta milliaria a dicta Urbe poſſidentes, ab eorum ſubditis, frumenta, & blada, præterquam pro uſu, & neceſſitate victus domus eorum, emere, & ad dictam Urbem deferri, interdicere, & prohibere, aut illa ad alia loca, quam ad eamdem Urbem abſque ſpeciali ſua, ſeu Cameræ Apoſtolicæ ſibi nota licentia deferre præſumentes, ac in præmiſſis auxilium, conſilium, vel favorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore præſtantes, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, etiam ſi Cardinalatus honore fulgentes forent, requiſiverit, & monuerit, eiſque diſtricte præcipiendo mandaverit, quatenus infra quindecim dierum ſpatium, poſtquam poſteriorum literarum prædictarum notitiam haberent, videlicet Communitates, & Univerſitates, ac Barones, & alii in præmiſſis auxilium, & favorem præſtantes, ab emptionibus, & prohibitionibus, ac juriſdictionibus hujuſmodi, ex tunc deinceps penitus, & omnino deſiſterent, alioquin lapſis dictis quindecim diebus, Barones, ac Communitatum, & Univerſitatum ſingulares perſonas, & alios, auxilium, conſilium, vel favorem præſtantes, ex tunc prout ex ea die, & e contra, excommunicationis ſententiam, a qua ab alio quam Romano Pontifice, & facta de eo ſpeciali, & expreſſa mentione, præterquam in mortis articulo conſtituti, & prævia ſatisfactione, abſolvi nequirent, innodaverit. Archiepiſcopos vero, Epiſcopos, & alios Prælatos ſuſpenderit a divinis, & nihilominus, ſi aliqui ex prædictis Baronibus, & alii civitates, oppida, & terras, in feudum, ſeu vicariatum, aut alias quovis titulo obtinentes, lapſis aliis ex tunc ſequentibus quindecim diebus a præmiſſis non deſiſterent, dominio dictorum feudorum omnino, & penitus privaverit, Fiſcoque Apoſtolicæ Cameræ applicaverit, & eorum Civitates, Terras, Oppida, & Villas Eccleſiaſtico ſubjecerit interdicto ipſo facto, quod niſi prævia ſatisfactione relaxari per alium, quam per ipſum Julium Prædeceſſorem interdixit, & prohibuit. Si vero ultra ſemeſtre dictos ultimos quindecim dies immediate ſequentes in eorum pravo propoſito, & duritia obſtinate perſeverando mandatis ſuis hujuſmodi non parerent, ſed parere contemnerent, ex tunc ipſo jure omnibus & ſingulis Civitatibus, Oppidis, Terris, Villis, feudis, & juribus, quæ a Romana, & aliis Eccleſiis, aut alias obtinebant, vel reco-

recognoſcebant, eadem auctoritate privaverit, & ad illa, & alia obtinenda perpetuo inhabilitaverit, privatoſque, & inhabiles eſſe, ac Civitates, Oppida, Terras, Villas, & jura hujuſmodi Cameræ Apoſtolicæ pleno jure incorporata decreverit, & declaraverit, prout in eiſdem literis plenius continetur.

Hic modo Pontifex dictas Sixti IV. & Julii II. Bullas confirmat, & extendit.

§.5. Et in ipſa Urbe in præſentiarum propter multiplicationem, & augmentum illius incolarum babitatorum, major copia frumenti, quam antea notorie ſit neceſſaria, nihilominus exercitium artis agriculturæ, & colendorum agrorum hujuſmodi in regione dictæ Urbi finitima, & illius territorio prædictis ultra medietatem ab eo, quod ante viginti annos exiſtebat, diminutum fuerit, & cultus exercendæ agriculturæ hujuſmodi, etiam docente experientia rerum magiſtra, propter multitudinem vaccarum rubearum in eodem territorio exiſtentium, in dies prætermittatur, & ars ipſa quodammodo pereat, quo fit ut in dicta Urbe frumenti penuria invaleſcat. Nos conſiderantes terram præfatæ Urbi finitimam, qua illius domini ad paſcua multorum animalium utuntur, ſub iſto cœlo fæcundam exiſtere, & convenientius fore, ut terra ipſa vomere, & aratro ſcindatur & aretur, ac potius ſemen ex ea ad uſum hominum, quam fænum, quod ſua ſponte ad uſum animalium produxit, recolligatur, & quod ex cultu agriculturæ hujuſmodi homines ad laborem nati in exercitio honeſto ſe poterunt exercere, & aer ſalubrior reddetur, & non ſolum dictæ Urbi, & illius incolis, & curialibus, ac ceteris hominibus in terris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubiectis de frumento neceſſario provideri, verum etiam illud per mare ad alias nationes grano indigentes deferri poterit. Ac propterea volentes artem agriculturæ, & colendorum agrorum hujuſmodi in priſtinum ſtatum reſtituere, ac rei frumentariæ in dicta Urbe opulentiæ providere, & futuræ illius penuriæ obviare, Motu proprio, non ad alicujus ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, literas Sixti & Julii prædeceſſorum hujuſmodi, ac in eis contenta quæcumque, ita ut tertia pars omnium tenutarum, & poſſeſſionum, & caſalium, tam in territorio, & Patrimonio, ac Campania maritima prædictis, quam citra Urbem infra viginti milliaria conſiſtentium, tam ad Eccleſias, monaſteria, & hoſpitalia quæcumque, ac Cameram Apoſtolicam, quam Barones, Domicellos, & cives Romanos, ac forenſes cujuſcumque dignitatis, & conditionis, etiam ſi Prælati, Commendatarii, vel etiam S. R. E. Cardinales fuerint, aut eorum domini quacumque alia dignitate, tam eccleſiaſtica quam mundana & temporali fulgeant, quomodolibet pertinentium, abſque ulla exceptione vel prohibitione ſingulis annis pro frumentis ſerendis, & recolligendis, ſcindi, arari, & coli poſſit, & debeat, a die publicationis præſentium liceat unicuique tenutas poſſeſſiones & caſalia prædicta ad tenutas & poſſeſſiones ipſas pro futuro anno rumpendum, & colendum ingredi, ſic tamen, quod ſi domini earumdem tenutarum & poſſeſſionum illas pro dicta tertia parte colere, vel per alios coli facere voluerint, dummodo frumenta in illis recolligenda ad dictam Urbem deferantur, non liceat aliis in eorum caſalibus aliquid innovare, aut illorum poſſeſſiones ſed eiſdem dominis tenutas, & poſſeſſiones ipſas colere nolentibus, liceat aliis civibus, vel mercatoribus Urbis habitatoribus, vel quibuſvis aliis perſonis tertiam partem tenutarum, & poſſeſſionum hujuſmodi in quolibet caſali, pro eorum arbitrio, & ubi eis melius videbitur, abſque aliqua prohibitione, & impedimento, ſub pœna quingentorum ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pro qualibet vice, per prohibentes vel impedientes eo ipſo incurrenda, rumpi, arari, & coli facere, ita ut cultores ipſi cum dictis poſſeſſionibus paſcuale pro paſcendis bobus laborantibus neceſſarium habeant, & laboratores illo indigentes, eaſdem poſſeſſiones pro paſcualibus reſervatas quolibet anno a principio menſis Auguſti cuſtodiri, & culturas eligendas in principio menſis Januarii, vel poſt, prout eiſdem commodius & opportunius videbitur, rumpi & arari facere poſſint, nec pro intratura pro rubro terræ aliquid, vel tantum pro quolibet rubro terræ laboratæ in pecunia, ſed ſolum, & dumtaxat de tenutis, poſſeſſionibus, & caſalibus infra octo milliaria ab ipſa Urbe conſiſtentibus, quintam partem frumenti, vel bladorum recollectorum in dicto territorio fideliter, & more boni coloni, in frumento bono & recipienti, ac mercantili arbitrio Conſulum artis ſolvere teneantur. Et pro tenutis, poſſeſſionibus, & caſalibus in eodem territorio ab octo milliaribus ultra diſtantibus ab Urbe, uſque ad quindecim, vel ſexdecim milliaria, ſimiliter de ſeptima parte frumenti recollecti pro quolibet rubro, modo, & forma præmiſſis, reſpondere debeant, ſic tamen quod ſub tenutis, & poſſeſſionibus prædictis, non comprehendantur, nec comprehenſa cenſeantur, quo ad reſponſionem ſeptimæ partis fructuum, tenutæ, & poſſeſſiones in Latio, & Campania maritima conſiſtentes, pro quibus propter faciliorem earum culturam, & multitudinem laboratorum de quinta parte fructuum reſpondetur, & in quibus conſuetudo hactenus ſervari ſolita ſervetur, & ſi contingat illas per aliquos præſentium vigore laborari, reſponderi debeat modo præmiſſo, ac pro tenutis, & poſſeſſionibus ultra dicta xvi. milliaria, citra, & ubicumque conſiſtentibus (dummodo non ſint loca vicina fluminum Tyberis, in quibus conſuetudo loci, quo ad reſponſiones ſervetur) cultores illorum dominis eorum decimam partem frumenti, & bladorum, quæ in illis ſic cultivatis & laboratis excreverint, reſponderetur, teneantur, exceptis dominis illarum eas colere volentibus, qui aliis præ-

ſeran-

Digitized by Google

ferantur, dummodo blada ipſa etiam illa, de quibus daretur tracta, ad Urbem prædictam deferantur, ac per flumeo & fauces Oſtiæ extrahantur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innovamus, ac vim, & vigorem perpetuo habere, viribuſque ſubſiſtere, & obſervari debere decernimus.

Agricultores exemi a repreſaliis, & moleſtationibus pro debitis, & gratias concedit.

§.6. Et nihilominus pro potiori cautela præmiſſa omnia de novo modo ſupradicto, ac quod cultores præfati cum animalibus, bobus, & equabus neceſſariis ab omni repreſalici receptione, & retentione, tam in Urbe, quam extra, liberi & exempti exiſtant, nec occaſiooe alicujus debiti, vel obligationis etiam in forma dictæ Cameræ, & Ripæ, & Ripettæ moleſtari, capi, pignorari, nec eorum animalia, vel frumenta tolli, pignorari, ſeu auferri poſſint. Et quotieſcumque precium frumenti in præfata Urbe oon excedet decem & octo julios, pro quolibet rubro ad menſuram majorem, Pala batuta nuncupatam, debeat dari cuilibet mercatori tracta quinquaginta rubrorum pro quolibet aratro, cum ſolntione tractæ duorum juliorum pro rubro, & non ultra, de quibus unus julius cum dimidio dictæ Cameræ, medius vero julius pro quolibet rubro Militibus S. Petri cedat, quæ quidem tracta dari debeat pro una tempore recollectionis frumentorum, & pro alia medietatibus in feſto Nativitatis Domini Noſtri Jeſu Chriſti, & interim tractæ dari non debeaut aliis, donec ipſi eorum frumenta vendiderint, vel navigio ad alia loca deferri fecerint. Poſſint tamen dari tractæ per ad id deputatos pro majori ſumma quando eſſet major abundantia, eorum arbitrio, ita quod in Urbe ipſa propterea penuria non proveniat, juxta voluntatem noſtram, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium, & diſcretionem executorum infraſcriptorum.

Locationibus ad longum tempus renunciari poteſt.

§.7. Ac quod liceat habentibus locationes caſalium, etiam ad longum tempus ab Eccleſiis, & Monaſteriis Urbis, vel Hoſpitalibus hujuſmodi renunciare in perpetuum dictis locationibus, quas io hujuſmodi eventum caſſamus, irritamus, & annullamus, ad effectum præmiſſum, nec teneantur ad ſolutionem alicujus ſummæ nltra tempus quo teoutas, poſſeſſiones, & caſalia hujuſmodi tenuerunt, & illorum fructus perceperunt. Nec liceat alicui habere armentum vaccarum rubearum in dicto Urbis territorio infra decem milliaria, excedens centum & vigiotiquinque vaccas ad plus.

Romanique & Incolæ forenſibus præferuntur.

§.8. Quodque in tenutis, poſſeſſionibus, & caſalibus Civium Romanorum laicorum illas colere, & agriculturam exercere volentium, non poſſint alii forenſes laborare, ſed ſolum & dumtaxat alii Cives Romani, de quibus domini illorum contentantur, & alii habitantes in dicta Urbe artem prædictam exercere volentes, dummodo tenutæ, & poſſeſſiones ipſæ pro dicta tertia parte cultiveotor, & laborentur, auctoritate, & tenore prædictis ſtatuimus, & ordinamus.

Inhibitio contra moleſtantes eos.

§.9. Diſtrictius inhibentes omnibus, & ſingulis tenutarum, ſeu poſſeſſionum, & caſalium prædictorum domiois, tam Eccleſiaſticis, quam Sæcularibus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, quavis dignitate præfulgeotibus, ne teoutas, & poſſeſſioues ipſas colere volentibus, ſeu eorum Miniſtris, & famulis præfatis, per ſe, vel alium, directe, vel indirecte impedimentum, vel moleſtiam aliquam inferre quoquo modo pręſumerent, ſed eos abſque ulla prorſus reſiſteotia, tenutas, & poſſeſſiones pręđictas pro eorum arbitrio, & voluntate, juxta pręđictarum, & pręſentium literarum tenorem, rumpere, & arare permitterent.

Prohibitiones Julii II. contra Dominos, & Barones ementes frumenta a ſubditis ultra uſum familiæ, aut blada ad Urbem deferri interdicentes, illorumque fautores innovat.

§.10. Et nihilominus pręfatos barones, & domicellos Romanos, ac quaſcumque alias perſonas, tam Eccleſiaſticas, quam Sęculares, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentes, etiam Cardinalatus honore fulgentes, oppida, terras, & villas in dicto territorio poſſidentes, requirimus, & monemus, eiſque diſtricte pręcipiendo mandamus, quatenus ab eorum ſubditis frumenta, & blada, pręterquam pro uſu, & neceſſitate victus, & domus eorum, ut pręfertur, emere, & ad dictam Urbem deferri, interdicere, & prohibere, aut illa ad alia loca, quam ad eamdem abſque ſpeciali noſtra, ſeu Camerę pręđictę nobis nota licentia deferre, aut in pręmiſſis, auxilium, vel conſilium, aut favorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, quovis quęſito colore pręſtare ulterius pręſumant. Alioquin ſi contrafeceriot, ex nuoc prout ex tunc, & e contra ipſos, omnes, & ſingulos excommunicationis, ſuſpenſioois, interdicti, privationis, inhabilitatis, applicationis, & iocorporationis, ac alias cenſuras, & pœnas in poſterioribus literis Julii Pręđeceſſoris hujuſmodi contentas poſt terminos in eiſdem poſterioribus literis contentos incurriſſe declaramus, ac quicquid ſecus attentari contigerit, irritum, & inane decernimus.

Executores iſtius Conſtitutionis.

§.11. Quo circa venerabili fratri Antonio Epiſcopo Præneſtinen. & dilecto filio noſtro Andreæ tituli Sanctæ Priſcæ Presbytero Cardinali, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi ac venerabilis frater noſter Bernardus Epiſcopus Gerviſin. modernus, & pro tempore exiſteus in dicta Urbe Gubernator, necnon dilecti filii Magiſter Philippus de Senis Notarius noſter dictæ Cameræ Clericus, & Jacobus de Frejapanibus, ac Julius Petri de Matthæis Romanus, & Jacobus de Rucellariis Florentinus civis, & illis deficientibus per eumdem Gubernatorem eorum loco ſubrogandi, ſeu tres, aut plures ex eis, per ſe, vel per alium prædictas & præſentes literas, ac in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte dictorum colere volentium deſuper fueriot requiſiti, ſolemoiter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, ſingulas literas, & io eis contenta hujuſmodi, juxta illarum tenorem, quacumque recuſatione, vel præterquam ad nos interpoſita recla-

reclamatione non obſtante, firmiter obſervari, non permittentes eoſdem colere volentes, deſuper dominos præfatos, ſeu quoſcumque alios quomodolibet moleſtari, impediri, vel perturbari. Necnon communitates, univerſitates, barones, & alias perſonas præfatas, auxilium, conſilium, favorem præſtantes, quotiens opus fuerit, excommunicatos, & a divinis ſuſpenſos publicent, & ab aliis etiam nominatim, nunciari, & publicari, & ab omnibus Chriſtifidelibus, donec meruerint abſolutionis beneficium obtinere, arctius evitari. Et demum etiam civitatibus, oppidis, terris, feudis, & juribus prædictis privatos, & illa eidem Cameræ incorporata fore, etiam omiſſis ſolemnitatibus poſitivi juris, inſtante etiam Fiſci noſtri Procuratore, declarent, & ad declarationem hujuſmodi, etiam brachio militari, & gentium armorum, ad noſtra, & ejuſdem Romanæ Eccleſiæ ſtipendia militantium exequantur, Contradictores, moleſtatores, impedientes, perturbatores quoslibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias, eorum arbitrio imponendas, & realiter exigendas, ac alia opportuna juris remedia compeſcendo.

Clauſula derogatoria.

§.12. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac literis inſtitutionis Militum prædictorum, necnon Urbis, terrarum, oppidorum, & villarum, prædictorum juramanto, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, reformationibus, & decretis, privilegiis quoque, & indultis Apoſtolicis, Communitatibus, Univerſitatibus, Baronibus, ac aliis præfatis a dicta Sede forſan conceſſis, quæ eis quo ad præmiſſa nolumus ſuffragari, necnon pactis & conditionibus in dictis locationibus forſan appoſitis, ac omnibus illis, quæ dicti prædeceſſores in præfatis literis voluerunt non obſtare, contrariis quibuſcumque. Aut ſi Communitatibus, Univerſitatibus, Baronibus, & aliis præfatis, vel quibuſvis aliis, communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma publicandi iſtam Conſtitutioné.

§.13. Ceterum ne quemquam de præmiſſis hæſitare, ant ignorantiam allegare forſan in poſterum contingat, volumus pariter, & dercernimus, quod præſentium literarum tenor per omnia loca publica dictæ Urbis ſolemniter publicari, ac præconizari debeat, & ſic publicatus & præconizatus a die, qua publicatus fuerit, perinde arctet omnes, quos concernit, ac ſi ſingulis eorum perſonaliter intimatus fuiſſet.

Nulli ergo &c.

Dat.P.An.I. 10.Februarii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimoquarto, X. Kalend. Martii, Pontificatus noſtri Anno I.

VI.

Jurisdictio, & facultates Conſervatorum Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci de Panla, in litibus, cauſis, & controverſiis.

Hic Franciſcus in Sanctorum numerum relatus fuit a Leone X. Prædeceſſore, in Conſtit. XLI. Excelſus. *Tom. III. Par. III. fol.* 475.

CLEMENS PAPA VII.

Univerſis & ſingulis Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, ac Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, necnon eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus, ſeu Vicariis in ſpiritualibus generalibus, ubilibet conſtitutis.

Ordo expoſuit Papę multa gravamina, quæ patiebatur, circa quartam canonicam, decimas, & funeralia, & apoſtatas, ſeu extra clauſtra vagantes.

Tu de quarta funeralia habes Concil. Trid. Seſſ. ult. cap. 13.

CONquæſtionem dilectorum filiorum Generalis, & Provincialium, ac aliorum Correctorum, & univerſorum Fratrum Ord. Minimorum S. Franciſci de Paula percepimus, quod nonnulli Archiepiſcopi, & Epiſcopi, aliique Eccleſiarum Prælati, & Rectores, eorumque Vicarii, & Officiales, ac Clerici, & aliæ Eccleſiaſticæ perſonæ, tam Religioſæ quam ſæculares, necnon laici Communia civitatum & diœceſum, ac aliarum diverſarum partium, qui nomen Domini vacuum recipere non formidant, a prædictis Correctoribus & Fratribus quartam canonicam, ſeu alias portiones ex rebus, & bonis, eis ratione funeralium, & Chriſtifidelium piorum legatorum ad certos & determinatos uſus, præſertim ad fabricam Eccleſiarum, domorum, & locorum ſuorum, ſeu in eleemoſynam, aut alias ſibi pie relictis, vel erogatis, ac decimas fructuum ex poſſeſſionibus, & petiis terrarum ad eos legitime ſpectantibus, & pertinentibus provenientium, contra privilegia, & indulta Apoſtolica, eis & Ordini, ac domibus prædictis conceſſa, exigunt, & in dies exigere conantur, ac relicta, & erogata hujuſmodi indebite occupata detinent, ſeu ea detinentibus, aut decimas, & portiones hujuſmodi exigentibus præſtant auxilium, conſilium, vel favorem, & alias ipſis ſuper his, ac aliis libertatibus, privilegiis, & indultis, domibus & Ordini prædictis, illorumque perſonis, tam a Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, quam alias rite a Regibus, & aliis Principibus ſæcularibus conceſſis. Necnon bonis, rebus, & aliis juribus ad dictas domos, illarumque Sacriſtias ſpectantibus, multiplices moleſtias, injurias, & jacturas inferunt, eoſque coram diverſis tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus judicibus ad judicium trahunt. Nonnulli etiam dictum Ordinem profeſſi poſt emiſſam ab eis Regularem profeſſionem apoſtatantes ad aliorum Ordinum loca ſe transferunt, & ſæpius per ſæcularium habitationes, ſecundnm vana ſui cordis deſideria vagando, inſolenterque, & ſcandoloſe viven-

vivendo, ſe ab obedientia, & ſubjectione ſuorum Prælatorum, etiam prætestu indultorum, ſeu licentiarum a Sede Apoſtolica ſurreptitie impetratarum, ſubtrahunt in contemptum Religionis, & animarum ſuarum periculum, & ſcandalum plurimorum.

Et ſupplicavit pro opportuna proviſione.

§.1. Quare Generalis, & Provinciales, ac alii Correctores, & Fratres prædicti, Nobis humiliter ſupplicare ſecerunt, ut cum eis valde reddatur difficile pro ſingulis querelis ad Sedem prædictam habere recurſum, providere ipſis ſuper hoc paterna diligentia curaremus.

Hic ideo Pôtifex Judices Conſervatores Ordinis cum amplis facultatibus deputat. Vide Concil. Trid. Seſs.7. cap.14.

§.2. Nos igitur, qui pro debito paſtoralis officii, Religioſarum perſonarum quarumlibet diſpendiis occurrimus, & profectibus libenter intendimus, adverſus exactores, occupatores, detentores, præſumptores, moleſtatores, & injuriatores, ac ſubtrahentes ſe ab obedientia hujuſmodi illis volentes eiſdem Correctoribus, & Fratribus ſubvenire, per quod illorum compeſcatur temeritas, & aliis aditus committendi ſimilia præcludatur. Diſcretioni veſtrę, per hæc ſcripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios, etiam ſi ſint estra loca, iu quibus deputati eſtis Conſervatores, & Judices, prędictis Generali, Provincialibus, & aliis Correctoribus, & Fratribus efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittatis eoſdem ſuper libertatibus, privilegiis, indultis, rebus, & bonis prędictis ab eiſdem, & quibuslibet aliis indebite moleſtari, vel eis gravamina, vel damua, ſeu injurias irrogari, aut coram quibuſcumque judicibus ordinariis, vel delegatis, etiam Apoſtolicis, quavis occaſione, vel cauſa, etiam criminali, eoſdem Fratres trahi, facturi Generali, Provincialibus, & aliis Correctoribus, ac Fratribus prędictis cum ab eis, vel Procuratoribus ſuis, aut eorum aliquo fueritis requiſiti, de prędictis, & aliis perſonis quibuslibet, ſuper reſtitutione bonorum, ac rerum, & jurium prędictorum, necnon libertatum, privilegiorum, & indultorum prędictorum, & aliorum eis pro tempore conceſſorum, obſervatione, necnon profeſſorum, & ſe ab obedientia ſubtrahentium hujuſmodi ad regularia loca dicti Ordinis revocatione, & reductione, de quibuslibet moleſtiis, injuriis, atque damnis, præſentibus, & futuris, in illis videlicet, quæ judicialem requirunt indaginem, ſummarie ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, in aliis vero prout qualitas eorum esegerit, juſtitiæ complementum miniſtrare. Inhibendo etiam quibuſcumque judicibus prædictis, tam in principio, quam in medio, vel in fine cauſæ, ne in cauſis dictorum Fratrum, etiam criminalibus, eiſdem invitis, ſe quo modolibet intromittant, ac occupatores, ſeu detentores, exactores, præſumptores, moleſtatores, ac injuratores hujuſmodi, necnon inobedientes, & rebelles, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis estiterint, quandocumque, & quotieſcumque expedierit, auctoritate noſtra per cenſuram eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Et nihilominus legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, illos, quos cenſuras, & pœnas per vos pro tempore latas incurriſſe conſtiterit, eas incurriſſe declarare, (& quoties opus fuerit etiam iteratis vicibus) aggravare curetis. Ceterum, ſi per ſummariam informationem ſuper his per vos habendam, etiam vobis conſtiterit, quod ad loca, in quibus occupatores, detentores, esactores, præſcriptores, moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi, ac alios, quos præſentes literæ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus ipſis, & citationibus de eis faciendis, tutus non pateat acceſſus. Nos vobis citationes, & monitiones quaslibet per edicta publica locis affigenda publicis, & partibus illis vicinis, de quibus ſit veriſimilis conjectura, quod ad notitiam citandorum, & monendorum hujuſmodi pervenire valeat, plenam & liberam concedimus, tenore præſentium facultatem, ac volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod monitiones ſic factæ, perinde eoſdem citatos & monitos arctent, ac ſi eis perſonaliter intimatæ estitiſſent.

Contrariis omnibus derogat.

§.3. Non obſtantibus tam fel. record. Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dictis dummodo non ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non trahatur, quam aliis quibuſcumq; conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, tam de judicibus delegatis, & conſervatoribus, quam perſonis ultra certum numerum ad judicium non vocantibus, necnon quibuſvis privilegiis, & indultis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis, ſæcularibus, vel regularibus, Militiis, Communitatibus, Univerſitatibus, Capitulis, Caſtris, Villis, Terris, & locis prædictis, ac quibuſvis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis, aut aliis Eccleſiis, Capitulis, Conventibus, Monaſteriis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, etiam motu proprio, & es certa ſcientia, etiam de non trahendis eorum ſubditis, vel perſonis ipſarum Eccleſiarum, Civitatum, Univerſitatum, Caſtrorum, Villarum, & locorum reſpective estra eas, aut coram illis judicibus, & perſonis, quam eis etiam vigore quarumcumque literarum Apoſtolicarum, aut alias quibuſvis modis, & qualitercumque, & ſub quibuſvis verborum formis, & clauſulis, etiam plena, expreſſa, ſpecialis, ſpecifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quęvis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & espreſſe derogamus. Quodque vos filii Canonici, Officiales, & Vicarii de perſonis, quæ deputari poſſint Conſervatores non ſitis, ſeu ſi aliquibus, communiter, vel diviſim a prædicta ſit Sede indultum, quod

Digitized by Google

excommunicari, ſuſpendi, vel interdici non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto, & earum perſonis, locis, & ordinibus, & nominibus propriis mentionem, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Ampliat Cōſervatorum facultates.

§.4. Ceterum volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento Canonico impeditus.

Ampliatque magis.

§.5. Quodque a datis præſentium ſit vobis, & unicuique veſtrum in præmiſſis omnibus, & eorum ſingulis, cœptis, & non cœptis, præſentibus, & futuris, perpetua poteſtas, & juriſdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate poſſitis in præmiſſis omnibus, cœptis, & non cœptis, præſentibus, & futuris, & pro prædictis procedere, ac ſi prædicta omnia, & ſingula coram vobis cœpta fuiſſent, & juriſdictio veſtra, & cuilibet veſtrum in prædictis omnibus, & ſingulis per citationem, & modum alium perpetuo legitimum extitiſſet, Conſtitutione prædicta ſuper Conſervatoribus, & alia qualibet in contrarium edita, non obſtantibus.

Tranſumptis credi jubet.

§.6. Volumus etiam, & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis &c.

Dat. P. An.I. 19. Martii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die decimonono Martii, milleſimo quingenteſimo vigeſimo quarto, Pont. noſtri Anno I.

VII.

Facultas Fratrum Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum quærendi eleemoſynas pro opere dictæ Redemptionis, non obſtante quacumque prohibitione contra quæſtores.

Hujus Ordinis inſtitutionem, & alia, vide ſup. apud Conſt. XVII. Innoc. III. Operante *Tom. III. fol. 76.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Venerabilibus in Chriſto fratribus Archiepiſcopis, dilectiſque filiis, ac filiabus noſtris Abbatiſſis, Prioribus, Prioriſſis, exemptis, Decanis, Presbyteris, ac aliis Eccleſiarum Rectoribus, ac Cappellanis, Curatis, & non Curatis (ad quos præſentes literæ pervenerint) Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

GRatum Deo credimus impendere famulatum, cum Chriſtifideles, ad ea opera miſericordiæ nunc exhortamur, per quæ ſalus mundi, animæ utilia procurantur.

Cauſa hujus indulti.

§.1. Cum itaque Miniſtri, ac Fratres Ordinis Sanctæ Trinitatis, Redemptionis Captivorum fratrum noſtrorum Chriſtianorum totis viribus elaborent, tranſeundo ad partes ultramarinas, pro afflictis, ac captivis Chriſtianis redimendis, in manibus inimicorum ſidei Chriſtianæ captivis, ac detentis. Et cum dicti fratres pro dictis captivis redimendis, corpora ſua, mortis periculo ſubjacere non verentur, videnteſque dictos Captivos duris ac diverſis tormentis aſſuetos, ac cruciatos. Et cum pro dictis pauperibus Captivis redimendis, qui a Paganis captivantur, (Altiſſimo permittente) ipſiſque ab hujuſmodi captivitate liberandis, Domino coadiuvante, auxilio, totis viribus, attendentes, quod ad ea exercenda, (propter diverſarum onera expenſarum) eiſque propriæ non ſuppetant facultates, ac ad id opus tam pium, ac laudabile peragendum, eleemoſynæ fidelium ſint quamplurimum opportunæ.

Ordinarii faveant fratribus Ordinis in quærendis eleemoſynis.

§.2. Hinc eſt, quod vobis omnibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, mandamus, ac præcipimus, firmiter injungentes, quatenus, cum Fratres dicti Ordinis Sanctæ Trinitatis, ac Redemptionis Captivorum prædictorum, ſeu Procuratores, aut eorum Nuncii, ad vos acceſſerint, cum fueritis requiſiti, veſtras bonas, fortiſſimas, ac gratioſas pro petendis eleemoſynis ad ſuſtentationem prædictorum literas diœceſanas eiſdem liberaliter concedatis.

Abbates, & ceteri benigne recipiant, & adjuvent.

§.3. Et vos Abbates, Priores, exempti, ac non exempti ſimiliter Presbyteri, Curati, ac non Curati, ac omnes alii, prædictos Fratres, Procuratores, vel eorum Nuncios in Eccleſiis veſtris benigne, gratioſe, ac favorabiliter, & honeſte recipiatis, ac eiſdem ob reverentiam Sedis Apoſtolicæ tranſeundo Eccleſiam miniſtretis, ac ſine triſtitia, Voſque Decani, Presbyteri, Curati, & non Curati, ac Eccleſiarum rectores, dictos Fratres, Procuratores, aut eorum Nuncios prædicare verbum Dei, quia ſic eis indultum eſt per ſanctam Sedem Apoſtolicam, ipſoſque permittentes in prædictis Eccleſiis, populo (prout a latore præſentium Fratribus, vel eorum Nunciis fueritis requiſiti) diligenter, oſtiatim, ac nominatim convocando de domo in domum, omnes Parochianos veſtros utriuſque ſexus, ætatem habentes, in Eccleſiis veſtris in unum congregari faciatis ad idem, locum, ac horam, quas lator præſentium vobis aſſignaverit, ipſoſque ſpontanea ſpectatione pacifica, intra miſſarum ſolemnia. Caveatis etiam, ne ad divina officia accedere præſumatis, quouſque verbum Dei, ac neceſſitates dicti Ordinis fuerint diligenter declaratæ.

Ipſi enim Fratres non ſunt quæſtores, ſed religioſi quærentes eleemoſynas ad opus redemptionis. Ideoque ab aliis Religioſis impediri non debent.

§.4. Non obſtante aliqua inhibitione facta per Prædeceſſores noſtros in Capitulo de Quæſtoribus, in Concilio Lugdunen. ſive in aliis Capitulis. Quia iſti non ſunt Quæſtores, ſed ſunt viri Religioſi, & approbati.

§.5. Item diſtricte vobis præcipimus, ac mandamus, quod nullum verbum exhortationis, ſeu prædicationis per aliquem Religioſum, ſeu per aliquos Religioſos, Mendicantes, Quæſtores, vel non Quæſtores, ad populum exponere permittatis illa die, qua ad vos acceſſerint fratres prædicti, Procurato-

Digitized by Google

curatores, vel eorum Nuncii.

etiam tempore interdicti. Vide Concil. Trid. Seſs. 25. cap. 12.

§.6. Volumus inſuper, ac præcipimus, quod cum dicti Fratres, Procuratores, vel eorum Nuncii, ad aliquas Eccleſias advenerint interdictas, in eorum jucundo adventu Eccleſiæ aperiantur, ac campanæ pulſentur, ac quod ibidem, campanis pulſatis, & januis apertis, divina officia celebrentur, ac corpora mortuorum ibidem Eccleſiaſticæ tradantur ſepulturæ: niſi escommunicati nominatim fuerint, aut eorum publici uſurarii.

Nec ab aliquo moleſtiam pati.

§.7. Inhibemus inſuper, ac ſub pœna canonica, ne quis dictis Fratribus, Procuratoribus, vel eorum Nunciis mandatum noſtrum Apoſtolicum ſecum deferentibus, in aliquo injuriare præſumant, in aliquibus Civitatibus, Caſtris, Villis, ſeu Eccleſiis, in quibus fractio, ſeu injuratio facta fuerit, vel mandatum impedimentum, ſeu etiam perturbatum, aut dictorum Fratrum, Procuratorum, vel Nunciorum ipſorum bona detenta, fuerint deſtituta, Eccleſiaſtico ſupponentes Interdicto, nulla ibidem celebrentur divina officia, præter Baptiſmum parvulorum, ac pœnitentiam morientium, quouſque Fratribus, Procuratoribus, vel Nunciis ſupradictis, de illatis injuriis fuerit plenarie ſatisfactum.

Perturbatores eorum coerceantur.

§.8. Quicumque autem, mandatorum noſtrorum estiterint contemptores, rebelles, ac inobedientes, ſeu perturbatores in aliquo, eoſdem denuncietis, campanis pulſatis, candelis estinctis, escommunicatos, auctoritate noſtra Apoſtolica, ac anathematizatos, ac numquam a prædicta denunciatione ceſſantes, donec de eorum abſolutione a Sede Apoſtolica impetrata, vobis appareat competenter. Plebes vobis ſubditas piis exhortationibus, ac ſalutaribus monitis inducentes, ut de bonis a Deo ſuper terram collatis, ad ſuſtentationem præmiſſorum pias elargiantur eleemoſynas, ac grata ſubſidia caritatis miniſtretis, ut illa penuria valeat conſumare vos, ab incipientibus pariter verbo, ac esemplo, ut per hæc, & alia bona, quæ vos, ac ipſi Domino inſpiciente, feceritis, ad æterna mereamini felicitatis gaudia pervenire.

Benefactores Indulgentias hic enunciatas conſequuntur.

§.9. Nos enim de Omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus benefactoribus dicti Ordinis Sanctæ Trinitatis, ac Redemptionis captivorum prædictorum. vere pœnitentibus, & confeſſis, vel infra annum confiteri volentibus. poſt declarationem noſtrarum indulgentiarum, vere pœnitentes, ac confeſſi fuerint, pro noſtris indulgentiis acquirendis in feſtivitatibus D.N.J.C. videlicet: Nativitatis, Circumciſionis, Apparitionis, Reſurrectionis, Aſcenſionis, Pentecoſtes, ac Sanctæ Trinitatis, Euchariſtiæ. ac in quatuor feſtivitatibus S. Mariæ Virginis per ſingulos dies dictarum feſtivitatum, ſeptem annos, & totidem quadragenas, eiſdem benefactoribus, de injunctis ſibi pœnitentiis, duximus indulgendos, & per omnes octavas dictarum feſtivitatum tres annos, ac

tres quadragenas. Item ac per totam Quadrageſimam, ſingulis diebus, unum annum, ac quadraginta dies. Si quis vero clericus, vel laicus dictis Fratribus ſecundum quantitatem ſubſtantiæ ſuæ, ac qualitatem criminis de bonis ſuis dederit, vel tranſmiſerit ad ſubſtentationem præmiſſorum, pro prædictis indulgentiis acquirendis, ac ſi in capite ejuſdem anni, vere pœnitens, ac confeſſus moriatur, volumus, ac de gratia ſpeciali concedimus, quod ab omnibus peccatis ſuis in Domino permaneat abſolutus.

Redemptionem impediẽs excommunicatur.

§.10. Si quis vero clericus, & laicus hoc impedierit ictu, verbo, vel opere, Diabolo inſtigante, quod non credimus, ſciat ſe escommunicatum eſſe, ac anathematizatum, ac beneficium ſuæ abſolutionis, nullatenus obtinebit, quouſque de damnis dicti Ordinis Sanctæ Trinitatis, & contemptu Romanæ Eccleſiæ, ſatisfecerit competenter.

Adiuvans premium conſequitur.

§.11. Sacerdotibus vero, clericis, ac viris religioſis, tam viris, quam mulieribus, dictum negotium diligenter tractantibus, ac de bonis ſuis, miſericorditer erogantibus, quidquid in divinis officiis, ac horis canonicis dicere omiſerint per negligentiam, aut per defectum librorum, ſeu per infirmitatem corporis, miſericorditer in Domino abſolvimus.

Indulgentiæ Ordinis confirmantur.

§.12. Ac omnes indulgentias a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, dicto Ordini Sanctæ Trinitatis, ac Redemptionis conceſſas, es certa ſcientia confirmamus, ac præſentis ſcripti patrocinio communimus.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An. I. 17. Aprilis.

Dat. Peruſii decimoquinto Kalen. Maii Pontificatus noſtri Anno I.

VIII.

Confirmatio, & extenſio conſtitutionum a Prædeceſſoribus Pont. editarum circa ea, quæ obſervanda ſunt, quo ad impetrationes beneficiorum Eccleſiaſticorum Conſiſtorialium.

Habes in hoc Leonis X. Conſt. XXXVIII. Cum Sistus, *Tom. III. Par. III. fol. 471.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Motu proprio, &c.

Sistus IV. Julius II. & alii Cõſtitutiones ediderũt, quo ad impetrationes, de quibus in rubric.

CUM dudum fel. record. Sistus PP. IV. & Julius II., ac nonnulli Prædeceſſores noſtri, providendo ne illis, de quorum perſonis Eccleſiis Cathedralibus, & Metropolitanis, ac Monaſteriis Conſiſtorialibus providetur, ſeu ipſa Monaſteria commendantur, prorogatio Conſiſtorii præjudicium, ſive occaſionem litigandi inferret, conſtituerint, & ordinaverint, quod ſupplicationes deſuper ſignarentur, & datarentur, ad quarum datas cedulæ Conſiſtoriales retrotraherentur, alias nullius eſſent roboris, vel momenti, necnon ut Camera Apoſtolica, & ſacrum dilectorum filiorum Cardinalium

nalium Collegium cum periculo promotorum animarum in eorum juribus, & annatis non defraudarentur, ſimiliter conſtituerint, & ordinaverint, quod literæ proviſionis, ſeu commendæ Eccleſiarum Cathedralium, & Metropolitanarum, ac Monaſteriorum Conſiſtorialium, ſine literis diſpenſationum retentionum Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum ſæcularium, & regularium, ac penſionum quarumcumque non expedirentur.

Leo etiam X. & Adrian. VI. Ego tamen poſui ſolummodo Bullam Leon. prætermiſſis aliis uti ſimilibus.

§.1. Ac deinde piæ mem. Leo Papa X. & Adrianus VI. etiam Prædeceſſores noſtri intellecto per eos, quod ſupplicationes diſpenſationum hujuſmodi retentionum Monaſteriorum, & beneficiorum, ac penſionum prædictarum ad partem ſignabantur, & de illis in cedulis Conſiſtorialibus nulla mentio fiebat, ad effectum, ut literæ Eccleſiarum, & Monaſteriorum prædictorum contra ordinationes prædictas libere ad perſonarum proviſarum libitum expediri poſſent, Motu proprio, & ex certa ſcientia, mandata, & ordinationes prædictas extendentes, de novo ſtatuerint, decreverint, & ordinaverint, quaſcumque ſupplicationes, & motu ſimili, ſub quibuſvis datis in poſterum ſignandas diſpenſationum retentionum quorumcumque Monaſteriorum, & beneficiorum regularium, & ſæcularium, ac quarumcumque penſionum, & ſimilium beneficiorum vacantium, & penſionum, per hujuſmodi proviſiones, & commendas Conſiſtoriales nullius eſſe roboris, vel momenti, nec in aliquo eiſdem perſonis proviſis ſuffragari, ſed Monaſteria, & beneficia prædicta per hujuſmodi proviſiones impetrari poſſe, ac penſiones caſſatas, & extinctas intelligi debere, niſi in cedulis prædictis ſuper illis diſpenſarentur, & de beneficiis ſic vacantibus proviſum eſſet, ac ſupplicationes prædictas ſub quibuſvis datis deſuper ſignatas, niſi ad hoc quod ad illarum datas cedulæ prædictæ retrotraherentur, eis nequaquam ſuffragari poſſint.

Hic Pontifex eas approbat, & extendit.

§.2. Nos Prædeceſſorum prædictorum veſtigiis inhærentes, ac fraudibus occurrere cupientes, conſtitutiones, mandata, ordinationes, ſtatuta, & decreta Prædeceſſorum hujuſmodi innovamus, illaque juxta eorum continentiam, & tenorem obſervari debere decrevimus, ac ad commendas beneficiorum quorumcumque per ſupplicationes etiam ſub data cedula &c. Conſiſtorialium ad partem ſignatas, & ſignandas extendimus, & innovamus.

Et ab omnibus Officialibus ſervari præcipit.

§.3. Mandantes dilecto filio noſtro Pompeo Baſilicæ XII. Apoſtolorum de Urbe Presbytero Cardinali Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Vicecancellario, & ejuſdem Cancellariæ Regenti, necnon dilectis filiis de majori præſidentia Abbreviatoribus, & aliis Officialibus, ad quos expeditio dictarum literarum etiam per Cameram pertinet, præſentibus, & pro tempore exiſtentibus, ut mandata, ordinationes, ſtatuta, & decreta Prædeceſſorum prædictorum, ac noſtrum hujuſmodi inviolabiliter obſervent, & obſervari faciant, & mandent. Necnon ordinantes Datario noſtro, & agentibus pro eo, quod ſupplicationes diſpenſationum, retentionum, & capacitatis Beneficiorum quorumcumque promotis, & tranſlatis, ac commendatariis Eccleſiarum Cathedralium, & Metropolitanarum, ac Monaſteriorum Conſiſtorialium extra cedulas Conſiſtoriales, & extra ſupplicationes commendæ hujuſmodi Monaſteriorum ad partem ſignatas non darent, nec tranſire permittant.

Clauſula præſervativæ.

§.4. Volumus autem, quod hujuſmodi mandato, & conſtitutioni per nullas clauſulas in ſupplicationibus ſive cedulis oppoſitas, etiam cum illius derogatione, & ſub quibuſvis atteſtationibus præſervativis, niſi per mandatum ſpeciale manu noſtra ſignatum, tantum derogari poſſe.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcriptio. Publ. P. An. I. 19. Aprilis.

Placet, & ita Motu proprio mandamus. I.

Lectum, & publicatum fuit ſupraſcriptum mandatum Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimoquarto, die vero decimanona menſis Aprilis, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris & D.N.D. Clementis divina providentia Papæ Septimi Anno I.

IX.

Approbatio, & extenſio Conſtitutionum Pii II., Pauli II., Sixti IV., Julii II., & Leonis X. contra homicidas, bannitos, ſumenteſque vindictam de propinquis offendentis, necnon brigoſos, &c. Ac Barones, & Communitates eorum Territoria a prædictis non cuſtodientes in Statu Eccleſiaſtico.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN Sancta B. Petri Sede divina diſponente clementia, meritis licet imparibus, conſtituti, conſiderantes, quod licet Deus, qui ex præcipui amoris ſui dulcedine hominem ad imaginem ſuam creavit, in lege veteri populo illi rudi, & infirmo mandaverit proximum diligi, inimicum vero in odium haberi permiſerit: tamen ſecundum Evangelicam doctrinam, quæ lege veteri excellentior, atque perfectior eſt, præcipit etiam inimicum diligi, & tranſgreſſorem hujus legis ultionem expectare debere innuit, cum dixit: Qui gladio ferit, gladio peribit. Ut igitur lex ab omnibus ſervetur, nec gladiorum impunitas a quoquam ſperari poſſit, & qui virtutis amore nolunt, ſaltem formidine pœnæ a vetitis abſtineant, ad officium noſtrum ſpectare duximus, illa quæ pro pace, & quiete Civitatum, & Terrarum, temporali dominio Nobis, & S.R.E. mediate, vel immediate ſubjectarum, ac Civium, & incolarum in eis degentium, a Præ-

Digitized by Google

Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus ſtatuta, & ordinata fuiſſe comperimus, ut eo majorem obtineant firmitatem, quo ſæpius fuerint Apoſtolico præſidio communita, noſtri præſidii munimine corroborare, ac etiam de novo ſtatuere, & ampliare, prout rationabiles cauſæ perſuadent, & in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Pius II. edidit Bullam hic cit.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam per fel. rec. Pium PP. II. &c. *Omittitur reſiduum narrativæ, quia ipſam Bullam habes ſupra Tom.III. Par.III. fol.*110. Ad retinendas.

Paulus II. aliam edidit Bullam hinc indicatam.

§.2. Et deinde cum in Alma, &c. Piæ mem. Paulus PP. II. &c. *Omittitur narrativa hujus Bullæ, quoniam ipſam Bullam habes ſupra Tom.III. Par.III. fol.*120. Viros.

Sixtus IV. approbavit Bullam Pii II.

§.3. Ac ſucceſſive recolendæ memoriæ Sixtus PP. IV. ſimiliter Prædeceſſor noſter, accepto per eum, quod contenta in literis Pii Prædeceſſorix hujuſmodi a certis annis tunc elapſis citra non fuerant obſervata, & ex illorum non obſervantia ſubditi præfatæ Eccleſiæ procliviores fuerant ad homicidia committenda, ac fere paſſim quotidie homicidia perpetrabantor, & homicidæ præfati ideo ad illa committenda promptiores exiſtebant, quia ſperabant latere, & ſuorum exceſſuum remiſſionem coofequi facile poſſe, ac deteſtabilem, & horrendam talium Sicariorum oequitiam, ad aliorum cautelam juris remediis proſequi ſtudio eupiens indefeſſo, habita ſuper iis cum fratribus ſuis præfatæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, de illorum couſilio, per ſuas literas, decretaque Pii Prædeceſſoris hujuſmodi, ac prout illa concernebant, omnia, & ſingula in dictis literis Pii Prædeceſſoris præfati contenta approbaverat, & robur perpetoæ firmitatis obtinere debere decreverat, ac voluerat, & de eorumdem fratrum coofilio ſtatuerat, & ordinaverat, quod condemnati eatenus, & quos in poſterum condemnari contingeret ubilibet, in Civitatibus, Terris, & locis prædictix pro homicidio, ſive ut principales, ſive ut auxilium, conſilium, vel ſavorem præſtantes, ſuarum condemnationum irremiſſionem, aut contra illas ſalvumconductum, & licentiam ſecure in loco patrati crimiois, vel infra quinquaginta milliaria, ot præſertur, propinquo nullatenus obtinere poſſent ab alio, quam a Romano Pontifice, qui pro tempore eſſet, & alicujus alterius, etiam Legati de latere remiſſio nemini ſuffragaretur. Et ſi ſorſan contigeret eumdem Romanom Pontificem ad remiſſiones, ſive ſalvumconductum hujuſmodi procedere, talis remiſſio per præoccupationem proceſſiſſe cenſeretur, & nemini prodeſſe poſſet, niſi in illa verus literarum Sixti Prædeceſſoris hujuſmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clauſulas idem importantes inſertus foret: ac ſpecificata, & determinata cauſa exprimeretur, quæ eumdem Romanum Pontificem induceret ad derogandum eiſdem literix Sixti Prædeceſſoris, quæ cum tam matura deliberatione ab eodem Prædeceſſore emanarunt.

Julius II. edidit aliam Constitutionẽ hic cit.

§.4. Et demum ſanctæ memoriæ Julius Papa II. etiam Prædeceſſor noſter, &c. *Omittitur narrativa hujus Bullæ, quia eam habes ſupra Tom.III. Par.III. fol.*269. Cum homines.

Leo X. alteram hic indicatam.

§.5. Cum ſimilis mem. Leo PP.X. etiam Prædeceſſor noſter, &c. *Omittitur itidem hæc narrativa Bullæ, ſiquidem eam habes ſupra Tom.III. Par.III. fol.*472. Omnes.

Hic modo Pontifex confirmat prædictas Bullas Pii II., Pauli II., Sixti IV. Julii II., & Leonis X.

§.6. Cum autem ſicuti facti notorietas atteſtatur, plures Urbis, Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, locorum, & tenimentorum, ac Regni, & partium prædictorum contra literas Prædeceſſorum hujuſmodi, elata cerviee devenire, & ſe adverſus juſtitiæ clypeum, & tutelam rebelles conſtituere præſumant, ac cenſuras, & pœnas prædictas in eiſdem literis contentas, ſenſu reprobo parvipendere non vereantur, in animarum ſuarum perniciem, divinæ Majeſtatis offenſam, & Reipublicæ læſinnem. Nos quorum eſt, ſceleratorum inſolentiis, quibus adverſus Deum, & proximum, ac prædictæ Sedis auctoritatem veluti Catholicæ profeſſionis inimici ſæviunt, ſalubriter reprimendis, ue ipſorum invaleſeat præſumptio, & perverſitas extollatur, intendere, ſed criminoſorum temeritatem (ultriee juſtitia) eohibeſe, ne literæ prædictæ, quæ provida deliberatione ab ipſis Prædeceſſoribus emanarunt, contemptibiles reddantur, ſed exceſſuum perpetratores, debita aoimadverſione puniantur, opportunis remediis providere volentes, Motu proprio, non ad aliquorum nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ſingulas Pii, Pauli, Sixti, Julii, & Leonis Prædeceſſorum literas hujuſmodi, cum ſtatuti, ordinationis, extenſionix, additionis, inhibitionis, decreti, declarationis, confiſcationis, incorporationis, applicationis, voluntatis, & mandati, ac omnibus, & ſingulis aliis in eis reſpective cootentis clauſulix, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, approbamus, & innovamus, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & per ſingulos, quos literæ ipſæ concernunt, ſub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamiæ, ſuſpenſionis, diffidationis, criminis læſæ Majeſtatis, ſeditionis, rebellionis, confiſcationix, depoſitionis, privatiouis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis cenſuris, & pœnis Eccleſiaſtieis, & temporalibus in eiſdem literis contentis, quas contravenientes eo ipſo incurrant, perpetuo inviolabiliter obſervari debere decernimus.

Et declarat Homicidas nõ ſolum a loco delicti per 50 milliaria, ut conſtituerat Pius II. ſed a quibuſcumque terris, & locis S. R. E. exules eſſe debere.

§.7. Illaſque etiam ad hoc ut homicidæ, ſicarii, exititii, criminoſi, rebelles, aliique infames propter homicidia, aut alia nefanda per eos perpetrata, exceſſus, crimina, & delicta, in Civitatibus, Terris, Caſtris, vel locis eorum, ſeu in quibus tunc morabantur Banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis, ſeu conſanguineis occiſorum, autpartiom læſarum, non ſolum a locis circumvicinis uſque ad quinquaginta milliaria, ſed etiam ab omnibus, & ſingulis Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis etiam Regni, & partium prædictorum,

Nobis,

Digitized by Google

Nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ quomodolibet mediate, vel immediate ſubjectis, Banniti, & exules ſint, & eſſe cenſeantur, nec in illis, ſeu eorum aliquo, etiam prætextu cujuſvis licentiæ, ſalviconductus, remiſſionis, reductionis, revocationis, vel alterius gratiæ per eos deſuper quomodolibet pro tempore obtentæ, moram trahere poſſint, & ſi in eis reſederint, vel reperti fuerint, capi, detineri, & incarcerari, ac juxta criminum, & exceſſuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pii Prædeceſſoris hujuſmodi tenorem, ſub pœnis in eiſdem literis contentis, per Officiales Civitatis, Terræ, Caſtri, vel loci, in qua, vel in quo deprehenſi fuerint, debitis pœnis plecti, ſeu inde educi, & ad forum, ſeu Officiales, ad quos criminum, & exceſſuum eorumdem punitio de jure, vel conſuetudine pertinet, remitti debeant, extendimus, & ampliamus. Et nihilominus præmiſſa omnia, & ſingula, prout per Pium, Paulum, Sixtum, Julium, & Leonem Prædeceſſores præſatos ſtatuta, & ordinata, inhibita, decreta, & declarata fuerunt, ita ut Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarii, Feudatarii, Capitanei, Magnates, Principes, Communitates, Cives, Officiales, & perſonæ, ac alii, ad quos prædictæ, & præſentes literæ concernunt, ac ipſorum ſinguli, literas, & in eis contenta hujuſmodi non obſervantes, & illis quomodolibet, directe, vel indirecte contravenientes, ac eis adhærentes, eorumque fautores, & complices, ſingulas cenſuras, & pœnas prædictas, eo ipſo abſque alia declaratione incurrant, & incurriſſe cenſeantur de novo.

Receptatibus Bannitos imponit pœnas hic expreſſas.

§.8. Quodque Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini in temporalibus, Vicarii, & Feudatarii Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum etiam Regni, & partium prædictorum Nobis, & eidem Eccleſiæ immediate ſubjectorum, aliquos noſtros, & dictæ Eccleſiæ hoſtes, & inimicos, aut ſubditos exules, bannitos, & facinoroſos cujuſcumque ſtatus, vel conditionis fuerint, publice, vel occulte, ullo umquam tempore recipere, & acceptare nullatenus præſumant. Et ſi aliquos ad eorum dominia, & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominiis, vel territoriis hujuſmodi expellere, ſeu ad ſimplicem juſſionem, vel requiſitionem noſtram, vel ſucceſſorum noſtrorum, quo voluerimus, ſeu ſucceſſores ipſi voluerint, tute conduci facere, ac quod præmiſſa a ſuis ſubditis inviolabiliter obſerventur, omni excuſatione ceſſante cum effectu curare; ſub ſimilibus privationis, & rebellionis, ac crimine læſæ Majeſtatis pœnis, ſi contrafecerint, eo ipſo incurrendis.

Communitates, & alii ſub pœnis, de quibus hic, tenentur capere homicidas cōplices, & fautores.

§.9. Necnon ut homicidæ, fautores, & complices præſati facilius capi, & puniri poſſint, quod Communitates, Civitatum, & Univerſitates Terrarum, Caſtrorum, & locorum, in quibus, ſeu quorum territorio, diſtrictu, & ditione, dicta homicidia perpetrabuntur, ſub interdicti Eccleſiaſtici, & duorum millium per Communitates, ac mille ducatorum per Univerſitates, necnon Civitatum, Terrarum, & locorum eorumdem Domicelli, Barones, Vicarii, aut alii in temporalibus domini, ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, & quinque millium ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ irremiſſibiliter applicandorum eo ipſo, abſque alia declaratione incurrendis pœnis; eoſdem homicidas, complices, & fautores ſtatim capere, ac omnem exactiſſimam diligentiam, de qua per publica documenta fidem etiam facere teneantur, capi facere. Et ſi eos capere nequiverint, ſtatim commiſſum homicidium univerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus Oppidorum circumvicinorum, ad quæ declinabunt, aut declinare poterunt, notificari. Communitates vero, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditionem tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam devenerit, eos apprehendere, ſeu apprehendi. Quod ſi non potuerint, ſimiliter id Univerſitatibus, ſeu incolis, & habitatoribus vicinorum Oppidorum, & locorum, ad quæ declinabunt, aut veriſimiliter declinare, poterunt inſinuare, & captos ad eorum Judices ordinarios traducere, & tradere, ſub ſimilibus pœnis teneantur, & debeant, ſtatuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus.

Facultates quibuſcūque conceſſas abſolvendi homicidas revocat.

§.10. Et ne facilitas veniæ incentivum præbeat delinquendi, quibuſvis dictæ Sedis Legatis etiam de latere, ac Nunciis, & Provinciarum Rectoribus, necnon noſtris, & dictæ Romanæ Eccleſiæ Vicariis in temporalibus pro tempore exiſtentibus, & præfatis Communitatibus omnem ſuper abſolutionibus homicidiorum hujuſmodi per Nos, & Prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac Sedem eamdem ſub quavis forma, & verborum expreſſione conceſſam, approbatam, & innovatam, auctoritatem, & facultatem revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus. Et ſi quando ſimiles abſolutiones per Nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices, ac Sedem præfatam concedi contigerit, illas per Judices, & Officiales, ad quos pertinet, niſi trinæ literæ Apoſtolicæ, ſub intervallo unius menſis pro ſingulis literis hujuſmodi expreſſa derogatione præſentium, deſuper emanaverint nullatenus admitti, vel obſervari volumus.

Executores iſtius Conſtitutionis deputat.

§.11. Quocirca dilectis filiis Franciſco tit. S. Mariæ in Tranſtyberim Presbytero Cardinali, noſtro, & pro tempore exiſtenti Camerario, Cameræ Apoſtolicæ Clericis, & Præſidentibus, ac univerſis, & ſingulis Legatis Provinciarum noſtrarum, & aliis Rectoribus, & Gubernatoribus, ac Officialibus Civitatum, Terrarum, & partium prædictarum, Nobis, & dictæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubjectarum, Motu ſimili mandamus, quatenus præſentes literas ſolemniter, in ſingulis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia, & ſingula in eis contenta inviolabiliter obſervari faciant, & mandent. Contrafacientes quoſvis cujuſvis ſta-

Digitized by Google

ſtatus, gradus, ordinis, vel præeminentiæ ſint, ſententias, cenſuras, & pœnas ante dictas damnabiliter incurriſſe daclarent, & declarationem hujuſmodi per eos faciendam, in libris maleficiorum conſcribi, & adnotari mandent, & faciant. Necnon capitales prædictas ſententias a Miniſtris Juſtitiæ abſque alicujus incurſu irregularitatis exequi procurent. Reales autem irremiſſibiliter exigant, invocato etiam ad hoc ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Necnon pro exactione pœnarum pecuniarum hujuſmodi contra Communitates, & Univerſitates, ac eorumdem inobedientium in temporalibus dominorum vaſallos, propter eorum hujuſmodi inobedientiam, repræſalias concedant, nec realiter, & cum effectu exequi faciant.

Domicelli, & Barones remittant homicidas, & eorum complices ad Officiales Sedis Apoſtolicæ.

§.12. Attentius hortantes, & requirentes in Domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus dominos d.Regni, necnon illius Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore exiſtentes, ut præfatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, captoſque ad Præſides noſtrarum Provinciarum, unde ipſi homicidæ, fautores, & complices originem traxerint, conduci, & eis realiter conſignari ſimiliter cum effectu faciant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.13. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ dicti Prædeceſſores in præfatis eorum literis voluerunt non obſtare, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici &c.

Nulli ergo &c. Si quis, &c.

Dat.P.An.I. 12. Junii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimoquarto, pridie Idus Junii, Pont. noſtri Anno primo.

X.

Approbatio Congregationis Clericorum Regularium (qui deinde Theatini nuncupati ſunt) cum elargitione omnium gratiarum, & privilegiorum Congregationis Canonicorum Regular. Lateranen.

CLEMENS PAPA VII.

Venerabili fratri Jo. Petro Epiſcopo Theatino, & dilecto filio Cajetano Presbytero Vicentino, ac eorum ſociis, & ſucceſſoribus.

Quidam magis quiete Deo ſervire volentes, ſub habitu clericali, in communi, & de communi vivere cœperunt, & vota ſubſtãtialia emittere volẽtes, aſſenſum Papæ petierunt.

EXponi nobis nuper feciſtis, quod vos, & nonnulli alii ejuſdem propoſiti, ſocii veſtri, divina, ut creditur, inſpiratione ducti, cupientes cum majori animi quiete Deo ſervire, & illi magis pio deſiderio adhærere poſſe, tria ſubſtantialia religioſæ vitæ, paupertatis ſcilicet, caſtitatis, & obedientiæ vota emittere, & ſub ſolito, ac communi habitu clericali in unum habitantes, & in communi viventes, ac Deo humiliter, & devote, quantum ipſe dederit, ſervientes, ſub noſtra, & Apoſtolicæ Sedis humili, & immediata ſubjectione, & ſpeciali protectione, clericalem vitam ducere decreviſtis, ſupplicarique Nobis feciſtis, ut de noſtræ, atque hujus ſanctæ Sedis Apoſtolicæ plenitudine poteſtatis, ſolitaque clementia, in præmiſſis benigne annuentes, de eis, quæ ad hujus vitæ propoſitum conducere, aut quomodolibet expedire videntur, vobis ſociis, ſucceſſoribuſque veſtris providere dignaremur.

Qui eis illum impartitur, eoſdẽque ſub Sedis Apoſtolicæ protectione recipit.

§.1. Nos, qui omnium Chriſtifidelium piis, & honeſtis deſideriis libenter annuimus, veſtrum in hac parte laudabile deſiderium, plurimum in Domino commendantes veſtriſque hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis, & cuilibet veſtrum, ut quandocumque viſum fuerit, poſſitis tria ſubſtantialia religioſæ vitæ, ut petitis, Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ vota publice emittere, & in manibus cujuſcumque Presbyteri ſæcularis, vel cujuſvis Ordinis regularis, ſolemniter profiteri, ac ſub ſolito, & communi habitu clericali, ſubque nomine, & nuncupatione Clericorum Regularium in communi, ac de communi viventes, in locis religioſis, aut ſæcularibus, prout vobis ab illis, quorum loca ipſa fuerint, conceſſum fuerit, ſeu expedire videbitur, ſub noſtra, & ſanctæ hujus Sedis Apoſtolicæ immediata ſubjectione, & ſpeciali protectione in unum habitare.

Præpoſitumque eligendi.

§.2. Atque ex vobis, inter vos ſingulis annis Superiorem eligere, Præpoſitum nuncupandum, qui uſque ad triennium, & non ultra confirmari poſſit.

Alios ad religionem recipiendi.

§.3. Alioſque quoſcumque ſæculares clericos, quavis dignitate fulgentes, ſeu laicos, qui, Deo inſpirante, ad hujuſmodi vitæ propoſitum, & communem vivendi modum ſeſe conferre voluerint, recipere, & poſt annuam probationem, ad talem trium votorum profeſſionem, in manibus Superioris, ſeu Præpoſiti emittendam, ad hujuſmodi communem vivendi modum admittere.

Conſtitutioneſque opportunas edendi facultatem concedit.

§.4. Necnon ſtatuta quæcunque, ordinationes, & conſtitutiones, de omnibus, & ſingulis, quæ ad hujuſmodi vitæ propoſitum conducere, moreſque, & inſtitutum honeſte, & devote clericaliter vivendi concernere videbuntur, de Miſſis præcipue, & aliis divinis officiis, ſeu horis canonicis, prout vobis melius videbitur, celebrandis, & recitandis, licita tamen, & honeſta, rationabilia, & bonis moribus, & ſacris canonibus non contraria, facere, edere, & pro tempore facta, edita corrigere, reformare, & in parte, vel in totum immutare, ac de novo alia, prout vobis expedire videbitur, inſtituere, & ordinare, ac juxta illa vivere, quæ poſtquam a vobis condita, edita, reformata, inſtituta, aut immutata, & ordinata, ac Nobis, ſeu ſucceſſoribus noſtris exhibita fuerint, Apoſtolica auctoritate approbata, & confirmata ſint, & eſſe cenſeantur.

Privilegia, & gratias Congregationis Canonicorum

§.5. Et ut omnibus, & ſingulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, Indulgentiis, facultatibus, libertatibus, au-

cto-

Lateranenſi ſ elargitur.

ctoritatibus, indultis, favoribus, conceſſionibus, & gratiis ſpiritualibus, & temporalibus, quibus potiuntur, & gaodeot, aut in futurum potientur, & gaudebunt, Canonici Regulares Lateraneuſis Congregationis, perſonæ, & loca eorum, vos, perſonæ, & loca veſtra, uti, potiri, & gaudere poſſitis. Quorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & de verbo ad verbum inſertis haberi volumus, ita ut literæ Apoſtolicæ ſuper eiſdem privilegiis, exemptionibus, conceſſionibus, & gratiis, eiſdem conceſſis, vel pro tempore concedendis, motatis dumtaxat nominibus, cognominibus, & diebus, ad libitum veſtrum expediri poſſint, perinde ac ſi illa omnia, & ſingula non ſolum per clauſulas generales, ſed per eorum teuorum de verbo ad verbum expreſſionem, & inſertionem, fuiſſent vobis per has noſtras literas, ſub hac ipſa die, expreſſe, & ſpecialiter conceſſa, tenore præſentium ex certa uoſtra ſcientia, & ex Apoſtolicæ plenitudine poteſtatis, vobis, ac ſociis, & ſucceſſorihus veſtris, in perpetuum concedimus pariter, & indulgemus, & ad præmiſſa omnia, & ſingula quihuſcumque impedimentis, & contradictionibus amotis, liberam plenamque auctoritatem, & facultatem elargimur.

Contrariis derogat.

§.6. Non obſtantibus nomine, dignitate, & officio Epiſcopali, quæ Joanni Petro ſupradicto per alias noſtras literas reſervavimus, Apoſtoliciſque, aut aliis geueralibus, aut ſpecialibus conſtitutionibus, ordinationibus, etiam juramento, aut alia quavis firmitate roboratis, etiam ſi quæ ſpecialiter, ſeu de verbo ad verbum exprimenda eſſent, quæ pro expreſſis haberi, & quibus, quoad effectum præſeutium dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, aliiſque contrariis non obſtantihus quibuſcumque.

Dat.P. An.I. die 24. Junii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 24. Junii 1524. Pontificatus noſtri Anno I.

XI.

Declaratio circa expenſas ſieri permiſſas Militiæ de Calatrava, Ordinis Ciſtercienſis, de communi Theſauro dictæ Militiæ.

*De huc Militia atque Theſauro, vide in Conſtitut.XXI. Tom.III. Part.III. Julii II. fol.*305. Romani, *& alia iu Conſtitut.IV. Adriani VI. fol.*8. Dum iutra.

CLEMENS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex ex injuncto ſibi deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officio, ad ea libeoter intendit, per quæ ſinguli Chriſtifideles ſub Regularibus præſertim Militiis, pro fidei Catholicæ defenſione inſtitutis militautes, expenſas neceſſarias, & alia onera eis pro tempore incumbentia, abſque aliquo conſcieutiæ ſcrupulo ſubire valeant, eorumque, & Catholicorum Regum deſuper ſibi ſupplicaotium votis libenter annuit, prout id conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Julius II. edidit Conſtitutionem, de qua hic.

§.1. Sane cariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Rex Illuſtris in Imperatorem electus, qui etiam Caſtellæ, Legionis, Aragonum, & Utriuſque Siciliæ Rex, per Sedem Apoſtolicam deputatus, Militiæ de Calatrava Ciſtercienſis Ordinis perpetuus Adminiſtrator extitit, ſuo, & dilectorum filiorum univerſorum, Priorum, Pręceptorum, Fratrum, & Militum dictæ Militiæ hujuſmodi per dilectum filium Ramirum Nuñez de Aguilera Præceptorem domus de Meſtanca Militiæ, & Ordinis prædictorum, Toletanæ Diœceſis, Nuntium ſuum ſuper hoc ad Nos deſtinatum, nuper Nobis exponi ſecit, quod poſtquam olim pro parte clar. mem. Ferdinandi Aragonum, & Siciliæ prædictorum tunc Regis, ac ejuſdem Militiæ perpetui Adminiſtratoris per Sedem eamdem etiam deputati, ſelicis recordationis Julio Papæ II. Prædeceſſori noſtro expoſitum fuerat, &c. *Omittitur reſiduum narrativæ, quia ipſa Bulla Julii in Tom.III. Part.III. fol.*305. Romani.

Poſtea ex Theſauro, ſub hac Militia de Calatrava, in caſus hic relatos exponere conſuevit, ſed pro conſcientiæ ſecuritate, hujus Pontificis permiſſio petitur.

§.2. Dicta Militia ex tunc Theſaurum ipſum juxta formam ſtatutorum, ordinationum, & literarum prædictarum habere. Et licet exiode omnes, & ſingulas expenſas pro neceſſitatibus, negotiis, rebus, honore, & utilitate ejuſdem Militiæ, ac illius Monaſteriorum, & locorum, illorumque onerum eis pro tempore incumbentium neceſſarias ſupportare, & facere potuiſſe credunt; tamen ipſi, vel eorum aliqui, qui timoratæ, & ſcrupuloſæ conſcientiæ exiſtunt, pro eorum conſcientiarum tutiori cauthela, illas, quas hactenus facere conſueverunt, & alias ſimiles, vel diſſimiles neceſſarias expenſas, ſive ſint pro defenſione, & protectione prædictis, ſive etiam pro Monaſteriis, & aliis locis dictæ Militiæ, eorumque ſabricis, aut etiam pro expeditione quarumcumque literarum etiam Apoſtolicarum in favorem Militiæ, & Monaſteriorum, locorum, ac perſonarum prædictorum expediendarum, ac ſatisfactione, ſeu remuneratione illorum, qui pro earum expeditione, ac aliis eorum, & ſingulorum rebus, negotiis, utilitate, vel honore, anxilium, conſilium, vel favorem præſtiterint, & aliorum onerum eis pro tempore incumbentium ſupportatione, & ex Theſauro prædicto, juxta providam ordinationem, deliberationem, & conſilium Caroli Regis in Imperatorem electi, & pro tempore dictæ Militiæ Adminiſtratoris, ſeu Magiſtri, & Capituli Generalis, vel Seniorum, Priorum, Præceptorum, Fratrum, & Militum dictæ Militiæ Adminiſtratoris, libere ſacere cuperent. Qoare pro parte Caroli Regis in Imperatorem electi, ſeu Adminiſtratoris, ac Priorum, Præceptorum, Fratrum, & Militum modernorum prædictorum Nobis ſuit humiliter ſupplicatum,

tum, quatenus eis in præmiſſis oportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pōtifex de Theſauro expenſas, de quibus hic certo modo fieri indulget.

§.3. Nos igitur eorum laudabili deſiderio in præmiſſis annuentes, ac Priores, Præceptores, Fratres, & Milites modernos prædictos, eorumque ſingulos, a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, Carolo Regi in Imperatorem electo, & Adminiſtratori, ac pro tempore exiſtenti Magiſtro, ſeu Adminiſtratori, necnon Maiori, & aliis Præceptoribus, Prioribus, Fratribus, & Militibus modernis, & pro tempore exiſtentibus Militiæ hujuſmodi, quod ipſi de cetero perpetuis futuris temporibus omnes, & ſingulas expenſas tam pro Militia, quam Monaſteriis, & aliis locis, eorumque fabricis, rebus, & perſonis prædictis, quam etiam pro expeditione quarumcumque literarum etiam Apoſtolicarum pro eis, & aliorum ſingulis, ac aliorum onerum eis incumbentium, necnon ſatisfactione, remuneratione, & recompenſatione illorum, qui in illis, & aliis eorum negotiis, rebus, commodo, utilitate, favore, honore, vel oneribus ſuis, aliquid fecerint, aut ad id faciendum conſilium, conſenſum, & favorem præſtiterint, ex Theſauro prædicto, de conſilio Capituli Generalis, vel ſaltem Diffinitorum, aut Seniorum illius, facere libere, & licite valeant, indulgemus, ac ipſæ expenſæ ſic pro tempore factæ, quando videlicet per Carolum Regem in Imperatorem electum modernum, ac pro tempore exiſtentem Adminiſtratorem, vel Magiſtrum, de Diffinitorum, & Seniorum in ejus Curia pro tempore reſidentium, quando vero per Diffinitores, & Seniores, aut Capitulum prædictos etiam modernos, & pro tempore exiſtentes de Caroli Regis in Imperatorem electi Adminiſtratoris moderni, & Magiſtri pro tempore etiam exiſtentium prædictorum ejuſdem Militiæ factæ fuerint, bene factæ ſint, & eſſe cenſeantur, ac pro bene factis habeantur, & reputentur, ſtatuimus, & ordinamus, ac literas Prædeceſſoris hujuſmodi etiam ad præmiſſa extendimus, & ampliamus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac Militiæ, & Ordinis, eorumque Monaſteriorum, & locorum prædictorum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, omnibus, quæ idem Prædeceſſor noſter, in dictis literis voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Dat. P. An. II. die 13. Jan.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimoquinto, Idus Januarii, Pont. noſtri anno ſecundo.

XII.

Facultas Collegii deputatorum Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Urbe, componendi pro ſubventione dictæ Fabricæ ſuper legatis, Loco Pio, vel perſonæ incertæ, aut ignotæ, & pro male ablatis, maleve ablatorum reſtitutione relictis, ac bonis Eccleſiarum, & beneficiorum occupatis, &c.

Illud Collegium erexit hic Pont. in Conſtit. 3. Admonet, *ſupra fol.* 31.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Dudum admonentes nos cura regiminis, & auctoritate Pontificali inducente, ut ad ea potiſſimum intenderemus, per quæ glorioſi Principes terræ Petrus videlicet, & Paulus Apoſtoli, qui primum Evangelium Dei in Alma Urbe prædicarunt in eaque poſtquam Chriſtianam Religionem ibidem plantaverant, ac univerſum Orbem Sacræ Doctrinæ ſplendore, & plurimis miraculis repleverant, glorioſi Martyrii coronam ſub eodem perſecutore, ac eadem die ſuſceperunt, eo majori veneratione a Chriſtifidelibus colerentur, quo majoribus meritis, inter alios Apoſtolos excelluerunt.

Julius II. juſſit Baſilicam S. Petri deſtrui, & magnificentius reædificari, ut in ejus Conſt. XXVIII Tom. III. Par. III. fol. 313.

§.1. Quia tamen Salvator noſter Jeſus Chriſtus Petrum aliorum Apoſtolorum Principem, & eum, ejuſque Succeſſores plenitudinem habere voluit, mente revolvimus ad noſtrum officium pertinere, ut poſtquam fel. rec. Julius Papa II. Prædeceſſor noſter exiſtimans quemadmodum ipſe Petrus Apoſtolorum Princeps haberetur, ita etiam Baſilicam ſub ejus invocatione in dicta Urbe dedicatam, ædificii pulchritudine, & magnificentia inter alias principatum obtinere debere, ipſam propterea, demoliendam duxerat, ut eam ædificio longe ampliori, & magis admirabili reficeret, & inſtauraret.

At ipſe & ſucceſſores Pontifices hoc opus perficere non voluerūt.

§.2. Quod ipſe Julius morte præventus, ſucceſſive Leo X., & Adrianus VI. Romani Pontifices, etiam Prædeceſſores noſtri variis cauſantibus impedimentis perficere non potuerunt, id omni conatu, ac totis viribus aggrederemur, dignum quin potius debitum duximus, quod illius Fabrica etiam communi favore, & diligentia proſequenda eſſet.

Et ideo hic Pontifex ad curandam perfectionem d. Fabricæ Collegium Deputatorum inſtituit, ut in Conſtit. 3. ſup. fol. 31.

§.3. Et ut Fabrica ipſa proſperiores ſucceſſus amplecteretur, ac pia Chriſtifidelium ſuffragia pro eadem Fabrica eroganda fideliter exigerentur, conſervarentur, & in Fabricam ipſam, & non alium uſum converterentur, providere volentes, revocatis per nos primitus quibuſcumque Officialibus præfectis ad opus dictæ Fabricæ, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis forent, etiamſi Pontificali dignitate,

tate, aut Cardinalatus honore præfulgerent per dictos Prædeceſſores, & nos, ac Sedem Apoſtolicam eatenus deputatis, ac omnibus commiſſionibus, & facultatibus eis conceſſis, & factis, eiſque ab hujuſmodi præfectione, & aliis officiis, ac commiſſionibus abſolutis, unum Collegium Fabricæ Beati Petri de Urbe nuncupandum omnium Oratorum Chriſtianorum Regum, & Principum, Rerumque publicarum, ac ſingularum nationum, in noſtra Romana Curia degentium Curialium digniorum ex eis numerum ſexaginta non excedentium, ad hoc de mandato noſtro tunc electorum, loco quorum pro tempore decedentium, vel ſe diutius abſentantium, alii earumdem nationum ſimiliter eligi poſſent, ſic tamen quod dictum numerum ſexaginta non excederent, auctoritate Apoſtolica Motu proprio ereximus, & conſtituimus, ipſique Collegio adminiſtrationem, curam, & directionem, ac omne regimen dictæ Fabricæ plenarie commiſimus, prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur.

Et modu pro ſubventione ejuſdem Fabricæ, dat Collegio auctoritatem concedendi ſuper.

§.4. Cognoſcentes autem ad tanti operis abſolutionem, facultates Cameræ Apoſtolicæ quam pluribus debitis, & aliis oneribus gravatæ, non ſufficere, & opus ipſum tam ſublime, & excelſum, ad finem optatum, abſque piis, & largis Chriſtifidelium erogationibus, & aliis ſubſidiis, perduci non poſſe, ac conſiderantes indulgentias, & alias gratias, tam ſpirituales, quam temporales, per præfatos Prædeceſſores in favorem dictæ Fabricæ conceſſas jamdudum expiraſſe, Motu ſimili, & ex certa ſcientia, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, præfatis Collegio, & ab eis ad infraſcripta, in genere, vel in ſpecie deputandis, aut ſubdelegandis, ut ad biennium a publicatione præſentium literarum in valvis dictæ Baſilicæ tribus diebus continuis facienda computandum, & deinde ad noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, cum quibuſcumque utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, tam Eccleſiaſticis, etiam Religioſis, quam Sæcularibus per totum Orbem conſtitutis.

Male ablatis incertis.

§.5. Super quibuſcumque male ablatis, incertis, vel per uſurariam pravitatem quæſitis, etiam certis quæ fœnerator ab alio fœneratore extorſiſſet, & quæ ipſe requiſitus uſuras reſtituere paratus non eſſet.

Debitis Eccleſiæ cui Romana ſuccederet Eccleſia

§.6. Vel alicui privatæ Eccleſiæ deberentur, in quibus tamen Romana Eccleſia de jure communi ſuccedere poſſet.

Reſtituendis perſonis incertæ.

§.7. Ac etiam bonis, quæ ad alicujus manus perveniſſent, & illa habentes quibus reſtitui deberent, ignoraverint, vel dubitaverint, quamquam male ablata per eos non exiſtant, ſeu alias illa ad eos pervenerint.

Legatis piis incertis.

§.8. Et ſimiliter de eis, quæ Deo, ejus Sanctis, & eorum intuitu pauperibus, & aliis piis locis in genere, & abſque ulla ſpeciali determinatione, & propriis nominibus perſonarum non expreſſis, pure in diem, vel ſub conditione, etiam per viam ſubſtitutionis, vel tranſlationis, aut alias quomodolibet relicta fuerunt, ac biennio, & beneplacito hujuſmodi durantibus relinquentur, tam pro præterito, quam futuro temporibus, etiam ante illorum purificationem, vel diei adventum, aut ceſſionem componere, ita ut ſoluta aliqua quantitate pro dicta Fabrica eiſdem Collegio, ſeu deputandis, vel ſubdelegandis ab eis dumtaxat, a reliquorum ſic relictorum, male ablatorum, ac per uſurariam pravitatem extortorum, ſeu ad eos alias pervenerint, & cui ea reſtituere debeant, dubitanter ignorant, ut præfertur, reſtitutione abſoluti exiſtant, & ultra reſtituere minime teneantur, eis concedere.

Inexactis etiam Ordinario donatis, vel relictis pro incertis, &c.

§.9. Ac illa, quæ tempore publicationis literarum Indulgentiarum Julii, & Leonis, ac Adriani Prædeceſſorum, hujuſmodi inexacta remanſerunt, etiam ſi illa Ordinariis pro ipſis tamen incertis quomodolibet relicta, donata, & quæ eis quovis modo obvenerint. Necnon quæ ab ipſis Ordinariis, vel eorum nomine, poſt ipſam publicationem, exacta, & eis quoquomodo ſoluta, ac etiam quæ ante ipſam publicationem pro ipſis certis, aut incertis perſonis, & locis non debebantur, ſed poſt publicationem prædictam poſtea deberi cœperunt, etiam ſi ea Ordinariis, ut præmittitur, relicta, donata, aut obventa, tamquam eis indebita per ipſos Collegium, & deputandos, ſeu ſubdelegandos ab ipſis nomine dictæ Fabricæ libere exigi, ac repeti, & aſſequi poſſe, & debere decernimus, etiam cenſuris Eccleſiaſticis, ac pecuniariis pœnis, aliiſque juris remediis opportunis, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Bonis Eccleſiarum, & beneficiorum reſtituendis, &c.

§.10. Ac cum quibuſcumque, qui bona Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumlibet haberent, & judicialiter deficientibus probationibus, ad illorum reſtitutionem compelli non poſſent, etiam ſi per eos probari poſſet.

Relictis pro male ablatis.

§.11. Quæ bona omnia, ac quæcumque legata, & alias quomodolibet etiam hæreditatis titulo pro male ablatorum reſtitutione relicta hactenus, & quæ relinqui, ac largiri contigerit in futurum biennio, & beneplacito hujuſmodi durantibus in quibuſcumque teſtamentis, donationibus cauſa mortis, codicillis, aut aliis ultimis voluntatibus per quoſcumque, & ubicumque factis.

Legatis piis locis, & perſonis incertis, vel abſentibus & ignoratis.

§.12. Et quæ durante biennio, & beneplacito hujuſmodi fient quibuſcumque incertis Eccleſiis, & piis locis, aut perſonis ſimiliter incertis, vel abſentibus, taliter quod propter ipſorum abſentiam merito ab eis notitia haberi non poſſet.

Reſtituendis ei, cui receptio non competit.

§.13. Ac etiam quæ reſtitutioni ſubjacerent, ſed in eis, vel ad ea perſonis, quibus illa fieri deberet, receptio non competeret.

Exponendis in prandiis, conviviis, & ſpectaculis, in diebus feſtivitatum.

§.14. Necnon omnes, & ſingulas pecunias, & res alias, quæ in prandiis, ac conviviis, & publicis ſpectaculis, in aliquibus celebritatibus ex voto ſtatuto, ſeu conſuetudine in aliquibus locis exponi conſueverunt,

Digitized by Google

runt, & biennio, ac beneplacito hujuſmodi durantibus exponi debent.

Declaratio quod prædicta procedant etiam ſi ſuper his, & aliis lis ubique pendeat.

§.15. Etiam ſi ſuper illis, & aliis quibuſcumque rebus, & bonis ad dictam Fabricam quomodolibet ſpectantibus, & pertinentibus, inter ipſam Fabricam, & quoſvis alios coram olim Præſectis, & Officialibus ejuſdem Fabricæ, aut dilectis filiis ſupradictæ Cameræ Clericis, ſeu Curiæ cauſarum Cameræ ejuſdem generali Auditore, vel quibuſcumque aliis Judicibus, & Commiſſariis quavis auctoritate fungentibus, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant in Romana Curia, vel extra eam, lis etiam in ſecunda, vel ulteriori inſtantia indeciſa pendeat, ad ipſam Fabricam applicamus.

Commiſſio omnium cauſarum Fabricam concernentium Judici d. Fabricæ juxta cōtinentiam Bullæ hanc præcedentis.

§.16. Ac omnes, & ſingulas cauſas eamdem Fabricam concernentes, in quavis inſtantia, ut præmittitur, pendentes, earum omnium ſtatum, & merita præſentibus pro expreſſis habentes, a dictis Judicibus, & Commiſſariis harum ſerie avocamus, illaſque in eo ſtatu, in quo reperiuntur, præfatis Collegio juxta facultates eis in dictis prioribus literis noſtris per nos conceſſas, ulterius ad audiendas, cognoſcendas, decidendas, & fine debito terminandas committimus.

Auctoritas d. Collegii ad cōponendum, cum occupantibus bona Eccleſiarum, & beneficiorum.

§.17. Super reſtitutione bonorum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum hujuſmodi, competenti recepta portione, vel quantitate pro eis in Fabrica hujuſmodi convertenda ſimiliter componere, & ipſos ſic ea tenentes ab ulteriori eorum reſtitutione libere abſolvere, & quod illa retinere libere, & licite poſſint in poſterum eis concedere.

Electionemque Confeſſorum dandi, eleemoſynam Fabricæ præſtantibus.

§.18. Ac eiſdem Chriſtifidelibus qui cum præfatis Collegio, ſeu deputandis, vel ſubdelegandis ab eis de aliqua eleemoſyna pro dicta Fabrica convenerint, ut idoneum poſſint eligere confeſſorem, ſæcularem, vel cujuſvis Ordinis etiam Mendicantium Regularem, qui eorum confeſſione diligenter audita pro commiſſis per eligentem delictis, & exceſſibus, ac peccatis quibuslibet quantumque gravibus, & enormibus, etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis caſibus, ac cenſuris Eccleſiaſticis, etiam ab homine ad alicujus inſtantiam latis de conſenſu partium, etiam ratione interdicti incurſis, & quorum abſolutio dictæ Sedi eſſet reſervata (præterquam machinationis in perſonam Summi Pontificis, occiſionis Epiſcoporum, aut aliorum Prælatorum, & injectionis manuum violentarum in illos, & alios Prælatos, falſificationis bullarum, & literarum Apoſtolicarum, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ac ſententiarum, & cenſurarum occaſione Aluminum Tulphæ noſtræ, ac de partibus infidelium ad fideles contra prohibitionem noſtram delatorum incurſarum) ſemel in vita, & in mortis articulo, & in non reſervatis caſibus, totiens quotiens id petierint, eos abſolvere, ac eis in mortis articulo plenariam omnium peccatorum indulgentiam, & remiſſionem impendere, ac pœnitentiam ſalutarem injungere. Necnon emiſſa per eos vota quæcumque, ultramarino, ingreſſus Religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis, in utilitatem dictæ Fabricæ, ſi confitentis ad id acceſſerint facultates, ſin autem, in alia pietatis opera commutare. Ac juramenta quæcumque ſine alicujus præjudicio relaxare, ac ſimoniæ in ordinibus, vel beneficiis Eccleſiaſticis commiſtæ labe pollutos, ad ipſum opus contribuentes ſimiliter abſolvere, & cum eis ſuper irregularitate, ſi quam cenſuris hujuſmodi ligati Miſſas, & alia divina officia non tamen in contemptum clavium celebrando, aut alias in divinis ſe immiſcendo, ſeu alias quomodolibet etiam beneficia Eccleſiaſtica præmiſſorum occaſione, vel alias debitæ occupando, præterquam ratione homicidii voluntarii, & bigamiæ contraxerint, & ut in ſuſceptis ordinibus miniſtrare, ac ſi quæſita beneficia Eccleſiaſtica, quæ ex tunc eis de novo collata cenſeantur, retinere libere, & licite valeant diſpenſare, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſive notam ex eis provenientem abolere, ac eis fructus per eos indebite perceptos, etiam ratione omiſſionis horarum canonicarum, & divinorum officiorum remittere poſſit, liceatque eiſdem Chriſtifidelibus Euchariſtiam, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta ab eodem Confeſſore, vel alio Sacerdote cujuſvis Ordinis etiam Mendicantium Regulari per eos eligendo quocumque tempore, præterquam in Paſchate Reſurrectionis, & ſine alicujus præjudicio recipere, ac ipſorum decedentium corpora etiam tempore interdicti auctoritate ordinaria appoſiti Eccleſiaſticæ tradi poſſint ſepulturæ ſine pompa, ac quæcumque Eccleſiam, vel Capellam per eos eligendam devote viſitando tot, & ſimiles indulgentias, ac peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerentur, ſi ſingulis diebus Quadrageſimalibus ſingulas dictæ Urbis, & extra eam Eccleſias, quæ a Chriſtifidelibus propter ſtationes Urbis viſitari ſolent, perſonaliter viſitaſſent. Ac ut eiſdem Quadrageſimalibus, & aliis temporibus prohibitis, ovis, butyro, caſeo, & aliis lacticiniis, carnibus vero de utriuſque Medici conſilio uti, frui, & veſci libere, & abſque conſcientiæ ſcrupulo poſſint, & valeant, ipſique Collegium, & quibus vices ſuas in genere, vel in ſpecie duxerint committendas, poſſint ſummam pecuniariam pro præmiſſis declarare, taxare, & limitare. Ac facultatem eligendi confeſſorem hujuſmodi per eorum patentes literas eorum ſigillo ſigillatas, etiam abſque inſertione præſentium literarum concedere. Necnon nobilibus, & Presbyteris, ac graduatis, indulgere, ut habeant altare portatile, ſuper quo cum debitis reverentia, & honore in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis, etiam non ſacris, & Eccleſiaſtico interdicto ordinaria auctoritate interpoſitis, dummodo cauſam non dederint hujuſmodi interdicto, etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diurnam lucem, in ſua, & ſuorum familiarium domeſticorum præſentia Miſſas, & alia divina officia per ſeipſos, qui Presbyteri ſunt, aut pro tempore erunt, cele-

Digitized by Google

celebrare, ſeu per alios Sacerdotes celebrari facere, ac tempore interdicti hujuſmodi divinis intereſſe libere poſſint, auctoritate Apoſtolica præfata tenore præſentium licentiam, & facultatem concedimus.

Inhibitio adverſus contravenientes.

§.19. Mandantes univerſis, & ſingulis locorum Ordinariis, Abbatibus, & aliis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & præeminentiæ exiſtant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac quingentorum ducatorum auri Fabricæ prædictæ applicandorum pœnis ipſo facto incurrendis, ne publicationem, & prædicationem earumdem præſentium in eorum Civitatibus, & Diœceſibus, ubi, & quando, ac quotiens opus fuerit, faciendam impedire, neve aliquid prætextu publicationis petere, aut etiam a ſponte offerentibus recipere, aut in præmiſſis, & circa ea aliquam fraudem, vel dolum committere. Nec illos, quos abſolvi, & cum quibus diſpenſari vigore præſentium ab ipſis Collegio, vel deputandis, aut ſubdelegandis ab eis contigerit, quovis modo moleſtare, vel impedire, aut pœnas aliquas pro caſu, in quo, ut præfertur, diſpenſatum fuerit, ex ſtatuto, vel conſuetudine, ſeu alias exigere per ſe, vel alium, ſeu alios quovis modo audeant, vel præſumant, ac decernentes confeſſionalibus per præfatos Collegium, & deputandos, vel ſubdelegandos ab eis, pro tempore conceſſis, & eorum ſigillo dumtaxat munitis plenariam fidem adhiberi debere.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.20. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſvis aliis applicationibus, & conceſſionibus dictorum legatorum, & incertorum ablatorum, ac privilegiis, & indultis Apoſtolicis quibuſcumque Ordinibus, Eccleſiis, Hoſpitalibus, & aliis Piis Locis, ac miſerabilibus perſonis, in genere, vel in ſpecie ſub quibuſvis verborum formis, & clauſulis, etiam Motu proprio, & ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſimilibus forſan factis, & conceſſis, aut in poſterum fiendis, & concedendis, necnon dictarum, & ſimilium facultatum, & gratiarum ſuſpentione, per nos in præſenti anno Jubilei ad ſimiliter noſtrum, & dictæ Sedis beneplacitum de fratrum noſtrorum conſilio facta, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de ipſis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ſervanda eſſet, illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe de ſimili noſtra ſcientia, & poteſtatis plenitudine derogamus, ac cuiquam nolumus ullatenus ſuffragari, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus, vel eorum Ordinibus ab eadem Sede indultum exiſtat, quod interdici &c.

§.21. Verum quia difficile foret præſentes &c.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

Si quis &c.

D.P. An.II. 1.Junii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimoquinto, Kalendas Junii, Pontificatus noſtri Anno II.

XIII.

Privilegia, indulta, & exemptiones Auditorum Rotæ Romanæ.

CLEMENS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CONvenit æquitati Romani Pontificis digna pro meritis præmia compenſantis, illis potiores gratias, & favores impartiri efficaciter, qui non ſolum pro ipſo Romano Pontifice, ſed etiam pro univerſali Eccleſia, ac Sedis Apoſtolicæ honore, & perſonis ad illam confluentibus juſtitia miniſtranda graviora ſolicitudinis ſtudia, prompta voluntate jugiter perferre, & facti evidentia deſignante majora eidem Sedi devotionis obſequia ſtudioſius impendere dignoſcuntur, ut exinde eorum devotio augeatur, & fides illorum cunctis plenius innoteſcat, ac alii eorum exemplo ad ſimilia propenſius excitentur.

Cauſa hujus Cõſtitutionis.

§.1. Hinc eſt quod nos debita conſideratione penſantes continuos labores, quos dilecti filii cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & eorum Locatenentes, nunc, & pro tempore exiſtentes circa cauſas ipſas audiendas, & fine debito decidendas ad publicam utilitatem, & ejuſdem Romani Pontificis honorem permaximum in dies noſcuntur ſubſtinere, ac propterea volentes eos, qui etiam noſtri, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis Capellani exiſtunt, condignis favoribus, & prærogativis, prout debitum reputamus, proſequi.

Privilegium circa pluralitatem beneficiorum.

§.2. Motu proprio, non ad ipſorum Auditorum, & Locatenen. vel aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, cum eiſdem Auditoribus, & Locatenen. nunc & pro tempore exiſtentibus, ac eorum ſingulis, ut quæcumque quatuor curata, ſeu alias invicem incompatibilia ſecularia, aut uno, vel duobus, ſeu tribus ex eis, ſeu abſque illis unum cum cura, vel ſine cura, cujuſvis etiam Cluniacen. vel Ciſtercien. Ordinis regulare, necnon quæcumque alia tria ſimilia, vel diſſimilia ſub ſingulis tribus tectis quarumcumque trium Cathedralium etiam Metropolitanarum, vel Collegiatarum, aut aliarum Eccleſiarum conſiſtentia, alias ſe invicem, & cum dictis incompatibilibus beneficiis compatientia beneficia Eccleſiaſtica, etiam ſi alterum beneficiorum ſub eiſdem tectis conſiſtentium cum cura, aut quomodolibet eorum Canonicatus, & præbenda, & tam illa

Digitized by Google

illa, quam incompatibilia ſęcularia dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in Cathedralibus etiam Metropolitan. vel Collegiatis, & dignitates ipſæ in Cathedralibus etiam Metropolitanis poſt Pontificales majores, ſeu Collegiatis Eccleſiis hujuſmodi principalis, aut tria ex eis Parochiales Eccleſiæ vel earum perpetuæ Vicariæ ſeu talia mixtim, Regulare vero beneficia hujuſmodi Prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, dignitas etiam Conventualis, perſonatus, adminiſtratio, vel officium fuerint, & ad Prioratum, præpoſituram, præpoſitatum, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia hujuſmodi conſueverint, qui per electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarum, ſi eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus alias canonice conferantur, aut ipſi eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere, & inſimul ſæcularia in titulum, ac regulare in commendam ſub eiſdem tectis conſiſtentia, videlicet ſi duo Canonicatus, & duæ præbendæ, ac totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia ad annum a die habitæ pacifice per eos utriuſque illorum poſſeſſionis computandum duntaxat. Si vero alia fuerint, ac incompatibilia ſæcularia, necnon regulare beneficia hujuſmodi, quoad vixerint retinere, illaque ſimul vel ſucceſſive, ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, quoties eis placuerit dimittere, & eidem commendæ cedere, ac loco dimiſſi, vel dimiſſorum aliud, vel alia ſimile, vel diſſimile, aut ſimilia, vel diſſimilia beneficium, ſeu beneficia Eccleſiaſticum, vel Eccleſiaſtica, quatuor duntaxat curata, ſeu alias invicem incompatibilia ſæcularia, aut cum uno, vel duobus, ſeu tribus ex eis, vel abſque illis unum cum cura, vel ſine cura cujuſvis etiam Cluniacen. vel Ciſtercien. Ordinis regulare, necnon quæcunque tria alia ſimilia, vel diſſimilia ſub ſingulis tribus tectis quarumcumque trium Eccleſiarum conſiſtentia, alias, ut præfertur, compatientia ſimiliter recipere, & inſimul ſæcularia in titulum, regulare in commendam ſub eiſdem tectis conſiſtentia, videlicet ſi duo Canonicatus, & duæ præbendæ, aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia ad annum, ut præfertur, computandum. Si vero alia fuerint, ac incompatibilia, necnon regulare beneficia hujuſmodi dummodo inter ipſa quatuor incompatibilia ſæcularia plures quam tres Parochiales Eccleſiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ, & ſub ſingulis tribus tectis conſiſtentia poſt dictum annum duo Canonicatus, & duæ præbendæ, aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia, ac regulare baneficia hujuſmodi officium clauſtrale non exiſtant, quoad vixerint, ut præfertur, retinere, necnon debitis, & conſuetis ipſius regularis beneficii ſupportatis oneribus de reſiduis illius fructibus, redditibus, & proventibus, ſicuti illud in titulum pro tempore obtinentes de illis diſponere, & ordinare potuerunt ſeu etiam debuerunt (alienatione tamen quorumcumque bonorum immobilium, & prætioſorum mobilium dicti regularis beneficii eis penitus interdicta) diſponere, & ordinare libere, & licite valeant. Ac quod ipſi Auditores, & Locatenentes, ac eorum ſinguli, naturales in omnibus regnis, dominiis, & provinciis exiſtant, ac in ipſis, & eorum ſingulis quæcumque quoſcumque, & qualiacumque cum cura, & ſine cura beneficia Eccleſiaſtica ſæcularia, & regularia, etiam ut præfertur, qualificata alias eis canonice conferenda perinde ac ſi ibidem oriundi, & nati fuiſſent, etiam recipere, & retinere libere, & licite poſſint, ac de illis aut qualitate locorum in eorum literis mentionem facere minime teneantur. Quodque ratione quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum curatorum, ſeu ex ſtatuto, fundatione, aut alias ſacros etiam Presbyteratus ordines requirentium per eoſdem Auditores, & Locatenentes, ac eorum ſingulos pro tempore obtentorum uſque ad ſeptennium a fine anni a jure conceſſi computandum, ad aliquem ex ſacris ordinibus hujuſmodi promoveri minime teneantur, nec ad id a quoquam inviti coarctari poſſint auctoritate Apoſtolica tenore præſentium de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus, eiſque pariter indulgemus.

Facultas abſolvendi ſicut Ordinarii.

§.3. Et inſuper præfatis Auditoribus, & Locatenentibus, & eorum cuilibet, ut omnes, & ſingulas utriuſque ſexus perſonas quarumcumque Parochialium Eccleſiarum, ac dignitatum, vel aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum curam animarum habentium per eos pro tempore obtentorum, per ſe ipſos vel alios ab eis deputandos earumdem perſonarum confeſſionibus diligenter auditis, in omnibus, & ſingulis caſibus in quibus Ordinarii locorum de jure, vel conſuetudine abſolvere poſſint, quoties ad eos confeſſionis cauſa confugerint, abſolvere, eiſque pœnitentiam ſalutarem injungere.

Teſtandique etiam de bonis acquiſitis ex beneficiis.

§.4. Necnon de omnibus, & ſingulis bonis mobilibus, & immobilibus ubilibet conſiſtentibus cujuſcunque quantitatis, & qualitatis, etiam ſi in pecunia fuerint, quæ ad eos, & eorum quemlibet, etiam Archiepiſcopos, vel Epiſcopos etiam ratione ſuarum, quibus nunc præeſſe dignoſcuntur, aut aliarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum, ad quas eos transferri contigerit, Eccleſiarum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, ſæcularium, & regularium, obtentorum, & obtinendorum quomodolibet pertinent, & pertinebunt, acquiſitis, & acquirendis, tam in vita, quam etiam ultima voluntate eorum inter conſanguineos, & alias quaſcumque perſonas, ac loca, necnon pro expenſis funerum, ac remuneratione eorum, qui ſibi viventibus ſerviverint, diſponere, erogare, teſtari, codicillari, ac illas alias in pios, & quoſcumque alios tamen licitos uſus, prout eis videbitur expedire, convertere, libere, & licite valeant.

Transferendi & etiam reſignandi beneficia &c.

§.5. Ac prædicta, necnon omnia, & ſingula alia beneficia Eccleſiaſtica cum cura, ſæcula-

ſæcularia, & quorumvis Ordioum regularia per ipſos Auditures, & Locatenentes, ac eorum ſingulos in titulum, & commendam, ac invicem ſeu aliis ad eorum vitam unita, pro tempore obtenta, necnon in quibus, & ad quæ jus eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus competit, & competere poterit in futurum, ac de quibus eis proviſum, etiam illorum poſſeſſione non habita, ſeu provideri mandatum, vel conceſſum fuerit, ſimpliciter aut pro alio, vel aliis ſimili, vel diſſimili, aut ſimilibus, vel diſſimilibus beneficio, ſeu beneficiis Eccleſiaſtico, vel Eccleſiaſticis, cum quibuſvis perſonis cum eis permutare volentibus, ac cauſa permutationis hujuſmodi, in qua tamen nulla illicita pactio, ſeu ſimoniaca pravitas interveniat, in quorumcumque ordinatorum locorum, aut Canonicorum Metropolitan., vel aliarum Cathedralium Eccleſiarum, ſeu aliarum perſonarum in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutarum ad id per eos eligendorum, vel eligendarum manibus extra Romanam Curiam, præfatæ Sedis, vel cujuſvis alterius licentia, ſuper hoc minime requiſita, reſignandi, & commendis, necnon juri, & conceſſionibus etiam literis Apoſtolicis oon confectis cedendi, ac diſſolutioni unionum hujuſmodi conſentiendi, ipſiſque Ordinariis, Canonicis, & perſonis io dignitate conſtitutis, reſignationes, & ceſſiones hujuſmodi ab eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus, ſimpliciter, vel ex eadem cauſa etiam permutantibus perſonis ex dicta cauſa dumtaxat extra eamdem Curiam auctoritate prædicta recipiendi, & admittendi, ac uniones, annexiones, & incorporationes prædictas diſſolvendi. Necnon ea, quæ ſimpliciter reſignaverint, & quorum commendis, ant juri, & conceſſionibus ceſſerint, ſeu unionum diſſolutioni conſenſerint perſonæ, ſeu perſonis idoneæ, vel idoneis ad id per ipſos Auditores, & Locatenentes nominandæ, ſeu nominandis, & quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus, quibus, & non aliis etiam ſi ante reſignationes, ſeu ceſſiones hujuſmodi per eos nominatæ fuerint, conferri poſſint, & quæ ex eadem cauſa cum eis permutantibus. Quæ vero ipſæ compermutantes perſonæ reſignaverint beneficia hujuſmodi etiam ſi, ut præfertur, qualificata, & compermutantium hujuſmodi ſimilem facultatem non habentium beneficia hujuſmodi diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſervata, ſeu affecta fuerint, eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus conferendi, & de illis etiam providendi: ac omnia, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, ac exequendi plenam, & liberam auctoritate, & tenore prædictis motu ſimili facultatem concedimus.

Privilegium ei ca reſidentiam.

§.6. Ac eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus, & eorum ſingulis etiam in dicta Curia, ant aliquo Beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura per eos pro tempore obtentorum reſidendo, in aliis Beneficiis Eccleſiaſticis ſimiliter per eos in quibuſvis Eccleſiis, ſive locis pro tempore obtentis reſidere minime teneantur, nec ad id inviti compelli poſſint. Et nihilominus omnes, & ſingulos fructus, redditus, & proventus beneficiorum prædictorum etiam, ut præfertur, qualificatorum cum ea integritate (quotidianis diſtributionibus dumtaxat exceptis) libere percipere valeant, cum qua illos perciperent, ſi in eiſdem beneficiis perſonalitec reſiderent, dictiſque beneficiis per Cappellanos, ſeu Vicarios idnneos ad eorum nutum amovibiles in divinis deſervire, & animarum curam illis imminentem exercere, ac quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrari facere, quotiens opus fuerit, Diœceſani loci, & cujuſvis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita, libere, & licite valeant, nec ad reſidendum in illis per quempiam cogi poſſint.

Facultas recitandi horas canonicas horis poſtpoſitis.

§.7. Eiſque, & eorum cuilibet, ut quoad vixerint, quoties eis placuerit, per ſe ipſos, aut cum uno, vel duobus ſociis etiam familiaribus ſuis per eos pro tempore eligendis horas canonicas diurnas pariter, & nocturnas, ac alia divina officia ſecundum uſum, & morem Romanæ Eccleſiæ, etiam anticipatis, vel poſtpoſitis horis dicere, & recitare libere, & licite valeant. Nec ipſi, aut eligendi ſocii hujuſmodi ad alium uſum ſuper hoc obſervandum teneantur, nec ad id a quoquam etiam ratione beneficiorum Eccleſiaſticorum per eos pro tempore obtentorum inviti poſſint coarctari.

Facultas eligendi Confeſſores, qui in caſibus reſervatis (exceptis hic expreſſis) abſolvere poſſint. Quod declaratur hic in fin.

§.8. Quodque ipſi, & eorum ſinguli aliquem Presbyterum ſæcularem, vel cujuſvis Ordinis regularem in corum poſſint, & quilibet eorum poſſit eligere confeſſionem, qui vita eis comite in caſibus dictæ Sedi reſervatis (præterquam offenſæ Eccleſiaſticæ libertatis; criminum hæreſis, rehellionis, aut conſpirationis in perſonam, vel ſtatum Romani Pontificis, ſeu Sedem Apoſtolicam, falſitatis literarum Apoſtolicarum, ſupplicationum, & commiſſionum, invaſionis, deprædationis occupationis, devaſtationis terrarum, & maris, dictæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubjectorum, offenſæ perſonalis in Epiſcopum, vel alium Prælatum, prohibitionis devolutionis cauſarum ad Romanam Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ſemel ſingulis annis, & quoties de eorum morte timendum extiterit, in aliis vero, quoties fuerit opportunum, confeſſione eorum diligenter audita pro commiſſis eis debitam abſolutionem impendat, & injungat pœnitentiam ſalutarem, necnon vota quæcumque (ultramarino, liminum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac S. Jacobi in Compoſtella, ac Caſtitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commntare valeat, quodque confeſſor, quem duxerit eligendum omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, etiam ſemel ſingulis annis, & quoties de eorum morte timendum fuerit, ut præfertur, plenariam remiſ-

remiſſinnem a pœna, & culpa eis in ſinceritate fidei, unitate Rnmanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & devotione noſtra, & ſucceſſnrum noſtrorum Rnmanorum Pontificum cannnice intrantium perſiſtentibus dicta auctoritate Apoſtolica concedere poſſit, ſic tamen quod idem Confeſſnr de eis, de quibus fuerit alteri ſatisfactio impendenda, eis per eos, ſi ſupervixerint, vel alios, ſi forſan tunc tranſierint, faciendam injungat, quam ipſi, vel illi facere teneantur.

Privilegium celebrandi ante diem, & in locis interdictis.

§.9. Liceatque eis habere altare portatile cum debitis revereutia, & honore, ſuper qun in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis, ſine juris alieni præjudicio, & cum qualitas negotinrum pro tempore ingruentium id exegerit, & autequam eluceſcat dies, circa tamen diurnam lucem: Et ſi forſan ad loca interdictn Eccleſiaſtico, tam nrdinaria, quam Apoſtolica auctnritatibus ſuppoſita ipſos declinare coutigerit, in illis, clauſis januis, non pulſatis campanis, & ſubmiſſa voce, excommunicatis, & interdictis excluſis, in enrum, & ſamilarium ſuorum domeſticorum, ac ſex aliarum perſonarum utriuſque ſexus per eos, & eorum quemlibet eligendarum præſentia, dummodo ipſi, vel illi cauſam nnn dederint iuterdicto, nec id eis contigerit, quod ſpecialiter interdici poſſint, per ſe ipſos, qui Presbyteri fuerint, aut proprium, vel alium Sacerdntem idoneum Sæcularem, vel Regularem, Miſſas, & alia divina officia celebrari, ſeu celebrari facere, & Eccleſiaſtica Sacramenta recipere, ac eorum tempore interdicti hujuſmodi decedentinm cnrpora Eccleſiaſticæ tradi poſſint ſepulturæ etiam cum aliqua funerali pompa.

Facultas conſequendi Stationes Urbis, proprium Capellam viſitādo.

§.10. Et inſuper duas Eccleſias, ſeu duo, vel tria Altaria in locis ubi ipſos Auditnres, & Locatenentes, ac eorum quemlibet pro tempore morari contigerit, per eos, & eorum quemlibet pro tempore eligendas, ſeu eligenda ſingulis diebus Quadrageſimalibus, & aliis anni temporibus, & dum in Curia reſederint, eorum propriam Capellam, diebus tamen audientiæ, viſitandn, ſingulas indulgentias, & peccatnrum remiſſinnes conſequantur, quas conſequerentur, ſi ipſi eiſdem temporibus, & diebus Baſilicas, & Eccleſias Stationum Urbis, & extra eam ad id deputatas perſonaliter viſitarent.

Facultas circa eſum carnium

§.11. Eiſque, & eorum cuilibet, ac enrum familiaribus prædictis, vel diebus, & temporibus, quibus eſus carnium, ovorum, caſei, butyri, & alinrum lacticiniorum eſt probibitus, eiſdem nvis, caſeo, butyro, & aliis lacticiniis, ac de utriuſque Medici conſilio carnibus abſque conſcientiæ ſcrupuln uti, & veſci.

Privilegium circa expectativas.

§.12. Ipſique Auditnres, & Locatenentes nunc, & pro tempore exiſtentes, ac eorum ſinguli literas gratiarum expectativarum, quoties eas generaliter concedi contigerit, abſque aliqua ſignatura deſuper expedienda in prima earum expeditinne ad tres collationes per eorum quemlibet eligendas, & tria beneficia cujuſcumque taxæ, ſeu annui valoris illnrum fructus, redditus, & prnventus fuerit, etiam ſi unus ex dictis beneficiis alias ſub enrumdem Auditorum, eorumve Locatenentium gratiis expectativis, eorumve collatinnum mutationibus, revalidationibus, & extenſionibus pro tempore cnmprehenſis eidem diſpoſitioni Apoſtolicæ ex quavis cauſa, præterquam ratione vacationis illius apud Sedem prædictam aut familiaritatis continuæ commenſalitatis noſtræ, & tunc viveutis Romani Pontificis, aut cujus tempore vacationis ad id conſenſus requirendus foret alicujus dictæ Eccleſiæ Cardinalis generaliter reſervatum, vel ex generali Apoſtnlica reſervatinne, ac alias quomodolibet affectum fuerit expedire, & ipſum beneficium ſic generaliter reſervatum, ſeu affectum acceptare, conſequi, & obtinere, necnon beneficia ſub hujuſmodi gratiis expectativis, & illarum collatinnum mutatinuibus, revalidationibus, & extenſionibus comprehenſa, etiam in enrum a dicta Curia abſentia per Procuratorem, tam in dicta Curia, quam extra eam, etiam in genere acceptare, & de illis etiam provideri facere, ac alias diligentias requiſitas per ſe, vel alios facere, ac inſtrumenta in ſpecie ex ſuis notis generalibus acceptationum, & aliarum diligentiarum prædictarum extrahi facere, & nbtinere, ac Nntarii ſic in geuere rogati inſtrumenta in ſpecie ex ſuis notis generalibus deſuper facta ad inſtantiam Auditorum, & Lncateuentium prædictorum, ac quos id concernet extrahere dumtaxat, & publicare poſſint reſpective, & debeant.

Indultum circa formam publicādi proviſiones beneficiorum.

§.13. Et ad ſatisfaciendnm regulæ ſive cnnſtitutinni de publicandis acceptatinnibus, & prnviſionibus, ac illis intimandis poſſeſſnribus, ſeu eis ad judicium evocandis pro tempore editæ, etiam ratione prædictarum expectativarum, aut aliarum gratiarum, & reſervationum quarumcumque minime teneantur. Ac eorum fratres, & nepotes, tam deſcendentes, quam Collaterales, ac amicus, ſeu benevolos, & familiares ipſorum in totn, vel in parte, aut ſimpliciter, vel quoad unam, vel plures, ſeu ſingulas gratiarum expectativarum eis prn tempore conceſſarum, & illarum mutationum, revalidatinnum, & extenſionum collatinnis proſequendis antelationibus, prærngativis, privilegiis, & indultis eiſdem Auditnribus, & Locatenen. in aſſecutione beneficiorum vigore gratiarum hujuſmodi acceptandorum prn tempore conceſſis loco ſui nominare, & quod ſic nominatis prærogativis Auditoribus, & Locatenen. conceſſis, & concedendis hujuſmodi in aſſecutionibus beneficinrum Eccleſiaſticorum ſnb collationibus, ad quos nominati fuerint comprehenſorum, quæ vigore literarum deſuper conficiendarum duxerint acceptanda, uti, potiri, & gaudere, ac in omnibus, & ſingulis, quibus ipſi Auditores, & Locatenentes immediate præferuntur (dilectis filiis literarum Apoſtolicarum de Majori Præſidentia Abbreviatoribus, & earumdem literarum Scriptnribus dumtaxat exceptis) immedia-

mediate præferri, & anteferri valeant, ac ſi ejuſdem Palatii Auditores vere, & non ficte, aut aggregati per privilegium exiſterent, ita tamen quod Auditores ipſi ſuas gratias expectativas, ac illarum extenſiones, & collationum mutationes, ſeu revalidationes proſequentes præſatis nominatis etiam qualitercumque qualificatis omnino præferantur, & preſerri debeant.

Indultum pro Bullis gratis pro eis expediendis.

§.14. Quodque ſinguli Auditores, & Locatenentes præfati quaſcumque proviſionum, commeodarum, diſpenſationum, unionum ad vitam, præfectionum, reſervatioonm fructuum, penſionum, & aliorum quorumcumque, ac facultatum, mandatorum, gratiarum, & indultorum, ac alias literas gratiam, vel juſtitiam, ſeu mixtim concernentes a Sede prædicta etiam ratione quarumcumque dignitatum etiam Epiſcopalium, Archiepiſcopalium, & Monaſteriorum, aliorumque beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque pro tempore per eos a Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus pro tempore exiſtentibus, ac Sede prædicta qualitercumque impetrandas, ac ſibi etiam motu ſimili, & ex certa ſcientia concedendas, & de perſonis eorum conſiſtorialiter faciendas in dilectorum filiorum Abbreviatorum, Scriptorum bullarum, ac regiſtri, necuon qui etiam de noſtris Apoſtolicis gratiis expectativis taxam recipiunt, Sollicitatorum literarum Apoſtolicarum, necnon Secretariorum, & Procuratorum Audientiæ noſtræ literarum contradictarum, ab aliis quibuſvis dictæ Curiæ officiis gratis cum ſubſcriptione videlicet (gratis pro Auditore, ſeu Locumteoente Rotæ) per Reſcribendarium literarum eorumdem ſaciendis expedire poſſint, ſint, debeant, dicta auctoritate Apoſtolica earumdem tenore præſentium, motu ſimili pariter indulgemus: Mandantes nunc, & pro tempore exiſtentibus literarum prædictarum Reſcribendario, & aliis Scriptoribus, & Abbreviatoribus, Sollicitatoribus, Secretariis, dictæ Audientiæ Procuratoribus, & quibuſvis aliis dictæ Romanæ Curiæ Officialibus expeditioni literarum hujuſmodi pro tempore Præſidentibus, & Miniſtris, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, privationis, & ſuſpenſionis ſuorum officiorum, & perceptionis emolumeotorum eorumdem pœnis, per eos, ad quos pertinuerit, & qui eas gratis ſubſcribere, vel concedere noluerint, eo ipſo incurrendis abſque alio noſtro, aut Succeſſorum noſtrorum, & Sedis prædictæ ulteriori mandato, eas gratis ſubſcribant, & per omnia uſque ad plumbum, & alia neceſſaria incluſive omni contradictione, & dilatione ceſſante expediant.

In ſolidum exemptionis ab Ordinariis.

§.15. Propterea Auditores, & Locatenentes prædictos nunc, & pro tempore exiſtentes, ac eorum quemlibet, ipſorumque beneficia, & officia Eccleſiaſtica, ac bona quæcumque, quæ obtioent, & poſſideot, & in futurum obtinebunt, & poſſidebunt, ſub Beati Petri, & Sedis prædictæ, ac noſtra protectione, auctoritate Apoſtolica, & tenore ſupradictis pari motu ſuſcipimus, & ab omni juriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate quorumcumque Legatorum, & etiam de latere, ac Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & Ordinariorum, illorumque Vicariorum, Officialium, Locatenentium, & Judicum, etiam a dicta Sede deputatorum ounc, & pro tempore exiſteotium.

Privilegium exemptionis a decimis gabellis, &c.

§.16. Ipſoſque, ac eorum res, & bona propria, tam in Urbe quam extra eam, a ſolutione, & exactione quarumcumque decimarum etiam Apoſtolica auctoritate prædicta pro tempore impoſitarum, pedagiorum, gabellarum, bullettarum, & quorumcumque aliorum ooerum, tam ordinariorum, quam extraordinariorum ubicumque locorum exiſtentium liberamus, liberoſque, immunes, & exemptos omnino facimus, conſtituimus, & deputamus, & declaramus. Ita quod Legati, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Judices prædicti etiam ratione delicti, ſeu cootractus, aut rei, de qua ageretur, ubicumque committatur delictum, ioeatur contractus, aut res ipſa conſiſtat, nullam in eos, aut eorum aliquem ſe illorum beneficia, officia, & bona hujuſmodi, juriſdictionem, correctionem, viſitationem, dominium, ſuperioritatem, & poteſtatem exercere, aut excommunicationis, aliaſve ſententias, cenſuras, & pœnas proferre. Nec exactores decimarum, gabellarum, pedagiorum, & onerum hujuſmodi eos ad aliquam ſolutiooem cogere, compellere, & coarctare, aut quicumque alii cujuſcumque dignitatis, ſtatus, conditionis, & præeminentiæ Eccleſiaſticæ, vel mundanæ exiſtant, eos ſuper præmiſſis, aut illorum uſu, etiam prætextu cujuſcumque criminis, vel delicti facti, vel perpetrati ex eorum officio, vel ad inſtantiam quorumcumque directe, vel indirecte quovis quæſito colore, vel iogenio moleſtare, aut alias quomodolibet impedire quoquomodo præſumant.

Clauſulæ preſervativæ hujus Conſtitutionis.

§.17. Decernentes, & declarantes præſentibus literis, necnon præmiſſis, & aliis privilegiis, & indultis quibuſcumque eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus pro tempore conceſſis ex quavis etiam neceſſario exprimenda cauſa, vel occaſione per Nos, & Sedem eamdem in genere, vel in ſpecie, etiam per Conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu Cancellariæ Apoſtolicæ regulas etiam cooſiſtorialiter pro tempore editas, aut quaſcumque alias literas Apoſtolicas, etiam quod tenores, & formæ illorum habeaotur pro expreſſis, ſeu alias clauſulas, & decreta quæcumque in ſe continentes, etiam quibuſvis dictæ Curiæ Officialibus, etiam præfatis Scriptoribus pro tempore conceſſas, ſeu etiam vigore implicitæ derogationis latiſſime extendere io ſupplicationibus deſuper pro tempore ſignatis appoſitæ derogari, ſeu illa revocari, caſſari, ſuſpeodi, aut in aliquo alterari, ſeu revocata, ſuſpenſa, vel alterata cenſeri. Aut ipſos Auditores,

Digitized by Google

res, & Locatenentes ſub eiſdem clauſulis compræhenſos, vel eos illarum prætextu, niſi in eiſdem deſuper pro tempore ſignatis ſupplicationibus illorum omnium nomina propria, & cognomina ſpecifice expreſſa fuerint, exprimi non poſſe, ſed ſemper eoſdem Auditores, & Locatenentes, ac in eis conceſſa privilegia, indulta, & literas hujuſmodi ab illis exceptos, & excepta, ac privilegia, indulta, & literis eis conceſſa prædicta valida, & efficacia exiſtere, & ipſis Auditoribus, & Locatenentibus ſuffragari, & quidquid in contrarium pro tempore factum fuerit, pro non facto haberi debere, necuon ex tunc de novo eo ipſo conceſſa, & innovata, ac in priſtinum ſtatum reſtituta, repoſita, & plenarie reintegrata eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§.18. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios etiam S. R. E. Cardinales, & Palatii hujuſmodi cauſarum Auditores in qualibet cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper iis a quoquam quavis auctoritate etiam per Nos, & Sedem prædictam ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit.

Executores iſtius Conſtitutionis.

§.19. Quo circa Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & dictæ Urbis Gubernatori, ac in eadem Urbe, & ejus diſtrictu noſtro in ſpiritualibus Vicario generali pro tempore exiſtentibus per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Auditorum, & Locatenentium, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra eaſdem præſentes, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ipſoſque Auditores, & Locatenentes nunc, & pro tempore exiſtentes illas pacifice gaudere, necnon fructus prædictos eis juxta dicti indulti de illis percipiendis in abſentia hujuſmodi tenorem integre miniſtrari, non permittentes eos per locorum Ordinarios, & dilectos filios Eccleſiarum prædictarum Capitula, ſeu quoſcumque alios ad reſidendum in eiſdem Eccleſiis ſive locis compelli, aut alias ſuper præmiſſis contra præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari, contradictores, moleſtatores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.20. Non obſtantibus ſi dicti Auditores, & Locatenentes in eiſdem Eccleſiis, ſive locis primam non fecerint reſidentiam perſonalem. Ac ſuper Idiomate quoad Parochialem Eccleſiam, & de non concedendo alicui gratiam expectativam extra nationem ſuam, ac uon acceptando vigore cujuſvis gratiæ expectativæ aliquod beneficium generaliter reſervatum ſeu affectum, necnon de inſinuandis, & publicandis acceptationibus beneficiorum vigore gratiarum expectativarum acceptatorum, & aliis diligentiis faciendis pro tempore editis, dictæ Cancellariæ regulis, ac felicis recordationis Bonifacii VIII. contra exemptos edita, quæ incipit *Volentes*, ac etiam per quam conceſſiones de fructibus in abſentia percipiendis ſine præfinitiune temporis fieri prohibentur necnon quæ incipiunt. Sicut bonus paſtor, & quibus diſponitur, quod nullus vigore facultatum per Sedem prædictam pro tempore conceſſarum aliqua beneficia Eccleſiaſtica reſignare poſſit, niſi illorum poſſeſſionem pacificam per quatuor menſes habuerit, & nihilominus beneficia ipſa in odium reſignantium vacare cenſeantur eo ipſo, Sixti IV. & Innoc. VIII. ac per quas tertia pars omnium bonorum, de quibus per quoſcumque Prælatos vigore quarumcumque facultatum eis per Sedem prædictam conceſſarum teſtari, ſeu alias diſponi contigerit, Cameræ prædictæ Apoſtolicæ pro illius neceſſitatibus applicata dicitur, Alexandri, Sixti, & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, ac Lateranen, etiam noviſſime celebrati, & generalis Conciliorum, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, necnon Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus, ac quibuſvis per Nos de noſtrorum, & dictæ Romanæ Eccleſię Cardinalium familiarium continuorum commenſalium, & aliis beneficiis Eccleſiaſticis per Nos, & Sedem eamdem factis, & pro tempore faciendis ſpecialibus, vel generalibus reſervationibus, affectionibus, necnon legibus Imperialibus, & municipalibus, ac Regnorum, Provinciarum, Eccleſiarum, Monaſteriorum, & locorum in quibus incompatibilia, & alia ſæcularia, ac regularia beneficia hujuſmodi forſan fuerint, ſeu a quibus ipſa regularia beneficia dependere contigerit, & Ordinum quorum illa extiterint, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Regnis, Provinciis, Eccleſiis, Monaſteriis, & locis, ac etiam Cluniacen. & Ciſtercien. Ordinibus, necnon quibuſvis perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis exiſtentibus, etiam dictæ Curiæ Officialibus, & eorum Collegiis, etiam literarum earumdem Scriptoribus præfatis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, etiam per modum ſtatuti perpetui, etiam motu, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, etiam ex quibuſvis, & quantumcumque maximis, & urgentiſſimis etiam neceſſario exprimendis cauſis, ac cum quibuſvis antelationibus, ſuſpenſionibus, reſtitutionibus, declarationibus, atteſtationibus, modificationibus, & aliis efficaciſſimis, & inſolitis, etiam derogatoriarum

derogatoriis, etiam generalibus expreſſe derogantibus, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & quod hujuſmodi privilegia, indulta, & literæ cum conceſſionibus, declarationibus, & decretis, ac aliis in eis contentis clauſulis, ſub quibuſcumque derogationibus, revocationibus,ſuſpenſionibus,vel alterationibus per quaſcumque alias ſimiles, vel diſſimiles literas, gratias, privilegia, facultates, conceſſiones, antelationes, & indulta etiam motu, ſcientia, poteſtatis plenitudine prædictis pro tempore ſactis, etiam in quibus de illis ſpecialis mentio fieret, nullatenus includantur, nec eis quomodolibet derogatum, ſeu illa revocata, ſuſpenſa, vel alterata cenſeantur, ſed ſemper ab illis omnibus excepta exiſtant, & ſi illis demum quovis modo derogaretur, aut derogatum eſſe videretur, quoties eis derogatum ſoret, toties illa cum omnibus in eis contentis clauſulis de novo conceſſa, & in priſtinum ſtatum reſtituta ſore, & eſſe, ac viam ſtipulati contractus inter Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, & Sedem hujuſmodi, necnon Scriptores, & alios Officiales pro tempore exiſtentes, ac perſonas præfatas habuiſſe, & etiam in futurum habere debeant. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, executores, & delegatos, tam in dicta Curia, quam extra eam pro tempore deputatos judicari debeat, ſublata aliter judicandi, & interpretandi facultate, aliiſque etiam efficacioribus decretis, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum dominorum temporalium contemplatione, & alias quomodolibet etiam iteratis vicibus per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac etiam per Nos, & Sedem præfatam conceſſis, & approbatis, ac innovatis, etiam quod Regnorum, & Provinciarum niſi per oriundos, & naturales acceptari vel obtineri, ac Cluniacen., Ciſtercien., & aliorum Ordinum beneficia hujuſmodi, niſi ejuſdem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, aut ipſos Ordines reſpective expreſſe profeſſis, ac de conſenſu Abbatum pro tempore exiſtentium, & dilectorum filiorum Conventuum, Monaſteriorum Cluniacien. & Ciſtercien., Matiſconen. &Cabillonen., Diœceſum, aut aliorum Superiorum aliorum Ordinum prædictor. commendari non poſſint, & alias de illis etiam per Sedem præd. pro tempore factæ commendæ, ſeu de illis in hujuſmodi commendam obtinendis diſpenſationes conceſſæ nullæ ſint, diſponentibus. Quibus omnibus, & eorum ſingulis, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, individua & expreſſa mentio habenda, aut alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac formas, & datas illorum, necnon decreta in eis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent,præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, tamquam de eis plene informati, quoad præmiſſa motu ſimili ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque, aut ſi eiſdem locorum Ordinariis a dicta ſit Sede conceſſum,vel in poſterum concedi contingat,quod Canonicos, Rectores, & perſonas Eccleſiaſticas ſuarum Civitatum, & Diœceſum etiam in dignitatibus, perſonatibus, adminiſtratione, vel officiis conſtitutas per ſubtractionem proventuum beneficiorum ſuorum eccleſiaſticorum, aut alias compellere valeant ad reſidendum perſonaliter in eiſdem, ſeu ſi Ordinariis, & Capitulis, vel quibuſvis aliter communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum vel in poſterum indulgeri contingat, quod Canonicis, Rectoribus, & perſonis ſuarum Civitatum, & Diœceſum etiam in dignitatibus, perſonatibus, adminiſtratione, & officiis conſtitutis, & in illis non reſidentibus, aut qui in eis primam non fecerint reſidentiam perſonalem conſuetam, fructus, redditus, & proventus ſuorum beneficiorum Eccleſiaſticorum in abſentia ſua miniſtrare minime teneantur, & ad id compelli non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel diferri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Declaratio circa indultum reſidentiæ &c. ut ſup.

§.21. Volumus autem quod incompatibilia, ac ſub ſingulis tectis conſiſtentia, & alia ſæcularia, necnon regularia beneficia hujuſmodi debitis propterea non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis, quibus illa immineat,nullatenus negligatur, ſed in eis, quorum fructus in abſentia hujuſmodi eoſdem Auditores, & Locatenentes percipere contigerit, per bonos, & ſufficientes Vicarios, quibus de eorumdem beneficiorum proventibus neceſſaria congrue miniſtrentur, diligenter exerceatur, & deſerviatur inibi laudabiliter in divinis, ac regularis antedicta, & ſub ſingulis tectis conſiſtentium beneficiorum hujuſmodi conſueta onera congrue ſupportentur. Ac quod ipſi Auditores, & Locatenentes infra dictum annum alterum ex duobus Canonicatibus, & duabus præbendis, aut totidem dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, vel officiis ſub eiſdem tectis conſiſtentibus hujuſmodi, quos maluerint pro alio cum retentis Canonicatu, & Præbenda, ſeu dignitate, perſonatu, adminiſtratione, vel officio compatibili beneficio permutare, alioquin illos ex duabus præbendis, ac totidem dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, vel officiis ſub eiſdem tectis conſiſtentibus hujuſmodi, quos primo aſſecuti fuerint, & quos ex tunc dicto anno elapſo vacare decernimus, dimittere omnino teneantur.

§.22. Et

Declaratio, quoad peccata commiſſa ob confidentiam remiſſionis obtinendæ a Confeſſoribus eligendis.

§.22. Et ne, quod abſit, dicti Auditores, & Locatenentes propter hujuſmodi gratiam, vel conceſſionem eligendi Confeſſorem reddantur procliviores ad illicita in poſterum committenda, etiam volumus, quod ſi a ſinceritate fidei, unitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & devotione noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium deſtiterint, aut ex confidentia ejuſdem remiſſionis, vel conceſſionis aliqua forſan commiſerint, conceſſio, & remiſſio, & quoad illas præſentes literæ eis nullatenus ſuffragentur.

Declaratio indulti celebrandi ante diem.

§.23. Ac quod indulto celebrandi, ſeu celebrari faciendi ante diem parce utantur, quia cum in Altaris miniſterio immoletur Dominus noſter Jeſus Chriſtus Dei Filius, qui candor eſt lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, ſed in luce.

Declaratio circa diſpoſitionem bonorum Eccleſiarum.

§.24. Necnon ut in eorumdem Eccleſiaſticorum diſpoſitione bonorum juxta qualitatem reſidui erga Eccleſias, a quibus eadem perceperint, ſe liberales exhibeant, prout conſcientia eorum dictaverit, & animæ eorum ſaluti viderint expedire.

Et intereſſentiæ divinis officiis.

§.25. Ac quod dum divinis officiis in aliquibus Eccleſiis contigerit eos intereſſe, illum morem, qui in eiſdem Eccleſiis obſervabitur circa hujuſmodi horas canonicas dicendas, ſtudeant, obſervare.

Declaratio circa reſignationes beneficiorum &c.

§.26. Quodque ſi ſingulorum beneficiorum prædictorum per eos ſimpliciter reſignandorum, ſeu quorum commendis, aut juri, vel conceſſioni ceſſerint, aut unionum diſſolutioni conſenſerint, fructus, redditus, & proventus vigintiquatuor ducatorum auri de Camera, ſecundum communem extimationem valorem annuum non excedant conferentes; & illi, quibus conferentur, & ſi ex dicta cauſa reſignationes hujuſmodi fiant, ac ſuorum & eis ex eadem cauſa collatorum beneficiorum hujuſmodi fructus, redditus, & proventus inæquales, & majoris valoris, etiam ſi ipſa inæqualitas vigintiquatuor florenos ſimiles ſecundum extimationem prædictam non tranſcendat ſimiliter conferentes prædicti, & illi, quibus beneficia majoris valoris hujuſmodi collata fuerint, de nominibus, & cognominibus perſonarum, & beneficiorum eorumdem, ac diebus factarum collationum hujuſmodi Præſidentes dictæ Cameræ Apoſtolicæ, aut Collectores, vel Subcollectores fructuum, & proventuum eidem Cameræ debitorum in partibus illis pro tempore deputatos infra unum ſi citra, & tres menſes ſi ultra montes collationes ipſæ factæ fuerint, juxta Sixti, & Innocentii Prædeceſſorum prædictorum ſuper hoc editas literas, certificare procurent, alioquin beneficia ipſa ſic collata vacare cenſeantur eo ipſo. Nulli ergo &c. Si quis &c.

Dat. P. An. II. die 5. Aug.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimoquinto, Nonis Auguſti Pontificatus noſtri Anno II.

XIV.

Confirmatio inſtitutionis Monaſterii B. Mariæ Magdalenæ, pro impudicis mulieribus, ad honeſtam vitam ſe convertentibus in Urbe, cum declaratione circa ſpolia impudicarum mulierum ei applicata.

De inſtitutione, ac ejuſdem Monaſterii Judicis juriſdictione, & aliis, vide Leonem X. Conſtit. XLIII. Tom. III. Par. III. fol. 484. Salvator.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUM ex corpore, & anima conſtet homo, & nobilitate ſubjecti actionis nobilitas menſuretur, Chriſtus quod Salvator noſter teſtatus fuerit, gaudium eſſe in cœlo majus ſuper uno peccatore pœnitentiam agente, quam ſuper nonaginta novem juſtis qui non indigent pœnitentia, manifeſte apparet Monaſterium Monialium B. Mariæ Magdalenæ, in quo mulieres carnis libidini, & licentioſæ vitæ antea aſſuetæ caritative recipiuntur, ac in viam Domini diriguntur, earumque, & illas ſequentium animabus æterna ſalus paratur, tanto pauperum hoſpitalia, in quibus Chriſti pauperes hoſpitantur, infirmi curantur, eſurientes cibantur, nudi cooperiuntur, & alia vitæ ſubſidia miniſtrantur; necnon etiam aliarum ſanctimonialium loca excellere, quanto anima corpus, & perpetua tranſitoria, ac cœleſtia terrena, & ſpiritualia corporalia, quantoque millenarius numerus denarium numerum antecellunt.

Pontifex iſte, dum Cardinalis erat fundavit Monaſterium Convertitarum, ut in rub.

§.1. Unde Nos, qui in minoribus conſtituti, & Cardinalatus honore fulgentes, Deo, a quo cuncta bona procedunt, auctore, Monaſterium ipſum fundavimus circa illius conſervationem, augmentum, & propagationem eo diligentius vigilamus, quo opera noſtra ſumpſit exordium, & majori nunc, divina favente clementia, fungimur poteſtate, uberrimamque inde acceptabilem meſſem Deo in dies conſpicimus provenire.

Leo X. confirmavit, & reſtituit, ut in ejus Bulla cit. in rub.

§.2. Dudum ſiquidem fel. rec. Leo Papa X. Prædeceſſor noſter per eum accepto, quod, &c. *Omittitur inſertio hujus Bullæ, ſiquidem ea habetur in loco cit. in rubr.*

Hujus Pontificis approbatio.

§.3. Et deinde dicto Prædeceſſore, ſicut Domino placuit de medio ſublato, nos divina favente clementia ad ſummum Apoſtolatus apicem aſſumpti, &c. ut literarum prædictarum votivus ſuccedat effectus, providè volentes, Motu proprio, non ad alicujus ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium literas prædictas, ac omnia, & ſingula in eis contenta ab earumdem literarum data, & in illorum favorem inde ſecuta quæcumque approbamus, & innovamus, & valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac

Digitized by Google

omnibus, & ſingulis, quorum intereſt, ſuffragari debere, &c.

Gubernatoris, & Confeſſoris munus.

§.4. Et quod Gubernatores dicti Monaſterii ſaltem quolibet menſe ad Monaſterium ipſum accedere, & ex illius Abbatiſſa, ſeu Prioriſſa, & Cappellano, aliiſque perſonis ad hæc opportunis inveſtigare occurrentia, & facere ſicut bonos decet paſtores, ac ſolicite vigilare, ne Monialis aliqua dicti Monaſterii de his, quæ exterius, nec aliqua Perſona non Monialis dicti Monaſterii quicquam niſi de expreſſo conſenſu, & licentia dictorum Gubernatorum ſcire poſſit, ordinare, necnoo quæcumque ſtatuta, & ordinationes licita, & honeſta, Monaſterium, & Eccleſiam hujuſmodi, illorumque Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam, Moniales, Cappellanos, Confeſſores, & perſonas, ac bona quæcumque quomodolibet concernentia, quotiens voluerint, condere, alterare, & mutare, quaſcumque pœnas, de quibus eis placuerit, in contravenieotes apponere.

Alienandi facultas.

§.5. Et quæcumque ſtabilia bona cujuſcumque valoris exiſtant, ad Monaſterium, & Eccleſiam prædicta quomodolibet tunc, & pro tempore pertinentia, pro evidenti utilitate, aut neceſſitate Monaſterii hujuſmodi vendere, & permutare, ac in emphyteuſim perpetuam, vel ad tempus locare, & quocumque alio titulo alienare, dictæ Sedis, vel cujuſvis alterius licentia deſuper minime requiſita.

Eligendique Protectorem hodie Card. unus eligitur.

§.6. Et loco decedentis ex venerabilibus fratribus noſtris Theatino, & Caſertano Epiſcopis, quibus curam dicti Monaſterii in ſpiritualibus commiſimus, alium, ac decedente etiam reliquo, etiam alium, & ſic duos Prælatos, ſi fieri poſſit, ita provectæ ætatis ſicuti ipſi Theatin. & Caſertan. Epiſcopi, & illis in exemplari vita, modeſtia, ſana doctrina, diligenti prudentia, & efficacia ſermonis, ac aliis virtutibus, quibus ipſi Epiſcopi a Deo decorati exiſtunt, ſimiles diligenti diſcuſſione maturaque deliberatione eligere, & tunc Romano Pontifici præſentare, & ſi ipſe Romanus Pontifex ipſos præſentatos, vel eorum aliquem recuſaverit, alium, vel alios ſimiliter eligere, & præſentare, & ſic ſucceſſive, quotiens aliquis ex Prælatis hujuſmodi deſecerit, & tam Prælati, quam Deputati, & Gubernatores prædicti, omnia & ſingula io præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna facere, & exequi.

Gratiæ, & indulgentiæ pro Monialibus, & benefactoribus.

§.7. Quodque Monaſterium, & illius Eccleſia, Abbatiſſa, ſeu Prioriſſa, Moniales, Cappellani, Confeſſores, perſonæ, res, & bona quæcumque, ac ipſam Eccleſiam viſitantes, & eidem Monaſterio bene facientes omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, Indulgentiis, etiam plenariis peccatorum remiſſionibus, indultis, exemptionibus, prærogativis, facultatibus, & gratiis, quibus alia quæcumque Monaſteria quorumcumque Monialium Ordinum, & quorumcumque etiam Mendicantium, & hujuſmodi Societatis Caritatis, illiuſque Confratres, Eccleſia, perſonæ, res, bona quæcumque, ac Eccleſiam Societatis hujuſmodi viſitantes, & eidem Societati beoefacientes quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt in futurum, oon ſolum ad inſtar, ſed æque principaliter uti, potiri, & gaudere.

Spolia meretricum applicantur Monaſterio.

§.8. Quodque tam Corteſanæ nuncupatæ, quam quæ palam in proſtibulis quæſtum faciunt, & alias ex quocumque turpi quæſtu viventes, & quomodolibet etiam in domibus propriis, vel alibi ad inſtantiam certarum perſonarum ſæcularium, vel Eccleſiaſticarum tentæ vitam impudicam ageotes mulieres, quæ quartam, vel quintam partem bonorum ſuorum eidem Monaſterio reliquerint, vel donaverint, aut perpetuo conceſſeriot, teſtamentum condere, & de reliquis earum bunis, prout eis placuerit, diſponere libere, & licite valeant, earumque teſtamenta, ad diſpoſitionem hujuſmodi plenum conſequantur, & cooſequi debeant, quoad omnia effectum. Quæ vero ex eis quartam, vel quintam partem hujuſmodi eidem Monaſterio vere, & cum effectu oon reliquerint, teſtamenti factiones, (præterquam quoad earum prolem de legitimo matrimonio habitam) careant, & ſive teſtamentum, ſive donationem cauſa mortis, vel inter vivos, aut aliam diſpoſitionem fecerint, ſive non (niſi diſpoſitio hujuſmodi in ſavorem ſuæ prolis de legitimo matrimonio procreatæ facta fuerit) earum bona mobilia, ac alia ædificia per eas, aut ex earum bonis pro tempore conſtructa, immobilia, ſemoventia, necnon actiones, & jura quæcumque, etiam extra Urbem ubilibet exiſtentia, etiam ſi ipſæ mulieres recreationis, ſeu viſitandi conſanguineos, vel affines, aut vitandi malum aerem, ſive alias quacumque cauſa extra dictam Urbem, niſi animo amplius non redeundi ad eam, receſſerint, & ibi deceſſerint, etiam ſi bona emphyteutica, & feudalia, etiam Eccleſiaſtica, perpetuo, vel ad tempus exiſtant, eidem Monaſterio perpetuo applicata, & appropriata, ac ejuſdem Monaſterii exiſtere, ipſumque Monaſterium ad eadem opera, ad quæ ipſæ mulieres occaſione bonorum feudalium, vel emphyteuticorum hujuſmodi tenebantur, omnino teneri, & ſi ad certum oumerum generatiooum, aut nominationum eadem bona emphyteutica conceſſa fuerant, Monaſterium ipſum non perpetuo, ſed per viginti annos pro qualibet generatione, ſeu nominatione hujuſmodi bona eadem abſque conſenſu illorum domini directi tenere poſſe, ſi vero emphyteuſis perpetuæ fuerint, illa Monaſterium ipſum in perpetuum tenere valere.

Detinentes earum bona côſignare debent.

§.9. Et contingente obitu alicujus prædictarum mulierum omnes, & ſingulos cujuſcumque ſtatus, conditionis, ac dignitatis Eccleſiaſticæ, vel mundanæ exiſtentes infra decem dies a die obitus hujuſmodi computandos bona mobilia, & immobilia, ac debita, & nomina debitorum, necnon jura, inſtrumenta, ac ſcripturas publicas, vel privata hæreditatis hujuſinodi habentes illa tradere, & ſcientes revelare Camera-

rio,

rio, & uni ex Gubernatoribus dicti Monaſterii teneri, & ſtatim poſt obitum hujuſmodi de tunc repertis, ſacta vero traditione hujuſmodi, etiam de traditis bonis hujuſmodi duo inventaria per Gubernatores Monaſterii hujuſmodi fideliter confici, & unum illorum penes ipſum Camerarium, reliquum vero penes deputatos Societatis hujuſmodi conſervare.

Earum bona quando depoſi debeant.

§.10. Et ſi infra menſem aliquis prætendens in hæreditate hujuſmodi jus habere comparuerit, ipſa bona hæreditaria donec controverſia hujuſmodi terminetur, apud aliquam ædem ſacram, aut virum idoneum conſignanda, poſtmodum prout juſtum, & determinatum fuerit deponi debere. Et deficientes in traditione, aut revelatione hujuſmodi, necnon quicumque, qui impedimentum aliquod indirecte quovis quæſito colore præſtiterint, ſeu per quem ſteterit, quominus depoſitum hujuſmodi integre, & libere amotis omni dolo, & fraude fiat, omnis juris ſibi ad ipſa bona quomodolibet competentis privatum ipſo facto abſque aliqua declaratione exiſtere.

Filii earum ex bonis applicatis Monaſterio ali, & erudiri debēt.

§.11. Necnon Gubernatores Monaſterii hujuſmodi pro tempore exiſtentes ex bonis applicatis hujuſmodi filios, & filias, ſi qui fuerint curialium, & mulierum hujuſmodi, ali, & moribus, imbui, & maſculos aliqua arte, qua honeſte vivere poſſint, erudire facere, fœminas vero nuptui tradere, vel in aliquo Monaſterio Monialium collocare, curamque filiorum, & filiarum hujuſmodi pie, ac diligenter ſuſcipere, & gerere, in quantum vires hæreditatis, & annorum matrum ſuarum ſuppetant, & non ultra debere.

Curati hæc publicent.

§.12. Et quicumque curatus cujuſcumque Parochialis Eccleſiæ dictæ Urbis, quotiens deſuper fuerit requiſitus, præmiſſa in ejus Eccleſia, dum major inibi populi multitudo ad divina convenerit, publicare.

Notarii diſpoſitiones mulierum impudicarum revelare Monaſterio tenentur.

§.13. Et quemcumque Notarium, ac tabellionem præmiſſa, poſtquam de illis notitiam habuerit, curialibus & mulieribus hujuſmodi, ad quarum teſtamenta, ſeu donationes, aut diſpoſitiones rogatus fuerit, antequam notam deſuper ſcribere incipiat, notificare, & ſive ipſæ mulieres quartam, vel quintam partem hujuſmodi reliquerint, aut conceſſerint, ſive non, de illarum teſtamentis, ſeu donationibus, vel diſpoſitionibus quibuſcumque ſaltem Camerario, & uni ex Gubernatoribus dicti Monaſterii, plenam, ac diſtinctam notitiam dare, & facere infra decem dies a die rogitus hujuſmodi computandos omnino teneri, ac efficaciter obligatum eſſe, & Notarium quemcumque in danda notitia hujuſmodi deficientem, pœnam mille ducatorum eidem Monaſterio eo ipſo applicatorum, & ſi illam ſolvere recuſaverit, ſeu deſuper cum Gubernatoribus Monaſterii hujuſmodi non concordaverit, & in recuſatione, aut non concordia hujuſmodi, per octo dies perſeveraverit, pœnam falſi, & perpetuæ inhabilitatis ad notariatus, & quæcumque alia officia in poſterum exercenda incurrere ipſo facto, nec ſibi pœna hujuſmodi, niſi dumtaxat per Confratres dictæ Societatis Caritatis, aut majorem partem illorum ex eis, qui in congregatione ordinaria penes eos fieri ſolita tunc affuerint, aliquatenus remitti, aut relaxari poſſe.

Dubia ſuper præmiſſis emergenda per deputatos Monaſterii decidi, & eorum deciſiones tā quam leges obſervari jubetur.

§.14. Denique quodcumque dubium, quod circa præmiſſa, vel eorum aliquod quodcumque quomodolibet emerſerit, per deputatos, & Gubernatores Societatis Caritatis, ac Monaſterii hujuſmodi, vel eorum majorem partem declarari, decidi, ac determinari libere, & licite poſſe, ac declarationi hujuſmodi tamquam generali legi a Romano Pontifice editæ ubique in omnibus ſtari debere, nec illi quemquam ullatenus contravenire poſſe.

Contractus quoſcumque facien. per deputatos approbantur.

§.15. Ac venditiones, permutationes, locationes, & alienationes faciendas prædictas, ac inde ſecutura quæcumque, quæ ex nunc prout poſtquam factæ fuerint, & e contra, approbamus, & confirmamus, ſuppleműſque omnes, & ſingulos, tam juris, quam facti defectus in eiſdem, ac prædictis literis forſan intervenientes, perpetuæque firmitatis robur obtinere, ac inviolabiliter obſervari debere.

Fides exemplorum.

§.16. Necnon præſentium literarum tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę munitis, eamdem prorſus fidem ubique adhiberi poſſe, ac debere, quæ adhiberi poſſet atque deberet eiſdem præſentibus literis, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Juſſio publicandi.

§.17. Ac præſentes literas poſtquam in Acie Campi Floræ, ac valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac Scalis Palatii Capitolii more ſolito affixæ, & publicatæ fuerint, etiam Notarios prædictos, ac alios quoſcumque, quos quomodolibet concernunt, ad obſervationem omnium, & ſingulorum præmiſſorum arctare, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi eis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Decretum irritans.

§.18. Et ſic per quoſcumque, tam ordinaria, quam delegata, ac mixta auctoritate fungentes Judices, & perſonas ubique judicari, cognoſci, ac decidi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, cognoſcendi, ac decidendi facultate, necnon irritum & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Executores iſtius Conſtitutionis.

§.19. Et nihilominus dilectis filiis Gubernatori, & Vicario dictæ Urbis, ac generali Auditori cauſarum Cameræ Apoſtolicæ nunc, & pro tempore exiſtentibus, necnon univerſis, ac ſingulis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis perſonis per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus eorum quilibet per ſe, vel alium, ſeu alios, auctoritate noſtra faciat præſentes literas, ac in eis contenta quæcumque plenum effectum ſortiri, ac ab omnibus inviolabiliter obſervari, nec permittat quemquam contra tenorem præſentium modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari, contradictores quoslibet, ac rebelles, etiam per quaſcumque, de qui-

quibus eis placuerit, cenſuras, & pœnas, ac alia juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Nos enim Gubernatori, Vicario, & Auditori prædictis, ac eorum cuilibet in præmiſſis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine confectione regiſtri, & ſine quavis tela judiciaria, ſed de manu regia ad requiſitionem cujuſvis ex deputatis, & Gubernatoribus prædictis juſtitiam unica ſententia, etiam per viam mandati executivi adminiſtrandi, & quod decreverint, executioni debitæ demandandi, perinde ac ſi eſſent tres conformes ſententiæ, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, ſublata cuilibet appellandi, ac de nullitate dicendi deſuper qualibet facultate.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.20. Non obſtantibus noſtris de unionibus, & unionum confirmationibus, ac de valore beneficiorum in illorum diſpoſitionibus exprimendo, necnon bon. mem. Bonifacii Papæ Octavi ſimiliter Prædeceſſoris noſtri, & noviſſimi Lateranenſis Concilii, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, ac fundationibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis prædictis, & aliis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, nec non Collegio Cardinalium hujuſmodi, ac Populo Romano, & illius Civibus, ac in Urbe, & in ejus diſtrictu ædificantibus, & aliis quibuſcumque perſonis collegiis, etiam conſiſtorialiter, ac per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſvis irritativis, annullativis, caſſativis, revocativis, modificativis, præſervativis, exceptivis, reſtitutivis, declarativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut exquiſita forma ſervanda foret, & in eis caveatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſſit, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſervandos pro individuo ſervatis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie, ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Dat. P. An. II. 13. Auguſti.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimoquinto, Idibus Auguſti, Pontificatus noſtri Anno II.

XV.

Quod Fratres Minores de Obſervantia Ordinis S. Franciſci poſſint componere cum hæredibus teſtatorum, ſuper legatis Ordini relictis.

Alia de hoc Ordine vid. Conſt. XXVI. Leon. X. Tom. III. Par. III. fol. 450. Ite.

CLEMENS PAPA VII.

Dilectis filiis Miniſtris Provincialibus Ordinis Fratrum Minorum Regularis Obſervantiæ.

Cauſa Conſtitutionis.

NUper pro parte veſtra nobis expoſitum fuit, quod forſan hactenus contigit, & in futurum etiam contingere poſſet, quod aliqui Chriſtifideles devotionem ad veſtrum Ordinem, fratres, & loca ipſius Ordinis gerentes, in eorum teſtamentis, inſtitutione, ſeu legata fecerunt, aut facient, quorum ex veſtræ Religionis regula, & profeſſionis puritate, quam ſervatis, capaces non eſtis. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut cum hæredes inſtituti, ſive executores per hujuſmodi teſtatores deputati in conſcientia ſe gravatos ſentiant ad pias defunctorum voluntates exequendas, deſuper opportuna, vobis, ac ipſis hæredibus, & executoribus conſulere, & providere, de Apoſtolica benignitate dignaremur.

Conceſſio facultatis componendi circa legata teſtatorum.

§.1. Nos cupientes pias ipſorum defunctorum intentiones, & voluntates, quantum fieri poteſt, executioni mandari, & attendentes quod in hujuſmodi legatis, & inſtitutionibus, mens illorum fuerit, & ſit, veſtram relevare penuriam, ac proinde veſtrorum ſuffragiorum ſpiritualium participes fieri, pro exoneratione quoque conſcientiarum dictorum hæredum, & executorum, hujuſmodi veſtris ſupplicationibus, inclinati, tenore præſentium, auctoritate Apoſtolica, decernimus, declaramus, diſponimus, ac firmiter ſtatuimus, & ordinamus, ac vobis concedimus, quod vos ſinguli Miniſtri Provinciales in provinciis veſtris, vel Guardiani, cum aliquibus diſcretis Fratribus domorum, vel locorum, quibus hujuſmodi legata, & inſtitutiones factę fuerunt, vel in poſterum fient, quorum non eſtis (ut præfertur) capaces, mediantibus Procuratoribus, & Syndicis eorumdem locorum cum dictis hæredibus, & executoribus, ſuper præmiſſis inſtitutionibus, & legatis componere poſſitis, & valeatis, prout vobis ſecundum æquitatem, & bonam conſcientiam viſum fuerit, ad certam ſummam, & quantitatem pecuniarum, aut rerum prædictos hæredes, & executores, ſemel tantum, ſolvendam, & tradendam Fratribus, & locis prædictis ad ipſorum relevandas neceſſitates, ſeu ipſa loca fabricanda, facta deſuper ipſis hæredibus, & executoribus, plena, & libera, ac perpetua abſolutione, & quietatione, quæ Apoſtolica auctoritate ſit approbata, & roborata. Ita quod deinceps prætextu talium teſtamentorum, inſtitutionum, & largitorum am-

amplius moleſtati non poſſint, in Judicio, vel extra.

Contrariorũ derogatio.

§.2. Non obſtantibus conſtitutionibus, ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§.3. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, tam in judicio, quam extra adhibeatur, quæ præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

D.P. An.III. 23. Novemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die vigeſimatertia Novembris milleſimo quingenteſimo vigeſimoquinto, Pontificatus noſtri Anno II.

XVI.

Quod in Statu Eccleſiaſtico, cauſæ ceſſionis, & diſcuſſionis bonorum, aut dilationis quinquennalis, ſive beneficii, Cap. *Pervenit*, & Cap. *Odoardus*, ſpatio trium menſium terminentur.

CLEMENS PAPA VII.

Cauſa hujus Cõſtitutionis.

CUM ex multorum relatione non ſine animi noſtri diſplicentia acceperimus, quod nonnulli Dei timore poſtpoſito, & ſuarum animarum, ac honoris proprii immemores, poſt magnum æs alienum contractum, etſi bona ſufficientia pro ſatisfaciendis creditoribus habeant, tamen ad eos illudendos, ac laboribus, & expenſis defatigandos, alii beneficium alternativum, ceſſionis videlicet bonorum, aut dilationis quinquennalis, alii diſcuſſionem bonorum, aut hæreditatibus etiam a Sede Apoſtolica impetrant, quibus impetratis ad expeditionem earumdem minime incumbunt, & dictis gratiis ſe tutos cognoſcentes, & difficile reputantes, quod vel creditores conveniant in eligendo, vel bonorum, & hæreditatis diſcuſſio fiat, pauperes creditores eorum credito, vel deluduntur, vel adeo protrahuntur, ut ipſi fame pereant, vel ut ſæpius evenire ſolet, moriantur, & hæredes eorum, non ita de materia informati a credito eorum penitus excludantur.

Inſtantia triũ menſium præfinitur.

§.1. Nos talibus inconvenientiis obviare volentes, Motu proprio, & ex noſtra certa ſcientia. tenore præſentium decernimus, & declaramus, quod quicumque beneficium alternativæ prædictum, aut diſcuſſionum bonorum, ſeu hæreditatis hactenus impetrarunt a die publicationis præſentium, & qui in futurum impetrabunt, a die eorum impetrationis computandis, niſi infra tres menſes uſque ad ſententiam excluſive cauſam expediverint, ſeu expediri fecerint, dictis gratiis, ſeu beneficiis ipſo jure privati exiſtant, & judices eorum, quibus tales cauſas ventilare contigerit, ſive Ordinarii, ſive Delegati, etiam ſi ſint cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, aut S.R.E. Cardinales, ad totalem executionem contra ipſos debitores, ad inſtantiam cujuſlibet creditoris procedere poſſint, & debeant, perinde ac ſi talia beneficia ipſis talibus debitoribus minime conceſſa fuiſſent, partibus alias juſtitiam miniſtrando.

Quam Judex ad menſem prorogare poteſt.

§.2. Et nihilominus ſi ex aliqua rationabili cauſa judicibus prædictis viſum fuerit dictum terminum trium menſium prorogari debere, dictum terminum ſibi bene viſum, non tamen ultra alium menſem, & non amplius, prorogandi licentiam per præſentes concedimus pariter, & facultatem.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, juribus etiam municipalibus, ceteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcriptio.

Placet D.N. Papæ, & ita Motu proprio mandat.

A. Portuenſis.

Publ. P.A.VI die 20. Dec.

Die vigeſima Decembris milleſimo quingenteſimo vigeſimo nono, intimata, affixa, & publicata fuit Romæ in locis conſuetis per me Jo. Jervier SS.D.N. Papæ Curſ.

Ita eſt Jo. Valtrini magiſter Curſ.

Sequitur extenſio d. Conſtit. ad cauſas Cap. *Pervenit de fidejuſſ.*, & Cap. *Odoardus de ſolution.*

CLEMENS PP. VII.

Motu proprio &c.

Cauſa hujus extenſionis.

CUM nuper ad amputandum cavillationes eorum, qui ad fraudandum creditores, & diutius prorogandum debita, alternativas, & diſcuſſiones bonorum a Sede Apoſtolica impetraverint, ut exinde ea longiſſimo tempore durante nullatenus ſolvere teneantur, Nos per Motum proprium manu venerabilis fratris noſtri Antonii de Monte Epiſcopi Portuenſis mandaverimus, ut ii, qui talia impetraverant, ex tunc, qui vero talia in futurum impetrarent, a die impetrationis hujuſmodi infra tres menſes cauſam expedire tenerentur, cum poteſtate dictis judicibus attributa trimeſtre prædictum, ſi eis videretur, ad unum menſem prorogandi, quibus elapſis, & cauſa minime finita, ex tunc judex, coram quo cauſa penderet, ad executionem contra debitores, perinde ac ſi tales conceſſiones minime impetraſſent, procedere debeant, aliaque faciant, prout in dicto Motu proprio, cujus tenorem haberi volumus pro inſerto, plenius continetur.

Extenſio dictæ Cõſtitutionis.

§.1. Verum quia quod una via prohibuimus, alia cavilloſi debitores præfati conſequen. alii Capitulum *Odoardus*, alii beneficium Capituli, *Pervenit* a prædicta Sede Apoſtolica impetrantes, quæ beneficia nullatenus expedire curant, in maximum pauperum creditorum damnum, animæ ſuæ periculum, ac ſcandalum plurimorum. Talibus igitur inconvenientiis providere volentes, dictumque mandatum, etiam ad prædicta beneficia ampliantes, & extendentes, decernimus, & mandamus, quod quicumque aliquod dictorum beneficiorum, ſcilicet Capitulum *Odoardus*, & Capitulum *Pervenit*, a Nobis, ſeu Sede Apoſtolica hactenus

nus impetraverint, aut iu poſterum impetrabunt, ea tune, aut a die impetrationis reſpective infra tres menſes, cum poteſtate prorogandi ad alium menſem, juata, & ſecundum ſormam dicti prioris mandati cauſam ipſam omnino expediri ſacere teneantur. Quibus elapſis, & cauſa minime expedita judex ad executiouem contra debitores, & bona eorum procedere teneatur, conceſſion.obſtan. ac aliis quæ in dicto mandato voluimus non obſtare, minime obſtantibus.

Papæ ſubſcriptio.

* Placet, & ita Motu proprio mandamus. I.

Publ.P.A.VII die 22. Junii.

Anno milleſimo quingenteſimo trigeſimo, Indictione tertia, die vero vigeſimaſecunda Junii, Pontificatus Sanctiſſimi in Christo Patris Clementis divina Providentia PP. VII. Anno ſeptimo retroſcriptæ literæ publicatæ fuerunt, & affixæ in acie Campi Floræ, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, Capitolii, Reverendiſs. PP. DD. Gubernatoris, Auditoris Cameræ, ac Vicarii Urbis, dimiſſis copiis affixis per me Petrum Traſtolli Curſorem.

Vivianus de Bella-Villa magiſter Curſorum.

XVII.

Ordinationes obſervandæ per Notarios Rever. Cam. Apoſt. circa adnotationem, & extenſionem conſenſuum, de ceſſionibus jurium & reſignationibus Beneficiorum Eccleſiaſticorum. Necnon circa literas Apoſt. deſuper expediendas, ac mandata per Judices, eorum conſenſuum vigore concedenda.

Julius II. mandavit Notariis Cameræ Apoſtolicæ, ut reſignationes uſque tunc factas adnotarent in authenticis libris ipſius Cameræ infra octo dies, & reſignationes fiendas adnotarent infra tres dies a die præſtiti conſenſus.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Clemens divina providentia Papa VII. Provide attendens infraſcriptas Conſtitutiones ſel. record. Julii II. & Leonis X. Romanorum Pontificum Prædeceſſorum ſuorum fore rationabiles, ac canonicas, & juſtas, per quas primo Julius accepto per eum, quod tunc Cameræ Apoſtolicæ Notarii per quamdam corruptelam ſeu abuſionem reſignationes beneficiorum, quæ in Romana Curia in dicta Camera fiebant, ac in ordinariis authenticis libris adnotari, & ſcribi conſueverant, ne fraus aliqua fieri, aut excogitari, ſed quando opus eſſet ſemper de veritate doceri poſſet, ut plurimum iu dictis libris, prout conſuetum erat, non ſcribebant, ſed a tergo ſupplicationum adnotabant, & poſtea ſupplicationes ipſas cum adnotatione reſignationum hujuſmodi a tergo earum partibus reſtituebant, nulla retenta copia ſeu nota, abſque eo quod in protocollis, vel libris ejuſdem Cameræ ſcriptæ forent, taleſque reſignationes per intervallum plurium menſium parte inſtante abſconſæ, & ſecretæ exiſtebant, quo fiebat, ut cum in dictis libris, dum de reſignationum admiſſionibus hujuſmodi tractaretur, veritas reperiri non poſſet, eſſetque in poteſtate partium, in fraudem & deceptionem impetrantium, ad eorum propoſitum reſignationibus ſic a tergo adnotatis uti, vel eas celare, ut eis magis expedire videretur, hujuſmodi fraudibus occurrere volens eiſdem Notariis, & eorum cuilibet ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna mandaverat, ut reſignationes dictorum beneficiorum tunc factas, & admiſſas, in margine, ſeu a tergo ſupplicationum, aut alias aliter, quam in dictis libris adnotatas, etiam ſi partibus reſtitutæ eſſent, infra terminum octo dierum ex tunc proxime futurorum in libris authenticis ejuſdem Cameræ ſcripſiſſe deberent, reſignationes vero, quas ex tunc iu poſterum admitti, & fieri contingeret, ſub ſimili pœna infra tres dies computandos a die præſtiti conſenſus ſuper ſupplicationibus ſingulis adnotari deberent, nec ex tunc de cetero liceret eis in margine ſupplicationum dictas reſignationes ſcribere vel adnotare, niſi prius in literis authenticis adnotata fuiſſent, ac ea tunc reſignationes aliter factæ nullius momenti forent, nec alicui ſuffragari debere, beneficiaque aliter reſignata quamvis reſignantes tunc mortui eſſent, non per reſignationem, ſed per obitum vacare decreverat.

Leo X. confirmavit dictam Conſtitutionem Julii II. addens, die datæ ſupplicationis per eoſdem Notarios in illis adnotationibus poni debere.

§.1. Et deinde Leo Prædeceſſor præfatus etiam per eum accepto, quod præfati dictæ Cameræ, ac etiam Cancellariæ Apoſtolicæ Notarii, plura loca, ſeu folia in libris talium reſignationum in albo dimittebant, ut poſtmodum diem, qua reſignationes a tergo ſupplicationum adnotatæ fuerant, ſcribere poſſent, & per hoc occaſio præbebatur, ut alia fraus committeretur, quoniam litigantes, vel eorum procuratores, qui conſenſum reſignationis, ſeu conceſſionis poſt ſignaturam ſupplicationis, vigore cujus facienda erat reſignatio, vel ceſſio, præſtare debebant conſenſum per eos hujuſmodi ceſſione præſtandum ad eorum beneplacitum, & juxta eventum litis in fraude collitigantium præſtare, aut in dictis libris adnotari facere differebant, cum conſenſus ſuper hujuſmodi reſignationibus, ſeu ceſſionibus retrotraheretur ad diem datæ ſupplicationis, & ea die datæ ſupplicationis ceſſiones ipſæ factæ cenſerentur, quo fiebat, ut lites ipſæ fierent immortales, ac collitigantes, & alii impetrantes ſupplantarentur, cum eſſet in poteſtate illorum, in quorum favorem hujuſmodi reſignationes, ſeu ceſſiones fiebant, ſententias latas retractari, & annullari facere detegendo ſupplicationes, & ceſſiones, ac reſignationes præcedentes illarum vigore factas, præmiſſas, omneſque alias fraudes, quantum potuit, extirpare volens, ac reſignationes, & ceſſiones, ſic doloſe eatenus factas, & ea tunc in antea faciendas irritans, ac irritas, & inanes decernens, mandatum Julii Prædeceſſoris hujuſmodi Motu proprio approbaverat, & nihilominus dictis Notariis ſub dicta latæ ſententiæ pœna mandaverat, quod ex tunc de cetero omnes reſignationes, & ceſſiones, quas per eos admitti, ſeu coram eis fieri contingeret, infra tres dies a die præfati conſenſus computandos ſuper ſupplicatione ceſſionis ſeu reſignationis ſignata in libris præfatis authentice, & lega-

Digitized by Google

legaliter adnotare, ac ſolemniter apponere tenerentur, omni prorſus exceptione ceſſante, ita quod ex tunc de cetero nulli ex eis liceret, in margine, vel a tergo ſupplicationis, ſive procurationum dictas reſignationes, aut ceſſiones, ſcribere, vel adnotare, niſi prius in dictis libris authenticis adnotatæ forent. Et in adnotationibus hujuſmodi fiendis, voluerat diem datæ ſupplicationis, cujus vigore talis reſignatio, vel ceſſio facienda erat, poni, & adnotari, & tempus trium dierum prædictorum præfixum a die præſtiti conſenſus computari debere, ac ex tunc reſignationes, & ceſſiones aliter factas, nullius roboris vel momenti fore, nec alicui ſuffragari debere, beneficiaque aliter reſignata, non per reſignationem, ſed per obitum, ut præfertur, vacare, ſicque judicari debere, ac irritum, ſi ſecus contingeret fieri, decreverat.

Et poſtea declaravit, ut hic.

§.2. Itemque Leo Prædeceſſor cum poſtmodum accepiſſet, quod nonnulli dictorum mandatorum contemptores nixi fuerant, & nitebantur per vias varias illorum diſpoſitionem cavillari, illa de conſenſibus dumtaxat a tergo ſupplicationum, ſeu mandatorum procurationum, non autem in aliis locis deſcriptis, vel mente retentis, & geſtis, intelligi debere, aliis vero aliter, & aliter interpretantibus, volens ſuum, & Julii Prædeceſſoris mandatum hujuſmodi, ſemotis quibuſvis cavillationibus, effectum ſortiri, Motu ſimili declaraverat illam ex tunc in antea intelligi debere de omnibus, & ſingulis conſenſibus, in quacumque ceſſione & reſignatione, ac unionum diſſolutione, ac alia actione pro expeditione literarum Apoſtolicarum neceſſariis, ſive a tergo ſupplicationum & mandatorum procurationum, ſive alibi ſcriptis, aut etiam aliter vigore ſupplicationum pro tempore ſignatarum quomodolibet, etiam tacite præſtitis, vel mente retentis, qui in libris prædictis infra tempora prædicta reſpective inpoſterum non adnotarentur, ac voluerat, & decreverat verbum, Hodie, quod in literis reſignationum, & conceſſionum, ac diſſolutionum, unionum, ac alias in quibus conſenſus requiritur, apponi ſolitum, nullum effectum de cetero operari, nec attendi debere, ubi non eſſet ſervata ſolemnitas prædicta adnotandi conſenſum infra triduum, modo, & forma prædictis, ac quod conſenſus in dictis libris, ultra tres dies adnotari ante illos, de quibus ageretur, facerent ſufficientem probationem, de, & ſuper eo quod dicti conſenſus, de quibus ageretur, poſt tres dies prædictos in dictis libris pro tempore poſiti fuiſſent, & eſſent, nec ad id alterius probationis adminiculum requireretur niſi contrarium ex adverſo probaretur. Et ſic per Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, ac dictæ Cameræ Præſidentes, & Clericos, ac alios quoſcumque Judices etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales judicari debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper iis contingeret attentari.

Pontifex iſte, dictas Conſtitutiones Julii II., & Leo X. innovat & illas declarat.

§.3. Conſtitutiones, & mandatum Julii, & Leonis Prædeceſſorum hujuſmodi, ad quorum probationem illorum narrativam prædictam, in judicio, & extra illud ſufficere voluit, per præſentem ſuam Conſtitutionem approbavit, & innovavit, ac perpetuo, inconcuſſe, & inviolabiliter pro lege obſervari, & ſecundum illa de cetero judicari mandavit, ſalvo quod ne quis in futurum de brevitate termini ad adnotandum dictos conſenſus in dictis conſtitutionibus, & mandatis Julii & Leonis Prædeceſſorum appoſiti conqueri poſſit, voluit quod in materiis Franciæ pro abſentibus a Romana Curia ad conſulendum commoditati ſollicitatorum, qui nonnumquam in illarum expeditione coguntur partibus reſcribere, & reſponſum ab eis expectare, habeant Notarii ad adnotandos conſenſus de cetero præſtandos tres menſes: in aliis vero quindecim dies a die preſtationis eorumdem conſenſuum computandos, conſenſus autem hactenus præſtitos in materiis Franciæ pro abſentibus infra duos menſes, aliis vero infra decem dies poſt publicationem præſentis Conſtitutionis noſtræ præmiſſæ adnotare teneantur, ipſique Notarii qui præſentem Conſtitutionem in aliquo obſervare contempſerint, ultra dictam excommunicationis ſententiam pro prima vice ſuſpenſionis a perceptione emolumentorum officiorum ſuorum, ad tres menſes per Datarium pro tempore exiſtentem irremiſſibiliter exigendorum, & Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Urbe applicandorum, & ſi ſecundario deliquerint, ipſorum officiorum privationis pœnas incurrant eo ipſo.

Publicari jubet.

§.4. Inſuper mandavit eamdem Conſtitutionem in Cancellaria Apoſtolica publicari, & in illius quinterno ad perpetuam rei memoriam deſcribi, & eodem quinterno cuicumque petenti dari, ut in aliis Conſtitutionibus extravagantibus in ipſo quinterno deſcriptis ſolitum eſt obſervari.

Decretum irritans.

§.5. Decernens irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Papæ ſubſcriptio.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

Publ. Pontif. An. 1. die 10. Januarii.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Conſtitutio Romæ in Cancellaria Apoſtol. anno Incarnationis Dominicæ 1526. die vero trigeſima menſis Januarii, Pontificatus præfati SS. D. N. Papæ Anno tertio.

Sequitur alia Conſtitutio præcedenti connexa.

Sanctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Clemens divina providentia Papa VII. Qui dudum poſtquam felic. recordationis Julius Papa II. ejus Prædeceſſor, accepto per eum, quod tunc Cameræ Apoſtolicæ Notarii per quamdam corruptelam, ſeu abuſionem reſignationis beneficiorum, quæ in Romana Curia in dicta Camera fiebant. *Omittitur ſequens tenor, quia habes in præced. Conſt.*

Hic idem Pontifex deinde ex cauſis hic expreſſis, præcipit.

§.1. Et cui poſtmodum innotuit, quod dicti Notarii conſenſus prædictos, juxta Prædeceſſorum, & Sanctitatis Suæ Conſtitutiones, & mandata hujuſmodi adnotare

prætermittentes, ſeu ex aliqua cauſa nequeuntes, inſtrumenta reſignationum, & ceſſionum, de quibus rogati ſuerunt, tamquam coram eis, & teſtibus ſactarum partibus indiſſereoter dant, quorum vigore illis eshibitis literæ Apoſtolicæ, ſuper reſignationibus, ſeu ceſſionibus ipſis illas admitti, mandando, aut etiam admittendo, abſque eo quod Notarii prædicti manum a tergo ipſarum literarum apponant, tam per Cancellariam, quam Cameram Apoſtolicam juxta illarum ſtylum expediuntur, ac quod nonnulli Judices, dictæ Curiæ tranſumpta ſupplicationum, proviſionum, beneficiorum, & aliarum gratiarum per Sanctitatem ſuam, & in ejus præſentia ſignatarum, & regiſtratarum, ac etiam earumdem ſupplicationum prætextu, literas, & mandata de adipiſcenda poſſeſſione beneficiorum in illis expreſſorum, antequam literæ Apoſtolicæ deſuper expeditæ fuerint, expediant, & concedant, ex quo plura inconvenieutia ſubſequuntur, & diverſæ querelæ ad aures Sanctitatis ſuæ perferuntur.

Notarii ne dent inſtrumenta reſignationum &c.

§.2. Volens etiam hujuſmodi abuſibus, & inconvenieutibus, congruis remediis obviare, tam Cancellariæ & Cameræ prædictarum, quam aliis quibuſcumque Notariis publicis, ſub pœnis ſupradictis mandavit, ne de cetero inſtrumenta reſignationum, ſeu ceſſiooum beneficiorum in dicta Curia, etiam ſine ſupplicatione pro tempore ſactarum, ſeu præſtitorum iu illis conſeuſuum traderet.

Præſidentibus Cancellariæ, & Cameræ ne vigore aliorū inſtrumentorum literas Apoſtolicas expediant.

§.3. Necnon tam per Cancellariam, quam per Cameram prædictas expediendarum, præſidentibus, ne prætextu dictorum inſtrumentorum literas Apoſtolicas ſuper reſignationibus, & ceſſionibus prædictis, cum mandato eas admittendis, conſtito quod illæ coram Notario, & teſtibus in dicta Curia ſactæ fuerunt, vel etiam cum earum admiſſioue dicendo quod de illis per publica documenta extitit legitime facta fides, expedire.

Et Judicibus ne dent mandata capiendi poſſeſſionem beneficiorum.

§.4. Necnoo quibuſvis Judicibus dictæ Curiæ quavis ordinaria, vel delegata auctoritate fungentibus, & quocumque nomine nuncupatis, ſub eiſdem pœnis ne tranſumpta ſupplicationum Apoſtolicarum, & literas, ſeu mandata illarum vigore poſſeſſionem beneficiorum Eccleſiaſticorum apprehendendi, dare, & concedere quomodolibet præſumant, decernens irritum &c.

PP. ſubſcrip.

Placet, publicetur, & deſcribatur in Caocellaria l.

Publ. Pont. An. VII. die 22. Septemb.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo, die vigeſimaſecunda menſis Septembris, Pontificatus SS. D. N. Clementis divina providentia Papæ VII. Anno VII.

Sequitur alia declaratio præcedentis Conſtitutionis.

Summa Conſt. præinſ.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Clemens divina providentia Papa VII. Conſtitutionem ſuam de conſenſibus in Cancellaria, vel Camera Apoſtolica ex tunc de cetero præſtandis quoad materias Franciæ infra tres menſes, in aliis vero iuſra quindecim dies a die extenſionis eorumdem conſenſuum computandos in libris ſolitis, & authenticis adnotandos, ad obviandum ſraudibus quæ in retardatiooe adnotatioois conſenſuum hujuſmodi committebantur, nuper editam declarando.

Declaratio temporis præfixi Notariis adnotandi conſenſus.

§.1. Voluit quod dicta tempora non a die extenſionis conſenſuum in dictis libris, cum ipſa Conſtitutio ſic nihil operaretur, nec per eam dictis ſraudibus in aliquo obviaretur, ſed a die præſtationis eorumdem conſenſuum intelligi debeant. Et quoniam nonnumquam præſtantur conſenſus ſuper ſupplicationibus nondum ad regiſtrum miſſis, ſed adhuc pœnes Datarium ſuum exiſtentibus, & Notarii non poſſunt tales conſenſus in dictis libris adnotare, niſi videant hujuſmodi ſupplicationes regiſtratas, ſeu expeditas, & ſæpe labuntur dicta tempora, antequam ipſæ ſupplicationes ad regiſtrum mittantur, ſeu expediautur, voluit, & declaravit, quod tunc, & eo caſu dicta tempora a die, quo Datarius hujuſmodi ſupplicationes ad regiſtrum, vel Summiſtam miſerit, computari debeant. Diem autem miſſionis hujuſmodi de cetero adnotabit Datarius pro tempore in calce ſupplicationum conſenſum aliquem requirentium per hæc verba, videlicet. Miſſa die tali N. Datarius, quæ verba voluit ad plenam probationem miſſionis prædictæ ſufficere.

Declaratio, quod Notarii notent etiam datam miſſionis, & datam ſupplicationis.

§.2. Præterea voluit, quod Notaril de talibus conſenſibus rogati in adnotatione illarum in dictis libris facienda teneantur de die miſſiouis hujuſmodi, ſicut de data ſupplicationum, expreſſam mentionem facere, nt die præſtationis conſenſuum, & die miſſionis ſupplicationum hujuſmodi ſimul junctis ex illorum inſpectiooe evidenter appareant ipſi conſenſus inſra tempora prædicta in dictis libris adnotati, & Notarii requiſiti de cetero ad ponendum aliquos conſenſus in libris prædictis, ſi es inſpectione dierum præſtationis conſenſuum, ac miſſionis ſupplicationum viderint dicta tempora ad adnotandum conſenſus, ut præfertur, præfixa eſſe lapſa, conſenſus tales in dictis libris adnotare nullateous præſumant ſub pœnis in dicta priori Conſtitutione contentis. Et nihilominus adnotatio de illis ſic extra tempora prædicta pro tempore facta, ipſique conſenſus ſic adnotati viribus omnino careant, nulliuſque ſint roboris, vel momeuti. Narrativa quoque per verbum, Hodie, vel Nuper, in literis Apoſtolicis ſuper materiis ad quarum expeditionis conſenſus aliquis requiritur pro tempore expeditis poſita, cootra præmiſſa minime attendi debeat, nec aliquem effectum operetur.

Declaratio conſenſuum non adnotatorum propter impedimenta diſceſſus ipſius Pontificis ab Urbe.

§.3. Inſuper intelligens Sanctitas Sua in profectione ſua verſus Maſſiliam, & durante Sanctitatis Suæ ab Urbe abſentia, ac per aliquos dies, ante, & poſtquam plures conſenſus ſuiſſe præſtitos, qui propter varia impedimenta infra dicta tempora juxta dictam

Digitized by Google

ctam Conſtitutionem in libris prædictis adnotari non potuerunt, ad conſulendum indemnitati partium, dat & concedit Notatariis Cancellariæ, & Cameræ prædictis, licentiam, & facultatem, quod omnes conſenſus a die receſſus Sanctitatis Suæ ab Urbe verſus Maſſiliam uſque ad ejus in Urbe felicem reditum, videlicet a die nona Septembris uſque ad diem decimam Decemb. 1533. ac per quindecim dies ante receſſum, & alios quindecim dies poſt reditum hujuſmodi præſtiti in libris prædictis pro abſentibus infra tres menſes, & pro præſentibus infra quindecim dies a die publicationis præſentis Conſtitutionis computandos adnotari poſſint, & valeant. Necnon conſenſus hujuſmodi ſic adnotandos, ac etiam de mandato Sanctitatis Suæ, vel Datarii ſui jam adnotatos, in omnibus valere, & validos eſſe, perinde ac ſi infra tempora dictæ prioris conſtitutionis in eiſdem libris adnotati fuiſſent.

Decretum irritans.

§.4. Decernentes ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes in quibuſvis cauſis motis, & movendis, & etiam per appellationem adhuc pendentibus, interpretari, ac judicare debere. Ac irritum &c. ſi ſecus fiat. Conſtitutione prædicta cum pœnis in ea indictis alias in ſuo robore permanentibus.

PP. ſubſcriptio. Publ P. A. XI die 4. April.

Placet, publicetur, & deſcribatur.

Lecta, & publicata fuit die Martis 14. *Aprilis* 1534. *Pont. S.S.D.N. Anno XI.*

XVIII.

De diſpenſatione Fratrum Militiæ de Calatrava Ordinis Ciſtercienſis, circa ordinationes quibus cavetur, quod ipſi non nudi, & cincti dormiant, & tam diurnis, quam nocturnis horis, divina officia recitent.

De hac Militia, alias poſui Conſtitutiones indicatas ſupra in Conſtit. IV. Adriani VI. Dum intra *fol.* 9.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

APoſtolicæ Sedis conſueta clementia, lapſis ad eam poſt exceſſum cum humilitate recurrentibus perſonis, ſub ſuavi præſertim ſacræ Religionis Militiæ de Calatrava Ciſtercien. Ordinis, pro fidei Catholicæ exaltatione inſtitutæ, militantibus, libenter ſe propitiam, & benignam exhibebere, & dum id humiliter petierint, ſuæ pietatis gremium aperire, illoſque gratioſo favore proſequi conſuevit, quos ad id alias propria virtutum merita multipliciter recommendant.

Fratres, & Milites de Calatrava ex ordinationibus Militiæ nõ nudi, & cincti dormire, & non dum de die, ſed etiam de nocte officia divina recitare tenentur.

§.1. Sane cariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Rex Illuſtris in Imperatorem electus, qui etiam Caſtellæ, Legionis, Aragonum, & utriuſque Siciliæ Rex, ac dictæ Militiæ per Sedem Apoſtolicam deputatus perpetuus Adminiſtrator exiſtit, ſuo, & dictorum filiorum, Capituli, & univerſorum Diffinitorum nuncupatorum, ac aliorum Priorum, Præceptorum, Fratrum, & Militum ejuſdem Militiæ nominibus, per dilectum filium Ramirum Nuñez de Aguilera, Præceptorem domus de Meſtauca, Militiæ, & Ordinis prædictorum, Toletanæ Diœceſis, Nuncium ſuum ſuper hoc ad nos deſtinatum, nobis nuper exponi fecit, quod licet in modo vivendi inſtitutionibus regularibus, ſtatutis, & conſuetudinibus dictæ Militiæ, ac eis traditis, etiam forſan juramento, confirmatione Apoſtolica, aut alia firmitate roboratis, inter alia caveri dicatur expreſſe, quod Priores, Præceptores, Fratres, Milites, & perſonæ Militiæ hujuſmodi pro tempore exiſtentes, veſtiti, & cincti dormire, ac nonnulla Pſalteria, Pſalmos, Orationes, & alia Officia Divina annuatim, & dietim, ac nocturnis temporibus, & horis diverſis, dicere, & recitare, & alia tunc expreſſa facere teneantur, & illa negligentes excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aut alias ſententias, cenſuras, & pœnas incurrant.

Sed d. Conſtitutiones, obſervatæ non fuerunt.

§.2. Tamen a multis annis citra, illa in eadem Militia, quoad dormiendum veſtitos, & cinctos, ac quoad debitum modum dicendi officium negligenter fecerunt, ac multi illa, non in totum, vel modo, aut temporibus debitis dixerunt, & recitarunt, ac nudi, & ſine cingulo dormierunt, & in omnibus aliis obſervandis negligentes fuerunt.

Carolus Rex adminiſtrator d. Militiæ de ejuſmodi illorum culpis abſolutionem petit.

§.3. Quare pro parte ejuſdem Caroli Regis, in Imperatorem electi, & Adminiſtratoris aſſerentis, nonnullos ex eiſdem Prioribus, Prœceptoribus, Militibus, & Fratribus, ac perſonis, ob ſecuritatem eorum, & aliorum ſuorum confratrum, & perſonarum conſcientiarum, a præmiſſis negligentiis, & culpis abſolvi deſiderare, eiſdem nominibus nobis fuit humiliter ſupplicatum, quatenus eis in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Et hic Pontifex petitam abſolutionem concedit.

§.4. Nos igitur attendentes, quod præfatæ Sedis exuberans clementia, cum humilitate petentibus ſuæ pietatis gremium aperire non denegat, quique hodie, & alias per diverſas noſtras literas, Horas, & Officium, ac Pſalmos hujuſmodi, in alias orationes, & verſus tunc expreſſos, eiſdem Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & perſonis commutavimus, & circa modum vivendi, ac quod nudi, & ſine cingulo dormirent, & aliqua alia tunc expreſſa, eis conceſſimus, & indulſimus prout in ejuſdem literis plenius continetur, Capitulum, Diffinitores, & alios Priores, Præceptores, Fratres, Milites, & perſonas prædictas, ac eorum ſingulos, a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtant, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum,

harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, omnes, & ſingulos Priores, Præceptores, Fratres, Milites, & perſonas Militiæ hujuſmodi, a negligentiis, & culpis prædictis abſolvimus, ac illis, ut aliquam eleemoſynam, ad arbitrium dilecti filii Prioris Conventus Militiæ hujuſmodi, ſeu ejus Viceſgerentis, pro pœnitentia ſalutari, quam pro præmiſſis facere deberent, omnino erogare procurent, mandamus.

Priorique dictæ Militiæ in quolibet Capitulo ſimilem abſolutionem dandi facultaté tribuit.

§.5. Ac quod deinceps perpetuis futuris temporibus quoties Capitulum Generale dictæ Militiæ celebrabitur in principio ipſius Capituli pro tempore exiſtens Prior Conventus Militiæ hujuſmodi, ſeu ejus Vicemgerens, omnes, & ſingulos Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & perſonas dictæ Militiæ in eodem Capitulo pro tempore intereſſentes, a quibuſvis ſimilibus culpis, tranſgreſſionibus, omiſſionibus, vel negligentiis, ac quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac reliquis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa in eos latis, inflictis, & promulgatis, aliiſque eorum peccatis, delictis, criminibus, & exceſſibus quibuſcumque quantumcumque gravibus, & enormibus, dummodo talia non fuerint, propter quæ dicta Sedes foret merito conſulenda, abſolvere, ac eis pro præmiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere; ac cum eis, & eorum ſingulis ſuper irregularitate per eos quovis modo, & qualitercumque contracta, & contrahenda diſpenſare, libere, & licite valeat, ſtatuimus, & ordinamus, plenamque, & liberam ad id eidem pro tempore exiſtenti Priori, & ejus Vicemgerenti, licentiam, & facultatem concedimus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac aliis Militiæ, & Ordinis prædictorum, etiam ſimiliter roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, privilegiiſque, indultis, & literis Apoſtolicis illis conceſſis, confirmatis, approbatis, & etiam pluries innovatis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

D P. An.III. 17. Martii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimoſexto XVII. Kalend. Aprilis, Pontificatus noſtri Anno III.

XIX.

Quod Syndici, & Procuratores Fratrum Minorum Ordinis S. Franciſci de Obſervantia, & Monialium S. Claræ, cum eorum conjugibus, atque filiis, domibus, & Monaſteriis eorum ſervientes, gaudeant omnibus gratiis, & favoribus, ac privilegio fori, quibus ipſi Fratres potiuntur, & gaudent.

CLEMENS PAPA VII.

Dilecti filii, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Cauſa Conſtitutionis.

DUM conſideramus aſſiduos labores, & vigilias, quos dilecti Filii Syndici, & Procuratores Domorum, & Monaſteriorum Fratrum Minorum S. Franciſci regularis Obſervantiæ, & Monialium Sanctæ Claræ, Conceptionis, & Annunciationis, Ordinum, & Sororum Tertiæ Regulæ Sancti Franciſci, ſuſtinere non ceſſant, merito nos obligant, ut animarum ſuarum ſaluti conſulamus, ipſoſque a quibuſvis moleſtiis, & injuriis, ſibi pro tempore illatis, quantum cum Deo poſſumus, relevemus.

Syndici, & Procuratores Fratrum Minorum de Obſervantia potiuntur cũ eorum filiis, & uxoribus, privilegiis ipſorum Fratrũ

§.1. Idcirco uni ſyndico, & procuratori hujuſmodi cum illius uxore, & liberis, præſenti, & futuro ſingulæ domui, & Monaſterio prædictis, pro tempore ſervientibus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, ipſi, & eorum quilibet, omnibus, & ſingulis Indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus, favoribus, & gratiis, quibus Fratres Ordinis Obſervantiæ prædictorum, utuntur, potiuntur, & gaudent, ſeu uti, potiri, & gaudere poterunt, quomolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere poſſint, & valeant.

Et ſignanter privilegio fori.

§.2. Et inſuper in quibuſvis cauſis, & rebus ipſos ſyndicum, & procuratorem concernentibus, civilibus, criminalibus, & mixtis, nonniſi coram Judicibus conſervaturibus domorum illarum, quarum ipſe ſyndicus, & procurator fuerit, de juſtitia reſpondere teneatur auctoritate Apoſtolica concedimus, & indulgemus.

Inhibitio qua prohibetur ceteris aliis Judicibus quam Ordinis Conſervatoribus, cognitio hujuſmodi cauſarum.

§.3. Inhibendo ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna univerſis, & ſingulis Judicibus, Commiſſariis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, quacumque auctoritate fungentibus, ne de cauſis, contra dictos Syndicos, & Procuratores, motis, & movendis, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, ſeu prætextu, ſe intromittere quomodolibet de cetero audeant, vel præſumant. Decernentes quoſcumque proceſſus, contra dictos Syndicos, & Procuratores, per alios quam dictos Conſervatores, in cauſis dumtaxat contra eos motis, & movendis habendos, & ſententias ferendas, nullos, & invalidos, nulliuſque roboris, vel momenti fuiſſe, & eſſe, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his, a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, nec-

necnon Ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum hujus Bullæ.

§.5. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis, manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Epiſcopi &c.

Dat. P. A. III. 16. Aprilis.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 16. Aprilis, milleſimo quingenteſimo vigeſimoſexto, Pontificatus noſtri Anno III.

XX.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Erectio Cathedralis Eccleſiæ Theatin. in Metropolitanam cum juriſdictione, ſuperioritate, ac prifinitione ſuffraganeorum.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

SUper univerſas orbis Eccleſias eo diſponente, qui cunctis imperat, & cui univerſa deſerviunt, meritis licet imparibus conſtituti levamus in circuitu agri Dominici oculos noſtræ mentis, more vigilis paſtoris inſpecturi, quod Eccleſiarum ipſarum ſtatui congruat, quod operis circa illas, earumque ſtatum proſperum, & felicem impendi debeat, & divino fulti præſidio, quo cuncta, & ſui benignitate pro populorum ſuorum Chriſtifidelium ſalute diſponit ad ea, que ſtatui Eccleſiarum hujuſmodi congruunt, noſtri miniſterii partes utiliter inteudere curamus, pro ut in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Civitatis Theatinæ decora, & Eccleſiæ Cathedralis dignitatem, beneficiaque in eam collata a Felice Epiſcopo enunciat.

§.1. Sane attendentes Civitatem Theatin. in centro Provinciæ Aprutin. Regni Siciliæ, citra Farum, quæ amplitudine celebris fore, & infra ſe novem Civitates, & quamplura Oppida, & Caſtra, ac ob ejus excellentiam proprium Vice-Regem habere dignoſcitur, conſtitutam, ac totius Provinciæ prædictæ caput, necnon a claræ memoriæ Regibus Siciliæ, qui pro tempore fuerunt, pluribus privilegiis munitam eſſe, & in ea Regios Auditores reſidere, Baroneſque ipſius Provinciæ pro illius tractandis negociis congregari conſueviſſe, ac Eccleſiam Theatin., cui venerabilis frater Felix Epiſcopus Theatin. Prælatus noſter domeſticus præeſt, inter alias ipſius Provinciæ Cathedrales Eccleſias inſignem, & notabilem, ac metropolitica prælatione dignam merito exiſtere, necnon dilectos filios Communitatem ipſius Civitatis Theatin. propterea pro augumento dotis menſe Epiſcopalis, ejuſdem Eccleſiæ Theatin. redditus annuos trecentos ducatos monetæ dicti Regni, ſeu certam pecuniarum ſummam pro dictorum reddituum annuorum exemptione aſſignare paratos exiſtere.

Eam in Metropolim erigit aſſignatis Eccleſiis Suffraganeis.

§.2. Ex his, & nonnullis aliis rationabilibus cauſis moti habita ſuper his cum fratribus noſtris deliberatione matura, ad omnipotentis Dei laudem, & honorem, necnon Fidei Catholicæ exaltationem præfatam Eccleſiam Theatin., in Metropolitanam, cum Archiepiſcopalis dignitatis juriſdictione, & ſuperioritate, ac Crucis delatione, & aliis Metropoliticis inſigniis de Fratrum eorumdem conſilio Apoſtolica auctoritate tenore præſentium erigimus, & inſtituimus, ac illi Lancianen., Pennen., & Adrien. Civitates, & Diœceſes, pro ejus Provincia, & ipſarum Lancianen., Pennen., & Adrien. Eccleſiarum Præſules pro tempore exiſtentes pro ſuis ſuffraganeis Epiſcopis, necnon dilectos filios Capitula Eccleſiarum, ac Clerum, & populum Civitatum, & Diœceſum earumdem, pro ſuis Provincialibus Clero, & populo. Ita quod ipſi quoad omnia Metropolitica, & Archiepiſcopalia jura, ſuperioritatem, & juriſdictionem pro tempore exiſtenti Archiepiſcopo Theatin. ſubjecti ſint, & tamquam membra capiti obſequentes, eidem Archiepiſcopalibus juribus reſpondere debeant de ſimili conſilio, auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & aſſignamus.

Novos redditus ei tribuendos ſtatuit.

§.3. Necnon menſæ prædictæ redditus annuos pro illius dotis augumento hujuſmodi per eaſdem Communitatem, ut præfertur, aſſignandos, ſeu pro illorum emptione, & pecuniarum ſumma per ipſos Communitatem aſſignanda emendos cum aſſignati, ſeu empti fuerint ex nunc prout ex tunc, & e contra perpetuo applicamus, & appropriamus.

Clauſulæ pro perpetua hujuſmodi erectionis firmitate.

§.4. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his, a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis. ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum &c.

Dat. die 1. Junii 1526. An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimoſexto, Kalendis Junii Pontificatus noſtri Anno III.

XXI.

Procuratori Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ aſſignatur vigeſima portio omnium pœnarum, quæ ex cauſis criminalibus, aut ab eis procedentibus, ad eamdem Cameram, ipſo, vel ejus ſubſtitutis procurantibus perveninnt.

De munere Procuratoris Fiſcalis, ceteriſque cauſas Fiſcalis concernentibus, vide ſupra Conſt. VI. Innoc. VIII. Cum ſicut. *Tom. III. Par. III. fol.* 203.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Dilecto filio Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Cauſa conceſſionis.

QUoniam nulli debet officium ſuum eſſe damnoſum; nec labor, fides, & induſtria

Digitized by Google

duſtria alicui damno eſſe. Idcirco nos, qui de fide, diligentia, labore, & ſolertia dilecti filii Benedicti de Valentibus, Noſtri, & Cameræ Apoſtolicæ Procuratoris Fiſcalis circa hujuſmodi procurationis officium, & quæ officium ipſum concernunt, & alia, quæ quotidie eidem peragenda committimus, tam plurimorum fide digna relatione, quam ex facti evidentia & experientia, plenam & veram notitiam habemus, ut valeat in prædictis, & aliis ejus virtutibus perſeverare, & de bono in melius procedere, & officium procurationis hujuſmodi juxta ipſius concedentiam, & dignitatem gerere, & exercere.

Aſſignatio pœnarum de qua in rub.

§.1. Motu proprio, & ex noſtra certa ſcientia per præſentem ſtatuimus, decernimus, ordinamus, & volumus, atque mandamus, quod de omnibus, & ſingulis pecuniariis pœnis ex cauſis criminalibus, & provenientibus ab eis, quas cum effectu, Benedicto Procuratore prædicto, vel ab eo deputatis, & deputandis ſubſtitutis procurantibus, ad Cameram noſtram prædictam pervenire contigerit, & quæ hactenus a die ſuæ electionis pervenerint, idem Benedictus Procurator ad rationem quinque pro centenario, realiter, & cum effectu conſequi debeat, & conſequatur.

Juſſio earum portioné perſolvendi.

§.2. Mandantes dilectis filiis A. tit. Sancti Cyriaci in Thermis Presbytero Cardinali, S. R. E. Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, ut prædictam pœnarum partem, eidem Benedicto Procuratori prædicto, abſque exceptione, vel mora, realiter, & cum effectu perſolvat, ac per illos, ad quos ſpectat, perſolvi faciat, & procuret. In contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

PP. ſubſcrip.

Fiat ut petitur. I.

Sola ſignatura ſufficit.

Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat, & quod literæ in forma brevis, vel aliter, prout eidem Benedicto Procuratori videbitur, & placebit, expediri poſſint, & valeant.

Fiat. I.

D. P. An. IV. 27. Novem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum 5. Kal. Decembris Anno IV.

XXII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Animadverſio contra illos, qui Sal Cameræ Apoſtolicæ rapiunt, diſtrahunt, vel alias quomodolibet illius aſportationem impediunt, ac perturbant.

CLEMENS PAPA VII.

Univerſis, & ſingulis præſentes literas inſpecturis Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

PRO injuncta Nobis Paſtoralis officii cura noſtros Sedis, Cameræque Apoſtolicæ redditus conſervare, & ſi quoquam ſiniſtriore ſucceſſu labefactari contigerit, quoad fieri poteſt, eos reſtituere tenemur.

Nonnulli Salinas fabricabant in pro-

§.1. Sane nuper accepimus quod nonnulli Domini temporales feudatarii noſtri, hominesque illis in temporalibus ſubjecti, etiam nonnullæ Communitates, Univerſitates, & particulares Perſonæ Nobis, Sedique prædictæ etiam in temporalibus ſubditæ, libertatem negocii Salis noſtri, quod inter præcipua Regalia noſtra merito cenſetur, illiuſque Dohanerios, & Miniſtros impedire, & damnificare, ac Sal ipſum, dum per eorum Territoria ad loca deputata transfertur, aut ex Magazenis, in quibus conſervatur, rapere, intercipere, occupare, & ad alia non deputata loca transferre, ibique vendere, emere, contractare, & alias diverſimode etiam ſalveam fabricando fraudes committere, non ſunt veriti, neque verentur; Sal vero, quod pro eorum, rerumque ſuarum uſu præſertim a Salaria Almæ Urbis noſtræ certo perſoluto pretio recipere conſueverant, non acceperunt; prætiumque, ut tenebantur, non perſolverunt: quinimo, quod peſſimum eſt, aliarum ſalariarum etiam extra noſtrum, & Romanæ Eccleſiæ temporale dominium exiſtentium, Sal pro dicto uſu ſibi comparaverunt in grave noſtrum Cameræque, & Sedis Apoſtolicæ, ac Dohaneriorum præfatorum damnum, & præjudicium, animarum ſuarum propter cenſurarum contra tales promulgatarum incurſus damnationem, noſtrum, & dictæ Sedis contemptum, malumque exemplum, & ſcandalum plurimorum.

judicium Cameræ Apoſtolicæ.

Pœnas temporales, & ſpirituales in eos infligit, qui Salis R. C. venditionem, aſportationem &c. quoquo modo impediunt, & ſubditi ſint Sedis Apoſtolicæ.

§.2. Quare hos volentes pro noſtra, & Cameræ, Sediſque Apoſtolicæ, ac Dohaneriorum indemnitati, & animarum præfatorum ſaluti deſuper opportune providere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia tenore præſentium, quas perpetuo valituras decernimus, nobis, & veſtrum cuilibet Nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubjectis, etiamſi veſtrum aliquis Archiepiſcopali, Epiſcopali, Abbatiali, vel alia quacumque Eccleſiaſtica, ac etiam Marchionali, Principatus, Ducali, vel alia mundana dignitate præfulgeat, ſub ſuſpenſionis a Divinis, Excommunicationis, & Interdicti cenſuris Eccleſiaſticis, ac etiam privationis Feudorum, Privilegiorum, Indultorum, officiorum, beneficiorum, jurium, & Actionum quorumcumque a Sede Apoſtolica quacumque de cauſa etiam oneroſa, etiam diſpoſitive exprimenda ſub quibuſvis verborum formis conceſſorum, necnon confiſcationis, & ammiſſionis quorumcumque bonorum mobilium, & immobilium quomodolibet obtentorum, & poſſeſſorum, ac etiam quinque millium ducatorum auri per quamlibet Communitatem, aut Univerſitatem, ſeu in temporalibus Dominum, & mille ducatorum ſimilium per quamlibet particularem perſonam contrafacientem, ac aliis per diverſas noſtras, & Prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum Conſtitutiones, & literas, quas in ſuo robore permanere decernimus, & quatenus opus ſit, innovamus, expreſſis, & promulgatis, eo incurrendis, & irremiſſibiliter exigendis reſpective pœnis diſtricte præcipiendo mandamus.

§.3. No-

Digitized by Google

Non ſubditos per quorum Terras Sal R. C. asportari contingat, hortatur, ut opem ferant ad transportationem, & pretium exigendum.

§.3. Nobis vero non ſubditos paterne requirimus, quod Sal noſtrum per loca Nobis, aut vobis ſubjecta ſine aliqua Datii, Gabellæ, vel alterius oneris ſolutione, ut conſuetum eſt, & ſine aliquo impedimento conduci, & tranſportari, illiuſque Dohanerios, Miniſtros, & portatores libere negotiari, converſari, ac morari ſinatis, & permittatis. Et ſi a Dohaneriis, vel eorum Miniſtris, & portatoribus præfatis, vel eorum aliquo requiſiti fueritis, eis ſtatim de fidis Comitibus, & fideli ſcorta per totum territorium veſtrum provideatis: Et nihilominus Territoria veſtra ſub dictis damnorumque, & intereſſe pœnis aſſecuretis: Et ſi quam hujuſmodi Salis quantitatem, aut pecuniarum ſummas a negotio Salis dependentes intercepiſtis, aut in Territoriis veſtris intercipi, ſeu occupari contigit, vel continget, de propriis veſtris facultatibus, quoties id contigerit, reſervatis tamen vobis contra Interceptores, & occupatores hujuſmodi Jure, & actione, eiſdem Dohaneriis, vel eorum Miniſtris eas una cum expenſis factis pœnis pecuniariis propterea incurſis, & Intereſſe forſan paſſo, eiſdem ſine aliqua mora, vel tergiverſatione integre reſtituatis, & ſatisfaciatis, aut reſtitui, & ſatisfieri faciatis cum effectu: Et Sal quod a Salariis noſtris accipere conſuevistis, & debetis ab eiſdem noſtris Salariis, tam pro tempore decurſo, quam in futurum, & non ab aliis omnino capiatis, ac pretium, & pecuniarum ſummas, quod pro Sale vobis reſpective deputato, etiam non accepto, tam de præterito ſtatim, quam de futuro ſuis temporibus ſolvere debetis Dohaneriis ſeu eorum Miniſtris præfatis, cum effectu perſolvatis.

Executores Banni hujus deputat.

§.4. Mandantes Commiſſario pro tempore exiſtenti, & dilectis filiis Cameræ noſtræ Apoſtolicæ Præſidentibus Clericis, necnon Provinciarum noſtrarum, ac Civitatum, Terrarum, & locorum præfatorum Legatis, Vice-Legatis, Gubernatoribus, Locatenentibus, Commiſſariis, Prætoribus, Communitatibus, Univerſitatibus, Officialibus, & Executoribus quibuſcumque nunc & pro tempore exiſtentibus, quacumque poteſtate, & auctoritate fungentibus, & cuilibet eorum, quod quoties a dictis Dohaneriis, vel eorum Miniſtris fuerint requiſiti, eis, & cuilibet ipſorum per ſe, vel alium, ſeu alios in præmiſſis, & circa ea faveant, & aſſiſtant: præſenteſque, & alias a Nobis, ac Prædeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus ſuper negotio Salis hujuſmodi emanatas Literas, & Conſtitutiones, quarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, haberi volumus, in omnibus & per omnia effectum ſuum ſortiri, & debitæ executioni demandari ſub dictis pœnis mandent, & faciant, contradictores, ac in venditione, emptione, tranſportatione, Salvearum fabricatione, aut alias in negotio Salis hujuſmodi contra præſentium, & aliarum prædictarum Conſtitutionum, & literarum diſpoſitionem, aut hactenus obſervatam conſuetudinem fraudantes per cenſuras, & pœnas in præſentibus, & illis contentas, aliaque juris & facti opportuna remedia ſummarie, ſola facti veritate inſpecta, prout in Cameralibus decet procedere, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Hanc legem per Eccleſiarum Prælatos publicari mandat.

§.5. Venerabilibus vero fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & dilectis etiam filiis eorum in ſpiritualibus Vicariis generalibus, Metropolitanarumque, & Cathedralium, & Collegiatarum Capitulis, Parochialium Eccleſiarum Rectoribus, quod toties quoties pro alicujus Dohaneriorum, Miniſtrorum, aut aliorum præfatorum parte fuerint requiſiti, in Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, vel Parochialibus Eccleſiis prædictis per affixionem in valvis earum, vel alias voce aliquibus Dominicis, vel aliis feſtivis diebus, dum inibi divina celebrabuntur, præſentes, vel earum tranſumptum etiam in vulgari ſermone redactum, ut ab omnibus intelligi poſſit, publicent.

Sic publicatã omnes tenere declarat.

§.6. Quas, poſtquam ſic fuerint publicatæ, omnes & ſingulas utriuſque ſexus perſonas, Civitatibus, Diœceſibus, & Parochialibus, in quibus, ut præfertur, fuerint publicatæ, ſubjectas, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent, afficere, & ligare decernimus.

Derogat contrariis.

§.7. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſeu ſi Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Capitulis, Dominiis, & aliis præfatis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem; & quibuſlibet aliis privilegiis, gratiis, conceſſionibus, Indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, perque præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus præſentium impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumcumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, necnon fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dictis, ac de certo numero perſonarum ad judicium evocandarum, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Præſentium tranſumptis credi jubet.

§.8. Et quia difficile foret &c.

Datum die 7. Martii 1528. An. V.

Datum in Civitate noſtra Urbis Veteris die ſeptima Martii milleſimo quingenteſimo vigeſimo octavo, Pontificatus noſtri An. V.

Statu-

XXIII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Statuta, Conſtitutiones, privilegia, indulta, exemptiones, libertates, conceſſiones, immunitates, & gratias Senatus, Populique Romani innovat, aliaque circa Conſervatorum Salaria, & Lectorum ſtipendia decernit.

CLEMENS PP. VII.

Ad futuram rei memoriam.

Amorem ſuũ in Populum Romanũ explicat Clemens.

CUM Nos affectione, dilectioneque non minori, quam aliqui alii ex Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris dilectos, peculiareſque noſtros, & S. R. E. filios Senatum, Populumque Romanum proſequamur, pro aliqua parte damnorum in Almæ Urbis noſtræ Romæ noviſſima direptione per Milites Exercitus Imperialis illatorum eos recompenſare, ſpecialibuſque favoribus, & gratiis proſequi volentes, omnia, & ſingula Statuta, Conſtitutiones, & etiam novas nuncupatas ejuſdem Urbis reformationes, ac omnia, & ſingula privilegia, indulta, exemptiones, libertates, gratias, conceſſiones, & immunitates, per omnes, & ſingulos Pontifices Romanos præfatos, & Nos quomodolibet conceſſa, approbata, confirmata, & innovata approbamus, confirmamus, omneſque, & ſingulos tam juris quam facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus, illaſque & illa innovamus, & de novo eis concedimus.

Romanorum Pontificum conceſſiones omnes Populo Romano confirmat.

Vectigal vini ad doctum pro ſalario Lectorum Univerſitatis Urbis.

§. 2. Et inſuper cum ſicut accepimus, Gabella, ſive Dohana vinorum Urbis Terræ nuncupata, ab ipſis Senatu Populoque Romano pro Salario, tam ordinarias, quam extraordinarias lectiones in ipſius Urbis ſtudio legentibus impoſita, & inſtituta fuerit, & ſpecialiter primo decretum, quod fructus, ac emolumenta quæcumque ex illa proveuientia in Salariis præfatis, poſtea vero per fe: rec: Leonem Papam X. etiam Prædeceſſorem noſtrum, quod etiam in augumeuto Salarii Conſervatorum ejuſdem Almæ Urbis, & aliorum illius Officialium pro certa ſumma aucti, & ſi quid ultra ex ſupradictis Salariis ſupereſſet, illud plus in refectione, ſive reparatione Mænium, ſive murorum Urbis exponeretur, & in præſenti anno milleſimo quingenteſimo vigeſimo octavo non fuerint, aut futuri ob qualitatem temporum ſiut aliqui legentes, quibus Salaria perſolvi debeant.

Leo X. decernit totum, quod ſupereſt ex dictis ſalariis, applicari in refectione Mænium.

Quando non adſunt Lectores proventus d. vectigalis expendi debent in reparationem murorum.

§. 3. Propterea ejuſdem præſentis anni, & aliorum, quibus futuris temporibus forte non legetur, omnes, & ſingulos fructus ex dicta Gabella provenientes etiam legentium Salariis deſtinatos, augumento tameu Salariorum Conſervatorum, & aliorum Officialium prædictorum, & quando in Gymnaſio dictæ Urbis legetur, etiam dictis actualiter legentinm Salariis dumtaxat exceptis, in reædificationem, & reparationem murorum prædictorum, & non alios uſus exponi, & converti debere, ſtatuimus, & ordinamus.

§. 4. Quodque dum, & quoties in Gymnaſio dictæ Urbis legi contigerit, actu tantum legentibus, & non aliis, Salaria hujuſmodi aſſignari, & ſolvi debeant: & ſi alias aſſignari contingat, vel hactenus per Romanos Pontifiees Prædeceſſores noſtros, & etiam per Nos aſſignata reperiantur, tales aſſignationes, ac mandata de dictis Salariis ſolvendis, & inde ſecuta quæcumque irritamus, & annullamus, & ſolvere habentibus, ne ſolvant, inhibemus.

Actu tantum legẽtibus ſolvenda ſalaria.

Conceſſiones in contrariũ factæ irritæ declarantur.

§. 5. Et ulterius omnes, & ſingulas conceſſiones ſingulorum Officiorum ad ipſum Senatum, Populumque Romanum ſpectantium, & pertiuentium, ſeu partem, vel partes illorum fructuum, etiam ex cauſa affictus, vel alias quomodolibet, tam ab eodem, quam aliis Prædeceſſoribus noſtris præfatis, & Nobis quomodolibet, & cuicunque factas, & emanatas caſſamus, revocamus, irritamus, & annullamus; ipſoſque Senatum, & Populum adverſus illa perinde, ac ſi minime emanaſſent, reſtituimus, & in eum, in quo ante illas erant, ſtatum plenarie reponimus, & reintegramus.

Obſtantium derogatio.

§. 6. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis, conceſſionibus, aſſignationibus, etiam ex quavis cauſa, occaſione, vel colore, cuicunque, etiam Civi Romano factis, literiſque Prædeceſſorum noſtrorum, & noſtris ſub plumbo, vel in forma Brevis quibuſvis Perſonis, etiam Civibus Romanis, in contrarium forſan conceſſis, quibus, illarum tenores, & datas pro expreſſis habentes derogamus, eaſque ſpecialiter, & expreſſe revocamus: Statutis, & conſuetudinibus etiam Juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Camerario, Gubernatori, & Senatori Urbis committitur executio præſentiũ Literarum.

§. 7. Quocirca noſtro, & S.R.E. Camerario, ac Gubernatnri, & Senatori ejuſdem Almæ Urbis, nunc, & pro tempore exiſtentibus per hæc ſcripta mandamus, quatenus eiſdem Senatni, Populoque Romano, & agentibus pro eis efficacis defenſionis præſidio in præmiſſis aſſiſtentes uon permittant eoſdem Senatum, Populumque Romanum, eorumque Agentes præfatos ullo unquam tempore, aut quovis quæſito colore contra præſentinm tenorem quomodolibet moleſtari, vel perturbari, Contradictores, & inobedientes per Cenſuras Eccleſiaſticas etiam iteratis vicibus aggravandas, ac pœnas pecuniarias ſuo arbitrio imponendas, & moderandas, & alia Juris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo: Invocato etiam ad hoc, & per eos adhibito, ſi opus fuerit, auxilio brachii Sæcularis. Præmiſſis, ceteriſque contrariis quibuſcumque, Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari nun poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi mentionem.

§. 8. Volumus autem, quod Senatus, & Populus prædicti, antequam pecunias præ-

Reparatio murorum facienda prævio

conſenſu perſonæ a Sanctitate Sua deputandæ.

præfatas in refectionem, ſeu reparationem murorum exponant, perſonæ per Nos ad hoc deputandæ, quo in loco muros ipſos reparare velint, ſpecificare, ipſamque reparationem cum interventu, ſeu licentia dictæ perſonæ facere teneantur.

Hujuſmodi perſona computa de accepto, & expenſis tenere debet.

§.9. Quodque eadem perſona de pecuniis, tam in hujuſmodi reparatione expoſitis, quam per eoſdem Senatum, Populumque Romanum, & Gabella hujuſmodi pro tempore exactis, & de omnibus dictæ Gabellæ introitibus computum tenere debeat, ut omnia ad omnem requiſitionem Nobis oſtendere poſſit.

Dat. die 25. Aprilis 1528. An.V.

Datum Orvieti vigeſima quinta Aprilis milleſimo quingenteſimo vigeſimo octavo Pont. noſtri Anno V.

XXIV.

Approbatio Congregationis Fratrum Eremitarum, nunc Capuccinorum, Ordinis Minorum Conventualium S. Franciſci, cum habitus præfinitione, gratiarumque, & privilegiorum conceſſione.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Ludovico, & Raphaeli de Foroſempronien. Ordinis Fratrum Minorum Profeſſorum, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

Religionis zelus, vitæ ac morum honeſtas, aliaque laudabilia probitatis, ac virtutum merita ſuper quibus apud Nos fide digno commendamini teſtimonio, Nos inducunt, ut votis veſtris, præſertim quæ animarum ſalutem, & religionis propagationem reſpiciunt, quantum cum Deo poſſumus, favorabilem annuamus.

Quidam de Fratribus Cōventualibus, de licētia Provincialis Marchiæ, Eremiticam vitam ſub regula S. Frāciſci ducere cœperunt, & licētiam ad eamdem Sedem Apoſtolicam habuerunt.

§.1. Sane pro parte veſtra Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod vos olim fervore ſerviendi Altiſſimo ducti, Ordinem Fratrum Minorum de Obſervantia nuncupatorum ingreſſi, in ea profeſſinnem emiſſi, per certum tempus permanſiſtis, & deinde de licentia veſtri tunc Superioris, juxta formam literarum Apoſtolicarum, ſuper unione, & concordia inter prædictos, & Conventuales nuncupatos Fratres dicti Ordinis edita confectarum, ad ipſorum Fratrum Conventualium conſortium vos tranſtuliſtis, & a tunc Magiſtro Provinciali Provinciæ Marchiæ dictorum Fratrum Conventualium benigne recepti, ac aliorum Fratrum Conventualium ejuſdem Provinciæ numero, & conſortio aggregati fuiſtis; Et deinde vobis deſiderantibus pro animarum veſtrarum ſalute, ac Dei gloria, Eremiticam vitam ducere, & quantum humana patitur fragilitas, Regulam B. Franciſci obſervare, dictus Magiſter Provincialis licentiam ad Romanam Curiam accedendi, & a Nobis, ac Sede Apoſtolica quæcumque ad animarum veſtrarum ſalutem, ac Dei gloriam opportuna vobis viderentur, petendi, & impetrandi conceſſit.

Ac a Cardinalem Ordinis Protectore idem certis addictis cōditionibus impetrarunt.

§.2. Ac etiam dilectus filius noſter Andreas tituli Sanctæ Priſcæ Presbyter Cardinalis, dicti Ordinis Protector, vobis, ut ſimilem impetrationem facere, ita tamen quod unus ex conſortio veſtro omnium veſtrorum nomine, Magiſtro Provinciali, ſeu Capitulo Provinciæ dictorum Fratrum Conventualium, in qua habitaretis, ſingulis annis ſe præſentare in ſignum ſubjectionis teneretur, & ipſe Magiſter (ſi ſibi videretur) ſemel in anno, & non ultra vos viſitare, & ſi invenerit vos Regulam prædictam non obſervare, ad eam plenius obſervandam, vos admonere, ac debitis modis compellere poſſet, præter hæc autem nec vos de loco ad locum transferre, nec aliquid aliud vobis injungere, aut a vobis exigere valeret, ſed potius vos tueri, & defendere teneretur, ut in pace poſſetis Altiſſimo in divinis famulari, prout in literis patentibus eorumdem Cardinalis Protectoris, & Magiſtri Provincialis deſuper confectis plenius dicitur contineri.

Iidem poſtea Fratres a Papa d. licentiā opportunamque proviſionem poſtularunt.

§.3. Quare pro parte veſtra Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis vitam Eremiticam hujuſmodi ducendi facultatem concedere, aliaſque in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic modo Pontifex dictam licentiā impertitur.

§.4. Nos igitur, qui ſalutem cupimus animarum, veſtrum quemlibet a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, ac literas prædictas, & in eis contenta quæcumque, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, vobis, ut ſecundum Regulam prædictam, vitam Eremiticam ducere.

Habitum cū Caputio concedit.

§.5. Et habitum cum caputio quadrato geſtare.

Alioſque recipere.

§.6. Necnon omnes, tam Clericos ſæculares, & Presbyteros, quam Laicos ad veſtrum conſortium recipere.

Barbam deferre.

§.7. Ac, tam illi, quam vos barbam deferre.

Eremitoria quæ habere indulget.

§.8. Et ad Eremitoria, ſeu loca quæcumque cum conſenſu Dominorum eorumdem locorum vos conferre, & in his habitare, vitamque auſteram, & Eremiticam inibi agere, & in quibuſcumque locis mendicare.

Privilegia, & gratias Fratrum Minorum, & Monacorum, ſeu Eremitarum Camaldulenſium elargitur.

§.9. Necnon omnibus, & ſingulis privilegiis, indultis, & gratiis Ordini Fratrum Minorum hujuſmodi, ac Eremo Camaldulen. B. Romualdi, illiuſque Eremitis, in genere, vel in ſpecie hactenus conceſſis, & in poſterum concedendis, & quibus ipſi quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt in futurum, vos quoque æque principaliter ſicut ipſi uti, potiri, & gaudere, libere, & licite valeatis, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus.

Executoreſque deputat.

§.10. Et nihilominus univerſis, & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Abbatibus, aliiſque in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, necnon Canonicis Metropolitanarum, vel aliarum Cathedralium Eccleſiarum, ipſorumque Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, & Abbatum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus eorum quilibet, per ſe, vel alios, ſeu alii, vobis, & veſtrum cuilibet, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtat, & faciat, vos, & veſtrum quemlibet, præmiſſis, omnibus, & ſingulis pacifice frui, & gaudere, nec permittat veſtrum quemlibet contra tenorem præſentium modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, etiam per quaſcumque de quibus ſibi placuerit, cenſuras, & pœnas & alia in eis remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Obſtantia tollet.

§.11. Non obſtantibus fel. recor. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, etiam de una, & conſilio generali de duabus dietis edita, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon dicti Ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam per vim generalis legis, ac ſtatuti perpetui, ac motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſvis irritativis, annullativis, caſſativis, revocativis, præſervativis, exceptivis, reſtitutivis, declarativis mentis, atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, & conſiſtorialiter quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut certa exquiſita forma ſervanda foret, & in eis caveatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſſit, illorum etiam tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſervandas pro individuo ſervatis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An. V. 7. julii.

Datum Viterbii Anno Incarnationis Dominicæ 1528. quinto Non. Julii Pontificatus noſtri Anno V.

XXV.

Communitas Civitatis Brixienſis de exacta pro Lutheranæ hæreſis extirpatione prutinus adhibita diligentia laudatur. Amplaque juriſdictio Epiſcopo, & Inquiſitoribus datur, contra perſidum ejuſmodi hæreticorum, eorumque complicum genus, procedendi.

CLEMENS PAPA VII.

Venerabili Fratri Paulo Zanu Epiſcopo Brixienſi, & dilecto filio Inquiſitori hæreticæ pravitatis in Civitate Brixien., & eorum alteri, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Commendat hic Pontifex Commune Brixię de exacta diligentia pro depulſione, & extirpatione Lutheranæ hæreſis adhibita.

§.1. PLacuit intelligere, quod non ſolum fraternitas tua, ſeu ejus dilecti filii Communitas iſtius Civitatis Brixien. nolentes negligentia, aut' deſidia eorum, amittere illud optimum nomen eis a parentibus, & anteceſſoribus ſuis relictum, omni diligentia curarint, ne hæreſes his temporibus de novo pullulare poſſint, ſed omnibus remedia adhibuerint, ut ſi quæ ſint in ipſa Civitate, extirpentur: & propterea cum ad ipſorum Communitatis notitiam perveniſſet, nonnullos in ipſa Civitate, ſuæ famæ, & honoris prodigos, ita neſarios Dei, Sanctæque Matris Eccleſiæ rebelles exiſtere, ut non erubeſcerent Lutheranam doctrinam publice declarare, & quæ palam non auderent, ſeorſum ſecreto docerent, pleroſque inducentes a recta ſemita declinare, ne ob id ſurte contra eos ira Dei magis provocaretur, in publico eorum conſilio ſtatuerunt, tres ejuſdem Civitatis cives eligi debere, quorum cura, diligentia, & vigilantia, Lutheranæ diabolicæ hereſis a Civitate ipſa, ejuſque Territorio prorſus extirparetur, & earum auctores, & ſeminatores condigna pœna plecterentur, cum poteſtate etiam comparendi per Procuratorem coram Sede Apoſtolica, & quibuſcumque aliis Judicibus Eccleſiaſticis, & Sæcularibus, & pro præmiſſorum executione exponendi ex publico, quaſcumque pecunias neceſſarias, quod, ut merito ex hoc illi laudari, & plurimum commendari debent, ita etiam vos, prout veſtro incumbit officio circa hæreſes hujuſmodi, in Civitate, & Diœceſi Brixien. idem facere, prout ſperamus, & deſideramus, omni diligentia curabitis.

Inquiſitoribus jubet hoc idē præſtare, & curare deberent.

§.2. Cupientes igitur errores, & perverſa dogmata in Civitate, & Diœceſi tuis hujuſmodi penitus extirpari, & illorum ſectatores debita correctione reprimi, ac debitis pœnis puniri, Vobis, & alteri veſtrum, etiam cum a præſatis electis requiſiti fueritis, & alter veſtrum requiſitus fuerit, omnes, & ſingulas cauſas hujuſmodi hæreſim ſapientes etiam criminales, tam dicta Lutherana, quam alia, & eronea, ac perverſa doctrina in Civitate, & Diœceſi prædictis exortas, & quas, etiam contra quendam Joannem Baptiſtam Palavicinum Ordinis Fratrum Carmelitarum, qui Verbum Dei in proxima Quadrageſima in Eccleſia Brixien. prædicando publice nonnulla errouea,

& a fide

& a fide Catholica deviantia prædicavit, adeo quod pias hominum aures plurimum ſcandalizavit, ſi in Civitate, ſeu Diœceſi prædictis extiterit, movere, ſeu exoriri contigerit, cum omnibus, & ſingulis illi annexis, dependentibus, & emergentibus ab eis, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, prout in ſimilibus procedi conſuevit, audiatis.

Ut procedant appellatione remota, perinde ac ſi tres ſententiæ cōformes latæ fuiſſent.

§.3. Nos enim vobis, ut auditis hinc inde propoſitis, etiam uſque ad definitivam ſententiam incluſive ſublato quovis diffugii obſtaculo, & prout ſacri canones volunt, etiam appellatione qualibet remota, decidendi, & fine debito terminandi, ac ſententias deſuper per vos, & alterum veſtrum latas, & quibuſvis appellationibus etiam ad Nos, & Sedem prædictam interpoſitis penitus rejectis, perinde, ac ſi tres ſententiæ conſormes in noſtræ Rotæ Auditorio latæ eſſent, debitæ executioni demandandi.

Coganeque teſtes recuſantes dicere veritatem.

§.4. Teſtes autem, qui fuerint nominati, ſi ſe gratia, odio, vel timore ſubtraxerint, per cenſuras Eccleſiaſticas appellatione ceſſante compellendi, veritatis teſtimonium perhibere.

Citent quoſcumque.

§.5. Ac monitiones, & citationes quaſlibet, conſtito de non tuto acceſſu, ſeu quod pro monitionibus, & citationibus hujuſmodi faciendis ipſorum monendorum, & citandorum præſentia commode haberi nequiret, & per edicta publica locis publicis affigenda, quæ perinde ipſos arctent, ac ſi eis perſonaliter intimatæ fuiſſent, faciendi.

Inquirant cōtra quoſcumque Lutheranæ hæreſis reos, eorūque complices, cujuſcūque ſint conditionis, & præeminentiæ.

§.6. Ac contra quoſque cujuſque ſtatus, gradus, ordinis, religionis, vel conditionis, ſeu præeminentiæ fuerint, & quacumque Eccleſiaſtica, ſeu mundana dignitate præfulgeant, vel exemptione, ipſius Martini, & aliorum erroneorum dogmatum ſectatores, ſequaces, fautores, defenſoreſque, ac illis auxilium, conſilium, vel favorem, directe, vel indirecte, publice, vel occulte præſtantes, inquirendi, & procedendi, ac hujuſmodi labe, & aliis hæreſibus infectos capiendi, & carceribus mancipandi, ac juxta canonicas ſanctiones, & Sanctorum Patrum inſtituta, prout qualitas exceſſuum exegerit, vel conſcientiæ veſtræ expedire viſum fuerit, puniendi, & pœnis debitis plectendi.

Impœnitentes multis pœnis coerceant.

§.7. Et ad cor redire nolentes, & dictæ Eccleſiæ communionem, velut putrida membra ſeparatos, & diviſos, ac damnationi æternæ cum Satana, & Angelis ejus addictos, ac perpetuo infames, ac inteſtabiles eſſe; necnon bona eorum quælibet, mobilia, & immobilia cuicumque fidelium, libere, & licite invadere, occupare, & ſibi acquirere licere: perſonas eorum captivare, & in perpetuam ſervitutem addicere, corpora eorum poſtquam defuncta fuerint ſepultura Eccleſiaſtica carere debere decernendi, denunciandi, & declarandi.

Redeūtes autem ad fidem, & hæreſim abjurātes, (nō tamen relapſos) ſervatis hic expreſſis,

§.8. Et qui ad veritatis lumen redire, & hujuſmodi hæreſes abjurare voluerint, poſtquam errorem ſuum depoſuerint, idque humiliter petierint, ſi alias relapſi non fuerint, recepta ab eis prius abjuratione hæreſis, & errorum hujuſmodi, legitime, & publice facienda, præſtandoque per eos juramento, quod talia, deinceps non committent, nec talia, vel alia his ſimilia committentibus, ſeu adhærentibus, conſilium, auxilium, vel favorem, per ſe, vel alium, ſeu alios præſtabunt, ab omnibus, & ſingulis excommunicationis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, etiam in literis fel. rec. Leonis Papæ Decimi Prædeceſſoris noſtri contra dictum Martinum editis, contentis, quas præmiſſorum occaſione quomodolibet incurriſſent, ac ab hujuſmodi delictis, exceſſibus, & criminibus, necnon alia in forma Eccleſiæ conſueta abſolvendi, & ſuper irregularitate, propterea quomodolibet contracta diſpenſandi, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſive notam penitus abolendi, eoſque rehabilitandi, & ad noſtrum, & ejuſdem Sedis gremium, necnon gratiam, & benedictionem reſtituendi, & reponendi.

abſolvant, & ſuper irregularitate incurſa diſpenſent.

Ceteraque alia neceſſaria ad hujus hæreſis extirpationē faciant, & exequantur.

§.9. Omniaque, & ſingula alia, quæ ad hujuſmodi peſtem reprimendam, & radicitus extirpandam neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, ordinandi, coercendi, & exequendi, ac auxilium brachii ſæcularis, ſi opus fuerit, invocandi.

Et ad præmiſſa alios idoneos viros ſi opportunum fuerit, deputent.

§.10. Et ad præmiſſa omnia, & ſingula, ſi, & quando expedire vobis, & alteri veſtrum viſum fuerit, viros aptos, & idoneos, cum ſimili, vel limitata poteſtate, ſubdelegandi, & deputandi, ipſoſque quoties opportunum, vobis, & alteri veſtrum videbitur revocandi, ac loco ipſorum alios ſimiliter deputandi, auctoritate Apoſtolica plenam, & liberam poteſtatem, auctoritatem, facultatemque concedimus per præſentes.

Non obſtantibus quibuſcūque.

§.11. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ idem Leo Prædeceſſor in ſuis literis voluit non obſtare, & quæ pro expreſſis haberi volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, etiamſi in eis eſſent clauſulæ aliquæ derogatoriæ derogatoriarum, & de quibus oporteret fieri ſpecialis, & individua mentio, & de verbo ad verbum, quas pro expreſſis haberi volumus, & eis derogatum eſſe cenſemus, & intendimus.

D. P. An. V. 13. Julii.

Dat. Viterbii ſub Annulo Piſcatoris, die decimatertia Julii milleſimo quingenteſimo vigeſimooctavo, Pontificatus noſtri Anno quinto.

XXVI.

Exemptio Monacorum Eremitarum Sancti Romualdi Montis Corouę Ordinis Camaldulenſis, ſub Regula Sancti Benedicti, & auctoritas eorum Majoris.

De Ordine, tam Monacorum, quam Eremitarum Congregationis Camaldulenſis plene notavi ſupra in Conſtit. XXVIII. Alexandri II. Nulli *Tom. II. fol.* 19. *Ab ea tamen ſejuncta eſt hæc Congregatio Eremitarum S. Romualdi.*

CLEMENS PAPA VII.

Dilectis filiis Majori, & Univerſis Eremitis S. Romualdi, Ordinis Camaldulen. præſentibus, & futuris.

Eremitarum S. Romualdi commendatio

VEſtrum Ordinem in agro dominico ſpecioſum ad ſalutem animarum in dies utiliter fructificantem, privilegiis, & gratiarum donis libenter ornamus, ut quietius, & decentius valeatis Altiſſimo famulari.

Major iſtius Congregationis utatur privilegiis Abbatum S. Benedicti præterquam in his exceptis.

§.1. Itaque Majori veſtro, ut quibus Abbates Generales vniverſorum Ordinum ſub Regula Sancti Benedicti militantium, privilegiis, immunitatibus, & gratiis uti poſſunt, vel conſueverunt, uti in perpetuum (citra tamen facultatem utendi mitra, & baculo, ac aliis Pontificalibus, & benedictionem Populo ſolemniter impendendi) poſſitis, & valeatis, privilegiaque ipſa illis conceſſa, quorum tenores, hic habemus pro ſufficienter expreſſis, vobis conceſſa eſſe cenſeantur.

Congregatio eximitur a ſolutione pedagiorum &c.

§.2. Quodque quemadmodum alii Ordines ab Eccleſia approbati, ita etiam vos, & veſter Ordo in perpetuum a quibuſvis gabellis, datiis, taliis, collectis, exactionibus, dativis, decimis, & quibuſvis impoſitionibus, ex quavis cauſa, & conſideratione, etiam auctoritate Apoſtolica, impoſitis, & imponendis exempti cenſeamini, ſalemque pro uſu veſtro neceſſarium, ex quovis loco Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjecto, ad veſtra Eremitoria transferre libere, & licite poſſitis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus, & indulgemus.

Prælati omnes hac Conſtitutionem executioni mandent.

§.3. Quocirca univerſis, & ſingulis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac quorumvis Ordinum Abbatibus per hæc ſcripta mandamus, ut per ſe, vel alium, ſeu alios vobis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, non permittant, vos contra præſentium tenorem a quovis indebite moleſtari, contradictores per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris opportuna remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contraria nō obſtent.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, dictorumque Ordinum ſtatutis, & privilegiis, quibus illorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſſe ad effectum præſentium derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptis fides detur.

§.5. Volumus autem quod præſentium tranſumptis.

D.P. An.V. 27. Julii.

Datum Viterbii, ſub Annulo Piſcatoris, die vigeſimaſeptima Julii, milleſimo quingenteſimo vigeſimooctavo, Pontificatus noſtri Anno quinto.

XXVII.

Approbatio Conſtitutionum Eremitarum Societatis Sancti Romualdi nuncupat.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

CLEMENS PAPA VII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ab Eremitis S Romualdi editæ Conſtitutiones.

§.1. CUM alias dilecti filii Major, & Eremitæ Societatis Sancti Romualdi, prout nobis nuper exponi fecerunt, poſt quam Societas ipſa per Nos approbata fuerat, pro ipſius Societatis directione, & illius conſervatione nonnullas Conſtitutiones, tam ſuper obſervantia divinorum præceptorum & votorum, & profeſſionis emiſſione, ac paupertatis obſervatione, & veſtimentorum delatione, ac caſtitatis, & obedientiæ obſervatione, ac divini Officii, & Miſſæ celebratione, & privatæ Pſalmodiæ, ac fratrum converſorum, & commiſſorum divini officii recitatione, & confeſſione, ac Sacra Communione, & in comuni habenda ratione ac diſciplina........ cilitio, ſolitudine, & ſilentio, necnon ad tempus, & ad vitam recluſione, ac jejunio, & infirmorum habenda curatione, necnon exercitio corporali, & Eremitarum dormitione, ac Prioris regimine, & auctoritate, necnon receptione, & dimiſſione locorum, & Eremitarum, nomine & ordine locorum, ac etiam Eremitarum, necnon Capituli annualis, & generalis ordine, & auctoritate, ac Majoris, & Viſitatorum etiam auctoritate, necnon ſuper hujuſmodi Societatis inſtitutæ obſervantia, prout in quodam libro, in quo Conſtitutiones ſupradictæ extenſæ, annotatæ, & ſcriptæ exiſtunt, plenius continetur.

Eas confirmari petant.

§.2. Quare Major, Viſitatores, & Eremitæ præfati cupiunt, Conſtitutiones præfatas pro illarum majori robore Apoſtolico munimine roborari: Et propterea Nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut eorum pio & honeſto deſiderio annuere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Cōcedit Clemens prævio examine facto a Cardinale SS. Quatuor.

§.3. Nos igitur, qui eoſdem Eremitas, tanquam peculiares filios in viſceribus gerimus charitatis, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, conſtitutiones præfatas, quas per Venerabilem fratrem noſtrum Laurentium Epiſcopum Præneſtinum Cardinalem Sanctorum quatuor nuncupatum dicti Ordinis Protectorem diligenter examinari fecimus, & juxta fidelem relationem per eum nobis factam rationabiles, & Religioni con-

congruentes eſſe cognoverimus, quarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus inſerti forent, pro expreſſis haberi volentes, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & confirmamus, illaſque inviolabiliter obſervari debere decernimus.

Obſtantia tollit.

§.4. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus dicti ordinis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, & indultis illi forſan conceſſis: Quibus, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus.

Dat. die 29. Septem. 1528. An. V.

Datum Viterbii vigeſimanona Septembris milleſimo quingenteſimo vigeſimo octavo Pontificatus Noſtri Anno V.

XXVIII.

Curſores Papæ, & Mandatarii aliarum Curiarum Urbis, in quibus cauſis citare, intimare, &c. valeant.

CLEMENS PP. VII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Alex. VI. ſtatuit Curſores tantum citare poſſe, &c. in cauſis ordinariis coram Judicibus Palatii Apoſtolici, & in cauſis omnium Judicum commiſſariorum.

Accepimus nuper, quod licet dudum, cum a certo tempore præſentationes commiſſionum cauſarum in Romana Curia pro tempore vertentium, manu Romani Pontificis, aut de illius mandato ſignatarum, quæ ex ſtylo, & conſuetudine dictæ Curiæ eatenus inviolabiliter obſervatis, qui pro lege habentur, Auditoribus cauſarum Palatii Apoſtolici, aliiſque judicibus, etiam Sanctę Romanę Eccleſię Cardinalibus, Epiſcopis, & Prælatis, quibus dirigebantur, ſolum per Curſores Romani Pontificis pro tempore exiſtentis præſentari, & citationes in cauſis ipſis fieri conſueverant, ac citationes ipſæ per alios, quam ſuos, & Sedis Apoſtolicæ Curſores fierent, in grave præjudicium nedum ipſorum Curſorum, ſed etiam litigantium in Romana Curia, abuſumque, & perverſionem antiquorum ſtyli, & conſuetudinum dictæ Curiæ; felic. recordat. Alexander Papa Sextus Prędeceſſor noſter, volens fraudibus, quæ in ſimilibus quandoque fiebant, ac indemnitati ipſorum Curſorum, & litigantium, obſervationique ſtyli, & conſuctudinum ipſius Curiæ providere, Motu proprio, & ex certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica decrevit omnes, & ſingulas commiſſiones, manu ſua, aut de mandato ſuo pro tempore ſignatas, ac omnes, & ſingulas citationes, coram quibuſvis dicti Palatii Apoſtolici Auditoribus, Judicibus, Commiſſariis, vel Ordinariis, in cauſis eis commiſſis, ac etiam Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus pro tempore pendentes, ac etiam intimationes, publicationes, & affixiones quarumcumque literarum in dicta Romana Curia, quas per alios quam per ipſos Curſores ex tunc de cetero præſentari, ſeu fieri contingeret, & proceſſus illarum vigore habendos, nullius exiſtere roboris, vel momenti, mandans inter alia dictæ Curiæ, & cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori pro tempore exiſtenti, ut ſi in præſentandis commiſſionibus, citationibus, executorialibus, intimationibus, affixionibus, & publicationibus, aliter fieri reperiret, citationes, publicationes, intimationes, & affixiones, vel alia ad officium Curſorum prædictorum ſpectantia præſentari, ſeu fieri reperiret, excommunicationis, ac pecuniarias, arbitrio ipſius Auditoris declarandas pœnas incurriſſe declararet, & ad exactiones pœnarum pecuniariarum, & declarationem cenſurarum contra inobedientes procederet, ac pro talibus publice denunciari mandaret, & faceret.

Jul. II. confirmavit Bullā Alex. VI. inhibendo Judicibus Mandatariiſque &c.

§.1. Ac ſucceſſive piæ memoriæ Julius Papa II. ſimiliter Prædeceſſor noſter, intelligens quod cauſæ, propter quas decretum, & mandatum prædicta ab eodem Prædeceſſore emanaverant, adhuc tunc ſubſiſtebant, & ſimiles abuſus, & fraudes, ac etiam citationes per alios, quam ipſos Curſores in diverſis cauſis fiebant, ſtylum, & conſuetudinem antiquos Curiæ hujuſmodi pervertendo, Motu ſimili, non ad ipſorum Curſorum, vel alicujus alterius pro eis inſtantiam, ſed de ſua mera liberalitate, & ex certa ſcientia, decretum, & mandatum hujuſmodi, auctoritate Apoſtolica innovaverit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter obſervari debere decreverit, & mandaverit, ac diſtrictius inhibuerit omnibus, & ſingulis cauſarum dicti Palatii Auditoribus, aliiſque Judicibus, & Commiſſariis, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, ac Senatori, Gubernatori, & Vicario generali Almæ Urbis, & Curiæ de Sabellis Judicibus, eorumque Auditoribus, Collateralibus, ſeu Locatenentibus, & Capitaneis omnibus ordinariis, ne in cauſis eis commiſſis, & in quibus eis commiſſiones fierent, citationes commiſſionum, præſentationes executorialium, & alias intimationes, ac affixiones, & publicationes per alios, quam per ipſos Curſores quovis quæſito colore fieri facerent, ſive permitterent, aut præſentatas, & factas, reciperent, & admitterent, ac omnibus, & ſingulis Nunciis, & quibuſvis aliis perſonis quovis alio nomine nuncupatis, ne commiſſionum præſentationes, citationes, publicationes, intimationes, & affixiones hujuſmodi, vel alia ad officium Curſorum prædictorum ſpectantia præſentare, ſeu facere, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eo ipſo incurrenda quoquo modo præſumerent.

Declaravitque, & ampliavit, ut hic.

§.2. Ac decrevit, & declaravit, omnes, & ſingulas commiſſiones, per eum, ſeu de ejus mandato ſignata, ac etiam omnes, & ſingulas citationes coram quibuſvis Auditoribus, Judicibus, Commiſſariis, etiam Cardinalibus, vel Ordinariis in cauſis eis commiſſis pro tempore pendentibus, ac etiam intimationes, publicationes, & affixiones quarumcumque literarum in dicta Curia, quas per alios, quam per ipſos Curſores de cetero præſentari, ſeu fieri contigerit, aut proceſſus illarum vigore habendos,

Digitized by Google

bendos, & inde ſecuta quæcumque, ac quicquid in contrarium, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentari contingeret, nullius roboris, vel momenti, ipſo jure etiam abſque eo, quod aliter ejus diſpoſitionem receptam eſſe conſtaret, exiſteret, & per commiſſarios, etiam S. R. E. Cardinales præfatos, judicandum, ſententiandumque fore, ſublata eis aliter, quavis judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate. Necnon mandaverit præfato Auditori, ac pro tempore exiſtenti Almæ Urbis Gubernatori, ut eiſdem Curſoribus ſuper his efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, facerent mandatum, inhibitionem, & decretum hujuſmodi inviolabiliter obſervari, contradictores, & inobedientes, cenſuris, & pœnis; etiam pecuniariis, compeſcendo, prout in literis eorumdem Alexandri, & Julii Prædeceſſorum noſtrorum deſuper confectis plenius continetur.

Hic modo Pontifex prædictas Conſtitutiones approbat cum clauſula quatenus in uſu. Quam ſucceſſive abſtulit mox inferius.

§. 3. Nihilominus nonnulli, a quorum oculis Dei timor abſceſſit, & quæ non ſua ſunt quærentes, in diverſis cauſis citationes, commiſſionum præſentationes, publicationes, intimationes, & affixiones, ac ſubhaſtationes, & alia ad officium dilectorum filiorum Curſorum noſtrorum, tam ex inſtitutione eorum officii, quam juxta antiquos ſtylum, & conſuetudinem Romanæ Curiæ ſpectantia, contra decretum, & mandatum Alexandri VI. ac inhibitionem, & declarationem Julii II. ac etiam contra alia in prædictis literis contenta facere præſumunt in ipſorum grave præjudicium, & officiorum ſuorum læſionem, ac illorum exercitii uſurpationem non modicam, excommunicationis latæ ſententiæ pœnam, juxta inhibitionem Julii Prædeceſſoris hujuſmodi damnabiliter incurrendo. Quare Nos hujuſmodi errores ſubmovere, ac ipſorum Curſorum indemnitati, prout convenit, providere volentes, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, decretum, & mandatum Alexandri, ac inhibitionem, & declarationem Julii Prædeceſſorum, ac eorum literas hujuſmodi, necnon in eis contenta quæcumque, ex certa noſtra ſcientia (quatenus tamen ſint in uſu) approbamus, & innovamus, ac illa, & eis prorſus ſimilia de novo decernimus, mandamus, inhibemus, & declaramus, eaque perpetua roboris firmitate ſubſiſtere.

Inhibetque Officialibus ne Curſores deſuper impediant.

§. 4. Et per Auditores, Commiſſarios, etiam Cardinales, Vicarium, Gubernatorem, Senatorem, & alios Judices, ac eorum Collaterales, Locatenentes, Capitaneos præfatos, necnon omnes, & ſingulos Nuncios, & quaſvis alias perſonas quocumque nomine nuncupatas, prout ſingulos eorum concernit, ſub dictæ excommunicationis latæ ſententiæ, & quingentorum ducatorum Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe irremiſſibiliter applicandorum pœnis, per Nuncios, & alios præmiſſa ad officium Curſorum ejus, & non aliis quibuſcumque Nunciis ſpectantia exercentes, eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis firmiter obſervari debere, juxta tamen continentiam dictarum literarum Alexandri, & Julii Prædeceſſorum noſtrorum, in quarum poſſeſſione dicti Curſores (ut etiam accepimus) exiſtunt.

Deputatio Auditoris Cameræ in executorem.

§. 5. Necnon Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalem Auditorem pro tempore exiſtentem contra eos ad nedum publicationem incurſus pœnarum hujuſmodi, ac illarum exactionem, ſed etiam tamquam falſarios, vigore præſentium, abſque alia commiſſione ſibi deſuper facienda procedere poſſe.

Decretum irritans.

§. 6. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, & quicquid ſecus a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§. 7. Non obſtantibus præmiſſis, Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. V. 16. Octob.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die decimaſexta Octobris milleſimo quingenteſimo vigeſimo octavo, Pontificatus noſtri Anno V.

Sequitur declaratio Conſtitutionis præcedentis.

CLEMENS PP. VII.

Motu proprio, &c.

Exordium.

CUM de viribus literarum noſtrarum præinſertarum, pro eo quod illæ nobis tunc plene non informatis, eiſdem Curſoribus concedebantur (Quatenus eſſent in uſu, aut in dictarum literarum Alexandri, & Julii Prædeceſſorum poſſeſſione) ab aliquibus in futurum dubitari poſſet.

Clauſulam prædictam quatenus in uſu aufert. Prædictaque ſimpliciter cōfirmat.

§. 1. Nos igitur, ad quos ſpectat litium anfractus, & controverſias ſuccidere, dubiaque tollere, de poſſeſſione dictorum Curſorum in præmiſſis uſu, & conſuetudine roborata, ex fide, & relatione perſonarum fide dignarum plene informati, ac de ipſorum Curſorum jure in præmiſſis omnibus, & ſingulis veram notitiam habentes, motu ſimili, ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, decernimus, & declaramus, literas noſtras præfatas, cum omnibus, & ſingulis decretis, declarationibus, inhibitionibus, mandatis, conceſſionibus, & aliis in eis contentis clauſulis, perinde valere, & perpetuæ firmitatis robur obtinere, & Collegio dictorum Curſorum ſuffragari debere, in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi dicta verba (Quatenus in uſu, aut literarum Alexandri, & Julii poſſeſſione ipſi Curſores eſſent) non appoſita, vel expreſſa fuiſſent, & ita intentionis noſtræ, & voluntatis incommutabilis, fuiſſe, & eſſe atteſtamur. Et nihilominus pro potiori cautela decretum, & mandatum Alexandri, ac inhibitionem, & declarationem Julii Prædeceſſorum noſtrorum, ac eorum literas hujuſmodi, necnon in eis contenta quæcumque Apoſtolica auctoritate, & ex noſtra certa ſcientia approbamus, & innovamus, ac

alia

alia, & eis prorſus ſimilia de novo concedimus, decernimus, mandamus, inhibemus, & declaramus, atque perpetua roboris firmitate ſubſiſtere.

Omnes monet ad obſervantiam hujus Conſtitutionis.

§.2. Et Auditores, Commiſſarios, etiam Cardinales, Vicarium, Gubernatorem, Camerarium, & Cameræ Apoſtolicæ Clericos pro tempore exiſtentes, Senatorem, & alios Judices, & eorum Collaterales, Locatenentes, & Capitaneos præfatos, etiam Turris Nonæ, Ripæ, & Ripettæ, necnon omnes, & ſingulos Nuncios, & quaſvis alias perſonas quocumque nomine nuncupentur, prout ſingulos eorum concernit, ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti latæ ſententiæ, & quingentorum ducatorum Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe irremiſſibiliter applicandorum pœnis, per Nuncios, Mandatarios, & alios præmiſſa ad officium Curſorum eis, & non aliis quibuſcumque Nunciis, ſpectantia, & exercentia eo ipſo abſque alia declaratione incurrendis firmiter obſervari debere. Mandantes tam dictis Nunciis, Mandatariis, & Officialibus officia ſua in quibuſcumque Curiis, & coram quibuſcumque perſonis, nullis exceptis, ac in literarum Apoſtolicarum facienda executione, ſine affixione, aut citationibus, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, vel ingenio ſe intromittant, & intromittere tentent, vel procurent.

Geſta in contrarium damnat.

§.3. Decernentes commiſſionis præſentationem, ac citationis executionem, intimationem, publicationem, & affixionem, per alios quam dictæ Curiæ Curſores pro tempore facien., ac proceſſus illarum vigore habendos, & faciendos, ac nullam fidem, in judicio, & extra illud adhibendam fuiſſe, nec adhiberi debere, ſed fuiſſe, & eſſe nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti, ac pro nullis, & invalidis, ac infectis, & viribus omnino vacuis haberi.

Auditorem Cameræ executorem deputat.

§.4. Mandantes inſuper, & committentes Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ, nunc, & pro tempore exiſtenti generali Auditori, quatenus Collegio dictorum Curſorum in præmiſſis, per ſe, & ejus Locumtenentem efficacis defenſionis præſidio aſſiſtat, eaque omnia, & ſingula ſub prædictis aliis cenſuris, & pœnis obſervari faciat, & contra rebelles, ac inobedientes quoſcumque debitæ executioni, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſola facti veritate inſpecta, quacumque appellatione remota, debitæ executioni demandet, & demandari faciat, & exequatur.

Clauſulas præſervativas apponit.

§.5. Decernentes, quod confirmatio, approbatio, innovatio, decretum, inhibitio, & gratia noſtra hujuſmodi ex quacumque cauſa etiam urgentiſſima, & de neceſſitate exprimenda, de ſubreptionis, aut obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari, ſeu impugnari minime poſſint, & debeant, & in præmiſſis omnibus, & ſingulis ſic per quoſcumque Judices, etiam præfatos, in quacumque inſtantia pronunciari &c. Sublata eis &c. ac irritum &c. decernentes, & declarantes.

Clauſulas derogatorias addit.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Mandatariis, etiam per Nos, & Sedem prædictam, ſub quacumque verborum forma, & expreſſione, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, & cum quibuſcumque clauſulis, etiam urgentiſſimis, & de neceſſitate exprimendis pro tempore conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus illarum tenore pro expreſſis habentes, latiſſime derogamus, & derogatum fuiſſe, & eſſe decernimus, & declaramus, ceteriſque contrariis quibuſcumque ſub clauſulis opportunis, & conſuetis ad ipſorum libitum.

Fiat Motu proprio. I.

Cauſarum repetitio.

§.7. Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum, &c. ac decreto, & declaratione præ-dictis, perinde, ac ſi dicta verba in noſtris literis non fuiſſent expreſſa, latiſſime extendentes: & de nobis ſi opus fuerit, decretis, inhibitione, mandatis, approbatione, innovatione, conceſſione, ac aliis clauſulis ſupradictis, quæ pro repetitis habeantur, & de deputatione Judicis deputati, &c. ut ſupra. Et quod præmiſſa de ſubreptionis vitio, aut intentionis defectu, notari, ſeu impugnari non poſſint, latiſſime extenden. Et cum derogatione ſtatutorum, privilegiorum, & indultorum, ut ſupra, latiſſime extenden. Et quod præmiſſorum omnium, & ſingulorum, & circa præmiſſa neceſſariorum, ſola ſignatura ſufficiat, & ubique in judicio, & extra illud fidem faciat, Regula contraria non obſtante, ſeu etiam major, & verior ſpecificatio, ac expreſſio fieri poſſit in literis, quæ per Breve noſtrum ad ipſorum libitum expediri debeant. Et remanente eorumdem Mandatariorum, quoad cauſas ordinarias exercitio, quoad ſolitas citationes per eos fieri ſolitas, ac in ſuis ſolitis Tribunalibus, & quoad eas quibus non proceditur per commiſſionem primam, ſeu dependentem. Fiat. I.

Dat. P. An. VI 4. Octobris.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Quarto nonas Octobris, Anno VI.

Die vigeſimaſeptima menſis Octobris, milleſimo quingenteſimo vigeſimonono, præſentes literæ affixæ, & præſentatæ fuere in valvis, ſeu portis Audientiæ Palatii Apoſtolici R. P. D. Almæ Urbis Gubernatoris, Auditoris Cameræ Apoſtolicæ, Vicarii Papæ, Audientiæ Capitolinæ, valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, per me Joannem Servier SSmi D. N. Papæ Curſorem.

Petrus Craſſeti Pro-Magiſtro Curſ.

XXIX.

De Syndicatu Judicum, & Officialium Status Eccleſiaſtici.

Alia quæ hujuſmodi Officiales reſpiciunt, vide Paul. II. Conſtit. III. Munera *Tom. III. Par. III. fol.* 118.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

ONus paſtoralis officii Nobis ſuperne majeſtatis providentia, meritis licet impari-

Digitized by Google

paribus, commiſſi nos inducit, ac etiam temporalia Romanæ Eccleſiæ, ac illi ſubjecta, provincias, civitates, terras, & loca, ſolicita, ac vigilanti cura intendamus, & ut civitates, terræ, & loca ipſa proſpere, & feliciter regantur, illorumque populi ab indebitis oppreſſionibus ſublevati in ſemitis juſtitiæ dirigantur, remediis opportunis provideamus, ac his quæ propterea a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris provide geſta ſunt, ut firmius obſerventur, noſtræ approbationis robur impartimur, & aliis deſuper diſponamus, prout ad felicem ejuſdem Eccleſiæ ſtatum, & eorumdem populorum indemnitatem, & utilitatem conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Julius II. ex cauſis hic expreſſis,

§.1. Dudum ſiquidem per fel. rec. Julium Papam II. Prædeceſſorem noſtrum, tam ex diverſis querelis, ac clamoribus populorum, communitatum, univerſitatum, ac ſingularum perſonarum civitatum, terrarum, & locorum ſibi, & dictæ Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjectorum, quam aliorum fide dignis relationibus intellecto, quod nonnulli Gubernatores, & Locatenentes, eis regendis, & gubernandis per ipſum Prædeceſſorem, ac Apoſtolicæ Sedis Legatos de latere deputati, precibus, pretio, odio, aut amore ducti, eo prætextu confiſi, quod adminiſtrationum ſuorum officiorum rationem alicui reddere non erant ſoliti, diverſa, & varia eis gravamina, & damna etiam intolerabilia inferre, juſtitiam adminiſtrare unicuique, ut tenebantur, atrociorum quandoque delictorum impunitatem pro particulari lucro præſtare, executiones indebitas facere, carceratorumque innocentium relaxationes prorogare, pœnas pecuniarias Fiſco ſuo debitas ſibi appropriare, & in proprios uſus convertere, ſtatutorumque rationabilium, & Conſtitutionum Provincialium, & Cameralium, literarumque Apoſtolicarum formam, & tenorem non ſervare, ac propriis commoditatibus intenti, ſubditorum quieti, ac paci, & juſtitiæ adminiſtrationi modicum ſtudere conſueviſſe in eorum animarum periculum, dictorumque ſubditorum gravamen, & præjudicium, pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum.

Decrevit omnes officiales, finito officio, coram Pontifice ſyndicatui ſe ſubjicere, & per eis, & eorum Auditoribus, deputatis, & familia rationem reddere debere.

§.2. Dictus Prædeceſſor motu proprio, & ex certa ejus deliberatione, ſua in perpetuum valitura Conſtitutione ſtatuit, & ordinavit, ut omnes, & ſinguli Gubernatores, ac eorum, ſeu Legatorum præfatorum Locatenentes, etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, Abbatiali, aut quavis alia Eccleſiaſtica, ſeu Sæculari dignitate fungentes qui nunc, & pro tempore, perpetuis futuris temporibus Provincias, Civitates, Terras, & Loca quæcumque, & qualiacumque eſſent, nulla penitus exceptione habita præfatæ Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjecta ex deputatione ipſius Prædeceſſoris, vel Legatorum, aut Gubernatorum hujuſmodi pro eo, & Romana Eccleſia præfata, regebant, gubernabant, & adminiſtrabant, ſeu regerent, gubernarent, & adminiſtrarent quavis grandi, & latiſſima poteſtate, arbitrio, & auctoritate muniti, etiam ſi eorum literis caveretur expreſſe, quod ad aliquam redditionem rationis adminiſtrationum ſuarum non tenerentur, nec cogi poſſent poſt finem cujuſlibet officii, & adminiſtrationis eorum, infra menſem conſpectui ipſius Prædeceſſoris, aut Romani Pontificis Succeſſoris ſui pro tempore exiſtentis, ſeu ſi ab ipſis Legatis deputati, & pro tempore finiti eorum officii, Legati præfati in locis ipſarum legationum præſentes forent, coram ipſis Legatis ſe perſonaliter præſentare, ac geſtorum adminiſtratorum, & omiſſorum, tam per eos, quam eorum Auditores, & alios officiales, deputatos, & familiam, rationem reddere, querelisque, & accuſationibus contra eos propoſitis, coram eo, vel Succeſſoribus ſuis, vel per eos, aut ab eis deputandis, ſeu Legatis prædictis reſpective, de geſtis, ſeu omiſſis in eorum officiis reſpondere, ibique per dies duodecim continuos, poſtquam per ipſum Julium Prædeceſſorem, vel Succeſſores præfatos, ſeu dictos Legatos, etiam reſpective examen redditionis rationis hujuſmodi incœptum, ſeu commiſſum fuerit permanere, nec etiam poſt inde, ſine ſua, aut Succeſſorum prædictorum, vel ab eodem Prædeceſſore, & Succeſſoribus hujuſmodi deputatorum, aut Legatorum præfatorum ſimiliter reſpective expreſſa licentia recedere.

Officialibuſque in ſyndicatu condemnatis appellare prohibuit. Quod declaratur mox infra.

§.3. Necnon de eo, in quo per Prædeceſſorem, & Succeſſores ſuos, aut ab eodem Prædeceſſore, vel eis deputatos, ſeu Legatos hujuſmodi condemnati forent, ſtatim omni dilatione, pro relatione, & malitia, ac excuſatione, appellationibuſque quibuſcumque ceſſantibus, ſatisfacere, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac perditionis emolumentorum eis ratione dictorum officiorum debitorum, & inhabilitatis ad quæcumque alia officia in poſterum exercenda pœnis tenerentur.

Illoſque antequam incipiant exercere officia juſſit jurare, & cavere debere de ſervando præmiſſa.
De quo vide etiam mox infra.

§.4. Et nihilominus ſuis, & Succeſſorum prædictorum Secretariis, ut literas Apoſtolicas ſub plumbo, aut in forma brevis, Cancellariis vero, & aliis ab ipſis Legatis deputatis, tunc & pro tempore exiſtentibus, ne literas patentes officiorum Gubernatorum, ſeu Locatenentium reſpective traderent, ipſique Gubernatores, Locatenentes officia hujuſmodi exercere auderent, niſi prius in Camera Apoſtolica, aut ſi ab ipſis Legatis deputarentur, in eorum Cancellaria de præmiſſa omnia, & ſingula obſervando juraſſent, & idoneam cautionem dediſſent.

Salariorumque Officialibus debitorũ in fine officii, mandavit retinere tertiam partem, uſque ad finem ſyndicatus.
Hoc non ſervatur.

§.5. Necnon omnibus, & ſingulis Theſaurariis, Camerariis, Communitatibus, & Univerſitatibus, & aliis ad quos ſpectabat, & ſpectaret, Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum dictæ Eccleſiæ immediate ſubjectorum, tunc, & pro tempore exiſtentibus, ne eiſdem Gubernatoribus, ſeu Locatenentibus de tertia parte eorum ſalarii, ſeu proviſionis in fine officii eis debita reſponderent, ſed illam retinerent, donec

nec eis, quod abſoluti forent, legitime conſtaret, ſub eadem excommnuicationis pœna mandavit.

Proclama etiam tempore ſyndicatus fieri præcepit, ut gravati querelas proponere poſſent.

§.6. Ac voluit qnod Magiſtratus digniores quocumque nomine nuncuparentur, Civitatum, Terrarum, & locorum prædictorum ſtatim ſuncto officio Gubernatorum, ſeu Locatenentium hujuſmodi, per publicum proclama omnibus, & ſingulis, querelas, ſeu accuſationes, contra Gubernatores, aut Locatenentes exponere vulentibus, ut ad ipſum Prædeceſſorem, vel ad ipſos Legatos, ſi Gubernatores, ſeu Locatenentes ab eis deputati ſorent, ipſique Legati in locis ſuarum legationum præſentes eſſent, infra menſem prædictum cum eorum probationibus, & juribus accederent, recepturi infra duodecim dies juſtitiæ complementum, per publicum proclama notum ſacerent, deputandi vero ab eodem Julio, & Succeſſoribus præſatis de eorum deputationibus, ac juſtitiæ admiaiſtratione, omnes, & ſingulas querelas, & accuſationes expouere volentes, per affixionem cedularum in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ certiores redderent.

Syndicatoribus facultatem ſummaris &c. procedendi concaſſit.

§.7. Atque in examinatione redditionis rationis, & adminiſtrationis hujuſmodi, & aliis præmiſſis faciendis, ne partes ad Romanam Curiam, vel Legatos ipſos pro exponendis querelis, accuſationibus accedentes nimium gravarentur, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ac extrajudicialiter, abſque aliquibus ſumptibus, ſola ſacti veritate inſpecta, etiam ſine ſcripturæ alicujus conſectione procederetur, prout in literis ipſius Prędeceſſoris deſuper couſectis plenius continetur.

Mulri tamen ceſſabant querelas proponere, ut evitarent expenſas ad Urbem veniendi &c.

§.8. Cum autem, ſicut non ſine animi noſtri diſplicentia, ad noſtrum perveniret auditum, licet cauſæ, propter quas literæ prædictæ ab eodem Prædeceſſore emanarunt, adhuc ſubſint, tamen formidandum eſt, ne oppreſſi pro tempore impenſas, quæ pro querelis, aut accuſationibus contra Gubernatores, & Locatenentes, eorumque Auditores, & alios officiales præſatos exponendis, ad Nos, aut Succeſſores ooſtros Romanos Pontifices, ſeu Legatos prædictos, juxta ordinationem Julii Prædeceſſoris hujuſmodi veniendo ſubire cogerentur, potius a querelarum, ſeu accuſatioou m hujuſmodi expoſitione abſtinere habeant, quam expenſas hujuſmodi ſacere velint, ſicque effectus literarum earumdem impediri debeat.

Ideo Pontifex iſte Conſtit. dicti Julii II. confirmat, & modificat hu modis videlicet.

§.9. Nos cupientes, prout ex debito ipſius paſtoralis officii teuemur, ſelici, & tranquillo regimini, & ſucceſſui, ac indemnitati populorum prædictorum, quos in viſceribus gerimus caritatis, paterno affectu providere, ac eos a laboribus, & expenſis, quantum poſſumus relevare, habita ſuper his cum venerabilibus ſratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, matura deliberatione, & de eorum unanimi conſilio, & aſſenſu, ſtatutum, & ordinationem, ac mandatum, & deſuper confectas literas Julii Prædeceſſoris hujuſmodi, necnon omnia, & ſingula in eiſdem literis contenta, ſub modiſicatione inſraſcripta, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus, & innovamus, & perpetoa roboris firmitate ſubſiſtere, ac plennm effectum ſortiri, & firmiter perpetuo, tam per Gobernatores, & Locatenentes, ac Auditores, Judices, & alios officiales, quam per præſatos, & alios, quos literæ ipſæ concernunt, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & perditionis emolumentorum, ac iohabilitatis pœnis prædictis reſpective obſervari debere decernimus.

Officiales ſyndicentur, in locis officii coram Commiſſario a Pontifice deputando.

Hoc non ſervatur, ſed ſucceſſor in officio, eſt loco commiſſarii.

§.10. Et nibilominus præmiſſa per dictum Julium Prædeceſſorem, ut præſertur, ſtatuta, & ordinata de novo ſic, quod tam Gubernatores, ac eorum, ſeu dictorum Legatorum Locatenentes, aut Vicelegati, aliique Præſidentes proviuciarum, civitatum, terrarum, & locorum, Nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ſubjectorum prædictorum, præſentes, & ſuturi, etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, Abbatiali, aut quavis alia Eccleſiaſtica, vel Sæculari dignitate, ut præſertur, ſuugentes, & quavis ſacultate muniti, quam ab eiſdem Legatis, & Gubernatoribus, ſeu eorum Locatenentibus, aut Vicelegatis, & Præſidentibus in provinciis, civitatibus, terris, & locis prædictis pro tempore deputati Locatenentes, ipſorumque Auditores, Judices, & alii quicumque officiales pro tempore exiſtentes, ſi annales ſuerint, functo cujuſlibet officii, & adminiſtrationis eorum anno, & ſi ultra anoum eorum officio, in aliqua provincia, civitate, vel terra duraverint, in fioe cujuſlibet anoi, ſi vero breviori tempore eorum officia durent, in fioe eorum officii, in civitatibus, terris, & locis, in quibus officia exercuerint, coram perſonis dignioribus Civitatum, Terrarum, & locorum eorumdem, videlicet coram uno Commiſſario, per Nos, aut Succeſſores noſtros præfatos ex dicta Romana Curia, moderatis ipſorum officialium, ac Provinciarum, vel Civitatum, ſeu Terrarum, vel ſi Nobis, aut Succeſſoribus prædictis videbitur pro parte Cameræ prædictarum expenſis mittendo, adjunctis ſecum Epiſcopo loci, vel eo abſente ejus Vicario in ſpiritualibus generali, & Procuratore Fiſcali ipſius loci, vel Civitatis per præſidentes dictæ Cameræ pro tempore deputato, & capite officii, ſeu magiſtratus ipſius Civitatis, vel Terræ, videlicet Conſalonerio, vel Præpoſito, qui pro tempore fuerit, aut uno doctore per ipſas digniores perſonas, ultra Commiſſarium, ac Epiſcopum, vel Vicarium, & Procuratorem Fiſcalem præfatos, eligendo, geſtorum, & adminiſtratorum per eos alias, juxta tenorem literarum Julii Prædeceſſoris hujuſmodi rationem reddere, & querelis, ac accuſationibus contra eos propoſitis, de geſtis, ſeu omiſſis in eorum officiis, ſublato quovis diffugio, reſpondere teneantur.

Et coram Epiſcopo.

Procuratore Fiſcali.

Prioreque Magiſtratus.

Syndicatores ſummarie procedant &c.

§.11. Ac Commiſſarius mittendus, Epiſcopus, vel Vicarius, & Procurator Fiſcalis,

ſcalis, Confalonerius, ſeu Præpoſitus, & Doctor eligendus præfati rationem adminiſtrationis hujuſmodi, cum omni ſummarietate, integritate, & ſeveritate audiant, & procedant, ac querelæ, & probationes contra Gubernatores, Vicelegatos, & Præſidentes præfatos præpoſitas, & factas recipiant, proceſſuſque deſuper forment, & clauſos, ad Nos, vel Succeſſores, noſtros prædictos, ut Nos, vel dicti Succeſſores, de ipſorum Gubernatorum, Vicelegatorum, & Præſidentium, juxta ipſorum demerita, amotione, vel ad ulterius tempus confirmatione mature deliberare poſſimus, fideliter mittant, ipſorum vero Gubernatorum, Vicelegatorum, & Præſidentium Locatenentes, ac Auditores, & alios officiales præfatos condemnando, vel abſolvendo judicare, & ad reſtitutiooem, omnibus ſubterfugiis, cavillationibus, & exceptionibus remotis, niſi propter caſuum gravitatem, eis concordent, alias concorditer, vel Commiſſario præfato, id Nobis, vel eiſdem Succeſſoribus referendum eſſe videretur, quo caſu contra eos, ſervato tenore literarum Julii Prædeceſſoris hujuſmodi procedendum ſit, cogere debeant.

Condemnati, ad Papam poſſint habere recurſum infra menſem expediendum

§.12. Et ſi ab eorum deciſionibus, & ſententiis aliqui eorum ſe gravatos prætendant, ad Nos, vel a Nobis deputatos, per viam recurſus provocare, & appellare poſſint, ſic tamen, quod niſi infra menſem immediate ſequentem, revocationem, vel correctionem eorum, quæ contra eos deciſa, vel determinata fuerint, non reportaverint, ex tunc abſque aliqua facienda intimatione, deciſiones, & ſententiæ ipſæ firmæ remaneant, & executioni demandentur, perinde, ac ſi ab eis, reclamatum, vel appellatum non fuiſſet.

Et culpabiles non retineantur in officio.

§.13. Et ſi Legatorum, Gubernatorum, Vicelegatorum, & Præſidentium præfatorum Locatenentes, Auditores, & alii officiales prædicti culpabiles reperti fuerint, in eorum officiis perſeverare non permittant, ſed Legatus illius Provinciæ pro tempore exiſtens de novis Locatenentibus, Auditoribus, Judicibus, & Officialibus debite provideat, & niſi infra menſem providerit, tunc per Nos, aut Succeſſores antedictos Locatenentibus, Auditoribus, & Officialibus, cum convenienti ſalario, eis per ipſum Legatum præſtando, provideri debeat.

Cautiones præſtandæ per officiales ſcribantur in libris R. Cam. Apoſt.
Hic non ſervatur.

§.14. Ac quod cautiones idoneæ per deputandos ab ipſis Legatis, ac eorum Officiales de præmiſſis obſervandis dandæ ad dictam Cameram Apoſtolicam in libro particulari pro hujuſmodi cautionibus annotandis ordinato, in quo cautiones per Gubernatores, & Vicelegatos prædictos præſtandæ annotandæ erunt, annotari debeant, ipſorumque Legatorum Secretarii, ſeu Notarii deputandi a Legatis ipſis literas patentes officiorum ſuorum, niſi prius eis per fidem manu Notarii ipſius Cameræ factam conſtiterit, quod cautiones prædictæ annotatæ fuerint, conſignare non debeant, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Exemplorum fides.

§.15. Decernentes præſentium tranſumptis, etiam impreſſis manu tamen Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem in judicio, & extra ubilibet adhibendam fore, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Vidi pluries diſputari an ligaret hæc Conſtit. cum non appareret fuiſſe publicatam.
Ideo poſuit ejus publicationem.

§.16. Declarantes præſentes noſtras literas a data præſentium locum habere, & ſervari debere, etiam quoad Officiales ſupradictos quoad ſyndicatum præmiſſum in fine officiorum ſuorum, etiam quod in principio eorum officii cautiones non dederint, & tempore poblicationis præſentium in officiorum ſuorum exercitio, & poſſeſſione exiſtant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.17. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac legibus municipalibus, & aliis Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac omnibus illis, quæ præfatus Prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, quæ omnia præſentibus pro expreſſis, & repetitis haberi volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

Dat. P. A. VI. die 1. Decem.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimo octavo, Kal. Decembris Pontificatus noſtri Anno VI.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini, 1528. Indictione prima, die vero 8. Menſis Decembris, Pont. Sanctiſs. in Chriſto Patris, & D.N.D. Clementis divina providentia Papæ VII. anno ejus ſexto, præſentes retroſcriptæ literæ publicatæ fuere in valvis, ſeu portis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, Audientiæ Palatii Apoſtolici, Cancellariæ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ, per me Joannem Cerrurier prælaudati SS.D.N. Papæ Curſorem.

Vianus de Bellavilla Magiſter Curſorum.

XXX.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Sanctimoniales Monaſterii Sanctæ Mariæ Campi Martii Ordinis Sancti Benedicti, ſub cura Fratrum Ordinis ejuſdem Servorum Beatæ Mariæ perpetuam ſibi Abbatiſſam eligere poſſe decernit.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

APoſtolicæ Nobis injunctæ deſuper ſervitutis officium mentem noſtram excitat, & inducit, ut circa ea, quæ pro ſalubri, & tranquillo ſtatu Monaſteriorum quorumlibet, ac perſonarum in illis ſub regulari caſtimonia, piæ vitæ ſtudio, aſſidue vacantium, profutura conſpicimus, operoſis ſtudiis favorabiliter intendamus.

Adrianus VI. Abbatiſſam in Monaſterii hu

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam felicis record. Adriano Papæ VI. Prædeceſſori noſtro

juſmodi trien-nalem fore ſtatuit.

ſtro pro parte dilectarum in Chriſto Filiarum Conventus Monaſterii Monialium Sanctæ Mariæ Campi Martii de Urbe Ordinis Sancti Benedicti expoſito, quod ſi Monaſterium ipſum, quod antea per Abbatiſſam perpetuam regebatur, & gubernabatur, poſt obitum quondam Luciæ tunc in humanis agentis, & ejuſdem Monaſterii Abbatiſſæ, per Abbatiſſam triennalem regeretur, in eodem Monaſterio regularis obſervantia firmius perſeveraret, & ſalubrius augeretur, dictus Prædeceſſor earumdem Monialium in ea parte ſupplicationibus inclinatus per ſuas Plumbo literas inter alia ſtatuerat, & ordinaverat, quod poſt ceſſum, vel deceſſum dictæ Luciæ Abbatiſſæ Monaſterium prædictum per Abbatiſſam de triennio in triennium per dictas Conventum eligendam perpetuo regeretur, & gubernaretur, ipſaque Abbatiſſa triennalis, que bene ſe geſſiſſet, ad aliud triennium eligi, illique præeſſe valeret, per quaſdam, ac præmiſſa utpote ob evidentem otilitatem dicti Monaſterii, & augmentum divini Cultus emanata revocari, caſſari, & annullari, aut in aliquo illis derogari nullatenus poſſe, & quoties illa revocari, caſſari, annullari, ſuſpeodi, aut in illis derogari contigeret, toties de oovo, & ſub quacumque data per Conventum, ſeu Monialem quamcumque Monaſterii hujuſmodi eligendam, reſtituta eſſe & cenſeri, & ſic per quoſcumque ubique judicari, & cognoſci debere, ſublata aliter judicandi, & interpetrandi facultate, & auctoritate, ae quidquid ſecus attentari contingeret, irritum, & inane decreverat.

Poſtea Clemens VII. cōfirmat per Breve electione novę Abbatiſſæ, eam perpetuam eſſe conceſſit, prout etiam ſucceſſores in futurum.

§.2. Nos dicto Prædeceſſore, ſicut Domino placuit, de medio ſublato, divina favente clementia ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumpti, earumdem Conventus in ea parte ſupplicationibus inclinati, per alias noſtras literas electionem de dilecta in Chriſto filia Clarina de Columna moderna dicti Monaſterii Abbatiſſa in Abbatiſſam ipſius Monaſterii per Conventum præfatas factam, ad ipſius Clarinæ vitam approbavimus, & confirmavimus, ac ſtatuimus, & ordinavimus, quod ea tunc de cetero occurrente ejuſdem Monaſterii vacatione Moniales ipſius Monaſterii pro tempore eaiſtentes Abbatiſſam perpetuam, & non temporalem, ſicut antea, eligere deberent, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur.

Moniales hoc idem Bulla ſub Plumbo declarari petunt cum expreſſa declaratione Conſtitutionis Adriani VI.

§.3. Com autem ſicut eahibita nobis nuper pro parte dictæ Clarinæ Abbatiſſæ petitio continebat, pro eo, quod literæ noſtræ hujuſmodi non ſub Plumbo, ſed in forma Brevis expeditæ extiterint, & in eiſdem de Decreto Adriani Prædeceſſoris bujuſmodi alias, qoam per clauſulam pro ſufficienter expreſſis habentes, plena, ſeu ſufficiens mentio facta non eatitit, ac forſan de conſenſu ipſarum Conventus ad præſens doceri non poſſit, a oonnullis de viribus noſtrorum ſtatuti, & ordinationis eligendi Abbatiſſam perpetuam, ac deſuper confectarum literarum hujuſmodi heſitatur.

Clemens ſuis literis plenam & perpetuam addit firmitatem.

§.4. Nos dicti Monaſterii profectum, paterno zelantes affectu, ne propterea triennio prædicto elapſo careant effectu providere volentes, ipſâmque Clarioam Abbatiſſam a quibuſvis eacommunicationis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis, ſententiis, ceoſuris, & poenis, ſi quibus quomodolibet innodata exiſtit, ad effectum præſentium tantum conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutam fore cenſentes, ejuſdem Clarinæ Abbatiſſæ io hac parte ſupplicationibus inclinati, ſi ad hoc majoris partis præfatarum Conventus accedet aſſenſus, volumus, & Apoſtolica auctoritate deeernimus, quod literæ prædictæ, & in eis contenta quæcumque valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant, & ſibi ſuffragentur io omnibus, & per omnia, perinde ac ſi in illis de ſtatuto, ordinatione, & decreto, ac literis Adriani Prædeceſſoris hujuſmodi modo præmiſſo plena, & individua, ac de verbo ad verbum mentio ſacta, ac per illas eiſdem ſtatuto, ordinatioui, decreto, ac literis Adriani Prædeceſſoris hujuſmodi ſpecialiter, & expreſſe derogatum ſuiſſet.

Abbatiſſam perpetuam eligendam firmat.

§.5. Et nibilominus pro potiori cautela electionem Clarinæ ad ejus vitam de nnvo, ac literas noſtras, & in eis contenta hujuſmodi ex certa noſtra ſcientia approbantes, & confirmantes, omneſque, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint, in eiſdem ſupplentes, ipſaſque literas noſtras de ſubreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe decernentes, auctoritate, & tenore prædictis ſtatuimus, & ordinamus, quod de eetero occurrente dicti Monaſterii vacatione, Conventus, ſeu Moniales præfatæ ſub cura Fratrum Servorum Beatæ Mariæ Ordinis Sancti Auguſtini degeotes, perpetuam, & non triennalem, ſeu alias temporalem Abbatiſſam, ſicut antequam literæ Adriani Prædeceſſoris emanarent, fieri conſueverant, eligere poſſint, & debeant, ipſaque ſic electa eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmata ſit, & eſſe cenſeatur, & ad ejus vitam Monaſterio hujuſmodi præeſſe poſſit, & teneatur.

Sic a quibuſcumque præcipit obſervari.

§.6. Decernentes ſic per quoſcumque Judices, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ſententiari, judicari, decidi, & diffiniri debere, necnon irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper bis a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Dati executores præſentium literarū.

§.7. Quo circa venerabilibus fratribus noſtris Ceſenaten., & Alerien., ac Caſtellimaris Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi, ac quoties pro parte Clarinæ, & pro tempore eaiſtentis Abbatiſſæ, & Conventus Monaſterii hujuſmodi, ſeu alicujus earum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingu-

los, quos ipſæ præſentes concernunt illis pacifice gaudere: Non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari: Contradictores quolibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper bis habendis ſervatis Proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas iteratis vicibus aggravando; Invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Obſtantium derogatio.

§.8. Non obſtantibus literis Adriaui Prędeceſſoris hujuſmodi quas cum omnibus, & ſingulis in eis conteotis clauſulis, & proceſſus habitos per eaſdem, & inde ſecuta quæcumque harum ſerie revocamus, caſſamus, & annullamus, ac nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe decernimus, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon Monaſterii, & Ordinis prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, & literis Apoſtolicis, illis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, & approbatis: quibus omnibus illorum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & individue, ac de verbn ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim a dicta ſit Sede iudultum, quod ioterdici, ſuſpendi, vel excommunicari nou poſſint per literas Apoſtolicas nou facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

§.9. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ abſolutionis, voluntatis, decreti, approbationis, confirmationis, ſuppletionis, ſtatuti, ordinationis, mandati, revocationis, caſſationis, annullationis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem &c.

Dat. die 4. Martii 1529. An.VI.

Datum Bononiæ Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimonono, Quarto nonas Martii, Pontificatus noſtri Anno VI.

XXXI.

Declaratio, quod electio Succeſſoris hujus Papæ, Bononiam, Viennam, vel alibi profecturi, fiat in ipſa Urbe, ſi ante ad eam reditum, ipſe deceſſerit. Et innovatio Conſtitutionum Alexandri III., Gregorii X., & Clementis V. circa electionem Papæ.

CLEMENS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei

Ad futuram rei memoriam.

Carolus V. Imperator, pacem Italiæ offerens, Pontificem requirit ut ſecum Bononiæ conveniat.

CUM cariſſimus in Chriſto filius noſter, Carolus Romanorum, & Hiſpaniarum Rex Catholicus in Imperatorem electus intellexiſſet, Turcarum Tyrannum potentiſſimo Exercitu ad denuo Regnum Ungariæ invadendum & occupandum venire, cognoſcenſque propterea non ſolum Regnum, ſed etiam totam Rempublicam Chriſtianam in maximo verſari diſcrimine, & deſiderans Ferdinando Regi Ungariæ Fratri ſuo dulciſſimo, ipſique Reipublicæ Chriſtianæ opem ferre, prout ad ejus officium, cum advocatus Eccleſiæ exiſtat, pertinere cognoſcebat, omnibus ſuis Regnis dimiſſis quamprimum ad Italiam venit, offerens pacem illam, quam Jeſus Chriſtus in cœlum aſcendens ſuis reliquit Diſcipulis, Regibus, & Principibus Chriſtianis, ac Italiæ Potentatibus, ſine qua eidem Turcarum Tyranno reſiſti non poſſe cognoſcebat, & pro hujuſmodi univerſali pace facilius componenda nuper Nobis ſuis literis ſignificavit plurimum expedire, ut in Civitate noſtra Bononiæ, quam celerius fieri poſſet, inſimul conveniremus, ut totam Italiam tandem a tot calamitatibus liberaremus, illique pacem daremus, ut illa placata, illius Potentatus, ac Barones unitis animis, & viribus non ſolum dicto Turcarum Tyranno reſiſti, ſed ipſe cum toto ejus Exercitu profligari poſſit.

Ipſe propterea Bononiam proficiſcitur.

§.1. Nos ejus pium, & honeſtum deſiderium plurimum in Domino commendantes, etſi ex gravi infirmitate, qua tot menſibus detenti fuimus, convaluerimus, tamen priſtinas corporis vires adhuc non recuperavimus, occaſionem tamen rei bene gerendæ, & tam neceſſarii boni ommittere nolentes, cognoſcentes ad officium noſtrum pertinere pro ſalute gregis Dominici Nobis commiſſi, periculo vitæ Nos exponere, & ad Civitatem ipſam Bononiæ omni celeritate, & mora ceſſante Nos conferre, in Alma tamen Urbe noſtra cauſarum, & literarum Apoſtolicarum Audientiam relinquentes, ac relinquere declarantes ad effectum, ut ſi ante reditum noſtrum ad Urbem ipſam Nos ab hac luce migrare contingeret, in ipſa Urbe, in qua Audientiam memoratam relinquimus, & non in Civitate Bononiæ, ſeu in alio loco, in quo tempore obitus noſtri cum noſtra Curia reſideremus, electio Romani Pontificis fieri debeat, niſi ipſa Urbs tunc interdicta, vel contra Eccleſiam Romanam in manifeſta rebellione perſiſteret, ſeu de impreſſione dubitaretur, ſicut alias ex cauſis tunc expreſſis, proximis annis circa electionem Pontificis in eventum obitus noſtri, ita & nunc etiam providere deſideramus, & intendimus.

In Urbe cauſarum Audientiam, &c relinquit, ibique futuri Papæ electionem fieri jubet.

§.2. Habita igitur ſuper hic cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Eccleſiæ Cardinalibus matura deliberatione, & diligenti examine, & de eorumdem conſilio, & unanimi conſenſu, cauſarum, & literarum Apoſtolicarum Audientiam in ipſa Urbe poſt noſtrum ab ea diſceſſum remanere, ad effectum, ut, ſi ante reditum noſtrum ad ipſam Urbem Nos ab hac luce migrare contingeret, ibi, & non alibi, ubi Nos mori contingat, electionem Romani Pontificis cele-

celebrari debere, niſi Urbs ipſa tunc interdicto ſubjaceret, vel eſſet aperte rebellis, aut inibi de impreſſione dubitaretur, ut præfertur. Super quo majoris partis Cardinalium tunc ibidem exiſtentium deciſioni ſtari, & tunc in Civitate Caſtellana, ſeu Urbeventana, ſeu Peruſina, ſervato ſcripturæ hujuſmodi ordine, fieri debere, dummodo illæ eccleſiaſtico interdicto ſubjectæ, ſeu rebelles non fuerint, ut præfertur.

Cõſtitutiones Alex. III. Gregor. X. & Clemen. V. innovat.

§. 3. Ac per fel. record. Alexand. III. Licet de excitanda, & Gregorium X. in Lugdunen. Ubi periculum, & ne Romani, incipientes, per Clementem V. Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros in Viennen. Conciliis circa electionem eamdem hactenus editas Conſtitutiones, & alias extravagantes in omnibus in eis contentis ſervari, & in ſuo robore permanere debere volumus, atque decernimus.

Electionem aliter factam irritat.

§. 4. Nos enim electionem alibi contra præſentium tenorem per eoſdem Cardinales factam, & irritam fore, ipſoſque Cardinales ad aliam electionem Romani Pontificis, ſervata eorumdem præſentium literarum forma, procedere debere, & per eos contra præmiſſa nullatenus diſpenſari poſſe etiam decernimus.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

D. P. An. VI. die 6. Octob.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo vigeſimonono, Pridie Nonas Octobris, Pont. noſtri Anno ſexto.

Sequitur innovatio dictæ Conſtitutionis.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa hujus innovationis.

Licet variæ Conſtitutiones pro evitanda diſcordia in electione Romani Pontificis etiam circa locum celebrandæ ipſius electionis a noſtris Prædeceſſoribus ſalubriter ſint editæ, tamen ſicut accepimus, ſi Nos ab Alma Urbe aliquamdiu abſentaremur, & ante reditum noſtrum ad ipſam Urbem Nos per divinam voluntatem decedere contingeret, a nonnullis aſſeritur, quod per conſtitutiones hactenus editas circa locum celebrandæ electionis hujuſmodi non ſit pro conditione hujus temporis ex omni parte ſatis proviſum.

Relatio præced. Conſt.

§. 1. Et id dudum cum verſus Bononiam &. *Reſiduum prætermitto, quia tota ipſa bulla præcedit.*

Enunciatio alterius innovationis.

§. 2. Et deinde cum Nos iterum pro ſimili neceſſitate ad dictam Civitatem Bononiæ conferre, & inibi cum præfato Carolo Imperatore ex Germania redeunte ad ſimilem effectum convenire neceſſe fuiſſet, Nos de ſimili eorumdem fratrum conſilio literas prædictas per alias noſtras literas innovavimus, prout in eiſdem literis plenius continetur.

Cauſa alia hujus innovationis.

§. 3. Cum autem Nos de proximo pro nonnullis noſtris, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, ac orthodoxæ, & Catholicæ fidei, totiuſque Reipublicæ Chriſtianæ arduis negotiis, & ex urgentiſſimis cauſis ad Civitatem Viennam vel alium locum magis opportunum, minoris, vel majoris ab Urbe diſtantiæ, prout Nobis convenire videbitur, non ſine gravi noſtræ, ac totius Curiæ noſtræ incommodo Nos conferre, ac inibi cum cariſſimo in Chriſto filio noſtro Franciſco Francorum Rege Chriſtianiſſimo convenire, & ad certum tempus a dicta Urbe Nos abeſſe neceſſe eſſet.

Innovatio præced. Conſtitutionis.

§. 4. Nos propterea circa electionem Romani Pontificis in eventum deceſſus noſtri, Domino ita volente, ante reditum noſtrum ad eamdem Urbem pari modo ut debemus, providere volentes, habita etiam ſuper hoc cum ipſis fratribus matura deliberatione, & de ſimili eorumdem conſilio, & aſſenſu priores literas noſtras prædictas auctoritate Apoſtolica tenore præſentium innovamus, ac plenum firmitatis robur obtinere, illaſque, necnon omnia, & ſingula in eis contenta, in eventum ipſius deceſſus noſtri ante reditum noſtrum ad eamdem Urbem circa electionem futuri Romani Pontificis in omnibus, & per omnia inviolabiliter obſervari debere, ac per dictos Cardinales contra præmiſſa nullatenus diſpenſari poſſe, necnon totum id, & quidquid ab eiſdem Cardinalibus quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

D. P. An. X. die 3. Sept.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo, tertio Nonas Septembris, Pont. noſtri Anno decimo.

Publicatio.

Lecta & publicata fuit ſupraſcripta Innovatio Romæ in Cancellaria Apoſtolica, die Martis nona Septembris, Anno, & Pontificatus quibus ſupra.

XXXII.

Approbatio Electionis, & Coronationis Caroli V. in Romanorum Regem, & Imperatorem electi.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex, qui vices illius in terris gerit, unde Imperium omne, & Principatus emanant, electiones de Regum, Imperatorumque perſonis celebratas, cum ad ejus judicium, & examen perferuntur, ſi illas rite legitimeque factas compererit, perlibenter approbare, ſuumque ſuper his decretum, & auctoritatem interponere conſuevit, quo ſcilicet Regnorum, Imperiique inſignia merito adipiſci, & eorum capita ſublimi corona redimi poſſint.

Carolus V. cum Pontifice Bononiæ convenit Italiæ tranquil-

§. 1. Quapropter cum chariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum, & Hiſpaniarum Rex Catholicus in Imperatorem electus ſuperioribus menſibus ad Italiam

liam appuliſſet, tum ut Regiis, Imperatoriiſque inſignibus, ferrea ſcilicet, atque aurea corona noſtris de manibus ornaretur, tum ut ea fierent, quæ ad pacem, tranquillitatem, tutelam, ac propagationem Chriſtianæ Religionis pertinerent, Nos quoque ad Civitatem noſtram Bononien. profecti illi obviam facti fuimus, ut ex noſtro mutuo congreſſu, quæ uterque animo conceperat, optatum exitum haberent, & ſic Italiæ per tot annorum decurſum Bello, Fame, Peſteque afflictæ conſuli poſſit, illiuſque Potentatibus, Ducibus, ac Baronibus pacem dari, rebuſque ita conſtitutis Chriſtianæ Reipublicæ, ex tam ingenti, & pene infinito Turcarum apparatu extremo in diſcrimine conſtitutæ unitis, & animis, & viribus defenſio ſuſciperetur.

jitati, & bono catholicæ rei cõſuituti.

§.2. Rex autem ipſe pacem in oniverſa fere Italia conciliata, & ſtabilita, cupiens a Nobis utraque, ferrea videlicet, atque aorea corona inſigniri, quo celerius ad res Germaoicas parandas accedere poſſit, & cum documenta ſecum non attulerit, quibus de ejus in Regem Romanorum electione legitime edoceri poſſemus, venerabili fratri noſtro Petro Epiſcopo Sabinen. Cardinali Anconitan. nuncupato demandavimus, ut negocium ſuper hujuſmodi electionis validitate, illius confirmatione, deque eo ad Imperialis celſitudinis apicem aſſumendo approbatione ſolerti examine diſcuteret, & exploraret, & quæ ſuper his comperta cognitaque reperiſſet, ea in noſtro ſecreto conſiſtorio referenda curaret.

Cardinali Sabinen. committum examen electionis Caroli in Imperatorem

§.3. Ipſe vero Petrus Epiſcopus adhibitis nonnullis teſtibus fide, & virtute probatis, & jurejurando ioterjecto diligenter examinatis, eorumque atteſtationibus exacte penſatis, curam Nobis, & veoerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus in Conſiſtorio noſtro præfato ex fide retulit, quæ per venerabiles fratres noſtros, ac dilectos filios nobiles viros ipſius Imperii Electores, S. R. Imperio per obitum cl. mem. Maximiliani Regis Romanorum, qui illius gubernacula regebat, ſolatio viduato, de ipſo Carolo facta fuit electio, rite recteque proceſſiſſe, quiu potius divini numinis afflatum emanaſſe, & Deum ipſum, quem celeſti illa, & incomprehenſibili mente in Imperatorem longe ante deſignarat, Electorihus ad hoc conſtitutis poſtmodum eligendum, declarandumque oſtendiſſe, quod ſi homana divinis comparare fas eſt, non abſurde dici poteſt, quemadmodum Cœli, Terræque ſator Deus æternum Filium illa ex Virgine naſci voluit, quæ a clariſſimo, & pervetuſto Patriarcharum, Prophetarumque, atque etiam Regum ſanguine ortum ducebat; itidem, & Carolum ipſum ex inclita, & per illuſtri Catholicorum Chriſtianorumque Regum, ac duorum Imperatorum Domus Auſtriç progenie originem trahere voluit, totque inſuper Regna, tot Provincias, & Principatus ejus ditioni, & Imperio ſubierit, ut poſtquam plerique Chriſtianorum Principum, quibus deſuper data eſt poteſtas, gladios illos, quos adverſus intemeratæ Fidei hoſtes acuere, & cruentare debebant, in mutuam Chriſtifidelium, quos tueri, defendique tenentur, cladem perniciemque convertunt, ipſe unus Carolus, & potentia, magnitudineque polleret, ut ſuis propriis peculiaribus Regnis, ac Principatibus Religionis cauſam ſuſcipere ac tueri, etiam irrueoti Turcarum tyranno ſeſe opponere, atque peſtiferis ejus conatibus obviam ire, uuiverſamque Chriſtianam Rempublicam defendere, ac propugnare, necoon hæreſes de novo exortas, & io dies latius ſerpentes funditus extirpare, & abolere poſſet.

Cardinalis eam rite, legitimeque factam pronunciat.

§.4. Unde Carolus Rex præfatus ad honorem S. R. E., & Sacri Imperii decus unctionem, & Imperiale Diadema ab ipſa Eccleſia ſuſcepturus noſtro ſe conſpectui præſentavit, & illa per manus noſtras ſibi impendi humiliter ſupplicavit.

Imperiale Diadema ſibi imponi petit Carolus.

§.5. Nos igitur ejus votis noo immerito begnignum conferentes auditum, ipſum internæ Charitatis, & debiti honoris conſtringentes amplexibus eumdem Carolum noſtrum Chariſſimum cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus diligenti, & matura deliberatione præhabita, de eorum conſilio, & unanimi conſenſu ad gloriam Omnipotentis Dei, & Glorioſæ ſemper Virginis Mariæ, ac Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, exaltationem quoque, & honorem S. R. E., & Sacri Imperii, electionem de ipſo Carolo per eoſdem Electores in Regem Rommnorum, & Imperatorem rite, legitimeque factam auctoritate Apoſtolica tenore præſentium coufirmamus, & approbamus, ea inſuper Coronationis ſolemnia, quibus in Civitate Superioris Germaniæ vulgo Aquiſgrani nuncupata argentea corona illa ſcilicet, qua Carolus Cognomento Magnus uſus perhibetur, ab Archiepiſcopo Colonien. inſignitus fuit, etiam approbamus, riteque facta fuiſſe declaramus.

Ejus itaque electionem cõfirmat Clemens, Coronationemque factam Aquiſgrani.

§.6. Supplentes omnes, & ſingulos defectus, qui aut ratione formæ, aut ratione perſonæ ſuæ, aut perſonarum eorumdem Electorum, ſeu quavis alia ratione, vel cauſa in hujuſmodi electione forſan intervenerint, quovis modo, & ex certa ſcientia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine.

Defectus ſi qui incurrerint, ſanat.

§.7. Ipſumque Carolum electum ad ſoſcipiendum Imperialis Dignitatis culmen dignum, & idoneum fore, & eſſe auctoritate, ſcieotia, poteſtate, & tenore præmiſſis declaramus, ac cum eodem Carolo, cum quo alias ſe: re: Leo Papa X. ſecundum carnem frater patruelis, & Prædeceſſur noſter, ut Regnum Neapolitanum una cum Imperio retinere poſſet per ſuas literas diſpenſavit, pro potiori cauthela, ut Regnum ipſum Neapolitanum una cum Imperio, quoad vixerit retinere libere, & licite valeat, de eorumdem fratrum conſilio, auctoritate, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus diſpenſamus.

Cum eo diſpẽſat ad hoc, ut una cum Imperio Neapolitanũ Regnum retinere poſſit.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis necnon legibus Imperialibus, ac pri-

Derogat contrariis.

Digitized by Google

privilegiis illis Electoribus, & quibuſvis conceſſis, quibus illorum omnium tenores præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

Dat. die 1. Decem. 1529. An. VII.

Datum Bononiæ Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo vigeſimonono, Kalendis Decembris Pontificatus noſtri Anno VII.

XXXIII.

Inquiſitorum hæreticæ pravitatis facultas, procedendi adverſus quoſcumque etiam Regulares cujuſcumque Ordinis, in cauſis hæreſis. Indulgentiaſque concedendi Confratribus Societ. Crucesignatorum, pro ſervitio Sanctæ Inquiſitionis.

CLEMENS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Paulo Butigellæ, totius Ordinis Fratrum Prædicatorum Vicario Generali, in Ferrarien. & Mutinen. Civitatibus, & Diœceſibus hæreticæ pravitatis Inquiſitori.

Martini Lutheri hæreſis quantocitius eſt extinguenda.

CUM ſicut ex relatione pro parte tua Nobis facta, cum gravi noſtræ mentis moleſtia innotuit, in diverſis Italiæ partibus adeo peſtifera hæreſis Lutheri, non tantum apud ſæculares perſonas, ſed etiam Eccleſiaſticas, & Regulares, tam mendicantes, quam non mendicantes invaluerit, ut aliquando nonnulli ex eis ſuis ſermonibus, & verbis, & (quod deterius eſt) publicis prædicationibus tali labe pleroſque inficiant, & Chriſtifideles ſub obedientiæ S. R. E. viventes, & præcepta ejuſdem Eccleſiæ ſervantes non leviter ſcandalizent, in hæreſum augmentum, puſillorum ſcandalum, atque Catholicæ fidei non mediocre detrimentum.

Ne ſerpat nimium, ut hæreſis Arii.

§. 1. Nos attendentes Arium unam modicam ſcintillam fuiſſe in Alexandria, ſed quoniam non mox oppreſſus eſt, grande per totum Orbem incendium exſuſcitaſſe, ac cupientes huic veneno, hæreſique nefariæ, & labi peſtiferæ, quam ſupremis extingui affectibus anhelamus, omni ſalubri, quo poſſumus, remedio occurrere, & ne hujuſmodi morbus excreſcat ulterius, ſed operante Domino paſſim evellatur, ſalobriter providere.

Inquiſitores ergo procedant contra omnes etiam Regulares, cujuſcumque Ordinis.

§. 2. Tibi necnon omnibus, & ſingulis aliis dictæ hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus ex Ordine Fratrum Prædicatorum, maxime Congregationis utriuſque Lombardiæ per univerſam Italiam conſtitutis, & deputatis, ac conſtituendis, & deputandis, eorumque Vicariis, in virtute Sanctæ Obedientiæ, & in remiſſionem peccatorum veſtrorum diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus omnibus, & ſingulis etiam Carmelitarum, & aliorum Ordinum Mendicantium Religioſis, vel non Mendicantibus de hujuſmodi peſte diffamatis, aut aliter ſuſpectis, præcipueque tales errores in ſuis ſermonibus, verbis, ſeu prædicationibus diſſeminantibus, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita, ſuper hujuſmodi, ac qualibet alia hæreſi ſilentium imponatis. Et poſtquam per vos, ſive Vicarios veſtros, aut veſtrum, vel eorumdem Vicariorum aliquos, ſive aliquem, Præſidentes Monaſteriorum, Conventuum, & aliorum locorum, ubi hæreſes hujuſmodi, vel errores ſeminati forent, aut inibi propinquiorum præmoniti fuerint, niſi tales infra menſem a die admonitionis computandum debita proviſione, remedia cum effectu adhibuerint, ac digna pœnitentia caſtigaverint, de quibus admonenti fidem facere teneantur: & ſi Præſidentes ipſi talia prædicarent, admonitionem Præſidenti viciniorís Conventus, vel loci reſpective facere ſufficiat, contra hujuſmodi exemptos uſque ad ſententiam definitivam, ad quam ferendam (ſi fuerit condemnatoria) cum conſenſu Ordinarii procedatis. Contra Carmelitas tamen confeſtim poſſitis etiam ad capturam, dum prædicant populo, vel publice diſputant erroneas concluſiones: adverſus non exemptos vero de tali labe diffamatos, aut ſuſpectos, veluti contra alios hæreticos (prout jura diſponunt) libere inquiratis, atque procedatis. Decernimus inſuper, ut veſtros Vicarios, ſive Commiſſarios inſtituere valeatis, viros veſtra ſententia providos, aptos, & idoneos, dummodo ætatis trigeſimum annum attigerint. Vobis etiam, ac Vicariis præfatis extrajudicialiter Lutheranos occultos, & non inquiſitos per Ordinarium, ſive alios Judices, ac alios quoſcumque hæreticos, fautores, credentes, defenſores, & receptatores, necnon, & a ſancta fide apoſtatas, eoſque, qui contra inhibitionem Sedis Apoſtolicæ, tenuerunt, vel legerunt libros Martini Lutheri, vel aliorum, aut eidem, ſive eiſdem quomodolibet adhæſerunt (ſi ad cor reverſi pœnitentes id humiliter petierint) poſtquam hæreſim, qua polluti, & infecti erant, abjuraverint, medio juramento promiſerint de cetero ab hujuſmodi hæreſi penitus abſtinere, abſolvendi, illiſque pro præmiſſis pœnitentiam injungendi ſalutarem, eoſque ad gremium Sanctæ Matris Eccleſiæ reſtituendi, & reducendi. Et cum clericis ſæcularibus, ac perſonis Religioſis cujuſvis ordinis, ſtatus, & conditionis, ſuper quavis irregularitate, quam tam ex hæreſi, quam ex apoſtaſia a fide, ſeu etiam ex eo quod cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis tam a jure, quam ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, & promulgatis, quomodolibet incurrerint, aut ligati, ſeu innodati divina celebrando contraxerint, ac etiam ſuper irregularitatibus, quas clerici Crucesignati ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure, vel ab homine etiam quavis occaſione, vel cauſa latis, ligati, ſeu irretiti, ac etiam ex eo quod in locis Eccleſiaſtico interdicto ſuppoſitis Miſſas, & alia divina officia (non tamen in contemptum clavium) celebraverint, incurrerint diſpenſandi.

§. 3. Et quia Inquiſitores præfati in Civita-

Cruceſignatis indulgentias concedit &c.

vitatibus, ſeu aliis locis Societates, ſeu Confraternitates ad extirpandum hæreſes, & capieodom hæreticos (juxta coonceſſionem a Romanis Pontificibus eis factam) inſtituunt, & in eis Coofratres recipiunt, qui in eorum receptione votum in eorumdem Inquiſitorum, ſeu Vicariorum manibus emittuot, ac voto ſe adſtriugunt, dum pro parte ipſorum Inquiſitorum, & Vicariorum ad capiendos ipſos hæreticos requiſiti fuerint, auxilium, conſilium, & favorem præſtare, ut eis tempore cujuſvis localis interdicti divinis intereſſe, & eis deeedentibus eorum corpora Eccleſiaſticæ ſepulturæ (ſine tamen funerali pompa) tradi poſſint, dummodo cauſam non dederint hujuſmodi interdicto, uec eis id contigerit ſpecialiter interdici, ipſiſque Cruceſignatis per ipſos Inquiſitores, ſeu Vicarios dum io eorum manibus votum hæreticos ipſos perſequendi emiſerint, ut ſemel ex tunc, & in mortis articulo, a reſervatis, & in bulla Cœnæ Domini contentis caſibus, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, aut propoſitum confitendi debito tempore per Eccleſiam ſtatuto habuerint, abſolvi, ac indulgentia plenaria, & omnium peccatorum remiſſio hujnſmodi concedi, eiſque, ut ſingulis diebus anni, quinque Altaria Eccleſiæ (ſi tot ibi fuerint) aut unum loci, in quo eos eſſe contigerit, Pſalmum nnum genibus flexis recitaudo, vel quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam in quolibet Altari, indulgeutias ſtationum Urbis conſequi valeant, etiam concedendi, & elargiendi, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium licentiam, & facultatem coocedimus. Et nihilominus conceſſionem per Romanos Pontifices forſan vivæ vocis oraculo, ſeualias eiſdem Inquiſitoribus, & Vicariis fratrum, ſeu licentiam conceſſam hujuſmodi approbamus, & confirmamus, ac omnia, & ſingula alia privilegia, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta, quibuſcumque Inquiſitoribus aliis hæreticæ pravitatis quorumvis Ordinum, & Congregatiooum, & officio inquiſitionis hujuſmodi in quibuſcumque Regnis, & Provinciis, ſive locis, ac Terris, hactenus deputatis conceſſa, & in poſterum concedenda vobis communicamus, atque jam vobis alias conceſſa approbamus, confirmamus, & innovamus, uuiverſoſque, & ſingulos juris, & facti defectus (ſiqui forſao in illorum conceſſione iotervenerint) ſupplemus.

Epiſcopi, & alii in prædictis faveant.

§.4. Mandantes omnibus, & ſingulis venerabilibus fratribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis, necnon dilectis filiis eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicariis, in ſpiritualibus generalibus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte veſtra, ſeu Vicariorum veſtrorum prædictorum, aut alicujus veſtrum, ſive illorum deſuper fuerint requiſiti ſolemniter publicantes, ac vobis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant præſentes literas, & in eis conteota hujuſmodi, firmiter obſervari, voſque illis pacifice gandere. Non permittentes vos deſuper per quoſcumque quovis modo, indebite moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictorum Ordinum, etiam juramento, & confirmatione Apoſtolica roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon privilegio, quod incipit, Sacer Ordo, per ſe: rec: Sixtum Papam IV. Prædeceſſorem noſtrum Ordioi Carmelitarum cooceſſo, fortaſſiſque poſt aliis commnnicato, & quibuſcumque aliis privilegiis, & indultis Apoſtolicis illi, ac quibuſcumque aliis, etiam Mendicantium Ordinibus, etiam ſub quibuſcumque, & verborum formis, ac cum quibuſcumque clauſulis, & decretis, conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus (tenores illorum, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent præſentibus, pro ſufficienter expreſſis habentes) hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogamus, oecnon quibnſcumque exceptionibus, oppoſitionibus, & appellationibus, forſan deſuper faciendis, & interpouendis, quæ adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe volumus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultom, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari oon poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem.

Fides tranſumptorum.

§.6. Decernentes præſentium tranſumptis, maou publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ io dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem in judicio, & extra adhibendam fore quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. A. VII die 15. Jan.

Datum Bononiæ ſub Annulo Piſcatoris, die 15. Januarii milleſimo quingenteſimo trigeſimo, Poutificatus noſtri Ann. VII.

XXXIV.

Coronatio Caroli V. Imperatoris, in Civitate Bononiæ Proviociæ Lombardiæ.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Carolus V. de mandato hujus Papæ, ante Miſſarum ſolemnia, ſolitis cum cœremoniis, ab Ven. Vilhelmo Cardinali injunctus fuit.

CUM proximo Februarii menſe, celebri Cathedræ Petri die, cui diſpari quidem merito, pari tamen poteſtate ſucceſſimus, dilectus filius noſter Wilhelmus Tituli SS. Joannis, & Pauli Presbyter Cardinalis in Cappella Palatii Civitatis noſtræ Bononien., quod in præſentiarum habitamus, Miſſarum ſacra noſtro juſſu eſſet peracturus, & priuſquam ad ipſam Cappellam accederemus, cariſſimum io Chriſto filium noſtrum Carolum V. Imperatorem ſemper Auguſtum noſtra ex auctoritate injunxiſſet, reliquaſque cæremonias vetuſto more circa id fieri ſolitas peregiſſet.

§.1. Nos

Digitized by Google

Pōtifex deinde Cappellam ingreſſus, infra Miſſarum ſolemnia, inſignia Regia, & Imperatoria ei tradidit, & corona ferrea coronavit. Succeſſive altera die feſto S. Matthiæ Apoſt. idem Pontifex præviis ſolitis cæremoniis, eadem inſignia ipſi Carolo contulit, & corona aurea eumdem coronavit.

§.1. Nos qui poſtea iis cæremoniis, & unctione peractis, Cappellam ingreſſi fuimus, infra ipſarum Miſſarum ſolemnia, Regia, Imperatoriaque inſignia eidem Carolo tradidimus, ejuſque caput corona ferrea decoravimus.

§.2. Ab hinc deinde triduum, in ipſo ſcilicet die Matthiæ Apoſtoli feſto, qui primus dies natalis ipſi Carolo illuxit, cum aurea corona inſignire volentes, ex Palatio per penſile tabulatum ob hoc ipſum inſtructum ad Eccleſiam Sancti Petronii acceſſimus, Pontificiam Miſſam celebraturi, & cum ipſe Carolus Imperator iis omnibus perſunctus eſſet, quæ ad ejuſmodi cæremonias exiguntur. Primo videlicet ante aram ad hunc uſum ſuper tabulato erectam, in Canonicum Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe per nonnullos ejuſdem Baſilicæ Canonicos, Bononiæ tuuc temporis degentes, & ibidem præſentes receptus, deinde Oratione una ad hanc celebritatem accommodata, in Eccleſiæ hujuſmodi foribus per Præneſtinum, rurſus altera intra ipſos fores, per Sabinen. Epiſcopos ſuper caput Caroli alta voce prolatis, idem Imperator ad quamdam Cappellam divertit, ubi cultu, & ornatu Diaconorum indutus, & inde ad Sedem pro eo paratam accedens, ibidemque ab Epiſcopo Oſtienſi inunctus, ad conſpectum noſtrum venit. Hos vero Miſſam proſequentes, Evangelio latino, græcaque lingua nondum enunciato, eadem quæ nudius tertius Regia, Imperialiaque inſignia Imperatori contulimus, annulum in primis ejus digito annulari imponentes, deinde Enſem adverſus fidei hoſtes, ut brandum, ad ejus femur accingi fecimus, deinde vero aurea corona ejus caput coronavimus, ac poſtmodum ſceptrum peculiare Regibus inſigne, ac globum totius Mundi imaginem repræſentans, in ejus manu tradidimus, & ad pacis oſculum, qua Chriſtus naſcens, prædicans, moriens, reſurgens, ac regnans Eccleſiam ſuam docuit, admiſimus. Quibus rite peractis, ille in ſolium Imperiale dextero lateri noſtro pene contiguum ſeſe recepit. Sacrificio deinde abſoluto, & omnibus, quæ veteri ex inſtituto in hujuſmodi coronatione fieri ſolent, peractis, ad Palatium, unde profecti eramus, equo inſidentes regreſſi ſumus.

Quæ omnia rite, & legitime geſta eſſe Bononiæ perinde ac ſi Romæ, Modiceæ, ac Mediolani reſpective acta eſſent, declarat.

§.3. Et ne animis curioſis ambigi poſſet, an corona ferrea, quæ olim Modicen., vel in Eccleſia Mediolanen. & aurea, quæ per Romanum Pontificem Romæ in dicta Petri Baſilica exhiberi fuit ſolita, jam utraque Bononiæ ad ſupplices Imperatoris preces, & ex cauſis legitimis id ſuadentibus per Nos exhibita, tantumdem virium, & ſtabilitatis obtineat, ac ſi ambæ ſtatutis in locis more veteri traditæ, ſuſceptæque fuiſſent, ut hic ſcrupulus ex animis evellatur, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, & ad poſteritatem tranſmitti volumus, omnia præmiſſa hoc tenore, hocque in loco geſta, perinde firma, valida, & inconcuſſa eſſe, & ſuum robur, & ſtabilimentum obtinere, ac ſi illa ferrea coronatio, vel Modicæ, vel Mediolanen. hæc aurea vero Romæ in dicta Baſilica, ſervatis omnibus cæremoniis ſervari ſolitis, celebrata, factaque fuiſſent.

Et ita non aliter judicari poſſe decernit.

§.4. Sicque per quoſcumque Judices, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales interpretandum, judicandum, ac ſententias promulgandas, adempta eis aliter interpretandi, judicandi, & ſententiam promulgandi facultate, auctoritate, & tenore prædictis decernimus.

Defectuſque omnes ſupplet.

§.5. Supplentes ex certa ſcientia, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulos defectus, tam juris, quam facti, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem.

Ac ſuper retentione Imperii, & Regni Neapolitan., quoad ipſe Carolus vixerit diſpenſat.

§.6. Nos etiam cum eodem Carolo, cum quo alias fel. rec. Leo Papa X. ſecundum carnem frater patruelis, & Prædeceſſor noſter, ut Regnum Neapolitan. una cum Imperio retinere poſſet, per ſuas literas diſpenſavit, pro potiori cautela, ut Regnum ipſum Neapolitanum una cum Imperio, quoad vixerit, retinere libere, & licite valeat, quibuſvis conſtitutionibus, ac literis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus Apoſtolicis, ac legibus Imperialibus, ceteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate, & tenore præmiſſis, de ſpeciali dono gratiæ diſpenſamus.

Subditiſque obedientiā illi præſtari jubet.

§.7. Quocirca omnibus Chriſtifidelibus vaſſallis, & ſubditis præfati Imperii, cujuſcumque conditionis exiſtant, etiamſi Regali, aut Pontificali dignitate præſulgeant, in virtute ſanctæ obedientiæ, & pro quanto gratiam noſtram curam habeat diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus præfato Carolo Imperatori, ut tenentur, efficaciter pareant, & intendant.

Sanctionem pœnalem apponit.

Nulli ergo &c.

Datum Bononiæ, Anno Incarnationis Dominicæ 1530. Kal. Martii, Pontificatus noſtri Anno VII.

D.P. An.VII. die 1. Martii.

XXXV.

Inſtitutio Rotæ, ad cauſas, & lites cognoſcendas, & decidendas, in Civitate Peruſii, Provinciæ Hetruriæ, in Statu Eccleſiaſtico.

Studium generale ibidem inſtituit, Clem. V. ut ſup. in ejus Conſtitut.VI. Super ſpecula *Tom.III. Par.II.fol.*117.

CLEMENS PAPA VII.

Dilectis filiis Prioribus, & Communitati Civitatis noſtræ Peruſii, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Civitatis Peruſii preces, pro inſtitutione Rotæ.

EXponi Nobis nuper feciſtis, per dilectum filium Guglielmum Pontauum, U.J.D. Oratorem veſtrum, quod ſi officia Præturæ, ſuorumque Collateralium, necnon officium Judicis Appellationum, Bariſelli Populi nuncupatum, iſtius noſtræ Civitatis, cum eorum juriſdictionibus, ac ſalariis, & emolumentis in nova officia quatuor Rotæ nuncupata, aſſenſu, & auctoritate noſtra in Civitate erigenda, & conſtituenda transferrentur, ſeu commmutarentur,

tur, in non mediocre ejuſdem Civitatis, ac Territorii commodum, facilioremque juſtitiæ, abſque labis alicujus ſuſpicione, adminiſtrationem cederet, prout in pluribus aliis Civitatibus, in quibus hujuſmodi Rotæ Auditoria inſtituta fuerunt, idem contigiſſe experientia docuit.

Pontificis conceſſio, & Rotæ inſtitutio.

§.1. Nos igitur, qui Civitatem ipſam paterna caritate proſequimur, cupientes, ut in ſolida fide, & conſtantia, erga Nos, & Sedem Apoſtolicam, vos perſeveretis, & juſtitia iſtic miniſtretur, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, officia Præturæ, ſuorumque Collateralium, Officialium, ac Judicatus Appellationum, ſeu Bariſellatus, cum eorum juriſdictionibus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium extinguimus, & annullamus, eaque cum eorum, cujuſque ipſorum juriſdictionibus, & ſalariis, ac emolumentis ſolitis, & conſuetis in dictum Auditorium Rotæ ibidem conſtituendæ, & non in alios uſus convertenda, auctoritate prædicta transferimus, & commutamus, ſalvis, & reſervatis Secretariorum taxis, & aliis retentionibus hactenus fieri ſolitis.

Facultatis elargitio, de ſuper Conſtitutiones formandi.

§.2. Dantes vobis facultatem, & auctoritatem, circa ipſius novi officii inſtitutionem, capitula quot, & quæ decentia, opportuna, ac utilia videbuntur, cum præſentia tamen, & conſenſu præſentis, & pro tempore exiſtentis venerabilis Patris Vice-Legati, formandi, & componendi.

Juſſio obſervantiæ earum

§.3. Mandantes eidem Vice-Legato, & aliis Officialibus, quovis nomine nuncupatis, ut ea, quæ in præmiſſis fuerint per vos, ut præfertur, ſtatuta, & ordinata, inviolabiliter obſervent, & faciant ab aliis obſervari.

Derogatio contrariorum

§.4. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Præturæ, & Capitaneatus conſtitutione, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus dictæ Civitatis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

D.P.An VII. die 28.Martii.

Datum Bononiæ, ſub annulo Piſcatoris, die 28. Martii 1530., Pontificatus noſtri Anno VII.

XXXVI.

Ex Regeſ.in Archiv.Vat.

Confirmatio Infeudationis Inſularum Tripolis, Melitæ, & Terræ Gaudiſii a Carolo Romanorum Imperatore Hoſpitali Sancti Joannis Hieroſolymitani conceſſarum.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ET ſi ex ſollicitudinis debito Paſtoralis, ſub Religionis habitu divino famulantibus quibuslibet in iis præcipue, per quæ eorum profectibus conſulatur, Nos favorabiles eſſe deceat atque benignos: fratrum tamen hoſpitalis Sancti Joannis Hieroſolymitani, qui Crucis mirificæ ſuſcepto ſignaculo circa fidei ortodoxæ tuitionem nullis laboribus, nulliſque corporum parcendo periculis, contra Chriſti nominis hoſtes, continue pugnare non formidant, religionem floridam paternis contemplantes affectibus, pro eorum proſpero ſtatu, commodo, & quiete tanto curioſius manus operarias ſalutaris proviſionis adhibemus, quanto ex illius adverſitate futuris eventibus periculoſiorChriſtiano cœtui inferri poſſit perplexitas, & circa donationem imperialem pro maris tuitione eis factam, ſtatuta provide, & ordinata circa hoc Apoſtolico munimine roborando, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Carolus V. Inſulas Tripolis, Melitæ,& Terram Gaudiſii Equitibus S. Joannis Hieroſolymitani donat.

§.1. Sane ſicut Nobis plene innotuit nuper, cum chariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus V. Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, qui etiam Rex Siciliæ exiſtit, pro ſua munificentia, & pietate, ac Religionis Hoſpitalis prædicti devotione, ne dilecti filii Philippus de Villers Lilleadam Magiſter, & Conventus ipſius Hoſpitalis, qui ſuperioribus annis expugnata per Turcos Sanctiſſimi nominis Chriſti neſandiſſimos hoſtes, vi & armis inſula Rhodi olim ejuſdem hoſpitalis,inſulam ipſam relinquere coacti fuerunt, amplius per alienas ſedes vagari contingeret, ſed pro vetuſto eorum more, & laudabili conſuetudine, locum, ubi contra ipſos fidei hoſtes præſertim claſſe maritima arma exercere poſſent,obtinerent, eiſdem Hoſpitali, ac Philippo Magiſtro, & Conventui, Civitates, Caſtra, & Inſulas Tripolis, Melitæ, & Gaudiſii in feudum perpetuum, nobile, liberum, & francum ſub conditionibus infraſcriptis, quas prò inviolabili obſervatione per ipſos, & Magiſtrum, & Conventum, in ſtatuta, & ſtabilimenta perpetua redigi voloit, & mandavit, per has autbenticas literas manu ipſius Caroli Imperatoris ſubſcriptas, & illius ſigillo, quo in Regno ſuo ſuperioris Siciliæ utitur, munitas, ſub data videlicet vigeſimatertia menſis Martii proxime præteriti, donaſſet, & conceſſiſſet.

Magnus Magiſter, & Fratres in Capitulo Generali habito Syracuſis hujuſmodi donationem acceptant cum cõditionibus expreſſis in literis Caroli.

§.2. Philippus Magiſter, & Conventus prædicti, ac Bajulivi, Priores, Præceptores, & Fratres dicti Hoſpitalis in unum loco, & more ſolitis in Civitate Siracuſarum die vigeſimaquinta menſis Aprilis proxime præteriti congregati, & inibi completum conſilium in vim generalis capituli celebrantes, viſis, & perlectis conceſſione, & donatione, & literis Caroli Imperatoris, hujuſmodi donationem ipſam invicem inter eos habito maturo, & deliberato conſilio, de eorum certa ſcientia acceptantes, & approbantes, ac præmiſſis ſtare volentes, ſanxerunt, ſtatuerunt, ſtabilierunt, & ordinarunt; quod Magiſter pro tempore exiſtens dicti Hoſpitalis, & prædicti conventus hujuſmodi Fendum ab ipſo Carolo Imperatore, tamquam Regæ Siciliæ, & ipſius ſucceſſoribus in eodem Regno pro tempore regnantibus, ſub cenſu dumtaxat unius Falconis, ſeu accipitris, quolibet anno in die celebritatis omnium Sanctorum per perſonam, ſeu perſonas ad id ſufficienti mandato ſuf-

Cenſus annũs Carolo, ejuſque Succeſſoribus Siciliæ Regibus perſolvendus.

Digitized by Google

to ſuffultas, in manibus Vice-Regis, ſeu Locumtenentis, qui tunc ipſius Regni Siciliæ adminiſtrationem, & regimen obtineret, in ſignum veræ recognitionis dicti ſeudi præſentandi recognoſcere deberent, & tenerentur, ac mediante cenſu prædicto immunes, & exempti remanerent, & eſſe cenſerentur a quocumque alio militari ſervitio de jure debito, & per vaſſallos præſtari ſolito. Ejuſque feudi inveſtitura in quemlibet novæ ſucceſſionis caſum renovari, & expediri deberet juxta diſpoſitionem juris communis.

Juramentū a quolibet Magno Magiſtro præſtandū favore Caroli.

§.3. Ac pro tempore exiſtens Magiſter Hoſpitalis hujuſmodi pro ſe, & univerſo ordine in hujuſmodi recognitione, & inveſtitura juramentum, quod ex hujuſmodi Civitatibus, Caſtris, Locis, & Inſulis non patietur, nec permittet fieri damnum, aut præjudicium, vel offenſam Regnis, Dominiis, & Subditis ipſius Caroli Imperatoris, ejuſve in dicto Regno ſucceſſorum per mare, ſeu per terram, nec auxilium, ſeu favorem præſtare iis damnum inferenti, ſeu inferre volenti, ſed potius omni conatu id advertere curabunt. Et ſi quiſquam ex ſubditis dicti Regni Siciliæ reus criminis capitalis, ſeu de tali crimine inculpatus ſe abſentaverit, & ad hujuſmodi inſulas, & loca infeudata auſugerit, dum pro parte Vice-Regis dicti Regni pro tempore exiſtentis requiſiti forent, deberent, & tenerentur taliter auſugientes expellere, ac penitus eiicere, exceptis tamen illis, qui aut læſæ Majeſtatis, aut hæreſis rei dicerentur, quos non eiicere, ſed ad omnem ipſius Vice-Regis requiſitionem capere, atque captivos eidem Vice Regi remittere tenerentur.

Juſpatronatus Eccleſiæ Meliten. qua lege Carolo reſervatum.

§.4. Quodque juſpatronatus Eccleſiæ Melitenſis remaneat, prout eſt, diſpoſitioni, & præſentationi ipſius Caroli Imperatoris, & eorum in Regno Siciliæ Succeſſorum: Ita tamen quod poſt obitum dilecti filii Balthaſſaris Malikink ipſius Caroli Imperatoris, Vice-Cancellarii ad eandem Eccleſiam noviſſime præſentati, ſeu in quemcumque alium vacationis caſu deinceps ſequuturum, Magiſter & Conventus prædicti haberent nominare pro Vice-Rege dicti Regni Siciliæ tres perſonas ejuſdem Hoſpitalis, quarum una ſaltem ſit, & eſſe deberet ex ſubditis Caroli Imperatoris, ſeu ſuorum in dicto Siciliæ ulterioris Regno Succeſſorum prædictorum idoneos, & ſufficientes ad ipſam Pontificalem dignitatem exercendam, ex quibus tribus ſic nominandis Carolus Imperator, ſeu ejus in dicto Regno Succeſſores præſentaret, & præſentare deberet ad dictam Eccleſiam eum, quem idoniorem judicaret.

Epiſcopo Magna Crux concedenda.

§.5. Cui quidem promoto tenerentur Magiſter, & Conventus prædicti magnam Crucem concedere, ac eum ad conſilium dicti Ordinis cum Prioribus, & Bajulivis admittere.

Nonnulla ſtatuta edita, & confirmata in eodem Capitulo favore Nationis Italicæ.

§.6. Et inſuper cum Admiratus ipſius Religionis, ex lingua, & natione Italica eſſe debeat, congruum cenſuerunt, ut is, qui ejus vices geret, dum abſentiæ, ſeu impedimenti locus occurrerit, ſi æque idoneus reperiretur, ejuſdem linguæ, ac nationis exiſtat: Stabilieruntque, quod haberetur deinceps ratio, ut data paritate idoneitatis potius ad id munus eligi deberet, qui ejuſdem nationis, & linguæ idoneus judicaretur, aut alias talis ſit, qui officium ſuum exercerer, nullique ſuſpectus cenſeretur; Quæ quidem tria ſuperius deſcripta ſtatuta, & ſtabilimenta ad omnia, & ſingula in eiſdem, ac etiam in dictis literis Caroli Imperatoris prædicti contenta, prædicti Magiſter, Bajulivi, Priores, Præceptores, & Fratres ad id legitime, & more ſolito conſilium completum in vim Capituli congregati, ex eorum mera, pura, & libera voluntate communi ſuffragio nemine diſcrepante pro vetuſto, & conſueto eorum more, & conſuetudine manibus ſuper Crucem habitus impoſitis ſolemniter promiſerunt, & jurarunt pro ſe, & ſucceſſoribus ſuis inviolabiliter obſervare, tenere, & cuſtodire, ac ab aliis cuſtodiri perpetuo facere, & mandare, ſicut, ac prout præmiſſa omnia, & ſingula in dictis tribus Capitulis, ſtatutis, & literis continetur, præcipientes univerſis, & ſingulis dicti Hoſpitalis Fratribus quacumque auctoritate, dignitate, officioque fungentibus præſentibus, & futuris in virtute ſanctæ obedientiæ, ne contra decretum conſtitutionum, approbationum, & ſanctionum hujuſmodi aliquatenus facere, vel venire præſumerent, ſed eas inviolabiliter obſervare ſtuderent, prout in Caroli Imperatoris, ac Magiſtri, & Conventus literis hujuſmodi dicitur plenius contineri.

Clemens Caroli literas, acceptatio & M. Magiſtri, ſtatuta quoCapituli confirmat.

§.7. Cum autem ſicut Nos, qui in minoribus conſtituti religionem ipſam profeſſi fuimus, & illius protectionem ad Cardinalatus honorem electi ſuſcepimus, plene novimus, juxta formam, & tenorem ſtatutorum, & ſtabilimentorum dicti Hoſpitalis, ſimilia ſtatuta, & ſtabilimenta perpetua aliter quam in ſupremo, & completo ejuſdem Religionis Generali Capitulo fieri nequeant; Nos qui eandem Religionem ſpecialis dilectionis affectu ex viſceribus charitatis proſequimur, & proſequuturi ſumus, attendentes, Capitulum Generale tunc celebrari non potuiſſe, & ne propterea per ipſos Magiſtrum, & Conventum, ut præfertur, ſtatuta, & ſtabilita, ullo unquam tempore infringi poſſint, ſed ut veram obtineant roboris firmitatem, providere, ac eorumdem Magiſtri, & Conventus commoditati ſuper his ſalubriter conſulere volentes, ipſoſque Magiſtrum, & Conventum, ac eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & aliis pœnis a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum harum dumtaxat conſequendum, abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; Necnon ſingularum literarum prædictarum univerſos tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, pro ſufficienter expreſſis habentes, motu proprio, non ad ipſorum Magiſtri, & Conventus, vel

vel aliorum ſuper hoc nobis oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine per Magiſtrum, & Conventum præfatos, ut præfertur, ſtatuta, ſtabilita, & ordinata, ac deſuper confectas literas hujuſmodi, necnon omnia, & ſingula in eis contenta, ac inde ſequuta quæcumque auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, necnon celebrationis Capituli Generalis, omneſque, & ſingulos alios Juris, & facti, ac ſolemnitatum forſan omiſſarum defectus, ſi qui forſan intervenerint, in eiſdem ſupplemus: Necnon ea vim validi contractus inter Carolum Imperatorem, ac Magiſtrum, & Conventum præfatos, ſtatutique perpetui obtinere, & inviolabiliter per modernum, & pro tempore exiſtentem Magiſtrum, & Conventum, ac Bajulivos, Priores, Præceptores, & Fratres Hoſpitalis hujuſmodi obſervari, & ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decrevimus.

Dati Exequutores harum literarum.

§.8. Quocirca Venerabilibus Judicibus noſtris Meſſanenſi, Panormitano Archiepiſcopis, & Vigornienſi Epiſcopo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut eorum unus per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte pro tempore exiſtentis Magiſtri, & Conventus, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos ipſæ præſentes concernunt, illis pacifice gaudere; Non permittentes eos deſuper contra præſentium tenore quomodolibet moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorũ.

§.9. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Hoſpitalis, juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtabilimentis, ſtatutis, uſibus, & naturis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, eidem Hoſpitali, & Magiſtro pro tempore exiſtenti, & Conventui præfatis per quoſcumque Romanos Pontifices, etiam Prædeceſſores noſtros, & Sedem Apoſtolicam, etiam ad inſtantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, ac etiam motu, & ſcientia ſimilibus, etiam conſiſtorialiter ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, tam ſub plumbo, quam in forma Brevis, etiam per modum ſtatuti perpetui, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, clauſulis, irritantibuſque, & aliis etiam vim contractus inducentibus decretis, ac etiam quibuſvis juſtiſſimis cauſis, etiam iteratis vicibus conceſſis, & approbatis, & innovatis; quibus etiam, quod illis nullatenus, aut etiam pretextu clauſulæ implicitæ derogationis latiſſime extendendæ, aliaſque in ſupplicationibus deſuper ſignatis expreſſa fuerit, ac modo, & forma in eis expreſſis derogari poſſit, & ſi derogaretur, derogationes ipſæ, & inde ſecuta quæcumque nullius ſint roboris, vel momenti, nec cenſeatur, niſi derogatio ipſa eiſdem Magiſtro, & Conventui per trinas literas Apoſtolicas in forma Brevis cum certi temporis intervallo intimata fuerit: quibus omnibus etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, ac forma in illis tradita, obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, ac ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§.10. Ceterum quia difficile foret præſentes literas ad quæque ſingula loca, in quibus expediens foret, deferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod tranſumptis dictarum literarum manu Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

Dat. die 1. Maii 1530. An. VII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1530. Kal. Maii Pontificatus noſtri Anno VII.

XXXVII.

Filii Presbyterorum, ex fornicatione nati, Beneficia Eccleſiaſtica per eorum patres obtenta, minime obtinere poſſint.

Ampliorem diſpoſitionem in hoc habes in Concil. Trident. Seſſ. 25. cap. 5.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa hujus prohibitionis.

AD Canonum conditorem non eſt dubium pertinere, cum ſtatuta a ſe, vel Prædeceſſoribus ſuis, ad animarum Chriſtifidelium ſalutem edita, propter eorum abuſum, qui ſucceſſu temporum malitia hominum ſuccreſcente magis in dies dignoſcitur obeſſe, quam prodeſſe animadvertit, ne ulte-

ne ulterius obeſſe valeat, providere. Sane poſtquam fel. rec. Alexander Papa III. Prædeceſſor noſter filios præſertim Sacerdotum in Eccleſiis paternis ſuccedere prohibuerat, eaſque nihilominus, media intercedente perſona filios ipſos habere diſpoſuerat, cum paſſim Sacerdotes, ut Eccleſiis ſuis eorum filii potirentur, ſatagentes, in Alexandri Prædeceſſoris hujuſmodi diſpoſitione confiſi Eccleſias ſuas, quas ad eorum pervenire filios conſtituebant, in favorem perſonarum, quæ Eccleſias ipſas, etiam illarum poſſeſſione non habita, in ipſorum reſignantium filios, ex fornicatione genitos, illico mox reſignare. Ipſique filii Eccleſias ipſas, diſpenſatione ſuper defectu natalium, quem ex dictis Sacerdotibus reſignantibus geniti, patiebantur, etiam patris nomine expreſſo, obtenta conſequi hactenus conſueverint, profecto perniciosum ſemper, & abbominabile, ac in gravem divinæ Majeſtatis offenſam tendere, videlicet, quod ipſi Preſbyteri eorum crimen, quod erat occultum, non ſine turpitudine, ob inordinatum ſpuriorum filiorum amorem detegere non erubeſcerent.

Prohibitio, de qua in rub. §. 1. Judicavimus propterea, quod ubi tempus, quod omnia palam facit, & præſentium ratio, quid in futurum cavendum ſit, admonet, merito admonemus. & ad tollendum hujuſmodi abuſum neceſſarium arbitrati ſumus ejuſdem Alexandri Prædeceſſoris canonem corrigere potius, quam talia cum tanto hominum ſcandalo tolerare. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorum conſilio, & unanimi conſenſu, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero filii Presbyterorum ex ſornicatione nati Eccleſias Cathedrales, etiam Metropolitanas, ac Monaſteria, quibus eorum patres præfuerunt, ſeu illa, & illas dignitates, etiam majores, & principales, perſonatus, adminiſtrationes, & officia, etiam curata, & electiva, & alia quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, quæ Presbyteri, & Clerici, ac Religioſi eorum patres in titulum, vel commendam, aut adminiſtrationem, ad tempus, ſeu in perpetuum aliquando obtinuerunt, nullo umquam tempore quoquomodo obtinere poſſint, nec cum eis ſuper hoc diſpenſare intendimus. Et ſi quas diſpenſationes per Nos concedi contigerit, tamquam per præoccupationem, & contra mentem noſtram conceſſas, eis nullatenus ſuffragari, taleſque diſpenſationes noſtris volumus exultare temporibus, & quod Nobis licere non patimur, noſtris ſucceſſoribus indicamus.

Derogatio contrariorum. §. 2. Non obſtantibus præfati Alexandri Prædeceſſoris, & aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides transſumptorum. §. 3. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo, tertio nonas Junii Pontificatus noſtri Anno VII.

XXXVIII.

Approbatio gratiarum, & privilegiorum Ordinis Fratrum, ac Monialium B. Mariæ de Monte Carmelo, & conceſſio quorumcumque aliorum indultorum, omnibus aliis Ordinibus conceſſorum, & concedendorum. Et indulgentiarum elargitio pro Confratribus utriuſque ſexus Confraternitatum inſtitutarum in loco dicti Ordinis.

De hoc Ordine plene dixi ſupra ad Conſtitutionem LXXVIII. Honorii III. Tom. III. Par. I. fol. 242. Ut vivendi *ibi videas*.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EX clementi Sedis Apoſtolicæ proviſione, necnon perſonarum Deo devotarum ſub Religionis jugo, & regulari caſtimonia, Domino Militantium, pia devotione provenire dignoſcitur, ut Romanus Pontifex quandoque per Prędeceſſores ſuos Romanos Pontifices, pro perſonarum earumdem, ac illorum locorum felici ſucceſſu, & quiete, ac Chriſtifidelium piis operibus vacantium animarum ſalute conceſſa approbet, & innuvet, ac innovata communiat, & alia de novo concedat, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Exponitur Papæ, quod Joan. XXII. & Alex. V. Indulgentias concesserunt intrantibus Confraternitates, institutas in locis Ordinis. §. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Nicolai Audet Generalis, ac Provincialium, & Priorum Domorum Ordinis Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo, necnon Confratrum utriuſque ſexus Confraternitatum in Eccleſiis Domorum ejuſdem Ordinis inſtitutarum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias fel. rec. Joannes XXII., & Alexander V. Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, univerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus, qui Confraternitatem de Monte Carmelo ingredi, ſeu Confratrum Confraternitatum hujuſmodi numero adſcribi, ipſiuſque Ordinis ſtatuta obſervare, ac habitum dicti Ordinis deferre, ſeque Fratres, & Sorores dicti Ordinis appellare, ita quod ſi mulier virgo caſtitatem, vidua vero continentiam, conjugata tamen matrimonii jura prout Sancta Eccleſia præcipit, tempore earum ingreſſus inviolabiliter ſervare velle promitterent, & obſervarent, tertiam partem ſuorum peccatorum in Domino relaxarunt, ac ipſa Glorioſiſſima Dei Genitrix ſemper Virgo Maria, ipſorum Confratrum, ſeu Religioſorum, ac Sororum animas poſt eorum tranſitum, ſuis interceſſionibus continuis piis ſuffragiis, & ſpeciali protectione adjuvabit. Quodque Confratres ipſi gratiarum earumdem Prædeceſſorum participes fieri volen-

Digitized by Google

Volentes, Horas Canonicas, juxta formam ab Alberto Patriarcha dicto Ordini conceſſam, & ordinatam recitare. Ignari vero literarum, diebus, qui Saocta Eccleſia jejunare præcipit, jejunare, necnoo quarta Feria, & Sabbato toto tempore vitę eorum, prę terquam die, qua aliqua ex Feriis prædictis Nativitatem Domini Noſtri Jeſu Chriſti occurrere contigerit, a carnibus abſtinere deberent.

Quodque alii etiam Pontifices Fratribus & Sororibus dicti Ordinis plura privilegia dederunt.

§.2. Ac etiam nonnulli alii Rom. Pont. etiam Prædeceſſores noſtri, quam plura, & diverſa privilegia, immunitates, exemptiones, præſertim quartam funeralium Presbyteris ſæcularibus non ſolvendi, ae indulta, indulgentias, & peccatorum remiſſiones, ac gratias dicto Ordini, illiusque Fratribus, Monialibus, Sororibus, & utriuſque ſexus perſonis, ae Monaſteriis Monialium, & domibus, Sororum, eorumque Eccleſiis, & locis quibuſcumque etiam per modum extenſionis, ſeu communicationis, ae alia conceſſerunt, prout in diverſis eorumdem Prædeceſſorum literis deſuper confectis dieitur plenius contineri.

Supplicavit Ordo pro cõfirmatione dictorum privilegiorum.

§.3. Quare pro parte Generalis, Provincialium, Priorum, utriuſque ſexus Confratrum prædictorum, aſſerentium refrigeſcente in dies fidelium devotione, domus Fratrum, & Sororum, & Monaſteria hujuſmodi noo modica reparatione indigere, & propterea fideles ipſos ad temporalia bona pro hujuſmodi reparatione concedenda, ſpiritualibus donis, gratiis invitare oportere, ac ad id inducere neceſſe fore, Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut privilegia, indulta, immunitates, exemptiones, & gratias, ac alia prædicta approbare, & innovare, & inviolabiliter obſervari mandare, illaque pro potiori cautela denuo concedere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pōtifex illa innovat, & obſervari mandat.

§.4. Nos igitur dicti Ordinis, quem præ ceteris in viſceribus gerimus earitatis, proſperum, & tranquillum ſtatum, ac animarum ſalutem paterno zelantes affectu, hujuſmodi ſupplieationibus inclinati, Joannis, & Alexandri, ac aliorum Prædeceſſorum literas, ac per eoſdem Prædeceſſores, omnia, & ſingula privilegia, immunitates, exemptiones, etiam non ſolvendi quartam funeralium Presbyteris ſæcularibus (quoad Fratres domorum in poſſeſſiooe quartam ipſam non ſolvendi exiſtentes dumtaxat) ac indulta, indulgentias, citra plenarias, peecatorum remiſſiones, & gratias, Ordini, & illius Fratribus, Monialibus, Sororibus, & utriuſque ſexus Confratribus, & perſonis, domibus, Monaſteriis, Eccleſiis, & locis quibuſeumque etiam per modum extenſionis, ſeu Communicationis, & alias quomodolibet, etiam per Nos, & Sedem Apoſtolicam conceſſa, quorum omnium tenores præſentes, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis haberi volumus, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & innovamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter obſervari debere.

Privilegiaque cujuſcumque alterius Ordinis ei tribuit.

§.5. Ipſoſque Fratres, Moniales, Sorores, Perſonas Monaſteria, domos, & Eccleſias, & alia loca hujuſmodi, omoibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, indultis, indolgentiis (citra tamen pleoarias) peecatorum remiſſionibus, & gratiis quibuſvis Congregationibus dicti, & aliorum Ordinum, etiam Mendicantium, Fratribus, & perſonis, ac Couſraternitatibus ſuæ profeſſioni non contrariis, aliiſque Ordinibus quibuſcumque etiam non Meudicantium quomodolibet conceſſia, & eoneedendis in genere, uti, frui, & gaudere poſſe, atque debere in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi eis eonceſſa fuiſſent decernimus.

Et de novo concedit.

§.6. Necnon potiori pro cautela ea omnia etiam de novo concedimus.

Fratres eximit a juriſdictione Inquiſitorum.

§.7. Ipſiusque Ordinis Fratres ab Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis penitus eximimus, & ſub noſtra, ac dictæ Sedis protectione ſuſcipimus, ac eiſdem Inquiſitoribus ſub excommunicationis latæ ſeutentiæ, & officiorum ſuorum privationis pœnis diſtricte inhibemus ne de dictis Fratribus etiam ratione eriminis hæreſis quoquo modo ſe intromittere præſumant. Decernentes irritum, & inane, quicquid per eos ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Confratribus autem dat facultatem eligendi Confeſſores, qui eos abſolvant, &c.

§.8. Omnibuſque, & ſingulis utriuſque ſexus Confratribus, & cuilibet eorum, aliquem Presbyterum idoneum ſæcularem, vel cujoſvis Ordinis etiam Mendicantium, & de Obſervantia regularem, in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui vita eis comite, eos & eorum qoemlibet a quibuſvis etiam majoris excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eeeleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a Jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa pro tempore latis, & quibuſvis etiam pro tempore irretiti fuerint, etiam ſi illorum abſolutio Sedi prædictæ ſpecialiter, vel generaliter (præterquam per literas in Cœoa Domini legi ſolitas) reſervata foret, ac quorumcumque votorum, & juramentorum, necnon Eccleſiæ præceptorum tranſgreſſionibus, perjnrorum, ſimoniæ, & homicidii mentalis, vel cauſalis reatibus, manuum violentarum in quaſvis perſonas Eccleſiaſticas, non tamen Epiſcopos, vel eorum Superiores de præterito injectionibus, jejuniorum, horarum canonicarum, divinorum officiorum, ac pœniteutiarum injunctarum, in toto, vel in parte omiſſionibus, omnibuſque aliia eorum peecatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus. etiam talibus, propter quæ Sedes prædicta merito eonſulenda foret, in caſibus dictæ Sedi qualitercumque reſervatis (exceptis contentis in dictis literis Cœnæ Domini) ſemel in vita, & in mortis articulo, de aliis vero dictæ Sedi non reſervatis caſibus toties, quoties opportunum fuerit eorum confeſſionibus diligenter auditis abſolvere, illiſque pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere. Vota vero viſitationis quæcumque ultra marina (Liminum beatorum Petri, & Pauli Apoſto-

Digitized by Google

Apoſtolorum de Urbe, ac Sancti Jacobi in Compoſtella, necnon religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare, & juramenta quæcumque ſine tertii præjudicio relaxare, ac omnium eorum peccatorum ſemel in vita, & in mortis articulo, ut præfertur, etiam ſi tunc non ſubſequatur plenariam remiſſionem, & abſolutionem, auctoritate Apoſtolica impendere poſſit.

Utendique altari portatili, in quo celebretur etiam tempore interdicti. Circa obſervantiam interdicti. *Attende Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 12.*

§.9. Liceatque omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Confratribus prædictis, & cuilibet eorum, habere altare portatile cum debitis reverentia, & honore, ſuper quo, in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis, etiam non ſacris, & quavis etiam Apoſtolica auctoritate interdictis, ſeu tempore ceſſationis a divinis, dummodo cauſam non dederint hujuſmodi interdicto, ſeu ceſſationi, & per eos non ſtet quominus pareatur Apoſtolico interdicto, etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diurnam lucem, ſeu circa meridiem, cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, in eorum præſentia clauſis januis, excommunicatis, & interdictis excluſis, non pulſatis campanis, & ſubmiſſa voce Miſſas, & alia divina officia per Sacerdotes Sæculares, vel Regulares hujuſmodi celebrare, ac quocumque tempore Euchariſtiam, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica a quocumque maluerint Presbytero idoneo, & ubicumque ſine Rectoris Parochialis Eccleſiæ præjudicio, recipere, & adminiſtrare libere, & licite valeant. Et ſi contingat eos, vel eorum aliquem tempore interdicti hujuſmodi ab humanis decedere, corpora eorum Eccleſiaſticæ cum aliqua honeſta tamen funerali pompa tradi poſſint ſepulturæ.

Stationes etiam Eccleſiarum Urbis.

§.10. Quodque ſingulis quadrageſimalibus, & aliis cujuſlibet anni temporibus, & diebus Stationum Baſilicarum, & Eccleſiarum Almæ Urbis Romæ, extra illius muros, unam, vel duas Eccleſias, aut unum, duo, vel plura altaria in partibus illis, ubi eos, ſeu eorum aliquem reſidere, ſeu quo declinare contigerit, quas, vel quæ ipſi, vel quilibet eorum duxerint eligendas, vel eligenda, devote viſitando, tot, & ſingulas, ac ſimiles indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quæ conſequerentur, ſi ſingulis diebus eaſdem ſingulas dictæ Urbis, & extra Eccleſias pro ſtationibus hujuſmodi deputatas perſonaliter viſitarent.

Indulgentias concedit omnibus eleemoſynas dantibus pro reparatione Monaſteriorũ &c.

§.11. Inſuper etiam omnibus utriuſqoe ſexus Chriſtifidelibus, qui pro monaſteriorum, & domorum reparatione, ac Fratrum hujuſmodi ſuſtentatione manus porrexerint adjutrices, ſupradictas indulgentias conſequi poſſint, & conſequantur. Omnibus vero, & ſingulis aliis Chriſtifidelibus utriuſque ſexus, qoi dictum Ordinem, illiuſque domos, & monaſteria Fratres, Sorores, Moniales hujuſmodi ſuis eleemoſynis, ſubſidiis pro tempore juverint, & manutenuerint, ut ipſi, & quilibet eorum omnium precum, ſuffragiorum, eleemoſynarum, jejuniorum, & orationum, miſſarum, horarum canonicarum, diſciplinarum, peregrinationom, & ceterorum ſpiritualium bonorum, quæ pro tempore in univerſali ſacroſancta Eccleſia militante fiunt in perpetuum participes fiant, & omnibus ejus meritis gaudeant, ac omnibus aliis, qui gratiis eorumdem Confratrum gaudere voluerint, aliquam eleemoſynam, ſive caritatem, prout eis, ac Præſidentibus Confraternitatum hujuſmodi viſum fuerit, dando, & largiendo, gratiarum hujuſmodi participes fiant, indulgemus.

Cõtrariis derogat.

§.12. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dicti Ordinis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate roboratis, necnon privilegiis, & indultis, & literis Apoſtolicis per quoſcumque Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſvis irritativis, annullativis, caſſativis, revocativis, modificativis, præſervativis, exceptivis, reſtitutivis, declarativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis quomodolibet, etiam pluries conceſſis, & confirmatis, & innovatis, quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut exquiſita forma ſervanda forent, & in eis caveatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſſit, illorumque omnium, necnon quarumcumque etiam in forma brevis literarum occaſione præmiſſorum quomodolibet confectarum, & quorumcumque in eis contentorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſervantes pro individuo ſervatis habentes hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis, quæ præfati Prædeceſſores in eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Exemplis credi jubet.

§.3. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicujus publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides, in judicio, & extra adhibeator, quæ præſentibus originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c.

Si quis &c.

D.P.An.VII. 12. Auguſti.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo trigeſimo, Pridie Idus Auguſti, Pontificatus noſtri Anno VII.

Appro-

Digitized by Google

XXXIX.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Approbatio ſtatutorum, & ordinationum pro bono Regimioe Collegii Artium, & Medicioæ Magiſtrorum Almæ Urbis, cum præfinitione facultatum Protomedici circa Aromatariorum examen, & Medicinalium admiſſionem.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

IN ſupernæ digoitatis culmine, meritis licet imparibus diſponente Domino conſtituti, ad ea, per quæ cunctorum fidelium præſertim Nobis immediate ſubjectorum profectui, ac non ſolum animarum, ſed etiam corporum ſaluti valeat ſalubriter provideri, libenter intendimus, ac iis, quæ propterea provide ſtatuta, & ordinata comperimus, ut illibata perſiſtant, cum a Nobis petitur, Apoſtolici muniminis præſidium propenſius impartimur.

Statutum à Collegio Medicorum nequis curam aliquam ſuſcipiat corporis humani, niſi prius ſit rite probatus ab eodem Collegio ſub pœna 25. Duc.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam fel. rec. Sixto Papæ IV. Prædeceſſori noſtro, pro parte tunc Priorum, & Conſiliariorum Collegii Artium, & Medicinæ Magiſtrorum Almæ Urbis noſtræ expoſito, quod ad obviandum erroribus, qui in arte prædicta committebantur a pleriſque, qui ſibi nomen Medici uſurpabant, & periculis, quæ ſequi poterant, & ſequebantur ſæpiſſime mortis, præſertim corporum humaoorum, olim fuerat in dicto Collegio proinde ordinatum, quod curam maſculus, aut fœmina Chriſtianus, aut Judæus, niſi Magiſter, vel Licentiatus in Medicina foret, vel ſaltem a Priore dicti Collegii Generali Protomedico, & ejus Conſiliariis examinatus, & pro perito in arte prædicta approbatus exiſteret, auderet humano corpori mederi io Phiſica, & Chirurgia in terris, & dominiis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, & qui contra hujuſmodi Statutum, & Conſtitutionem faceret, plecteretur, pro qualibet vice, in ducatis vigintiquinqoe, quorum una accuſanti etiam ſecreto, alia officiali, qui executionem faceret, reliqua tertia partes Collegio prædicto applicareotur.

Confirmatur a Sixto IV.

§.2. Dictus Prædeceſſor, tunc Prioris, Conſiliariorum, & Collegii eorumdem ſopplicationibus inclinatus ordinationem hujuſmodi, per quaſdam obſervari mandaverat.

Statuit idem Pontifex, ut Aromatarii quoque prius probarentur examine a Protomedico Urbis.

§.3. Per eumdem Prædeceſſorem accepto, quod ad obviandum periculis ooo ſatis erat examioare Medicos, oiſi etiam Aromatarii, qui eis etiam neceſſaria mioiſtrabant, examioarentur, & eorum ſimplicia, compoſitaque medicinalia conſiderareotur. Idem Prædeceſſor, Motu proprio, per alias ſuas literas ſtatuit, quod nullus Aromatarius, aut quiſpiam alius ex tunc de cetero, tam in Urbe, quam aliis Civitatibus, terris, & locis ſibi, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubjectis ſiruppos, & medicinas, electuaria, & alia medicinalia ſimplicia, vel compoſita, humanis corporibus exhibenda parare, vel tenere præſumeret, niſi per eumdem Priorem, & Protomedicum, vel alium cui ipſe Protomedicus in hoc vices ſuas duceret committeodas, examinatus diligeoter idoneus repertus foret, & approbatus, ac ſuis ſimplicibus, & compoſitis exhibendis ab eodem Protomedico deſuper liceotiam habuiſſet. Qui vero abſque licentia hujuſmodi Aromatariæ medicinalis exercitio ſe ingerere, aot ſimplicia, vel compoſita per eumdem Protomedicum non approbata tenere, vel io medicioarum compoſitionibus immiſcere præſumeret, toties, quoties id faceret, ſimilem pœnam viginti quinque ducatorum, ut præfertur, applicandorum eo ipſo incurreret, ſtatuit, & perpetuo obſervari mandavit, prout in eiſdem literis plenius continetur.

Deinde condita leges nōnullæ a dicto Concilio ſuper facultatibus Protomedici &c.

§.4. Cum autem ſicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum modernorum Prioris, & Coociliariorum petitio continebat ipſi moderni Prior, & Cooſiliarii pro ſalubriori artis hujuſmodi exercitio, matura deſuper iotet eos deliberatione habita nonnulla ſtatuta, & ordinationes inter cetera modum eligendi Priorem Protomedicum, Conſiliarios, & Syndicos, ac numerum magiſtrorum ipſius Collegii, nec oon poteſtatem Collegii Prioris, & Protomedici etiam inter Magiſtros, & quoad Aromatarios, Cancellarii, Notarii, & Mandatarii ejuſdem Collegii officia, necnon modum ad Magiſterii gradum promovendi, & Magiſtros approbandi, ac inſignia dandi, & jurameota per Protomedicum, Cooſiliarios, & Graduandos præſtanda, necoon votum DoctorumCollegii hujuſmodi dandi, & emolumenta percipiendi, necnon malos Aromatarios caſtigandi, ac quibus humana corpora curare liceret, & alias debitum exercitium artis hujuſmodi concernentia, & diſponentia, & alias ſalubria & honeſta fecerunt, & edideruot, prout in eiſdem ſtatutis, quæ in Camera Apoſtolica inſpici, & diligenter examinari, ac quorum tenores de verbo ad verbum inſeri fecimus plenius continetur.

Ea confirmari petitum a Clemente.

§.5. Quare pro parte eorumdem moderuorum Prioris, & Conſiliariorum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſtatutis hujuſmodi pro illorum ſubſiſteotia firmiori, robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, ac alias in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Præſtat Clemens.

§.6. Nos igitur qui cunctorum præſertim Nobis ſubditorum animarum ſalutem ſinceris deſideramus affectibus, modernos Priorem, etiam Cooſiliarios prædictos, & eorum ſingulos, a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſenteotiis, cenſuris, & pœnis a Jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet inoodati exiſtuot, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, tam per Sixtum Prædeceſſorem, quam moderoos, Priorem, Conſiliarios prædictos, ut præfertur, edita ſtatuta, & ordinationes

prædi-

prædicta auctoritate Apoſtolica tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ firmitatis robur adiicimus, & ea in omnibus, & per omnia firmiter obſervare debere decernimus, omneſque, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint, in eiſdem ſupplemus.

Dati Executores harum Literarum.

§.7. Et nihilominus præmiſſa omnia, prout per Siſtum Prædeceſſorem, ac modernos Priorem, & Conſiliarios prædictos ſtatuta, & ordinata fuerunt auctoritate, & tenore prædictis, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, decernentes irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca dilectis filiis Præſidentibus, & Clericis dictæ Cameræ, nunc, & pro tempore exiſteotibus per Apoſtolica ſcripta maudamus, quatenus præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerir, ac quoties pro parte ipſorum modernorum, & pro tempore exiſtentium Priorum, & Conſiliariorum Collegii hujuſmodi deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis deſenſionis præſidio aſſiſtentes faciant præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contraria tolluntur.

§.8. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinatiooibus Apoſtolicis, ac dictæ Urbis juramento, confirmatione Apoſtolica, aut quavis firmitate, alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Clauſulæ.

Nulli ergo &c.

Dat. die 7. Septem. 1530 An. VIII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo, ſexto Idus Septembris Pontificatus noſtri Anno VIII.

XI..

Facultas Militum, & Fratrum Militiæ Sancti Jacobi de Spatha, teſtandi, ac de eorum bonis diſponendi.

De hac Militia, & ejus privilegiis notavi ſup. ad Conſt. IV. Adriani VI. fol. 9. Dum intra.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

EX Apoſtolicæ benignitatis officio, cunctorum fidelium præſertim ſub Religionis habitu Militantium, circa diſpoſitionem bonorum, quæ viventes poſſident, honeſtis deſideriis quantum cum Domino poſſumus libenter annuimus.

Præceptores, & Fratres Militiæ S. Jacobi de Spatha de eorum bonis certo modo diſponere poſſunt.

§.1. Sane cariſſimus in Chriſto filius Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, qui etiam Caſtellæ, & Legionis, ac Aragoniæ Rex, & Militiæ Sancti Jacobi de Spatha ſub Regula S. Auguſtini Canonicorum Regularium perpetuus Adminiſtrator, in ſpiritualibus, & temporalibus per Sedem Apoſtolicam deputatus exiſtit, ſuo ac dictorum filiorum de Veles Conchenſis Diœceſis, & S. Marci Legionis Prioratuum, Priorum, necnon Fratrum ejuſdem Militiæ nomine, Nobis nuper expoſuit, quod licet illius ſtatuta, & ſtabilimenta dictæ Militiæ, ac illa conceſſa privilegia, & indulta Apoſtolica, Præceptores, & Fratres Milites ejnſdem Militiæ, de bonis ſibi a Deo collatis, ac propria cujuſlibet ipſorum induſtria, tam ex Præceptoriis, quam ex Parochialibus Eccleſiis, Cappellaniis, & aliis beneficiis ipſius Militiæ acquiſitis, certis modo, & forma in illis expreſſis, de licentia Magiſtri ejuſdem Militiæ ſuæ ſuorum Superiorum, teſtari, & de illis diſponere poſſint.

Fratres non Conventuales Clerici dubitantes id eis non licere, a Carolo V. Imperatore dictæ Militiæ Administratore licentiam obtinuerunt eādem auctoritatem de eorum bonis diſponendi a Sede Apoſtolica impetrandi.

§.2. Tamen cum Fratres Clerici non Conventuales, ſeu pro Conventualibus noo deſervientes dictæ Militiæ, forſan in ipſis ſtatutis, & ſtabilimentis, ac privilegiis. & indultis expreſſe non nominentur, ipſi Fratres Clerici non Conventuales, ſeu pro Conventualibus non deſervientes, dubitantes ſe eiſdem ſtatutis, & ſtabilimentis, ac privilegiis, & iudultis gaudere poſſe, in Capitulo generali præſatæ Militiæ in Oppido Valliſoleti Palentinæ Diœceſis noviſſime celebrato, eidem Carolo Imperatori, & Adminiſtratori tunc in Imperatorem electo humiliter ſupplicarunt, ut liceret a Sede Apoſtolica licentiam, & facultatem de bonis ſibi a Deo collatis, & ſua induſtria acquiſitis teſtandi impetrari, & præfatus Carolus Imperator Adminiſtrator habita deſuper cum Prioribus dictæ Militiæ, & aliis ejuſdem Conſiliariis matura deliberatione, eiſdem Fratribus Clericis non Couventualibus, ſeu pro Conventualibus non deſervientibus, ſub conditionibus ac modo, & forma infraſcriptis a dicta Sede Apoſtolica facultatem teſtandi hujuſmodi petendi, & obtinendi, facultatem conceſſit.

Ideo d. Carolus pro eis d. auctoritatem ab iſto Pontifice petiit.

§.3. Quare dictus Carolus Imperator ſuo, ac Priorum, & Fratrum Militiæ hujuſmodi nominibus prædictorum Nobis humiliter ſupplicavit, ut eiſdem Fratribus Clericis non Conventualibus, ſeu pro Conventualibus non deſervientibus, de bonis ſuis, ut præfertur, teſtaodi licentiam concedere, ac alias in præmiſſis opportunc providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic modo Pontifex auctoritatem concedit Prioribus Prioratuum de Veles, & S. Marci, dandi licentiam prædictis Clericis, teſtandi & diſponendi de bonis ſuis, juxta formam hic præſcriptam.

§.4. Nos igitur Priores, & Fratres Clericos non Conventuales, ſeu pro Conventualibus non deſervientes præfatos, ac eorum ſingulos quibuſvis excommunicationis, &c. hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, de Veles, & Sancti Marci Prioratuum prædictorum Prioribus nunc, & pro tempore exiſtentibus, & cuilibet eorum, ut de conſilio alicujus ex antianis Monaſterii in quo dicti Fratres Clerici non Conventuales, ſeu pro Conventualibus non deſervientes profeſſionem emiſerint, eiſdem Fratribus Clericis non Conventualibus, ſeu pro Conventualibus oon deſervientibns, licentiam, & facultatem, de quibuſcumque bonis per eos tam ratione Prioratuum, aliorumque beneficio-

Digitized by Google

1531. rum quorumcumque, pariterque ſæcularium, aut aliorum quam dictæ Militiæ Ordinum, quam alias undecumque ſua induſtria licite acquiſitis teſtandi, & de illis diſponendi, ſic tamen quod quilibet ex eiſdem Fratribus non Conventualibus, ſeu pro Conventualibus non deſervientibus, univerſorum bonorum, jurium, actionum, & pertinentiarum ſuorum ſingulis annis alteri de Veles, & Sancti Marci Prioribus pro tempore exiſtentibus inventarium dare teneantur. Necnon quod licentia hujuſmodi teſtandi per eoſdem Priores concedenda, per triennium, & non ultra duret; quo elapſo ipſi Fratres Clerici non Conventuales, ſeu pro Conventualibus non deſervientes licentiam hujuſmodi de novo repetere ſingulis trienniis teneantur. Et ſi ex negligentia, ſeu malitia Fratres ipſi Clerici non Conventuales, ſeu pro Conventualibus non deſervientes, inventarium bonorum ſuorum, ut præfertur, dictis Prioribus dare neglexerint, aut recuſaverint, licentia hujuſmodi per eos obtenta, ac inde ſequuta nullius ſint roboris, vel momenti, neque in aliquo ſuffragentur; quodque dictis Fratribus Clericis non Conventualibus, ſeu pro Conventualibus non deſervientibus obtenta licentia hujuſmodi in omnibus, & per omnia ſuccedere debeat, prout hactenus ſuccedere conſuevit. Et quod ipſi Fratres Clerici non Conventuales, ſeu pro Conventualibus non deſervientes, (licentia hujuſmodi per eos obtenta) in ſuis teſtamentis, codicillis, ſeu ultimis voluntatibus a quibuſvis diſpoſitionibus per eos de bonis ſuis pro tempore factis, & conditis, ac faciendis, & condendis, quintam partem omnium, & ſingulorum bonorum, jurium, & actionum ſuarum (deductis debitis, & oneribus Conventui Monaſterii, in quo profeſſionem fecerint) reliquas vero partes bonorum hujuſmodi quibuſvis perſonis ſibi gratis, & acceptis, non tamen filiis, ſeu nepotibus ex damnato coitu procreatis, neque adulteris, ſive inhoneſtis, aut quarum conſervatio a jure ſit eis prohibita, mulieribus relinquere poſſint, & valeant, concedendi, & elargiendi plenam, & liberam auctoritatem Apoſtolico tenore præſentium cum ad hoc præfati Caroli Imperatoris, & Adminiſtratoris expreſſus accedat aſſenſus, auctoritatem, & facultatem concedimus.

Limitatio dictæ facultatis

§.5. Decernentes, præfatos Priores, Fratribus pro Conventualibus, tam de Veles, & Sancti Marci hujuſmodi, quam Sancti Jacobi de Spatha Hiſpalenſis, & B. Mariæ de Tudia, ac de Villar de Donas, & Sancti Monii de Vega, ac aliorum Conventuum dictæ Militiæ, ſive præſentibus, & reſidentibus, ſive abſentibus, licentiam hujuſmodi concedere nullo modo poſſe, & ſic per quoſcumque Judices &c.

Derogatio contrariorum

§.6. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac dictæ Militiæ juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo trigeſimoprimo, decimo octavo Kalend. Januarii, Pontificatus noſtri Anno IX.

1532. Dat. P. A. IX. die 15. Dec.

XLI.

Annatæ de Beneficiis, vel Penſionibus Eccleſiaſticis annuum valorem 24. ducatorum non excedentibus, non debentur Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ.

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Motu proprio, &c.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

CUM ſicut Nobis innotuit licet ratione fructuum Beneficiorum Eccleſiaſticorum valorem annuum vigintiquatuor ducatorum auri de auro communi æſtimatione non excedentium annatæ Cameræ Apoſtolicæ non debeantur, nec ſolvi, aut exigi conſueverint, & minus ratione penſionum quantitatem vigintiquatuor ducatorum auri ſimilium non excedentium, annatæ aliquæ retroactis temporibus exactæ, aut ſolutæ fuerint, nihilominus a certo tempore citra, Præſidentes dictæ Cameræ, & alii Officiales Romanæ Curiæ, ad quos exactio annatarum pertinet, ſub prætextu quod in proviſionibus, & aliis diſpoſitionibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, ſuper quorum fructibus, &c. valorem vigintiquatuor ducatorum excedentibus aliquæ penſiones annuæ cujuſcumque etiam minoris quantitatis vigintiquatuor ducatorum reſervatæ exiſtunt, illorum medietas deduci, ac defalcari conſueverit, annatas ex penſionibus quantitatem octo ducatorum excedentibus, & vigintiquatuor non excedentibus, aut attingentibus, de facto exegerint, & exigunt.

Declaratio, de qua in rub.

§.1. Nos qui unicuique in juſtitia debitores ſumus, ſuper iis congruis remediis providere volentes, ac ratione penſionum, quarum quantitas vigintiquatuor ducatorum auri de Camera non excedit, nullas annatas Cameræ, aut Officialibus prædictis deberi declarantes, ex certa noſtra ſcientia, & deliberatione ſtatuimus, quod de cetero ex quibuſvis penſionibus quantitatem vigintiquatuor ducatorum hujuſmodi non excedentibus, nulla annata quovis prætextu exigatur, nec per illos, quibus penſiones ipſæ reſignatæ fuerint, ſolvatur, necque ſolvi debeat, ſic tamen quod in penſionibus, & aliis diſpoſitionibus beneficiorum, ſuper quorum fructibus ſimiles penſiones annuæ minoris quantitatis vigintiquatuor ducatorum, & quantitatem vigintiquatuor ducatorum ſimilium non excedentes reſignatæ fuerint, ex talibus penſionibus nihil deduci debeat.

Pœnæ contravenientium.

§.2. Diſtrictius inhibentes Cameræ Præſidentibus, ac aliis Officialibus prædictis ſub excommunicationis, & a perceptione emolumentorum officiorum ſuorum ad noſtrum, & Apoſtolicæ Sedis beneplacitum ſuſpen-

ſuſpenſionis in eorum ſingulos latæ ſententiæ pœnis, ne de cetero ratione hujuſmodi penſionum quantitatem vigintiquatuor ducatorum non excedentium, aliquas annatas quovis prætextu exigere, ſeu quominus literæ reſignationis illarum expediantur, impedire, vel differre quoquomodo præſumant; alioquin literas ipſas tam per Cancellariam, quam per Cameram Apoſtolicam, per eos ad quos literarum expeditio pertinet, abſque manuum illorum appoſitione libere expediri poſſe decernimus, ac ad id eis liberam facultatem concedimus.

Clauſula derogatoria. §.3. Nonobſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Juſſio publicandi. §.4. Volumus autem quod præſens mandatum ad hoc quod ad plenam, & indubitatam notitiam deveniat, in Cancellaria Apoſtolica more ſolito publicetur, & in quinterno Cancellariæ ad perpetuam rei memoriam deſcribi debeat.

Papæ ſubſcriptio. Placet, & ita Motu proprio mandamus. I.

Publ.P.A.IX. die 10.Jan. *Lectum, & publicatum fuit ſupraſcriptam mandatum Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimoſecundo, die vero Martis trigeſima menſis Januarii Pontificatus DD. Clementis divina providentia Papæ VII. Anno IX.*

XLII.

De officio Vice-Cancellariatus Papæ, cum annexione curæ, & tit. SS. Laurentii, & Damaſi de Urbe.

*Hoc Officium antiquiſſimum eſt, vide Mart.V. Conſtit.IV. Tom.III. Par.II. fol.*428. In Apoſtolicæ.

CLEMENS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. ET ſi ad ſingula Romanæ Eccleſiæ officia, & adminiſtrationes pro illorum, & ejuſdem Eccleſiæ, ac Romanæ Curiæ, illiuſque Curialium, & Officialium felici, tranquillo, & proſpero ſucceſſu, ac decore, intendere ex commiſſo nobis Paſtorali officio teneamur, ad Vice-Cancellariatus tamen officium oculum noſtrum, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis dexterum noſtræ circumſpectionis intuitum propenſiori cura, & ſtudio Nos providere debere, convenire arbitramur, ut illius regimini miniſter idoneus, per cujus ſolertiam, felicibus dante Domino proficiat incrementis, deputetur, & pro tempore deputatus Eccleſiæ titulo, & honore condigno decoretur, ipſumque officium cum decentia, & tranquillitate, ac Curialium, & Officialium eorumdem commoditate, & utilitate exerceatur, & quæ illius perturbationem quoquomodo adducere poſſent, de medio ſubmoveantur.

§.1. Sane Eccleſia S. Laurentii in Damaſo de Urbe, quæ tituli Presbyteri Cardinalis exiſtit, & cui præſidebat, ac officio Vice-Cancellariatus prædicto quod obtinebat, bonæ memoriæ Pompejus tit. SS. Laurentii, & Damaſi Presbyter Cardinalis ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Vice-Cancellarius dum viveret, per obitum ejuſdem Pompei Cardinalis, & Vice-Cancellarii, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ perſolvit vacantibus, Nos conſiderantes ipſius officii dignitatem, excellentiam, & auctoritatem, & quod illud a memoria hominum citra per Vice-Cancellarium temporalem, erectum, & gubernatum non extitit, ſed ſemper Vice-Cancellarium perpetuum habuit, ac quod pro tanti officii regimine, & exercitio, & ne incommoda, quæ ex rerum a ſuo ſolito, & deſtinato curſu mutatione evenire ſolent, proveniant, decens, & plurimum commodum fore dignoſcitur, ut dicta Eccleſia S. Laurentii, cum illius Palatio, ſeu domo, & membris in ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Vice-Cancellarium pro tempore aſſumptum pro ejus proprio titulo, ſeu propria denominatione concedatur, & aſſignetur, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, cum maxime expediat Nobis talem in Vice-Cancellarium noſtrum, & Apoſtolicæ Sedis aſſumere, de quo confidere quam maxime poſſimus, & nullum alium Cardinalem de quo magis confidere poſſimus quam dilectum filium Hippolytum S. Praxedis Diaconum Cardinalem de Medicis nuncupatum, ſecundum carnem nepotem noſtrum habeamus, ac ſpem in Domino geramus, quod idem Hippolytus Cardinalis, cujus perſonam ingenii claritate, ſingulari providentia, eximia probitate, aliiſque multiplicum virtutum donis, ac gratiarum muneribus illarum largitor decoravit Altiſſimus, gratia ſibi aſſiſtente divina per ejus circumſpectionem, induſtriam, & ſtudium fructuoſum, ac innatam benignitatem, tam Eccleſiam S. Laurentii, quam officium hujuſmodi ſumma cum providentia, & fidelitate, ac exacta diligentia ſalubriter regere, & fideliter gubernare ſtudebit, de ipſorum Fratrum conſilio ad honorem, & gloriam dictæ Romanæ Eccleſiæ, necnon Eccleſiæ Sancti Laurentii, & officii hujuſmodi proſperum regimen, & ſalubrem directionem, Eccleſiam S. Laurentii cum illius Palatio, domibus, membris, juriſdictionibus, collationibus, ac aliis diſpoſitionibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, ac juribus, & pertinentiis ſuis univerſis, necnon Vice-Cancellariatus officium hujuſmodi, ſive ut præmittitur, ſive alias quovis modo, quem præſentibus haberi volumus pro expreſſo, aut ex alterius cujuſcumque perſona vacaret, ſimiliter cum omnibus, & ſingulis ipſius officii honoribus, oneribus, privilegiis, facultatibus, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, juribus, obventionibus, & emolumentis debitis, & conſuetis, eidem Hippolyto Cardinali auctoritate Apoſtolica tenore præ-

Collatio Vicecancellariatus, de qua in rub.

ſentium concedimus, & aſſignamus, ipſumque Hippolytum Cardinalem eidem Eccleſiæ Sancti Laurentii, in Diaconum Cardinalem præficimus, ac in dictæ Romanæ Eccleſiæ Vice-Cancellarium aſſumimus, creamus, conſtituimus, & deputamus. Sibique curam, regimen, & adminiſtrationem Eccleſiæ Sancti Laurentii in ſpiritualibus, & temporalibus, necnon officii hujuſmodi, cujus ratione ab ipſo Hippolyto Cardinali fidelitatis debitæ ſolitum recipiemus juramentum, & quod etiam per Regentem, & alios Miniſtros, prout alii præfatæ Romanæ Eccleſiæ Vice-Cancellarii, qui pro tempore fuerunt, facere conſueverunt, etiam facere, & exercere poſſe volumus, liberum exercitium plenarie committimus, ac eiſdem auctoritate, ac tenore ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Eccleſia ipſa S. Laurentii dictæ Romanæ Eccleſiæ Epiſcopo, aut Preſbytero, ſeu Diacono Cardinali, cui officium ipſum vacans concedi contigerit, pro Eccleſiæ titulo, ſeu pro ejus denominatione eo ipſo abſque alio juris, vel hominis miniſterio dicta auctoritate conceſſa, & aſſignata, & ipſe eidem Eccleſiæ S. Laurentii præfectus ſit, & eſſe cenſeatur; ita quod liceat eidem Hippolyto, & pro tempore ad dictum Vice-Cancellariatus officium aſſumpto, per ſe, vel alium, ſeu alios Eccleſiæ Sancti Laurentii, ac Palatii, ſeu domus membrorum, juriſdictionum, jurium, & pertinentiarum prædictarum, corporalem poſſeſſionem propria auctoritate libere apprehendere, & retinere, illamque regere, & gubernare, & alia facere, & exercere quæ Preſbyteri, ſeu Diaconi Cardinales, qui illi pro tempore præfuerunt, facere potuerunt, & debuerunt.

Cum omnibus privilegiis & facultatibus conſuetis.

§.2. Ipſique Hippolyto Cardinali, & Vice-Cancellario, ut omnibus, & ſingulis privilegiis, prærogativis, facultatibus, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, indultis, conceſſionibus, & gratiis, Nobis dum in minoribus conſtituti illud obtineremus, & cuicumque alteri dictæ Romanæ Eccleſiæ Vice-Cancellario, ratione officii Vice-Cancellariatus hujuſmodi, aut noſtræ, vel illius perſonæ intuitu, & alias quomodolibet, tam in genere, quam in ſpecie conceſſis, quorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter, ac de verbo ad verbum inſertos habemus, & quicumque alius ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Vice-Cancellarius utebatur, potiebatur, & gaudebat, ac uti, potiri, & gaudere poterat, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeat, indulgemus.

Hortatio ad fidelem officii adminiſtrationem.

§.3. Quocirca eidem Hippolyto Cardinali per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus impoſitum ſibi onus regiminis, & adminiſtrationis Eccleſiæ Sancti Laurentii, ac officii Vice-Cancellariatus hujuſmodi prompta devotione ſuſcipiens, curam, regimen, & adminiſtrationem Eccleſiæ S. Laurentii, ac officium hujuſmodi juxta datam ſibi a Domino providentiam, ſic exercere ſtudeat ſolicite, fideliter, & prudenter, quod Eccleſia, & Officium prædicta gubernatori provido, & fructuoſo adminiſtratori gaudeant ſe commiſſa, & optati fructus quos ſperamus, ſuccedant, ipſeque Hippolytus Cardinalis præter æternæ retributionis præmium, noſtram, & dictæ Sedis benedictionem, & gratiam exinde uberius conſequi mereatur.

Capitulum S. Laurentii.

§.4. Necnon dilectis filiis Capitulo, & Clericis ipſius Eccleſiæ Sancti Laurentii, ut eidem Hippolyto Cardinali, & Vice-Cancellario in omnibus, & per omnia pareant, & obediant, alioquin ſententiam ſive pœnam, quam rite tulerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus auctore Domino uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari.

Officialeſque Cancellariæ ei pareant.

§.5. Ac omnibus, & ſingulis ipſius Cancellariæ officialibus, & aliis, ad quos pertinet, ut ipſum Cardinalem Hippolytum ad dictum Vice-Cancellariatus officium recipiant, & admittant, eique tamquam vero dictæ Romanæ Eccleſiæ Vice-Cancellario in omnibus ad officium ipſum ſpectantibus ſimiliter pareant, & obediant, ac de juribus, obventionibus, & emolumentis conſuetis integre reſpondeant. Non obſtantibus conſtitutionibus &c.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

D.P. An.IX. die 5. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſecundo, die 5 Julii, Pontificatus noſtri Anno IX.

XLIII.

Approbatio Congregationis Fratrum Minorum S. Franciſci Strictioris Obſervantiæ nuper inſtitutæ, & ordinationes pro eorum bono regimine.

De totius autem Ordinis S. Franciſci materia, plene notavi ſup. in Conſt. LXVII. Hon. III. Solet *Tom. III. fol. 229.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

IN ſuprema Militantis Eccleſiæ ſpecula, licet immeriti, diſponente Domino conſtituti, inter multiplices Nobis ex debito Paſtoralis officii incumbentes curas, illa potiſſimum premimur, ut qui ſub voluntariæ paupertatis habitu militantes, in humilitatis ſpiritu devotum, & ſedulum Altiſſimo impendere ſatagunt famulatum, non ſolum ad id ſublatis impedimentis intendant, verum etiam id eo ardentius efficiant, quo majores ſibi viderint exhiberi commoditates. Et ex hoc fit, ut quæ antea ex rationabilibus cauſis a Prædeceſſoribus noſtris ordinata videbantur, ea interdum reformemus, & in melius ordinemus, prout juxta temporum, & perſonarum qualitatem, id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Leo X. multos Fratres univit ſub de-

§.1. Sane poſtquam fel. rec. Leo Papa X. Prædeceſſor noſter, ex certis tunc expreſſis cau-

Digitized by Google

nominatione Regularis Obſervantiæ.

cauſis, voluerat, & declaraverat, ſub nomine Reformatorum, ac pure, & ſimpliciter Regulam B. Franciſci Obſervantium, comprehendi omnes, & ſingulos obſervantes, tam de familia, quam reformatos ſub Miniſtris, & Fratris Amadei de Colletaniis, Clarenis, de S. Evangelio, ſeu de Caputio, ac Diſcalceatos nuncupatos, aut alios ſimiles quocumque alio nomine nuncuparentur, & Regulam B. Franciſci hujuſmodi pure, & ſimpliciter obſervarent, ex quibus omnibus unum corpus inſimul efficiens, eoſdem ad invicem perpetuo univerat, ita quod deinceps, omiſſa diverſitate nominum prædictorum, Fratres Minores Sancti Franciſci Regularis Obſervantiæ ſimul, vel disjunctive nuncuparentur, & nuncupari poſſent, & deberent. Omneſque, ut præfertur, unitos Generali, & Provincialibus Miniſtris, & Cuſtodibus dicti Ordinis, in quorum Provinciis, & Cuſtodiis reſpective morabantur, in omnibus, & per omnia, ſecundum Regulam eamdem ſubiici deberent.

Poſtea nonnulli ſtrictius Regulam Sancti Franciſci obſervare cupiunt in maximum animarum profectum.

§.2. Cum nonnulli ipſius Ordinis profeſſores, ſicut fideli relatione percepimus, Spiritu Sancto inflammati, beati Franciſci pure, & plene, juxta illius literam, & declarationes bonæ mem. Nicolai III., ac Clementis V. Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum firmiter obſervare: Nos, qui in ſinceris eorum conſcientiis delectamur, quique ab ineunte ætate ad hujus Ordinis profeſſores, & Ordinem ipſum ſingularem geſſimus devotionis affectum, nunc autem ex communi cura Paſtoralis regiminis, quam immeriti ſuſtinemus, ad ipſos faciendos dulcius, & gratioſis ſavoribus attente proſequendos tanto provocamur ardentius quanto intenta mente frequentius cogitamus fructus uberes, quos ex Regulæ præfatæ arctiori Obſervantia ipſi Religioni, & toti univerſitati Eccleſiæ ſperamus proventuros. Attendentes etiam, quod in his, quæ animæ ſalutem reſpiciunt, ad vitandos gravantes remorſus, pars ſecurior eſt tenenda. Igitur tam pia, & ferventi Fratrum prædictorum intentione commoti ad peragendum diligentius, quod ab eiſdem deſideratur, ſtudia noſtra duximus convertenda.

Hic ideo Pontifex loca eis commoda aſſignari mandat.

§.3. Habita igitur ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus, ac aliis de ipſo Ordine ad plenum informatis, matura deliberatione, de eorumdem Cardinalium unanimi conſilio, his noſtris in perpetuum valituris ſtatuimus, & ordinamus, ac in virtute ſanctæ obedientiæ diſtrictius præcipiendo mandamus. Quod prædictis Fratribus, dictam ſtrictiorem Obſervantiam deſiderantibus, per præfatos Generales, & Provinciales Miniſtros, ceteroſque dicti Ordinis Prælatos, & quemlibet ipſorum, cui, vel quibus hæ noſtræ, vel earum tranſumpta præſentata fuerint, aſſignentur loca, quantum fieri poterit, contigua, quatuor, vel quinque, juxta numerum Fratrum eorumdem. Et ſi in futurum plures Fratres voluerint ſe vitæ præcedentium conformare, & ab eis acceptati fuerint, nullus eos impedire poſſet. Sed Magiſter Provinciæ, cum Definitoribus in Provinciali Capitulo teneantur, alia loca, quantum poſſibile fuerit contigua prædictis, eis aſſignare, & prioribus addere. Quæ quidem loca Fratres prædicti expropriare poſſint ſuperfluis, & pretioſis, & ea in utilia, & neceſſaria commutare mediante Syndico a Nicolao Tertio Prædeceſſore ordinato.

Miniſter Generalis, & alii hanc ſtrictiorem obſervantiam impedire prohibentur.

§.4. Et Generalis, ac Provinciales Miniſtri, & eorum Commiſſarii, non poſſint impedire prædictos a dicta ſtrictiori Obſervantia ipſius Regulæ, juxta prædictas declarationes Nicolai, & Clementis, nec a ſuo bono modo vivendi, quem inter ſe, pro dicta arctiori Obſervantia, ordinaverint. Nec etiam impediant, quin vilioribus, & repetiatis induantur. Et quin nudis pedibus ambulent. Sed, qui non poterint, portent calopodia, ut ceteris comformentur.

Forma habitus ſit conſimilis.

§.5. Forma autem habitus, & Caputii ſit in ceteris dictæ Obſervantiæ Fratribus conformis.

Recipiendi quo modo, ac receptandi.

§.6. Volumus etiam, quod Fratres recipiendi, ſeu veſtiendi per Fratres in dicta ſtrictiori Obſervantia viventes, examinentur juxta Regulam, per Miniſtrum Provincialem, & ab ipſo, cum conſilio ipſorum acceptentur. Nec poſſint quicumque dicti Ordinis Prælati, ſine præfatorum Fratrum conſenſu, ad loca prædicta mittere alios Fratres. Nec prædictos ab ipſis locis amovere, niſi petierint. In Provincialibus vero Capitulis removeantur per Miniſtros Provinciales, & Deſinitores a locis prædictis, illi Fratres, quos Cuſtos, ut infra, eligendus cum conſenſu majoris partis Vocalium dictorum locorum, duxerit amovendos.

Cuſtodem habeant iſti Reformati in ſingulis Provinciis.

§.7. Inſuper ſtatuimus, quod prædicti Fratres, in dicta ſtrictiori Obſervantia vivere volentes, habeant in ſingulis Provinciis, ubi fuerint, Cuſtodem unum ex ipſis, quem ſibi ipſi petierint, a Miniſtro Provinciali, vel ab eo, qui præeſt Capitulo, ſimul cum Definitoribus confirmandum, & aſſignandum.

Poteſtas ejus deſignatur.

§.8. Qui habeat abſolutam poteſtatem plenarie in hoc tantum, ut Fratres prædictos viſitet, moueat, corrigat, ac manuteneat in dicta ſtrictiori Obſervantia Regulæ, ordinationum, & gratiarum cis a Nobis, & ſucceſſoribus noſtris, pro tempore exiſtentibus Romanis Pontificibus, & Miniſtris Generalibus conceſſarum, & concedendarum in futurum, & in dicto ſuo bono vivendi. Nec propter hoc impediatur Miniſter Provincialis, quin viſitare poſſit eoſdem, & corrigere delinquentes. Qui etiam Cuſtos ire poſſit ad Capitulum Generale, cum Miniſtro Provinciæ, ad intimandum neceſſitates, & opportunitates dictorum Fratrum.

Vocales in Capitulis qui.

§.9. Ordinamus etiam, quod Cuſtos, Guardiani, & Diſcreti prædictorum locorum, vadant ad Capitula Provincialia, in quibus habeant vocem activam, & paſſivam, ſicut ceteri Vocales.

In Cap. quæ peragenda.

§.10. In quibus Capitulis Cuſtos prædictus

Digitized by Google

ctus præſentet Miniſtro Provinciali, & Definitoribus Fratres idoneos ad officium Guardianatus. Ex quibus tantum fiant Guardiani ſupradictorum locorum. Poſſit etiam idem Cuſtos infra annum, cum conſenſu majoris partis Cooventus ſinguli removere Guardianum ab ejus officio, & alium ſubſtituere, quem Miniſter Provincialis confirmet.

Cuſtodis officium triennio expletur &c.

§.11. Cuſtos vero a Fratribus prædictis eligi, uſque ad triennium. Quo cuſtode infra annum decedente, Guardiani dictorum locorum alium, quem ſibi viderint expedire, petant a Miniſtro, vel ejus Commiſſario confirmari, & aſſignari, quem Miniſter ipſe, ſive ejus Commiſſarius benigne confirmet, & aſſignet. Poſſit quoque dictus Cuſtos, ſi Fratribus eiſdem expediens viſum fuerit, eſſe Guardianus unius dictorum locorum.

Obſervantiã hujus Bullæ præcipit Papa

§.12. Si igitur Miniſtri Proviuciales, vel eorum Commiſſarii his prædictis cuntravenerint, ſive alicui eorum immediate Fratres prædictorum locorum ſubiiciantur Miniſtro Generali. Et, ſi quod abſit, Miniſter Generalis prædictus eos impedire tentaverit, vel eis in præmiſſis, aut in aliquo præmiſſorum favere neglexerit, volumus præfatis Fratribus, ad Apoſtolicam Sedem, & ad totius Ordinis Protectorem liberum patere recurſum, a quo ſi quis eos impedire præſumpſerit, ſententiæ excommunicationis, quam ex nunc prout ex tunc ſerimus in his ſcriptis, illico ſubjacere auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & promulgamus.

Executores deputat.

§.13. Quocirca moderno, & pro tempore exiſtenti Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, necnon univerſis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Eccleſiarum Prælatis, ac quibuſcumque in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, & eorum ſinguli, præſentes noſtras literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Fratrum ſupradictæ ſtrictioris Obſervantiæ, ſeu alicujus eorum, ſuper boc requiſiti fuerint, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant eoſdem omnibus, & ſingulis prædictis pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eos deſuper per quoſeumque quavis auctoritate fungentes quomodolibet indebite moleſtari, vel quovis quæſito colore, vel ingenio, directe, vel indirecte perturbari, aut aliter qoomodolibet inquietari. Contradictores quoslibet per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris opportuna remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulas derogatorias apponit.

§.14. Non obſtantihus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ipſius Leonis Decimi, & quorumcumque aliorum Prædeceſſorum noſtrorum literis, etiam Bulla aurea, Mari magno, vel aliis quibuſcumque, dictique Ordinis ſtatutis, privilegiis, & indultis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, etiam in forma brevis, etiam anno præſenti, vel ſub quibuſcumque verborum formis, ſolemnitatibus, clauſulis etiam inſolitis, & quantumcumque fortiſſimis dicto Ordini, vel quibuſcumque Prælatis ejuſdem conceſſis, vel concedendis in futurum, etiam ſi tales forent, quod pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales, mentio habenda foret, quibus omnibus, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum præſentibus insererentur, pro plene ſufficienter expreſſis habentes, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credi jubet.

§.15. Ceterum, quia difficile foret &c. Nulli ergo &c. Si quis &c.

Dat.P.An.IX. die 16. Nov.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſecundo, ſextodecimo Kal. Decembris Pontificatus noſtri Anno IX.

XLIV.

Extenſio ad Fratres Jeſuatos S. Hieronymi omnium gratiarum, & indultorum Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini.

CLEMENS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Congregationi S. Hieronymi Jeſuatorum nuncupatis, Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Exordium.

SAcræ Religionis ſinceritas, in qua ſub voluntariæ paupertatis habitu Militantes, in humilitatis ſpiritu, devotum, & ſedulum impenditis Domino famulatum, necnon piæ vitæ, ſub qua degitis, obſervantia promerentur, ut petitiones veſtras, quantum cum Deo poſſumus, grato admittentes affectu, vos condignis privilegiis decoremus, & gratiis.

Congregatio ſupplicat pro conceſſione gratiarum Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini cujus Regulam profitentur

§.1. Sane pro parte veſtra Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod poſtquam fel. rec. Julius Papa II. Prædeceſſor noſter ex certis tunc expreſſis cauſis Fratres, tam tunc exiſtentes Congregationis S. Hieronymi Jeſuatorum ouncupatorum, quam illam pro tempore ingredientes, profeſſionem, per Religioſos Ordinis S. Auguſtini emitti ſolitam expreſſe emittere, & in eorum habitu, & ſtatu, in quibus tunc exiſtebant, remanere, ac ſub eorum Regularibus inſtitutis vivere tenerentur, ſtatuerat, & ordinaverat, vos profeſſionem per Religioſos Sancti Auguſtini hujuſmodi emitti ſolitam, expreſſe emittere conſueviſtis. Quare pro parte veſtra Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut vobis propterea, omnibus, & ſingulis privilegiis, indulgentiis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, & indultis, Ordini Fratrum Eremitarum ejuſdem Sancti Auguſtini conceſſis uti, potiri, & gaudere poſſitis, & debeatis,

tis, concedere, ac alias vobis in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic autem Pontifex gratias, immunitates, & indulta omnia Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini eidem Congregationi communicat.

§.2. Nos igitur, ut divinis obſequiis eo attentius inſiſtatis, quo ampliori Apoſtolicæ Sedis ubertate noveritis vos ſoveri, vos, & veſtrum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & intedicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati eſtis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis quod omnibus, & ſingulis privilegiis, indulgentiis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, & indultis Ordini Eremitarum Sancti Auguſtini hujuſmodi, ac illius profeſſoribus, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus in genere, etiam communicative per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, aut pro talibus habitos, ac Sedem præſatam hactenus quomodolibet conceſſis, ac in poſterum concedendis, & quibus profeſſores hujuſmodi tam in vita, quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſionem, & injunctarum pœnitentiarum relaxationem, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, quæ omnia ac ſi hic nominatim exprimerentur pro expreſſis haberi volumus perpetuis futuris temporibus utamini, potiamini, & gaudeatis, ac uti, potiri, & gaudere, necnon illorum omnium participes eſſe poſſitis, & debeatis, concedimus; ac privilegia, indulgentias, prærogativas, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta Ordini Fratrum Eremitarum, illius profeſſoribus hujuſmodi, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus in genere, quam etiam communicatione conceſſa, ut præfertur, ad vos, & Fratres veſtros extendimus, & ampliamus, ac in vobis locum habere, & ſuum plenarium effectum in omnibus, & per omnia, abſque ulla prorſus differentia ſortiri debere, necnon privilegiorum, indulgentiarum, prærogativarum, exemptionum, immunitatum, gratiarum, & indultorum eidem Ordini Eremitarum, ac illius profeſſoribus, ut præfertur, conceſſorum, originalibus literis, aut tranſumptis authenticis pro parte veſtra, ac in favorem veſtrum adducendis, vel exhibendis indubiam, & eamdem fidem, quæ eis, ſi in favore veſtrum a Sede Apoſtolica emanaſſent, & vobis fuiſſent immediate conceſſa adhiberetur, in judicio, & extra adhiberi debere decernimus, ſtatuimus, & declaramus.

Contrariis derogat.

§.3. Non obſtantibus &c.

Nulli egro &c.

Dat.P. An.X. die 31. Jan.

Datum Bononiæ, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſecundo, Prid. Kalend. Februarii, Pont. Noſtri Anno X.

XLV.

Approbatio Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, in communi viventium, triaque vota ſubſtantialia emittentium, in Diœceſi Mediolanen., & ſub Ordinarii obedientia degentium.

CLEMENS PAPA VII.

Dilectis filiis Bartholomæo Ferrario, & Ant. Mariæ Zaccariæ Presbyteris Mediolanen., & Cremonen.

Exordium.

VOta, per quæ vos in humilitatis ſpiritu perennis vitæ præmii digniores effici, veſtræque, & aliorum animarum ſaluti conſulere poſſitis, libenter ad exauditionis gratiam admittimus, eaque favoribus proſequimur opportunis.

Quidam probi vita, quietius religioſe vivere volentes, ſupplicarunt Papæ, pro licentia emittendi tria vota ſubſtantialia, & inſimul permanendi.

§.1. Exponi ſiquidem Nobis feciſtis quod vos cum tribus aliis veſtræ voluntatis ſociis, ut liberius divinis beneplacitis inſiſtere, & quæ Dei ſunt, perquirere poſſitis, cupitis profeſſionem trium votorum ſubſtantialium Religionis in manibus venerabilis fratris Archiepiſcopi Mediolanenſis, ſeu ejus in ſpiritualibus Vicarii generalis emittere, & inſimul in aliquo loco Civitatis, ſeu Diœceſis Mediolanen. per vos eligendo morari, & permanere. Quare Nobis feciſtis humiliter ſupplicari, ut piæ veſtræ intentioni hujuſmodi paterne annuere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Qui petitam licentiam eis cócedit, dummodo vivant in commune, & ſub obedientia Ordinarii.

§.2. Nos hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis, & veſtrum ſingulis, ut profeſſionem ipſam in ejuſmodi Archiepiſcopi, ſeu Vicarii, qui vero de cetero ad vos converti voluerint, in alterius veſtrum, ſeu Præpoſiti veſtræ Congregationis pro tempore exiſtentis manibus, profeſſionem trium votorum eorumdem emittere, & inſimul, ſub obedientia tamen Ordinarii loco per vos eligendo cohabitare, ac in communi vivere.

Et etiam condendi ſtatuta pro eorum ſalubri ſtatu.

§.3. Necnon pro veſtro, & rerum veſtrarum ſalubri ſtatuto, & directione, quæcumque ſtatuta, & ordinationes rationabilia, & honeſta, ac ſacris canonibus non contraria condere, & facere, illaque ut vobis pro temporum qualitate expedire videbitur mutare, & in totum tollere, aliaque illorum loco de novo facere libere, & licite valeatis.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.4. Apoſtolicis ac in Provincialibus, & & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ceteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium de ſpecialis dono gratiæ concedimus, & indulgemus, eiſdem præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Dat.P. An.X. die 18. Febr.

Datum Bononiæ, ſub Annulo Piſcatoris, die 18. Februarii 1532., Pontificatus noſtri Anno X.

Gra-

XLVI.

Gratiæ, & privilegia Congregationis Regularium, qui Theatini nuncupantur.

De inſtitutione hujus Congregationis, aliiſque ejus privilegiis, vide ſupra in Conſtit. X. Exponi, *fol. 47. ubi notavi.*

CLEMENS PAPA VII.

Venerabili fratri Petro Epiſcopo Theatino, ac dilectis filiis Presbytero Vicentino, & eorum Sociis, & Succeſſoribus, Clericis Regularibus nuncupatis.

Hic Pontifex confirmavit iſtam Congregationem ſupra fol. 47. Et cum eadē Congregatio ſtudiis prædicationibus, & confeſſionibus vacare jam decreviſſet.

DUdum pro parte veſtra Nobis expoſito, &c. *Reſiduum eſt ſupra fol. 47. ubi notavi.*

§. 1. Et deinde Nobis etiam pro parte veſtra expoſito, quod vos ſub trium votorum ſubſtantialium emiſſione, vitam Clericalem pie ducere, ac prædicationi verbi Dei, audientiæ confeſſionum, & Sacræ Theologiæ, ac Sacrorum Canonum ſtudiis, ad veſtrarum, & aliorum Chriſtifidelium animarum profectum, vacare decreveratis.

Hic Pontifex facultatē eorum Præpoſito ſuper his diſpenſādi, &c.

§. 2. Nos veſtris etiam tunc ſupplicationibus inclinati vobis, ut Superiores veſtri, Præpoſiti nuncupati, pro tempore exiſtentes, cum Clericis, & Sociis ſuis, qui in ſupradictis pietatis operibus, aut ſtudio literarum ſacrarum occuparentur, ſeu infirmitate, aut Infirmorum curatione, & miniſterio pro tempore præpedirentur, ſuper recitatione divinorum Officiorum, ad hoc, ut ipſi occupati, vel impediti, certum Pſalmorum per ipſos Superiores eis aſſignandorum numerum non minus ſeptem, aut ſex, cum diviſione, ac Orationem Dominicam ſepties, Symbolum Apoſtolorum bis, graviter autem ægrotantes, Orationem Dominicam ſemel, Salutationem Angelicam ſepties in die recitando, ſeptem horis Canonicis, & toti divino Officio, ſatisfeciſſe cenſerentur, & cum quibuſvis Clericis, & Sociis veſtris in præveniendo, vel poſtponendo, veniendo, vel decidendo in communi, vel ſpeciali horas Canonicas, ac in breviandis, & protelandis lectionibus.

At ſuper jejuniis.

§. 3. Necnon ſuper jejuniis etiam de præcepto, etiam Quadrageſimalibus, & cum conceſſione veſpertini jentaculi, collationis nuncupati, & comeſtionis, etiam panis in eis licite, & abſque prævaricatione faciendæ diſpenſare poſſint per alias.

Et abſolutione in confeſſionibus danda a cenſuris.

§. 4. Et poſtremo, ut vos, inter vos, mutuas, ſeu etiam alii ſacerdotes ſæculares, vel regulares, a vobis de Superiorum veſtrorum, aut Sedis Apoſtolicæ licentia ad hoc pro tempore eligendi veſtras, ac vos eorum confeſſiones audientes ab abſolutionibus hac forma, uti poſſetis, & illi poſſent, videlicet poſt *Miſereatur* &c., *& Indulgentiam* &c. *Dominus Noſter Jeſus Chriſtus te abſolvat, & ego auctoritate ipſius, & Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, mihi conceſſa abſolvo te ab omni vinculo excommunicationis majoris, vel minoris, ſuſpenſionis, & interdicti, & diſpenſo tecum in omni irregularitate, quam quomodocumque incurriſti, & reſtituo te ſanctis Sacramentis Eccleſiæ, unionique, & participationi fidelium. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.* Iterum eadem auctoritate, &c. per alias ...., noſtras in forma brevis literas, ad hoc, ut dicta forma in abſolutionibus, non ſolum cum Sacerdotibus, ſed etiam cum aliis Clericis, & Laicis veſtræ Congregationis pro tempore exiſtentibus, vobis pro tempore confitentibus, uti poſſetis extendimus, & ampliavimus, auctoritate Apoſtolica in perpetuum conceſſimus, & indulſimus, prout in illis plenius continetur.

Et modo prædicta confirmat, & ab omni ſuperioritate eximit.

§. 5. Cum autem, ſicut Nobis nuper exponi feciſtis, pro præmiſſorum omnium ſubſiſtentia firmiori, ea omnia per Nos innovari, & nonnulla alia pro felici hujuſmodi veſtri propoſiti directione ſtatui, & ordinari cupiatis, & propterea Nobis humiliter ſupplicari feceritis, ut vobis ſuper eis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos qui fidelium omnium, & præſertim ſub paupertate, obedientia, & caſtitate Altiſſimo famulantium votis, quantum cum Deo poſſumus libenter annuimus, veſtrum inſtitutum plurimum in Domino commendantes, & approbantes, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, præmiſſa omnia, ac alia quæcumque per Nos vobis hactenus conceſſa, innovamus, veſtriſque piis votis, & deſideriis, quæ circa infraſcripta omnia, & ſingula habere Nobis exponi feciſtis, ut ſub noſtra, & hujus ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, ſpeciali protectione, & humili ſubjectione, ab omni alio Superiore penitus liberi, & exempti ſoli Romano Pontifici canonice intranti, & Superiori veſtro canonice electo pro tempore exiſtentibus ſubditi, degere debeatis.

Intrantes hāc Religionem implent votū intrandi Religionem.

§. 6. Ac qui ad veſtrum communem vivendi modum ſe contulerint, & ad votorum profeſſionem hujuſmodi, modo, & forma præmiſſis admiſſi fuerint, voto Religionis in genere emiſſo, ſatisfeciſſe cenſeantur, perpetuo concedimus.

Superiores Ordinis ad triennium cōfirmari poſſunt.

§. 7. Quodque ſinguli Superiores veſtri, pro tempore electi, finito triennio, quo confirmati fuerint, in alio loco in Superiores eligi, & ad aliud triennium ex tunc immediate ſequens confirmari.

Habitus, & cæremoniarū ritus deſignatur.

§. 8. Ac tam ipſi, quam eorum ſocii pro tempore exiſtentes, ac vos ipſi veſtimenta cum manicis ſuper pallium exertis deferre. Ac tam circa veſtimenta, quam circa cœremonias in officiis Eccleſiaſticis, & reliquo vitæ cultu, & victu ſervandas, cum moribus, & laudabilibus conſuetudinibus bonorum Clericorum Civitatis, vel loci, in qua, ſeu quo vos, & pro tempore degere vel morari contigerit, convenire.

Officialium munus refertur.

§. 9. Ac ſub ſingulis Præpoſitis Archipresbyterum, qui in ſpiritualibus, & Archidiaconum, qui in temporalibus præſint, & veſtrum

Digitized by Google

veſtrum curam habeant, ac Plebanum, qui curam animarum vobis imminentem exerceat, eligere valeatis.

Menſæ benedicendæ modus datur.

§.10. Et omni tempore, in benedictione menſæ Pſalmum *Laudate Dominum omnes gentes &c.* recitare, nec ad alium Pſalmum recitandum quoquomodo teneamini.

Vocales in Capitulo deſignantur.

§.11. Quodque in Capitulis veſtris, illi tantum, qui ad id capitulariter admiſſi fuerint, vocem habeant, & alii, ut præfertur, non admiſſi, in eo minime intervenire, aut vocem habere poſſint, etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Privilegia, & gratiæ omnium Ordinum conceduntur.

§.12. Ac inſuper vobis, quod omnibus, & ſingulis privilegiis, indulgentiis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, & indultis, quorumvis, etiam Ciſtercienſium, & Cluniacenſium Monacis, & aliorum tam Mendicantium, quam non Mendicantium Ordinum Fratribus, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, in ſpecie, vel in genere, etiam communicative, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & pro talibus habitos, ac Sedem Apoſtolicam hactenus quomodolibet conceſſis, & in poſterum concedendis, & quibus illi, tam in vita, quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remiſſiones, & injunctarum pœnitentiarum relaxationes, aut alias quomodolibet, uti, potiri, & gaudere poſſunt, aut poterunt quomodolibet in futurum, quæ omnia, ac ſi hic de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis haberi volumus, perpetuis futuris temporibus utamini, potiamini, & gaudeatis, ac uti, potiri, & gaudere, necnon illorum omnium participes eſſe poſſitis, & debeatis, indulgemus. Ac privilegia, indulgentias, prærogativas, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta, Monacis, & Fratribus prædictis, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, in ſpecie, vel in genere, etiam communicative conceſſa, ut præfertur, ad vos extendimus, & ampliamus, ac in vobis locum habere, & ſuum plenarium effectum ſortiri debere decernimus, & declaramus.

Contrariis derogatur.

§.13. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac veſtris, & dictorum Ordinum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis credatur.

§.14. Et inſuper præſentium literarum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, plenam ubique tam in judicio, quam extra, & eamdem prorſus fidem haberi, quæ originalibus literis præſtaretur, ſi exhiberentur.

Dat. P. An. X. die 7. Martii.

Datum in Civitate noſtra Bononiæ, ſub Annulo Piſcatoris, die 7. Martii 1533., Pontificatus noſtri Anno X.

XLVII.

Contra impedientes quocumque modo, executionem literarum Apoſtolicarum, eorumque complices, & fautores.

Contra prædictos habes etiam ſupra Conſtit. II. Mart. V. Tom. III. Par. II. fol. 427. Quod, *& Conſtit. XX. Innoc. VIII. Tom. III. Par. III. fol. 223.* Officii, *& Conſt. XXXIII. Leon. X. ibidem, fol. 465.* In ſupremo, *& quotannis Romani Pontif. in die Cœnæ Domini anathematis ſententiam promulgant.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex, qui ſolet pro debito Paſtoralis officii alios in ſua juſtitia confovere, non debet ſuam, & Apoſtolicæ Sedis juſtitiam negligere, quare Nos ad ea debemus ſolicite intendere, per quæ noſtra, & ejuſdem Sedis auctoritas conſervetur, & quæ propterea a Rom. Pontific. Prædeceſſoribus noſtris provide proceſſiſſe comperimus, ut perpetuo firma, & illibata perſiſtant, libenter Apoſtolico munimine roboramus, ac alias noſtræ proviſionis remedium adiicimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Urbanus VI. (cujus Conſt. iſtam hic non habes) conceſſit quibuſdam prælatis, ut literæ Apoſtolicæ ſine eorum approbatione exequi non poſſint in eorum locis.

§.1. Sane licet olim bonæ memoriæ Urbanus Papa VI. in ſua obedientia nuncupatus conceſſerit certis Prælatis, ut in eorum Civitatibus, & Diœceſibus executio literarum Apoſtolicarum fieri non poſſit niſi literæ ipſæ eiſdem Prælatis, aut eorum, officialibus prius exhibitæ, & per eos approbatæ forent; Et eorumdem Prælatorum officiales id in conſuetudinem deduxiſſent: Aliqui vero prætextu ſtatutorum provincialium, ſeu ſynodalium etiam ſervaſſent, quod nullus literas Apoſtolicas hujuſmodi exequi auderet, niſi poſtquam Prælati, ſeu Officiales ipſi, per ſuas literas, quas Vidimus, ſeu Placet nuncupabant, mandarent, & concederent, ut Judices in ipſis literis Apoſtolicis deputati, illa exequi poſſent.

Bonifac. IX. (cujus Conſt. iſtam hic non habes) revocavit conceſſionem Urb. VI.

§.2. Tamen fel. rec. Bonifacius Papa Nonus, etiam in ſua obedientia nuncupatus, provide attendens quod propter tales literas Vidimus, ſeu Placet nuncupatas, impetrantes Apoſtolici, ſæpe literarum Apoſtolicarum effectum conſequi nequiverant, conceſſionem Urbani hujuſmodi, ac ſtatuta quæcumque ſuper his facta revocavit, caſſavit, & annullavit, ac decrevit, quod Judices, & executores quicumque in literis Apoſtolicis pro tempore deputati, etiam ſine licentia, vel conſenſu quorumcumque Prælatorum, vel Superiorum, aut Officialium eorumdem, literas Apoſtolicas exequi poſſent, & deberent.

Martinus V. conceſſionem ejuſdem Urbani revocavit, & literas Apoſtolicas libere exequi mandavit, ut ſup. in ejus Conſtitut. II. Tom. III. Par. II. fol. 427.

§.3. Et ſucceſſive fel. record. Martinus Papa Quintus Prædeceſſor noſter in Concilio Conſtantien. conſiderans quod in exordiis peſtiferi, & antiquati ſchiſmatis nunc per Dei gratiam extincti, ad tollendum ſcandala, quæ propter executionem diverſarum literarum, quæ ab his, qui pro Ro-

O manis

manis Pontificibus in diverſis obedientiis ſe gerebant, in nonnullis partibus oriebantur, ſupradictus Urbanus in ſua obedientia quibuſdam Prælatis ſupradictam conceſſionem ſecerat, & quod poſtea ipſi Prælati, ſeu Officiales in conſuetudinem traxerant: aliqui vero prætextu dictorum ſtatutorum principalium, ſeu ſynodalium, ſervabant, & ſervari faciebant, quod literas Apoſtolicas nullus exequi deberet, niſi poſtquam Prælati, ſeu Officiales ipſi per ſuas literas, quas Vidimus, ſeu Placet, ut præfertur, nuncupabant, mandarent, & concederent, quod poſſint exequi per Judices in eis deputatos, propter quod executio literarum Apoſtolicarum plus debito plerumque retardata fuerat, & ſæpe ipſæ literæ Apoſtolicæ executione caruerant totaliter, in gravem injuriam Sedis Apoſtolicæ, & enorme impetrantium præjudicium, & gravamen, cenſenſque rationi congruum, ut quod dicti ſchiſmatis calamitas introduxerat, pacis tempore auferretur, conceſſionem prædictam, & quæcumque ſtatuta circa præmiſſa quomodolibet facta, auctoritate Apoſtolica, dicto Sacro Concilio approbante, revocavit, caſſavit, & annullavit, ac voluit, & decrevit, quod Judices, & executores quicumque in literis Apoſtolicis deputati, & deputandi, & alii quicumque, necnon Notarii, & tabelliones ſuper his requiſiti, & requirendi, abſque hujuſmodi literis Vidimus, ſeu Placet nuncupatis, ac etiam licentia, vel aſſenſu quorumcumque Prælatorum, Patriarchali, aut alia quavis dignitate inſignitorum, & locorum Ordinariorum, aut Officialium eorumdem libere hujuſmodi literas Apoſtolicas exequi deberent, atque poſſent, ac eadem auctoritate decrevit, omnes, & ſingulas ſententias, quas prædicti Prælati, aut eorum Officiales contra hujuſmodi Judices, vel executores, ſeu impetrantes, propter executiones hujuſmodi per eos faciendas inflixerant, & promulgaverant, irritas, & inanes, ac nullius exiſtere roboris, vel momenti. Necnon quemcumque, qui contra præmiſſa aliquid attentare præſumeret, ab exercitio juriſdictionis Eccleſiaſticæ per tres menſes ſuſpenſum fore.

Leo X. reprobavit ordinationes contrarium continentes, & Bonifacii IX. Bullam approbavit in ejus Conſt. XXVIII. Tom. III. Par. III. fol. 466. §. 1.

§.4. Ac noviſſime piæ memoriæ Leo Papa X., etiam Prædeceſſor noſter, cum alias in publica Signatura coram eo nonnullæ ſupplicationes propoſitæ fuiſſent, continentes, quod in Toletan., & Carthaginen. Eccleſiis, ſub colore falſitatibus obviandi, conditæ fuerant conſtitutiones ſynodales, quibus caveri dicebatur, vel tabelliones, & Notarii, etiam a partibus requiſiti, literas Apoſtolicas nullatenus recipere poſſent, niſi illæ prius per Archiepiſcopum Toletan. & Epiſcopum Cartaginen. pro tempore exiſtentes, aut eorum Officiales examinatæ forent, & ab eodem Leone Prædeceſſore earumdem conſtitutionum confirmatio peteretur, petitionem hujuſmodi, ut ratione carentem (cum Romani Pontificis geſta per inferiores, & ſibi ſubditos ſine ejus ſpeciali licentia examinari non deberent) indecens, & abſurdum, quinimmo temerarium fore cenſens, quod aliquis, quavis occaſione, literas Apoſtolicas ſine Romani Pontificis ſpeciali commiſſione examinare velle præſumeret, ac ſupplicationes ipſas, prout merito reiiciendæ erant, rejecit, & coram eo lacerari fecit. Ac ſuper his tale remedium adhibere volens, ut aliis in poſterum committendi ſimilia aditus præcluderetur, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine literas dicti Bonifacii approbavit, & innovavit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, illaſque inviolabiliter obſervari decrevit.

Et ſynodales Conſtitutiones impedientes executionem literarum Apoſtolicarum annullavit, & illas abſque licentia exequi mandavit

§.5. Necnon quaſcumque conſtitutiones ſynodales, tam in dictis Toletan. & Cartaginen, quam quibuſvis aliis Eccleſiis per univerſum Orbem conſtitutis ſuper his factas, motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtate prædictis, caſſavit, & annullavit, ac ſtatuit, & ordinavit, quod Judices, & executores in literis Apoſtolicis pro tempore deputati, ac Notarii, & tabelliones ſuper his requiſiti ipſas literas Apoſtolicas ſine alicujus perſonæ, cujuſcumque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis eſſet, licentia, vel conſenſu, exequi poſſint, & deberent.

Impedientibuſque illarum executionem pœnas hic deſcriptas impoſuit.

§.6. Et inſuper univerſis Patriarchis, Archiepiſcopis, Primatibus, Epiſcopis, & aliis Prælatis, & perſonis Eccleſiaſticis, necnon Communitatibus Civitatum, & Univerſitatibus Caſtrorum, Oppidorum, Terrarum, & locorum, ſub interdicti, ſingularibuſque perſonis eorum, etiam Sæcularibus, ſub excommunicationis, & anathematis pœnis, quas eo ipſo, ſi contrafeciſſent, abſque alia declaratione incurrerent, & a quibus non niſi ab eodem Leone Prædeceſſore, vel Succeſſoribus ſuis canonice intrantibus, præterquam in mortis articulo conſtitutæ, & debita ſatisfactione præmiſſa abſolvi, & interdicti hujuſmodi relaxationem obtinere poſſent, in virtute ſanctæ obedientiæ diſtricte præcipiendo mandavit, ne Judices, & executores literarum Apoſtolicarum, ac Notarios, & tabelliones ſuper his requiſitos quominus literas Apoſtolicas hujuſmodi exequi poſſent, quoquo modo impedire præſumerent, ac eos, qui executionem literarum hujuſmodi impedirent, ſeu impedientibus auxilium, vel favorem quovis modo, directe, vel indirecte, publice, vel occulte præſtare præſumerent, etiam ſi Patriarchali, Archiepiſcopali, Primatiali, Epiſcopali, vel quavis alia Eccleſiaſtica, vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, aut Ducali, vel alia præfulgeant dignitate eidem excommunicationis, & anathematis ſententiæ, a qua non niſi, ut præfertur, abſolvi poſſent, ſubjacere, ac Civitates, Terras, Caſtra, Oppida, & loca prædicta, ad quæ inobedientes, & contrafacientes declinare, & in quibus moram trahere contingeret, Eccleſiaſtico ſuppoſuit interdicto, tamdiu firmiter obſervando, donec compuncti corde interdicti hujuſmodi relaxationem, debita ſatisfactione præmiſſa, meruerint obtinere, motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine ſimilibus decrevit.

§.7. Quo-

Et contrarias Cõſtitutiones ſynodales caſſari, & deleri juſſit.

§.7. Necnon ſub dictis pœnis etiam mandavit illis, in quorum libris conſtitutiones ſynodales, & provinciales hujuſmodi deſcriptæ reperirentur, ut eas deleri, & caſſari facerent, ut amplius legi non poſſent, prout in ſingulis dictorum Prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius continetur.

Pontifex iſte cõfirmat prædictas Bullas Bonifacii IX. Martini V. & Leonis X.

§.8. Cum autem Nobis ſumme cordi ſit conatibus iſtorum, qui executionem literarum, mandatorum Apoſtolicorum ſic impediunt, omnibus, quibus cum Deo poſſumus, modis, viis, & mediis obviare, quamvis enim de præſenti ſint alia turbulentiſſima, & deploranda tempora, & in nonnullis partibus damnatiſſimæ hæreſes pullulent, tamen his temerariis præſumptionibus duximus neceſſario obviandum. Nos igitur, qui ſumus licet immeriti, divina providentia unicus ſponſus Eccleſiæ ſponſæ noſtræ, & non debemus noſtram, & ipſius ſponſæ noſtræ juſtitiam negligere, qui alios in ſua juſtitia confovemus, inducti eiſdem rationibus, quibus præfatus Martinus Prædeceſſor cum ſacro Concilio prædicto, motus fuit, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de noſtra matura deliberatione, & de ſimili poteſtatis plenitudine, ſingulas Bonifacii, Martini, & Leonis Prædeceſſorum literas hujuſmodi, ac omnia & ſingula in eis contenta, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus & innovamus, plenarıque roboris firmitatem obtinere, ac perpetuo inconcuſſe, & inviolabiliter obſervari debere decernimus.

Et quaſcumque ordinationes de videndis literis Apoſtolicis ãte eorum executionẽ damnat, & caſſari mandat.

§.9. Necnon quaſcumque conſtitutiones provinciales, & ſynodales de non exequendo, literas Apoſtolicas ſine placito Ordinariorum locorum, & niſi ipſæ literæ ſint prius per eoſdem Ordinarios ſeu eorum Officiales, aut Sigilliferos, vel Commiſſarios, viſæ & admiſſæ in ſupradictis, & quibuſvis aliis Eccleſiis, ac Civitatibus, Diœceſibus, & Provinciis per totum Orbem terrarum conſtitutis, ut præfertur, editas & factas, ac quomodolibet. etiam ſub dicto colore obviandi falſitatibus, & fraudibus innovatis, motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine prædictis, caſſamus, & annullamus, ac ex quibuſcumque libris, ubi deſcriptæ reperiuntur, penitus caſſari, & deleri ſub dictis pœnis mandamus.

Liberamque executionem permitti jubet.

§.10. Necnon de novo ſtatuimus, & ordinamus, quod Judices, & executores in literis Apoſtolicis pro tempore deputati, ac notarii, & tabelliones ſuper his requiſiti, ipſas literas Apoſtolicas, libere, & ſine alicujus perſonæ cujuſcumque Eccleſiaſticæ vel mundanæ dignitatis fuerit, licentia, vel conſenſu exequi poſſint, & debeant. Et nihilominus univerſis Patriarchis, Archiepiſcopis, Primatibus, Epiſcopis, locorum Ordinariis, eorum Officialibus, Sigilliferis, & Commiſſariis, ac aliis perſonis, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, quavis auctoritate fulgentibus, necnon communitatibus civitatum, & univerſitatibus caſtrorum, oppidorum, terrarum, & locorum, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub excommunicationis, & anathematis pœna in eorum ſingulos, quam ſi contrafecerint, eo ipſo, etiam abſque alia declaratione deſuper facienda, incurrant, a qua non niſi per Nos, aut Succeſſores noſtros canonice intrantes, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum Apoſtolicorum eis, etiam per Nos quomodolibet conceſſorum, aut innovatorum, quæ eis quoad hoc nullatenus ſuffragari volumus, præterquam in mortis articulo conſtituti, & debita ſatisfactione prævia, abſolvi poſſint, diſtricte præcipiendo mandamus, ne judices, & executores literarum Apoſtolicarum, ac Notarios, & tabelliones ſuper his pro tempore requiſitos, quo minus literas Apoſtolicas hujuſmodi libere, & abſque eorum placito, licentia, & conſenſu exequantur, quovis modo impedire præſumant.

Contravenič̃tibus pœnam imponit.

§.11. Nos enim omnes illos, qui executionem literarum ipſarum Apoſtolicarum impediverint, ſeu impedientibus auxilium, conſilium, vel favorem, directe, vel indirecte, publice, vel occulte, aut quovis quæſito colore præſumpſerint, etiam ſi Patriarchali, Archiepiſcopali, Primatiali, Epiſcopali, & quavis alia Eccleſiaſtica, vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali. vel alia dignitate præfulgeant, per alias noſtras literas in die Cœnæ Domini publice lectas, excommunicavimus, & anathematizavimus, prout etiam tenore præſentium eos eidem excommunicationis, & anathematis ſententiæ, a qua non niſi, ut præfertur, abſolvi poſſint, ſubjacere, ac civitates, terras, caſtra, oppida, & loca, in quibus dicti inobedientes, & contrafacientes manſerint, & ad quæ eos declinare contigerit, Eccleſiaſtico ſuppoſita eſſe interdicto, tamdiu firmiter obſervando, donec ad cor reverſi, interdicti hujuſmodi relaxationem, debita ſatisfactione præmiſſa, meruerint a Nobis, aut dictis Succeſſoribus noſtris obtinere. Necnon omnes & ſingulas ſententias, cenſuras, & pœnas, quas dicti Ordinarii, aut eorum Officiales contra hujuſmodi judices, & executores literarum Apoſtolicarum, aut illas impetrantes, ſeu notarios, & tabelliones propter executiones per eos factas, vel faciendas inflixerunt, & promulgarunt, aut in futurum quomodolibet infligent, aut promulgabunt, irritas, & inanes, ac nullius roboris, vel momenti exiſtere, eiſdem motu, ſcientia, auctoritate, & poteſtatis plenitudine decernimus, & declaramus.

Executorem hujus Bullæ deputat, & facultates cõcedit.

§.12. Quocirca dilecto filio Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, auctoritate, & tenore prædictis, Motu ſimili committimus, & mandamus, ut ſi, & quando, ac quoties de cetero ad ejus notitiam per delationem partis, cujus intereſt, vel Fiſci noſtri, ſeu famam publicam, aut alias quovis modo deducatur, dictos Ordinarios, ſeu eorum Officiales. Sigilliferos, & Commiſſarios, aut quoſvis alios, ſeu eorum aliquem dictis Conſtitutionibus, ut præfertur, caſſatis, & annullatis, adhuc pertina-

citer uti, & illas ex eorum libris non deleviſſe, ſeu ipſos Judices, & executores literarum Apoſtolicarum, ac Notarios, & tabelliones ſuper his requiſitos, quominus eaſdem literas Apoſtolicas, libere, & abſque eorum placito, viſione, vel admiſſione exequantur, quoquo modo impediant, ſeu impedientibus præmiſſo, aut alio quovis modo auxilium, conſilium, vel favorem præſtent, habitis, & receptis prius per eum deſuper aliquibus probationibus ad inſtantiam partis, vel Fiſci, vel etiam ex mero officio, etiam ſummarie, & extrajudicialiter, quantum ſibi ſufficere videbitur, eoſdem Ordinarios, eorumque Officiales, & Sigilliferos, & Commiſſarios, ac quoſvis alios in præmiſſis culpabiles, & eorum ſingulos, etiam nominatim, & in ſpecie, ad inſtantiam partis, vel Fiſci prædictorum, vel etiam ex ſuo mero officio, prout ſibi videbitur magis expedire, vigore præſentium peremptorie moneat, & requirat, ac moneri, & requiri faciat, etiam per edictum publicum in locis affigendum publicis, & partibus illis vicinis, de quibus ſit veriſimilis conjectura, quod ad ipſorum monitorum notitiam pervenire valeat, ad comparendum legitime coram eo infra terminum arbitrio ſuo eis præfigendum, per ſe, vel Procuratores idoneos, & ſi ſibi videbitur, quoad Officiales, & Sigilliferos, ac Commiſſarios, & alios inferiores, etiam perſonaliter, & non per Procuratorem, ſub privationis omnium, & ſingulorum Beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum per eos obtentorum, & ad illa, & quævis alia obtinenda, & eorum officia, & alios quoſcumque actus legitimos exercendum inhabilitatis pœnis eo ipſo, ſi non paruerint, incurrendis, ſe de præmiſſis legitime excuſandum, & quoad Officiales, & Sigilliferos, ac Commiſſarios, aliter quam quod juſſu dominorum ſuorum id fecerint, cum hoc caſu teneantur Nobis tamquam majori poteſtati obedire, non autem eorum dominis tamquam minori poteſtati Nobis ſubjectæ, quo quidem termino elapſo, & dictis monitis modo præmiſſo non comparentibus, vel etiam comparentibus, ſed ſe non ſufficienter, vel munus legitime excuſantibus, eos omnes, & ſingulos, etiam nominatim, & in ſpecie, quacumque appellatione, vel exceptione remota, pro excommunicatis, & anathematizatis, ac Civitates, caſtra, oppida, & loca, in quibus manſerint, & ad quæ eos declinare contigerit, ſimiliter nominatim, & in ſpecie pro interdictis ubique locorum, publicari, & denunciari faciat, ipſoſque Officiales, Sigilliferos, & Commiſſarios, ac alios inferiores, dictam privationis pœnam damnabiliter incidiſſe, & eorum beneficia, & officia tamquam per privationem hujuſmodi, tam de jure, quam de facto vere vacantia, a Nobis, & dicta Sede dumtaxat libere impetrari poſſe, ac eos ad illa, & quævis alia beneficia, & officia Eccleſiaſtica obtinenda, ac eorum officia, & quoſcumque alios actus legitimos exercendum penitus inhabiles perpetuo fore, auctoritate noſtra declaret, literaſque deſuper neceſſarias, & opportunas ſuo ſub ſigillo quibuſvis petentibus det, & concedat.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.13. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ Boniſacius, Martinus, ac Leo Prædeceſſores præfati in dictis ſuis literis voluerunt non obſtare, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut eorum loca Eccleſiaſtico interdicto ſupponi non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Quod quidem indultum decernimus eis quacumque auctoritate muniti ſint, contra præmiſſa in aliquo ſuffragari non poſſe, quominus ipſi hujuſmodi ſententiis, & pœnis ſubjaceant, & dicta loca Eccleſiaſtico interdicto ſuppoſita exiſtant.

Juſſio publicandi hanc Bullam.

§.14. Ut autem præſentes literæ ad omnium notitiam deducantur, volumus, & mandamus, eas in Cancellaria Apoſtolica publicari, & in quinterno ejuſdem Cancellariæ deſcribi, & præfatum Auditorem lapſis duobus menſibus poſt publicationem hujuſmodi, ad illarum executionem modo præmiſſo procedere poſſe decernimus, & declaramus.

Sanctio pœnalis.

§.15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innovationis, caſſationis, annullationis, ſtatuti, ordinationis, declarationis, voluntatis mandatorum, & decretorum, infringere &c.

Dat. P. An. XI 29. Decemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimotertio, quarto Kal. Januarii, Pontificatus noſtri Anno undecimo.

Publicatio.

Lecta & publicata fuit anno, & Pontific. quibus ſupra die 9. Menſis Januarii.

XLVIII.

Approbatio Confraternitatum Roſarii Beatæ Mariæ Virginis, & declaratio circa ejus recitationem, Indulgentiarumque extenſio pro Confratribus.

CLEMENS PP. VII.

Motu proprio &c.

Exordium.

ET ſi temporalium cura Nos ſolicite angat, tanto accuratius aciem conſiderationis extendere Nos decet, quanto divina humanis, & perpetua temporalibus digniora cognoſcimus.

Narrat augmentum devotionis Roſarii.

§.1. Conſiderantes igitur, quam Religioni noſtræ ſalubre, ac fructuoſum fuerit Roſarii inſtitutum, quantaque exinde provenerint, & quotidie proveniant bona, quamobrem tum clerici, tum laici, tam maſculi quam fœminæ ad tantum devotionis fervorem devenerint, quod

Deus,

Deus, & ipſa Virgo ad cujus honorem ſuit originaliter inſtitutum, eoſdem non ſolum gratiis decorare, verum etiam miraculis, & ſignis quamplurimis illuſtrare non dedignatur.

Subdit Sixtum IV., & Leonem X. ejus Confraternitates approbaſſe, & Indulgentiis locupletaſſe.

§.2. Idcirco cum ad notitiam noſtram devenerit, quod dicti Roſarii Confratres, & Sorores a fel. rec. Sixto IV., & Leone X. Prædeceſſoribus noſtris, nedum confirmationem, & augmentum, ſed & indulgentias quamplures, & privilegia non immerito obtinere meruerint, prout per Apoſtolicas literas in forma brevis expeditas Nobis maniſeſtiſſime conſtat.

Et ea omnia confirmat.

§.3. Nos igitur eorum veſtigiis inhærendo, motu ſimili, ac eodem devotionis affectu divinitus excitati, dictam Confraternitatem, indulgentias, & privilegia omnia per Prædeceſſores præfatos eidem Societati, quomodolibet conceſſas, & conceſſa, approbamus, confirmamus, & roboramus, firmum, ac robur perpetuum habere volumus, & intendimus.

Declarat ſatis eſſe Roſarium in hebdomadæ curſu recitari.

§.4. Sed quoniam Sixtus in literis prædictis, quas hic pro expreſſis haberi volumus, inſtituendo confirmavit, quod dicti Roſarii Confratres, & Sorores, ad conſequendas, adipiſcendas, & indulgentias prædictas integraliter obtinendas, & pro earum totali aſſecutione tenerentur, & obligarentur ſemel in die, ad honorem Virginis integrum Pſalterium Beatæ Virginis perſeciſſe, propter quod nonnulli multitudine, ac negociorum varietate impediti, hoc ſibi difficillimum fore putantes, ab hujuſmodi ſæpius retrahebantur, & in amore, ac eorum devotione tepeſcebant, ad aperiendum igitur cœlorum ſemitas, & ut ferventius inducantur, quo exinde facilius animarum ſuarum ſalutem conſequi ſperaverint, volumus, & ordinamus, quod ſpatium unius diei, ad ſpatium integræ hebdomadæ amplietur, & dilatetur, & quod in una die, & una vice fortaſſe tenebantur, pro die dies, pro vice vices aſſignamus, & nihilominus illud idem conſequantur, ac ſi ritus antiquus integraliter ſervaretur.

Approbat Indulgētias Stationum Urbis Confratribus elargitas a Leone X.

§.5. Et quia Leo Decimus ordinando inſtituit, ac benigne conceſſit, quod quilibet ex dictis Fratribus ubicumque exiſtentibus, viſitando quinque Altaria cujuſcumque Eccleſiæ, vel unum, aut duo quinquies ſi quinque defuerint, eaſdem indulgentias integraliter conſequeretur, ac ſi omnes Almæ Urbis ſtationes peregrinando circumiret, hoc idem auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac pro firmis, & approbatis eſſe, & haberi volumus, & decernimus.

Auget & addit Indulgentias dictis Cōfratribus.

§.6. Et quia Nos decet religiones, & Sanctorum Patrum Inſtituta potiſſimum ampliare, ſupradictis etiam addendo volumus, quod cum præfatus Sixtus IV. omnibus præſentibus, & futuris ſupranominatum Roſarium in tres partes, illud dividendo, ideſt in tres quinquagenas ſingulis diebus, pro qualibet quinquagena quinque annos, & totidem quadragenas miſericorditer relaxaverit, ea Apoſtolica benignitate, ut prædicti Confratres ad hujuſmodi devotionis opera ferventius inducantur, præter hujuſmodi indulgentias, omnibus Confratribus, & Confororibus prædictum Pſalterium modo ſupra expoſito, & per Nos conceſſo recitantibus, annos duos veræ indulgentiæ concedimus.

Contrariis derogat.

§.7. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis Synodalibus, ceteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque. Et ita Motu proprio, ac ex certa animi deliberatione volumus, & mandamus.

PP. ſubſcr.

Fiat ut petitur.

Papæ alia ſubſcriptio poſt clauſulas.

§.8. Et cum abſolutione a cenſuris ad effectum prædictorum, & cum derogatione privilegiorum, & indultorum quorumcumque. Et quod literæ expediri poſſint in forma brevis, vel ſub plumbo, prout dictis Confratribus videbitur opportunum.

Fiat. I.

D. P. An. XI. 8. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, 8. Idus Maii, Anno XI.

XLIX.

Annullatio quarumcumque diſpoſitionum, de beneficiis Eccleſiaſticis Sedi Apoſtolicæ reſervatis obtentarum, contra formam concordatorum inter Sedem Apoſtolicam, & Nationem Germanicam, a Principibus, & Prælatis quibuſcumque.

Iſta concordata firmavit Nicol. V. ut ſupra in ejus Conſtitut. I. Ad ſacram. *Tom. III. Par. III. fol. 61.*

CLEMENS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

ADmonet Nos incumbentis nobis Paſtoralis officii cura, ut non ſolum Nobis ſeu etiam cunctorum Chriſtifidelium, & præſertim Eccleſiaſticarum perſonarum profectibus diligenter intenti, illorum occurramus diſpendiis, & quæ in cujuſque ipſorum præjudicium, ſive noxam quavis etiam auctoritate prodiiſſe comperimus, ſalubriter reformemus.

Prælati, & Principes uſurpabant diſpoſitiones beneficiorū contra formam Concordatorum.

§.1. Sane dudum ad noſtram pervenit notitiam, qualiter nonnulli Archiepiſcopi, & Epiſcopi, ac Eccleſiarum Prælati, nonnulli etiam Principes, & Domini temporales Inclitæ Nationis Germanicæ, poſt miſerabilem Urbis direptionem, collationes, & diſpoſitiones beneficiorum Eccleſiaſticorum, Nobis, & Sedi Apoſtolicæ, etiam virtute Concordatorum inter Sedem, & Nationem præfatas reſervatorum, temere uſurpare præſumpſerunt, ac collationes, & diſpoſitiones noſtras, & dictæ Sedis de illis factas admittere contempſerunt, nedum in noſtrum, & ipſius Sedis vilipendium, ſed etiam in jurium noſtrorum, & ejuſdem Sedis, ac illorum, quibus de ipſis beneficiis providimus, aut in quorum favorem alias diſpoſuimus, ſeu provideri, & diſponi mandavimus,

mus, grave præjudicium. Et quamvis contra præſumptores, & contemptores hujuſmodi in Bulla, quæ quotannis in die Cœnæ Domini de more lecta fuit, declaraverimus, & proteſtati fuerimus, quod in præmiſſis, & aliis quibuſcumque juribus dictæ Sedi, & S. R. E. undecumque, & quomodocumque quæſitis, ſeu quærendis per quoſcumque actus contrarios, aut quomodolibet præjudicantes, tacitos, vel expreſſos, a Nobis, vel ab eadem Sede quomodolibet factos, vel faciendos, aut quemcumque temporis fluxum, vel patientiam, vel tolerantiam noſtram, Nobis, aut eidem Sedi nullatenus præjudicari debere, aut quomodolibet poſſe: tamen, ſicut non ſine animi noſtri mœrore intelleximus, nonnulli ex Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prælatis, Principibus, & dominis prædictis, adhuc a præmiſſis deſiſtere non curarunt, nec de præſenti curant, quinimmo, quod deterius eſt, ne provisiones Apoſtolicæ admittantur, per ſua mandata etiam pœnalia prohibere non verentur, in animarum ſuarum grave periculum, & aliorum Prælatorum, ac Principum Catholicorum dictæ Nationis pernicioſum exemplum, & ſcandalum plurimorum.

Hic ideo Pōtifex collationes beneficiorum factas cōtra formam dictorum Cōcordatorum irritat, & provisos in illæ fidei poſſeſſores & ad reſtitutionem fructuum teneri decernit.

§.2. Nos igitur, qui a dictis concordatis, quæ olim Romanæ Eccleſiæ, & dictæ Nationis hominibus, pro ipſius Eccleſiæ unione, ac pace, & tranquillitate inter Eccleſiam, & Nationem prædictas, perpetuo ſolidandis, & conſervandis laudata, concluſa, & accepta fuerunt, nullatenus recedere intendimus, ne dicti præſumptores, & contemptores, aut per eos in dictis beneficiis intruſi ex hujuſmodi temeraria præſumptione gloriari valeant, neve ipſi intruſi ex adulterinis eorum titulis aliquem fructum reportent, nec illis, quibus de beneficiis prædictis, per Nos, aut dictam Sedem, ſeu ejus auctoritate proviſum extitit, & in futurum providebitur, per alicujus temporis fluxum, ſeu aliquam patientiam, vel tolerantiam præjudicium fiat, aut factum cenſeatur, ex Paſtoralis officii debito providere volentes, ac Concordatis prædictis firmiter inhærentes, Motu proprio, & ex noſtra matura deliberatione, ac certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium declaramus prætenſas collationes, & alias diſpoſitiones de quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, Nobis, & dictæ Sedi, ut præfertur, reſervatis, per Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, ac Sæculares Principes, & dominos quoſcumque dictæ Nationis, ſeu ad eorum præſentationem, vel nominationem, etiam per Ordinarios ipſorum Beneficiorum collatores a tempore dictæ direptionis citra contra tenorem, & formam dictorum Concordatorum quomodolibet factas, & in poſterum faciendas, perſonis quibus, aut in quarum favorem factæ ſunt, aut in poſterum fient, niſi ſint per Nos, aut noſtra, vel dictæ Sedis auctoritate approbatæ, nullum titulum, vel colorem ipſi beneficia poſſidendi tribuiſſe, aut in futurum tribuere, ſed & illos pro malæ fidei poſſeſſoribus, & mere intruſis ab omnibus haberi, & cenſeri, ac fructus per eos ex beneficiis hujuſmodi perceptos, & percipiendos, nullo umquam tempore ſuos facere, ſed ad illorum reſtitutionem in utroque foro efficaciter obligatos eſſe, & ad illorum reſtitutionem, ad eorum quorum intereſt, ſeu etiam fiſci noſtri inſtantiam, omnibus viis juris, & remediis compelli poſſe, & debere, & eos nullo umquam tempore beneficio regularum, & annali, & triennali pacifico poſſeſſione gaudere potuiſſe, aut poſſe.

Proviſis autem a Sede Apoſtolica juxta tenorē Concordatorum, intra quæcumque reſervat, etiam agendi quandocumque contra intruſos.

§.3. Illis vero, quibus eadem beneficia, per Nos, aut auctoritate noſtra, vel dictæ Sedis tenore, & forma Concordatorum hujuſmodi ſervatis collata, ſeu commendata ſunt, aut in futurum conferentur, vel commendabuntur, necnon Eccleſiis, & locis Eccleſiaſticis, ac Collegiis, quibus perpetuo, vel ad tempus eadem auctoritate unita ſunt, aut in poſterum unientur, ac omnibus illis, qui in executione literarum Apoſtolicarum eis conceſſarum per Conſtitutiones, ſeu mandata Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, Principum, Dominorum prædictorum, hactenus quomodolibet impediti fuerunt, aut in poſterum impedientur, dictas regulas, & quemcumque temporis fluxum, ſeu patientiam, vel tolerantiam minime obſtare debere, quominus contra dictos, intruſos, & intrudendos quocumque tempore judicialiter experiri valeant.

Decretum irritans.

§.4. Decernentes ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarius, quavis auctoritate fungentes, S. R. E. Cardinales, & Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, ſententiari, interpretari, & judicari debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter ſententiandi, interpretandi, & judicandi, facultate, & poteſtate, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his, ab eis, vel quibuſvis aliis quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, aut in poſterum contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus regulis, & aliis præmiſſis, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Ut autem præmiſſa ad omnium notitiam deducantur, volumus, & mandamus præſentes in Cancellaria Apoſtolica more ſolito publicari, & in quinterno ejuſdem Cancellariæ deſcribi.

Tranſumptorum fides.

§.6. Præterea quia difficile foret præſentes literas ad ſingula loca, in quibus de eis forſitan fides facienda foret deferre, eadem Apoſtolica auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis, manu alicujus Notarii publici inde rogati ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ Eccleſiaſticæ in dignitate conſtitutæ munitis, ea prorſus in judicio, & extra, & alias ubilibet fides indubitata adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c.

D. P. An.XI. 1. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno

Digitized by Google

Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo trigeſimoquarto, Kalend. Julii, Pontificatus noſtri Anno XI.

Publicatio.

Lecta, & publicata fuit in Cancellaria Apoſtolica die 13. Julii 1534.

L.

Ex Regeſt. in Archivo Vat.

Declaratio Conſtitutionis de præſtandis, & Regiſtrandis Conſenſibus in Cancellaria Apoſtolica.

Terminus aſſignatus pro conſenſu regiſtrando in Cancellaria computandus a die præſtationis ejuſdē.

§.1. SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter, Dominus Clemens divina providentia Papa Septimus Conſtitutionem ſuam de conſenſibus in Cancellaria vel Camera Apoſtolica ex tunc de cetero præſtandis, quæ ad materias Franciæ infra tres menſes, in aliis vero infra quindecim dies a die extenſionis eorumdem conſenſuum computandos in libris ſolitis, & authenticis annotandos ob obviandum fraudibus, quæ in retardatione annotationis conſenſuum hujuſmodi committebantur nuper æditam declarando, vuluit quod dicta tempora non a die extenſionis conſenſuum in dictis libris, cum ipſa Conſtitutiu ſic nihil operaretur, nec per eam dictis fraudibus in aliquo obviaretur, ſed a die præſtationis eorumdem conſenſuum intelligi debeant.

Quid ſit agēdum, ſi conſenſus præſtetur ſuper ſupplicationibus nondum ad regiſtrū miſſis.

§.2. Et quoniam nonnunquam præſtantur conſenſus ſuper ſupplicationibus nondum ad regiſtrum miſſis, ſeu adhuc pœnes Datarium ſuum exiſtentibus, & Notarii non poſſunt tales conſenſus in dictis libris annotare, niſi videant hujuſmodi ſupplicationes regiſtratas, ſeu expeditas: & ſæpe labuntur dicta tempora, antequam ipſæ ſupplicationes ad regiſtrum mittantur, ſeu expediantur. Voluit, & declaravit, quod tunc, & eo caſu dicta tempora a die, quo Datarius hujuſmodi ſupplicationes ad regiſtrum, vel ſummiſtam miſerit, computari habeant diem ante miſſionis hujuſmodi: de cetero annotabit Datarius pro tempore in calce ſupplicationum conſenſum aliquem requirentium per hæc verba videlicet: *Miſſa die tali N. Datarius*: quæ verba voluit ad plenam probationem Miſſionis prædictæ ſufficere.

Notarii ſi tempora lapſa fuerint, regiſtrare non debent.

§.3. Præterea volnit, quod Notarii de talibus conſenſibus rogati, in annotatione illorum in dictis libris facienda teneantur de die Miſſionis hujuſmodi, ſicut de data ſupplicationum expreſſam mentionem facere, ut die præſtationis conſenſuum, & die Miſſionis ſupplicationum hujuſmodi ſimul junctis ex illorum inſpectione evidenter appareant ipſi conſenſus infra tempora prædicta iu dictis libris annotari, & Notarii requiſiti de cetero ad ponendum aliquos conſenſus in libris prædictis, ſi ex inſpectione dierum præſtationis conſenſuum, ac Miſſionis ſupplicationum viderint dicta tempora ad adnotandum conſenſus, ut præfertur, præfixa eſſe lapſa, conſenſus tales in dictis libris annotare nullatenus præſumant ſub pœnis in dicta priori conſtitutione contentis.

Annotatio ſecus facta viribus vacuata.

§.4. Nihilominus annotatio de illis ſic extra tempora prædicta pro tempore facta, ipſique conſenſus ſic annotati viribus umnino careant, nulliuſque ſint roboris, vel momenti, narrativa quoque per verbum hodie, vel nuper in literis Apoſtolicis ſuper materiis, ad quarum expeditionem conſenſus aliquis requiritur, pro tempore expeditis poſita contra præmiſſa minime attendi debeat, nec aliquem effectum operetur.

Supplet Clemens defectui regiſtrationis non factæ tēpore ſuæ abſentiæ ab Urbe.

§.5. Inſuper intelligens Sanctitas Sua, in profectione ſua verſus Maſſiliam, & durante Sanctitatis Suæ ab Urbe abſentia, ac per aliquot dies ante, & poſt quamplures conſenſus fuiſſe præſtitos, qui propter varia impedimenta infra dicta tempora juxta dictam Conſtitutionem in libris prædictis annotari non potuerunt. Ad conſulendum indemnitati partium dat, & concedit Notariis Cancellariæ, & Cameræ prædictis licentiam, & facultatem, quod omnes conſenſus a die receſſus Sanctitatis Suæ ab Urbe verſus Maſſiliam uſque ad ejus in Urbem felicem reditum, videlicet a die nono Septembris uſque ad diem decimum Decembris Anni milleſimi quingenteſimi trigeſimi tertii, ac per quindecim dies ante receſſum, & alios quindecim dies poſt reditum hujuſmodi præſtitos in libris prædictis pro abſentibus infra tres menſes; & pro præſentibus infra quindecim dies a die publicationis præſentis Conſtitutionis computandos annotare poſſint, & valeant; Necnon conſenſus hujuſmodi ſic annotandos, ac etiam de mandato Sanctitatis Suæ, vel Datarii ſui jam annotatos in omnibus valere, & validos eſſe, perinde, ac ſi infra tempora dictæ prioris Conſtitutionis in eiſdem libris annotati fuiſſent.

Sicque in perpetuum præcipit obſervari.

§.6. Decernens ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis authoritate fungentes in quibuſvis cauſis motis, & movendis, ac etiam per appellationem adhuc pendentibus interpetrari, & judicari debere ac irritum &c. Si ſecus fiat, priori Conſtitutione prædicta cum pœnis in ea adiectis alias iu ſuo robore permanentibus.

Placet, & Publicetur, & deſcribatur J.

PAU-

Digitized by Google

PAULUS TERTIUS
PAPA CCXXII.
ANNO DOMINI MDXXXIV.

ALexander Farneſius Romanus Sacri Cardinalium Collegii Decanus, & Epiſcopus Oſtienſis electus eſt in Romanum Pontificem die 13. Octobris 1534. & coronatus eſt die 3. ſequentis Novembris. Fuit temporibus Caroli V. Imperatoris, Summumque tenuit Pontificatum Annos XV. dies XXVIII. & duodecim Promotionibus LXXI. creavit Cardinales. Obiit die 10. Novemb. 1549. & ſepultus eſt in Vaticana Baſilica. Vacavit Sedes Menſes fere tres.

I.

Separatio Congregationis Eremitarum Sancti Romualdi Montis Coronæ, Ordinis Camaldulenſis, a Congregatione Sacræ Eremi Camaldulenſis, & S. Michaelis de Murano, ſub Regula S. Benedicti; cum plurimarum gratiarum conceſſione, & cujuſcumque alterius Ordinis privilegiorum communicatione ex indulto Clementis VII.

De hac Congregatione habes etiam ſupra in Conſt.XXVI. Clem.VII. Veſtrum, *fol.76.*

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

RAtioni congruit, & convenit honeſtati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt; licet ejus ſupervenieute obitu literæ Apoſtolicæ confectæ non fuerint ſuper illis, ſuum conſequantur effectum.

Leo X. conceſſit Paulo Veneto, & quibuſdam aliis Eremitis S. Romualdi Camaldulēſis, ut alia loca Eremitorum ubique erigere poſſint.

§.1. Dudum fe. re. Clementi Papæ VII. Prædeceſſori noſtro pro parte Dilectorum filiorum Majoris, Viſitatorum, Priorum, & Fratrum Societatis Eremitarum S. Romualdi Camaldulenſis Ordinis expoſito. Quod olim poſtquam piæ memoriç Leo Papa X. etiam Prædeceſſor noſter quondam Paulo Veneto, & quibuſdam aliis in literis tunç expreſſis Eremitis Sacræ Eremi dicti Ordinis Aretin. Dioeceſis expreſſe Profeſſis ardore majoris Obſervantiæ, & perfectioris vitæ Eremeticæ ferventibus inter alia, quod in quibuſvis locis etiam extra Italiam, & loca ultra marina, Monaſteria, Eremitoria, & Religioſa loca erigere, & poſtquam erecta forent, omnibus, & ſingulis indultis, & privilegiis quomodolibet a Sede Apoſtolica Eremitis Sacræ Eremi hujuſmodi, ac Congregationi ejuſdem Eremi, & S. Michaelis de Murano conceſſis, gaudere, & Habitum ejuſdem Religionis aliis exhibere poſſent, per ſuas in forma Brevis literas licentiam conceſſerat.

Ipſe Paulus cum uno ſocio ad locum Cryptarum acceſſit, & ad eos gens multa cōfluit & multa loca eiſdem data fuerunt.

§.2. Et ipſe Paulus cum uno Socio Eremita, vigore conceſſionis hujuſmodi ad id electo ad locum Cryptarum nuncupatum Caſtri Maſſarii Exin.Dioeceſ. qui tunc membrum Eremitarum Sacræ Eremi prædicti erat, acceſſerat, & ad eoſdem Paulum, & Socium, diverſæ multarum partium tam Eccleſiaſticæ, & religioſæ, quam ſæculares perſonæ in dies ad eoſdem venientes, cum eodem Paulo, & ſocio ſe conjunxerant: & præfatis Paulo & ſocio, & ſucceſſive receptis perſonis nonnulla loca Eremitica partim fere dirupata, & partim ædificari cœpta, quæ poſtmodum ipſi reſtauraverant, & quaſi de novo ædificaverant, tam a Sede Apoſtolica, quam a diverſis Chriſtifidelibus Eccleſiaſtis & Sæcularibus perſonis donata & conceſſa fuerant,

Idem Paulus ad Vicarium generalem ſacræ Eremi Camalduli redit, eique omnia hæc ſignificavit, & ab eodem, ſibi loca quinque aſſignata fuerunt, & inſtituta fuit Societas Eremitarum S. Romualdi per ejus Prælatus ſeparatim regenda.

§.3. Videnſque ipſe Paulus ſe tot perſonis, ac locis quotidie multiplicari, ad olim Congregationis Sacræ Eremi, & S.Michaelis de Murano Vicarium Generalem, tunc vero Gener. nuncupatum, & Viſitatores acceſſerat, eiſdemque ſeriem facti explicaverat, velleque, tam ipſe, quam ceteri ſocii Eremitæ hujuſmodi ſub eorum obedientia, & viſitatione vivere declaraverat. Olim Vicarius tunc Generalis prædictus habens, ut aſſerebat, a Congregatione hujuſmodi omnimodam auctoritatem, ſinceritatem animi dicti Pauli cognoſcens, præfata Eremitoria videlicet quinque Cryptarum Maſſarii, S. Hieronymi de Paſcilupo, Cryptæ S. Benedicti in Monte Conaro, S. Leonardi de Volabrio, ac S. Mariæ de Spiritu Sancto, Eſin., Eugubin., Anconitan., Firman., & Larinen. Diœceſis a Sede prædicta, aliiſque Chriſtifidelibus præfatis, eiſdem Paulo, & Sociis, ut præfertur, conceſſa, & Eremitas in illis tunc commorantes, in eorum Congregationem receperat, ipſoſque Paulum, & ſocios receptos Eremitas, eorumque

que Eremitoria, & Religioſa loca hujuſmodi in ſocietatem Eremitarum S. Romualdi per Majorem, & olim Corectores, tunc autem Viſitatores, Capitulum, & Eremitoriorum hujuſmodi ſingulorum Priores, perpetuis futuris temporibus regendam, & gubernandam erexerat. Et eiſdem Paulo, & Eremitis præſatæ Societatis, condendi, & celebrandi generalia Capitula ejuſdem Societatis: Et in eis Priores, Rectores, & alios miniſtros eligendi, & pro ejuſdem Societatis conſervatione, & augmento, Miſſas, & alia divina officia in eorum Capitulis celebrandi, Capitula Generalia ejuſdem Societatis, & pro ejuſdem obſervantia quæcumque ſtatuta, ordinatinnes, & conſtitutiones edendi, & pro tempore edita corrigendi, reformandi, & mutandi, quæ ſi contra ſubſtantialia Regulæ S.Benedicti non eſſent, a prædicto tunc Vicario, & Viſitatoribus, aut præſatæ Congregationis Capituli derogari, aut innovari ſine dictorum Eremitarum conſenſu non poſſent. Ac alia loca quæcumque, & perſonas quaſcumque in eadem Societate receptandi, necnon quod ejuſdem Societatis ſuperior ex tunc Major nuncupandus, per ejuſdem Congregationis Capitulum de anno in annum eligendus, loca & perſonas, de triennio in triennium, & frequentius, ſi ſibi videretur viſitare deberet, licentiam conceſſerat, & omnia & ſingula privilegia, gratias, & immunitates Eremitis conceſſa, & quomodolibet concedenda, tam ſacræ Eremi Camaldulen. quam totius præſatæ Congregat. eidem Societati Eremitarum Sancti Romualdi, loca, & perſonas communia eſſe, dummodo receptio, & admiſſio hujuſmodi, per Capitula generalia Congregationis Sacræ Eremi, & S. Michaelis de Murano prædictis approbaretur, voluerat. Et præfati Eremitæ vigore conceſſionis hujuſmodi in eorum Capitulis congregati, nonnullas conſtitutiones, & ſtatuta ſuper tribus ſubſtantialibus, & forſan aliis emittendis votis, & regularibus inſtitutis Regulæ S. Benedicti, & divinis officiis celebrandis, ac aliis felicem dictæ Societatis, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, gubernationem, & directionem, ac honeſte, & religioſe vivendi modum concernentia ordinaverant. Ac poſtmodum Præſidens, & Definitores Capituli generalis Congregationis Sacræ Eremi, & S. Michaelis prædicti per eorum ſpeciales literas, dicta quinque Eremitoria, & Societatem hujuſmodi ab eorum Congregatione penitus ſeparaverant, & diſſolutam, & ſeparatam eſſe declaraverant, nullumque ſibi eligendi Superiorem, necnon Eremitoria, ac illorum perſonas hujuſmodi viſitandi facultatem reſervaverant: quodque præſati Eremitæ ad eorum Superioris hujuſmodi electionem, prout eis viſum foret, procedere poſſent, ac in iis, quæ Eremitoria, & illorum perſonas prædicta concernebant, ac quidquid eidem Societati viſum foret, a Sede Apoſtolica petere poſſent, voluerant.

Clemens VII. prædicta confirmavit.

§.4. Præſatus Clemens Prædeceſſor prædicta omnia, & diſſolutionem hujuſmodi, approbaverat, & confirmaverat, eiſque unum dictæ Societatis Majorem, & Correctores, nunc autem Viſitatores nuncupatos, locorum Priores, & alios officiales, prout eis expedire videretur, per ſeipſos annis ſingulis eligendi, qui eo ipſo quo electi forent, confirmati eſſe cenſerentur, indulſerat.

Et etiam Cōſtitutiones pro d. Societatis regimine ordinatas approbavit.

§.5. Et ſucceſſive cum ipſi pro dictæ Societatis commodiori gubernatione aliquas ex prædictis Conſtitutionibus, Ordinationibus, & Capitulis eis diligentius, & maturius examinatis caſſaſſent, & aliquas denuo ordinaſſent, & amotis quibuſdam ſuperfluis, in meliorem formam reformaſſent, idem Clemens Prædeceſſor illas etiam approbaverat, & confirmaverat, prout in diverſis inſtrumentis, & ſcripturis Vicarii generalis, ac Viſitatorum Præſidentis, & Definitorum prædictorum, ac ipſorum Leonis, & Clementis Prædeceſſorum diverſis literis dicebant plenius contineri.

Societatēque iſtam inſtituit nuncupandam Eremitarum S. Romualdi.

§.6. Ac pro parte eorumdem Majoris, Viſitatoris, Priorum, Fratrum, & Eremitarum, eidem Clementi Prædeceſſori humiliter ſupplicato, ut ex prædictis, & aliis eis conceſſis, & concedendis locis, unam tantum Societatem Eremitarum S. Romualdi erigere, & inſtituere, præmiſſis, & aliis infraſcriptis pro illorum ſubſiſtentia firmiori robur Apoſtolicæ firmitatis adiicere, ac alias in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaretur. Præſatus Clemens Prædeceſſor, qui ad ea, per quæ ſtatus Religioſarum perſonarum florere, ipſæque perſonæ acceptius divinis beneplacitis ſe coaptare poſſent, ſolertiæ ſuæ curas libenter dirigebat: volens Majorem, Viſitatores, Priores, Officiales, ac Eremitas Societatis hujuſmodi amplioris Apoſtolici favoris præſidio complecti, ac eos, & eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, ac pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtebant, ad effectum infraſcriptorum dumtaxat conſequendum, abſolvens, & abſolutos fore cenſens, hujuſmodi ſupplicationibus inclinatus, ſub datum videlicet tertio nonas Septembris Pontificatus ſui Anno ſexto, auctoritate Apoſtolica, ex prædictis, ac quibuſcumque aliis eis, tunc & pro tempore dictæ Societati ubique terrarum conceſſis, & concedendis, ac per eos recipiendis, & retinendis Eremitoriis, & religioſis locis, unam tantum omnium, ac ſingulorum Fratrum in eiſdem Eremitoriis, & Religioſis locis pro tempore degentium Societatem Eremitarum Sancti Romualdi nuncupandam: per Majorem Superiorem nuncupatum Viſitatores, Capitulum, Priores, ac alios officiales, juxta ipſius Societatis ſtatuta, & ordinationes, regendam, & gubernandam.

Regendam quoque juſſit ab uno Superiore, nuncupando Majore.

§.7. Ita quod omnes, & ſinguli dictæ Societatis Fratres, præſentes, & futuri, quamvis in diverſis locis, etiam extra Italiam, & loca ultra marina pro tempore manerent, unum tamen corpus, & unica Societas

cietas Eremitarum S. Romualdi Camaldulen. Ordinis, perpetuis futuris temporibus exiſterent, ac facerent.

Facultates hic expreſſas conceſſit.

§.8. Cum facultate celebrandi Generalia, Provincialia, ac alia Capitula ejuſdem Societatis, & in eis Superiorem, Majorem, Priores, Rectores, & alios Miniſtros eligendi, & pro ejuſdem Societatis conſervatione, & augmento, Miſſas, & alia divina Officia in eorum Capitulis celebrandi, aliaque omnia, & ſingula, quæ ad ſimiles Societates pertinebant, & pro tempore pertinerent, faciendi, erexit, ac inſtituit.

Indulta omnia, & ſtatuta confirmavit.

§.9. Necnon ſeparationem, diſſolutionem, conceſſionem, & indulta, ac facultates eis quomodolibet conceſſa, ac conſtitutiones, & ſtatuta per Capitulum dictæ erectæ Societatis edita, ut præfertur, reformata, ac omnia, & ſingula privilegia, indulta, & gratias per Sedem eamdem dictæ Societati, vel per alium facultatem habentem, etiam vivæ vocis oraculo, vel alias quomodolibet conceſſa, & conceſſas, auctoritate prædicta approbavit, confirmavit, ſtabilivit, ac robur Apoſtolicæ confirmationis habere decrevit: ſupplens omnes, & ſingulos defectus, tam juris, quam facti, ſi qui forſan intervenerant in eiſdem.

Aliaque edendi, & barbam deferendi facultatem cõceſſit.

§.10. Et pro potiori cautela Majoris, Viſitatorum, Priorum, & Officialium, & aliorum Fratrum præfatæ Societatis illas, & illa quinque Eremitoria prædicta, eidem Majori, Viſitatoribus, Prioribus, & Fratribus eorum erectæ Societatis pro tempore exiſtentibus, de novo perpetuo conceſſit, & aſſignavit: quodque omnes, & ſinguli dictæ Societatis erectæ Eremitæ, Ordinem prædictum in ipſa Societate profeſſi, tunc præſentes, & futuri in Capitulo generali pro tempore celebrando, in eo vocem habentes, pro felici dictæ Societatis ſtatu, & ſucceſſu alia ſtatuta, Conſtitutiones, Ordinationes, ac omnia, & ſingula, quæ in ſpiritualibus, & temporalibus ipſius Societatis, ac ejus regularis diſciplinæ ſtatum, obſervantiam, indemnitatem, & circa divini officii, & Miſſarum directionem, & ordinationem, ac cæremonias abſque ipſius Regulæ, in ſubſtantia, vel in effectu variatione, interpretatione, vel declaratione quoquo modo concernere poſſent, inſtituendi, ordinandi, interpretandi, declarandi, & alia de novo faciendi: & ſic inſtituta, ordinata, interpretata, declarata, & de novo facta, in toto, vel in parte, prout rerum, & temporum qualitas exigeret, tollendi, & alterandi, ac in melius commutandi, necnon pro honeſtate, & qualitate vitæ Eremiticæ hujuſmodi barbam deferendi, plenam, & liberam eis conceſſit facultatem.

A ſuperioritate Ordinariorum, Inquiſitorum, & aliorum exemit.

§.11. Ac hujuſmodi Societatem, omneſque, & ſingulos Superiores, Eremitas, Oblatos, Novitios, Familiares, Servitores, & perſonas dictæ Societatis, tunc, & pro tempore exiſtentes, ac ipſius Monaſteria, Eremitoria Religioſa, & loca alia quæcumque, ac mobilia, & immobilia bona, tunc præſentia, & futura, ad præfatam Societatem quomodolibet pro tempore pertinentia, & in poſterum eidem de novo erectæ Societati, quandocumque, ſeu quomodolibet, uniri, vel incorporari, ſeu ſubiici, in perpetuum, vel ad tempus contingeret, a quorumcumque Legatorum etiam de latere, necnon Nunciorum dictæ Sedis, ac quorumvis Officialium Romanæ Curiæ, & Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Electorum, & Inquiſitorum hæreticæ pravitatis, quacumque etiam Apoſtolica auctoritate aliorum quorumcumque Judicum ordinariorum, & non ordinariorum, quavis auctoritate, & poteſtate fungentium, ditione, auctoritate, ſuperioritate, poteſtate, dominio, viſitatione, reformatione, & correctione, ita quod contra dictam de novo erectam Societatem, vel ejus ſingulares perſonas, necnon Monaſteria, Eremitoria, & loca, & perſonas, ac familiares cum eis degentes ratione delicti, exceſſus, ſeu contractus, aut rei, de qua ageretur, ubicumque iniretur contractus, committeretur delictum, aut res ipſa conſiſteret, excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti, aut alias quaſvis ſententias, niſi de ſpeciali Sedis prędictæ commiſſione quomodolibet, directe, vel indirecte, proferre, ſeu promulgare non poſſent.

A decimarum gabellarũ &c. ſolutione liberavit.

§.12. Necnon ab omnibus, & ſingulis decimis, collectis, exactionibus gabellis, talliis, dativis, datiis, tractis, ſubſidiis caritativis, impoſitionibus ordinariis, & extraordinariis, Collegiis, Parochianis, Univerſitatibus, Monaſteriis, Fabricis, & aliis quibuſvis perſonis, quacumque auctoritate, & ex quavis cauſa, & conſideratione, etiam pro expeditione contra infideles, aut Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe aut aliis imminentibus neceſſitatibus Sedis prædictæ, auctoritate ejuſdem Sedis, vel quavis alia impoſitis, & imponendis, ſub quacumque verborum vi, & forma, etiam ſub excommunicationis latæ ſententiæ pęna, exempti, & exempta cenſerentur, niſi de indulto, & Societate hujuſmodi ſpecialis, & expreſſa mentio in literis Apoſtolicis fieret, & tunc non veram decimam, ſed mediam auri unciam Cameræ Apoſtolicæ ſolvendo pro omnibus eorum locis, ac Eremitoriis, bonis, & perſonis liberationem conſequerentur, prorſus exemit, & totaliter liberavit, eaque omnia, & eorum quodlibet, in jus, & proprietatem Beati Petri, & Pauli, & Sedis prædictæ, ac ſub eorum, & dictæ Sedis protectione ſuſcepit. Et ſi Legati, & Subdelegati, Ordinarii, aut aliæ perſonæ prædictæ, contra exemptionem, & liberationem hujuſmodi quicquam attentare quoquo modo præſumerent, ac literarum deſuper conficiendarum vigore requiſiti per ipſius de novo erectæ Societatis Prælatos, Eremitas, vel Procuratores eorum, infra tres dies, a die requiſitionis hujuſmodi computandos, non deſiſterent, excommunicationis ſententiæ ipſo facto noſcerent ſe ſubjectos, & ſi forte aliter factum foret, eo ipſo eſſet irritum, & inane, nulliuſque roboris, vel momenti.

§.13. Præterea ipſis, ut Religioſos eo-

rum

Religioſos Ordinis ad minores Ordines promoveri faciendi per quemlibet Antiſtitem, & extra tempora, facultatem tribuit &c. Primum declarat Conc. Trid. Seſſ. 23. cap. 11. Secundum revocavit Conc. Trid. ubi ſup. c. 12. & ſeqq.

rum Ordinis ad primam tonſuram, & quatuor minores Ordines promovendi, ad ſacros vero etiam ſi tempus a Canonibus ſtatutum non attingerent, per quemlibet Catholicum Epiſcopum in eorum locis, & alibi, ubicumque eis commodum foret, abſque licentia Diœceſani, etiam extra tempora, diebus tamen Dominicis, vel Feſtivis, eos promoveri faciendi, ac illos eis libere conferendi, eumdemque Epiſcopum pro conſecrationibus Altarium, ſeu Eccleſiarum, ac pro Oleo Sancto, & quolibet Eccleſiaſtico Sacramento, adeundi, & de licentia eorum Capituli Generalis, ſeu Provincialis, Jeruſalem & alia loca ſancta viſitandi, & inibi habitandi, ac loca & eleemoſynas etiam ab infidelibus recipiendi, licentiam & facultatem conceſſit.

Ingreſſum ad Eremitoria mulieribus prohibet.

§. 14. Et inſuper pro conſervatione puritatis eorum ſolitudinis, ne mulieres ad eorum Eremitoria, etiam Sancti Hieronymi de Paſcilupo Eugubinæ Diœceſis, tunc præſentia & futura, intra videlicet per eos præfixos, ſeu præfigendos terminos, præter illos tantum dies, quos ipſi ſtatuerent, dummodo non ultra tres dies in quolibet anno, accedere quomodolibet ſub excommunicationis pœna auderent, vel præſumerent, cellularum tamen ipſorum ingreſſu ſemper prohibito remanente, inhibuit.

Stabilia alienandi ad evidentem utilitatem Ordinis licentiam impertitus fuit.

§. 15. Demum pro commoditate, & utilitate Eremitoriorum, & locorum hujuſmodi, tunc præſentium & futurorum, de licentia eorum Capituli Generalis, ſeu Provincialis, eis & cuilibet eorum, ac pro tempore exiſtentibus, quæcumque immobilia ad eos, eorumque Eccleſias Eremitoria, Altaria, & loca hujuſmodi pro tempore ſpectantia, & pertinentia, in emphyteuſim, perpetuum, vel per tempus, ſub aliquo annuo canone, ſive cenſu quibuſvis perſonis, in evidentem Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Regulariorum locorum hujuſmodi utilitatem concedere, illaque pro aliis immobilibus utilitatibus permutare, ſeu vendere, & alienare, & pretium inde proveniens in aliis immobilibus bonis eorum Eccleſiis, Eremitoriis, & Regularibus locis utilioribus, ac alias, juxta tenorem literarum recolendæ memoriæ Pauli Papæ Secundi ſimiliter Prædeceſſoris noſtri, de rebus Eccleſiaſticis non alienandis editarum, ita quod Priores, qui pro tempore eſſent locorum hujuſmodi Judices, ad hoc, ut immobilia bona hujuſmodi in emphyteuſim, vel cenſum, aut alias danda, & permutanda, ſeu vendenda, & alienanda coram eiſdem Judicibus ſpectarentur, eligere poſſent, convertere, & ceteris Eremitoriis eorum Societatis, prout eis commodius viſum foret, pro ejuſdem Societatis conſervatione applicare valerent, & quæcumque bona, etiam feudalia, ac emphyteutica, etiam Eccleſiaſtica eidem Societati, tam inter vivos, quam cauſa mortis, ſeu teſtamento, codicillo, dari, concedi, & relinqui libere poſſent.

Onera ad quæ pro dictis bonis Eremitæ tenerentur, 30. annorum ſpatio finiri decrevit.

§. 16. Ita quod ipſa Societas ad eadem onera, ad quæ donator, ſeu teſtator hujuſmodi, occaſione bonorum eorumdem tenebatur, & quæcumque alia, quæ ipſe donator, ſeu teſtator etiam imponeret, omnino tenerentur, etiam ſi ad certum numerum generationum, aut nominationum eadem bona conceſſa eſſent, ipſa Societas, non perpetuo, ſed per triginta annos pro qualibet generatione, ſeu nominatione, hujuſmodi bona eadem tenere poſſent; & finitis ipſis annis, bona prædicta ad eorum directos Dominos devoluerentur, & abſque eorum conſenſu tenere non valerent, ſtatuit, & ordinavit.

Curam animarum ceterorum locorum Societatis, permutari poſſe declaravit.

§. 17. Ulterius ipſis, de licentia Capituli Generalis, ſeu Provincialis dictæ Societatis, curam animarum Monaſterii S. Salvatoris de Monte Acuto, & Parochialium S. Michaelis Archangeli, ac Prioratus S. Salvatoris de Fano, Peruſin. Tudertin. & Fanen. Diœceſ. Eccleſiarum eidem Societati perpetuo canonice unitarum abdicare, & de conſenſu illorum Parochianorum in loco dictis Parochianis accommodo alias Eccleſias, quibus cura Parochianorum præfatorum applicaretur, conſtrui facere, ſeu alteri Parochiali, quæ Parochianis hujuſmodi accomoda foret, etiam de conſenſu illius Rectoris, cui pro hujuſmodi cura exercenda, quod inter eos conventum eſſet, ſolverent, ac illas juriſdictioni Ordinarii loci ſubiicere.

Novaque Eremitoria ædificare.

§. 18. Ac loca quæcumque, etiam per Eccleſiaſticas, & Religioſas perſonas eis concedenda recipere, & eorum uſui applicare. Necnon loca, ſive Eremitoria pro tempore recepta perficere, & alia de novo cum Eccleſiis, Oratoriis, humili campanili, cellulis, & officinis neceſſariis conſtruere, ſeu conſtrui, & jam conſtructa pro convenientiori eorum manſione demoliri facere, & ea ad aliorum locorum coſtructorum, ſive de novo conſtruendorum uſum convertere.

Religioſos quorumcumque Ordinum etiam Mendicantium ad Societatem, tamquam ad arctiorem vitã recipi poſſe decrevit.

§. 19. Ac pro dicti Ordinis propagatione omnes, & ſingulos Religioſos quorumcumque, etiam Mendicantium Ordinum, & Congreg., ac Monaſteriorum ad Eremitoria præfata, tamquam ad arctiorem vitam, convolare, & ſub Societate, & eorum habitu Altiſſimo famulari eligentes, Superiorum ſuorum licentia petita, licet non obtenta, abſque alia contradictione, vel obſtaculo recipere; ipſique ſic recepti, & in eadem Societate, ſive Ordine profeſſi, ad omnia officia, & dignitates Societatis eorumdem Eremitarum promoveri, & aſſumi libere, & licite valerent, indulſit.

Indulta, gratias, & privilegia quorumcumque aliorum Ordinũ huic Societati conceſſit.

§. 20. Poſtremo Majori, ac omnibus, & ſingulis Viſitatoribus, Provincialibus, Prioribus, & aliis Officialibus, ac Fratribus, ſive Eremitis præfatis, ut ipſi, & omnes, & ſinguli, ac commiſſi, Oblati, Novitii, ſervitores, familiares, benefactores, & aliæ perſonæ, ac etiam Oratoria, Eccleſiæ, Monaſteria, Eremitoria, & loca, & quæcumque bona, & cetera alia ejuſdem Societ. pro tempore pertinentia, omnibus & ſingulis indulgentiis, peccatorum remiſſionibus, gratiis, conceſſionibus, facultatibus, immuni-

munitatibus, exemptionibus, privilegiis, præeminentiis, prærogativis, libertatibus, favoribus, licentiis, & indultis Apoſt. vel aliter qualiacumque eſſent, quibus omnes, & ſinguli Ordines, Congreg. Societ. & Monaſt. ſub approbatis regulis degentes, ſeu militantes, ac degentia, ſeu militantia, eorumque Superiores Generales, Provinciales, & particulares Monaci, ſeu Religioſi, Commiſſi, Oblati, Novitii, familiares, ſervitores, benefactores, & aliæ perſonæ eorumque Eccleſiæ, Oratoria, & alia quæcumque bona, quæ omnia, ac ſi nominatim exprimerentur, dictus Clemens Prædeceſſor haberi voluit pro ſufficienter expreſſis, conjunctim, vel diviſim, eis, & cuilibet ipſorum, in genere, vel in ſpecie, etiam vivo vocis oraculo, vel alias quomodolibet conceſſis, ſeu concedendis, tam in ſpiritualibus quam temporalibus, & tam in communi, quam particulari, ſeu alias quomodolibet utebantur, potiebantur, & gaudebant, ſeu uti, potiri, & gaudere poſſent quomodolibet in futurum, abſque ulla differentia, tam in communi, quam in particulari, vel alias quomodolibet uti, potiri, & gaudere libere & licite poſſent, & valerent in perpetuum, ac etiam de novo conceſſit pariter, & indulſit, & in eis locum habere voluit, ac ſi eiſdem omnia, & ſingula præmiſſa, directe, & expreſſe conceſſa fuiſſent, exceptis, quæ eſſent contra eorum conſtitutiones approbatas, ac ordinationes capitulares factas, & pro tempore faciendas. Ac, ut dum privilegiorum, conceſſionum, exemptionum, immunitatum, facultatum gratiarum, & indultorum eorum, & cujuſlibet dictorum Ordinum, Congreg. Societatum, & Monaſteriorum originales literæ, ſeu tranſumpta authentica ex illis, prout in favorem dictæ Societatis, ejuſque Superiorum, Eremitarum, Commiſſorum, Oblatorum, Novitiorum, familiarium, ſervitorum, benefactorum, & perſonarum, ac Eccleſiarum, Monaſteriorum, Eremitoriorum, locorum, bonorum, & aliorum ceterorum ejuſdem Societatis oſtenderentur, vel exhiberentur, eadem fides indubia adhiberetur tam in judicio, quam extra, & aliis locis, quibus opus foret, ac ſi pro, & in favorem eorum Societatis, Eccleſiarum, Eremitoriorum, & Monaſteriorum, Fratrum, & perſonarum, ac bonorum prædictorum, ac prædictarum a Sede predicta emanaſſent, ac eis, & cuilibet ipſorum fuiſſent immediate conceſſæ, mandavit.

Tranſumptiſque credi voluit.

§.21. Necnon quod literarum deſuper conficiendarum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati Eccleſiaſtici munitis, ubique ſtaretur, prout originalibus literis ſtaretur, & plena fides in judicio, & extra adhiberetur, quæ eiſdem deſuper conficiendis literis daretur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Clauſulas dictæ Bullæ præſervativas appoſuit.

§.22. Quodque literæ ipſæ deſuper conficiendæ, cum confectæ forent, ac in eis contenta quæcumque, ſub quibuſvis revocationibus, modificationibus, limitationibus, & ſuſpenſionibus quarumcumque literarum, gratiarum, & diſpoſitionum per ipſum Clementem Prædeceſſorem, & Sedem prædictam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ſeu ad Imperatoris, Regum, & Ducum inſtantiam conceſſis, & concedendis, nullatenus comprehenderentur, ſed ſemper ab illis excepta eſſent, & eſſe cenſerentur. Et quoties revocata, modificata, limitata, ſuſpenſa, aut alterata forent, toties in eo ſtatu, in quo ante revocationem, modificationem, limitationem, & ſuſpenſionem hujuſmodi repoſitæ, reſtitutæ, & reintegratæ, ac ſi opus fuerit, de novo conceſſæ eſſent, & eſſe cenſerentur, & quotieſcumque per aliquem, aut plures actus contra ea, aut ipſorum aliqua, a quoquam cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis foret, ex negligentia, vel ignorantia illorum, quibus ea concedebantur, aut aliquavis cauſa, ſcienter, vel ignoranter attentari, vel attentata obſervari contingeret; nullum tamen propterea exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, gratiis, indultis, & privilegiis hujuſmodi præjudicium generaretur, ſed ea omnia, & ſingula in ſuo robore, & firmitate permanerent, eaſdem literas, abſque aliorum inſtrumentorum, literarum prædictarum productione, & oſtenſione ad probandum plene omnia, & ſingula ſuperius enarrata, & ſpecificata, in judicio, & extra ubique ſufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri.

Dubia in d. Societatis favorem interpretari juſſit ſublata aliter judicandi facultate.

§.23. Et ſi forte contingeret aliquod dubium in dictis per ipſum Clementem Prædeceſſorem confirmatis, aut literis ſuis ſuper præmiſſis conficiendis hujuſmodi, aut aliquo eorum pro tempore emergi, data verborum ambiguitate, & juriſperitorum interpretatione dictæ Societatis de novo erectæ, ac illius locorum particularium, & perſonarum favorem interpretari debere. Sicque per quoſcumque Judices, & extraordinarios, ac delegatos, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales ſententiari, judicari, & definiri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet, quacumque alia judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, irritum quoque, & inane, quicquid ſecus fieri, ſive attentari contingeret, decrevit.

Executores d. Bullæ deputavit.

§.24. Ac voluit, & conceſſit, univerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, ac aliis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, ac quarumcumque Metropolitan., & Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, necnon præfatorum Patriarcharum, ac Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in ſpiritualibus Vicariis, & Officialibus Generalibus dari in mandatis, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, literas deſuper conficiendas hujuſmodi cum confectæ forent, ac in eis contenta quæcumque ſolemniter publicantes, ipſiſque Eremitis, ſeu Fratribus, ac perſonis prædictis præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtere, ac facere eoſdem Eremitas, ac alias

alias perſonas omnibus præmiſſis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipſos, ſeu ipſas ſuper iis per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, & legitimis ſuper iis habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas iteratis vicibus aggravandi, invocato etiam ad id, ſi opus foret, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis quibuſcumque ampliſſime derogavit.

§.25. Non obſtantibus præmiſſis, ac Clementis, per quam inter alia voluerat, quod petentes beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem, ſecundum communem æſtimationem, tam beneficii uniendi, quam illius cui unio fieri peteretur, alioquin unio non valeret, & ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, necnon Pauli Prædeceſſorum prædictorum, ac ſimilis memoriæ Innocentii IV. contra exemptos edita, quæ incipit: *Volentes*, necnon quibus cavetur, quod nullus extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati forent, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumerent Bonifacii VIII. Romani Pontificis, etiam Prædeceſſorum noſtrorum, & de duobus dietis in Concilio Generali edita, dummodo non ultra tres dietas aliquis dictarum literarum deſuper conficiendarum auctoritate non traheretur, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, necnon Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, & ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac prædictarum Eccleſiarum, Monaſteriorum etiam S. Antonii de S. Antonio, Ordinis S. Auguſtini Viennen. Diœceſis. & Religioſorum locorum, ac Ordinum quorumcumque etiam Camaldulen. hujuſmodi, ac aliorum, etiam Mendicantium, & non Mendicantium, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam illis in quibus cavebatur, ut mulieres ad dictum Eremitorium S. Hieronymi de Paſcilupo, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna numquam accederent, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, & indultis, ac literis Apoſtolicis Camaldulen. aliiſque Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium, & Militiarum Eccleſiis, Monaſteriis, & S. Antonii hujuſmodi, necnon Univerſitatibus, Congregationibus, Societatibus, Communitatibus, Collegiis, & ceteris aliis perſonis, & locis per eumdem Clementem Prædeceſſorem, & Sedem prædictam, ſub quibuſvis verborum formis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis, illis præſertim quibus inter alia caveri dicebatur expreſſe, quod nulli Fratres, ſeu Monaci, de dictis etiam Mendicantium Ordinibus ad alium Ordinem etiam ſtrictiorem tranſeuntes per Superiores, Priores, & alios Fratres Ordinum, aut Societatum, ad quos, ſi tranſierint, etiam de licentia eorumdem Superiorum, petita, & obtenta, recipi, & admitti poſſent, alias recipientes, & recepti, excommunicationis ſententiam incurrerent, ipſique ſic, vel alio modo recepti, ad aliquod officium, ſeu Prælaturam ejuſdem Ordinis, in quo recipiebantur, eligi non poſſent, abſque Apoſtolicæ Sedis ſpeciali, & expreſſa licentia, per ipſius Sedis patentes literas concedenda, facientes plenam, ac certam, & determinatam, de ſtatuto, & ordinatione hujuſmodi, expreſſam, & individuam mentionem. Quibus omnibus, etiam ſi pro eorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, vel aliqua alia exquiſita forma ſervanda foret, dictus Clemens Prædeceſſor eorum tenores, & formas illarum conceſſionum, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, pro expreſſis habens, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat, auctoritate prædicta, ſpecialiter, & expreſſe derogavit, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Et quoniam d. Bulla Clem. VII. ob ipſius obitum expedita non fuit, hic Pontifex eam validat a die data.

§.26. Ne autem de abſolutione, erectione, inſtitutione, approbatione, confirmatione, ſuppletione, conceſſione, aſſignatione, exemptione, liberatione, ſuſceptione, inhibitione, ſtatuto, ordinatione, indulto, voluntate, mandato, decreto, & derogatione prædictis, pro eo quod ſuper illis dicti Clementis Prædeceſſoris ejus ſuperveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, ipſique Major, Viſitatores, Priores, Officiales, & Fratres illorum fruſtrentur effectum, volumus, & ſimiliter Apoſtolica auctoritate decernimus, quod abſolutio, erectio, inſtitutio, approbatio, confirmatio, ſuppletio, conceſſio, aſſignatio, exemptio, liberatio, ſuſceptio, inhibitio, ſtatutum, ordinatio, indultum, voluntas, mandatum, decretum, & derogatio Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi, perinde a dicta die tertio nonas Septembris ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Clementis Prædeceſſoris literę ſub ejuſdem diei datum confectæ fuiſſent, prout ſuperius ennarratur: quodque præſentes literæ ad probandum plene abſolutionem, erectionem, inſtitutionem, approbationem, confirmationem, ſuppletionem, conceſſionem, aſſignationem, exemptionem, liberationem, ſuſceptionem, inhibitionem, ſtatutum, ordinationem, indultum, voluntatem, mandatum, decretum, & derogationem Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi, ubique ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Deputatque executores hujus Conſtitutionis.

§.27. Quocirca univerſis, ac ſingulis venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis filiis Abbatibus, ac aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitan.,

tan., & aliarum Eccleſiarum Canooicis, ac eorumdem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Vicariis in ſpiritualibus, ac Officialibus generalibus per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel per alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Majoris, Viſitatorum, Priorum. Officialium, & Fratrum prædictorum, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defeoſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos eædem præſentes literæ concernunt, illis pacifice gaudere; non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, aut inquietari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper iis habendis, ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, juxta voluntatem, & conceſſionem Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi. Non obſtantibus omnibus ſupradictis, aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim a dicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem. Nulli ergo &c.

Dat. P. An.I. 3. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimoquarto, tertio nonas Novembris, Pontificatus noſtri Anno I.

II.

Quod omnes gratiæ, & exemptiones conceſſæ, & concedendæ per Sedem Apoſtolicam locis, & perſonis Ordinis Sanctiſſimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, in Provincia Caſtellæ, & Legionis, ac Bethicæ, conceſſæ cenſeantur locis, & perſonis ejuſdem Ordinis in Regno Portugalliæ.

Multa de hoc Ordine notata ſunt apud Conſtitut. XVII. Innocentii III. Operante. *Tom. III. fol. 76.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

INter curas multiplices, qoæ nobis ex Apoſtolatus officio incumbere dignoſcantur, illam libenter amplectimur, per quam ſtatus perſonarum quarumlibet, præſertim Religioſorum (quorum precibus aſſiduis, & ſanctis operationibus propitiatur Altiſſimus) non ſulum ubique floreat, ſed etiam, auctore Domino, felicibus proficiat incrementis.

Cauſa hujus communicationis indultorum.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum moderni Provincialis, & aliorum Miniſtrorum, ac Conventuum, Monaſteriorum Ordinis SS.mæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, Regni, & ſecundum ipſius Ordinis Provinciæ Portugalliæ, Nobis nuper exhibita petitio contioebat, quod licet ipſa privilegia, exemptiones, conceſſiones, & indulta, Monaſteriis ejuſdem Ordinis Provinciæ, Caſtellæ, & Legionis, ac Bethicæ, ſecuodum morem hujuſmodi, ac eorumdem Provinciæ Caſtellæ, & Legionis, ac Bethicæ, illiuſque Monaſteriorum Provinciali, & Miniſtris, ac Conventibus, & forſan in genere toti Ordini prædicto per Sedem Apoſtolicam conceſſa, ad Monaſteria Ordinis, Regni, & Provinciæ Portugalliæ hujuſmodi, illorum Provincialem, & alios Miniſtros, ac Conventus præſatos ſe extendere credant, tamen a nonnullis de hujuſmodi extenſione hæſitatur, maxime cum in toto Regno, & Provincia Portugalliæ prædictis, duo dumtaxat exigui valoris Conventualia Monaſteria, necnon in quibus ſolum dicti Ordinis Fratres reſident, duo Eremitoria, ſive Oratoria exiſtunt, ac iidem Provincialis, & alii Miniſtri, necnon Conventus ipſius Regni de privilegiis hojuſmodi, quibus ſe tueantur ob eorum paupertatem, & Prælatorum Ordinis, qui hactenus fuerunt, incuriam, realiter docere nequeant, quo ſit ut Provincialis, & alii Miniſtri, necnon Conventus præſati, ac perſonæ Ordinis Regni Portugalliæ, illorumque Monaſteriorum hujuſmodi, tam in perſonis, quam in rebus a locorum Ordinariis, & aliis Judicibus, Eccleſiaſticis, ac Sæcularibus paſſim indebite moleſtentur, ac in ſuis juribus opprimantur: & freqoenter præſati Judices ob privilegiorum hojuſmodi carentiam, eiſdem Provinciali, & aliis Miniſtris, Conventibus, & perſonis, etiam pro quacumqoe leviſſima re diverſas injurias, & diverſa opprobria inſerendi occaſionem aſſumant, aut, quæ dicti Provincialis, & alii Miniſtri, ac Conventus, ſi hujuſmodi privilegia penes ſe haberent, ſibi inſerri non permitterent, unde religio ab illarum partium fidelibus parvipenditur, & illarum ſolita devotio ſrigeſcit, ac Monaſteria ipſa Religioſis deſtituuntur, & divinus cultus in eis, necnon eleemoſynæ, & piæ largitiones ab eiſdem fidelihus erogari ſolitæ (ex quibus ipſi Provincialis, & alii Miniſtri, ac perſonæ Ordinis, & Regni Portugalliæ prædictorum, vitæ ſubſidium recipiunt) in dies diminuuntur. Quare pro parte moderni Provincialis, & aliorum Miniſtrorum, ac Conventuum Regni, & Provinciæ Portugalliæ prædictorum, Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eis, eorumque Monaſteriis, & in illis degentibus perſonis, ut hujuſmodi privilegiis gaudere poſſint, concedere, ac alias eorum incolumitati, in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur qui Ordinem prædictum

in

Communicatio indultorum.

in viſceribus gerimus caritatis, & illius perſonarum proſperum ſtatum paterno zelamus affectu, modernum Provincialem, & alios Miniſtros, necnon Conventus Monaſteriorum, Regni, & Provinciæ Portugalliæ hujuſmodi, ac eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula privilegia, exemptiones, conceſſiones, & indulta, Provinciali, & aliis Miniſtris, & Superioribus, necnon Conventibus, ac ſingulis Religioſis perſonis dicti Ordinis præſatæ Provinciæ, Caſtellæ, & Legionis, ac Bethicæ, ſeu illorum Monaſteriis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac per Nos, & Sedem prædictam, quocumque modo, ac ſub quibuſcumque modis, tenoribus, & formis, ac verborum expreſſionibus generaliter conceſſa, & pluries confirmata, quorum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, ac in poſterum concedenda, & confirmanda, Provinciali, & aliis Miniſtris, necnon Conventibus, ac ſingulis Religioſis perſonis Ordinis Regni, & Provinciæ Portugalliæ hujuſmodi, nunc, & pro tempore exiſtentibus, ac eorum Monaſteriis præſentibus, & futuris, ita ut ipſi hujuſmodi privilegiis, exemptionibus, conceſſionibus, & indultis prædictis, ubicumque, in judicio, & extra utantur, potiantur, & gaudeant, ac uti, potiri, & gaudere poſſint, pariformiter, & æque principaliter, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium concedimus, illaque eiſdem Provinciali, & aliis Miniſtris, ac Conventibus, necnon ſingulis Religioſis perſonis Ordinis Regni, ac Provinciæ Portugalliæ, illorumque Monaſteriis hujuſmodi in utroque foro ſuffragari, ac etiam quoad eos, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis, ac cum clauſulis, necnon decretis in literis Apoſtolicis deſuper confectis contentis, juxta illorum tenorem obſervari, in omnibus, & per omnia, ac ſi illa eidem Provinciali, & aliis Miniſtris, necnon Conventibus, & ſingularibus Religioſis perſonis Ordinis Regni, & Provinciæ Portugalliæ, illorumque Monaſteriis hujuſmodi, primo, & principaliter conceſſa fuiſſent, ſi eis tali modo concederentur.

Sublata aliter iudicandi facultas.

§.3. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi, facultate, & auctoritate, judicacari, & definiri debere, necnon quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Derogatio cōtrariorum.

§.4. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon dicti Ordinis juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac quibuſvis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis Eccleſiis, ac illarum Præſulibus, & Capitulis, necnon locorum Ordinariis, & aliis perſonis Eccleſiaſticis, & Sæcularibus cujuſcumque, etiam Archiepiſcopalis dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, excellentiæ, & præeminentiæ exiſtentibus, etiam Cardinalatus honore fungentibus, ac aliis Ordinibus, Congregationibus, & Conventibus, ac Monaſteriis quomodolibet, ac ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, necnon cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis, ac concedendis, approbandis, & innovandis: quibus omnibus (etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hæc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, ac forma in illis tradita, obſervata inſererentur, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac omnibus illis, quæ in literis Apoſtolicis, privilegiorum, exemptionum, & indultorum, Provinciali, & aliis Miniſtris, Conventibus, & Religioſis perſonis, ac Monaſteriis Ordinis Provinciæ Caſtellæ, & Legionis, ac Bethicæ conceſſorum, hujuſmodi conceſſum fuit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides exemplorum.

§.5. Decernentes, quod ſingulis, tam præſentium, quam privilegiorum Provinciæ Caſtellæ, & Legionis, ac Bethicæ hujuſmodi conceſſarum literarum tranſumptis, pro Provinciali, & aliis Miniſtris, ac Conventibus, & Religioſis perſonis, necnon Monaſteriis Ordinis, & Provinciæ Portugalliæ hujuſmodi, ac eorum ſingulis conficiendis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo &c. Si quis &c.

Dat. P. An. I. 13. Novemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quarto, Id. Novembris, Pontificatus noſtri Anno I.

III.

Qui vero ſint, & familiares & continui commenſales Summi Romani Pontificis.

Cauſa declarationis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Paulus divina providentia Papa III. Provide conſiderans retroactis temporibus pluries dubitatum fuiſſe an Referendarii & alii Officiales ex Palatio Apo-

Apoſtolico panem habentes, Secretarii Apoſtolici, literarum Apoſtolicarum Scriptores, Cubicularii, Milites ſancti Petri, ceterique Officiales Sanctitati Suæ, ſeu Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, in eodem Palatio deſervientes, aut cuſtodiam facientes fuerint, & ſint Sanctitatis Suæ, & Romanorum pro tempore Pontificum veri & indubitati, & non per privilegium familiares & continui commenſales.

Declaratio, qui ſint veri familiares Papæ.

§.1. Eadem Sanctitatis Sua hujuſmodi ambiguitatem in futurum tollere volens, ex certa ſcientia declaravit Referendarios, & alios Officiales ex dicto Palatio panem habentes, Protonotarios, Subdiaconos, Auditores Rotæ, Acolitos, Seutiſeros, Secretarios, literarum Apoſtolicarum Scriptores, Cubicularios, ac Milites ſancti Petri, reliquoſque Officiales eidem Sanctitati ſuæ, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti in Palatio deſervientes, aut cuſtodiam facientes licet in eodem non habitaverint, nec habitent, nec forſan habitabunt, nec in tinello comederint, nec comedant, nec in futurum forſan comedent, in poſterum veros, indubitatos Sanctitatis ſuæ, & Romanorum pro tempore Pontificum, & non per privilegium, nec ficte familiares continuos commenſales cenſeri, reputari, & eſſe; ita ut regulis tam editis, quam edendis, de veris familiaribus, & continuis commenſalibus ſuæ Sanctitatis, & Romanorum pro tempore Pontificum loquentibus in poſterum potiantur, & gaudeant, ac eis quoque quoad omnia ſubiiciantur, etiam ad hoc, ut Sanctitas ſua, & alii Pontifices occurrentibus vacationibus Beneficiorum Eccleſiaſticorum per eos obtentorum & obtinendorum qualitercumque qualificatorum per obitum eorumdem in Romana Curia vel extra, ad collationem, proviſionem, præſentationem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem quorumcumque collatorum, & collatricum, communiter vel diviſim pertinentium providere, & de illis diſponere libere & licite valeant, in omnibus, & per omnia, ac ſi Referendarii, Secretarii, Scriptores, & alii Officiales hujuſmodi, ac deſervientes ſupradicti in Palatio habitaſſent, & in tinello vere & realiter comediſſent.

Clauſula ſublata &c.

§.2. Et ita per quoſcumque Judices, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Sacri Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, de cetero judicari, & interpretari debere ſtatuit, ſublata eis aliter interpretandi & judicandi poteſtate. Decernens irritum & inane &c.

Derogatio contrariorū.

§.3. Conſtitutionibus, Ordinationibus, & regulis Apoſtolicis, privilegiis quoque, & indultis, tam ordinariis collatoribus, quam quibuſcumque aliis perſonis cujuſcumque dignitatis, gradus, ordinis, vel cnnditionis exiſtentibus conceſſis, & concedendis, cam quibuſvis clauſulis derogatoriarum præſervativis, reſtitutivis, irritativis, annullativis, & aliis decretis, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, pro expreſſis haberi voluit, ceteriſque in contrariis facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet, publicetur, & deſcribatur. A.

Publ. Pontif. An. I. die 22. Decembris.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta conſtitutio, ſive declaratio in Cancellaria Apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quarto, die Martis vigeſima ſecunda menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pauli divina providentia Papæ Tertii, Anno I.

Sequitur declaratio d. Conſtitutionis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Paulus divina providentia PP. III., cui dudum poſtquam unam Conſtitutionem ſuam &c. *ut hic ſupra*.

Primum dubium ortum ſuper verbis præcedentis Conſtitut.

§.1. Innotuit qualiter inter ceteros in eadem conſtitutione nominatos Referendarii, & Auditores, Referendariatus, & Auditoriatus, ac nonnulli aliorum officiorum, quæ obtinebant, ratione, ut ſinguli de ipſorum Collegiis, necnon ex Scriptoribus unus tamquam Referendarius officium actu exercens, & alius tamquam Decanus antiquitatis, & forſan in aliis Collegiis, unus, vel duo, aut forſan plures, & non ſinguli ipſorum Collegiorum ratione, panem ex Palatio Apoſtolico habeant, tamen cuſtodiam non faciunt, a nonnullis aſſerebatur conſtitutionem prædictam in habentibus panem in Palatio, & cuſtodiam facientibus conjunctim locum habere, & effectum ſibi vindicare, & non alias, nec alio modo procedere.

Declaratio primi dubii.

§.2. Ambiguitatis dubium ſubmovere volens, primo vivæ vocis oraculo declaravit, & decrevit Conſtitutionem ipſam, etiam in die publicationis illius intelligi, locumque vendicare, & procedere poſſe, & debere, ſive dicti Officiales, vel quicumque alii conjunctim, & diviſim, panem ex Palatio haberent, & in eodem cuſtodiam facerent, etiam ſi iidem Officiales, & alii, per quorum obitum beneficia, ut præfertur, vacaverint, panem non habuiſſent, nec in ipſo Palatio cuſtodiam feciſſent, ac beneficia per eoſdem Officiales, & alias, ut præfertur, obtenta, per obitum etiam eorumdem Officialium in dicta, Curia, vel extra eam vacarent, & ad collationem, proviſionem, præſentationem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, etiam S.R.E. Cardinalium, & quorumcumque aliorum collatorum, & collatricum, communiter, vel diviſim ſpectarent.

Secundum dubium ortum ob non publicationem dictæ declarationis.

§.3. Poſtea accepit quod pro eo quod de poſteriori declaratione hujuſmodi alias non apparebat, adhuc aliquibus in dubium revocaretur, quod contingere poſſet eos, quibus de beneficiis hujuſmodi per obitum dictorum officialium, ac aliorum ſic, ut præfertur, vacantibus, per ſuam Sanctitatem proviſum, ſeu provideri conceſſum extitit, aut in futurum provideri conceſſum extitit, vel quod provideretur concedi contigerit, deſuper in ſuturum poſſe moleſtari.

Declaratio ſecundi Dubii.

§.4. Motu proprio &c. per aliam ſuam Con-

Conſtitutionem quam & literas deſuper expeditas, etiam quod in eadem Cancellaria lecta, & publicata non eſſet, arctare voluit, ſub dat. decimonono Kalendas Septembris, ejuſdem Pontificatus ſui anno ſecundo, inter alia fidem fecit, ac in verbo Romani Pontificis atteſtatus fuit ſemper ſuæ incommutabilis mentis fuiſſe, & tunc eſſe, quod etiam poſterior declaratio hujuſmodi, etiam quod aliter in dicta Cancellaria lecta, & publicata non foret, ab illius data valeret, & ligaret, ac omnibus, & ſingulis, quibus de ſingulis, aut pluribus beneficiis prædictis, ut præfertur, proviſum ſeu provideri conceſſum extitit, aut in futurum provideri, ſeu quod provideatur conceſſum fuerit, ſuffragaretur, etiam in omnibus & per omnia, ac ſi dicta die vigeſimaſecunda Martii in dicta Cancellaria lecta, & publicata fuiſſent, cum de ſic judicando, & aliis clauſulis etiam irritantibus decretis in literis deſuper confectis latius continetur.

Tertium Dubium. §.5. Cum Sanctitati Suæ etiam noviſſime innotuerit ab aliquibus etiam pluſquam conveniat ſapere volentibus, prætendi, conſtitutionem, & declarationem prædictas forſan ad de numero participantes, & alios non participantes, præſertim Romanorum Pontificum Prædeceſſorum ſuorum, ac etiam Pontificatus ſui tempore, etiam per S. R. E. Cardinales, etiam de latere, & alios Legatos, ſive Nuncios Apoſtolicos, etiam facultatem Legatorum de latere habentes, quorum numerus nimis jam excreviſſe aſſeritur, pro tempore creatos Notarios Apoſtolicos ſupernumerarios nuncupatos, & omnes alios officiales in dicta Conſtitutione nominatos, & expreſſos, qui in eodem Palatio forſan non habitant, nec in poſterum habitabunt, aut in tinello nunc non comedunt, neque forſan in poſterum comedent, minuſque Sanctitati ſuæ deſerviunt, neque Romano Pontifici pro tempore exiſtenti in futurum deſervient, aut cuſtodiam non faciunt, aut non facient, non extendi, neque eoſdem comprehendere, neque in illis procedere, aut locum ſibi vendicare.

Declaratio tertii Dubii. §.6. Ad hujuſmodi etiam ulterioris ambiguitatis dubium reſecandum, Conſtitutionem, regulamque, necnon declarationem prædictas, etiam cum omnibus, & ſingulis decretis, & aliis clauſulis quibuſcumque in illis reſpective contentis, & expreſſis, pro inſertis, & expreſſis habens, decrevit, & declaravit, fidemque indubiam facit, & atteſtatur mentis, & intentionis ſuæ ſemper fuiſſe, & eſſe, tam a die editionis, & publicationis ſingularum Conſtitutionum, ſive Regulæ, ac declarationis prædictarum, quam etiam cujuslibet ipſarum, tam de numero participantium, quam non participantium notariis prædictis, ac etiam omnibus, & ſingulis aliis Officialibus in dicta Conſtitutione, ſive Regula, & declaratione, ut præfertur, nominatis intelligi, locumque ſibi vendicaſſe, & proceſſiſſe, ac vendicare, & procedere debere; etiam quod quicumque participantes, & non participantes notarii, aliique omnes, & ſinguli officiales prædicti, in dicta Conſtitutione, ſive Regula, & declaratione quomodolibet nominati, & expreſſi panem ex Palatio non haberent, non habuerint, & non habeant, & cuſtodiam in eo non fecerint, & non faciant, aut aliter ſuæ Sanctitati, & Romano Pontifici pro tempore exiſtenti in Palatio Apoſtolico, vel extra, aliquo modo non ſervierint, neque ſerviant, vel alias quomodolibet in Palatio Apoſtolico non habitaverint, & non habitent, & cuſtodiam in eo non fecerint, & non faciant, & nihilominus ſingulas Conſtitutiones, & declarationes prædictas, & ipſarum quamlibet, etiam cum omnibus, & ſingulis clauſulis, & decretis in illis contentis illas pro expreſſis, & inſertis habens, ad quoſcumque non participantes notarios per eoſdem Romanos Pontifices, & per Sanctitatem ſuam creatos tantum reſtrinxit, & reduxit, ac reſtringit, & reducit: illaſque minime ad non participantes, & ſupernumerarios notarios ab eiſdem Cardinalibus de Latere, & aliis Legatis, & Nunciis Apoſtolicis, etiam facultatem, & auctoritatem Legati de latere habentibus creatos, in eadem Regula, ſive Conſtitutione, & declaratione nullatenus contineri, nec compræhendi poſſe, nec valere, aut debere, ac ſi ſpecialiter, & individue expreſſa fuiſſent, perpetuis futuris temporibus valere, & obſervari debere.

§.7. Et ita per quoſcumque Judices, etiam Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, & alios quoſcumque Judices, etiam in quibuſcumque cauſis etiam pendentibus, & in quibuſcumque inter omnes, & ſingulos judicari, & ſententiari, & definiri debere ſtatuit, voluit, decrevit, & ordinavit, ſublata &c. Decretum irritans.

§.8. Præſentemque prout moris eſt in dicta Cancellaria legi, & publicari, & inter alias regulas Cancellariæ, ut moris eſt, deſcribi, & adnotari mandavit. Juſſio publicandi.

Placet, & publicetur, & deſcribatur A. Papæ ſubſcr.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula ſive Conſtitutio Bononiæ in Cancellaria Apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio, die Veneris decimaoctava Maii. Publ. An. Pont. 9. 18. Maii.

IV.

De Rotæ inſtitutione in Civitate Bononiæ Provinciæ Lombardiæ, & Status Eccleſiaſtici, cauſiſque cognoſcendis, & terminandis in ea.

PAULUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Procemium. Ex injuncto Nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officio, quo unicuique in adminiſtranda juſtitia hujuſmodi perſonis quibuslibet, præſertim Nobis, & Apoſtolicæ Sedi immediate conſulitur, noſtræ viglantiæ partes propenſius impartimur.

Hic Pontifex in Civitate Bononiæ Ro- §.1. Exponi Nobis fecerunt dilecti filii Vexillifer juſtitiæ, & Quadraginta Reformato-

tam erigi indulsit, Auditorumque eligendorum qualitates, & jurisdictiones præfinivit.

matores ſtatus libertatis Eccleſiaſticæ Civitatis noſtræ Bonon., quod licet in primordio noſtræ ad Summum Apoſtolatus apicem aſſumptionis, dictorum Vexilliſeri, ac Reformatorum ſupplicationibus inclinati, quod in dicta Civitate, Rota perpetuis temporibus duratura, & ſingulo quinquennio renovanda fieret, & erigeretur, & pro ea facienda, ac erigenda quinque Doctores excellentes, & uſu, ac peritia judicandi præſtantes, aliunde, quam ex ipſa Civitate, aut ejus Comitatu, ſive diſtrictu oriundi, & qui in eadem Civitate ſaltem per integri anni intervallum non habitaſſent, qui omnes cauſas civiles dumtaxat, certam ſummam excedentes in prima, ſecunda, & ulteriori inſtantiis, cognoſcere, & terminare habeant, cum modis, & oneribus, capitulis, & proviſionibus neceſſariis, & opportunis, ac per partita inter eoſdem Vexilliſerum, & Reformatores, legitime, more ſolito, in præſentia, & de conſenſu pro tempore exiſtentis noſtri in dicta Civitate Legati, ſeu ejus Vicelegati, obtinenda, ſtatuendis, & declarandis eligerentur. Et ex eiſdem quinque Doctoribus ſingulis annis poteſtas ejuſdem Civitatis deputaretur. Ipſique omnes poſt duos annos immediate ſubſecnturos ſyndicatui de eis faciendo, ſubjacere deberent. Et dum Rotæ hujuſmodi præſiderent, nullum aliud officium, nec juriſdictionem aliquam in dicta Civitate habere, aut obtinere poſſent, ſtatuerimus, & ordinaverimus, prout in capitulis de mandato noſtro ſignatis, plenius continetur.

Nunc Civitas ſupplicat pro indulto, ne ex d. Rota cauſæ avocari poſſint.

§.2. Nibilominus, quia contingere poſſet, cauſas in eadem Rota pendentes, vigore commiſſionum, ad importunam partium inſtantiam, per Nos, ſeu de mandato noſtro pro tempore ſignatarum, ab illa avocari, ac aliis judicibus, tam in partibus, quam in Romana Curia committi, ac cives, & incolæ Civitatis, & Comitatus, ac diſtrictus prædictorum, erectione Rotæ hujuſmodi fruſtrari, & circa perſecutionem cauſarum, & litium ſuarum diverſis expenſis, & laboribus fatigari, in eorum grave diſpendium, Nobis humiliter ſupplicari fecerunt, ut in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Et ipſe Pontifex hoc indultum concedit.

§.3. Nos igitur, qui noſtrorum, & dictæ Sedis ſubditorum diſpendiis, quantum cum Deo poſſumus, libenter occurrimus, dictorum Vexilliferi, & Reformatorum ſupplicationibus inclinati, quod de cetero omnes, & ſingulæ cauſæ Civiles, inter Cives, & incolas pro tempore exortæ ſummam prædictam excedentes, in quacumque inſtantia, in eadem Rota, & non alibi cognoſcendi, & terminari debeant: quodque ab illa quovis modo, niſi per Nos, & ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices pro tempore exiſtentes, & in vim commiſſionis, per Nos, ſeu eoſdem ſucceſſores noſtros, noſtra, vel eorum propria manu, & per hoc verbum: Placet, ſignatæ, niſi de utriuſque partis conſenſu, avocari non poſſint. Nec poteſtas, aut Auditores præfati, inhibitionibus, ſeu mandatis ejus, vigore commiſſionum aliter quam, ut præfertur, ſignatarum factis, etiam quaſcumque ſententias, cenſuras, & pœnas etiam pecuniarias in ſe continentibus, parere teneantur, nec ob non paritionem hujuſmodi aliquibus ſententiis, cenſuris, pœnis prædictis innodati, aut illas incurrere quovis modo poſſint, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, & ex certa ſcientia ſtatuimus, & ordinamus.

§.4. Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. — Decretum irritans apponit.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ceteriſque contrariis quibuſcumque. — Quibuſcumque non obſtantibus.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 11. Julii, milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno I. — D. P. An. I. 11. Julii.

V.

Comprobatio Congregationis Clericorum Regularium S.Pauli Decollati, cum præfinitione quarumdam ordinationum, & conceſſione privilegiorum.

Iſtam Congregationem primo approbavit Clemens VII. ſup. in ejus Conſtitutione XLV. Vota *fol.* 103.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Antonio Maria de Zacchariis, & Bartholomæo de Ferrariis Presbyteris Cremonenſi, & Mediolanen., Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Refertur Cōſtitutio Clementis VII., de qua in rub.

DUdum fel. rec. Clementi Papæ VII. Prædeceſſori noſtro pro parte veſtra expoſito, quod vos cum tribus aliis veſtræ voluntatis ſociis, ut liberius divinis beneplacitis inſiſtere, & quæ Dei erant, perquirere poſſetis, cupiebatis profeſſionem trium Votorum ſubſtantialium Religionis in manibus tunc Archiepiſcopi Mediolanen., ſeu ejus tunc Vicarii in ſpiritualibus Generalis emittere, & inſimul in aliquo loco Civitatis, ſeu Diœceſis Mediolanen. per vos eligendo morari, ac remanere: idem Prædeceſſor veſtris in ea parte ſupplicationibus inclinatus, vobis, & veſtrum ſingulis, ut profeſſionem ipſam in ejuſdem Archiepiſcopi, ſeu Vicarii, qui vero ad vos de cetero converti vellent, in alterius veſtrum, ſeu Præpoſiti veſtræ Congregationis pro tempore exiſtentis manibus profeſſionem trium Votorum eorumdem emittere, ac inſimul, ſub obedientia tamen Ordinarii loci, in ipſo loco per vos eligendo cohabitare, & in communi vivere, necnon pro veſtro. & rerum veſtrarum ſalubri ſtatu, ac directione, quæcumque ſtatuta, & ordinationes, rationabilia, & honeſta, ac Sacris Canonibus non contraria condere, & facere, illaque,

que, ut vobis pro temporum qualitate expedire videretur, mutare, & in totum tollere aliaque illorum loco de novo facere, libere, & licite valeretis conceſſit, & indulſit, prout in ejuſdem Prædeceſſoris literis deſuper in forma Brevis confectis, quas perpetuis futuris temporibus valere voluit, plenius continetur.

Pii viri, qui iſtam Cong. inſtituerunt, Papæ ſupplicarunt pro his relatis.

§.1. Cum autem ſicut Nobis nuper exponi feciſtis, vos, & nonnulli alii ejuſdem voluntatis ſocii veſtri, qui profeſſionem aliquam nondum emiſiſtis, divina, ut creditur inſpiratione ducti cupientes cum majori animi quiete Deo ſervire, & illi magis adhærere poſſe, tria ſubſtantialia religioſæ vitæ, paupertatis ſcilicet, & caſtitatis, & obedientiæ vota emittere, & ſub ſolito, & communi habitu Clericali in unum habitantes, & in communi, ac de communi viventes, necnon Deo humiliter, & devote, quantum ipſe dederit, ſervientes, ſub noſtra, & Apoſtolicæ Sedis humili, & immediata ſubjectione, & ſpeciali protectione clericalem vitam ducere, ac prædicationi verbi Dei, audientiæ confeſſionum, & adminiſtrationi Sacramentorum, Sacræque Theologiæ, & Sacrorum Canonum ſtudiis ad veſtrarum, & aliorum Chriſtifidelium Animarum profectum vacare decreveritis, Nobis humiliter ſupplicari feciſtis, ut vobis in præmiſſis benigne annuere, ac opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Qui eis licentiam emittendi tria vota ſubſtantialia concedit.

§.2. Nos igitur qui omnium Chriſtifidelium piis, & honeſtis deſideriis libenter annuimus veſtrum in hac parte laudabile deſiderium plurimum in Domino commendantes, veſtriſque hujuſmodi ſupplicationibus iuclinati, vobis, & cuilibet veſtrum, ut quandocumque vohis viſum fuerit, poſſitis tria ſubſtantialia religioſæ vitæ, ut petitis, paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ vota publice emittere, in manibus cujuſcumque Presbyteri Sæcularis, vel cujuſvis Ordinis Regularis ſolemniter profiteri.

Habitumque Clericalem deferendi, & in communi, & de communi vivendi ſub protectione Sedis Apoſtolicæ ad quinquennium. *Hoc fuit perpetuatum, ut infra proxime.*

§.3. Ac ſub ſolito, & communi habitu clericali, ſubque nomine, & nuncupatione Clericorum Regularium, in communi, ac de communi viventes, in locis Religioſis, aut Sæcularibus, prout vohis ab illis, quorum loca ipſa fuerint, conceſſum fuerit, ſeu expedire videbitur, ſub noſtra, & hujus Sanctæ Sedis Apoſtolicæ immediata ſubjectione, & ſpeciali protectione ad quinquennium dumtaxat in unum habitare.

Præpoſitum ad triennium eligendi.

§.4. Atque ex vobis, & inter vos ſingulis annis Superiorem, Præpoſitum nuncupandum, qui uſque ad triennium, & non ultra confirmari poſſit, eligere.

Alioſque ad Religionem recipiendi.

§.5. Ac alios quoſcumque Sæculares Clericos quavis dignitate fulgentes, Epiſcopo tamen inferiores, ac etiam Laicos, qui Deo aſpirante ad hujuſmodi vitæ frugem, & communem vivendi modum ſeſe conferre voluerint, recipere, & poſt annuam probationem ad talem trium votorum profeſſionem in manibus ipſius Superioris emittendam, & ad hujuſmodi communem vivendi modum admittere.

Officia divina recitandi.

§.6. Ac Horas Canonicas diurnas, pariter, & nocturnas, necnon Miſſas, & alia Divina officia, ſimul, & diviſim ſecundum uſum, & morem Romanæ Eccleſiæ, etiam juxta Breviarium noviter compilatum, ita tameu, quod cum publice ea recitaveritis, vos invicem conſormetis in Eccleſia, dicere, & recitare.

Sacramenta adminiſtrandi

§.7. Necnon quibuſcumque fidelibus vete pœnitentibus, & confeſſis, ad veſtram Eccleſiam pro tempore accedentibus, quocumque anni tempore, prætérquam in feſto Paſchatis Reſurrectionis Dominicæ, Euchariſtiæ, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare libere, & licite valeatis; & ad alium uſum ſuper hujuſmodi Horis, Miſſis, & Officiis dicendis obſervandum minime teneamini, nec ad id a quoquam inviti compelli valeatis.

Præpoſitoque det auctoritatem diſpenſandi cum infirmis, & eos curãtibus, circa recitationem divini officii.

§.8. Necnon ut dictus Superior veſter pro tempore exiſtens, Clerici, & ſocii veſtri, qui infirmitate gravati, aut circa infirmorum in domibus veſtris morantium curationem adeo impediti fuerint, ut congruum eis tempus ad divinorum Officiorum recitationem non ſuperſit, ut infirmitate, aut circa infirmos occupatione hujuſmodi durante certum pſalmorum per ipſum Superiorem eis aſſignandorum numerum, non minus ſeptem, aut ſex, cum diviſioue, & Orationem Dominicam ſepties, ac Symbolum Apoſtolorum bis, graviter autem ægrotantibus Orationem Dominicam ſemel, & Salûtationem Angelicam ſepties in die recitando, ſeptem horis canonicis, & toti divino Officio ſatisfeciſſe cenſeantur, & cum quibuſvis Clericis, & ſociis veſtris ſuper præventione, vel poſtpoſitione temporis recitationis horarum Canunicarum, aliqua ſubſiſtente cauſa legitima, diſpenſare.

Et etiam circa jejunia.

§.9. Quodque tempore jejunii, etiam de præcepto, etiam tempore Quadrageſimæ, cum his qui indiguerint, quorum conſcientiæ acquieſcant, ut collationem etiam cum pane facere poſſint, & valeant, auctoritate noſtra diſpenſare.

Formamque hic relatam in abſolvẽdis cõfitentibus omnibus de Congregatione cõcedit.

§.10. Ac quod vos inter vos mutuas, ſeu etiam alii Sacerdotes, Sæculares, vel Regulares a vobis, de Superiorum veſtrorum licentia ad hoc pro tempore eligendi, veſtras, ac vos dum illi Confeſſores veſtri fuerint eorum confeſſiones audientes, in abſolutionibus, congrua tamen ſatisfactione præmiſſa faciendis ſic inter vos faciendis hac forma uti poſſitis, & illi poſſint, videlicet, *poſt Miſereatur*, &c. *& Indulgentiam*, &c. *Dominus Jeſus Chriſtus te abſolvat, & ego auctoritate ipſius, & Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli mihi commiſſa, abſolvo te ab omni vinculo excommunicationis, majoris, vel minoris, ſuſpenſionis, & interdicti, præterquam Apoſtolica auctoritate, latæ, vel lati, necnon ab omni irregularitate, præterquam occaſione homicidii, aut ex cauſa a beneficiis Eccleſiaſticis quocumque modo dependente, & reſtituo te ſanctis Sacramentis Eccleſiæ, unionique, & participationi fidelium. In nomine Patris, &c.* Iterum auctoritate Apoſtolica &c.

Templum quoque ſub invocatione ſancti Pauli conſtruendi.

§.11. Vobiſque inſuper, qui ſpeciali devotionis affectu ducti erga Doctorem gentium Paulum Eccleſiam, ſub ejus nomine, etiam Apoſtolica auctoritate inſignitam habere cupitis, ut primum templum, quod conſtrui feceritis, quod tamen ſine alicujus præjudicio vos facere volumus, ſub ipſius Pauli nomine, ac invocatione habere liceat, & denominare, ac ab aliis denominari, & appellari mandamus.

Privilegia Congregationis Canonicorum Regularium Lateranen. elargitur. *Hæc vide ſupra in Con. XXIX. Paſchalis II. Quàto. T. II. fol. 134.*

§.12. Necnoo ut omnibus, & ſingulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indulgentiis, facultatibus., libertatibus, auctoritatibus, indultis, favoribus, conceſſionibus, & gratiis ſpiritualibus, & temporalibus quibus potiuntur, & gaudent, ac in futurum potientur, & gaudebunt Canonici Regulares Congregationis Lateranen. ac perſonæ, & loca eorum, quorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis haberi volumus, ita ut literæ Apoſtolicæ ſuper eiſdem privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, conceſſionibus, & gratiis eiſdem conceſſis, vel pro tempore concedendis, mutatis dumtaxat nominibus, cognominibus, invocationibus, & diebus ad libitum veſtrum expediri poſſint, perinde ac ſi omnia illa, & ſingula, non ſolum per clauſulas generales, ſed per eorum tenorem de verbo ad verbum, expreſſionem, & inſertionem fuiſſent, vos perſonæ, & loca veſtra, uti, potiri, & gaudere poſſitis, vobis per has noſtras literas, tenore præſentium, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, concedimus pariter, & indulgemus.

Cōtrariis derogat.

§.13. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtolicis, ac in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis &c.

Dat. P. An. I. 25. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, octavo Kalend. Auguſti Pontificatus noſtri Anno I.

Sequitur perpetuatio dictarum gratiarum.

PAULUS PAPA III.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

PAſtoralis officii cura Nobis, meritis licet imparibus, ex alto commiſſa Nos excitat, & inducit, ut circa ſtatum fidelium quorumlibet, præſertim ſub regulari obſervantia trium votorum ſubſtantialium religionis degentium proſpere dirigendum, operoſis ſtudiis jugiter intendentes, eoſdem fideles, ut vota ſua Altiſſimo quietius perſolvere poſſint, benignis favoribus, & gratiis confoveamus, aliaſque deſuper diſponamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Refertur Cōſtitutio præinſerta.

§.1. Dudum ſiquidem Nobis pro parte dilecti filii Bartholomæi de Ferrariis, & tunc in humanis agentis quondam Antonii Mariæ de Zaechariis, Mediolanen. & Cremonen. Presbyterorum expoſito &c. *Omittitur reſiduum narrativæ Bullæ, quia ipſa eſt quæ præcedit.*

Perpetuatio prædictarum gratiarum, de quibus in præinſerta.

§.2. Nos igitur, qui Deo devotorum votis quantum cum Deo poſſumus libenter annuimus, Bartholomæum, & ejus ſocios præfatos, & eorum ſingulos, a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, bujuſmodi ſupplicationibus inclinati Bartholomæo, & ſociis præfatis, quod de cætero perpetuis futuris temporibus ſub ſolito, & communi habitu Clericali, ſubque nomine, & nuncupatione Clericorum Regularium in communi, & de communi viventes, ſub noſtra, & ejuſdem Sedis humili, & devota ſubjectione, ac ſpeciali protectione in unum habitare, ac omnia, & ſingula alia in eiſdem literis noſtris contenta facere, & exequi valeant, eadem auctoritate Apoſtolica tenore præſentium de ſpeciali gratia concedimus, & indulgemus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ in dictis literis noſtris voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An. X. die 1. Decem.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quadrageſimotertio, Kal. Decembris, Pontificatus noſtri Anno X.

VI.

Juriſdictio Camerarii & Judicis Curiæ Ripæ Almæ Urbis, quoad cauſas Ripales.

Judicis autem alterius Ripæ juriſdictionem, habens ſupra in Conſt. IV. Clem. VII. Nuper *fol. 35.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Motu proprio, &c.

Clemens VII. Motus proprius, de quo in rubr.

CUM Nobis conſtet per fel. record. Clementem Septimum Prædeceſſorem noſtrum præinſertum Motum proprium fuiſſe conceſſum & ad utilitatem Romanæ Urbis, & Sedis Apoſtolicæ redundare videatur.

Confirmatur.

§.1. Nos quæ per Prædeceſſores noſtros facta rite, & ratione congrua cognoſcimus, & propterea approbare & confirmare omni ſtudio, & conatu debere arbitramur, ac propterea dictum præinſertum Motum proprium, & omnia in eo contenta tam conjunctim, quam diviſim confirmamus, & quatenus opus ſit, de novo concedimus.

Adduntur illi clauſulæ præſervativæ.

§.2. Addentes præterea quod dicto Motu proprio præinſerto per Nos aliquo modo derogatum eſſe non cenſeatur, niſi de verbo ab verbum in ſupplicationibus ſeu Motu proprio, aut per alias ſignaturas noſtras, & etiam per dilectos filios Præſidentes, & Clericos Cameræ noſtræ Apoſtolicæ mentio de di-

de dicto Motu proprio facta non fuerit.

Juriſdictio in cauſis criminalibus ampliatur.

§.3. Et quod dicti Officiales Almæ Urbis quacumque auctoritate fungentes, in cauſis criminalibus in dicta Ripa, & ejus diſtrictu, in cauſis Ripalibus, vel in Ripis quocumque modo provenientibus, etiam cum effuſione ſanguinis, intromittere poſſint, nec valeant, ſed executio dictarum cauſarum, & cognitio ad Dominum Camerarium Ripæ ſpectet, & pertineat.

Camerarius ſolus carceratos ſuos excarcerat.

§.4. Ac etiam per Viſitatores Carcerum aliquem pro debito Ripali incarceratum in quacumque Curia Romana Urbis relaxare non poſſit, niſi de conſenſu & voluntate Camerarii Ripæ & interventu Notarii dictæ Ripæ.

Suique executores tantum ejus mandata exequuntur.

§.5. Necnon executores Romanæ Urbis, & Bariſellus non poſſint aliquas executiones pro debito Ripali in ipſa, & ejus diſtrictu facere; & ſi forſan factæ fuerint nullæ, & invalidæ ſint, & exiſtant. Ac dictis executoribus poſſint per dictom Camerarium Ripæ de facto relaxari abſque aliqua ſolutione executionis, ac carceris.

Juſſio obſervandi hanc Bullam.

§.6. Mandantes propterea dilectis filiis Almæ Urbis Gubernatori, Auditori Cameræ, Senatori Urbis, Vicario, Bariſello, & aliis quibuſcumque Rom. Urbis Officialibus, quatenus ſub excommunicationis, & mille ducatorum auri pœnis contenta in præſenti Motu proprio obſervent, ac ab aliis obſervari faciant, & permittant.

Nullis obſtantibus.

§.7. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtilo palatii, ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

D. P. An.I. Pontificatus noſtri Anno primo.

Subſcrip. PP. Placet & ita mandamus. A.

Clericorum ſubſcriptio. Viſa Philippus Cameræ Apoſtolicę Decanus.

Viſa Jo. Carolus Cameræ Apoſtol. Clericus.

VII

Damnatio & excommunicatio Henrici VIII. Regis Angliæ, ejuſque fautorum, & complicum, cum aliarum pœnarum adjectione.

Henricus, contra Martinum Lutherum, & alios hæreticos ante ſcripſerat, & propterea titulo Defenſoris Chriſtianæ fidei a Leone X. donatus fuerat, ut in ejus Conſtitut. LI. Ex ſupernæ *Tom.III. Part.III. fol.*503.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EJUS, qui immobilis permanens ſua providentia ordine mirabili dat cuncta moveri, diſponente clementia, vices, licet immeriti gerentes in terris, & in Sede juſtitiæ conſtituti, juxta Prophetæ quoque Hieremiæ vaticinium dicentis: Ecce te conſtitui ſuper gentes, & regna, ut evellas, & deſtruas, ædifices, & plantes, præcipuum ſuper omnes Reges univerſæ terræ, cunctoſque populos obtinentes principatum, ac illum, qui pius, & miſericors eſt, & vindictam ei, qui illam prævenit, paratam temperet, nec quos impœnitentes videt, ſevera ultione caſtigat, quin prius comminetur, in aſſidue autem peccantes, & in peccatis perſeverantes, cum exceſſus miſericordiæ fines prætereunt, ut ſaltem metu pœnæ ad cor reverti cogantur, juſtitiæ vires exercet, imitantes, ex incumbenti nobis Apoſtolicę ſolicitudinis ſtudio perurgemur, ut cunctarum perſonarum noſtræ curæ cœlitus commiſſarum ſalubri ſtatui ſolertins intendamus, ac erroribus, & ſcandalis, quæ hoſtis antiqui verſutia imminere conſpicimus, propenſius obviemus, exceſſuſque, & enormia, ac ſcandaloſa crimina congrua ſeveritate coerceamus, & juxta Apoſtolum inobedientiam ovium promptius ulciſcendo, illorum perpetratores debita correctione ſic compeſcamus, quod eos Dei iram provocaſſe pœniteat, & ex hoc aliis exemplum cautelæ ſalutaris accedat.

Hēricus, poſtquam a Leone X. titulo Defenſoris Fidei donatus fuit, ex cauſa hic expreſſa a Catholica Fide deviavit, & multa enormia commiſit.

§.1. Sane cum ſuperioribus diebus Nobis relatum fuiſſet, quod Henricus Angliæ Rex, licet tempore Pontificatus fel. recor. Leonis Papæ X. Prædeceſſoris noſtri diverſorum Hæreticorum errores ſæpe ab Apoſtolica Sede, & Sacris Conciliis præteritis temporibus damnatos, & noviſſime noſtra ætate per perditionis Alumnum Martinum Lutherum ſuſcitatos, & innovatos, zelo Catholicæ Fidei, & erga dictam Sedem devotionis fervore iuductus, non minus docte, quam pie per quemdam librum per eum deſuper compoſitum, & eidem Leoni Prædeceſſori, ut eum examinaret, & approbaret, oblatum confutaſſet, ob quod ab eodem Leone Prædeceſſore ultra dicti libri cum magna ipſius Henrici Regis laude, & commendatione, approbationem, titulum Defenſoris Fidei reportaverit, a recta Fide, & Apoſtolico tramite devians, ac propriæ ſalutis, famæ, & honoris immemor, poſtquam cariſſima in Chriſto filia noſtra Catherina Angliæ Regina Illuſtri ſua progenie conjuge, cum qua publice in facie Eccleſiæ Matrimonium contraxerat, & per plures annos continuaverat, ac ex qua, dicto conſtante Matrimonio prolem pluries ſuſceperat, nulla legitima ſubſiſtente cauſa, & contra Eccleſiæ prohibitionem dimiſſa, cum quadam Anna Bolena, Muliere Anglica, dicta Catherina adhuc vivente, & de facto Matrimonium contraxerat, ad deteriora proſiliens, quaſdam leges, ſeu generales Conſtitutiones edere nnn erubuit, per quas ſubditos ſuos ad quoſdam Hæreticos, & Schiſmaticos articulos tenendos, inter quos & hoc erat, quod Romanus Pontifex Caput Eccleſiæ, & Chriſti Vicarius non erat, & quod ipſe in Anglica Eccleſia ſupremum caput exiſtebat, ſub gravibus etiam mortis pœnis cogebat. Et his non contentus, diabolo ſacrilegii crimen ſuadente, quamplures Prælatos etiam Epiſcopos, aliaſque perſonas Eccleſiaſticas, etiam Regulares, necnon Sæculares ſibi ut Hæretico, & Schiſmatico adhærere, ac articulos prædictos Sanctorum Patrum decretis, & Sacrorum Concilio-

ciliorum ſtatutis, immo etiam ipſi Evangelicæ veritati contrarios, tamquam tales alias damnatos approbare, & ſequi nolentes, & intrepide recuſantes capi, & carceribus mancipari. Hiſque ſimiliter non contentus, mala malis accumulando, bonæ mem. Jo. tit. S. Vitalis Presbyter Cardinalis Roffen. quem ob Fidei conſtantiam, & vitæ ſanctimoniam ad Cardinalatus dignitatem promoveramus, cum dictis hæreſibus, & erroribus conſentire nollet, horrenda immanitate, & deteſtanda ſævitia, publice miſerabili ſupplicio tradi, & decollari mandaverat, & fecerat, excommunicationis, & anathematis, aliaſque graviſſimas ſententias, cenſuras, & pœnas in literis, ac Conſtitutionibus recolendæ mem. Bonifacii VIII., Honorii III. Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum deſuper editis contentas, & alias in tales a jure latas damnabiliter incurrendo, ac Regno Angliæ, & Dominiis, quæ tenebat, necnon Regalis faſtigii celſitudine, ac præfati tituli prærogativa, & honore ſe indignum reddendo.

Clemens VII. (ejus Conſtit. hic non habes) tandem illum excommunicavit, qui in cenſuris in ſordeſcendo deterior evaſit.

§.2. Nos licet ex eo, quod prout non ignorabamus, idem Henricus Rex in certis cenſuris Eccleſiaſticis, quibus a piæ memoriæ Clemente PP. VII. etiam Prædeceſſore noſtro, poſtquam humaniſſimis literis, & paternis exhortationibus, multiſque Nunciis, & mediis, primo, & poſtremo, etiam judicialiter, ut præfatam Annam a ſe dimitteret, & ad prędictę Catherinę ſuæ veræ conjugis conſortium rediret fruſtra monitus fuerat, innodatus extiterat, Pharaonis duritiam imitando, per longum tempus in clavium contemptum inſorduerat, & inſordeſcebat, quod ad cor rediret vix ſperare poſſe videremus, ob paternam tamen caritatem, qua in minoribus conſtituti donec in obedientia, & reverentia Sedis prædictæ permanſit, eum proſecuti fueramus, utque clarius videre poſſemus, an clamor, qui ad Nos delatus fuerat (quem certe etiam ipſius Henrici Regis reſpectu falſum eſſe deſiderabamus) verus eſſet, ſtatuimus ab ulteriori contra ipſum Henricum Regem proceſſu ad tempus abſtinendo, hujus rei veritatem diligentius indagare.

Ideo Pontifex iſte contra Regem, complices, & fautores decrevit procedere, ut hic.

§.3. Cum autem debitis diligentiis deſuper factis clamorem ad Nos, ut præfertur, delatum, verum eſſe, ſimulque, quod dolenter referimus, dictum Henricum Regem ita in profundum malorum deſcendiſſe, ut de ejus reſipiſcentia nulla penitus videatur ſpes haberi poſſe, repererimus. Nos attendentes veteri lege crimen adulterii notatum, lapidari mandatum, ac auctores ſchiſmatis hiatu terræ abſorptos, eorumque ſequaces cœleſti igne conſumptos, Elimamque Magum viis Domini reſiſtentem per Apoſtolum æterna ſeveritate damnatum fuiſſe, volenteſque ne in diſtricto examine ipſius Henrici Regis, & ſubditorum ſuorum, quos ſecum in perditione trahere videmus, animarum ratio a Nobis expoſcatur, quantum Nobis ex alto conceditur providere contra Henricum Regem, ejuſque complices, fautores, adhærentes, & ſequaces, & in præmiſſis quomodolibet culpabiles, contra quos ex eo quod exceſſus, & delicta prædicta adeo manifeſta ſunt, & notoria, ut nulla poſſint tergiverſatione celari, abſque ulteriori mora ad executionem procedere poſſemus, benignius agendo, decrevimus infraſcripto modo procedere.

Regem itaque hortatur, ut ab hujuſmodi erroribus deſiſtat.

§.4. Habita itaque ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, & de illorum conſilio, & aſſenſu præfatum Henricum Regem, ejuſque complices, fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces, ac quoſcumque alios in præmiſſis, ſeu eorum aliquo quoquomodo culpabiles, tam laicos, quam clericos, etiam regulares, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ, & excellentiæ exiſtant (quorum nomina, & cognomina perinde, ac ſi præſentibus inſererentur, pro ſufficienter expreſſis haberi volumus) per viſcera Miſericordiæ Dei noſtri hortamur, & requirimus in Domino, quatenus Henricus Rex a prædictis erroribus prorſus abſtineat, & Conſtitutiones, ſeu leges prædictas, ſicut de facto eas fecit, revocet, caſſet, & annullet, & coactione ſubditorum ſuorum ad eas ſervandas, necnon carceratione, captura, & punitione illorum, qui ipſis Conſtitutionibus, ſeu legibus adhærere, aut eas ſervare noluerint, & ab aliis erroribus prædictis penitus, & omnino abſtineat, & ſi quos præmiſſorum occaſione captivos habeat, relaxet.

Complices vero, & fautores monet, ut abſtineant Regi deſuper favere, vel adhærere.

§.5. Complices vero, fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces dicti Henrici Regis in præmiſſis, & circa ea ipſi Henrico Regi ſuper his de cetero non adſiſtant, nec adhæreant, vel faveant, nec ei conſilium, auxilium, vel favorem, deſuper præſtent.

Inobedienteſque majoris excommunicationis ſententia innodat.

§.6. Alias ſi Henricus Rex, ac fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces, hortationibus, & requiſitionibus hujuſmodi non annuerint cum effectu, Henricum Regem, fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces, ac alios culpabiles prædictos, auctoritate Apoſtolica, ac ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tenore præſentium, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ, a qua etiam prætextu cujuſcumque privilegii, vel facultatis, etiam in forma confeſſionalis, cum quibuſcumque efficaciſſimis clauſulis a Nobis, & Sede prædicta quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus innovatis, ab alio quam a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo conſtituti (ita tamen, quod ſi aliquem abſolvi contingat, qui poſtmodum convaluerit, niſi poſt convaleſcentiam monitioni, & mandatis noſtris hujuſmodi paruerit cum effectu, in eamdem excommunicationis ſententiam reincidat) abſolvi non poſſint.

Rebellionis quoque & amiſſionis Regni pœnam imponit, Regemque & cõ-

§.7. Necnon rebellionis, & quoad Henricum Regem, etiam perditionis Regni, & Dominiorum prædictorum, & tam quoad eum, quam quoad alios monitos ſupradictos

plices monet, ut infra certum terminũ cõpareant alioquin in pœnas hic expreſſas incidiſſe declarat.

ctos ſupra, & inſtaſcriptis pœnis, quas ſi dictis monitioni, & mandatis, ut præſertur, non paruerint, eos, & eorum ſingulos, ipſo facto reſpective incurrere volumus, per præſentes monemus: eiſque, & eorum cuilibet diſtricte præeipiendo mandamus, quatenus Henricus Rex per ſe, vel Procuratorem legitimum, & ſufficienti mandato ſuſfultum, infra nonaginta, complices vero, fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces, ac alii in præmiſſis quomodolibet culpabiles ſupradicti Sæculares, & Eccleſiaſtici etiam Regulares, perſonaliter, infra ſexaginta dies compareant coram Nobis, ad ſe ſuper præmiſſis legitime excuſandum, & defendendum, alias videndum, & audiendum contra eos, & eorum ſingulos, etiam nominatim, quos ſic monemus, quatenus expediat, ad omnes, & ſingulos actus, etiam ſententiam definitivam, declaratorixm, condemnatoriam, & privatoriam, ac mandatum executivum procedi. Quod ſi Henricus Rex, & alii moniti prædicti intra dictos terminos eis, ut præfertur, reſpective præfixos non comparuerint, & prædictam excommunicationis ſententiam per tres dies, poſt lapſum dictorum terminorum animo, quod abſit, ſuſtinuerint indurato, cenſuras ipſas aggravamus, & ſucceſſive reaggravamus, Henrieumque Regem privationis Regni, & Dominiorum prædictorum, & tam eum, quam alios monitos prædictos, & eorum ſingulos, omnes, & ſingulxs alias pœnas prædictas incurriſſe, ab omnibuſque Chriſtifidelibus cum eorum bonis perpetuo diffidatos eſſe. Et ſi ioterim ab humanis decedat, Eccleſiaſtica debere carere ſepultura, anctoritate, & poteſtatis plenitudine prædictis decernimus, & declaramus, eoſque anathematis, maledictionis, & damnationis æternæ mucrone percutimus.

Et quaſcumque Civitates, Eccleſias, & alia loca, ad quæ ipſi declinaverint, interdicto eccleſiaſtico ſupponit.

§.8. Necnon quæ præſatus Henricus Rex quomodolibet, & ex quavis cauſa tenet, habet, aut poſſidet, quamdiu Henricus Rex, & alii moniti prædicti, & eorum ſinguli in aliis per dictum Henricum Regem non tentis, habitis, aut poſſeſſis permanſuris, & triduo poſt eorum inde receſſum, & alia quæcumque, ad quæ Henricum Regem, & alios monitos prædictos poſt lapſum dictorum terminorum declinare contigerit, Dominia, Civitates, Terras, Caſtra, Villas, Oppida, Metropolitanaſque, & alias Cathedrales, ceteraſque inferiores Eccleſias, necnon Monaſteria, Prioratus, Domos, Conventus, & loca religioſa. vel pia cujuſcumque, etiam S.Benedicti, Cluniacen., Ciſtercien, Præmoſtraten., ac Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, Carmelitarum, & aliorum Ordinum, ac Congregationum, & Militiarum quarumcumque in ipſis Dominiis, Civitatibus, Terris, Caſtris, Villis, Oppidis, & locis exiſtentia, Eccleſiaſtico ſupponimus interdicto, ita ut illo durante in illis etiam prætextu cujuſcumque Apoſtolici indulti Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, Domibus, Conventibus, locis, Ordinibus, aut perſonis, etiam quacumque dignitate fulgentibus conceſſi, præterquam in caſibus a jure permiſſis, ac etiam in illis alias quam clauſis januis, & excommunicatis, & interdictis excluſis, nequeant Miſſæ, aut alia divina Officia celebrari.

Filioſque eorumdem dignitatibus, gratiis, & privilegiis ac dominiis, & bonis omnibus privatos, & ad alia de cetero obtinenda inhabiles eſſe declarat.

§.9. Et Henrici Regis, complicumque, fautorum, adhærentium, conſultorum, ſequacium, & culpabilium prædictorum filii, pœnarum, ut hic in hoc caſu par eſt, participes ſint, omnes, & ſingulos ejuſdem Henrici Regis ex dicta Anna, ac ſingulorum aliorum prædictorum filios natos, & naſcituros, alioſque deſcendentes uſque in eum gradum, ad quem jura pœnas in caſibus hujuſmodi extendunt (nemine excepto, nullaque minoris ætatis, aut ſexus, vel ignorantiæ, vel alterius cujuſvis cauſæ habita ratione) dignitatibus, & honoribus, in quibus quomodolibet conſtituti exiſtunt, ſeu quibus gaudent, utuntur, potiuntur, aut muniti ſunt, necnon privilegiis, conceſſionibus, gratiis, indulgentiis, immunitatibus, remiſſionibus, libertatibus, & indultis, ac Dominiis, Civitatibus, Caſtris, Terris, Villis, Oppidis, & locis, etiam commendatis, vel in Gubernium conceſſis, & quæ in feudum, emphyteuſim, vel alias a Romanis, vel aliis Eccleſiis, Monaſteriis, & locis Eccleſiaſticis, ac Sæcularibus Principibus, Dominiis, Potentatibus, etiam Regibus, & Imperatoribus, aut aliis privatis, vel publicis perſonis quomodolibet habent, tenent, aut poſſident, ceteriſque omnibus bonis, mobilibus, & immobilibus, juribus, & actiooibus, eis quomodolibet competentibus, privatos, dictaque bona feudalia, vel emphyteutica, & alia quæcumque ab aliis quomodolibet obtenta, ad directos dominos, ita ut de illis libere diſponere poſſint, reſpective devoluta, & eos qui Eccleſiaſtici fuerint, etiam ſi Religioſi exiſtant, Eccleſiis etiam Cathedralibus, & Metropolitanis, necnon Monaſteriis, & Prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, dignitatibus, perſonatibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, aliiſque beneficiis Eccleſiaſticis per eos quomodolibet obtentis privatos, & ad illa, ac alia in poſterum obtinenda inhabiles eſſe, ſimiliter decernimus, & declaramus; eoſque ſic reſpective privatos ad illa, & alia quæcumque ſimilia, ac dignitates, honores, adminiſtrationes, & officia, jura, ac feuda in poſterum obtinenda, auctoritate, & ſcientia, ac plenitudine ſimilibus inhabilitamos.

Subditoſque a juramento fidelitatis, & ſubjectione liberat. Et eiſdem mandat, ut ab obedientia omnino recedant.

§.10. Ipſiuſque Henrici Regis, ac regni omniumque aliorum Dominiorum, Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, Villarum, Fortalitiorum, Arcium, Oppidorum, & locorum ſuorum, etiam de facto obtentorum Magiſtratus, Judices, Caſtellanos, Cuſtodes, & Officiales quoſcumque, necnon Communitates, Univerſitates, Collegia, Feudatarios, Vaſſallos, ſubditos, cives, incolas, & habitatores etiam forenſes, dicto Regi de facto obedientes, tam ſæculares, quam ſi qui rationis alicujus temporalitatis ipſum Henricum Regem in ſuperiorem recogno-

cognoſcant etiam Eccleſiaſticos, a præfato Rege, ſeu ejus complicibus, ſautoribus, adhærentibus, couſultoribus, & ſequacibus ſupradictis deputatis, a juramento fidelitatis, jure vaſſallitico, & omni erga Regem, & alios prædictos ſubjectione abſolvimus, ac penitus liberamus. Eis nihilominus ſub excommunicationis pœoa mandantes, ut ab ejuſdem Henrici Regis, ſuorumque officialium, judicum, & magiſtratuum quorumcumque obedientia penitus, & omnino recedant, nec illos in ſuperiores recognoſcant, neque illorum mandatis obtemperent.

Henrico, & cōplicibus alias pœnas hic expreſſas imponit.

§.11. Et ut alii eorum exemplo perterriti, diſcant ab hujuſmodi exceſſibus abſtinere, eiſdem auctoritate, ſcientia, & plenitudine, volumus, ac decernimus, quod Henricus Rex, & complices, fautores, adhærentes, conſultores, ſequaces, & alii in præmiſſis culpabiles, poſtquam alias pœnas prædictas, ot præfertur, reſpective incurrerint, necnon præfati deſcendentes, ex tnoc infames exiſtant, & ad teſtimonium non admittantur, teſtamenta, & codicillos, aut alias diſpoſitiones, etiam inter vivos concedere, & facere non poſſint, & ad alicujus ſucceſſionem ex teſtamento, vel ab inteſtato, necnon ad juriſdictionem, ſeo judicandi poteſtatem, & ad Notariatus officium, omneſque actus legitimos quoſcumque (ita ut eorum proceſſus, ſive inſtrumenta atque alii actus quicumque, nullius ſint roboris, vel momenti) inhabiles exiſtant; & nulli ipſis, ſed ipſi aliis ſuper quocumque debito, & negotio, tam civili, quam criminali, de jnre reſpondere teneautur.

Chriſtifidelibus ſub pœnis hic expreſſis præcipit, ut inhaelum cōmercium evitent.

§.12. Et nihilominos omnes, & ſingulos Chriſtifideles ſub excommunicationis, & aliis iuſraſcriptis pœnis, monemus, ut monitos, excommunicatos, aggravatos, interdictos, privatos, maledictos, & damnatos prædictos evitent, & quantum iu eis eſt, ab aliis evitari faciant, nec cum eiſdem, ſeu præfati Regis Civitatum, Dominiorum, Terrarum, Caſtrorum, Comitatnum, Villarum, Fortalitiorum, Oppidorum, & locorum prædictorum Civibus, Incolis, vel habitatoribus, aut ſubditis, & vaſſallis, emendo, vendendo, permutando, aut quamcumque mercaturam, ſeu negotium exercendo, commercium, ſeu aliquam converſationem, ſeu communiouem habeant, aut vinum, granum, ſal, ſeu alia victualia, arma, pannos, merces, vel quaſvis alias mercantias, vel res per Mare in eorum Navibus, Triremibus, aut aliis navigiis, ſive per Terram cum Mulis, vel aliis animalibus deferre, aot conducere, ſeu deferri, aut conduci facere, vel delata per illos recipere, publice, vel occulte, aut talia facientibus auxilium, coofilium, vel favorem, publice, vel occnlte, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, per ſe, vel alium, ſeu alios quoquomodo præſtare præſumant. Quod ſi fecerint, ultra excommunicationis prædictæ, etiam nullitatis contractuum, quos inirent, necnon perditionis mercium, victualium, & bonorum omnium delatorum, quæ capientium ſiant, pœnas ſimiliter eo ipſo incurrant.

Prælatis quoque, & ceteris perſonis eccleſiaſticis mandat ſub pœnis hic cōtentis, quatenus de Regno Angliæ diſcedant, ut hic.

§.13. Ceterum quia convenire non videtur, ut cum his qui Eccleſiam contemnunt, dum præſertim ex eorum pertinacia ſpes corrigibilitatis non habetur, hi qui divinis obſequiis vacant, converſentur, qood etiam illos facere non poſſe dubitandum eſt, omnium & ſingularum Metropolitan., & aliarum Cathedralium, ceterarumque inferiorum Eccleſiarum, & Mouaſteriorum, domorum, & locorum Religioſorum, & piorum quorumcumque, etiam S. Auguſtini, S. Beuedicti, Cluniacen., Ciſtercien., Præmoſtraten., ac Prædicatorum, Minorum, Carmelitarum, aliorumque quorumcumque Ordinum, & Militiarum, etiam Hoſpitalis Hieroſolymitani, Prælatis, Abbatibus, Prioribus, Præceptoribus, Præpoſitis, Miniſtris, Cuſtodibus, Guardiauis, Conventibus, Monacis, & Canonicis, necnon Parochialinm Eccleſiarum Rectoribus, aliiſque quibuſcumque perſonis Eccleſiaſticis in regno, & dominiis prædictis commorantibus, ſub excommunicationis, ac privationis admioiſtrationum, & regiminum Mouaſteriorum, dignitatum, perſonatuum, adminiſtrationum, ac officiorum, Canonicatuumque, & Præbendarum, Parochialium Eccleſiarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumque quomodolibet qualificatorum, per eos quomodolibet obtentorum pœnis maudamus, quatenus infra quinque dies poſt omnes, & ſingulos terminos prædictos elapſos, de ipſis regno, & dominiis, dimiſſis tamen aliquibus Presbyteris in Eccleſiis, quarum curam habuerint, pro adminiſtrando baptiſmate parvulis, & in pœnitentia decedentibus, ac aliis Sacramentis Eccleſiaſticis, quæ tempore interdicti miniſtrari permittuntur, exeant, & diſcedant, neque ad regnum, & dominia prædicta revertantur, donec moniti, & excommunicati, aggravati, reggravati, privati, maledicti, & damnati prædicti monitionibus, & mandatis noſtris hojuſmodi obtemperaverint, & meruerint a cenſuris hujuſmodi abſolutionis Beneficium obtinere, ſeu interdictum in regno, & dominiis prædictis fuerit ſublatum.

Ducesque, & alios monet ſub pœnis ſupradictis, ut Henricum, & ejus complices de Regno expellere, & cetera procurent.

§.14. Præterea ſi præmiſſis non obſtantibus Henricus Rex, complices, ſautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces prædicti in eorum pertinacia perſeveraverint, nec conſcientiæ ſtimulus eos ad cor reduxerit, in eorum forte potentia, & armis confidentes, omnes, & ſingulos Duces, Marchiones, Comites, & alios quoſcumque tam Sæculares, quam Eccleſiaſticos, etiam forenſes, de facto dicto Henrico Regi obedientes, ſub ejuſdem excommunicationis, ac perditionis bonorum ſuorum (quæ, ut infra dicitur, ſimiliter capientium fiant) pœnis, requirimus, & monemus, quatenus omni mora, & excuſatione poſtpoſita, eos, & eorum ſingulos, ac ipſorum milites, & ſtipendiarios, tam equeſtres, quam pede-

Digitized by Google

pedeſtres, alioſque quoſcumque qui eis cum armis faverint, de Regno, & Dominiis prædictis, etiam vi armorum, ſi opus fuerit, expellant, ac quod Henricus Res, & ejus complices, fautores, adhærentes, conſultatores, & ſequaces mandatis noſtris nou obtemperantes prædicti de Civitatibus, Terris, Caſtris, Villis, Oppidis, Fortalitiis, aut aliis locis Regni, & Dominii prædictorum, ſe non intromittant, procurent; eis ſub omnibus, & ſingulis pœnis prædictis inhibentes, ne in favorem Henrici, ejuſque complicum, fautorum, adhærentium, conſultorum, & ſequacium, aliorumque monitorum prædictorum mandatis noſtris non obtemperantium, arma cujuſlibet geoeris offenſiva, & defenſiva, machinas quoque bellicas, ſeu tormenta (artellarias nuncupata) ſumant, aut teneant, ſeu illis utantur, aut armatos aliquos, præter conſuetam familiam parent, aut ab Henrico Rege complicibus, fautoribus, adhærentibus, conſultoribus, & ſequacibus, vel aliis in Regis ipſius favorem paratos, quomodolibet quavis occaſione, vel cauſa, per ſe, vel alium, ſeu alios publice, vel occulte, directe, vel indirecte teneant, vel receptent, aut dicto Henrico Regi, ſeu illius complicibus, fautoribus, adhærentibus, conſultoribus, & ſequacibus prædictis conſilium, auxilium, vel quomodolibet ex quavis cauſa, vel quovis quæſito colore, ſive ingenio, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, tacite vel expreſſe, per ſe, vel alium, ſeu alios præmiſſis, vel aliquo præmiſſorum præſtent, ſeu præſtari faciant quomodolibet.

Principum Chriſtianorũ confœderationes, & obligationes contractas cum Henrico nullas, & invalidas declarat.

§.15. Præterea ad dictum Henricum Regem facilius ad ſanitatem, & præfatæ Sedis obedientiam reducendum, omnes, & ſingulos Chriſtianos Principes, quacumque etiam Imperiali, & Regali dignitate fulgentes, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri (cujus cauſa agitur) hortamur, & in Domino requirimus, eis nihilominus, qui Imperatore, & Rege inferiores fuerint, quos propter excelleotiam dignitatis a cenſuris excipimus, ſub excommunicationis pœna mandantes, ne Henrico Regi ejuſque complicibus, fautoribus, adhærentibus, conſultoribus, & ſequacibus, vel eorum alicui per ſe, vel alium, ſeu alios; publice, vel occulte, directe, vel indirecte, tacite, vel expreſſe, etiam ſub prætextu confœderationum, aut obligationum quarumcumque etiam juramento, aut quavis alia firmitate roboratarum, & ſæpius geminatarum, a quibus quidem obligationibus, & juramentis omnibus, nos eos, & eorum ſingulos eiſdem auctoritate, & ſententia, ac plenitudine per præſentes abſolvimus, ipſaſque confœderationes, & obligationes tam factas, quam in poſterum faciendas, quas tamen (in quantum Henricus Rex & complices, fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces prædicti circa præmiſſa, vel eorum aliquod ſe directe, vel indirecte juvare poſſent) ſub eadem pœna fieri prohibemus, nullius roboris vel momenti nullaſque, irritas, caſſas, inanes, ac pro infectis habendas fore decernimus, & declaramus, & conſilium, auxilium, vel favorem quomodolibet præſtent; quinimmo ſi qui illis, aut eorum alicui ad præſens quomodolibet aſſiſtant, ab ipſis omnino, & cum effectu recedant. Quod ſi non fecerint, poſtquam præſentes publicatæ, & executioni demandatæ fuerint, & dicti termiui lapſi fuerint, omnes, & ſingulas Civitates, Terras, Oppida, Caſtra, Villas, & alia loca eis ſubjecta, ſimili Eccleſiaſtico iuterdicto ſupponimus; volentes ipſum iuterdictum donec ipſi Principes a conſilio, auxilio, & favore Henrico Regi, & complicibus, fautoribus, adhærentibus, conſultoribus, & ſequacibus prædictis præſtando, deſtiterint, perdurare.

Principibus, & aliis mandat, ut contra Henricum & complices arma capiant.

§.16. Inſuper tam Principes prædictos, quam quoſcumque alios, etiam ad ſtipendia quorumcumque Chriſtifidelium militantes, & alias quaſcumque perſonas, tam per mare, quam per terras, armigeros habentes, ſimiliter hortamur, & requirimus, & nihilominus eis in virtute ſanctæ obedientiæ mandantes, quatenus contra Henricum Regem, complices, fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces prædictos, dum in erroribus prædictis, ac adverſus Sedem prædictam rebellione permanſerint, armis inſurgant, eoſqne, & eorum ſingulos perſequantur, ac ad unitatem Eccleſiæ, & obedientiam dictæ Sedis redire cogant, & compellant; & tam eos, quam ipſorum ſubditos & vaſſallos, ac Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, Oppidorum, Villarum, & locorum ſuorum incolas, & habitatores, aliaſque omnes, & ſingulas perſonas ſupradictis mandatis noſtris, ut præfertur, non obtemperantes, & quæ præfatum Heoricum Regem, poſtquam cenſuras, & pœnas prædictas incurrerit, in dominnm quomodolibet, etiam de facto recognoverint, vel ei quovis modo obtemperare præſumpſerint, aut qui eum, ac complices, fantores, adhærentes, conſultores, ſequaces, ac alios non obtemperantes prædictos, ex Regno, & Domioiis prædictis, ut præfertur, expellere noluerint, ubicumque eos invenerint, eorumque bona, mobilia, & immobilia mercantias, pecunias, navigia, eredita, res, & animalia, etiam extra territorium dicti Henrici Regis ubilibet conſiſtentia, capiant.

Infideles, & inobedientes capientiũ ſervos, & eorumdem bona occupantium fieri decernit.

§.17. Nos enim eis bona, mercantias, pecunias, navigia, res, & animalia prædicta ſic capta, in proprios eorum uſus convertendi eiſdem auctoritate, ſcientia, & poteſtatis plenitudine plenariam licentiam, facultatem; & auctoritatem concedimus, illa omnia ad eoſdem capientes plenarie pertinere, & ſpectare, & perſonas ex Regno & Dominiis prædictis originem trahentes, ſeu in illis domicilium habentes, aut quomodolibet habitantes, mandatis noſtris prædictis non obtemperantes, ubicumque eos capi contigerit, capientium ſervos fieri decerneotes, præſenteſque literas quoad hoc ad omnes alios cujuſcumque dignitatis, gradus, ſtatus, ordiois, vel conditionis fuerint, qui ipſi Heurico Regi, vel ejus complicibus, fautoribus, adhærentibus, conſultoribus,

Digitized by Google

ribus, & ſequacibus, aut aliis mnoitionibus, & mandatis noſtris hujuſmodi quoad commercium non obtemperantibus, vel eorum alicui victualia, arma, vel pecunias ſubminiſtrare, aut cum eis commercium habere, ſeu auxilium, conſiliom, vel favnrem, per ſe, vel alium, ſeu alios, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, qunvis modn contra tenorem præſentium præſtare præſumpſerint, extendentes.

Prælatis, & aliis mandat ſub pœnis de quibus hic, ut in eorum Ecclesiis Henricum, & complices, qui ſupradictas pœnas, & cenſuras incurrerint, excommunicatos publice enuncient & evitari faciant.

§.18. Et ut præmiſſa facilius iis, quos concernunt, innoteſcant, univerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Patriarchalium, Metropolitan., & aliarum Cathedraliom, & Collegiatarum Eccleſiarum Prælatis, Capitulis, aliiſque perſonis Eccleſiaſticis ſæcularibus, ac quorumvis Ordinum Regularibus, necnon omnibus, & ſingulis, etiam Mendicantium Ordinum profeſſoribus, exemptis, & non exemptis, ubilibet conſtitutis, per eaſdem præſentes ſub excommuoicationis, & privationis Eccleſiarum, Monaſteriorum, ac aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, graduum quoque, & officiorum, necnon privilegiorum, & indultorum quorumcumque, etiam a Sede prædicta quomodolibet emanatorum pœnis ipſo facto incurrendis, præcipimus, & mandamus, quatenus ipſi, ac eorum ſinguli, ſi, & poſtquam vigore præſentium deſuper requiſiti fuerint, infra tres dies immediate ſequentes præfatum Henricum Regem, omneſque alios, & ſingulos, qui ſupradictas cenſuras. & pœnas incurrerint, in eorum Eccleſiis Dominicis, & aliis feſtivis diebus, dum major inibi populi multitudo ad divina convenerit, cum Crucis vexillo, pulſatis campanis, & accenſis, ac demum extinctis, & in terram projectis, & conculcatis candelis, & aliis in ſimilibus ſervari ſolitis ceremoniis ſervatis, excommunicatos publice nunciari, ac ab omnibus arctius evitari faciant, & mandent, necnon ſub ſupradictis cenſuris, & pœnis, præſentes literas, vel earum tranſumptum, ſub forma infraſcipta confectum, infra terminum trium dierum, poſtquam, ut præfertur, requiſiti fuerint, in Eccleſiis, Monaſteriis, Conventibus, & aliis eorum locis, publicari, & affigi faciant.

Publicationi iſtius Conſtitutionis impedientibus eaſdem pœnas imponit.

§.19. Volentes, omnes, & ſingulos cujuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, præeminentiæ, dignitatis, aut excellentiæ fuerint, qui quominus præſentes literæ, vel earum tranſumpta, copiæ, ſeu exemplaria, in ſuis Civitatibus, Terris, Caſtris, Oppidis, Villis, & Locis, affigi, ac publicari poſſint, per ſe, vel alium, ſeu alios, publice, vel occulte, directe, vel indirecte impediverint, eaſdem cenſuras, & pœnas ipſo facto incurrere. Et cum fraus, & dolus nemini debeant patrocinari, ne quiſquam ex his, qui alicui regimini, & adminiſtrationi deputati ſunt infra tempus ſui regiminis, ſeu adminiſtrationis, prædictas ſententias, cenſuras, & pœnas ſuſtineat, quaſi poſt dictum tempus ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis amplius ligatus non exiſtat, quemcumque, qui dum in regimine, & adminiſtratione exiſtens monitioni, & mandato noſtris, quoad præmiſſa, vel aliquid eorum obtemperare noluerit, etiam depoſito regimine, & adminiſtratione hujuſmodi, niſi paruerit, eiſdem cenſuris, & pœnis ſubjacere decernimus.

Publicari mandat hanc Conſtitutionem in locis hic expreſſis.
Sed hæc forma immutata eſt, ut hic in fine.

§.20. Et ne Henricus Rex, ejuſque complices, & fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces, aliique, quos præmiſſa concernunt, ignorantiam earumdem præſentium literarum, & in eis contentorum prætendere valeant, literas ipſas (in quibus omnes, & ſingulos, tam juris, quam facti, etiam ſolemnitatum, & proceſſuum, citationumque omiſſarum defectus, etiamſi tales ſint, de quibus ſpecialis, & expreſſa mentio facienda eſſet, propter notorietatem facti, auctoritate, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ſupplemus) in Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Cancellariæ Apoſtolicæ de Urbe, & in partibus in Collegiatæ Beatæ Mariæ Brugen. Tornacen., & Parochialis de Dunkerxe Oppidorum Morinenſis Diœceſis, Eccleſiarum valvis affigi, & publicari mandamus, decernentes, quod earumdem literarum publicatio ſic facta, Henricum Regem, ejuſque complices, fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces, omneſque alios, & ſingulos, quos literæ ipſæ quomodolibet concernunt, perinde eos arctent, ac ſi literæ ipſæ eis perſonaliter lectæ, & intimatæ fuiſſent, cum non ſit veriſimile, quod ea, quæ tam patenter fiunt, debeant apud eos incognita remanere.

Tranſumptis credi jubet. Sanctionē pœnalē apponit. D. P. An.I. die 30. Aug.

§.21. Ceterum quia difficile foret &c.

§.22. Nulli ergo omnino hominum &c.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, 3. Kalendas Septembris Pontificatus noſtri Anno I.

Sequitur executio dictæ Bullæ, & tandem ejus revocatio, & executio.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUM Redemptor noſter ideo illum, qui ipſum negaverat, Petrum videlicet, univerſæ Eccleſiæ præficere voluerit, ut in ſua culpa diſceret aliis eſſe miſerendom, non immerito Romanus Pontifex, qui ipſius Petri in dignitate ſucceſſor exiſtit, debet etiam in officio exercendæ miſericordiæ ipſius eſſe ſucceſſor. Sed cum in eum dirigitur miſericordia, qui ex hoc fit inſolentior, & obſtinatior, alioſque ſecum trahit in perditionem, debet ipſe Romanus Pontifex poſtpoſita in eum miſericordia omnem ſeveritatem adhibere, quo membrum illud putridum ita a corpore ſeparetur, ut reliqua membra abſque metu contaginis ſalva remaneant, præſertim cum pluribus curis adhibitis, & multo tempore in hoc conſumpto morbum quotidie magis invaleſcere, ipſa experientia comprobat.

§.1. Alias

Refertur Cōſtitutio præcedens.

§.1. Alias cum Nobis relatum fuiſſet, quod Henricus Angliæ Rex, præter ea, quæ Matrimonium de facto, & contra prohibitionem Eccleſiæ temerarie contractum, concernebant, quaſdam leges, ſeu Generales Conſtitutiones ſubditos ſuos ad hæreſim, & ſchiſma trahentes ediderat, & bonæ memoriæ Joannis Tit. S. Vitalis Presbyterum Cardinalem Roſſen. publice damnari, & capite puniri, ac alios quamplures Prælatos, necnon alias perſonas Eccleſiaſticas hæreſi, & ſchiſmati hujuſmodi adhærere nolentes carceribus mancipari fecerat; Nos licet illi, qui talia Nobis retulerant tales eſſent, ut nullo modo de veritate ſuorum dictorum ambigendum eſſet, cupientes tamen reſpectu ipſius Henrici Regis, quem antequam in has inſanias incideret, peculiari quadam caritate proſequebamur, prædicta falſa reperiri, de eis informationem ulteriorem habere procuravimus, & invenientes clamorem ad Nos delatum verum eſſe, ne noſtro officio deeſſemus, contra eum procedere decrevimus, juxta formam quarumdam literarum noſtrarum, quarum tenor ſequitur; Et eſt talis &c. *Omittitur inſertio, quia Bulla ipſa eſt quæ præcedit.*

Superſeſſoria per annos tres.

§.2. Dum autem poſtea ad dictarum literarum executionem deveniendum eſſe ſtatuiſſemus, cum Nobis per nonnullos Principes, & alias inſignes perſonas perſuaderetur, ut ab executione hujuſmodi per aliquantum tempus ſuperſederemus, ſpe Nobis data, quod interim ipſe Henricus Rex ad cor rediret, & reſipiſceret, Nos qui, ut hominum natura fert, facile credebamus, quod deſiderabamus, dictam executionem ſuſpendimus, ſperantes (ut ſpes Nobis data erat) ex ipſa ſuſpenſione, correctionem, & reſipiſcentiam, non autem pertinaciam, & obſtinationem, ac majorem delirationem, ut rei effectus edocuit, proventuram.

Henrici magis improba, & ſæva protervia.

Hunc S. Tho. canonizavit Alex. III. ut ſup. in Conſt. LXVI. Redolet Tom II. fol. 424.

§.3. Cum itaque reſipiſcentia, & correctio hujuſmodi quam tribus fere annis expectavimus non ſolum poſtea ſequuta non ſit, ſed ipſe Henricus Rex quotidie magis ſe in ſua feritate, ac temeritate confirmans, in nova etiam ſcelera proruperit, quippe cum non contentus vivorum Prælatorum, & Sacerdotum crudeliſſima trucidatione, etiam in mortuos, & eos quidem, quos in Sanctorum numerum relatos, univerſalis Eccleſia pluribus ſæculis venerata eſt, feritatem exercere non expavit. Divi enim Thomæ Cantuarien. Archiepiſcopi, cujus Oſſa, quæ in dicto Regno Angliæ potiſſimum ob innumera ab Omnipotenti Deo illic perpetrata miracula, ſumma cum veneratione in arca aurea in Civitate Cantuarien. ſervabantur, poſtquam ipſum Divum Thomam, ad majorem religionis contemptum, in judicium vocari, & tamquam contumacem damnari, ac proditorem declarari fecerat, exhumari, & comburi, ac cineres in ventum ſpargi juſſit, omnem plane cunctarum gentium crudelitatem ſuperans, cum ne in bello quidem hoſtes victores ſævire in mortuorum cadavera ſoliti ſint, ad hæc, omnia ex diverſorum Regum, etiam Anglorum, & aliorum Principum liberalitate donaria, ipſi arcæ appenſa, quæ multa, & maximi pretii erant ſibi uſurpavit, nec putans ex hoc ſatis injuriæ religioni intuliſſe, Monaſterium Divo illi Auguſtino, a quo Chriſtianam fidem Angli acceperunt, in dicta Civitate dicatum, omnibus theſauris, qui etiam multis, & magni erant, ſpoliavit, & ſicut ſe in belluam transmutavit, ita etiam belluas quaſi ſocias ſuas honorare voluit, feras videlicet in dicto Monaſterio, expulſis Monacis, intromittendo, genus quidem ſceleris, non modo Chriſtifidelibus, ſed etiam Turcis inauditum, & abominandum.

Juſſio publicandi hanc Bullam revocatione præfata d. ſuſpenſionis.

§.4. Cum itaque morbus iſte a nullo quantumvis peritiſſimo Medico alia cura ſanari poſſit, quam putridi membri abſciſſione, nec valeret cura hujuſmodi, abſque eo, quod Nos apud Deum cauſam hanc noſtram efficiamus, ulterius retardari, ad dictarum literarum (quas ad hoc, ut Henricus Rex, ejuſque complices, fautores, adhærentes, conſultores, & ſequaces, etiam ſuper exceſſibus per eum noviſſime, ut præfertur, perpetratis, intra terminum eis, quoad alia, per alias noſtras literas prædictas reſpective præfixas, ſe excuſare, alias pœnas ipſis literis contentas incurrant, extendimus, & ampliamus) publicationem, & deinde, Deo duce, ad executionem procedere omnino ſtatuimus. Et quia a fide dignis accepimus, quod ſi ipſarum, & præſentium literarum publicatio Diepe Rothomagen., vel Boloniæ Ambianen. Diœc. Oppidis in Franciæ, aut Civitate S. Andreæ, ſeu in Oppido Caliſtren. Sancti Andreæ Diœc. in Scotiæ Regnis, vel in Thuamen., & Artiferten. Civitatibus, vel Diœceſibus Dominii Iberniæ fiat, non ſolum tam facile, ut ſi in locis in dictis literis expreſſis fieret, ſed facilius ipſarum literarum tenor, ad Henrici, & aliorum, quos concernunt, præſertim Anglorum notitiam deveniret. Nos volentes in hoc opportune providere, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine prædictis decernimus, quod publicatio literarum ſuperius inſertarum, quarum inſertioni ſuperius factæ, ac ipſis originalibus quoad validitatem publicationis, ſeu executionis præſentium, fidem adhiberi volumus, in duobus ex locis præſentibus literis expreſſis alias juxta ſuprainſertarum, & præſentium literarum tenorem facta, etiam ſi in locis extra Romanam Curiam in dictis præinſertis literis ſpecificatis, hujuſmodi publicatio non fiat, perinde Henricum Regem, & alios, quos concernunt præſertim Anglos afficiat, ac ſi Henrico Regi, & aliis prædictis, præſertim Anglis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Fides tranſumptorum.

§.5. Quodque præſentium tranſumptis, juxta modum in præinſertis literis expreſſum factis, tam in judicio, quam extra, eadem fides adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Derogatio contrariorum.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ in dictis literis voluimus

non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sanctio pœnalis.

§.7. Nulli ergo &c.

D. P. An. V. die 17. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingenteſimo trigeſimooctavo, decimoſeato Kal. Januarii, Pontificatus noſtri Anno V.

VIII.

Approbatio, & publicatio abſolutionis Clementis VII. de Hæreticis, & Infidelibus Regni Portugalliæ, & Algarbii ad fidem converſis. Et confirmatio indultorum eis conceſſorum, & eatenſio eorumdem.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

ILlius vices in terris gerentes, qui non vult mortem traſgreſſorum, ſed potius converſionem, tranſgreſſoribus bujuſmodi januam pietatis, & miſericordiæ libenter aperimus.

Clemens VII (cujus Conſt. hic non habes) accepit hæreſes in partibus Portugalliæ, & Algarbiorum extare, ac ideo contra eos Inquiſitorem deputavit.

§.1. Dudum ſiqnidem, poſtquam per fel. record. Clementem PP. VII. Prædeceſſorem noſtrum, aecepto quod in pleriſque partibus Regni Portugalliæ, & Dominiis cariſſimi io Chriſto filii noſtri Joannis Portugalliæ, & Algarbiorum Regis illuſtris, nonoullis ex Hæbraica perſidia ad Chriſti fidem converſi, Chriſtiani novi nuncupati, ad ritum Judæorum, a quo diſceſſerant, redire & alii qui Hæbraicam ſectam numquam profeſſi erant, ſed Chriſtianis parentibus procreati, ritum eumdem obſervare, & alii Lutheranam, & alias depravatas hæreſes, & errores ſequi, ac ſortilegia hæreſim maniſeſte ſapientia, inſtigante humani generis inimico, committere noo verebantur, in graviſſimam Dei offenſam, & orthodoxæ fidei ſcandalum, dictus Prædeceſſor dilectum filium Didacum de Silva Ordinis Fratrum Minimorum Sancti Franciſci de Paula profeſſorem, in ſuum, & Apoſtolicæ Sedis Commiſſarium, ac ſuper præmiſſis Inquiſitorem io Regno, & Dominiis prædictis, cum plena facultate contra de bujuſmodi criminibus reos, aut ſuſpectos ioquirendi, eoſque carcerandi, puniendi, & corrigendi, per quaſdam conſtituerat, & deputaverat.

Poſtea ejus facultatem ad beneplacitum ſuſpendit.

§.2. Et deiode ex certis rationabilibus cauſis prædictas, & quaſcumque alias literas ſuas, ac per illas cateuus eidem Didaco, & quibuſvis aliis etiam locorum Ordioariis ſuper præmiſſis conceſſas facultates, & commiſſiones per alias ad ſuum beneplacitum ſuſpenderat, ac venerabili fratri Marco Epiſcopo Senogalien. noſtro, tunc ſuo, & dictæ Sedis apud dictum Regem Nuncio inter alia in mandatis dederat, nt Didaco, & Ordinariis prædictis, ac aliis Inquiſitoribus in partibus illis exiſtentibus, poſteriores literas prædictas intimaret, & ſuſpenſionem bujuſmodi inviolabiliter obſervari faceret.

Poſtea per alias ejus literas (quas hic non habes) ad fidem converſos ante terminum hic expreſſum abſolvit, & pœnas condonavit, & remiſit.

§.3. Ac poſtmodum per eumdem Prædeceſſorem, etiam accepto, quod nonnulli ex ſuſpectis de criminibus prædictis a quadraginta annis vel circa, ex Judaiſmo, & Mahometica, & aliis Sectis, quibus tunc obcæcati erant, ad fidem Chriſti, & illius ſacrum Baptiſma ſuſcipiendum coacti fuerant, alii vero licet ſponte ſua converſi, ſeu de parentibus Chriſtianis procreati fuiſſent, tamen ob prædictorum iodiſcreta commercia, vel alias diabolica inſtigatione perſuaſi, etiam in prædictis, & alias diverſas hæreſes, & errores eodem inſtigante inimico lapſi fuerant, aliaque quamplurima crimina commiſerant, & in dies committebant, idem Prædeceſſor, Motu proprio, & ex certa ſcieotia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, per alias ſuas ſub plumbo literas, omnes, & ſingulos utriuſque ſexus, tam noviter cooverſos, quam alios quoſcumque de præmiſſis culpabiles, aut ſuſpectos ex dictis regnis, & domioiis oriundos, ac in eis degentes forenſes, & alienigenas undecumque veniſſent, qui tempore publicationis ipſarum poſteriorum literarum per eumdem Marcum Epiſcopum, & Nuocium, vel ab eo deputandos, in ſingulis Civitatibus, & Diœceſibus regnorum, & dominiorum hujuſmodi faciendæ, in illis domicilium, vel habitationem haboiſſent, ac etiam illorum filios, nepotes, & deſcendentes, tam tunc præſentes, quam abſentes, ſe qui ab eiſdem regnis, & dominiis alias receſſiſſent, etiam ſi exules, & banniti forent, qui eiſdem Marco Epiſcopo, & Nuncio, vel alicui alteri ea Sacerdotibus, & Confeſſoribus videlicet in regnis & dominiis prædictis infra tres a die ejuſdem publicationis, abſentes vero ab eis infra quatuor, ſeu plures aut pauciores, qui arbitrio dicti Marci Epiſcopi, & Nuncii viderentur eſſe neceſſarii, a die earumdem poſteriorum literarum per eos habendæ uotitiæ computandos menſes, prædicta, & alia quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſua crimina, exceſſus, delicta, & peccata confeſſi forent, ac quorum nomina, & cognomina in aliquo libro, vel memoriali per eoſdem Confeſſores deſcripta forent, etiam ſi illi Eccleſiaſtici ſæculares, aut quorumvis Ordinum regnlares, Militiarum milites, ac in quibuſvis gradibus, dignitatibus, & ordinibus conſtituti, & tam illi, quam alii laici, & utriuſque ſexus perſonæ cujuſvis ſtatus, & ordinis exiſterent, etiam ſi illi eatenus, & in futurum dictis meoſibus durantibus io regnis, & dominiis prædictis, vel extra illi tamquam hæretici ſententialiter condemnati, & ot tales ipſi, & illorum bona publicata, ant pro talibus accuſati, inquiſiti, publice, vel occulte diffamati, & ut tales habiti reconciliati, & contra eos ſententiæ deſuper latæ, & executæ, vel illi propterea carcerati extitiſſent, ab omnibus, & ſingulis per eos eatenus perpetratis, etiam hæreſes, & ab eadem fide apoſtaſias, blaſphemias, & alios quoſcumque, etiam maximos errores ſapientibus, etiam quantumcomque gravibus, & qualificatis peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis, etiam ſub generali expreſſioue de jure, vel alias

nou

non venientibus, & ſpecialem notam requirentibus, necnon excommunicationum, ſuſpenſionum, interdictorum, & aliis Eccleſiaſticis, & temporalibus, corporalibus, etiam capitalibus ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure, vel ab homine, etiam a prælatis, & qui pro tempore forent, Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis hujuſmodi Præmiſſorum, & alia occaſione, vel cauſa latis, & promulgatis, etiam ſi in illis ab eiſdem quadraginta, & ulterius annis inſorduiſſent, ac illorum abſolutio eidem Prædeceſſori, & pro tempore exiſtenti Romano Pontifici, & eidem Sedi, etiam juxta illarum, quæ in die Cœnæ Domini legi conſueverant, & aliarum literarum, & proceſſuum Apoſtolicorum tenorem, & alias quomodolibet reſervata exiſteret, quorum omnium qualitates, quantitates, circumſtantias, etiam haberi voluit pro expreſſis, a pravitatis videlicet hæreticæ hujuſmodi in utroque foro civili, criminali, & contentioſo, conſcientiæ, & animæ penitus, & plenarie, a reliquis vero criminibus pravitatem hujuſmodi non ſapientibus in foro conſcientiæ dumtaxat, ex tunc prout ex ea die, & e contra, prævia quoad forum conſcientiæ, cordis contritione, & oris confeſſione, auctoritate Apoſtolica abſolvit, ac eoſdem carceratos, vel alias detentos, & exules etiam a carceribus, exiliis, & bannis, quibus occaſione criminum hæreſis, & apoſtaſiæ, ac blaſphemiæ hujuſmodi detenti, & condemnati exiſtebant, relaxavit, & liberavit, ac relaxari, & liberari mandavit. Et tam illis, quam aliis alia occaſione, vel cauſa detentis, vel exulibus, donec ab eis, a quibus detinebantur, relaxarentur, & ab eis, ad quod id ſpectaret, ſalvus conductus, & aliæ neceſſariæ ſecuritates eis concederentur, dicti menſes currere non inciperent, dummodo ipſi a die notitiæ poſteriorum literarum, in aliquam hæreſim cecidiſſe, vel in veteri errore perſtitiſſe non convincerentur, conceſſit.

Illoſque, & eorum ſucceſſores ad dignitates habilitavit, & indultis Chriſtianorum uti poſſe decrevit.

§.4. Necnon, cum eis, tam præſentibus, quam abſentibus, ac etiam cum Clericis, & aliis Sæcolaribus, & quorumvis Ordinom Regularibus, Eccleſiaſticis perſonis, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica Sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam ſi ſæcularia, Canonicatus, & Præbendas, dignitates etiam majores poſt Pontificales, & principales, ac Conventuales, perſonatus, admioiſtrationes, & officia, etiam curata, & electiva in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis Eccleſiis, regularia vero beneficia hujuſmodi Monaſteria, etiam dignitates Conventuales, præceptoriæ etiam curatæ, & electivæ, & alias cujuſcumque qualitatis eſſent obtinentibus, etiamſi Archiepiſcopali, Epiſcopali, Abbatiali, Magiſtrali, & alia quacumque dignitate præfulgerent, ſuper irregularitate per eos præmiſſorum hæreſis, & apoſtaſiæ, & blaſphemiæ criminum occaſione, vel cauſa, ac etiam quia ſic ligati Miſſas, & alia Divina Officia forſan non tamen in contemptum clavium, celebraſſent, aut alias illis ſe immiſcuiſſent, contracta, & cum iis, qui promoti non erant, ut ad omnes, etiam ſacros, & Presbyteratus ordines promoveri, & in illis, tam illi, quam qui tunc, etiam poſt dicta crimina perpetrata, & abſolutionem hujuſmodi promoti erant, etiam in Altaris miniſterio miniſtrare, ac beneficia Eccleſiaſtica, etiam, ut præmittitur, & alias qualitercumque qualificata, eis canonice conferenda recipere, illaque, & alia per eos tunc obtenta retinere, ac etiam, tam ipſi Eccleſiaſtici, & Regulares, ac milites, quam laici, ac mulieres, eorumque filii, nepotes, & deſcendentes, ad gradus, honores, ordines, officia, & alia aſſumi, illaque ſuſcipere, & exercere, ac illis, & aliis ſimilibus, & diſſimilibus jam ſuſceptis uti, necnon veſtes ſericeas, & panni cujuſcumque, etiam rubei coloris, ac aurum, argentum, gemmas, & alia jocalia, necnon enſem, & arma eorum ſtatui condecentia deferre, ſuper equos, & mulas equitare, ac aliis omnibus, & ſingulis privilegiis, exemptionibus, favoribus, gratiis, immunitatibus, libertatibus, & conceſſionibus, quibus alii Chriſtifideles, eorumque filii, & nepotes, ac ab eis deſcendentes utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valerent in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi ipſi, eorumque avi, proavi, parentes, & alii genitores veri Chriſtiani fuiſſent, & numqoam a fide deviaſſent, diſpenſavit, eiſque pariter indulſit. Necnon omnem inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſive notam circa eos præmiſſorum occaſione, tam ex propriis, quam illorum parentum, conſanguineorum, & affinium culpis, & ſententiis, eorumque executionibus, & alias quomodolibet inſurgentibus, ab eis penitus, & omnino abolevit.

Confiſcationes bonorum Fiſco non incorporatorú, & proceſſus, & ſententias contra eos latas delevit.

§.5. Ac confiſcationes bonorum, ſiquæ eatenus factæ fuerant, quorum tamen poſſeſſio pro eodem Fiſco apprehenſa non fuerat, necnon proceſſus contra eos formatos, ſententiaſque latas, ac dictis menſibus durantibus formatas, & ferendas, necnon informationes, & alia quæcumque acta, & geſta, ordinaria, & extraordinaria, in judicio, & extra contra eos eatenus facta, ac ex tunc prout ex ea die, & e contra, eiſdem menſibus durantibus facienda, quorum omnium teoores, ſtatus, & merita ſimiliter haberi voluit pro expreſſis, caſſavit, irritavit, abolevit, & aonullavit, ac caſſata, irrita, delata, & annullata fore decrevit, ipſaque bona ſic confiſcata, & confiſcanda, eis a quibus ablata fuerant, ſi eidem Fiſco incorporata non eſſent, remiſit, donavit, & reſtituit, illoſque, & illa in priſtinum, & eum, in quo ante præmiſſa, & tempore, quo baptizati fuerant, erant, ſtatum reſtituit, repoſuit, & plenarie reintegravit.

Habentes fidem a Confeſſoribus, vel in eorum li-

§.6. Necnon ſtatuit, & ordinavit, quod omnes, & ſinguli Confeſſores prædicti quibuſvis eis durantibus menſibus ſupradictis,

con-

bros annotatos, ſecuros eſſe declaravit.

confeſſis etiam de dictis criminibus, non culpabilibus neque ſuſpectis in dicto libro deſcribendis, ſi id petiiſſent, pro illorum ſuper præmiſſis tutiori cautela aliquam cedulam, vel ſcripturam authenticam manu propria ſubſcriptam, vel ipſius Nuncii ſigillo munitam, in teſtimonium præmiſſorum gratis, & abſque alia exactione concedere poſſent, & deberent, qua perpetuis futuris temporibus per eos exhibita, vel oſtenſa illam habentes, vel etiam abſque illa in dicto libro deſcripti, & annotati, tuti, & ſecuri permanerent, & de prædictis criminibus hæreſim, apoſtaſiam, & blaſphemiam ſapientibus, per ipſos culpabiles, vel ſuſpectos perpetratis uſque ad diem datæ ejuſdem cedulæ, vel teſtimonii, ſeu in eodem libro annotationis, & deſcriptionis nullatenus inquiri poſſent, ac quod præmiſſorum occaſione ipſis deſcribendis, vel ſuas cedulas prædictas habituris, & illorum filiis, & deſcendentibus in nullo præjudicari, nec præjudicium afferri, nec reconciliati cenſeri, etiam ex eo quod dictorum delictorum, ſeu aliquorum ex eis veniam petiiſſent, vel ab eis abſoluti fuiſſent; nec etiam ſi forſan in aliquem prædictorum errorem in poſterum reincidiſſent, vel alias quomodolibet deprehenſi extitiſſent, relapſi viderentur, neque aliquod judicium, etiam minimum contra eos oriri, allegari, vel deduci poſſe in judicio, vel extra, indulgentia, remiſſio, & alia in damnum, injuriam, vel aliud incommodum illorum retorqueri nequirent.

Condemnatos de hæreſi publice illas abjurare debere decrevit.

§.7. Quodque ſi aliqui jam eſſent condemnati de criminibus hæreſis hujuſmodi, vel eorum crimina jam eſſent in judicio omnibus notorie probata, ipſi ſecundum Eccleſiaſtica ſtatuta errores ſuos abjurare, illiſque publice renuntiare deberent. Quibus abjuratis, & renunciatis idem Nuncius ejus arbitrio pœnitentias eis injungendas, vel injunctas: non tamen in alias publicas ſed ſecretas pœnitentias commutare, ac reconciliatis, quibus aliqua publica pœnitentia per quoſcumque Judices, & Inquiſitores fuiſſet injuncta, etiam illam veluti ipſi Inquiſitores etiam commutare potuiſſent, vel conſueviſſent in alia pietatis opera commutare, & cum illis diſpenſare valeret. Ac quod ſi ex ſupradictis condemnatis, vel inquiſitis, accuſatis, aut reconciliatis, ſeu relapſis fuiſſent aliqui, qui ſe contra inſtantiam gravatos eſſe aſſererent, ac propterea cuperent, ut iterum eorum cauſæ audirentur, liceret eis ad dictum Nuncium recurrere, & perſonaliter coram eo comparere, & ſe ipſos in eo ſtatu, in quo tunc eſſe reperirentur, de integro defendere, ſic tamen quod, ſi iterum in defenſione ſua ipſos ſuccumbere contigeret, tunc tamquam ob cauſam delictorum hujuſmodi relapſi legitima pœna punirentur, ceteri vero ſecretam pœnitentiam ſuſciperent, quæ loco legitimæ, & canonicæ pœnæ, quam pati debuiſſent, ipſius Nuncii arbitrio ipſis imponeretur. Et nihilominus ii, qui relapſi non eſſent, dictis literis, & illarum effectu gauderent.

Condemnatis ſentientibus ſe gravatos, ad Nuncium recurſum conceſſit.

§.8. Ac quod dicti condemnati, aut inquiſiti, accuſati, vel reconciliati ſi iterum in hæreſis crimen relabi eos contingeret, pro relapſis puniri poſſent, habita tamen diligenti deliberatione, quod ſi ex ipſis aliqui eſſent, qui ſe violenter ad fidei ſacramentum ſuſcipiendum pertractos eſſe docerent, illis non ita imputentur culpæ, ut in poſterum relapſorum pœna tenerentur.

Relapſos debitis pœnis puniri juſſit.

§.9. Quodque ii qui publice de crimine hæreſis diffamati, non tamen convicti, ſeu accuſati eſſent, quorum perfidia ex publica voce, & fama ad aures ipſius Nuncii perveniret, proprio juramento, & duobus, vel tribus teſtibus compurgatoribus fide dignis per eumdem diffamatum eligendis ſeipſos ſecrete, & extrajudicialiter coram Nuncio, vel ab eo deputandis prædictis, ſeu eorum aliquo purgare, ſeu crimina hujuſmodi, de quibus diffamati eſſent, ſua ſponte, & cum juramento ſecrete, ac etiam extrajudicialiter coram eorum Nuncio, ſeu deputato aliquo in præſentia duorum teſtium, vel proprii ſacerdotis loco eorum abjurare poſſent.

Diffamatos coram Nuncio abjurare, ſeu ſe purgare poſſe mandavit.

§.10. Qui omnes accuſati, inquiſiti, condemnati, reconciliati, & publice diffamati, modo, & forma præmiſſis, ceteri vero præmiſſa tantum confeſſione, & abſque aliqua publica pœnitentia eis injungenda, plenariam, & totalem veniam, & alia ſupradicta conſequi, & obtinere, ipſeque Nuncius, & omnia, & ſingula ſupradicta, & quæcumque alia, quæ alii Inquiſitores, Commiſſarii quicumque per quaſcumque prædicti Prædeceſſoris, & dictæ Sedis literas, ac etiam de jure, vel conſuetudine facere, gerere, & exercere poſſent, facere, gerere, & exercere libere, & licite valeant. Ac quod ſi aliqui ex prædictis omnibus tam noviter converſis, quam aliis, præſentibus, & abſentibus reperirentur, qui hujuſmodi gratiam modis præmiſſis durantibus dictis menſibus ſuſcipere nollent, lapſis eiſdem menſibus, gratiis per dictas poſteriores literas conceſſis, nullo modo gaudere poſſent. Qui tamen ad ſui excuſationem aliquid afferre vellent, benigne, & ſecundum Chriſtianam manſuetudinem audirentur, & eorum jura, & defenſiones ad eumdem Prædeceſſorem per dictum Nuncium ſub ſuo ſigillo clauſa mitterentur.

Contra noviter Converſos & eorum filios, & deſcendentes, quorum excuſationes ad ipſum Pontificem tranſmiſſæ erant, ſuperſederi præcipit.

§.11. Quodque contra noviter converſos, ac filios, & deſcendentes eorum confeſſos, quorum tamen excuſationes per Nuncium, aut deputatos præfatos, ſive eorum aliquem receptæ, & ad dictum Prædeceſſorem tranſmiſſæ eſſent, in negotio inquiſitionis, vel viſitationis ordinariæ, vel extraordinariæ ſuper criminibus prædictis juxta formam literarum prædictarum uſque ad annum a die ipſarum publicationis, etiam ſuperſederetur, quia interim dictus Prædeceſſor, tam ſuper eodem negotio, quam etiam circa illorum futuram vitam opportune providere intendebat.

Inhibuitque omnibus Prælatis ne de cetero moleſtarent eos, qui gratias ſuper delictis eorum obtinuerant.

§.12. Diſtrictius inhibens omnibus, & ſingulis etiam Judicibus Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, ac Prælatis, Inquiſitoribus, Ordinariis, ſeu Delegatis quacumque auctoritate, poteſtate, & dignitate, etiam Ponti-

Digitized by Google

Pontificali, Archiepiſcopali, Primatiali, & Patriarchali, ac ſtatu, gradu, conditione, & præeminentia, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac tali qualitate, de qua expreſſa mentio fieri deberet, pollentibus, a præfato Prædeceſſore, ſeu Sede prædicta, etiam ad iſtantiam ejuſdem Regis deputatis, ſub excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti ſententiis, ac beneficiorum, & officiorum per eos obtentorum privationis pœnis, ne aliquos de præmiſſis hæreſi, apoſtaſia, blaſpemia culpabiles, aut ſuſpectos, qui gratiis prædictis juxta poſteriorum ſub plumbo literarum tenorem gaudere deberent, ſi quos ſub aliqua cuſtodia, vel carceribus tenerent, aut in exilium miſiſſent, amplius detinerent, aut contra eos ad ulteriora procederent, immo captos relaxarent, & exules ad patriam ſecure redire permitterent, & in eorum ſtatu, in quo erant ante accuſationes, condemnationes, carcerationes, exilia, & bannimenta hujuſmodi exiſtebant, reponerent; accuſatoribus vero, denunciatoribus, teſtibus, Inquiſitoribus, Judicibus, promotoribus, & aliis quibuſvis ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis, ne contra ſupradictos, non culpabiles, nec ſuſpectos præmiſſorum occaſione ſe intromittere, neque aliquos ad teſtificandum, vel accuſandum, ſeu denunciandum inducere, vel alias illos ſuper præmiſſis, vel illorum occaſione moleſtare quomodo præſumerent.

Et contravenientibus pœnas hic expreſſas impoſuit.

§.13. Ac decernens omnes, & ſingulos in præmiſſis inobedientes, vel contraventuros eaſdem ſententias, cenſuras, & pœnas eo ipſo incurrere, & beneficia per eos tunc obtenta eo ipſo vacare, & ab ipſo Prædeceſſore, ac quibuſvis illorum ordinariis collatoribus impetrari, & conferri poſſe, ipſaſque impetrationes, & collationes, ac alias diſpoſitiones, alias legitime factas valere, plenamque roboris firmitatem obtinere: ac eaſdem poſteriores literas de ſubreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari, vel impugnari non poſſe, nec ſub quibuſvis revocationibus, modificationibus, limitationibus, & ſuſpenſionibus quarumcumque ſimilium, vel diſſimilium literarum, ac etiam per eumdem Prædeceſſorem, & Sedem præfatam factis, & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas eſſe, & quoties revocatæ, vel limitatæ eſſent, toties in priſtinum, & eum, in quo tunc exiſtebant, ſtatum reſtitutas, & reintegratas exiſtere. Necnon illarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo ejuſdem Nuncii munitis eamdem prorſus, tam in judicio, quam extra illud fidem adhiberi debere, quæ ipſis poſterioribus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ vel oſtenſæ.

Decretumque irritans adiecit.

§.14. Sicque in præmiſſis omnibus per præfatos, & quoſcumque alios Inquiſitores, & Judices etiam S. R. E. Cardinales in quacumque inſtantia, ſive in judicio coram eis etiam nunc, & in futurum penden. judicari, ſententiari, & definiri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, ſententiandi, & definiendi facultate. Ac irritum, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, etiam per ipſum Prædeceſſorem, ſcienter vel ignoranter contingeret attentari.

Executoremque ejus Conſtitut. Nuncium deputavit.

§.15. Mandans præfato Nuncio, ut, per ſe vel alium, ſeu alios poſteriores literas hujuſmodi, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando, ac quoties opus eſſet, ſolemniter publicans, ac in præmiſſis efficaciter aſſiſtens, faceret eaſdem poſteriores literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando, ac quoties opus eſſet, firmiter obſervari, ac ſingulos, quos prædictæ poſteriores literæ concernebant, illis pacifice gaudere. Nec permitteret eos deſuper per Inquiſitores, & Judices præfatos, ſeu quoſcumque alios quomodolibet impediri, moleſtari, vel perturbari, ac contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, & alia opportuna juris remedia appellatione poſtpoſita compeſceret; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuiſſet auxilio brachii ſecularis.

Joannemque Portugalliæ, & Algarbiorum Regem rogavit, ut eidem Nuncio aſſiſteret, ac faveret quibuſcumque non obſtantibus.

§.16. Joannem vero Regem præfatum rogans, & hortans in Domino, ut pro ſua in hanc ſanctam Sedem devotione, & obſervantia, ipſi Marco Nuncio ſuis auctoritate, & favore aſſiſtens, non permitteret ipſum Marcum Nuncium circa præmiſſorum exequutionem, aut illos, qui ſub eiſdem poſterioribus literis comprehendebantur, quominus juxta ipſarum literarum tenorem gaudere poſſent, quomodolibet turbari, aut impediri. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. & aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum ſuorum, ac aliis Apoſtolicis, necnon in generalibus, ac provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, etiam ab eiſdem Prædeceſſoribus, etiam pluries emanatis, legibus Imperialibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, officii inquiſitionis, & Eccleſiarum, ac Regnorum, & Dominiorum prædictorum, illorumque Civitatum, & locorum, etiam municipalibus ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, etiam in corpore juris clauſis, ac etiam in forma brevis literis, etiam per dictos Prædeceſſores, & Sedem hujuſmodi, etiam Inquiſitoribus prædictis, etiam ad inſtantiam ejuſdem Joannis, & aliorum quorumcumque Regum, & Reginarum, aut etiam Motu proprio, & de Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, etiam Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis conceſſis, & innovatis, etiam ſi in eis caveretur expreſſe, quod illis nullatenus, aut non niſi ſub certis inibi expreſſis modis, & formis derogari poſſet, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clau-

ſulas

ſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores, ac ſi de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita obſervata inſerti eſſent, pro ſufficienter expreſſis habens, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat, Motu ſimili ſpecialiter, & expreſſe derogavit, cootrariis quibuſcumque, ſeu ſi Inquiſitoribus, & Judicibus prædictis, vel quibuſvis aliis, communiter, vel diviſim ab eadem eſſet Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari oon poſſeot per literas Apoſtolicas non facieotes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de iodulto hujuſmodi mentionem.

Poſtea per alias literas (quas hic non habes) Conſtitutionem ſuã publicari prohibuit.

§.17. Et deinde poſteriores literas prædictas noo alia ratione, oiſi ut præfato Regi, qui multa ad Chriſti gloriam pertineotia ſuper hujuſmodi abſolutionis conceſſione eidem Prædeceſſori per ſpecialem ejus Oratorem ſignificare velle præmonuerat, ſatisfaceret, ędi, & per dictum Marcum Epiſcopum, & Nuncium publicari per alias in forma brevis literas prohibuit. Ac poſtmodum tam dilecto filio Henrico de Meneſes ejuſdem Regis Nuncio ad ipſum Prædeceſſorem ob hanc cauſam ſpecialiter deſtinato, quam Venerabili Fratri Martino Archiepiſcopo Funchallen. ſuo apud eumdem Prædeceſſorem Oratore auditis, ac omnibus, & ſingulis, quæ per eos adverſus prædictæ abſolutionis confeſſionem acta, & io ſcriptis data fuerant, mature conſideratis, ſufficientique ad omnia ex urbanitate dato reſponſo, & quid ad ea per eumdem Regem replicaretur, per quatuor menſes, & plus eo expectato, per alias in forma brevis literas ſtatuit, declaravit, & voluit, quod literæ abſolutionis hujuſmodi, io omnibus, & per omoia eam vim, & auctoritatem haberent, ac ſi in Regno prædicto juxta illarum tenorem publicatæ fuiſſent. Addens quod ſi per eumdem Regem, ac per ejus Miniſtros, aut populum effectum foret, ut prædicti novi Chriſtiani ſecure non poſſent ea adimplere, quæ dictus Prædeceſſor in prædictis abſolutionis literis adimplenda eſſe mandaverat, ut prædictam abſolutionem conſequi valerent, ipſi nihilominus, in eis, quæ ad poteſtatem ipſius Prædeceſſoris temporalem pertinebant, quo ad forum conteotioſum abſoluti, & liberi eſſe cenſerentur, ac nullo modo ratione prædictorum delictorum ex tunc per viam inquiſitionis, ſeu viſitationis, ordinarie, vel extraordinarie moleſtari, vel inquietari valerent.

Et deinde illam publicari & exequi mãdavit.

§.18. Mandans eidem Marco Epiſcopo, & Nuncio, quem ad id ſpecialiter executorem conſtituerat, quod ejus, & dictæ Sedis nomine illius declarationem, & voluntatem hujuſmodi ſub eiſdem commiuationibus, & ceoſuris exequi faceret, quæ in prædictis veniæ literis ſub plumbo datis continebantur. Noo obſtantibus dictis, tam ſub plumbo quam in forma brevis emanatis literis: quibus illorum omnium tenores pro ſufficienter expreſſis habens ipſe Clemens Prædeceſſor derogavit, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Hic autem Pontifex, ex cauſis hic expreſſis ſuperſederi mandavit in executione d. Conſtitutionis Clementis VII.

§.19. Poſtmodum autem cum dicti Martinus Archiepiſcopus, & Henricus etiam apud Nos oratores Nobis expoſuiſſent, quod licet præfatus Rex reſponſiones ſuas ad cauſas prædictas miſiſſet, putaretque per eas conſtare ad abſolutionem prædictam ſub forma præfata, etiam cauſis, quæ dictum Prædeceſſorem ad id induxeraot, non obſtantibus, procedi non debuiſſe, tamen quia præfatus Prædeceſſor, cui cum infirmitate gravaretur, ipſi Martinus Archiepiſcopus, & Henricus oratores, ipſius reſponſiones, quæ tempore dictæ infirmitatis ad eorum manus pervenerant, tradere non potuerant, neſciens reſponſiones prædictas delatas eſſe, ac putans ipſum Regem, ex eo forſan quod cauſæ prædictæ ad eum miſſę ita validæ viderentur, ut coogrue ad eas reſponderi noo poſſet, ipſas reſpooſiones tamquam non urgeotes miſſas noo eſſe, præmiſſa in ultimo datis literis conteota ſtatuerat, & ordinaverat. Quodque Nos reſponſiones ipſas debite attendere, & conſiderare, ac mature in hoc negotio, ex quo dictorum regnorum quies non parum pendebat, providere vellemus, apud Nos nomine ipſius Regis inſtetiſſent, Nos reſponſinnes prædictas per ipſos Oratorés Nobis traditas nonnullis viris, doctrina, integritate, gravitate, experieutia decoratis examinandas tradidimus, ea iotentione, ut habita illorum relatione, in hoc negotio, prout ad noſtrum ſpectabat officium, provideremus; pręſato Marco Epiſcopo, & Nuncio ne etiam vigore prædictarum, & quarumcumque aliarum literarum a præfato Prædeceſſore emanatarum, ac univerſis, & ſingulis de hæreſi, & a fide apoſtaſia culpabilibus, ſeu ſuſpectis, ne modo aliquo literas abſolutionis publicare, aut ſi publicatæ foreot eis uti, Inquiſitoribus autem prædictis, ne vigore literarum per ipſum Prædeceſſorem ſuper eorum deputationem, ut præfertur, conceſſarum, Ordinariis vero ne facultatis eis, de jure, vel conſuetudine conceſſæ vigore aliquem ex dictis de hæreſi, & apoſtaſia culpabilibus, & ſuſpectis occaſione criminum per eos commiſſorum modo aliquo moleſtare, auderent, vel præſumereot, donec aliud per Nos deſuper ordinatum foret. Per quaſdam ioterim inhibentes voluimus quoque, ut ſi qui ob crimina hujuſmodi carceribus mancipati invenirentur, niſi relapſi forent, data idonea cautione de ipſos carceres quoties per eos, ad quos ſpectabat deſuper requiſiti foreot, intrando, & ſi eorum bona io manibus Fiſci deveniſſent, aut ad ejus inſtantiam ſequeſtrata eſſent, abſque alia cautiooe ex præfatis carceribus relaxarentur.

Sed tandem per ejus literas, quas hic non habes, ſuperſeſſoriam revocavit, & ad illius Conſtitutioñ procedi mandavit.

§.20. Et demum cum prædicti viri, diſcuſſis, & mature conſideratis per eos rationibus hujuſmodi, & aliis quæ conſideranda erant, literis abſolutionis per dictum Prædeceſſorem, ut præfertur, conceſſas executioni debitæ demandandas eſſe Nobis retuliſſent, Nos præfato Marco Epiſcopo, & Nuncio per alias ooſtras, etiam in forma brevis literas dedimus in mandatis, quatenus

Google

nus ad executionem dictarum abſolutionis literarum, juxta illarum tenorem in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi earum executionem per dictas literas non ſuſpendiſſemus, & ut ſupradictum eſt, non inhibuiſſemus, procederet, prout in eiſdem literis, quarum omnium tenores hic pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, plenius continetur.

Modo autem eandem Conſtitutionem confirmat, & innovat.

§.21. Cum autem, ſicut accepimus, literæ abſolutionis hujuſmodi, ſi illa forma quoad nonnulla in ipſis literis contenta ſervetur, de facili abſque ſcandalo executioni demandari non poſſent, præſertim cum pro nonnullis Sedem Apoſtolicam concernentibus cauſis dictum Marcum Epiſcopum, & Nuncium, qui ſuper præmiſſis executor, ut præfertur, deputatus fuit, brevi ad Nos vocare intendamus, Nos ex præmiſſis, & aliis cauſis animum noſtrum moventibus literas ipſas ſuum prout convenit, ad obviandum periculis, effectum ſortiri volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine volumus, & decernimus, quod literæ veniæ prædictæ, quæ, ut accepimus, jam diu Ordinariis Regni, & Dominii prædictorum, vel eorum officialibus pro majori parte intimatæ fuerunt, quoad abſolutionem, & omnia alia in eis contenta ea vim, & auctoritatem habeant, perinde ac ſi in Regno, & Dominiis prædictis juxta ipſarum literarum formam, in omnibus, & per omnia publicare, & novi Chriſtiani, ab eiſque deſcendentes, omneſque alii ab Hebræis originem quomodolibet trahentes in præfatis literis compræhenſi de hæreſis, & aliis prædictis criminibus culpabiles, & ſuſpecti, in Regnis, & Dominiis præfatis, vel extra illa tanquam hæretici inquiſiti, accuſati, publice, vel occulte diffamati, etiam ſi eorum crimina in judicio notorie probata fuiſſent, & tamquam hæretici ſententialiter condemnati, & ut tales ipſi habiti, convicti, reconciliati, & eorum bona publicata, & contra eos ſententiæ deſuper latæ, & executæ, & pœnæ publice injunctæ, vel illi propterea carcerati confeſſiones, abjurationes, renunciationes, purgationes, pœnitentias injunctas, & juxta dictarum literarum formam injungendas, omniaque alia in dictis literis contenta adimpleviſſent, & per eos realiter adimpleta, & cum effectu completa fuiſſent. Decernentes quod in foro temporali, civili, & criminali, etiam contentioſo, de omnibus, & ſingulis criminibus per dictas literas veniæ, eis, ut præmittitur, remiſſis, etiam hactenus quomodolibet per eos, qui tempore datę dictarum literarum ſub plumbo in Regno, & Dominiis prædictis morabantur, & alios ab Hebræis deſcendentes in dictis literis veniæ compræhenſos perpetratis, plenarie abſoluti, & liberati ſint, & intelligantur, prout Nos etiam eos Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus plenarie abſolvimus, & liberamus.

Illamque ampliat ut hic.

§.22. Volentes, quod quo ad forum fori ad aliquam confeſſionem, abjurationem, renunciationem, purgationem, pœnitentiam, aliorumque in dictis literis contentorum executionem, paritionem, & diligentiam non teneantur, tam quoad hæreſis, apoſtaſiæ, blaſphemiæ, & alia prædicta crimina, quam in foro conſcientiæ, dumtaxat quoad ea, & omnia alia delicta, & exceſſus pravitatem hujuſmodi non ſapientia, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque fuerint, dummodo eorum errata, & exceſſus alicui per eos eligendo Confeſſori ſacramentaliter corde contriti, & ore confeſſi fuerint, abſque aliqua pœnitentia eis injungenda, in omnibus, & per omnia ſuffragari volumus. Decernentes quod ob confeſſionem, & contritionem prædictas, quomodolibet omiſſas nullo pacto temporaliter, & in foro contentioſo, & civili, quominus plenarium præmiſſorum effectum libere conſequantur, impediri, moleſtari, ſeu perturbari poſſint, ac per eos eligendis Confeſſoribus ipſos, & eorum ſingulos a præmiſſis abſolvendi plenariam, & generaliſſimam poteſtatem, & facultatem concedimus, & impartimur. Necnon eoſdem Carceratos, vel alias detentos, & exules etiam a carceribus, exiliis, & bannis, quibus occaſione criminum hæreſis, & apoſtaſiæ, ac blaſphemiæ hujuſmodi detenti, & condemnati exiſtunt, relaxamus, & liberamus, ac relaxari, & liberari mandamus.

Indultis quoque, & exemptionibus, quibus Chriſtiani utuntur, gaudere poſſe declarat.

§.23. Ac omnibus, & ſingulis aliis privilegiis, exemptionibus, favoribus, gratiis, immunitatibus, libertatibus, & conceſſionibus in dictis literis veniæ contentis, & quibus alii Chriſtifideles, eorumque filii, & Nepotes, ac ab eis deſcendentes utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant, in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi ipſi, eorumque avi, proavi, parentes, & alii genitores veri Chriſtiani fuiſſent, & nunquam a fide Catholica deviaſſent, de ſpecialis dono gratiæ pleniſſime diſpenſamus, eiſque pariter indulgemus; omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſive notam circa eos præmiſſorum occaſionem tam ex propriis, quam illorum parentum, conſanguineorum, & affinium culpis, & ſententiis, earumque executionibus, & aliis quomodolibet inſurgentes, ab eis penitus, & omnino abolemus. Ac confiſcationes bonorum, ſi quæ hactenus etiam poſt dictas literas veniæ in dictis Regnis, & Dominiis factæ fuerint, quorum tamen poſſeſſio pro Fiſco ante datam literarum veniæ ſub plumbo per eumdem Clementem Prædeceſſorem noſtrum conceſſarum appræhenſa non fuerit. Necnon proceſſus contra illos, & illorum ſingulos formatos, ſententiaſque latas, necnon informationes, & alia quæcumque acta, & geſta, ordinaria, & extraordinaria, in judicio, & extra contra eos hactenus ſimiliter etiam poſt dictas literas facta, quorum omnium tenores, ſtatus, & merita, etiam præſentibus haberi volumus pro latiſſime expreſſis, caſſamus, irritamus, delemus, & annullamus,

mus, ac caſſata, irrita, deleta, & annullata fore decernimus, ipſaque bona ſic confiſcata eis, a quibus ablata fuerint, & eis mortuis eorum hæredibus, & ſucceſſoribus, ſi eidem Fiſco, ut præmittitur, incorporata non ſint, pleniſſime remittimus, donamus, & reſtituimus, eoſque, & illa in priſtinum, & eum, in quo ante præmiſſa, & tempore, quo baptizati fuerant, erant, ſtatum reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

Proceſſus, & ſententias cõtra eos latas annullat, & in priſtinum ſtatum reponi.

§.24. Et inſuper auctoritate, & tenore ſupradictis ſtatuimus, & ordinamus, volumus, & mandamus, quod prædicti liberi, & plenarie abſoluti, tuti, & ſecuri remaneant, & de hæreſim, & apoſtaſiam, ac blaſphemiam ſapientibus, ac aliis criminibus, & exceſſibus ſupradictis per ipſos uſque ad diem Datæ præſentium, quomodolibet perpetratis nullatenus inquiri, accuſari, vel moleſtari poſſint, ac quod præmiſſorum occaſione ipſis, vel illorum filiis, & deſcendentibus in oullo præjudicari, vel præjudicium afferri, nec reconciliati cenſeri, etiam ex eo quod dictorum delictorum, ſeu aliquorum ex eis veniam petierint, vel ab eis abſoluti fuerint, nec etiam ſi forſan in aliquem prædictorum errorum in poſterum reinciderint, vel alias quomodolibet depræhenſi extiterint, relapſi videantur, neque aliquod ex præteritis iodicium, etiam minimum contra eos oriri, allegari, vel deduci poſſe, in judicio, vel extra, indulgentia, remiſſio, & alia in damnum, injuriam, vel alium incommodum illorum retorqueri nequeant.

Contravenientibus pœnas hic deſcriptas imponit.

§.25. Diſtrictius inhibentes omnibus, & ſingulis etiam Judicibus Eccleſiaſticis, vel Sæcularibus, ac Prælatis, Inquiſitoribus, Ordinariis, ſeu Delegatis quacumque auctoritate, poteſtate, & dignitate, etiam Pontificali, Archiepiſcopali, Primatiali, & Patriarchali, ac ſtatu, gradu, conditione, & præeminentia, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & tali qualitate, de qua expreſſa mentio fieri deberet, pollentibus, etiam a Nobis ſeu Sede prædicta, etiam ad inſtantiam ejuſdem Regis deputatis, & pro tempore deputandis ſub excommunicationis, ſuſpeoſionis, & interdicti ſententiis, & beneficiorum, ac officiorum per eos obtentorum privationis pœnis eo ipſo, niſi paruerint, incurrendis, ne aliquos de hæreſi, apoſtaſia, aut blaſphemia, & aliis præmiſſis culpabiles, aut ſuſpectos, qui gratiis prædictis juxta præſentium tenorem gaudere debeot, ſi quos ſub aliqua cuſtodia, vel carceribus teneant, aut in exilia emiſerint, amplius detineant, aut cootra eos ad ulteriora procedant, immo captos relaxent, & exules ad patriam redire permittant, & in eorum ſtatu, in quo fuerunt, & ante accuſationes, condemnationes, carcerationes, exilia, & bannimenta hujuſmodi exiſtebant, reponant, accuſatoribus vero, denunciatoribus, teſtibus, Inquiſitoribus, Judicibus, promotoribus, & aliis quibuſvis ſub ſimilibus cenſuris, & pœnis, oe contra ſupradictos delictorum hæreſim, a fide apoſtaſiam, ac blaſphemiam ſapientium hactenos commiſſorum occaſione ſe intromittere, nec aliquos ad teſtificandum, vel accuſandum, ſeu denunciandum inducere, vel alias illos ſuper præmiſſis, vel illorum occaſione moleſtare quoquomodo præſumant. Ac decernentes, omnes, & ſingulos in præmiſſis inobedientes, vel contravenientes eaſdem ſententias, cenſuras, & pœnas eo ipſo incurrere, & beneficia per eos vacare, & a Nobis, & quibuſvis illorum ordinariis collatoribus impetrari, & conferri poſſe, ipſaſque impetrationes, & collatiooes, ac alias diſpoſitiones alias legitime factas valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac eaſdem præſentes literas de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeo intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari oon poſſe, nec ſub quibuſvis revocationibus, modificationibus, limitationibus, & ſuſpenſionibus quarumcumque ſimilium, vel diſſimilium literarum, ac etiam per Nos, & Sedem eamdem factis, & faciendis nullatenus comprehenſas, ſed ab illis ſemper exceptas eſſe, & quoties revocatæ, vel limitatæ fuerint, toties in priſtinum, & eum, in quo ad præſens exiſtunt, ſtatum reſtitutas, & reintegratas exiſtere. Necnon illarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, eamdem prorſus, tam in judicio, quam extra illud fidem adhiberi debere, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Sicque in præmiſſis omnibus per præfatos, & quoſcumque alios Inquiſitores, & Judices, etiam S. R. E. Cardioales in quacumque inſtantia, ſive judicio coram eis etiam nunc, & in futurum pendente, judicari, ſententiari, & definiri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, ſententiandi, & definiendi facultate, & irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores iſtius Conſtitutionis deputat.

§.26. Quocirca venerabilibus fratribus ooſtris Tranen. & Ulixbonen. Archiepiſcopis, Epiſcopo Ferrarien. per hæc ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios eaſdem præſentes pro majori prædictorum notitia, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando, ac quoties opus fuerit, etiam in Romana Curia, ac ejus locis ſolitis, & conſuetis publicantes, & in præmiſſis efficaciter aſſiſteotes, faciant præſentes, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando, ac quoties opus fuerit, firmiter obſervari, ac ſingulos quos ipſæ præſentes concernunt, illis pacifice gaudere. Necnon quibuſcumque habentibus intereſſe inſtrumentum intimationis hujuſmodi cum inſertione earumdem præſentium omnium contradictione, & excuſatione ceſſante tradant, & concedant, ſeu tradi, & concedi faciant. Non permittentes eos deſuper per Inquiſitores, & Judices præfatos, ſeu quoſcumque alios quomodolibet impediri, moleſtari, vel perturbari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, & alia juris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita com-

compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis; Ne autem ſuper anno, in quo futuræ vitæ dictorum novorum Chriſtianorum modus juxta voluntatem dicti Clementis Prædeceſſoris dari debet, aliqua dubitatio oriatur, volumus, & dicta auctoritate decernimus, ipſum annum a die Datæ præſentium incipere.

Clauſula derogatoriæ.

§.27. Non obſtantibus præmiſſis, ac etiam fel. rec. Bonifacii VIII., & aliorum Rom. Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, & aliis Apoſtolicis, necnon in generalibus, ac provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus etiam ab eiſdem, vel a Nobis etiam pluries emanatis, legibus Imperialibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, officii Inquiſitionis, & Eccleſiarum, ac Regnorum, & Dominiorum prædictorum, illorumque dignitatum, & locorum, etiam municipalibus ſtatutis, & conſuetudinibus, ſententiis, privilegiis quoque indultis, etiam in corpore juris clauſis, ac etiam in forma brevis literis etiam per Nos, & Prædeceſſores noſtros, & Sedem hujuſmodi, etiam Inquiſitoribus prædictis, etiam ad inſtantiam ejuſdem Joannis, & aliorum quorumcumque Regum, & Reginarum, aut etiam Motu proprio, & de Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, etiam Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis conceſſis, approbatis, & innovatis, etiam ſi in eis caveatur expreſſe, quod illis nullatenus, aut non niſi ſub certis inibi expreſſis modis, & formis derogari poſſit, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita obſervata inſerti forent, pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie, motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine prædictis ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Seu ſi Inquiſitoribus, & Judicibus prædictis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi; vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Declaratio.

§.28. Volumus autem, quod carcerati, vel ſub cautionibus relaxati, qui de hæreſi, aut a fide apoſtaſia, ſeu blaſphemia hæreſim ſapiente condemnati, aut convicti fuerint, aut deſuper confeſſionem fecerunt, abjurationem ſuper hoc coram aliquo juriſdictionem habente per hos eligendo publice facere omnino teneantur. Et abjuratione hujuſmodi facta, etiam abſque publica pœnitentia per eos facienda, juxta formam prædictarum ſub plumbo confectarum literarum omnino relaxentur.

Dat. P. An. I. die 12. Octob.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die duodecima Octobris, milleſimo quingenteſimo trigeſimo quinto, Pont. noſtri Anno I.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1535. Indictione octava, die vero ſecunda menſis Novembris, Pont. Sanctiſſ. in Christo Patris, & D.N.D. divina providentia Pauli PP.III. Anno primo, retroſcriptæ literæ in forma brevis in præſenti quinterno deſcriptæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in acie Campi Floræ, valviſque Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in valvis Principis Apoſtolorum de Urbe, & in aliis locis publicis, & ſolitis, ac conſuetis Romanæ Curiæ, ut moris eſt, per me Simonem de Bellavilla Sanctiſſ. Domini Noſtri prælibati Papæ Curſorem.

Aymo Gilleon Mag. Curſ.

IX.

Cauſæ Civiles, intereſſe Fiſci Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ concernentes, in eadem Camera cognoſcantur in omnibus inſtantiis.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio, &c.

Cauſa hujus Conſtitutionis

NON ſine animi moleſtia accepimus cauſas feudales, & alias, quæ inter Fiſcum, & privatum vertuntur, per diverſa Tribunalia Almæ Urbis, vigore commiſſionum ſpecialium, aut alias, non ſine magno Cameræ Apoſtolicæ, & illius auctoritatis, & juriſdictionis præjudicio, paſſim audiri, & terminari, & quia cauſæ hujuſmodi de ſui natura in Camera Apoſtolica, & non alibi tractari, & definiri debent, volentes in præmiſſis opportune providere, nonnullorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærendo.

Avocatio cauſarum intereſſe civile Fiſci tangentium ab omnibus Judicibus, earumque commiſſio in Camera.

§.1. Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium, omnes, & ſingulas cauſas feudales, & alias quaſcumque, quæ inter Fiſcum, & privatum in prima, vel ulteriori inſtantia, in Auditorio Rotæ, & coram Almæ Urbis Gubernatore, & Auditore Cameræ, & Senatore, ac aliis Tribunalibus dictæ Urbis, & aliquibus ex Clericis, ſeu Præſidentibus particulariter inſtructæ pendent, quomodocumque, & qualitercumque in petitorio, vel poſſeſſorio, mero, vel mixto introductæ ſint, ad Nos advocantes, illas una cum quibuſvis earum inciden., depen., emergen., annexis, & connexis, tam cojunctim, quam diviſim penden. dilecto filio Camerario, & Præſidentibus, ac Clericis Cameræ Apoſtolicæ per eos more Camerali, & juxta formam conceſſionum, indultorum, & privilegiorum ipſius Cameræ in plena Camera audien., cognoſcen., deciden., ſineque debito terminan. committimus, & mandamus.

Cameræ facultas procedendi in eis dummodo a Papa met extra eam ſunt commiſſis.

§.2. Dantes eis plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem prædictis, & aliis quibuſvis inhiben. fuerit, in Romana Curia, & extra eam, etiam ſub cenſuris, & pœnis, & quoad cauſas ſimiles in futurum extra Cameram committendas propria, & eorum auctoritate ſine alio noſtro mandato, vel ſignatura, inhiben. & in cauſis hujuſmodi, non obſtan. quibuſvis ſignaturis, & inhibition. hactenus factis, & in poſterum facien. niſi commiſſiones in futurum præſentandæ, manu noſtra cum præſentium de verbo ad verbum inſertione, & illarum derogatione ſignatæ fuerint, proceden., citan., declaran., aggravan., reaggravan., interdictum ponen., auxiliumque brachii ſæcularis invocan., ceteraque alia facien., dicen., geren., & exequen., quæ in præmiſſis, ac circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna fuerint.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, & Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, clauſulis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ac reformationibus, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque indultis, & literis Apoſtolicis, quibus (illorum tenores, cauſas, & effectus pro expreſſis, & inſertis haben., & exprimi ac de verbo ad verbum inſeri poſſe, decernen.) latiſſime derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Sola ſufficit ſignatura.

§.4. Volentes præſentium ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique tam in judicio, quam extra fidem facere abſque alia literarum expeditione, ſeu quod literæ in forma brevis ad perpetuam rei memoriam, cum majori, vera, & ampliore ſpecificatione omnium, & ſingulorum præmiſſorum, & circa ea neceſſariorum, latiſſime extendendo quod contraria quæcumque penitus, & omnino tollantur, & non obſtent. De mandato D. N. Papæ audiant præfati Reverendiſſimi DD. Cardinalis Camerarius, Præſidentes, & Clerici Cameræ, citent, inhibeant, etiam ſub cenſuris procedant, & petitur, & juſtitiam faciant.

Papæ ſubſcriptio.

Placet Motu proprio. A.

X.

Anathematizatio Hæreticorum, & aliorum contravenientium contentis in hac Conſtitutione, quæ Bulla in Cœna Domini appellatur.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

Excommunicantur, & anathematizantur juxta antiquum morē Romanorum Pontificum.

CONſueverunt Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, ad retinendam puritatem religionis Chriſtianæ, & ipſius unitatem, quæ in conjunctione membrorum ad unum caput, Chriſtum videlicet, ejuſque Vicarium principaliter conſiſtit, & Sanctorum fidelium ſocietatem ab offenſione ſervandam, arma juſtitiæ per miniſterium Apoſtolatus, in præſenti celebritate exercere. Nos igitur vetuſtum, & ſolemnem hunc morem ſequentes.

Hæretici eorumque fautores, & libros legentes, &c.

§.1. Excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac noſtra, omnes Hæreticos, Gazaros, Patarenos, Pauperes de Lugduno, Arnaldiſtas, Speroniſtas, Paſſageros, Wiclieviſtas, ſeu Huſſitas, Fraticellos, de opinione nuncupatos, necnon per fel. recor. Leonem PP. X. Prædeceſſorem noſtrum ſuperioribus annis damnatam impiam, & abominabilem Martini Lutheri hæreſim ſequentes, ipſique Martino, quominus puniri poſſit, quomodolibet faventes, & quoslibet alios Hæreticos quocumque nomine cenſeantur, ac omnes fautores, & receptatores, libroſque ipſius Martini, aut quorumvis aliorum ejuſdem Sectæ ſine auctoritate noſtra, & Sedis Apoſtolicæ, quomodolibet legentes, aut in ſuis domibus tenentes, imprimentes, aut quomodolibet defendentes, ex quavis cauſa publice, vel occulte, quovis ingenio, vel colore. Et generaliter quoslibet defenſores eorumdem.

Piratæ, & eorum fautores.

§.2. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes piratas, curſarios, latrunculos maritimos, & illos præcipue, qui Mare noſtrum a Monte Argentario uſque ad Terracinam diſcurrere, & navigantes in illo deprædari, mutilare, interficere, ac rebus, & bonis ſuis ſpoliare præſumpſerunt hactenus, & præſumunt, ac omnes, receptatores eorumdem, & eis auxilium dantes, conſilium, vel favorem.

Pedagia nova imponentes, vel prohibita exigentes.

§.3. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, qui in terris ſuis nova pedagia imponunt, vel prohibita exigunt.

Falſificantes literas Apoſtolicas.
Iſtud cap. eſt 8. in tit. de crim. fal.

§.4. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes falſarios Bullarum, ſeu literarum Apoſtolicarum, & ſupplicationum gratiam, vel juſtitiam concernentium, per Romanum Pontificem, vel Vice-Cancellarium, ſeu Gerentes vices eorum, aut officium Vice-Cancellarii S. R. E. de mandato ejuſdem Romani Pontificis ſignatarum, aut ſub nomine ejuſdem Romani Pontificis, ſeu Vice-Cancellarii, aut Gerentium vicem prædictorum ſignantes ſupplicationes eaſdem, extendentes cap. ad falſariorum. cum omnibus pœnis in eo contentis ad falſificantes, ſeu mutantes ſupplicationes per Nos, ſeu de mandato noſtro ſignatas, & datas, ſine noſtra, aut Datarii noſtri licentia.

Arma, & alia inimicis Chriſtiani nominis deferentes.

§.5. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui equos, arma ferrum, filum, ſtamnum, calybem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica inſtrumenta, lignamina, canapem, funes, & alia prohibita deferunt Saracenis, Turcis, & aliis Chriſtiani nominis inimicis, quibus Chriſtianos impugnant, non obſtantibus quibuſvis privilegiis, & conceſſionibus quibuſcumque Principibus, & dominis, ſeu privatis perſonis, per Nos & Sedem prædictam hactenus forſan con-

Digitized by Google

ſan conceſſis, quæ illis nolumus in aliquo ſuffragari.

Impedientes eos, qui victualia, ſeu alia neceſſaria Romam deferunt, vel eis faventes.

§.6. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes impedientes, ſeu invadentes victualia, ſeu alia ad uſum Romanæ Curiæ neceſſaria adducentes, ac etiam eos, qui ne ad Romanam Curiam adducantur, vel deſerantur, impediunt, ſeu perturbant, vel qui talia faciunt, vel defendunt, cujuſcumque fuerint ordinis, præeminentiæ, conditionis, & ſtatus, etiamſi Pontificali Regali, Reginali, aut alia quavis Eccleſiaſtica, vel mundana præfulgeant dignitate.

Vexantes ſine Juriſdictione, eos, qui in Curia commorantur.

§.7. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Sedem Apoſtolicam venientes, recedentes ab eadem, necnon omnes illos, qui Juriſdictionem ordinariam vel delegatam aliquam non habentes in eadem Curia morantes, temeritate propria rapiunt, ſpoliant, & detinent, aut propoſito deliberato verberare, mutilare, vel interficere præſumunt, & qui talia fieri faciunt, ſeu mandant.

Carcerantes Epiſcopos &c.

§.8. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes temere mutilantes, verberantes, vulnerantes, interficientes, capientes, incarcerantes, & detinentes, Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, eorumque mandatores.

Lædentes eos, qui ad Romanam Curiam recurrunt, vel negocia in ea proſequuntur.

§.9. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per ſe, vel alium, ſeu alios quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas, vel ſæculares ad Rom. Curiam ſuper eorum cauſis, & negociis recurrentes, illaque in eadem Curia proſequentes, aut procurantes, negociorumque geſtores, Advocatos, Procuratores ipſorum, vel etiam Auditores, ſeu Judices ſuper dictis cauſis, ſeu negociis deputatos, occaſione cauſarum, vel negociorum hujuſmodi verberant, mutilant, vel occidunt, ſeu bonis ſpoliant.

Impedientes executionē literarum Apoſtolicarum.

§.10. Ac illos, qui ne aliquas literas Apoſtolicas etiam in forma brevis, tam gratiam, quam juſtitiam concernentes, etiam citationes, monitoria, & exequutoriales, quæ a Sede Apoſtolica emanarunt, & pro tempore emanabunt, ſine eorum beneplacito, & examine, executioni demandent, inhibent, ac Notarios, executores, & ſubexecutores literarum monitorialium, & citationum executorialium hujuſmodi excipiunt, incarcerant, & detinent, vel capi, incarcerari, detineri faciunt. Necnon qui ne literis, & mandatis Sedis prædictæ, & Legatorum, ac Nunciorum, & Judicum delegatorum eiſdem, ſimiliter gratiam, vel juſtitiam concernentibus, decretiſque ſuper illis, & rebus judicatis, proceſſibus, & exequutorialibus, non niſi habito primum eorum beneplacito, & aſſenſu pareatur per eorum literas exequutoriales, vel alias nuncupatas, & certo pretio ſoluto. Neve tabelliones, & Notarii, ſuper hujuſmodi literarum, & proceſſuum executione inſtrumenta, vel acta conficere, aut facta parti, cujus intereſt, tradere debeant, quive ſub quibuſvis pœnis quibuſcumque perſonis, in genere, vel in ſpecie, ne pro quibuſvis eorum negociis proſequendis, ſeu gratiis impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut recurſum habeant, ſeu gratias ipſas a Sede Apoſtolica impetrent, aut recurſum habeant, aut impetratis utantur, directe vel indirecte, etiam ſub graviſſimis pœnis prohibere, ſtatuere, ſeu mandare, quive in animarum earumdem periculum, ſeu a noſtra, & Roman. Pontificis pro tempore exiſtentis obedientia pertinaciter ſubtrahere, ſeu quomodolibet recedere præſumunt.

Laici Judices perſonas eccleſiaſticas trahentes.

§.11. Quive ex eorum officio, vel ad inſtantiam quorumcumque perſonas Eccleſiaſticas, Capitula, Conventus, & Collegia Eccleſiarum quarumcumque coram ſe, ac eorum Tribunal, audientiam, Cancellariam, Conſilium, vel Parlamentum præter juris communis diſpoſitionem trahunt, ac trahi faciunt, vel procurant, directe, vel indirecte quovis quæſito colore.

Statuentes aliquid contra libertatem eccleſiaſticam.

§.12. Necnon qui ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones, pragmaticas, ſeu quævis alia decreta, in genere, vel in ſpecie, ex quavis cauſa, & quovis quæſito colore, etiam ſub prætextu literarum Apoſtolicarum in uſu non receptarum, ſeu revocatarum hactenus fecerunt, ordinarunt, ſeu publicarunt, aut facient, ordinabunt, vel publicabunt in futurum, per quas, & quæ libertas Eccleſiaſtica tollitur, ſeu in aliquo læditur, vel deprimitur, aut alias quovis modo reſtringitur, ſeu noſtris, & dictæ Sedis juribus quomodolibet, tacite, vel expreſſe præjudicatur.

Uſurpantes bona, & juriſdictiones Eccleſiarum &c.

§.13. Quive juriſdictiones, ſeu fructus, redditus, proventus ad Eccleſiaſticas perſonas ratione Eccleſiarum, Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum per eas obtentorum pertinentes uſurpant, vel ſubripiunt, ſeu quavis occaſione, vel cauſa ſine Rom. Pont. expreſſa licentia ſequeſtrant, aut collectas, decimas, talias, præſtantias, & alia onera, Clericis, Prælatis, & aliis perſonis Eccleſiaſticis, ac eorum, & Eccleſiarum, Monaſteriorum, & & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum bonis, illorum fructibus, redditibus, & proventibus hujuſmodi abſque ſimili Rom. Pont. ſpeciali, & expreſſa licentia imponunt, & diverſis etiam exquiſitis modis exigunt, aut a ſponte etiam dantibus, & conſentientibus recipiunt. Necnon qui per ſe, vel alium, ſeu alios directe, vel indirecte prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eiſdem auxilium, conſilium, vel favorem, aut votum, ſuffragium, palam, vel occulte, præſtare non verentur, cujuſcumque ſint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut ſtatus, etiamſi Imperiali, aut Regali præfulgeant dignitate, ſeu Principes, Duces, Comites, Barones, Reſpublicæ, & alii Potentatus, quicumque etiam Regnis, Provinciis, Civitatibus, & Terris quoquomodo Præſidentes fuerint, aut quavis etiam Pontificali dignitate præfulgeant: innovamuſque decreta ſuper his, tam per ſacros Canones, & Concilia

Digitized by Google

cilia generalia, quam etiam in Lateranenſi Concilio noviſſime celebrato edita, etiam cum interdicti Eccleſiaſtici, ac aliis cenſuris, & pœnis in eis contentis.

Avocantes cauſas a Judicibus Eccleſiaſticis, aut eorum expeditiones quoquo modo impedientes.

§.14. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & ſingulos Cancellarios, Vice-Cancellarios, & Conſiliarios ordinarios, & extraordinarios quorumcumque Regum, & Principum, ac Præſidentes Cancellariarum, & Conſiliorum, ac Parlamentorum, necnon Procuratores generales eorumdem, vel aliorum Principum ſæcularium, etiamſi Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacumque præſulgeant dignitate; necnon Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, Commendatarios, eorumque Vicarios, & Officiales, qui per ſe, vel per alium, ſeu alios, quarumcumque exemptionum, vel aliarum gratiarum, & literarum Apoſtolicarum, necnon decimarum, & beneficiales, ac alias ſpirituales, & ſpiritualibus annexas cauſas ab Auditoribus, & Commiſſariis noſtris (ut eorum verbis utamur) avocant, ac executiones monitoriorum, citationum, inhibitionum, ſequeſtrorum, exequutorialium, & aliarum literarum Apoſtolicarum, tam gratiam, quam juſtitiam concernentium a Nobis, necnon Camerario, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, ac Auditoribus, & Commiſſariis Apoſtolicis in eiſdem cauſis pro tempore emanatarum, illarumque curſum, & audientiam, ac perſonas, Capitula, Conventus, & Collegia cauſas ipſas proſequi volentes, auctoritate laicali impediunt, & ſe de illarum cognitione tamquam judices intromittere, ac partes actrices, quæ illam committi fecerunt, & faciunt ad revocandum, ſeu revocari faciendum, citationes, vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum eos, contra quos tales inhibitiones emanaverunt, a cenſuris, & pœnis in illis contentis abſolvi, ordinant, vel compellunt, vel alias executionem literarum Apoſtolicarum, vel executorialium, etiam ſub prætextu violentiæ prohibendæ impediunt, declarantes nihilominus, ac proteſtantes, prout tenore præſentium declaramus, ac expreſſe proteſtamur, abſolutionem hodie, vel alias etiam ſolemniter per Nos faciendam præſatos ſupranominatos, & qualificatos, ac Cancellarios, Vice-Cancellarios, Conſiliarios, Procuratores, ac alios excommunicatos prædictos, niſi prius ſtatuta, ordinationes, conſtitutiones, pragmaticas, & decreta hujuſmodi publice revocaverint, & ex archiviis, ſeu capitularibus locis, aut libris, in quibus adnotata reperiuntur, deleri, & caſſari, ac Nos de revocatione, & caſſatione hujuſmodi certiores fecerint, & alias a præmiſſis, cum vero propoſito ulterius ſimilia non committendi, deſtiterint comprehendere, nec illis aliter ſuffragaturam fore, ac in præmiſſis omnibus, & ſingulis, ac aliis quibuſcumque juribus Sedis Apoſtolicæ, ac S. R. E. undecumque, & quomodolibet quæſitis, ſeu quærendis per quoſcumque actus contrarios, aut quomodolibet præjudicantes, tacitos, vel expreſſos, a Nobis, vel a Sede Apoſtolica quomodolibet factos, aut quemcumque temporis fluxum, vel tolerantiam, ſeu patientiam noſtram ullatenus præjudicari debere, aut quomodolibet poſſe.

Offendentes peregrinos ad Urbem euntes commorantes & recedentes.

§.15. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes mutilantes, vulnerantes, aut interficientes, ſeu capientes, & detinentes, ſeu deprædantes Romipetas, & Peregrinos ad Urbem cauſa devotionis, ſeu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel recedentes ab ipſa, & in his dantes auxilium, conſilium, vel favorem.

Occupantes bona Sedis Apoſtolicæ.

§.16. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per ſe, vel alium, ſeu alios, directe, vel indirecte, ſub quocumque titulo, vel colore occupant, detinent, vel hoſtiliter deſtruunt, ſeu invadunt, aut occupare, detinere, vel deſtruere, aut invadere hoſtiliter præſumunt, in totum, vel in partem Almam Urbem, Regna Siciliæ, ſeu Trinacriæ, Inſulas, Sardiniæ, & Corſicæ, Terras citra Pharum, Patrimonium Beati Petri in Tuſcia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venayſinum, Sabinen. Marchiæ Anconitanæ, Maſſæ Trebariæ, Romandiolæ, Campaniæ, & Maritimæ Provincias, illarumque Terras, Loca, ac Terras ſpecialis commiſſionis Arnulphorum, Civitateſque noſtras Bononiam, Ferrariam, Regium, Mutinam, Faventiam, Imolam, Forlivium, Ravennam, Cerviam, Ceſenam, Ariminum, Beneventum, Peruſiam, Avenionem, Civitatem Caſtelli, Tudertum, Camerinum, & alias Civitates, Terras, & Loca, vel ad ipſam Romanam Eccleſiam ſpectantia, & pertinentia, & adhærentes, ac fautores, & defenſores eorum, ſeu in his dantes auxilium, conſilium, vel favorem.

Diripientes ſacra Eccleſiarum Urbis.

§.17. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Sanctarum Reliquiarum, & ornamentorum Eccleſiaſticorum quorumcumque, Calicum, Crucum, Candelabrorum, Thuribulorum, vaſorum argenteorum, & aureorum, Veſtium Sacrarum ad Divinum Cultum, & uſum deputatorum, ex Baſilicis, & Eccleſiis, tam Urbis, quam extra illius mœnia conſiſtentibus, & aliarum quarumcumque rerum in ipſa Urbe tempore illius direptionis uſque in præſentem diem nequiter ablatarum ablatores, & illorum occupatores, ac quoſcumque alios ad quorum manus res ipſæ quocumque titulo, & ex quavis cauſa ſcienter pervenerint, & exiſtant, cujuſcumque fuerint ordinis, vel præeminentiæ, conditionis, ac ſtatus, etiamſi Pontificali, Regali, Reginali, aut alia quavis Eccleſiaſtica, vel mundana præſulgeant dignitate, niſi reſtituerint res ablatas hujuſmodi eorum veris dominis, ſi quorum notitiam habuerint, vel cum ipſis dominis deſuper amicabiliter concordaverint, ſeu ſi eoſdem dominos ignoraverint, niſi res ipſas ad manus perſonarum ad hoc per Nos deputatarum conſignaverint realiter, & cum effectu.

Contrariorũ derogatio.

§.18. Non obſtantibus quibuſcumque privi-

privilegiis, & indulgentiis, ac literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus, eis, vel eorum alicui, vel aliquibus cujuſcumque ordinis, ſtatus, vel conditionis, dignitatis, vel præmineutlæ fuerint, etiamſi (ut præmittitur) Pontificali, Imperiali, Regali, Reginali, ſeu quavis alia Eccleſiaſtica, vel mundana præſulgeant dignitate, a prædicta Sede, ſub quavis forma, vel tenore conceſſis, quod excommunicari, vel anathematizari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi, ac Ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus, & dignitatibus eorum mentionem, necnon conſuetudinibus, & obſervantiis, ſcriptis, & non ſcriptis, & aliis contrariis quibuſcumque, per quæ contra noſtros proceſſus hujuſmodi, ac ſententias quo minus concludantur in eis, ſe ſe juvare valeant, vel tueri, & quæ quoad hoc penitus tollimus, & omnino revocamus.

Abſolutionis reſervatio, quæ non juvet non deſiſtentes a præmiſſis.

§.19. Et a quibus quidem ſententiis nullus per alium, quam per Romanum Pontificem, niſi in mortis articulo conſtitutus abſolvi poſſit. Nec etiam tunc, niſi de ſtando Sanctæ Romanæ Eccleſiæ mandato, ſatiſfactioni, & ſufficienti cautione præſtitis, etiam prætextu Confeſſionalium, ſeu quarumvis facultatum verbo, literis, aut quavis alia ſcriptura, etiam in qua, quod ſola ſignatura ſufficeret, conceſſum, & quævis derogatoriarum derogatoriæ, fortiores, & efficaciores, ac inſolitæ clauſulæ apparerent, quibuſvis perſonis, cujuſcumque præminentiæ, dignitatis, conditionis, aut ſtatus fuerint, etiam ſi, ut præmittitur, Pontificali, Imperiali, Regali, Reginali, vel quavis alia præſulgeant dignitate, religioſis, & ſæcularibus utriuſque ſexus, Capitulis, Collegiis, Conventibus, Ordinibus, etiam Mendicantium, & militiarum Hoſpitalibus, Confratriis, Univerſitatibus conceſſarum a Nobis, vel a prædicta Sede, & quas concedi contingeret quomodolibet in futurum.

Pœnæ contravenientium, in abſolvẽdo.

§.20. Illos autem, qui contra tenorem præſentium talibus, vel eorum alicui, ſeu aliquibus abſolutionis beneficium impendere de facto præſumpſerint, excommunicationis, & anathematis ſententia innodamus, eiſque prædicationis, electionis, adminiſtrationis Sacramentorum, & audiendi Confeſſiones, officia interdicimus, prædicentes, & declarantes aperte tranſgreſſoribus, & contemptoribus prædictis Nos gravius contra eos ſpiritualiter, & temporaliter, prout expedire cognoverimus, proceſſuros, & nihilominus quicquid egerint abſolvendo, vel alias, nullius ſint roboris, vel momenti.

Forma, & effectus publicationis in Urbe.

§.21. Ut autem hujuſmodi noſtri proceſſus ad communem omnium notitiam deducantur, cartas, ſeu membranas proceſſus continentes eoſdem in valvis Baſilicarum Principis Apoſtolorum, & S. Joannis Lateranen. de Urbe, affigi, ſeu appendi faciemus, quæ proceſſus ipſos quaſi ſonoro præconio, & patulo judicio publicabunt, ut ii, quos proceſſus hujuſmodi contingunt, quod ad ipſos non pervenerint, aut ipſos ignoraverint, nullam poſſint excuſationem prætexere, ſeu ignorantiam allegare, cum non ſit veriſimile, quoad ipſos remanere incognitum, quod tam patenter omnibus publicatur.

Juſſio hanc eamdem Bullam in aliis locis publicandi.

§.22. Verum, ut præſentes literæ, ac omnia, & ſingula in eis contenta eo fiant notiora, quo in pleriſque Civitatibus, & locis fuerint publicata, venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac locorum Ordinariis ubilibet conſtitutis, per hæc ſcripta committimus, & in virtute ſanctæ obedientię diſtricte pręcipiendo mandamus, quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, poſtquam eas receperint, ſeu earum habuerint notitiam, ſaltem ſemel in anno, aut pluries, prout expedire viderint, in Eccleſiis ſuis dum major in eis populi multitudo ad divina convenerint, ſolemniter publicent, ad Chriſtifidelium mentes deducant, nuncient, & declarent.

Tranſumptorum fides.

§.23. Decernentes earumdem præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Judicis Ordinarii Romanæ Curiæ munitis, eamdem prorſus fidem in judicio, & extra ubilibet adhibendam fore, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Sanctio pœnalis.

§.24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ excommunicationis, extenſionis, revocationis, innodationis, interdicti, innovationis, proteſtationis, declarationis, commiſſionis, mandati, voluntatis, & decretorum infringere &c.

D. P. An. II. 13. Aprilis.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſexto, Idibus Aprilis, Pontificatus noſtri Anno II.

Publicatio in Urbe.

Anno a Nativitate Domini milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſexto, Indictione octava, die vero decima tertia menſis Aprilis Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pauli divina providentia Papæ III. Anno ſecundo, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in S. Joannis Lateranenſis, ac Principis Apoſtolorum de Urbe Baſilicarum valvis, ſeu portis, dimiſſis ibidem per aliquod temporis intervallum affixis per Nos Thomam Roger. & Franciſcum de Groſa prælibati SS. D. N. Papæ Curſores.

Petrus Cornuti Magiſter Curſ.

XI.

Indictio Concilii Œcumenici in Civitate Mantuana pro die 23. Menſis Maii anni 1537.

Ex Regeſt. Vat. & Raynal. continuat. Annal. Tom. XX.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

AD Dominici Gregis curam, & regimen divina diſponente providentia

Digitized by Google

tia aſſumpti, nihil magis ex animo deſideramus, & ab omnipotenti Deo precati ſumus, quam ut Eccleſiam ſuam Nobis commiſſam, & tot hæreſum, & errorum vepribus jam pridem in ea ſubortis Spiritus Sancti operante gratia, noſtroque ſtudio repurgatam, ejuſque moribus in melius reformatis, debito nitori, & ſinceritati reſtitutam in Sanctitate, & Juſtitia gratum Deo obſequium præſtare videamus, ſed & illa nihilominus cura nos tangit, cum conſideramus, atque adeo oculis ipſis cernimus, Chriſtianam Rempublicam inteſtinis fidelium odiis, & Infidelium vi, ac dolo afflictam in dies magis diſſipari, atque diminui.

Cauſæ, quibus adductus eſt Paulus, Concilium indicere.

§.1. Quibus opportuna remedia adhiberi pro Paſtorali cura cupientes cum multis, variiſque viis per Nos diligenter examinatis, nullam aliam judicaverimus meliorem, ac promptiorem ea, quam majores noſtri ſanctiſſimi viri, adeoque univerſalis ipſa Eccleſia, in hujuſmodi caſibus experta eſt ſaluberrimam, generalis videlicet Concilii celebrationem, idcirco eorum ſanctis veſtigiis inſiſtentes, Sacroſanctum Œcumenicum, ſeu univerſale Concilium, (quod etiam cum in minoribus eſſemus, a Nobis maxime eſt deſideratum) ineunte ſtatim Pontificatu noſtro celebrare omnino ſtatuimus, & de hac noſtra conſtanti voluntate non ſolum palam loquuti ſumus, ſed & chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Romanorum Imperatorem, ac alios Chriſtianos Reges, & Principes per literas, & Nuntios noſtros certiores fecimus, & nunc authore Domino indicere, & exinde in loco, & tempore per Nos inferius declarando celebrare, ac demum ad optatum finem perducere omnino decernimus: ſperantes, & cum Dei auxilio Nobis promittentes, per hoc tam ſanctum, & tam ſalutare remedium, non ſolum omnes hæreſes, & errores ex agro Domini extirpandos, & Chriſtiani populi mores corrigendos, ſed & univerſalem inter fideles pacem componendam, & facta ſub vexillo ſalutiferæ Crucis contra Inſideles generali expeditione Regna, & Terras noſtras ab illis occupatas recuperandas, captivoſque innumerabiles liberandos, & infideles ipſos ad Sanctam Religionem noſtram favente Domino convertendos, & ſic ab univerſo Orbe in unum, idemque ovile Domini coaleſcente in vera fide, ſpe, & charitate, ſobrie, & pie, & juſte vivatur, & inde ab Omnipotenti Deo corona Juſtitiæ expectetur.

Exercitum contra Turcas parare meditatur.

Locum, & diem pro celebrando generali Concilio indicit.

§.2. Hoc igitur perpetuum, & conſtans animi noſtri ſuper univerſalis Concilii celebratione propoſitum, & ſententiam ad Dei laudem, & gloriam, Eccleſiæque ſuæ ſalutem, decus & incrementum exequi aggredientes. In nomine Sanctæ, & Individuæ Trinitatis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, auctoritate Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, qua in terris fungimur, de venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu Œcumenicum, ſeu univerſale, ac generale Concilium in Civitate Mantuana loco tuto, commodo, fertili, & Domorum, ac bonarum habitationum copia prædito, anno Domini milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, die vigeſimatertia menſis Maii, quæ erit feria quarta poſt Sacratiſſimum Feſtum Pentecoſtes, inchoandum, & ut ſequitur, continuandum, & auctore Domino, finiendum nuntiamus, convocamus, ſtatuimus, indicimus, & ordinamus.

Reges, & Epiſcopos ceteroſque alios ad illud invitat.

§.3. Univerſis, & ſingulis venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & dilectis filiis Abbatibus, & ceteris Eccleſiarum, & Monaſteriorum Prælatis, ubique Terrarum conſtitutis in virtute præſtiti juramenti, ac ſanctæ obedientiæ, & ſub pœnis de jure, vel conſuetudine, aut alias contra eos, qui ad generale Concilium non accedunt, ſtatutis, mandantes, quatenus perſonaliter, prædictos vero Imperatorem, Reges, Principes, Duces, Marchiones, & alios, qui de jure, vel conſuetudine in univerſali Concilio intereſſe debent, per viſcera charitatis Domini Noſtri Jeſu Chriſti invitantes, & exhortantes, quatenus pro pace, ſalute, & augmento Eccleſiæ Dei, & ipſi perſonaliter (quod mallemus) vel ſi perſonaliter non poſſint, per ſolemnes oratores ſuos congruo tempore huic ſacro Concilio in dicta Civitate Mantuæ, ut præfertur, celebrando debeant intereſſe: Qui tamen ſi conſiderent, quam nobis jucunda, Chriſtianæ vero Reipublicæ maxime neceſſaria futura ſit eorum in dicto Concilio Paſtoralis præſentia, non dubitamus, quin tum alii ſupradicti Reges, & Principes, tum Carolus Imperator, tum Franciſcus Francorum Rex Chriſtianiſſimus ſint illi perſonaliter interfuturi.

Carolus V. Imp. inſtat apud Clementem VII., & Paulum III. pro celebratione Concilii.

§.4. Siquidem Carolus pro Sanctæ Fidei noſtræ zelo, & amore, tam ſuo, quam Sereniſſimi Ferdinandi Romanorum Regis Fratris ſui, ac Electorum, ceterorumque ſacri Romani Imperii Ordinum nomine, pro univerſalis Concilii celebratione apud fel. rec. Clementem VII. Prædeceſſorem noſtrum ſæpenumero, & maximopere inſtitit, & cum variis rerum perturbationibus, & bellis, ac aliis legitimis de cauſis, & præſertim præfati Clementis obitu tam Sancti operis, & optimi animi, quem ad hoc idem Prædeceſſor habebat, impeditus eſſet effectus, Nobis ob hanc noſtram promptam, ultroque ſibi, & omnibus ſupradictis, ab initio uſque noſtri Pontificatus, ut prædictum eſt, a Nobis ſignificatam, & oblatam ſuper dicto Concilio per Nos indicendo, & celebrando deliberationem, & proxime in prædictorum Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Generali Congregatione decretam, & declaratam concluſionem, qua decuit filiali reverentia, eodem nomine maximas gratias egit.

In idem conſenſit Franciſcus I. Rex Galliarum.

§.5. A Franciſco vero Rege præfato, qui etiam ad eundem Clementem, & Sacrum Collegium plenas pietatis, ac Religionis, hac de re literas ſcripſerat, quale a Principe vere Chriſtianiſſimo ſperabamus conſenſum, & conforme bonæ noſtræ voluntati

luntati ſuper hujuſmodi Concilii negotio reſponſum accepimus.

Imperatorem, Regeſque hortatur, ut ſubditos ſuos per ſe, vel per legitimum Procuratorem ad Concilium faciant convenire.

§.6. Et nihilominus eoſdem Imperatorem, Reges, Principes, & alios ſupradictos ſimiliter rogamus, & hortamur, ut omni adhibita opera, & ſtudio efficiant, & omnes, & ſingulæ perſonæ in eorum Regnis, & dominiis exiſtentes, quæ de jure, vel conſuetudine generalibus Conciliis intereſſe debent, ad Concilium hujuſmodi ceſſante hujuſmodi legitimo impedimento, de quo legitimo docere teneantur, perſonaliter, alias per idoneos Nuntios, Procuratores, vel Oratores legitima mandata habentes, Concilio prædicto intereſſe, & uſque ad ipſius concluſionem, & abſolutionem in dicta Civitate Mantuæ morari debeant, & ſic congregata multitudine Chriſtianorum copioſa, ea, quæ ad Dei laudem, Eccleſiæ in moribus reformationem, & exaltationem: hæreſum vero omnimodam extinctionem, fideliumque prædictorum concordiam, & ſalutem, ac generalem contra infideles expeditionem pertinent, in eodem Concilio Deo Autore, & Adjutore ſalubriter ordinentur &c.

Concluſiones

Nulli ergo &c.

Datum die 4. Junii 1536. Pont. An. II.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſexto, quarta menſis Junii, Pontificatus Noſtri Anno II.

Pauli PP., & Cardinalium ſubſcriptiones

✠ Ego Paulus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus ſubſcripſi.

✠ *Ego Joannes Epiſcopus Oſtienſis Cardinalis Senenſis ſubſcripſi.*

✠ *Ego Jo. Dominicus Epiſcopus Portuenſis Cardinalis Tranenſis ſubſcripſi.*

✠ *Ego Bonifacius Epiſc. Sabinenſis Cardinalis Iporegienſis manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Laurentius Epiſcopus Præneſtinus, Cardinalis Campegius manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Antonius Presbyter Cardinalis de S. Severino manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Auguſtinus Cardinalis Peruſinus Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ Camerarius ſubſcripſi.*

✠ *Ego Vincentius Caraffa Cardinalis Neapolitanus manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Andreas Cardinalis Parmerius manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Franciſcus Cardinalis Sanctæ Crucis manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Franciſcus Cardinalis Cornelius manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Nicolaus Cardinalis Capuanus manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Hieronymus Cardinalis de Ghinuccis manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Jacobus Cardinalis Simoneta manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Gaſpar Cardinalis Contarenus manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Paulus Sancti Euſtachii Diaconus Cardinalis .... ſubſcripſi.*

✠ *Ego Alexander S. Mariæ in Via Lata Cardinalis Ceſarius ſubſcripſi.*

✠ *Ego Joannes Cardinalis de Salviatis manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Nicolaus Cardinalis Rodulphus manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Auguſtinus Sancti Adriani Diaconus Cardinalis Trivultius manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Hercules Sanctæ Mariæ Novæ Diaconus Cardinalis ...... manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Matthæus Sancti Theodori Diaconus Cardinalis de Caddis ſubſcripſi.*

✠ *Ego Hieronymus Cardinalis Grimaldus ſubſcripſi.*

✠ *Ego Alexander Cardinalis de Farneſi Vice-Cancellarius ſubſcripſi.*

✠ *Ego Guido Aſcanius Sfortia Cardinalis Sanctæ Floræ manu propria ſubſcripſi.*

✠ *Ego Martinus Sanctæ Mariæ in Aquiro Diaconus Cardinalis Caracciolus ſubſcripſi.*

XLI.

Prohibitio ne Subditi S. R. E. ſub alienigenorum Principum ſtipendiis militent, ac in Ditione Eccleſiaſtica pro eorumdem ſervitio milites, aliaſque copias parent.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

PAULUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Prohibitio, de qua in rubrica edita occaſione diſcordiarū inter Principes Chriſtianos, ex quibus bellum timebatur.

§.1. Superioribus menſibus, cum inter nonnullos Chriſtianos Principes certas diſcordias exortas videremus, timeremuſque inde bella facile poſſe provenire: Nos, ut noſtro ſuffragaremus officio, diſcordias hujuſmodi totis viribus ſedare tentavimus, utque, quantum in Nobis eſſet, belli fomenta tolleremus, omnibus, & ſingulis noſtris etiam S. R. E. Subditis, & Vaſſallis quacumque etiam Ducali, Marchionali, Comitali, & qualibet alia dignitate fulgentibus, etiam ſub læſæ majeſtatis, & confiſcationis omnium bonorum ſuorum, nec non privationis Civitatum, Terrarum, Oppidorum, & locorum quorumcumque a dicta Romana Eccleſia quomodolibet obtentorum pœnis ipſo facto incurrendis mandavimus, ne ſe ad ſtipendia aliquorum Principum, aut Potentatuum locare, aut in Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis hujuſmodi milites congregare, ſeu ſtipendiare, vel aliquo colore, aut prætextu militum, aut gentium coadunantiam facere, neve aliquem bannitum inibi recipere, ſeu receptare præſumerent.

Nonnulli tamen ex ſubditis Status Eccleſiaſtici hanc legem tranſgredi nō timuerunt.

§.2. Cum autem, ſicut non ſine animi noſtri gravi diſplicentia accepimus, nonnulli ex Subditis, & Vaſſallis noſtris hujuſmodi ſui ſtatus, & bonoris immemores mandatis noſtris hujuſmodi ſpretis, & contemptis, ſe ad ſtipendia aliorum Principum, ſeu Potentatuum locare, & in Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis prædictis milites congregare, aut ſtipendiare, militum, ſeu

T gen-

gentium coadunantias facere, ac Baunitos ibi recipere, aut receptare auſi fuerint, & ad præſens audeant.

Eamdem legem innovat Clemens.

§.3. Nos, ad quorum aures ex fide dignorum relatione devenit, dictos ſubditos, & vaſſallos noſtros ex hoc potiſſime in hac re magis audere, quod ipſi parum, vel nihil, quod ad Nos ſpectet, habentes, & Civitates, Terras, Oppida, & loca, quæ gubernant, tamquam ad eorum uxores pertinentia ſub ipſarum uxorum clypeo ſalvare poſſe ſperantes, pœnas prædictas deludere poſſe confidunt. Nos inconvenientibus, quæ hinc provenire poſſent occurrere, & ne ſub his cauthelis, ſubterfugiis mandata noſtra deludantur, utque in Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis Nobis, & dictæ Romanæ Eccleſiæ ſubditis armorum ſtrepitus, & ſcandala ceſſent, providere volentes; Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine omnibus, & ſingulis noſtris, & dictæ Eccleſiæ ſubditis, & vaſſallis prædictis, aut quibuſvis aliis dignitatibus fulgentibus ſub dictis pœnis ipſo facto ſimiliter incurrendis, ac ex aliis cauſis animum noſtrum moventibus præcipimus, & mandamus, ut ad ſtipendia Principum, aut Potentatuum hujuſmodi ſe locare, aut io Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis prædictis milites congregare aut ſtipendiare, aut milites, ſeu gentium coadunantias facere, aut Bannitos recipere, ſeu receptare non audeant, nec præſumant.

Contra tranſgreſſores procedi poſſe ſtatuit etiam ſuper bonis dotalibus uxorum &c.

§.4. Decernentes motu, ſcientia, & poteſtate prædictis, non ſolum ſubditos, & vaſſallos prædictos, ſed etiam eorum uxores Nobis, & dictæ Eccleſiæ ſubditos ad præmiſſa teneri, & in eventum contraventionis etiam maritorum ſuorum, ipſas etiam uxores dictas pœnas incurrere, ac contra eas, eorumque bona etiam dotalia uſque ad executionem incluſive ſuper pœnis prædictis procedi poſſe, ſicque per quoſcumque Iodices, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, etiam S. R. E. Cardinales interpretari, judicari, & definiri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter interpretandi, judicandi, & definiendi facultate, ac irritum, & inane quidquid ſecus a quoquam ſuper his ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat obſtantibus.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate, alia roboratis, ac omnibus illis, quæ alias quoad præmiſſa voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 12. Auguſti 1536 An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum ſub Annulo Piſcatoris 12. Auguſti 1536. Pontificatus noſtri Anno II.

XIII.

Declarat novas Locationes, Arrendationes, ſeu Conceſſiones in Emphyteuſim Bonorum Eccleſiarum, Monaſteriorum &c. io Diſtrictu Urbis validas eſſe, etiam non citatis antiquis Colonis, Inquilinis &c.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

SI diffuſis per Orbem terrarum Eccleſiis Mooaſteriis, & piis locis Apoſtolica nos deceat proviſione conſulere, ampliori ſollecitudine Eccleſiis, Monaſteriis, & piis locis in Urbe, & ejus diſtrictu conſtitutis, quorum cura ſtrictiori jure Nobis imminere dignoſcitur, Nos convenit providere, ac illorum, necnon eis præſidentium, & in eis divinis obſequiis mancipatarum perſonarum, exciſis ab eis contentionum diſpendiis, profectui jugiter intendere.

Ex novis locationibus, ſeu arrendationibus ſæpe varia oriebantur litigia.

§.1. Sane cum ſicut accepimus licet tam venerabiles Fratres noſtri S.R.E. Cardinales etiam Oſtien., & Portuen. Epiſcopi Cathedralium, ac Presbyteri, & Diaconi Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Sancti Joannis Lateranen., ac Beatæ Mariæ Majoris Archipresbyteratuum, necnon aliarum Eccleſiarum, quibus præſunt, Titulorum, & Diaconiarum, quam dilecti filii Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Sancti Joannis, ac aliarum Eccleſiarum prædictarum Capitula, necnon univerſorum Monaſteriorum quorumvis ordinum Abbates, & Conventus, aliique Clerici Sæculares beneficia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura in Urbe conſiſtentia obtinentes, ac piorum locorum Rectores, Gubernatores, ſive Adminiſtratores Tenutas, ſive Caſalia, & alia prædia ruſtica, ad Eccleſias, Archipreshyteratus, Titulos, & Diaconias, necnon Monaſteria, & Menſas, tam Capitulares, quam Conventuales, & alia beneficia, & pia loca ipſius Urbis ſpectantia etiam ad longum tempus, vel alias, pro anouis affictibus, ſive reſponſionibus arrendari, ſeu in affictum concedi vel locari ſolita antiquis, ſive tunc inſtantibus illorum Colonis, aut Inquilinis, vel alias ea tenentibus, noo interpellatis, ſive requiſitis aliis novis Inquilinis, Colonis, ſive alias noviter conducere volentibus, cum pactis, & conditionibus de, & pro quibus ſuam, ac Eccleſiarum Menſarum, Archipresbyteratuum, Titulorum, beneficiorum, & piorum locorum prædictorum conditionem efficere poſſint meliorem arrendare, & locare, ac in affictum, & alias concedere conſueverint, ac arrendationes, locationes, & conceſſiones hujuſmodi etiam inſciis, immo etiam invitis antiquis Colonis, ſive Inquilinis effectum habuerint, ac ſortitæ fuerint; nihilominus a nonnullis dicatur prætendi, & aſſeri arrendationes, ſive locationes, & in affictum conceſſiones de tenutis, ſive caſalibus, & prædiis prædictis antiquis, ſive tunc inſtantibus Colonis, vel Ioquilinis, & alias tenentibus prædictis non requi-

ſitis

Digitized by Google

ſitis factas non ſolum nullas, & invalidas exiſtere, ſed prout in Palatiis, & Domibus ipſius Urbis, & aliis prædiis Urbanis receptum, ſive ſtatutum eſſe dicitur, hoc etiam in ipſis tenutis, ſeu Caſalibos, & prædiis obſervari ſolitum eſſe, & obſervari debere, videlicet, quod tales novæ arrendationes, ſive locationes, & in affictum conceſſiones eiſdem novis Inquilinis, ſive Colonis non interpellatis, ſive requiſitis antiquis, ſive tunc inſtantibus Colonis, ſive Inquilinis factæ, pro eiſdem prætiis, pactis, & conditiotionibus eis illa acceptantibus, & habere volentibus antiquis Colonis, vel Inquilinis cenſeantur, & intelligantur factæ, ac propterea etiam ſuper arrendationibus, ſeu locationibus, & conceſſionibus hujuſmodi novis Inquilinis factis dictis antiquis non interpellatis, inter ipſos antiquos, & novos Colonos, ſive Inquilinos, ſive conductores quæſtiones quandoque exortæ fuerint, & in dies oriantur, ac in futurum majores oriri formidentur.

Novæ locationes in bonorum Eccleſiarum factæ validæ ſunt etiā non requiſitis antiquis Colonis, Inquilinis &c.

§.2. Nos quæſtionum hujuſmodi materiam ſuccidere, & penitus amputare volentes, & ex certa noſtra ſcientia hac noſtra in perpetuum valitura Conſtitutione pro potiori cauthelæ ſuffragio auctoritate Apoſtolica tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero, tam ipſi Epiſcopi, & alii Presbyteri, ac Diaconi Cardinales, quam Abbates, & alii Eccleſiarum Prælati, necnon quarumcumque Eccleſiarum Capitula, & quorumvis ordinum Monaſteriorum Urbis hujuſmodi etiam Conventus, & Clerici in eadem Urbe beneficia Eccleſiaſtica obtinentes, necnon piorum locorum Rectores, & Adminiſtratores de Tenutis, Caſalibus, prædiis, & aliis immobilibus, bonis, & prædiis ruſticis in dictæ Urbis Territorio, ſeu diſtrictu exiſtentibus, antiquis Colonis, ſive Inquilinis, vel aliis ea tenentibus non requiſitis, nec interpellatis, novos arrendatores, ſeu conceſſiones, & in affictum locationes novis affictuariis, ſive conductoribus, & habere volentibus pro pretio, & cum pactis, ſeu conditionibus, de ac pro quo, vel quibus ſuam, & Eccleſiarum, Menſarum, Monaſteriorum, Archipresbyteratuum, Titulorum, Diaconiarum, & Beneficiorum prædictorum conditionem efficere potuerint meliorem, ad annum, vel aliud tempus, ita tamen, quod ſi agatur de majori tempore, quo ex diſpoſitione Juris, vel ſacris Conſtitutionibus concedatur, licentia deſuper a Sede Apoſtolica, habeatur dare, & concedere, ipſoſque novos affictuarios, ſive conductores capere, recipere, & habere, ac aſſequi poſſe, nec novæ arrendationes, conceſſiones, & locationes hujuſmodi ipſis antiquis, ſive tunc inſtantibus Colonis, aut Inquilinis, vel tenentibus cenſeantur, vel ſint factæ, ſed ipſi antiqui Coloni, ſive Inquilini, & alii tentores finitis temporibus ſuarum arrendationum, ſive locationum, & conceſſionum a tenutis, ſive Caſalibus, & aliis prædiis prædictis ſint ipſo facto omnino excluſi.

§.3. Decernentes irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his per quoſcumque ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, ac volentes præſentes, ut illæ omnibus innoteſcant, in acie Campi Floræ, & Baſilicæ Principis Apoſtolorum, ac Eccleſiæ Sancti Joannis Lateranen. prædictarum, necnon Cancellariæ Apoſtolicæ valvis per aliquem ex Curſoribus noſtris affigi, ac omnes, & ſingulos arctare, & afficere, ac ſi eis ſingulariter, & perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Præſentium publicatio facienda.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Obſtantium derogatio.

Nulli ergo &c.

Concluſiones.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſexto, tertio decimo Kal. Septembris Pont. noſtri Anno II.

Dat. die 9. Auguſti 1536 An.II.

XIV.

Approbatio ſecuuda Congregatinnis Capuccioorum Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci, cum declarationibus circa munus eorum Vicarii generalis, & aliorum Officialium.

Hi Fratres Capuccini, hactenus Eremitæ nuncupabantur, eorumque Congregatio a Clem. VII. approbata fuit, ut habes ſupra in ejus Conſt. XXIV. Religionis, *fol. 73.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

EXponi Nobis nuper fecerunt dilecti filii Vicarius modernus, & Fratres Ordinis Mioorum Capuccinorum nuncupatorum, quod poſtquam fel. record. Clementi PP. VII. Prædeceſſori noſtro pro parte nonnullorum tunc expreſſorum Fratrum Ordinis Minorum expoſitum fuerat, &c. *Omittitur reſiduum, quia Bullam habes in loco cit. in Rubr.*

Clemens VII. Congregationem Capuccinorum approbavit: ut in ejus Conſtitucione, de qua in rubr.

§.1. Cum autem, ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, literarum prædictarum vigore, nonnulli Clerici ſæculares, & regulares, ac Laici ab ipſis Fratribus, ut præfertur, nominatis, vel uno ex eis, ac ab aliis de ipſorum commiſſione receptis, Congregationem Fratrum Ordinis Minorum Capuccinorum nuncupatorum conſtituerint, ipſique Fratres cupiant literas prædictas quoad infraſcripta confirmari, & extendi, & propterea Nobis humiliter ſupplicari fecerint, ut hujuſmodi eorum votis annuere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic modo Pontifex eiſdem petentibus, d. Conſt. Clem VII in fraſcriptis cōfirmat.

§.2. Nos attendentes uberes fructus, quos Ordo ipſe Minorum in agro militantis Eccleſiæ hactenus produxit, & in poſterum producturum ſpe firma ſperamus, ac dignum cenſentes, ut circa ea, quæ ipſius Ordinis incrementum concernunt, benignos favores impendamus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, literas Clementis Prædeceſſoris hujuſmodi, quarum tenores

Eiſque in omnibus ſuffragari decernit.

præſentibus haberi volumus pro expreſſis, auctoritate Apoſtolica ex certa ſcientia, per præſentes approbantes, & confirmantes, illas dilecto filio moderno, & pro tempore exiſtenti Vicario generali Congregationis Capuccinorum hujuſmodi, ac ipſius Congregationis Fratribus, perinde ac ſi illæ eiſdem Congregationi, & Fratribus directæ fuiſſent, quoad omnia, & ſingula in ipſis literis contenta ſuffragari debere decernimus.

Vicario eorumdem Capitulum generale quolibet triennio congregandi facultatē concedit.

§.3. Et nihilominus auctoritate, & ſcientia ſimilibus per eaſdem præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps Vicarius generalis ipſorum Fratrum Capuccinorum, circa finem triennii, ex quo ad officium Vicariatus hujuſmodi electus fuerit, vel etiam prius, aut poſterius juxta præfatæ regulæ tenorem, ac ipſorum Fratrum laudabiles Conſtitutiones, Vicarios diſcretos, & Cuſtodes vocem Congregationis habentes quarumlibet Provinciarum, & Cuſtodiarum ſibi ſubjectarum, in locum per ipſum Vicarium generalem deputandum, ad Capitulum convocare poſſit, quorum ſi qui legitimo impedimento detenti ipſi Capitulo intereſſe non potuerint, per Nuncios ab eis deputatos, vel ſuppletis votis eorum, juxta ipſorum conſuetudinem præſentia ſuppleatur.

In quo Vicarius ex Capuccinis eligatur, & electus Magiſtro Gen. Conventualium præſentetur.

§.4. Qui ſic congregati, omnia, & ſingula, quæ alii Fratres dicti Ordinis in eorum generali Capitulo, de jure, vel conſuetudine, & ex privilegiis poſſint, faciendi, ordinandi, & diſponendi, & potiſſime eligendi unum Religioſum ejuſdem Ordinis, & Congregationis in eorum ſimilem Vicarium generalem facultatem habeant, & ipſius Vicarii electionem ſi a majori parte eligentium celebretur, quam primum commode fieri poterit, Generali Magiſtro dictorum Fratrum Conventualium nuncupatorum, ſicut hactenus ſervatum fuit, donec aliud deſuper ordinatum a Sede Apoſtolica, præſentent, ſeu præſentari faciant.

A quo confirmetur, & regimen Congregationis Capuccinorū tribuatur.

§.5. Ipſeque Generalis Magiſter intra triduum a præſentatione ſibi facta ipſum electum Vicarium confirmare teneatur, concedendo ei, & committendo plenarie vices ſuas, tribuendo videlicet liberam poteſtatem, & auctoritatem, ac omnimodam facultatem ſuam ſuper omnes, & ſingulos Fratres ejuſdem Ordinis Capuccinos nuncupatos, etiam ſi alio quovis nomine nuncupentur, tam in capitibus, quam in membris, publice, ac privatim viſitandi Congregationes in Provinciis, & Cuſtodiis omnibus eis ſubjectis, ſive pro electione Vicariorum, Diſcretorum, Cuſtodum, & Guardianorum, ſive pro aliis utilibus negociis, faciendi, ſeu fieri faciendi nova loca, Conventus, ſeu Eremitoria recipiendi, Fratres ſubditos corrigendi, & puniendi, excommunicandi, & abſolvendi, & incarcerandi, & a carceribus liberandi, contradictores, ac rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris, ac dicti Ordinis remedia, etiam per invocationem brachii Sæcularis, vel Eccleſiaſtici, ſi opus fuerit, compeſcendi, ac generaliter, ſpecialiterque omnia, & ſingula circa Fratres, Conventus, Domos, loca, & Eremitoria hujuſmodi faciendi, exercendi, & diſponendi, ordinandi, adminiſtrandi, ac ſtatuendi, quæ Generalis Magiſter dicti Ordinis circa Fratres, Conventus, Domos, loca, & Eremitoria Fratrum Conventualium nuncupatorum facere poſſet, ſi perſonaliter adeſſet, vel intereſſet, ac eaſdem auctoritatem, poteſtatem, gratiam, & facultates per ipſum Magiſtrum Generalem eidem Vicario Generali conceſſas, vel earum partem, aliis Fratribus, quos ad hæc judicaverit idoneos, committendi, & concedendi, necnon per ipſos prædicti Vicarii Commiſſarios committi, & concedi faciendis, & triduo elapſo, & electo non confirmato, idem electus pro confirmato Sedis Apoſtolicæ auctoritate cum plenaria poteſtate hujuſmodi, uſque ad Succeſſoris electionem habeatur, & infra hoc tempus officio ſuo, ſine ſcitu omnium Vicariorum, & Diſcretorum Provincialium, aut majoris partis eorumdem renunciare nequeat. Poſſit tamen convocare omnes Vicarios, & diſcretos ſibi ſubjectos infra tempus officii ſui in loco per ipſum deputando, quoties ſibi opus viſum fuerit.

Eoque Vicario deficiente, Vicarius Provinciæ agat de convocando Capitulo, quod alterius electione, & interim primus Deſinitor exerceat officium Vicariatus.

§.6. Si vero Generalis Vicarius infra officii ſui tempus ex hac luce migraverit, ſeu alias ab officio amotus fuerit, Vicarius in cujus Provincia mori, vel amoveri contigerit, nunciet quam citius poterit omnibus Deſinitoribus Capituli Generalis immediate præcedentis, & omnibus Vicariis Provincialibus, ac de conſilio, atque conſenſu duorum Vicariorum proximorum, determinet locum, & tempus, niſi fuiſſent per Generale Capitulum, vel per prædictum Vicarium ante obitum ipſius, ac amotionem deputata, & convocet qui fuerint evocandi pro Succeſſoris Vicarii electione celebranda, quo vacationis tempore, auctoritate Sedis prædictæ exerceat officium Vicariatus hujuſmodi primus Diffinitorum prædictorum, vel ipſo deficiente, ſecundus, & ſic de aliis ſucceſive, cum plenaria poteſtate præmiſſa.

Et hoc idem ſervetur deficientibus Vicariis Provincialibus.

§.7. Et hoc idem cenſeatur de Vicariis Provincialibus cum eis mori, vel amoveri contigerit, ac Provincias regi, & gubernari, per primum, ac alios Deſinitores ſucceſſive Capituli Provincialis immediate præcedentis, prout ſupra de Vicario Generali ſtatutum extitit, ſalva ſemper, & reſervata prædicti Vicarii Generalis, ut præmittitur poteſtate.

Magiſter Generalis Ordinis tantummodo Capuccinos viſitare, & corrigere poſſit.

§.8. Generalis vero tam Magiſter prædictus, quam Miniſter Ordinis Minorum hujuſmodi, aut quiſquam Miniſtrorum, ſeu Magiſtrorum Provincialium, ſeu aliorum Fratrum dicti Ordinis, tam Conventualium, quam de Familia, ſive de Obſervantia nuncupatorum, donec aliter per Sedem Apoſtolicam ordinatum fuerit, prædicto Vicario Generali, ſeu ceteris Vicariis, vel cuipiam Fratri ejuſdem Congregationis de Capuccinis nuncupatæ, moleſtiam, ſeu impedimentum aliquod inferre non audeat, nec præſumat ſub pœna excommunicationis

latæ

latæ ſeutentiæ, privationis officii, omniumque actuum legitimorum, niſi quod præfatus Magiſter Generalis, donec aliter per dictam Sedem ordinatum fuerit, per ſe dumtaxat perſonaliter, viſitare, & corrigere poſſit, & valeat, prædictum Vicarium Generalem, ſeu Fratres, domum, locum, & Eremitorium eorumdem Fratrum Capuccinorum nuncupatorum, pie, beuigne, & caritative ad meliorem frugem, provocando. Et ſi queinquam, quod abſit, repererit criminoſum, ipſum Vicarium, de conſilio, & aſſenſu majoris partis Vicariorum præmiſſorum, ceteros vero de conſilio, & aſſenſu majoris, & ſeuioris partis Fratrum Domus, Eremitorii, loci, vel Conventus Viſitatorum in eodem loco, & non extra, corrigere valeat, & punire, pœnitentiare, ac emendare, ſecundum quod delicti qualitas exegerit faciendum. De regimine vero, ac cura prædictorum Fratrum Capuccinorum nuncupatorum ſe aliter non intromittat.

Habitus Capuccinorum ceteris aliis prohibetur.

§.9. Diſtrictius inhibentes quibuſcumque perſonis cujuſcumque conditionis exiſtant, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna eo ipſo incurrenda, ne habitum per eos deſerri ſolitum, niſi ſub præfati Vicarii generalis pro tempore exiſtentis obedientia, & cura permaneant, geſtare quoquo modo præſumant.

Declaratio circa obediētiam Miniſtris & Vicariis præſtandam.

§.10. Inſuper veſtigiis piæ me. Pii PP.II. etiam Prædeceſſoris noſtri in hac parte inhærendo, qui alias ex certis cauſis auctoritate Apoſtolica ex certa ſcientia, in favorem Familiæ de Obſervantia interpretatus eſt, ac declaravit, quod cum Apoſtolica Sedes Generalem totius Ordinis Minorum Miniſtrum Generalem, & Provinciales Vicarios Miniſtrorum loco, certis, piis, ac ſanctis reſpectibus eſſe voluiſſet ac decreviſſet, Vicarii ipſi, qui illis præeſſent, & quibus ipſi ex debito eorum profeſſionis obediebant, veri, & indubitati ipſorum Miniſtri, cum tales B. Franciſcus dicti Ordiuis Inſtitutor eos eſſe intellexiſſet, quo ad uſque præfata Sedes, in cujus arbitrio conſiſtebat, aliud alio reſpectu ordinare ſtatuiſſet, eſſent, ac perpetuo ſorent, differentes a prædictis Miniſtris ſolo nomine, eoſque qui dictis Vicariis obedirent, ſecundum dictæ Sedis determinationem eorum regulæ, & præcipue in ea parte ubi erat (Præcipio ſirmiter Fratribus univerſis, ut obediant ſuis Miniſtris) plene, & integre ſatisſacere, auctoritate, ac ſcientia prædictis, declaramus, & decernimus, quod douec aliter ſuper præmiſſis per præfatam Sedem ordinatum fuerit, Fratres Capuccini prædicti eorum Vicariis, prout de Vicariis familiæ per dictum Pium Prædeceſſorem, ut præfertur, ſtatutum fuerat, obediendo, plene ac integre præfatæ regulæ ſatisfaciant.

Executorum hujus Conſtitutionis deputatio.

§.11. Quocirca univerſis, & ſingulis Venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, necnon dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, ac aliis perſouis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, ac in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Vicariorum, & Fratrum Capuccinorum prædictorum, ſive alicujus eorum fuerint deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis deſenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, præſentes literas, ac in eis contenta hujuſmodi ſirmiter obſervare, ac ſingulos, quos præſentes concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper, per quoſcumque, contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, inquietari, ſeu perturbari, contradictores quoſlibet, ac rebelles, per cenſuram Eccleſiaſticam, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac cenſuras, & pœnas ipſas iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariorū derogatio.

§.12. Non obſtantibus præmiſſis, ac recolendæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi ſimiliter Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, ac aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus, necnon quibuſvis privilegiis, ac indultis Apoſtolicis, ſub quibuſvis tenoribus ac formis, cum quibuſvis clauſulis, & decretis, quæ adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§.13. Volumus autem quod præſentium tranſumptis &c.

Nulli ergo &c.

D. P. An. II. 25. Auguſti.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo qningenteſimo trigeſimoſexto, octavo Kalendas Septembris Pontificatus noſtri Anno II.

XV.

Confirmatio, & nova conceſſio privilegiorum, & gratiarum, Auditorum Rotæ Romanæ.

Ad hæc vide ſupra Conſtit.VIII. Clem.VII. Convenit. *fol.52.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmani Pontificis conſueta benignitas, ea quæ per Prædeceſſores ſuos, præſertim perſonarum, ſibi & Apoſtolicæ Sedi continuos labores impendentium, commodum, ac utilitatem concernentia conceſſa ſunt, ut ſirma perpetuo & illibata perſiſtant, libenter approbat, prout in Domino ſalubriter conſpicit expedire.

§.1. Du-

Digitized by Google

Pōtifices multas gratias Auditoribus elargiti ſunt.

§.1. Dudum ſiquidem fel. recordat. Julius Secundus, Leo Decimus, & Clemens Septimus Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, dilectis filiis cauſarum Palatii Apoſtolici Auditoribus, ac eorum Locumtenentibus, tunc & pro tempore exiſtentibus, & eorum Collegio diverſa privilegia, conceſſiones, exemptiones, antelationes, prærogativas, facultates, gratias, & indulta tunc expreſſa gratioſe conceſſerunt, & approbarunt.

Quas hic Pontifex confirmat.

§.2. Nos dignum, quin potius debitum cenſentes dictos Auditores, & Locatenentes, qui pro publica utilitate quotidie, & inceſſanter invigilant, & in juſtitia perſonis ad Sedem ipſam ex omnibus mundi partibus confluentibus miniſtranda, immenſos labores ſuſtinent, pro eorumdem laborum remuneratione, illorum exigentibus meritis, & ut commodius ſe alere, ac ſuſtentare valeant, non minoribus gratiis, ac prærogativis, quam a dictis Prædeceſſoribus noſtris reportarunt, eos proſequi volumus. Motu proprio, non ad ipſorum Auditorum, ſeu Locatenentium, vel aliorum pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, ac ex certa noſtra ſcientia, omnia & ſingula privilegia, exemptiones, antelationes, prærogativas, conceſſiones, gratias, facultates, literas, ac indulta hujuſmodi, per dictos, & alios noſtros Prædeceſſores eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus, ac eorum ſingulis, in genere, vel in ſpecie conceſſa quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, ac cujuſcumque tenoris, & continentiæ exiſtant, quorum omnium formas, & tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, cum omnibus, & ſingulis derogationibus, decretis, & clauſulis in eis contentis, in omnibus, & per omnia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium confirmamus, & innovamus, illaque ſibi & eorum cuilibet, & prout dicti, ac alii Prædeceſſores conceſſerunt, de novo pro potiori cautela concedimus, & indulgemus.

Privilegia Referendariis Apoſtolicis conceſſa, & concedenda, eiſdem Auditoribus communicat.

§.3. Ac privilegia, & gratias dilectis filiis Referendariis noſtris, ſeu eorum Collegio conceſſa, ac in poſterum concedenda, illa pro ſufficienter expreſſis habentes, cum eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus, ac eorum Collegio, auctoritate, & tenore præmiſſis communicamus, ſeu illa de novo eis concedimus, ac præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ſub cujuſvis ſuſpenſionibus, derogationibus, ac revocationibus in contrarium factis, & faciendis minime comprehendi, neque illis derogari poſſe, niſi eorumdem Auditorum, ac Locatenentium ad id expreſſus acceſſerit aſſenſus, ac irritum & inane, quidquid ſecus ſuper iis a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Executores deputat.

§.4. Quocirca pro tempore exiſtentibus Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac in Urbe in ſpiritualibus Vicario, per præſentes motu ſimili mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, ac in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Auditorum, Locatenentium, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, eos & eorum quemlibet confirmatione, innovatione, conceſſione, indulto, communicatione, & decreto, ac aliis præmiſſis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alia juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.5. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis editis, ac edendis, etiam perpetuis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, gratiis, ac conceſſionibus per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem eamdem ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam iteratis vicibus quibuſcumque, quocumque nomine nuncupentur, & dignitate, ſeu majoritate præfulgeant, in genere, vel in ſpecie, & ſeu eorum Collegiis conceſſis, approbatis, & innovatis, ac in poſterum concedendis, approbandis, & innovandis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut exquiſita forma ſervanda foret, ac in eis caveatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſſit, illorumque omnium tenores pro ſufficienter expreſſis, ac inſertis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie, motu, ac ſcientia ſimilibus derogamus, necnon omnibus illis, quæ in literis eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus, ſeu eorum Collegio conceſſæ voluerunt dicti Prædeceſſores non obſtare, quæ pro repetitis habeantur, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Exemplis fidem tribuit. D. P. An. III. 17. Auguſti.

§.6. Et quia difficile foret.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub Annulo Piſcatoris, die decimaſeptima Auguſti, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri Anno III.

Sequitur conceſſio exemptionis a Gabella Vini.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Cauſa conceſſionis.

ATtendentes continuos labores, quos dilecti filii cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & eorum Locatenentes, pro adminiſtranda juſtitia perſonis ad Sedem Apoſtolicam ex omnibus mundi partibus confluentibus, ac in cauſis coram eis pro tempore vertentibus jugiter perferunt, ac prop-

propterea dignum reputamus, ut illis gratioſos favores, & opportuna commoditatis auxilia impendamus.

Exemptio Auditoris a gabella vini.

§.1. Volentes igitur eos ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra eiſdem Auditoribus, & Locatenentibus, quos ſicut accepimus, fel. record. Clemens Papa VII. Prædeceſſor noſter inter alia privilegia illis conceſſa a ſolutione, & exactione quarumcumque gabellarum, & onerum liberavit, ac exemit, ut privilegii hujuſmodi plenarium conſequantur effectum, quod ipſi, & eorum quilibet, ad noſtrum, & Apoſtolicæ Sedis beneplacitum, ſingulis annis pro eorum uſu, & victu quindecim vegetes cujuſcumque qualitatis vini quandocumque illis placuerit, abſque alicujus dohanæ, ſeu gabellæ, ac aliorum onerum ſolutione, ex Ripa, ſeu aliunde percipere, ac habere, libere, & licite valeant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, de ſpeciali gratia indulgemus, ac licentiam, & facultatem concedimus.

Inhibitio contra officiales, qui eos deſuper moleſtarent.

§.2. Mandantes nihilominus modernis, ac pro tempore exiſtentibus Camerario noſtro, ac domus noſtræ Magiſtro, ac Clericis Cameræ Apoſtolicæ, & Dohaneriis, omnibuſque, & ſingulis dohanæ noſtræ officialibus, ac aliis ad quos quomodolibet ſpectat, in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam, ſi contrafecerint, illos eo ipſo incurrere volumus, quatenus de cetero in perpetuum, ſingulis Auditoribus, ac Locatenentibus prædictis quolibet anno quindecim vegetes vini hujuſmodi, abſque aliqua gabellæ, ſeu dohanæ, ac oneris ſolutione, & gratis, quandocumque ab eiſdem Auditoribus, ſeu eorum aliquo requiſiti fuerint, tradant, ac tradi faciant, nec ab eis aliquid præmiſſorum occaſione exigant, ſeu exigere præſumant, ac illis, & eorum cuilibet, quoties opportunum fuerit, mandata ad id neceſſaria expediant, ac expediri faciant, omni mora, & exceptione ceſſantibus, ac per eos, ad quos ſpectat, ſub pœnis etiam pecuniariis eorum arbitrio imponendis obſervari faciant.

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus, ac locationibus, etiam Apoſtolica auctoritate factis, ac faciendis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Camerario, Magiſtro, Dohaneriis, & Officialibus, & Dohanæ hujuſmodi, ac quibuſvis aliis locis, ac perſonis cujuſcumque conditionis, gradus &c. exiſtentibus, etiam motu ſimili, ac alias ſub quibuſvis tenoribus, & formis &c. conceſſis, & concedendis, quibus latiſſime extendens motu ſimili derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Sola ſignatura ſufficit.

§.4. Volumus autem quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & ubique, tam in judicio, quam extra, fidem faciat, regula contraria non obſtante.

Papæ ſubſc.

Placet, & ita Motu proprio mandamus A.

XVI.

Uxores non poſſint ab eorum maritis cautiones de non offendendo petere, aut alia de cauſa cum eis in Urbe litigare, niſi prius in Monaſterio, aut alio honeſto loco ponantur.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio, &c.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

CUM ſicut accepimus, diverſæ mulieres conjugatæ Almæ Urbis, ſeu in ea commorantes, tam Romanæ, quam forenſes, forſan attrectantes vitam ad earum libitum inhoneſtam ducere, ubi ſe ab earum Maritis ſuper earum inhoneſta vita, aut pravis moribus argui vident, eos a quibus ſe amari ſciunt, maritis ſuis in fidejuſſores, quod ipſi eas non offendent, nec offendi facient, pro diverſis pecuniarum ſummis etiam exceſſivis judicialiter, aut alias ſimilem cautionem ab eiſdem maritis ſuis exigant: & illis eam quandoque præſtare nequeuntibus illos carceribus mancipari, & quandoque ad triremes delegari procurent, & faciant, vel ſi earum mariti prædicti cautionem hujuſmodi eis præſtent, illius clypeo fretæ, vitam ad earum libitum inhoneſtam ducant, in divinæ majeſtatis offenſam, ac ſcandalum plurimorum.

Sanctio de qua in rub.

§.2. Nos volentes ex debito noſtri officii paſtoralis præmiſſis occurrere, Motu ſimili modernis, & pro tempore exiſtentibus Almæ Urbis prædictæ Gubernatori, ac Senatori, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, ac quibuſvis aliis Romanæ Curiæ officialibus, ſeu judicibus, vel mareſcallis, quacumque auctoritate etiam ſæculari fungentibus, diſtrictius inhibemus, ne de cetero ad cujuſvis mulieris conjugatæ inſtantiam ejus virum ad fidejubendum, & ſibi ſub aliqua quantumvis modica pecuniarum ſumma de eam non offendendo, nec offendi faciendo, cavendum cogere, aut monere, ſeu ipſam mulierem conjugatam ad quovis modo cum viro ſuo quavis occaſione litigandum admittere præſumant, niſi ipſa mulier in loco honeſto, aut apud mulierem honeſtam, bonæ conditionis, & famæ, aut in Domo Sanctæ Marthæ de Urbe, in qua quælibet mulieres conjugatæ, ſeu ob earum malam vitam, & violatum thorum offendi timentes recipiuntur, donec cum earum maritis reconcilientur, caritative tractantur, & ſuſtentantur, cum effectu habitaverit, & vixerit. Nos enim ea nunc omnes, & ſingulas cautiones, & fidejuſſiones per maritos uxoribus ſuis alibi, quam in loco honeſto, & apud mulierem honeſtam, ſeu in dicta domo S. Marthæ habitantibus hactenus præſtitas, unica tamen præcedente monitione, & in poſterum præſtandas, nullas, irritas, & inanes, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & illarum etiamſi juramento vallatæ ſint, executionem fieri non poſſe, ac dictos maritos, ſi qui in exilium relegati, vel ad triremes tranſmiſſi propter præmiſſa fuerint, dictos triremes exire, & ad Urbem libere redire poſſe, ac irritum &c. decernimus.

§.3. Man-

1537. Vicarius Papæ executor deputatur.

§.2. Mandantes venerabili fratri Philippo Epiſcopo Salutiarum, moderno ac pro tempore exiſtenti noſtro in eadem Urbe, ejuſque diſtrictu, in ſpiritualibus Vicario generali, quatenus inhibitionem, & decretum noſtros hujuſmodi perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſervari faciat cum effectu, contradictores quoslibet, & rebelles, ac ſi in præmiſſis non parentes, per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtylo Palatii, & Curiarum Gubernatoris, Senatus, & Auditoris Cameræ hujuſmodi, nec earumdem Curiarum, etiam Juramento &c. roboratis ſtatutis, ac conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in contrarium quomodolibet conceſſis.

Sola ſignatura ſufficit.

§.4. Et præſentium, etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illius data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique fidem facere, in judicio, & extra, regula contraria non obſtantibus, decernentibus.

Papæ ſubſcr.

Placet & ita mandamus. A.

XVII.

Declaratio, & ampliatio facultatum Collegii Scriptorum Archivii Romanæ Curiæ, in legitimandis Baſtardis.

Iſtud Collegium erexit Julius II. in ſua Conſtit.XIX. Sicut. *Tom.III. Par.III. fol.*299.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmani Pontificis providentia circumſpecta nonnumquam per ejus Prædeceſſores geſta, cum ſuper illis dubia oriuntur, ne aliqui propterea litibus indebitis fatigentur, dilucidat, & declarat, prout convenit, & rei qualitate inſpecta conſpicit in domino ſalubriter expedire.

Julius II. erexit iſtud Collegium, & cōceſſit facultatem legitimandi baſtardos.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Collegii Scriptorum Archivii Romanæ Curię Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet dudum fel. rec. Julius Papa II. Prædeceſſor noſter in inſtitutione Collegii prædicti per eum erecti, inter alia eidem Collegio, ſeu illius Correctoribus, & Officialibus quoſcumque Baſtardos, Manſeres, & Nothos, ſine tamen præjudicio venientium ab inteſtato, legitimandi facultatem conceſſerit, ac Collegium, ſeu Correctores, & Scriptores præfati facultatis hujuſmodi vigore certas formas ſuper hujuſmodi legitimationibus faciendis ordinaverint.

§.2. Et tam tempore ipſius Julii, quam etiam piæ memoriæ Leonis X., Adriani VI., & Clementis VII. Romanorum Pontificum, etiam Prædeceſſorum noſtrorum, ac noſtri Pontificatuum temporibus facultatem hujuſmodi continuantes, quamplures Baſtardos, Manſeres, & Nothos ex quocumque coitu procreatos, etiam ſtantibus legitimis, abſque tamen præjudicio venientium ab inteſtato, juxta dictas formas diverſimode legitimaverint, ac in poſſeſſione, ſeu quaſi legitimandi hujuſmodi pacifice, & dictæ formæ per ipſos obſervatæ hactenus fuerint, ac legitimationes per eos hactenus factę impugnatæ non extiterint, neque de illarum validitate ab aliquibus hactenus hæſitatum fuerit.

1537. Et multi fuerunt legitimati.

Dubium de quo hic excitatum fuit.

§.3. Nihilominus in præſentiarum a nonnullis de viribus legitimationum per ipſum Collegium de illegitimo conſenſu patrum legitimorum, ſtantibus filiis legitimis, & naturalibus, juxta formam per ipſos traditam factarum hæſitatur, & aſſeritur, facultatem Collegii hujuſmodi ad caſum, in quem pater illegitimi filios legitimos, ac naturales haberet, ſe non extendere, cum hoc ipſa facultate ſpecialiter expreſſum non reperiatur, ac ſolum Baſtardos, Manſeres, & Nothos, cum illa clauſula, ſine præjudicio venientium ab inteſtato, compræhenſos eſſe. Quare pro parte præfatorum Collegii Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuper iis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic idem Pont. illud removet.

§.4. Nos igitur hujuſmodi ambiguitatis dubium ſubmovere, ac tam per ipſos Collegium dictæ facultatis vigore, in poſterum legitimandorum, quam etiam ipſorum Collegii, quorum interpretatione formæ prædictæ traditæ fuerunt, & juxta illas illegitimationes hujuſmodi proceſſerunt, indemnitati providere, ac diſpendiis, necnon diverſis litibus, & forſan ſcandalis, quæ exinde oriri, ac ſubſequi poſſent, obviare, necnon Status, tam Urbis, quam Romanæ Eccleſiæ, in qua legitimationes ipſæ concedentur, quieti conſulere, necnon formarum, & legitimationum hujuſmodi tenores præſentibus pro expreſſis habere volentes, ipſaſque legitimationum formas, ut præfertur, traditas approbantes, confirmantes, ac innovantes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, præfatos Collegium facultatis prædictæ vigore, quoſcumque illegitimos, ex quocumque illicito, ac damnato coitu procreatos, etiam ſi eorum genitores filios legitimos, & naturales haberent, abſque tamen præjudicio venientium ab inteſtato, legitimare poſſe, & legitimationes per eos in poſterum faciendas, etiam ſtantibus legitimis, validas, & efficaces fore, ſuoſque effectus ſortiri, ac firmiter obſervari debere, & illis, quibus fieri contigerit, ſuffragari, ac eos, qui legitimati pro tempore fuerint, juxta hujuſmodi legitimationes ſuccedere poſſe.

Et ita judicari debere decernit.

§.5. Sicque in præmiſſis omnibus, ac ſingulis per quoſcumque, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac dictæ Romanæ

Digitized by Google

manæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicaodi, ac interpretandi, facultate, & auctoritate, judicari, ac definiri debere, necnon quicquid ſecus ſuper iis, a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium declaramus. & decernimus, ac pro potiori cauthela facultatem prædictam ad hoc extendimus, & ampliamus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.6. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, ac Ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ præfatus Julius Prædeceſſor in literis erectionis Collegii hujuſmodi voluit non obſtare, & quæ præſentibus pro repetitis haberi volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

D. P. A.IV. die 31. Oct.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnatioois Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimoſeptimo, pridie Kalandas Novembris, Pontificatus noſtri Anno IV.

XVIII.

Privilegium centenariæ præſcriptionis, & aliæ gratiæ, Congregationis Caſſinenſis, alias S. Juſtioæ Monacorum Ordinis Sancti Benedicti.

*Cetera quæ hanc tangunt Congregationem, vide in Conſtit.II. Julii II.*Super. *Tom.III. Part.III.fol.*260.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

BEnignitas Sedis Apoſtolicæ conſueta, ea quæ per Romanos Pontifices pro Religionis conſervatione, & augmento, ac Monaſteriorum, & aliorum Piorum locorum, necnon perſonarum devotarum in eis ſub regularis diſciplinæ obſervantia Domino militantium, proſpero, ac tranquillo ſtatu, & ſalubri directione provide conceſſa, ac etiam approbata, & innovata comperit, ut eo firmius illibata perſiſtant, quo frequentiori ſuo fuerint præſidio pro tempore ſtabilita, libenter approbat, innovat, eiſque uberioris Apoſtolici munimiois robur adiicit, ac de novo concedit, & alias pro eorum obſervatione providet, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Plerique Pontifices Cōgregationi Caſſinenſi multas gratias elargiti ſunt.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Modernorum Præſidentis, & Deſioitorum Capituli Congregationis Caſſinen. alias S.Juſtinæ de Padua Monachorum Ordinis S. Benedicti Regularis Obſervantiæ, necnon ipſius Coogregationis, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod dudum pro divini cultus augmento, & Religioois propagatione, ac Regularis obſervantiæ conſervatione, Congregationi prædictæ, ac illius Præſidentibus, Definitoribus, Viſitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Rectoribus, Monacis, Converſis, Novitiis, eorumque Capellanis, familiaribus, ac ſervitoribus, necnon Monaſteriis, Prioratibus, ac locis etiam unitis, Eccleſiis, Capellis, Oratoriis, membris, ac bonis pro tempore exiſtentibus, quam plura, & diverſa privilegia, immunitates, exemptioues, tam ab Ordinariorum juriſdictione, quam etiam ab omni impoſitione, exactione, collecta, decima, ſubſidio, & alio quocumque gravamine, quocumque nomine cenſerentur, per Romanos Pootifices pro tempore exiſtentes, etiam pro tempore imponenda, necnon a quocumque onere, occaſione Legatorum, Subdelegatorum, Nunciorum Apoſtolicorum, Ordinariorum, Diœceſanorum, ſeu alterius cujuſcumque, etiam Apoſtolica auctoritate imponen., ac caritativi, & alterius cujuſcumque ſubſidii, impoſitionis, collectæ, vel alterius cujuſcumque exactionis, ac oneris perſonalis, & realis, vel mixti, annatarumque etiam ratione Monaſteriorum, & aliorum beneficiorum, etiam unitorum ſolutione, ac ab omnibus cenſibus, redditibus; & ſolutionibus ratione viſitationis, vel ſubjectionis quorumcumque jure debendi quibuſcumque Oratoriis, ac perſonis libertates, prærogativæ, ſavores, Conſervatoriæ, declarationes, facultates, gratiæ, indulta ſpiritualia, & temporalia, tam per felicis recordationis Urbanum II., Eugenium IV., Alexandrum V., Martinum etiam V., Nicolaum ſimiliter V., Calliſtum III., Pium II., Innocentium VIII., Alexandrum VI., Julium II., Leonem X., ac alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, necnon Imperatores, & Romanos Reges, ac alios Sæculares Principes, etiam circa celebrationem Capituli, & electionem Prælatorum, ac conſervationem ejuſdem Congregationis, ac illius perſonarum ſalubrem directiooem conceſſa, ac per nonnullos ex ipſis Prædeceſſoribus, ac demum per ſimilis memoriæ Clementem Papam VII., etiam Prædeceſſorem noſtrum, approbata, & innovata extiterunt.

Urbanus II. conceſſit Abbati facultatē alia Monaſteria ædificandi, & Pontificalia (quibuſdam exceptis) exercendi.

§.2. Et inter alia Urbanus, tunc, & pro tempore exiſtenti Abbati, ac dilectis filiis Conventui Monaſterii SSmæ Trinitatis Caſſinen. Ord., & Congregationis eorumdem, ot tunc pro tempore exiſtens Abbas per terras ſui Monaſterii, habitas, & habendas, Eccleſias conſtruere, & cum Cruce ſignare, ac alia Pontificalia, & ſpiritualia, (ſacrorum Ordinum collatione, Baſilicarum, & altarium, ac Chriſmatis conſecratione, dumtaxat exceptis) exercere poſſet.

Pia legata Congregationi ab omni ſolutione exemit.

§.3. Necnon ut de iis, quæ a Catholicis Chriſtianis eidem Monaſterio Sanctiſſimæ Trinitatis, tam inter vivos, quam in ultima voluntate, ubicumque donata, vel legata forent, nulli Epiſcoporum Diœceſanorum licitum eſſet quartam, vel tertiam partem in ipſis legatis, ſeu donatis, tam in ſtabilibus, quam in mobilibus, etiam prætextu cujuſcumque conſuetudiois exigere, conceſſit.

§.4. Et ſi proceſſu temporis per quoſ-

Perturbatores excommunicari decrevit.

cumque contra prædictorum, ac aliorum privilegiorum per ipſum Urbanum dicto Monaſterio Sanctiſſimæ Trinitatis conceſſorum tenorem per aliquos attentatum foret, illud, & tunc viribus vacuatum, ac præſcriptionem longi temporis non currere decrevit, aut quicumque dictum Monaſterium Sanctiſſimæ Trinitatis in ſuis juribus, poſſeſſionibus, & libertatibus læderent, aut etiam perturbarent, liceret dicto Abbati, & ſuis ſucceſſoribus, illos cujuſcumque præeminentiæ, ſive ſtatus forent, auctoritate Apoſtolica canonica monitione præmiſſa, excommunicare, ac excommunicatos fore denunciare, a qua excommunicatione abſolvi non poſſent, niſi digne ſatisfacerent, etiam quocumque privilegio illis, quo excommunicari, vel interdici non poſſint, forſan conceſſo non obſtante, niſi de indulto hujuſcemodi, plenam ac expreſſam facerent mentionem indulſit.

Eugenius IV. Abbati S. Pauli extra muros Urbis cōceſſit, poſſe cum mitra celebrare, & Minores Ordines Monacis conferre.

§.5. Necnon Eugenius Abbati pro tempore exiſtenti Monaſterii Sancti Pauli extra muros Urbis eorumdem Ordinis, & Congregationis, ut cum Mithra, & Annulo, Sandaliis, Tunica, Dalmatica Miſſarum ſolemnia celebrare, & aſtanti Clero, & Populo benedicere. Ac idem Abbas, ac dilecti filii Conventus ipſius Monaſterii S. Pauli Conſecrationes Altarium, & Ordinationes Monachorum, qui ad ſacros Ordines forent promovendi a quocumque mallent Catholico Antiſtite, Apoſtolica auctoritate freti ſuſcipere, quas ſine difficultate, ac pravitate exhiberi præcepit. Ipſeque Abbas dummodo Presbyter eſſet Minores Ordines hujuſmodi Monacis ſuis ex Apoſtolica Indulgentia, cum neceſſe foret exhibere poſſet, necnon eidem Abbati, etiam indumenta, quæ ad uſum Altaris, & in eodem Monaſterio forent neceſſaria, benedicendi facultatem conceſſit.

Centenariaque præſcriptione gaudere juſſit.

§.6. Ac ſtatuit, & ſancivit, ut ſicut contra Romanam Eccleſiam nonniſi centenaria, ſecundum Conſtitutiones canonicas, & legitimas ſanctiones currebat præſcriptio, ita præſato Monaſterio S. Pauli minoris temporis præſcriptio non obſiſteret.

Alexander VI privilegia prædicta decrevit in dubiis, interpretan. eſſe ad favorem Congregationis.

§.7. Et demum Alexander Prædeceſſor præſatus, Motu proprio, voluit, & declaravit, quidquid dubii in hujuſmodi privilegiis, ſeu aliquo eorum pro tempore emergeret, data verborum ambiguitate, & varia peritorum interpretatione in favorem dictæ Congregationis, ac locorum particularium ejus interpretari.

Indultaque cujuſcumque Monaſterii ceteris eſſe communia.

§.8. Necnon cujuſvis particularis Monaſterii ipſius Congregationis privilegia, toti Congregationi prædictæ, & illius particularibus Monaſteriis communia eſſe; & ad illa extenſa, ac extendi debere decrevit, prout etiam extendit.

Congregatio ſupplicat Pontifici pro dictorum indultorum confirmatione.

§.9. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, Præſidens, & Definitores, ac Congregatio præſati cupiant ſingula privilegia, & indulta prædicta, ut uberiorem obtineant roboris firmitatem, etiam noſtri muniminis præſidio fulciri, pro parte eorumdem Præſidentis, & Definitorum, ac Congregationis Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut privilegiis, & indultis prædictis robur noſtræ approbationis adiicere, ac alias in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ideo Pōtifex illa approbat.

§.10. Nos igitur attendentes uberes fructus, quos dictæ Congregationis Monaci, qui tamquam mortui mundo, ſoli Chriſto, qui eſt vita, viventes pro univerſali Eccleſia ad Deum preces in militanti Eccleſia in dies producunt, ac Præſidentem, & Definitores, necnon Congregationem præfatos, & eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos, fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, omnia & ſingula privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, favores, conſervatorias, declarationes, facultates, gratias, conceſſiones, indulgentias, & indulta ſpiritualia, & temporalia, Congregationi, & illius Præſidentibus, Viſitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Monacis, Novitiis, Converſis, Perſonis, Capellanis, familiaribus, ſervitoribus, & locis etiam unitis, necnon Eccleſiis, Capellis, membris, & bonis, pro tempore exiſtentibus, in genere, & in ſpecie, tam per prædictos, & quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Sedem prædictam, quam per Imperatores, Reges & Principes, etiam particularibus Monaſteriis, etiam ampliative, vel extenſive, aut alias ſub quacumque forma, & verborum expreſſione, communiter vel diviſim, conceſſa, & approbata, ac cum omnibus, & ſingulis decretis, & clauſulis in eis contentis deſuper confectas literas, & in eis contenta, & inde ſecuta quæcumque, quorum omnium tenores, formas, datas, & effectus, ac decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus, & confirmamus, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & firmiter obſervari, necnon Congregationi hujuſmodi, & illius perſonis ſuffragari debere decernimus. Supplentes omnes, & ſingulos, tam juris quam facti defectus, ſi qui forſan in Imperatorum, Regum, & Principum conceſſionibus hujuſmodi intervenerint.

Iteratoque concedit.

§.11. Et nihilominus pro potiori cauthela, ea omnia, & ſingula, prout per dictos Prædeceſſores, ac Imperatores, Reges, & Principes, etiam ut præfertur, conceſſa fuerunt, de novo in omnibus, & per omnia, ita quod Congregatio, ac Præſidentes, Definitores, Viſitatores, Abbates, Priores, Rectores, Monaci, & alii ſupradicti, ac Monaſteria, & loca prædicta, omnibus illis, tam in genere, quam in ſpecie conceſſis, uti,

Digitized by Google

uti, potiri, & gaudere poſſint & debeant, & ab impoſitionibus, decimis, collectis, ſubſidiis, & oneribus, ac omnibus aliis, & ſingulis ſupradictis, etiam ratione Apoſtolicæ Sedis Legatorum, etiam de latere, etiam dicta auctoritate Apoſtolica pro tempore imponendis liberi, immunes, & exempti exiſtant, nec ad illorum ſolutionem, ſeu contributionem cogi, aut deſuper moleſtari, vel inquietari poſſint, ſeu debeant, auctoritate, & tenore prædictis, de novo concedimus, & indulgemus, ac ſtatuimus, & ordinamus.

Inhibitio in omne perturbatores.

§.12. Diſtrictius inhibentes quibuſvis perſonis cujuſcumque Eccleſiaſticæ etiam Pontificalis, vel ſæcularis dignitatis, præeminentiæ, vel auctoritatis exiſtentibus, ne Congregationem, ac illius Præſidentes, Definitores, Viſitatores, Abbates, Priores, Rectores, Monacos, & alios præfatos ſuper hujuſmodi privilegiis, & indultis, aut illorum uſu, poſſeſſione, ſeu quaſi per ſe, vel alium, ſeu alios, directe vel indirecte, quovis quæſito colore vel ingenio, impedire, moleſtare, vel perturbare quoquo modo præſumant, ac eis præcipiendo mandantes, ut Congregationem, Præſidentes, Definitores, Viſitatores, Abbates, Priores, Rectores, Monacos, & alios prædictos, illis omnibus pacifice, & quiete frui, uti, potiri, & gaudere permittant.

Clauſula hujus conceſſionis præſervativa.

§.13. Necnon decernentes eiſdem privilegiis, indultis, ac præſentibus literis, & in eis contentis clauſulis quibuſcumque, etiam per quaſcumque literas Apoſtolicas, etiam quaſvis, generales vel ſpeciales, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaces & inſolitas clauſulas, ac irritantia decreta, ſub quacumque verborum conceptione in ſe continentia nullatenus derogari poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi de illarum, ac præſentium literarum totis tenoribus de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, ac ſpecifica, ſpecialis, & expreſſa mentio facta fuerit, ac hujuſmodi derogationes per tres diſtinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus ſimiliter diſtinctis vicibus pro tempore exiſtentibus Pæſidenti, Definitoribus, & Viſitatoribus præfatis legitime intimatæ, & inſinuatæ fuerint, ac ipſorum Præſidentis, Definitorum, & Viſitatorum, ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragari. Et ſic in præmiſſis omnibus per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam Cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ cōtrariorum derogatoriæ.

§.14. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ per ſingulos Prædeceſſores prædictos in ſingulis literis prædictis conceſſum fuit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. I.

D. P. An. IV. 5. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo trigeſimoſeptimo, Non. Novembris Pontificatus noſtri Anno IV.

XIX.

Juriſdictio, & facultates Vincentii Cardinalis Neapolitani nuncupati, in Alma Urbe Legati de latere deputati, ob diſceſſum Pontificis, verſus Civitatem Placentiæ.

Hujuſmodi legationum Bullas, quarum magnus eſt numerus, ſupervacuus arbitratus ſum, & ideo hunc ſolummodo, & alteram ex antiquioribus, nempe Innoc. VI. Conſt. I. Cum onus. *Tom. III. Par. II. fol. 314. Ut conceſſionem juriſdictionum, tempore variari dignoſcatur.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Vincentio Tit. S. Mariæ Tranſtiberim Presbytero Cardinali Neapolitano nuncupato in Urbe, ejuſque territorio, & diſtrictu noſtro, & Apoſt. Sedis Legato, Sal. & Apoſt. bened.

Pontifex decrevit Placentiā ſe conferre.

Licet poteſtatis plenitudo deſuper Nobis commiſſa ſit, & univerſi Gregis Dominici divina diſponente clementia, curam habeamus, finem tamen humanæ poſſibilitatis excedere non valentes, conſiderantesque quod circa ſingula per Noſmetipſos Apoſtolicæ ſervitutis debitum abſolvere non poſſumus, nonnumquam aliquos, & præcipuæ S. R. E. Cardinales in ſolitudinis partem aſſumimus, ut ipſis vices noſtras ſupplentibus, miniſterium Nobis deſuper commiſſum favente pietate ſuperna, facilius & ſalubrius exequamur. Et quamvis ad cunctorum Chriſtifidelium Provincias, Civitates, & loca paternum ſtudium, & diligentiam adhibeamus, ad Almam Urbem tamen noſtram aciem noſtræ conſiderationis paternis affectibus dirigentes, illam, cives, incolas, & habitatores ejuſdem, tamquam peculiares filios, & devotos, diligentiori cura intuemur, & ſuper eorum felici regimine pacifico, & tranquillo, deſiderantes ſpecialiter providere, ut præſerventur a noxiis, & optatis perfruantur incrementis. Cum itaque Nos, pro nonnullis arduis, & urgentibus negociis Orthodoxæ fidei, ac publicum Reipublicæ Chriſtianæ commodum concernentibus ab ipſa Urbe ad aliquod tempus diſcedere, & ad Civitatem noſtram Placentiam Provinciæ Mediolan. Nos conferre, & dimiſſis in eadem Urbe Palatii noſtri, & Curiæ Cameræ Apoſtolicæ Cauſarum audientiis, necnon Gubernatore, ſeu Vice-Camerario, ac Vicario, ſeu ejus Locumtenente, & Senatore, ac aliis ejuſdem Urbis Officialibus, Cancellariam noſtram ſub plumbo, Capella, & nonnullis ejuſdem Cancellariæ, & Curiæ Romanæ Officialibus nobiſcum ducere intendamus.

Ideo pro Urbis, & Curiæ Romanæ regimine, Legatum de latere deputat cum facultatibus hic expreſſis.

§.1. Nos volentes interim, bono & felici Urbis, & Romanæ Curiæ prædictarum regimini providere, & potiſſimum ad te, quem etiam in magnis, & arduis ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ negociis verſatum, eximia probitate, & fidelitate, rerumque gerendarum experientia, & præcipua prudentia, ac integritate comprobatum habemus, mentem noſtram convertentes, ac ſperantes, quod ea, quæ tibi duxerimus committenda, gratia tibi aſſiſtente divina, circumſpecte, prudenter, juſte, & fideliter exequeris: Te io Urbe prædicta, ejuſque territorio, & diſtrictu, ac terris, & locis illi adjacentibus, noſtrum, & dictæ Sedis Legatum de latere, in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarium generalem, de Venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Card. conſilio, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, uſque ad beneplacitum, vel ad eandem Urbem reditum noſtrum dumtaxat, creamus, conſtituimus, & etiam deputamus.

Facultas cognoſcendi cauſas, & quoſcumque etiam exemptos puniendi.

§.2. Dantes tibi harum ſerie, pariter & concedentes plenam, liberam, & omnimodam poteſtatem, & facultatem, ac auctoritatem, Urbem, & loca prædicta cum eorum territoriis, diſtrictibus, & pertinentiis, necnon perſonas, cives, habitatores, etiam Curiales, & ipſam Romanam Curiam ſequentes, ſeu ad eandem undecumque venientes, dum in ea fuerint, ſeu in ea degentes, & incolas ejuſdem, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, dignitatis, etiam Pontificalis fuerint, ac ejuſdem Romanæ Curiæ Officiales exiſtant, etiam ſi exemptos a quocumque Legationis Officio prætenderent, noſtro, & dictæ Romanæ Eccleſiæ nomine gubernandi, regendi, & admioiſtrandi prout cœleſtis gratiæ infuſio, & tua prudentia perſuadebunt, reformandi, & corrigendi, occupata recuperandi, necnon illa, & alia deformata in priſtinum & debitum ſtatum reducendi, & juriſdictionem omnimodam exercendi, civiles, & criminales, Eccleſiaſticas, & ſpirituales, & ſuper quibuſcumque Monaſteriis, Prioribus, Præpoſituris, Canonicatibus, & præbendis, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, ceteriſque beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, Sæcularibus, & quorumcumque Ordinum Regularibus, & profanas ad forum Eccleſiaſticum quocumque jure ſpectantes, ac mixtas quaſcumque, tam in dominio noſtro, quam extra, per appellationes extrajudiciales, vel Generales querelas, etiam non obſtante quod ad ipſam Romanam Curiam legitime devolutæ, aut in alia de juris neceſſitate tractandæ, ſeu finiendæ non exiſtant, illarumque, & etiam aliorum quorumcumque, & quibuſcumque Judicibus Eccleſiaſticis, & Sæcularibus, quacumque auctoritate, dignitate, ſeu præeminentia fulcitis ad Nos, & Romanam Curiam, ac Sedem hujuſmodi, & pro quibuſcumque gravaminibus, vel definitivis ſententiis pro tempore interpoſitis, primarum, & ſecundarum, ac ulteriorum appellationum cauſas, una cum negocio principali, conjunctim, vel diviſim, vel alias, prout tibi viſum fuerit, ac omnibus, & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, etiam ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta, alias juxta caſum, & prout tibi videbitur, etiam cum poteſtate citandi in eadem Curia Romana etiam extra eam, per edictum publicum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, ac inhiben. quibus, & quoties fuerit inhibendum, audiendas, cognoſcendas, decidendas, & fine debito terminandas committendi.

Facultas committendi cauſas in Curia, & extra.

§.3. Et pari modo inter Auditores dicti Palatii noſtri, ſeu eorum Locatenen. diſtribui (ut moris eſt) facien. & per Signaturam nomine noſtro videlicet, ſi illæ judicibus in Romana Curia per hæc verba, videlicet, *Placet Domino noſtro Papæ*. Sive extra eam, præterquam ubi Nos fuerimus, dirigendæ, per conceſſum in præſentia Domini noſtri Papæ, ſignan. Ac omnia, & ſingula per Signaturam juſtitiæ concedi, & committi ſolita concedere, & etiam eiſdem Auditoribus, & Locatenen., ſeu aliis quibuſcumque Prælatis, vel Judicibus, tam in Romana Curia, quam extra eam committendi, ſeu per te, vel alium, ſeu alios audiendi, cognoſcendi, etiam ſummarie, ſimpliciter, de plaoo, ſine ſtrepitu, ut præfertur, etiam reiteratione terminorum ex ſtylo Curiæ, ſeu natura obſervari conſuetorum, ac etiam illorum omiſſione, illaſque decidendi, & terminandi, cauſaſque ipſas quando tibi placuerit, ab illis, quibus commiſſæ fuerint, tam in dicta Curia, quam extra evocandi, & aliis etiam committendi. Et quaſcumque ſententias, per te, ſeu etiam alios Judices quoſcumque latas, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam ſi in rem tranſiverint judicatam, executioni debitæ demandandi, cum decreto literarum executorialium, ſeu mandati executivi, etiam cum invocatione brachii ſæcularis, nullitates proceſſuum, actorum, geſtorum, & ſententiarum, & tollendi, & finiendi, ac reſtitutionem in integrum adverſus rem judicatam, etiam ſi tres ſententiæ conformes latæ fuerint etiam gratioſe concedendi, dictarum cauſarum cognitionem, terminationem, & executionem, ac curſum inſtantiarum, vel etiam fatalium ſuſpendendi, ac reſtitutionem ad illa etiam concedendi.

Derogandique omnibus privilegiis, & Conſtit. per ſignaturà juſtitiæ derogari ſolitis.

§.4. Necnon Conſtitutionibus fel. record. Bonifacii PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus non tribus dietis, & aliis per Signaturam juſtitiæ derogari ſolitis, & etiam quibuſvis privilegiis, & indultis, tam Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, quam aliis ordinariis Judicibus dictæ Urbis, etiam per Nos conceſſis, & approbatis, etiam quod illi, niſi per Signaturam manu noſtra, & Motu proprio conceſſis derogari non poſſit, diſponentibus, & hactenus obſervatis, ſpecialiter, & expreſſe derogandi.

§.5. Necnon ſi neceſſarium fore conſpe-

Referendariisque ſignaturæ Juſtitiæ duos, vel unũ deputandi.

ſpexeris, unum, vel duos Signaturæ dumtaxat Referendarios, quos malueris, & ad hoc utiles, & idoneos eſſe cognoveris, qui commiſſiones juſtitiæ hujuſmodi refendariare, & Signatura per te facienda tibi aſſiſtere, ac illi intereſſe licite valeant, durante legatione tua tantum deputandi, & alia quæ S. R. E. Cardinales, qui hactenus Signaturant juſtitiæ habuerunt, & dictæ Urbis Legati facere, & exercere potuerunt, & debuerunt, faciendi, & exercendi.

Facultas circa beneficiorum collationes.

§.6. Omniaque, & ſingula beneficia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, Sæcularia, & Ordinum quorumcumque Regularia, etiam ſi dignitates, etiam majores, & principales fuerint, & ad illa conſueverint, qui per electionem, aut alium modum aſſumi, intra limites tuæ legationis conſiſtentia (Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac Lateranenſis, & B. Mariæ Majoris Eccleſiarum Canonicatibus, præbendis, & illis, quæ ad collationem alicujus ex venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus præfatis, reſpectu Epiſcopatuum, Titulorum ſuorum Presbyteralium, aut Diaconalium, vel alias quocumque modo pertinent dumtaxat exceptis) Ac quorumcumque familiarium tuorum continuorum commenſalium, nunc, & pro tempore exiſtentium, etiam ſi ipſa familiaritate receſſiſſent, & in quibuſcumque Provinciis, ſeu locis conſiſtant beneficia Eccleſiaſtica, etiam ſi diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel alias ex quavis cauſa etiam de neceſſitate exprimenda, præterquam familiaritatis noſtræ, aut quoad ea, quæ ad diſpoſitionem tuam, ratione Eccleſiarum, vel Beneficiorum tuorum non pertinent, alicujus Cardinalis viventis generaliter reſervata, ſeu ex quavis generali reſervatione affecta fuerint, cum illa per ceſſus vel deceſſus, aut alias, quavis dimiſſione illa nunc, & pro tempore obtinentium, etiam ſi, ut præfertur, reſervata fuerint, dummodo etiam illorum commendis ceſſantibus, vel unionibus temporalibus diſſolutis, vel alias quocumque modo vacare contigerit, quibuſvis perſonis, de quibus tibi videbitur, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinen., & expectan. Necnon, & ſi extra limites tuæ legationis beneficia aliqua, ut ſupra qualificata, in Civitatibus, Diœceſibus, & locis, per duas dietas dictæ Urbi propinquis vacaverint, etiam ſi, ut præfertur, reſervata fuerint, dummodo alicujus ipſorum beneficiorum reſervatorum præterquam ex familiaritate noſtra, in dictis Civitatibus, & Diœceſibus vacan. hujuſmodi fructus, redditus, & proventus, ſummam ſeu valorem annuum ſecundum communem æſtimationem viginti quatuor florenorum auri de Camera non excedant, perſonis idoneis per te eligendis conferendi, de illis etiam providendi, ſeu illa aliis beneficiis Eccleſiaſticis ad vitam uniendi, annectendi, & incorporandi, veroſque ultimarum vacationum modos, etiam ſi ex illis quævis generales reſervationes, etiam in corpore juris clauſulæ, reſultent, pro expreſſis habendis. Ac etiam in ipſa Urbe quamdiu ab ea abſentes fuerimus, in quoſcumque Curiales, & ipſam Curiam ſequentes, ſeu Cortiſanos, & Officiales quoſcumque ipſius Curiæ noſtræ, & ipſorum officiorum Præſidentes, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, dummodo S. R. E. Cardinales non exiſtant, omnimodam juriſdictionem exercendi, eoſque pro exceſſibus puniendi, & prout demeruerint, ſeu deliquerint, a ſuorum officiorum exercitio ſuſpendendi, & prout juſtitia ſuaſerit, eos eiſdem officiis ſuis privandi, & deſtituendi.

Facultas jus dicendi contra Officiales Romanæ Curiæ, ac Curiales, & Barones, Communitates, &c.

§.7. Necnon etiam inter Barones, & Milites, Dominos temporales, & nobiles, ac perſonas alias Sæculares, & Eccleſiaſticas, necnon Communitates, & Univerſitates, ac populos, & omnes alios ſæculares, diſcordes, & differentes, Urbis, terrarum, locorum, & diſtrictus prædictorum pacem, & concordiam facien., & inter eos treguas indicendi, ipſoſque ad eas, & ipſarum obſervantiam quibuſcumque pœnis, diſtrictionibus, ſententiis, & cenſuris, prout tibi videbitur, compellen. concordes in unitatis, & caritatis vinculo confovendi, & confirmandi: rebelles, & delinquentes, ac ejuſdem Romanæ Eccleſiæ hoſtes cenſuris, & pœnis, tam Eccleſiaſticis, quam aliis, etiam pecuniariis, & corporis afflictivis, arcendi, & corrigendi, & ad noſtram, & dictæ Romanæ Eccleſiæ unitatem reducendi.

Diſpenſandique ad plura beneficia, & circa ætatis, & natalium defectus.

§.8. Necnon cum tuis, & quinque Prælatorum ſe aſſerentium familiaribus, & continuis commenſalibus, & decem, quos tu elegeris perſonis aliis ad duo, & ſi nobiles, vel graduati fuerint ad tria, ſeu cum diſpenſatione, ad duo ad tertium curata, dummodo inter alia non fuerint niſi duæ Parochiales Eccleſiæ, ſeu alias invicem incompatibilia ſæcularia, etiam majores, & principales perſonatus, admioiſtrationes, vel officia, etiam curata, & electiva, in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Eccleſiis, Parochiales Eccleſiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ fuerint, & ad duo alia, etiam ſimilia ſimplicia, non tamen duos Canonicatus, & Præbendas, ſub uno, & eodem tecto unius, & ejuſdem Eccleſiæ conſiſtentia, ſi eis, & cuilibet eorum alias canonice conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis ſimul ad vitam, cum poteſtate permutandi, & commendæ cedendi, toties quoties in titulum, & commendam reſpective obtinenda. Necnon ſuper ætate in decimoſeptimo diſpenſandi, ſuper ætatis, & natalium defectibus, ad unum, & in vigeſimo ad duo, necnon ſuper defectum patientibus ad quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica, etiam ſi Canonicatus, & Præbendæ in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Eccleſiis, & alias, ut præfertur, qualificata fuerint, & ad Canonicatus, & Præbendas Cathedralium in undecimo, & aliarum Collegiatarum in octavo ſuarum ætatum annis, & de non promovendo ad ſepten-

Digitized by Google

ſeptennium, dummodo infra primum triennium dicti ſeptennii ad Subdiaconatus ordinem ſe faciat promoveri, vel aliud breve tempus, prout tibi videbitur. Ac etiam de promovendo ad Sacerdotium in vigeſimotertio cum Sæcularibus Clericis, cum Regularibus vero in vigeſimoſecundo anno. Et de ſuſcipiendo clericatum, minores, & ſacros etiam Presbyteratus Ordines in Romana Curia a quocumque Antiſtite,& etiam extra eam, etiam extra tempora a jure ſtatuta, in tribus tamen feſtivis diebus, diſpenſandi.

Facultas derogandi regulæ Cancellariæ, & jurispatronatus.

§.9. Necnon quibuſcumque Cancellariæ regulis, proceſſus, acta, & merita cauſarum, ac etiam præmiſſa omnia, & ſingula concernentibus, dummodo alteri non tollatur Jus quæſitum. Ac etiam juriſpatronatus laicorum quoad beneficia familiarium tuorum, & alia in limitibus tuæ legationis vacantia, vel ex tunc vacatura, quæ de illo ex conſuetudine, vel privilegio fuerint, in totum, alioquin pro medietate patronorum eorumdem derogandi.

Abſolvendique a cenſuris

§.10. Et quaſcumque perſonas, quibus literas tuas vigore præſentium concesseris, a quibuſcumque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet tunc, etiam ob non paritionem rei judicatæ, aut alias in caſibus in regula deſuper edita expreſſis, innodati erunt, etiam ſi per annum, & ultra in illis inſorduerint, ad effectum gratiarum ſuarum dumtaxat conſequendum, abſolvendi, eorumque omnia, & ſingula beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, Sæcularia, & Ordinum quorumcumque regularia, quæ in titulum, vel commendam, etiam ex quibuſvis conceſſionibus, ac diſpenſationibus Apoſtolicis tunc obtinebunt, & expectabunt, ac in quibus, & ad quæ jus tibi quomodolibet competet, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque fuerint, eorumque fructuum, redditüum, & proventuum veros annuos valores, ac hujuſmodi conceſſionum, & diſpenſationum tenores pro expreſſis habendi.

Commiſſiones in forma ſi in evidentem ſuper alienationes bonorum Eccleſiæ concedendi.

§.11. Necnon quaſcumque conceſſiones, ſi in evidentem utilitatem, ſuper alienationibus, & arrendationibus perpetuis, ſeu temporalibus, etiam emphyteuticis, quorumcumque bonorum ſtabilium ad Eccleſias, Monaſteria, dignitates, beneficia, ac loca alia Eccleſiaſtica, intra limites tuæ legationis conſiſtentia, cujuſcumque valoris exiſtant: in aliis vero locis quantumcumque remotis, uſque ad valorem centum florenorum auri de Camera dumtaxat ſpectantia, cum inſertione tamen literarum felicis recordationis Pauli Papæ II. Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit: *Cum in omnibus judiciis*, communiter, vel diviſim concedendi.

Contradictores etiā coercendi.

§.12. Inſuper contradictores, & rebelles quoſlibet per amotiones, privationes, depoſitiones, relegationes, & proſcriptiones perpetuas, vel temporales, etiam ſententialiter, prout ad ipſam Romanam Curiam pertinuerint, ſublato appellationis obſtaculo, compeſcendi.

Omniaque faciendi, quæ Pont. met. facere poſſet.

§.13. Omniaque alia, & ſingula, ad honorem, & ſtatum noſtri, & ipſius Romanæ Eccleſiæ, & populorum commoditatem faciendi, gerendi, mandandi, ordinandi, diſponendi, & exequendi, quæ neceſſaria quomodolibet, & opportuna ſore cognoveris, & quæ Noſmetipſi facere poſſemus.

Cōceſſio quarumcumque aliarum facultatum aliis Legatis conceſſarum.

§.14. Et nihilominus ſingulari integritate, fidei conſtantia, juſtitiæ, & rectitudinis zelo, clara providentia, ac longa, conſummataque Urbis, & Curiæ prædictarum notitia in te evidentiſſime comprobatis, necnon maturitate conſilii per te arduis, & periculoſis, noſtris, ac dictæ Sedis negociis, fideli experientia teſtimonium perhibente præſtitiſti, diligenter perſpectis, dignum cenſentes, ut te non minoribus prærogativis, quam Prædeceſſores noſtri Romani Pontifices, alios, qui pro tempore fuerunt, in Urbe Legatos proſecuti ſunt, proſequamur: ultra ſupradictas omnes, & ſingulas alias facultates, quæ pro quibuſvis aliis dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus a tempore piæ memoriæ Alexandri Papæ VI. etiam Prædeceſſoris noſtri in ipſa Urbe deputatis Legatis per quaſcumque literas, tam ſub plumbo, quam in forma brevis, ſub quacumque forma, & expreſſione verborum conceſſæ comperiantur, quarum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, eidem circumſpectioni tuæ, harum ſerie concedimus, tibique, ut illis omnibus, & per omnia, perinde ac ſi illæ tibi ſpecialiter, & expreſſe conceſſæ forent, uti, potiri, & gaudere, libere, & licite valeas, indulgemus.

Approbatio gerendorum a Legato.

§.15. Decernentes commiſſionibus manu tua, & vigore præſentium, de mandato noſtro, ac in præſentia noſtra ſignandis, ac derogationibus eis concedendis, in judicio, & extra, perinde ac ſi propria noſtra manu ſignatæ fuiſſent, ſtari, & indubitatam fidem adhiberi, necnon omnia, & ſingula alia eorumdem præſentium vigore, per te, ſeu de mandato tuo, alias rite pro tempore geſta, & conceſſa, ac quæcumque quæ inde ſequentur, valida, & efficacia exiſtere, & ſuos effectus ſortiri debere.

Decretum irritans.

§.16. Sicque per quoſcumque judices quavis auctoritate fungentes, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi, facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari, ac definiri debere, ac irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executorum deputatio.

§.17. Mandantes inſuper Gubernatori, Vicario ejuſdem Urbis, Auditori Cameræ, & Senatori, ac aliis Officialibus quibuſcumque in ipſa Urbe præſentibus, necnon omnibus, & ſingulis Baronibus, Domicellis, ſtipendiariis, nobilibus, civibus, incolis, & habitatoribus: ac perſonis aliis Urbis, Curiæ, diſtrictorum, & locorum prædictorum, etiam foreuſibus ibidem pro tempore

re degentibus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute Sanctæ Obedientiæ, & ſub pœnis per te infligendis, ut tibi in omnibus pareant efficaciter, & obediant, omni dilatione, & exceptione ceſſante. Nos enim per te pro tempore facta, conceſſa, & acta, ac geſta quæcumque, necnon proceſſus, ſententias, & pœnas, quas per te vigore præſentium fulminari contigerit, rata habebimus, & faciemus, auctore Domino, uſque ad ſatisfactionem condignam inviolabiliter obſervari.

Derogatio contrariorum

§.18. Non obſtantibus privilegiis, indulgentiis, tam Apoſtolicis, quam aliis, generalibus, vel ſpecialibus, ſub quacumque forma, & expreſſione verborum, cuicumque, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, aut Ordinum, etiam Ciſtercien., Cluniacen., Præmonſtraten., Grandimonten., Cartuſien., Vallis Umbroſæ, Camaldulen., Humiliatorum, Sancti Benedicti, & Auguſtini, Hoſpitalium Hieroſolymitan. S. Joannis, & S. Mariæ Teutonicorum, Calatraven., S. Spiritus in Saxia, & S. Antonii, ſeu quorumcumque aliorum Ordinum exiſtant, conceſſis, confirmatis, & innovatis, ac prædicti Bonifacii Prædeceſſoris de una, & in Concilio Generali de duabus dietis edita, ac Lateranen., Pictavien., & Generalis Conciliorum, necnon de valore exprimendo, & de conceſſione facienda in unionibus, & illarum confirmationibus, ac de inſordeſcentibus in cenſuris per tempus inibi expreſſum, & alias, ac de non expediendis literis executorialibus, & ſequeſtris, niſi ſub plumbo, & aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Eccleſiarum, in quibus Sæcularia, & Monaſteriorum, & aliorum Regularium locorum, in quibus regularia beneficia hujuſmodi forſan fuerint, ſeu a quibus illa dependere contigerit, & Ordinum quorum extiterint, juramento, confirmatione Apoſtolica, quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, & aliis quibuſcumque præmiſſis obviantibus, quæ omnia, & ſingula in literis per te ſuper eiſdem præmiſſis concedendis latiſſime exprimi poſſe volumus. Præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſvis aliis privilegiis, literis, & exemptionibus eis ſub quibuſvis verborum formis, & clauſulis, etiam derogatoriarum derogatoriis, per Nos, & Sedem eamdem conceſſis, & concedendis in poſterum, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quoad hoc cuiquam nolumus ſuffragari.

Legatus in ſuis conceſſionibus non teneatur inſerere hanc Conſtitutionem.

§.19. Volumus autem, quod in conceſſionibus, gratiis, & literis per te vigore præſentium faciendis, præſentes literæ nullatenus inſerantur, ſed abſque illarum inſertatione perinde plenum ſortiantur effectum, ac ſi ipſæ præſentes de verbo ad verbum inſererentur.

Hortatur Legatum, ut ejus munus diligenter exequatur.

§.20. Tu igitur dilecte fili munus hujuſmodi devota mente ſuſcipiens, te in illius executione ſolicitum, ac verbo, ſermone, & opere ſtudioſum, & diligentem exhibeas, quo ex tuis laboribus, divina favente gratia, optati fructus ſuccedant, quos ſperamus. Tuque per ſolicitudinem tuam, præter æternæ retributionis præmium, merito apud Nos, & Sedem prædictam commendari poſſis.

D.P. An.IV. 22. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, undecimo Kalend. Aprilis, Pontificatus noſtri An. IV

XX.

Conſtitutiones Ægidianæ, in toto Statu Eccleſiaſtico, in locis ei immediate ſubjectis. Carpenſes vero in Provincia Marchiæ obſerventur.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

OFficii noſtri debitum, quo ſumus univerſis noſtræ curæ, præſertim etiam in temporalibus creditis, in juſtitia debitores, exigit, & ad hoc potiſſimum Nos inducit, ut in his, per quæ juſtitia unicuique debite miniſtretur, & illam exquiſitis viis conculcare ſatagentium malitiis obvietur, ejuſdem officii partes propenſius impartiamur, ac ea quæ propterea provide ordinata, ac etiam Apoſtolico præſidio ſulcita, & extenſa comperimus, ut ſemota omni ambiguitate, firmiora perſiſtant, de novo approbemus, ac alias pro eorum obſervatione provideamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Ægidius Cardinalis Legatus ab Innocentio VI. deputatus fuit, ut in Conſt. I. Cum onus, To. III. P. II. fol. 314.

§.1. Sane, ſicut Nobis innotuit, dudum poſtquam bon. mem. Ægidius tit. S. Clementis Presbyter Cardinalis, tunc in humanis agens, & fel. record. Innocentii Papæ VI. Prædeceſſoris noſtri, ac Sedis Apoſtolicæ in Patrimonio B. Petri in Tuſcia, & Ducatu Spoletano, ac Marchiæ Anconitanæ, Romandiolæ, Campaniæ, & Maritimæ Provinciis, necnon Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis, S. R. E. immediate ſubjectis, & infra limites tunc expreſſos conſtitutis, Legatus, necnon in ſpiritualibus, & temporalibus Vicarius generalis, ſufficienti ad id per literas dictæ Sedis facultate ſuffultus, pro tranquillo, & proſpero ſtatu Provinciarum, Civitatum, Terrarum, Caſtrorum, & locorum prædictorum, plures laudabiles, honeſtas, & ſalubres conſtitutiones, & ordinationes provinciales ediderat.

Sixtus IV. Conſtitutiones ab Ægidio firmatas, obſervari juſſit, ut in Conſt. XVII. Et ſi Tom. III. P. II. fol. 62.

§.2. Piæ mem. Sixtus Papa IV. etiam Prædeceſſor noſter, tam illas, quam alias ab aliis diverſis Romanis Pontificibus, ac Legatis editas, & per dictum Ægidium Cardinalem in unum volumen in ſex libros diſtio-

ſtinctum, collectas, & redactas per eos, qui tunc erant, & pro tempore eſſent in Provinciis, Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis prædictis deputati Legati, etiam de latere, Gubernatores, & eorum Locatenentes, firmiter & inviolabiliter obſervari debere, ſtatuit, & ordinavit, prout in ipſius Sixti Prædeceſſoris literis.

Eaſque ad Urbem, & alia loca extendit.

§.3. Quas etiam ad Urbem, Civitates, Terras, & loca ſpecialis commiſſionis, & in illis, tunc & pro tempore deputatos Vice-Camerarium, Gubernatores, Theſaurarios, Poteſtates, Judices, & Officiales extendit, ac ſub cenſuris in eis contentis in ejuſdem Urbe, ac ſpecialis commiſſionis Civitatibus, Terris, & locis, ſicut in Provinciis firmiter obſervari mandavit, plenius continetur.

Hic modo Pōtifex earumdē obſervantiam præcipit.

§.4. Cum autem, ſicut accepimus, a nonnullis de viribus literarum prædictarum, & in eis contentorum hæſitetur, ſub eo prætextu, quod forſan non appareat Conſtitutiones prædictas, in Urbe, & Provinciis, ac Civitatibus, Terris, Caſtris, & locis prædictis, etiam ſpecialis commiſſionis, aut aliquibus ex ipſis uſu receptas fuiſſe. Nos conſiderantes ex hoc neceſſario non inferri, quod conſtitutiones, additiones, modificationes, & correctiones prædictæ ſuum vigorem amiſerint, attendenteſque, quod fel. mem. Leo Papa X. etiam Prædeceſſor noſter in Lateranenſi Concilio noviſſime celebrato, Ægidianas Conſtitutiones prædictas, quæ fundamentum totius fere voluminis exiſtunt prædicti, approbavit, & confirmavit, quodque conſtitutiones prædictæ, ut Nobis a peritis, quibus hanc curam demandavimus, relatum eſt, & juridicæ, & populis utiles, & proficuæ ſunt, & propterea volentes omnino effectum ſuum conſequi, & plenum robur obtinere, literas prædictas, quarum tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, cum extenſione prædicta, & omnibus & ſingulis decretis, & clauſulis in eis contentis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, & ex certa ſcientia approbamus, & confirmamus, eaſque tam in Urbe, quam Provinciis, Civitatibus, & locis prædictis, etiam ſpecialis commiſſionis, per omnes cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ac conditionis extiterint: perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſervari debere.

Clauſula ſublata &c.

§.5. Sicque per quoſcumque etiam Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, & quoſcumque alios, etiam auctoritate Apoſtolica deputatos Judices, etiam in pendentibus cauſis pronunciari, ſententiari, ac definiri debere, ſublata eis aliter judicandi, ſententiandi, & definiendi auctoritate, & facultate, irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis occaſione, vel cauſa, & auctoritate contigerit attentari, decernimus.

Juſſio publicandi.

§.6. Volumus quoque præſentes literas in valvis Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affigi, & copiam collationatam dimitti, ut illæ ad cunctorum notitiam facilius valeant pervenire, ne aliquis de illis ignorantiam prætendere poſſit, nec quomodolibet allegare, cum non ſit veriſimile apud aliquos remanere incognitum, quod tam patenter fuerit publicatum.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ Sixtus, & Leo Prædeceſſores prædicti voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo octavo, tertio Kalendas Auguſti, Pontificatus noſtri anno IV.

D. P. An.IV. 28. Julii.

Sequitur Bulla quoad Conſtitutiones Carpenſes.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EX debito paſtoralis officii, meritis licet imparibus, noſtris humeris impoſiti, ad ea etiam Nos convenit noſtræ vigilantiæ curas adhibere, per quæ univerſi populi, noſtræ potiſſimum ſolicitudini, etiam in temporalibus crediti, ſalubriter & proſpere dirigantur, & per quæ confuſionibus extirpatis, jus æqua lance miniſtretur, & propterea nonnunquam his, quæ ad hoc provide geſta comperimus, ut firma, & illibata perſiſtant, noſtræ confirmationis munimen libenter adiicimus, prout temporum & Provinciarum qualitatibus conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Ægidius edidit Conſtitutiones, ut in præinſerta Bulla dicitur, & hic.

§.1. Cum itaque, ſicut accepimus, nuper cum Conſtitutiones bo. mem. Ægidium tunc tituli S. Clementis olim Presbyterum Cardinalem, tunc in humanis agentem, & in certis Civitatibus, & Provinciis S.R.E. ſubditis Apoſtolicæ Sedis de latere Legatum, & Vicarium generalem, ſalubrem directionem Civitatum, & Provinciarum earumdem concernentes; necnon reliquæ leges, ſanctiones, ac ordinationes per diverſos alios ipſarum Provinciarum pro Romana Eccleſia prædicta, Vicarios, ac Gubernatores editæ, & per eumdem Ægidium Cardinalem ſuis adjunctæ, & in ſex libros redactæ, & partitæ, ob diverſarum aliarum ſanctionum, & decretorum per varios Gubernatores Apoſtolicos, ac etiam per literas nonnullorum Romanorum Pontificum Prędeceſſorum noſtrorum, pro rerum, & temporum qualitatibus, præſertim ad uſum Provinciæ noſtræ Marchiæ Anconitanæ, poſtmodum editorum, & prædictis Ægidianis adjunctorum, ſeu alligatorum dubia, repugnantias, abſurditates, & confuſiones, in judiciis, ac negociis inter dilectos filios dictæ Provinciæ homines in varios ſenſus interpretarentur, ac minus clare intelligerentur, ex quo homines Provinciæ hujuſmodi multiplicum litium involucris, diſpen-

Digitized by Google

ſpendiis, ac incommodis afficiebantur, & involvebantur.

Cardinalis de Carpo illis addidit, pro utilitate Provinciæ Marchiæ.

§.2. Dilectus filius noſter Rodulphus Tituli S. Clementis, tunc Sanctæ Priſcæ Preſbyter Cardinalis de Carpo nuncupatus, cupiens Provinciæ, & hominum prædictorum ſublevamini providere, & litibus, ac differentiis pro poſſe iter præcludere, de mandato noſtro etiam tunc dictæ Provinciæ agentibus id ſæpius a Nobis efflagitantibus, ſingularum etiam additarum Conſtitutionum, ac Extravagantium prædictarum repurgationis, cognitione nonnullis curiæ generalis ejuſdem Provinciæ peritis demandata, illas repurgare, corrigere, & elucidiores, ac faciliores reddere, in libroſque ſex ordinatim redigere, & collocare, nonnullis ſuis opportune interpoſitis decretis optime curaverit.

Hic Pontifex has Conſtitutiones ſic ſuppletas approbat, & in dicta Provincia ſervari præcipit.

§.3. Nos laudabilem dicti Rodulphi Cardinalis operam in Domino plurimum commendantes, cupienteſque prout noſtro incumbit paſtorali officio providere, quod Conſtitutiones ſic reformatæ, ac in faciliorem ſenſum redactæ, tamquam utiles, & neceſſariæ omnino adimpleantur, & in viridem tranſeant obſervantiam, eaſdem Ægidianas Conſtitutiones per præfatum Rodulphum Cardinalem, ſive ejus agentes, & ad id deputatos purgatas, emendatas, elucidatas, mutatas, alteratas, additas, & in dictos ſex libros redactas, ſuiſque locis, ac ordinibus collocatas, omniaque, & ſingula alia in ipſis ſex libris contenta, quæ præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis haberi volumus, ac inde ſecuta quæcumque tenore præſentium perpetuo confirmamus, & approbamus, ac rata, & grata habemus, præſentiſque ſcripti patrocinio conſolidamus. Illaque omnia, & ſingula in quibuſvis cauſis etiam ſpecialis commiſſionis vigore commiſſis, ac tribunalibus, & judiciis per quoſcumque Judices, ac perſonas cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, excellentiæ, & præeminentiæ exiſtentibus, perpetuis futuris temporibus in eadem provincia obſervari debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane fore decernimus, ſupplentes omnes, ac ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Provinciæ ſtatutis, & conſuetudinibus, reformationibus, & Capitulis etiam, ut præfertur, roboratis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§.5. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis &c.

D. P. An.X. 10. Septemb.

Dat. Peruſiæ ſub annulo Piſcatoris, die decima Septembris, milleſimo quingenteſimo quadrageſimoquarto, Pontificatus noſtri Anno X.

XXI.

Confirmatio Conſtitutionis Jul. II. contra Officiales Rev. Cameræ Apoſtolicæ quomodolibet in contractibus Cameralibus participantes, & ejus extenſio ad omnes intervenientes in Camera, quando de illis agitur, pro eorum attinentibus.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Julius II. prohibuit officiales Cameræ participare in contractibus Cameralibus, ut in ejus Conſtit. XI. Percepimus. To. III. P. III. fol. 273.

Alias fel. rec. Julius Papa II. Prædeceſſor noſter, conſiderans æquum non eſſe, ut quis in rebus propriis judex eſſet, cum intereſſe, quod in rebus ipſis habet, ei quod iniquum eſt, juſtum quandoque videri faciat, & illius judicium rectum eſſe non ſinat, Motu proprio ſtatuit, ac ordinavit, quod Præſidentes, & Clerici Cameræ Apoſtolicæ, ac quæcumque aliæ perſonæ in dicta Camera, & loco camerali intervenientes, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, ac majori dignitate fulgerent: Dohanas, Theſaurarias, Salarias, ac alios introitus, & res ad dictam Cameram ſpectantes, per ſe, vel alium, in totum, vel pro parte conducere, aut cum illorum conductoribus ſocietatem ſuper eis inire, aut cum conductoribus ipſis quomodolibet participare poſſent. Dictiſque Præſidentibus, Clericis, ac perſonis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis quorumcumque officiorum per eos obtentorum pœnis, ipſo facto incurrendis, inhibuit, ne contra præmiſſa quomodolibet venire præſumerent, prout in literis deſuper in forma Motu proprii confectis, etiam manu dicti Julii Prædeceſſoris ſignatis, plenius continetur.

Hic modo Pontifex confirmat.

§.1. Cum autem ea, quæ innovantur, magis conſiderari, & obſervari ſoleant, præmiſſa innovanda duximus. Dictarum itaque literarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, ac præſentes ad docendum de literis, & tenore prædictis, plene ſufficere, & ubique fidem, in judicio, & extra, abſque alia illarum oſtenſione, vel documento facere, & per omnia, ac ſi illæ exhiberentur, & oſtenderentur, decernentes, Motu ſimili literas Julii Prædeceſſoris hujuſmodi, cum inhibitionibus, pœnarum adjectionibus, ac aliis in eis contentis clauſulis, approbamus, & confirmamus. Et nihilominus ea, quæ idem Julius Prædeceſſor per dictas literas ſtatuit, & ordinavit, ſub ſupradictis pœnis de novo ſtatuimus, ac ordinamus.

Et extendit, ut inquit rubrica.

§.2. Et ut plenius in præmiſſis provideatur, eaſdem literas ad hoc ut Clerici, Præſidentes, & perſonæ prædictæ, quarum conſanguinei, vel affines, dictas Dohanas, Theſaurarias, Salarias, ac introitus, conduxerint, ſeu conducere velint, in eiſdem Camera, & loco Camerali (dum de locationibus ipſis, & materiis illas concernentibus diſcutitur, & tractatur) intervenire non poſſint, extendimus, & ampliamus per præſentes. Volentes præſentes, ſupradictos Præſidentes, Clericos, ac perſonas afficere, & contravenientes præfatas pœnas incurre-

incurrere, etiam ſi de ſupradictis literis Julii Prædeceſſoris nullo modo conſtet.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus Apoſtolicis, necnon omnibus illis, quæ idem Prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

PP. ſubſcr.

Placet, & ita innovamus, & inhibemus. A.

XXII.

Juriſdictio, & facultates Archipresbyteri, & Judicis Cauſarum Capituli, Canonicorum, & aliarum perſonarum Eccleſiæ B. Mariæ Majoris de Urbe, & habitatorum in illius Franco.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Juriſdictio cognoſcen. cauſas Capituli ſummarie &c.

CUM ſicut accepimus ad parcendum ſumptibus, ac expenſis collitigantium, & ne dilecti filii Canonici, & Capitulum, ac perpetui Cappellani Venerabilis Eccleſiæ S. Mariæ Majoris de Urbe, pro rebus, ac negociis dictæ Eccleſiæ coram diverſis Judicibus litigare, & conveniri contingat, & lites quaſcumque præſentes, ac futuras, tam contra ipſos, quam per eoſdem motas, & movendas, per alias noſtras literas, quas & illarum tenores pro expreſſis habere volumus, bon. mem. D. Paulo de Cæſis dum viveret S. R. E. Cardinali prædictæ Baſilicæ Archipresbytero commiſerimus, & propterea, ut creditur, dilectum filium noſtrum, ſecundum carnem Nepotem R. D. Alexandrum Cardinalem Farneſium vulgariter nuncupatum, tamquam dictæ Eccleſiæ modernum Archipresbyterum in cauſis hujuſmodi, etiam Judicem exiſtere, ad omne dubium tollendum, ac dictæ Eccleſiæ, & aliis conſulendum, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Sedis Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas cauſas inter dictos Canonicos, & Capitulum, ac Cappellanos reſpective, ſeu quemlibet eorum ex una, & quaſcumque alias perſonas, coram quibuſcumque Judicibus Ordinariis, ac extraordinariis, Commiſſariis, & executoribus, etiam S. R. E. Cardinalibus, & Rotæ Auditoribus, & Locatenentibus, ſuper quibuſcumque rebus, bonis, ac pecuniarum ſummis, verten., & penden. partibus ex altera, ad Nos penitus advocantes, illamque, & illas quatenus etiam opus ſit denuo inchoatas, & inchoandas, ac quaſcumque alias cauſas civiles, & criminales, ac mixtas, per prædictos Canonicos, ac Capitulum, & Cappellanos, ſeu eorum quemlibet, contra quaſcumque perſonas, quovis nomine nuncupatas, Collegium, & Capitulum, ac Univerſitatem reſpective, motas, & movendas, & ſic active, & paſſive, ſuper quibuſcumque pecuniarum ſummis, cenſibus, Canonibus, reſponſionibus, rebus, & bonis, ad quamcumque ſummam pecuniarum, numerum, & quantitatem, ac valorem aſcenden. rebuſque aliis in actis cauſæ, & cauſarum hujuſmodi latius deductis, & deducen., & illorum occaſione, cum omnibus, & ſingulis ſuis inciden., dependen., & emergen. annexis, & connexis eidem R. D. Alexandro moderno Archipresbytero, tam conjunctim, quam diviſim, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta, ac quatenus opus ſit, executive, & manu regia, abſque terminorum ſubſtantialium, & alicujus telæ judiciariæ obſervatione, ſine confectione regeſtri, ſive extractus, quacumque appellatione poſtpoſita, audiendi, cognoſcendi, decidendi, fineque debito terminandi, tenore præſentium de novo conſtituimus, ac mandamus.

Citandique in Curia, & extra, inhibendi &c.

§.1. Cum poteſtate dictas partes reſpective, & omnes alios, quos opus fuerit, & ſua communiter, vel diviſim intereſſe, etiam in executione citationis nominan. in Romana Curia, ac extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto acceſſu citandi; ac eiſdem omnibus, & ſingulis, etiam Judicibus ſupraſcriptis, ac quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & pecuniariis pœnis ſuo arbitrio moderandis, & applicandis, etiam per ſimile edictum inhibendi; & in eventum non paritionis, pœnas, ac cenſuras prædictas damnabiliter incurriſſe declarandi, aggravandi, & reaggravandi, & brachii ſæcularis auxilium invocandi, locove ſententiæ, ſeu ſententiarum proferendarum, mandata executiva, in forma ſolita, & conſueta decernendi, illudque, vel illa, & quicquid per te judicatum fuerit exequendi, expenſaſque taxandi, ac moderandi, omniaque alia, & ſingula faciendi, gerendi, & exercendi, in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.2. Non obſtantibus præmiſſis, Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatii, regula Cancellariæ Apoſtolicæ prohiben. mandata aliter quam ſub plumbo expediri poſſe, facultatibus, & juriſdictionibus ſupradictis, ſub quavis verborum forma, etiam clauſulis urgentiſſimis per Nos forſan conceſſis, & innovatis, quas, ſeu illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum ſpecialis hic mentio facta foret, pro expreſſis haberi volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Statum, & merita cauſæ, & cauſarum hujuſmodi, & nomina, ac cognomina, & qualitates partium, & perſonarum prædictarum, necnon dictorum Collegii, Capituli, & Univerſitatis, præmiſſorumque omnium, & aliorum de neceſſitate exprimendorum tenores, pro plene, ac ſufficienter expreſſis habentes.

Sola ſignatura ſufficiat.

§.3. Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat.

Fiat Motu proprio. A.

Et quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique in judicio, & extra illud fidem faciat, regula in contrarium edita non obſtan., & literæ expediantur ſub plumbo.

Fiat A.

Datum

D. P. An.V. 23. Novemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, nono Kalen. Decembris Anno V.

Cauſæ ab Archipresbytero non avocentur.

§.4. Beatiſſime Pater. Quoniam ſuper præmiſſis commiſſionibus cauſarum in Urbe numquam literas ſub plumbo expediri ſolitum fuit, ſed ſolam ſignaturam ſemper ſufficere compertum extitit, neque etiam tempore prædicti Rev. Card. de Cæſis, ſuper dicta commiſſione ſibi facta, fuere alias dictæ literæ expeditæ, necnon ad obvian. fraudibus, & malitiis collitigantium, qui in cauſis hujuſmodi nullum jus haben., ut illas immortales faciant, ac partes, variis ſumptibus, & expenſis defatigent, confictis quibuſdam falſis cauſis, & imaginariis ſuſpicionibus, hujuſmodi cauſas, a Reverendiſſimo Moderno Archipresbytero forte avocare curarent, idcirco ad preces præfatorum Canonicorum, ac Capituli, & Cappellanorum placeat eidem Rev. Moderno Archipresbytero committere, & mandare, ut in omnibus cauſis ſupradictis, juxta tenorem præinſertæ in omnibus firmæ remanentis, perinde, ac ſi abſque illorum verborum inſertione, videlicet (& quod literæ ſub plumbo expediantur,) ſignata foret procedere, illaſque expedire, & terminare, poſſit, & valeat: Necnon concedere, ut præmiſſarum cauſarum avocationes a prædicto Reverendiſſimo Moderno Archipresbytero, ſeu aliquo ex ejus ſucceſſoribus (ſi illas forſan fieri contigerit) ſint nullius roboris, & momenti, niſi de præmiſſis omnibus, & ſingulis in præinſerta contentis, eorumque toto tenore, de verbo ad verbum, & non per clauſulas generales, nec etiam derogatorias, & derogatoriarum derogatorias, ſpecialis, & individua mentio facta, ac manu S.V. per Fiat, & Motu proprio, ſpecialiter ſignata fuerit, & ipſo R. D. Archipresbytero, & prædictis Canonicis ſpecialiter citatis. Præmiſſis, ceteriſque in contrarium facientibus non obſtantibus.

Fiat. A.

Iſque procedat etiam in obligationibus Cameralibus.

§.5. Pater Clementiſſime. Cum ex tenore primo loco præinſertæ dignoſci videatur, etiam cauſæ inſtrumentales, ſeu quæ ex obligationibus etiam in forma Cameræ exoriri poſſunt, in eadem præinſerta incluſæ, ſeu comprehenſæ, attamen ut omnis penitus dubietas tollatur, & ne etiam cauſarum hujuſmodi, præſertim cenſualium, aut alias ſupradictæ Eccleſiæ intereſſe tangentium, propter ſupervenientiam quandocumque feriarum expeditio ratardetur, ſupplicant humiliter Oratores prædicti, quatenus prædicto R. Moderno Archipresbytero, ſive ejus ſubdelegato, committere, & mandare, ut in cauſis hujuſmodi, reſpective, juxta formam primæ inſertæ, ac etiam ſecundum facultatem in ſimilibus A.C. conceſſas, ſingulis diebus etiam feriatis præterquam in honorem Dei, perinde procedere, illaſque terminare, & decidere, prout ac ſi de eiſdem, in eadem primo præinſerta, ſpecialis mentio facta fuiſſet, poſſit, & valeat.

Feriæ non obſtant in cauſis appellationis.

§.6. Et ſi alicui alteri Judici per eamdem S.V. in ſecunda inſtantia contra Oratores, cauſa alicujus prætenſæ appellationis commiſſa foret, de & ſuper rebus, & bonis ad dictam Eccleſiam ſpectant. tunc etiam, ut ſupradictis feriis non obſtantibus, ad expeditionem cauſæ, & cauſarum hujuſmodi, procedi poſſit, quemadmodum ante juriſdictionem dictarum feriarum, procedi potuiſſet.

Indictio ſe extêdit etiam ad habitantes in Franco.

§.7. Et ne cauſarum locorum dependentium a dicta Baſilica expeditio retardetur, ad Eccleſias etiam SS. Potentianæ, & Euſemiæ, ſupradicto Archipresbyteratui unitas, & acceſſorias: Necnon ad omnes habitatores exiſtentes in Franco ſupradictæ Eccleſiæ, qui ex cauſa hujuſmodi, & ob eorum paupertatem certis exemptionibus perfruuntur, ut ab expenſis, & litium anfractibus ſubleventur, tamquam illius membra dependentia, porrigatur, & extendatur, concedere, & largiri dignetur.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, alias in omnibus firmis remanentibus, prædictiſque obligationibus juratis, & in forma Cameræ celebratix, feriis indictis, & etiam indicendis, & ceteris aliis in contrarium facien. quibuſcumque. Et quod ſuper præmiſſis omnibus, & ſingulis literæ ſub plumbo expediri poſſint. Statum, & merita cauſarum, & omnium, ac ſingulorum præmiſſorum, nomina, & cognomina Judicum, & collitigantium, obligationum formas, cauſas, bona, reſignationes, confirmationes dictorum bonorum, omniomque aliorum hic de neceſſitate exprimen. tenores pro ſufficienter expreſſis haben.

Papæ ſubſcriptio.

De mandato D.N.Papę idem R.D.Cardinalis, & alii Judices procedant, ut petitur feriis non obſtantibus.

Placet. A.

Juriſdictio ſe extêdit etiam contra quoſcumque Religioſos, & privilegiatos.

§.9. Beatiſſime Pater. Quamvis credatur, quod R.D. Guido Aſcanius qui nunc ſupradictæ Baſilicæ Archipresbyter exiſtit in vim præinſertæ, quo ad omnia, & ſingula, etiam judicia executiva, prout poterat prædictus R. Cardinalis Farneſius, procedere, facere, & exequi poſſit, tamen ut omnis hæſitatio, & dubietas tollatur, & ut ne magis ſuo, quam R. Cardinalis Farneſii tempore, tam Canonici, & Capitulum, quam omnes alii, & ſinguli Oratores prędicti, per diverſa Tribunalia diſtrahautur, Sanctitati Veſtrę humiliter ſupplicant Oratores prędicti, quatenus, eidem R. D. Guidoni Aſcanio Moderno Archipresbytero committere, & mandare dignetur, ut in omnibus, & ſingulis ſupradictis, & omnibus, & per omnia, perinde ac ſi eędem prędinſertę ſibi directę, ac per Dominationem ſuam Reverendiſſimam impetratę fuiſſent, partibus juſtitiam miniſtrando procedat contra quoſcumque, quomodolibet privilegiatos, & exemptos, etiam Religioſos, ac etiam tam ratione Beneficiorum, & cenſuum, quam penſionum, & reſponſionum vini ad Oratores reſpective quomodolibet ſpectan. & pertinen. ac alia quacumque occaſione, vel cauſa, etiam ſi de eorum totis tenoribus hic habenda foret mentio ſpecialis.

§.10. Cum poteſtate citandi, & inhibendi,

Pœnitentiarii per Archipresbyterum in dicta Baſilica deputantur.

bendi, necnon a cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis quatenus oportuerit, abſolvendi, pœnitentiarios etiam ad audiendum confeſſiones, ſufficientes, & idoneos, ac timoratę conſcientię, ſupradictę Baſilicę deputandi, alios etiam ſi in illa de pręſenti exiſterent, prout ſibi videbitur, amovendi, & expellendi, omniaque alia, & ſingula faciendi, exercendi, & exequendi in pręmiſſis neceſſaria, & opportuna.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.11. Non obſtantibus pręmiſſis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatii, privilegiis, & exemptionibus, cum quibuſcumque clauſulis, etiam fortiſſimis,& derogatoriarum derogatoriis:etiam in vim Motus proprii, ſeu alias quomodolibet conceſſis, ceteriſque aliis quibuſcumque. Et quod ſuper pręmiſſis omnibus, & ſingulis literę ſub plumbo, ut ſupra expediri poſſint.

Papæ ſubſcriptio.

De mandato D. N. Papę, audiat Idem R. D. Cardinalis, citet, abſolvat, deputet, & procedat, ut petitur.

XXIII.

Ex Monſignano Bullario Carmelit. Par. II. p. 77.

Confirmat Conſtitutiones Leonis X., & Clementis VII. contra Fratres Ordinis Carmelitarum extra clauſtra divagantes, & Gradus, vel Ordines abſque licentia Sedis Apoſtolicæ, & ſuorum Prælatorum accipientes.

PAULUS PAPA III.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX clementi Apoſtolicæ Sedis proviſione, necnon perſonarum Deo devotarum præſertim ſub regulari caſtimonia Domino militantium pia devotione provenire dignoſcitur ut Romanus Pontifex, quandoque per Prædeceſſores ſuos Romanos Pontifices pro Religionis conſervatione, & augmento, ac perſonarum earumdem quiete, & commodo conceſſa approbet, & innovet, ac approbata, & innovata Apoſtolica authoritate communiat, aliaque de novo diſponat, prout in Domino conſpicit ſalubriter expedire.

Sub fictis coloribus nonnulli hujus Ordinis Fratres extra Clauſtra divagabantur.

§.1. Dudum ſiquidem per fel. rec. Leonem Papam X. Prædeceſſorem noſtrum accepto, quod licet tam ſecundum Canonicas Sanctiones, quam Ordinis Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemper Virginis Mariæ de Monte Carmelo regularia inſtituta, Fratres Ordinis bujuſmodi, quacumque cauſa etiam ſtudii, ſeu alia occaſione a Domibus dicti Ordinis, abſque licentia ſuorum Superiorum, vel poſt ejuſdem licentiæ revocationem extra Domos eaſdem morari non poſſent; Nibilominus nonulli ex dicti Ordinis Fratribus ęgritudines corporum, aut animorum ſimulantes, alii ſubveniendi eorum parentum inopiæ colore quæſito, alii vero ad ſtudiorum univerſitates abſque licentia Superiorum hujuſmodi, ſeu dicta licentia revocata accedere, & inibi morari, & quod deterius erat, privilegiis Univerſitatibus hujuſmodi, illarumque ſcholaribus conceſſis, ut liberius in ſua damnata præſumptione permanerent, ſe tueri; Alii vero propriæ ſalutis obliti, Apoſtolicas, in quibus ſe profeſſionem, aut nunquam, aut intra pubertatis annos, ſeu per vim, & metum feciſſe aſſerentes, literas impetraſſe, ac babitu abjecto, per habitacula ſæcularium perſonarum, & loca inhoneſta diſcurrendo, cum Laicis converſari non verebantur; Alii vero ſub prætextu habilitatis, ſeu diſpenſationis ad obtinendum Beneficium, ſeu Beneficia, Eccleſiaſticum, ſeu Eccleſiaſtica per Clericos Sæculares obtineri ſolitum, vel ſolita per literas Apoſtolicas ſibi conceſſas; Nonnulli autem alicujus ex S. R. E. Cardinalibus pro tempore exiſtentibus vel alicujus nobilis a Sede Apoſtolica privilegiati Capellaniæ, vel familiaritatis literas exhibentes, laxatis habenis extra Ordinem, & obedientiam ſuorum Prælatorum, in parentum, vel conſanguineorum domibus, aut alias extra d. Ordinis Domos morari, & permanere, & Beneficiis Eccleſiaſticis pro Cappellanis deſervire, & per Sæculum vagari præſumerent, non ſine animarum ſuarum pernicie, & Religionis vituperio, & contemptu, ac populorum ſcandalo.

Leo X. hujuſmodi divagationes prohibuit.

§.2. Dictus Prædeceſſor motu proprio, & ex certa ſcientia, quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus Fratres prædicti ægritudinis, aut ſubveniendi parentum inopiæ, ſeu quavis alia occaſione, vel cauſa etiam ſtudii, aut diſpenſationis ad obtinendum Beneficia Eccleſiaſtica, ipſius Prædeceſſoris, ſeu quavis alia auctoritate ſibi conceſſa, niſi beneficium ipſum forent canonice actu aſſecuti, aut familiaritatis, ſeu Cappellaniæ alicujus ex DD. Cardinalibus, vel cujuſcumque privilegiati a Sede Apoſtolica Nobilis, præterquam ſi actu continui commenſales forent eorumdem Cardinalium extra prædictumOrdinem præter, vel abſque licentia Magiſtri Generalis, & illa durante, & de licentia Sedis Apoſtolicæ prædictæ, etiam prætextu quarumcumque facultatum, indultorum, & aliarum literarum Apoſtolicarum quibuſvis Univerſitatibus conceſſarum commorari non poſſint.

Divagantes autem per Provinciales Ordinis puniri ſtatuit quibuſcumque non obſtantibus.

§.3. Quodq. unuſquiſq. Priorum ProvincialiumOrdinis in ſua Provincia,dum,& quoties foret, Fratres extra Ordinem prædictum, quavis occaſione, vel cauſa commorantes, ad Ordinem redire cogere, & compellere poſſent, per quaſdam ſtatuit, & ordinavit. De illis vero, qui ſe profeſſionem nunquam, aut intra pubertatis annos, vel per vim, aut metum emiſiſſe aſſerentes, Apoſtolicas, vel a Pœnitentiaria noſtra, tunc ſua, literas obtinuerant, aut obtenturi eſſent,præfatis Prioribus Provincialibus commiſit, ut niſi ad aliam Religionem, in qua actu regularis vita obſervaretur, tranſirent, non obſtantibus literis Apoſtolicis, vel Pœnitentiariæ prædictæ. & proceſſibus deſuper habitis, vel habendis, quas dictus Prædeceſſor eis, etiam ſi vera narraſſent, nonniſi in

Digitized by Google

ſi in foro conſcientiæ, & nullo modo contra Religionis ſuæ jura, & conſuetudines ſuffragari voluit, ad Ordinem, & Ordinis loca revocarent, Bullas, & proceſſus auferrent, habitum relictum reſumere, & pœnitentiam ſubire cogerent, invocato etiam adhoc, ſi opus foret, auxilio brachii ſæcularis; Qui niſi eiſdem Prioribus Provincialibus parerent, & infra octo dies mandatis eorum proximos habitum perpetuo geſtandum reaſſumerent, excommunicationis latæ ſententiæ pœnam incurrerent, a qua per ſolum Romanum Pontificem, aut Magiſtrum Generalem dicti Ordinis, niſi in mortis articulo, abſolvi poſſent. Et ſimiliter ſtatuit, & ordinavit, quod in quibuſcumque literis ad ipſorum Fratrum inſtantiam, ſive ſub annulo Piſcatoris, aut ſub plumbo, vel per Pœnitentiariam ſuper præmiſſorum aliquo inobedientiæ regularis derogationem etiam ſuper quibuſvis ſupplicationibus ab ipſo Prædeceſſore, aut Romano Pontifice quomodocumque ex tunc in perpetuum impetrandis ſemper, & indifferenter ſubintelligi deberet, etiamſi appoſita non foret clauſula hujuſmodi, & de licentia Superioris, & ea durante; decernens literas prædictas hujuſmodi clauſula carentes nullas, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque literis prædictis derogari poſſe, niſi motu, & ſcientia ſupradictis; diſtrictius inhibens locorum Ordinariis ſub interdicti, ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis a regimine, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, necnon Univerſitatibus, Rectoribus, & illarum Conſervatoribus, Parochialiumque Eccleſiarum Rectoribus, & aliis quibuſcumque ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis earumdem Parochialium Eccleſiarum, ac omnium aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ obtinebant, necnon inhabilitatis ad illa, & alia obtinenda, pœnis eo ipſo, ſi contra facerent, incurrendis, ac ipſos Priores, quominus Fratres dicti Ordinis ſub indultorum, exemptionum, gratiarum, & literarum Apoſtolicarum prædictarum ſpecie extra Domos, & obedientiam eorum vagantes capere, & apprehendere etiam violenter, illos ad domos, & loca, unde receſſerant, reducere, & carceribus mancipare valerent quovis modo per ſe, vel alium, ſeu alios directe, vel indirecte impedire præſumerent.

Leonis Conſtitutionem confirmavit Clemens VII.

§.4. Et deinde pro parte dilecti filii Nicolai Audet Prioris Generalis dicti Ordinis piæ mem. Clementi Papæ VII. etiam Prædeceſſori noſtro expoſito, quod nonnulli ex dictis Fratribus, habitum Regularem Sancti Benedicti, alii verò Sancti Ambroſii, & Humiliatorum, aliqui autem aliorum Ordinum ſuſcipiebant, & ſub prætextu delationis talis habitus intra loca Religioſa per ſæculum vagando, & cum ſæcularibus converſando, non ſine Religionis opprobrio moram trahebant, ac etiam contingebat ſæpius, ut Fratres Ordinis Carmelitarum hujuſmodi Ordinem ipſum, ac illius Conventus, & Domos, ut præfertur, ſeu alias exeuntes, res, & bona per eos, ſeu eorum medio in eorum Ordine Carmelitarum, ac illius Conventibus, & Domibus, in quibus Ordinem ipſum profeſſi fuerant, ſeu deguerant acquiſita, vel poſſeſſa ſecum deferent, & aſportarent in Ordinis Carmelitarum, & Conventuum, & Domorum hujuſmodi jacturam, & detrimentum: præfatus Clemens Prædeceſſor per alias ſuas, literas Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi, & in eis contenta quæcumque approbavit, & innovavit, ac plena roboris firmitate ſubſiſtere decrevit, ac præmiſſa omnia, prout per dictum Leonem Prædeceſſorem ſtatuta, ordinata, & decreta fuerunt de novo.

Statuit etiam Carmelitis ad alios Ordines transeuntibus non licere ad hos bona in priori Ordine acquiſita aſportare.

§.5. Quodque de cetero nulli dicti Ordinis profeſſores cujuſcumque gradus, vel conditionis exiſtentes, qui Ordinem, & illius Conventus, & domos hujuſmodi, ut ad alios Ordines ſe transferrent, vel alia quavis de cauſa, etiam de ſpeciali dictæ Sedis licentia exirent, etiamſi ad Cathedralium Eccleſiarum regimina aſſumpti forent, aliqua res, vel bona, quæ in Ordine, ac Conventibus, & Domibus hujuſmodi quomodolibet acquiſiverant, ſeu poſſederant, cujuſcumque qualitatis forent, ſecum deferre, aut inde aſportare quoquomodo poſſent, ſed illa Ordini, Conventibus, & Domibus hujuſmodi, a quibus deceſſerant, relinquere aſtricti forent, & tam illi ad illa relinquendum, quam etiam omnes, & ſinguli, qui eatenus Ordinem, & Conventus, ac Domos quoquomodo, etiam quacumque facultate dictæ Sedis Apoſtolicæ eis deſuper ſuffragante exiverant, ad res, & bona per eos inde aſportata reſtituendum, & reddendum, necnon quoſcumque ejuſdem Ordinis Carmelitarum Profeſſores extra Ordinem ipſum, & ejus loca, & etiam prætextu, quod ad alios Ordines ſe tranſtulerint, & habitum aliorum Ordinum hujuſmodi deferrent, in ſæculo pro tempore degentes ad redeundum ad dictum Ordinem Carmelitarum, & illius habitum reaſſumendum, etiam quibus licentiis, conceſſionibus, & gratiis eiſdem Fratribus ſic in ſæculo permanentibus per Abbates, ſeu quoſcumque alios Superiores aliorum Ordinum hujuſmodi, & quacumque auctoritate, ſeu dignitate fungentes eis deſuper conceſſis, quas illis, niſi actu loca Monaſteria ingrederentur, & in eis regulariter viverent, nullatenus ſuffragari decrevit, nequaquam obſtantibus per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, ſublato quovis appellationis obſtaculo, etiam per ipſum Nicolaum, & pro tempore exiſtentem dicti Ordinis Priorem Generalem cogi, & compelli poſſent, etiam ſtatuit, ordinavit, ac illis etiam per quoſcumque, per quavis literas, etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas clauſulas in ſe continentes, derogari non poſſe, nec derogatum cenſeri, niſi illarum tenor de verbo ad verbum, & nihil penitus omiſſo, inſertus, ac hujuſmodi derogatio prædicto Nicolao, & pro tempore exiſtenti Generali Priori per diverſas literas intimata foret, & ſi aliter

dero-

derogaretur, derogatio hujuſmodi nemini ſuffragari; & ſic per quoſcumque Judices, ſublata quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus attentari contigerit, irritum, & inane fore decrevit.

Formam autem ſuas publicandi literas, & reducendi vagantes ad ſua Clauſtra præſcripſit.

§.6. Necnon per eumdem Clementem Prædeceſſorem accepto, quod poſtmodum aliqui ipſius Ordinis Fratres diverſas alias literas variis viis cum primodictarum literarum derogatione ſubreptitie, & obreptitie obtinuerant, ſub quarum clypeo, habitu ipſius Ordinis depoſito vagabantur in ſæculo: Aliqui vero poſt reformationem dicti Ordinis ab ipſo Nicolao Priore factam, ſe in vita reformata remanere non poſſe, licet, falſo aſſerentes, ab eadem Sede in dicto Ordine manendi, & prout ante reformationem conſueverant, vivendi licentiam extortam, lucris, & peculiis propriis inſiſterent. Aliqui etiam ex particularibus Congregationibus dicti Ordinis quaſi privilegiati, cum licentiis Vicariorum ipſarum Congregationum extra Conventus Ordinis prædicti in ſæculo reſidentes, Ordinem prædictum non parum diffamabant, nonnulli vero ex dictis Fratribus, qui ſe Pœnitentiarios Apoſtolicos a dicta Sede deputari obtinuerant, non ſolum Eccleſiis, in quibus ad Officium Pœnitentiariæ exercendum erant deputati, ſed etiam in Eccleſiis dicti Ordinis officium hujuſmodi, tamquam tales, & quaſi a Superiore exempti exercebant in grave animarum dictorum Fratrum præjudicium, dicti Ordinis denigrationem, reformationis, & Regularis vitæ perturbationem, Chriſtifidelium ſcandalum, ac malum, & pernicioſum exemplum: præfatus Clemens Prædeceſſor per reliquas ſuas in forma Brevis literas, ejus primodictas literas confirmans, & innovans, ac quatenus opus eſſet, etiam de novo concedens, eidem Nicolao Priori in virtute ſanctæ obedientiæ commiſit, & mandavit: ut omnes, & ſingulos Fratres prædictos in Domibus dicti Ordinis commorantes per affixionem literarum prædictarum in valvis Monaſteriorum, ſeu Domorum, in quibus habitabant in genere, alios vero extra Ordinem vagantes per ſpecialem, & perſonalem earumdem præſentium intimationem monerent, ut intra menſem ex tunc computandum, qui ex ipſis Fratribus extra loca dicti Ordinis vagarentur, ad ipſius Nicolai Prioris, & aliorum Superiorum ſuorum obedientiam juxta tenorem literarum prædictarum redirent. Diſpenſati vero ad vivendum, ſicut ante reformationem hujuſmodi conſueverant, ad obſervantiam Regularem redirent, & cum Fratribus Reformatis ſe conformarent. Degentes vero extra Conventus Ordinis, & in ſæculo cum licentiis Vicariorum Congregationis ejuſdem ad Conventus dicti Ordinis reverterentur. Deputati vero in Pœnitentiarios, in Eccleſiis dicti Ordinis officium Pœnitentiarii abſque ſui Superioris licentia non exercerent, & illi, quos ſi ad Ordinem redierint, ſcandalum in Religione parituros ipſe Nicolaus Prior cognoſceret, & propterea extra Ordinem relinquendos eos duceret, pallio nigro, ut a ceteris Fratribus diſtinguerentur, & non albo uti deberent, auctoritate Apoſtolica inhiberet, & tam eos, quam ſupradictos Fratres, & alios, qui monitionibus Nicolai Prioris hujuſmodi non parerent, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcere, ac brachii Sæcularis auxilium ad id invocare poſſet, & valeret, facultatem conceſſit, prout in ſingulis literis prædictis plenius continetur.

Iiſdem vero ſubſiſtentibus motivis.

§.7. Cum autem ſicut exhibita Nobis nuper pro parte dicti Nicolai Prioris petitio continebat; cauſæ propter quas ſingulæ prædictæ literæ a dd. Prædeceſſoribus emanaverant, adhuc ſubſint, & licet ſecundum regularia inſtituta dicti Ordinis Fratres præfati extra Ordinem prædictum ad aliquem gradum abſque licentia ſuorum Superiorum ſe promoveri facere non poſſint: tamen nonnulli, ex dictis Fratribus Baccalaureatus, & Magiſterii, alioſque grados in diverſis facultatibus abſque dicta licentia, vel extra eundem Ordinem ſuſcipere. Alii vero propriæ ſalutis obliti ad ſacros etiam Presbyteratus Ordines ætate legitima, vel ſufficientia eis minime ſuffragante, ſe promoveri facere, reliqui vero Fratres hujuſmodi propter eorum demerita, & regularis vitæ perturbationem extra eorum, ſeu dicti Ordinis domos expulſi, non ſine Religionis vituperio, & contemptu, populorum ſcandalo diverſis viis & mediis ad Ordinem, & domos prædictas contra totius Ordinis voluntatem redire procurent: pro parte ejuſdem Nicolai Prioris Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut literis prædictis noſtræ approbationis robur adiicere, aliaſque in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Dictas Leonis, & Clementis Conſtitutiones cõfirmat Paulus III.

§.8. Nos igitur dicti Ordinis, quem præceteris in viſceribus gerimus charitatis, proſperum, & tranquillum ſtatum, animarum ſalutem paterno zelantes affectu, & ſingularum literarum prædictarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur præſentibus, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ſtatuta, ordinationes, Decreta, inhibitiones, mandata approbationem, & innovationem, ac cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis deſuper confectas literas Leonis, & Clementis Prædeceſſorum hujuſmodi, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ex certa ſcientia approbamus, & innovamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & firmiter obſervari debere decernimus.

Prohibet hujuſmodi Fratres ad quemcumque Gradum, & Ordines promoveri.

§.9. Et nihilominus potiori pro canthela præmiſſa omnia de novo, modoque de cetero perpetuis futuris temporibus Fratres prædicti etiam prætextu quarumcumque facultatum, indultorum, & literarum Apoſtolicarum ſub quibuſcumque tenoribus, & formis ac cum quibuſvis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis irritantibus, & aliis Decre-

tis

tis conceſſorum, Baechalaureatus, Magiſterii, Jubilatus, ſeu licentiatus, & alios quarumcumque facultatum gradus extra dictum Ordinem, & abſque licentia hujuſmodi ſuſcipere, ſeu ad illos, & ad Presbyteratus, & alios ſacros Ordines ſe promoveri facere minime poſſint, ac propter eorum demerita, ſeu alias a Domibus, & Ordine prædictis expulſi ad illos quovis modo reverti, nequeant; Et ſi qui forſan ex Fratribus præfatis ad gradus, aut ad Ordines hujuſmodi promoti fuerint, eorum privilegiis uti nullatenus valeant, & pro non promotis habeantur, ſtatuimus, & ordinamus: ac quaſcumque ſuſceptiones, & ad gradus, ac Ordines hujuſmodi promotiones, ut præfertur, etiam prætextu facultatum, & indultorum, ac literarum prædictarum, ſeu alias factas, & faciendas, nullas, & invalidas, ac nullius roboris, vel momenti fore, nec eis, in quorum favorem factæ, & conceſſæ fuerint, ſuffragari debere decernimus, & declaramus.

Eccleſiarum Prælatis præcipit, ut Superioribus hujus Ordinis auxilio ſint pro executione hujuſmodi Decretorum.

§.10. Mandantes nihilominus univerſis, & ſingulis Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, necnon quarumcumque Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ipſorumque Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicariis, & Officialibus ubilibet conſtitutis: quatenus omnes, & eorum quilibet, quoties pro parte Nicolai, ac pro tempore exiſtentis Prioris generalis hujuſmodi fuerint requiſiti, ſimiliter in præmiſſis conſilium, auxilium, & favorem pro viribus impendant, non permittentes eum, & alios dicti Ordinis Superiores contra tenorem præſentium, & ſingularum aliarum literarum præfatarum aliquo modo turbari, aut impediri, contradictores quoslibet, & rebelles per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii Secularis.

Derogat contrariis.

§.11. Non obſtantibus præmiſſis, ac felicis recordationis Bonifacii PP. VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, ac Concilii generalis de duabus dietis dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non trahatur, ac aliis Apoſtolicis, & in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus etiam juramento confirmatione Apoſtolica, val quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis per recol. mem. Eugenium Papam IV., & Paulum II., Sixtum etiam IV., Innocentium VIII., ac per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam dicto Ordini, vel Congregationi etiam Mantuanæ, & Albienſi conceſſis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, & cum quibuſvis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut alia exquiſita forma ſervanda foret, & in eis caveatur expreſſe, quod illis nullatenus derogari poſſit, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſervandos pro individuo ſervatis habentes hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis, quæ dicti Prædeceſſores in ſingulis literis prædictis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque, ſeu ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Transſumptis credi jubet.

§.12. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis ea prorſus fides adhibeatur, quæ originalibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 7. Aprilis 1539. An. V.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris, die ſeptimo Aprilis 1539. Pontificatus noſtri Anno V.

XXIV.

Approbatio Confraternitatis ſub invocatione Sanctiſſimi Corporis Chriſti, pro decentiori ejus veneratione in Urbe inſtitutæ, Indulgentiarumque elargitio, tam pro ea, quam pro aliis Confraternitatibus ubique locorum inſtitutis, & inſtituendis.

Feſtivitatem autem Sanctiſſimi Corporis Chriſti inſtituit Urbanus IV. in Conſt. XIX. Tranſiturus. *Tom. III. Par. I. fol. 414. ubi notavi.*

PAULUS PAPA III.

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Chriſtus in ultima Cœna, Sacramentum Euchariſtiæ inſtituit, ut ipſius fideles ſuæ eximiæ caritatis memoriam recolerent.

DOminus Noſter Jeſus Chriſtus tranſiturus de hoc mundo ad Patrem, in ultima Cœna, qua Paſcha cum diſcipulis ſuis manducavit, admirabile Sacramentum pretioſiſſimi Corporis, & Sanguinis ſui inſtituit, per quod univerſi Chriſticolæ memoriam ſuæ caritatis eximiæ, quam in ſua paſſione, hora ejus appropinquante, oſtendit, recolerent. Unde Nos illius vices licet immeriti gerentes in terris, debitum cenſemus, ut quæ in hujus Sacroſancti Sacramenti honorem, & venerationem ex pia Chriſtifidelium devotione digne ordinata comperimus, ut perpetuis futuris temporibus permaneant, prompta devotione,

prout

prout decet Apoſtolico præſidio ſolidemus, & ut ad id fidelium eorumdem vota facilius concurrant, fideles ipſos ſpiritualibus muneribus proſequamur, & eorum pia ſuffragia donis cœleſtibus confoveamus, ut exinde divinæ gratiæ aptiores reddantur, & Sacramentum ipſum in die peregrinationis extremæ ſibi fore viaticum ſalutare mereantur.

Quidam Cives Romani, & Curiales in Eccleſia B. M. ſuper Minervam, Corporis Chriſti ſocietatem erexerunt, pro decentiori ejus cultu, & veneratione curanda.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum univerſorum Confratrum Confraternitatis ſub invocatione Sacratiſſimi Corporis Chriſti in Eccleſia domus Beatę Marię ſuper Minervam de Urbe, Ordinis Fratrum Prædicatorum inſtitutæ, Nobis nuper exhibita petitio continebat. Quod nuper nonnulli Cives Rom. & curiales Chriſtifideles, pie conſiderantes, Sacratiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum prædictum, in Parochialibus Eccleſiis dictæ Urbis minus honorifice, & in locis abjectis ſine ulla veneratione conſervari, & cum per ipſam Urbem pro communione infirmorum deferendum erat ab uno tantum Capellano, ſine ullis decore & reverentia ſolitum deferri, & ſingulari devotione ducti, cupientes præmiſſis, & ut eidem Sacramento honor, cultus, & veneratio debita exhiberentur, quantum in eis erat, providere, unam Societatem, ſeu Confraternitatem utriuſque ſexus ſub invocatione ejuſdem Sacratiſſimi Corporis Chriſti in dicta Eccleſia de Minerva, ordinarunt, & inſtituerunt.

Cujus Confratres curare debeant, ut ubique Sanctiſſimum hoc Sacramentum honorifice cuſtodiatur.

§.2. Ac pro ejus ſalubri directione, & incremento, inter alia, quod Confratres Confraternitatis hujuſmodi pro tempore exiſtentes, ſeu ab eis per ſingulas regiones Urbis prædictæ deputati, aut deputandi, diligenter, ac omni cura, & ſtudio facerent, & procurarent, ut Sacramentum hujuſmodi, tam in dicta Minerva, quam ſingulis aliis Parochialibus Eccleſiis Urbis hujuſmodi, ea qua decet veneratione in loco honorifico, & honeſto, lampadibus accenſis, die noctuque conſervaretur, & cuſtodiretur.

Ex impenſas ad hoc neceſſarias provideant.

§.3. Et ſi earumdem Eccleſiarum redditus ad id non ſufficerent, ipſi Confratres illis de neceſſariis ad hujuſmodi opus, necnon ad emendum unum pallium pro ſingulis Eccleſiis prædictis, cum quo Sacramentum ipſum, quotieſcumque illud pro communione infirmorum extra Eccleſiam deferendum eſſet, deferri deberet, providerent.

Et a Parochis illud ad infirmos decenter deferre, & Facibus accenſis aſſociari ſtudeat.

§.4. Ac quod Rector cujuſlibet ex Eccleſiis prædictis, ſeu illius locumtenens, quotieſcumque eſſet neceſſarium, Sacramentum hujuſmodi alicui infirmo miniſtrari, & ad illius domum deferri, campanam ſuæ Eccleſiæ certis ictibus pulſari facere teneretur, ad hoc, ut Confratres vicini Parochiæ illius Eccleſiæ, ſe moneri, & convocari ad aſſociandum Sacramentum ipſum cognoſcerent, & per ſe ipſos aſſociare, ſi legitimo impedimento detenti non forent, alioquin per unum de ſuis dignioribus familiaribus Sacramentum prædictum ad domum dicti infirmi facibus accenſis aſſociari, & comitari facere tenerentur.

In dictaque Eccleſia de Minerva, qualibet tertia Dominica cujuslibet menſis ſolemnem Miſſam celebrari faciant.

§.5. Ac quod utriuſque ſexus perſonæ Confraternitatis hujuſmodi Confratres pro tempore exiſtentes tertia quaque die Dominica cujuſlibet menſis totius anni in dicta Eccleſia de Minerva congregari, & inibi unam Miſſam in cantu, vel alias celebrari facere, ac in elevatione præfati Sacramenti faces accenſas habere deberent.

Die poſt feſtum Corporis Chriſti, proceſſionaliter, & honorifice circa d. Eccleſiam procedant.

§.6. Necnon prima die Veneris ſtatim poſt Feſtum Corporis Chriſti immediate ſequenti, ſolemnem Proceſſionem, extra, & circum præfatam Eccleſiam de Minerva Sacramentum prædictum honorifice facibus accenſis deferendo, annuatim facere.

Confeſſores infirmos viſitent, & ad ipſum Sacramentum ſuſcipiendũ hortentur.

§.7. Et ſi aliquem ex Confratribus Confraternitatis hujuſmodi ægrotare contingeret, Rector, aut electus nominatus Eccleſiæ, cujus dictus infirmus Parochianus exiſteret, una cum alio Confratre ejuſdem Confraternitatis per Rectorem, ſeu electum nominatum hujuſmodi pro tempore eligendo, dictum infirmum viſitare, & ad confitendum peccata ſua, ipſumque Sacramentum ſuſcipiendum pie adhortari, & commonere.

Singuliſque hebdomadis quinquies Orationem Dominicam, & Angelicam in commemorationem d. Sacramenti recitent.

§.8. Necnon ſingulis hebdomadis totius anni, ipſi utriuſque ſexus Confratres quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam, in Commemorationem dicti Sacramenti, devote recitare, & commemorare tenerentur.

Mulieres non valentes, illud aſſociare, quinquies flexiſque genibus, ut ſupra orantes, Indulgẽtias Cõfratrum conſequi poſſe a Pontifice petierunt.

§.9. Ac mulieribus Confratribus dictæ Confraternitatis, quibus indecens eſſet per dictam Urbem vagari, ad aſſociandum dictum Sacramentum, ut quoties ſignum Campanæ audirent, flexis genibus Orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam hujuſmodi quinquies, ut præfertur, recitando, omnes, & ſingulas gratias, & Indulgentias Confratribus Confraternitatis hujuſmodi pro tempore conceſſas conſequerentur, per Nos concedi procurare ſtatuerunt, & ordinarunt, prout in inſtrumentis, ſeu aliis documentis deſuper confectis plenius contineri dicitur.

Alexandrum Card. Cæſarinum Protectorem elegerunt.

§.10. Ac dilectum filium noſtrum Alexandrum S. Mariæ in Via lata Diaconum Cardinalem de Cæſarinis nuncupatum, in Protectorem dictæ Confraternitatis elegerunt.

Confirmationemque dictarum ordinationum poſtularunt.

§.11. Quare pro parte eorumdem Confratrum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut inſtitutioni Confraternitatis, ac ſtatutis, & ordinationibus hujuſmodi pro illorum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ confirmationis adiicere, ac alias in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ergo Pontifex Deo gratias agens de præmiſſis, omnia prædicta approbat.

§.12. Nos igitur tantum Sacramentum omni laude, & veneratione dignum, a cunctis fidelibus, ut per hoc deſideratam ſalutem conſequi valeant, honorari, laudari, magnificari, ſinceris deſideriis exoptantes, ac omnipotenti Deo, quod tam ſaluberrima tamque neceſſaria, & utilia opera noſtro tempore exerceri inceperint, gratias agentes, & ut illa perpetuo frequententur, ac Chriſtifideles præfati eis frequentius inſiſtant, quo Nos erga eos amplioribus, & ſpecia-

Digitized by Google

cialioribus gratiis liberaliores, ſeque per hoc majori cœleſtis gratiæ devotione reſici poſſe cognoverint, quantum cum Deo poſſumus providere volentes; hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, inſtitutionem Confraternitatis hujuſmodi, necnon prædicta, ac omnia, & ſingula alia per eoſdem Confratres circa præmiſſa ſtatuta, & ordinata, prout illa concernunt, omnia, & ſingula in inſtrumentis, ſeu documentis deſuper confectis prædictis contenta, & inde ſequuta quæcumque ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac omnes, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus; illiſque perpetuæ firmitatis robur adiicimus, & ea per ipſarum Parochialium Eccleſiarum Rectores, ſeu eorum Locatenentes, pro tempore exiſtentes, & alios ad quos ſpectat, firmiter obſervari debere decernimus. Et nihilominus pro potiori cauthela, præmiſſa omnia, & ſingula alia per eoſdem Confratres, ut præfertur, ſtatuta, & ordinata de novo, auctoritate, & tenote prædictis, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

Indulgentias, & gratias aliorum Piorũ locorum, iſtis Confratribus elargitur. Tu vide quo ad Indulgentias quod notavi in rubr.

§. 13. Ac Confratribus Confraternitatis hujuſmodi nunc, & pro tempore exiſtentibus, ac eorum ſingulis, quod omnibus, & ſingulis privilegiis, indultis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis etiam plenariis, & peccatorum remiſſionibus, & aliis gratiis ſpiritualibus, & temporalibus Confratribus Imaginis Salvatoris ad Sancta Sanctorum, necnon Caritatis, & Archiepiſcopalis S. Jacobi in Auguſta, ac Sancti Joannis Baptiſtæ, necnon Sanctorum Coſmæ, & Damiani nationis Florentinæ, ac Hoſpitalis noſtri S. Spiritus in Saxia, Ordinis Sancti Auguſtini, & Campi Sancti, Confraternitatum ejuſdem Urbis, pro tempore exiſtentibus, illorumque, ac Beatæ Mariæ de Populo, etiam de Urbe Eccleſ. ac Chriſtifidelibus illas viſitantibus, per quoſcumque Rom. Punt. Prædeceſſores noſtros, & Succeſſores conceſſis, & concedendis: & quibus illi utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum: quorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis haberi volumus, ex nunc, & in perpetuum utantur, potiantur, & gaudeant, ac uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi illa eis ſpecialiter, & expreſſe conceſſa fuiſſent, & in futurum concederentur, concedimus, & indulgemus. Ipſaque privilegia, indulta, exemptiones libertates, immunitates, indulgentias, etiam plenarias, ac peccatorum remiſſiones, & alias gratias ad Confratres Confraternitatis Sanctiſſimi Corporis Chriſti hujuſmodi, ac illius Capellanos, miniſtros, & perſonas pro tempore exiſteutes eiſdem auctoritate, & tenore extendimus, & eis communicamus.

Indulgentiam Confratrũ in die ingreſſus, & ter in vitã concedit.

§.14. Necnon Chriſtifidelibus præfatis qui dictam Confraternitatem Sacratiſſimi Corporis Chriſti ingredientur, die illorum ingreſſus hujuſmodi, plenariam ad inſtar Jubilæi, ac eorum peccatis prius confeſſis, & Sacramento hujuſmodi per eos devote recepto, ter in vita, ſimiliter plenariam omnium peccatorum ſuorum.

Tu vide ibid.

Et in aſſociatione Sacramenti, & interventu divinorum officiorum, & viſitatione Eccleſiæ B. Mariæ ſuper Minervam.

§.14. Ipſis Confratribus, qui præfatum Sacramentum eiſdem infirmis miniſtrandum aſſociaverint, ſeu impediti aſſociari, ut præfertur, fecerint, ac eiſdem proceſſionibus, & divinis officiis, quæ per eoſdem Confratres, ut præfertur, celebrari facere contigerit, interfuerint, quoties id fecerint, centum, qui vero dictam Eccleſiam de Minerva diebus Veneris cujuslibet hebdomadæ totius anni devote viſitaverint, decem annorum & totidem quadragenarum injunctarum eis pœnitentiarum indulgentias, & remiſſiones, quoties id fecerint, miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur.

Ac mulieribus non valentibus Sacramentum aſſociare, ſed orantibus, ut hic. Tu vide ibi.

§.16. Necnon mulieribus ejuſdem Confraternitatis, quibus propter honeſtatem non licet per Urbem ipſam paſſim vagari, quoties ſignum Campanæ hujuſmodi audierint, ſemel orationem Dominicam, & totidem ſalutationem Angelicam, flexis genibus devote recitaverint, ut omnes, & ſingulas indulgentias, conceſſiones, & gratias aliis Confratribus intereſſentibus conceſſas, conſequantur, & conſequi valeant.

Facultas Confratrum eligendi Confeſſorem, qui eos abſolvat &c.

§.17. Ac eiſdem utriuſque ſexus Confratribus, & eorum ſingulis, ut quemcumque Presbyterum ſæcularem, vel cujuſvis Ordinis Regularem, etiam in mortis articulo, etiamſi mors tunc non ſubſequatur, in ſuum poſſint eligere Confeſſorem; qui eorum confeſſionibus diligenter auditis, eos, & eorum ſingulos ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, per eos & eorum ſingulos pro tempore perpetratis, etiam Sedi Apoſtolicæ, & eorum Ordinariis reſervatis præterquam a contentis in literis in die Cœnæ Domini legi ſolitis, ter in vita abſolvete, & eis pœnitentiam ſalutarem injungere.

Statutaque pro regimine d. Confraternitatis ordinandi.

§.18. Necnon ejuſdem Confraternitatis adminiſtratoribus, & Confratribus pro tempore exiſtentibus, pro illius ſtatu ſalubriori dirigendo, ut quæcumque licita, & honeſta ſtatuta, & ordinationes fœlix regimen, & proſperum ſtatum, ac gubernationem illorum, & aliarum quarumcumque rerum, ſpiritualium & temporalium, eos quomodolibet concernentia concedere, & facere, eaque quoties videbitur, mutare, & alterare, limitare, corrigere, declarare, modiſicare, & in melius reformare, quæ poſtquam edita, mutata, alterata, limitata, correcta, declarata, modificata, & in melius reformata fuerint, eo ipſo per Sedem eamdem confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, auctoritate, & tenore ſupradictis indulgemus, & plenam, ac liberam deſuper facultatem concedimus.

Aliaſque Cõfraternitates ſub eadem invocatione Corporis Chriſti

§.19. Et nihilominus, ut Chriſtifidelium devotio ad tam ſalubre Sacramentum ferventius invaleſcat, ac Chriſtiſideles ad illius venerationem, & ſimilia caritatis ope-

ubique inſtituendas, eiſdẽ indultis gaudere decernit. *Hic intellige & abſque nova aggregatione, & communicatione; quia ita declaravit, ac. Congreg. Card. in per Indulgentiis die 15. Februarii 1608.*

ra exercenda per amplius excitentur, quod omnes, & ſingulæ aliæ Confraternitates ſub eadem invocatione Sanctiſſimi Corporis Chriſti ubilibet inſtitutæ, & inſtituendæ, eiſdem privilegiis, conceſſionibus, indulgentiis, facultatibus, gratiis, & indultis Confraternitati in Eccleſia de Minerva inſtitutæ bujuſmodi per Nos conceſſis, & concedendis utantur, potiantur, & gaudeant, ac uti, potiri, & gaudere poſſint, & debeant, præfata auctoritate etiam præſentium tenore ſtatuimus, & ordinamus.

Clauſulas hujus Conſtitutionis præſervativas apponit.

§.20. Decernentes præſentes literas, & in eis contentas indulgentias, & peccatorum remiſſiones, ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus ſimilium vel diſſimilium indulgentiarum, & literarum etiam per Nos, & Succeſſores noſtros, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis pro tempore editis, etiam in favorem fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de eadem Urbe, & Cruciatæ Sanctæ, nullatenus comprehenſas, ſed ab illis omnino exceptas eſſe, & cenſeri. Et ſic per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus attentari contigerit, irritum, & inane. Nec non præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem, & in judicio, & extra adhibendam fore, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Executoreſque d. Conſtitutionis deputat.

§.21. Quocirca venerab. Fratribus noſtris univerſis, Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitan. & aliarum Cathedralium Eccleſ. Canonicis, ac eorumdem Patriarcarum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicariis in ſpiritualibus, & Officialibus generalibus ubilibet conſtitutis, per Apoſtol. ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Confratrum Confraternitatis Sacratiſſimi Corporis Chriſti in Eccleſia de Minerva inſtitutæ hujuſmodi pro tempore exiſtentium, deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ipſoſque Confratres illis pacifice gaudere. Non permittentes eos deſuper per quoſcumque contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo. Ac quoſcumque ſua intereſſe putantes, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum, conſtito ſummarie de novo tuto ad eos acceſſu, citando, ac illis necnon aliis, quibus, & quoties opus fuerit, inhibendo, cenſuraſque, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulas contrariorum derogatorias addit.

§.22. Non obſtantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, nequis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim ad judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut aliis vices ſuas committere præſumant, ac de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in provincialibus, & ſynodalibus editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon privilegiis, & Apoſtolicis ſupradictis, & quibuſvis aliis, Eccleſiis, Confraternitatibus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nil penitus omiſſo, & forma illis tradita, & obſervata insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque; Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca ad judicium evocari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

D. P. An. VI. die 10. Novembris.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1539. pridie Kalendas Decembris, Pontificatus noſtri Anno VI.

XXV.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Innovatio literarum contra Quæſtores omnium Hoſpitalium, & Piorum locorum, & renovatio facultatum eis conceſſarum, cum prohibitione ſimiles deputandi, niſi de conſenſu Præfectorum Fabricæ Baſilicæ Sancti Petri de Urbe, cui quæſtuatæ eleemoſynæ, & nondum dictis Hoſpitalibus incorporatæ applicantur.

PAULUS PAPA III.

Univerſis, & ſingulis præſentes literas inſpecturis Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Clemens VII. Indulta quæcumque Quæſtarum faciẽdarum a Cõmiſſariis Hoſpitalium Urbis ſuſpendit primo, deinde revocavit.

§.1. NUper poſtquam fel. re: Clemens Papa VII. Prædeceſſor noſter diverſis querelis ſibi perlatis providere volens, quaſdam ſuas literas omnia privilegia Sancti Spiritus in Saxia, & Sancti Joannis Lateranen., ac Sancti Jacobi pauperum Incurabilium de Urbe noſtra Hoſpitalibus, & S. Antonii Viennen., & Sancti Sebaſtiani extra muros

muros dictæ Urbis Sancti Auguſtini, & Ciſtercien. Ordinibus de Mercede Redemptionis Captivorum per Romanos Pontifices ſuper quæſtis faciendis, ac Confratribus deſcribendis, & indulgentiis publicandis conceſſa, & per eumdem Clementem Prædeceſſorem noſtrum confirmata, ex certis cauſis tunc expreſſis ad beneplacitum ſuum primo ſuſpenderat, & Capellas ſub invocatione Sancti Sebaſtiani penitus ſuppreſſerat, & deinde idem Prædeceſſor per alias ſuas literas in forma Brevis prædictas literas ſuas confirmaverat, necnon Commiſſarios, Nuncios, & Quæſtores vigore privilegiorum prædictorum conſtitutos revocaverat, ac omnem facultatem deſuper conceſſam ab Hoſpitalibus, & aliis prædictis amoverat, & abdicaverat: ac tam quæſtas prædictas facere, indulgentias, & alias gratias eis conceſſas publicare, Confratres deſcribere, ac Confeſſionalia concedere, quam etiam in caſibus Matrimonialibus prohibitis diſpenſare prohibuerat.

Hujuſmodi prohibitioné extenderat mox Paulus III. ad quæcumque Hoſpitalia, Ordines, Loca Pia &c. Fabrica S. Petri de Urbe excepta: Eccleſiarum Prælatis data facultate puniẽdi pœnis Canonicis inobedientes.

§.2. Noſque ſucceſſive, cum non sine animi noſtri diſplicentia accepiſſemus, quod nonnulli Hoſpitalium, Monaſteriorum, & aliorum prædictorum, ac etiam Sancti Helmi, Sancti Bovis, Sancti Bernardi, S. Leonardi, & Sanctæ Marthæ, Sanctæ Catharinæ Montis Synai, Sancti Viti, Sanctæ Mariæ dela Heremita, ſeu aliorum locorum quæſtores, & Commiſſarios quæſtas prædictas facere, & alia prædicta exercere non erubeſcebant, per alias noſtras in forma Brevis literas omnibus, & ſingulis locorum Ordinariis, ut ſub excommunicationis, & aliis, de quibus eis videretur, pœnis, quibuſcumque tam Hoſpitalium, & Monaſteriorum, ac Redemptionis Captivorum, & aliorum Sanctorum, & nominum prædictorum Commiſſariis, Nunciis, & Quæſtoribus præmiſſa fieri inhiberent, & contra talia prohibita exercere præſumentes ad declarationem incurſus dictarum pœnarum procederent, Quæſtoribus Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe a perſonis Deum timentibus deputatis dumtaxat exceptis mandaveramus, prout in ſingulis literis Prædeceſſoris, & noſtris prædictis latius continetur.

Cum inobedientes adhuc aliqui ſuperſint.

§.3. Ad noſtram pervenit notitiam, quod nonnulli Quæſtores, & Commiſſarii, tam prædictis, quam aliis forſan nominibus, vigore privilegiorum prædictorum, & forſan aliorum etiam a Nobis licet contra mentem noſtram emanatorum, tam quæſtas facere, quam Indulgentias publicare, & alia, quæ eis conceſſa fuiſſe prætendunt, exercere, ac diverſas pecuniarum ſummas, res, & bona exigere, & aliqui forſan ſibi ipſis appropriare non deſtiterunt.

Quæſtuatas pecunias, ſuiſque reſpectivis Hoſpitalibus, Ordinibus &c. nondum incorporatas Baſilicæ Principis Apoſtolorũ applicat.

§.4. Nos ſcandalis, quæ ex præmiſſis provenire poſſent occurrere, & de pecuniis, rebus, & bonis hactenus exactis, quæ Hoſpitalibus, Monaſteriis, & aliis locis facultatem quæſtuandi, & alia præmiſſa exercendi, ſeu exercere faciendi, habere prætendentibus, adhuc incorporata non ſunt, graviſſimis expenſis, etiam quotidianis dictæ Fabricæ, quam nuper per venerabiles fratres Franciſcum Alerien. & Philippum Burgi Sancti Sepulchri Epiſcopos, & dilectum filium Raphaelem de Caſalibus dictæ Fabricæ Præfectos, & Deputatos aggredi fecimus, & dante Domino proſequi, & ad finem perducere intendimus, providere volentes, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſingulas literas Prædeceſſoris, & noſtras prædictas, illarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, harum ſerie confirmantes, approbantes, & innovantes, firmis tamen ſemper, & illæſis remanentibus omnibus, & ſingulis privilegiis dictæ Fabricæ, & illius Collegio, & deputatis hactenus conceſſis, omnes, & ſingulas pecuniarum ſummas, res, & bona ex quæſtis, eleemoſynis, Indulgentiis, & aliis prædictis hactenus proventis, & penes, tam Hoſpitalium, Monaſteriorum, Redemptionis Captivorum, Sancti Helmi, ſeu Adhelelmi, Sancti Bovis, Sancti Bernardi, Sancti Leonardi, & Sanctæ Marthæ, Sanctæ Catharinæ Montis Synai, Sancti Viti, Sanctæ Mariæ dela Heremita prædictorum, quam aliorum quorumcumque Hoſpitalium, Monaſteriorum, Eccleſiarum, & locorum piorum quocumque nomine nuncupatorum Quæſtores, Commiſſarios, Nuncios, Miniſtros, Theſaurarios, Depoſitarios, ſive alias perſonas loca, Collegia, & Univerſitates cujuſcumque gradus, conditionis, & dignitatis fuerint, exiſtentia, quæ adhuc Hoſpitalibus, Monaſteriis, & aliis piis locis prædictis cum effectu incorporata non ſunt, harum ſerie dictæ Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & illius Collegio, & deputatis ad opus, & utilitatem dictæ Fabricæ concedimus, & applicamus, ac pro conceſſis, & applicatis dictæ Fabricæ haberi volumus.

Amovet deputatos quoſcumque, & privilegia quæcumque eis conceſſa, prohibens quæſtas fieri niſi de conſenſu Præſidum dictæ Fabricæ.

§.5. Necnon omnes, & ſingulos Quæſtores, Commiſſarios, Miniſtros, Theſaurarios, Depoſitarios, & alios Officiales per Guardianos, Officiales, & Superiores dictorum Hoſpitalium, Monaſteriorum, Redemptionis Captivorum, & aliorum locorum prædictorum, ac etiam per Prædeceſſores noſtros, & per Nos hactenus deputatos revocamus, omneſque facultatem, poteſtatem, & auctoritatem quæſtuandi, Indulgentias, & alias gratias publicandi, Confratres deſcribendi, Confeſſionalia concedendi, in caſibus Matrimonialibus prohibitis diſponendi, ab homicidiis caſualibus, ſeu voluntariis, ac ſimoniæ labe abſolvendi, & vota commutandi, & forſan alia exercendi, a Quæſtoribus, Commiſſariis, Miniſtris, Theſaurariis, Depoſitariis, & aliis prædictis, necnon a Guardianis, Officialibus, & aliis Superioribus Hoſpitalium, Monaſteriorum, Redemptionis Captivorum, & aliorum locorum prædictorum privilegia, & facultates eos ſubſtituendi, & deputandi motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus abdicamus, & amovemus: ita quod de cetero perpetuis futuris temporibus Quæſtores, Commiſſarii, Miniſtri, Theſaurarii, Depoſitarii, aut alii Officiales ad queſtas hujuſmodi exercen. Indulgentias, & alias gratias publican. Con-

Conſratres deſcriben., Coufeſſionalia conceden., & aliis caſibus prædictis diſpenſan., & abſolven. ab aliquibus etiam a Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus conſtitui, & deputari non poſſint, niſi conſtitutioni, & deputationi hujuſmodi præfati Collegii, aut Deputatorum dictæ Fabricæ pro tempore exiſtentium expreſſus accedat aſſenſus.

Prædictis deputatis mandat pecunias præfatas Collegio Fabricæ perſolvere.

§.6. Mandantes univerſis, & ſingulis præfatnrum Hoſpitalium, Monaſteriorum, Ordinum Redemptionis Captivorum, Sancti Helmi, ſeu Sancti Adhelelmi, S. Bovis, Sancti Bernardi, Sancti Leonardi, Sanctæ Marthæ, & aliorum quorumcumque Eccleſiarum, & piorum locorum Quæſtoribus, Commiſſariis, Miniſtris, Theſaurariis, Depoſitariis, & aliis Officialibus, ſive aliis perſonis, loco, Collegio, & Univerſitatibus, ut pecunias, res, & bona ex quæſtis, Indulgentiis, & aliis prædictis acquiſita, & ut præfertur, dictæ Fabricæ applicata, & conceſſa, penes ipſos, & eorum quemlibet exiſtentia, & adhuc, ut præfertur, minime incorporata præfatæ Fabricæ, & pro ea illius Collegio ac Deputatis, & Officialibus ad opus, & utilitatem dictæ Fabricæ exponenda, & convertenda perſolvant, & conſignent.

Collegio vero hujuſmodi poteſtatem facit inobedientes compellendi cenſuris.

§.7. Eiſdem vero nunc, & pro tempore dictæ Fabricæ Deputatis, & Præfectis, ut Quæſtores, Commiſſarios, Theſaurarios, Depoſitarios, & Officiales, aut alias perſonas, penes quos pecuniæ, res, & bona hujuſmodi exiſtunt, ſub pœnis, & cenſuris, quibus eis videbitur, tam præſentium, quam aliorum privilegiorum dictæ Fabricæ, & illius Collegio, & Deputatis conceſſorum vigore ad ſolutionem, & conſignationem hujuſmodi faciendam cogant, & compellant, ac præſentes, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter obſervari mandent, & faciant, inobedientes, & rebelles, ac contradictores quoſcumque per pœnas, & cenſuras prædictas auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contraria tollit.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis generalibus, & ſpecialibus editis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus, necnon ſtabilimentis, uſibus, & naturis Hoſpitalium, & Monaſteriorum, & aliorum locorum prædictorum, & quorumvis aliorum membrorum, domorum, & locorum aliorum, Eccleſiarum etiam Cathedralium Metropolitanarum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, & indultis, & literis Apoſtolicis, tam ſub Plumbo, quam in forma Brevis, & Motu proprio etiam a Nobis emanatis, & confirmatis, & innovatis, & forſan de novo conceſſis, quibus etiam ſi in eis quod nullatenus, aut non niſi ſub certis modo, & formis derogari poſſit cautum, & expreſſum ſit, illorum omnium, & ſingulorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac modos, & formas pro debite obſervatis habentes, ad effectum præmiſſorum dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque cum clauſulis opportunis, & conſuetis.

Tranſumptis fidem dari jubet.

§.9. Et quia difficile foret &c.

Dat. die 25. Januarii 1540 An.VI.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 25. Januarii 1540. Pont. noſtri Anno VI.

XXVI.

Inſtitutio Studii Generalis, in Civitate Maceraten. Provinciæ Piceni, & Status Eccleſiaſtici, cum aliorum Studiorum Generalium gratiis, & privilegiis.

Quoad Lectores, & Scholares ejuſmodi Studiorum, vide etiam Concil. Trident. Seſſ.5. Cap.1.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

IN eminenti dignitatis Apoſtolicæ ſpecula, ſuperni diſpoſitione conſilii licet immeriti conſtituti ad cunctas fidelium regiones noſtræ vigilantiæ potiſſime, etiam in temporalibus creditas, earumque profectus, & commoda, tamquam Paſtores univerſalis gregis Dominici noſtræ conſiderationis aciem, quantum Nobis conceditur extendentes, fideles ipſos ad quærendum literarum ſtudia, per quæ militantis Eccleſiæ Reſpublica geritur, ac divini nominis, & Fidei Catholicæ cultus protenditur, omniſque proſperitatis humanæ conditio augetur, noſtræ ſolicitudinis ope, Apoſtoliciſque favoribus propenſius excitamus.

Cauſæ hujus Cõſtitutionis.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Communitatis Civitatis noſtræ Maceraten. Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum dicta Civitas, in qua Curia Generalis Marchiæ noſtræ Anconitanæ reſidet, & victualium omnium copia habetur, propter varias ipſius Civitatis conditiones, & commoditates, Generali Studio non modicum apta cenſeatur, ac Reipublicæ expedire credatur, ut in ipſa Civitate emanet fons ſcientiarum irriguus de cujus plenitudine, univerſis literalibus documentis imbui cupientes, haurire poſſint, ſi in eadem Civitate, una Univerſitas Studii Generalis, cujuſcumque facultatis, & ſcientiæ erigeretur, & inſtitueretur, profecto Maceraten. prædictæ, & aliarum Civitatum, ac locorum circumvicinorum incolis, & habitatoribus in ſcientia proficere volentibus magna commoditas ſtudendi pararetur. Ac ex eorumdem ſtudentium poſtmodum doctrina, & ſcientia, in Civitatum, Terrarum, & Locorum regimine, ac ipſius fidei Catholicæ propagatione, quamplurimi fructus provenirent. Quare pro parte præfatorum Communitatis Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuper iis, ad hoc ut in ipſa Civitate literarum ſtudium, incrementum ſuſci-

ſcipiat, opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Inſtitutio ſtudii generalis in Civitate Maceraten.

§.2. Nos igitur attenden., quod ex literarum ſtudio, tam publica, quam privata, ſpiritualia, & temporalia commoda mundo proveniunt, Communitatem præfatam, ac eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & Interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſeotentiis, cenſuris, & pœnis, a Jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes; & abſolutos fore cenſeutes hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, in eadem Civitate Maceraten. perpetuis futuris temporibus generale Studium cujuſcumque facultatis, & ſcientiæ licitæ, cum Cathedris facultatum earumdem, ac poteſtate, & facultate doctorandi, ſeu magiſtrandi, necnon Rectoriæ, & aliis pro illius proſpero, & felici regimine neceſſariis facultatibus, & officiis, ita ut inibi generale Studium in qualibet licita facultate perpetuo habeatur, & vigeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium erigimus, & inſtituimus. Ac eidem Studio, & illius Univerſitati, necnon Rectori, Doctoribus, Scholaribus, & perſonis pro tempore exiſtentibus, ac illis, quos ioibi ad quoſcumque gradus promoveri contigerit, ut omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, præeminentiis, antelationibus, prærogativis, honoribus, favoribus, gratiis, conceſſionibus, & indultis, tam a Jure communi, qoam ex conceſſionibus Apoſtolicis, & Imperialibus, vel alias quomodolibet, in genere, & in ſpecie. Bononien., Paduan., ac quibuſcumque aliorum quorumcumque Studiorum generalium Univerſitatibus, illarumque Rectoribus, Scholaribus, & perſonis, ac in eis pro tempore promotis, quomodolibet conceſſis, & coocedendis, & quibus illi utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterint quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere plene, libere, & licite poſſint, & debeant, etiam in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi illa eidem Univerſitati ipſius erecti Studii, & illius Rectori, Doctoribus, Scholaribus, & perſonis, ac in illa pro tempore promotis, ſpecialiter, & oominatim conceſſa forent, auctoritate, & tenore prædictis, de ſpeciali gratia indulgemus.

Rectoris, & Officialium facultas, ſtatuta pro ejus regimine cōdendi.

§.3. Necnon eidem Univerſitati, ac illius Rectori, & Doctoribus pro tempore exiſtentibus, quæcumque ſtatuta, & ordinationes, licita, & honeſta, ac Sacris Canonibus non contraria condendi, & prout qualitas temporum exegerit, reformandi, & immutandi, ac alia de novo edendi, quæ poſtquam condita, reformata, immutata, & de novo edita fuerint, eo ipſo auctoritate Apoſtolica approbata, & confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Privilegium Scolarii Civium conclu-ſiones ſubſtinentium.

§.4. Decernentes Cives dictæ Civitatis, qui inibi ſtuduerint, & eorum Conclusiones inter Advocatos, & Procuratores ipſius Curiæ ſubſtinuerint, & alias idonei, & ſufficientes reperti fuerint, eo ipſo Collegio ipſorum Advocatorum, & Procuratorum receptos, & admiſſos eſſe, & cenſeri, ac pro talibos haberi, eiſdemque privilegiis, & indultis Advocatorum, & Procuratorum gaudere, & potiri, & recipi, & admitti debere.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obſtantibus conſuetudinibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Collegii Advocatorum, & Procuratorum hujuſmodi juramento &c. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. VI die 1. Junii.

Datum Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo, Kalendis Junii, Pontificatus noſtri Anno VI.

XXVII.

Approbatio Societatis, tam Eccleſiaſticarum, quam ſæcularium perſonarum nuper inſtitutæ ad erigendum Hoſpitalia pro ſubventione Pauperum Orphanorum & Mulierum Convertitarum.

PAULUS PAPA III.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EX injuncto Nobis deſuper meritis licet imparibus Apoſtolicæ ſervitutis officio, votis, per quæ Hoſpitalium, aliorum Piorum Locorum utilitas, & ſalubris directio procuratur, libenter annuimus, ad illos quoque dexteram noſtræ liberalitatis extendimus, quos ad id propria virtutum merita multipliciter recommendant.

Hieronymus Mianus alias Emilianus Venetus, ejuſque ſocii diverſa Hoſpitalia pro pauperibus, Orphanis, & mulieribus convertitis erexerunt, & pro eorum ſalubriori profectu, petunt a Papa licentiā conſtituendi unum Superiorem, poſtulantque aliqua privilegia.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum univerſorum pauperum Orphanorum Sanctæ Mariæ Magdalenæ in ſuburbio S. Leonardi Bergomen., & Mediolanen., Comen., Januen., Papien., Brixien., & Veronen. Civitatum, ac Diœceſum Hoſpitalium Recollectorum nuncupatorum, ac tam Eccleſiaſticarum, quam ſæcularium perſonarum in eis deſervientium, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum alias quondam Hieronymus Miani Civis Venetiarum, plures pauperes Orphanos propter bellorum in Italia urgentium triſtes eventus, & famem urgentem, paſſim derelictos vagari videret, idem Hieronymus devotionis fervore, & pietate motus, prædictum Hoſpitale S. Mariæ Magdalenæ inchoavit, & deinde Hoſpitale prædictum, tam propter Civium in Civitate Bergomen. degentium ferveotem caritatem, quam providam directionem, & ſalubre regimen prædicti Hieronymi, in tantum auctore Domino crevit, ut idem Hieronymus ad alia hoſpitalia in aliis Italiæ partibus inſtituenda animum applicarit. Ita quod tam in Mediolanen. quam Comen. & aliis Civitatibus, ac Diœceſibus prædictis, ſimilia, & in quibuſdam ex eis mulierum convertitarum Hoſpitalia, dicto Hieronymo, & nonnullis aliis mediantibus erecta fuerunt. Unde Hoſpitalia ipſa de bono in melius perducuntur,

Digitized by Google

tur, in dies eorum numerus augetur, & augeri ſperatur, & ſicut eadem eſpoſitio ſubjungebat, ſi in eiſdem Hoſpitalibus, quę per dictos Clericos, & Laicos inſimul gubernari conſueverunt, unus Superior, vel caput, qui inibi pro tempore ſervientes congregari facere, & de loco ad locum mutare valeret, eſiſteret, Hoſpitaliaque ipſa aliquibus prærogativis decorarentur, profecto ſalubri ipſius Hoſpitalis, & illi deſervientium prædictorum directioni, & quieti plurimum conſuleretur, ac in illis degentes pauperes hujuſmodi, & melius gubernarentur, dictæque perſonæ in eo conſoverentur, & ad ſolita ſervitia invitarentur. Quare pro ipſorum pauperum, & deſervientium perſonarum parte Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hic ergo Pōtifex d. licentiam concedit.

§.2. Nos igitur, qui caritatis opera ubique eſerceri, ſinceris deſideramus affectibus, quemlibet ex pauperibus perſonis prædictis, a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes; hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium eiſdem Hoſpitalibus, quod pauperes, & perſonæ in eis pro tempore degentes, & deſervientes, unam ex perſonis inibi deſervientibus hujuſmodi Eccleſiaſticam, vel ſæcularem, inter eos Superiorem, vel caput, quæ ipſos congregari facere, ac de loco ad locum mutare, & quęcumque ſtatuta, & ordinationes licita, & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria condere, ipſaque ſtatuta, quoties ei videbitur mutare, ac de novo ſtatuere poſſit, eligere.

Sacerdoteſque eorum divina officia eiſdem pauperibus recitare poſſe decernit.

§.3. Necnon Sacerdotes eiſdem pauperibus pro tempore deſervientes, horas Canonicas, diurnas pariter & nocturnas, Miſſas, & alia divina officia, ſecundum ritum, & morem, & uſum S. R. E. etiam noviſſime editum dicere, & recitare.

Et omnium in eorum locis degentium confeſſiones audire, & eos abſolvere uti locorum ordinarios poſſe indulget.

§.4. Ipſoſque pauperes, ac omnes, & ſingulos in dictis Hoſpitalibus deſervientes dumtaxat, eorum confeſſionibus diligenter auditis, ab eorum omnibus, & ſingulis peccatis, caſibus, criminibus, exceſſibus, & delictis, a quibus locorum Ordinarii abſolvere conſueverunt, abſolvere, ac pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere libere, & licite valeant, perpetuo concedimus, & indulgemus.

Defenſores, & hujus Conſtitutionis executores deputat.

§.5. Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Caſertan., Feliten., & Viſionen. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per alium, ſeu alios, auctoritate noſtra faciant præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, plenum effectum ſortiri, ac inviolabiliter obſervari, illiſque pauperes Sacerdotes prædictos, ac omnes, & ſingulos alios, quos quomodolibet concernunt, pacifice frui, ac gaudere, juxta præſentium continentiam, & tenorem. Non permittentes queſnquam contra illorum tenorem, modo aliquo moleſtari, impediri, aut inquietari. Contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Contraria tollit.

§.6. Non obſtantibus Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus, Conſtitutionibus, & ordinationibus, ac ſtatutis, & conſuetudinibus: privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis, etiam in forma Brevis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Nos ac Sedem prædictam, etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, & initi, ac ſtipulati contractus, ac motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam cum quibuſvis irritativis, annullativis, caſſativis, revocativis, præſervativis, exceptivis, reſtitutivis, declarativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibus, & aliis decretis, etiam quibuſvis locorum Ordinariis ſub quibuſvis verborum formis eſtenſionibus conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus (illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes) illis alias in ſuo robore remanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & espreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem: & qualibet alia dictæ Sedis Indulgentia, generali vel ſpeciali, cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam, effectus huiuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo &c.

D. P. An. VI. die 5. Junii.

Dat. Romæ apud S. Marcum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo quadrageſimo, Nonis Junii Pontificatus noſtri Anno VI.

XXVIII.

Privilegia, & gratiæ Prælatorum Referendariorum utriuſque Signaturæ Romani Pontificis.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Cauſa iſtius Cōſtitutionis.

DEbita conſideratione penſantes quantum Venerabiles Fratres Epiſcopi, ac dile-

Digitized by Google

dilecti filii in minoribus conſtituti, utriuſque Signaturæ, ſupplicationum videlicet, & Commiſſionum per Nos, ſeu in præſentia noſtra ſignandarum, infraſcripti Referendarii noſtri, qui præceteris officialibus, & miniſtris noſtris propinquius Nobis aſſiſtunt, circa ipſas ſupplicationes, & commiſſiones, pro noſtro, & Apoſtolicæ Sedis honore, ac univerſalis Eccleſiæ utilitate, & alias gratis, prompta voluntate, indefeſſe laborant, dignum, quin potius debitum reputamus, ut illos ſpecialis benevolentiæ favoribus amplectamur, ac præclaris dignitatum titulis decoremus, & alias Nos eis (prout convenit) gratioſos exhibeamus.

Referendarios, creat Sedis Apoſtolicæ Notarios, & Comites Palatinos, ac veræ Nobilitatis titulo decorat, &c.

§.1. Hinc eſt, quod Nos fel. rec. Leonis X. & Clementis VII. Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, eoſdem infraſcriptos Referendarios noſtros, qui Prælati, ac etiam familiares continui commenſales noſtri exiſtunt, condigni favoris gratia, & excellentiæ dignitate ſublimare, ac opportunis favoribus munire volentes, ipſoſque Referendarios, ac eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione vel cauſa latis, ſi quibus vel quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu proprio, non ad ipſorum Referendariorum, vel aliorum pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, præfatos Referendarios, & eorum ſingulos, qui Præſules non ſunt, ac alios infraſcriptos, & eorum ſingulos in noſtros, & dictæ Sedis Notarios gratioſe recipimus, eoſque, & alios, qui Præſules exiſtunt, ac eorum ſingulos in Sacri Palatii, & Aulæ Lateranenſis Comites, necnon qui nobiles non ſunt, Nobiles facimus, conſtituimus, ordinamus, & deputamus, ac nobilitamus, necnon Nobilitatis titulo, & favore decoramus, ac aliorum noſtrorum, & Sedis prædictæ Notariorum, necnon Palatii, & Aulæ hujuſmodi Comitum, ac ex Magno Baronum, & Nobilium genere procreatorum numero, & conſortio favorabiliter aggregamus, eoſque deinceps Nobiles eſſe, & pro Nobilibus reputari, nominari, teneri, cenſeri, & judicari. Ac de cetero in quibuſvis conceſſionibus, & literis, tam gratiam, quam juſtitiam concernentibus, a Nobis, ſeu Sede prædicta impetratis, ſeu impetrandis, vel eis a Nobis, aut aliis quibuſcumque conceſſis, & concedendis, ac inſtrumentis, ſeu aliis ſcriptis etiam authenticis, & privatis, Nobiles nominari, & pro talibus haberi poſſe, & debere volumus. Eiſque quod omnibus, & ſingulis privilegiis, præeminentiis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, antelationibus, prærogativis, etiam in aſſecutione quorumcumque Beneficiorum Eccleſiaſticorum, etiam vigore gratiarum expectativarum, & illarum mutationum, extenſionum, & revalidationum, collationum, & quarumcumque aliarum gratiarum, & indultorum, quibus ceteri noſtri, & dictæ Sedis Notarii de numero participantium exiſtentes, & abſque illorum præjudicio, ac Palatii, & Aulæ prædictorum Comites, necnon veri, & indubitati Nobiles, & ex Nobilium genere ex utroque parente procreati, tam de jure, quam conſuetudine, ſeu alias quomodocumque utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, in judicio, & extra, ac ubicumque locorum uti, potiri, & gaudere debeant in omnibus & per omnia, perinde, ac ſi Referendarii, & alii infraſcripti, de dicto Magno Baronum, & Nobilium genere ex utroque parente, vere & non ficte procreati, & geniti forent, concedimus. Ac eorum ſingulis, ſublatis quibuſvis obſtaculis, & impedimentis, veros Nobiles eſſe, & de Nobili ex dicto genere ex utroque parente procreatos cenſeri debere decernimus, & declaramus.

Inſignia ſua eis donat.

§.2. Et in ſignum honoris, & Nobilitatis hujuſmodi, eis & eorum cuilibet, pro inſigniis, & armis, quibus ipſi, & ab eis deſcendentes, & aſcendentes uti poſſint in decorem, partem inſigniorum noſtrorum, ſi eis uti voluerint, etiam cum vel abſque armis ſuis, ſi illa habuerint, vel illis uſi fuerint, aut ſine ipſis, prout duxerint ordinandum, ſeu eligendum, aſſignamus, & perpetuo decoramus.

Notarios creandi facultatem dat.

§.3. Et eis illos, quos moribus, ſcientia, ætate, aliiſque requiſitis qualitatibus ad officium Tabellionatus exercendum idoneos eſſe repererint, ad inſtar aliorum dicti Palatii Comitum, ubique locorum, extra tamen muros Urbis, ſeu locum in quo Romanam Curiam reſidere contigerit, Notarios, Tabelliones publicos, ac Judices ordinarios (recepto prius ab eis, juxta formam præſentibus adnotatam, ſolito Juramento) creandi, deputandi, & conſtituendi, ac de Notariatus, & Tabellionatus, ac Judicatus officii hujuſmodi per pennam & calamare (ut moris eſt) inveſtiendi.

Baſtardoſque legitimandi.

§.4. Necnon quoſcumque ſpurios, naturales, Baſtardos, Manſeres, Nothos, & inceſtuoſos, copulative, vel disjunctive ex quocumque illicito, etiam ſacrilego, vel damnato coitu, pro tempore procreatos, ſeu genitos, viventibus, ſeu mortuis eorum parentibus, legitimandi, & habilitandi, & ad hæreditates, & bona, prout Collegium Archivii dictæ Romanæ Curiæ, vel ejus Officiales juxta facultatem eis per piæ memoriæ Julium Papam II. etiam Prædeceſſorem noſtrum conceſſam, vel alias ipſi Comites Palatini de jure, vel conſuetudine legitimare, & habilitare reſpective poſſunt, legitimandi, & habilitandi, & ad officia ſæcularia, publica, & privata, ac honores, & bona quæcumque reſtituendi, & reintegrandi.

Doctorandi etiam in utroque jure &c.

§.5. Necnon quoſcumque idoneos (adjunctis in hoc ſibi aſſiſtentibus duobus aut tribus

tribus Magiſtris, ſeu Doctoribus, aut Licentiatis in facultate, in qua promovendi erunt, quos ad hoc duxerint eligendos, eorum votis juratis, in utroque, vel alterum Jurium, & Theologia, ac Artibus ad Bacchalaureatus, & Licentiaturæ, ac Doctoratus, & Magiſterii gradus reſpective ubique locorum promovendis, eiſque ſic promotis legendi, diſputandi, interpretandi, ac alios actus ad perſonas hujuſmodi gradibus conſtitutas quomodolibet pertinentes faciendi, & ipſorum gradium ſolita inſignia, & auctoritatem conferendi. Ac ſic promoti, quod omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, nobilitatibus, conceſſiooibus, honoribus, libertatibos, præeminentiis, & prærogativis, quibus alii in Bonon., Pariſien., Lovanien., Tholoſan., ac quibuſvis aliis Univerſitatibus, io quibus Studium generale viget, promoti, etiam in aſſecutione Beneficiorum Eccleſiaſticorum utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, non ſolum ad ipſorum inſtar, ſed pariformiter, & abſque ulla differentia, perinde, ac ſi vere, & non ficte, in aliqua ex eiſdem Univerſitatibus, rigore examinis præcedente, ac aliis ſolemnitatibus ſervari ſolitis obſervatis, & alias juxta formam ſtatutorum, ac conſuetudinum ipſarum Univerſitatum, ac privilegiorum illis conceſſorum, promoti fuiſſent, uti, potiri, & gaudere valeant, concedendi, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Mitra, Annulo, & Baculo Paſtorali utendi, & ſolemnem Benedictionē dandi facultatē eiſdem Referendariis concedit.

§.6. Præterea eiſdem Referendariis, & aliis infraſcriptis, ac eorum ſingulis, Monaſteria, qunrum Abbates pro tempore exiſtentes mithra, & aliis Pontificalibus Inſigniis, ex privilegio Apoſtolico, vel alias, uti couſueverunt, in commendam pro tempore obtinentibus, in ipſis Monaſteriis perinde, ac ſi illis ut Abbates præeſſent, Mitbra, Annulo, & Baculo Paſtorali, ac aliis Pontificalibus Inſigniis hujuſmodi uti. Necnon ſolemnem Benedictionem poſt Miſſarum, Veſperorum, Matutinorum, & aliorum Divinorum Officiorum Solemnia, ſuper populum tunc intereſſentem [dummodo inibi aliquis Antiſtes, ſeu dictæ Sedis Legatus præſeus non ſit, vel ſi præſens fuerit, ad id ejus accedat aſſenſus] elargiri libere, & licite valeant.

Referendarii & eorum duo familiares, Apoſt & alias expeditiones gratis obtinent.

§.7. Illique, ac alii omnes, & ſinguli Referendarii, ac alii prædicti, ut duos familiares in rotulo familiarium noſtrorum numeratos habeant; & tam ipſi Referendarii, quam duo adnotandi familiares; quoad expeditionem quarumcumque literarum Apoſtolicarum, tam gratiam, quam juſtitiam concernentium, necnon inſtrumentorum, & aliorum quorumcumque gratis ubique in omnibus officiis, tam Cancellariæ, etiam Solicitatorum literarum Apoſtolicarum Cameræ Apoſtolicæ, quam in Auditorio Rotæ, & in quibuſvis aliis, ordioariorum, & extraordinariorum Judicum tribunalibus, abſque alio ſpeciali mandato deſuper expediendo, omni contradictione, & dilatioue ceſſantibus, expediant, prout alii familiares continui commenſales noſtri in dicto rotulo deſcripti, & prout cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores expediunt.

Vini gabella Riparum Urbis non ſolvunt.

§.8. Ipſique Referendarii, & eorum ſinguli pro eorum uſu ex Ripa, & Ripetibus noſtræ Urbis ſex vegetes vini communis ſingulis annis gratis ad inſtar Clericorum Cameræ Apoſtolicæ libere extrahere poſſint indulgemus.

Exemptique ſunt ipſi, & eorum familiares, ac beneficia a juriſdictione Ordinariorū &c.

§.9. Et nihilominus Referendarios, & alios prædictos, ac eorum ſingulos, ac illorum omnia, & ſingula Beneficia, & Officia Eccleſiaſtica, quæ obtinent, ac in futurum canooice obtinebunt, & in illis pro tempore deſervientes, ac Cappellanos, familiares, & ſervitores ſuos, tam præſentes, quam futuros, & ſua, ac illorum bona, quoad vixerint, ab omni juriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & Ordinariorum locorum quorumcumque, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium, & Judicum, etiam a dicta Sede delegatorum, aut ſubdelegatorum quomodolibet, nunc, & pro tempore exiſtentium. Eoſque in rebus, & bonis illurum propriis dumtaxat, cum eis contrahentes a ſolutione, & exactione quaruincumque pedagii, gebellæ, bollectarum, decimarum, & cujuſvis alterius oneris, tam ordinarii, quam extraordinarii, ubicumque locorum, & quacumque cauſa, etiam per Synodales Conſtitutiones impoſiti, vel imponendi, eximimus, & totaliter liberamus, ac ſub B. Petri, & Sedis prædictæ, atque noſtra protectione ſuſcipimus, Nobiſque, & dictæ Sedi mediate ſubiicimus, ac liberos, immunes, exemptos, ſuſceptos, & ſubjectos omnes conſtituimus, & declaramus, & decernimus, ita quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, Ordinarii locorum, eorumque Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Judices, etiam a Sede prædicta deputati præfati, & alii quicumque, etiam ratione delicti contractus, vel rei, de qua ageretur, eubicumque committatur delictum, inatur contractus, aut res ipſa conſiſtat, nullam in eis, aut aliquem eorum, ac Beneficia hujuſmodi, & in illis deſervieotes, Cappellanoſque familiares, & ſervitores ſuos, præſentes, & futuros, ac bona prædicta, juriſdictionem, correctionem, viſitationem, dominium, ſuperioritatem, & poteſtatem exercere, aut alias injurias, & damna irrogare, ac excommunicationis, aliaſque ſententias, cenſuras, & pœnas proferre. Nec exactores gabellarum, pedagiorum, decimarum, & onerum hujuſmodi, ad aliquam ſolutionem eos coarctare, aut alii quicumque, cujuſcumque Eccleſiaſticæ, vel mundanæ dignitatis, ſtatus, gradus, conditionia, & præeminentiæ exiſtant, illos ſuper præmiſſis, & illorum uſu, a poſſeſſione, ſeu quaſi etiam ex quocumque crimine, vel delicto, præterquam in noſtram, & Romanæ Eccleſiæ offenſam perpetrato, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, vel ingeuio moleſtare, aut alias quomodolibet impedire quo-

re quoquomodo præſumant, aut debeant, ſeu etiam valeant, ſed ſolum Referendarii, deſervieotes, Cappellani familiares, & ſervitores præfati coram Nobis, & Sede prædicta dumtaxat, de juſtitia reſpondere teneantur. Decernentes quoſcumque proceſſus, ſeotentias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, qnos, & quas per Archiepiſcopos, Epiſeopos, Prælatos, locorum Ordinarios, illorumque Vicarios, & Officiales, Locatenentes, & Judices, etiam a Sede prædicta delegatos, aut ſubdelegatos, ac alios prædictos, aut eorum aliquos, contra Referendarios, & alios infraſcriptos, ac deſervientes, Cappellanos, familiares, & ſervitores præfatos haberi, ſeu promulgari contigerit, & quæcumque inde ſecuta, nulla, irrita, & inania, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & eſſe.

Gratias expectativas, & plura beneficia, ut hic conſequi poſſunt.

§.10. Ceterum Referendariis, & aliis prædictis, ac eorum ſingulis, ut literas gratiarum expectativarum, cum eis generaliter concedi contigerit, abſque aliqua ſignatura deſuper obtinenda, ad tres collationes per ſingulos eorum eligendas, & totidem beneficia etiam cum creatione in Canonicum quarumcumque trium Cathedralium, etiam Metropolitao., vel Collegiatarum Eccleſiarum, ſub expectatione totidem inibi præbendarum, etiam majorum, & pinguiorum, ad dignitatum, perſonatuum, adminiſtratiooum, & officiorum, etiam Curatorum, & electivorum, ac ſerculorum, obligearum, addimentorum, præſtimooiorum, ſeu præſtimonialium portionum, aut ſimplicium benefieiorum, unius, duorum, vel plorium cedentium, vel decedentium ipſarum Eccleſiarum Canonicorum, ſeu alias in earum Civitatibus, ſeu Diœceſibus beneficiatorum, aut ad tria beneficia Eceleſiaſtica, etiam ſi duo illorum cum eura, aut Decanatus, vel Archipreſbyteratus rurales, ſeu Vicariæ, vel Capellaniæ perpetuæ, qui, vel quæ dignitates, etiam curatæ, eatra tamen Cathedrales Eccleſias repræſeotetur, aut dignitates, vel perſonatus, ſeu ſingula eorum Canonicatus, & præbenda, admioiſtratio, vel officium, etiam curatum, & electivum in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Eccleſiis, aut unnm ea eis cum cura, vel ſine cura, cujuſvis Ordinis Regulare, etiam ſi Prioratus, Præpoſitura, Præpoſitatus, vel alia dignitas, oon tamen Conventualis, perſonatus, adminiſtratio, vel officium, etiam curatum, & electivum, non tamen clauſtrale, ac illud, vel unum, ex ſæcularibus beneficiis hujuſmodi, ex quavis cauſa diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel per Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, aut alias ea quavis cauſa, etiam de neceſſitate exprimenda, præterquam ratione vacationis illius apud Sedem prædictam, aut familiaritatis continuæ commenſalitatis noſtræ, aut alicujus ex S.R.E. Cardinalibus viveotibus, & in Romana Curia præſentibus, quorum ennſenſus requireretur, generaliter reſervata eaiſtant, quorum fructus, redditus, & proventus ducentorum ducatorum auri de Camera, ſecundnm taaationem deeimæ, valorem annnum non eaccdant, ſæcularia, videlieet, per ipſos io minoribus conſtitutos in titulum, regularia vero in commendam. Ac tam regularia, quam ſæcularia beneficia hujuſmodi per Præſules Referendarios in eommendam retioenda, etiam extra nationem, in qua idioma oon intelliguot, pro eis, & eorum quolibet, cum reſervationis, inhibitionis, & decreti, ac aliis clauſulis opportunis expedire, ac in, & ſub illis comprehenſorum quorumcumque, cum cura, & ſine eura, ſæcularium, & regularium cujuſcumque qualitatis exiſtentium beneficiorum Eccleſiaſticorum aſſecutione, quibuſcumque aliis, nullis prorſus (præterquam S.R.E. Cardinalibus) exceptis, omnino præferri pariter, & anteferri poſſint, & debeant. Et quævis antelationes, prærogativæ, deereta, declarationes, ſuſpenſiones, & clauſulæ etiam derogatoriæ, qnibuſcumque aliis conceſſæ, etiam ſi in eis caveretur eapreſſe, quod illis per alia privilegia, literas, & indulta derogari, vel illorum effectus ſuſpendi non poſſent, & in aſſecutione per eos facienda, ſingulis aliis perſonis, etiam ſimiles, aut illis majores prærogativas pro tempore proſequentibus, omoino poſſent, & deberent anteferri, quominus ipſi Referendarii in hujuſmodi per eos faeienda aſſecutione potiores eaiſtant, cuiquam ſuffragentur, abſque tamen præjndicio familiarium cootinuorum commenſalium noſtrorum deſcriptorum, illorum videlicer, qui pro tempore aſſumptionis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem noſtri familiares continui commenſales extiterunt, necnon quinquaginta aliorum poſt ultimum ex ſupradictis antiquis familiaribus deſcriptis adnotatorum. Ipſique Referendarii ad ſatisfaciendum conſtitutioni de publicandis acceptationibus, & proviſionibus, ae illis intimandis poſſeſſoribus, ſeu eis ad judicium evocandis pro tempore edendis minime teneantur, ſed tantum novam proviſionem a die notitiæ vacationis illorum habere debeant, quæ alias diligentias fieri neceſſarias, ac defectus ſuppleant, indulgemus. Et inſuper cum ſiogulis Referendariis, ae aliis prædictis, ut quæcumque quatuor curata, ſeu alias invicem incompatibilia, & ſæcularia, aut cum uno, vel duobus, aut tribus ea eis, ſeu abſque illis, unum cum cura, vel ſine eura S. Benedicti, vel S. Auguſtini, aut cujuſvis alterius, etiam Cluniacen., Ciſtercien., Præmoſtraten., vel Grandimonen. Ordinis Regularis, necnon quæcumque alia tria ſimilia, vel diſſimilia ſub ſingulis tribus tectis quarumcumque trium Eceleſiarum conſiſtentia beneficia Eccleſiaſtica, etiam ſi ſub eiſdem tectis conſiſtentia, Canonicatus, & Præbendas, ac tam illa, quam incompatibilia ſæcularia, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in Cathedralibus, etiam Metropolitanis poſt Pontificales majores, ſeu Collegiatis Eccleſiis hujuſmodi principales, aut tria ex ipſis incompatibilibus, ſæcularibus beneficiis Parochiales Eccleſiæ, vel earum per-

perpetuæ Vicariæ, regularia vero beneſicia hujuſmodi, Prioratus, præpoſitura, præpoſitatus, dignitas, perſonatus, adminiſtratio, vel officium, ſeu talia mixtim fuerint. Et ad Prioratum, præpoſituram, præpoſitatum, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia hujuſmodi conſueverint qui per electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarum, ſi eis alias canonice conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, recipere. Et ſæcularia in titulum, ac regulare in commendam ſub eiſdem tectis conſiſteotia, videlicet, ſi ſingula illorum Canonicatus, & præbendæ, aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia ad anoum a die habitæ per eos illorum pacificæ poſſeſſionis computandum dumtaxat. Si vero alia fuerint illa, ac incompatibilia ſæcularia, necnon regularia beneficia hujuſmodi, quoad vixerint, retinere. illaque omnia ſimul, vel ſucceſſive, ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, quoties eis placuerit, dimittere, & eidem commendæ cedere, ac loco dimiſſæ, vel dimiſſorum aliud, vel alia ſimile, vel diſſimile, aut ſimilia. vel diſſimilia beneficium, vel beneficia, Eccleſiaſticum, vel Eccleſiaſtica, quatuor dumtaxat curata, ſeu alias invicem incompatibilia ſæcularia, aut cum uno, vel duobus, ſeu tribus ex eis, aut abſque eis, unum cum cura, vel ſine cura Sancti Benedicti. vel Auguſtini, aut cujuſvis alterius, etiam Cluniacen., Ciſtercien., Præmonſtraten., vel Frontiſebrandi Ordinis Regulare, necnon tria alia ſimilia, vel diſſimilia, ſub ſingulis tribus tectis, quarumcumque trium Eccleſiarum conſiſtentia ſimiliter recipere. Et inſimul ſæcularia in titulum, ac regulare in commendam ſub eiſdem tectis conſiſtentia, ſi illorum ſingula Canonicatus, & Præbendæ, aut totidem dignitates, perſooatus, adminiſtrationes, vel officia ad annum, ut præmittitur, computanda dumtaxat. Si vero alia fuerint, illa ac incompatibilia ſæcularia necnon regulare beneficia hujuſmodi, dummodo inter illa omnia, ultra quatuor incompatibilia, & inter ipſa incompatibilia, ſæcularia, plures quam tres Paruchiales Eccleſiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ. Ac poſt dictum annum, ſub eiſdem tectis conſiſtentia, duo Canonicatus, & Præbendæ, aut totidem dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia, ac regulare beneficia hujuſmodi dignitas Conventualis, ſeu officium clauſtrale exiſtant, quoad vixerint, retinere, necnon debitis, & conſuetis ipſius regularis beneficii ſupportatis oneribus, & reſiduis illius fructibus, redditibus, & proventibus, ſicut illud in titulum pro tempore obtinentes, de illis diſponere, & ordinare potuerunt. ſeu etiam debuerunt, (alienatione tameo quorumcumque illius bonorum immobilium, & precioſorum mobilium eis penitus interdicta) diſponere, & ordinare, libere, & licite valeant. Quodque ratione quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum curatorum, ſeu alias ſacros, etiam Presbyteratus ordines, etiam ex ſtatuto, fundatione, conſuetudine, privilegio, vel alias requirentium. per eos, & eorum quemlibet, nunc, & pro tempore obtentorum, uſque ad ſeptennium a fine anni a jure præfati computandum, ad aliquem ex dictis ſacris etiam Presbyteratus ordinibus ſe promoveri facere minime teneantur, nec ad id a quoquam inviti compelli poſſint, diſpenſamus.

In quibuſcumque Provinciis beneficia retinere poſſint, ac ſi in illis nati eſſent.

§. 11. Ipſoſque Referendarios, & alios infraſcriptos, & eorum ſingulos, omnium Regnorum, Dominiorum, & Provinciarum legitimos, & naturales, ita quod ipſi, vel Procuratores ſui illorum nomine, in Regnis, Domioiis, & Provinciis, hujuſmodi quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam ut præfertur, qualificata, etiam vigore gratiarum expectativarum, ſpecialium, vel generalium reſervationum, illarumque collationum, mutationum, extenſionum, revalidationum per Nos, & Succeſſores noſtros Rom. Pont. pro tempore exiſtentes, & Sedem prædictam eis conceſſarum, & concedendarum acceptare, ac de illis ſibi provideri facere. Et illa. ac ſi Regnorum. Dominiorum, & Provinciarum eorumdem oriundi, ac in illis nati eſſent recipere, & retinere libere, & licite valeant, creamus, conſtituimus, & deputamus.

Referendarii abſentes juſſione Pontificis, aut Studii occaſione, fructus beneficiorum percipere valeant.

§. 12. Ac eiſdem Referendariis, & aliis infraſcriptis, ac eorum ſingulis, ut quoad vixerint in dicta Curia, vel aliquo beneficiorum Eccleſiaſticorum, per eos pro tempore obtentorum, aut ſi contigerit ipſos per Nos, & Rom. Pontificem pro tempore exiſtentem ad aliquem locum deſtinare, in eo loco reſidendo, aut literarum ſtudio, in loco ubi illud vigeat generale, inſiſtendo, omnes, & ſingulos fructus, redditus, & proventus quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum per eos, in quibuſvis Eccleſiis ſive locis, nunc, & pro tempore obtentorum, & obtinendorum, etiam ſi Canonicatus, & Præbendæ, & alias, ut præfertur, qualificata fuerint, ac perſonalem reſidentiam ex ſtatuto, fundatione, aut conſuetudine requirant, etiam ſi fructus, redditus, & proventus unius beneficiorum hujuſmodi, nonniſi in diſtributionibus quotidianis conſiſtant, & aliorum omnium com ea integritate (quotidianis diſtributionibus quo ad alia dumtaxat exceptis) cum qua illos perciperent, ſi in eiſdem Eccleſiis, ſive locis perſonaliter reſiderent, ac primam reſidentiam feciſſent. Ac quoad unum ex beneficiis hujuſmodi, divinis, & omnibus aliis actibus intereſſent, & ad reſidendum interim, in eiſdem Eccleſiis, ſive locis, in quibus beneficia ipſa fuerint, minime teneantur, nec ad id a quoquam inviti coarctari valeant, percipere.

Indultum circa reſidentiam.

§. 13. Ac reſidendo, ubi ſupra, eiſdem beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, Sæcularibus, & Regularibus, quæ in eiſdem Eccleſiis ſive lucis, in titulum, vel commen-

Digitized by Google

commendam; nt præfertur, obtinent, & in poſterum obtinebunt, per Cappellanos, ſeu Vicarios idoneos, ad eorum nutum amovibiles, in divinis deſerviri, & animarum cura exerceri, & quæcumque Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrari facere libere, & licite valeant, Diœceſani loci, & cujuſvis alterius licentia ſuper boc minime requiſita.

Confeſſorem ſibi eligunt Referendarii, qui in caſibus dictis, quibus hic, abſolvere, & vota hic non excepta commutare poſſint.

§.14. Necnon ut aliquem idoneum Presbyterum Sæcularem, vel cujuſvis Ordinis Regularem, in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui vita eis comite in caſibus Sedi prædictæ reſervatis (præterquam offenſæ Eccleſiaſticæ libertatis, criminum hæreſis, rebellionis, aut conſpirationis in perſonam, vel ſtatum Romani Pontificis, ſeu Sedem prædictam, falſitatis literarum Apoſtolicarum, ſupplicationum, & commiſſionum, invaſionis, deprædationis, occupationis, aut devaſtationis terrarum, & maris Romanæ Eccleſiæ, mediate, vel immediate ſubjectorum, offenſæ perſonalis, in Epiſcopum, aut alinm Prælatum, prohibitionis devolutionis cauſarnm ad Rom. Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium) ſemel dumtaxat in vita, in aliis vero quoties fuerit opportunum, confeſſionibus eorum diligenter auditis, pro commiſſis eis debitam abſolutionem impendat, & injungat pœnitentiam ſalutarem. Necnon vota quæcumque (ultramarino, viſitationis liminum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac S. Jacobi in Compoſtella, necnon caſtitatis, & religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeat. Quodque Confeſſor, quem duxerit eligendum, omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint, etiam ſemel in vita, & in mortis articulo, plenam remiſſionem eis in ſinceritate fidei, unitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia noſtra, & Succeſſorum noſtrorum Rom. Pont. canonice intrantium, perſiſtentium, auctoritate Apoſtolica concedere poſſit. Sic tamen, quod idem Confeſſor de his, de quibus fuerit alteri ſatisfactio impendenda, eam, illis per eos, ſi ſupervixerint, vel per alios ſi forſan tunc deceſſerint, faciendam injungat, quam ipſi, vel alii facere teneantur.

Facultas habendi Altare portatile, & celebrandi in loco interdicto ſuppoſitis.

§.15. Liceatque eis habere altare portatile, ſuper quo in locis ad hoc congruentibus & honeſtis, ſine juris alieni præjudicio, & quum qualitas negociorum pro tempore ingruentium id exegerit, etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diurnam lucem, ſi forſan eos ad loca Eccleſiaſtico interdicto, tam ordinaria, quam Apoſtolica auctoritate ſuppoſita eos declinare contigerit, in illis clauſis jannis, non pulſatis campanis, & ſubmiſſa voce, excommunicatis & interdictis excluſis, in ſua & familiarium ſuorum domeſticorum, ac quatuor aliarum perſonarum utriuſque ſexus, per eos & quemlibet eorum eligendarum præſentium, (dummodo ipſi, & illi cauſam non dederint interdicto, aut eis vel illis contigerit ſpecialiter interdici) poſſint per ſe ipſos, qui Presbyteri fuerint, aut proprium vel alium Sacerdotem idoneum, miſſas & alia divina officia celebrare, ſeu celebrari facere, necnon tempore interdicti hujuſmodi divinis intereſſe, ac Eccleſiaſtica ſacramenta recipere, & ipſis dicto tempore decedentibus, eorum corpora Eccleſiaſticæ, etiam cum funerali pompa, tradi poſſint ſepulturæ.

Indulgentias Stationū Urbis referendarii conſequūtur viſitando Altaria per eos eligenda.

§.16. Necnon ſingulis Quadrageſimalibus & aliis temporibus, & diebus Stationum Baſilicarum, & Eccleſiarum Almæ Urbis, & extra muros ejus, duas Eccleſias, vel duo, aut tria altaria, unius, vel diverſarum Eccleſiarum, in locis ubi ipſos, & eorum ſingulos pro tempore eligendos, ſeu eligenda, viſitando, omnes & ſingulas indulgentias, & peccatorum remiſſiones conſequantur, quas conſequerentur, ſi eiſdem temporibus & diebus, Stationum Baſilicas, & Eccleſias Urbis hujuſmodi, & extra muros ejus ad id deputatas perſonaliter viſitarent.

Carnibus veſci poſſunt diebus vetitis.

§.17. Ac eiſdem Quadrageſimalibus, & aliis temporibus, quibus eſus carnium, ovorum, caſei, & lacticiniorum, de jure vel conſuetudine eſt prohibitus, eiſdem ovis, caſeo, butyro, & aliis lacticiniis, ac de utriuſque Medici conſilio, carnibus, abſque conſcientiæ ſcrupulo, uti, frui, & veſci.

Horaſque canonicas poſtpoſitis horis recitare poſſunt.

§.18. Necnon etiam quoad vixerint, & quoties eis placuerit, per ſeipſos, aut cum uno, vel duobus amicis, ſeu familiaribus ſuis per eos pro tempore eligendis, horas canonicas diuroas pariter & nocturnas, ac alia divina officia ſecundum uſum, & morem dictæ Romanæ Eccleſiæ, dicere & recitare, libere & licite valeant, & ad alium uſum ſuper boc obſervandum minime teneantur, nec ad id a quoquam, etiam ratione quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum per eos pro tempore obtentorum, inviti compelli poſſint, etiam indulgemus. Et ulterius Referendariis & aliis infraſcriptis, ac eorum ſingulis utriuſque ſexus Parochianos Parochialium Eccleſiarum, & aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum quorumcumq. per eos & eorom ſingulos, nunc & pro tempore obtentorum, ad eos confeſſionis audiendæ cauſa, pro tempore confluentium, confeſſionibus illorum per eos diligenter auditis, a quibuſvis eorum peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis, in omnibus & ſingulis caſibus, in quibus Ordinarii locorum de jure vel conſuetudine abſolvere poſſint, quoties opportunum fuerit, Diœceſani loci & cujuſvis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita, abſolvere, & eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere.

Teſtarique etiam de bonis acquiſitis ex beneficiis, prout Auditores Rotæ. *Auditorum Rotæ facultatem iſtam habes ſupra fol. 120. in Clemente VII. Conſt. XIII.*

§.19. Necnon, ut de omnibus, & ſingulis bonis mobilibus, & ſemoventibus, ac immobilibus ubilibet conſiſtentibus, necnon juribus & actionibus, quæ ad eos, & eorum quemlibet, etiam Archiepiſcopos, vel Epiſcopos, etiam ratione ſuarum, quibus præeſſe dignoſcuntur, ac aliarum Cathedralium Eccleſiarum, etiam Metropolitan. ad quas eos transferri contigerit, & alio-

& aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, Sæcularium, & Regularium quorumcumque obtentorum, & obtinendorum, quomodolibet pertinent, & pertinebunt, acquiſitis, & acquirendis, prout Auditores Curiæ cauſarum Palatii Apoſtolici ex privilegio Apoſtolico, eis per nonnullos Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & præſertim præfatum Julium Prædeceſſorem per ejus literas, quas nos vidiſſe, tenuiſſe, & legiſſe, etiam motu ſimili atteſtamur, etiam cum expreſſis clauſulis derogatoriarum derogatoriis conceſſo, vel alias diſponere, erogare, teſtari, codicillari, & convertere poſſint, tam in vita, quam eorum ultima voluntate, aut alio quocumque tempore, ac inter conſanguineos, & alias quaſcumque perſonas, etiam non notas, & loca, etiam cauſa mortis, aut donationis inter vivos, necnon pro expenſis funerum, & remuneratione illorum, qui eis viventibus ſervierint, diſponere, erogare, teſtari, codicillari, & ordinare, ac illa alios in pios, & quoſcumque alios licitos uſus, prout videbitur expedire, convertere, abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo, libere, & licite valeant.

Reſignandique, & permutandi beneficia.

§.20. Et demum, eis & illorum ſingulis, Beneficia Eccleſiaſtica, cum cura & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum Regularia, quæ etiam ex quibuſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis in titulum, & commendam ac ut invicem, ſeu aliis, beneficiis ad eorum vitam unita obtinent, & in poſterum obtinebunt, ſimul vel ſucceſſive, ſimpliciter, aut pro alio, vel aliis ſimili, vel diſſimili, aut ſimilibus, vel diſſimilibus, Beneficio, ſeu Beneficiis, Eccleſiaſtico, vel Eccleſiaſticis, cum quibuſvis perſonis ſecum permutare volentibus, ex cauſa permutationis hujuſmodi, in qua tamen nulla illicita pactio, ſive ſimoniaca pravitas interveniat, in Ordinariorum locorum, aut Canonicorum Metropolitanarum, vel aliarum Cathedralium Eccleſiarum, ſeu aliarum perſonarum in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutarum, ad id per eos, vel Procuratores ſuos legitimos, eligendorum ſeu eligendarum manibus extra Romanam Curiam præfatam, ejuſdem Apoſtolicæ Sedis, ſeu cujuſvis alterius licentia ſuper hoc minime requiſita, quoties eis placuerit, reſignandi, & commendis cedendi, necnon unionum hujuſmodi diſſolutioni conſentiendum, ipſis Ordinariis, Canonicis, & perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis reſignationes ab eiſdem Referendariis, & aliis infraſcriptis, ſimpliciter, vel ex eadem cauſa, & ab ipſis compermutantibus perſonis, ex dicta cauſa dumtaxat, & commendarum ceſſiones extra eamdem Curiam recipiendi, & admittendi, unioneſque hujuſmodi diſſolvendi, necnon ea, quæ ipſi Referendarii, & alii infraſcripti ſimpliciter reſignaverint, ſeu quorum commendis ceſſerint, aut unionum diſſolutioni conſenſerint idoneæ, vel idoneis ad id per eos, ſeu Procuratores prædictos nominandis, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque Beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus, & quæ ex eadem cauſa ſecum permutantibus perſonis. Quæ vero ipſæ compermutantes perſonæ reſignaverint, beneficia hujuſmodi, etiamſi, ut præfertur, qualificata, & per eos pro tempore obtenta, ex perſonis ipſorum Referendariorum, & aliorum infraſcriptorum, vel quavis alia cauſa diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſervata, ſeu ex generali reſervatione Apoſtolica affecta fuerint (dummodo Prioratus, vel alia dignitas Conventualis, aut in Metropolitana, vel aliis Cathedralibus poſt Pontificales majores; ſeu Collegiatis Eccleſiis hujuſmodi principales, ac compermutantium perſonarum ſimilem facultatem non habentium, beneficia hujuſmodi diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſervata, ſeu affecta non exiſtant) eiſdem Referendariis, & aliis infraſcriptis, per eos quoad vixerint, juxta tenorem diſpenſationum eis pro tempore conceſſarum in titulum, vel commendam tenenda, conferendi, & de illis etiam providendi, omniaque & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea, neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, etiam ſi dicti Referendarii beneficiorum hujuſmodi poſſeſſionem per quatuor menſes non obtinuerint, aut illam nondum aſſecuti fuerint, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Referendarii officium durat vita durante, & primo admiſſi præferuntur.

§.21. Decernentes, ſemel admiſſum & receptum in Referendarium hactenus, & in futurum, ſemper Referendarium exiſtere, ac ejus officium quoad vixerit durare, & privilegiis aliis Referendariis conceſſis pro tempore gaudere, & inter illos primo quandocumque admiſſum, ceteris quacumque etiam Pontificali dignitate fungentibus, in officio Referendariatus hujuſmodi præferri.

Decretum irritans.

§.22. Sicque pro præmiſſorum omnium validitate, efficacia, & obſervatione, per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam cauſarum Palatii hujuſmodi Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter ſententiandi, judicandi, interpretandi facultate, ſententiari, judicari, interpretari, & definiri debere, necnon irritum & inane quicquid deſuper per quoſcumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Defenſores Referendariorum.

§. 23. Quocirca Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopo Sipontino & Epiſcopo Nuſcano, ac dilecto filio Vicario Venerabilis Fratris noſtri Archiepiſcopi Mediolanenſis in ſpiritualibus generali, tenore præſentium committimus & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Referendariorum, & aliorum infraſcriptorum prædictorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque firmiter obſervari, ac per Referendarios, & alios infra-

Digitized by Google

ſraſcriptos necnon ſingulos alios quos ipſæ præſentes literæ concernunt, illis omnibus pacifice gaudere, ac fructus, redditus, & proventus prædictos eiſdem Referendariis, & aliis infraſcriptis, juxta hujuſmodi noſtræ concelſionis de illis in abſentia percipiendis, continentiam & tenorem, integre miniſtrari. Non permittentes eos per Archiepiſcopos, Epiſcopos, Prælatos, Ordinarios, Vicarios, Officiales, Locatenentes, Judices, & exactores præſatos, ac dilectos filios Eccleſiarum prædictarum Capitula, ſeu quoſcumque alios, quacumque auctoritate ſungentes, contra præmiſſa, vel eorum aliquod, aut præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, inquietari, perturbari, aut ad reſidendum in eiſdem Eccleſiis, ſive locis compelli. Contradictores, moleſtatores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, &c. Non obſtantibus, &c.

Declaratio circa beneficia.

§.24. Volumus autem quod incompatibilia ſæcularia, & ſub eiſdem tectis conſiſtentia, ac ſacros Ordines requirentia, & alia ſæcularia, necnon regularia beneficia hujuſmodi, debitis propterea non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis, quibus illa imminebit, nullatenus negligatur, ſed in eis quorum fructus hujuſmodi ipſos Referendarios, & alios infraſcriptos, in abſentia percipere contingeret, per bonos, & ſufficientes Vicarios, quibus de ipſorum Beneficiorum proventibus neceſſaria congrue miniſtrentur, & diligenter exerceatur, & inſerviatur inibi laudabiliter in divinis. Ac ſub eiſdem tectis conſiſtentium conſueta, & regularis Beneficiorum prædictorum antedicta onera congrue ſupportentur. Ac quod ipſi Referendarii, & alii infraſcripti, infra dictum annum duo ex tribus præbendis, aut totidem dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, vel officiis ſub eiſdem tectis conſiſtentibus, quæ maluerint, pro aliis beneficiis cum retentis Canonicatibus permutare, alioquin illa duo, quæ primo aſſecuti fuerint, ex tunc dicto anno elapſo vacare decernimus, dimittere omnino teneantur.

Et confeſſionale.

§.25. Et ne, quod abſit, Referendarii ipſi propter hujuſmodi gratiam vel conceſſionem eligendi Confeſſorem, reddantur procliviores ad illicita in poſterum committenda, etiam volumus, quod ſi a ſinceritate fidei, unitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & devotione noſtra, vel ſucceſſorum noſtrorum canonice intrantium, deſtiterint, aut ex confidentia ejuſdem conceſſionis, vel remiſſionis aliqua forſan commiſerint, conceſſio, & remiſſio prædictæ, & quoad illas dumtaxat, præſentes literæ eis nullatenus ſuffragentur.

Et celebrandi ante diem.

§.26. Quodque indulto celebrandi, ſeu celebrari faciendi ante diem parce utantur, quia cum in altaris miniſterio immoletur Dominus noſter Jeſus Chriſtus Dei Filius, qui candor eſt lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, ſed in luce.

Recitandique horas Canonicas.

§.27. Ac quod dum eoſdem Referendarios Divinis Officiis in aliquibus Eccleſiis contigerit intereſſe, illum morem, qui in eiſdem Eccleſiis obſervabitur circa hujuſmodi horas canonicas dicendas ſtudeant obſervare.

Diſponendique de bonis Eccleſiaſticis.

§.28. Necnon, ut in eorumdem Eccleſiaſticorum diſpoſitione bonorum juxta quantitatem, reſidui erga Eccleſias, a quibus eadem perceperint, ſe liberales exhibeant, prout conſcientia eis dictaverit, & animarum ſuarum ſaluti viderint expedire. Quodque ſi ſingulorum Beneficiorum prædictorum ſimpliciter reſignandorum, ſeu quorum commendis dicti Referendarii, & alii infraſcripti ceſſerint, aut diſſolutioni unionum conſenſerint, fructus, redditus, & proventus vigintiquatuor florenorum auri de Camera, ſecundum communem æſtimationem, valorem annuum excedant, conferentes, & illi quibus conferentur, etſi ex dicta cauſa reſignationis hujuſmodi fiant, ac ſuorum, & eis ex eadem cauſa collatorum Beneficiorum hujuſmodi fructus, redditus, & proventus inæquales majoris valoris fuerint, etiam ſi ipſa æqualitas vigintiquatuor florenorum ſimiles, ſecundum æſtimationem prædictam non tranſcendat, ſimiliter conferentes prædicti, & illi, quibus Beneficia majoris valoris hujuſmodi collata fuerint, de nominibus, & cognominibus perſonarum, & Beneficiorum eorumdem, ac diebus factarum collationum hujuſmodi gentes Cameræ Apoſtolicæ, aut Collectores, vel Subcollectores fructuum, & proventuum eidem Cameræ debitorum, in quibus illis pro tempore deputatos, infra unius ſi citra, & tres menſes ſi ultra montes collationes ipſæ factæ fuerint juxta Sixti V. & Innocentii VIII. prædictorum ſuper hoc editas literas certificare procurent, alioquin Beneficia ipſa ſic collata vacare cenſeantur eo ipſo.

Fides tranſumptorum.

§.29. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda foret, loca deferre, ſimiliter volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, &c.

Forma autem juramenti, quod Notarii, Tabelliones, & Judices per dictos Referendarios creandi præſtabunt, talis eſt.

Forma juramenti Notariorum a Referendariis creandorum.

§.30. Ego N. ab hac hora inantea, fidelis & obediens ero Beato Petro, & S. R. E. & D. N. D. Paulo Papæ III. ſuiſque Succeſſoribus canonice intrantibus, non ero in conſilio cum alio, conſenſu, vel facto, ut vitam perdant, aut membrum, ſeu capiantur mala captione. Conſilium vero quod mihi per ſe, aut literas, ſeu nuncium manifeſtabunt, & ad eorum damnum ſcienter nemini pandam. Si vero aliquid ad mei notitiam pervenire contingat, quod in periculum Romani Pontificis, aut Eccleſiæ Romanæ vergeret ſeu grave damnum, illud pro poſſe impediam, & ſi hæc impedire non potero, procurabo bona fide id ad notitiam D. N. Papæ perferre. Papatum Romanum, & regalia S. Petri, ac jura ipſius Eccleſiæ, ſi qua eidem Eccleſiæ in Civitate,

te, vel Terra, de qua ſum oriundus, habeat, adjutor eis ero ad defendendum, & recuperandum contra omnes homines. Tabellionatus officium fideliter exercebo. Contractus, in quibus exigitur conſenſus partium, fideliter faciam, nil addendo, vel minuendo ſine voluntate partium, quod ſubſtantiam immutet. Verum in conficiendo aliquod inſtrumentum unius ſolius partis ſi ſit requirenda voluntas, hoc ipſum faciam. Inſtrumentum non conficiam de aliquo contractu quo ſciam intervenire vim, vel fraudem. Contractus in protocollum redigam, & poſtquam redegero malitioſe non deſeram. Citra voluntatem illorum, quorum eſt contractus, ſuper eo conficiam publicum inſtrumentum, ac ſolito meo juſto & conſueto ſalario. Sic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.

Moderatio privilegii circa Gabellam Vini.

§.31. Volumus autem quod ii ex prænominatis qui ex aliqua cauſa privilegio extrahendi gratis, ut præmittitur, vinum ex Ripa & Ripetibus utuntur, indulto vigore præſentium eis ſuper extractione ſex vegetum vini conceſſo, uti non debeant neque poſſint.

D. P. An. VI. die 30. Julii.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub Annulo Piſcatoris, die trigeſima Julii, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo, Pontificatus noſtri Anno VI.

XXIX.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Militibus de Calatrava, & de Alcantara, ut Voto aliquo Caſtitatis non emiſſo ad inſtar Militiæ S. Jacobi de Spata Matrimonia contrahere, atque in Militiam ingredi poſſint, facultatem elargitur.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ROmanus Pontifex Chriſti in Terris Vicarius præcipuum a Domino ſuper gentes, & Regna obtinens Principatum, circa ſtatum, directionem, & conſervationem Religioſarum perſonarum quarumlibet, præſertim ſub regularibus Militiis pro fidei Catholicæ defenſione, & Infidelium depreſſione continue inſudantium, diligenter intendens, illarum ritus, & Regularia inſtituta interdum immutat, moderatur, & ampliat, & ut perſonæ ipſæ votivis perfruantur eventibus, meditationis ſuæ curas diffuſius interponit, prout ejuſdem Fidei cultorum, Catholicorum Regum, & Principum vota poſcunt, & id perſonarum earumdem conditione, ac locorum, & temporum qualitate penſatis conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Cauſæ concedendi privilegii, de quo in Summario.

§.1. Sane chariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, qui etiam Caſtellæ, & Legionis Rex, ac Sancti Jacobi de Spatha ſub Regula Sancti Auguſtini, necnon de Calatrava, & de Alcantara Ciſtercien. Ordinis Militiarum in Caſtellæ, & Legionis Regnis inſtitutarum perpetuus Adminiſtrator in Spiritualibus, & temporalibus per Sedem Apoſtolicam deputatus exiſtit, Nobis nuper exponi fecit, quod ſi Præceptoribus, Commendatoribus nuncupatis, ac Militibus, & Fratribus dictorum de Calatrava, & de Alcantara Militiarum, qui in profeſſionis regularis earumdem Militiarum emiſſione per ſingulos eorum pro tempore facta inter cetera perpetuæ caſtitatis, & continentiæ votum juxta regularia inſtituta, & diffinitiones, ſeu ſtabilimenta Militiarum, & Ciſtercien. Ordinis hujuſmodi emittere, & ad illam perpetuo, & inviolabiliter obſervandam ſpecialem promiſſionem facere conſueverunt, concederetur, quod voto aliquo ſuper caſtitate non emiſſo, de cetero Matrimonium ad inſtar Præceptorum, Militum, & Fratrum dictæ Militiæ S. Jacobi de Spatha, quam ingredi volentes, etiam poſtquam conjugati fuerint, & prolem legitimam ſuſceperint, etiam conjuge ſuperſtite, in illius Fratres, & Milites juxta privilegia illi a dicta Sede conceſſa, quæ in viridi obſervantia fuerunt, & exiſtunt, recipiuntur, & admittuntur, contrahere poſſent, profecto plures, etiam Magni Nobiles dictorum Regnorum, in quibus ipſarum de Calatrava, & de Alcantara Militiarum Præceptoriæ, atque loca pro majori parte conſiſtunt, ad ingrediendum eaſdem de Calatrava, & de Alcantara Militias, & exponendum ſe, ac eorum facultates pro debellatione Infidelium Chriſtiani nominis inimicorum facilius invitarentur, ac eiſdem de Calatrava, & de Alcantara Militiis etiam ad exaltationem Chriſtianæ Religionis plurimum incrementi, utilitatis, & commodi, necnon eorumdem Præceptorum, & Militum, ac Fratrum, qui facilius pudicitiam conjugalem, quam perpetuam continentiam ſervarent, ſalus Animarum proveniret.

Caroli V. ſuper hoc inſtantia.

§.2. Quare præfatus Carolus Imperator Rex, & Adminiſtrator Nobis nuper exponi fecit, ut pro dictarum de Calatrava, & de Alcantara Militiarum conſervatione, proſpero ſtatu, & directione, ac Chriſtianæ Religionis augmento ſuper his opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Conceſſio.

§.3. Nos igitur, qui earumdem de Calatrava, & de Alcantara Militiarum, & illarum perſonarum ſalubrem profectum, & felicem ſucceſſum ſinceris exoptamus affectibus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli alii Chriſtifideles præſentes, & futuri, quos de cetero perpetuis futuris temporibus de Calatrava, & de Alcantara Militias hujuſmodi canonice ingredi contigerit, etiam illarum Magiſtri in Regulari per eos juxta illorum inſtituta, & ſtabilimenta prædicta pro tempore emittenda profeſſione ad emittendum profeſſionem voti perpetuæ caſtitatis, & continentiæ hujuſmodi minime teneantur, nec ad id inviti quoquo modo coarctari poſſint: ſed illius

illius loco votum conjugalis caſtitatis juxta inſtituta, & ſtabilimenta Militiæ S. Jacobi præfatæ emittere debeant, etiam perinde, ac ſi id eis per inſtituta, & ſtabilimenta de Alcantara, & de Calatrava Militiarum hujuſmodi prohibitum non eſſet Matrimonium contrahere, & in illo poſtquam contractum fuerit in dictis de Calatrava, & de Alcantara Militiis remanere; Et ſi aliqui fideles etiam præſentes, & futuri conjugati fuerint, etiam conjuge ſuperſtite, prout Milites, & Fratres Militiæ S. Jacobi hujuſmodi poſſunt, & conſueverunt, etiam ſi prius Matrimonium contraxerint, aut etiam jam contractum ſit, aliquam ex eiſdem de Calatrava, & de Alcantara Militiis ingredi, & Profeſſionem Voti conjugalis caſtitatis alias juxta eorum inſtituta, & ſtabilimenta prædicta emittere voluerint: etiam ſi ex conjuge antea ſuſcepta prolem tunc legitimam ſuſceperint; in Fratres, & Milites dictarum de Calatrava, & de Alcantara Militiarum alias juxta ſtatuta, & ſtabilimenta Militiarum hujuſmodi recipi, & admitti, ac in eis continuo permanere.

Ii, qui ſecundum præſens Indultum Militias de Alcantara, & de Calatrava ingreſſi fuerunt, omnibus, & ſingulis privilegiis dictarum Militiarum fruuntur.

§.4. Ipſique Magiſtri, Præceptores, Milites, & Fratres futuri, etiam poſtquam Matrimonium juxta inſtituta, & ſtabilimenta Militiæ S. Jacobi de Spatha prædictæ contraxerint, ut præfertur, omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, gratiis, libertatibus, prærogativis, favoribus, & indultis eis, antequam Matrimonium hujuſmodi contraherent, ratione illius ex de Calatrava, aut de Alcantara Militiis hujuſmodi, quam profeſſi fuerint, quomodolibet conceſſis, & quibus ante contractum Matrimonium prædictum de jure, vel conſuetudine utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti, potiri, & gaudere poterant: in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi Matrimonium non contraxiſſent, uti, potiri, & gaudere, omneſque, & ſinguli, ut præmittitur, pro tempore conjugati, prout Milites, & Fratres ejuſdem Militiæ S. Jacobi, illius Magiſtratus, Præceptorias, Dignitates, & officia recipere, & retinere poſſunt, & conſueverunt, Magiſtratus, Præceptorias, Dignitates, & officia quæcumque earumdem de Calatrava, & de Alcantara Militiarum alias canonice recipere, & retinere, necnon prout etiam Præceptores, ac Milites, & Fratres dictæ Militiæ S. Jacobi juxta eorum Inſtituta, ſeu ſtabilimenta poſſunt de quibuſcumque eorum rebus, & bonis mobilibus, & immobilibus cujuſcumque qualitatis, & conditionis exiſtentibus, præſentibus, & futuris ad eos Jure hæreditario, aut alias quomodolibet ſpectantibus, & pertinentibus, & per eos etiam intuitu, ſeu reſpectu ipſarum Militiarum, & Præceptoriarum, ſeu alias quomodolibet licite acquiſitis, & acquirendis, libere teſtari, diſponere, & erogare; ac ipſorum liberi, & hæredes ex legitimo Matrimonio geniti, prout liberi, & hæredes dictorum Præceptorum, & Militum, ac Fratrum ipſius Militiæ S. Jacobi poſſunt in illis omnibus, & ſingulis ſuccedere perpetuo in omnibus, & per omnia juxta ſtatuta, & ſtabilimenta dictæ Militiæ S. Jacobi libere, & licite valeant.

Matrimonia per Milites contracta valida, & licita, proles autem legitima declarantur.

§.5. Decernentes Matrimonium ſic per ipſos, & Milites, ac Fratres pro tempore contractum canonicum fore, & proles cujuſque ſexus ex illis jam forſan ſuſceptas, & pro tempore ſuſcipiendas legitimas fore, & nihilominus privilegia, immunitates, exemptiones, gratias, libertates, prærogativas, favores, & indulta prædicta, quorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis, auctoritate Apoſtolica, & tenore prædictis approbamus, & confirmamus; ac omnes, & ſingulos juris, & facti defectus, ſiqui forſan intervenerint in eiſdem, ſupplemus, illaque perpetuæ firmitatis robur obtinere, & firmiter obſervari debere decernimus, ac ea de novo concedimus.

Capitulis Generalibus harum Militiarum data facultas novas edendi Conſtitutiones, quæ eo ipſo auctoritate Apoſtolica confirmatæ cenſeantur.

§.6. Et inſuper Capitulis Generalibus dictarum de Calatrava, & de Alcantara Militiarum diffinitiones, & ordinationes, ac ſtatuta hujuſmodi, prout melius convenire videbitur, reformandi, emendandi, & limitandi, ac in toto, vel in parte commutandi, & alia rationabilia, & honeſta pro jurium, & privilegiorum earumdem Militiarum, & perſonarum illarum conſervatione opportuna, & neceſſaria faciendi, edendi, & ordinandi, quæ poſtquam emendata, reformata, limitata, edita, & ordinata, ac appoſita fuerint, eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmata cenſeantur, plenam & liberam facultatem concedimus.

Carolum, aliosque quoſcumque a quolibet nota, quam in hac conceſſione procuranda incurrere potuerunt, abſolvit Paulus.

§.7. Præterea præfatum Carolum Imperatorem, & Regem, ac dictarum Militiarum Magiſtrum, ac omnes, & ſingulos Præceptores, necnon Milites, & fratres Militiarum hujuſmodi ab omnibus, & ſingulis excommunicationis, & aliis cenſuris, & pœnis, quas præmiſſa a Nobis obtinere procurando forſan juxta ſtatuta, & ſtabilimenta prædicta, aut alias quomodolibet incurrerunt, eiſdem auctoritate, & tenore abſolvimus, & ab eis omnem inhabilitatis & infamiæ maculam, ſive notam per eos propterea quomodolibet contractam penitus, & omnino abolemus.

Hiſce Militiis privilegia omnia communicat Militiæ S. Jacobi de Spatha.

§.8. Necnon eiſdem Magiſtris, ac omnibus, & ſingulis Præceptoribus, Militibus, & Fratribus pro tempore exiſtentibus, ut ſtatutis, ordinatione, decreto, & aliis præmiſſis, ac præſentibus literis plenarie, necnon, tam illis, quam aliis earumdem de Calatrava, & de Alcantara Militiarum perſonis, ut omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, gratiis, libertatibus, prærogativis, favoribus, & literis Apoſtolicis Militiæ S. Jacobi de Spatha hujuſmodi, illiuſque Magiſtro, Præceptoribus, Militibus, fratribus, & aliis perſonis pro tempore exiſtentibus per quoſcumque Romanos Pontifices, ac forſan per Nos ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſis, & concedendis, ac ſi præfatis Militiis de Calatrava, & Alcantara ſpecialiter, & nominatim conceſſa forent, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant,

leant, de ſpeciali gratia indulgemus.

Præſentium Literarum firmitas, & obſervantia.

§.9. Decernentes præſentes literas de ſubreptionis vitio, vel intentionis defectu notari non poſſe, ſicque per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, nec non irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio Executorum hujuſmodi literarum.

§.10. Quocirca dilectis filiis noſtris Joanni Sancti Joannis ante Portam Latinam, ac Garſiæ Sanctæ Suſannæ, & Petro Marozzi Sanctorum Joannis, & Pauli titulorum Presbyteris Cardinalibus per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties ſuper hoc pro parte Magiſtrorum, Præceptorum, Militum, & fratrum prædictorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari, ac ſingulos, quos ipſæ præſentes literæ concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque contra præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Obſtantium derogatio.

§.11. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octavi Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, vel Diœceſim, niſi in certis caſibus, & in illis ultra unam Dietam a fine ſuæ Diœceſis, ad judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede prædicta deputati extra Civitatem, vel Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii, vel aliis vices ſuas committere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus: necnon de Calatrava, & de Alcantara Militiarum, ac Ciſtercien. Ordinis prædictorum Juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, difinitionibus, uſibus, & naturis: necnon quibuſvis privilegiis, & indultis Apoſtolicis illis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis necnon irritantibus, & aliis decretis etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac conſiſtorialiter, & ex quibuſvis cauſis, ac quavis etiam Imperiali, vel Regia conſideratione, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis: quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, ac forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque: Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Clauſula.

Nulli ergo &c.

Dat. die 3. Auguſti 1540 An.VI.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo, tertio nonas Auguſti Pont; noſtri Anno VI.

XXX.

De appellationibus non admittendis non facto depoſito pœnæ, in qua rei vel eorum fidejuſſores ad favorem R. Cameræ Apoſtolicæ, aut ejus Fiſci condemnantur.

PAULUS PAPA III.

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa iſtius Conſtitutionis.

CUM (ſicut ex plurimorum fide dignorum relatione accepimus) nonnulli Civitatum, Terrarum, ac locorum S.R.E. mediate & immediate ſubjectorum, & præſertim Provinciæ noſtræ Romandiolæ, ad evitandum ſeu differendum pœnarum condemnationes & ſolutiones, ad appellationes plerumque etiam frivolas recurrant, cauſaſque appellationum hujuſmodi coram diverſis Judicibus ordinariis & Delegatis, etiam in Romana Curia per diverſa reſcripta Nobis, vel Signatura noſtra Juſtitiæ exorta introduci procurent, contra formam diverſarum Conſtitutionum plurimorum Romanorum Pontificum, & præſertim Julii II., Leonis X., Clementis VII. Prædeceſſorum noſtrorum, quibus inter alia cautum fuit, quod appellationes in cauſis condemnationum, & Fiſcalibus, niſi facto depoſito pœnæ, ad quam appellans foret condemnatus, admitti non poſſet, ſed ad pœnæ hujuſmodi exactionem procedi deberet, prout latius in Conſtitutionibus hujuſmodi, quarum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, continetur.

Confirmatio hujus Papæ.

§.1. Nos Prædeceſſorum noſtrorum prædictorum veſtigiis inhærendo, indemnitati Cameræ Apoſtolicæ, in quantum poſſumus, providere cupientes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, Conſtitutiones prædictas, & in eis contenta quæcumque tenore præſentium confirmamus, & approbamus, illaſque, in quantum opus ſit, innovamus.

§.2. Et

Digitized by Google

Ampliatio.

§.2. Et nihilominus Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, de novo ſtatuimus, & ordinamus per præſentes, quod nullæ appellationes, & provocationes in cauſis criminalibus, ſeu mixtis, ac Fiſcum, & Cameram Apoſtolicam quomodolibet concernentibus, non facto depoſito pœnæ, in qua delinquentes, aut illi qui pro delinquentibus ipſis fidejuſſiſſent, vel ex contractu quoquomodo condemnandi venirent, aut hactenus condemnati fuiſſent, recipi, & admitti poſſint, ſed appellationes, & provocationes hujuſmodi tam hactenus in cauſis hujuſmodi interpoſitas, quam in futurum interponendas, ac appellantes ipſos rejici debere.

Annullatio commiſſionũ ſignatarum, abſque clauſula, facto depoſito.

§.3. Illaſque, ac quæcumque reſcripta, & commiſſiones ſimilium cauſarum, ad cujuſvis inſtantiam, per quemcumque ad commiſſiones Signaturæ Juſtitiæ ſignandas deputatum, etiam per Nos, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices hactenus ſignatas, & in futurum ſignandas, non facto dicto depoſito, nullius fore, & eſſe roboris, vel momenti, ſed illis non obſtantibus ad ulteriora in cauſis ipſis uſque ad pœnarum dictarum effectualem exactionem procedi debere, prout procedi mandamus per præſentes.

Vel Fiſco, aut Theſaurario Provinciæ citato.

§.4. Et inſuper, nullæ commiſſiones, Fiſcum & Cameram Apoſtolicam quomodolibet concernentes, per quemcumque a Nobis, & Sede Apoſtolica ad commiſſiones in Signatura Juſtitiæ ſignandas, ut præfertur, deputatum, nec etiam per Nos, & Succeſſores noſtros prædictos ſignari poſſint, niſi Fiſci, & Cameræ præfatæ Procuratore, & Theſaurario Provinciæ, de cujus etiam intereſſe ageretur, ſi in Romana Curia præſens fuerit, citatis, & aliter ſignatæ nullius ſint roboris vel momenti.

Clauſula ſublata.

§. 5. Et ita per quoſcumque Judices, etiam Sedis Apoſtolicæ, ac de latere Legatos, Vicelegatos, Præſidentes, Gubernatores, & quoſvis alios judicari, & definiri debere, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & definiendi facultate, irritumque, & inane quicquid contra præſentium tenorem contigerit attentari.

Executorum hujus Conſtitutionis deputatio.

§.6. Mandantes dilectis filiis Camerario, Theſaurario, Præſidentibuſque, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, quatenus præmiſſa tam in dicta Provincia, quam aliis Civitatibus, Terris, locis S. R. E. mediate vel immediate ſubjectis, ac Alma Urbe noſtra inviolabiliter obſervari mandent, & faciant. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alias etiam pecuniarias, & privatorias pœnas, de quibus eis videbitur, auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Cõtrariorum derogatio.

§.7. Non obſtantibus omnibus, & ſingulis ſupradictis, privilegiis quoque, & indultis, Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam reſcriptis, commiſſionibus etiam manu noſtra contra præmiſſorum tenorem ſignatis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§.8. Volumus autem quod præſentium copiis manu alicujus Notarii &c.

D. P. An.VI. die 13. Sept.

Dat. in noſtra Civitate Urbevetana, ſub Annulo Piſcatoris, die decimatertia Septembris, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo, Pont. noſtri Anno VI.

XXXI.

Approbatio Inſtituti, & Religionis Clericorum Regularium Societatis Jeſu.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Regimini militantis Eccleſiæ meritis licet imparibus, diſponente Domino, Præſidentes, & animarum ſalutem, prout ea debito paſtoralis officii tenemur, ſolicitis ſtudiis exquirentes, fideles quoſlibet, qui vota ſua in id exponunt, Apoſtolici favoris gratia confovemus, aliaſque deſuper diſponimus, prout temporum, & locorum qualitate penſata, id in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Ignatius de Loyola, & alii hic nominati in unum convenerunt, & Dei ac Romani Pontificis ſervitio ſe dedicarunt, pia opera hic expreſſa facien.

§.1. Nuper ſiquidem accepimus, quod dilecti filii Ignatius de Loyola, & Petrus Faber, ac Jacobus Laynez, necnon Claudius Jayus, & Paſchaſius Broet, ac Franciſcus Xavier, necnon Alphonſus Salmeron, & Simon Rodericus, ac Joannes Coduri, & Nicolaus de Bobadilla, Presbyteri Pampilonen., Gebennen., Seguntin., Toletanen., Viſen., Ebredunen., & Palentin. Civitatum, & Diœceſum reſpective in artibus Magiſtri in Univerſitate Pariſien. graduati, & in Theologicis ſtudiis per plures annos exercitati, Spiritu Sancto (ut pie creditur) afflati, jamdudum e diverſis Mundi regionibus deſcendentes in unum convenerunt, & ſocii effecti, abdicatis hujus ſæculi illecebris, eorum vitam perpetuo Domini noſtri Jeſu Chriſti, atque noſtro, & aliorum Succeſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum ſervitio dedicarunt, & jam quampluribus annis laudabiliter in vinea Domini ſe exercuerunt, Verbum Dei prævia ſufficienti licentia, publice prædicando, fideles privatim ad bene beateque vivendum exhortando, & ad pias meditationes excitando; Hoſpitalibus inſerviendo, pueros, & perſonas rudes ea, quæ ad Chriſtianam hominis inſtitutionem ſunt neceſſaria, docendo, & demum omnia caritatis officia, & quæ ad animarum conſolationem faciunt, ubique terrarum, ubi peregrinati ſunt, multa cum laude obeundo.

Et cum Romam veniſſent, & certam vivendi regulam inſtituiſſẽt, multi eorum vitæ inſtitutum laudarunt, & ſecuti ſunt.

§.2. Cumque ad hanc Almam Urbem ſe contulerint, & caritatis vinculo perſiſtentes ad perficiendam, & conſervandam eorum Societatis in Chriſto unionem, quandam vivendi formulam juxta ea, quę ad propoſitum ſibi finem conducere uſu didicerunt, Evangelicis conſiliis, & Canonicis Patrum ſanctionibus conformem ediderint, factum eſt, ut ipſorum ſociorum vitæ Inſtitutum ſub dicta formula comprehenſum,

non ſolum a multis probis viris, & Deum
zelantibus laudetur, verumetiam a quibuſ-
dam ita approbetur, ut illud etiam ſequi
velint.

Cujus inſtituti Regula hic inſeritur. De Caſtitatis voto.

§.3. Formulæ autem prædictæ tenor ſe-
quitur, & eſt talis:

§.4. Quicumque in Societate noſtra,
quam Jeſu nomine inſigniri cupimus, vult
ſub Crucis Vexillo Deo militare, & ſoli Do-
mino, atque Romano Pontifici ejus in ter-
ris Vicario ſervire, poſt ſolemne perpetuæ
caſtitatis votum, proponat ſibi in animo ſe
partem eſſe Societatis, ad hoc potiſſimum
inſtitutæ, ut ad profectum animarum in vi-
ta, & Doctrina Chriſtiana, & ad fidei pro-
pagationem per publicas prædicationes, &
Verbi Dei miniſterium, ſpiritualia exercitia,
& caritatis opera, & nominatim per puero-
rum, ac rudium in Chriſtianiſmi inſtitutio-
nem, ac Chriſtifidelium in Confeſſionibus
audiendis ſpiritualem conſolationem præci-
pue intendat, curetque primo Deum, de-
inde hujus ſui Inſtituti rationem, quæ via
quædam eſt ad illum ſemper ante oculos ha-
bere, & finem hunc ſibi a Deo propoſitum
totis viribus aſſequi. Unuſquiſque tamen
ſecundum gratiam ſibi a Spiritu Sancto ſub-
miniſtratam, & vocationis ſuæ proprium
gradum, ne quis forte zelo utatur, ſed non
ſecundum ſcientiam, cujus proprii cujuſ-
que gradûs judicium, & officiorum diſcre-
tio, ac diſtributio tota ſit in manu Præpoſi-
ti ſeu Prælati per nos eligendi, ut congruus
ordo ſervetur in omni bene inſtituta Com-
munitate neceſſarius.

Præpoſiti munere.

§.5. Qui quidem Præpoſitus de conſilio
conſociorum conſtitutiones, ad conſtru-
ctionem hujus propoſiti nobis finis condu-
centes in conſilio condendi auctoritatem
habeat, majori ſuffragiorum parte ſemper
ſtatuendi jus habente. Conſilium vero in-
telligatur eſſe in rebus quidem gravioribus
ac perpetuis; major pars totius Societatis,
quæ a Præpoſito commode convocari pote-
rit, in levioribus autem, & temporaneis,
omnes illi, quos in loco ubi Præpoſitus no-
ſter reſidebit, præſentes eſſe contigerit,
jubendi autem jus totum pœnes Præpoſi-
tum erit.

Obedientia erga Romanum Pontificem.

§.6. Sciant omnes ſocii, & non ſolum
in primis profeſſionis ſuæ foribus, ſed quo-
ad vixerint quotidie animo volvant Socie-
tatem hanc univerſam, & ſingulos ſub San-
ctiſſimi Domini noſtri Papæ, & aliorum
Romanorum Pontificum Succeſſorum ejus,
fideli obedientia Deo militare, & quamvis
Evangelio doceatur, & fide Orthodoxa co-
gnoſcamus, ac firmiter profiteamur omnes
Chriſtifideles Romano Pontifici tamquam
capiti, ac Jeſu Chriſti Vicario ſubeſſe, ad
majorem tamen noſtræ Societatis humilita-
tem, ac perfectam uniuſcujuſque mortifi-
cationem, & voluntatum noſtrarum abne-
gationem ſummopere conducere judicavi-
mus, ſingulos nos, ultra illud commune
vinculum, ſpeciali voto adſtringi. Ita ut
quicquid modernus, & alii Romani Ponti-
fices pro tempore exiſtentes juſſerint, ad
profectum animarum, & fidei propagatio-
nem pertinens, & ad quaſcumque Provin-
cias nos mittere voluerit, ſine ulla tergi-
verſatione aut excuſatione illico quantum
in nobis fuerit, exequi teneamur, ſive
miſerit nos ad Turcas, ſive ad quoſcum-
que alios infideles, etiam in partibus, quas
Indias vocant, exiſtentes, ſive ad quoſcum-
que Hæreticos, ſeu Schiſmaticos, ſeu etiam
ad quoſvis fideles. Quamobrem qui ad nos
acceſſuri ſunt, & antequam huic oneri hu-
meros ſupponant, diu multumque medi-
tentur an tantum pecuniæ ſpiritualis in bo-
nis habeant, ut turrim hanc juxta conſi-
lium Dominicum poſſint conſummare, hoc
eſt an Spiritus Sanctus, qui illos impellit,
tantum illis gratiæ polliceatur, ut hujus vo-
cationis pondus, illo adjuvante ſe laturos
ſperent, & poſtquam Domino inſpirante,
huic Jeſu Chriſti militiæ nomen dederint,
die noctuque ſuccincti lumbos, & ad tam
grandis debiti ſolutionem prompti eſſe de-
bebunt.

Miſſionibus non procurandis nec vitandis.

§.7. Ne qua autem poſſit eſſe inter nos
miſſionum, ac Provinciarum hujuſcemodi,
aut ambitio, vel detractio, profiteantur
ſinguli ſe numquam directe aut indirecte de
hujuſmodi miſſionibus quicquam cum Ro-
mano Pontifice curaturos, ſed omnem hanc
curam Deo, & ipſi Pontifici tamquam ejus
Vicario, & Societatis Præpoſito dimiſſu-
ros. Qui Præpoſitus ſicut ceteri etiam pro-
fiteatur, ſe nihil de ſuimet ipſius miſſione
in alterutram partem, niſi de Societatis
conſilio cum dicto Pontifice eſſe curaturum.

Præpoſiti auctoritate.

§.8. Voveant ſinguli, ſe in omnibus,
quæ ad Regulæ hujus noſtræ obſervationem
faciunt, obedientes fore Societatis Præpo-
ſito.

§.9. Ille autem jubeat ea, quæ ad con-
ſtructionem propoſiti ſibi a Deo & a Socie-
tate finis cognoverit eſſe opportuna. In
prælatione autem ſua, benignitatis ac man-
ſuetudinis, caritatiſque Chriſti, Petri, Pau-
lique formulæ ſemper ſit memor, & tam
ipſe, quam Conſilium ad normam hanc
aſſidue ſpectent. Et nominatim commen-
datam habeant inſtitutionem puerorum, ac
rudium in Chriſtiana doctrina decem præ-
ceptorum, atque aliorum ſimilium rudi-
mentorum, quæcumque ſecundum cir-
cumſtantias perſonarum, locorum, ac tem-
porum illis congrua videbuntur. Etenim
maxime neceſſarium circa providentiam
hujus rei diligenter Præpoſitum, & Conſi-
lium invigilare, cum & in proximis ædifi-
cium fidei ſine fundamento non poſſit con-
ſurgere, & in noſtris periculum ſit, ne ut
quiſque erit doctior, ita Provinciam hanc
tamquam primo aſpectu minus ſpecioſam
forſitan detrectare conetur, cum tamen
revera nulla ſit fructuoſior vel proximis ad
ædificationem vel noſtris ad caritatis & hu-
militatis ſimul officia exercenda. Subditi
vero, tum propter numquam ſatis lauda-
tum humilitatis aſſiduum exercitium, Præ-
poſito in omnibus ad inſtitutum Societatis
pertinentibus parere ſemper teneantur, &
in illo Chriſtum veluti præſentem agno-
ſcant, & quantum decet venerentur.

§.10. Cum

Paupertatis voto.

§. 10. Cum autem experti fuerimus jucundiorem, puriorem, & ad proximi ædificationem aptiorem eſſe vitam ab omni avaritiæ contagione quam remotiſſimam, & evangelicæ paupertati quam ſimillimam; cumque ſciamus Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum ſervis ſuis regnum Dei ſolum inquirentibus neceſſaria ad victum & veſtitum eſſe ſubminiſtratum: voveant ſinguli & univerſi perpetuam paupertatem, declarantes quod non ſolum privatim, ſed neque etiam communiter poſſint pro Societatis ſuſtentatione, aut uſu ad bona aliqua ſtabilia, aut ad proventus, ſeu introitus aliquos, jus aliquod civile acquirere, ſed ſint contenti uſu tantum rerum ſibi donatarum, ad neceſſaria ſibi comparanda recipere.

Non tamen quo ad Collegia.

§. 11. Poſſint tamen habere in Univerſitatibus Collegium, ſeu Collegia habentia redditus, cenſus, ſeu poſſeſſiones, uſibus, & neceſſariis ſtudentium applicandas retenta penes Præpoſitum, & Societatem omnimoda gubernatione, ſeu ſuperintendentia ſuper dicta Collegia, & prædictos ſtudentes, quo ad Gubernatoris, ſeu Gubernatorum, ac ſtudentium electionem, ac eorumdem admiſſionem, emiſſionem, & receptionem, excluſionem, ſtatutorum circa ſtudentium inſtructionem ædificationem, ac correctionem, victus, veſtitusque ei miniſtrandi modum, atque aliam omnimodam gubernationem, regimen ac curam. Sic tamen ut neque ſtudentes dictis bonis abuti, neque Societas in proprios uſus convertere poſſit, ſed ſtudentium neceſſitati ſubvenire. Qui quidem poſt cognitum in ſpiritu, & literis eorum profectum, & poſt ſufficientem probationem in Societatem noſtram admitti poſſint.

Officio privatim recitando

§. 12. Socii omnes quicumque in ſacris fuerint, quamvis beneficia Eccleſiaſtica, aut eorum redditus non habeant, teneantur tamen ſinguli, privatim ac particulariter, & non communiter ad dicendum officium ſecundum Eccleſiæ ritum.

Finis d. Regulæ.

§. 13. Hæc ſunt quæ ſub præfati domini noſtri Pauli, & Sedis Apoſtolicæ beneplacito, de noſtra profeſſione typo quodam explicare potuimus, quod ouoe ſecimus, ut ſummatim ſcriptione hac informaremus, tum illos, qui nos de noſtro vitæ inſtituto interrogant, tum etiam poſteros noſtros, ſi quos, Deo volente, imitatores umquam habebimus hujus vitæ, quam cum multas, magnaſque habere annexas difficultates fuerimus experti, opportunum judicavimus etiam ſtatuere. Ne quis in hac Societate recipiatur, niſi diu ac diligentiſſime fuerit probatus. Cumque prudens in Chriſto, & vel doctrina, ſeu vitæ Chriſtiaoæ puritate apparuerit conſpicuus, tunc demum admittatur ad Jeſu Chriſti militiam, qui tenuibus, coeptis noſtris favere dignetur ad gloriam Dei Patris, cui ſoli ſit ſemper decus, & honos in ſæcula. Amen.

Papæ confirmatio.

§. 14. Cum autem nil in præmiſſis reperiatur quod pium non ſit, aut ſanctum. Nos (ut iidem ſocii, qui Nobis ſuper hoc humillime ſupplicari fecerunt, in eorum pio vivendi propoſito eo promptiores exiſtant, quo ſe majori Sedis Apoſt. gratia complecti cognoverint, & præmiſſa per Nos approbari viderint) præmiſſa omnia, & ſingula tamquam ad ſpiritualem profectum eorumdem Sociorum, & reliqui Chriſtiani gregis opportuna, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium ex certa ſcientia approbamus, confirmamus, & benedicimus, ac perpetuæ firmitatis munimine roboramus, ipſoſque ſocios ſub noſtra, & hujus Sanctæ Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſcipimus, eis nihilominus concedentes, quod particulares inter eos Conſtitutiones, quas ad Societatis hujuſmodi finem, & Jeſu Chriſti Domini noſtri gloriam, ac proximi utilitatem conformes eſſe judicaverint, condere libere, & licite valeant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 15. Non obſtantibus generalis Concilii, & fel. rec. Gregorii Papæ X. Prædeceſſoris noſtri, ac quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſt. ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Numerus Sociorum.

§. 16. Volumus autem quod in Societate hujuſmodi uſque ad numerum ſexaginta perſonarum normulam vivendi hujuſmodi profiteri cupientium, & non ultra admitti, & Societati præfatæ aggregari dumtaxat valeant.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

D. P. An. VI. die 27. Nov.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quinquageſimo quadrageſimo, 5. Kalend. Octobr. Pont. noſtri Anno VI.

XXXII.

Approbatio Confraternitatis nuper in Urbe inſtitutæ, ad pauperes Orphanos pie educandos, bonisque artibus inſtruendos. Ejuſque erectio in Archiconfraternitatem, cum privilegiorum elargitione, juriſdictioneque S.R.E. Cardinalis ejus Protectoris, ad ejuſdem lites, & cauſas cognoſcendas.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Altitudo divinæ providentiæ nullis præſcripta limitibus, nulliſque terminis comprehenſa, cœleſtia pariter, & terreſtria inſerutabili ratiooe diſponit, & mortalium mentes ad ea caritatis opera exercendum frequenter excitat, per quæ ipſi Deo acceptiores reddantur, & pauperum aliarumque miſerabilium perſonarum, præſertim puerorum, & puellarum parentibus orbatorum per Urbem hinc inde vagantium, quos fames eruciat, & rerum omnium egeſtas conſumit, neceſſitatibus ſuccurratur, deſiderataque plurimum ſalus proveniat animarum. Unde Nos, quibus meritis licet imparibus, univerſalis Eccleſiæ regimen eadem eſt providentia creditum, iis, quæ propterea facta fuiſſe comperimus, ut firma, perpetuo, & illibata permaneant, Apoſtolici muniminis libenter adiicimus firmitatem, & ſingulorum fidelium, præſertim Cu-

Curialium noſtrorum vota quæ ad id pertinere noſcuntur, pii patris affectione proſequimur, & ut optatos ſortiantur effectus opem, & operam, quantum cum Deo poſſumus impendimus efficaces, & fideles ipſos ad opportuna iis ſuffragia exhibendum quibuſdam quaſi allectivis muneribus, indulgentiis videlicet, & remiſſionibus invitamus, ut per temporalia bona, quæ erogaverint, præmia conſequantur ſalutis æternæ.

Confraternitas ad colligendum, pieque educandi Orphanos in Urbe, a Curialibus inſtituta fuit.

§.1. Dudum, ſicut Nobis innotuit, nonnulli probatæ vitæ Curiales, caritate omnium ſuprema virtute, circa pueros, & puellas Orphanos, pauperesque, & miſerabiles perſonas pudendas infirmas, quas Redemptor noſter potiſſime commendavit moti, pie attendentes, quod in Romana Curia, quæ maxime forenſium, & ignotorum numero frequentatur, quamplures pueri pauperes parentibus orbati, claritate ingenii præditi, ac dociles, & idonei reperiebantur, ut de magno illorum, tam in ſacræ paginæ, quam utriuſque juris, & aliis ſcientiis, ac diverſis exercitiis profectu, ſi eis ad onera, & impenſa ratione ſtudiorum, & exercitiorum hujuſmodi incumbentia ſupportanda ſufficerent, ſpes certa veriſimiliter conciperetur: Cupienteſque præmiſſis, & aliis in dicta Curia neceſſitatibus, & caritatis operibus providere, ac quod proviſio hujuſmodi perpetuo duraret, atque vigeret, convocatis ad id quampluribus aliis Curialibus, & Civibus Romanis, Societatem inter ſe inierunt, & quamplures parentibus orbatos, ac egenos pueros, & puellas hinc inde per Urbem diſperſas, ac oſtiatim victum quærentes, in unum in certo ad id deputato loco convenerunt, & eorum expenſis, ac aliis Chriſtifidelium piis eleemoſynis eiſdem pueris, ut a malo retraherentur, boniſque moribus imbuerentur, & virtutibus ornarentur de providis Gubernatoribus, & Miniſtris, ac victu, veſtitu, & aliis neceſſariis providere curarunt. Necnon Confraternitatem, in qua vigintiquatuor, & ultra, quorum aliqui S.R.E. Cardinales, & Epiſcopi, ac alii Prælati, aliqui ejuſdem Curiæ Officiales, & aliqui Curiales, etiam Cives Romani exiſtunt, inſtituerunt.

Quæ ab iſto Pontifice approbatur.

§.2. Nos igitur, gratias Deo agentes, quod noſtro tempore a dictis Curialibus tanta neceſſaria caritatis opera in ipſa Urbe cœperint exerceri, cupientes, ut ea perpetuo frequententur, & illis Confratres hujuſmodi animo hilari inſiſtant, Confratres prædictos, eurumque ſingulos quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, necnon fructuum, reddituum, & proventuum dictæ Confraternitatis verum annuum valorem, præſentibus pro expreſſis habentes, ipſorum Confratrum ſupplicationibus in hac parte inclinati, inſtitutionem Confraternitatis hujuſmodi, ac quæcumque ſtatuta, & ordinationes per eoſdem Confratres edita auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, ex certa noſtra ſcientia approbamus, & confirmamus: ſupplentes omnes, & ſingulos juris, & facti defectus, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem.

Et de novo inſtituitur.

§.3. Ipſamque Confraternitatem ſub B. Mariæ Viſitationis Orphanorum, ſeu alia, de qua eiſdem Confratribus videbitur, invocatione per tot Confratribus, ſeu utriuſque ſexus perſonis, qui eam ingredi voluerint de novo erigimus, & inſtituimus.

In Archiconfraternitatē erigitur.

§.4. Illamque in Archiconfraternitatem, caputque omnium aliarum Confraternitatum, ac Hoſpitalium, & aliorum quorumlibet locorum eorumdem Orphanorum puerorum, & puellarum ubilibet inſtitutarum, & inſtituendarum Confraternitatum, ac erectorum, & erigendorum Hoſpitalium, ac locorum puerorum, & puellarum hujuſmodi, auctoritate, & tenore, ac ſcientia prædictis immediate ſubiicimus, & facimus membra ab Archiconfraternitate hujuſmodi dependentia. Ita quod Confraternitates, & Hoſpitalia, ac loca illis ſubjecta, & ab eis dependentia hujuſmodi, ipſam Confraternitatem uti eorum Superiorem in aliquo ſaltem reverentiali obedientia ſingulis annis recognoſcere teneantur.

Privilegia, & Indulgētiæ aliorum locorum piorum Urbis, d. Archiconfraternitati, ejuſque perſonis conceduntur.

§.5. Necnon Archiconfraternitatis confratribus, Eccleſiæ, Hoſpitalibus, Domibus, & Monaſteriis prædictis, illorumque adminiſtratoribus, gubernatoribus, rectoribus, œconomis, familiaribus, miniſtris, pueris, & puellis, ac aliis perſonis in eis pro tempore exiſtentibus, ſeu aliquam curam de Archiconfraternitate, confratribus, Eccleſia, Hoſpitalibus, Domibus, & Monaſteriis, ac illorum fabrica habentibus, necnon perſonis inibi pro tempore decedentibus, ſeu de bonis ſuis pro dictis operibus aliquid relinquentibus, quod omnibus, & ſingulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum remiſſionibus, ac aliis gratiis ſpiritualibus, & temporalibus, Imagini Sancti Salvatoris ad Sancta Sanctorum, ac Caritatis, Archihoſpitali Sancti Jacobi, & Hoſpitali Sancti Spiritus in Saxia, ac Corporis Chriſti, & Sacramenti, ac Campi Sancti, & aliis Confratribus Confraternitatum de dicta Urbe, necnon eiſdem Imagini, & Archihoſpitali Sancti Jacobi, & Hoſpitali Sancti Spiritus, ac Campo ſancto, necnon Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de eadem Urbe, illiuſque deputatis, eorumque, necnon B. Mariæ de Populo, & Conſolationis, ac S. Joannis Florentinorum, aliiſque ejuſdem Urbis Eccleſiis, ac illa, & illas viſitantibus, vel eis benefacientibus, eorumque adminiſtratoribus, guardianis, rectoribus, familiaribus, œconomis, gubernatoribus, & aliis perſonis ſimilem curam in eis ſumentibus, ac pauperibus, & infirmis eorum, etiam per Nos, & quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores, & Succeſſores noſtros, ac Sedem eamdem conceſſis, & concedendis, & quibus illi, illæ, & illa utuntur, potiuntur, & gaudent,

Google

dent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in ſuturum, Archiconſraternitas Beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum illiuſque Conſratres, Eccleſia, Hoſpitalis; Domus, & Monaſteria, adminiſtratores, rectores, ſervitores, ſamiliares, miniſtri, œconomi, & gubernatores hujuſmodi, aliæque perſonæ ſimilem curam inibi ſumentes, ac illa viſitantes, vel eis beneſacientes, ex nunc in perpetuum utantur, potiantur, & gaudeant, ac uti, potiri, & gaudere, libere, & licite valeant, in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi eiſdem Archiconſraternitati Beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum Conſratribus, Eccleſiæ, hoſpitalibus, gubernatoribus, & aliis perſonis, ac illa viſitantibus, & beneſacientibus pro tempore, ſpecialiter, & expreſſe conceſſa fuiſſent, ac in ſuturum concederentur.

Celebrantibus in ejus Eccleſia alia datur Indulgentia.

§.6. Neconn quibuſvis Presbyteris, tam Religioſis, quam Sæcularibus, qui io ipſa Eccleſia quocumque anni tempore celebraverint, & pro animabus Chriſtifidelium, qui io caritate Dei deceſſerint, ac pro quibus iidem Presbyteri ibi celebraverint, aut celebrari fecerint, ac oraverint, eaſdem iodulgentias, & peccatorum remiſſiones, quæ celebrantibus pro deſunctis in Capella Scala cœli nuncupata, Monaſterii trium Foutium extra muros ejuſdem Urbis, aut in Capella in Præſepe Domini, ſita in Eccleſia ejuſdem Beatæ Mariæ Majoris de dicta Urbe, & animabus, pro quibus inibi celebratur, & oratur concedimus, & indulgemus, gratias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſſiones, ac remiſſiones, ad illos, illas, & illa extendimus, & prorogamus, ac ampliamus. Et quod adminiſtratores, rectores, ſervitores, familiares, miniſtri, œconomi, & gubernatores hujuſmodi, indulgentias, privilegia, iodulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſſiones, ac remiſſiones hujuſmodi, ac dies, & ſeſta, in quibus, & cauſas propter quas illas conſequi debeat ad eorum beneplacitum publicari facere.

Eleemoſynæ recipiendi, & quærendi facultas conceditur.

§.7. Necnon eleemoſynas Eccleſiæ, hoſpitalibus, domibus, & Munaſteriis erigendis, ac pueris, & puellis præſatis concedeodas recipere, & ad illas recipiendas, & quærendas, ac indulgentias hujuſmodi publicandas per dictam Urbem, ſeu alibi quæſtores, ſeu quaſcumque alias perſonas, Diœceſani loci, aut cujuſvis alterius licentia deſuper minime requiſita, deputare, & mittere.

Statutaque condendi pro regimine opportuna.

§.8. Necnon quæcumque ſtatuta, & ordinationes licita, & honeſta, tam circa regimen, & tranquillum ſtatum Eccleſiæ, Hoſpitalium, domorum, & Mooaſteriorum prædictorum, divinorumque celebrationem, quam numerum, & qualitates. ac ætatem puerorum, & puellarum, Capellaoorum, & Conſratrum, ac miniſtrorum, rectorum, œconomorum, gubernatorum, & familiarium prædictorum, illorumque perſonas, ac ornamenta, & bona mobilia, & immobilia illorum, eorumque adminiſtrationem, & alia præmiſſa concernentia, condere, alterare, mutare, ac de novo edere, & per eos hactenus facta reformare, quæ poſtquam condita, alterata, & mutata, ac edita, & reformata fuerint eo ipſo dicta Apoſtolica auctoritate confirmata ſint, & eſſe cenſeantur. Ac quaſcumque pœnas in contravenientes apponere.

Confeſſorem quoque eligendi.

§.9. Quodque pro tempore exiſtentes Archiconſraternitatis Beatæ Mariæ Viſitationis Orphanurum hujuſmodi Conſratres, adminiſtratores, rectores, ſervitores, familiares, miniſtri, œconomi, & gubernatores præſati, ac quilibet miniſter, ſeu oſficialis, aut perſona Eccleſiæ, Hoſpitalium, domorum, & Monaſteriorum erigendorum hujuſmodi, ipſique pueri, & puellæ quemcumque Presbyterum ſæcularem, vel cujuſvis Ordinum regularem in ſuum poſſint eligere Conſeſſorem, qui eos, & eorum quemlibet a quibuſvis caſibus, etiam quamtumcumque gravibus, ac etiam in forma quinterni Cancellariæ Apoſtolicæ, & dictis literis expreſſis abſolvere, ac confeſſionale, & Altare portatile, juxta ſormam, & literas prædictas habere valeant, licentiam, & facultatem eoocedimus, & indulgemus.

Protectoremque, & Judicem cauſarū Archiconfraternitatis eligendi.

§.10. Et ut Conſratres Archiconſraternitatis B. Mariæ Viſitationis Orphanorum hujuſmodi ab indebitis moleſtiis releventur, unum ex S. R. E. Cardinalibus, quem ipſi Conſratres ad id duxerint nominandum, ſeu eligeodum, in eorum Protectorem, ac Judicem ordinarium perpetuum, coram quo, ſeu ab eo deputando quævis, tam civiles, & criminales, ac mixtæ cauſæ poſthac contra Confraternitatem, illiuſque adminiſtratores, rectores, conſratres, ſervitores, ſamiliares, miniſtros, œconomos, gubernatores, Capellanos, officiales, ac pueros, & puellas, ac perſonas præſatas, ſuper bonis, & rebus cujuſcumque qualitatis exiſtentibus ad eas pertinentibus motæ, & pro tempore movendæ, juxta ordinariam juriſdictionem, ſeu facultatem Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori attributam, cum omnibus, & ſingulis eorum dependen. annexis, & connexis, ac incidentibus cognoſcere, & fine debito terminare debeant, conſtituimus, & deputamus.

Qui ſummarie &c. eas cognoſcat.

§.11. Ipſique pro tempore Protectori, per ſe, vel alium, ſeu alios quoſcumque, quorum intererit, aut intereſſe poterit, tam in dicta Curia, quam extra eam per edictum publicum conſtito ſibi ſummarie de non tuto acceſſu, ac quibuſvis etiam ejuſdem Curiæ judicibus, & perſonis quibuſvis, & quoties opus fuerit, ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eidem Protectori videbitur, inhibendi, ac in eventum non paritionis ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationem, ac alias juxta ſtylum, & morem dicti Auditoris in ſimilibus ſervari ſolitum procedendi, ac ſententias executioni debitæ demandandi, ſeu demandari facieodi, contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecunia-

Digitized by Google

cumarias, & alia juris opportuna remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendi, ac etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilium brachii ſæcularis invocandi, omniaque, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea, neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam licentiam, & facultatem etiam concedimus.

Perſonaſque d. Archiconfraternitatis, & Officiales ab aliorum juriſdictione exemptos corrigat.

§.12. Necnon quod qui adminiſtratores, gubernatores, rectores, œconomi, ſervitores, familiares, miniſtri, & confratres Archiconfraternitatis Beatæ Mariæ Viſitationis Orphanorum hujuſmodi, illiuſque ac dictæ Eccleſiæ Capellani, ſeu officiales, officia ſua actu excercentes extiterint, durante eorum officio a quorumcumque Ordinariorum locorum, eorumque Vicariorum, & officialium juriſdictione, correctione, viſitatione, & poteſtate penitus, & omnino exempti, & ſoli eidem Protectori pro tempore exiſtenti, ſeu Sedi prædictæ ſubjecti exiſtant, eorumque correctioni, & punitioni ſubjaceant, ſtatuimus, & ordinamus.

Clauſulæ præſervativæ.

§.13. Quodque præmiſſa omnia, & ſingula, de ſubreptionis, obreptionis, & nullitatis vitio, ſeu intentionis defectu, etiam ex eo quod ea, quæ ſuper præmiſſis geſta fuerunt, & emanarunt, plenarie expreſſa, ſeu prout exiſtunt narrata minime fuerunt, ſeu quovis alio prætextu, occaſione, vel cauſa notari, vel impugnari, aut in aliquo annullari, vel alterari non poſſint, neque notata, ſeu impugnata, annullata, aut alterata cenſeantur, ſed valida, & efficacia exiſtant, ac ſi exprimenda de neceſſitate, de verbo ad verbum inſerta fuiſſent. Quodque præſentes literæ ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, repoſitionibus, & exceptionibus, ſimilium literarum, gratiarum, & indulgentiarum, etiam per Nos, & Suceeſſores noſtros Romanos Pontifices, ae Sedem prædictam, vel ejus Legatos, ac etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, ae in favorem Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & expeditionis contra infideles nullatenus comprehendantur, ſed ſemper ab illis penitus, & omnino excepta ſint, & eſſe cenſeantur, ac eiſdem præſentibus per quaſcumque literas, etiam quaſvis clauſulas generales, & ſpeciales, etiam derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes nullatenus derogari poſſit, nec derogatum eſſe cenſeatur, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogationes conſiſtorialiter factæ, etiam per trinas diſtinctas literas eumdem teoorem continentes, tribus ſimilibus diſtinctis vicibus adminiſtratoribus, gubernatoribus, rectoribus, œconomis prædictis legitime intimatæ, & inſinuatæ fuerint, eorumque ad id expreſſus accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragentur.

Clauſulæ ſublata.

§.14. Sicque per quoſcumque quavis auctoritate fungentes judices, & perſonas, etiam eauſarum Palatii Apoſtolici Auditores ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſeienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Indulgentia viſitantium Eccleſiam.

§.15. Et nihilominus de Omnipotentis Dei miſericordia, ae Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, univerſis, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui in Viſitatione ejuſdem Beatæ Mariæ, ſeu alio per eoſdem adminiſtratores, gubernatores, rectores, & œconomos ad id nominando, a primis veſperis uſque ad occaſum Solis ſequentis diei Parochialem Eccleſiam prædictam devote viſitaverint, ae pro præmiſſis operibus manus adiutrices juxta eorum arbitrium porrexerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, ae Jubilæum, & remiſſionem miſericorditer in Domino elargimur.

Deputatio executorum

§.16. Quocirca Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & dictæ Urbis Gubernatori, ac Vicario noſtro in dicta Urbe in ſpiritualibus pro tempore exiſtentibus, necnon univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, Epiſcopis, ae dilectis filiis Abbatibus, aliiſque in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, necnon Metropolitanarum, & Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac dictorum Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus, ac Vicariis in ſpiritualibus generalibus ubilibet conſtitutis, per Apoſtolica ſeripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut aliqois eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Protectoris, adminiſtratorum, gubernatorum, rectorum, œconomorum, ſervitorum, familiarium, miniſtrorum, puerorum, & puellarum, ac perſonarum, & officialium prædictorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præmiſſa omnia, & ſingula firmiter obſervari, ipſoſque Protectorem, adminiſtratores, gubernatores, rectores, œconomos, ſervitores, familiares, miniſtros, pueros, & puellas, ac perſonas, & officiales illis perpetuo pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos deſuper per Confraternitatem Presbyterorum hujuſmodi, ſeu dictos Preſbyteros, aut quoſcumque alios, quavis auctoritate fungentes quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper iis habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas iteratis vieibus aggravando, invocato etiam ad hoc auxilio brachii ſæcularis hujuſmodi.

Derogatio contrariorum

§.17. Non obſtantibus priori voluntate noſtra,

noſtra, ac aliis præmiſſis, ac Lateranenſis Concilii noviſſime celebrati &c.

D.P. An.VII die 7. Febr.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo primo, ſeptimo idus Februarii, Pont. noſtri Anno VI.

XXXIII.

Excommunicationes S. Eleutherii noncupatas, de cetero concedi vel publicari prohibet, & conceſſas annullat.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Cauſa iſtius Conſtitutionis.

Licet nuper in Conſiſtorio noſtro ſecreto, de Fratrum noſtrorum conſilio, ad evitanda ſcandala, & abuſus, quæ ex conceſſione, & publicatione certarum excommuoicationum S. Eleutherii ouncupatarum in diverſis muodi partibus exoriebantur, hujuſmodi excommunicatiooes deiuceps minime fieri, & publicari omnino decreverimus: ac propterea dilectus Frater noſter Bartholomæus Presbyter Cardinalis Guidicionus, cui ratione Eccleſiæ Aprutiox, cui præeſſe dignoſcitur, hujuſmodi excommunicationes coocedendi competere aſſerebatur, ab illarum conceſſiooe, ut decebat, abſtinuerit, & abſtineat de præſenti, nihilominus (non ſine animi noſtri diſplicentia) accepimus, quod dilectus filius Pompejus Benenatus de Piccolhominibus Præpoſitus S. Eleutherii, ſub prætextu quod facultas dictas excommunicationes concedendi ratioue Præpoſituræ hujuſmodi, ſibi competat, illas paſſim, ubique locorum, & forſan in Alma Urbe concedere, imprimere, & publicare, licet forſan monitus non deſiſtit.

Prohibitio expediendi, concedendi, vel publicãdi excommunicationes S. Eleutherii.

§.1. Nos decretum in Conſiſtorio noſtro matura deliberatione factum, omnino effectum ſortiri, & ab omnibus inviolabiliter obſervari voleotex, ac omnes & ſingulas excommunicationex hujuſmodi hactenus conceſſas & publicatas, aut iu futurum coutra præſentium tenorem, quod abſit, forſan concedendas, & publicandas nullas, & nullius roboris, & momenti exiſtere, oec aliquos illis ligari, ſeu quomodolibet irretiri, & illis nullam fidem adhiberi debere decernentes.

Contravenientium pœna.

§.2. Ac tam præfato Pompejo, & ejus ſucceſſoribus Præpoſitis S. Eleutherii hujuſmodi, quam aliis quibuſcumque, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac privationis omnium & ſingulorum beneficiorum, & decem millium ducatorum auri Cameræ Apoſtolicæ applicandorum pœnis, ne deinceps ſimiles excommunicationes S. Eleutherii concedere, vel publicare, aut publicari, ant imprimere, vel imprimi facere, ſeu illis quomodolibet uti audeant, ſeu præſumant diſtrictius inhibentes.

Executores iſtius Conſtitutionis.

§.3. Dilectoque filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori committimus, & mandamus, quatenus decretum ac inhibitionem noſtram hujoſmodi, ubique locorum publicet, & publicari, ac ſub prædictis, & aliis, ejus arbitrio applicandix & moderandix pœois, tam a præfato Pompejo, & ſucceſſoribus, quam aliis quibuſcumque, obſervari mandet, & faciat cum effectu, cum poteſtate, ſi opus fuerit, tam Pompejum præfatum & ſucceſſores, quam alios qnoſcumque quacumque dignitate etiam Epiſcopali vel majori, aut mundana, vel alia dignitate fungentes, ſub pœnis prædictis, etiam ad perſonaliter comparendum coram eo, ſi ſibi videbitur, aut alias, etiam per edictum citandi, ac contravenientes & rebelles, ut præfertur, mulctandi, corrigendi, & puniendi, aliaque faciendi, gerendi, & exercendi, in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus quacumque litis pendentia, ſuper facultate hujuſmodi excommuuicatioues concedendi in Romana Curia, præfato, aut aliis quibuſcumque Auditoribus, ſeu Judicibux inter præfatos Cardinalem & præpoſitum, aut aliox quoſcumque, necnon Conſtitutionibus per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſorex noſtros, & Nos ipſos forſan emanatis, roboratis, & innovatis, cum quibuſvis clauſulis etiam derogatoriarum derogatoriis, quibus ſpecialiter & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Volumus inſuper motu, & ſcientia ſimilibus, quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & in judicio & extra ſidem faciat, regula contraria non obſtante.

Placet, & ita Motu proprio mandamus A.

XXXIV.

De impetrationibus beneficiorum, tamquam certo modo vacantium.

Pontifex iſte per alia ejus Conſtitutione (quã hic non habes) decrevit Impetrationes beneficiorũ defuncti obtentas illo vivente & ceteras nulla eſſe.

Sanctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Domious Paulus divina providentia Papa Tertius, qui in craſtino aſſumptionis ſuæ ad ſummi Apoſtolatus apicem, cupiens eorum fraudibus obviare, qui viventium beneficia, illorum præſertim, quibus aut propter ſenium, aut propter infirmitatem imminebat vitæ periculum, impetrabaot, ut illis decedentibus, tamquam collitigantes in illorum juribus facilius ſubrogarentur, per quamdam ejus Conſtitut. inter alia voluit, ut deinceps nullus in jure, vel ad jus, in beneficio defuncti, quod illo vivente in caſibus præmiſſis, vel ſimilibus impetravit, aliquo modo ſubrogetur, ac ſubrogatio & gratia ſi neutri, ſi nulli, ſeu novæ proviſionis, aot perinde valere, taliter impetranti nullatenus ſuffragaretur, quod etiam ſtrictiſſime obſervari mandavit in impetrationibus beneficiorum, per privationem, & amotionem, ex quibuſvis crimioibus & exceſſibus forſan perpetratis, etiam ſi uſque ad definitivam, ſeu-

Digitized by Google

ſententiam, quæ tamen in rem non tranſiviſſet judicatam, proceſſum foret.

Et per alias Cōſtitutiones (quas hic nō habes) ſtatuit ut imperrantes beneficia ab aliis per annum poſſeſſum exprimerent, quæ hic habentur.

§.1. Ac per alias Conſtitutiones ſuas, ſeu Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, voluit, ſtatuit, & ordinavit, quod quicumque Beneficium Eccleſiaſticum, tunc per annum immediate præcedentem pacifice poſſeſſum, & quod certo modo vacare prætenderet, ex tunc deinceps impetraret, nomen, gradum, & nobilitatem poſſeſſoris ejuſdem, ex qua clare conſtare poſſet, quod nullum ipſi poſſeſſori in dicto beneficio jus competeret, cauſarum in hujuſmodi impetratione exprimere, & infra ſex menſes ipſum poſſeſſorem ad judicinm evocari facere, cauſamque ex nunc deſuper, infra annum, uſque ad ſententiam definitivam incluſive proſequi deberet, & teneretur, alioquin impetratio prædicta, & quæcumque inde ſecuta, nullius exiſterent firmitatis, & idem impetrans, de damnis & intereſſe poſſeſſorem prædictum propterea contingentibus ei ſatisfaceret. Et ſi poſſeſſorem ipſum injuſte, frivole, & indebite moleſtaſſe repertus exiſteret, quinquaginta florenos auri perſolvere Cameræ Apoſtolicæ eſſet adſtrictus, nec aliud quam præmiſſæ vacationis modus, etiam per literas ſi neutri, aut ſubrogationis, vel alias, ſibi quoad hnc ut beneficium hujuſmodi ea vice conſequi, vel obtinere valeret, quomodolibet ſuffragaretur, illudque nullatenus inantea litigioſum propterea cenſeretur,

Nihilominus multi impetrabant illa beneficia tamquam certo modo vacantia, &c. Unde mala hic expreſſa oriebātur.

§.2. Et cui fide dignorum relatione innotuit, quod hujuſmodi voluntate, ſtatuto, & ordinatione non obſtantibus, multi cæca cupiditate ducti, Beneficia Eccleſiaſtica, per alios, etiam quandocumqne multo antea tempore canonice eis collata, & poſſeſſa, quos valetudinarios, ſeu ſenio confectos conſpiciunt, aut alias certo modo, cito defuncturos, vel eorum beneficia dimiſſuros ſperant, improbe, ac per media illicita aſpirantes, hujuſmodi beneficia tamquam certo modo vacantia, & abſque alio titulo, ſeu minus canonico detenta, a Sede Apoſt. impetrabant, & illorum profeſſoribus, litem ſuper dictis beneficiis ſic poſſeſſis movebant, & cauſas hujuſmodi contra eos committi faciebant, & alias illos nunc titulos fingendo, nuuc crimina impingendo, in ipſis beneficiis inquietabant, & moleſtabant, nec cauſas ipſas (prout etiam juxta Conſtitutionem prædictam tenebantur) expediri facere curabant, ſed in longum protrahebant, expectantes obitum dictorum poſſeſſorum, ut in jure eiſdem poſſeſſoribus in dictis beneficiis, vel ad alia competente ſubrogaretur. Sicque per indirectum eiſdem impetrantibus votum captandæ mortis dictorum poſſeſſorum præbebatur, ipſique poſſeſſores indebite vexabantur, ac laboribus, & expenſis fatigabantur. Et ſæpenumero vexationem hujuſmodi illicitis mediis redimere cogebantur, & quandoque deſtituti, ſeu deſperati, in anxietatem ducebantur, eorumque beneficia reſignare, ſen permntare, ac etiam illorum collatores, quominus de beneficiis per obitum dictorum poſſeſſorum vacanti bus, & propter lites hujuſmodi, malitioſe, & fraudolenter motas, ſeu confictas, libere diſponere, & ſua ordinaria auctoritate in præmiſſis uti poſſent, impediebantur, in animarum ipſorum impetrantium periculum, & dictorum poſſeſſorum grave præjudicium, & ordinariæ poteſtatis hujuſmodi collatorum læſionem.

Pontifex ideo formā de cetero ſervandā in impetrationibus beneficiorum ponit.

§.3. Attendentes malitiis hominum non eſſe indulgendum, ſed potius obviandum, ac volens ipſorum beneficia obtinentium, quieti & ſecuritati providere, Conſtitutionem prædictam innovando, & ad impetrantes beneficia illorum, qui aliqno evidenti impedimento detinerentur, quamvis ſenio confecti, aut infirmitate detenti non forent, extendendo, etiam voluit, ſtatnit, & ordinavit, quod de cetero impetrantes beneficia Eccleſiaſtica cujuſcumque qualitatis, per privationem, & amotionem, vel alias propter commiſſa, exceſſus, & crimina, vacantia, vel vacatura in ſupplicatione deſuper porrecta, exceſſus, & crimina ipſa, ac eorum qualitates, necnon modos, & cauſas tales, ex quibus de jure privatio ipſa incurſa, aut facienda cenſeatur, & ſimiliter impetrantes, etiam per modum devolutionis, beneficia tamquam certo modo vacantia, & ab aliis etiam non ſenio confectis, nec infirmitate, ant impedimento detentis, tamquam nullo, ſeu minus Canonico titulo poſſeſſa, modum vacationis illorum in ſupplicatione deſnper porrecta, ſpecifice, & determinate, ac diſpoſitive exprimere teneantur, & antequam decretum citationis a judice cui cauſa commiſſa fuerit, per ſe, vel procuratorem eorum petant, coram eo juramentum, quod eredunt ea, quæ ſic expreſſerunt, vera eſſe, & poſſe ea probare, corporaliter præſtare, & deinde exceſſus, & crimina, aut modum vacationis hujuſmodi, proponere, & dedncere, & intra octo dies obſervationem termini ad articulandum, per cum, vel procuratorem ſuum ſuo ordine, & loco, ita quod ſi ipſe terminus ſic non ſervetur, dicti octo dies, poſt obſervationem termini ſecundo loco ſervati, quicumque is fuerit, cucurriſſe cenſeatur factam immediate ſequentes probare, necnon ex tunc iofra annum, ſimiliter a die impetrationis eorum computandnm, cauſam contra eoſdem poſſeſſores, uſque ad definitivæ ſententiæ prolationem incluſive proſequi debeant, & teneantur.

Et impetrationes aliter factas invalidas, & nullas declarat.

§.4. Quodque impetrationes de beneficiis tamquam per privationem, & amotionem, vel alias propter commiſſa, exceſſus, & crimina vacantibus, vel vacaturis, abſque cauſæ, ſeu cauſarum, privationis, & amotionis, aut exceſſuum, & criminum vacationem hujuſmodi cauſantium, necnon tamquam de certo modo vacantibus, etiam per modum devolutionis, abſque modi vacationis ſpecifica expreſſione, etiam prætextu quorumcumque clauſularum quomodolibet implicitarum, & quantumcumque prægnantium, etiam quod cauſæ, & exceſſus, ac crimina, necnon modi vacationum hujuſmodi in literis pro expreſſis habeantur,

vel

Digitized by Google

Vel etiam diſpoſitive exprimi poſſent, diſponentium in ſupplicationibus inſertarum, eiſdem impetrantibus nullatenus ſuffragentur, & quæcumque ſubrogationes per ipſos impetrantes de beneficiis, quæ etiam cum hujuſmodi expreſſione impetraverint tanquam litigioſis, in jure, vel ad jus eorum, quos hujuſmodi exceſſus, & crimina perpetraſſe, aut quorum beneficia per devolutionem, aut alias certo modo vacaſſe narraverint, a Sede Apoſtolica, vel Legatis ejus quomodolibet impetrandæ, ſeu etiam Motu proprio concedendæ, niſi quod impetrantes exceſſus, & crimina, aut modum vacationis hujuſmodi intra dictos dies obſervationem dicti termini ad articulandum per ipſos impetrantes, aut eorum procuratores, ut præfertur, non autem per eos, aut ipſorum procuratores factam, quod excludendos, poſt dictos dies ipſos impetrantes a probatione exceſſuum, ſeu criminum, aut modi vacationis prædictorum nihil operari volumus, contra poſſeſſores beneficiorum, quæ impetraverint, probaverint, etiam ſi alia exceſſus, & crimina, privatione, aut privationis declaratione digna, etiam ante lapſum dictorum octo dierum probaverint, nullius ſint roboris, vel momenti. Quodque ſubrogationes hujuſmodi, ſi ii contra quos hujuſmodi impetrationes fient, in itinere propter id ſuſcepto, quod poſt excommunicationem citationis, etiam per edictum factæ, etiam ſi de dictorum citatorum notitia aliter non apparuerit, propterea attentum præſumatur, defuncti fuerunt, etiam ſi ſenes, aut valetudinarii, ſeu impediti, ut præfertur, non extiterint, aut etiam ii, contra quos hujuſmodi impetrationes fient, morte violenta deceſſerint, licet nullum penitus argumentum, aut nulla conjectura habita fuerit, quod collitigans id fecerit, aut de tali morte culpabilis, ſeu conſcius fuerit, locum non habeant. Et ſi poſt lapſum dicti anni, vel etiam eo durante, & iſtis octo diebus poſt dicti termini ad articulandum, abſque probatione prædictorum exceſſuum, ſeu criminum, aut modi vacationis per ipſos impetrantes, vel eorum procuratores obſervationem elapſis, contingat poſſeſſores dictorum beneficiorum, ſeu aliquos ex eis decedere, aut eorum beneficia ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, aut alias quomodolibet in Romana Curia, vel extra eam vacare, non cenſeantur propterea beneficia ipſa litigioſa, de hujuſmodi beneficiis ſic vacantibus provideri, & alias libere diſponi poſſit, in omnibus, & per omnia, ac ſi contra dictos poſſeſſores aliqua lis modo præmiſſo mota non fuiſſet.

Impetrantibus pœnas hic deſcriptas imponit.

§.5. Et nihilominus impetrantes prædicti ad ambita beneficia hujuſmodi obtinenda cenſeantur perpetuo inhabiles, necnon vexatæ parti omnia damna, intereſſe, & expenſas perſolvere teneantur, ac omnibus, & ſingulis beneficiis Eccleſiaſticis, per eoſdem impetrantes obtentis, ſeu triennio ſuſpenſos noverint. Quibus, ſi ſe in eis propria temeritate injecerint, ipſo jure privati ſint, ac ſi lumaioſe de perjurio, juxta canonicas ſanctiones, puniatur. Decernens novas proviſiones ſuper impetrationibus prædictis pro tempore, etiam antequam dicti octo dies elapſi fuerint, iis in quorum favorem emanaverint, in fraudem hujuſmodi Conſtitutionis non ſuffragari. Et ſi iis, qui impetrationes modo prædicto fecerint, beneficia ſic impetrata reſignaverint, quandocumque id fecerint, illis, quibus de beneficiis hujuſmodi per reſignationem de eis factam, & admiſſam proviſum fuerit, præſenti Conſtitutioni ſubjacere, & in eodem ſtatu in quo dictus reſignans tempore hujuſmodi reſignationis erat, quoad hoc cenſeri, & eſſe.

Decretum irritans.

§.6. Sicque in præmiſſis omnibus judicandum fore ſublata &c. irritum quoque &c.

Papæ ſubſc.

Placet, publicetur, & deſcribatur. A.

D.P.A. VIII. 11. Decem.

Lecta, & publicata fuit in Cancellaria Apoſtolica die ſabbati 27. Aug., & ſucceſſive undecima Decembris anno milleſimo quingenteſimo quadrageſimo primo.

XXXV.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Innovatio literarum Bonifatii PP. VIII. ſuper ſolutione Decimarum, cum declaratione, quod de diſtributionibus quotidianis Decima etiam ſolvi debeat.

PAULUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Cauſæ hujus Conſtitutionis.

§.1. CUM ſicut accepimus diverſa Capitula Cathedralium, & Metropolitanarum, ac Collegiatarum Eccleſiarum ſub prætextu, quod earum maſſæ, ſeu menſæ Capitulares diſtributionibus quotidianis conſtent, de fructibus, & redditibus certis earumdem decimas pro tempore impoſitas ſolvere differant in magnum Cameræ Apoſtolicæ præjudicium.

Declaratio, de qua in rubr.

§.2. Nos attendentes, quod fe. re. Bonifacius Papa VIII. de diſtributionibus quotidianis decimam ſolvi debere declaravit, ejuſdem Bonifacii Prædeceſſoris noſtri veſtigiis inhærentes motu proprio, & ex certa ſcientia volumus, decernimus, & declaramus, quod quæcumque Capitula Cathedralium, & Metropolitanarum, ac Collegiatarum Eccleſiarum per totam Italiam etiam in Regno Siciliæ conſiſtentia de diſtributionibus quotidianis in fructibus certis conſiſtentibus, & alias juxta formam extravagantis Bonifacii Prædeceſſoris hujuſmodi ſolvere, & ad id per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia opportuna juris remedia pro decimis penultimis, ac ultimis per nos impoſitis, quam in futurum imponendis cogi, & compelli debeant.

Derogatio contrariorum.

§.3. Non obſtantibus Apoſtolicis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac Juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros ac Nos & Sedem Apoſtolicam quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus

illorum tenores, cauſas, & effectus præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Fides transſumptorum. §.4. Et inſuper volumus, & dicta Apoſtolica auctoritate decernimus, quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii, publici ſubſcriptis &c.

Dat. die 26. Novem. 1541 An. VIII. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 26. Novemb. 1541. Pontificatus noſtri Anno VIII.

XXXVI.

Inquiſitorum hæreticæ pravitatis facultas procedendi contra omnes etiam regulares, prædicantes, aut proponentes ſcandaloſas propoſitiones, & a Fide Catholica diſcrepantes.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. IN Apoſtolici culminis ſpecula divinæ gratiæ munere collocati, nihil magis ctle noſtri officii duximus, quam ſedulo, ac diligenter omnia circumſpicere, quæ catholici Nobis commiſſi gregis cuſtodiæ, ac conſervationi conferant, illamque in primis curam ſuſcipere, ut quæ materiam ſcandali præbere poſſent, penitus ſuccidantur, ac radicitus extirpentur, nec ea uſque pullulare ſinantur.

Cauſæ hujus Conſtitutionis. §.1. Cum itaque ſicut accepimus in noſtræ Bononiæ, ac Mediolani, & quampluribus aliis Italiæ Civitatibus & locis, nonnulli ſæculares, ac etiam religioſi prætextu quorumdam indultorum, ac conceſſionum ſeu privilegiorum, & exemptionum a Sede Apoſtolica per ipſos obtentorum, & ab Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis, in eiſdem Civitatibus, & locis per Sedem Apoſtolicam, aut illius auctoritate deputatis illorum juriſdictione exemptos prætendentes, varias propoſitiones ſcandaloſas, & erroneas, ac piarum mentium offenſivas, & quandoque etiam hæreſim ſapientes, ac Catholicæ Fidei minus conſonas, Chriſtianæque pietati, & bonis moribus minime conformes, publice proponere, ac diſputare, & pro viribus ſuſtinere, necnon populis prædicare, non ſine magno Chriſtifidelium animarum periculo, ipſiuſque Fidei detrimento, & totius religionis opprobrio temere audeant, & præſumant.

Conceſſio facultatis procedendi contra quoſcumque regulares & Prælatos privilegiatos, non tamen Epiſcopos. §.2. Nos qui deſideranter in votis gerimus, ut Fides præfata noſtris proſperetur temporibus, & pravitas hæretica de finibus fidelium extirpetur, attendentes non ideo ab Apoſtolica Sede, privilegia, & exemptiones concedi ſolitas eſſe, ut per ea ſcandala, & Fidei diminutio generentur, ſed potius ad ea tollendum, & ipſam Fidem augendum, volentesque ne de cetero, per propoſitiones, & prædicationem, quod abſit, animæ fidelium prolabantur, obviare, & ne exemptionum prædictarum prætextu valeant talium præſumptores in eorum tam deteſtabili temeritate perdurare, eorumque iniquitas remaneat impunita, morbo hujuſmodi neceſſariam adhibere medelam, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod Inquiſitores præfati in tota Italia, & inſula Chii, deputati, & in poſterum deputandi, contra omnes, & ſingulos, tam ſæculares quam religioſos quorumvis Ordinum etiam Mendicantium profeſſores, cujuſcumque ſexus, gradus, ſtatus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ, non tamen Epiſcopalis exiſtant, qui propoſitiones ſuſpectas, ſcandaloſas, periculoſas, errores continentes, hæreſim ſapientes, ac alias Catholicæ Fidei minus conſonas, Chriſtianæque pietati, & bonis moribus minime conformes hujuſmodi, vel earum quamlibet in poſterum aſſerere, ſeu publice proponere, & populis prædicare audeant, vel præſumant, juxta auctoritatem, & poteſtatem eis Inquiſitoribus, a jure, aut alias quomodolibet, traditam, & conceſſam, procedere, & inquirere, ſuamque juriſdictionem exercere debeant. Necnon eis contra illos, juxta prædictam poteſtatem, ut præfertur, procedendi, & inquirendi, & juriſdictionis hujuſmodi exercendæ facultatem, quatenus opus ſit eadem auctoritate, de novo concedimus.

Clauſulæ præſervativæ. §.3. Decernentes præſentibus noſtris literis, niſi per ſignaturam manu noſtra ſignatam minime derogari poſſe, irritumque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquo quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Juſſio obediendi Inquiſitoribus. §.4. Diſtrictiuſque inhibentes locorum Ordinariis ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, & ſuſpenſionis a regimine, & adminiſtratione ſuarum Eccleſiarum, necnon civitatum, & locorum quorumlibet Dominis, Gubernatoribus, & Rectoribus, & aliis quibuſcumque, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac bonorum ſuorum privationis pœnis eo ipſo ſi contra fecerint, incurrendis, ne Inquiſitores præfatos quo minus contra propoſitiones præfatas, vel earum quallibet ſub indultorum, conceſſionum, privilegiorum, & exemptionum eorumdem, & quovis alio prætextu aſſerentes, proponentes, & prædicantes hujuſmodi procedere, inquirere, eorumque juriſdictionem exercere libere poſſint, & valeant, quovis modo, per ſe, vel alium, ſeu alios, directe, vel indirecte impedire præſumant.

Clauſula derogatoria. §.5. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtolicis, in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ordinum eorumdem juramento, Confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, & exemptionibus prædictis quibuſvis, ſub quibuſcumque

que tenoribus, & formis, & per Nos, & Sedem Apoſtolicam, conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus etſi pro ſufficienti illorum derogatione, de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio habenda foret, tenores hujuſmodi pro ſufficienter expreſſis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptorum fides.

§.6. Et quia difficile foret &c.

D. P. A. VIII. 14. Januarii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 14. Januarii, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, Pont. noſtri Anno VIII.

XXXVII.

Comprobatio gratiarum, juriſdictionum, & indultorum Collegii Fabricæ B. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe, cum aliorum privilegiorum conceſſione.

Hanc Bullam iſte Pontifex iterato confirmavit die 10. Januarii 1547. Et Paulus IV. die 24. Junii 1555. ideo non eſt curandum de intermediis, & reſpective præcedentibus ſuſpenſionibus, & revocationibus. Videre tamen eſt Conſtit. III. Clementis VII. quæ incipit Admonet *ſupra pag. 31.*

PAULUS PAPA III.

Ad futurum rei memoriam.

Baſilica Sancti Petri de Urbe, diverſis Pontificum indultis decorata fuit.

DUM ad univerſas Urbis Baſilicas, & Orbis Eccleſias, pro injuncto Nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officio, crebris vigiliis, & aſſiduis ſtudiis attendimus, ad ſacram præcipue B. Petri Apoſtoli de Urbe Baſilicam, eo libentius noſtræ mentis oculos convertimus, quod Baſilica ipſa in naſcentis Eccleſiæ ſancta inſtitutione, ac primorum Chriſtianæ Religionis Clericorum norma, traditionibuſque, & ſacris inſtitutis, ac divinis regulis, eloquiiſque præmunita extitit, & ab ejus primæva erectione variis virtutum meritis ſemper reſplenduit. Quamobrem nonulli Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, innumeris Baſilicam ipſam privilegiis, & dignitatum titulis decorarunt. Unde Nos, eorum dicti exemplo, decet, ut Baſilicam ipſam noſtris etiam gratiarum muneribus muniamus, & his, quæ pro ipſius Baſilicæ augmento, ac perſonarum inibi vota ſua exolventium, commoditate proceſſerunt, ne in contentionis ſcrupulum labantur, ſed firma, & illibata perſiſtant, noſtri muniminis adjicimus firmitatem, ac ut dubia, quæ in privilegiis, & gratiis ipſis ſuboriri poſſent, noſtræ declarationis adminiculo ſeponantur, libenter conſulimus, ac deſuper providemus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Julius II. pro ſubventione Fabricæ, his qui perſona vel pecunia ei ſubvenirent infra annum a die ſuæ conceſſionis, facultatem conceſſit.

§.1. Sane Nobis nuper pro parte Venerabilium fratrum noſtrorum Franciſci Alerien., Pauli Nucerin., Petri Aquen., & Philippi Burgi S. Sepulchri Epiſcoporum, ac dilectorum filiorum Magiſtri Joannis Baptiſtæ Cicadæ Notarii noſtri, & cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris, necnon Raphaelis de Caſalibus civis Romani, modernorum Fabricæ dictæ Baſilicæ deputatorum exhibita petitio continebat, quod nuper poſtquam fel. rec. Julius PP. II. Prædeceſſor noſter, qui antea, cum ad Baſilicæ prædictæ reſtaurationem operarias manus appoſuiſſet, cognoſcens Fabricam hujuſmodi abſque piis, & largis fidelium erogationibus ad finem optatum perduci non poſſe; univerſis Chriſtifidelibus utriuſque ſexus, qui infra annum ex certo tempore tunc expreſſo computandum, in capſa ad id in dicta Baſilica collocanda per ſeipſos mitterent, vel alios mitti, & poni facerent, tantum quantum eorum pia devotio eis dictaret, in pecunia numerata, aut rebus aliis ad opus ipſum convertendis, vel circa dictum opus ſe perſonaliter exercerent, ſeu tunc generali Theſaurario ſuo, ſe ad pie erogandum aliquid ad opus hujuſmodi, juxta eorum devotionem efficaciter obligarent.

Confeſſorem eligendi, qui certis caſibus eos abſolveret.

§.2. Ut idoneum poſſent eligere confeſſorem, qui eos a certis tunc expreſſis caſibus abſolvere, & ſuper certis etiam tunc expreſſis in foro conſcientiæ dumtaxat diſpenſare poſſet, facultatem per quaſdam conceſſerat.

Poſteaque ut hujus conceſſionis ultramontani etiã eſſent participes, d. annũ ad ejus beneplacitum prorogavit, & Commiſſariũ citra montes ad colligendum eleemoſynas deputavit.

§.3. Et deinde provide attendens, difficile fore prædictas infra annum a die illarum publicationis ad notitiam Chriſtifidelium ultra montes conſiſtentium pervenire poſſe, ipſas per alias ad ſui beneplacitum prorogaverat. Cupiens nonnullarum provinciarum totam Italiam, Siciliam ultra Pharum, Corſicam, Cretam, Cyprum, Rhodum uſque Jeroſolimam, Dalmatiam, Croatiam, Boſnam, Ungariam, Auſtriam, Bohemiam, & Poloniam, ac Inſulas maris mediterranei continentium perſonas, aut in eis degentes, quæ ob locorum diſtantiam perſonaliter ad dictam Baſilicam ſe conferendi, aut per alium pias eleemoſynas pro hujuſmodi Fabrica in dictam capſam tranſmittendi omnimodam commoditatem non habebant, ipſarum indulgentiarum participes fieri. Univerſis eiſdem Chriſtifidelibus utriuſque ſexus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſterent, etiam Eccleſiaſticis, religioſis, ac aliis ſecularibus per univerſas provincias, & inſulas prædictas conſtitutis, vere pœnitentibus, & confeſſis, qui infra annum, & deinde ad beneplacitum ſuum a publicatione priorum litterarum ſuarum prædictarum in dictis provinciis & inſulis facienda computandum, Eccleſias in dictis provinciis & inſulis, quas quidam tunc ab eodem Prædeceſſore deputatus Commiſſarius nominaſſet, juxta illius, ſeu deputandi ab eo providam ordinationem ſuper eo faciendam, devote viſitaſſent, & in capſis ad id in ſubſidium dictæ Fabricæ deputandis, pias eleemoſynas effectualiter ponerent, peccatorum remiſſiones, & alia ſpiritualia dona conceſſerat, & indulſerat per quaſdam alias.

Digitized by Google

Quo Commiſſario vita functo, alium deputavit, & eleemoſynas elargientibus plenariam peccatorum remiſſionem conceſſit.

Tu ſcias omnes Indulgentias pro quibus porrigendæ ſunt manus adjutrices, revocatas eſſe a Pio V. in ejus Conſtit. Et ſi dominici.

§.4. Et poſtea eodem Commiſſario vita functo, idem Prædeceſſor alium deputando, univerſis Chriſtifidelibus utriuſque ſexus, tam Sæcularibus quam Regularibus Ordinum quorumcumque provinciarum & inſularum prædictarum, qui juxta ejuſdem Commiſſarii, aut deputati, ſeu ſubdelegati, aut deputandorum, ſeu ſubdelegandorum ab eo, providam ordinationem ſuper eo faciendam, in capſis ad id deputandis, juxta Nuucii, & Commiſſarii, ac deputandorum, & ſubdelegandorum prædictorum ordinationem, & arbitrium, pias eleemoſynas effectualiter poſuiſſent, pleniſſimam omnium peccatorum ſuorum remiſſiones conſequerentur.

Confeſſoremque eligendi licentiam dedit, qui abſolveret &c.

Tu adverte, quod confeſſionalia & ſimilia indulta, ſunt revocata ad formam Concil. Trid. a Pio IV. in ejus Conſt. a principio, ut Confeſſorum eligendorum forma, & ſic a tali declaravit Clemens VIII in ejus Bulla Quæcumque.

§.5. Et quia eum præfatis Commiſſario, ſeu delegandis & ſubdelegandis prædictis convenirent, ut idoneum poſſent eligere confeſſorem Presbyterum Sæcularem, vel cujuſvis Ordinis etiam mendicantium regularem, qui eorum confeſſione diligenter audita, pro commiſſis per eum delictis, & exceſſibus, ac peccatis quibuslibet quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam in Sedi prædictæ reſervatis caſibus ac cenſuris Eccleſiaſticis, etiam ab homine, vel ad alicujus inſtantiam latis, de conſenſu partium, etiam ratione interdicti incurſis, & quarum abſolutio dictæ Sedi reſervata foret (præterquam machinationis in perſonam Summi Pontificis, occiſionis Epiſcoporum, aut aliorum Superiorum Prælatorum, & injectionis manuum violentarum in illos, aut alios Prælatos falſificationis bullarum, & literarum Apoſtolicarum, delationis armorum & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ac ſententiarum, & cenſurarum, occaſione Aluminum Tulphæ ſuæ, ac de partibus fidelium ad infideles, contra prohibitionem ſuam delatorum,) ſemel in vita, & in non reſervatis caſibus, toties quoties id petiiſſent, & in mortis articulo, plenariam omnium peccatorum indulgentiam & remiſſionem impendere, ac pœnitentiam ſalutarem injungere, & Euchariſtiæ Sacramentum, præterquam in die Paſchatis, & in mortis articulo, aliis anni temporibus miniſtrare. Necnon per eos emiſſa vota quæcumque (ultramarino, ingreſſus religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare. Ac cum ſimoniæ in ordinibus, vel beneficiis commiſſæ labe pollutis ad ipſum opus contribuentibus ſuper irregularitate, ſi quam cenſuris hujuſmodi ligati, miſſas & alia divina officia, non tamen, in contemptum clavium celebrando, aut alias divinis ſe immiſcendo, ſeu alias quomodolibet, etiam Beneficia Eccleſiaſtica præmiſſorum occaſione, vel alias indebite occupando, præterquam ratione homicidii voluntarii, & bigamiæ contraxiſſent, diſpenſare, eoſque abſolvere. Omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſive notam ex his provenientem abolere, & ut in ſuſceptis ordinibus miniſtrare, ac ſi acquiſita Beneficia Eccleſiaſtica, quæ ex tunc eis de novo collata cenſerentur, & perceptos ex eis fructus, etiam ratione omiſſionis horarum canonicarum, & divinorum officiorum, facta aliqua compoſitione eum eis concedere.

Commiſſario dedit etiam poteſtatem componendi ſuper male ablatis, incertis, vel uſuris quæſitis, & debitis Eccleſiæ, cui Romana ſuccederet Eccleſia, debitiſque perſonæ incertæ, vel ignoratæ, ac ſuper legatis locis piis, vel pauperibus incertis.

Nota quod ſi non ſit compoſitio, integra debentur Fabricæ, ut mox infra diſponitur.

§.6. Necnon ſuper male ablatis, incertis, vel per uſurariam pravitatem quæſiti, etiam certis, quæ fœnerator ab alio fœneratore extorſiſſet, & quæ ipſe requiſitus uſuras reſtituere paratus non eſſet, vel alicui privatæ Eccleſiæ deberentur, in quibus tamen Rom. Eccleſia de jure communi ſuccedere poſſet, ac etiam bonis, quæ ad alicujus manus perveniſſent, & illa habentes, quibus reſtitui deberent, ignoraſſent, vel dubitaſſent, quamquam male ablata per eos non exiſterent, ſeu illa ad eos pervenirent. Et ſimiliter de his, quæ pauperibus, & aliis piis lociis, in genere, & abſque ulla ſpeciali determinatione, & propriis nominibus perſonarum non expreſſis relicta forent, pro præterito & futuro ex tunc temporibus componere. Ita ut ſoluta aliqua quantitate pro dicta Fabrica, eidem Nuncio, vel Commiſſario, vel deputando, vel ſubdelegando, ab eo dumtaxat in ipſis capſis ponenda, a reliquorum ſic relictorum & male ablatorum, ac per uſurariam pravitatem extortorum, ſeu quæ ad eos alias perveniſſent, & cui ea reſtituere debuiſſent, dubitabant, vel ignorabant, ut præfertur, reſtitutione abſoluti exiſterent, ultra reſtituere minime tenerentur, eis concedere, ac illa, quæ ante publicationem dictarum indulgentiarum ſuarum inexacta, etiam ſi illa Ordinariis, pro ipſis tamen incertis, quoquo modo relicta, donata, & quæ eis quovis modo obveniebant.

Exigendique indebita Ordinariis &c.

§.7. Necnon quæ ab ipſis Ordinariis, vel eorum nomine poſt ipſam publicationem exacta, & eis quoquo modo ſoluta. Ac etiam quæ ante publicationem ipſam, pro ipſis tamen certis, aut incertis perſonis, & locis non debebantur, ſed poſt publicationem prædictam deberi cœperunt, etiam ſi ea Ordinariis, ut præmittitur, relicta, donata, aut obventa, tamquam eis indebita per ipſum Commiſſarium, & delegandos, ac ſubdelegandos ab ipſo, nomine dictæ Fabricæ, libere exigi, ac peti, & aſſequi poſſe, & debere, etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, ac pœnis pecuniariis, aliiſque juris remediis opportunis, invocato etiam ad hoc, ſi opus eſſet, auxilio brachii ſæcularis.

Diſpenſandi quoſque in multis caſibus

§.8. Ac quoſcumque, qui ante ætatem legitimam ad ſacros Presbyteratus ordines abſque aliqua diſpenſatione ſe promoveri feciſſent, & in ſuſceptis ordinibus etiam miniſtraſſent, ac qui ex quavis licita aut illicita cognatione proveniente affinitate & conſanguinitate, aut cognatione carnali, vel ſpirituali, inter levatum, & levantem, excepto ſimplici aut multiplici gradu. Ac quoſcumque qui publicæ honeſtatis juſtitiæ impedimento, ſeu alias quomodolibet impediti matrimonium ſcienter vel ignoranter, in quarto vel in tertio, ac per copulam fornicariam, non tamen publicam, etiam in primo affinitatis gradu contraxiſſent, & carnali copula conſummaſſent, ſi impedimentum hujuſmodi in judicium deductum

non

Google

non fuiſſet, vel ſcandalum generare non poſſet, ab exceſſu hujuſmodi, ac excommunicationis ſententia, quam propterea incurriſſent, injuncta inde eis pro modo culpæ pœnitentia ſalutari, quæ ad Fabricam hujuſmodi dirigeretur, & quod de cetero talia non committerent, nec committentibus, auxilium, conſilium, vel favorem præſtarent, & aliis, quæ de jure forent injungenda, abſolvere, & ut de novo invicem matrimonium contrahere, & in illo ſic contracto ſimiliter remanere libere & licite valerent. Prolem tunc ſuſceptam ex hujuſmodi matrimonio, ſi qua eſſet, & ex tunc de cetero ſuſcipiendam legitimam decernendo, in foro conſcientiæ dumtaxat, tam quoad alios, quam quoad illos, qui in tertio vel quarto conſanguinitatis gradu exiſtentes, matrimonium contraxiſſent, ut præfertur, quos in utroque foro abſolvi, & matrimonium de novo, etiam publice contrahere poſſe voluerat. Et cum eiſdem promotis ſuper irregularitate, quam etiam in dictis ordinibus miniſtrando contraxiſſent, quodque in dictis ordinibus miniſtrare poſſent, diſpenſare.

Ampliavit etiam Fabricæ bona Eccleſiaſtica indebite occupata. Relictaque pro male ablatis incertis ſive locis piis, & perſonis. Reſtituendaque ei cui receptio non competit, ac Relicta, vel debita Redemptioni Captivorum.

§. 9. Ac cum quibuſcumque, qui bona Eccleſiarum, monaſteriorum, & Eccleſiaſticorum Beneficiorum quorumlibet haberent, & judicialiter deficientibus probationibus, ad illorum reſtitutionem compelli non poſſent, etiam ſi per eos probari poſſet. & bona omnia, ac quæcumque legata & alias quomodolibet etiam hæreditatis titulo pro male ablatis reſtitutione, relicta hactenus, & quæ relinqui & legari contingeret in futurum, durante deputatione Nuncii, & Commiſſarii hujuſmodi, in quibuſcumque teſtamentis, donationibus cauſa mortis, codicillis, aut aliis ultimis voluntatibus, per quoſcumque & ubicumque factis, & quæ durante hujuſmodi deputatione factæ forent quibuſcumque incertis Eccleſiis, & piis locis, aut perſonis ſimiliter incertis vel abſentibus, taliter quod propter ipſorum abſentiam merito ab eis notitia haberi non poſſet. Ac etiam, quæ reſtitutioni ſubjacerent, ſed in eis, vel ad ea perſonis, quibus illæ fieri deberent, receptio non competeret, necnon quæcumque in teſtamentis, donationibus cauſa mortis, codicillis, aut aliis ultimis voluntatibus, pro Redemptione captivorum, etiam ſi B. Mariæ de Mercede, & Sanctæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Ordinibus, & S. Eulaliæ Barchinonen. relicta forent, ac hæreditates, & bona decedentium ab inteſtato, Clericorum, & Laicorum, etiam ex indulto Apoſtolico, aut alias ad Redemptionem prædictam Captivorum dedicata, pertinere debuiſſent, facultate Nunciis & Commiſſariis conceſſa hujuſmodi durante.

Reſque exponendas in conviviis, & ſpectaculis publicis, temporo feſtivitatum.

§. 10. Necnon omnes, & ſingulas pecunias, & res alias, quæ in prandiis, & conviviis, ac publicis ſpectaculis in aliquibus celebritatibus, ex voto, & ſtatuto, ac conſuetudine, in quibuſvis locis exponi conſueverant, & facultate Nuncii, & Commiſſarii hujuſmodi durante, exponi debuiſſent, ad Fabricam hujuſmodi applicaverat, & ſub reſtitutione bonorum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Beneficiorum hujuſmodi, competenti recepta portione, vel quantitate pro eis, in Fabricam hujuſmodi convertenda, ipſos ſic ea tenentes ab ulteriori eorum reſtitutione libere abſolvere, & quod illa retinere libere poſſent in poſterum eis etiam concedere.

Commiſſario prædicto idē Julius II. dedit facultatē interpretandi dubia exorienda in ſibi commiſſis.

§. 11. Ipſeque Nuncius, & Commiſſarius, & quibus vices ſuas in genere, vel in ſpecie duxiſſet committendas, poſſent dubietates quaſcumque, tam ſuper qualitate perſonarum, quibus facultas eligendi Confeſſorem concedi poſſet, etiam ſi comprehenderentur communia Civitatum, Univerſitates, oppidorum, caſtrorum, villarum, & aliorum locorum, & Collegia, quę & illorum ſingulares perſonæ abſolutione a præmiſſis, vel aliquo modo præmiſſorum, ac diſpenſatione ſuper eis, vel aliquo eorum indiguiſſent, quam cetera alia dubia decidere, & ſummam pecuniariam pro conſequenda indulgentia hujuſmodi, & aliis præmiſſis limitare, & taxare, ac facultatem eligendi Confeſſorem hujuſmodi concedere.

Suſpendendique indulgentias alias conceſſas, ut hic.

§. 12. Ac quaſcumque indulgentias, tam a dicto Prædeceſſore, quam a Prædeceſſoribus ſuis, & Sede prædicta, vel ejus auctoritate quibuſcumque Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, etiam noſtro tunc ſuo, S. Spiritus in Saxia de Urbe, Ord. S. Auguſtini, & aliis piis locis, Univerſitatibus, Confraternitatibus, cujuſcumque qualitatis, & ad quemcumque uſum etiam laicorum, & clericorum inſtitutis, & ſingularibus perſonis etiam plenarias, in vita, ac quaſcumque facultates quibuſvis perſonis cujuſcumque dignitatis etiam Cardinalatus honore, aut legatione fungentibus, ſuper præmiſſis, vel aliquo præmiſſorum catenus conceſſas (præterquam ratione ſuſtentationum pauperum, & miſerabilium perſonarum in Pariſien., & & S. Jacobi de Galitia, ac Portugalliæ Regnis Hoſpitalis degentium) quas quoad illorum uſum, in provinciis, in quibus dicta Hoſpitalia reſpective ſita, ſecundum Cancellariæ noſtræ morem terminandis, & non in aliquibus aliis locis durare voluerat, ac expeditionem contra infideles, & hæreticos conceſſis, etiam quaſcumque clauſulas præſervativas adverſus revocationes, & ſuſpenſiones earumdem in ſe continentes, quando, & quoties, & ad quod tempus, Nuncio, & Commiſſario præfato, vel deputandis, & ſubdelegandis ab eo, videretur opportunum ſuſpendere, quas omnes, & ſingulas idem Prædeceſſor ad ſui beneplacitum ſuſpenderat, prohibens quæſtas quaſcumque illarum occaſione fieri ſolitas.

Et idem Julius II. eaſdem indulgentias, animabus exiſtentibus in Purgatorio ſuffragari decrevit.

§. 13. Et ut animarum ſalus eo potius procuraretur quo magis aliorum egerent ſuffragiis, animabus in purgatorio exiſtentibus, quæ per caritatem ab hac luce Chriſto unitæ deceſſerant, & quæ dum viverent, ſibi ut hujuſmodi indulgentia ſuffragaretur meruerant, ſuccurrere cupiens, voluerat, & conceſſerat, ut ſi qui parentes, amici, aut ceteri Chriſtifideles pietate commoti,

pro ipſis animabus in purgatorio pro espiatione pœnarum ejuſdem ſecundum divinam juſtitiam debitarum retentis, durante commiſſione Nuncii, & Commiſſarii ad opus Fabricæ hujuſmodi, aliquam eleemoſynam justa ejuſdem Nuncii, vel deputandi ab eo, ordinationem erogaſſent, ipſa pleniſſima indulgentia per modum ſuffragii animabus ipſis in purgatorio exiſtentibus, pro quibus dictam eleemoſynam pie erogaviſſent, ut præfertur, pro pœnarum relaxatione ſuffragaretur. Ac omoes, & ſingulos Chriſtifideles hujuſmodi, de ſimili poteſtatis plenitudine, & liberalitate, qui manus adiutrices ad opus Fabricæ hujuſmodi porresiſſent ae omnes, & ſingulos eorumdem parentes defunctos, beneſactores qui cum caritate deceſſiſſent, in omnibus precibus, ſuffragiis, eleemoſynis, jejuniis, orationibus, miſſis, horis canonicis, diſciplinis, peregrinationibus, & ceteris omnibus ſpiritualibus bonis, quæ ſiebant, & fieri poterant in tota univerſali ſacroſancta Eccleſia militanti, & omnibus membris ejuſdem, partieipes in perpetuum fierent.

Leo X. prædicta omnia confirmavit, & Notarios ad oſtendendum legata præfata cogi poſſe decrevit.

§.14. Et deinde piæ mem. Leo Papa X. etiam Prædeceſſor noſter præmiſſa omnia, indulgentias, & privilegia recenſens, illaque Motu proprio, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine approbans, & confirmans, & de novo, quatenus opus eſſet, concedens, certis Commiſſariis ſuis in quibuſdam provinciis, & locis tunc espreſſis ad triennium ex tunc computandum deputatis, poteſtatem conceſſerat. omnes, & ſingulos cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis forent, relicta, & applicata prædicta penes ſe quomodolibet detinentes, ad illorum reſtitutionem, & ſolutionem, & notarios, ae tabelliones quoſcumque de relictis prædictis rogaios, propoſita illis competenti mercede, ad oſtendendum eis ad præmiſſorum effectum toties. quoties requiſiti forent, eorum libros, & protocolla, & dandum particulas relicta, & applicata coocernentes, in publicam, & authenticam formam appellatione poſtpoſita, cogendi, & compellendi.

Et Commiſſario prædicto dedit facultatem componendi ad utilitatem Fabricæ ſuper legatis certis infra annum non executis ad favorem certorum locorum, vel perſonarum. *Tu ſcias quintam partem de his Fabricæ deberi, ut mox infra declaratur.*

§.15. Et quoniam ſicut dictus Leo Prædeceſſor fide digoorum teſtimoniis acceperat, in locis prædictis quamplures esiſtebant, qui etiam relicta certis locis, & perſonis, ſub aperta, & ſpeciali expreſſione, & etiam ex voto poſt annum illa ſolvere, & esequi etiam requiſiti contemnebant, contra deſunctorum voluntatem, in animarum ſuarum, & locorum, & perſonarum, quibus relicta erant, præjudicium, & jacturam, volens animabus, ac locis, & perſouis prædictis opportune conſulere, eiſdem Commiſſariis in ſolidum etiam dederat in mandatis, ut requiſiti ab executoribus teſtamentorum, ſeu locis, & perſonis prædictis, vel eorum nomine, facta aliqua compoſitioue cum eis, ſuper eerta parte, io quam coovenirent, Fabricæ prædictæ applicanda, in quam quantum ad id, ipſorum teſtantium, & relinquentium in favorem dictæ Fabrieæ, motu, ac de plenitudine prædictis, & ex certa ſcientia voluntatem commutaverat, omnes, & ſingulos dictorum ſic relictorum deteutores ad effectualem ſolutionem, cogerent, & compellerent, ac ſolventes de receptis quietandi, & abſolvendi, necnon ad id iot quot dusiſſent opportunum, cum ſimili aut limitata poteſtate ſubſtituendi, facultatem, & poteſtatem, ipſiſque ſolventibus, ac quietantiam a dictis Commiſſariis obtinentibus plenariam indulgentiam, & remiſſionem omnium peccatorum ſuorum, & ſi ſæeulares forent, quod poſſent ad uſum cenſurarum prædictarum eligere ſacerdotem idoneum, quem voluiſſent, conceſſerat, ac quod præſati deputati eiſdem Commiſſariis computum, & rationem de receptis reddere tenerentur.

Bonaque ſtabilia vendendi & immobilia ad Urbem abſque ſolutione gabellæ transferendi.

§.16. Ac Commiſſarii, & deputati prædicti poſſent, & valerent, relicta, & applicata prædicta, quæ immobilia forent, per publica bannimenta plus offerenti vendere, & perpetuo alienare, & mobilia quæ tranſferri eommode poſſent ad Fabricam ipſam abſque ſolutione pedagii ſeu Gabellæ tranſferre voluerat.

Eximitque Fabricæ Commiſſarios a ſuperioritate Ordinariorū, & aliorum.

§.17. Et deputandos prædictos, a poteſtate, & juriſdictione quorumcumque Legatorum Ordinariorum omniom, tam Eccleſiaſticorum, quam ſæcularium, & nulli alteri niſi ipſi Leoni Prædeceſſori, & certo tunc expreſſo Judici voluit ſubjacere, certis etiam adjectis in contrafacien. pœnis, esemerat.

Et ſuper votis & peregrinationibus a teſtatoribus relictis, & non executis, eoſdem Fabricæ Commiſſarios componere poſſe voluit.

§.18. Ac ſueceſſive per eum accepto, quod Commiſſarii per eum deputati prædicti, in proſecutione præmiſſorum multa invenerant vota, itinera, ſive peregrinationes diverſis Eccleſiis, in teſtamentis, & aliis ultimis voluntatibus relicta fuiſſe, & adhuc tune inesecuta manere, quodque tam hæredes, quam fideicommiſſarii hujuſmodi votorum, ae aliæ particulares perſonæ, officiales commiſſioni ſibi factæ conabantur opponere, & contraire, aliique complures pias teſtatorum diſpoſitiones, avaritia obcæcati, aut alia minus juxta cauſa, violare nitebantur, & in proprias, ſive aliorum utilitates convertere, ac quod quamplures Presbyteri, & Clerici, ac Religioſi diverſorum Ordinum, ac piorum locorum, etiam ſæculares curam habentes inveniebantur, qui non ſolum ad eoſdem Commiſſarios, ut ipſis Presbyteris, Clerieis, Religioſis, & Sæcularibus es dictorum locorum negotiis in exigendo relicta eis, & eorum locis facta, Commiſſarii ipſi faverent, & cum eis pro aliqua parte in uſum dictæ Fabricæ convertenda convenire non curabant, verum etiam requiſiti ad id faciendum, aut dicebant, illa nolle exigere, & quemquam ad ſolutionem vexare, aut mentitis, & confictis quietantiis debitorem abſolvebant, in fraudem ipſius Fabricæ, ac Eccleſiarum, & locorum prædictorum præjudicium, ae quod notarii, & tabelliones conabantur ab eis, pro teſtamentorum, & ſcripturarum oſtenſione mercedem extorquere, deelaraverat ſuæ intentionis fuiſſe, præfatos Commiſſarios ſuos vota, itinera, & viſitationes

præ-

Prædicta, in teſtamentis, & ultimis voluntatibus hujuſmodi quomodolibet adnotata, in uſum dictæ Fabricæ commutare, ac quod dicti Commiſſarii ipſa inquirere, petere, & exigere poſſent.

Fraudemque contra Fabricam circa e¨ actiorē cōmittentes, & officiales exigere volentes excommunicationi ſubjecit, & per Commiſſarios puniri juſſit.

§. 19. Decernentes omnes, & ſingulos cujuſcumque dignitatis, Ordinis, & Religionis exiſtentes, tam Eccleſiaſticos, quam mundanos, fraudem, & falſitatem aliquam committentes, aut quietantias, vel ſcripturas aliquas machinantes, aut facientes, propter quas præjudicium ipſi Fabricæ, aut impedimentum, vel damnum oriri potuiſſet, vel inferretur, & eos qui nolle exigere aſſeruiſſent, ut præfertur, majoris excommunicationis ſententiæ ſubjacerent. Et nihilominus eoſdem Commiſſarios ſuos contra ſuſpectos in præmiſſis per viam inquiſitionis, ſummarie, ſimpliciter & de plano procedere, & repertos culpabiles condignis pœnis afficere poſſent, & valerent.

Notariosque cogi ad oſtendendum libros oblata mercede duorum cum dimidio pro centenario, pecuniæ exigendæ.

§. 20. Notarios vero, & tabelliones præfatos pro eorum competenti mercede, de duobus cum dimidio pro quolibet centenario, quod vigore inſtrumentorum ſuorum effectualiter exigerentur contentos eſſe voluerat, & eos plus petere non poſſe, & tamen ad oſtendendum libros, & eorum protocolla teneri decreverat, quoties ab eis fuiſſent requiſiti abſque alia expectatione mercedis, ſub eadem pœna excommunicationis.

Relicta etiam ante ſeptennium d commiſſione Leonis X. comprehendi voluit.

§. 21. Relicta vero eorum, & aliorum, quibus non ſolum a ſeptennio infra, ſed etiam quocumque tempore ultra facta forent, voluerat ſub commiſſionibus ſuis comprehendi, & ipſi Fabricæ applicata eſſe, prout applicaverat.

Et ſuper rata Fabricæ obvenienda cōponi poſſe.

§. 22. Ac voluerat ſuper relictis, pro rata eidem Fabricæ obvenienda, etiam ſuper hæreditatibus, in quibus uſufructuarii, ad tempus, ſeu ad vitam ipſorum, aut deputati, & in quibus illa ſolvendi a teſtatoribus limitatum terminum fore reperirent, etiam ante annum a die obitus eorumdem teſtatorum computandum, ipſa relicta pro dicta Fabrica exigere.

Exactaque per Ordinarios de ſpectantibus ad Fabricam indicari per Cōmiſſarios.

§. 23. Ac relicta, & alia dictæ Fabricæ applicata per Ordinarios locorum, vel eorum nomine catenus exacta, ab ipſis Ordinariis, penes quaſcumque perſonas exiſtentia pro dicta Fabrica vendicare.

Relictorumque certorum & infra annū non executorum quintam partem capere.

§. 24. Ac etiam relictorum certis perſonis factorum, & infra annum etiam non executorum, quintam partem pro ipſa Fabrica, etiam ſi quibus relicta ipſa facta eſſent, voluerint illa inexacta relinquere, accipere poſſent, & valerent.

Legataque incerta, (ſi non ſit cōpoſitio) integra idem Leo X. Fabricæ deberi decrevit.

§. 25. Et quoniam in literis facultatum, & Indulgentiarum in favorem dictæ Fabricæ conceſſarum, & per dictum Leonem Prædeceſſorem confirmatarum, inter alia continebatur, ut Nuncii, & Commiſſarii ipſarum facultatum, & Indulgentiarum, & ab ipſis deputandi, poſſent cum retinentibus relicta facta incertis perſonis, vel abſentibus, taliter quod propter eorum abſentiam, merito ab eis notitia haberi non poſſet, recepta competenti portione, vel quantitate, prout ſuperius enarratur componere, ac eos abſolvere. Et ſi nonnulli tenentes relicta hujuſmodi neglexiſſent, catenus cum dictis Commiſſariis, componere, voluerat etiam ut illos ſic ea tenentes, vel quomodolibet occupantes, ad conſignandum illa integra eiſdem Commiſſariis ſuis pro dicta Fabrica cogere, & compellere valerent ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſola facti veritate inſpecta, ac omni tela judiciaria poſthabita, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, & aliis pecuniariis, de quibus eis videretur, invocato etiam, ſi opus fuiſſet, auxilio brachii ſæcularis, ſuper quibus omnibus, & ſingulis, plenam eis, & eorum cuilibet in ſolidum, conceſſerat facultatem, & poteſtatem.

Commiſſariis dedit poteſtatem permittendi in locis ſacris ſepeliri mortuos abſque confeſſione &c.

§. 26. Et ſubſequenter idem Leo Prædeceſſor per reliquas ſuas literas ad certum ſimiliter tempus duraturas, certis Commiſſariis, deputandis ſeu nominandis, inter alias conſimiles ſupra expreſſas facultates, in vigintiquinque Provinciis, & ſub quibus Provinciæ ſupra expreſſæ exiſtebant, conceſſerat, quod ipſi Commiſſarii eis, qui ſine confeſſione moriebantur, etiam ſi infra annum non fuiſſent confeſſi, dummodo in eis ſigna contritionis in articulo mortis apparuiſſent, ut in loco ſacro ſepeliri poſſent, concedere, & contradictores ſimiles pœnas incurriſſe, declarare, ac ſummam pecuniarum pro conſequenda Indulgentia hujuſmodi, & aliis præmiſſis, ac facultatem eligendi Confeſſorem, limitare, & taxare.

Altareque portatile Presbyteris &c. concedendi.
Ad hoc videndum eſt Conc. Trid. Seſſ. 22 cap. 1. poſt Canones, & Seſſ. 25. c. 12. de Regular.

§. 27. Necnon nobilibus, & Presbyteris, ac graduatis, altare portatile, quod cum debitis reverentia, & honore retinerent, & ſuper quo in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis, etiam non ſacris, & Eccleſiaſtico interdicto, generali, & ſpeciali, tam Apoſtolica quam ordinaria auctoritate ſuppoſitis, dummodo cauſam non dediſſent hujuſmodi interdicto, & antequam illuceſceret dies, circa tamen diurnam lucem in ſua, ac ſuorum familiarium domeſticorum præſentia, juxta formam Capituli Alma, de ſent. excommunic. in 6. Miſſas, & alia divina officia per ſeipſos, qui Presbyteri erant, aut pro tempore forent, celebrare, ſeu per alios Sacerdotes celebrari facere, ac tempore interdicti hujuſmodi divinis intereſſe, ac Eucharistiam, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta, ſine alicujus præjudicio, præterquam in die Dominica Reſurrectionis, accipere, & eorumdem corpora Eccleſiaſticæ tradi poſſent ſepulturæ, ſine tamen funerali pompa concedere.

Juramentaque obligationum ad effectum agendi, relaxandi.

§. 28. Necnon quæcumque juramenta, in quibuſvis contractibus, inſtrumentis, obligationibus, præterquam in forma Cameræ appoſitis ad effectum agendi dumtaxat, relaxare, & ab eis, & a quocumque perjurio, ſine tamen tertii præjudicio, abſolvere.

Indulgentias locorum piorum, & alias ſuſpēdendi &c.

§. 29. Ac quaſcumque Indulgentias, etiam illas a media quadrageſima uſque ad Paſcha incluſive, ab Ordinibus Mendicantium publicari ſolitas, tam ab eodem Leone, quam a ſuis Prædeceſſoribus, & a Sede prædicta, vel ejus auctoritate, quibuſcumque

que

que Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, etiam S. Spiritus prædicto, & aliis piis locis. Univerſitatibus, Confraternitatibus cujuſcumque qualitatis, & ad quemcumque uſum, etiam Laicorum, & Clericorum inſtitutis, & ſingularibus perſonis cujuſcumque dignitatis, etiam Cardinalatus honore, aut Legationis officio ſungentibus, ſuper præmiſſis, vel aliquo præmiſſorum hactenus tunc conceſſas, ac expeditionis contra Turcas, & hæreticos, etiam quaſcumque regulas præſervativas adverſus revocationes, & ſuſpenſiones earumdem in ſe continentes, certis locis tunc exceptis quando, & quoties, & ad quod tempus Nuncio, & Commiſſario præſato, vel deputandis, & ſubdelegandis ab eo videretur opportunum, ſuſpendere, prout idem Leo illas ſuſpenſas fore declaravit, ac Proceſſiones publice, ad effectum Indulgentiarum publicationum fieri.

Proceſſiones ad publicationem Indulgentiarum indicendi.

§.30. Et populum, ac Religioſos omnes cujuſcumque Ordinis, etiam exemptos pro hujuſmodi operibus peragendis ad ſonum Campanæ evocari facere poſſent, dictique congregati tenerentur, ſub excommunicationis pœna procedere, relicto digniori loco deputatis, & ſubdelegatis, ad ipſas Indulgentias exequendas, & dicti Commiſſarii a cenſuris, & pœnis prædictis, ſatisfactione prævia abſolvere, & illas remittere, ac ſuſpenſionem hujuſmodi Indulgentiarum relaxare.

Tranſumptiſque Commiſſariorum, plenam fidem dari voluit.

§.31. Quodque etiam tranſumptis, & confeſſionalibus, in dictis Provinciis, inſulis, & finibus, quibuſvis perſonis per præfatum Nuncium, & Commiſſarium, ac deputandos, & ſubdelegandos ab eo ſubſcriptis, & ſuo ſigillo dumtaxat munitis, fides adhiberetur, Apoſtolica auctoritate, per literas prædictas, licentiam, & facultatem conceſſerat, & voluerat, atque mandaverat.

Clemens VII cit. in rubr. multa quoad d. Fabricam diſpoſuit, ut ſupra.

§.32. Et poſtremo recol. mem. Clemens Papa VII. ſimiliter Prædeceſſor noſter. Volens opus prædictum, quod per Prædeceſſores prædictos perfici non poterat, &c. *Omittitur reſiduum narrativæ quia Bullam ipſam Clemeutis VII. habes ſnp. fol.* 31.

Hic Pontifex Adriani VI indulta d. Fabricæ confirmavit.

§.33. Et poſtmodum per Nos etiam accepto quod a quampluribus in dubium revocabatur, an revocationis per Nos in craſtinum noſtræ aſſumptionis ad Summi Apoſtolatus apicem, in genere factæ vigore, Indulgentias, facultates, & privilegia, tam per præfatos, quam Adrianum PP. VI. Prædeceſſores noſtros, Fabricæ, & Collegio præfatis conceſſa comprehendere intendiſſemus, Nos, motu & ſcientia ſimilibus, Indulgentias etiam plenarias, privilegia, facultates, prærogativas, & indulta, per præfatos Prædeceſſores eiſdem Fabriex, & Collegio conceſſa, cum omnibus, & ſingulis literis deſuper confectis contentis, adverſus revocationes, & ſuſpenſiones hujuſmodi in priſtinum ſtatum, in quo ante eaſdem revocationes quomodolibet exiſtebant, præfata auctoritate Apoſtolica plenarie reſtitueramus repoſueramus, & reintegraveramus, illaſque prout per dictos Prædeceſſores conceſſa erant, in omnibus, & per omnia quatenus opus eſſet, de novo conceſſeramus.

Revocatiſque omnibus Commiſſariis, eorum negocia Collegio dictæ Fabricæ remiſit cum facultate præfertim.

§.34. Et nihilominus, omnes, & ſingulos Fabricæ prædictæ Commiſſarios cujuſcumque dignitatis etiam Epiſcopalis gradus, vel conditionis exiſterent, eatenus quomodolibet per Collegium dictæ Fabricæ deputatos; necnon omnes commiſſiones, & facultates eis conceſſas, & factas revocantes, eoſque ab hujuſmodi commiſſionibus abſolventes, Collegio præfatis, & quibuſvis ab eis ad id deputatis, alios Commiſſarios idoneos, qui Eccleſias, quæ pro conſequendis hujuſmodi Indulgentiis viſitare deberent declarare, necnon ſuper publicatione ipſarum Indulgentiarum inquirere, & procedere, ac falſos Quæſtores, Comiſſarios, & Procuratores debite punire.

Principibus dimittendi partem eleemoſynarum pro reparandis Eccleſiis in eorum dominiis exiſten.

§.35. Necnon quibuſcumque Regibus, Ducibus, Principibus, & aliis, tam ſæcularibus, quam Eccleſiaſticis, perſonis cujuſcumque gradus, præeminentiæ, & conditionis exiſtentibus, in quorum dominiis, diſtrictibus, & locis aliquæ Eccleſiæ eſſent, quas ipſi ex eleemoſynis ex dictis Eccleſiis colligendis reparare cupiebant, partem eleemoſynarum prædictarum, de qua cum dictis Regibus, & aliis perſonis præfatis conveniſſent, ad dictum effectum dare, & aſſignare.

Componendique ſuper ablatis in direptione Urbis.

§.36. Necnon ſuper bonis in direptione Urbis ſubtractis ſi perſonæ illæ, quibus reſtitui debuiſſent omnino ignorabantur, ad uſum dictæ Fabricæ componere, & ut illa detinentes, ſi debitam diligentiam pro inveniendis ipſorum bonorum dominis feciſſent, & ipſos invenire non potuiſſent, ſoluta ea pecuniarum quantitate, de qua eiſdem Commiſſariis videretur, ad illorum reſtitutionem aliter non tenerentur, concedere, libere, & licite valerent.

Et cetera alia faciendi juxta formam literarum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum, dummodo Commiſſarii deputandi ſint perſonæ Eccleſiaſticæ.

§.37. Deputandi facultates, & poteſtates præfatas in ſe etiam retinendi, ac omnia, & ſingula in ſingulis literis ſingulorum Prædeceſſorum, & noſtris hujuſmodi contenta faciendi, procurandi, exercendi, ordinandi, & exequendi, dummodo Commiſſarii ad hoc deputandi perſonæ eſſent Eccleſiaſticæ, & ſpeciales ſuper eo a dicto Collegio literas haberent, plenam, & liberam facultatem conceſſeramus.

Poſtea idem Paulus III ſocietatem Principis Apoſtolorum erexit, & Confratribus multas gratias conceſſit.

§.38. Ac etiam per alias, tam in dicta Baſilica, quam in ſingulis Civitatibus, Caſtris, Terris, & Locis per univerſum Orbem conſiſtentibus, & illorum matricibus, ſeu aliis ad id deſignandis Eccleſiis, unam utriuſque ſexus Chriſtifidelium, tam Eccleſiaſticorum, quam Sæcularium ſocietatem, ſub invocatione dicti Principis Apoſtolorum erexeramus, & ordinaveramus. In qua Nos primo, & deinde cariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imp. & Franeiſcum Francorum Regem ac quoſcumque alios utriuſque ſexus, Sæculares, & Eccleſiaſticos Chriſtifideles cujuſcumque conditionis exiſterent, qui ex eorum bonis Fabricam hujuſmodi juvarent in ipſam Confraternitatem deſcripſeramus. Quibus Confra-

fraternitatem ipſam infra triennium a die publicationis ingredientibus, & pro dicta Fabrica de bonis ſibi a Deo collatis, juxta diſcretionem, ſeu providam ordinationem Commiſſariorum, deſuper a Nobis pro tempore deputatorum, ſeu ab eiſdem deputandorum, ſuper eo faciendam erogantibus, tam ipſis, quam per modum ſuffragari animabus Defunctorum, quæ in caritate deceſſiſſent, Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, etiam plenarias per prædictos Prædeceſſores, ac per Nos, in genere, vel in ſpecie ad Fabricam prædictam manus adjutrices porrigentibus, quomodolibet conceſſas. Et quæ viſitantibus anno Jubilæi Eccleſias ad id deputatas concedi conſueverant, necnon illis, qui cum cordis contritione, & oris confeſſione deceſſerint, etiam in mortis articulo plenariam peccatorum ſuorum remiſſionem conſequerentur, cum communicatione omnium ſpiritualium bonorum, quæ fiebant, & ex tunc in perpetuum fieri poterant, in Univerſali ſacroſancta militanti Eccleſia, eoſdem confratres quampluribus aliis ſpiritualibus bonis decorantes, conceſſeramus.

Hiſpaniſque d. Confraternitatis Confratribus eleemoſynam Fabricæ porrigentibus plenariam indulgentias elargitus eſt, cum poteſtate.

§.39. Ac poſtremo ejuſdem Caroli Imperatoris, & Regis, ut eidem primogenito Eccleſiæ primum locum, ut par erat, daremus ſubditis in Hiſpaniarum, & illi annexis, Regnis inſulis, & dominiis (excepto Regno Siciliæ citra Pharum) exiſtentibus, & in eis commorantibus, ac ad illa undecumque venientibus, otriuſque ſexus, tam Sæcularibus quam Regularibus Ordinum quorumcumque dictæ Confraternitatis confratribus vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi ſtatutis temporibus propoſitum habentibus, qui in Nativitatis, Reſurrectionis D. N. Jeſu Chriſti, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, vel tribus aliis Feſtivitatibus, per Commiſſariom per Nos deputandum, quolibet ex tribus annis deſignandis, aliquas Eccleſias, ſeu altaria, dicto triennio durante viſitarent, & in capſis ad id deputandis, aliquam piam eleemoſynam juxta ejuſdem Commiſſarii, ſeu ab eo deputandi ordinationem pro Fabrica hujuſmodi proſequenda, per ſe, vel alium effectualiter ponerent, pleniſſimam, etiam ſacro Jubilæi centeſimo anno Eccleſias Urbis Romæ viſitari ſolitas viſitantibus, & ad recuperationem Terræ ſanctæ, & ſacræ Orthodoxæ fidei Catholicæ, & Dominicæ Crucis hoſtium expugnationem proficiſcentibus, ac omnes, & ſingulas gratias illis conceſſas, & concedi ſolitas conceſſeramus.

Confeſſorem eligendi, qui abſolvat &c.

§.40. Cum poteſtate eligendi ſibi Confeſſorem, qui ad effectum indulgeutias hujuſmodi conſequendi confeſſionibus auditis, eos ab omnibus, & ſingulis ſententiis, & cenſuris Eccleſiaſticis quomodocumque, a jure, vel ab homine in eos latis, necnon peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcomque gravibus, & enormibus, etiam ſi illorum abſolutio Sedi Apoſt. reſervata exiſteret, & prærerquam conſpirationis in perſonam Rom. Pontificis, aut ſtatum Rom. Eccleſiæ, occiſionis, vel verberationis Epiſcoporum, aut aliorum Prælatorum, & injectionis manuum violentarum in illos, falſificationis literarum Apoſtolicarum, aut delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad infidelium partes, atque ſententiarum, & cenſurarum occaſione Aluminum Tulphæ noſtræ, ac de partibus infidelium ad fideles, contra prohibitiones noſtras delatorum, necnon Eccleſiaſticæ libertatis, ac privilegiorum Sedi Apoſtolicæ, etiam ex conſuetudine competentium, ac aliorum, id, & executionem literarum, & mandatorum Apoſtolicorum, etiam in Bulla in die Cœnæ Domini legi conſueta, ac aliis Apoſtolicis Conſtitutionibus comprehenſorum concernentia quomodolibet violatorum, incurſarum, ſemel tantum abſolvat, eligendi, & pro animabus Defunctorum cum communicatione bonorum ſpiritualium prædictorum, & ſtationum Urbis Indulgentiarum, necnon elus ovorum, butyri, & lacticiniorum temporibus prohibitis ad eorum libitum, & carnium, de utriuſque Medici conſilio, licentia, & conceſſione, & cum eiſdem ſeu ſimilibus facultatibus Commiſſatiis ad id deputatis, ſeu ab illis ſubdeputandis per prædictos Prædeceſſores noſtros, ſeu ab eis deputari ſolitis, juxta tenorem prænarratarum literarum ſeriatim in noſtris deſuper expeditis literis, deſcriptis, & adnotatis conceſſione.

§.41. Necnon prædictis Commiſſariis, ut præmittitur, deputandis, quod eos qui arctati forent, & vigeſimumtertium ſuæ ætatis annum attingerent, ut ad omnes ſacros, etiam Presbyteratus ordines promoveri, & unum beneficium Eccleſiaſticum obtinere, necnon cum quibuſvis Religioſis profeſſis, & non profeſſis quorumcumque Ordinum, & quacumque licita facultate, & cum ſæcularibus Clericis, ſeu Presbyteris, qui graduari velint, etiam in quacumque univerſitate, etiam leges audire, eiſque ſtudere, ac in ipſis graduati, uſque ad doctoratus gradum incluſive ſimiliter valeret. Et cum eiſdem Religioſis, qui relicto Religionis habitu per ſæculum vagantes, apoſtaſiæ notam ſeu irregularitatem contraxerint, & deinde pœnitentia ducti ad cor redierint, quando inde veriſimiliter ſcandalum expectari non poſſet, & cum his, qui de Ordine ſuo ad alium Ordinem, parem, vel ſtrictiorem, transferri cuperent. Necnon cum ipſis, ac etiam quibuſcumque monialibus, cujuſvis qualitatis, & Ordinis exiſterent, ut de Superiorum ſuorum licentia, & ea durante, monaſteria exire, & com parentibus, & aliis Eccleſiaſticis perſonis, ſeu Sæcularibus converſari. Et corporalia, & alia Eccleſiæ ornamenta dummodo per Preſbyterum primo, vel per eas cum chirotecis abluerentur, abluere, & mundare toties quoties opus foret, licentiam, & facultatem concedere. Quodque eos, qui Moniales etiam velatas, commatres, ſorores, conſanguineas carnaliter, damnabili, & inceſtuoſo coitu cognoviſſent, aut aliud quodcum-

Commiſſariiſque Fabricæ dedit poteſtatem diſpenſandi in caſibus hic expreſſis.

que carnale crimen cujuſcumque qualitatis exiſteret, commiſiſſent, abſolvere, ac eos qui in quarto, vel tertio, & quarto ſi tamen ab eodem ſtipite penderent, & non alias, affinitatis, vel conſanguinitatis gradibus invicem conjuncti, ac quocumque impedimento publicæ honeſtatis Juſtitiæ, præterquam inter levatum, & levantem, etiam cognatione ſpirituali detenti, & etiam carnali copula ſubſecuta contraxiſſent, ac etiam qui hujuſmodi matrimoniis etiam clandeſtinis interveniſſent, ſeu præſentes, & conſentientes fuiſſent, a cenſuris propterea incurſis abſolvere, ac cum eis ut in ſic contractis matrimoniis remanere. Et cum his, qui in caſibus prædictis contrahere voluiſſent, ut matrimonium ad invicem contrahere poſſent diſpenſare valeant. Decernentes præmiſſa omnia per eumdem Commiſſarium ſic facienda, in utroque foro valere quibuſvis contrariis nequaquam obſtantibus.

Hic Pontifex Collegio Fabricæ dedit poteſtatem procedendi contra quoſcumque quæſtores ſub ejus Conſt. edita die 9. Auguſti 1541. quam hic uti ſuperfluam prætermiſi.

§.42. Cum Nos per alias noſtras literas ſimiliter accepto per Nos, quod nonnulli Hoſpitalium, etiam noſtri S. Spiritus præfati, & S. Joannis Lateranen., ac S. Jacobi Incurabilium de Urbe, & Monaſteriorum S. Sebaſtiani extra muros dictæ Urbis, ac S. Antonii Viennen. Ciſtercien. & S. Auguſtini Ordinum, ac Mercedis Redemptionis Captivorum, etiam S. Helmi, S. Bovis, S. Bernardi, S. Leonardi. Sanctæ Marthæ, Sanctæ Catherinæ Montis Sinai, S. Viti, & Sanctæ Mariæ della Heremita, Quæſtores, & Commiſſarii, non obſtante ſuſpenſione privilegiorum ſuper quæſtis faciendis, & confratribus deſcribendis, & indulgentiis publicandis conceſſorum, ac ſuppreſſione Cappellarum ſub invocatione Sancti Sebaſtiani, ac revocatione Commiſſariorum, Nunciorum, & Quæſtorum, vigore privilegiorum prædictorum, conſtitutorum, ac prohibitione faciendi quæſtas, & indulgentias, & alias gratias publicandi, ac confratres deſcribendi, & confeſſionalia concedendi, & in certis caſibus matrimonialibus diſpenſandi, quæſtas facere, & alia prædicta exercere minime erubeſcant. Et ſucceſſive etiam non obſtante alia probibitione a nobis deſuper narrata, nonnulli etiam quæſtores, & Commiſſarii, tam prædictis quam aliis forſan nominibus vigore privilegiorum prædictorum, & forſan aliorum etiam a Nobis, licet contra mentem noſtram emanatorum, tam quæſtas facere, quam indulgentias, & alia, ut præfertur, probibita, publicare, & exercere, ac diverſas pecuniarum ſummas, res, & bona exigere, & aliqui forſan ſibi ipſis appropriare non deſtiterant, omnes, & ſingulas pecuniarum ſummas, res, & bona ex quæſtis, eleemoſynis, & indulgentiis, & aliis prædictis eatenus proventa, & penes Quæſtores, & Commiſſarios præfatos, ac Nuncios, Miniſtros, Theſaurarios, Depoſitarios, loca, Collegia, & Univerſitates exiſtentia, quæ eatenus Hoſpitalibus, Monaſteriis, & aliis locis prædictis minime incorporata fuerant, Baſilicæ, & illius Collegio, & deputatis conceſſiſſemus, & applicavimus. Omneſque Quæſtores, Commiſſarios, Nuncios, & alios Officiales præfatos revocaviſſemus, omnemque facultatem, poteſtatem, & auctoritatem quæſtuandi, indulgentias, & alias gratias publicandi, confratres deſcribendi, confeſſionalia concedendi, in gradibus matrimonialibus prohibitis diſpenſandi, ab homicidiis caſualibus, ſeu voluntariis, ac ſimoniæ labe abſolvendi, ac vota commutandi, & forſan alia exercendi, a Quæſtoribus, Commiſſariis, Miniſtris, Theſaurariis, Depoſitariis, & aliis prædictis, necnon Guardianis, Officialibus, & aliis Superioribus Hoſpitalium, Monaſteriorum, etiam Redemptionis Captivorum, & aliorum locorum prædictorum, privilegia, & facultates, eos ſubſtituendi, & deputandi habentibus, abdicaviſſemus, & amoviſſemus. Ita quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus, Quæſtores, & Commiſſarii, & alii Officiales, ad quæſtas, & alia prædicta exercenda, ab aliquibus, etiam a Nobis, & Succeſſoribus noſtris Rom. Pont. conſtitui, & deputari non poſſent, niſi ipſis conſtitutioni, & deputationi Collegii deputatorum Fabricæ hujuſmodi, expreſſus accederet aſſenſus, cum mandato, univerſis, & ſingulis præfatorum Hoſpitalium, Monaſteriorum, & aliorum prædictorum, ut pecunias, res, & bona ex quæſtis, indulgentiis, & aliis prædictis acquiſita, &, ut præfertur, dictæ Fabricæ applicata, & conceſſa, penes ipſos exiſtentia, & nondum, ut præfertur, incorporata præfatæ Fabricæ, & pro ea præfatis Collegio deputatorum, & illorum Officialibus ad quos, & utilitatem dictæ Fabricæ, exponenda, & convertenda perſolverent, & aſſignarent. Eiſdem vero, & pro tempore exiſtentibus Deputatis, & præfatis Fabricæ hujuſmodi, ut Quæſtores, Commiſſarios, & alios Officiales, ac perſonas penes quos pecuniæ, res, & bona hujuſmodi exiſtebant, ſub pœnis, & cenſuris, de quibus eis videretur, tam poſteriorum prædictorum, quam aliorum privilegiorum dictæ Fabricæ, & illius deputatorum Collegio conceſſorum vigore, ad ſolutionem, & conſignationem hujuſmodi faciendam, cogerent, & compellerent, ac eaſdem poſteriores literas, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter obſervari mandarent, & facerent, inobedientes, & rebelles, ac contradictores quoſlibet per pœnas, & cenſuras prædictas, auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus eſſet, auxilio brachii ſæcularis. Ac poſt publicationem poſteriorum literarum noſtrarum prædictarum nonnulli locorum Ordinarii, eorumque Vicarii, Officiales, & alii Miniſtri, lucri, ut creditur, cupiditate ducti in contemptum literarom noſtrarum earumdem, & pœnarum in illis contentarum, nonnullis Hoſpitalium, Monaſteriorum, & aliorum locorum prædictorum, Quæſtoribus, & Commiſſariis quæſtas prædictas faciendi, aliaque prædicta exercendi, ac diverſas indulgentias publicandi licentias per eorum patentes literas expreſſe concedere,

& im-

& impartiri non erubeſcerent, vel ipſos publice quæſtuare permitterent, ſeu diſſimularent in animarum ſuarum periculum, & pernicioſom exemplum, ac ſcandalum plurimorum.

Ordinariiſque quæſtas &c. prohibet.

§.43. Nos circa præmiſſa providere cupientes. Univerſis, & ſingulis, tam locorum Ordinariis, eorumque Vicariis, Officialibus, & Miniſtris, quam aliis quibuſcumque Eccleſiarum Prælatis, ſub ingreſſus Eccleſiæ, ac ſuſpenſionis a divinis, necnon excommunicationis majoris, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, & duorum millium ducat. auri de Camera d. Fabricæ applicandorum pœnis, per eos eo ipſo abſque aliqua declaratione qooties contravenirent, incurrendis, diſtricte præcipiendo mandavimus, quatenus ex tunc de cetero aliquas quæſtuandi, & indulgentias publicandi licentias, & deſuper literas quibuſvis quæſtoribus, & aliis perſonis etiam prætextu cujuſvis antiquæ conſuetudinis, vel poſſeſſinnis, eiſdem Ordinariis ſimiles licentias concedendi, & aliquam partem, ex quæſtis, & indulgentiis hujuſmodi exigendi, & percipiendi, & ſeu vigore quorumcumque privilegiorum, & indultorum, ac literarum Apoſtolicarum eis hactenus conceſſorum, vel in poſterum concedendorum, abſque expreſſa licentia ejuſdem Fabricæ Deputatorum nullatenus concedere, vel impartiri præſumerent, nec ipſos quæſtores publice quæſtuare permitterent, ſeu tacendo diſſimularent. Quinimmo eos ad parendum reverenter poſterioribus literis noſtris prædictis, & in illis contentis quibuſcumque omnino cogerent, ac compellerent.

Collegio Fabricæ dat poteſtatem procedendi contra quoſcumque quæſtores, & quæſita per eos Fabricæ applicandi.

§.44. Inſuperque eiſdem Deputatis, eorumque Commiſſariis contra eoſdem Ordinarios, illorumque Vicarios, & Miniſtros, necnon quoſcumque alios Eccleſiarum Prælatos, Superiores, & perſonas, tam ſæculares, quam quorumvis etiam Mendicantiom Ordinum regulares, quæſtas facientes, in eventum contraventionis ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum prædictarum procedeodi, necnon Quæſtores præfatos quæſtas facientes, & indulgentias hujuſmodi abſque ipſorum Deputatorum expreſſo conſenſo ubilibet publicantes capiendi, & incarcerandi, ſeu incarcerari faciendi, illoſque tamquam inobedientes, & rebelles mulctandi, & ad triremes perpetuo, vel ad, de quos eis videretur, tempus relegandi, ac pecunias per eoſdem Quæſtores occaſione dictarum indulgentiarum, vel quæſtarom qnomodolibet acquiſitas eidem Fabricæ, ut præfertur, applicatas ab eis, & eorum ſingulis etiam invitis, & renitentibus violenter auferendi, necnon pro præmiſſis omnibus exequendis auxilium brachii ſæcularis, quoties opus foret, invocandi, omnimodam conceſſimus facultatem. Quibuſcumque Nobis, & eidem Sedi immediate ſubjectis ſub eiſdem ſententiis, cenſuris, & pœnis tunc mandantes, alios vero Nobis non ſubjectos Judices, & perſonas ſæculares in Domino hortantes, ut ſi, & poſtquam pro parte dictorum deputatorum, & Commiſſariorum forent requiſiti, in præmiſſis, auxilium, & favorem, ac remedium opportunum præberent, prout in ſingulis noſtris, & Prædeceſſorum prædictorum literis, quarum ſingularum teoores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis haberi volumus, dicitur plenius contineri.

Declarat eiſd. Collegium omnibus prædictis Prædeceſſorum indultis uti potuiſſe, & poſſe ad utilitatem dictæ Fabricæ.

§.45. Cum autem ſicut eadem petitio ſubjungebat, a nonnullis forte nimium ſcrupuloſis dubitatum fuerit, an privilegia, indulta, & facultates per prædictos Prædeceſſores Commiſſariis, & Collegio prædictis conceſſa per eoſdem Franciſcum, Paulum, Petrum Philippum, Epiſcopos, Jo. Baptiſtam, & Raphaelem modernos ad opus dictæ Fabricæ deputatos, aut aliquos ex eis ſub nomine dicti Collegii hactenus exercere, vel eis uti potuerint, & in futurum poſſint, hactenuſque per eos ſub nomine dicti Collegii pro dicta Fabrica geſta, valida exiſtant, pro illorum parte Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut deſuper opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur, quibus in ſacra B. Petri Sede meritis, quamquam inſufficientibus collocatis, convenit opem, & operam impendere efficaces, ut ejuſdem B. Petri Baſilicam, ac illius Fabricæ, Rectores, & Miniſtros, necnon privilegia, facultates, & indulta eis conceſſa, illæſa præſervare ſtudeamus. conſiderantes diligentiam quam primo dicti Franciſcus, & alii deputati in opus dictæ Fabricæ, quod dicti Prædeceſſores, ut prædicitur, perficere non potuerunt, juxta mentem noſtram reaſſumendo adhibuerunt, illudque omni conatu, & totis viribus aſſidue proſequentur. Quodque ad illius commodum, & utilitatem, privilegiis, facultatibus, & indultis, ac gratiis hujuſmodi in ſavorem dictæ Fabricæ tantummodo utuntur. Et ne Chriſtifideles ab elargitione, & ſubſidiis retrahantur, ſed ut ad illud promptiores reddantur, quo ſingula privilegia, facultates, conceſſiones, & indulta prædicta noverint ioviolabiliter obſervari, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ex certa ſcientia, & de poteſtatis plenitudine ſimilibus omnia, & ſingula quæ per Franciſcum, & alios deputatos prædictos, ſeu eorum aliquos nomine dicti Collegii, ac vigore literarum patentium, eis per dictos deputatos conceſſarum deputatos, Commiſſarios, & Officiales dicto nomine earumdem literarum patentium, & Capitulorum forma ſervata, geſta, ficta, & executa fuerunt, fuiſſe, & eſſe legitime facta, ac ſi privilegia, facultates, & indulta aliis Commiſſariis per Julium, & Leonem, ac Collegio præſatis per Clementem Prædeceſſores prædictos reſpective conceſſa, & per Nos confirmata, & innovata, ipſiſmet deputatis conceſſa fuiſſent, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus. Et nihilominus omnia, & ſingula per primodictos Deputatos, aut eorum aliquos, ſeu ab eis dicti Collegii nomine Commiſſarios, & Officiales, etiam deputatos, dummodo Commiſſarii, & Officiales hactenus, ut præfertur, deputa-

ti prædicti formam, & ordinem eis, per eorum literas patentes hujuſmodi, ſive capitula inter eos inita ſervaverint, approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere decernimus.

Illaque eidē Collegio iterato concedit

§.46. Et ut circa illa omne dubium, & ambiguitas in futurum ceſſare debeant, ipſique Deputati opus Fabricæ hujuſmodi diligentius proſequi poſſint, ipſis, aliiſque dictæ Fabricæ pro tempore deputatis, quod omnibus, & ſingulis privilegiis, prærogativis, facultatibus, juriſdictionibus, gratiis, & indultis, tam Commiſſariis per Julium, & Leonem, ac Collegio præfatis per Clementem Prædeceſſores prædictos, ad commodum, & utilitatem dictæ Fabricæ, quam etiam per Nos, per ſingulas literas prædictas, Commiſſariiſque, & Collegio præfatis per eoſdem Prædeceſſores, ac Nos, ut præmittitur, hactenus reſpective conceſſis, ſub nomine Collegii præfati, uti, & illa exercere, valeant eiſdem auctoritate, & tenore, concedimus, & indulgemus, ac ſingulas noſtras, & Prædeceſſorum noſtrorum literas hujuſmodi ad dictos etiam pro tempore deputatos, & ad univerſas Provincias in ſingulis literis prædictis expreſſas, extendimus, & ampliamus.

Et ad beneplacitum Sedis Apoſtolicę & ſub revocationibus&c. non comprehendi decernit.

§.47. Necnon præſentes literas, ad noſtrum, & Succeſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium beneplacitum, durare. Ac beneplacitum hujuſmodi, & præſentes literas, per generalem revocationem, ſeu Cancellariæ Apoſtolicæ regulas, etiam per Succeſſores noſtros prædictos pro tempore edendas, aut alias etiam niſi per alias noſtras ſub plumbo, cum præſentium de verbo ad verbum inſertione, literas minime revocari poſſe, ſed quoties aliter quam, ut præmittitur, revocari contigerit, toties de novo conceſſas intelligi, ſicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam Palatii Apoſtolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, in quavis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, ſententiari, & definiri debere, necnon quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & & inane decernimus.

Executores deputat.

§.48. Quo circa univerſis, & ſingulis Venerabilibus Fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Præpoſitis, Decanis, Archidiaconis, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Patriarchialium, & Metropolitanarum, ac aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis earumdem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, Officialibus, & Vicariis, in ſpiritualibus, & temporalibus ubilibet conſtitutis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel per alium, ſeu alios præſentes literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties ſuper hoc pro parte Collegii, ſeu Deputatorum prædictorum, ſeu alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis firmiter obſervari, ac Collegium, & Deputatos, Officialeſque prædictos illis pacifice gaudere, non permittentes Collegium, & Deputatos, ac Officiales prædictos, ſeu eorum aliquem deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.49. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſvis dictæ Cancellariæ, regulis, ac Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, & indultis, etiam Mari magno nuncupatis, eiſdem Ordinibus, illorumque perſonis, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſvis verborum formis, & clauſulis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine forſan conceſſis, quibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de ipſis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda eſſet, illorum tenores pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque cuiquam nolumus aliquatenus ſuffragari, ac omnibus, & ſingulis, quæ Nos, & præfati Prædeceſſores noſtri in ſingulis literis prædictis volumus reſpective non obſtare, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſit, per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Ceterum quia difficile foret &c. Nulli ergo, &c. Si quis autem &c.

Dat. Romæ, apud S. Petrum, die 3. Februarii 1542. Pontificatus noſtri Anno VIII.

D. P. A. VIII. 3. Februarii.

XXXVIII.

Privilegia Neophitorum, ſive Judæorum, & infidelium ad Catholicam Fidem ſe convertentium; Ordinationeſque circa eorum vivendi modum.

Conſonat extravag. 2. Joann. XXII. in Tit. de Jud. inter communes.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Infideles converſi non perdunt eorum bona.

CUpientes Judæos, & alios infideles quoſlibet ad Fidem Catholicam converti, & prætextu bonorum per eos antea poſ-

poſſeſſorum ab eadem fide non diſtrahi. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, hac in poſterum valitura Conſtitutione ſancimus, quod cuicumque eorumdem Judæorum, & infidelium ad dictam fidem converti volenti, etiam ſi in patria poteſtate conſtitutus fuerit, bona ſua quæcumque, tam mobilia, quam immobilia, intacta, & illæſa permaneant, Ita ut etiam filii familias, & in patria poteſtate, ut præfertur, conſtituti, legitima, & quacumque portione bonorum Patrimonialium, aut maternorum eis de jure, ſeu ſucceſſione bonorum eis alias debitorum, per eorum parentes fraudari, aut privari non poſſint, neque debeant, ſed eis integre, etiam ſi contra voluntatem parentum ſuorum ad fidem ipſam converſi fuerint, etiam eorum parentibus viventibus, debeantur.

Male acquiſita reſtituunt ſi perſonæ damnificatæ notæ ſint.

§.1. Et ſi bona ipſa ex uſura, aut illicito quæſtu fuerint acquiſita, & notæ ſint perſonæ, quibus eorum fuerit de jure ſacienda reſtitutio (quia non dimittitur peccatum, niſi reſtituatur male ablatum) illa eiſdem perſonis omnino reſtituantur, perſonis vero non extantibus prædictis, quia bona ipſa eſſent per manus Eccleſiæ in pios uſus convertenda, bona hujuſmodi eiſdem Judæis, & aliis infidelibus, in favorem ſuſcepti baptiſmatis, tamquam in pium uſum libere concedimus, eaque apud ipſos ſic converſos Judæos, & alios infideles, remanere decernimus. Interdicentes ſub divini anathematis pœna, quibuſvis, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus perſonis, ne ullam ſuper bonis hujuſmodi, quovis quæſito colore moleſtiam inferant, aut inferri patiantur: Sed magnum ſe feciſſe lucrum exiſtiment, dum tales Chriſto lucrati fuerint.

Piorum eleemoſynis adjuvandi ſunt, quatenus ſint pauperes.

§.2. Et quoniam, ut ſcriptum eſt, qui habuerit ſubſtantiam mundi hujus, & viderit fratrem ſuum neceſſitatem habere, & clauſerit viſcera ſua ab eo, quomodo caritas Dei manet in ipſo? ſi ipſi converſionis tempore inopes, aut indigentes fuerint, omnes tam Eccleſiaſticos quam ſæculares, per viſcera miſericordiæ Dei noſtri exhortamur, ut ipſis converſis manus porrigant adjutrices, ipſi quoque Diœceſani, non ſolum Chriſtianos ad ſubveniendum ipſis exhortentur, ſed etiam tam de redditibus Eccleſiarum, prout poterunt, quam de his, quæ ad pauperum uſus per ipſos convertendos devolvuntur, hujuſmodi Neophitos ſuſtentare non negligant, ipſoſque a detractionibus, & contumeliis paterna affectione defendant.

Cives efficiuntur loci in quo baptizantur.

§.3. Et quoniam per gratiam baptiſmi cives Sanctorum, & domeſtici Dei efficiuntur, longeque dignius exiſtit regnare ſpiritu, quam naſci carne, eadem Conſtitutione ſtatuimus, ut civitatum, & locorum, in quibus ſancto baptiſmate pro tempore regenerabuntur, vere cives ſint, & privilegiis, ac libertatibus, & immunitatibus, quæ alii, ratione nativitatis, & originis dumtaxat conſequuntur, gaudeant.

In articulis fidei inſtruantur, & cum infidelibus nõ converſentur.

§.4. Curent inſuper Sacerdotes baptizantes, & alii ſacro fonte eos ſuſcipientes, tam ante baptiſmum quam poſt, illos in articulos fidei, ac legis novæ præceptis, Catholicæque Eccleſiæ ritibus diligenter inſtruere, & tam ipſi quam Diœceſani operam dent, ne cum aliis Judæis, ſeu infidelibus, ſaltem per longum tempus converſentur, ne ſicut quandoque contingit, ab infirmitate curatis modica occaſio ad priſtinam damnationem reciduam efficiat.

Cum Chriſtianis originariis matrimonia contrahere ſtudeant.

§.5. Et quoniam experientia teſte compertum eſt mutuam ipſorum Neophitorum inter ſe converſationem, ipſos in fide noſtra fragiliores reddere, ac ſaluti ipſorum plurimum officere, hortamur locorum Ordinarios, ut quantum pro incremento fidei viderint expedire, curent, & ſtudeant, Neophitos ipſos cum originariis Chriſtianis Matrimonio copulare.

Ritus antiquæ ſectæ dimittant.

§.6. Et prohibeant eiſdem ſub gravibus pœnis, ne mortuos more Judæorum ſepeliant, aut Sabbata, aliaſque ſolemnitates, & antiquæ ſectæ ritus quoquomodo obſervent, ſed & Eccleſias, & prædicationes, prout alii Catholici frequentent, & in omnibus Chriſtianorum moribus, ſe conformes reddant.

Contemptores prædictorum ab Inquiſitoribus coerceantur.

§.7. Contemptores autem prædictorum, per ſacerdotes in quorum Parochiis degent, aut alios, ad quos de jure, vel antiqua conſuetudine, de talibus inquirere ſpectat, aut etiam per alios quoſcumque, Diœceſanis, ſeu Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis deferant, & invocato, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, per eos taliter puniantur, quod aliis tranſeat in exemplum. Et inſuper de his omnibus in Provincialibus, & ſynodalibus Conciliis diligens fiat inquiſitio, & tam circa Epiſcopos, & Sacerdotes, in præmiſſis negligentes, quam ipſos Neophitos, & infideles prædictos contemptores, opportunum adhibeatur remedium.

Redeuntes ad vomitum uti hæretici puniantur.

§.8. Si quis autem cujuſcumque gradus, vel præeminentiæ fuerit, hujuſmodi Neophitos, ne obſervationem ritus Chriſtiani, & aliorum prædictorum complectantur, foverit aut defenderit, pœnas contra fautores hæreticorum promulgatas, ipſo facto incurrant; Neophiti vero ſi ſe corrigere poſt monitionem canonicam neglexerint, & ad vomitum judaizantes redire comperti ſint, contra eos tamquam perfidos hæreticos, per Ordinarios locorum, ſecundum ſacrorum Canonum inſtituta procedatur.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.9. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis privilegiis, indultis, & literis etiam Apoſtolicis, ſeu etiam Regiis, vel Imperialibus eiſdem Judeis, vel infidelibus quomodolibet conceſſis, quæ quatenus in detrimentum Catholicæ Fidei, aut nominis Chriſtiani, ſeu aliquorum ex præmiſſis, quomodolibet vergerent, & ad effectum præſentium, caſſamus, & irritamus, ac caſſa, & irrita eſſe decernimus, aliis decretis, & Conſtitutionibus Apoſtolicis, quæ ſuper præmiſſis ſunt condita, in ſuo robore duraturis.

Hæc Conſtitutio ſemel in anno in ſingulis Eccleſiis publicetur.

§.10. Et ut hujuſmodi ſanctæ Conſtitutionis jugis memoria habeatur, & ne quiſquam ipſius ignorantiam prætendere poſſit, illam per ſingulas Cathedrales, & Collegiatas

Digitized by Google

giatas Ecclesias, aliaque pia loca, in quibus uberior erit fidelium concurſus, ſemel in anno ad minus infra divina publicari volumus, & decernimus.

Fides ejus transumptis detur.

§.11. Et quia difficile ſoret &c.

D.P.A.VIII, 21. Martii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 21. Martii, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno VIII.

XXXIX.

Spolia Eccleſiaſticarum perſonarum, ſine teſtamento, aut facultate teſtandi decedentium, vel ultra quantitatem, de qua teſtari poſſunt, diſponentium, ad Rever. Cameram Apoſtolicam ſpectant.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmani Pontificis providentia circumſpecta, dubia quæ litium diſpendia afferre poſſent, in ſuæ declarationis arbitrio tollit, ac deſuper ſtatuit, & ordinat, prout rerum qualitate penſata, conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Cauſa hujus declarationis.

§.1. Cum itaque, ſicut accepimus, a nonnullis nimium curioſis, qui jura Cameræ Apoſtolicæ uſurpare, ac Cameram præfatam illis defraudare vellent, in dubium redigatur, an res, & bona, ſpolia nuncupata, Prælatorum, etiam Pontificali, vel alia majori dignitate fulgentium, ceterarumque perſonarum Eccleſiaſticarum, ſæcularium, & regularium, tempore obitus ipſorum remanentia, ex eo quod Romano Pontifici pro tempore exiſtenti, & Cameræ præfatæ reſervata fore, aliqua generali Apoſtolica Conſtitutione forſan non caveatur, ad Cameram prædictam jure legitimo ſpectare, & pertinere debeant.

Declaratio quod ſpolia perſonarum Eccleſiaſticarum, de quibus in rubrica ſpectant ad Rev. Cameram Apoſtolicam.

§.2. Nos, & ſi ſatis evidenter conſtet, & appareat, Prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, & noſtram indubiam intentionem, & voluntatem ſemper fuiſſe, ut ſpolia hujuſmodi, ad dictam Cameram, & non ad alios, ſpectarent, & pertinerent, & quod pro eadem Camera exigerentur, & recuperarentur, cum Prædeceſſores præfati diverſos dictorum ſpoliorum, ut ad Cameram prædictam ſpectantium, & pertinentium, collectores, & exactores in variis Provinciis, & locis deputaverint, & conſtituerint, & Nos deputaverimus, & conſtituerimus, variæ quoque literæ ab eiſdem Prædeceſſoribus, & a Nobis ſuper exactione aliquorum eorumdem ſpoliorum, in quibus ſpolia hujuſmodi ad præfatam Cameram ſpectare expreſſe continebatur, emanaverint, ac ſemper de illis dicti Prædeceſſores per pleraſque alias literas, tamquam de rebus ad Cameram prædictam pertinentibus, donando, vel tranſigendo, aut alias diverſimode diſpoſuerint, & Nos diſpoſuerimus, necnon ea ab antiquiſſimo tempore citra, dictæ Cameræ noſtræ nomine exacta, & inter jura ipſius Cameræ connumerata fuerint, ne tamen præmiſſorum veritas deprimi, & mendacium deſuper in præfatæ Cameræ præjudicium, locum ſibi vindicare valeant, attendentes, quod iniquum eſſet, ſi ex Apoſtolicæ Sedis benignitate, vel alia rationabili cauſa, ad ſingula quæque loca Collectores non deſtinantur, jura ipſius Cameræ proptetea depereant, dubium hujuſmodi enucleare, ac in præmiſſis opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine declaramus, res & bona hujuſmodi, ſpolia, ut præfertur, nuncupata, in quibuſvis regnis ac dominiis, tam citra, quam ultra montes, & maria conſiſtentia, quæ pro tempore poſt obitus Prælatorum, & perſonarum prædictarum, quantumcumque etiam, ut præfertur, vel alias quomodolibet qualificatarum, etiam Cardinalatus honore fulgentium, qui nullo condito teſtamento, vel abſque ſufficienti facultate, aut ultra quantitatem, de qua facultatem habuerint, condito, deceſſerunt, decedent, remanſerunt, remanent, & remanebunt, etiam quod ad illa recuperandum aliqui Collectores deputati non fuerint, ad Cameram Apoſtolicam, & non ad alios, etiam in quibuſvis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis, ac aliis Eccleſiis, Monaſteriis, ceteriſque beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, utcumque qualificatis, Succeſſores illa in titulum, commendam, adminiſtrationem, & alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam ſi ad illa vigore prioris tituli, jus regrediendi, ſeu accedendi, vel ingrediendi, conceſſum fuerit, ſpectaſſe, & ſpectare, illaque tamquam ad ipſam Cameram ſpectantia, perpetuo colligi, & recuperari potuiſſe, & poſſe, atque debere, ac ita, ut præfertur, eorumdem Prædeceſſorum, & noſtram intentionem, & voluntatem ſemper fuiſſe, fidem facimus, & atteſtamur per præſentes,

Et ita & non alias, judicari debet.

§.3. Decernentes ſic, & non aliter per quoſcumque, tam ordinaria, quam delegata, & mixta auctoritate fungentes, judices, & perſonas, ubique in quacumque inſtantia judicari, definiri, & decidi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, interpretandi, ac decidendi facultate, necnon irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari,

Executoris deputatio.

§.4. Quocirca dilecto filio Guidoni Aſcanio Sfortiæ Sancti Euſtachii Diacono Cardinali, Camerario noſtro, ejuſque in Camerariatus officio Succeſſoribus, committimus, & mandamus, quatenus exactioni, & recuperationi ſpoliorum hujuſmodi incumbant, & illa ad Cameram Apoſtolicam provenire, ac præmiſſa ab omnibus inviolabiliter obſervari faciant, nec permittant Cameram ipſam, vel ejus agentes deſuper modo aliquo moleſtari, impediri, vel inquietari, contradictores, &c. compeſcendo invo-

Digitized by Google

invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæculares.

Contrariorũ derogatio.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon quarumcumque Eccleſiarum, & Monaſteriorum, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus illorum tenores præſentibus, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, pro ſufficienter expreſſis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem.

Juſſio publicandi.

§.5. Volumus autem quod præſentes literæ in Cancellaria Apoſtolica, & Camera prædicta publicentur, & inter Conſtitutiones extravagantes ad perpetuam rei memoriam valituræ conſcribantur. Nulli ergo &c.

D.P. A.VIII. 3.Januarii.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, tertio Nonas Januarii, Pont. noſtri Anno VIII.

Regiſtratio.

Anno a nativitate Domini 1542. die Lunæ vigeſima Martii, præſentes retroſcriptæ literæ lectæ, & publicatæ fuerunt in plena Camera Apoſtolica, & ex mataro ipſius decreto regiſtratæ in libro de curia &c.

Publicatio.

Lecta, & publicata fuit in Cancellaria Apoſtolica die 23. Martii 1542. anno Pont. D.N. VIII.

XL.

Indictio ſacri, & Œcumenici Concilii Tridentini, ad Kalend. Octobris 1542.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad futuram rei memoriam.

Queritur hic Pontifex, quod Eccleſia Dei, Hæreſum, & bellorum tempeſtate vexetur, & Principes Chriſtiani inter ſe diſſideant.

INitio noſtri hujus Pontificatus, quem non ob merita, ſed propter ſuam magnam bonitatem Dei Omnipotentis providentia Nobis commiſit, cernentes jam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere noſtra paſtoralis ſollicitudo, & vigilia eſſet vocata, cupiebamus quidem mederi chriſtianæ reipublicæ malis, quibus illa jamdudum vexata, & propemodum oppreſſa eſt. Sed ipſi etiam, ut homines circumdati infirmitate ad tantum onus tollendûm impares vires noſtras eſſe ſentiebamus, nam cum pace opus eſſe intelligeremus, ad liberandam, & conſervandam a plurimis impendentibus periculis rempublicam, omnia invenimus, odiis, & diſſentionibus plena, diſſentientibus præſertim Principibus iis inter ſe, quibus ſumma rerum pene omnis a Deo permiſſa ſit. Cum unum ovile, & unum paſtorem dominici eſſe gregis ad integritatem chriſtianæ religionis, & ad cœleſtium bonorum ſpem in Nobis confirmandam neceſſarium duceremus, ſchiſmatis diſſidiis, & hæreſibus erat chriſtiani nominis divulſa jam pene, & lacerata unitas. Cum tutam, atque munitam ab infidelium armis atque inſidiis rempublicam optaremus, noſtris erratis, noſtraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira, peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Ungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Auſtriam, & Illyricum, terra marique bellum, cum impius, & immitis hoſtis noſter Turca nullo tempore requieſceret, noſtrorumque inter ſe odia, & diſſentiones ſuam bene gerendæ rei occaſionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta hæreſum, diſſentionum, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus, primum conjecimus in Domino cogitatus noſtros, ut ipſe nos nutriret, animumque noſtrum, firmitate, & robore, mentem conſilio, ſapientiaque inſtrueret.

Pontifex ideo ut his malis mederi poſſet Concilium generale Mantuæ celebrandum, & 10. Kalend. Junii 1537. inchoandum indixit per alias ejus literas, quas hic non habes

§.1. Deinde animo repetentes majores noſtros ſapientia admirabili, & ſanctitate præditos, ſæpe in ſummis chriſtianæ reipublicæ periculis, remedium optimum atque opportuniſſimum, Œcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales conventus adhibuiſſe, ipſi quoque animum ad generale habendum Concilium adjecimus, exquiſitiſque principum ſententiis, quorum Nobis videbatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem eſſe conſenſio, cum eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inveniſſemus, Œcumenicum Concilium, & generalem omnium Epiſcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, conventum in Civitate Mantuæ indiximus, anno Incarnationis Domini (ſicut literis, & monumentis noſtris teſtatum eſt) milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, Pontificatus noſtri anno tertio, decimo Kalen. Junii inchoandum, ſpem prope certam habentes fore, ut cum illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe ſicut promiſit Dominus, in medio noſtrorum affuturus, & bonitate ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaque pericula ſpiritu oris ſui facile depulſurus eſſet.

Concilii tamen celebrationem prorogavit ad Kal. Novem. quia Civitatẽ Mantuæ habere non potuit.

§.2. Sed ut ſemper inſidiatur piis actionibus humani generis hoſtis, primum contra omnem ſpem, & expectationem noſtram denegata fuit nobis Mantuana Civitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus ab inſtitutis majorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraque, ac hujus Sanctæ Sedis, ac nominis Eccleſiaſtici dignitate, libertateque prorſus alienas, quas in aliis noſtris literis expreſſimus. Quapropter alium invenire locum, aliamque deligere Civitatem neceſſe habuimus, quæ cum non ſtatim nobis occurreret idonea, & apta, ad ſequentes Kalen. Novem-

Digitized by Google

Novembris prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim ſævus, & perpetuus hoſtis noſter Turca ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot Oppida in littoribus Apuliæ cœpit, vaſtavit, diripuit, prædas hominum abegit.

Vicentiæ Civitatem Dominii Venetorum, elegit Concilium diſtulit ad Kal. Maii.

§.3. Nos in maximo timore, & periculo omnium muniendis littoribus noſtris, finitimiſque auxilio juvandis fuimus occupati. Nec tamen interea deſtitimus conſulere, & hortari Chriſtianos Principes, ut de idoneo ad habendum Concilium loco, quid ſentirent Nobis exponerent, quorum cum eſſent incertæ, variæque ſententiæ, tempuſque diutius quam erat opus, videretur extrahi, Nos optimo animo, atque (ut arbitramur) etiam conſilio, Vicentiam elegimus, Urbem copioſam, & Venetorum, qui eam Nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia; cum aditum patentem, tum ſtationem omnibus liberam, atque in primis in ſe babentem. Sed cum jam tempus longius progreſſum eſſet, novæque Urbis electionem omnibus ſignificari conveniret, jamque Kalendæ Novembris appetentes, facultatem hujus divulgationis excluderent, hyemiſque eſſet propinqua, rurſus altera prorogatione tempus Concilii differre in proximum ſequens ver. Maiique futuras Kalendas compulſi fuimus.

Interim procuravit conciliate Carolum Imperatorem, & Frãciſcum Regẽ Francorum, & ideo ipſe, & illi Nicæam ſe contulerũt.

§.4. Quare firmiter conſtituta, atque decreta, cum, & Nos ipſos, & cetera omnia ad eum bene agendum Deo juvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimum reputantes intereſſe cum celebrationis Concilii, tum univerſæ Chriſtianæ Reipublicæ, Chriſtianos Principes pace inter ſe, & concordia conſentire, cariſſimos in Chriſto filios noſtros Carolum Romanorum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Chriſtianiſſimum Regem Franciſcum duo præcipua Chriſtiani nominis firmamenta, atque ſubſidia orare, atque obſecrare inſtituimus, ut ad colloquium inter ſe, & nobiſcum una convenirent, quorum quidem apud utrumque literis, Nunciis, & a latere noſtro miſſis ex venerabilium Fratrum noſtrorum numero Legatis ſæpiſſime egeramus, & ex ſimultate, & diſſidiis ambo in unum fœdus, & piam amicitiam vellent convenire, labentibuſque ſuccurrere Chriſtianis rebus, quarum ſervandarum cum eſſet illis poteſtas a Deo præcipue tributa, ſi id non agerent, & ad commune Chriſtianorum bonum ſua conſilia non dirigerent, acris, & ſevera ratio eidem Deo ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliquando precibus noſtris annuentes, Nicæam ſe contulere, quos Nos quoque longum iter, & ſenili ætati noſtræ vehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandæ cauſa ſuſcepimus.

Interea legatos Vicentiam miſit, ut initium Concilii facerent.

§.5. Neque prætermiſimus interea cum tempus Concilii præſtitutum, Kalendæ videlicet Maiæ appropinquarent, tres Legatos ſummæ virtutis, & auctoritatis a Latere noſtro, de numero eorumdem Venerabilium Fratrum noſtrorum Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium Vicentiam mittere, qui initium Concilii facerent, Prælatoſque undique venientes exciperent, & ea, quæ judicarent eſſe opus, agerent, & tractarent, quo Nos ab itinere, & negocio pacis reverſi, omnia accuratius dirigere poſſemus. Interim vero in illud Sanctum opus, maximeque neceſſarium, tractationem videlicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate, ac diligentia. Teſtis eſt Nobis Deus, cujus freti clementia Noſmetipſos itineris, & vitæ periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet hac in re quidem, in quo Nos arguat, aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis. Principes ipſi teſtes, quos jam ſæpe, tamque vehementer Nunciis, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibuſque omnibus obſecraveramus, ut ſimultates deponerent, ut Societatem coirent, ut Chriſtianæ Reipublicæ, in maximum, & propinquum jam adductæ diſcrimen, communibus ſtudiis, & ſubſidiis opitularentur. Jam vero teſtes illæ vigiliæ, atque curæ, illi diurni nocturnique animi noſtri labores, graveſque ſolicitudines, quas ob hanc rem, & cauſam plurimas jam ſuſcepimus, nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia, & acta adhuc perducta ſunt. Ita enim viſum Domino Deo eſt, quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benignius reſpecturum, ipſi quidem, quantum in Nobis fuit, nihil quod eſſet noſtro paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quod ſi qui ſunt, cui actiones pacis noſtras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem, ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ noſtræ, ſuos voluit Apoſtolos haberi dignos, qui pro Nomine Jeſu, qui pax noſtra eſt, contumeliam paterentur.

Induciæ itaque decennales initæ ſunt inter Imperatorem, & Regem mediante Pontifice, ut hic.

§.6. Verum in illo congreſſu, colloquioque noſtro, quod Nicææ habitum eſt, etſi peccatis noſtris impedientibus inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ ſunt quarum opportunitate Nos ſperantes, & ſacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilii auctoritate perfici poſſe pacem apud Principes, inſtitimus, ut & ipſi venirent ad Concilium, & Prælatos ſuos præſentes ducerent, abſenteſque accerſerent. Qui cum de utroque ſe excuſaſſent, quod & ipſis redire in regna ſua tum neceſſe eſſet, & Prælatos, quos ſecum habuiſſent, itinere, atque impendiis feſſos, atque exhauſtos recreari, & reſici oporteret, Nos hortati ſunt ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilii decerneremus.

Concilium Pontifex prorogat ad feſtũ Paſchæ ex rationibus hic aſſignatis.

§.7. Qua in re concedenda cum eſſemus aliquantum difficiles, literas interim a Legatis noſtris, qui Vicentiæ erant, accepimus, tranſacto jam, & longius præterito Concilii ineundi die, unum vix, aut alterum externis nationibus Prælatum Vicentiam ſe contuliſſe. Quo nuncio accepto, cum videremus eo tempore nulla jam ratione haberi Concilium poſſe, ipſis Principibus conceſſimus, ut differretur tempus agendi Concilii

lii

Digitized by Google

lii uſque ad ſanctum Paſcha, diemque feſtum futuræ dominicæ reſurrectionis. Cujus noſtri præcepti, expectationiſque decretæ literæ Genuæ anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo octavo, quarto Kalen. Julii factæ, publicatæque ſunt, atque hanc dilationem eo propenſius fecimus, quod pollicitus eſt Nobis uterque Princeps Legatos ſuos Romam ad Nos ſe miſſurum, ut ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua eſſent, neque Nicææ ob brevitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram Nobis agerentur, & tractarentur. Et ob hanc rationem etiam a Nobis ambo petierunt, ut hæc pacificationis procuratio, Concilii celebrationi præponeretur, eum ipſum Concilium pace facta, multo deinde utilius, & ſalutarius Chriſtianæ reipublicæ futurum eſſet. Semper enim hæc pacis ſpes Nobis injecta, Principum Nos voluntatibus aſſentiri hortata eſt. Quam ſpem vehementer auxit poſt diſceſſum a Nicæa noſtrum, ipſorum duorum Principum inter ſe benevola amicaque congreſſio, quæ maxima noſtra cum lætitia a Nobis intellecta, confirmavit Nos in bona ſpe, ut tandem aliquando noſtras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta eſſe crederemus.

Deinde ex cauſis de quibus hic Concilium ad ejus beneplacitum ſuſpendit per quaſdam ejus literas, quas hic non habes.

§.8. Hanc igitur pacis concluſionem cum & expectaremus, & urgeremus, nec ſolum duobus antedictis Principibus, verum etiam cariſſimo in Chriſto filio noſtro Ferdinando Regi Romanorum videretur actionem Concilii niſi pace facta, ſuſcipi non oportere, cunctique a Nobis per literas, ſuoſque Oratores contenderent, ut alias rurſus temporis prorogationes faceremus, præcipue autem inſtaret Sereniſſimus Cæſar promiſiſſe ſe demonſtrans his, qui a catholica unitate diſſentiunt, ſe operam ſuam apud Nos interpoſiturum, ut aliqua concordiæ ratio iniretur, quod ante ſuam in Germaniam profectionem apte non poſſet fieri. Nos eadem ſemper ſpe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum præſertim cerneremus, ne ad dictum quidem Reſurrectionis feſtum alios Prælatos Vicentiam conveniſſe, pro rogationis nomen jam fugientes, quod tam ſæpe fruſtra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilii ad noſtrum, & Sedi Apoſtolicæ beneplacitum ſuſpendere maluimus, itaque fecimus, & de ſuſpenſione hujuſmodi literas ad ſingulos ſupradictorum Principum decima die Junii milleſimo quingenteſimo trigeſimo nono dedimus, ſicut ex illis perſpicue poteſt intelligi. Ea itaque ſuſpenſione neceſſario per Nos facta, dum tempus illud magis idoneum a Nobis, paciſque aliqua concluſio expectatur, quæ & dignitatem poſtea, & frequentiamque Concilio, & Chriſtianæ reipublicæ præſentiorem ſalutem erat allatura, Chriſtianæ interea res in deterius quotidie prolapſæ ſunt. Ungaris, Rege ipſorum mortuo, Turcam vocantibus: Ferdinando Rege bellum in eos movente: Belgis ad defectionem a Cæſare ex parte quadam incitatis, cujus defectionis comprimendæ cauſa per Galliam amiciſſime, & cum Rege Chriſtianiſſimo concordiſſime magno benevolæ inter eos voluntatis indicio tranſiens in Belgas Sereniſſimus Cæſar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conventus Germaniæ Principum, & Civitatum tractandæ ejus, quam dixerat, concordiæ cauſa habere cœpit. Sed cum ſpe pacis jam deficiente, ille quoque modus curandæ in conventibus, tractandæque concordiæ, ad majores potius diſcordias conceitandas apertus eſſe videretur, inducti fuimus ad priſtinum Concilii generalis remedium reverti, idque per legatos noſtros S. R. E. Cardinales ipſi Cæſari obtulimus. Quod etiam poſtremo, & præcipue in Ratiſponenſi Conventu egimus, cum illic dilectus filius noſter Gaſpar tituli S. Praxedis Cardinalis Contarenus, ſumma doctrina, & integritate Legatum noſtrum ageret. Nam cum (id quod ne accideret antea veriti eramus) ex ejus conventus ſententia peteretur a Nobis, ut ab Eccleſia diſſentientium quoſdam articulos tolerandos declararemus, quoad per Œcumenicum Concilium illi executerentur, & deciderentur, idque Nobis, ut concederemus, neque noſtra, & Sedis Apoſtolicæ dignitas permitteret, palam potius Concilium, ut quamprimum fieret, proponi mandavimus. Neque vero in alia umquam ſententia, & voluntate fuimus, quam ut primo quoque tempore Concilium Œcumenicum, & generale cogregaretur. Sperabamus ex eo, & pacem populo Chriſtiano, & Chriſtianæ Religionis integritatem poſſe recuperari: verumtamen id cum bona gratia, & voluntate Chriſtianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus, dum obſervamus tempus abſconditum, tempus beneplaciti tui o Deus, aliquando tandem decernere compulſi ſumus omne eſſe tempus beneplacitum Deo, cum de rebus ſanctis, & ad Chriſtianam pietatem pertinentibus conſilia ineuntur.

Cum autem res Catholicæ reipublicæ quotidie in pejus prolaberentur, Concilium in Tridentina Civitate celebrandum fore decrevit.

§.9. Quapropter videntes, maximo quidem animi noſtri cum dolore, rem Chriſtianam quotidie in pejus ruere, Ungaria a Turcis oppreſſa, Germanis periclitantibus, ceteris omnibus metu, mœroreque afflictis, nullius jam Principis conſenſum expectare, ſed tantum Dei omnipotentis voluntatem, & Chriſtianæ Reipublicæ utilitatem attendere conſtituimus. Itaque cum Vicentiam amplius non haberemus, cuperemuſque cum univerſæ Chriſtianorum ſaluti, tum Germanicæ nationis incommodis in eligendo per Nos novo Concilii habendi loco conſulere, aliquotque locis propoſitis ipſam Tridentinam Civitatem ab ipſis deſiderari videremus, Nos etſi in citeriore Italia commodius omnia tractari poſſe judicabamus, ad eorum tamen poſtulationes noſtram voluntatem, paterna caritate deflecimus. Itaque Tridentum Civitatem elegimus, qua in Civitate Œcumenicum Concilium ad proxime venturas Kalendas Novembris habeatur, idoneum locum illum ſtatuentes, quo ex Germania quidem, aliiſque Germaniæ finitimis nationibus facillime, ex Gallias,

Digitized by Google

lia, Hiſpania, ceteriſque Provinciis remotioribus non difficiliter Epiſcopi, & Prælati convenire poſſent. Dies autem Concilii ea a Nobis ſpectata eſt, quæ ſpatium in ſe haberet, & publicandi per Chriſtianas nationes noſtri hujus decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annuum tempus præfiniremus mutando Concilii loco, ſicut quibuſdam Conſtitutionibus alias præſcriptum eſt, ea res fuit in cauſa, quod longius extrahi ſpem ſanandæ aliqua parte Chriſtianæ Reipublicæ, quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus. Et tamen videmus tempora, agnoſcimus difficultates, quid ſperari poſſit ex conſiliis noſtris incertum eſſe intelligimus. Sed quia ſcriptum eſt: Revela Domino viam, & ſpera in eo, & ipſe faciet, magis Dei clementiæ, & miſericordiæ confidere, quam noſtræ imbecillitati diffidere conſtituimus. Sæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, ut quod humana conſilia non valent, divina virtus efficiat.

Indictio ſacri Concilii Trident. ad Kal. Novem. 1542

§.10. Hujus igitur ipſius Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ac Beatorum ejus Apoſtolorum Petri, & Pauli auctoritate, qua Nos quoque in terris fungimur, freti atque ſubnixi, de Ven. item fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſublata, amotaque ſuſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus, & amovemus, ſacrum Œcumenicum, & Generale Concilium in Civitate Tridentina loco commodo & libero, omnibuſque nationibus opportuno, ad Kalendas proximas Novembris anni præſentis ab Incarnatione Domini milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo incipiendum, proſequendum, & eodem Domino addiuvante, ad ipſius gloriam atque laudem, & Chriſtiani totius populi ſalutem abſolvendum, perficiendumque indicimus, annunciamus, convocamus, atque decernimus.

Monitio, & præceptum ut Prælati accedant ad Concilium.

§.11. Omnes omnibus ex locis tam Venerabiles Fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoſcumque, quibus jure, aut privilegio in Conciliis generalibus reſidendi, & ſententias in eo dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis in vi jurisjurandi, quod Nobis, & huic ſanctæ Sedi præſtiterunt, ac ſanctæ virtute obedientiæ, aliiſque ſub pœnis jure, aut conſuetudine in celebrationibus Conciliorum adverſus non accedentes ferri, & proponi ſolitis, mandantes, arcteque præcipientes, ut ipſimet, niſi forte juſto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certe per ſuos legitimos Procuratores, & Nuncios, ſacro huic Concilio omnino adeſſe, & intereſſe debeant.

Hortatio, ut Imperator Reges & Principes interſint Concilio per ſe ipſos, aut Legatos.

§.12. Supradictos autem Imperatorem, Regemque Chriſtianiſſimum, necnon ceteros Reges, Duces, Principes, quorum præſentia, ſi alias unquam, hoc quidem tempore maxime, ſanctiſſimæ Chriſti fidei, & Chriſtianorum omnium ſaluti futura eſt ſalutaris, rogantes, atque obſecrantes per viſcera miſericordiæ Dei, & Domini noſtri Jeſu Chriſti, cujus fidei veritas, & religio, & intus, & extra graviter jam oppugnatur, ut ſi ſalvam volunt Chriſtianam eſſe rempublicam, ſi ſe Domino obſtrictos, & obligatos pro maximis illius erga ſe beneficiis intelligunt, ne deſerant ipſius Dei cauſam, & negotium, ipſimet ad ſacri Concilii celebrationem veniant, ipſorum pietas, atque virtus communi utilitati, ſalutique ſuæ, ac ceterorum, & temporali, & æternæ plurimum eſt profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipſi non poterunt, at graves ſaltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui perſonam Principis ſui quiſque, & cum prudentia, & cum dignitate poſſint in Concilio referre. In primis vero, id curent, quod ipſis facillimum eſt, ut ex ſuis cujuſque Regnis, ac Provinciis Epiſcopi, & Prælati ſine tergiverſatione, & mora ad Concilium proficiſcantur. Quod maxime quidem a Prælatis, Principibuſque Germaniæ, Deum ipſum atque Nos impetrare æquum eſt, ut cum eorum præcipue cauſa, ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit, & in ea Civitate indictum, quæ ab eis eſt deſiderata, non graventur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare. Quo melius, atque commodius, quæ ad integritatem, & veritatem Chriſtianæ religionis, quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad Chriſtianorum inter ſe tam Principum, quam populorum pacem, unitatem, concordiamque pertineant, & quæ ad repellendos impetus barbarorum, & infidelium, quibus illi univerſam Chriſtianitatem obruere moliuntur, ſint neceſſaria, Deo noſtris conſultationibus præeunte, & lumen ſapientiæ ſuæ, ac veritatis mentibus noſtris præferente, agi in dicto ſacro Œcumenico Concilio, & conſpirante omnium caritate conſuli, tractari, confici, ad optatoſque exitus deduci quamplurimum, & quam optime poſſint.

Forma publicandi iſtam Conſtitution.

§.13. Atque ut noſtræ hæ literæ, & quæ in eis continentur ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perveniant, neve quis illorum ignorantiæ excuſationem prætendat, cum præſertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ eſſent intimandæ, tutus forſitan pateat acceſſus, volumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi cum ibi multitudo populi ad audiendam rem divinam congregari ſolita eſt, palam clara voce per Curiæ noſtræ curſores, aut notarios aliquos publicos legantur, lectæque in valvis dictarum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ portis, & Campi Floræ ſolito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquamdiu expoſitæ pendeant. Cumque inde amovebuntur, earum nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affisa.

Conſtitutio iſta ligat poſt duos menſes a die publicationis.

§.14. Nos enim per lectionem, publicationem, affisionemque hujuſmodi, omnes, & quoſcumque quos antedictæ noſtræ lite-

literæ comprehendunt, poſt ſpatium duorum menſium a die literarum publicationis, & affixionis ita volumus obligatos eſſe, atque adſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ, & intimatæ eſſent, tranſumptis quidem earum, quæ manu publici Notarii ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo perſonæ alicujus Eccleſiaſtica in dignitate conſtitutæ munita fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus.

Sanctio pœnalis. §.15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, annunciationis, ſtatuti, decreti, mandati, præcepti, & obſecrationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apoſtolurum ejus ſe noverit incurſurum.

D.P. A.VIII. die 22. Maii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo, XI. Kal. Junii, Pont. noſtri Anno VIII.

XLI.

Deputatio nonnullorum S.R.E. Cardinalium generalium Inquiſitorum hæreticæ pravitatis, cum ampliſſima auctoritate.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. Licet ab initio noſtri ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis id ſemper nobis cordi fixum inſtiterit, ut Fides Catholica ubique floreret. & augeretur, ac omnis hæretica pravitas a Chriſtifidelibus noſtra diligentia procul pelleretur: necnon diabolica fraude ſeducti viam veritatis cognoſcerent, & ad gremium, & unitatem Eccleſiæ reducerentur, & ſi qui animi perverſitate ducti, in eorum damnato propoſito perſiſterent, ita plecterentur, ut eorum pœna aliis tranſiret in exemplum. Nihilominus ſperantes quandoque eoſdem ſic ſeductos, tum Dei omnipotentis miſericordia, tum fidelium orationibus, ac dictorum virorum prædicationibus errores ſuos recognituros, & illis abjuratis ad Sanctam Eccleſiam Catholicam redituros, etſi id aliquantum diſferrent auctoritate ſacri Œcumenici, & Generalis Concilii, quod ad id in primis propediem celebrare ſperabamus deterritos, veram, & Catholicam fidem amplexuros, & ea mediante in ſemitis juſtitiæ ambulaturos fore, negocium Inquiſitionis hæreticæ pravitatis hujuſmodi in hanc uſque diem diſtulimus.

Cauſa hujus inſtitutionis. §.1. Verum cum Concilium hujuſmodi ex diverſis rationabilibus cauſis, & præſertim bellorum turbinibus, quæ hactenus inter Principes Chriſtianos viguerunt, nondum inchoari potuerit, & humani generis hoſte procurante, fidelium animi novis hæreſibus in dies magis polluantur, omniaque ſchiſmatis diſſidiis repleantur, lacereturque fere Chriſtiani nominis unitas, inconſutiliſque Chriſti tunica ſcindatur.

Inſtitutio Congregat. Card. S. Inquiſitionis. §.2. Nos ne, dum dies Concilii per Nos noviſſime indicti expectatur, omnia in deterius labantur, providere volentes, ac nequeuntes per nos ſolos, aliis etiam arduis occupatos curis, omnia exequi, dilectorumque filiorum noſtrorum Joannis Petri Sancti Clementis, Joannis S. Sixti, Petri Pauli S. Balbinæ, Bartholomæi S. Cæſarei, Dionyſii S. Marcelli, & Thomæ S. Silveſtri tit. Presbyterorum Cardinalium fidem, doctrinam, & virtutem perſpectas habentes, ac de eis plurimum in Domino confidentes, eoſdem Jo. Petrum, & Joannem, ac Petrum Paulum, & Bartholomæum, necnon Dionyſium, & Thomam Cardinales, noſtros, & Apoſtolicæ Sedis in omnibus, & ſingulis Reipublicæ Chriſtianæ Civitatibus, Oppidis, Terris, & locis, tam citra quam ultra montes ubilibet etiam in Italia conſiſtentibus, ac in Romana Curia, ſuper negotio Fidei, Commiſſarios, & Inquiſitores Generales, & generaliſſimos auctoritate Apoſtolica tenore præſentium conſtituimus, & deputamus.

Juriſdictio, & facultates d. Congregationis, procedēdi contra quoſcumque in negotio fidei. §.3. Ac eis contra omnes, & ſingulos a via Domini, & fide Catholica, aberrantes, ſeu de eadem fide male ſentientes, aut alias quomodolibet de hæreſi ſuſpectos, illorumque ſequaces, fautores, & defenſores, ac eis auxilium, conſilium, vel ſavorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte præſtantes, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, præeminentiæ fuerint, etiam abſque ordinariis locorum, etiam in cauſis, in quibus ipſi de jure intervenire habent, inquirendi, & per viam inquiſitionis, vel inveſtigationis, ſeu alias etiam ex officio procedendi, ac culpabiles quoſcumque ſeu ſuſpectos præcedentibus inditiis, carceribus mancipandi, ac contra eos uſque ad finalem ſententiam incluſive procedendi, & culpabiles repertos, pœnis juxta Canonicas ſanctiones debitis puniendi, ac ultimo ſupplicio damnatorum bona, prout juris fuerit, publicandi.

Officiales eligendi. §.4. Necnon ad effectum præmiſſorum, procuratorem fiſcalem, & notarios publicos, & alios officiales ad præmiſſa neceſſarios, & opportunos, etiam clericos, ſive religioſos cujuſcumque Ordinis fuerint, deputandi, & conſtituendi.

Degradationē Clericorum committendi. §.5. Et ſi neceſſe fuerit aliquos clericos ſæculares, aut cujuſcumque Ordinis regulares, etiam in ſacris, & Presbyteratus ordinibus conſtitutos propter præmiſſa degradari, per quemcumque Catholicum Antiſtitem, quem prædicti Cardinales duxerint deputandum, convocatis, & ſibi ad hoc aſſiſtentibus duobus Abbatibus, aut aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, ad actualem degradationem eorumdem Clericorum, eorumque Curiæ ſæculari traditionem, ſeu dimiſſionem, alias, prout etiam juris fuerit, procedi faciendi.

Contradictores coercendi. §.6. Ac contradictores quoſlibet, & rebelles, ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac privationis omnium, & ſingulorum beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum per eos quomodolibet obtentorum,

rum, necnon inhabilitationis ad illa, & alia in poſterum obtineoda, aliiſque opportunis juris remediis, appellationis diffugio ſemoto, compeſcendi.

Auxilium brachii ſæcularis invocandi &c.

§.7. Et auxilium brachii ſæcularis invocandi, omniaque, & ſingula alia, quæ prædicti Cardinales ad hæreſes, & in fide hujuſmodi errores ad præſens in Republica Chriſtiana ubilibet vigentes, reprimendos, & radicitus extirpandos, neceſſaria fore cognoverint, & ad officium inquiſitionis hæreticæ pravitatis de jure pertinent faciendi, gerendi, ordinandi, exercendi, & exequendi.

Inquiſitores ubivis locorũ deputandi.

§.8. Necnon ad præmiſſa omnia, & ſingula in quibuſvis Civitatibus, terris, & locis, de quibus eiſdem Cardinalibus videbitur, & quoties ipſi Cardinales opus eſſe cognoverint, alias perſonas Eccleſiaſticas idoneas, literatas, & Deum timentes in Theologia Magiſtros, ſeu in altero jurium Doctores, licentiatos, Baccalaureos in aliqua Univerſitate Studii generalis graduatos, in trigeſimo eorum ætatis anno ad minus conſtitutos, ſeu Eccleſiarum Cathedralium Canonicos, vel alias dignitate Eccleſiaſtica præditos, cum ſimili aut limitata facultate, ſubſtituendi, & ſubdelegandi, ac eos in toto, vel in parte, ſimul, vel ſucceſſive ad eorumdem Cardinalium libitum etiam in negociis, & cauſis per eos tunc incœptis revocandi, & loco ipſorum alios ſimiliter qualificatos deputandi, ita tamen, quod prædicti Cardinales, & alii ab eis pro tempore deputati, de abſolutionibus, & reconciliationibus reorum, qui ad veritatis lumen redire voluerint, quas nobis expreſſe reſervamus, ac aliis quam hæreſis crimen ſapientibus delictis, & exceſſibus, ſe intromittere nequeant, plenam, & omnimodam facultatem eiſdem auctoritate, & tenore concedimus.

Appellationes ab aliis Inquiſitoribus interpoſitæ.

§.9. Et nihilominus auctoritate, & tenore præmiſſis ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſingulæ appellationes per eos, contra quos vigore præſentium procedi cootigerit, a quibuſcumque per ipſos Cardinales deputatis pro tempore interponendæ, ad eoſdem Cardinales devolvi debeant, ipſique Cardinales cauſis appellationum hujuſmodi cum omoibus, & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, audire, cognoſcere, & decidere.

Ac in quacumque inſtantia fuerint, ſine debito terminare, ac executioni debitæ demandare.

In Curia, & extra citandi, & inhibendi.

§.10. Et tam in cauſis appellationum hujuſmodi, quam alias ad effectum præmiſſorum omnium, quo opus fuerit, tam in dicta Curia, quam extra eam, & in partibus etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto ad eos acceſſu, citare, ac quibus inhibendum fuerit, inhibere, & appellantes ſimpliciter, vel ad cautelam a quibuſcumque excommunicationis, & aliis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis in eos latis, abſolvere poſſint, prout de jure fuerit faciendum. Decernentes quæcumque per ipſos Cardinales, ſeu ab eis deputatos in præmiſſis quomodolibet pro tempore geſta, plenam roboris firmitatem obtinere, & perpetuo inviolabiliter obſervari debere.

Clauſula ſublata.

§.11. Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, nec non irritum, & inane, quidquid ſecus ſuper his, a quocumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio cõtrariorum.

§.12. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, qua cavetur, ne quis extra Civitatem ſuam, vel Diœceſim niſi in certis caſibus, & in illis, ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis, ad judicium evocetur, ſeu ne Judices qui a Sede prædicta deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut aliis vices ſuas committere preſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, ac aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque, aut ſi perſonis prædictis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca, ad judicium evocari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſvis aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, per quæ præſentium literarum, & juriſdictionis ipſorum Cardinalium in præmiſſis executio impediri quomodolibet, vel differri poſſit, quæ quo ad hoc ipſis, aut alicui eorum minime ſuffragari poſſe, vel debere decernimus.

Sanctio pœnalis.

§.13. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtræ Conſtitutionis, deputationis, reſervatioois, conceſſionis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, &c.

Datum Romæ apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1542. 12. Kalend. Auguſti Pontificatus ooſtri Anno VIII.

D.P. A.VIII. die 21. Julii.

XLII.

Juriſdictio Cardinalis Archipresbyteri, & Judicis cauſarum Capituli Canonicorum, & aliarum perſonarum Eccleſiæ S. Petri Principis Apoſtolorum de Urbe, vel eorum intereſſe concernentium.

Hanc juriſdictionem ampliavit Sixtus V. Conſtitutione Cum ex debito; *ideo prætermiſi aliam Bullam Pii IV. editam die 22. Septemb. 1556. quæ iſtam confirmabat.*

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Hic Pontifex Archipresbytero Eccleſiæ S. Mariæ Ma-

CUM Dilectus filius Alexander S. Laurentii in Damaſo Diaconus Cardinalis Farne-

joris, juriſdictionem dedit de qua ſup. in Conſtit. Cum ſicut.

Farneſius, S. R. E. Vice-Cancellarius, ſecundum carnem Nepos noſter, Archipresbyteratum Principis Apoſtolorum de Urbe tunc certo modo, vacan. aſſecutus fuerit, & Nos eidem Alexandró dum alias Archipresbyteratum S. Mariæ Majoris de Urbe obtineret, ne Canonici, & Capitulum, ac Cappellani dictæ Eecleſiæ S. Mariæ Majoris, pro rebus, & negotiis ſuis, & dictæ Eecleſiæ coram diverſis Urbis Judicibus litigare, & conveniri contingeret, ac laboribus, & expenſis fatigarentur, omnes, & ſingulas cauſas, tunc præſentes, & futuras, tam contra quaſeumque perſonas, quovis nomine nuncupatas, Collegium, Capitulum, & Univerſitatem motas, & moven. etiam civiles, & criminales etiam ſuper quibuſcumque pecuniarum ſummis, cenſibus, canonibus, reſponſionibus, etiam inſtrumentales, etiam ex obligationibus in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ orientes, coram quibuſcumque Urbis Judicibus, S. R. E. Cardinalibus, & Rotæ Auditoribus ad Nos advocan. illas prædicto Alexandro Cardinali, etiam ſimiliter ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura Judicii ſola facti veritate inſpecta, & quatenus opus eſſet extrajudicialiter audien. & deciden. commiſiſſemus, prout in aliis diverſis reſcriptis, etiam Motu proprio &c. manu noſtra ſignatis, quas & illorum tenores totos, & compendia, ac ſi de verbo ad verbum præſenti inſerta forent, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis haberi volumus, ipſeque Alexander Cardinalis, & Archipresbyter, io dicta Baſilica Venerabilem Fratrem noſtrum Franciſcum Sfondratum Vicarium ſuum conſtituerit, & deputaverit.

Eumdem modo tribuit Archipresbytero S. Petri.

§.1. Nos qui dictam Baſilicam S. Petri, & illius Canonieos, Beneficiatos, & Clerieos. & dictæ Baſilicæ proprios Cappellanos, ac alios in eadem Baſilica deſervien. non minori dilectione quam prædictam Baſilicam S. Mariæ Majoris proſequimur, paremque. etiam reſpectum ad id dictum Alexandrum Cardinalem, & Archipresbyterum haben. omnes, & ſingulas juriſdictiones, poteſtates, auctoritates, & facultates, ſibi alias tamquam de Baſilieæ S. Mariæ Majoris Archipresbytero conceſſas ad eumdem Alexandrum Cardinalem ad præſens Baſilieæ prædictæ Archipresbyterum ſuoſque in dicta Baſilica Succeſſores extendimus, & ampliamus.

Imo de novo concedit.

§.2. Et nihilominus motu, & ſcientia ſimilibus, omoes, & ſingulas cauſas etiam Beneficiales, prophanas, & mixtas, & compromiſſas, tam civiles, quam criminales, inter dictos Canonicos, & Capitulum, ac Beneficiatos, & Clericos, atque Cappellanos reſpective, ſeu quemcumque eorum ex una, & quaſcumque perſonas alias, Loca, Collegia, vel Univerſitates, quæ inter dictos Capitulum, & Canonicos, vel eorum quemlibet, & Beneficiatos Clericos, ſeu Cappellanos præfatos, vel quemcumque eorum coram quibuſcumque Judicibus ordinariis, Commiſſariis, & executoribus, etiam S.R.E. Cardinalibus, & Rotæ Auditoribus, & Locaten. ſuper quibuſcumque rebus, bonis, & pecuniarum ſummis verten. & penden. partibus ex altera reſpective ad Nos præſentes avocan. illamque, & illas io ſtatu, & terminis, in quibus ad præſens reperiuntur, & quas in futurum moveri etiam de novo contigerit, tam active, quam paſſive, per Priores, Canonicos, Capitulum, Beneficiatos, Clericos, Cappellanos, ſeu eorum quemlibet Beneficiatos Clericos contra quaſcumque perſonas quovis nomine nuncupatos Collegium, Capitulum, & Univerſitatem, Societates, Hoſpitalia, & Loca quæcumque quantumcumque reſpective privilegiatos, & privilegiata, etiam per prædictos Canonicos, & Capitulum contra Beneficiatos, Clericos, Cappellanos prædictos, ſuper quibuſcumque pecuniarum ſummis, Beneficiis Eccleſiaſticis, cenſibus, reſponſionibus etiam vinearum, rebuſque, & bonis ad quamcumque ſummam pecuniarum, numerum, quantitatem, & valorem aſcenden. rebuſque aliis in actis cauſæ, & cauſarum hujuſmodi latius deductis, & deducen., & illorum occaſione, cum omnibus, & ſingulis ſuis inciden., depen., emergen., annexis, & connexis, eidem Alexandro Archipresbytero, & præfato Vicario, necnon ejuſdem Alexandri Succeſſoribus, ſummarie ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura Judicii, ſola facti veritate inſpecta, & quatenus opus ſit, executive, etiam manu regia, abſque terminis ſubſtantialibus, & alicujus telæ judiciariæ obſervatione, ſine confectione regiſtri, ſive extractus, quacumque appellatione poſtpoſita, etiam non frivola, audien., cognoſcen., deciden., ſineque debito terminan., tenore præſentium de novo committimus, & mandamus perpetuis temporibus duraturarum.

Cum potestate citandi in Curia, & cætera &c.

§.3. Cum poteſtate dictas partes reſpective, & omnes alios, quos opus ſit, & ſua communiter, vel diviſim intereſſe putan. in executione citationum nominan. in Romana Curia, & extra eam etiam per edictum publicum conſtito ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto acceſſu, citandi, ac eiſdem omnibus, & ſingulis Judicibus ſupradictis, & quibus, & quoties opus fuerit, etiam ſub cenſuris Eecleſiaſticis, & pecuniariis pœnis ſuo arbitrio moderan., & applican., etiam per ſimile edictum inhiben., & in eventum non paritionis, pœnas, & cenſuras prædictas damnabiliter incurriſſe, & incidiſſe declarandi, aggravandi, reaggravandi, interdicen., & brachii ſæcularis auxilium invocan. loco, vel ſententiæ, ſeu ſententiarum prolatarum, mandatum, & mandata executiva in forma ſolita, & conſueta decernendi, illudque, vel illa, & quicquid per eos, vel alterum veſtrum, judicatum fuerit exequendi, expenſas quaſcumque taxandi, moderandi, in cauſiſque, & omnibus, & ſingulis prædictis, vel eorum quolibet, ſeu quolibet præmiſſorum etiam ſingulis diebus, & horis præterquam in honorem Dei feriatis procedendi.

Juramentaque perſonarum d. Baſi-

§.4. Necnon Canonicos, & Capitulum, ac Beneficiatos Clericos, & Cappellanos præ-

Digitized by Google

Illos ad effectum agendi &c. relaxandi.

prædictos, ſive eorum quemlibet a vinculo juramenti ad effectum agendi, aliiſque cenſuris Eccleſiaſticis, & pœnis quatenus oportuerit, abſolven. omniaque alia, & ſingula faciendi, gerendi, & exercendi in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatii, regula Cancellariæ Apoſtolicæ prohibentis mandata executiva, alias quam ſub plumbo expediri non poſſint, facultatibus, & juriſdictionibus Cardinalibus, & quibuſcumque Urbis Judicibus, ſub quavis verborum forma, & regula urgentiſſimis, per Nos eiſdem conceſſis, & innovatis, quas etiam, & illarum tenores, ac ſi de verbo ad verbum ſpecialis mentio facta foret, pro expreſſis haben., ceteriſque contrariis quibuſcumque. Statum &c. & merita cauſæ, & cauſarum prædictarum, nominaque, & cognomina, qualitates partium, & perſonarum prædictarum, necnon rerum Collegii, & Capituli &c. præmiſſorumque omnium ſingulorum, ac aliorum de neceſſitate exprimen. tenores pro inſertis, & ſufficienter expreſſis haben. Et quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & ubique fidem faciat.

Fiat Motu proprio. A.

Papæ ſubſcr.

Et quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ubique in Judicio, & extra, fidem faciat, regula contraria edita non obſtan. & de extenſione, & nova commiſſione, & mandato prædictis, ad vitam prædicti Reverendiſſimi Alexandri, ſeu quamdiu Archipresbyteratum Baſilicæ Sancti Petri obtinuerit tantum.

Declaratio juriſdictionis.

§.6. Et quoad cauſas criminales, citra tamen pœnam ſanguinis, & corporum afflictivam. Et quo ad cauſas pendentes inter alias quam ipſius Baſilicæ perſonas, pro rebus Canonicos, & Capitulum, ac Beneficiatos S. Petri hujuſmodi tangen. dumtaxat.

Publ. P. A. IX. die 1. Nov.

Datum Romæ apud S. Petrum Kalend. Novemb. Anno IX.

XLIII.

Juriſdictio, & facultates Vicarii Summi Pontificis, in Alma Urbe, ejuſque diſtrictu.

De hac juriſdictione, aliquid vide ſupra in Conſtitutione I. Pauli II. Licet *Tom.III. Par.III.fol.*117. *& Conſtit.XXXV.Julii II.* Decet *ibid.fol.*333. *Et circa lites movendas ab uxoribus contra maritos, habes hic infra in Conſtitutione* Cum ſicut. *Quo vero ad cauſas Hebræorum, necnon & Clericorum, ac obligationum in forma Cameræ declarata eſt hac juriſdictio a Julio III. infra in Conſtitutione* Cum ſicut. *& a Pio V. in Conſtitutione* Conſiderantes, *& a Clemente VIII. in Conſtitutione* In conferendis. *& poſtremo a Paulo V. in Conſtitutione* Univerſi §.4. *&* 7.

Habet etiam Vicarius cognitionem cauſarum Puellarum Deſperſarum nuncupatarum, in Urbe, ex Bulla Clementis VIII. *Debitum*. Necnon Cauſarum Hoſpitalis S. Spiritus, ut in dicti Clementis Conſtitutione *Cum ſicut*, & pariter Cauſarum Collegii Scholarum S. Hieronymi ex Bulla Pauli V. *Altitudo*.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Venerabili Fratri Philippo Epiſcopo Burgi S. Sepulchri, in noſtra Urbe, ac ejus ſuburbiis, & diſtrictu noſtro in ſpiritualibus Vicario, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Exordium.

Licet Eccleſiarum omnium univerſalis cura, & populi Chriſtiani regimen, ad vigilantiam Nos inducat, Romana tamen Urbs inclyta, quam caput Orbis divina clementia ſtabilivit, mentem noſtram ſolicitat, ut de ipſius Eccleſiarum ſtatu proſpero, & ſalubri, attentius, & diligentius ita procuremus, ut ſpiritualiter, & temporaliter felicioribus ſucceſſibus congruum ſuſcipiant incrementum.

Deputatio Vicarii cum facultatibus.

§.1. De tua ergo laudabili vita, morum gravitate, probata fide, & circumſpectione, aliiſque virtutum donis, quibus perſonam tuam etiam familiari experientia præditam eſſe jam dudum etiam in magnis Almæ Urbis noſtræ gubernio, ac Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe negociis, & arduis cauſis tibi commiſſis percepimus firmam in Domino ſpem gerentes, & ſperantes, quod ea, quæ tibi committenda duxerimus, prudenter, & fideliter exequeris, Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, Te qui etiam Cappellanus Prælatus domeſticus, & in utraque Signatura Referendarius noſter, ac ad eamdem Baſilicam per Nos Deputatus exiſtis, necnon unum ex officiis ſcriptoriæ literarum Apoſtolicarum ex indulto Apoſtolico obtines, in præfata Urbe, ejuſque Suburbiis, & diſtrictu Vicarium noſtrum in ſpiritualibus quamdiu vixeris, cum honoribus, oneribus, redditibus, & emolumentis conſuetis, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium conſtituimus, & deputamus.

Monaſteria, & Religioſos viſitandi, & coercendi.

§.2. Tibique omnia, & ſingula Eccleſias, Monaſteria etiam Monialium, & alia loca Eccleſiaſtica ſæcularia, & regularia, Ordinum quorumcumque Urbis. & ejus diſtrictus, & Religioſos quoſcumque utriuſque ſexus in illis commorantes, & ad dictam Urbem confluentes pro tempore, ac etiam Eccleſias S. Anaſtaſii, & Sebaſtiani, S. Pauli, & ad Tres Fontes, S. Agnetis, S. Laurentii, & S. Sabbæ, ac alia Monaſteria quæcumque exempta, & non exempta eorumque perſonas viſitandi, ac in capite, & membris reformandi, necnon earum, & cujuſlibet ipſarum exceſſus, & crimina mulctandi, corrigendi, & puniendi, prout ſecundum Deum videris expedire. Necnon ædificia, quæ in Eccleſiis per te viſitandis videbis ruinis ſuppoſita, auctoritate propria demoliendi, & demoliri faciendi, & Rectores

Digitized by Google

res ad Eccleſiarum reparationem per fructuum ſubtractionem, vel alias prout tibi videbitur, cogendi, mulctaſque ipſas; prout etiam tibi videbitur, moderandi, & Cameræ Apoſtolicæ applicandi.

Cauſas 60. ſol. & mercedum ſummarie, & alias juxta ſtylum Curiæ, & cõmiſſarias juxta commiſſiones cognoſcẽdi.

§.3. Ac cauſas civiles, & ordinarias, eas videlicet in quibus non agitur de majori ſumma redditus ſexaginta florenorum auri de Camera, aut illius ſummæ valoris extimationem communem non excedente, etiam de locatione, & evacuatione, ac penſione, reſponſione, & devolutione Caſalium, prædiorum, & domorum, ac ratione vinearum, & mercedibus etiam cujuſcumque ſummæ, & valoris exiſtant ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu judicii, ſola facti veritate inſpecta cum aliquali petitione verbali, apud acta tamen redacta, ſeu per viam monitorii, nullis terminis ſervatis, etiam qui de ſtylo, ſeu ordinatione d.Palatii Apoſt. ſervari ſoliti ſunt: Alias vero more ſolito, & juxta ſtylum, & conſuetudinem Curiæ officii Vicariat. hujuſmodi. Ac alias Commiſſ. juxta illarum commiſſionum tenores, & formas. Ac etiam crimin. per te, vel per te pro tempore deputatum Auditorem audiendi, decidendi, & ſine debito terminandi.

Appellationẽ a quinque infra reiiciendi.

§.4. Hoc etiam adjecto ad lites abbreviandum, & partes a laboribus, & expenſis relevandum, quod a proceſſibus, & ſententiis a quinque ducatis infra, auditis, & intellectis partibus, & cujuſlibet ipſarum juribus, in principali negotio non poſſit per aliquem quomodolibet appellari, ſeu de nullitate dici, & appellatione, & nullitate prædictis, ac omnibus aliis inde ſecutis non obſtantibus, ſervatis aliis ſervandis ad executionem dictarum ſententiarum libere procedere poſſis.

Cauſas miſerabilium, & alias non exced. duc. 60. ſummarie cognoſcendi.

§.5. Necnon omnes, & ſingulas cauſas alimentorum, & alias miſerabilium perſonarum, ac etiam aliorum quorumcumque, quæ non excedunt ſummam ſexaginta ducatorum auri de Camera ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſola facti veritate inſpecta, manu regia, ſine confectione regiſtri, ſicut tibi viſum fuerit, cognoſcendi, judicandi, & ſine debito terminandi.

Moratorias in eis denegandi.

§.6. Dilationes moratorias quaſcumque etiam quinquennales, in cauſis mercedum, & alimentorum, cenſuum, penſionum, reſponſionum, & in cauſis miſerabilium perſonarum, viduarum, pupillorum, Eccleſiarum, & piorum locorum, ac obligationum juratoriarum reiiciendi, & illis rejectis (niſi cauſa cognita conceſſæ fuerint, aut aliter a Nobis Motu proprio, & ex certa ſcientia reſcriptum fuerit) debitores ad ſolvendum remediis opportunis, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas, vel via executiva, prout tibi videbitur, compellendi.

Carceres viſitandi.

§.7. Carceres quoque viſitandi, votum dandi, ac de carceratorum liberatione, vel condemnatione, ac pecuniarum ſolutionem, cum ceteris viſitantibus ſtatuendi, & ordinandi.

Judæorũ cauſas, & alias judicandi.

§.8. Judæos omnes, etiam uſurarios, bancarios, quoſcumque Clericos, & Beneficiatos Urbis, ac ejus diſtrictus, religioſos etiam mendicantes, ac regulares omnes utriuſque ſexus, Fraternitates etiam laicorum, Hoſpitalarios, omneſque in Eccleſiis, & Monaſteriis Beneficiatos, ac deſervientes, eorumque omnium res, & bona judicandi, & tam civiliter, quam criminaliter coercendi, & puniendi.

Uſurarias, & alias cauſas judicandi.

§.9. Uſurarum exceſſus etiam dictis Judæis toleratos ad honeſtiſſimum modum reducendi, Matrimoniorum cauſas, omneſque alias, quæ de jure ad Vicarium noſtrum dignoſcuntur pertinere, audiendi, & ſine debito terminandi.

Synodum cõgregandi.

§.10. Synodum in Romano Clero pro correctione malorum morum, & pro neceſſitate, juxta temporum opportunitates, in Clero occurrentes, ubi & quando libuerit, celebrandi, & congregandi; Statuta, & ordinationes pro tempore obſervanda edendi.

Ordines conferendi.

§.11. Necnon per te, vel aliquem catholicum antiſtitem, gratiam, & communionem Apoſt. Sedis habentem, quem ad hoc, cum opus fuerit, duxeris eligendum, & deputandum, ordines conferendi temporibus jure ſtatutis, ac alia Eccleſiaſtica ſacramenta.

Eccleſias conſecrandi.

§.12. Eccleſias Urbis, ac illius diſtrictus prædictorum, illorumque Cœmeteria conſecrandi, ac polluta (aqua tamen prius per te, vel eumdem, vel alium antiſtitem, ſimiles communionem, & gratiam habentes, benedicta) reconciliandi.

Feſtivis diebus vetita exercitia puniendi.

§.13. Ac eos qui feſtivis diebus vetita a jure exercitia fecerint, compeſcendi, & puniendi.

Blaſphematores, & alios coercendi.

§.14. Blaſphematores, uſurarios; Judæos, perjuros, & quoſcumque alios committentes crimen, quod ad Eccleſiaſticum forum, & ad Curiam, & juriſdictionem Vicarii noſtri etiam juxta facultates tibi, & Prædeceſſoribus tuis conceſſas, ſimpliciter, vel mixtim de jure, vel conſuetudine, ſeu ſtatuto pertineat, non obſtantibus quibuſcumque ſignificationibus ab aliis judicibus factis, ſeu faciendis, cognoſcendi, & puniendi.

Pœnas pio operibus applicandi.

§.15. Ac tam pro vaſis, veſtibus, tunicellis, planetis, & ſimilibus, quæ de neceſſitate ad divinum honorem requiruntur, tam pro ordinibus ſacris celebrandis, quam pro ſuſtentatione Epiſcopi ordinantis, miniſtrorumque ejus, ac Notariorum qui, ut accepimus, pro ſigillo nihil accipiunt, ſaltem pro meris laboribus perſolvendis, & aliis, quæ de neceſſitate ad curam, & regimen tui officii fieri debere videbuntur, de pœnis in dicta Curia diſponendi.

Cetera ad officium ſpectãtia exequendi.

§.16. Omniaque alia, & ſingula faciendi, gerendi, diſponendi, ordinandi, mandandi, & exequendi, quæ ad hujuſmodi Vicariatus officium de jure, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet pertinere dignoſcuntur, & quæ omnes alii Vicarii Urbis de jure, conſuetudine, vel privilegio, facere, dicere, & ordinare potuerunt.

Inobedientes coercendi.

§.17. Necnon contradictores, & facultati poteſtatique tuæ hujuſmodi contravenien-

Digitized by Google

nientes, & illam perturbantes, ac rebelles quoſcumque quavis auctoritate fungentes, per Eccleſiaſticas, & alias pecuniarias pœnas tuo arbitrio infligendas, & moderandas, etiam per repreſalias, ubi, & quando opus fuerit, correctionemque perſonalem juris remedio opportuno, appellatiune poſtpoſita, compeſcendo, plenam liberam, & omnimodam, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium facultatem concedimus.

Cauſas civiles, & criminales hic indicatas cognoſcendi.

§.18. Et inſiper qui, ut accepimus, hujuſmodi Vicariatus officii vigore Vicario pro tempore exiſtenti, tam in Civilibus, quam in Criminalibus, Clericorum Urbis, & ejus diſtrictus matrimoniorum ſpiritualium, illorumque connexorum, Judæorum quoque ac Hoſpitalium, & Hoſpitalariorum, necnon Confraternitatum laicorum quorumcumque, ac Collegiorum Eccleſiaſticorum, & aliorum quorumvis, etiam forenſium, ac quorumcumque in quibuſcumque Eccleſiis, monaſtariis, & Capellis Urbis prædictæ deſervientium, & reſidentium, locorum piorum, & Religioſorum quorumcumque utriuſque ſexus, Fratrum, Monacorum etiam Mendicantium quorumcumque tam in dicta Urbe commorantium, quam ad illam pro tempore conlluentium cauſis juriſdictio attributa fuerit. Nihilominus ſuper præmiſſis, ſeu aliquibus eorum per Gubernatorem, necnon Senatorem Urbis, ac Anditorem Cauſarum Curiæ Cameræ Apoſtolicæ generalem, Conſervatores Cameræ Urbis, & diverſos alios Judices, & officiales pro tempore exiſtentes, dictum Vicariatus officium pro tempore obtinentes, quam ſæpe nonnullarum, ut ipſi aſſerunt, per Sedem Apoſtolicam eis conceſſarum literarum prætextu, perturbari, & impediri contigit, & aliquas ex hujuſmodi cauſis ad ſe appropriare nituntur, in gravem dicti Vicariatus officii jacturam, ac damnum, Nos iis occurrere, & obviare, ac dicti Vicariatus officii indennitati providere volentes, Motu ſimili in præmiſſis, etiam active, & paſſive, tibi, & pro tempore exiſtenti Vieario juriſdictionem hujuſmodi hactenus ſemper competiiſſe, & competere.

Alienationcque, & permutationum de bonis Eccleſiaſticis.

§.19. Ac te in ſingulis venditionis, permutationis, & alienationis rerum, & bonorum Eccleſiaſticorum cauſis, etiam per ſupplicationem Apoſtolicam commiſſis, & committendis, tam in Urbe, quam illius diſtrictu prædictis, Judicem, & executorem, quamdiu vixeris, fore, & eſſe; Ac venditiones, permutationes, & alienationes hujuſmodi ſine cognitione, & approbatione tuis, pro tempore factas, minime valere decernimus, & declaramus.

Vicarius in hiſ cauſis Judex eſt ordinarius.

§.20. Ac pro potiori cautela te, ſucceſſoreſque tuos in dicto Vicariatus officio Vicarios in præmiſſis cauſis, & circa præmiſſa competentem Judicem, quamdiu vixeris, ut præfertur, conſtituimus, & deputamus. Et in eventum, in quem per Nos, vel Sedem prædictam hujuſmodi tua juriſdictio in præmiſſis per præoccupationem, vel alias, tibi diminuta, & abdicata, ac illa præfatis Gubernatori, aut Senatori, vel Auditori, Conſervatoribus, & quibuſcumque aliis Judicibus, & Officialibus, quacumque auctoritate fungentibus attributa fuiſſet, ex nunc illam Mutu ſimili reſtituimus, & plenarie reintegramus. Ac omnes, & ſingulos proceſſus, & ſententias, quos, & quas in Gubernatorem, vel Senatorem, ſeu Auditorem, Conſervatores, ſeu quoſcumque Judices, & Officiales præfatos, in præjudicium attributæ, & conceſſæ tibi juriſdictionis prædictæ, haberi, vel promulgari contigerit, nullos, & nullas, nulliuſque roboris, vel momenti fore, & eſſe. Ac res, & perſonas, ſub tua, & tui Vicariatus officii juriſdictione conſtitutas, alicui alteri Judici quacumque auctoritate etiam Cardinalatus honore fulgenti, ex quacumque occaſione, cauſa, vel contractu ſub quavis forma celebrato, minime ſubeſſe, nec ſibiici poſſe. Et ita per quoſcumque Judices etiam cauſarum dicti Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales interpretari, ſententiari, & declarari debere, ſublata eis, & cuilibet ipſorum quavis aliter interpretandi, ſententiandi, & judicandi facultate, & auctoritate; Ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane, eiſdem motu, & ſcientia decernimus, & ſtatuimus per præſentes.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.21. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſvis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis ſuper præmiſſis in præjudicium dictæ, ut præmittitur, per Nos tibi attributæ juriſdictionis, aut coertionis eiſdem Gubernatori, Senatori, Auditori, Conſervatoribus, & aliis Judicibus, & Officialibus præfatis, ac quibuſcumque aliis perſonis, ſub juriſdictione Vicariatus hujuſmodi exiſtentibus, in genere, vel in ſpecie, ſub quibuſcumque tenotibus, & formis, per Nos, aut Prædeceſſores noſtros, & Sedem præfatam conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiamſi de illis, eorumque totis tenoribus, pro illorum ſufficienti derogatione ſpecifica, & expreſſa, ac individua, non autem per clauſulas generales idem importantes, ſed de verbo ad verbum habenda mentio foret, eorum tenores pro ſufficienter expreſſis habentes, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, motu ſimili derogamus, & aliis præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus perſonis, aut Eccleſiis, Monaſteriis, vel Ordinibus, aut quibuſvis aliis a prædicta ſit Sede indultum quod capi, detineri, & interdici, ſuſpendi, & excommunicari, aut viſitari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuſlibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, & noſtra propria manu non fuerint ſubſcripta, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque

totis

Digitized by Google

totiſ tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ quo ad præmiſſa cuiquam nolumus aliquatenus ſuffragari, Irritum quoque, & inane quidquid contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum attentari contigerit, decernentes.

Illique omnes in prædictis obediant. §.22. Et ut officium prædictum melius, & liberius proſequi valeas, mandamus omnibus, & ſingulis, ad quos ſpectat, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, quatenus tibi in eſequendis iis, quæ ad officium tuum prædictum pertinere dignoſcuntur, omnibus poſſibilibus auxiliis, conſiliis, ac ſavoribus opportunis aſſiſtant, tibique pariter obediant prout Nobis.

Juſſio officiũ ſollicite adminiſtrandi. §.23. Quocirca diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus officium Vicariatus hujuſmodi devote ſuſcipiens, illud ſic prudenter, ſollicite, & fideliter eſequaris, quod exinde optati fructus proveniant quos ſperamus, tuque præter æternæ retributionis præmium, noſtram, & dictæ Sedis benedictionem, & gratiam uberius conſequi merearis.

D. P. An. IX. die 3. Nov. Dat. Anno Incarnationis Dominicæ, Pontificatus noſtri Anno IX.

XLIV.

Inſtitutio Hoſpitalis, & Monaſterii in Urbe, pro Neophytis Cathecumenis, Judæiſque & infidelibus ad Catholicam Fidem ſe convertentibus. Et erectio Archiconfraternitatis pro eorum regimine: Juriſdictioque S.R.E. Cardinalis Protectoris, & Judicis cauſarum, eorum intereſſe concernentium.

Hujuſmodi infidelibus ſe convertentibus ubique locorum, indulta, & privilegia hic idem Pontifex elargitus eſt, ordinationeſque circa eorum vivendi modum præfinivit ſup. in Conſt. XXXVIII. Cupientes. *fol.* 204. *Et pro virginibus Neophytis, d. Monaſterium in Urbe ædificari juſſit Pius IV. & illud Pius V. tranſtulit ad Eccleſiam S. Baſilii in regione Montium.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. ILlius, qui pro Dominici gregis redemptione in Ara crucis in pretium immolari non erubuit, quique poſt ejus mortem, & a mortuis reſurrectionem, præordinatis teſtibus ſæpe ſæpius apparens, tandem aſcenſurus ad patrem, ſuos nolens diſcipulos relinquere orphanos, Spiritus Sancti paracliti conſolatione viſitavit, & eos Hoſpitales ad invicem ſore debere, caritatiſque dona, quæ omnes alias virtutes ſuperat, exorare præceperat, Nos quamquam immeriti vices in terris gerentes, quamvis es debito paſtoralis officii mens noſtra, rerum pro tempore ingruentium occaſione, ad multiplices cogitatus ſe divertat, inceſſanter curis affligimur aſſiduis, ut Judæi, & infideles ex eorum Hebraica cæcitate ad veri luminis agnitionem converti, ac converſi in Catholica Fide inſtrui, & ad id Hoſpitalia, deputataque loca ad ſalubrem ſtatum, & Hoſpitalitatis obſervantiam provenire valeant, & ut ad præmiſſa cunctorum Chriſtifidelium vota concurrant, fideles ipſos per Confraternitatis ſpiritualis tamquam membra ſuo capiti adhærentia, nesum quibuſdam ſpiritualibus, & allecturis muneribus proſequimur, ut exinde gratiæ divinæ reddantur aptiores.

Petitio facultatis erigendi Hoſpitale, & Monaſterium pro Judæis cõverſis. §.1. Sane pro parte dilecti filii Joannis de Jorano Rectoris Parochialis Eccleſiæ S. Joannis de Mercato Regionis Campitelli de Urbe, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum ad omnipotentis Dei, & totius curiæ cœleſtis laudem, & gloriam, & orthodoxæ fidei exaltationem, ac augmentum nonnulli Hebræi, ſeu Judæi divinitus inſpirati, tenebroſam cæcitatem, qua tunc detinebantur, abjecerint, & ad veri luminis agnitionem ſe converterint, ac lavacro baptiſmatis baptizati fuerint, & ob diverſa munera, & gratias ex Sedis Apoſtolicæ benignitate eis conceſſa, quamplurimi alii Hebræi, & Judæi ſimili deſiderio accenſi eamdem cæcitatem abiicere, & ipſum verum lumen agnoſcere cupiant, & in dicta Urbe nullus locus exiſtat, in quo ipſi Judæi, & infideles es Judaica cæcitate ad fidem Chriſti converſi recipi poſſint, pro parte dicti Joannis Nobis ſuit humiliter ſupplicatum, ut ſibi prope dictam Eccleſiam unum Monaſterium pro puellis, & unum Hoſpitale pro viris Judæis converſis conſtrui faciendi licentiam concedere, ac alias in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Conceſſio dictæ facultatis. §.2. Nos igitur temporibus noſtris tantam gratiam ab Altiſſimo divino miraculo Nobis, meritis licet imparibus, allatam fuiſſe reputantes, ac deſuper eas, quas valemus, gratias eidem Altiſſimo agentes, ac de fide, & integritate, necnon bonorum operum zelo præſati Joannis in Domino plurimum confidentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, præfato Joanni facultatem erigendi Monaſterium, & Hoſpitale prope dictam Eccleſiam in loco ad id deſignato, unum Monaſterium pro puellis, & unum Hoſpitale, ſub S. Joſeph, ſeu alia de qua eidem Joanni videbitur invocatione, pro viris Judæis, ac infidelibus quibuſcumque volentibus ſe ſponte, & libere ad eamdem fidem convertere, in quibus recipi, & caritative tractari poſſint, es bonis eidem Joanni a Deo collatis, ac Chriſtifidelium eleemoſynis ad id conceſſis, & concedendis conſtruendi, & ædificari faciendi, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, ex certa noſtra ſcientia de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine licentiam, & facultatem concedimus. Illaque poſtquam conſtructa fuerint in Monaſterium, & Hoſpitale eorumdem Judæorum converſorum, ſine alicujus præjudicio, perpetuo erigimus, & inſtituimus, illiſque pro eorum dote bona quæcumque illis eroganda, & relinquenda perpetuo applicamus, & appropriamus.

Inſtitutio Archiconfraternitatis in dicto Hoſpitali.

§. 3. Ac in Monaſterio, & Hoſpitali prædictis unam Archiconfraternitatem, quę caput omnium aliarum Confraternitatum, & Hoſpitalium, & Monaſteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, eorumdem Judæorum, & Hebræorum, & Infidelium converſorum ubilibet inſtitutarum, & inſtituendarum Confraternitatum, erectorum, & erigendorum Monaſteriorum, Hoſpitalium, & locorum Judæorum, & Hebræorum hujuſmodi immediate ſubiicimus, & facimus membra ab eis dependentia. Ita quod Confraternitates, Monaſteria, Hoſpitalia, & loca illis ſubjecta ab eis dependentia hujuſmodi ipſam Confraternitatem uti illorum in aliqua ſaltem reverentia ſingulis annis cognoſcere teneantur. Cujus Archiconfraternitatis præfatus Joannes quoad vixerit, & eo vita functo, unus ex Confratribus Clericis per eos tantum de triennio in triennium eligendus, caput ſeu Rector, Præpoſitus nuncupandus, ac duodecim Clerici, ſeu Presbyteri ſæculares, exemplaris vitæ, & Religionis zelatores, quos præfatus Joannes, ac ipſius Confraternitatis Præpoſitus pro tempore exiſtens duxerit eligendos, eſſe debeant, erigimus, & inſtituimus, & quod de numero eorumdem Clericorum, ſeu Presbyterorum Confratrum nullus Pręlatus, ſeu alicujus Ordinis profeſſur eſſe poſſit. Ipſique Clerici, ſeu Presbyteri, Joanni ac pro tempore exiſtenti Præpoſito prædicto, omnimodam, & plenariam obedientiam, & reverentiam uti eorum ſuperiori præſtare, illumque in cura, & adminiſtratione Monaſterii, & Hoſpitalis prædictorum coadjuvare, ipſique duodecim Presbyteri, ſeu Clerici, ut circa præmiſſa liberius attendere valeant, nulli alteri Confraternitati, ſeu ſocietati aggregari, ſeu ad illam admitti valeant: Ac præfato Joanne vita functo, Præpoſitus Archiconfraternitatis hujuſmodi per Confratres prædictos Clericos tantum de triennio in triennium ex eorum gremio eligi, eorumque officium per triennium, & non ultra durare debeat.

Ad ejus gubernium, & curam infidelium ſe convertentium.

§. 4. Et ipſi Confratres quoſcumque Judæos, ſeu Hebræos, & Infideles quoſcumque ad fidem Catholicam converti volentes, recipere, illiſque victum, & veſtitum ex ipſius Hoſpitalis bonis aſſignare: & ipſi Judæi, ſeu Hebræi, & Infideles quicumque ante ejus converſionem per unum, ſeu aliud tempus, de quo eidem Præpoſito videbitur, in ipſo Monaſterio, & Hoſpitali Cathecumeni manere, ac in dicta Eccleſia uti eorum Parochia, Miſſas, & alia divina officia audire, & Dominico, & aliis feſtivis diebus ſolemnibus in ipſa Eccleſia ad effectum audiendi verbum divinum accedere teneantur, & nulla ſæcularis, ſeu cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, Ordinis, vel conditionis exiſtens, & quavis auctoritate fungens perſona, in Monaſterio, & Hoſpitali prædictis, illorumque bonis, & rebus, atque adminiſtratione abſque Confratrum prædictorum expreſſo conſenſu ſe intromittere, aut in illis aliquam auctoritatem, ſeu juriſdictionem exercere poſſit, & valeat. Et ſi pro tempore contigerit, quod in ipſis Monaſterio, & Hoſpitali, caritatis opera non exerceantur, illorum fructus Archihuſpitali Incurabilium S. Jacobi in Auguſta eo ipſo applicata ſint, & eſſe cenſeantur, ipſumque Archihoſpitale, illiuſque Rectores, ſeu Guardiani bonorum prædictorum fructus, redditus, & proventus, uti eorum, & dicti Archihoſpitalis S. Jacobi bona percipere, ac de illis in illius pauperum, & non alios uſus diſponere libere, & licite valeant, nec ad id deſuper per quoſcumque moleſtari, perturbari, aut inquietari poſſint, eiſdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo ſtatuimus, & ordinamus. Necnon eidem Joanni, mappas, tovalias, & reliqua altarium paramenta ſacerdotalia, & veſtimenta quæcumque neceſſaria benedicendi licentiam, & facultatem ſimiliter concedimus.

Confratribus, & benefactoribus gratias, & Indulgentias concedit.

§. 5. Necnon Confratribus Monaſterii, Hoſpitali conſtruendo, ac Eccleſiæ prædictis, illorumque adminiſtratoribus, gubernatoribus, rectoribus, œconomis, ſervitoribus, familiaribus, miniſtris, & converſis, ac aliis perſonis in eis pro tempore exiſtentibus, ſeu aliquam curam de illis, ac Hoſpitalis, & Monaſterii prædictorum fabrica habentibus, necnon perſonis inibi pro tempore decedentibus, ſeu aliquid de bonis ſuis pro dictis operibus relinquentibus, quod omnibus, & ſingulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, Indulgentiis, etiam plenariis, ac peccatorum remiſſionibus, & aliis gratiis ſpiritualibus Imagini S. Salvatori de Sancta Sanctorum, & Caritatis, ac eidem Archihoſpitali S. Iacobi in Auguſta, & S. Spiritus Hoſpitalibus, ac Corporis Chriſti, & Sacramenti, ac Campi Sancti, & aliis Confratribus Confraternitatum de Urbe, necnon eiſdem Imagini, & Hoſpitali Sancti Spiritus, ac Campo Sancto necnon Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, illiuſque deputatis, eorumque necnon B. Mariæ de Populo, & Conſolationis, ac S. Joannis Baptiſtæ Florentinorum, aliiſque ejuſdem Urbis Eccleſiis, ac illa, & illas viſitantibus, vel benefacientibus, eorumque adminiſtratoribus, & guardianis, Rectoribus, œconomis generalibus, aliis perſonis ſimilem curam in eis ſumentibus, ac Judæis, & converſis, ac quibuſcumque eorum etiam per Nos, & quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Succeſſores, ac Sedem eamdem conceſſis, & concedendis, (quæ omnia, & literas deſuper confectas haberi volumus pro expreſſis,) & quibus illi, & illa utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Archiconfraternitas, illiuſque Confratres Monaſterium conſtruendum, Hoſpitale, Eccleſia, illorumque adminiſtratores, rectores, familiares, miniſtri, œconomi, & aliæ perſonæ ſimilem curam inibi ſumentes, & illa viſitantes, ac eis benefacientes, ex nunc, & in perpetuum utuntur, potiuntur, & gaudent, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde

ac ſi

ac ſi Monaſterio, & Hoſpitali, ac Eccleſiæ, & Confratribus prædictis, illorumque rectoribus, adminiſtratoribus, gubernatoribus, œconomis, ſervitoribus, familiaribus, miniſtris, & converſis, ac aliis perſonis, ac illa viſitantibus, & benefacientibus pro tempore ſpecialiter & expreſſe conceſſa fuiſſent, & in futurum, concederentur. Necnon Presbyteris prædictis, qui in Monaſterio, ſeu Hoſpitali, aut Eccleſia prædictis quocumque anni tempore celebraverint, & pro quibus iidem Presbyteri inibi celebraverint, & oraverint, eaſdem Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, quę celebrantibus in Scala Cœli nuncupata, Monaſterium Trium Fontium extra muros Urbis Ciſtercien. Ordinis, cum Capella in Præſepe Dnmini, ſita in Eccleſia B. Mariæ Majoris de Urbe, ac animabus pro quibus inibi iidem Presbyteri celebraverint, & oraveriot, eiſdem auctoritate, & tenmre concedimus, & indulgemus, ac Indulgentias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, & alias conceſſiones, ac remiſſiones hujuſmodi, ad illos, illas, & illa extendimus, & prorogamus, ac ampliamus. Et quod Joannes, ac pro tempore præpoſitus, & adminiſtrator, rector, gubernator, œconomus, ſervitores, familiares, miniſtri, & converſi, ac aliæ perſnnæ præfatæ Indulgentias, gratias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias conceſſiones, & remiſſiones hujuſmndi, ac dies, & feſta, in quibus, ac cauſas prnpter quas illa conſequi debeant ad eorum beneplacitum publicare facere. Necnon eleemoſynas Monaſterio, & Hoſpitali, ac converſis, ſeu alias concedendas recipere, & ad illas recipiendas, & quærendas, ac Indulgentias hujuſmodi publicandas per dictam Urbem, & alibi eoſdem Presbyteros, ſeu Clericos, aut alios quæſtores, ſeu quaſcumque alias perſonas, cujuſvis licentia minime requiſita, deputare, & mittere. Et Joannes, ac eo vita functo pro tempore Præpoſitus prædictus quæcumque ſtatuta, & ordinationes, licita, & honeſta tamen, tam circa regimen, & tranquillum ſtatum Monaſterii, Hoſpitalis, Confratrum, Presbyterorum, Judæorum, Hebræorum, & converſorum, ac divinorum celebrationem, quam munerum, & qualitates, ætates Capellanorum, Confratrum, ac miniſtrorum, & habitum Judæorum, ac converſorum prędictorum, eorumque perſonas, & Monaſterii, & Hoſpitalis prædictorum ornamenta, ac bona, mobilia, & immobilia, eorumque adminiſtrationes, & alia præmiſſa concernentia condere, & alterare, mutare, ac de novo edere, quæ poſtquam condita, alterata, mutata, & reformata fuerint, eo ipſo Apoſtolica auctoritate confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, ac quaſcumque pœnas in cnntravenientes apponere.

Perſonis Archiconfraternitatis, Hoſpitalis, & Monaſterii, Confeſſorem eligendi concedit facultatem.

§.6. Ac quilibet Confrater, miniſter, ſeu officiales, & perſonæ Archiconfraternitatis, Monaſterii, & Hoſpitalis hujuſmodi quemcumque Preſbyterum ſæcularem in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui eos, & eorum quemlibet, a quibuſcumque caſibus quantumcumque gravibus, etiam in quinterno Cancellariæ Apoſtolicæ in dictis literis expreſſis, ac confeſſionale, & altare portatile juxta formam, & literas prædictas habere poſſint, licentiam, & facultatem concedimus, & indulgemus.

Protectori, & Judici, cauſas eorum cognoſcendi, juriſdictionem tribuit.

§.7. Ac ut ipſi Confratres, & Rectores, adminiſtratores, œconomi, & aliæ perſonæ ab indebitis moleſtiis releventur, unum ex S. R. E. Cardinalibus, quem ipſi ad id duxerint admittendum, ſeu eligendum, in eorum Protectorem, & Judicem, cui, & nulli alii ſubjecti exiſtant, & coram quo ſeu ab eo deputando quævis, tam civiles, quam criminales cauſæ, per, & contra Archiconfraternitatem, illorum adminiſtratores, rectores, gubernatores, miniſtros, familiares, œconomos, & alias perſonas præfatas ſuper bonis, & rebus cujuſcumque qualitatis exiſtentibus, ad Archiconfraternitatem, Monaſterium, & Hoſpitale prædicta pertinentibus motæ, & pro tempore movendæ, & juxta ordinariam juriſdictionem, ſeu facultatem Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori attributam, cum omnibus, & ſingulis earum incidentibus, dependentibus, annexis, & connexis, cognoſcere, ac ſine debito terminare valeat, & debeat, conſtituimus, & deputamus. Ipſeque pro tempore Protector, per ſe, vel alium, ſeu alios qunſcumque, quorum intererit, vel intereſſe poterit, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſibi ſummarie, & extrajudicialiter de non tuto acceſſu, ac quibuſvis etiam in dicta Curia judicibus, & perſonis, quibus, & quoties ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eidem Protectori videbitur, inhibendi, & in eventum non paritionis ad declarationem incurſus cenſurarum, & pœnarum hujuſmodi, illarumque aggravationem, ac alias juxta ſtylum, & morem Curiæ dicti Auditoris in ſimilibus ſervari ſolitum procedendi, ac ſententias executioni debitæ demandandi, ſeu demandari faciendi. Contradictores quoslibet, & rebelles per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, ac omnia, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea quomodolibet neceſſaria, & opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus.

Clauſulæ hujus conceſſionis præſervativæ.

§.8. Decernentes præſentes literas, ac Indulgentiam infraſcriptam, ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, modificationibus, limitationibus, reſtitutionibus, repoſitionibus, & exceptionibus ſimilium literarum, gratiarum, & Indulgentiarum, etiam per Nos, & Succeſſores noſtros Romanos Pontifices, ac Sedem eamdem, vel ejus Legatos, ac etiam per regulas Cancellariæ Apoſtolicæ pro tempore factas, etiam in favorem Fabricæ Apoſt. Principis de Urbe, & expeditionis cnntra Infideles nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis, & om-

1543. & omnino exceptas eſſe, & cenſeri, & quoties illæ emanabunt, toties in priſtinum ſtatum reſtitutas, & reintegratas fore, ac eiſdem præſentibus literis per quaſcumque literas, & quaſvis clauſulas, generales, vel ſpeciales etiam derogatorias, efficaciores, & inſolitas, ac etiam irritantia decreta ſub quacumque verborum expreſſione in ſe continentes nullatenus derogari poſſe, niſi tenor illarum de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſertus, & hujuſmodi derogationes conſiſtorialiter etiam per trinas diſtinctas literas eumdem tenorem continentes, tribus ſimiliter diſtinctis vicibus Præpoſito, Confratribus, Adminiſtratoribus prædictis legitime intimatæ, & inſinuatæ fuerint, eorumque expreſſus ad id accedat aſſenſus, & aliter factæ derogationes nemini ſuffragari.

Decretum irritans. §.9. Sicque per quoſcumque Judices, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Alia Indulgentia pro Cōfratribus. §.10. Et nihilominus de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, univerſis, & ſingulis ejuſdem Archiconfraternitatis Confratribus pro tempore exiſtentibus vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui in ejuſdem S. Joſeph, & Nativitatis D. N. Jeſu Chriſti, ſeu aliis per eoſdem Præpoſitum, rectores, adminiſtratores, & gubernatores ad id nominandis feſtis, ſeu diebus a primis veſperis uſque ad occaſum ſolis ſequentis diei, Monaſterium, & Hoſpitale, ac Eccleſiam hujuſmodi devote viſitaverint, & pro præmiſſis operibus manus adjutrices juxta eorum arbitrium porrexerint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, ac Jubilæum, & remiſſionem in Domino elargimur.

Deputatio executorū hujus Conſtitutionis. §. 11. Mandantes nihilominus dilectis filiis Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, aliiſque in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis perſonis, necnon Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac venerabilium fratrum noſtrorum Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicariis in ſpiritualibus generalibus, & officialibus ubilibet conſtitutis, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Joannis, ac pro tempore exiſtentis Præpoſiti, & adminiſtratoris, rectoris, & gubernatoris prædictorum, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, ac eis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, eos & eorum quemlibet, ac alios quos præſentes literæ concernunt, illis pacifice frui, & gaudere &c.

§. 12. Non obſtantibus de non concedendis Indulgentiis ad inſtar, ac aliis Apoſtolicis, necnon in Provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. 1543. Derogatio contrariorum

§.13. Volumus autem, quod præſentium literarum, ac privilegiorum, indultorum, exemptionum, Indulgentiarum, ac aliarum hujuſmodi tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis &c. Fides exemplorum.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quadrageſimotertio, 11. Kalend. Martii, Pont. noſtri Anno IX. D. P. An. IX. die 19. Febr.

XLV.

De electione Prioris generalis, & aliorum Priorum Congregationis Monacorum Silveſtrinorum Ordinis S. Benedicti, ad triennium tantum, ejuſque auctoritate circa regimen d. Congregationis.

Iſtam Congregationem approbavit Innoc. IV. ſup: in ſua Conſt. XII. Religioſam *Tom. III. Part. I. fol. 308. Et eidem communicavit privilegia omnium Mendicantium, Paulus V. die 23. Novembris 1606. Conſtitut. quæ incipit* Sanctorum.

PAULUS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei
Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. EXpoſcit debitum Paſtoralis officii, cui diſponente Domino præſidemus, ut ad ea ſolicite intendamus, per quæ Monaſteria, & alia Religioſa loca, per noſtræ operationis miniſterium ſalubriter dirigantur, & in eis regularis diſciplinæ norma ſervetur, ac omnis bene vivendi inſtitutio cum æternæ vitæ præmio ſalubriter adimpleatur.

Congregatio in Priorem generalem elegit Hieronymum Paciſicum ad ejus vitam. §.1. Exhibita ſiquidem Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Hieronymi Paciſici de Saxoferrato Monachi, & univerſorum modernorum Definitorum Ordinis S. Benedicti, Congregationis Silveſtrinorum, ac Priorum, & Rectorum Prioratuum, & Beneficiorum eorumdem Ordinis, & Congregationis, petitio continebat. Quod alias Prioratu Eremi Montisfani Camerinen. Diœceſis eorumdem Ordinis, & Congregationis tunc certo modo vacante, tunc Definitores, Priores, & Rectores Prioratuum, & Beneficiorum prædictorum, aut eorum major pars Romæ in præſentia vener. fratris noſtri Jo. Dominici Epiſcopi Oſtien. ipſius Congregationis Protectoris, de mandato noſtro capitulariter ſuper hoc congregati, præfatum Hieronymum Ordinem ipſum expreſſe profeſſum, in eorum, & dicti Prioratus Priorem ad ejus vitam, juxta privilegia, & indulta Apoſtolica, illis ſeu eorum Ordini deſuper conceſſa, aut alias elegerunt, & deputarunt, ac forſan alias, & alia fecerunt, prout in eorum patentibus literis deſuper confectis dicitur plenius contineri, ipſe-

ipſeque Hieronymus poſtmodum electionis, & deputationis hujuſmodi vigore, ipſius Prioratus poſſeſſionem forſan aſſecutus fuit.

Sed poſtea utilior viſa fuit electio ad triennium dicti Prioris, cũ prohibitione reeligendi durantibus aliis duobus trienniis.

§.2. Cum autem ſicut eadem petitio ſubjungebat a nonnullis de viribus electionis hujuſmodi hæſitetur, & aſſeratur Prioratum ipſum forſan alias quam ut præmittitur, vacaviſſe, & vacare, & ſi electio, & deputatio prædictæ ad triennium revocarentur, & reducerentur, ac illæ quoad triennium tantum approbarentur, & confirmarentur, ac in dicto Prioratu, qui conventualis exiſtit, & cujus Prior pro tempore exiſtens, perpetuus, & generalis Ordinis, & Congregationis prædictorum eſſe conſuevit, titulus perpetui Prioris ſupprimeretur, & extingueretur, ac ille per Priorem triennalem regeretur, & gubernaretur, ac quod præfati Definitores, Priores, & Rectores in dicto eorum Capitulo generali ad hoc propterea celebrando, unum religioſum ejuſdem Ordinis, Ordinem ipſum expreſſe profeſſum, quem pro ipſiusOrdinis proſperis ſucceſſibus utiliorem fore putarent, in Priorem generalem dicti Prioratus de triennio in triennium eligere poſſint. Ita quod ſic electus lapſo hujuſmodi triennio reeligi non poſſet, donec duo alia triennia elapſa forent. Quodque Priores, & Rectores Prioratuum, & aliorum beneficiorum Ordinis, & Congregationis hujuſmodi, ultra triennium in eiſdem Prioratibus, & beneficiis per eoſdem Capitulum confirmari non poſſint, ſtatueretur, & ordinaretur, & hoc profecto feliciori Ordinis, & Prioratuum, & Beneficiorum eorumdem, necnon illorum perſonarum ſtatui, in ſpiritualibus, & temporalibus ſalubriter conſuleretur, & prædictus Ordo augmentum cum animarum ſalute ſuſciperet.

Ideoque Congregatio ſupplicavit huic Pontifici pro opportuna proviſione.

§.3. Quare pro parte dictorum modernorum Definitorum, Priorum, & Rectorum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut pro ipſius Ordinis ſalubri directione ſuper iis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Qui propterea d. electionem Hieronymi ad triennium reduci.

§.4. Nos igitur qui Monaſteriorum omnium, & in illis Domino famulantium perſonarum ſalubrem ſtatum, & regularis obſervantiæ augmentum ſinceris exoptamus affectibus, eoſdem modernos Definitores, Priores, Rectores, ac eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, verumque, & ultimum dicti Prioratus vacationis modum, etiam ſi ex illo quævis generalis reſervatio, in corpore juris clauſa reſultet pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, electionem, & deputationem in Priorem generalem præfati Prioratus de dicto Hieronymo ad vitam factas prædictas ad triennium, ita quod finito triennio, idem Hieronymus ab hujuſmodi Prioratus, & Generalatus officio, libere amoveri poſſit, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium revocamus, reducimus, illaſque ſic revocatas, & reductas, ac prout illas concernunt, omnia, & ſingula alia in dictis literis contenta, & inde ſecuta quæcumque, licita tamen, & honeſta, quoad hujuſmodi triennium dumtaxat, ex certa ſcientia approbamus, & confirmamus, ac illis plenum firmitatis robur adiicimus.

Et ad triennium iterato illum deputat.

§.5. Et nihilominus eumdem Hieronymum in Priorem dicti Prioratus ad triennium dumtaxat conſtituimus, & deputamus, necnon in dicto Prioratu, cujus fructus, redditus, & proventus ad ſexaginta tres florenos auri in libris Cameræ Apoſtolicæ taxari reperiuntur, nomen, & titulum perpetui Prioris, ita quod numquam illius niſi ad effectum triennalis electionis vacatio occurrat, etiam ex nunc perpetuo penitus, & omnino, auctoritate, & tenore prædictis, ſupprimimus, & extinguimus, ac ſuppreſſa, & extincta eſſe, & cenſeri.

Annatamque de d. Prioratu de quindennio in quindennium Cameræ Apoſt. ſolvi jubet.

§.6. Et propterea annatam dicti Prioratus occurrente illius pro tempore vacatione, Cameræ Apoſtolicæ, aut quibuſvis aliis debitam, niſi de quindecim annis, in quindecim annos minime ſolvi. & ipſius Prioratus pro tempore exiſtentes Priores ad illius ſolutionem, alias quam ut præfertur, non teneri, nec ad id cogi, aut propterea aliquibus cenſuris innodari poſſe, & debere decernimus.

Prioratum a triennio conſumi decernit.

§.7. Necnon quod de cetero perpetuis futuris temporibus Prioratus ipſe per Priorem triennalem dumtaxat, per ſolam Capituli hujuſmodi electionem de triennio in trienuium deputandum, regatur, & gubernetur, ac regi, & gubernari debeat.

Electionem Prioris ad Capitulum generale remittit prohibens reeligi in Priorem durante ſecundo ſucceſſive triennio.

§.8. Quodque hujuſmodi electio poſtquam per Capitulum præfatos facta fuerit, Apoſtolica auctoritate approbata, & confirmata ſit, & eſſe cenſeatur eo ipſo, nulluſque inibi in Priorem ultra triennium eligi, aut deputari poſſit, ſed is qui uno triennio in Priorem ipſius Prioratus præfuerit; ultimo ipſius triennii die Prior eſſe deſinat, ac in ejuſdem Prioratus Priorem immediate de novo per ipſos Capitulum, reeligi ſeu reaſſumi non poſſit, donec duo triennia elapſa ſint, & ſi ante illorum lapſum eligatur, electio hujuſmodi nulla ſit. Et nihilominus ſic ſcienter eligentes, ſententiam excommunicationis incurrant, nec etiam ipſum triennium prorogari valeat.

Auctoritatem Prioris durante triennio totalem eſſe affirmat.

§.9. Quodque præfatus Hieronymus, & alii dicti Prioratus Priores taliter electi, & confirmati, durante triennio, ac Prioratus, & illius Conventus hujuſmodi, omnibus, & ſingulis, poteſtate, auctoritate, & facultate, etiam conferendi beneficia, & officia, ac immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, honoribus, privilegiis, indulgentiis, prærogativis, gratiis, favoribus, & indultis, in ſpiritualibus, & temporalibus, quibus alii perpetui ejuſdem Prioratus Priores, qui pro tempore fuerunt, uti, potiri, & gaudere potuerunt, ſeu etiam debuerunt, ac poſſent, & deberent quomodolibet in futurum, uti potiri, & gaudere, ipſeque pro tem-

tempore Prior exiſtens, finito ejus triennio ejus ſucceſſori in Priorem electo, ac duobus per Capitulum præfatos, nominatis, & deputatis, reſervata ſibi annua penſione vigintiquinque ſcutorum pro veſtimentis, & aliis ſuis neceſſariis, deductis expenſis, ſibi per præfatos Joannem Cardinalem; & Protectorem, ac Capitulum aſſignata ratione de reliquis per eum durante triennio hujuſmodi adminiſtratis reddere teneantur.

Omnium Priorum confirmationem ultra triennium prohibet.

§.10. Quodque Priores, aut Rectores, Prioratuum, & beneficiorum Ordinis, & Congregationis hujuſmodi, ultra triennium in eorum Prioratibus, & beneficiis confirmari ullatenus poſſint, perpetuo ſtatuimus, & ordinamus.

D. Prioratum de cetero nemini etiam S.R.E. Cardinali commendari interdicit.

§.11. Et inſuper ex nunc quaſcumque collationes, & proviſiones, ſeu commendas, & quaſvis alias diſpoſitiones, de quibuſvis perſonis, etiam S.R.E. Cardinalibus, de dicto Prioratu, etiam per Sedem Apoſtolicam pro tempore factas, nullius roboris, vel momenti exiſtere, & ſic per quoſcumque Judices etiam ejuſdem S.R.E. Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, & definiri debere, necnon quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executores hujus Conſtitutionis deputat.

§.12. Quocirca dilectis filiis Abbati Monaſterii Sancti Blaſii, & S. Venantii, ac Sancti Nicolai de Fabriano, Camerinen. Diœceſis, ſæcularium, & Collegiatarum Eccleſiarum exiſtentium Definitorum, & Priorum, ac Rectorum, eorumdem Ordinis, & Congregationis, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra revocationem, reductionem, approbationem, confirmationem, ſuppreſſionem, ſtatutum, ordinationem, & decretum prædicta firmiter obſervari, ac ſingulos, quos præſentes concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, Contradictores auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Contrariis derogat.

§.13. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Prioratus, & Ordinis prædictorum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate, alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon quibuſvis privilegiis, indultis, ac literis Apoſtolicis eidem Ordini, & illius locis, & perſonis, in genere, & in ſpecie, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis, etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam per modum ſtatuti perpetui, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis, etiam quod illis per quaſcumque literas Apoſtolicas quaſvis, etiam derogatoriarum derogatorias, & inſolitas clauſulas in ſe continentes, derogari, nec derogatum cenſeri, nullatenus poſſit, niſi modis, & formis in eiſdem contentis derogatio hujuſmodi facta fuerit diſponentibus. Quibus omnibus etiam pro eorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua, alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes: illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum &c.

Si quis autem &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio, 12. Kalendas Aprilis, Pontificatus noſtri Anno IX.

D. P. An. IX. 21. Martii.

XLVI.

Prorogatio celebrationis Generalis Concilii Trident. uſque ad Bellorum ſedationem.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Hujuſmodi Concilii indictionem vide ſupra Conſtitutionem XL. fol. 207.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ET ſi cunctis quidem in rebus conficiendis, ſi illæ ſtatuto tempore terminari nequeunt, temporis opportunitatem attendere expedit: id tamen in gravioribus Reipublicæ Chriſtianæ cauſis, & negociis, & per Romanum Pontificem cum ad eum ipſorum negociorum explicatio pertinet, maxime convenit obſervari, ut per opportunitatem ipſam eadem negocia proſperum valeant habere ſucceſſum.

Animi ſui ſollicitudinem cogendi Concilium Generale, & pacem inter Chriſtianos Principes conciliandi alias demonſtratā exponit Pontifex.

§.1. Quod enim Nos ſemper Œcumenici, & Generalis Concilii celebrationem concupiverimus, & quo propterea ſtudio, & animi ſolicitudine huic rei, ac inter Chriſtianos Principes paci, & concordiæ incubuerimus, tot labores per Nos, præſertim cum ea de cauſa Nicæam Nos contulimus, ſuſcepti, tot Nuncii, & Legati ad eoſdem Principes propterea a Nobis miſſi, tot ſuper ea re a Nobis ad illos datæ literæ, toties per Nos denique in dictum Concilium hujuſmodi, totque Prælatis, & aliis, qui ad illud venire tenentur, ut omnino accederent, tranſmiſſa mandata, & hortationes, reddunt teſtimonium veritatis. Concilium ipſum Mantuæ primo, deinde Vicentiæ, ad quam propterea tres a latere noſtro ex Venerabilium

Eoſdem Principes una cū Epiſcopis &c. ad Concilium hujuſmodi ſe invitaſſe.

Digitized by Google

lium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium numero Legatos miſimus, & noviſſime Tridenti per noſtras literas ſub Datum Romæ apud S.Petrum XI.Kalend. Junii Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo ſecundo,in quibus, ne idem repetamus, cur in Mantuana, & Vicentina Civitatibus prædictis Concilium hujuſmodi celebrari nulla ratione valuerit, explicavimus, ad Kalendas Novembris, quæ proxime præterierunt, incipien., & proſequen., & Domino adjuvante ad ipſius gloriam, & laudem, ac Chriſtiani totius Populi ſalutem abſolven. indiximus, annunciavimus, & convocavimus omnes ex omnibus locis tam Venerabiles Fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, quam dilectos filios Abbates, & alios quoſcumque, quibus jure, aut privilegio in Conciliis Generalibus reſidendi, & ſententias in eo dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, & admonentes, ac eis in vim Juramenti Nobis, & Sedi Apoſtolicæ præſtiti, & in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac ſub certis tunc expreſſis pœnis mandantes, ut ipſimet, niſi forte juſto detinerentur impedimento, aut per ſuos Procuratores, & Nuncios huic Sacro Concilio omnino adeſſe, & intereſſe deberent, nec non Chariſſimos in Chriſto filios noſtros Carolum Imperatorem ſemper Auguſtum, & Franciſcum Francorum Regem Chriſtianiſſimum, ceteroſque Reges, Duces, & Principes Chriſtianos, ne Dei cauſam, & negocium deſererent, ſed ipſimet ad Sacri hujuſmodi Concilii celebrationem venirent, & ſi venire non poſſent, ſaltem graves Viros Legatos cum authoritate, qui Perſonam Principis ſui, & prudentia, & dignitate poſſent in Concilio referre, mitterent, curarentque, ut ex ſuis cujuſque Regnis, & Provinciis Epiſcopi, & Prælati, ſine tergiverſatione, & mora ad Concilium proficiſcerentur, rogavimus, & obſecravimus, ſperantes Œcumenici Concilii celebrationem hujuſmodi, ad quam pro agri Dominici purgatione ſæpe antea devenire, ut præfertur, fruſtra conati eramus, eo ſaltem tempore Dei benignitate, ac clementia omnino ſucceſſuram eſſe.

Carolum Imperatorem, & Franciſcum Regem Franc. miſſis ad eos Legatis hortatum eſſe ad pacem.

§.2. Literiſque noſtris prædictis publicatis cum poſtquam Nuncios noſtros ſpeciales pro pace inter dictos Principes tractanda deſtinaveramus, odia & ſimultates inter eoſdem Principes augeri, & jam cum ab unoquoque eorum per alterum ab induciis noſtro interventu Niceæ inter eos Factis diſceſſum eſſe prætenderetur, arma tractari, & bellum moveri cerneremus. Duos ſummæ authoritatis Viros inter cetera animi ornamenta pacis ſtudioſiſſimos S. R. E. Cardinales a latere Legatos ad eoſdem Carolum Imperatorem, & Franciſcum Regem miſimus. Qui ipſis noſtro nomine, in quæ pericula ex eorum diſcordiis univerſa Reſpublica Chriſtiana brevi eſſet ventura, exponerent, eoſque per viſcera D. N. J. C. ad pacem inter ſe mutuo complectendam, & Rempublicam Chriſtianam a tot tantiſque imminentibus periculis liberandam, quam maxime poſſent, hortarentur.

Miſiſſe quoque Legatos Tridentum, qui Concilio præſiderent.

§.3. Ac appetente jam die pro qua (ut præfertur) Concilium indixeramus, cum in eodem propoſito, & deſiderio illud omnino celebrandi perſiſteremus, dilectos filios noſtros Petrum Paulum, Sanctæ Balbinæ Pariſium, & Joannem Sancti Vitalis Moronum titulorum Presbyteros, ac Reginaldum Sanctæ Mariæ in Coſmedin, tunc Sanctorum Nerei, & Achillei Diaconum, Polum nuncupatos S. R. E. Cardinales noſtros, & dictæ Sedis Legatos de latere ſummæ virtutis, doctrinæ, & authoritatis viros ad ipſam Civitatem Tridentinam, ut Epiſcopos, Prælatos, & alios ad Concilium venientes exciperent; atque ea, quæ ad Concilii celebrationem hujuſmodi neceſſaria eſſent, ſeu opportuna facerent, deſtinavimus. Nec non quam plures ex eiſdem Prælatis ſingulis ad illos noſtris datis literis admonuimus, ut frequentes Concilio hujuſmodi intereſſe vellent.

Se Bononiam profectum, ut habito cum Carolo, & Frãciſco colloquio hujuſmodi tenut conſuleret, adjunctis etiã ad Epiſcopos adhortationibus, ut Tridentum venirent.

§.4. Demum cum ſpe pacis per dictos Legatos noſtros inter eos componendæ ex iis, quæ ab eiſdem Legatis acceperamus, deſtitueremur, ne quod reliquum erat, in facultate noſtra omitteremus, præfatos Carolum Imperatorem, & Franciſcum Regem diverſis noſtris ad eos datis literis hortati ſumus, ut pro concilianda inter eos aliqua concordia Nobis cum in aliquo commodo loco, ad quem ætati noſtræ non parcentes Nos profecturos eſſe pollicebamur, convenirent, utque deſiderium noſtrum Pacis colloquii, & Concilii celebrationis hujuſmodi re ipſa comprobaremus, e noſtra propria Sede profecti Bononiam venimus, ut motis (quod ſperabamus per appropinquationem noſtram) ipſorum Principum animis concordiæ, ſtatui, celebrationique ipſius Concilii, ſecurius, & ferventius inſtari, & fluctuanti Reipublicæ Chriſtianæ aliquod ſalutare remedium afferri poſſet. Iterumque poſt adventum noſtrum hujuſmodi Prælatos prædictos per diverſas alias noſtras literas admonuimus, & exemplo quamplurium Prælatorum, qui ex Urbe noſtra ad locum Concilii de mandato noſtro ſe contulerant, ad illud accedere amplius non tardarent.

Sed cum hæc omnia incaſſum ceſſerint, ac propter Bella itinera non ſatis tuta ſint, Turcicaque Claſſis ipſi Italiæ incurſiones minetur, Concilii celebrationem ad commodius tempus in poſterum declarandum differt.

§.5. Cum autem dicti Carolus Imperator, & Franciſcus Rex ſuorum Regnorum, & Dominiorum tuitioni intenti, cui ſe propter vigentia inter ipſos bella vacare opportere aſſerebant, Nobiſcum convenire recuſaverint: ac licet poſtmodum Petrus Paulus, & Joannes, ac Reginaldus Cardinales, & Legati prædicti pro prædicto Concilio ad ipſam Civitatem acceſſerint, ac inibi ſex menſes, & ultra non ſine aliqua dictæ Sedis indignitate expectando permanſerint, nihilominus præter eos, qui ex alma Urbe (ut præfertur) venerant, admodum pauci Prælati inibi convenerint: quinimo ſicut Provinciarum diverſitas affert, diverſimode ſe excuſaverint, & alii bellorum motus: alii itinera non tuta, ac viarum pericula: alii diverſa alia impedimenta attulerint. Nos propterea prædictos Petrum Paulum, & Reginal-

ginalium Cardinales, & Legatos, ut ab eis, quo in ſtatu res eſſent, & quid ſuper celebratione Concilii ſperari poſſet, intelligeremus, accerſivimus: cumque eumdem Carolum Imperatorem Germaniam petere, & per Italiam iter facturum eſſe intelligeremus; Nos apud eumdem Carolum Imperatorem, cum quo in oppido Buſſeti convenimus, tam per Nos ipſos, quam per venerabiles fratres noſtros S.R.E. Cardinales, qui tunc Nobis cum aderant, pro pace hujuſmodi omni cura, & diligentia, quod etiam cum præfato Franciſco Rege non minori ſtudio antea pluribus literis egeramus, inſtetimus. Cum vero nihil hactenus proficere potuerimus, & a Petro Paulo, & Reginaldo Cardinalibus, & Legatis prædictis, ac ex prædictis, ac ex præfati Joannis Cardinalis, & Legati, nec non ceterorum Prælatorum in dicta Civitate Tridentina exiſtentium literis; (Quorum fere ſingulorum ſuper ea re ſententiam exquiſivimus) cognoverimus, & Nos ipſi clare perſpiciamus, vigentibus tot in Locis inter eoſdem Principes Bellis, ac Immaniſſimo Turcarum Tyranno cum validiſſimo exercitu Hungariæ Regnum invadente, ejuſque copioſa, & munitiſſima claſſe jam mare inferum ingreſſa, cujus conatibus quantum vires noſtræ (licet impares) ſuppetent, reſtitere (ut tenemur) intendimus, non poſſe ad præſens (domino forſan ob peccata noſtra, ſic permittente) noſtram ſuper hujuſmodi Concilio intentionem impleri. Quinimo eandem actionem Concilii in aliud opportunius, & commodius tempus, quo dignitas, & frequentia Concilio, & Reipublicæ Chriſtianæ præſentior ſalus afferri poſſit, differendam eſſe. Sperantes ex Dei bonitate, & miſericordia poſt tenebras lucem, & aliquando tandem, quod brevi futurum ſperamus, & optamus, Concilium ipſum celebrari poſſe. Volentes interim Generalem Chriſtianorum defenſionem a periculis (propter Infidelium Mare, & Terram infeſtantium impetus) imminentibus, quantum in Nobis erit, procurare, & Almæ Urbi, Sedi noſtræ, ac Orbis capiti omniumque perfugio: quæ Nobis ab ea diutius abſentibus ob ipſorum infidelium incurſiones non leve periculum ſubire poſſet, noſtra præſentia, quod neceſſe eſt, ceteriſque præſidiis ſuccurrere, ac conſcientiis, & commoditatibus Prælatorum, qui ad ipſum Concilium venire tenentur, ne propter ipſius Concilii celebrationis incertitudinem moleſtia, aut incommodo afficiantur, paterna charitate conſulere, habita ſuper his cum ejuſdem Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorum conſilio, & aſſenſu celebrationem Concilii hujuſmodi, uſque ad aliud opportunius, & commodius tempus per Nos declarandum Apoſtolica authoritate tenore præſentium ſuſpendimus, & ſuſpenſum eſſe nunciamus, ac pœnas contra Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Abbates, & alios in poſterioribus literis indictionis Concilii hujuſmodi compræhenſos inflictas, uſque ad tempus prædictum, quo Concilium ipſum omnino proſequi intendimus, relaxamus.

§.6. Nec non eoſdem Petrum Paulum, & Reginaldum Cardinales Legatos, ac Joannem Cardinalem, & Legatum præfatum ab eodem Concilio ad Nos, & Sedem prædictam revocamus, ac Prælatis in eadem Civitate occaſione Concilii hujuſmodi exiſtentibus inde uſque ad tempus per Nos declarandum prædictum, quo eoſdem Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & Abbates, ac alios in literis poſterioris indictionis Concilii hujuſmodi compræhenſos ſub perjurii, ac aliis in eiſdem literis contentis pœnis Concilio prædicto juxta formam ipſarum literarum adeſſe, & intereſſe voluimus, recedendi licentiam concedimus, decernentes ex nunc irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quocumque quavis authoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. *Legatos S. Sedis Romam revocat.*

§.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. *Derogat contrariis.*

§.8. Nos enim, ut hæ noſtræ literæ, & in eis contenta quæcumque ad notitiam omnium (quorum intereſt) perveniant: Sciantque cuncti, ſe ad tempus declarandum prædictum, quo Concilium hujuſmodi proſequi, & continuare, ac dante Domino perficere intendimus, præſto eſſe debere, & ad id ſub pœnis prædictis teneri, ne aliquis, illorum ignorantiæ excuſationem prætendere poſſit. Volumus, & mandamus, ut in Baſilica S. Petri de Urbe (cum inibi populi multitudo ad divina audienda convenerit) palam clara voce per Curiæ noſtræ Curſores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæque in dictæ Baſilicæ, nec non Cancellariæ Apoſtolicæ valvis affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu expoſitæ pendeant. Cumque inde amovebuntur earum nihilominus exempla in eiſdem locis remaneant affixa, tranſumptis quoque earum quæ manu publici Notarii ſcripta, aut ſubſcripta, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munita fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur pariter mandamus, atque decernimus. *Decretum publicationis hujuſmodi ſuſpenſionis.*

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum ſuſpenſionis, nunciationis, relaxationis, revocationis, conceſſionis, Decreti, voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præſumpſerit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Bononiæ Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio, Pridie Nonas Julii, Pontificatus noſtri Anno IX. *Dat. die 5. Junii 1543. An.IX.*

XLVII.

Impoſitio annui ſubſidii trecentorum millium ſcutorum, a ſubditis Status Eccleſiaſtici, annis ſingulis, quacumque exemptione non obſtante, ad triennium, Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ perſolvendi, omnibus extraordinariis exactionibus interim interdictis.

Exemptiones omnes a ſolutione onerum Cameralium revocatæ fuerunt a multis Pont., & poſtremo a Paulo V. in ſua Conſtitutione In maximis.

PAULUS PAPA III.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEcens eſſe cenſemus, ut ii qui ſpeciali privilegio donati ceteros antecellunt, in ſupportatione onerum, illos adjuvent, qui forte inferiores exiſtunt, præſertim dum urgens neceſſitas imminet, & exinde publica utilitas reſultare dignoſcitur.

Impoſitio de qua in rubr.

§.1. Nuper ſiquidem ad ſuſtinen. expenſarum molem hoc tempore, pro orthodoxæ fidei, ac ſtatus S. R. E. tutela Nobis incumbentem, ſubſidium 300. mil. ſcutorum auri in auro, annis ſingulis, per dilectos filios ſubditos dictæ Romanæ Eccleſiæ ad tres annos proxime futuros Cameræ Apoſtolicæ perſolven. exigere, & interim ab augmento ſalis, ac omnibus aliis extraordinariis exactionibus abſtinen. decernimus. Provinciæque noſtræ Romandiolæ, Exarcatus Ravennæ, Marchiæ, Umbriæ, Peruſiæ, & Patrimonii, onus hujuſmodi cum ſumma alacritate, ac fidei obſervantia acceptaverunt.

Revocatio quarumcumque exemptionum.

§.2. Et quia publice intereſt, exactionem hujuſmodi fieri, volentes illam facilitare, ac reliquos ſubditos dictæ Romanæ Eccleſiæ ad illud ſolven. promptiores reddere, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, tenore præſentium, ſtatuimus, & ordinamus, quod durante triennali contributione trecentorum millium ſcutorum hujuſmodi, omnes, & ſinguli S.R.E. ſubditi ſæculares, etiam ſi regimini civitatum, & locorum præſint, ac Marchiones, Barones, feudatarii, perſonæ, & officiales, & quivis alii quacumque dignitate, & excellentia præditi, & quaotumcumque exempti, & privilegiati fuerint, ad ſolven. ratam dictæ contributionis eis tangen. omnino teneantur, & ad id cogi, & compelli poſſint. Nos enim quæcumque privilegia, exemptiones, & indulta illis conceſſa, ac conſuetudines, & juris communis diſpoſitiones in eorum favorem facien. per triennium præfatum, quo ad contributionem eamdem, illis alias in ſuo robore permanſuris, omnino ſuſpendimus, ac illis ſuffragari minime poſſe volumus.

Clauſula ſublata &c.

§.3. Decernentes ſic per quoſcumque, tam ordinaria quam delegata, & mixta auctoritate fungen. Judices, perſonas, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ubique judicari, cognoſci, ac decidi debere, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, necnon irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his, a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio executorum.

§.4. Quocirca dilecto filio Guidoni Aſcanio Sfortiæ Sancti Euſtachii Diacono Cardinali de Sancta Flora, Camerario noſtro, quem ſuper præmiſſis ultra ordinariam ſui Camerariatus officii facultatem, Commiſſarium, & executorem noſtrum generalem facimus, conſtituimus, & deputamus, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque, plenum effectum ſortiri, & inviolabiliter obſervari mandet, & faciat. Contradictores reniten., & rebelles, per cenſuras Eccleſiaſticas, & pœnas etiam pecuniarias, arbitrio ſuo infligen., & applican., & alia juris remedia opportuna, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem.

D. P. A. IX. 2. Septemb.

Dat. Mareni, Albanen. diœceſis, ſub annulo Piſcatoris die 2. Septembris milleſimo quingenteſimo quadrageſimo tertio, Pont. noſtri Anno IX.

Sequitur declaratio d. Conſtitutionis quo ad exemptiones.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Relatio ſupradictæ impoſitionis.

EX debito Paſtoralis officii, ad ea, ut debemus, libenter intendimus, per quæ provide ordinata ſerventur, & ut plenum ſortiantur effectum, opem, & operam impendimus efficaces. Dudum ſiquidem pro noſtris, & Apoſtolicæ Sedis neceſſitatibus, ac ſubditis noſtris ab extorſionibus, & aliis gravaminibus, quæ per Commiſſarios Collectores onerum pro tempore impoſitorum eis paſſim inferebantur, opportune ſublevandis, ſubſidium trecentorum millium ſcutorum auri in auro, annuatim, nobis, & Cameræ Apoſtolicæ, triennio tantum durante, per ſubditos ipſos perſolvendorum, impoſuimus, & interim ab exactione augmenti pretii ſalis, ac quorumcumque aliorum onerum extraordinariorum abſtinere decrevimus. Et ut facilius ſubditi ipſi ſubſidium hujuſmodi præſtare poſſent, per alias noſtras in forma brevis literas, voluimus, & ordinavimus, quod omnes, & ſinguli exempti, & privilegiati ſæculares, utcumque quali-

Digitized by Google

qualificati, ad contributionem ſubſidii hujuſmodi omnino tenerentur, prout in dictis literis plenius continetur.

Declaratio quo ad perſonas & bona exempta, & non exempta.

§.1. Cum autem poſtmodum, ſicut accepimus, nonnulli ex privilegiatis, & exemptis præfatis, ſolutionem ſubſidii hujuſmodi fugere volentes, cauſam, & cauſas in Auditorio Rotæ, ac S. R. E. Cardinalibus, & forſan aliis judicibus, & perſonis in Romana Curia, & extra eam, certis ſub prætextibus committi obtinuerint, & hoc modo ſubditos alios devote, & faciliter ſolventes, contra mentem noſtram litibus involvi, illoſque gratia per Nos eis conceſſa, quod exempti in præſtatione ſubſidii hujuſmodi, pro communibus neceſſitatibus, ut Nos, & noſtros ſubditos præfatos a catholicæ fidei hoſtibus, quos ita propinquos habemus, defendere poſſimus, impoſiti, contra publicam utilitatem retardatur, ac volentes, ut par eſt, in præmiſſis opportune providere, motu proprio, & ex certa ſcientia, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, quaſcumque cauſas deſuper pendentes ad Nos advocamus, & lites penitus extinguimus, quo ad ea quæ contributionem ſubſidii hujuſmodi tangunt dumtaxat; Ac volumus, quod omnes, & ſinguli exempti, & quantumcumque privilegiati ſæculares, etiam ſi Curiales civitatis noſtræ Maceraten. exiſtant, & regimini civitatum præſint, ac Almæ Urbis, quorumcumque aliarum civitatum, oppidorum, & locorum, cives, vel quicumque nobiles, barones, feudatarii, aut alias etiam privilegio juris in corpore clauſo, exempti, & Capitulum, Collegium, vel Univerſitates, aut Communitas ſint, contributionem ſubſidii hujuſmodi ſimpliciter, & omnino, Clerici vero pro bonis ad eos, ex parentum, & propinquorum, vel aliorum ſucceſſione delatis, vel per eos acquiſitis, ac Clerici ipſi, & religioſi, pro fructibus, & bonis mobilibus ſeque moventibus Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum quorumcumque, ſæcularium, vel regularium, etiam ſi Archiepiſcopali, Epiſcopali, aut alia majori dignitate præfulgeant, in gabellis, ad juvandum, & facilitandum ſolutionem ſubſidii hujuſmodi pro aliqua honeſta parte dicti ſubſidii, univerſaliter impoſitis, vel imponi, aut augere permiſſis, dicto triennio durante, contribuere teneantur, & ad id cogi, & compelli, juris, & facti remediis neceſſariis, & opportunis poſſint, & debeant, quibuſvis exemptorum, clericorum, & religioſorum hujuſmodi privilegiis, exemptionibus, conceſſionibus, favoribus, declarationibus, ſententiis, gratiis, & indultis, alias in ſuo robore permanſuris,

Clauſulæ ſublatæ &c.

§.2. Decernentes ſic, & non aliter per quoſcumque etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & Rotæ Auditores, tam ordinaria, quam delegata, & mixta auctoritate fungen. judices, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, ubique judicari, & definiri debere. Nos enim ſtatus hujuſmodi, & quarumcumque aliarum etiam ante impoſitionem hujuſmodi ſubſidii quomodolibet introductarum litium, & cauſarum, ac privilegiorum, indultorum, literarum, & ſcripturarum quarumcumque, occaſione præmiſſorum quomodolibet confectorum, tenores, cauſas, & effectus, nomina, & cognomina judicum, & collitigantium, aliaque etiam ſi majora ſint expreſſis, de neceſſitate exprimenda, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, irritum, & inane decernimus, quidquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari.

Deputatio executorum.

§.3. Quocirca dilecto filio Guidoni Aſcanio Sfortiæ Sancti Euſtachii Diacono Cardinali de Sancta Flora S.R.E. Camerario, quem ultra ſui Camerariatus officii facultatem ſuper præmiſſis executorem generalem, cum plena, & libera auctoritate, & poteſtate quoſcumque citandi, ac illis, quoties opus fuerit, etiam ſub cenſuris, & pœnis, etiam pecuniariis, arbitrio ſuo infligendis, & applicandis, inhibendi, ac quæcumque dubia, & difficultates, circa præmiſſa, vel eorum aliquod, ac illa, vel ſubſidium hujuſmodi concernentia, & ultra præſentium, & aliarum literarum noſtrarum prædictarum tenores, tollendi, & removendi, & inviolabiliter obſervari faciendi, facimus, creamus, conſtituimus ac deputamus, tenore præſentium committimus, & mandamus, quatenus præſentes literas, & alias prædictas, & in eis contenta quæcumque ſolemniter publicando, faciat illa plenum effectum ſortiri, & inviolabiliter obſervari, nec permittat quemquam contra illarum tenores, vel mentem noſtram præfatam quomodolibet perturbari, impediri, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per prædicta, & alia, de quibus ei videbitur, juris, & facti remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariorũ derogatio.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, & Apoſtolicis, ac Provincialibus, & Synodalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ſtatutis, & conſuetudinibus, & novis reformationibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam per viam legis, & ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus editis, conceſſis, confirmatis, & innovatis, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, &c. ut in præcedenti.

Sanctio pœnalis.

§.5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ advocationis, extinctionis, voluntatis, decreti, factionis, creationis, conſtitutionis, deputationis, commiſſionis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

D.P. An.X.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quin-

quingenteſimo quadrageſimo quarto, Pont. noſtri Anno IX.

XLVIII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

De celebratione Capituli Generalis Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, & de iis, quæ obſervari debent in electione Prælatorum.

PAULUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Fraudem, dolumque in Electionibus cõmittentes, vel committentibus conſentientes incurrunt pœnam excommunicationis reſervatæ Romano Pontifici.

§. 1. Ut electiones dilectorum filiorum Rectoris generalis, Viſitatorum, Priorum, Sociorum, Capitularium, & aliorum Officialium Congregationis S. Georgii in Alga Venetiarum, quas pro tempore fieri contigerit, omni, qua decet, ſinceritate, & puritate celebrentur, pro Paſtoralis officii debito providere volentes Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli in electionibus hujuſmodi vocem habentes, aut in eis quomodolibet intervenientes cujuſcumque gradus, ſtatus, vel conditionis fuerint, qui in electionibus ipſis, ſeu publicandis, quam alias quomodocumque, & qualitercumque fraudem, falſitatem, dolum, malitiam, vel corruptelam ſcienter commiſerint, ſeu committentibus adhæſerint, ſeu deſuper conſenſerint, aut fraudem, falſitatem, malitiam, dolum, vel corruptelam hujuſmodi non revelaverint, ultra alias cenſuras, & pœnas, tam a jure, quam per conſtitutiones, ſeu privilegia ejuſdem Congregationis, ſeu alias in tales latas, & promulgatas, ſeu inflictas excommunicationis ſententiam, a qua nonniſi a Romano Pontifice præter quam in mortis articulo abſolvi poſſint, eo ipſo incurrant: nihilominus ab eorum Superioribus arbitrio ſuo mulctari, & puniri poſſint, & debeant.

Publicatio hujuſce Conſtitutionis in Capitulis facienda.

§. 2. Mandantes modernis dictæ Congregationis Priori generali, & Viſitatoribus hujuſmodi, quatenus præſentes literas in eorum Capitulis, ut ad omnium, quos concernunt, notitiam devenire poſſint, publicent, ſeu publicari faciant: Non obſtantibus Apoſtolicis, ac dictæ Congregationis Conſtitutionibus, & Ordinationibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis conceſſis, approbatis, & innovatis, contrariis qoibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & espreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. die 22. Septem. 1543 An. IX.

Dat. Romæ apud S. Marcum ſub Annulo Piſcatoris die 22. Septembris 1543. Pont. noſtri Anno IX.

XLIX.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Quod Cauſæ tam Civiles, quam Criminales, & Mixtæ Provinciæ Marchiæ Anconitan. coram Judicibus Ordinariis pro tempore motæ, donec in prima inſtantia pependerint, non poſſint avocari prætextu literarum Auditoris Cam., vel appellationis, & dummodo Cauſæ Civiles biſcentum Ducatos non excedant.

PAULUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

Decet Romanum Pontificem in ſuprema Juſtitiæ Sede conſtitutum ad ea diligenter intendere, per quæ perſonis quibuslibet præſertim Nobis, & Romanæ Eccleſiæ immediate ſubjectis juſtitia celeriter adminiſtretur, & delicta, quæ per eaſdem perſonas in dies committuntur, debite puniantur, ut ex inde unicuique jus, quod ſuum eſt, tribuatur, & qui ſe intra limites juſtitiæ continere negligunt, ſi non virtutis amore, ſaltem formidine pœnæ ab illicitis abſtinere diſcant.

Cauſa ferendæ hujuſce Cõſtitutionis.

§. 1. Sane cum, ſicut nuper accepimus, in Provincia noſtra Marchiæ Anconitanæ diverſi litigantes injuſtam cauſam fovere cognoſcentes, ut cauſas inter eos, & adverſarios ſuos indeciſas, pendentes, immortales reddant, & alii diverſa delicta, & exceſſus in dies perpetrantes, ut punitionem delictorum, per eas pro tempore commiſſorum effugiant, ſeu differant, vel minuant ſub prætextu, quod in partibus litigare perhorreſcant, ſeu a Judicibus de cauſis hujuſmodi in prima inſtantia cognoſcentibus in aliquo gravati fuerint, cauſas ipſas de partibus avocari, & in Romana Curia, aut alibi extra ipſam Provinciam committi procurent, ac adverſarios ſuos ad litigandum in cauſis hujuſmodi extra eorum domicilium trahant, & exinde fiat, ut quandoque, qui in cauſis civilibus trahuntur, tædio laborum, & expenſarum, quos extra Provinciam litigando ſubire coguntur, affecti potius, a proſecutione juris ſui deſiſtere, quam expenſas, & labores hujuſmodi ſubire eligant, & Procuratores fiſci noſtri in eadem Provincia, ne propria pro alienis deſerere cogantur, cauſas ipſas ulterius non proſequantur, ſicque Juſtitiæ locus non ſit, & delicta impunita remaneant, ac alii prætestu præmiſſorum inducti ad delinquendum audacius proſiliant in Provincialium Provinciæ hujuſmodi grave detrimentum.

Declaratio, de qua in rubrica.

§. 2. Nos præmiſſis occorrere cupientes Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero tam civiles, quam criminales, aut mixtæ cauſæ in dicta Provincia hactenus ortæ, vel in poſterum orituræ a quibuſvis perſonis etiam dicti Fiſci Procuratoribus, vel pro eodem Fiſco agentibus, tam active, quam paſſive pro tempore motæ, cujuſcumque qualitatis fuerint, dummodo civiles cauſæ hujuſmodi ſummam, ſeu valorem 200. ducator. auri non escedant, donec in pri-

in prima inſtantia pependerint etiam prætexta literarum moderni, & pro tempore exiſtentis Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalis Auditoris, vel cujuſvis commiſſionis, vel appellationis a quocumque gravamine, niſi tale ſit, quod per definitivam ſententiam reparari non poſſit, ab earum Judicibus ordinariis, ſeu venerabili fratre Marco Epiſcopo Senogallien. moderno pro tempore exiſtente dictæ Provinciæ Gubernatore avocari, aut ante primæ ſententiæ in eis per eoſdem Judices ordinarios, ſeu Marcum Epiſcopum modernum, & pro tempore exiſtentem Gubernatorem prædictum ferendæ prolationem extra eandem Provinciam in Romana Curia, vel alibi committi non poſſint, ſed omnes, & ſingulæ cauſæ Provinciæ hujuſmodi, in quibus forum cauſarum Judicum ordinariorum pro tempore declinabitur, ſeu alias quovis modo extra dictam Provinciam commiſſæ fuerint per eoſdem Judices ordinarios, ſeu Marcum Epiſcopum modernum, & pro tempore exiſtentem Gubernatorem dictæ Provinciæ commiſſionibus cauſarum hujuſmodi extra dictam Provinciam pro tempore factis, & illarum vigore, a Judicibus, quibus reperirentur, emanandis inhibitionibus non obſtantibus cognoſci, decidi, & fine debito terminari debeant.

Decretum irritans.

§.3. Decernentes ſtatuto, & ordinationi noſtris hujuſmodi quovis modo derogari, aut illa revocari, tolli, ſeu ſuſpendi non poſſe ac ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariorũ derogatio.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtylo Palatii, & quibuſvis commiſſionibus pro tempore ſignatis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 3. Martii 1544. An.X.

Dat. Romæ apud S. Petrum ſub Annulo Piſcatoris die 3. Martii 1544. Pont. noſtri Anno X.

L.

De falſi, & decupli, aliiſque pœnis Miniſtrorum Rever. Cameræ Apoſtolicæ, & aliorum rationes integre, & fideliter non reddentium.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Cauſa iſtius Cõſtitutionis.

CUM ſicut accepimus, nonnulli Provinciarum Status Eccleſiaſtici Theſaurarii, Vice-Theſaurarii, mercatores, & noſtræ, ſeu Cameræ Apoſtolicæ miniſtri, aliæque perſonæ, computa adminiſtrationum, locationum, affictuum, partitorum, & exactionum reddere debentes, integra computa non exhibeant, partem introituum, & exactorum, ſub diverſis prætextibus, & coloribus retinen. putan. nil pejus eis contingere poſſe, quam re detecta id quod penes eos fuerit, reſtituere.

Miniſtri Reverendæ Cameræ Apoſtolicæ, & alii integre computata reddere tenentur.

§.1. Nos malitiæ hujuſmodi occurrere, ac indemnitati Cameræ opportune providere volentes, & ut præfati fideliter ſi non virtute, ſaltem pœnæ timore procedere diſcant, Motu proprio &c. perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli prænominati, & alii quicumque in Camera Apoſtolica computa reddere debentes, computa hujuſmodi integre, videlicet integrum debitum, & integrum creditum deſcribere debeant, nec audeant aliquid penes ſe, vel eorum miniſtros, aut ab eis dependentes retinere, ſeu retineri facere, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore. Et ſi contingeret eos cogi per Cameram Apoſtolicam ad reddendum rationem de exactis, vel adminiſtratis ante tempus finitum, vel durante exactione, debeant totum id, quod tempore dationis rationis, ſeu computorum, ad eorum, vel miniſtrorum aut agentium ſuorum manus pervenit, integre deſcribere, & tandem omnia diligenter, ac fideliter gerere, & adimplere.

Contrafacientium pœnæ.

§.2. Et ſi ſecus factum fuerit in præmiſſis, vel aliquo præmiſſorum, contrafacientes excommunicationis majoris, a qua niſi per Nos, vel Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, niſi in mortis articulo, abſolvi nequeant, ac periurii, & falſi, necnon decupli cujuſlibet partitæ crediti Cameræ omiſſæ, ſeu non ſolutæ irremiſibiliter exigendæ, & dictæ Cameræ applicandæ, necnon alias noſtri arbitrii pœnas ipſo facto incurrant, & ad decupli hujuſmodi ſolutionem prius, & ante omnia, etiam non finitis, vel ſolidatis computis, tamquam de re minime compenſanda, juris, & facti remediis cogi, & compelli debeant, nec adverſus præmiſſa, excuſationem aliquam eis ſuffragari volumus, cum nulla excuſatio locum habeat in caſu, in quo quis tenetur integra computa dare, & totum receptum, vel ad manus ejus, vel pro eo agentis, delatum in computis non deſcribit.

Decretum irritans.

§.3. Et ſic per quoſcumque &c. judicari &c. ſublata &c. necnon irritum &c. decernimus.

Sola ſignatura ſufficit.

§.4. Ac volumus, quod præſentium ſola ſignatura ſufficiat, & ubique, tam in judicio, quam extra, fidem faciat, abſque alia literarum expeditione.

Publicatio in Camera arctat omnes.

§.5. Quodque pro lege habeantur, & ſint, & poſtquam præſentes, vel illarum tranſumptum in valvis Cameræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerint, omnes arctent acſi eis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis, ſtylo Cameræ, contrariis uſibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. A.

Pub. P.A.X. die 21. Aprilis

Die 21. Aprilis 1544. ſupraſcriptæ literæ affixæ fuerunt in Camera Apoſtolica per me Nicolaum de Matthais Curſ. Et die 21. Aprilis 1544. ſupraſcriptus Motus proprius admiſſus fuit in plena Camera Apoſtolica publicatus, & regiſtratus ad perpetuam rei memoriam.

Michael Angelus Collatinus.

De Ordi-

LI.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

De Ordine, & ratione ſedendi in Camera Apoſtolica per D. Camerarium, & Clericos, alioſque Officiales ejuſdem ſervandis.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio, &c.

Eugenius IV. ordinem ſedendi Officialibus Cameræ præſcripſit

CUM ſicut accepimus alias ſel. rec. Eugenius PP. IV. Prædeceſſor noſter nonnulla ſtatuta, ordinationes, & Capitula per tunc gentes Cameræ Apoſtolicæ ad laudabile, ſincerumque, ac proſperum regimen dictæ Cameræ edita, & per eumdem Prædeceſſorem tunc viſa, & lecta, ac diligenter examinata, in quibus inter alia ad tollendam confuſionem, quæ deficiente ordine in eadem Camera oriri poterat, quo pacto in loco Cameræ ſedendum eſſet diſpoſitum, & ordinatum erat, per ſuas ſub plumbo literas confirmavit, & approbavit (prout plenius in literis continetur,) ac Statutis, ordinationibus, & Capitulis præfatis contineri dicitur.

Hunc Ordinem confirmat, & deſignat Paul. III.

§.2. Nos literarum, Statutorum, Ordinationum, & Capitulorum hujuſmodi tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus, pro expreſſis habentes, ac exprimi, & de verbo ad verbum inſeri poſſe decernentes, nec non præfati Prædeceſſoris veſtigiis inhærentes, ut omnem confuſionem, quæ circa modum ſedendi hujuſmodi inter dilectos filios Cameræ Apoſtolicæ Decanum, & Clericum ex una, ac dictæ Cameræ Auditorem modernos orta eſt, tollamus, deſuperque opportune provideamus, Motu proprio &c., & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine hac præſenti noſtra in perpetuum valitura Conſtitutione ſancimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus in Tribunali dictæ Cameræ, & ubi gentes ejuſdem ad negocia Cameralia pertractanda convenire contigerit, dilectus filius noſter, & S. R. E. Camerarius modernus, & pro tempore exiſtens, aut illius ſubſtitutus Vice-Camerarius in primo, & digniori loco: latere vero verſus parietem Decanus, & reliqui Clerici Cameræ Apoſtolicæ, qui perſonas proponentes, & ad Cameram ipſam recurrentes in faciem videre poſſint: e regione vero dilectus filius Theſaurarius noſter Generalis, cum ii omnes perſonam noſtram repreſentent: Poſt vero Auditor Cameræ: collegialiter ſucceſſive autem reliqui Camerales (prout hactenus ſedere conſueverunt) reſpective conſederant. Eumdemque ordinem ubi gentes dictæ Cameræ collegialiter convenire contigerit ſervent. In celebrandis vero inſtrumentis circa nominationem perſonarum Cameralium in eis intervenientium, etiam quoad perſonam dicti Auditoris, quod hactenus ſervatum fuit, ſervetur.

Hunc Ordinem perpetuo ſervari jubet.

§.3. Decernentes Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus loca Camerario, illius Vice-Camerario, e regione Theſaurario, ac verſus parietem (ut præfertur) Decano, & reliquis dictæ Cameræ Clericis nunc, & pro tempore exiſtentibus, ut præfertur, aſſignata digniora loca dictæ Cameræ fore, & eſſe, ac pro dignioribus locis nuncupari, & reputari, ac præſentem noſtram Conſtitutionem ab omnibus, & ſingulis præfatis, & pro tempore exiſtentibus Camerario, Vice-Camerario, Theſaurario, Decano, & reliquis Clericis, ac Auditore, & aliis Cameralibus præfatis, & ad quos quomodolibet ſpectat, aut ſpectare poterit quomodolibet in futurum, ſub indignationis noſtræ pœna inviolabiliter ſervari. Sicque per quoſcumque Judices &c. ſublata &c. reputari, cenſeri, & judicari debere, ac irritum &c.

Derogat obſtantibus.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis in ſavorem quorumcumque etiam moderni præſati, aut cujuſvis alterius, qui hactenus ſuerit, Auditoris Cameræ contra præſentium tenorem hactenus quomodolibet, etiam per Nos, & Sedem Apoſtolicam ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, etiam Motu proprio editis, & conceſſis. Quæ omnia inquantum contra præſentem Conſtitutionem noſtram faciant, ad effectum validitatis præſentis Conſtitutionis noſtræ harum ſerie caſſamus, & annullamus, ac eis omnibus, & ſingulis illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis in reliquis illæſis, & intactis remanentibus, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Præſentium ſola ſignatura obligat.

§.5. Decernentes præſentium noſtrarum literarum ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique, tam in Judicio quam extra fidem facere, regula in contrarium edita non obſtante, ac præſentes literas in libris Cameræ Apoſtolicæ ad perpetuam rei memoriam regiſtrari debere.

Placet Motu proprio. A.

LII.

Quod omnes officiales Urbis, & ditionis Eccleſiaſticæ mandatis Cardinalis S.R.E. Camerarii omnino parere debeant.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmani Pontificis præcellens auctoritas, S.R.E. Cardinales, illos præſertim, quibus ejus Romanæ Eccleſiæ cura ſpecialiter eſt commiſſa, ampliori ſavore proſequitur, ac deſuper providet, & diſponit, prout temporum qualitate penſata, conſpicit in Domino, ſalubriter expedire.

Camerarius rerum Cameræ Apoſtolicæ curam gerit, & Romani Pontificis perſonam repræſentat.

§.1. Sane conſiderantes, quod jurium, ac rerum Cameræ Apoſtolicæ cura, illius Camerario pro tempore exiſtenti ſpecialiter eſt commiſſa, ipſeque Camerarius, noſtram, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis vivæ vocis oraculum habet, noſtramque, & dicti Pontificis perſonam in

his

Digitized by Google

his repræſentat, & propterea convenit, ut tam Almæ Urbis Gubernator, Auditor Cameræ, ac Vicarius, & Judices Ordinarii, quam quicumque alii in Romana Curia, ac ditione ejuſdem S. R. E. conſtituti, ejuſdem Camerarii ordinibus, & mandatis pareant, & obediant, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine.

Ideo ejus mādatis ab omnibus ditionis Eccleſiaſticæ officialibus obedire mandat.

§.2. Volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, tam Almæ Urbis Gubernator, Auditor Cameræ, Vicarius, Judices Ordinarii, quam alii quicumque Romanæ Curiæ, ac ditionis ejuſdem Romanæ Eccleſiæ, dilecto filio noſtro Guidoni Aſcanio Sfortiæ S. Euſtachii Diacono Cardinali, moderno, & pro tempore exiſtenti Camerario noſtro, ejuſque ordinationibus, & mandatis perinde, ac ſi a Nobis, vel Romano Pontifice pro tempore exiſtente emanaſſent, omnino parere debeant, & adverſus illa, directe, vel indirecte, modo aliquo venire nullatenus poſſint.

Quibus officialibus in caſu contraventionis pœnas infligat.

§.3. Inhibentes dilectis filiis, modernis, & pro tempore exiſtentibus, ejuſdem Almæ Urbis Gubernatori, Auditori Cameræ, Vicario, & aliis Judicibus prædictis, ſub excommunicationis, ac privationis officiorum, ac Beneficiorum per eos pro tempore obtentorum, necnon aliis arbitrio noſtro ipſo facto, ſi ſecus egerint, incurrendis pœnis, ne contra præſentium tenorem modo aliquo venire, aut facere, vel attentare audeant, ſeu præſumant.

Camerario in præmiſſis pleniſſimam facultatem cōcedit.

§.4. Ac mandantes eidem Guidoni Aſcanio Cardinali, & Camerario, ut pro præmiſſorum obſervatione, executione, & implemento, omnibus, & ſingulis prædictis, & quibus opus fuerit, præcipiat, mandet, & inhibeat, illoſque citet, cogat, & compellat, ac contra eos etiam manu regia, & alias, prout ſibi videbitur, procedat, ceteraque alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciat, & exequatur. Nos enim motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, eidem Guidoni Aſcanio Cardinali, & Camerario, ultra ejus poteſtatem, & auctoritatem, in præmiſſis pleniſſimam licentiam, & facultatem concedimus.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac Statutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apoſtolicis Gubernatori, Auditori Cameræ, Vicario, & aliis Judicibus prædictis, illorumque officiis, vel quibuſvis aliis, in genere, vel in ſpecie quomodolibet, etiam Motu proprio, & ſcientia ſimilibus, etiam contra præſentium tenorem quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, etiam diſponen., quod illis nonniſi ſub certis modo, & forma derogari poſſit, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari, non poſſint per literas Apoſtolicas non facien. plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingenteſimo quadrageſimo quarto, ſeptimo Kalend. Decembris, Pontificatus noſtri Anno XI. *D. P. An. XI. 25. Novemb.*

LIII.

Prohibitio occupandi bona naufragantium in Locis Maritimis S. R. E., præmiique deſignatio illa recuperantibus, vel auxilium præſtantibus.

Hoc ſpecialiter ſtatuit quoad Loca Maritima S. R. E. Julius II. Conſtitutione XXV. Romanus *Tom. III. Par. III. fol.* 310. *Et contra hujuſmodi occupatores rerum Chriſtianorum naufragan. legitur quotannis Bulla in Cœna Domini.*

PAULUS PAPA III.

Ad perpetuam rei memoriam.

ACcepimus nuper, quod dudum, cum fel. rec. Julius Papa II. Prædeceſſor noſter plurimorum lamentabili querela didiciſſet, quibus Chriſtifideles maris periculis, ſe, & eorum merces exponebant, ut Curiæ Romanæ, & illius Curialium commodis, & mercibus per eos ad eamdem Curiam mari advectis, provideretur, &c. *Reſiduum præterivi, quia Bulla Julii II. eſt ut ſupra in rubric.* *Julii II. Conſtitutio eſt hic indicata.*

Quæ ab iſto Pontifice innovatur.

§.1. Cum autem, ſicut ex plurimorum Ripæ, & Ripettæ Almæ Urbis noſtræ mercatorum, ac etiam nautarum, non ſine lamentabili querela, ac noſtra moleſtia intelleximus, præinſertæ literæ a Julio præfato Prædeceſſore noſtro editæ, in abuſum, in non modicum, tam ipſorum mercatorum, & nautarum, quam Civium Romanorum, & Curialium, & dictam Urbem incolentium, damnum tranſiverint. Quamobrem Nos veſtigiis ejuſdem Julii Prædeceſſoris noſtri inhærere volentes, Motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, tenore præſentium, præfati Julii Prædeceſſoris noſtri literas in omnibus, & per omnia, ac ſub pœnis, & cenſuris de quibus in ipſis literis, & prout in eis continetur, quatenus opus ſit, confirmantes, & innovantes, illas ab omnibus, ad quos quomodolibet ſpectat, & pertinet, ac ſpectare, & pertinere poterit in futurum, ſub pœnis, de quibus in eis, inviolabiliter obſervari mandamus.

§.2. Et

Digitized by Google

Obſervantiaque demandetur.

§.2. Et nihilominus dilectis filus noſtro Guidoni Aſcanio S. R. E. Cardinali de Sancta Flora nuncupato, Camerario noſtro, necnon Præſidentibus, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ac Dominico de Nigris, ad præſens dictæ Ripæ Præſidenti, ſeu Camerario, moderniſque, & pro tempore exiſtentibus, quatenus literas Julii Prædeceſſoris noſtri præfati inviolabiliter, prout in eis continetur, ab omnibus ad quos ſpectat, illas per edictum publicum denuo publicantes, & publicari in locis eis viſis mandantes, inviolabiliter obſervari mandent, & faciant. Contradictores quoslibet, & rebelles, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, aut dignitatis fuerint, per pœnas, & cenſuras, de quibus in eis, compeſcendo; invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, & indultis quibuſvis perſonis contra tenorem literarum Julii Prædeceſſoris hujuſmodi forſan conceſſis, confirmatis, & innovatis: quibus, illorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, quoad effectum præſentium, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D.P. An. XI. 13. Martii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris, die 13. Martii, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto, Pontificatus noſtri Anno XI.

Sequitur declaratio hujus Bullæ.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Statuta Ripæ diſponunt, quod recuperatores, aut auxilium præſtantes recuperationi bonorum naufragorum, lucrentur quartam partem illorum.

ACcepimus per ſtatuta noſtræ Ripæ ſalubrem diſpoſitionem factam extitiſſe, tenoris, quod ſi pro tempore mercatores, ſeu nautæ mari navigantes, & eorum naves, & barcæ vinis, & aliis mercibus, rebus, & bonis, pro uſu Curialium oneratæ, verſus noſtram Almam Urbem, ſeu dictam Ripam ducentes, & miſerabiliter caſu inopinato, naves, & barcæ hujuſmodi ſic oneratæ naufragium paterentur, naveſque, & barcas hujuſmodi naufragas, ſeu bona in eis exiſtentia, aliqui ab eorum dominis, & patronis ad id requiſiti, per ſe ipſos recuperaverint, vel in recuperatione auxilium præſtiterint, tales recuperatores, & auxiliatores quartam partem bonorum, & rerum mercantilium hujuſmodi in dictis navibus, & barcis ſic naufragium paſſis exiſtentium, eorum ope, & auxilio recuperatorum lucrarentur, & aliæ tres quartæ remanentes ad dominos, & patronos dictarum navium, & barcarum ſpectarent, & pertinerent, & hoc quidem per fel. rec. Nicolai V. prout in ſuis literis deſuper confectis, & in libris ſtatutorum dictæ Ripæ regiſtratis plenius continetur, conceſſum fuiſſe.

Et Domini locorum, ad quæ naves naufragium patientes perveniebant, bona occupabāt, & ideo Nautæ ad Ripam venire recuſabant.

§.1. Accepimus etiam, quod temporis diuturnitate ſtatutum, & gratia hujuſmodi in diſſuetudinem abierunt. Et Domini locorum, & terrarum, ſive temporales, ſive Eccleſiaſtici, ad quorum terras, & loca, naves, & barcæ hujuſmodi propter naufragium perveniebant, illas ad ſe ipſos appropriabant, & illorum domini bonis propriis privabantur, propter quod mercatores, & nautæ eorum mercibus ad dictam Ripam venire ſe retrahebant, & ſic noſtræ Almæ Urbi, & illius Curialibus non modicum præjudicium inferri videbamus.

Ideo hic Pontifex Bullam hic inſertam edidit.

§.2. Propterea hujuſmodi inconvenientiis per aliam noſtram gratiam proxime præinſertam opportune providimus, per quas ſi aliquam ex dictis barcis naufragium pati, vel propter violentiam maris ad loca prædicta caſu pervenire, vel jactum bonorum alleviandæ navis gratia fieri pro tempore contingat, illis tantummodo, qui a dominis navium, & barcarum illarum perſonis, curam, & gubernium tantum habentibus ſuper tali naufragio in auxilium vocati fuerint, hujuſmodi perſonis ſic vocatis, ſi ab imminentis, & præſentanei naufragii periculo, aut bona jam deperdita recuperaverint, his caſibus quartam partem bonorum, & rerum in hujuſmodi barcis exiſtentibus, & illorum auxilio ſive opera ſic recuperatorum conceſſimus, & donavimus.

Ubi quartam bonorum recuperatorum, auxiliatoribus conceſſit.

§.3. Sed quia in dicta præinſerta gratia noſtra non ſit mentio ſpecifica de dicta quarta parte bonorum, ſed quod dictæ perſonæ ſic vocatæ tantum, ſtatuta, & conſuetudinem allegare poſſint, continetur. Et propterea etiam accepimus, quod nonnulli judicant, & dictam noſtram gratiam prave intelligentes, ad perſonas etiam non vocatas extendunt, & ſic intelligi debere prætendunt: & illam non habere locum, niſi in caſibus meri naufragii, & jactus, ſed ſi naves, & barcæ hujuſmodi integræ vi tempeſtatis ad litus maris pervenerint, & terram dominorum aliquorum pervenerint, & attigerint, maxime ſi pro officialium ipſorum præſentium, & juſſum eorum dominorum nomine ſit illis auxilium præſtitum, tunc præſtari debere, loci conſuetudine debere allegant, & ſic intelligi debere ſatagunt.

Et modo dictam conceſſionem declarat.

§.4. Nos volentes inconvenientiis hujuſmodi obviare, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac plenitudine poteſtatis declaramus noſtræ intentionis in conceſſione præinſertę noſtræ gratiæ fuiſſe, & eſſe, quod tantummodo vocati, & requiſiti ab illis dominis, & perſonis pro prædictorum recuperatione quartam partem, pro modo bonorum, & rerum recuperatorum, in dictis navibus, ſive barcis, ſic naufragium paſſis, alleviatis, ſive aliter ad litus integre perventis, & arenæ commiſſis, vel alio inopinato caſu deperditis, exiſtentium, & eorum opera, & induſtria, ac auxilio cum prædictis mercibus recuperatis lucrentur, ſi tamen prædictæ recuperationi actualiter cum eorum perſonis, non per præſentiam tantum incubuerint, & recuperaverint, (aliis perſonis ſive dominis locorum quocumque titulo nuncupatis, ſive Cardinales S.R.E., & prædictorum locorum officiales, & aliæ quæcum-

Digitized by Google

cumque perſonæ privatæ, ſive Eccleſiaſticæ ſive ſæculares ſint, vel pro tempore fuerint, penitus excluſis) alias autem tres quartas remanentes, ſuiſſe, & eſſe; ac reſtitui, & remanere debere ipſorum dominorum, ut prius fuerant. Et pro pleniori firmamento de novo talibus perſouis tantummodo, & forma quibus ſupra, & non aliter, quartam illam pro modo, & rata bonorum recuperatorum, a die dictæ præinſertæ gratiæ naufragium paſſorum, ſive alleviatorum, vel aliter integre ad litus perventorum, & in futurum perveniendorum, alleviandorum, & nauſragium patiendorum, quoquo modo donamus, ac capiendi ſacultatem concedimus.

Occupatores autem puniri jubet.

§.5. Alias vero perſonas, modo, & forma præmiſſis non vocatas, quacumque dignitate, etiam Cardinalatus honore, & dignitate ſulgentes, & Eccleſiaſtica dignitate inſignitas, quorumcumque locotum, vel terrarum, mediate, vel immediate S.R.E. ſubjectorum fures, raptores, latrones, & rebelles Saeroſanctæ Romanæ Eccleſiæ eſſe cenſemus, ac pœnis, & ceuſuris, juxta ſeriem, & tenorem præinſertæ gratiæ aliarum literarum puniri mandamus. Decernentes irritum, & inane, quidquid in contrarium attentari contigerit in futurum.

Clauſulæ perſervativæ.

§.6. Volumus etiam quod præſenti noſtro motui proprio per quamcumque noſtram ſignaturam, etiam motu proprio emanatam, & in ſuturum emanaudam, etiam ſi de eorum clauſulis derogatoriis mentio fiat, niſi illius expreſſa mentio de verbo ad verbum habeatur, nullatenus derogatum cenſeatur.

Executorum deputatio.

§.7. Præcipientes Clericis Cameræ Apoſtolicæ, Gubernatori, Auditoribus Saeri Palatii, Senatori Urbis, Cameræque noſtræ Auditori, ae quibuſcumque officialibus, & judicibus, quavis auctoritate fungentibus, quatenus in præmiſſis, dominis, & patronis, ſeu nautis navium, & barcarum, ſic nauſragio oppreſſarum, adverſus quaſcumque perſonas, etiam Eccleſiaſticas, aliterque ut præfertur, ſe gerentes, aſſiſtant, & pœnis dictis afficiant, cum invocatione brachii ſæcularis, quatenus opus fuerit.

Clauſula derogatoria.

§.8. Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, & indultis ipſorum locorum, ſtatutis, & conſuetudinibus quas tamquam corruptelas, & abuſus judicamus, indultiſque quibuſcumque, perſonis ſpecialiter conceſſis quibuſcumque, aliiſque in contrarium facien. non obſtan. omnium præmiſſorum tenores, & formas pro expreſſis habentes.

Fiat ut petitur. A.

Sola ſignatura ſufficit.

§.9. Et quod præſentis motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, & ipſius ſimplex exhibitio, & allegatio ſufficiat, ac ſi eſſet in corpore juris, & aliarum juris Canonici cunſtitutionum clauſa, attento, quod in ſavorem Ripæ, & illius mercatorum.

D.P. An.XV. 15. Martii.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Idibus Martii, anno noſtri Pontificatus XV.

Viſa Julius Cam. Apoſt. Decanus, & Riparum Præſident.

LIV.

Familiares, & ſervitores Prælatorum Romanæ Curiæ, ſalarinm, & ſtipendium pro biennio tantum, & inſra annum a die obitus illorum petere poſſint.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Cauſæ Conſtitutionis.

CUM ſicut Nobis nuper innotuit, ſæpius contingat, ut decedentibus Cardinalibus, & venerabilibus ſratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, ae dilectis filiis Referendariis noſtris, necnon Cauſarum Palatii Apoſtoliei Auditoribus, & Clerieis Cameræ Apoſtolicæ Præſidentibus, ac literarum Apoſtolicarum de majori præſidentia Abbreviatoribus, qui ut plurimnm notabilem ſamiliarium, & ſervitorum numerum tenere conſueverunt, familiares, & ſervitores præfati coutra eorum patronos jam defunctos inſurgentes ſalaria, & ſtipendia eorum ſamiliaritatis, & ſervitutis pro toto tempore, quo eorum ſamiliares extiterint, ſeu illis inſerviverint, etiam quod de eis ſibi ſatisfactum ſit, etiam longo tempore poſt obitum ipſorum Patriarcharum, Archiepiſeoporum, Epiſcoporum, Referendariorum, Auditorum, Clericorum, Præſideutium, & Abbreviatorum, petant, & efflagitent, ac quandoque eorum hæredes, qui ut plurimum de his non ſunt informati, ſuper ſalariis, & ſtipendiis hujuſmodi etiam judicialiter impetant, & moleſtent, in ipſorum hæredum perturbationem, & non modicum detrimentum.

Sanctio de qua in rubr.

§.1. Nos attendentes, Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, Referendarios, Auditores, Clericos, Præſidentes, & Abbreviatores præfatos, utpote aliis majoribus negotiis diſtractos, ut plurimum rationes, & computa ſalariorum, & ſtipendiorum familiarium, & ſervitorum ſuorum in ſcriptis non redigere, & propterea eos non ſacile, ſed difficile eorum hæredes, de ſolutione ſalariorum, & ſtipendiorum hnjuſmodi fidem ſacere poſſe, & inſuper veriſimile non eſſe, ut qui pro menſuali ſalario, & ſtipendio aliis inſerviunt, exactionem eorum ſalariorum, & ſtipendiorum ultra integrum annum differant: Volentes ſraudibus, quæ in præmiſſis ſieri poſſent, occurrere, Motu proprio &c. ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero nemo cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtat, ab hæredihus Cardinalis alicujus, Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, Referendarii, Auditoris, Clerici, Præſidentis, vel Abbreviatoris defuncti, cujus familiaris extiterit, ſeu cui inſerviverit, ſalarium, ſeu ſtipendium familiaritatis, ſeu ſervitutis ſuæ pluſquam pro integro biennio poſt annum a die obitus ejus patroni, petere aut exigere, ſeu deſuper hæredes præfatos quovis modo, in judicio, vel extra impetere, vel moleſtare poſſit.

Contra quam judicari non poſſe decernit

§.2. Diſtrictius inhibentes moderuis, & pro tempore exiſtentibus Almæ Urbis Gubernatori, & Curiæ cauſarum dictæ Cameræ Au-

ræ Auditori, ac noſtro in eadem Urbe, & ejus diſtrictu in ſpiritualibus Vicario generali, necnon Senatori, ac quibuſvis aliis, tam dictæ Urbis, quam quarumcumque aliarum civitatum, terrarum, & locorum, judicibus, & officialibus, ne familiares, & ſervitores præfatos ſuper exactione ſalariorum, & ſtipendiorum hujuſmodi biennii, poſt annum a die obitus ipſius defuncti lapſum audire, aut ad eorum inſtantiam, contra hæredes præfatos, quovis modo procedere, aut jus dicere præſumant. Ac decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Urbis, civitatum, terrarum, & locorum hujuſmodi, etiam juramento, &c. ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papæ ſubſcrt

Placet Motu proprio. A.

Pub. P.A.XI. die 21.Aprilis

Lectum, & publicatum fuit ſtatutum, & ordinatio Romæ in Cancellaria Apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo quinto, die vero Martis vigeſima prima menſis Aprilis, Pontificatus prælibati SS. D. N. Papæ Anno XI.

LV.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Quod donationes Spoliorum factæ inter vivos per Prælatos Hiſpaniæ non valeant, niſi Donatores per viginti dies ſupervixerint.

PAULUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Procemium.

CUra paſtoralis officii admonemur, ut abuſibus, & fraudibus illis præſertim, per quos Camera Apoſtolica, cujus jura defendere tenemur; defraudatur, & læditur opportunis remediis obviemus.

Prælati præteaen donationis ſpolia ad Cam. Ap. pertinentia diſtrahebant.

§.1. Cum itaque, ſicut ad auditum noſtrum pervenit, ſæpe contingat, ut Archiepiſcopi, & Epiſcopi, ac alii Prælati in Regnis Hiſpaniarum conſtituti ægritudine, & in extremis laborantes, ſcientes, ſe de bonis per eos ex fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiarum, & Monaſteriorum, quibus præſunt, ac aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ obtinent, aut illorum intuitu acquiſitis teſtari, aut alias per viam ultimæ voluntatis diſponere non poſſe, ut quod legitime facere non valent, per indirectas, & fraudolentas vias efficiant, omnia res, & bona per eos ex fructibus acquiſita hujuſmodi, quæ ut plurimum propter opulentiam Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Beneficiorum prædictorum maximi valoris, & momenti exiſtunt, per viam ſimulatæ inter vivos donationis inter diverſas perſonas, & in diverſos uſus diſtribuant, ſeu potius diſtrahant, in dictæ Cameræ Apoſtolicæ, ad quam bona ipſa tamquam ipſorum Prælatorum ſpolia pervenire deberent, maximum damnum, & præjudicium.

Nullæ declarantur hujuſmodi donationes, niſi donantes ſupervixerint per viginti dies.

§.2. Nos his fraudibus opportunum remedium adhibere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, volumus, & auctoritate Apoſtolica per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod donationes per Archiepiſcopos, Epiſcopos, & Prælatos prædictos in infirmitate conſtitutos de bonis hujuſmodi de cetero faciendæ, niſi poſt donationes ipſas illi, qui eas fecerint per viginti dies ſupervixerint, nullius ſint roboris, vel momenti, & pro penitus infectis habeantur, & ex eis illis, in quorum ſavorem factæ extiterint, nullum jus, ſeu titulus, vel commodum aquiratur, ſed omni illarum commodo, & effectu careant.

Decretum irritans.

§.3. Decernentes, ſic in præmiſſis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quacumque auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Executores hujus Conſtitutionis aſſignati.

§.4. Ac mandantes dilectis filiis Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & in dictis regnis moderno, ac pro tempore exiſtenti Apoſtolicæ Sedis nuncio, quatenus ipſi, vel eorum alter per ſe, vel alium, ſeu alios ubi, quando, & quoties opus fuerit præſentes ſolemniter publicantes, illas inviolabiliter obſervari, ac ſuum effectum ſortiri faciant, non permittentes aliquid contra earum tenorem per quoſcumque quomodolibet attentari, contradictores quoslibet, & rebelles cujuſcumque ſtatus gradus, vel conditionis ſuerint, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel alia majori dignitate perfulſerint, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, aliaque opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ipſaſque cenſuras, & pœnas legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, etiam iteratis vicibus aggravando, ac interdictum Eccleſiaſticum apponendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis conceſſis, confirmatis, & innovatis, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, aut diviſim ab eadem ſit ſede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. die 19. Septem. 1545. An. XI.

Datum in noſtra Civitate Peruſii ſub Annulo Piſcatoris die 19. Septembris Anno 1545. Pont. noſtri Anno XI.

LVI.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Prohibitio immutandi, alterandi, vel innovandi Stylum Cameræ Apoſtolicæ, vel Cancellariæ, in expeditionibus cum pœnarum aſſignatione.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Narrat abuſus exortos in expeditionibus malefactis in Cancellaria, vel Cam. Apoſt.

§.1. CUM graviſſime querelæ Nobis nuper ſuper eo allatę fuerint, quod licet ab immemorabili tempore citra in expeditionibus literarum Apoſtolicarum, quæ per Cancellariam Apoſtolicam fiunt, quędam forma rigorem continens, ac certus ſtylus jure communi innitens longe diverſus ab eis, qui in expeditionibus literarum Apoſtolicarum earumdem per Cameram Apoſtolicam latiorem facultatem circa id habentem ſervantur, teneri, & ſervari conſueverint. Nihilominus a nonnullis menſibus citra dilecti filii dictarum literarum Abbreviatores majoris præſidentiæ ab eorum Prædeceſſoribus ipſarum literarum Abbreviatoribus viris doctiſſimis, & in exercitio expediendarum literarum hujuſmodi peritiſſimis. qui ſtylum, & formam hujuſmodi cum ſumma diligentia, & rigore, ac maxima eorum laude inconcuſſe obſervarunt, declinantes, ac ipſos ſtylum, & formam tranſgredientes, diverſas literas Apoſtolicas, quæ ſecundum ſtylum Cancellariæ hujuſmodi per eos expediri non poterant, ſed per dictam Cameram expediri debebant, quampluribus officialibus ex expeditionibus per dictam Cameram fieri ſolitis taxam, vel emolumentum capientibus, qui eorum juribus, & emolumentis defraudati ſunt, & defraudantur, damnum, & præjudicium faciendo propria authoritate expediri auſi ſunt, & audent, ac ſimiles, & alias ſtylo, & formæ hujuſmodi repugnantes literas, quæ per dictam Cameram dumtaxat expediri conſueverunt, inſtar ipſius Cameræ in poſterum expedire, & facere velle nituntur, & jactant, & inter cetera gratias expectativas in prima illarum expeditione, ac commendarum ceſſiones in manibus noſtris pro tempore factas, & collationes Beneficiorum Eccleſiaſticorum Juriſpatronatus apud Sedem Apoſtolicam vacantium in forma gratioſa faciendas, necnon reſervationes fructuum, & regreſſus, & acceſſus, etiamſi literæ Apoſtolicæ ſuper reſignationibus, vel ceſſionibus, ex quarum cauſa fructus, & regreſſus, ac acceſſus ipſi reſervantur, confectæ non fuerint, ac Coadjutorum deputationes cum futura ſucceſſione, & creationes in Canonicum, ac expreſſiones fructuum juxta taxam in libris dictæ Cameræ annotatam. Quod ſi fieri contingerit præter confuſiones ac diſſenſſiones, & ſcandala, quæ inde maxima orirentur, in perpetuum damnum, & præjudicium etiam noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ, ac dictorum officialium, & illorum officiorum omnimodam fere deſtitutionem cederet.

Rei hujuſmodi delicti temporalibus, & ſpiritualibus pœnis ſubjiciuntur.

§.2. Nos igitur ſcientes, nec æquum, nec expediens eſſe, ut aliquid in præmiſſis per dictos Abbreviatores innovetur, & ea, quæ certam, & antiquam formam ſemper habuerunt, in aliorum præſertim præjudicium immutanda non eſſe; ac propterea damno, & præjudicio hujuſmodi, ac litibus, & expenſis, quæ inde facile oriri poſſent, occurrere, ipſaſque lites recidere aliaſque in præmiſſis, prout ad noſtrum ſpectat officium, provideri volentes; Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia volumus, & Apoſtolica authoritate decernimus, quod prædicti Abbreviatores aliquas literas Apoſtolicas in ſuperius expreſſis, aliis, quibuſcumque caſibus, in quibus juxta Cancellariæ ſtylum hujuſmodi literæ ipſæ per eos expedire non conſueverunt, nullatenus expedire, aut ſtylum prædictum alias quomodolibet ampliare, extendere, vel immutare poſſint, aut valeant; ſed ſtylum ipſum inviolabiliter obſervare debeant, & contrafacientibus conſentientes, vel votum præſtantes ſententia excommunicationis a qua, non niſi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo abſolvi poſſint, eo ipſo incurrant; & literas per eos contra præſentium tenores expeditas, & quæ expediri contigerit, nullius roboris, vel momenti, neque alicui ſuffragari debere, ac quæ pœnes quoſcumque Romanos Officiales, & quoſcumque alios, apud quos repertæ fuerint arreſtari, & ad Datarium noſtrum, qui earum plumbum ſcindere, & amovere teneatur deferri poſſint, & debeant, & nihilominus dicti Abbreviatores in eventum expeditionis hujuſmodi ad refectionem omnium damnorum, & intereſſe tam partibus, ad quarum inſtantiam, ſeu pro quibus literæ ipſæ expeditæ fuerint, quam officialibus taxam, & emolumentum capientibus prædictis omnino teneantur, & ad id manu Regia per quoſcumque dictæ Curiæ Judices cogi, & compelli poſſint.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obſtantibus præmiſſis ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſub viginti octo Septembris, & altera decimaſeptima Octobris diebus Pontificatus noſtri Anno XI. in Cancellaria prędicta publicatis ac aliis dictæ Cancellariæ regulis a Nobis forſan in contrarium editis, quas earum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, harum ſerie revocamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Publicatio hujuſmodi Conſtitutionis facienda.

§.4. Volumus autem præſentes in dicta Cancellaria, ut moris eſt, publicari, & in illius quinterno inter alias extravagantes ad perpetuam rei memoriam deſcribi, ac perpetuo, & inviolabiliter obſervari.

Digitized by Google

LVII.

Ex continuat. Annal. Ord. Minor. Tom. XVIII. p. 430.

Contra Fratres Conventuales extra Ordinem abſque Sedis Apoſtolicæ licentia vagantes procedendi facultas Prælatis eorum tribuitur.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilectis filiis Modernis Magiſtro Generali, & Provincialibus Ordinis Fratrum Minorum S. Franciſci Conventualium nuncupatorum. Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Exordium.

MEditatio cordis noſtri aſſidua hoc inter cetera concernit ſpecialiter, ut perſonæ religioſæ, quæ ceteris modeſtiæ, & ſanctitatis exemplo eſſe debent, a rectitudinis tramite deviantes, in ſemitis juſtitiæ, & veritatis dirigantur, & ad debitam vivendi normam reducantur.

Scandala derivantia ex divagatione Fratrum ſub variis prætextibus exponit.

§.1. Cum itaque, ſicut accepimus, complures Ordinis veſtri Fratrum Minorum Sancti Franciſci Conventualium nuncupatorum Profeſſores, ad vetita proſiliant, & exceſſibus ſe immergere, eaque deteſtabiliter committere non contremiſcant, quorum nonnulli ad prædicationem Apoſtolicam etiam pro miniſterio prædicandi indulgentias Cruciatæ contra Infideles in ſubſidium Terræ Sanctæ electi, alii vero ad quærendum ſubſidia pro Fabrica Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe conſtituti, ac complures ad alicujus ex venerabilibus Fratribus noſtris S.R.E. Cardinalibus, ſeu Principis, vel alterius Domini temporalis, ſive etiam unius Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, vel alterius inferioris Prælati familiaritate recepti, & admiſſi, quarum prætextu, tamquam Religionis laxatis habenis, ab obedientia, & juriſdictione ſuorum Prælatorum, & dicti Ordinis Superiorum ſe exemptos fore, & ita ab illis, ſi quæ commiſerint, minime puniri poſſe prætendunt, in animarum ſuarum perniciem, & Religionis opprobrium, pernicioſumque exemplum, & ſcandalum plurimorum.

Superioribus Regularibus contra eos procedēdi facultatem facit.

§.2. Nos, qui, ut excuſſis his, quæ Religioſorum hujuſmodi debitam offuſcant decentiam, ſalutares fructus, & exemplares mores ſuper inducantur providere, prout noſtro paſtorali incumbit officio, exoptamus, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, vobis, ut omnes, & ſingulos prædictæ conditionis, & qualitatis Fratres veſtri Ordinis hujuſmodi, in Domibus, ſeu Conventibus permanentes, & in communi viventes, ſeu extra Domos, & Conventus hujuſmodi, abſque noſtra, & Sedis Apoſtolicæ licentia vagantes, qui nefaria committere non verentur, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & conditionis fuerint, quomodolibet culpabiles, & qualitercumque privilegiatos, ac exemptos, auctoritate noſtra viſitare, & contra illos etiam per viam Inquiſitionis, vel inveſtigationis, vel alias ex officio, aut per viam appellationis procedere, eoſque debita animadverſione punire, & ad obſervationem regularium Inſtitutorum, ac veſtrarum Conſtitutionum in viridi Obſervantia eſiſtentium, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, necnon privationis ab officiis ab eis pro tempore obtentis, cogere, & compellere, ac in præmiſſis noſtra, & dictæ Sedis auctoritate procedere, & judicare, ac omnia alia, & ſingula neceſſaria, ſeu quomodolibet deſuper opportuna facere, & eſequi, necnon contradictores quoſlibet, & rebelles, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, per eaſdem ſententias, cenſuras, & pœnas, ſublato appellationis, ſeu alterius diffugii obſtaculo, appellatione remota, compeſcendo, & ſi opus fuerit, auſilium brachii ſæcularis invocare libere, & licite valeatis, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, licentiam, & poteſtatem, auctoritate prædicta, tenore præſentium concedimus.

Quibuſcumque in contrarium facientibus non obſtantibus.

§.3. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon quibuſcumque privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis dictis Fratribus, tam ſub plumbo, quam ſub annulo Piſcatoris, aut etiam per Pœnitentiariam noſtram, ſeu alias quomodolibet hactenus in contrarium, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, aut etiam per Nos, ut præfertur, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac etiam ſub irritativis, annullativis, eſceptivis, præſervativis, reſtitutivis, declarativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis conceſſis, ac ſæpius innovatis, & confirmatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac nemini adverſus præmiſſa ſuffragari poſſe volumus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis danda fides.

§.4. Volumus autem, quod præſentium tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. die 7. Januarii 1547. An. XIII.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris die 7. Januarii 1547. Pontificatus noſtri Anno XIII.

LVIII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Cauſarum tam Criminalium, quam mixtarum cognitionem Provinciarum Campaniæ, & Maritimæ ad eumdem Rectorem tantummodo ſpectare, ab eoque decidi, & difiniri debere decernit.

PAULUS PAPA III.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INjunctum nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officium, quo ſumus unicuique in adminiſtranda juſtitia debitores, nos excitat, & inducit, ut ad ea, per quæ adminiſtrationi Juſtitiæ hujuſmodi, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ indemnitati conſulitur, noſtræ vigilantiæ partes propenſius impartiamur.

Cauſa ferendæ hujuſce Cóſtitutionis.

§.1. Cum itaque, ſicut nuper accepimus, licet Nos in Provincia noſtra Campaniæ, Maritimæ, & Latii unum S.R.E. Cardinalem noſtrum, & Apoſtolicæ Sedis Legatum de latere, ſeu alium Prælatum, vel Gubernatorem, qui Provinciam ipſam ſalubriter regat, & gubernet habere conſueverimus, ac illius populos proſpere dirigat, nihilominus cauſas ipſius Provinciæ præſertim intereſſe dictæ Cameræ tangentes, per partes ipſas earum cauſas immortales facere affectantes, quandoque ſub prætextu gravaminis quandoque vero per viam avocationis de partibus ad Romanam Curiam trahi, & ut plurimum coram pro tempore exiſtenti Curiæ cauſarum dictæ Cameræ Apoſtolicæ generali Auditore, ſeu ejus locumtenente etiam tamquam ordinario introduci, & exinde dictam Cameram, & pro ea agentes gravioribus laboribus, & expenſis fatigari, ac cauſas ipſas in longum plus debito differre, & interdum pro eadem Camera agentes præfatos laboribus, & expenſis fatigatos caſdem cauſas deſerere ſæpe contingat cum gravi ipſius Cameræ jactura, & Juſtitiæ neglectu.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.2. Nos, quorum intereſt dictæ Cameræ diſpendiis, quantum cum Deo poſſumus, occurrere, in præmiſſis opportune providere volentes, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſingulæ cauſæ, tam criminales, quam mixtæ de cetero perpetuis futuris temporibus infra limites dictæ Provinciæ pro tempore exortæ in eadem Provincia per legatum, vice-legatum, gubernatorum, ſeu alios judices, & officiales pro tempore exiſtentes audiri, cognoſci, decidi, & terminari debeant, nec quovis prætextu ad dictam curiam contra continentiam tenorum, etiam vigore ordinariæ facultatis præfati Auditoris, ſeu quarumvis commiſſionum in eadem Curia finiri, decidi, terminari, trahi, ſeu ad illam avocari, vel in ea committi poſſint.

Clauſulæ irritantes.

§.3. Decernentes nihilominus ex tunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Obſtantium derogatio.

§.4. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac Provincialibus, & Synodalibus Conſtitutionibus, ac Curiæ cauſarum Cameræ hujuſmodi etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, ac facultatibus eidem Auditori, ac locumtenenti ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris die 12. Junii 1548. Pontificatus noſtri Anno XIV.

Dat. die 12. Junii 1548. An. XIV.

LIX.

Juriſdictio, ac facultates Prælatorum, & Officialium Viſitationis Carcerum Almæ Urbis: Et ordinationes ab eis obſervandæ.

Horum Carceratorum ſubventionem curat Archiconfraternitas Caritatis, de qua ſupra in Conſtitut. XL. Leonis X. Illius *Tom. III. Part. III. fol.* 473.

Quoad Gubernatorem Urbis attende Leonem X. Conſtitutione IX. *Et ſi pro* ibidem fol. 401.

PAULUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

AD onus Apoſtolicæ ſervitutis ſuperna diſpoſitione vocati, ſi omnium perſonarum jura illibata ſervari, & ab omni gravamine, & diſpendio illæſa fore cupimus, & ad id libenter noſtræ ſolicitudinis ſtudium adhibemus, multo magis equidem, pro Carceratis, & Pauperibus in Alma Urbe noſtra commorantibus protegendis, ex injuncti Nobis officii debito Apoſtolicæ proviſionis partes tenemur impendere, ne indebitorum onerum, & gravaminum injurias ſubeant, & detrimenta patiantur.

Statuta inſerta, ex cauſis hic expreſſis iſte Pontifex ſervari jubet.

§.1. Pravas itaque, deteſtabiles, & illicitas improborum cupiditates, & ex quibus noſtris ſubditis, & Pauperibus damnoſa poſſent provenire diſpendia, tollere cupientes, Leges, Decreta, & Statuta infraſcripta, quorum aliqua per fel. rec. Clementem Prædeceſſorem noſtrum, pro eorumdem Pauperum, & Carceratorum commodo, ad perpetuam rei memoriam, Motu proprio, ex certa ſcientia, & poteſtatis plenitudine proviſa, & ſalubriter edita fuerunt, motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus in omnibus, & per omnia, ut inferius deſcribuntur, obſervari debere hac in perpetuum valitura lege ſtatuimus, & mandamus. Decernentes irritum, & inane, quicquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari. Contrariis etiam privilegiis, & Conſtitutionibus, (illorum omnium tenores pro latiſſime expreſſis habentes) obſtantibus quibuſ-

Digitized by Google

quibuſcumque. Quæ intimari, & in Locis publicis appendi volumus.

Carcerati quando gratis relaxandi.

§.2. In primis, quod quoties aliquis, ſine mandato Officialium, ad quos ſpectat, capitur, præterquam ſi in flagranti crimine reperiatur, vel etiam ſi cum mandato captus, ſi culpabilis non ſit repertus, vel indicia purgaverit, vel ſi judici, qui eum capi fecit, etiam extra Viſitam, aut ſi Præſidentibus Viſitæ ex aliqua cauſa rationabili videretur, gratis ſine aliqua capturæ,& carceris ſolutione, & ſine manu executorum libere relaxetur. Et ſi ad alicujus inſtantiam injuſte captus reperiatur, ipſius expenſis captura, & carceris ſolutio fiat; & ſi a bariſello, vel executoribus contra præmiſſa aliquid exactum fuerit, capto reſtituantur ad omnem ejus petitionem. Et in omnibus prædictis caſibus judices in mandatis de relaxando, ſub majoris excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, debeant apponere, ut gratis ubique relaxetur. Neque poſſit aliquid a carceratis præfatis exigi ſub prætextu, quod ab his qui eos injuſte capi fecerunt, recuperare poterunt. Sed executores, & Carcerum cuſtodes debitas ſibi mercedes ab illis exigant, qui injuſte carceratos detineri procurarunt. Dictique judices omnes impenſas, etiam pro alimentis per præfatos carceratos factas, eis etiam manu regia ab eiſdem, qui eos indebite capi, & detineri inſtiterunt, reſtitui & refici faciant.

Capti tamquam teſtes quomodo relaxandi.

§.3. Capti etiam pro informatione curiæ tamquam teſtes, nihil capientibus ſolvant, nec in carceribus publicis, aut ſecretis aliquo modo ponantur, ſed incontinenti per judices examinentur: examinati ad ſua negocia facienda relaxentur, alioquin Judices pro qualibet vice pœna decem ducatorum pro ſubventione Carceratorum tantum applican. mulctentur, niſi Gubernatori, Auditori, Vicario, vel Senatori, eos carcerandos fore videretur ex cauſa, quam Viſitatoribus juſtificare teneantur. Et prædictis alimenta neceſſaria quamdiu in carceribus detinebuntur, vel fiſco præſtentur.

Carcerati infra triduum examinentur, & deinde vel dimittantur, vel ponantur ad largam.

§.4. Dictique Judices captum pro quovis crimine, in ſecretis carceribus ultra triduum antequam examinetur retinere nullo modo poſſint, ſed infra triduum carceratum hujuſmodi examinent, & juxta juris diſpoſitionem, aut relaxent, ſi innocens reperiatur, vel ponant ad largam, vel in dictis ſecretis carceribus, prout facti qualitas expoſtulat, retineant; alioquin cuſtos in prima Viſita id Viſitatoribus manifeſtare teneatur, ſub pœna decem ducatorum applicandorum, ut eſt ſupra ſcriptum: niſi de mandato noſtro aliter fuerit ordinatum, de quo mandato ipſi Judices Viſitatoribus fidem facere teneantur, vel ſi dicti Judices ex aliqua juſta cauſa aliter faciendum Viſitatoribus notificaverint.

Sine indiciis nemo capiatur niſi de mandato Gubernatoris.

§.5. Judices prædicti ſine legitimis indiciis præcedentibus neminem capi mandent, niſi Gubernatori ea legitima cauſa aliter viſum fuerit, & tunc ſi capiendus ſine indiciis ſit aliquis, ducatur ad præſentiam ejuſdem. Qui Gubernator inſtigatorem faciat cavere de damnis, injuriis, & intereſſe, & prout qualitas perſonæ carcerandæ expoſtulat, vel cogat eum ad cavendum de ſe præſentando, vel mittat ad carceres arbitrio ſuo. Verum ſi infra biduum indicia non ſupervenerint, relaxetur.

Indiciorum copia detur ante torturā, niſi in criminibus exceptis.

§.6. Captum vero quemcumque, ante torturam, ſeu antequam torturæ ſubiiciant, ad purgandum indicia contra eum laborantia legitime admittant, data indiciorum copia in forma boni extractus, & non regiſtri, cum expreſſione nominum teſtium, ad hoc, ut inquiſitus poſſit ſe defendere, præterquam in crimine hæreſis, & aliis criminibus a jure exceptis, juxta tamen juris diſpoſitionem. Et ſi indicia purgata non fuerint (ſuper quo tamen prius audiatur Advocatus pauperum, vel alius quicumque ad libitum ipſius rei) tunc torquendum continuato actu torturæ, non autem in tortura per longum temporis ſpatium unius aut plurium horarum, aut ad extraneos actus, etiam prandii aut cœnæ, divertendo detineant, ſed prout facti, & torquendæ perſonæ qualitas expoſtulat, incontinenti expediant: & examinatores claris verbis utantur ad reperiendum veritatem, non ad implicandum conſtituti intellectum.

Et nemo torqueatur ſine legitimo proceſſu.

§.7. Et nullus torqueatur, niſi legitimatis prius indiciis, & teſtibus pro indiciis examinatis repetitis: carceratis, & Procuratore pauperum, in legitimatione, & repetitione citatis, & pauperibus arbitrio judicum, de quorum mandato detinebuntur, indiciorum copia gratis tradatur, vel proceſſus cum indiciis advocato pauperum, ſine aliqua impenſa oſtendatur. Et ſi Procurator fiſcalis ad dandum interrogatoria citatus, illa infra terminum in citationibus contentum non dederit, teſtes pro carceratorum defenſione examinari ſine interrogatoriis debeant.

Captus pro uno crimine, non interrogatur ſuper aliis ſine indiciis.

§.8. Iidem Judices captum pro uno crimine, ſuper aliis de quibus indicia aliqua non habent, nullo modo interrogare præſumant: ſed tam in his, quam alias in omnibus occurrentibus juris communis diſpoſitionem ſervare teneantur. & debeant, ac Judices, qui proceſſerunt, dum cauſas in Viſita proponent, habeant ſecum proceſſus, ut Viſitatores intelligant, & videant carceratum minus, vel plus debito non gravari.

Verba rei, ſcribātur per Notarium illius idiomatis, quo prolata fuerunt.

§.9. Ac inſuper ne literarum ignari ex mala notariorum in latinum tranſlatione, quandoque indebite damnum patiantur, decernimus, quod verba ſuper quibus interrogatur reus, eo modo quo ipſe illa profert, in latinum ſi latine proferat, vel vulgari ſermone per notarium ſcribantur: & ſi reus loquatur in vulgari adhibeatur notarius illius linguæ, vel idiomatis cujus eſt reus, vel cum interprete illius linguæ.

Indiciorum copia detur in modum extractus.

§.10. Et ſi contingat reum indiciorum copiam petere velle, iidem notarii per modum extractus, & non regeſtri, & literis minutis, & currentibus, & pro quolibet margine pleno triginta verſus continente, tradant, ac pro quolibet centenario cartarum ſcriptarum non pluſquam quinque ducatos

Digitized by Google

catos recipiant, & ſic pro rata in minori, vel majori eartarum numero, ſub pœna prædicta irremiſſibiliter exigenda, & applicanda, ut præmittitur.

Regeſtrum fiat actorum tranſportatorum.

§.11. Si vero ad alium judicem acta forent tranſportanda, tunc fiat regeſtrum, & ſolvatur prout in Curia eadem ſolvi conſuevit pro quolibet centenario ſoliorum regeſtri.

Innocens nihil ſolvat.

§.12. Et ſi aliquis carceratus innocens reperiatur, & pro ſua innocentia debeat relaxari, nihil ab eo in aliqua Curia, etiam occaſione cujuſvis aſſettamenti exigatur.

Cuſtodes Carcerum ſervēt decreta Cameræ.

§.13. Cuſtodes vero careerum decreta Cameræ alias edita ſervare teneantur. Turris Nonæ, pro quolibet Clerico ultra carlenos veteres ſex, pro Laico ultra tres. Cuſtos Turris de Sabellis, ultra duos carlenos ſimiles indifferenter, tam pro Clerico, quam pro Laico, etiam pro excarceratione, vel liberatione non exigat. Et ſi ultra menſem ſine culpa carceratorum ibi detineantur, nullo modo duplicatio fiat, prout hactenus obſervatum fuit.

Executores idem faciant.

§. 14. Simili modo Bariſellus, Mareſcalli, & Executores, pro mereede ſuæ executionis decreta dictæ Cameræ ſervare teneantur, ſub pœna vigintiquinque ducatorum pro qualibet vice ineurrenda, & ut ſupra applicanda.

Carceratorū cibatio.

§.15. Pro honeſta eibatione ultra unum carlenum ſimilem non exigant, ita tamen, quod pro qualibet vice cibandi ultra dimidium carlenum non capiant, ut ſi de mane tantum eibatus fuerit, vel de ſero dimidium, ut præmittitur. Verum pro temporis qualitate ſolvatur minus, vel plus, dummodo non excedatur unus groſſus pro qualibet vice cibandi. Si vero nullo modo cibati fuerint, etiam ſi in careeribus aliquibus diebus in ſecretis detenti ſint, nihil exigatur. Detentus vero in larga faciat ſibi expenſas modo ſuo, & carcerum cuſtodes non poſſint carceratos alimentorum expenſas non ſolventes ultra quinque dies in Cameris detinere; quibus elapſis in publieis carceribus ponant.

Cuſtodes præſentent Viſitatoribus detentos in publicis, & notificent detentos in ſecretis.

§.16. Teneantur dicti cuſtodes tempore Viſitæ omnes carceratos, nemine excepto, Viſitatoribus præſentare, & in ſecretis detentos nunciare in ſeriptis, & poſtquam fuerint examinati, finito examine præſententur, & hoc ſub pœna præmiſſa decem ducatorum pro qualibet vice contraventionis.

Arreſta dentur per Judicem, de cujus mandato eſt aliquis carceratus.

§.17. Et inſuper dicti Judices carceratos per alios non arreſtent in carceribus, ſed ſi aliam cauſam habent contra carceratum, ſignificetur judici, de cujus commiſſione fuit carceratus, & ille in omnibus procedat contra carceratum; præter Gubernatorem, qui poſſit arreſtare ex cauſa delationis armorum. Item ſi aliquis judieum commiſiſſet mandatum de capiendo aliquem, antequam Gubernator, vel alius ex dictis Judicibus illud eommiſerit, nullus alius judex poſſit de illo ſe impedire, dummodo, in libro actorum conſtet de eommiſſione talis mandati, & ſub eadem die.

Significationes ſerventur per duos méſes.

§.18. Item ſignificationes factæ per Gubernatorem, vel alios Judices data idonea cautione ſerventur per omnes per duos menſes, lapſis duobus menſibus non ſerventur.

Pro eadem cauſa unius Judicis carcerat.

§.19. Item carceratus pro aliqua cauſa per unum Judicem, eo relaxato, poſſit per alios Judices pro nova cauſa carcerari, ſed non pro eadem, niſi de mandato noſtro, aut Camerarii.

Viſitatio ſingulis hebdomadis fiat.

§. 20. Item quod ſingulis hebdomadis Viſitatores carcerum viſitent omnes carceres ſemel in hebdomada, vel ſaltem bis in hebdomada duos carceres, niſi impediti fuerint, & relaxandos relaxari faciant ſtatim ante receſſum a viſita.

Ejus reſolutiones attendantur.

§.21. Item id quod per commone Viſitatorum votum deliberatum fuerit, ſemper obſervetur, & executioni mandetur, & cuſtos carcerum eis parere debeat, ſub pœna decem ducatorum, ut præfertur, applicanda, non obſtantibus tertii contradictione, vel inhibitione, nec eontradicenti, & alleganti poſt præſtita vota fore mandatum noſtrum, vel Camerarii, niſi illud exhibeat, credatur, ſed omnino relaxatio fiat.

Relaxandi ex decreto Viſitæ, non poſſunt arreſtari.

§.22. Item quod facto deereto de relaxando, cuſtodes non retineant careeratum vigore alieujus arreſti, niſi fuerit ſubſcriptum ad minus manu duorum Viſitatorum.

Compoſitionum pecuniæ deponantur.

§.23. Item facta compoſitione, omnes pœnæ conſignentur penes depoſitarium noſtrum, diſtribuendæ per mandatum noſtrum, vel dicti Camerarii.

Eleemoſynæ quomodo diſtribuantur.

§.24. Item quod euſtodes carcerum non poſſint aperire capſas eleemoſynarum pauperum careeratorum ſine præſentia alterius ex Procuratoribus dictorum pauperum; & illæ pecuniæ non dentur magiſtris domus carceris, ſed diſpenſentur inter illos, qui non habent modum vivendi per eumdem magiſtrum, cum interventu Capitanei careerum, & unius ex Procuratoribus pauperum.

Capti omnes ad carcerem publicum ducantur.

§. 25. Item capti ex eujuſvis mandato non ducantur ad alium locum, niſi ad publicos carceres, ad quos Viſitatores cauſa Viſitæ accedere ſolent, aut ad Caſtrum S. Angeli de ſpeciali mandato noſtro.

Significationes conceſſæ a Rev. Cam. ſerventur.

§.26. Habentes ſignificationes ſive moratorias a Camera Apoſtolica conceſſas propter paupertatem, & præſtita cautione, etiam ſint obligati in forma Cameræ, ad inſtantiam quarumvis perſonarum privatarum non moleſtentur auctoritate ſeu mandato alicujus Judicis, ſub pœna arbitrio Cameræ declaranda.

Infirmi pro debito carcerati quando relaxandi.

§.27. Infirmi earcerati, ſi pro debito civili detinentur, facta fide per duos medicos de infirmitate gravi, ita quod ſit periculum vitæ, præſtita cautione de redeundo recuperata ſanitate, relaxentur. Si vero pro cauſa criminali, ex qua veniret imponenda pœna mortis, ſi jam ſit confeſſus, vel convictus, vel pro aliis criminibus minoribus, præſtita cautione idonea, liberetur ut ſupra. Et ſi ſit pauper, qui eam non reperiat, conſignetur Hoſpitalis guardiano, qui quamprimum convaleſcet, præſentare teneatur.

§.28. Bo-

Digitized by Google

Bona reperta penes carceratum custodien.

§.28. Bona, vel pecuniæ, quæ repeꝛiuntur in poſſe carceratorum, conſignentur cum inventario facto in præſentia carcerati, & coram duobus teſtibus cuſtodi carcerum; qui teneatur reſtituere integre ad mandatum Judicis, qui eum capi fecit.

Cuſtodes quid ab arreſtantibus recipiant.

§.29. Cuſtodes carcerum non exigaot, nec ſponte recipiant ab arreſtantibus carceratos, ultra quam exigatur a carcerato pro relaxatione.

Bariſellus nõ petat quicquã pro exploratoribus.

§.30. Bariſellus non exigat aliquid a carceratis ratione expenſarum, quas dicit ſe feciſſe pro exploratoribus.

Triremes bis in anno viſitandæ.

§.31. Triremes viſitentur bis in anno, & facta viſitatione fiat verbum Nobis, vel Pontifici pro tempore, & relaxandi ex mandato Viſitatorum ſine mora per Capitaneum triremium relaxentur, ſub pœna amiſſionis ſalarii.

Carcerati quomodo tranſportan.

§.32. Carcerum cuſtodes carceratos ad alios carceres ſine judicum, de quo mandato detinentur, licentia, transferre, nec a carceratis aliquid exigere, dum pro ſtipulanda aliqua obligatione per carceratos facienda eos a carceribus extrahant, vel a compedibus liberant, non poſſint.

Executorum merces.

§.33. Mareſchalchi, ceterique executores, in cauſis civilibus, & criminalibus Capitolii tabulam obſervent. Et pro quibuſvis executionibus, realibus, & perſonalibus uſque ad ſummam quinque ducatorum, carlenum unum, uſque ad decem, duos, uſque ad quinquaginta, quinque, & ab inde ſupra, quæcumque fuerit ſumma, ducatum unum, & non ultra exigant. In executoribus vero pœnæ capitalis, vel ſanguinis, ducatum unum. In caſibus vero, in quibus eis quarta pars pœnarum ſecundum ſtatuta debetur, ſi ex gratia pœnæ moderentur, etiam ſi poſt executionem gratiam fieri contingat, quartam tantum ejus recipiant, quod ex gratia ſolvitur. Bariſellus vero in civilibus etiam illam obſervet. In criminalibus autem, & extra Urbem in civilibus, & criminalibus, id tantum capiat, qnod per Cameram Apoſtolicam, ſeu Gubernatorem fuerit ordinatum, ubi inter eum & partes diſſenſio ſuper hoc foret. Pro mandato de relaxando in curia Gubernatoris in cauſis criminalibus, non tamen gravioribus, ſolvatur notario tertia pars unius julii, & pro ſigillo carlenus unus.

Carcerati quando pro carcere nil ſolvant.

§.34. Carcerati qui non acceperunt copiam proceſſuum, non teneantur aliquid pro carceribus ſolvere.

Nemo pro injuriis &c. carceretur.

§.35. Pro injuriis verbalibus, & altercationibus ſine armis, vel ſanguine factis, & in cauſis civilibus non excedentibus ſummam quinque ducatorum, & in ſimilibus aliis rebus minimis, nemo carceribus mancipetur.

Pauperes vel condemnati non ſolvunt propinas.

§.36. Pauperes qui per ſententiam abſolvuntur, & divites qui condemnati fuerint, pro nota ſententiæ, nec pro judicum propinis, nec quibuſvis juribus fiſcalibus aliquid ſolvere teneantur.

Carcerati Ripæ, & Burgi, ubi viſitandi.

§.37. Carcerati in Ripa, in viſitatione Capitolii. Carcerati vero in Burgo, in viſitatione Turris Nonæ, præſententur. Et viſitationes, Camerario Ripæ, & Judici Burgi, per Procuratores pauperum, Capitolii, & Turris Nonæ intimentur.

Placet, & ita mandamus. A.

Papæ ſubſcr.

Sequitur deputatio executoris præcedentis Conſtitutionis.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

CUM alias nos &c. *Omittitur reſiduum Bullæ, quia tota eſt, quæ præcedit.*

Relatio præced. Conſt.

Executor iſtius Conſtitutionis deputatur Clericus, qui pro tempore eſt carcerũ Præſidens.

§.1. Et pro præmiſſorum, omnium, & ſingulorum obſervatione, & executione committimus, & mandamus Epiſcopo Torcellan. Cameræ Apoſtolicæ Clerico, & ad præſens carcerum præfatæ Urbis Viſitatori, & pro tempore earumdem carcerum alteri Clerico, per eamdem Cameram deputando, ut decreta prædicta per quoſcumque ejuſdem Urbis judices, notarios, executores, carcerum cuſtodes, & alios ad quos pertinet, in omnibus, & per omnia inviolabiliter obſervari mandet, & faciat cum effectu, ac contravenientes, & inobedientes quoſcumque, per cenſuras Eccleſiaſticas, & pecuniarias, ac privationis, ſeu ſuſpenſionis ab officio, necnon carceris, & alias etiam perſonales, de qoibus ei videbitur, pœnas illas etiam aggravando, & reaggravando, mandata executiva deſuper decernendo, ac brachium ſæculare exercendo quacumque appellatione poſtpoſita, coerceat, & compelcat, pœnaſque prædictas exigat, & imponat, ac exigi, & imponi faciat, & mandet, tam ex ejus officio, quam ad inſtantiam Advocati, & Procuratoris pauperum pro tempore exiſtentium, cum facultate citandi, & iohibendi, aliaque faciendi, & exequendi, quæ in præmiſſis, & circa præmiſſa fuerint neceſſaria, & opportuna.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.2. Præmiſſix, necnon Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, & indultis quomodolibet, etiam vim contractus habentibus, & ex cauſa quantumcumque oneroſa, cooceſſis, & confirmatis, quorum tenores pro expreſſis haberi volumus, perinde, ac ſi de verbo ad verbum, de illis individua mentio facta eſſet, quibus ſpecialiter, & expreſſe derogamus, quatenus præmiſſis decretis, & ordinationibus obſtent, ceteriſque in contrarium facientibus, non obſtantibus quibuſcumque.

Placet Motu proprio. D.

Papæ ſubſcr.

Videat Reverendiſs. Card. Camerarius. A.

Approbatæ fuerunt a Camerario, & approbatæ in Camera die 4. Julii 1548. Pontificatus SS. D. N. Pauli, divina providentia Papæ III. anno decimoquarta.

Admiſſio Camerarii & Cameræ. P. An. XIV. die 4. Julii.

Indul-

LX.

Indulta Mercatorum utriuſque Ripæ Urbis, circa prioritatem.& potioritatem ſuorum ereditorum ripalium, & circa dilationes, & moratorias eorum debitoribus non concedendas.

Jurisdictionem Judicum Riparum, habes hic ſup. in Conſtitut.VI. Cum nobis *fol.*124. *& Clem.VII. Conſt.IV.* Nuper *fol.*35.

PAULUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Horum Pontificum Conſtitutiones nõ poſui, uti hic plene relatas, in quibus cavetur, debitoribus ripalibus dilationes non concedi.

CUM poſtquam ſel. recor. Innocentium Octavum, Leonem Decimum, Clementem Septimum, Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ae Nos etiam publicam utilitatem præ oculis habentes, mercatores in Ripa, & Ripetta Urbis commereia exercendi promptiores, ad vinum, frumentum, & alias merces pro uſu, & commodo incolarum, & curialium Urbis neeeſſarias, per mare, & terram, ad eamdem Urbem adducendas, & convehi faciendas reddere ſtudentes, eis inter alia privilegia indultum, ac conceſſum fuit, ne ſub prætextu moratoriarum, ſalinariarum, ceſſionis bonorum, dilationis quinquennalis, aut quarumvis commiſſionum, etiam a Nobis deſuper diverſis Romanæ Curiæ judicibus exortarum per debitores ipſorum oecaſione hujuſmodi commereiorum venditorum, crediti ſui, & pretii inde provenientis exactio retardaretur, ſeu quomodolibet impediretur, expreſſeque Camerario Ripæ, & Ripettæ præfatæ, pro tempore mandatum, ut moratoriis, & aliis præmiſſis non obſtantibus, debitores, ſie moroſos, ad ſatisfaciendum, & ſolvendum præfatis mercatoribus compelleret, aliaque faceret, & proot in diverſis deſuper ſignatis motibus propriis, quorum tenores, & compendia veriora pro plene expreſſis hie haberi volumus, latius continetur.

Quidam privilegiati hoc indultum eis non obeſſe prætendebant

§.1. Accepimus nuper nonnullos cavilloſiores debitores, quod una via reperitur prohibitum, alia extorquere ſatagentes, elericos, ſeu alios magis privilegiatos exiſtentes, contra ſe præmiſſa indulta, & privilegia locum non habere prætenden. beneficium deeretalis, *Pervenit*, ſeu decretalis, *Odoardus*, impetraſſe quotidie; prætextuque commiſſionum a Nobis deſuper exortarum, ac admiſſionum ſibi illarum vigore conceeſſarum per diverſorum Rom. Curiæ judieum ſententias, quæ etiam in rem tranſiviſſe judicatam dicuntur, & beneficia præfata defraudaſſe eoſdem mercatores, quo ſit ut alibi etiam quam coram dicto Camerario ordinario eorum judice, propter fraudes has exeogitatas, ad diverſa tribunalia hujuſmodi contra formam dictæ Ripæ conſtitutionum pro credito ſuo litigare coguntur. Neenon quod etſi laudabili hactenus, & inveterata conſuetudine fori ejuſdem Ripæ introductum fuit, quod mereatoribus eiſdem qui mercimonia prædicta, ut plurimum pretio minime præſenti interveniente, ſed ad diem ſolvendo vendentes, notarioſque præſto non habentes, ſeu alias pro majori ipſorum eommodo merces ſie venditas aliter deſerihi curare, niſi in eorum, & proxenetarum Ripalium libris conſeripti non ſunt, ſeriptura, & adnotatio ad probandum, & conſequendum creditum eorum, in judicio & extra ſufficiant; nihilominus a eerto tempore eirca ob ſrequentes debitorum deeoctiones, ortis litibus, & quæſtionibus inter dictos mercatores, ae alios eorumdem debitorum decoctorum creditores, inſtrumenta publica etiam in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ habentes, ſuper diſcuſſione ac prioritate in bonis debitorum coram variis judieibus adverſus conſuetudinem hujuſmodi in duhium revocant, in grave ipſorum mercatorum præjudicium, qui tempus, quod in exercenda mercatura conſumpturi eſſent, in eorum ereditis recuperandis conterere cogantur, ae Urbis maximum incommodum, cujus ubertas propterea non parum minuitur.

Hic ideo Põtifex d. indultum validat contra quoſcumque.

§.2. Nos quibus indemnitas dictorum mercatorum, ac Almæ Urbis noſtræ commodum non minori curæ nunc ſunt, quam alias fuerint, inconvenientibus hujuſmodi occurrere volentes, præſentium vigore, quas vim perpetuæ Conſtitutionis habere decernimus, Motu proprio prædictos ad beneficia præfata extendentes, omnes, & ſingulas commiſſiones, etiam expreſſam mentionem de rebus Ripalibus continentes, & a Nobis illarum vigore, ſeu alias quomodolibet inhibitiones, ſignificationes, deereta, & admiſſiones ad benefieia præfata quibuſvis dictorum mercatorum occaſione rerum Ripalium debitoribus, etiam dictis quantumcumque privilegiatis per quoſcumque judices in poſterum concedenda, & emananda, eiſdem debitoribus nullatenus, ad effugiendum, vel differendum ſolutionem debiti oceaſione præfati ſic contracti ſuffragari debere deeernimus.

Mercatorum Ripalium libris, juncto libro Proxenetarum credi jubet.

§.3. Et inſuper eiſdem mercatoribus, ut ad probandum plene, in judicio, & extra, qualitatem, & quantitatem mercium prædictarum ab eis venditarum pro tempore, adnotatio, & deſcriptio de illis, de ipſorum, ac proxenetarum præmiſſorum libris, in judicio, & extra plene probent, ae fidem indubiam faciant, executionemque habeant perinde, ac ſi eſſet obligatio in forma Cam. Apoſtolicæ, & alias exequatur judex, prout in Curia Ripæ, & Ripettæ executioni mandantur.

Ipſique in rebus eorum extantibus, præferantur omnibus.

§.4. Deeernentes inſuper quod ſi mercator, ut ſupra, Ripalis reperiat aliquando, vel in aliquo loco bona, quæ ſua eſſe prætendat, illa ad ſe pertinere, & ſua eſſe intelligantur, plene, & ſufficienter probaſſe, ſi per teſtes docuerit, aut per proxenetam, medio juramento ejuſdem proxenetæ, & alium idoneum teſtem, aut alias legitime probaverit, juxta conſuetudinem dictæ Ripæ, & Ripettæ, & ſic obſervari volumus, & mandamus, contra quoſcumque juxta præfatam conſuetudinem, mereatoreſque præfati in mercibus ſie venditis penes debitores exiſten-

Digitized by Google

existentibus, etiam a quibuſvis detentis quibuſcumque aliis creditoribus, etiam expreſſam, & anteriorem hypothecam, instrumenta publica in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ confecta, & ſtipulata, creditum ſuum probantia habentibus, etiam clericis, S. R. E. Cardinalibus, & aliis quibuſvis cujuſcumque gradus, vel conditionis exiſtant præferri.

In aliis vero habeat hypothecam & concurrant cum obligationibus Cameralibus.

§.5. In aliis vero quibuſcumque debitorum bonis, cum ceteris creditoribus hypothecam, expreſſam ſeu tacitam, habentibus, concurrere occaſione debitorum propter merces Ripales venditas dumtaxat contentarum, ac duabus ſententiis conformibus, per Camerarium, ac Præſidentem pro tempore dictæ Ripæ, & Ripettæ, latis, nullatenus appellari, vel provocari, etiam ad Nos, & Sedem Apoſtolicam, quas effectum rei judicatæ habere debere volumus. Et ſic per quoſcumque judices, etiam S.R.E. Cardinales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, in quibuſvis cauſis, negociis, & controverſiis, ſententiari, judicari, & definiri debere, irritum quoque &c. decernimus.

Officiales, & Judices eaſi obſervent.

§.6. Mandantes propterea moderno, & pro tempore Camerario præfato, quatenus debitores ex cauſa præmiſſa obligatos, decretis, ſignificationibus, admiſſionibus, & aliis prædictis non obſtantibus, ad ſatisfaciendum mercatoribus antedictis de debitis ſic contractis, ac eorumdem debitorum bona detinentes, ad illa ſibi dimittendum ad effectum conſequendum ſatisfactionem integralem juris opportunis remediis, ac alias juxta ſtylum curiæ ſuæ compellat. Dantes eidem facultatem, ac omnimodam poteſtatem quibuſvis judicibus ſæcularibus, & Eccleſiaſticis, ac omnibus Romanæ Curiæ tribunalibus, etiam ſub cenſuris, & pœnis pecuniariis, ſuo moderandis arbitrio, ne exactionem debitorum ex cauſa præinſerta contractorum quomodolibet impediant, in illiſve quovis quæſito colore, & mercatoribus prædictis præcipientes, ne ſolvere debentes alibi quam coram ſe intromittant inhibentes. Et ſi aliquas inhibitiones per alios quoſcumque judices Urbis ad uxorum dictorum debitorum, aut aliarum quarumcumque perſonarum, dominium, vel hypothecam, ſeu quodlibet aliud jus in bonis in domibus dictorum debitorum exiſtentium, ſeu per dictos debitores quovis modo poſſeſſis habere prætendentium factas invenerit, per quas executio ad inſtantias dictorum mercatorum decreta in dictis bonis fieri prohiberetur invenit, ne ex hoc facultas bona hujuſmodi occultandi detur, eiſdem inhibitionibus non obſtantibus bona præfata deſcribi, & de illis inventarium confici, & penes aliquam idoneam perſonam deponi, quouſque de juribus partium diſcutiatur faciendi. Et ſi aliqui ex dictis debitoribus de Urbe abfuerint, literas rogatorias eis, qui in eis locis, ubi dicti debitores moram traxerint, juſtitiæ miniſtrandæ præfuerint directas, ut eoſdem debitores ad ſatisfaciendum dictis mercatoribus compellant, cum comminatione repreſaliarum, niſi id facient, decernentes, mittentes, & illarum præſentationis relatione habita, ueque infra terminum in illis præfixum, juſtitia miniſtrata fuerit, repreſalias contra homines dictorum locorum, illorumque res, & bona, juxta ſtylum in Urbe ſolitum, decernentes, & exequentes, mandantes, & facientes.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtylo Palatii, ſtatutis, & novis reformationibus Urbis, privilegiiſque, indultis, & facultatibus prædictis, debitoribus, & aliis, & pro tempore Auditori Cameræ Apoſtolicæ, Gubernatori, Vicario, Senatori, quibuſvis aliis judicibus Urbis, eorum Curiis, etiam per Nos conceſſis, innovatis, & approbatis, & concedendis, quibus omnibus, ac ſi eorum tenores &c. latiſſime, hac vice dumtaxat derogamus. Præſentemque noſtram Conſtitutionem, cui non derogatum per quamcumque ſignaturam, ac in qua, omnia, & ſingula decreta, & clauſulas, in motibus propriis prædictis contentas, & deſcriptas, & repetitas cenſeri debere volumus, in volumine ſtatutorum dictæ Curiæ Ripæ, & Ripettæ, deſcribi, & regiſtrari, cui ſola ſignatura, in judicio, & extra, ſufficiat, regula contraria non obſtante mandamus.

Papæ ſubſcr.

Placet, & ita mandamus. A.

Admiſſio Pétitionis An. XIV die 26. Aug.

Die 26. Auguſti 1548. admiſſa fuit cedula d. motus proprii ex decreto, & collationata concordat. lib.5. fol.118. Hieronymus de Turano.

Viſa Jul. Gom. Cameræ Apoſt. Decanus, & Ripæ Præſidens.

LXI.

Perſonæ Eccleſiaſticæ, teſtandi licentiam a Sede Apoſtolica non habentes, decimam tantummodo partem locis piis relinquere, & donare poſſint.

De Spoliis Vid. Conſtitut. LIV. hujuſce Pontificis ſup. fol. 232.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ROmanus Pontifex, qui ex aſſueta Sedis Apoſtolicæ benignitate, in favorem Eccleſiarum, Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, diverſa privilegia concedere conſuevit, ſi proceſſu temporis tendunt in abuſum, illa moderari, ac deſuper opportune providere ſolet, prout rerum, & temporum qualitate penſata conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Prælati quidam, teſtandi facultaté non habentes, inſtituebant hæredes quędam loca pia, quæ ex indulto poterant conſequi hujuſmodi bona: & in-

§.1. Sane non abſque animi moleſtia accepimus, quod nonnulli Archiepiſcopi, Epiſcopi, & Prælati, aliæque perſonæ Eccleſiaſticæ, tam ſæculares, quam diverſorum Ordinum, & militiarum regulares, non habentes de eorum rebus, ac bonis teſtandi, & diſponendi facultatem, Eccleſias, Hoſpitalia, & alia pia loca, quibus a dicta Sede

ſuper multa legara faciebant in favorem eorum, ad quos bona devenire non poterant.

Sede Apoſtolica capiendi res, & bona, ex teſtamento, vel alia diſpoſitione illorum, qui alias de rebus, & bonis eorum diſponere non poſſent, facultas eſt conceſſa, hæredes inſtituunt, & in teſtamentis, ſive eorum diſpoſitionibus plura legata, ſeu ordinationes in favorem diverſarum perſonarum, ac alios uſus, in quos bona, & res hujuſmodi tranſmittere non poſſent, faciunt, Hoſpitaliaque, Eccleſiæ, & loca pia hujuſmodi, ſive eorum Rectores fidem teſtantium, ſeu diſponentium inſequen. legata ipſa, & in teſtamentis, ſeu aliis, etiam inter vivos diſpoſitionibus ordinata adimplent, ex quo Camera Apoſtolica circa res, & bona, ſpolia nuncupata, per obitum Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & aliarum perſonarum Eccleſiaſticarum hujuſmodi, abſque teſtandi, & diſponendi facultate decedentium remanentia in ſuis juribus detrimentum patitur, & jacturam.

Hic ideo Pōtifex decimā partem tantummodo ſic re'in jui poſſe declarat.

§.2. Et quia noſtrum eſt, in præmiſſis taliter providere: quod ipſius Cameræ jurium debita ratio habeatur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium, omnia, & ſingula privilegia, facultates, gratias, literas, & indulta, quibuſvis Eccleſiis, etiam Metropolitan. Monaſteriis, Hoſpitalibus, etiam ab Archihoſpitali Sancti Jacobi in Auguſta de Urbe dependentibus, ſeu cauſam habentibus, ac aliis piis locis ubilibet conſtitutis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem præfatam, ſuper capiendis, ſeu acquirendis hæreditatibus, rebus, ac bonis, ex teſtamento, donatione inter vivos, vel alia quacumque diſpoſitinne quorumcumque Archiepiſcoporum, Epiſcoporum, Prælatorum, & aliarum perſonarum Eccleſiaſticarum, ſæcularium, vel regularium, utcumque etiam, ut præfertur, qualificatorum, & quacumque præeminentia, ac dignitate, & auctoritate fulgentium, etiam ſi S.R.E. Cardinales ſuerint, de hæreditatibus, rebus, & bonis hujuſmodi facultatem diſponendi non habentium, vel alias quomodolibet conceſſa, etiam ſi uſu recepta ſint, moderantes; Volumus, decernimus, & declaramus, quod Archiepiſcopi, Epiſcopi, Prælati, & perſonæ hujuſmodi, de rebus, ac bonis eorum, a Nobis, vel a dicta Sede ſacultatem teſtandi, ſeu diſponendi non habentes, decimam partem tantum, rerum, & bonorum eorumdem, mobilium, & immobilium, & ſemoventium, ac pecuniarum, Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, & piis locis, capiendi, & acquirendi ſacultatem hujuſmodi habentibus tantum per viam inſtitutionis hæredum, ſeu donationis, vel legati, iu vita, ſen in morte relinquere, & Eccleſiæ, Monaſteria, Hoſpitalia, & pia loca hujuſmodi, ſeu illorum rectores, nonniſi decimam partem hujuſmodi capere, ſeu acquirere poſſint, & ad hoc Eccleſiarum, & Hoſpitalium, ac aliorum piorum locorum hujuſmodi privilegia, facultates, conceſſiones, gratias, literas, & indulta quæcumque, reducimus, ac moderamur. Decernentes ſic, &c. Non obſtantibus &c.

D. P. A.XIV. 28. Martii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 28. menſis Martii, milleſimo quingenteſimo quadrageſimo octavo, Pont. noſtri anno XIV.

LXII.

De electione Vicarii Generalis Congregationis Eremi Camaldulenſis, ac S. Michaelis de Murano, Monacorum Ordinis S. Benedicti.

De hac Fremo vide etiam hic ſup. in Conſtit. I. Rationi *fol.* 112.

PAULUS PAPA III.

Dilectis filiis Vicario generali, & Viſitatoribus Congregationis Camaldulenſis, ſalutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Cauſa hujus Cōſtitutionis.

EXponi Nobis nuper feciſtis, quod licet ab antiquo tempore citra, morte pro tempore exiſtentis Generalis totius Ordinis, & Congregationis Camaldulenſis adveniente, duo Viſitatores, & totidem Prælati ejuſdem Ordinis, loco, in quo eumdemmet Generalem decedere contigebat, magis propinquo alium Congregationis hujuſmodi Generalem infra annum ſemper eligere conſueverint. Nihilominus Generalem hujuſmodi quoties eum decedere, aut illius officium ceſſare contigerit, ſi vobis, & aliis ejuſdem Ordinis Prælatis infraſcriptis eligendis, licentia, & facultas concederetur, profecto in evidentius totius Ordinis emolumentum, & decus cederet. Quare pro parte veſtra, Nobis ſuit humiliter ſupplicatum, ut dicti Ordinis commodo, & decori conſulere, ac alias in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Qui poſſint eligere Generalem infra menſem, ſi ejus officium vacet.

§.1. Nos igitur, qui perſonarum quarumlibet, præſertim religionis jugo deditarum votis libenter annuimus: Vos, ac Prælatos infraſcriptos, utrumque ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis auctoritate, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtitis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, vobis, ac Majori Sacræ Camaldulenſis Eremi, & Claſſenſi, Ravennat. necnon S. Michaelis de Murano, ac S. Mariæ ad Carceres, & Vallis Caſtri Abbatibus, necnon per Priores gubernari ſolitorum S. Matthiæ de Murano, ac Angelorum Florentiæ dicti Ordinis Monaſteriorum Prioribus pro tempore exiſtentibus, quod de cetero, ipſi, & vos. ac pro tempore exiſtentes dicti Ordinis Viſitatores, in unum in dicto Monaſterio Claſſenſi, aut alio convenienti loco, de omnium, ſeu majoris partis veſtrum conſenſu eligendo congregati, Genera-

neralem Congregationis, & Ordinis hujuſmodi, quoties eum decedere contigerit, infra menſem a die obitus, pro tempore exiſtentis Generalis hujuſmodi computandom, uſque ad futurum Capitulum, ſingulis annis juxta ejuſdem ſtatuta fieri ſolitum, eligere poſſitis, & valeatis, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, de ſpeciali gratia indulgemus. Decernentes electionem, per vos, ac Abbates, & Priores hujuſmodi faciendam, validam, & efficacem fore, ac quaſcumque alias aliter pro tempore factas in Generalem bujuſmodi electiones, oullas, & iovalidas exiſtere.

Quo vero poſt elapſum menſem.

§.2. Ac volentes, quod ſi vos, ac Abbates, & Priores præſatos ad Generalem hujuſmodi infra unum meoſem eligendum diſcordes eſſe contigerit, quod menſe hujuſmodi elapſo, omnes totius Ordinis, & Congregationis hujuſmodi Prælati, pro electione hujuſmodi facieoda in unum congregari, & convocari, ac unum in Generalem Ord. prædicti, invocato deſoper divino auxilio, eligere debeant, & ſtudeaot.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Congregationis, & Ordinis bujuſmodi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudioibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, Congregationi, & Ordioi hujuſmodi, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, in præmiſſorum contrarium forſan conceſſis, approbatis, & inoovatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, iodividua, & expreſſa, oon autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſerereotur, præſentibus pro ſufficieoter expreſſis habeotes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D.P. A.XIV. 19. Junii.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die decimanona Junii millesimo quingenteſimo quadrageſimo nono, Pont. noſtri anno XIV.

LXIII.

Explicatio muneris, & auctoritatis Præpoſiti Generalis Clericorum Regularium Societatis Jeſo, cum diverſarum gratiarum conceſſione, ordinatiooumque pro ejus bono regimine conſtitutiooe.

De bis omnibus, & aliis, vide bic ſup. in Conſtit. XXXI. Regiminí *fol.* 185.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procemium.

Licet debitum paſtoralis officii omnibus regularem vitam ducentibus, ut io ſuis

diſcipliois, & laudabilibus inſtitutis conſerventur, & augeantur, Nos reddat favorabiles, & benigoos, ad Societatem vero de Jeſu per Nos inſtitutam, & approbatam, cujus ſpecimen, veluti ager fertilis in Domino, multiplices atque uberes fructus animarum, ad ſummi Regis laudem, & fidei incrementum attulit, & affert quotidie verbo, & exemplo in populo Chriſtiano, dirigentes præcipue velut pius pater oculos mentis noſtræ, dignum cenſemus, ut ipſam Societatem ejuſque in odorem ſuavitatis Altiſſimo deſervientes perſonas ſpecialibus favoribus proſequamur, illaque ſibi ſavorabiliter concedamus, per quæ Societas ipſa utiliter regi, & proſpere dirigi, ac ad animarum auxilium fideliter inDomino procedere valeat.

Præpoſiti generalis libera eſt adminiſtratio, & perpetua.

§.1. Hioc eſt, quod Nos dilectorum filiorum Ignatii de Loyola moderni Præpoſiti Generalis, & aliorum ſociorum ejuſdem Ordinis ſupplicationibus inclinati, ſibi, ut Præpoſitus Generalis dictæ Societatis, pro tempore exiſtens, cum primum juxta Conſtitutiones ejuſdem Societatis in illius Præpoſitum electus fuerit, eo ipſo verus ipſius Religionis Generalis Præpoſitus, cum libera generali, & omnimoda cura, & adminiſtratione omnium, & ſingulorum, ad ſelix regimen, & proſperam directionem dictæ Societatis ſpectantium, & pertineotium, ſit & eſſe ceoſeatur, ac ſuum Præpoſiti officium io omoibus exercere incipiat, ac plenam in univerſos ejuſdem Societatis ſocios, & perſonas ſub ejus obedientia degentes, ubilibet commorantes, etiam exemptos, etiam quaſcumque ſacultates habeutes, ſuam juriſdictionem exerceat.

Certis tamen caſibus removeri poteſt.

§.2. Poſſitque, & debeat dictus Præpoſitus per perſonas ad id a dicta Societate facultatem habeutes, & ad id deputatas, in certis caſibus juxta dictas Conſtitutiones amoveri, & alius ipſius loco, per eaſdem perſonas ſubſtitui, & alias, prout perſonæ deputatæ prædictæ id in Domino conſpexeriot ſalubriter expedire.

Præpoſiti circa miſſiones poteſtas.

§.3. Ac ipſemet Præpoſitus pro tempore exiſtens ire, & ſuos quocumque locorum etiam inter infideles, cum expedire in Domino judicabit, mittere, ac revocare, & per Nos, ac Succeſſores noſtros, ad locum aliquem miſſos ſine temporis certi limitatione, cum id expedire ad Dei gloriam, & animarum auxiliom, viſum erit (ſuper quo conſcientiam dicti Præpoſiti oneramus) ad alia loca tranſmittere, libere, & licite valeat, qui ubicumque morari contiogat, ad nutum noſtrum, & Romani Pont. pro tempore exiſtentis, ad Sedem Apoſtolicam, ſeu qoo oportuerit, & ſibi per dictam Sedem injunctum fuerit, juxta ipſius Societatis profeſſionem, venire debeat, concedimus.

Dignitas e Sociis abſque conſenſu Præpoſiti, & a Præpoſito abſque aſſenſu Societatis acceptari non poteſt.

§.4. Ac volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod Præpoſitus abſque Societatis, & aliquis ex locis hujuſmodi abſque dicti Præpoſiti conſenſu, & expreſſa licentia, electioni, ſeu proviſioni de illius perſona in Epiſcopum, Archiepiſcopum, aut aliam quamcumque dignitatem, per quemcumque

Digitized by Google

que Principem, vel quodcumque Capitulum, aut alias quaſcumque perſonas ad id auctoritatem habentes, pro tempore factæ, conſentire, aut ad illam admitti, ſeu alicujus Prælationis, & dignitatis in eadem Societate, ſi eam occulta, aut manifeſta ambitione quæſiſſe convincetur, capax eſſe nullatenus poſſit.

Appellatio a correctione regulæ non datur.

§.5. Quodque a correctione regulæ Societatis hujuſmodi ſecundum ordinationes factæ (ut vigor diſciplinæ melius conſervetur) appellari, aut talis appellatio per ullum Judicem admitti, ſeu ab officiis abſolutio, aut privatio peti non poſſint.

Superiores nõ tenentur aliquem ad Prælati cujuſquã miniſterium deputare.

§.6. Et tam Generalis, quam alii inferiores Præpoſiti ejuſdem Societatis, fratres ſeu ſocios dictæ Societatis, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ſeu aliis Eccleſiarum Prælatis, & perſonis, in ſocios, aut alias ad ullum eorum miniſterium deputare minime teneantur, niſi auctoritate literarum ejuſdem Sedis, de Societate, & indulto hujuſmodi expreſſam facientium mentionem, & ſi quos deputare contigerit, nihilominus ſub Ordinis correctione exiſtant, & cum expedire judicabunt, eoſdem removere poſſint.

Deputati ad negotia a Præpoſito removeri poſſunt.

§.7. Illos vero ex fratribus, ſeu Sociis prædictis, qui ad prædicandum Crucem, vel ad inquirendum contra hæreticam pravitatem, ſeu ad alia ſimilia negocia deputati fuerint, Ignatius, & alii illius ſucceſſores Præpoſiti Generales dictæ Societatis, pro tempore exiſtentes, removere, ſeu revocare, & transferre, ipſique quod ſuperſedeant, injungere, ac alios illorum loco ſubſtituere, cum expedire viderint, libere, & licite valeant.

Præpoſitus, per ſe vel alios, ut ſi omnes ſuos abſolvere, & eis a irregularitatem diſpenſare, niſi ſint caſus enormes juxta Bullam Sixti IV.

Hæc Bulla Sixti eſt ſup. fol. 141. tom. III. P. III. Regiminis.

§.8. Ac eiſdem Ignatio, & aliis Generalibus Præpoſitis pro tempore exiſtentibus, ut per ſe, vel alios ad id per eos pro tempore deputatos, omneſque, & ſingulos ejuſdem Societatis ſocios, & perſonas ſub eorum obedientia, diſciplina, & correctione pro tempore degentes, ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, ante, vel poſt ingreſſum in dictam Societatem per eos commiſſis, necnon a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis & ſæcularibus ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quomodolibet latis, & promulgatis, & hujuſmodi ſententiis innodatos, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdicto divina officia celebrantes, & ſuſcipientes ordines, ſic ligatos, & propterea irregularitatem incurrentes abſolvere, ac cum eis, cum diſpenſatione eguerint, diſpenſare poſſint, niſi exceſſus abſolvendorum, & diſpenſandorum hujuſmodi, adeo graves, & enormes fuerint, quod ſint ad Sedem Apoſtolicam merito remittendi, & ne ſæpe in dubium revocetur, qui ſint ad Sedem prædictam deſtinandi, declarationem in ea parte, per fel. rec. Sixtum Papam IV. Prædeceſſorem noſtrum, in Bulla, quam mare magnum vocant, factam, confirmamus.

In cenſuras reincidunt abſoluti, niſi mox intrent Societatem, & vota emittere parati ſint.

§.9. Volumus autem, quod poſtquam Societati, & conſortio hujuſmodi aggregari volentes, abſoluti, & cum eis, ut præfertur diſpenſatum fuerit, niſi mox Ordinem intrare, & peractis experientiis ſecundum Conſtitutiones dictæ Societatis, vota emittere parati ſint, etiam ſi ſuper hoc induciæ eis a Prælatis ejuſdem Societatis concedantur, eo ipſo in priſtinas ſententias, a quibus eos totaliter abſolvi contigerit, relabantur, & reincidant.

Perſonæ Societatis cui debeant confiteri.

§.10. Necnon quod quilibet ex ſociis Societatis hujuſmodi, peccata ſua proprio Præpoſito, vel ab eo deputato, ſeu deputatis, & alias ſecundum ordinationes Societatis prædictæ deſignatis confiteri debeat, niſi ſuper hoc a dicto Præpoſito alium Confeſſorem eligendi facultatem habuerit.

Qui vota emiſerint, aliorum ordinem præter Carthuſienſiũ ingredi non poſſunt.

§.11. Ac inhibemus, ne quis poſt emiſſa vota ſecundum Conſtitutiones prædictas, ſive profeſſus, ſive Scholaris, ſive Coadjutor Societatis hujuſmodi ſit, ad quemvis alium Ordinem, etiam per Sedem prædictam approbatum, Carthuſienſium dumtaxat excepto, niſi de expreſſa ipſius Præpoſiti, aut dictæ Sedis licentia transferri, egreſſi vero alias, quam, ut præfertur, de Ordine, ſeu conſortio hujuſmodi, in nullo alio, prætercquam Carthuſienſium præfato Ordine admitti, recipi, vel retineri poſſint.

Apoſtatæ, & inſolentes coerceri poſſunt a Præpoſito.

§.12. Ipſique Generalis, & alii inferiores Præpoſiti, per ſe, vel alios, illos ſic egreſſos, ac alios quoſcumque dictæ Societatis apoſtatas, ut etiam alios quoſvis inſolentes, & qui id merere videbuntur, in quocumque habitu apoſtatas prædictos contigerit inveniri, excommunicare, capere, incarcerare, & alias ſuæ diſciplinæ ſubmittere, & ad id, ſi opus fuerit, auxilium brachii ſæcularis invocare, libere, & licite valeant.

Exemptio a Superioritate Ordinariorũ.

§.13. Ipſamque Societatem, & univerſos illius ſocios, & perſonas, illorumque bona quæcumque ab omni ſuperioritate, juriſdictione, correctione quorumcumque Ordinariorum eximimus, & liberamus, ac ſub noſtra, & præfatæ Sedis protectione ſuſcipimus.

Facultas celebrandi ſuper altare portatili, & tempore interdicti.

§.14. Liceatque Præpoſitis, & de eorum etiam facultate, univerſis fratribus, & ſociis Societatis hujuſmodi in Presbyteratus ordine conſtitutis, in locis, in quibus degunt, & eos pro tempore morari contigerit, habere Oratoria, & in eis, ac quocumque alio honeſto, & congruenti loco, in altari portatili, cum debitis reverentia, & honore, etiam tempore interdicti, quavis etiam Apoſtolica auctoritate appoſiti, januis clauſis, excommunicatis, & interdictis excluſis, ſubmiſſa voce, Miſſas, & alia divina officia celebrare, ac Eccleſiaſtica ſacramenta recipere, & aliis miniſtrare, dummodo ipſi cauſam non dederint interdicto, nec contingat id ipſis ſpecialiter interdici.

Familiaribuſque Societatis poſſunt miniſtrare Sacramenta, & ſepulturam.

§.15. Iis vero, qui in ipſorum Præpoſitorum, & ſociorum morantur obſequiis, cuncta libere miniſtrare poſſint Eccleſiaſtica Sacramenta, & ipſos, cum decedunt, in eorum cœmeteriis ſepelire.

Interdicti tẽpore divina poſſunt audire familiares,

§.16. Si quando in terris, in quibus ſocii prædicti, vel eorum aliqui, pro tempore reſederint, vel in earum perſonas, excommuni-

procuratores, & operarii, Societatis.

municationis, ſeu interdicti ſententias contigerit promulgari, pueri ſeu familiares eorumdem ſociorum ſervitiis deputati, ac eorum, & Societatis hujuſmodi negociorum procuratores, & operarii, hujuſmodi ſententiis obnoxii minime habeantur, ibique poſſint audire divina, niſi eiſdem cauſam dederint, vel ſpecialiter excommunicari, ſeu interdici contigerit eoſdem.

Contra privilegia conceſſa ferri non poſſunt ab ullo cenſuræ, nec dari eorum interpretatio.

§.17. Nec ullis Prælatis, contra aliquem de prædicta Societate, vel contra alios eorum, aliquam excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti ſententiam contra ejuſdem Societatis privilegia, per Nos conceſſa, (quorum interpretationem Nobis, & Apoſtolicæ Sedi reſervamus) ferre liceat, & ſi tulerint, eo ipſo irrita, nulliuſque roboris, vel momenti ſint, & eſſe cenſeantur.

Qui Societatis concionibus interſunt, Miſſas audire, & Sacramenta ibidem recipere poſſunt.

§.18. Ac omnes, & ſinguli alii Chriſtifideles, cujuſcumque conditionis exiſtant, qui verbi Dei concionibus, ſeu prædicationibus ſociorum, ſeu fratrum Societatis hujuſmodi, in Eccleſiis, ubi ipſi concionabuntur, interfuerint, diebus hujuſmodi, miſſas, & alia divina officia audire, & Eccleſiaſtica ſacramenta ibidem recipere libere, & licite valeant, nec ad id, ad proprias Parochiales Eccleſias accedere teneantur.

Volente Præpoſito poſſunt a quolibet Antiſtite in ſacris promoveri.

§.19. Et quia ejuſdem Societatis Fratres, & ſocios, de locis ad loca transferri contingit, propter quod ſtabilem, & continuam in certis, & determinatis domibus manſionem habere non poſſunt, & ut ipſa Societate idoneos tantum, & comprobatos ad ſacros ordines promoveri intelleximus, eidem Præpoſito Generali, quod ordinandos, ſocios, & fratres hujuſmodi Societatis, quibuſcumque maluerit Catholicis Antiſtitibus, gratiam, & Communionem dictæ Sedis habentibus præſentare, ipſiſque Antiſtitibus præſentatos hujuſmodi, abſque omni promiſſione, vel obligatione ipſorum ordinandorum, fratrum, & ſociorum, ad omnes, etiam ſacros, & Presbyteratus ordines promovere.

In terris infidelium, & hæreticorum licet commorari de Præpoſiti generalis licentia.

§.20. Et cum ipſi ſocii, magnam patientes pro Chriſti nomine paupertatem, exhortationis pio ſtudio bonos ad potiora dirigant, & errantes ad rectitudinis ſemitam laudabiliter revocare procurent, concedimus, ut in excommunicatorum, & hæreticorum, vel ſchiſmaticorum, vel infidelium terris libere commorari, & cum eiſdem converſari, de licentia tamen Præpoſiti Generalis, & ab eis tunc, & etiam quando per ipſas illos tranſire contigerit, neceſſaria vitæ depoſcere, ac recipere valeant.

Non tenentur ullam ſuſcipere viſitationem, juſtitiæ miniſtrationē, curamque Monialium.

§.21. Quodque nullis ipſorum, correctionis, ſeu viſitationis, vel inquiſitionis officium, Monaſteriis, vel Eccleſiis, ſeu quibuſcumque perſonis impendere, vel ad cognitiones cauſarum, citationes partium, & denunciationes ſententiarum interdicti, vel excommunicationum procedere, aut curam monialium, ſeu religioſarum quarumlibet perſonarum recipere teneantur, per literas Apoſtolicas impetratas, vel in poſterum impetrandas, niſi de hoc indulto, & Ordine ſociorum hujuſmodi, expreſſam facientes mentionem, auctoritate, & tenore prædictis, de ſpeciali gratia indulgemus.

Non tenentur ſolvere bonorum ſuorum decimam vel aliam dare contributionē ſeu procurationem.

§.22. Concedentes ipſis ſociis, ut de iis quæ in ornamentis, pro eis, aut libris, fabrica, luminaribus, ſeu pro victu, vel indumentis eorum, necnon pro annuis cenſibus redimendis, ad quorum ſolutionem aliquæ domus Societatis prædictæ, obligatæ forſan exiſtant, ac de domibus, & Collegiis, ac eorum prædiis, hortis, aliiſque locis eiſdem ſociis, juxta eorum vivendi inſtitutum haberi conceſſis, aut de iis, quæ ſibi pro hujuſmodi rebus, domibus, Collegiis, prædiis, & locis, & hortis emendis per quaſcumque perſonas, pro tempore legari, aut relinqui contigerit, & aliis bonis quibuſcumque per prædictam Societatem, & ipſius Collegia poſſeſſis, & obtentis, aliquam decimam, etiam Papalem ſolvere, ſeu Canonicam portionem exhibere, ſeu ad præſtationem procurationum Legatorum prædictæ Sedis, vel Nunciorum ipſius, aut Ordinariorum locorum, aut exactionum, collectarum, ſeu ſubditorum, vel proviſionum quorumcumque minime teneantur, nec ad id per literas ejuſdem Sedis, aut Legatorum, vel Nunciorum, ſeu Diœceſanorum prædictorum, cujuſcumque tenoris fuerint, ullo umquam tempore compelli poſſint, niſi ipſæ literæ Apoſtolicæ, plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum, de indulto, & conceſſione hujuſmodi, ac de eorum Ordine mentionem fecerint. Et ſi forte per Nos, vel dictam Sedem de piis Legatis diſpoſitis, & relictis, in genere, vel ſpecie, decima, vel alia portio, ſeu quarta, alteri piæ, vel non piæ cauſæ, quomodolibet hactenus conceſſa fuerit, vel illam in poſterum concedi, ſeu ſolvi, aut dari, & mandari contigerit, ſocios præfatos, & illorum domos, & bona quæcumque, ac eis legata, & relicta, aut alias, in eorum favorem diſpoſita, in conceſſionibus, & mandatis hujuſmodi, decernimus, & volumus minime comprehendi: niſi de ipſis, ac præſenti decreto, & voluntate noſtra, non per clauſulas generales idem importantes, ſed vera, expreſſa, & ſpecifica mentio fiat in eiſdem.

Domus, vel Collegia Societati donata, ſeu relicta eo ipſo auctoritate Apoſtolica cenſeantur erecta.

§.23. Et inſuper ſi contingat ſocios ipſos, ut adjuvante aliquo Principe, Duce, Marchione, Comite, vel Communitate, vel quavis ad id potenti, & facultatibus abundanti perſona, aliquam Domum, Eccleſiam, aut Collegium Societati prædictæ ædificent, & conſtruant, ſeu id per alicujus ſimilis perſonæ teſtamentum mandari, vel quovis modo eis offerri domum, Eccleſias, ſeu Collegia hujuſmodi, cum omnibus ad id neceſſariis, & opportunis, conſtrui, & ædificari, ac locum pro hujuſmodi conſtructione oblatum recipi poſſe, ipſaſque domos, Eccleſias, Collegia, Cellas, Oratoria, ubilibet per dictos ſocios, pro tempore conſtructa, vel eis donata, eo ipſo quod ædificata, vel donata fuerint, Apoſtolica auctoritate prædicta erecta, approbata, & confirmata.

§.24. Ac bona quæcumque pro Collegiorum

Bona Societati donata pro Collegiorum ſuſtentatione etiam auctoritate Apoſtolica reputentur applicata &c.

ſtorum dote, ſeu ſcholarium ibi, pro tempore commorantium ſuſtentatione, per quoſcumque Chriſtifideles, pro tempore donata, relicta, & legata, eo ipſo prædicta Apoſtolica auctoritate, perpetuo applicata, & appropriata eſſe, & cenſeri, niſi alias ad collationem Sedis prædictæ pertinerent.

Eccleſiæ benedici, & conſecrari poſſunt a quolibet Epiſcopo &c.

§.25. Et Eccleſias prædictas, cum cœmeteriis, benedici, aut conſecrari facere, ac primum lapidem poni, per quoſcumque Epiſcopos (ſi Diœceſani ultra quatuor menſes id facere diſtulerint) poſſe decernimus.

Et de novo ubique conſtrui.

§.26. Inhibentes omnibus, & ſingulis Archiepiſcopis, Epiſcopis, aliiſque Eccleſiarum Prælatis, & locorum Ordinariis, ac quibuſvis aliis poteſtatibus Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, illis nihilominus mandantes, ne ipſos ſocios, aut eorum domos, Eccleſias, aut Collegia hujuſmodi, ad aliquorum requiſitionem, ex propria eorum voluntate, ſi id in Domino expediens fuerit, ædificare volentes, quoquomodo hujuſmodi conſtructionibus impediant, perturbent, aut moleſtent.

Superiores poſſunt cum ſociis diſpenſare.

§.27. Et, ut Societatis hujuſmodi profeſſoribus omnis vagandi occaſio, & ad Apoſtolicam Sedem prædictam recurrendi ſubtrahatur, pro poſſe, neceſſitas; Generali, & de ejus licentia Provincialibus Præpoſitis dictæ Societatis pro tempore exiſtentibus, & illorum Vicariis, & Locatenentibus, ut cum ejuſdem Societatis perſonis defectum natalium, ex adulterio, ſacrilegio, inceſtu, & quovis alio nefario, & illicito coitu provenientem patientibus, necnon cum iis, qui ex quavis cauſa (præterquam homicidii voluntarii, bigamiæ, & mutilationis membrorum) irregulares fuerint, poſtquam in Ordine ipſo vota emiſerint, ut, defectu, & irregularitate hujuſmodi non obſtantibus, ad quoſcumque, etiam ſacros, & Presbyteratus Ordines promoveri, & in illis, etiam in altari miniſtrare, & irregulares defectum natalium patientes prædicti ad quaſcumque adminiſtrationes, & officia dictæ Societatis eligi, recipi, & aſſumi, illaque gerere, & exercere, libere, & licite valeant, diſpenſare poſſint, auctoritate, & tenore prædictis, concedimus, & indulgemus.

Confeſſores poſſunt confeſſiones audire.

§.28. Præterea cum intellexerimus populos Civitatum, terrarum, & locorum, apud quæ habitationem iidem ſocii habent, vel ubi eoſdem verſari, aut tranſire contingit, exemplo allectos, & inductos religioſæ vitæ, quam Domino concedente ducunt, libenter ad confitendum eiſdem, & ſacratiſſimam Communionem de manibus eorum accipiendum confluere, ut illis ſic confluentibus ſatisfacere valeant, univerſis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus, ut cuilibet de Societate prædicta confiteri poſſint, Rectoris ſui licentia minime requiſita, cui non teneantur eadem peccata, de quibus confeſſi, & abſoluti fuerint, rurſus confiteri.

Sacramentaque eccleſiaſtica miniſtrare præterquam tempore Paſchatis, & in articulo mortis.

§.29. Necnon omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus, tam forenſibus, quam in Civitatibus, & locis, in quibus ſocii prædicti conſiſtunt, commorantibus, aut illac tranſeuntibus Euchariſtiæ Sacramentum (quod in ſuis Eccleſiis decenter tenere ſocios præfatos volumus) quocumque anni tempore, præterquam in feſto Paſchatis Reſurrectionis Dominicæ, & mortis articulo, niſi neceſſitas urgeret, eorumdem fidelium, Parochialium Eccleſiarum Rectorum licentia minime requiſita, accipere libere, & licite valeant.

Viſitantibus Eccleſias Societatis deſignandas indulgentias concedit.

§.30. Necnon animarum profectui providere volentes, de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus ubilibet commorantibus, vere pœnitentibus, & confeſſis, ſeu temporibus a jure ſtatutis confitendi propoſitum habentibus, qui aliquam Eccleſiam, aut alium pium locum dictæ Societatis, ſemel ſingulis annis, præter annum Jubilæi, in die, per pro tempore exiſtentem dictę Societatis Prępoſitum eligendo, a primis veſperis uſque ad occaſum ſolis ejuſdem diei incluſive, devote viſitaverint, & inibi orationem Dominicam, ac ſalutationem Angelicam recitaverint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, ac remiſſionem in forma Jubilæi, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium miſericorditer concedimus, & elargimur.

Et certis aliis diebus.

§.31. Et inſuper quatuor aliis, ſcilicet, Nativitatis, Circumciſionis, Epiphaniæ, & Corporis Chriſti feſtivitatum, necnon Veneris, & Dominicis, & Quadrageſimalibus diebus ſingulorum annorum, uſque ad octavam Paſchatis, Eccleſias, & alia pia loca, dictæ Societatis devote viſitaverint, & inibi orationem, & ſalutationem prædictas ſimiliter recitaverint, ac verbum Dei, ſi in illis prædicetur, devote audierint, ſeptem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis, miſericorditer in Domino relaxamus.

Præpoſitus generalis Lectores in Theologia, & aliis facultatibus deputare poteſt.

§.32. Ac Præpoſito Generali ejuſdem Societatis, ut, quos de ſuis idoneos in Domino judicaverit, ad lectiones Theologiæ, & aliarum facultatum, alterius licentia ad id minime requiſita ubilibet deputare poſſit.

In terris infidelium, & partibus remotiſſimis ſocii abſolvere poſſunt etiam a caſibus in Bulla Cœnæ Domini reſervatis.

§.33. Et ut, cum aliquos ex fratribus, ſeu ſociis Societatis hujuſmodi in Saracenorum, & Paganorum, aliorumque infidelium terras, & Provincias alias remotiſſimas, a quibus non poteſt adiri Sedes Apoſtolica, miſerit; poſſit eis auctoritate noſtra facultatem concedere, ut Chriſtianos ibidem commorantes, confeſſione peccatorum ſuorum audita, & pœnitentia ſalutari injuncta, eos, & eorum quemlibet, ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis, etiam in Bulla Cœnæ Domini reſervatis, & a conſequentibus cenſuris, & pœnis abſolvere.

Diſpenſat in gradibus a jure divino non prohibitis cum infidelibus.

§.34. Et cum iis, qui ab infidelitate convertentur tantum, & in locis remotiſſimis, qui prius in gradibus non licitis, tamen lege divina non prohibitis, matrimonia contraxerant, ut in eiſdem manere poſſint, diſpenſare.

§.35. Ac in locis prædictis remotiſſimis,

quæ-

Erigunt eccleſias paramenta benedicunt, &c.

quæcumque Eccleſias, Hoſpitalia, & alia Pia loca, prout expediens fuerit, erigere, ac nunc, & pro tempore erecta reformare, ſine alicujus præjudicio, & veſtes Sacerdotales, Pallas, Corporalia, Calices, Altaria, Cœmeteria (ſi Epiſcopus, qui ea faciat, Catholicus inibi non adſit) benedicere, ac profanatas Eccleſias reconciliare poſſint. Et quæcumque ſtatuta, & ordinationes, deſuper neceſſaria facere, illaque poſtquam facta fuerint, mutare, alterare, ac illis addere, & detrahere.

Decedente Præpoſito Provinciali, alterius electio fiat.

§.36. Ac Præpoſito Provinciali in illis longinquis partibus reſidente decedente, interim, dum alius per Generalem Præpoſitum mittitur, loco Præpoſiti ſic decedentis, alium eligere libere, & licite valeant.

Miſſam bis in die quando celebrant.

§.37. Et quia in numeroſis populis illarum regionum, tanta eſt ſacerdotum raritas, ut unus plurium curam populorum ſuſcipere debeat, ut bis eodem die Miſſam celebrare, diverſis in locis valeant.

Privilegia omnia confirmantur.

§.38. Et inſuper, attenta meditatione penſantes, quantum utilitatis ad exaltationem Chriſtianæ fidei, & Evangelicæ veritatis, Societatis prædictæ profeſſores afferant, & afferre valeant, omnia, & ſingula gratias, immunitates, conceſſiones, privilegia, & indulta, antea per Nos eidem Societati, & illius ſociis, & perſonis, quomodolibet conceſſa, quæ hic pro ſpecificatis haberi volumus, approbantes, innovantes, & confirmantes.

Profeſſio ubique emitti poſſit de licentia Præpoſiti generalis.

§.39. Quod ſocii dictæ Societatis, qui alibi quam in Urbe Roma, profeſſionem emittere non poſſunt, literis Apoſtolicis, ab ipſa Societate, ad id ob aliquas cauſas ad tempus impetratis, non obſtantibus, eiſdem de licentia Præpoſiti Generalis prædicti, ut profeſſionem ipſam ubilibet emittere libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus.

Coadjutores ſine certo numero admitti poſſunt a Præpoſito prædicto.

§.40. Necnon Ignatio, & aliis ſucceſſoribus ſuis Præpoſitis Generalibus dictæ Societatis pro tempore exiſtentibus, & indultum alias per Nos eidem Societati, ſuper habendis viginti Coadjutoribus conceſſum, ad alios quoſcumque, quos idoneos fore cenſuerint, ſub eorum obedientia degentes extendere.

Præpoſitus etiam per alios exercet munus ſuum.

§.41. Et quaſcumque gratias, conceſſiones, & indulta eiſdem Generalibus dictæ Societatis Præpoſitis pro tempore exiſtentibus per Nos conceſſa, per eorum Vicarios, aut perſonas ad id ſibi bene viſas, præſertim in Indiarum, & aliis partibus remotis pro tempore ſubſtitutas, exercere libere, & licite valeant.

Clauſulæ præſervativæ iſtarum gratiarum.

§.42. Ac præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ex quavis cauſa, de ſubreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu notari, vel impugnari nullatenus poſſe, ac ſub quibuſvis ſuſpenſionibus, derogationibus, limitationibus, & aliis quibuſvis contrariis diſpoſitionibus, & gratiarum, ac indulgentiarum conceſſarum derogatoriis, ſeu revocatoriis, etiam per Nos, & Sedem eamdem pro tempore conceſſis, nullatenus comprehendi, ſed ſemper ab illis exceptas exiſtere, ac ſuos plenarios effectus ſortiri.

Tranſumptis habeatur fides.

§.43. Et illarum tranſumptis manu notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Canonici Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ, ſeu perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem, quæ adhiberetur eiſdem originalibus literis, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, ubique in judicio, & extra adhiberi debere.

Sublata eſt aliter judicandi facultas.

§.44. Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis etiam Apoſtolica auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Societas ejuſque perſonæ Principibus, ac Prælatis commendantur.

§.45. Ac dilectis in Chriſto filiis, illuſtribus, & nobilibus viris, Principibus, ac Dominis temporalibus, & venerabilibus Fratribus Prælatis eccleſiaſticis in quavis dignitate conſtitutis, prædictam Societatem, ac ſingulos illius ſocios plurimum in Domino commendantes: non ſolum ne eos inquietari, aut eorum privilegia violari permittant, ſed ut benigne, & cum caritate, ut decet, ſuſcipiant exhortamur, atque in Domino rogamus.

Conſervatores, & executores hujus Cōſtitutionis deputantur.

§.46. Et nihilominus univerſis, & ſingulis venerabilibus Fratribus noſtris, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis, Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitan., & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporom officialibus, & Vicariis generalibus ubilibet conſtitutis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, ac quilibet eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi, ubi opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Sociorum, vel alicujus eorum fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſdemque Sociis, in præmiſſis, efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant, auctoritate noſtra, eoſdem Socios literis, & iis eis contentis hujuſmodi pacifice gaudere, non permittentes, eos aut eorum aliquem ſuper præmiſſis, aut quibuſvis aliis rebus, & cauſis, per locorum Ordinarios, aut quoſcumque alios, quomodolibet indebite moleſtari, ſed eos contra quoſcumque cujuſcumque conditionis, vel qualitatis exiſtentes, & quavis, etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, vel Epiſcopali, aut mundana dignitate, ac exemptione fungentes, & munitos, in quibuſvis cauſis, juſtitiæ complementum miniſtrantes, id quod per eos ordinatum fuerit ad executionem debitam perduci faciant, illoſque, quos cenſuras, vel pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit, excommunicatos, ac interdictos declarent, ac faciant, & mandent publice nunciari, ac ab omnibus arctius evitari, & legitimis ſuper his habitis, & habendis proceſſibus ſervatis, illos, quoties opus fuerit, iteratis vicibus

cibus aggravare procurent, contradictores auctoritate noſtra, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ contrariorum derogatoriæ apponuntur.

§.47. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis Sancti Benedicti, & Sancti Franciſci, ac Mendicantium, & aliis Ordinibus ſupradictis, illorumque Prælatis, & perſonis, etiam ſuper non communicandis gratiis ſibi conceſſis, & alias quomodolibet, per Nos, & Sedem præfatam conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, etiam Mari magno, Bulla aurea, & alias quomodolibet nuncupatis, quibus illorum tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo &c.

D.P. An.XV. 18. Octobris.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quadrageſimo nono decimoquinto Kal. Novembris, Pontificatus noſtri anno XV.

LXIV.

Judices, & Officiales Romanæ Curiæ non concedant tranſumpta ſupplicationum, neque eorum prætextu mandata adipiſcendi poſſeſſionem beneficiorum, vigore ſupplicationum, niſi prius literis Apoſtolicis deſuper expeditis.

Quæ autem Notarii Rev. Cameræ Apoſtolicæ ſervare debeant circa conſenſus ceſſionis jurium, aut reſignationis beneficiorum ſunt ſupra in Conſtit.XVII. Clem.VII. Sanctiſſimus *fol.64.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Judicibus Romanæ Curiæ jam prohibuit concedere tranſumpta ſupplicationũ, & earum vigore, mandata capiendi poſſeſſionem beneficiorũ:

§.1. CUM Nobis inter alia innotuiſſet, quod nonnulli Judices Rom. Curię tranſumpta ſupplicationum ſuper proviſionibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, & aliis gratiis ſignatarum, & regiſtratarum, ac ipſarum ſupplicationum prætextu, literas & mandata de adipiſcenda poſſeſſione beneficiorum in illis expreſſorum, antequam literæ Apoſtolicæ ſuper hujuſmodi ſupplicationibus expeditæ eſſent, concedebant. Volentes hujuſmodi abuſibus, & fraudibus congruis remediis obviare, inhibuimus quibuſvis Judicibus dictæ Curiæ quavis auctoritate fungentibus, cum appoſitione decreti irritantis, ne tranſumpta ſupplicationum Apoſtolicarum, neve literas, ſeu mandata ipſarum ſupplicationum vigore, poſſeſſionem beneficiorum Apoſtolicorum apprehendendi, dare, & concedere quomodolibet præſumerent, prout in Conſtitutione noſtra deſuper edita, & in Cancellaria Apoſtolica publicata plenius continetur.

Innovat eamdem prohibitionem cum appoſitione pœnæ excommunicationis latæ ſententiæ & alias innovat pœnas contra Tabelliones de illis rogatos.

§.2. Nos Conſtitutionem hujuſmodi auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium innovantes, & perpetuis futuris temporibus pro lege obſervari debere decernentes, hoc perpetuo edicto, omnibus, & ſingulis, tam Archivii d. Curiæ ſcriptoribus, quam Cameræ Apoſtolicæ, Gubernatoris, ac Vicarii Urbis Notariis, ceteriſque officialibus dictæ Curiæ, & tabellionibus publicis quibuſcumque ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna in eorum ſingulos, qui contra fecerint, earumdem tenore præſentium auctoritate Apoſtulica præfata inhibemus, ne de cetero de tranſumptis ſupplicationum, præterquam habentium clauſulam, quod earumdem ſola ſignatura ſufficiat, ac de decreto, & conceſſione literarum, & mandatorum hujuſmodi derogari debeant, neve illa ſcribere, vel ſubſcribere, aut quovis modo authenticare, vel partibus tradere quovis modo præſumant. Volentes, & eadem Apoſtolica auctoritate ſtatuentes, quod Notarii, & Officiales, & Tabelliones præfati, qui dictam excommunicationis ſententiam incurrerint, ab illa, niſi per Nos, aut Succeſſores noſtros canonice intrantes abſolvi non poſſint, præterquam in mortis articulo conſtituti. Quodque ultra eandem excommunicationis ſententiam, pro prima vice vigintiquinque ducatorum, & ſuſpenſionis a perceptione emolumentorum officiorum ſuorum ad tres menſes, per Datarium, vel Cancellariæ Apoſtolicæ Regentem pro tempore exiſtentes, irremiſſibiliter exigendarum, ac Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe applicandorum, & ſi ſecundario deliquerint ipſorum officiorum privationis pœnas incurrant eo ipſo.

Utentibuſque dictis tranſumptis, & mandatis pœnam amiſſionis fructuum, & inhabilitatis ad illa beneficia infligit.

§.3. Necnon partes tranſumptis, ſeu literis, aut mandatis hujuſmodi deinceps utentes, ac illorum prætextu poſſeſſionem beneficiorum Apoſtolicorum apprehendentes, fructus, quos ex illis pro tempore perceperint, ſuos non faciant, quinimo ad beneficia in eiſdem tranſumptis, ac literis, & mandatis expreſſa perpetuo afficiantur ipſo facto inhabiles, & ad reſtitutionem fructuum ex illis perceptorum in utroque foro teneantur.

Et ita non aliter judicari mandat.

§.4. Decernentes ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam ſi ſint S.R.E. Cardinales, aut Palatii Apoſtolici cauſarum Auditores, in quibuſcumque cauſis, & quibuſvis illarum inſtantiis ſententiari, & judicari debere, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter ſententiandi, & judicandi facultate, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, & indultis Apoſtolicis, Judicibus, Notariis, Officialibus, Tabellionibus prædictis,

ctis, eorumque Collegiis in genere, vel in ſpecie quomodolibet conceſſis, quæ ipſis contra præmiſſa nullatenus volumus ſuffragari. ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Hanc Conſtitutionem publicari, & inter alias extravag. deſcribi jubet.

§. 6. Volumus autem præſentes in dicta Cancellaria, ut moris eſt, publicari, & in illius quinterno inter alias extravagantes ad perpetuam rei memoriam deſcribi, ac a die publicationis ligare, & ſub pœnis prædictis perpetuo, inconcuſſe, & inviolabiliter obſervari.

Papæ ſubſcr.

Placet, publicetur, & deſcribatur. A.

Publicatio.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica. Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo trigeſimo quarto. die Sabbati, tertiadecima menſis Martii Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris. & D. N. D. Pauli divina providentia Papæ III. Anno I.

LXV.

Ex Gallia nov. edition. Chriſtiana Tom. IV. fol. 110.

Sæculariżatio Vezeliacenſis Monaſterii, quod in Sæcularem Abbatiam, & Capitulum reducitur.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Eccleſiarum, & Monaſteriorum ſtatum juxta opportunitatem in meliorem cōmutandum.

EX ſupernæ Majeſtatis providentia Romanus Pontifex in Apoſtolicæ dignitatis ſublimitate conſtitutus, circa Eccleſiarum, & Monaſteriorum quorumlibet ſtatum in melius, dante Domino, commutandum, prout ex debito Paſtoralis officii ſibi incumbit, diligenter proſpicit, & intendit, illumque interdum alterat, & commutat, ac deſuper diſponit, & ordinat, prout rationabiles cauſæ ſuadent, ac pia Catholicorum Regum vota expoſcunt, necnon temporum, locorum, & rerum qualitatibus, ac conditionibus diligenter conſideratis, ad divini cultus augmentum, & bonorum illorum conſervationem, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, & perſonarum eorumdem decorem, & venuſtatem conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Vezeliacenſis Monaſterii fundationem, dotationem, exemptionem a quacumque Ordinarii Epiſcopi juriſdictione, conceſſaque Abbatibus privilegia exponit.

§. 1. Sane chariſſimus in Chriſto filius noſter Franciſcus Francorum Rex Chriſtianiſſimus tam ſuo, quam dilectorum filiorum Deodati de Budner moderni Abbatis, & Conventus Monaſterii Vezeliacenſis, Ordinis S. Benedicti in Eduenſi Diœceſi nominibus Nobis exponi fecit, quod licet dictum Monaſterium nullius Diœceſis Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjectum, olim Monaſterium Monialium ejuſdem Ordinis per quondam Gerardum Comitem Nivernenſem, & Bertham ejus uxorem, de bonis eis a Deo collatis, ad honorem Salvatoris Domini noſtri Jeſu Chriſti pie ſundatum, & poſtmodum ad ſtatum Monachorum ejuſdem Ordinis Apoſtolica auctoritate redactum, ac certis fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis ſpiritualibus, & temporalibus, pro illius Abbatis, & Monachorum pro tempore exiſtentium ſuſtentatione, olim per dictos ſundatores, & alios Chriſtifideles pie elargitis, ac territorio inſigni, poteſtate Vezeliacenſi nuncupato, ab aliis Dominiis, & territoriis per cruces, ſeu inſignia, & confinia certis limitibus penitus diviſo, ſeparato, & limitato, laudabiliter dotatum, necnon diverſis privilegiis, libertatibus, exemptionibus, gratiis, & indultis eidem Monaſterio, & pro tempore exiſtentibus Abbati, & Monachis, etiam per Sedem prædictam conceſſis, & approbatis, decoratum: ipſique Abbas, & Monachi privilegiis, & libertatibus, exemptionibus, gratiis, & indultis hujuſmodi a tempore immemorabili gaviſi ſint, & ab omni juriſdictione ordinaria pro tempore exiſtentis Epiſcopi Æduenſis, ac quorumcumque Ordinariorum ab omni ævo exempti extiterint, & exiſtant, quinimmo conventus præfati, necnon omnes, & ſinguli alii tam in oppido Vezeliacenſi, quam infra limites territorii hujuſmodi pro tempore habitantes, & commorantes, ac Parochiales Eccleſiæ in eis conſiſtentes, dicto Abbati pro tempore exiſtenti, & nulli alteri in ſpiritualibus, & temporalibus penitus ſubeſſe, ac Parochiales Eccleſiæ hujuſmodi per dictum, & pro tempore exiſtentem Abbatem pleno jure, ac per olim Philippum de Villars in dicto Monaſterio ſundatam Capellaniam ad præſentationem dicti Conventus conferre, & earumdem Parochialium Eccleſiarum curam committere, ac ex privilegiis prædictis idem Deodatus, & pro tempore exiſtens Abbas, ab antiquo Mitra, Baculo Paſtorali, tunica dalmatica, quum diebus Dominicis, & feſtibus celebrat, uti, & tam ex eiſdem privilegiis, quam ex approbata conſuetudine, & obſervantia legitime præſcriptis ejus ſubditos, ac infra limites prædictos commorantes, militiæ clericali adſcribi volentes, clericali charactere inſignire, ac ex indulto fel. rec. Martini Papæ V. Prædeceſſoris noſtri minores Ordines eis conferre, illiſque alios majores Ordines a quocumque maluerint Catholico Antiſtite recipiendi poſſe licentiam, & facultatem concedere, ſive per quemcumque Catholicum Antiſtitem ad ſe propterea evocandum majores ordines eis conferri, ac Chriſma, & Oleum Sanctum benedici facere, aut a quocumque maluerit Catholico Antiſtite, & Oleum Sanctum hujuſmodi recipere, & eiſdem ſubditis ſuis miniſtrare, necnon Officialem, qui de omnibus, & ſingulis etiam de majoribus cauſis, & Eccleſiaſticis cognoſcat, & a quo appellationes pro tempore interpoſitæ ad Sedem præfatam immediate devolvuntur, habere, & inſtituere poſſe, jus habere conſueverit, ac in ipſum Monaſterium, in quo menſa Abbatialis prorſus diſtincta, & ſeparata a Conventuali, & ultra dignitatem Abbatialem una Cameraria, una Infermaria, una Hoſtellaria, & una Cantoria clauſtralia, & forſan ſæcularia officia, necnon impræſentiarum triginta Monachorum numerus, dicta ſex officia obtinentibus incluſis, fore noſcantur; & Prioratus S. Joannis de Vendaco dicti Ordinis Claromontenſis Diœceſis, eidem

Monaſterio, in quo ſeparatæ Menſæ, plura Officia, & Beneficia.

Digitized by Google

dem Sacriſtiæ unitus perpetuo exiſtat, necnon ab eodem Monaſterio de Langiaco Nivernenſis de Merloto, & de Bornello Belvacenſis, de Villari-Sylva Noviomenſis, & & de Oſeyo Cœnomanenſis Diœceſis, ac forſan plures alii prioratus etiam Conventuales, & alia beneficia eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura, ad plenam collationem, & diſpoſitionem Abbatis ipſius Monaſterii pro tempore exiſtentis pertinentia dependeant.

Cauſæ ejus ſæcularizationem ſuadẽtes.

§.2. Cum tamen Monaſterium ipſum in dicto Oppido Vezeliacenſi ſatis inſigni, & ex frequenti Monachorum illius Monaſterii converſatione cum utriuſque ſexus ſæcularibus perſonis ad illius Eccleſiam, quæ principalis dicti Oppidi Eccleſia exiſtit, & in qua ſermones publici, præſertim in Quadrageſima, & Adventu ordinarie fiunt, necnon ratione proceſſionum generalium, quæ in ipſo Oppido pro tempore celebrantur, confluentibus, Monachi vitam Regularibus inſtitutis dicti Ordinis conformem, de facili ducere nequeunt, quo fit, ut vota ſua Altiſſimo juxta regularia inſtituta hujuſmodi non reddentes animarum ſuarum ſaluti minus conſulant, & ſæculares eorumdem Monachorum famæ, & honori, nominique detrahant, ac devotio ad Eccleſiam, & Ordinem hujuſmodi minuatur: ac interdum in ipſo Monaſterio ſint Monachi, quorum opera, & favore, bonorum, & jurium dicti Monaſterii conſervationi, & occupatorum recuperationi, & aliis ipſius Monaſterii neceſſitatibus, uti expediret, conſuli non poteſt, & niſi per Sedem prædictam opportune provideretur, gravia incommoda, pericula, & ſcandala forſan ſubſequerentur, ſi in dicto Monaſterio nomen, & titulus Monaſterii, & dignitas Abbatialis, & Conventualis, necnon in eo, & ſingulis Monachalibus portionibus, ac unito, & aliis dependentibus Prioratibus, & beneficiis prędictis Ordo S. Benedicti, & omnis ſtatus, omniſque dependentia regularis, necnon Cameraria, Infirmaria, Sacriſtia, Cellerarія, Hoſtellaria, & Cantoria, & alia clauſtralia, ac forſan ſæcularia officia, necnon beneficia hujuſmodi penitus, & omnino ſupprimerentur, & extinguerentur: ac Eccleſia Monaſterii hujuſmodi, in qua Corpus B. Mariæ Magdalenes honorifice conſervatur, & veneratur, in ſæcularem, & Collegiatam Eccleſiam cum Abbatiali, & ab illa prorſus ſeparata capitulari menſis, necnon in ea loco regularis Abbatialis dignitatis, una Abbatia Sæcularis, quæ principalis pro uno Abbate Sæculari, & loco Camerariæ unus Decanatus pro uno Decano, qui ſecunda, & loco Infirmariæ unus Archidiaconatus pro uno Archidiacono, qui tertia, & loco Cellerariæ una Theſauraria, quæ quarta dignitates poſt Abbatialem pro uno Theſaurario; necnon loco Sacriſtiæ, Hoſtellariæ, & Cantoriæ Regularium, una Sacriſtia, una Hoſtelleria, & una Cantoria, quæ perſonatus, ſeu officia ſæcularia inibi exiſterent pro uno Sacriſta, uno Hoſtellario, & uno Cantore Sæcularibus: necnon ſingulæ Monachales portiones in Canonicatus, & præbendas ſæculares; ac quatuor hebdomadariæ pro totidem hebdomadariis, & aliæ duodecim perpetuæ Capellaniæ pro totidem aliis duodecim perpetuis Capellanis erigerentur, & inſtituerentur. Ac unus Bedellus, necnon ſex pueri chorarii, & unus Magiſter in cantu, qui eoſdem pueros erudiret, perpetuo deputarentur; ac menſæ Capitulari de Longiaco, de Merloto, de Bornello, de Villari-Sylva, & de Oſeyo cum eorumdem annexis Prioratus prædicti, per ceſſum, vel deceſſum, necnon Sacriſtia, & illi unitus Prioratus de Vendaco, & Hoſtellaria, ac Cantoria officia prædicta per ceſſum Prioratus, & officia hujuſmodi obtinentium quomodolibet vacantia, perpetuo unirentur, annecterentur, & incorporarentur, ipſique menſæ Capitulari omnia, & ſingula ſupprimendorum officiorum prædictorum fructus, redditus, proventus, & bona ſimiliter applicarentur, & appropriarentur; Profecto faciliori ſtatui Monaſterii, & illius Eccleſiæ honori conſuleretur, & illa venuſtior redderetur, ac divinus cultus in ea, & ad illam Chriſtifidelium devotio, cum illorum ſpirituali conſolatione, non parum augeretur: & facilius reperirentur viri nobilitate generis, literarum ſcientia, & potentia, ac aliis virtutibus pollentes, qui dignitates, ac Canonicatus, & præbendas hujuſmodi Eccleſiæ obtinere procurarent, & quorum Doctrina, ope, & conſilio, neceſſitatibus ipſius Eccleſiæ ſalubrius conſuleretur, & facilius illis incommodis obviaretur.

Accedit Fräciſci Regis, & Deodati Abbatis, ac Monachorũ conſenſus, & poſtulatio,

§.3. Quare præfatus Franciſcus Rex, in cujus temporali dominio dictum Monaſterium conſiſtit, tam ſuo, quam dicti Deodati Abbatis, & Conventus prædictorum nominibus prædictis, Nobis ſupplicari fecit, ut in dicto Monaſterio nomen, & titulum Monaſterii, ac dignitatem Abbatialem, & Conventualitatem, necnon in illo, ac Monachalibus portionibus, necnon unito, & dependentibus Prioratibus, & beneficiis prædictis, Ordinem ipſum, ac omnem ſtatum, & dependentiam regulares, necnon ſingula officia hujuſmodi, ut præfertur, perpetuo ſupprimere, & extinguere, ac in ipſa ſtatum regularem in ſtatum Abbatis, Canonicorum, Presbyterorum, & Clericorum Sæcularium, immutare, & ad ſtatum Sæcularem reducere, necnon eandem Eccleſiam in ſæcularem, & Collegiatam erigere, & inſtituere, aliaque in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Clauſtralia quæque, & Monachalia ſupprimit Pôtifex.

§.4. Nos igitur, qui dudum inter alia volumus, quod petentes beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annuum valorem ſecundum communem æſtimationem, etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret; & ſemper in unionibus commiſſio fieret ad partes, vocatis quorum intereſſet, quique Eccleſiarum, & Monaſteriorum quorumlibet, ac illarum perſonarum proſperum ſtatum, decorem, & venuſtatem, ac in melius directionem, necnon in eis di-

vini

vini cultus conſervationem, & augmentum ſinceris deſideramus affectibus: Deodatum Abbatem, & Conventum præfatos, ac eorum ſingulos a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes; necnon Monaſterii, & ſingulorum clauſtralium, regularium, & ſæcularium officiorum, ac Monachalium portionum, necnon dependentium uniendorum Prioratuum, & Beneficiorum prædictorum fructuum, redditūum, & proventuum veros annuos valores præſentibus pro expreſſis habentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac militantis Eccleſiæ exaltationem, necnon Monaſterii, & illius Eccleſiæ prædictorum feliciorem ſtatum, in præfato Monaſterio nomen, & titulum Monaſterii, ac dignitatem Abbatialem, & Conventualitatem, necnon in illo, ac omnibus, & ſingulis illius Monachalibus portionibus, necnon de Langiaco, de Merloto, de Bornello, de Villari-Sylva, de Oſeyo, & de Vendaco, & forſan aliis a dicto Monaſterio dependentibus Prioratibus, necnon Conventualibus, & beneficiis, quæ de cetero Prioratus, & beneficia ſæcularia exiſtunt. Ordinem prædictum S. Benedicti, omnemque ſtatum, & dependentiam regulares, necnon Camerariam, Cellerariam, Sacriſtiam, Hoſtellariam, & Cantoriam clauſtralia, ac regularia officia, illorumque omnium qualitates, & denominationes, itaut de cetero, officia, & Monachales portiones denominari, ſeu cenſeri non poſſint, ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium penitus, & omnino ſupprimimus, & extinguimus.

Ea ad ſtatum ſæcularẽ pro Presbyteris, & Officiis, & Beneficiis ſæcularibus eraſite jubet.

§.5. Ac in Eccleſia Monaſterii hujuſmodi ſtatum regularem, in ſtatum Abbatis, Canonicorum, Presbyterorum, & Clericorum Sæcularium immutamus, & illam ad ſtatum Sæcularem reducimus, necnon præfatum Deodatum modernum Abbatem, qui olim Canonicus Regularis Monaſterii Sancti Antonii de Sancto Antonio Ordinis Sancti Auguſtini, Viennenſis Diœceſis Ordinem ipſum Sancti Auguſtini expreſſe profeſſus, præfato ſuppreſſo Monaſterio tunc certo modo vacante, in Abbatem dicta auctoritate præfectus exiſtit, ac omnes, & ſingulos ipſius ſuppreſſi Monaſterii, & Prioratuum ab eo dependentium Monachos etiam ab eo dependentes Prioratus hujuſmodi, ipſorumque Monaſterii, & Prioratuum clauſtralia, & alia Officia, & Beneficia Regularia obtinentes dictum Ordinem Sancti Benedicti in eodem Monaſterio, vel alibi, tacite, vel expreſſe profeſſos, ab obſervatione ſtatutorum, & conſuetudinum Regularium Monaſteriorum, & Ordinum prædictorum, necnon quorumcumque per eoſdem Abbatem, & Monachos in eorum profeſſione emiſſorum votorum, caſtitatis, & obedientiæ votis dumtaxat exceptis, & Deodatum Abbatem a S. Auguſtini, ac Monachos præfatos a Sancti Benedicti Ordinum prædictorum Regulis, ac ſecundum illas divini officii recitatione, itaut ipſi Abbas, & Monachi nunc Regulares, & eorum ſinguli de cetero Abbas, & Canonici Sæculares dictæ Eccleſiæ exiſtant, & pro talibus habeantur, & reputentur, ac de cetero habitum Regularem dictorum Ordinum geſtare, & illorum regularia inſtituta, & ordinationes, diffinitiones, ritus, mores, etiam quo ad divinorum officiorum celebrationem, jejunia, victum, & ciborum, ac alimentorum uſum, & alia quæcumque, quæ ratione Ordinis, & profeſſionis hujuſmodi obſervare tenebantur, de cetero obſervare minime teneantur; ſed in habitu, ritu, moribus, inceſſu, ceremoniis, & vita, quoad omnia Sæcularibus Canonicis aliarum Eccleſiarum Sæcularium illarum partium ſe omnino, & ubique conſorment, abſque alicujus Apoſtaſiæ, aut cenſuræ Eccleſiaſticæ incurſu, ac Abbas, & Canonici ſæculares, & alii ejuſdem Eccleſiæ Miniſtri, horas Canonicas diurnas, & nocturnas, ac Miſſas, & alia divina officia, ſecundum uſum, morem, & ritum Romanæ Eccleſiæ, etiam noviter editum, abſque alia conceſſione, etiam extra chorum, & quam primum de libris ad id requiſitis proviſi fuerint, etiam in choro dictę Eccleſię, & alibi: ac interim juxta modum librorum, quos nunc habent, ſe uſui Romanæ Eccleſiæ conformando, ac Ordinem, & numerum Pſalmorum, lectionum, & hymnorum, quantum magis poterunt, ſervando, debitis, & congruis horis, & cantu, ac accentu morolė, & decenter dicere, & decantare.

Monachis ſe ſæcularizatis habitum Monaſticum, ſi velint, deferendi poteſtatem facit, qui tamen ceteris omnibus gaudeant privilegiis.

§.6. Et nunc præſentes Monachi, qui habitum, & regulam Sancti Benedicti dimittere noluerint, in illis, quamdiu voluerint, remanere poſſint; etiam ſi eis videbitur dimiſſa regula, habitum tantum retinere valeant, & nihilominus divinis in dicta Eccleſia deſerviendo tantum percipiant, quantum unus ex aliis Canonicis dictæ Eccleſiæ: & ſedeant in ſolitis Cathedris Chori Eccleſiæ hujuſmodi, ac in proceſſionibus, & alibi in eorum locis incedant, vocemque activam, & paſſivam, ſi in ſacris conſtituti fuerint, cum aliis Canonicis ſecundum Ordinem priſtinum in Capitulo ejuſdem Eccleſiæ habeant, dummodo in divinis, & Eccleſiaſticis officiis in ſuperiori habitu ſæcularibus ſe conforment, penitus abſolvimus, & totaliter liberamus, ac eis deſuper facultatem impartimur.

Abbatiam Sæcularem erigit, Abbatiaque uſum Pontificalium, & antiqua confirmat Privilegia.

§.7. Ipſamque Eccleſiam in ſæcularem, & Collegiatam cum Abbatiali, & ab illa, prorſus ſeparatam, & ſeorſum Capitulari menſis hujuſmodi, necnon ſigillo, & arca communibus, & aliis Collegialibus inſigniis, ac in ea Capitulum Sæculare, necnon loco ſuppreſſæ Abbatialis dignitatis unam Abbatiam ſæcularem, quæ principalis pro uno Abbate ſæculari, qui omnibus, & ſingulis dignitatibus, privilegiis, exemptionibus, præeminentiis, libertatibus, præroga-

rogativis, honoribus, gratiis, juribus, & indultis, præſertim exemptionis, & juriſdictionis ſuæ ordinariæ, ac etiam, quod uſum Mitræ, Baculi Paſtoralis, & aliorum Pontificalium ſupradictorum, prout dictus modernus Abbas, ac etiam ejus Prædeceſſores ipſius Monaſterii Abbates, privilegiis, & indultis Apoſtolicis, ac alias quomodolibet ab antiquo uſi fuerunt, etiam utatur, potiatur, & gaudeat: necnon juriſdictionem in Capitulum, & Canonicos, ac inferiores ipſius Eccleſiæ miniſtros, corumque ſervitores, & domeſticos, alioſque dicti Abbatis ſubditos, prout ante redoctionem hujuſmodi habere ſolebat; excepto in appellationibus ad Sedem prædictam, ut moris erat, in ſolidum habeat.

Aliæ inſtituit dignitates.

§.8. Necnon loco dictæ Camerariæ unum Decanatum, qui ſecunda pro uno Decano, ac loco infirmariæ unum Archidiaconatum, qui tertia pro uno Archidiacono, ac loco Cellerariæ unam Theſaurariam, quæ quarta non principales dignitates, pro uno Theſaurario, necnon loco Sacriſtiæ Regularis unam Sacriſtiam Sæcularem, cui dictus Prioratus de Vendaeo unitus remaneat, pro uno Sacriſta Sæculari: ac loco Hoſtellariæ Regularis unam Hoſtellariam Sæcularem, pro uno Hoſtellario, necnon loco Cantoris Regularis unam Cantoriam, quæ perſonatus, ſeu officia ſæcularia inibi exiſtant, ac quibus dignitatibus, & Perſonatibus, ſeu officiis Canonicatus, & præbendæ ejuſdem Eccleſiæ annexi ſint, ac perſonis, quibus de illis pro tempore providebitur, etiam de Canonicatu, & præbenda ejuſdem Eccleſiæ proviſum eſſe cenſeatur, ſic quod proviſione de dignitatibus, & perſonatibus, ſeu officiis hujus jam Canonico facta, Canonicatus, & præbenda per eum obtenti vacent pro uno Cantore ſæculari; necnon omnes, & ſingulas Monachales portiones in Canonicatus, & Præbendas, ita quod omnes, & ſinguli Monachi, qui nunc ſunt, & in eodem Monaſterio Monachalem portionem actu percipiunt, etiam quamdiu vixerint ejuſdem Eccleſiæ Canonici exiſtant, ac dignitates, & perſonatus, ſeu officia ſic erecta obtinere debeant, donec numerus eorumdem ad numerum duodecim Canonicorum ſit reductus, ac ſtallum in Choro, & vocem in Capitulo prout nunc habent, habeant, & eorum præbendas percipiant, prout eorum Monachales portiones percipiebant, & percipere conſueverant.

Nonnullæ præſcripſit Leges pro numero, & portionibus Canonicatuum, &c.

§.9. Et ultra illas etiam poſt reductionem eorum ad numerum duodecim, antiquior, & ſenior Eccleſiaſticus Domus, & generis de Bedver, ac ex nunc dilectus filius Carolus de Bedver Presbyter ipſius Eccleſiæ Canonicus creatus ſit, & eſſe cenſeatur, illique, & ſucceſſoribus ejus divinis officiis aſſiſtendo, prout ceteris dictæ Eccleſiæ Canonicis diſtribuatur, & modernus Abbas, necnon officia Clauſtralia, ac loca, & Monachales portiones hujuſmodi, nunc canonice obtinentes Abbatialem, & alias dignitates, & perſonatus necnon Canonicatus, & præbendas hujuſmodi loco ſuppreſſorum Abbatialis dignitatis, & officiorum clauſtralium, ac Monachalium portionum, vigore præſentium abſque alia proviſione eis reſpective facienda retinere poſſint, & ipſius moderni Abbatis in dicta Sæculari Abbatia pro tempore ſucceſſores, novam proviſionem ſuper eadem Sæculari Abbatia pro tempore vacante a Sede prædicta obtinere, & jura Cameræ Apoſtolicæ propterea haſtenus conſueta integre ſolvere teneantur, alioquin dicta Abbatia poſt ſex menſes a die habitæ illius pacificæ poſſeſſionis computandos, eo ipſo vacare cenſeatur. Ac idem Abbas hujuſmodi dignitates, vel perſonatus, ſeu officia pro tempore vacantia nonniſi ipſius Eccleſiæ Canonicis actu exiſtentibus, donec numerus Canonicorum ad numerum duodecim ſit omnino reductus, poſtea vero cuicumque perſonæ idoneæ, ita quod Canonicatus, & præbenda, a dignitatibus, & perſonatibus, ſeu officiis ſeparari nequeant, conferre, & de illis providere poſſit, & Canonici actu Presbyteri ſuos Canonicatus, & præbendas quoties, & in favorem, quorum eis placuerit, Novitii autem donec ad Sacerdotium promoti fuerint, reſignare non poſſint, ſed dignitates, & perſonatus, ſeu officia hujuſmodi pro tempore obtinentes, illos, vel illa, ac Canonicatus, & Præbendas per eos pro tempore obtinentes, ſimul, & ſemel, vel ſeparatim, etiam in favorem unius Canonici, prout eis placuerit, reſignare valeant: ita tamen quod dignitates, & perſonatus, ſeu officia hujuſmodi non ſeparentur a dictis Canonicatibus, & Præbendis, nullusque loco ſimplicium Canonicorum decedentium recipi poſſit, ſed Canonicatus, & Præbenda ſic decedentis, ut præfertur, ſuppreſſi, & extincti ſint eo ipſo, donec numerus Canonicorum ad numerum duodecim integre ſit reductus: & interim dum aliquem ex eis decedere contigerit, nulli de eorum Canonicatibus, & Præbendis provideri poſſit, ſed omnes Canonicatus, & Præbendæ tunc Canonicorum, etiam forſan aliorum in executione præſentium recipiendorum, aut illorum, in quorum ſavorem dicti ſimplices Monachi, aut alii ſic recipiendi tunc Canonici reſignaverint, per deceſſum hujuſmodi, aut alias quovis modo vacantes ſuppreſſi, & extincti, ac fructus illorum dictæ menſæ capitulari applicati ſint, & eſſe cenſeantur eo ipſo, & cum ad dictum numerum duodecim pervenerunt, ultra dictum Abbatem duodecim Canonici Præbendati, Decanatu, Archidiaconatu, & Theſauraria, ac Perſonatibus, ſeu officiis prædictis incluſis, perpetuo exiſtant, auctoritate, & tenore ſupradictis perpetuo erigimus, & inſtituimus: ita quod etiam Sacriſtia, Hoſtellaria, & Cantoria perſonatibus, ſeu officiis hujuſmodi per obitum illos, ſeu alia obtinentium vacantibus, illi, ſeu illa ſuppreſſi, ſeu ſuppreſſa ſint eo ipſo, ac eorum fructus, redditus, proventus, & emolumenta quæcumque menſæ Capitulari prædictæ applicata, & appropriata fore cenſeantur.

§.10. Ac eidem menſæ Capitulari de Lan-

Digitized by Google

1537. Menſæ Capitulari Prioratus unit injuncta lege adimplendi annexa onera.

Langiaco; de Merloto, de Bornello, de Vellari-Sylva, & de Oſeyo, cum primum per ceſſum, vel deceſſum eoſdem Prioratus in titulum, vel commendam obtinentium, aut alias quovis modo, ſimul, vel ſucceſſive, necnon de Vendaco, cum decedente pro tempore Sacriſta ipſius Eccleſiæ, & Sacriſtia prædicta per illius deceſſum ſuppreſſa, ac per illius ſuppreſſionem unione hujuſmodi diſſoluta per diſſolutionem hujuſmodi vacaverint, Prioratus prædictos, qui Conventuales non ſunt ex nunc prout ex tunc, & e contra, etiamſi ad Prioratus, & officia hujuſmodi conſueverint qui per electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarum, cum illis annexis, ſuppnetatis prius omnibus eiſdem officiis, & Prioratibus incumbentibus oneribus, necnon omnia, & ſingula omnium, & ſingulorum ſuppreſſorum officiorum prædictorum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta quæcumque, quorum ac Sacriſtiæ, & omnium Prioratuum prædictorum inſimul fructus, redditus, & proventus viginti quatuor Ducatorum auri de Camera, ſecundum communem æſtimationem, ut aſſeritur, ſummam non excedunt, auctoritate, & tenore prædictis perpetuo unimus, annectimus, & incorporamus, & applicamus, & appropriamus: ita tamen quod officia, & Prioratus hujuſmodi nunc in titulum, vel commendam, aut alias quomodolibet obtinentes quoad vixerint, illorum onera illis reſpective incumbentia ſupportando, abſque præjudicio ipſorum Capituli, illorum fructus hujuſmodi, prout hactenus perceperunt, percipere, & retinere poſſint, liceatque præfatis Capitulo de Langiaco, de Merloto, de Bornello, de Villari-Sylva, de Oſeyo, & de Vendaco Prioratuum, & annexorum, juriumque, & pertinentiarum ſuarum, necnon omnium bonorum, & etiam jurium, & pertinentiarum ſuppreſſorum officiorum prædictorum, cum, ut præfertur, vacaverint, corporalem, realem, & actualem poſſeſſionem per ſe, vel alium, ſeu alios propria auctoritate, & abſque alia declaratione, libere apprehendere, & perpetuo retinere: necnon eiſdem Prioratibus ſic unitis per Presbyteros idoneos ad ipſorum Capituli nutum ponendos, & amovendos, & locorum Ordinariis, ſolutis tunc juribus illis ſolvi conſuetis, præſentandos deſerviri, & animarum curam illis forſan imminentem exerceri facere, Diœceſanorum locorum, & aliorum quorumvis licentia minime requiſita. Sicque tamen quod Capitulum præfati ratione Prioratuum hujuſmodi menſæ Capitulari ſic unitorum omnia onera illis incumbentia, quæ Prioratuum hujuſmodi Priores pro tempore exiſtens ipſius Eccleſiæ Abbas Bedellum ſuum Guardianum nuncupatum, prout hactenus habere conſuevit, habeat, & ſimiliter, Decanus & Capitulum hujuſmodi eorum Bedellum habere, & deputare, ac unum Magiſtrum in Cantu, & ſex pueros Chori ad eorum nutum amovibiles tenere, & manutenere.

§.11. Et Decanus primum locum, & primam vocem in Capitulo, & illius tractatibus, Archidiaconus vero ſecundum locum, & ſecundam vocem, Theſaurarius tertium locum, & tertiam vocem, Sacriſta quartum locum, & quartam vocem, Hoſtelarius quintum locum, & quintam vocem, Cantor vero ſextum locum, & ſextam vocem habere, & alii Canonici præfati, ſive habitum regularem dimittant, ſive non, & alii, qui de novo recipientur, ordinem ſuæ receptionis ſervare debeant, ac in Choro Eccleſiæ prædictæ Decanus in primo, Theſaurarius in ſecundo, & Hoſtellarius in tertio ſtallo prope ingreſſum Chori Eccleſiæ hujuſmodi a parte ſiniſtra, & Archidiaconus in primo, Sacriſta in ſecundo, & Cantor in tertio ſtallo a parte dextera prope ingreſſum Chori prædicti ſedeant, alii vero Canonici tam præſentes, quam futuri hinc inde a dexteris, & a ſiniſtris ſuæ receptionis ordinem ſervent. Theſaurarius etiam Cantor pro tempore effectus locum non mutet, & hujuſmodi ſedendi ordo in eodem Choro, & alibi, ac incedendi, quoad omnes dignitates, & perſonatus, ſeu officia obtinentes, & alios ſimplices Canonicos, præter quam in ſacro Presbyteratus ordine non conſtitutos, qui vocem in Capitulo non habeant, nec in altioribus ſedibus, ſed inferioribus ſedeant, ſervetur.

1537. Normam ſedendi Dignitates obtinentibus præſcribit.

§.12. Quodque in ipſa Eccleſia majores Miſſæ, & horæ Canonicæ diſtincte, & debite, ac cum pauſa, & debito accentu, necnon devota Pſalmodia ſecundum uſum, ritum, & morem dictæ Romanæ Eccleſiæ celebrentur, & recitentur: & diebus ſolemnibus in abſentia, vel negligentia, ſeu impedimento Abbatis, & in abſentia Decani Archidiaconus, & in abſentia Archidiaconi Theſaurarius, & in abſentia Theſaurarii alii perſonatus, ſeu officia hujuſmodi obtinentes, ſi eis placuerit, Miſſas, & alia divina Officia cum ornamentis convenientibus, aſſiſtentibus ſibi duobus ex ſimplicibus Canonicis inibi præſentibus, qui ſibi gradatim aſſiſtere teneantur, celebrare debeant; & Cantor rotulum, tam de dictis duobus quam aliis ejuſdem Eccleſiæ Canonicis, qui in prædictis diebus Solemnibus lectiones matutinales, quam Cappellanis, & aliis, qui alia officia dicere, & decantare teneantur, conficere, & in loco per Decanum, & Capitulum propter hoc eligendo affigere, ac dicti quatuor Capellani hebdomadarii nuncupati ſucceſſive unus poſt alium unam hebdomadam juxta ordinem per dictum Cantorem indicendum majores Miſſas ordinarias, ſeu diei occurrentis, ac horas Canonicas, niſi aliquis eorumdem Canonicorum Miſſam, & Officia hujuſmodi celebrare voluerit, incipere, & terminare: alii vero ex ipſis quatuor hebdomadariis, qui non erunt in turno, ſeu hebdomada ad alias Miſſas celebrandas, in dicta majori Miſſa ordinaria, & aliis majoribus Diaconum, & Subdiaconum, ſi cum Diacono, & Subdiacono decantari debeant, alternatis vicibus ſecundum ordinem per eumdem Cantorem ſuper hoc ſtatuendum, facere, & dicti duodecim alii Capellani tres magnas

Pſalmodiæ, & Miſſarum habendarum methodus.

Digitized by Google

magnas Miſſas, & quatuor minores, qualibet die, & ultra illas ſingulis quartis, & ſextis feriis, ac Sabbati diebus unam parvam Miſſam ſecundum turnum, modum, & rotulum per dictos Decanum, & Capitulum ordinandum, & per eumdem Cantorem indicendum decantare, & celebrare teneantur.

Dotes requiſitæ in promovendis ad Capellanias.

§. 13. Nullique ad Capellanias hujuſmodi admittantur, niſi bene legere, & ſufficienter cantare ſciant, & actu Presbyteri, vel in ætate, in qua infra annum ad Sacros, & Presbyteratus ordines promoveri poſſint, conſtituti exiſtant: & ſi alicui modo præmiſſo non qualificato aliqua prædictarum Capellaniarum conferatur, collatio hujuſmodi ſit ipſo jure nulla; ſic quod ſi aliquis, cui ex eiſdem Capellaniis proviſum fuerit, infra annum ad Sacrum Presbyteratus ordinem, legitimo impedimento ceſſante, promotus non extiterit, Capellania ſibi collata ipſo jure vacare cenſeatur, & de illa abſque alia declaratione per Abbatem, alteri qualificato provideri poſſit.

Res, & Bona Capituli quo pacto ſint adminiſtranda.

§. 14. Et Abbas pro ſua domo Abbatiali totum id, & quidquid eſt a clauſura ſtabulorum veniendo uſque ad torcular, & a dicto torculari eundo per longitudinem horti uſque ad ſtabulum, per dilectum filium Raynaldum, ſive Reynal poſſeſſum, & reſiduum, non compræhenſis eis, quæ ſunt a Dormitorio, & Refectorio, Capitulo, & Canonicis præfatis remaneat ad domificandum, & domos Canonicales, & clauſuras ædificandum, ſecundum partem, & diſtributionem per dictos Decanum, & Capitulum faciendam, quodque domus, & omnia, & ſingula bona res, & jura, fructus, redditus, proventus, dominia, hæreditagia, terræ, prata, paſcua, cenſus, & alia jura, quæ ad ſingula ſuppreſſa officia reſpective, & diviſim ſpectent, & pertineant ad dignitates, & perſonatus, ſeu officia loco ſuppreſſorum officiorum erecta pro tempore obtinentes, libere prout hactenus ſpectarunt, & pertinuerunt: & ſi contingat quod aliqui ex Canonicis adquirant aliquas domos in ipſo oppido, & domo, quam dilectus filius Franciſcus Vachat habitat, veniendo directe ab utraque parte uſque ad muros ipſius oppidi dictæ domus ſic acquiſitæ, & ab illis dependentia quæcumque, ubicumque fuerint, & aliæ prædictæ domus clauſtrales, non comprehenſis dictis domibus dignitatum, & perſonatuum prædictorum eiſdem Decano, & Capitulo pertineant, & illæ pro tempore vacantes Canonicis, ſeu aliis ejuſdem Eccleſiæ Capellanis, & habituatis plus, & ultimo offerentibus ad vitam beneficialem tantummodo, vendi, & pecuniæ ex hoc provenientes in emptionem librorum, calicum, & ornamentorum Eccleſiæ prædictæ converti debeant. Necnon Abbas ultra id, quod dictis Canonicis competebat loco alimentorum, & eorum, quæ dictus Abbas Religioſis ſuppetere tenebatur, eiſdem Canonicis ſingulis annis ſuper fructibus menſæ Abbatialis ipſe, & ejus ſucceſſores dictæ Eccleſiæ Abbates pro tempore exiſtentes quantitatem ſeptingentorum bichetorum grani, bladi, frumenti, cum centum modiis vini, menſuræ illius oppidi, necnon trecentas ſexaginta libras Turonenſes in pecunia numerata eiſdem Decano, & Capitulo perpetuo in feſto S. Remigii dare, & effectualiter perſolvere teneatur, ſaltem donec, & quouſque idem modernus, & pro tempore exiſtens Abbas, ſimiles grani, vini & pecuniarum quantitates in competenti redditu oneribus deductis ſuper bonis a præfato Monaſterio dependentibus, & de pertinentiis menſæ Abbatialis præfatæ exiſtentibus realiter, & cum effectu aſſignaverit: quodque præmiſſorum omnium, & ſingulorum aliorum eiſdem Decano, & Capitulo in futurum competentium, duodecima pars in arcam communem dictorum Capituli anno quolibet primitus, & ante omnia pro negotiis, rebus, indigentiis eorum Decani, & Capituli reponatur, & recondatur. Reliqua vero in diſtributionibus quotidianis tam eorumdem Canonicorum, quam hebdomadariorum, & aliorum Capellanorum ad dictamen, & ordinationem dicti Decani, & Capituli prædictorum applicentur, & diſtribuantur; ac quod dignitates, perſonatus, Canonicatus, & Præbendas, ac Cappellanias in eadem Eccleſia, nunc, & in futurum obtinentes, & illis in divinis deſervientes, habituati nuncupati, ſint uſuarii, habeantque liberum uſum in nemoribus, ſive ceduis, & foreſtis ipſius Monaſterii ad dictum Abbatem, & ejus menſam Abbatialem ſpectantibus, tam ad domificandum in clauſtro dictæ Eccleſiæ, quam ad comburendum, quam ad ſcallatos, paxillos, ſeu perticas conficiendum, & capiendum pro eorumdem vineis tam ad Capitulum, ſeu menſam Capitularem, quam ad dignitates, & perſonatus, ſeu officia, ac Canonicatus, & Præbendas Eccleſiæ hujuſmodi ſpectantibus, necnon ad dolia pro vinis earumdem vinearum recolendis componendum, & faciendum, quæ quidem ligna ad domificandum, & ſcallatos, ac paxillos, & perticas conficiendum eiſdem, cum ſigno, & marca dicti Abbatis more ſolito liberentur; Ac liberi, & immunes ſint perpetuo a ſolutione molendinagii, ſeu moliture ſuorum granorum, & minagii, ac furnagii, pro ſuis, & ſuorum uſu, ipſique Capitulum, & habituati dictæ Eccleſiæ in illius clauſtro ſolum, & unicum furnum pro omnibus habere poſſint, & quilibet obtinens dignitatem, vel perſonatum, ſeu officium, ac Canonicatum, & Præbendam percipiant diſtributiones pro Canonicatu, & Præbenda, & non pro dignitate, vel perſonatu, ſeu officio, quarum quidem diſtributionum taxa per Capitulum, ſecundum quantitatem fructuum, & reddituum Eccleſiæ prædictæ fiat, itaquod Canonici in Presbyteratus ordine non conſtituti ſolum unam Semipræbendam, & tres Capellani inſimul tantum quantum unus Canonicus tam in diſtributionibus quotidianis, quam aliis, ſic quod quilibet tertiam partem valoris unius Præbendæ, & quilibet Capellanus hebdomadarius unam Semipræbendam, & Magiſter puerorum Chori pro ſe, & præfatis ſex pueris unam

unam Præbendam cum dimidia per manus ipſorum Capituli pro eorum victu, veſtitu, & manutentione percipiant. Ita quod ſi per Præbendarum prædictarum ſuppreſſionem, aut alias, Eccleſiæ prædictæ fructus augeri contingat tempore procedente, eo caſu etiam dictorum hebdomadariorum, Capellanorum, & Magiſtri puerorum ſecundum Canonicorum diſtributiones augeantur. Bedellus vero Capituli ſecundum diſcretionem eorumdem Capituli ſalarium percipiat, & quilibet obtinens dignitatem, perſonatum, vel officium in Eccleſia hujuſmodi habeat ſingulis annis duos menſes, cum dimidio, ac quilibet Canonicus duos menſes de abſentia continuos, vel pluribus continuis, vel diviſis diebus, quibus nihil perdant de prædictis ſuis groſſis fructibus, ſed præſentes reputentur: ita tamen quod nullus, ſive conſtitutus in dignitate, ſive ſit Canonicus ſimplex, abſens percipere valeat quotidianas diſtributiones, in quibus continentur grana, vina, & pecuniæ, quæ pro alimentis ejuſdem Capituli data fuerunt, ſic quod de diſtributionibus pro abſentibus nihil miniſtretur, poterunt tamen Capitulum præfati cum Canonicis illorom permiſſione, & licentia abſentibus ex juxta, & rationabili cauſa ſuper bujuſmodi fructibus, & diſtributionibus in abſentia percipiendis diſpenſare: liceatque dicto Abbati unum Canonicum ex numero dictorum duodecim habere, qui etiam abſens ſuos groſſos fructus percipiat, & dignitates, ſeu perſonatus, aut officia hujuſmodi pro tempore obtinentes, quamvis abſentes fuerint, groſſos fructus dignitatum, & perſonatuum ſuorum, dicta eorumdem abſentia nnn obſtante, percipere valeant: Sed de eorum Præbendis nihil, niſi ut præfertur, durante abſentia dictorum duorum menſium percipere poſſint. Et quoties dignitates, & perſonatus, ſeu officia, ac Canonicatus, & Præbendæ, necnon Cappellaniæ hujuſmodi pro tempore vacabunt, illi quibus de iiſdem dignitatibus, & perſonatibus ſive officiis, Canonicatibus, & Prębendis, ac Capellaniis provideri contigerit, donec ſint pacifici poſſeſſores, vel aliquis collitigantium ſuper illis ſententiam reeredentiam nuncupatam deſuper reportaverit, nullos fructus ex eis percipere valeant, ſed dicti fructus per ipſos Capitulum durante lite percipiantur, & ipſi Capitulum ex illis divina officia, ad quæ dignitates, perſonatus, ſeu officia Canonicatus, & Præbendas, vel Capellanias hujuſmodi obtinentes tenentur, celebrari faciant, & reſiduum, ſi quod ſit, in utilitatem, & pro negotiis Capituli hujuſmodi convertatur.

Peculiares reddituus Dignitatibus aſſignati.

§.15. Quodque Decanus, qui loco Camerarii ratione onerum Camerariæ incumbentinm ſexaginta libras Turonenſes pro una videlicet in S. Joannis Baptiſtæ, & alia illarum medietatibus in Domini noſtri Jeſu Chriſti Nativitatum Feſtivitatibus, Archidiaconus autem ratione onerum Infirmariæ incumbentinm triginta libras Turonenſes pro una videlicet in celebritate Omnium Sanctorum, & alia feſto Reſurrectionis ejuſdem Domini noſtri Jeſu Chriſti, & Theſaurarius ratione onerum Cellerariæ incumbentium ultra manutentionem Lampadis in Eccleſia B. Mariæ Virginis ejuſdem Monaſterii continuo ardentis ſexaginta ſolidos Turonenſes pro una in celebritate Omnium Sanctorum, & alia æquis portionibus in feſto Reſurrectionis hujuſmodi: Hoſtellarius vero dimidium dolium boni vini in feſto Nativitatis Domini ſingulis annis perpetuo, Capitulo hujuſmodi perſolvere, & dictus Hoſtellarius eleemoſynam per eum Feria quinta majoris hebdomadæ fieri ſolitam ſimiliter, perpetuo illam facere: Sacriſta autem onera per eum ſupportari ſolita, donec Sacriſtiam hujuſmodi per obitum nunc illam, ſeu pro tempore poſſidentis vacare contigerit, omnia dominia, jura, fructus redditus, & emolumenta quæcumque per modernum Sacriſtam ratione ipſius Sacriſtiæ percipi ſolita penitus pertineant, dictuſque Prioratus de Vendaco eidem Sacriſtiæ unitus, etiam cum ſuis juribus, & pertinentiis univerſis menſæ Capitulari prædictæ perpetuo unitus ſit, & remaneat; & tunc Capitulum hujuſmodi onera Sacriſtiæ, & Prioratui de Vendaco prædictis incumbentia omnino ſupportare, ac Eccleſiam prædictam in omnibus manutenere, ac reparare: ſic tamen, quod idem Abbas manutentionem, & reparationem hujuſmodi, nunc, & donec dicta unio ſuum ſortita fuerit effectum, more ſolito facere teneatur, & expenſæ conviviorum quæ Dominica cujus Miſſæ introitus incipit: *Quaſi modo*, & B. Mariæ Magdalenes, ac tranſlationis ejuſdem Nativitatum, ac Anniverſarii ipſorum Gerardi, & Berthæ Fundatorum diebus fieri ſolebant, in piis eleemoſynis dictis diebus, juxta taxam, ſeu providam ordinationem per Abbatem, & Capitulum deſuper faciendam expenſis ipſorum Decani, & Capituli perpetuis futuris temporibus erogandis, & diſtribuendis convertantur, applicentur.

De ſpoliis decedentium.

§.16. Quodque ſpolia decedentium Monachorum, quæ Abbati dicti Monaſterii pertinebant, de cetero per ipſum Abbatem exigi non poſſint, niſi Canonici ipſi ab inteſtato decederent, quo caſu dictus Abbas ſic in omnibus bonis mobilibus ſuccedat.

Bona Menſarum non arrendanda, alienanda, &c.

§.17. Ac Abbas, & Capitulum præfati bona menſarum ſuarum præſentia, & futura aliqua locatione, ſeu arrendatione ultra novem annos altero non conſentiente, & inconſulto quoquomodo arrendare, ſeu locare nequeant.

Jus nominandi ad Abbatiam Regi conceſſum.

Ad Canonicatus vero alternative Regi, & Abbati.

Ad Dignitates, & Perſonatus Abbati.

§.18. Ac quod jus nominandi ad dictam Abbatiam, illius occurrente vacatione, ad præfatum Franciſcum, & pro tempore exiſtentem Francorum Regem: collatio vero Canonicatuum, & præbendarum hujuſmodi, ſi quando, & cum primum ad dictum numerum reducti fuerint, ad præfatum Regem, & dictum Abbatem, ita quod primo vacaturorum ad Abbatem, & ſecundo loco etiam vacaturorum Canonicatuum, & præbendarum ad Regem præfatos alternative ſecundum vacationem illorum. Collatio autem dignitatum, perſonatuum, Capellaniarum,

Digitized by Google

niarum, Prioratuum, Parochialium Eccleſiarum, & aliorum Beneficiorum a dicto Monaſterio dependentium ad dictum Abbatem pleno jure, præſentatio Beneficiorum ab officiis olim, nunc in dignitates erectis dependentium ad Decanum, Archidiaconum, & Theſaurarios prædictos, aliorum tamen ab officiis nunc perſonatibus, ſeu officiis, Sacriſtiæ; Hoſtellariæ, & Cantoriæ dependentium, poſtquam illorum fructus menſæ Capitulari prædictæ applicati fuerint, ad Capitulum, & Capitulo præfatis, & collatio, ſeu instituto ad Abbatem reſpective ſpectent, & pertineant.

Ad Beneficia a Prioratibus dependentia Abbati.

§.19. Et quoniam ad Priores Prioratuum de Langiaco, de Merloto, & de Villari-Sylva, de Bornello, & de Oſeyo prædictorum menſæ Capitulari, ut præſertur unitorum, forſitan competunt aliquorum Beneficiorum, vel Officiorum Eccleſiaſticorum collationes, præſentationes, proviſiones, inſtitutiones, ſeu aliæ diſpoſitiones; illæ poſtquam dictorum Prioratuum unio præſentium vigore ſortita fuerit effectum, ad Capitulum præfatos penitus ſpectent, & pertineant.

Cauſa Capitularium a Capitulo ipſo cognoſcendæ.

§.20. Quodque omnes cauſæ, dignitates, & perſonatus, ſeu officia obtinentium, ac Canonicorum, Capellanorum, & aliorum habituatorum ejuſdem Eccleſiæ tam criminales, quam civiles, & mixtæ, ſive de parte ad partem coram præfato Abbate, aut ejus Vicario in loco Capitulari ejuſdem Eccleſiæ, vel alibi infra ambitum, in quo habebunt carceres neceſſarios, ut nullo modo in Conſiſtorio Officialatus præfati tractentur, nec ipſi Canonici, aut habituati in carceribus officialatus hujuſmodi introduci poſſint, ſed eorundem Canonicorum cauſæ activæ, & paſſivæ in dicto Capitulari, vel alio loco infra illius ambitum tractari debeant.

Abbas & Capitulum exempti declarantur.

§.21. Ac quod Eccleſia hujuſmodi, necnon Abbas, dignitates, perſonatus, vel officia obtinentes, Capitulum, Canonici, hebdomadarii, & alii Capellani, perſonæ, miniſtri, & habituati Eccleſiæ hujuſmodi pro tempore exiſtentes, cum univerſo territorio ipſius olim Monaſterii, nullius Provinciæ, prout prius Monaſterium, & illius Abbas, ac officia obtinentes, necnon Conventus, Monachi, & perſonæ, ac territorium hujuſmodi non erant, ſic de cetero non exiſtant, nullique Archiepiſcopo, ſeu primati ſubſint, nec ab illo præterquam a Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus, & dictæ Sedis Legato viſitari poſſint, eiſdem auctoritate, & tenore perpetuo ſtatuimus, & ordinamus, ac decernimus.

Capitulo data facultas condendi ſtatuta pro meliori rerum directione.

§.22. Præterea Abbati, & Capitulo præfatis in executione præſentium dilectos filios Mathurinum de Rupemorello, Joannem, Andream de Ludeſſe Antonium Deſouieulx, & Petrum Foilhac alias Gerhe, ac alios Clericos Sæculares, quos maluerint ejuſdem Eccleſiæ Canonicos præbendatos recipiendi, necnon ſtatuta, & ordinationes rationabilia, & honeſta, ac ſacris Canonibus non contraria ſuper receptione perſonarum, ac celebratione divinorum officiorum, & agendis per miniſtros ejuſdem Eccleſiæ, ac Capitulis generalibus, & particularibus celebrandis, & tenendis, necnon diviſionibus fructuum faciendis, ac diſtributionibus percipiendis, vel dimittendis, & horis Canonicis, ac Theſaurario, & aliis officiis neceſſariis, necnon quæ concernunt decorem, & honeſtatem dictæ Eccleſiæ, etiam quoad delationem almutiarum, ac bonos mores dictorum Magiſtri, & puerorum, & ſuper aliis, quæ circa omnia præmiſſa majori declaratione indigebunt, ſubſtantia non mutata, & præeminentia Abbatis, Capituli, & aliorum Eccleſiæ prædictæ Miniſtrorum pro tempore exiſtentium, quas habebunt in eadem Eccleſia, ac illius choro, etiam privando diſtributionibus, & alias multando non ſervantes ſtatuta Eccleſiæ hujuſmodi, etiam ſuper honore Superioribus exhibendo, & ceteris omnibus aliis quę viderint, ſtatuenda, condendi, & edendi, ac condita, & edita, quoties opportunum fuerit, mutandi, limitandi, corrigendi, & interpretandi ſecundum rerum, & temporum qualitates, & loco illorum aliud, vel alia ſtatuta, & ordinationes, quoties ei placuerit, & viſum fuerit expedire, de novo edendi, & faciendi, quæ poſtquam condita, limitata, & correcta fuerint, dicta auctoritate Apoſtolica confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, & ad quorum obſervationem ſinguli de gremio dictæ Eccleſiæ adſtricti ſint, & ad id cum pœnarum, & cenſurarum Eccleſiaſticarum adjectione compelli poſſint, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus per præſentes.

Cum Abbatibus, ceteriſque diſpenſat a quacumque irregularitate, eoſque habilitat ad quæcumque Beneficia etiam ſæcularia.

§.23. Necnon Abbatem, & Monachos præfatos, & eorum ſingulos, qui propter tranſgreſſum inſtitutorum regularium prædictorum aliquam apoſtaſiæ notam, ſive irregularitatem, aut inhabilitatem forſan incurrerint, ab hujuſmodi exceſſibus, necnon Apoſtaſia, & quibuſvis excommunicationis, & aliis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, quam præmiſſorum occaſione quomodolibet incurrerint, eadem auctoritate, & præſentium tenore abſolvimus, ſic cum eis ſuper irregularitate, ſi quam cenſuris hujuſmodi ligati miſſas, & alia divina officia celebrando, aut alias ſe immiſcendo contraxerint, quodque etiam Abbas, dignitates, perſonatus, Canonici, & Cappellani quæcumque, quodcumque, & qualiacumque cum cura, ſine cura, ſæcularia, alias ſe invicem compatientia Beneficia Eccleſiaſtica, etiamſi Canonicatus, & præbendæ, aut dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, vel officia in Cathedralibus etiam Metropolitanis poſt Pontificales majores, ſeu Collegiatis Eccleſiis hujuſmodi principales fuerint, ſi eis alias canonice conferantur, aut eligantur, præſententur, vel alias aſſumantur ad illa, & inſtituantur in eis, etiam poſt reductionem hujuſmodi, ac ſi regulares nunquam fuiſſent, abſque alia diſpenſatione recipere, & illa, necnon quæcumque, quodcumque, & qualiacumque alia Benefi-

cia

cia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura ſæcularia, ac prædicti, ac quorumvis ordinum regularia, etiamſi Sæcularia. Parochiales Eccleſiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ: Regularia vero Beneficia hujuſmodi, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituræ, Præpoſitatus, dignitates etiam Conventuales, Perſonatus, adminiſtrationes, vel officia tam Sæcularia quam Regularia conſueverint, qui per electionem aſſumi, eiſque cura immineat animarum, quæ ſinguli eorum in dicto monaſterio, vel alibi, etiam Eccleſiis Catbedralibus, etiam Regularibus, etiam ex quibnſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis, etiam natalinm, & ætatis, ac alias quibuſcumque defectibus non obſtantibus, in titulum, & commendam, & alias obtineant, & expectent, ac in quibus, & ad quæ jus eis quomodolibet competit, abſque nova proviſione, ſeu commenda, & poſſeſſionis adeptione per eos deſuper faciendis, ut prius, quoad vixerint, retinere, illaque omnia, & ſingula ſimul, & ſucceſſive ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, quoties eis placuerit, dimittere, & eidem commendæ cedere, ac loco dimiſſi, vel dimiſſorum aliud, vel alia ſimile, vel diſſimile, aut ſimilia, vel diſſimilia Beneficium, vel Beneficia, Eccleſiaſticum, vel Eccleſiaſtica quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſe invicem competentia ſimiliter recipere, & ut præfertur, retinere, necnon quaſcumque penſiones annuas ſuper quibuſvis fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis eis forſan aſſignatas etiam, ut prius, quoad vixerint, percipere, exigere, & levare, ac quibuſcumque gratiis, & diſpenſationibus, ac indultis ſibi, & eorum cuilibet Apoſtolica, vel alia quavis auctoritate quomodolibet hactenus conceſſis, necnon eidem erectæ Eccleſiæ, ac illius Abbati, Capitulo, necnon dignitates, & perſonatus, ac Canonicatus, & præbendas inibi pro tempore obtinentibus, necnon omnibus, & ſingulis Beneficiatis, & aliis perſonis, ac miniſtris ipſius Eccleſiæ, etiam pro tempore exiſtentibus, omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, libertatibus, prærogativis, conceſſionibus, & indultis, quibus aliæ Collegiatæ Eccleſiæ ſæculares, & illorum Capitula, ac Dignitates, & Perſonatus obtinentes, necnon Canonici, ac Clerici beneficiati, perſonæ, & miniſtri de jure, vel conſuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, ac etiam aliis gratiis, & indulgentiis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros eis, ac dicto Monaſterio quoquomodo conceſſis, quorum omnium tenores præſentibus haberi volumus pro expreſſis, quibus antea utebantur, potiebantur, & gaudebant, uti, potiri, & gaudere; necnon beneficia ſub eiſdem diſpenſationibus comprehenſa recipere, & juxta illarum tenorem retinere libere, & licite valeant, diſpenſamus, ſibique pariter indulgemus. Ac omnem inhabilitatis infamiæ maculam, ſive notam per eos præmiſſorum occaſione forſan contractam penitus abolemus, necnon beneficia obtenta, nec jus hujuſmodi propter reductionem prædictam non vacare, & commendas non ceſſare, ac diſpenſationes, & gratias, & indulta hujuſmodi plenam roboris firmitatem obtinere, ac cum clauſula permutandi, & commendæ cedendi derogationibus, ac omnibus, & ſingulis aliis in eis contentis clauſulis eidem Abbati, Capitulo, & Canonicis, etiam poſt reductionem hujuſmodi ſuffragari poſſe, & debere in omnibus, & per omnia, ac ſi reductio ipſa minime facta fuiſſet, ſeu illa Eccleſia, Abbati, Capitulo, & Monacbis præfatis, ut Eccleſiæ ſæculari, & perſonis ſæcularibus principio conceſſa fuiſſent, ipſoſque Deodatum, & pro tempore exiſtentem dictæ Eccleſiæ Abbatem ad docendum de conceſſione facultatis ejus ſubditos, & infra limites prædictos commorantes Clericali charactere inſignandi, & Minores ordines eis conferendi, ac alios majores ordines ab aliis recipiendi licentiam concedendi, aliiſque privilegiis, & indultis prædictis olim Abbati dicti Monaſterii pro tempore exiſtenti conceſſis nullatenus teneri, nec ad id compelli poſſe.

Præſentium literarum firmitas.

§.24. Sed præſentes ad id in judicio, & extra ſufficere, nec alterius probationis adminiculum requiri debere, necnon eaſdem præſentes, & in eis contenta quæcumque quovis prætextu, ſeu quavis occaſione, vel cauſa etiam neceſſario exprimenda de nullitatis vitio, aut intentionis defectu per quoſcumque Judices cujuſcumque dignitatis exiſtant, notari, ſeu impugnari, & illarum effectum quoquomodo impediri non poſſe, ſed ſuum plenum effectum ſortiri debere, necnon uniones, & applicationes hujuſmodi ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, & derogationibus unionum, & applicationum effectum non ſortitarum per Nos, & Sedem prædictam, ſub qoibuſcumque tenoribus, & formis etiam pro tempore faciendis, nullatenus comprehendi, nec comprehenſas, ſed ſemper ab eis exceptas, ac per illas jus quæſitum eſſe, & cenſeri, necnon præmiſſa omnia, & ſingula vim contractus, tranſactionis, & concordiæ inter ipſos Abbatem, & Capitulum invicem, ac præfatum Franciſcum, & pro tempore exiſtentem Francorum Regem, necnon Sedem prædictam favore, & contemplatione hujuſmodi novæ erectionis, & ad ſæcularitatem reductionis obtinere, ac inter cetera Franciæ privilegia adſcribi, & computari, ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, & dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, necnon quidquid ſecus ſuper præmiſſis, vel eorum aliquo, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Deputati earum executores.

§.25. Quocirca venerabili fratri noſtro Epiſcopo Bethleemitanenſi, & Nivernenſis, ac Antiſſiodorenſis officialibus per Apoſto-

1537.

lica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Abbatis, & Capituli, ſeu alicujus eorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi ſub cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis firmiter obſervari, ac ſingulos, quos ipſæ præſentes literæ concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos deſuper per quoſcumque quavis auctoritate fungentes contra præſentium tenorem quomodolibet moleſtari, impediri, ſeu perturbari, contradictores, moleſtatores quoſcumque, & rebelles per cenſuras, & pœnas eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac cenſuras, & pœnas etiam iteratis vicibus, quoties opus fuerit, aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Obſtantium derogatio.

§. 26. Non obſtantibus præmiſſis, ac priori voluntate noſtra prædicta, necnon Lateranenſis Concilii noviſſime celebrati uniones perpetuas niſi in caſibus a jure permiſſis fieri prohibentis, & quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon fundatione Laicali Monaſterii de Vezeliaco hujuſmodi, & tranſlatione illius Status de Monialibus in Monachos, & de Monachis in Sæculares, ipſiuſque Monaſterii, & ordinum prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus necnon privilegiis, & indultis Apoſtolicis illis, ac quibuſvis Univerſitatibus ſtudiorum Generalium, & illorum perſonis, etiam ſuper nominationibus faciendis, & alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis Decretis etiam motu proprio, & quavis etiam regia conſideratione, ac ex quibuſvis cauſis conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & individua mentio fieri deberet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, quoad præmiſſa ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe, & adverſus præſentes nemini ſuffragari poſſe decernimus, ac quorumvis tribunalium conſuetudinibus, necnon contradictione alicujus partis Conventus Monaſterii hujuſmodi, ac diſſenſu, ſeu conſenſus defectu, vel contradictione cujuſvis dicti ordinis Superioris, aut alterius forſan facta contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim a dicta ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

1537.

Tranſumptis danda fides.

§. 27. Decernentes tranſumptis præſentium, ſeu proceſſibus, aut literis dictorum executorum, aut cujuslibet eorum manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus eorum, ſeu alicujus curiæ Eccleſiaſticæ, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eamdem prorſus fidem in judicio, & extra adhiberi debere, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Concluſiones.

Nulli ergo &c.

Dat. die 11. Januarii 1537 P. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſeptimo, tertio Idus Januarii Pont. noſtri anno IV.

JULIUS TERTIUS
PAPA CCXXIII.
ANNO DOMINI MDL.

DIE 8. Februarii 1550. electus eſt in Romanum Pontificem Joannes Maria de Monte Aretinus, antea Sipontinus Archiepiſcopus, mox S.R.E. Presbyter Cardinalis S. Vitalis tituli Veſtinæ, qui die 22. menſis ejuſdem ſacri Imperii diademate coronatus eſt. Sedit in Pontificatu Annos V. Menſem unum, dies XVI. Imperante Carolo V., & quatuor habitis Promotionibus XX. Cardinales creavit. Obiit die 23. Martii Anno 1555., & Sepultus eſt ad Vaticanum. Vacavit Sedes dies XVII.

De

Digitized by Google

I.

De auctoritate, & poteſtate ſummi Pœnitentiarii, ex indulto Sixti IV. & Pauli III.

De hac vide ſupra in Conſt.XXVII. Six.IV. Quoniam *Tom.III. Par.III. pag.*187.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

RAtioni congruit, & convenit, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia proceſſerunt, licet ejus ſuperveniente obitu literæ Apoſtolicæ ſuper illis confectæ non fuerint, ſuum conſequantur effectum.

Sixtus IV. edidit Conſtit. cit. in rubr.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam a fel. rec. Sixto PP. IV. Prædeceſſore noſtro emanaverant literæ tenoris ſubſequentis. *Qui omittitur quia ipſam Bullam habes ſupra Tomo III. Par.III. pag.*187.

Paulus III. cujus Bulla non habetur eam approbavit.

§.2. Licet, ſicut fel. rec. Paulus PP.III. Prædeceſſor noſter acceperat ab inde citra literæ ejuſdem Sixti Prædeceſſoris, abſque ulla exceptione per univerſum orbem obſervarentur, & ea quæ a Sede Apoſtolica emanaſſe dignoſcebantur, plenam roboris firmitatem obtinerent: cum tamen Romanus Pontifex, illa libenter approbaret, & innovaret, ut ea firmius perpetuo illibata perſiſterent, & juxta ipſius Romani Pontificis intentionem, ſublatis quibuſvis litium, & calumniarum occaſionibus, ſuum debitum ſortirentur effectum, firmiterque ab omnibus obſervarentur, ac ea firmiora cenſerentur, quæ Apoſtolicæ confirmationis munimine ſæpius corroborarentur, præfatus Paulus ſub dat. videlicet tertio nonas Julii, Pontificatus ſui anno quintodecimo, Motu proprio non ad dilecti filii noſtri tunc ſui, Raynutii tituli Sancti Angeli Presbyteri Cardinalis, noſtri tunc ſui majoris Pœnitentiarii, ſeu alterius pro eo eidem Prædeceſſori ſuper eo oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, & ex certa ſcientia ſua, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, decreta, declarationes, mandatum, voluntatem, & ſtatutum, ac cum omnibus, & ſingulis contentis in eis clauſulis, literas Sixti Prædeceſſoris hujuſmodi, auctoritate Apoſtolica approbavit, & innovavit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & ſub eiſdem cenſuris, & pœnis ubilibet obſervari debere.

Et inobedientibus, ac Pœnitentiarii literarum executionem impedientibus, inflixit pœnas contentas in Bulla Cœnæ Domini.

§.3. Illaque non obſervantes, ſeu illa, aut eorum validitatem, ſeu præfati Raynutii moderni, & pro tempore exiſtentis dictæ Sedis majoris Pœnitentiarii, ſuper præmiſſis, aut eorum aliquibus poteſtatem, ſeu auctoritatem, vel facultatem, in dubium revocantes, ſeu eorumdem Raynutii, & pro tempore exiſtentis majoris Pœnitentiarii, literarum executionem qualitercumque impedientes, aut quominus dictæ literæ juxta illarum formam, & tenorem debitæ executioni demandarentur, impedimentum, conſilium, auxilium, vel favorem quomodolibet præſtantes, prædictas, ac omnes, ſingulas alias contra impedientes literarum Apoſtolicarum executionem in Bulla, quæ quotannis in Cœna Domini legi conſuevit contentas, & latas ſententias, cenſuras, & pœnas, eo ipſo, abſque aliqua alia declaratione deſuper perficienda, incurriſſe, & incurrere debere decrevit, ac declaravit.

Pœnitentiarii literas apertas in utroque foro ſuffragari ſtatuit.

§.4. Et nihilominus potiori pro cauthela præmiſſa omnia, & ſingula prout per eumdem Sixtum Prædeceſſorem declarata, decreta, mandata, ſtatuta ſuerant, eiſdem modo, & forma, ac motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, de novo decrevit, declaravit, & ſtatuit, ac ſub eiſdem cenſuris, & pœnis, ac inhabilitate, privatione, & confiſcatione obſervari mandavit, Raynutii, & pro tempore exiſtentis majoris Pœnitentiarii præfati, juxta ſtylum prædictum expeditas literas, quæ clauſæ, & confeſſoribus directæ, in foro conſcientiæ tantum, quæ vero apertæ, & ſigillo prædicto, ut præfertur, pendente, expeditæ fuerant, & in poſterum expedirentur, niſi in eis verba, (ſeu foro conſcientiæ tantum) appoſita eſſent, in utroque, tam pœnitentiali, quam judiciali, & contentioſo foro, intelligi, & interpretari, ac illis, quibus pro tempore concederentur, ſuffragari.

Decretum irritans appoſuit.

§.5. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque quavis auctoritate fungentes judices, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari, atque definiri debere, necnon irritum, & inane, ſi ſecus ſuper iis a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, ſimiliter decrevit, ac declaravit.

Contrariorũ derogatio.

§.6. Non obſtantibus præmiſſis, & quibuſvis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis, generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, necnon juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ac partium illarum pragmaticis ſanctionibus, privilegiis, quoque indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis conceſſis, approbatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, idem Paulus Prædeceſſor, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſerti forent, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habens, illis alias in ſuo robore permanſuris, ea vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogavit, illaque adverſus præmiſſa, nullatenus ſuffragari poſſe decrevit, necnon omnibus illis, quæ idem Sixtus Prædeceſſor in dictis literis voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Transumpti, credi juſſit.

§.7. Et inſuper quia difficile foret literas de-

deſuper conficiendas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis forſan fides facienda foret, deferre, idem Paulus Prædeceſſor voluit, ac motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine præmiſſis pariter decrevit, quod earumdem literarum deſuper conficiendarum tranſumptis, manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigilli alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ impreſſione munitis, in judicio, & alibi, ubi opus foret, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem deſuper conficiendis literis, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Literæ tamen Pauli III. ob ejus mortem non expeditæ fuerunt, & ideo ab iſto Pontifice eduntur.

§.8. Ne autem de approbatione, innovatione, decretis, declarationibus, nova conceſſione, ſtatuto, mandato, & voluntate Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi pro eo, quod ſuper illis, ipſius Pauli Prædeceſſoris ejus ſuperveniente obitu, literæ confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæſitari, & ii, quorum intereſt, aut intererit, quomodolibet in futurum, illorum fruſtrentur effectu, volumus, & ſimiliter Apoſtolica auctoritate decernimus, quod approbatio, innovatio, decreta, declarationes, voluntas, nova conceſſio, ſtatutum, mandatumque Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi, perinde a dicta die tertio nonas Julii ſuum ſortiantur effectum, ac ſi ſuper illis ipſius Prædeceſſoris literæ ſub ejuſdem diei data confectæ fuiſſent, prout ſuperius enarratur, quodque præſentes literæ ad probandum plene approbationem, innovationem, decreta, declarationes, novam conceſſionem, ſtatutum, mandatum, & voluntatem Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi ubi ſufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Executoreſque deputat.

§.9. Quocirca univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitan., & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, ac modernis, & pro tempore exiſtentibus cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & noſtro in Alma Urbe, & illius diſtrictu Vicario, ac eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicariis, ſeu Officialibus in ſpiritualibus generalibus, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac pro parte illorum, aut alicujus eorum, quos ipſæ literæ concernunt, & concernent, ſolemniter publicantes, eiſque, & eorum cuilibet in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra, omnes, & ſingulos, quos præſentes literæ quomodolibet concernunt, & concernent, ut præfertur, illis, & in eis contentis quibuſcumque pacifice frui, & gaudere. Non permittentes eorum aliquem deſuper per locorum Ordinarios, ſeu alios quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari, perturbari, & inquietari, contradictores quoſlibet, & rebelles, per prædictas, & quaſcumque alias ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias illorum arbitrio moderandas, & applicandas pœnas, aliaque opportuna juris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac cenſuras, & pœnas prædictas legitimis ſuper iis habendis ſervatis proceſſibus, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulas derogatorias addit.

§.10. Non obſtantibus omnibus ſupradictis, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Nulli ergo &c.

D. P. An. I. 22. Februarii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, octavo Kal. Martii, Pont. noſtri Anno I.

II.

Juriſdictio Vicarii Papæ in cauſis Hebræorum de Urbe.

JULIUS PAPA III.

Motu proprio, &c.

Cauſæ Conſtitutionis.

CUM ſicut accepimus univerſitatem Hebræorum Urbis, & homines illius particulares contra omnem juris ordinem, ac bullas, & privilegia dilecto fratri noſtro Philippo Archinto Salutiarum Epiſcopo, noſtræ Urbis, ac illius diſtrictus Vicario generali, in præfatos Hebræos privativæ juriſdictionis per fel. rec. Paulum Papam Tertium Prædeceſſorem noſtrum conceſſa, & per Nos confirmata, diverſimode ſine juriſdictione, & de facto coram aliis Tribunalibus, tam per Univerſitates, quam particulares plerumque ex officio curiæ, & ad querelam, ac petitionem, vel Hebræorum, ſeu Chriſtianorum reſpective moleſtantur, inquietantur, perturbantur, quo fit ut juſtitia, non ſolum circa civiles, verum etiam criminales cauſæ ſuum debitum non ſortiantur effectum, & juriſdictio ejuſdem Vicarii ab aliis indebite uſurpetur, cum active, & paſſive præfati Hebræi juriſdictioni dicti Vicarii Urbis ſubiiciantur.

Confirmatio facultatis Vicario conceſſarum circa cauſas Judæorum.

§.1. Idcirco volentes ſicut ordo juris, & æquitatis ſuadet, ut dicta juriſdictio Hebræorum ſit ejuſdem Vicarii, & ab aliis præter mentem noſtram non uſurpetur, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, dictas bullas, & privilegia, ſic ut præmittitur, prædicto fratri noſtro Philippo Vicario in Hebræos conceſſa, active, & paſſive inter ipſos, inter alios paſſive tantum, confirmamus, & approbamus, ac roboris firmitatem quatenus opus ſit adiicimus.

Inhibitio Judicibus Urbis ne in cauſis Judæorum ſe intromittant.

§.2. Mandantes nunc, & pro tempore exiſtentibus Almæ Urbis Gubernatori, Auditori Cameræ, Senatori, Cameræ Apoſtolicæ

licæ Præſideutibus, & Clericis, omnibuſque aliis Urbis Judicibus, tam ordinariis, quam delegatis, quacunique juriſdictione, & auctoritate ſungentibus, & functuris, ne in cauſis Hebræorum tam Univerſitatis, quam particularium, civilibus, & criminalibus, ac mixtis, ſe de cetero intromittant, immo illas ad eumdem Vicarium noſtrum juxta formam dictarum ſacultatum, ac privilegiorum remittant, inhibitioneſque, ac ſignificationes per alios, quam a dicto Vicario a præfatis Hebræis obteutas, & in poſterum obtinendas, per præſentes annullamus, ac pro nullis haberi volumus, & mandamus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus facultatibus, ac privilegiis, & bullis, ac literis Apoſtolicis, ſen motibus propriis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos dictis Gubernatori, Auditori Cameræ, Senatori, Præſidentibus, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, omnibuſque aliis, tam delegatis, quam ordinariis Judicibus circa juriſdictionem conceſſis, ceteriſque contrariis, nou obſtantibus quibuſcumque.

Facultates Vicarii pro obſervatione iſtius Conſtitutionis.

§.4. Cum facultate præſatis Gubernatori, Auditori Cameræ, Senatori, Clericis, & Præſidentibus Cameræ Apoſtolicæ, & omnibus aliis Urbis noſtræ Judicibus, Univerſitati prædictæ, ac particularibus illius hominibus, & perſonis, Bariſello, ac omnibus aliis Urbis executoribus, & ſubexecutoribus, ſub pœnis pecuniariis, & cenſuris Eccleſiaſticis imponendis, & applicandis, inhibendi, illaſque in eventum contraventionis, tam per dictos Judices, quam executores, & Juſtitiæ miniſtros, ac quoſcumque alios incurriſſe, declaran., aggravan., interdicen., auxiliumque brachii ſæcularis invocan., ceteraque omnia, & ſingula in præmiſſis, & præmiſſorum quolibet ſaciendi, dicen., geren., exercen., & plenarie exequendi.

Decretum irritans.

§.5. Ac quidquid ſecus factum, ſeu innovatum, vel attentatum per dictos Judices, & quoſcumque fuerit, irritum, & inane decernentes, cum clauſulis neceſſariis, & opportunis.

Papæ ſubſcr.

Placet. I.

III.

Innovatio, & nova conceſſio privilegiorum Cardinalis S.R.E. Camerarii, & ſignanter circa ejus interventum in Camera Apoſtolica, dum agitur de contractibus ejus Conſanguineorum, & circa expeditiones a Clericis dictæ Cameræ, ſub ipſius nomine, & ſigillo ſignandas.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Dilecto filio Guidoni Aſcanio S. Euſtachii Card. noſtro S. R. E. Camerario. Salutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Cauſa Conſtitutionis.

§.1. Licet ea quæ a Sede Apoſtolica emanaſſe dignoſcuntur, plenam roboris firmitatem obtineant, nonnumquam tamen Romanus Pontifex illa præſertim Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus conceſſa libenter approbat, & innovat, ut juxta ipſius Pontificis intentionem ſuum debitum, (ut par eſt) conſequautur effectum, firmiterque obſerventur ab omnibus.

Paulus III. (cujus Bulla hic non habetur) officium Camerariatus Sedis Apoſtolicæ Guidoni Aſcanio Cardinali S. Euſtachii contulit.

§.2. Dudum ſiquidem fel. rec. Paulus Papa Tertius Prædeceſſor noſter, officium Camerariatus noſtri, tunc ſui, & ejuſdem Eccleſiæ, quod bonæ memoriæ Auguſtinus Tituli S. Appollinaris Presbyter Cardinalis, ſuus, & ejuſdem S. R. E. Camerarius, dum viveret, obtinebat, & exercebat, per obitum ejuſdem Auguſtini Cardinalis, & Camerarii, qui apud Sedem prædictam debitum naturæ perſolverat, vacans, cum omnibus, & ſingulis illius honoribus, oneribus, juribus, & emolumentis conſuetis, Tibi, qui ejuſdem Prædeceſſoris ſecundum carnem nepos exiſtebas, per te, quoad viveres, tenendum, & exercendum, Motu proprio, & de fratrum ſuorum conſilio conceſſit, & aſſignavit, ac te in locum dicti Auguſtini Cardinalis, quoad hujuſmodi effectum ſubſtituit, & ſubrogavit. Necnon te, ſuum, & dictæ Eccleſiæ Camerarium, fecit, conſtituit, & deputavit.

Juriſdictioneſque, & proventus hic enunciatos dedit.

§.3. Tibique ſuo, & prædictæ Eccleſiæ nomine Cameræ Apoſtolicæ Præſidenti, omnes, & ſingulos fructus, redditus, & proventus, ad ipſum, & prædictam Eccleſiam pertinentes, ad Cameram ipſam pervenire faciendi, & de illis debita ejuſdem Cameræ ſolvendi, officiales quoſcumque in Civitatibus, Terris, & locis juriſdictionis temporalis præfatæ Eccleſiæ deputandi, & ab eorum officiis, cum expediens fuerit, amovendi, & alios eorum loco ſubrogandi, Gentes armigeras, ſuo, & dictæ Eccleſiæ ſtatui fideles, & devotos conducendi, & illis convenientia, de ejuſdem Cameræ proventibus promittendi, & promiſſa ſolvendi, & generaliter omnia, & ſingula, quæ in juriſdictionibus, & aliis quibuſcumque negotiis, & cauſis ad ipſum Camerariatus officium de jure, vel de conſuetudine quomodolibet pertinebant, & quæ præfatæ Eccleſiæ Camerarii facere, emendare, ordinare, adminiſtrare, & exequi ſoliti erant, faciendi, emendandi, adminiſtrandi, & exequendi, plenam, & liberam conceſſit facultatem.

Ac decretum Julii II. editum contra Miniſtros, & Clericos Cameræ in ejus contractibus participantes confirmavit.

§.4. Et deinde cum ſtatutum, & ordinationem piæ me. Julii Papæ II., etiam Prædeceſſoris noſtri diſponentia, quod Præſidentes, & Clerici Cameræ Apoſtolicæ, & quæcumque perſona in dicta Camera, & loco Camerali intervenientes, etiam ſi Epiſcopali, & Archiepiſcopali, aut majori dignitate fulgerent, Dohanas, Theſaurarias, & alios introitus, & res ad dictam Cameram ſpectantes, per ſe, vel alium, ſeu alios in toto, vel in parte conducere, aut cum illorum Conductoribus ipſi quomodolibet participare non poſſent, ac eiſdem Præſidentibus, Clericis, & perſonis ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis quorumcumque officiorum per ipſos obtentorum pœnis ipſo facto incurrendis, ne contra præmiſſa quomodolibet venire præſumerent, inhibendo, innovaſſet, & approbaſſet.

§.5. Ac

Illudque extendit ad intervenientes in Camera, dum agitur de contractibus ſuorum affinium, vel conſanguineorum.

§.5. Ac ſtatutum, & decretum hujuſmodi, ad hoc ut Clerici, Præſidentes, & perſonæ præſatæ, quorum conſanguinei, & affines dictas Dohanas, Theſaurarias, Salarias, & Introitus conducebant, ſeu conducere volebant in eiſdem Camera, & loco Camerali, de locationibus ipſis, & negotiis illas concernentibus diſcuterent, aut tractarent, intervenire non poſſent, per ejus literas extendiſſet, & ampliaſſet.

Sed idem Paulus III. (cujus Conſtitutio hic non habetur) Cardinalem Camerarium nō ligare declaravit.

§.6. Quod Julii Prædeceſſoris, ac ſuis literis hujuſmodi non obſtantibus, etiam in futurum locationibus, & aliis præmiſſis, abſque alicujus pœnæ, ſeu cenſuræ incurſu, intereſſe libere, & licite valeres ſtatuit, decrevit, & declaravit. Quodque ſub ſtatuto, & ordinatione Julii Prædeceſſoris hujuſmodi ac literis ſuis præſatis nullatenus comprehenſus, ſed ab illis prorſus exceptus eſſes, & eſſe cenſereris, prout ex tunc te excepit, in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi ſtatutum, & ordinatio, ac literæ ſua hujuſmodi quoad te nullatenus emanaſſent, decrevit.

Omneſque Judicis ditiones Eccleſiaſticæ mandatis Camerarii ſubjecit.

§.7. Ac ſucceſſive, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, tam Almæ Urbis Gubernator, Auditor Cameræ, Vicarius, Judices ordinarii, quam alii quicumque Romanæ Curiæ, ac ditionis ejuſdem Romanæ Eccleſiæ tibi, tuiſque ordinationibus, & mandatis, perinde ac ſi ab eo, vel Romano Pontifice pro tempore exiſtente emanaſſent, omnino parere deberent, & adverſus illa directe, vel indirecte modo aliquo venire nullatenus poſſent, voluit, & ordinavit, ac tunc, & pro tempore exiſtentibus eiuſdem Almæ Urbis Gubernatori, Auditori Cameræ, Vicario, & aliis Judicibus præfatis, ſob excommunicationis, & privationis officiorum, & beneficiorum per eos pro tempore obtentorum, necnon alus arbitrio ſuo, ipſo facto, ſi ſecus agerent, incurrendis pœnis, ne contra præmiſſa, modo aliquo venire, aot ſacere, vel attentare auderent, ſeu præſumerent, inhibuit. Ac tibi, ut pro præmiſſorum obſervatione, executione, vel implemento, omnibus, & ſingulis prædictis, & quibus opus eſſet. præciperes, mandares, & inhiberes, illoſque citares, cogeres, & compelleres, ac contra eos manu regia, & alias, prout tibi videretur, procederes, ceteraque alia in præmiſſis, & circa ea, neceſſaria, quomodolibet opportuna faceres, & exequereris mandavit: Tibique ultra tuam poteſtatem, & auctoritatem in præmiſſis, pleniſſimam licentiam, & facultatem conceſſit.

Facultates, & privilegia omnia aliis Camerariis quomodolibet conceſſa innovavit.

§.8. Necnon etiam omnia, & ſingula privilegia, jura, juriſdictiones, poteſtates, auctoritates, facultates, literas, & indulta retroactis temporibus Camerariis dictæ Eccleſiæ, qui eatenus fuerunt, & Camerariatus officio hujuſmodi per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores ſuos, ac ipſum, & Sedem prædictam, etiam ſuper conceden. ſalvis conductibus, & fidantiis, cauſis civilibus, criminalibus, & mixtis, necnon moratoriis, dilationibus, ſalinaribus, & quibuſvis aliis ſecuritatibus, vel alias quomodolibet conceſſa, confirmata, & innovata, quorum omnium tenores, cauſas, & effectus pro ſufficienter expreſſis haberi voluit, etiam ſi majora expreſſis, approbavit, & confirmavit, ac ea omnia tibi de novo conceſſit, ſupplendo omnes, & ſiogulos, tam juris, quam facti defectus, ſi qui forſan interveniſſeot in eiſdem, ac illa perpetuæ firmitatis robur obtinere, inviolabiliter obſervari, ac tibi tuiſque in dicto Camerariatus officio Succeſſoribus ſuffragari, ac eos præmiſſis omnibus, & ſingulis, uti, frui, potiri, & gaudere debere, nec deſuper per quoſcumque, tam Apoſtolica, quam ordinaria, & mixta auctoritate fungentes Judices, & perſonas, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales impediri, aut moleſtari poſſe decrevit.

Expeditiones Camerales omnes, a Clericis ſub nomine Camerarii expediri juſſit.

§.9. Et inſuper conſiderando, quod cura jurium, & rerum Cameræ Apoſtolicæ Camerario pro tempore exiſtenti erat commiſſa, ipſeque Camerarius ſuum, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis vivæ vocis oraculum habebat, ſuamque & dicti Pontificis perſonam in his repræſentabat, & propterea non conveniebat, ut res camerales.... per Decanum, & Clericos dictæ Cameræ, qui quicquid in dicta Camera agebant, nomine ejuſdem Camerarii agebant, expedirentur. quod de cetero perpetuis futuris temporibus, Decanus, & Clerici Cameræ hujuſmodi, expeditiones aliquas camerales, gratiam vel juſtitiam concernentes, ſeu mixtas, aut ab illis dependentes, alias quam ſub nomine Camerarii, ac ſigillo penes ipſum Camerarium exiſtente, ſacere, & expedire nequireut, & ſi aliter fierent, ex libris caſſari, & deleri deberent, ſtatuit, & ordinavit, & ex tunc illas caſſavit, & annullavit, & viribus evacuavit, ac pro penitus infectis haberi voluit, inhibendo Decano, & Clericis prædictis, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & privationis officiorum, & beneficiorum per eos pro tempore obtentorum, aliiſque arbitrio ſuo pœnis ipſo facto, ſi ſecus agerent, incurrendis, ne præmiſſis contravenire, aut contra eorum tenorem quovis modo fieri, attentare auderent, ſeu præſumerent, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſacere contingeret, decrevit. Ac tibi mandavit, ut pro præmiſſorum obſervatione, executione, & implemento, omnibus, & ſingulis prædictis, & quibus opus eſſet, præciperes, & mandares, illiſque inhiberes, ac eos citares, rogares, & compelleres, ac manu regia, & alias, prout tibi videretur, contra eos procederes, ceteraque alia faceres, & exequereris, quæ in præmiſſis, & circa ea, neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna eſſent, & tibi viderentur. Ac etiam tibi ultra tuam poteſtatem, & auctoritatem in præmiſſis, pleniſſimam licentiam, & facultatem conceſſit, prout in ejuſdem Pauli Prædeceſſoris, tam ſub plumbo, quam in forma Brevis deſuper confectis literis plenius continetur.

Hic modo Pontifex dictas conceſſiones Pauli III.

§.10. Nos circumſpectionem tuam, quam Divina Clementia magnis illuſtravit gratiarum muneribus non minoribus, quam dictus

confirmat, & innovat.

dictus Paulus Prædeceſſor proſequebatur favoribus, & gratiarum prærogativis, proſequi volentes, ac ſingularum, & aliarum quarumcumque literarum, & conceſſionum tibi, & aliis ejuſdem Eccleſiæ Camerariis Prædeceſſoribus tuis quomodolibet conceſſarum, & factarum, veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, non ad tuam, vel alterius pro te Nobis ſuper hoc oblatę petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, conceſſionem, aſſignationem, ſubſtitutionem, ſubrogationem, conſtitutionem, deputationem, ſtatutum, decreta, declarationem, voluntatem, ordinationes, inhibitiones, mandata, approbationem, confirmationem, ac omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, & decretis, literas prędicta auctoritate Apoſtolica tenore preſentium approbamus, & confirmamus, & innovamus. Et nihilominus tibi, potiori pro cautela, conceſſiones, aſſignationes, ſubſtitutionem, ſubrogationem, conſtitutionem, deputationem, ſtatuta, decreta, declarationem, voluntatem, ordinationem, inhibitiones, mandata, approbationem, & confirmationem præfatas, modo, & forma præmiſſis de novo concedimus, & reſpective facimus, ſtatuimus, decernimus, declaramus, volumus, ordinamus, inhibemus, mandamus, approbamus, & confirmamus.

Clericoſque ſigillo Camerarii uti debere præcipit.

§.11. Ac etiam tibi, quod ſigillum hujuſmodi officii Camerariatus, ſolus, & inſolidum abſque eo quod Clerici, & Præſidentes, ſeu Decanus Cameræ hujuſmodi, aliquod aliud ſigillum penes ſe, vel eorum aliquem retinere poſſint, aut debeant, retinere poſſis, & veleas, concedimus, & indulgemus.

Clauſulas præſervativas hujus Bullæ apponit.

§.12. Præmiſſaque omnia, & ſingula, ſub quibuſvis reformationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus, derogationibus, ac Cancellariæ Apoſtolicæ regulis, per Nos editis, & in futurum quomodolibet edendis nullatenus comprebenſa, vel revocata eſſe, aut poſſe decernimus, & quotieſcumque comprebenſa, vel revocata viderentur, illa toties in priſtinum ſtatum reſtituta, & de novo conceſſa, etiam ex nunc, prout ex tunc fuiſſe, & eſſe. Teque ſuper præmiſſis, & illorum occaſione, a Nobis, ſeu Succeſſoribus, vel aliis quibuſcumque moleſtari, inquietari, vel perturbari nullatenus poſſe, neque debere, ac præſentes ad eorumdem præmiſſorum omnium, & ſingulorum probationem, verificationemque, in judicio, & extra ſufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri, nec contrarium probari, vel ullam probationem recipi, ſeu admitti, ac de ſubreptionis, obreptionis, ſeu nullitatis vitio, aut intentionis, vel alio forſan majori defectu, aut alio quovis prætextu, notari, ſeu impugnari, aut in aliquo alterari nullatenus poſſe, ſicque per quoſcumque quavis auctoritate ſungentes Judices, & perſonas, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari, atque decidi debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus, ac ſtatuimus, & ordinamus, ſupplentes omnes, & ſingulos, tam juris, quam facti, ac omiſſionis cujuſcumque ſolemnitatis, & conſenſus etiam ſubſtantiales defectus, etiam hic forſan de neceſſitate exprimendos, ſi qui forſan intervenerint in eiſdem.

Executores ejuſdem deputat.

§.13. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris, Cœſenaten., & Imolen. Epiſcopis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, tibi, & aliis quorum intererit, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, ac præmiſſa omnia, & ſingula ubi, & quoties expedierit, fuerintque deſuper requiſiti, ſolemniter publicantes, non permittant vos contra præmiſſa per quoſcumque Cameræ Apoſtolicæ Clericos, aut Præſidentes, Advocatos, & Procuratores Fiſcales, aut alias quaſvis perſonas, quavis auctoritate fungentes, directe, vel indirecte, quomodolibet impediri, ſeu moleſtari. Contradictores, moleſtatores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, cenſuras, ac pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis omnibus derogat.

§.14. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon de jure quæſito non tollendo, ac aliis Cancellariæ Apoſtolicæ regulis editis, & edendis, ac privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis, ac ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, etiam motu ſimili conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus, illorum omnium formas, & tenores, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe, motu, & ſcientia ſimilibus derogamus, necnon omnibus illis, quæ dictus Paulus Prædeceſſor in ejus literis prædictis voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Aut ſi Clericis, Præſidentibus, & aliis perſonis prædictis, vel quibuſvis aliis, communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno

D.P. An.I. die 22. Febr.

Digitized by Google

anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, octavo Kal. Martii, Pont. noſtri anno I.

IV.

Juriſdictio, & poteſtas Gubernatoris utriuſque Burgi Almæ Urbis, & generalis Capitanei Cuſtodiæ Romani Pontificis.

JULIUS PAPA III.

Dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Deputatio Aſcanii de Cornea in Gubernatorem Burgi S. Petri, & Capitaneum Cuſtodiæ Sanctiſſimi.

AD fidei conſtantiam, & animi magnitudinem ceteraſque virtutum dotes, qui in noſtro, & Sedis Apoſtolicæ fulgere dignoſceris, noſtræ conſiderationis intuitum extendentes, & propterea volentes te, qui ſecundum carnem, noſter nepos exiſtis, condignis favoribus, & gratiis ſublimare. Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine te militum Cuſtodiæ corporis noſtri, tam peditum, quam equitum Capitaneum generalem, cum omnibus, & ſingulis honoribus, oneribus, proviſionibus, ſtipendiis, emolumentis, privilegiis, prærogativis, juribus, pertinentiis, facultatibus, & juriſdictionibus ad Capitaneatus hujuſmodi officium quomodolibet de jure, aut ex ſpeciali gratia, tibi etiam præſentium vigore facta ſpectantibus, & pertinentibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium facimus, conſtituimus, & deputamus.

Facultates ejuſdem cognoſcendi cauſas civiles, & criminales in prima inſtantia habitatorum Burgi privative quoad alios Judices.

§.1. Necnon tibi per te ipſum, vel alium, ſeu alios, aut Judicem, ſeu Judices, per te pro tempore deputatos, vel deputandos, omnimodam in temporalibus civilem, & criminalem juriſdictionem, ordinariam, ſeu etiam delegatam, ac merum, & mixtum imperium, gladiique poteſtatem, etiam Sede vacante duraturam, in dilectos filios incolas, & habitatores utriuſque Burgi noſtri S. Petri citato prius in cauſis criminalibus pro tempore exiſtente juriſdictionis noſtræ hujuſmodi Burgi Procuratore Fiſcali. Ita tamen quod nullus deinceps ex quibuſvis Almæ Urbis noſtræ Judicibus, tam ordinariis, quam extraordinariis, aliquam ſuperioritatem, aut ſuperintendentiam in te, aut Curiam ipſius Burgi, ſeu pro tempore per te deputatos, & deputandos illius Judices, Notarios, Bariſellos, executores, ſubexecutores, etiam prætextu facultatum, privilegiorum, & indultorum Apoſtolicorum, etiam per Nos, aut Prædeceſſores noſtros, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, etiam Motu ſimili, quomodolibet hactenus conceſſorum, habere, aut per ſe, vel executores ſuos, de quibuſvis, tam civilibus, quam criminalibus dictæ Curiæ Burgi cauſis, in prima inſtantia pro tempore indeciſis pendentibus, ante latam in eis definitivam ſententiam, quovis alio quæſito colore ſe intromittere.

Executores cujuſcumque Curiæ abſque licentia Judicis, in Burgo non exequantur.

§.2. Aut Bariſellus dictæ Curiæ, ſeu cujuſcumque alterius Curiæ ejuſdem Urbis executores pro tempore exiſtentes, quodcumque mandatum executivum, per eoſdem Judices contra quaſcumque perſonas in ipſo Burgo pro tempore habitantes, & degentes, aut illorum res, & bona quæcumque decretum, ſeu relaxatum, aut pro tempore decernendum, & relaxandum, ſine tua, aut Judicis dictæ Curiæ Burgi pro tempore exiſtentis expreſſa licentia, ſive conſenſu exequi non poſſint.

Ibidem habitantes alibi nõ conveniantur.

§.3. Nulluſque nullave cujuſvis ſtatus, gradus, & conditionis exiſtat, incolas, & habitatores Burgi hujuſmodi, ſeu in eo, & illius Juriſdictione Hoſpitantes, aut moram trahentes, convenire, aut moleſtare, nec conveniri, vel moleſtari, neque ad Judicium, ſive Tribunal trahere, ſeu trahi facere active, vel paſſive, ex quavis cauſa, aut actione, perſonali, reali, civili, criminali, aut mixta, durante prima inſtantia, præterquam ſolum, & dumtaxat in judicio, & coram Judice dictæ Curiæ Burgi pro tempore exiſtente, ſub pœnis contentis in Bannis in Juriſdictione præfati Burgi publicatis, ſeu in futurum, quando opus fuerit, publicandis, audeat, vel præſumat, ſed tu Juriſdictionem, & poteſtatem tuas prædictas, ab omni, & quacumque ſuperioritate, auctoritate, ſeu gladii quacumque poteſtate majori, atque etiam a quocumque Urbis prædictæ Judice, ſeu Superiore ſive Magiſtratu, & Commiſſario cujuſcumque auctoritatis, & in quocumque Tribunali, ac officio dictæ Urbis pro tempore exiſtente, ſeu etiam quibuſcumque Stratarum Magiſtratibus, & aliis Judicibus, etiam Commiſſariis ipſius Urbis per Nos pro tempore deputatis, præterquam noſtra, & Romani Pont. pro tempore exiſtentis ſuperioritate, auctoritate, ſeu poteſtate liberam, immunem, & exemptam habeas. Ac eiſdem, & quibuſcumque aliis pro tempore opus fuerit, etiam ſub ſententiis, & cenſuris Eccleſiaſticis, ac aliis etiam pecuniariis tuo, ſeu dictæ Curiæ Burgi Judicis arbitrio imponendis, moderandis, & applicandis ne de præmiſſis cauſis, tam civilibus, quam criminalibus in eadem prima inſtantia, donec ſententia definitiva per præfatum Judicem Curiæ Burgi pro tempore exiſtentem lata fuerit, quoquomodo ſe intromittant, ſeu in eis procedere, aut ſe intromittere quomodolibet audeant, ſeu præſumant, inhibendi, eamque in eos exercendi.

Facultas dicti Judicis civiliter, & criminaliter procedendi.

§.4. Ac inter, & contra ipſos, civiliter, & citato dictæ noſtræ Juriſdictionis Burgi Procuratore Fiſcali criminaliter procedendi, ac juſdicendi, ſtatuendi, & ordinandi, ipſoſque, & eorum quemlibet juxta eorum demerita puniendi, & mulctandi, ac delinquentes, qui ex eorum culpa, & demeritis urgentibus ultimo ſupplicio, ac pœna capitali affici meruerint, condemnandi, & in eodem Burgo, ſeu illius Juriſdictione, & pertinentiis dictæ Curiæ morti ſtandi faciendi, ſeu illis indulgendi, ac ipſos abſolvendi, & liberandi.

Facultas dicti Gubernatoris Judicem, Procuratorem,

§.5. Necnon omnes, & ſingulos Judices, Procuratorem, Fiſcalem, Notarios, Bari-

Digitized by Google

Fiſcalem, Notarios, & Bariſellus Burgi deputandi.

Bariſellos, & executores, ac ſubexecutores, quoſcumque Commiſſarios, ipſius Curiæ Burgi, cum honoribus, oneribus, emolumentis, ſalariis, & aliis regalibus, ſibi propterea debitis, & exhiberi ſolitis, & conſuetis, ita quod, tam Judex Procurator Fiſcalis, Notarius, Bariſellus, & alii executores, & ſubexecutores, ac Commiſſarii eorum officia per loca quæcumque dicti Burgi libere, & licite, abſque conditione, reſiſtentia, oppoſitione quibuſlibet ſub prætextu locorum quomodolibet reſervatorum libere, & licite exercere poſſint, & debeant ponendi, & deputandi.

Cuſtodeſque portarii Burgi eligendi &c.

§.6. Et inſuper quoſcumque, tam Portauarios omnium, & ſingularum portarum dicti Burgi Cuſtodes, ad Capitaneatus officium hujuſmodi ſpectantes, & pertinentes, quomodolibet ad tuum nutum amovibiles, quam dictos ac Commiſſarios ad tui libitum, & voluntatem ponendi etiam, atque revocandi, reſtituendi, & amovendi, ac quando, & quoties tibi videbitur alios illorum loco, cum honoribus, oneribus, & emolumentis ſolitis, & conſuetis, ut præfertur, ſimul, & ſucceſſive ſubſtituendi, ſubrogandi, etiam deputandi.

Bannimentaque in Burgo publicandi, & cetera alia neceſſaria faciendi.

§.7. Ceterum tibi quæcumque banna, & alia deſuper neceſſaria, & opportuna in ipſo Burgo per quemcumque Tubicinem, aut Bannitorem, per te, aut tuos officiales eligendum, publicandi, & publicari faciendi, ac omnia, & ſingula, tam per te, quam per Judicem, Notarium, Bariſellum, Commiſſarios, & alios officiales tuos prædictos hactenus deputatos nunc pro tempore exiſtentes, ac quos pro tempore deputari contigerit, & quæ circa Juriſdictionem dictæ Curiæ Burgi, & alias per eos, ſeu eorum quemlibet hactenus facta, geſta, dicta, & exequuta fuerint, valida, & efficacia exiſtant, vobiſque, & collitigantibus in Curia Burgi hujuſmodi perinde valeant, & ſuffragentur, ac ſi præſentes literæ a die aſſumptionis noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem emanatæ extitiſſent, gratiamque præſentem tunc a Nobis reportaſſent, cetera alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, & exequi faciendi, plenam, & liberam, ac omnimodam, merique, & mixti Imperii, ac etiam gladii poteſtatem, facultatem, auctoritatem concedimus, atque pariter indulgemus.

Derogatio contrariorum.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, Cameræque Apoſtolicæ, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, necnon Urbis generalibus, vel ſpecialibus, ac etiam particularibus, & Cameræ prædictæ, decretis, contractibus, conſuetudinibus, etiam ab immemorabili obſervatis, necnon etiam longiſſimi temporis præſcriptionibus, privilegiis quoque, indultis, licentiis, conceſſionibus, & literis Apoſtolicis, etiam in forma brevis, quibuſvis perſonis cujuſvis dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtentibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, necnon etiam fortioribus clauſulis, irritantibus quoque, & aliis decretis, & contractibus, cum eadem Camera ſuper præmiſſis, necnon etiam quibuſvis aliis pecuniis, etiam ipſius Cameræ Commiſſariis furſan celebratis, ſeu etiam per fel. rec. Paulum PP. III., ſeu alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, aut etiam per Nos forſan, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis etiam pari motu, per alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innovatis, necnon cujuſvis Tribunalis prædictæ Urbis, ac dilectorum filiorum ſupradictæ Cameræ Clericorum ſignificationibus, mandatis, & inhibitionibus, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, ac illorum loco datis, & totis tenoribus, necnon nominibus, & cognominibus perſonarum hujuſmodi ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de verbo ad verbum non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, aut quævis alia expreſſio habenda, vel aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. Romæ apud S. Petrum, ſub Annulo Piſcatoris die 22. Februarii 1550. Pont. noſtri Anno I.

D. P. An. I. die 22. Febr.

V.

Indulta Curialium, & Incolarum Urbis diſponendi de eorum bonis in Urbe, & ejus diſtrictu exiſtentibus, etiam ex fructibus bonorum Eccleſiaſticorum acquiſitis, & ad favorem incapacium. Et facultas proximiorum in illis ſuccedendi ab inteſtato.

De hoc privilegio primum diſpoſuit Sixt. IV. in Conſtitution. XI. Et ſi univerſis *Tom. III. Par. III. fol.* 144.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa indultorum.

Cupientes, ut Alma Urbs noſtra, in qua Beatus Petrus Apoſtolorum Princeps, ſibi, & ſuis in Chriſto Vicariatu Succeſſoribus Sedem conſtituit, & ad quam veluti communem omnium fidelium patriam frequens eſt hominum acceſſus, ſpiritualibus favoribus, & prærogativis decoretur, & qui illam pro tempore incolunt, ſeu Romanam Curiam ſequuntur, tam in iis, quæ ad victum hominis pertinent, quam in ſuorum diſpoſitione bonorum, & poſt eorum obitum hæredes ſui in eorumdem bonorum aſſecutione plena libertate fruantur, & Urbis decori, ac Curiæ prædictarum frequentiæ, nec-

necnon Urbem incolentium, & Curiam hujuſmodi ,inſequentium indemnitati conſulere.

Facultas Curialium diſponendi de eorum bonis in Urbe, & diſtrictu conſiſtentibus.

§.1. Motu proprio non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex mera liberalitate, & ex certa ſcientia noſtris plurium Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, qui eamdem Urbem diverſis gratiis, & privilegiis decorarunt, veſtigiis inhærendo &c. ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus omnes, & ſinguli Urbis Incolæ, ſeu Curiam hujuſmodi ſequentes, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Patriarchali, Archiepiſcopali, Abbatiali, vel quavis alia, Eccleſiaſtica, ſeu mundana dignitate præfulgeant, ſi eo in dicta Curia, ſeu ejus diſtrictu decedere contigerit, de omnibus, & ſingulis eorum immobilibus, mobilibus, & ſemoventibus bonis, pecuniis, jocalibus, juribus, actionibus, & de rebus aliis in dicta Urbe, & ejus diſtrictu pro tempore conſiſtentibus, & per eos etiam ex fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium quomodocumque, & qualitercumque qualificatorum, per eos etiam ex quibuſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis in titulum, vel commendam, aut adminiſtrationem, ſeu alias quomodolibet obtentorum, aut alias (licite tamen) acquiſitis, cujuſcumque quantitatis, qualitatis, ſummæ, valoris, & pretii ſeu conditionis exiſtant, etiam ſi talia ſint, quæ ſub generali verborum expreſſione non comprehendantur, ſed ſpeciali nota digna ſint, tam donatione inter vivos, & cauſa mortis, quam teſtamento, codicillis, fideicommiſſis, legatis, & quavis alia ultima voluntate in favorem conſanguineorum, & affinium ſuorum, ac quarumvis aliarum perſonarum, etiam penitus extranearum, ac de jurium incapacium, ſeu alias prohibitarum, etiam divitum, potentium, ac natorum ſuorum illegitimorum, ſeu ſpuriorum, ac Collegiorum, & Univerſitatum, Eccleſiarum, & piorum locorum, & non piorum diſponere, ac in eis conſanguineos, affines, & quaſvis alias perſonas, ac natos etiam, ut præfertur, procreatos, necnon Collegia, Univerſitates, Eccleſias, & pia loca, hæredes particulares, & univerſales pro libito eorum voluntatis inſtituere, libere, & licite valeant.

Succeſſio hæredum in bonis Curialium exc uſ. Rev. Cam. Apoſt.

§.2. Quodque ſi Urbis incolæ, aut Curiam hujuſmodi ſequentes ab Inteſtato deceſſerint, eorum bona pecuniæ, jocalia, jura, actiones, & res hujuſmodi non ad Nos, & pro tempore exiſtentes Romanos Pontifices, aut Cameram Apoſtolicam, ſed ad ipſorum pro tempore decedentium proximiores agnatos, & alios qui eis, niſi Beneficiati eſſent, de jure ſuccedere deberent, alias juxta juris communis diſpoſitionem libere devolvantur, nec per Cameram præfatam, aut pro ea agentes, etiam prætextu, quod aliqui eiſdem defunctis ſanguine conjuncti in eadem Urbe non reperiantur, vel alias temere dilapidationis bonorum, pecuniarum, jocalium, & rerum hujuſmodi occupari, aut inventariari poſſint, ſed ſi hæredes præfati in Curia non fuerint, aut aliqui eiſdem pro tempore defunctis ſanguine conjuncti in Urbe non reperiantur, & tunc, & eo caſu, bona, & pecuniæ, ac alia hujuſmodi per ad id pro tempore deputatos ſingularum rationum,quarum ipſi defuncti fuerint, apprehendantur, & juxta juris formam inventarientur, & ſub fideli cuſtodia pro eiſdem hæredibus conſerventur.

Inhibitio contra officiales R. C. Apoſt. inobedientes.

§.3 Diſtrictius inhibentes dilectis filiis moderno, & pro tempore exiſtenti Camerario noſtro, & Clericis ejuſdem Cameræ Præſidentibus, ac aliis noſtris, & Urbis, ac Curiæ prædictarum officialibus, necnon Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum Prælatis, Capitulis, Conventibus, & Rectoribus, ac illa pro tempore obtinentibus, quocumque nomine nuncupentur, ne de bonis, pecuniis, jocalibus, juribus, actionibus, & rebus per Epiſcopos pro tempore decedentes in dicta Urbe, vel infra ejus diſtrictum, ut præfertur, pro tempore relictis ſe intromittere, aut illa petere, ſeu vendicare, vel hæredes, & ſucceſſores decedentium perſonarum hujuſmodi illorum occaſione impetere, ſeu alias quomodolibet moleſtare præſumant. Ac decernentes ex nunc irritum, & inane ſi ſecus ſuper iis a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Cameræ, necnon Eccleſiarum, & Monaſteriorum prædictorum etiam in quibus beneficia hujuſmodi fuerunt, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Cameræ, Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis, ac quibuſvis aliis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac eum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, in genere, vel in ſpecie, quomodolibet etiam Motu proprio conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda,aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c. Si quis, &c.

Datum

Digitized by Google

D. P. An. I. 10. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1550. ſexto Idus Martii, Pont. noſtri Anno I.

VI.

Abſolutio omnium Hæreticorum (præterquam ſub generali Inquiſitione Regnorum Hiſpaniæ, & Portugalliæ comprehenſorum) ad Catholicam fidem, & S. R. E. gremium redeuntium.

Ad hæc videri poterit Bulla VIII. Pauli III. Illius *ſupra fol.* 132.

JULIUS EPISCOPUS,
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ILlius qui miſericors, & miſerator exiſtens non ſolum ſepties, ſed etiam ſeptuagies ſepties ignoſci debere mandavit, vices licet immeriti gerentes in terris, etiam iis, qui a fide Chriſti aliquando aberrant, januam pietatis, & miſericordiæ aperimus, ac pœnas, quas juris ſeveritas in eos ſtatuit, Apoſtolicæ Sedis clementia moderamur, ut aberrantes hujuſmodi, dictæ Sedis benignitate allecti, eorum erroribus abjuratis Catholicæ fidei zelum, & obſervantiam in eorum cordibus firmius recipiant, & ſi in eorum falſis opinionibus perſeverare præſumpſerint, in eo vehementius animadvertatur, quo obſtinatiores ſe in erroribus ſuis præſtiterint.

Multi ad fidē non redibant perhorreſcentes publicam pœnitentiam.

§. 1. Sane cum ſicut nuper accepimus, diverſi fideles diabolica fraude decepti, ſe in diverſas, erroneas, & ab eadem fide alienas opiniones, paulatim deduci permiſerint, & modo publicam pœnitentiam abhorrentes, & potius placida hujus ſæculi quam ſalutem animæ ſuæ ſectantes, ne infamia aſpergantur, ad ovile Chriſti redire differant.

Hic modo Pōtifex ad privatam pœnitentiam admittit.

§. 2. Nos animarum ſaluti, quantum cum Deo poſſumus, conſulere cupientes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris, omnes, & ſingulos utriuſque ſexus, tam laicos, quam Clericos, Sæculares, & quorumvis Ordinum, & militiarum Regulares, tam Milites, quam Presbyteros, non tamen ſub generali Inquiſitione Hiſpaniæ, ac Portugalliæ Regnorum comprehenſos, de præmiſſis culpabiles cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis, aut præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Pontificali, aut alia quacumque, etiam majori, Eccleſiaſtica, vel mundana dignitate præfulgeant, qui infra tres menſes a die publicationis præſentium, modo, & forma infraſcriptis faciendæ computandos, coram Inquiſitoribus Civitatum, in quibus ipſi degunt, ſe perſonaliter exhibuerint, & ſuas hæreſes coram eis privatim abjuraverint, & ſe ad pœnitentiam privatam eis per dictos Inquiſitores injungendam adimplendum paratos obtulerint, eamque poſtmodum cum effectu adimpleverint, ab omnibus, & ſingulis eorum hæreſibus, & a fide Chriſti apoſtaſiis, ac quibuſvis aliis in eadem fide erroribus, quantumcumque gravibus, & enormibus, necnon excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis tam Eccleſiaſticis quam temporalibus, etiam bonorum privativis, & corporis afflictivis, ac capitalibus a jure, vel ab homine latis, & promulgatis (dummodo hactenus inquiſiti, aut in hæreſim relapſi non fuerint) Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, utroque foro penitus, & omnino abſolvimus, & liberamus, necnon cum eis ſuper irregularitate per eos præmiſſorum occaſione, etiam quia ſic ligati forſan Miſſas, & alia divina officia, etiam forſan in contemptum clavium celebrarunt, aut illis alias immiſcuerunt, contracta. Quodque ea, & aliis præmiſſis non obſtantibus non promoti ad omnes, etiam ſacros, & presbyteratus ordines promoveri, & in illis tam ipſi, quam qui jam etiam poſt incurſam hæreſim promoti exiſtunt, etiam in altaris miniſterio miniſtrare.

Ipſoſque, & eorum ſucceſſores ad honores reſtituit.

§. 3. Necnon tam Clerici, quam laici, utriuſque ſexus perſonæ, eorumque filii, nepotes & deſcendentes ad gradus, honores, ordines, officia, & alia quæcumque aſſumi, illaque ſuſcipere, & exercere libere & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis, de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus, eiſque pariter indulgemus. Necnon inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſive notam circa eos præmiſſorum occaſione quomodolibet inſurgentem, penitus & omnino abolemus.

Impœnitentes autem inquiſitoribus nunciari præcipit.

§. 4. Quod ſi forte culpabiles præfati infra dictum terminum reſipiſcere, & ad cor reverti noluerint, ſeu diſtulerint, ad hoc ut eorum notitia haberi, ipſique debitis pœnis affici poſſint, Motu, & deliberatione, ac ſcientia prædictis, omnes, & ſingulas utriuſque ſexus perſonas etiam, ut præfertur, qualificatas, de aliquibus ex hæreticis, ſeu alias culpabilibus prædictis quomodolibet notitiam habentes, ſeu eos hæreticos eſſe, aut fuiſſe ſcientes, dicta auctoritate, tenore præſentium requirimus, & monemus, ac eis, & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub incurſus hæreſis, ac omnibus contra hæreticos de jure inflictis, & promulgatis, tam Eccleſiaſticis, quam temporalibus ſententiis, cenſuris, & pœnis diſtricte præcipiendo mandamus, quatenus infra ſpatium triginta dierum, terminum prædictum immediate ſequentium, quorum decem pro primo, & alios decem pro ſecundo, ac reliquos decem dies pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica, eis, & eorum cuilibet iis ſcriptis aſſignamus, hæreticos, ſeu alias culpabiles prædictos, Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis Civitatum ſuarum, ſi prius, ut præfertur, aut alias abſoluti non fuerint denuntiaſſe, & notificaſſe debeant realiter, & cum effectu.

Et per Inquiſitores generales eoſdem impœnitentes appellatione remota coercere mandat.

§. 5. Et nihilominus venerabili fratri Jo. Petro Epiſcopo Tuſculan. Neapolitan., & dilectis filiis noſtris Joanni S. Clementis de Burgos, ac Marcello S. Crucis in Hieruſa-

Digitized by Google

lem, Cervino, & Franciſco S. Anaſtaſiæ, tit. Sfondrato nuncupatis, Presbyteris Cardinalibus, Inquiſitoribus generalibus per Sedem Apoſtolicam deputatis, per Apoſtolica ſcripta, & pari motu mandamus, quatenus ipſi per ſe, vel alium, ſeu alios, eoſdem requiſitos, & monitos, monitioni, & mandato noſtris prædictis non parentes, quos hæreſim, & alias ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas propter non paritionem hujuſmodi incurrere contigerit, ex nunc prout ex tunc, & e contra, hæreticos, ac ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis irretitos tamdiu publice nuntient, & faciant ab aliis nuntiari, donec ipſi hæreſim hujuſmodi abjuraverint, & rehabilitationis gratiam obtinere meruerint, Contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§ 6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſt. non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Formam publicandi hanc Bullam præſcribit.

§.7. Ceterum, ut præmiſſa omnia ad eorum, quorum intereſt, notitiam deducantur, nulliſque de eis ignorantiam juſte prætendere, aut ſe legitime excuſare poſſit, volumus, & dicta auctoritate Apoſtolica decernimus, quod præſentes literæ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores, in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, & Eccleſia Lateranen. dum inibi multitudo populi ad divina audienda congregari ſolet, plana, & clara voce legantur, & lectæ in earumdem Baſilicæ, & Eccleſiæ valvis, ac in porta Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, necnon in ſingularum Cathedralium, & Metropolitan. Eccleſiarum valvis affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu affixæ pendeant, & cum inde amovebuntur, earum exempla in eiſdem locis remaneant affixa. Quodque per lectionem, affixionem, & publicationem hujuſmodi omnes, & ſingulæ perſonæ ſub præſentibus comprehenſæ poſt ſpatium trium menſium, & triginta dierum hujuſmodi reſpective, ita ſint obligatæ, & adſtrictæ, ac ſi illæ eis coram, & perſonaliter lectæ, & publicatæ eſſent.

Tranſumptis credi jubet.

§.8. Et quod earum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, ea prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Formã abjurationis ſubnectit.

§.9. Volumus autem quod de perſonali exhibitione, & privata abjuratione per dictos culpabiles, ut præfertur, facienda, per ſcripturam manu propria ipſiuſmet ſe exhibentis, & abjurantis, ſeu per publicum Notarium confectam, ac ipſius Inquiſitoris, coram quo exhibitio, & abjuratio hujuſmodi fieri continget manu ſubſcripta, ita ut ſi ipſi culpabiles in eoſdem, vel ſimiles errores reinciderint, relapſi omnino eſſe cenſeantur, conſtare debeant, alias eædem præſentes, ac per eas dictis culpabilibus abſolutio, & liberatio, ac diſpenſatio, & indultum conceſſa hujuſmodi eis nullatenus ſuffragentur.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

Dat. P. An.I. die 29. Nov.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, tertio Kal. Maii Pont. noſtri anno I.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1550. *indictione* 8. *die vero* 5. *menſis Junii, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto Patris, & D. N. D. Julii divina providentia Papæ III. Anno ejus primo. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ abſolutionis, liberationis, & diſpenſationis ab hæreſi, ac monitionis, & mandati palam, publice, alta, & intelligibili voce in Baſilica Principis Apoſtolorum de Urbe, dum ibidem divina officia de mane celebrabantur, & magna populi multitudo congregata eſſet, de verbo ad verbum, per me Joannem Roillard. præfati Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſorem lectæ, & deinde affixæ, & publicatæ fuerunt. Et ſucceſſive eadem die in Eccleſia S. Joannis Lateranenſis, etiam de verbo ad verbum, hora veſperorum, per me eumdem Joannem Curſorem, lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt, & poſtmodum eadem die affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis, ſeu portis Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in ſupraſcriptis valvis, & locis per aliquod temporis ſpatium affixis, & deinde de amotis copiam earumdem literarum in valvis, & locis ſupraſcriptis affigendo, & dimittendo per nos eumdem Joannem Roillard. Clericum conjugatum Virdunen. Diœceſ., & Maturinum Menandi Clericum Cenomanen. Diœceſ. prælibati Domini noſtri Papæ Curſores.*

Ita eſt Joannes Roillard. Curſor. ſubſcr.
Ita eſt Maturinus Menandi Curſor.
Ita eſt Petrus Gomes Magiſtr. Curſor.

VII.

Fructus Beneficiorum tempore obitus Beneficiatorum etiam Cardinalium inexacti, ad ſucceſſores in beneficiis, & non ad hæredes ſpectant, in locis in quibus non deputantur a Rev. Camera Apoſt. ſpoliorum Collectores; Et ornamenta Capellæ Cardinalis defuncti, debentur eidem Cameræ, una cum pretio annuli.

JULIUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Hæredes Beneficiatorum fructus tempore eorum obitus inexactos exigebãt, debita autem, & legata eorumdem, & pretium anuli Card. & ornamenta Ca-

CUM, ſicut nobis nuper innotuit, diverſi diverſorum Beneficiatorum, etiam Epiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, ac S. R. E. Cardinalium pro tempore decedentium hæredes, non ſolum bona relicta, ſpolia nuncupata, ſic decedentium Beneficiatorum Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, ac etiam Cardinalium,

Digitized by Google

pellæ, recuſabant Cameræ ſedis Apoſtolicæ conſignare.

lium, verum etiam fructus &c. Eccleſiaſticos, & pecunias, & res alias per ipſos Beneficiatos Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & alios Prælatos, ac etiam Cardinales ante eorum obitum non exactos, etiam ſi eorum ſolutionis dies ante obitum ipſorum non advenerit, ſub eo forſan prætextu, quod pro tempore ante obitum hujuſmodi decurſo debebantur exigere, & quandoque ſolutionem debitorum per ipſos Beneficiatos, & Cardinales, dum viverent, contractorum, & legatorum per eos in ſua ultima voluntate, etiam ad pias cauſas factorum ſubterfugere, ac hæredes Cardinalium hujuſmodi paramenta, & ornamenta Capellę ipſorum Cardinalium, quę jam tanto tempore, quod ejus initii hominum memoria non habetur, Capellę Apoſtolicę, in qua Miſſę Papales celebrantur, & ex qua pauperibus Prælatis ad Romanam Curiam pro tempore confluentibus, & paramenta Eccleſiaſtica, cum quibus in proceſſionibus, & aliis ſolemnitatibus per Romanos Pontifices fieri ſolitis incedere poſſint, non habentibus ſubvenitur, devolvi conſueverunt, occupare, ac ſolutionem quingentorum ducatorum auri de Camera, qui poſt obitum ſingulorum Cardinalium pro pretio annuli eis in eorum ad Cardinalatum aſſumptione adhiberi ſoliti, Cameræ Apoſtolicæ perſolvuntur, declinare contendant, & ſatagant.

Hic ideo Pōtifex declarat, hæredes fructus inexactos exigere non poſſe, ſed ad ſucceſſores in beneficio ſpectare.

§. 1. Nos attendentes fructus &c. pecunias, ac res alias occaſione Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Beneficiorum Eccleſiaſticorum pro tempore provenientes, licet poſtquam ad manus Beneficiatorum pervenerunt, & cum aliis ipſorum Beneficiatorum fructibus &c. pecuniis, & rebus commixti, ſeu ipſis Beneficiatis incorporati ſunt, non ulterius in Eccleſiaſticis, ſed potius ipſorum Beneficiatorum propriis, & ab eis acquiſitis bonis judican., & propterea quodammodo pro ſæcularibus, & profanis haberi, & de eis teſtandi aut alias diſponen. facultas eiſdem Beneficiatis per Sedem Apoſtolicam concedi conſueverit, nihilominus donec in manibus eorum, qui illos tamquam Eccleſiaſticos, ſeu ex Eccleſiis, Monaſteriis, beneficiis prædictis provenien., & pro talibus conſervant, aut ut tales detinent; ipſique Beneficiati pecunias hujuſmodi realiter non exegerint, & fructus &c. non perceperint, neque cum aliis eorum bonis commiſcuerint, & ſibi incorporaverint, ſemper ipſarum Eccleſiarum, quarum ipſi Beneficiati ſunt, ac vere Eccleſiaſticos eſſe, & cenſeri debere, & propterea juri non congruere, ut ipſi Beneficiati de rebus certis ipſarum Eccleſiarum, quæ omni jure alienari prohibentur, diſponere, etiam in eorum ultima voluntate poſſint, nec ipſis Beneficiatis etiam Epiſcopis, Archiepiſcopis, Patriarchis, & aliis, ac Cardinalibus pro tempore defunctis, eorum hæredes, qui ut plurimum ſunt laici, in præjudicium ſucceſſorum Beneficiatorum fructus &c. ac res, & pecunias inexactos hujuſmodi, os bovi trituranti alligando exigant, & hæredes Cardinalium mala malis addendo, bona Capellæ Apoſtolicæ debita occupent, ſeu quod Cameræ, & creditoribus, ac legatariis debent, pro ſe retineant. Volentes in præmiſſis opportune providere, motu ſimili &c. declaramus noſtræ intentionis numquam fuiſſe, nec eſſe, quod quivis quorumcumque Beneficiatorum etiam, ut præfertur, Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, etiam Cardinalium ubilibet, etiam in Romana Curia, aut diſtrictu, pro tempore decedentium, ſive ex teſtamento, per ipſos Beneficiatos etiam vigore facultatum quarumcumque eis in ſpecie, vel in genere, etiam prætextu quorumcumque capitulorum, ac ſtatutorum, & ordinationum, etiam noſtrorum, ſub quibuſvis tenoribus, & formis, ac alias quomodolibet conceſſorum condito, ſive ab inteſtato hæredes, fructus &c. ac pecunias, & res alias per ipſos ſic defunctos Beneficiatos, etiam Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & alios Prælatos, ac Cardinales ante eorum obitum non exactos, etiam ſi pro tempore ante obitum hujuſmodi decurſo debeantur, ac eorum ſolutionis dies Beneficiatis, & Cardinalibus viventibus advenerint, & per ipſos Beneficiatos, & Cardinales non ſteterit, quo minus illos exegerint, quinimmo omnem pro illorum exactione neceſſariam diligentiam, etiam judicialiter agendo fecerint, quoquomodo exigere, aut etiam ſponte oblatos percipere.

Ornamentaque Capellæ ad R. Cameram ſpectare decernit.

§. 2. Aut cruces, candelabra, imagines, patenas, calices, & alia cujuſvis ſortis, tam aurea, quam argentea vaſa, & jocalia, ac quævis ornamenta, paramenta, & alia utenſilia Capellæ ſingulorum Cardinalium pro tempore decedentium, ceteraque tam ad ipſam Capellam, quam ejus miniſtros circa altaris miniſterium, & celebrationem Miſſæ pertinentia, pro ſe retinere, aut ſolutionem quingentorum ducatorum hujuſmodi evitare poſſint, ſed quod de cetero perpetuis futuris temporibus fructus &c. ac pecuniæ, & res, ut præfertur, inexacti hujuſmodi ad ipſorum ſic defunctorum Beneficiatorum, etiam Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, & Cardinalium in Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis prædictis ſucceſſores, qui ex illis, quorum ſolutionis dies ante obitum Beneficiatorum hujuſmodi advenerit, omnia ipſorum Beneficiatorum, etiam, ut præfertur, Epiſcoporum, Archiepiſcorum, Patriarcharum, & aliorum Prælatorum, etiam Cardinalium debita, & ad pias cauſas facta legata, ſi aliunde ex aliis ipſorum Beneficiorum bonis ſolvi non poſſint, ſolvere teneantur, libere devenire, & in poſterum deveniant, ac per eos, & non hæredes prædictos exigi poſſent, & in poſterum poſſint, necnon cruces candelabra, imagines, patenas, calices, vaſa, jocalia, ornamenta, paramenta, utenſilia, & alia ad Capellam ſingulorum Cardinalium, & ejus miniſtros, ut præfertur, pertinentia, & ad eamdem Capellam Apoſtolicam pertinerent, & ſpectarent, ac in poſterum pertineant, & ſpectent, & peragentes pro ea, reali-

realiter, & cum effectu capi, & apprehendi poſſent, & deberent, ac in poſterum poſſint, & debeant. Ac hæredes Cardinalium, tam hactenus defunctorum, quam pro tempore decedentium quingentos ducatos hujuſmodi eidem Cameræ perſolvere tenerentur, & in poſterum teneantur. Et propterea ſucceſſores in Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis hujuſmodi fructus &c. ac pecunias, & res per eorum ſucceſſores non exactos, libere, & licite percipere, exigere, & levare, ac ſolutis, ſi aliunde unde ſolvant non erit, ut præfertur, debitis, & legatis prædictis, quod reſiduum fuerit in ſuos uſus, & utilitatem convertere. Necnon agentes pro Capella Apoſtolica, cruces, cendelabra, imagines, patenas, calices, vaſa, jocalia, ornamenta, paramenta, utenſilia, & alia prædicta propria auctoritate libere capere, & apprehendere poſſe. Ac hæredes Cardinalium, tam hactenus defunctorum, quam aliorum pro tempore decedentium, ad cruces, candelabra, & alia prædicta agen. pro dicta Capella Apoſtolica, realiter, & cum effectu conſignandum. Et eoſdem quingentos ducatos agentibus pro eadem Camera, ut præfertur, ſolvendum teneri, & obligatos eſſe, ac ad id omnibus juris, & facti remediis cogi, & compelli poſſe.

Decretum irritans. §.3. Sicque in præmiſſis, omnibus, & ſingulis caſibus ad præſens occurren., ſeu penden. per quoſcumque &c. in quavis cauſa, & inſtan. ſublata &c. judicari, & definiri debere, ac irritum &c. decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ. §.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ſtatutis &c. privilegiis quoque, indultis, ac teſtandi, & alias de dictis rebus, & bonis diſponendi facultatibus, capitulis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam per modum ſtatuti, & ordinationis perpetuorum, motu proprio &c. aut alias quomodolibet etiam per Nos, ac dictam Sedem conceſſis, initis, & emanatis, quibus omnibus etiam ſi de illis &c. eorum tenores &c. hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Limitatio quoad fructus exactos. §.5. Volumus autem, hæredes ipſorum Beneficiatorum, qui jam ante præſentium publicationem pecunias, ac fructus per ipſos beneficiatos exactos hujuſmodi exegerint, per Succeſſores in beneficiis hujuſmodi amplius præſentium vigore moleſtari non poſſe.

Juſſio publicandi. §.6. Necnon præſentes in Cancellaria Apoſtolica, ut moris eſt, publicari, & in illius quinterno inter alias Conſtitutiones perpetuas ad perpetuam rei memoriam deſcribi.

Papæ ſubſcr. Placet Motu proprio. I.

Publ. P. An. I. die 26. Junii. *Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta regula, conſtitutio, & ordinatio Romæ, in Cancellaria Apoſt. Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo die vero 26. menſis Junii Pont. prædicti Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N. D. Julii divina providentia Papæ III. Anno I.*

Prima declaratio dictæ Conſtitutionis.

JULIUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Refertur Conſtit. præced. Dudum ex certis tunc expreſſis rationabilibus cauſis, per quamdam Conſtitutionem noſtram perpetuo duraturam, inter alia Motu ſimili declaravimus &c. ut ſup.

Cauſa hujus declarationis. §.1. Cum autem ſicut plurium fide dignorum relatione Nobis nuper innotuit, Conſtitutioni noſtræ prædictæ per Beneficiatos, ac hæredes prædictos diverſæ fraudes fieri poſſint, per Beneficiatos videlicet fructus &c. ac pecunias, & res alias, ut præfertur, non exactos, legatis per eos in extremo eorum vitæ, & dum ulterius vivere deſperant, ad pias cauſas pro tempore factis abſorbendo, per hæredes vero diverſa debita jam extincta, & de quorum extinctione ſucceſſores in Beneficiis informati eſſe non poſſunt, pro validis, & veris ſupponendo, ſicque ſucceſſores præfatos fructibus &c. ac pecuniis, & rebus aliis non exactis fruſtrando in animarum ſuarum periculum, & ſucceſſorum prædictorum detrimentum non modicum.

Declaratio præd. Cõſtitutionis circa legata, & debita. §.2. Nos fraudibus hujuſmodi occurrere, & de verbis, & non rebus legem impoſuiſſe videamur, providere volentes, Motu ſimili &c. Conſtitutionem noſtram prædictam ſolum legata, quæ per ipſos Beneficiatos etiam Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, Prælatos, & Cardinales dum in ſanitate conſtituti extiterint, ad pias cauſas facta fuerint, & debita, quæ occaſione Beneficiorum, ad quæ fructus &c. ac pecuniæ, & res inexacti hujuſmodi pertinuerint, contracta extiterint, de quibus ſucceſſores in beneficiis informationem veriſimiliter habere poſſunt, & debent, comprehendere, & in eis tantum intelligi debere, ac ſucceſſores præfatos ad aliorum quam, ut præfertur, ad pias cauſas factorum legatorum, & occaſione ipſorum Beneficiorum contractorum debitorum ſolutionem minime teneri, nec ad id etiam vigore Conſtitutionis noſtræ prædictæ cogi, aut compelli poſſe.

Decretum irritans. §.3. Sicque in omnibus, & ſingulis, etiam ad præſens occurrentibus, ſeu pendentibus caſibus per quoſcumque &c. in quavis cauſa, & inſtan. ſublata &c. judicari, & definiri debere, ac irritum, &c. decernimus, & declaramus.

Contrariis derogat. §.4. Non obſtantibus omnibus, quæ in dicta Conſtitutione noſtra voluimus non obſtare.

Juſſio publicandi. §.5. Decernentes, præſentes, in dicta Cancellaria, ut præfertur, publicari, & deſcribi debere.

Papæ ſubſcr. Placet, & ita Motu proprio decernimus, & declaramus. I.

Publ. P. An. I. die 4. Aug. *Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, die vero 4. menſis Auguſti Pontificatus prælibati SS. D. N. D. Julii divina providentia Papæ III. Anno I.*

Sequi-

Sequitur ſecunda declaratio dictæ Conſtitutionis,

JULIUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Cauſa iſtius declarationis.

§. 1. CUM autem, ſicut Nobis nuper innotuit, licet Nos per Conſtitutionem noſtram prædictam, ſolum Eccleſiis, Monaſteriis, & Beneficiis in locis, in quibus Collectores fructuum, & proventuum Cameræ Apoſtolicæ debitorum depotari, ſeu eſſe non conſueverant conſiſtentibus, & circa, quæ jus commune ſervari debet, providere intellexerimus, nihilominus diverſæ perſonæ eamdem Conſtitutionem noſtram ad Eccleſias, Monaſteria, & Beneficia, etiam in locis, in quibus Collectores hujuſmodi deputari, ſeu eſſe conſueverunt, conſiſtentia, & in quibus diverſæ conſuetudines diverſaque particularia jura, ſeu privilegia vigent, trahere, & extendere conentur contra mentem, & intentionem noſtras, ac in fraudem, & detrimentum, quamplurimm.

Declaratio, quod dicta Conſtitutio non ſe extendit ad beneficia locorum in quibus Collectores Camer. deputātur.

§. 2. Nos fraudibus, & detrimentis hujuſmodi occurrere, ac mentem, & intentionem noſtras in præmiſſis declarare volentes, Motu ſimili &c. Conſtitutionem eamdem ſolum Eccleſias, Monaſteria, ac Beneficia Eccleſiaſtica in locis, in quibus Collectores prædicti deputari, ſeu eſſe non conſueverant, comprehendere, & ad tantum extendi, nec in Eccleſiis, Monaſteriis, & Beneficiis, in locis, in quibus iidem Collectores deputari, ſeu eſſe conſueverunt conſiſtentibus locum habere, aut effectum aliquem ſortiri poſſe, aut debere. Et omnino ea nonobſtante, conſuetudines, & particularia jura, ſeu privilegia cujuſlibet loci, in quo Collectores hujuſmodi deputari, ſeu eſſe conſueverunt, in præmiſſis vigentia obſervari, & executioni demandari.

Decretum irritans.

§. 3. Sicque in præmiſſis, omnibus, & ſingulis, etiam ad præſens occurrentibus caſibus, ſeu pendentibus cauſis, per quoſcumque &c. ſublata &c. judicari, & definiri debere, ac irritum &c. decernimus, & declaramus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 4. Non obſtantibus omnibus, quæ in eadem Conſtitutione noſtra voluimus non obſtare.

Juſſio publicandi.

§. 5. Præſentes in præfata Cancellaria, ut præmittitur, publicari, & deſcribi debere decernentes.

Papa ſubſcr.

Placet, & ita declaramus.

Publ. P.A. II. die 18. Junii.

Lecta, & publicata fuit ſupradicta Regula, ſive declaratio Romæ in Cancellaria Apoſtolica, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimoprimo, die vero Jovis decima octava menſis Junii Pontificatus prælibati Sanctiſſ. D. N. Julii divina providentia Papæ III. Anno II.

VIII.

Quod Fratres Ordinis Servorum B. Mariæ, Virginis, qui officium Pœnitentiarii, vel Beneficia in titulum, vel commendam tenent, non habeant vocem activam nec paſſivam, neque in locis Ordinis commorari poſſint.

Alia de his Fratribus vide apud Conſtitut. II. Benedicti XI. Dum levamus *Tom. III. Par. II. fol. 107.*

JULIUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Cauſa hujus Cōſtitutionis.

CUM, ſicut accepimus, Fratres Ordinis Servorum, ſub Regula S. Auguſtini, Congregationis ejuſdem Ordinis, beneficia Eccleſiaſtica ex diſpenſatione Apoſtolica, ſeu officium Pœnitentiarii tenentes in domibus Ordinis, & Congregationis prædictorum permanere, & inibi officia, quæ inter Fratres ipſarum domorum diſtribuuntur exercere, & privilegiis, & immonitatibus, & indultis ejuſdem Ordinis, & Congregationis, uti & gaudere, vocemque activam, & paſſivam habere velint, & contendant, & hæc omnia Conſtitutionibus Ordinis, & Congregationis hujuſmodi, necnon profeſſioni, quæ per eoſdem Fratres emittitur maxime adverſetur, & ceteris Fratribus materiam ſcandali præſtent.

Fratres hujus Ordinis beneficia eccleſiaſtica obtinentes, vel officium Pœnitētiarii, non habeant vocem activam neque paſſivam, & in domibus Ordinis non commorentur.

§. 1. Nos hujuſmodi inconvenientibus, prout noſtro incumbit Paſtorali officio, occurrere volentes, hac in perpetuum valitura Conſtitutione, Apoſtolica auctoritate, ex certa noſtra ſcientia ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus Fratres Ordinis & Congregationis prædictorum, Beneficia Eccleſiaſtica vel quorumvis aliorum Ordinum Regularia in titulum vel commendam pro tempore obtinentes, aut officium Pœnitentiariæ exercentes, quavis auctoritate & dignitate ſuffulti exiſtant, in domibus Ordinis & Congregationis hujuſmodi degere, aut commorari, ſeu officia, & Prælaturas eorumdem Ordinis & Congregationis obtinere, vel privilegiis, immunitatibus, & indultis prædictorum gaudere, ſeu vocem activam, & paſſivam in Ordine & Congregatione prædictis habere non poſſint modo aliquo.

Fratribus profeſſis tranſitū ad laxiorem Ordinē prohibet, & extra domus Ordinis commorari.

§. 2. Et inſuper, Fratribus, qui in Ordine, & Congregatione prædictis profeſſionem tacitam vel expreſſam emiſerunt, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna diſtrictius inhibemus, ne de cetero habitum dimittere, aut ad alium Ordinem laxiorem ſe transferre, vel (ſi Beneficia Eccleſiaſtica, aut officium Pœnitentiariæ non obtinuerint) extra domos Ordinis, aut Congregationis hujuſmodi ſine ſui Superioris licentia in ſcriptis habita degere, aut commorari præſumant.

Prior Generalis & Vicarius hanc Bullam publicēt & exequantur.

§. 3. Et ne aliquis, ſtatuti, & ordinationis, ac inhibitionis noſtrarum ignorantiam prætendere poſſit, dilectis filiis Magiſtro Auguſtino de Aretio Priori Generali totius Ordinis, & Magiſtro Philippo Caſtello de

lo de Utino moderno Vicario Congregationis, & pro tempore exiſteotibus Priori Generali Ordinis, & Vicario Generali Congregationis hujuſmodi, ſub eadem excommunicationis pœna committimus & mandamus, quateous ſtatutum, & ordinationem & inhibitionem noſtram prædictam inter inſtitotiones, & conſtitutiones Ordinis & Congregationis prædictorum regiſtrari, & per ſe, vel alium, ſeu alios in ſingulis Provinciis, Capitulis, & domibus eorundem Ordinis & Congregationis publicari, ac per eorum Fratres inviolabiliter obſervari faciant. Contradictores quoslibet & rebelles ac renitentes, & ſe præmiſſis quomodolibet opponentes, aut illis auxilium, conſilium, vel favorem, publice vel occulte præſtantes, per cenſuras Eccleſiaſticas, ac alias pro arbitrio imponendas pœnas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam (ſi opus fuerit) auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non ubſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſorum Ordinis, & Congregationis, etiam juramento roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis tam ſub plumbo quam in forma Brevis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ſub quibuſcumque tenoribus & formis, ac cum quibuſvis clauſulis & decretis quomodolibet conceſſis. Quibus omoibus latiſſime extenſis, & etiam ſi de eis &c. illorum tenores &c. hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ac ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Sola ſignatura ſufficit.

§.5. Præſentium etiam abſque eo quod regiſtrentur, aut illis data apponatur, ſolam ſignaturam ſufficere, & ubique fidem facere decernimus.

Papæ ſubſcr.

Placet, & Ita mandamus.

LXI.

Approbatio ſecunda inſtituti Religionis Clericorum Regularium Societatis Jeſu, melius explicati.

Societatem hanc primo probavit, confirmavitque Paulus III. Conſtit. XXXI. Regimini *ſup. pag. 185.*

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

EXpoſcit debitum Paſtoralis officii, cui Nos, licet immeritos prætulit divina Majeſtas, ut fideles quoslibet, præſertim Religioſos, in via mandatorum Domini ad illius honorem & gloriam, & proximorum ſpiritualem profectum deambulantes, paternis confoveamus affectibus, ut fideles ipſi, dextera Domini ſibi aſſiſtente propitia, æternæ ſalutis præmium ferventius exquirant, & in eorum pio propoſito confoveantur.

Paulus III. confirmavit regulam Societatis Jeſu, ut in rub.

§.1. Dudum ſiquidem, per fel. rec. Paulum III. Prædeceſſorem noſtrum, accepto. Quod dilecti filii, Ignatius &c. *Omittitur reſiduum narrativæ, quia tota Bulla Pauli III. eſt in loco cit. hic in rub.*

Illa tamen iterum ſupplicat pro ejus approbatione.

§.2. Ut autem prædicta omnia prius ab eodem Prædeceſſore conceſſa, magis confirmentur, & ſimul omnia, quæ ad inſtitutum prædictæ Societatis pertinent, eiſdem in literis aliarum ſummam continentibus comprehendantur, ut aliqua obſcurius dicta, & quæ ſcrupulum, ac dubitationem poſſent iniicere, per Nos exactius explicentur, Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut formulam, qua prædictæ Societatis inſtitutum exactius & diſtinctius quam antea, edocente experientia, ac uſu rerum, expreſſum, eodem tamen ſpiritu, comprehenditur, confirmare dignaremur. *Cujus tenor ſequitur, & eſt talis:*

Regulæ tenor.
De Caſtitatis, Paupertatis, & Obedientia votis.

§.3. Quicumque in Societate noſtra, quam Jeſu nomine inſigniri cupimus, vult ſub Crucis vexillo Deo militare, & ſoli Domino, ac Eccleſiæ ipſius ſponſæ, ſub Romano Pontifice, Chriſti in terris Vicario ſervire, poſt ſolemne perpetuæ Caſtitatis, Paupertatis, & Obedientiæ votum, proponat ſibi in animo, ſe partem eſſe Societatis, ad hoc potiſſimum inſtitutæ, ut ad fidei defenſionem, & propagationem, & profectum animarum in vita, & doctrina Chriſtiana per publicas prædicationes, lectiones, & aliud quodcumque verbi Dei miniſterium, ac ſpiritualia exercitia puerorum, ac rudium in Chriſtianiſmo inſtitutionem, Chriſtifidelium in confeſſionibus audiendis, ac ceteris Sacramentis adminiſtrandis, ſpiritualem conſolationem præcipue intendat, & nihilominus ad diſſidentium reconciliationem, & eorum, qui in carceribus, vel in hoſpitalibus inveniuntur, piam ſubventionem, & miniſterium, ac reliqua caritatis opera, prout ad Dei gloriam, & commune bonum expedire viſum erit, exequenda, gratis omnino & nullo pro ſuo in prædictis omnibus labore, ſtipendio accepto, ſe utilem exhibeat, curetque primo Deum, deinde hujus ſui inſtituti rationem, quæ via quædam eſt ad illud, quoad vixerit, ante oculos habere, & finem hunc ſibi a Deo propoſitum totis viribus aſſequi, unuſquiſque tamen ſecundum gratiam ſibi a Spiritu ſancto ſubminiſtratam, & vocationis ſuæ proprium gradum.

Propoſiti Generalis auctoritate.

§.4. Ideoque, nequis forte zelo utatur, ſed non ſecundum ſcientiam, proprii cujuſque gradus judicium, & officiorum diſcretio ac diſtributio tota ſit in manu Præpoſiti Generalis, ſeu Prælati per Nos quocumque tempore eligendi, vel eorum, quos ipſe ſibi ea cum auctoritate ſubſtituerit, ut congruus ordo ſervetur in omni bene inſtituta Communitate neceſſarius. Qui quidem Præpoſitus de conſilio conſociorum, Conſtitutiones ad conſtructionem hujus propoſiti Nobis finis conducentes condendi, majori ſuffragiorum parte ſemper ſtatuendi jus habente, & quæ dubia eſſe poterunt in noſtro inſtituto hac formula comprehenſo, declarandi auctoritatem habeat. Conſilium vero neceſſario convocandum, ad condendas,

vel

Digitized by Google

vei immutandas Conſtitutiones, & alia graviora, ut alienare, vel diſſolvere domos, ac Collegia ſemel erecta, intelligatur eſſe major pars totius profeſſæ Societatis (juxta Conſtitutionum noſtrarum declarationem) quæ ſine magno incommodo poteſt a Præpoſito Generali convocari. In aliis, quæ non ita magni momenti ſunt, idem Præpoſitus adjutus, quatenus ipſe opportunum judicabit, Fratrum ſuorum conſilio, per ſeipſum ordinandi, & jubendi, quæ ad Dei gloriam, & commune bonum pertinere in Domino videbuntur, jus totum habeat, prout in Conſtitutionibus eiſdem explicabitur.

Obedientia erga Romanum Pontificem, & Sedem Apoſtolicam.

§.5. Quicumque autem in hac Societate profeſſionem emiſerint non ſolum in primis profeſſionis ſuæ foribus intelligant, ſed quoad vixerint, memores ſint, Societatem hanc univerſam, & ſingulos, qui in ea profitentur, ſub Sanctiſſimi Domini noſtri Pauli Papæ III., & aliorum Romanorum Pontificum ſucceſſorum ejus fideli obedientia Deo militare. Et quamvis Evangelio doceamur, & fide orthodoxa cognoſcamus, ac firmiter teneamus, omnes Chriſtifideles Romano Pontifici, tamquam capiti, ac Jeſu Chriſti Vicario ſubeſſe, ob devotionem tamen majorem ad obedientiam Sedis Apoſtolicæ, & majorem voluntatum noſtrarum abnegationem, certiorem Sancti Spiritus directionem ſummopere conducere judicavimos, ſingulos nos, & quicumque eamdem in poſterum profeſſionem emiſerint, ultra illud commune trium votorum vinculum, ſpeciali ad hoc voto adſtringi, ut quidquid modernus, & alii Romani Pontifices pro tempore exiſtentes juſſerint, ad profectum animarum, & fidei propagationem pertinens, & ad quaſcumque Provincias nos mittere voluerint, ſine ulla tergiverſatione aut excuſatione illico, quantum in nobis fuerit, ſive nos ad Turcas, ſive ad quoſcumque alios Infideles, etiam in partibus, quas Indias vocant, ſive ad quoſcumque Hæreticos, Schiſmaticos, ſeu etiam ad quoſvis fideles mittendos cenſuerit, exequi teneamur. Quamobrem qui ad nos acceſſuri ſunt, antequam huic oneri humeros ſupponant, diu multumque meditentur, an tantum pecuniæ ſpiritualis in bonis habeant, ut torrim hanc juxta conſilium Dominicum poſſint conſummare, hoc eſt, an Spiritus Sanctus, qui illos impellit, tantum illis gratiæ polliceatur, ut hujus vocationis pondus, illo adjuvante ſe laturos ſperent, & poſtquam, Domino inſpirante, huic Jeſu Chriſti militiæ nomen dederint, die noctuqoe ſuccincti lumbos, & ad tam grandis debiti ſolutionem prompti eſſe debebunt.

Miſſionibus non procurándis nec vitandis.

§.6. Nequa aotem poſſit eſſe inter nos miſſionum, aut Provinciarum hujuſmodi ambitio, vel detrectatio, intelligant ſinguli, ſibi per ſe, vel alium, de hujuſmodi miſſionibus, quidquam cum Romano Pontifice non eſſe curandum, ſed omnem hanc curam Deo, & ipſi Pontifici tamquam ejus Vicario, & Societatis Præpoſito dimittendam, cui quidem Præpoſito, ſicut ceteris, nihil de ſoi ipſius miſſione in alterutram partem, niſi de Societatis conſilio, cum dicto Pontifice curandum erit.

Obſervantia Regulæ.

§.7. Voveant etiam ſinguli, ſe in omnibus, quæ ad regulæ hujus noſtræ obſervationem faciunt, Societatis Præpoſito.

Præpoſiti Generalis munere.

§.8. Qui ad hoc munus, quam fieri poſſit idoneus, ad plura vota, prout in Conſtitutionibus declarabitur, eligetur, obedientes fore, Ille autem, omnem eam auctoritatem, & poteſtatem habeat ſupra Societatem, quæ ad bonam ejuſdem Societatis adminiſtrationem, correctionem, & gubernationem utilis erit. Jubeat autem ea, quæ ad conſtructionem propoſiti ſibi a Deo, & a Societate finis cognoverit eſſe opportuna, & in prælatione ſua benignitatis, ac manſuetudinis, caritatiſque Chriſti, Petri, Paulique formulæ ſemper ſit memor, & tam ipſe, quam conſilium prædictum ad normam hanc aſſidue ſpectent. Singuli vero ſobditorum tum propter ingentes Ordinis utilitates, tum propter numquam ſatis laudatum humilitatis aſſiduum exercitium, non ſolum Præpoſito in omnibus ad inſtitutum Societatis pertinentibus parere ſemper teneantur, ſed in illo Chriſtum veluti præſentem agnoſcant, & quantum decet, venerentur.

Paupertate domorū Profeſſarum.

§.9. Cum autem experti fuerimus jucundiorem, puriorem, & ad proximi ædificationem aptiorem eſſe vitam ab omni avaritiæ contagione quam remotiſſimam, & Evangelicæ paupertati quam ſimilimam, cumque ſciamus Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum ſervis ſuis regnum Dei ſolum inquirentibus, neceſſaria ad victum, & veſtitum eſſe ſubminiſtraturum, ſic voveant ſinguli, & univerſi perpetuam paupertatem, ut non ſolum privatim, ſed neque etiam communiter poſſint Profeſſi, vel ulla eorum Domus, aut Eccleſia, ad aliquos proventus, redditus, poſſeſſiones, ſed nec ad ulla bona ſtabilia, præter ea, quæ opportuna erunt ad uſum proprium, & habitationem retinenda, jus aliquod civile acquirere, rebus ſibi ex caritate donatis ad neceſſarium vitæ uſum contenti.

Non tamen quod Collegia, quæ pro Studentium ſubſtitatione, bona etiam ſtabilia habere poſſunt.

§.10. Quia tamen Domus, quas Dominus dederit, ad operandum in vinea ipſius, & non ad ſcholaſtica ſtudia exercenda deſtinandæ erunt, cum valde opportunum fore alioqui videatur, ot ex juvenibus ad pietatem propenſis, & ad literarum ſtudia tractanda idoneis, operarii eidem vineæ Domini parentur, qui Societatis noſtræ, eiam profeſſę velut quoddam Seminarium exiſtant, poſſit profeſſa Societas ad ſtudiorum commoditatem, Scholarium habere Collegia, ubicumque ad ea conſtruenda, & dotanda, ex devotione aliqoi movebuntur, quæ ſimul atque conſtructa, & dotata fuerint (non tamen ex bonis, quorum collatio ad Sedem Apoſtolicam pertinet) ex nunc auctoritate Apoſtolica erigi ſupplicamus, ſeu pro erectis haberi, quæ Collegia poſſint habere redditus, cenſus, ſeu poſſeſſiones uſibus, & neceſſitatibus ſtudentium applicandas,

Collegiorum gubernatio penes Præpoſitum, vel Societatem eſt.

§.11. Retenta pœnes Præpoſitum, vel Societatem omnimoda gubernatione, ſeu ſuperintendentia ſuper dicta Collegia, & prædictos ſtudentes. quoad Rectorum, ſeu Guber-

Gubernatorum, ac Studentium electionem, ac eorumdem admiſſionem, emiſſionem, receptionem, excluſionem, ſtatutorum ordinationem, & circa Studentium inſtructionem, eruditionem, ædificationem, ac correctionem, victus, veſtituſque, & aliarum rerum neceſſariarum eis miniſtrandarum modum, atque aliam omnimodam gubernationem, regimen, ac curam, ut neque Studentes dictis bonis abuti, neque Societas profeſſa in proprios uſus convertere poſſit, ſed Studentium neceſſitati ſubvenire. Qui quidem Studentes, ingenii & morum indole tales eſſe debebunt, ut merito ſperetur, poſt abſoluta ſtudia ad Societatis functiones idoneos fore, & ſic demum poſt cognitum in ſpiritu & literis eorum profectum, & poſt ſufficientem probationem in Societatem noſtram admitti poſſint.

Socii in ſacris conſtituti officium privatim recitare debent &c.

§.12. Socii autem omnes cum Presbyteri eſſe debeant, ad dicendum officium ſecundum communem Eccleſiæ ritum, ſed privatim, & non communiter, vel in choro teneantur. Et in iis, quæ ad victum, & veſtitum, & cetera exteriora pertinent, honeſtorum Sacerdotum communem, & approbatum uſum ſequentur, ut quod inde pro cujuſque neceſſitate, vel ſpiritualis profectus deſiderio ſubtractum fuerit, ex devotione, & non ex obligatione rationabile obſequium corporis Deo, prout expediet, offeratur.

Finis d. regulæ.

§.13. Hæc ſunt, quæ ſub præfati Domini noſtri Pauli, & Sedis Apoſtolicæ beneplacito, de noſtra profeſſione, typo quodam explicare potuimus, quod nunc fecimus, ut ſummatim informaremus tum illos, qui nos de noſtro vitæ inſtituto interrogant, tum etiam poſteros noſtros, ſi quos Deo volente, imitatores umquam habebimus hujus viæ.

Ad cujus profeſſionem nō admittatur, niſi diu multumque probati.

§.14. Quam cum multas, magnaſque habere annexas difficultates fuerimus experti, opportunum judicavimus, etiam ſtatuere, nequis ad profeſſionem in hac Societate emittenda, niſi diuturnis, & diligentiſſimis probationibus, prout in Conſtitutionibus declarabitur, ejus vita, & doctrina exploratà fuerit, recipiatur, quia re vera hoc inſtitutum, omnino humiles, & prudentes in Chriſto, & in Chriſtianæ vitæ puritate, ac literis conſpicuos exigit,

Coadiutores, & ſcholares vota ſua debent emittere, & aliqui tria vota ſolemnia emittere poſſunt.

§.15. Immo, & ii, qui in Coadjutores, tam in ſpiritualibus, quam in corporalibus, & in Scholares admittentur, quorum utrique poſt ſufficientes probationes, & tempus in Conſtitutionibus expreſſum, vota ſua ad devotionem, & meritum, non quidem ſolemnia, præter aliquos, qui de licentia Præpoſiti Generalis, propter ipſorum devotionem, & perſonarum qualitatem, tria vota hujuſmodi ſolemnia facere poterunt, ſed quibus teneantur, quamdiu Præpoſitus Generalis in Societate eos retinendos eſſe cenſuerit, emittere debeant, prout in Conſtitutionibus latius explicabitur, nonniſi diligenter examinati, & idonei reperti, ad eumdem finem Societatis, admittantur ad hanc Jeſu Chriſti militiam, qui tenuibus cœptis noſtris favere dignetur, ad gloriam Dei Patris, cui ſoli ſit ſemper decus & honor in ſæcula. Amen.

Hic modo Pontifex approbat d. inſtitutum, & omnia Societatis privilegia.

§.16. Quapropter conſiderantes, nihil, quod pium ſanctumque non ſit, in dicta Societate, ejuſque laudabilibus inſtitutis, ac exemplari Ignatii, & aliorum ſociorum prædictorum, vita, & moribus reperiri, eaque omnia ad ſuorum, & aliorum Chriſtifidelium animarum ſalutem, & Fidei exaltationem tendere, Socios ac aliorum Coadjutores prædictos, & ipſius Societatis ſcholares, a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, illoſque ſub noſtra, & Apoſtolicæ Sedis protectione ſuſcipientes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, erectionem, & inſtitutionem Societatis, ac extenſionem numeri illius Sociorum, ac receptionis & admiſſionis Coadjutorum, ac omnia & ſingula privilegia, immonitates, exemptiones, libertates, & condendi, & alterandi ſtatuta, & ordinationes, ac alia quævis indulta eiſdem, Societati, & illius Præpoſito per Prædeceſſorem noſtrum, & Sedem hujuſmodi, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſa, & confirmata, ac deſuper confectas, tam ſub plumbo quam in forma Brevis literas, & in eis contenta, ac inde ſecuta quæcumque, perpetuo approbamus, & confirmamos, ac eis perpetuæ firmitatis robur adiicimus, ſupplentes omnes, & ſingulos, tam juris quam facti defectus, ſi qui intervenerint in eiſdem. Eaque omnia, & ſingula, perpetuæ, & inconcuſſę firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter obſervari debere.

Et ità judicari debere præcipit.

§.17. Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, interpretari, atque decidi debere, necnon quicquid ſecus ſuper his per quoſcumque, quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus & declaramus.

Conſervatoreſque & executores deputat.

§.18. Quocirca univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus ipſi, & eorum quilibet, per ſe, vel alium, ſeu alios, præfatis Præpoſito, & Societati, in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra ſingulas prædictas, & præſentes literas plenum effectum ſortiri, ac ab omnibus inviolabiliter obſervari, non permittentes quemquam contra illarum tenorem quomodolibet indebite moleſtari, contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia juris opportuna reme-

Digitized by Google

remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac cenſuras prædictas legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Obſtantiũ contra tollit.

§.19. Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibux Apoſtolicis, ac omnibus illis & ſingulis, quæ in literis prædictis idem Prædeceſſor noſter voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas, nnn facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Nulli ergo &c.

D. P. An. I. die 21. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Duminicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, duodecimo Kal. Auguſti, Pont. noſtri Anno I.

X.

Juriſdictio, & facultates Judicum & Conſervatorum Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli decollati.

De d. Congregationis inſtitutione, ejuſque ſtatu, vide ſup. in Clem. VII. Conſt. XLV. Vota *fol.* 103.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Univerſis, & ſingulis Venerabilibus Fratribus Archiepiſcopis & Epiſcopis, ac dilectis filiis Abbatibus & aliis perſonis in dignitate Eccleſiaſt. conſtitutis, necnon Metropolitanis & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicis, & eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Vicariis in ſpiritualibus, ac officialibus generalibus ubilibet conſtitutis, ſalut. &c.

Exordium.

AD hoc Nos Deus prætulit in familiam domus ſuæ, ut opportuna ſingulis proviſionis auxilia fidelis ſervitutis injunctæ providentia pro tempore diſpenſantes, illorum præſertim neceſſitatibus intendamus, & diſpendiis occurramus, ac eos oppreſſionibus relevemus, qui ſtudio piæ vitæ ſub Regularibus inſtitutis Altiſſimo famulari dignoſcuntur.

Congregationis ſupplicatio pro deputatione Conſervatorum.

§.1. Sane dilectorum filiorum Præpoſiti & univerſorum Clericorum Regularium Congregationis Sancti Pauli decollati Mediolanenſis conqueſtione percipimus, quod nonnulli Archiepiſcopi, & Epiſcopi, ac alii Eccleſiarum Prælati, eorumque Vicarii, & Officiales, necnon Clerici, & aliæ perſonæ eccleſiaſticæ, tam ſæculares, quam diverſorum Ordinum regulares, exemptæ, & non exemptæ, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, nobiles, milites, & laici, communia Civitatum, Univerſitates Oppidorum, Caſtrorum, Villarum, & aliorum locorum, ac aliæ ſingulares perſonæ Civitatum, & Diœceſis, & aliarum partium diverſarum occuparunt, & occupari fecerunt, caſtra, villas, & alia loca, terras, domos, poſſeſſiones, jura, juriſdictiones, privilegia, & indulta, feuda, prata, paſcua, ſylvas, nemora, vineas, decimas, fructus, cenſus, redditus, & proventus, ac emolumenta, necnon bona, mobilia & immobilia ſpiritualia, & temporalia dictæ eorum Congregationis, & ad ipſos Præpoſitum, & Clericos, ratione tam Congregationis, & quorumcumque beneficiorum eccleſiaſticorum, cum cura & ſine cura, quæ etiam ex diſpenſatione, & conceſſione Apoſtolica, in titulum, & commendam, ac alias obtinent, quam perſonarum ſuarum reſpective, communiter vel diviſim, aut alias quomodolibet ſpectantia, & ea detinent indebite occupata, ſeu ea detinentibus præſtant auxilium, conſilium, vel favorem, nonnulli etiam Civitatum, & Diœceſium, ac partium prædictarum, qui nomen Domini in vanum recipere non formidant, eiſdem Præpoſito, & Clericis ſuper prædictis caſtris, villis, locis, terris, domibus, poſſeſſionibus, juribus, juriſdictionibus, feudis, pratis, paſcuis, ſylvis, nemoribus, vineis, decimis, fructibus, cenſibus, redditibus, proventibus, & emolumentis, ac bonis mobilibus, & immobilibus, ſpiritualibus, & temporalibus, ac diverſis fructibus, redditibus, & proventibus eccleſiaſticis loco penſionum annuarum, ac penſionibus annuis ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & proventibus ſibi reſervatis, & aſſignatis, ac pecuniarum ſummis eis debitis, illarumque libera perceptione, & ſolutione, ſeu ſolutionis recuſatione, necnon privilegiis & indultis, eis ac Congregationi hujuſmodi, tam a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, quam alias rite ab Imperatoribus, Regibus, & Ducibus, ac aliis Principibus conceſſis, & aliis rebus ad eos, ut præſertur, ſpectantibus multiplices moleſtias, & injurias inferunt, ac jacturas. Quare Præpoſitus & Clerici prædicti nobis humiliter ſupplicarunt, ut cum eis valde reddatur difficile pro ſingulis querelis ad Apoſtolicam Sedem habere recurſum providere eis ſuper hoc paterna diligentia curaremus.

Deputatio Cõſervatorum cum amplis facultatibus.

§.2. Nos igitur adverſus occupatores, detentores, præſumptores, moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi illo volentes eiſdem Præpoſito, & Clericis remedio ſubvenire, per quod ipſorum occupatorum, detentorum, præſumptorum, & injuriatorum compeſcatur temeritas, & aliis aditus committendi ſimilia præcludatur, diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, ut vos, vel duo, aut unus veſtrum, per vos, vel alium, ſeu alios, etiam ſi ſint extra loca, in quibus deputati eſtis Conſervatores, & Judices, eiſdem Præpoſito, & Clericis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes non permittatis eos ſuper his, ac privilegiis, & indultis prædictis, necnon quibuſlibet aliis bonis, & juribus ad eoſdem Præpoſitum, & Clericos, & per eos obtenta prædicta, & quæ eos pro tempore obtinere contigerit, beneficia Eccleſiaſtica, communiter, vel

diviſim, ut præmittitur, ſpectantibus, necnon libera perceptione fructuum Eccleſiaſticorum, & ſolutione penſionum annuarum eis pro tempore reſervatorum, & aſſignatarum, ac pecuniarum ſummarum, & rerum aliarum eis pro tempore debitarum, ab eiſdem, vel quibuſvis aliis indebite moleſtari, vel eis gravamina, ſeu damna, vel injurias irrogari, facturi eiſdem Præpoſito, & Clericis cum ab eis, vel procuratoribus ſuis fueritis requiſiti, de prædictis, & aliis quibuslibet, ſuper reſtitutione hujuſmodi caſtrorum, villarum, locorum, terrarum, domorum, poſſeſſionum, jurium, juriſdictionum, feudorum, pratorum, paſcuorum, ſilvarum, nemorum, vinearum, decimarum, fructuum, cenſuum, reddituum, & proventuum, ac emolumentorum, necnon bonorum mobilium, & immobilium, ſpiritualium, & temporalium, ac libera perceptione fructuum Eccleſiaſticorum, & ſolotione penſionum, ac pecuniarum ſummarum, & rerum aliarum hujuſmodi, necnon obſervatione privilegiorum, & indultorum prædictorum, ac de quibuſlibet moleſtiis, injuriis, atque damnis, præſentibus, & futuris, in illis videlicet, quæ judicialem requirunt indaginem, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta, in aliis vero prout qualitas eorum exegerit juſtitiæ complementum, occupatores, detentores, præſumptores, moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi, necnon contradictores quoſlibet, rebelles, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis extiterint, quandocumque, & quotieſcumque expedierit, auctoritate noſtra, per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Et nihilominos legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, eos, quos cenſuras & pœnas per vos pro tempore latas incurriſſe vobis conſtiterit, eas incurriſſe declaretis, ipſaſque cenſuras & pœnas, quoties opus fuerit, etiam iteratis vicibus aggravare curetis. Ceterum ſi per ſummariam informationem per vos ſuper his habendam, etiam vobis conſtiterit, quod ad loca in quibus occupatores, detentores, præſumptores, moleſtatores, & injuriatores hujuſmodi, ac alios, quos præſentes literæ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus & inhibitionibus ipſis, ac citationibus de eis faciendis tutus non pateat acceſſus, Nos monitiones & citationes hujuſmodi, ac inhibitiones quaslibet, per edicta publica locis affigenda publicis, de quibus veriſimilis conjectura quod ad ipſorum monitorum, citatorum, & inhibitorum notitiam pervenire valeant, faciendi, necnon eiſdem occupatoribus, detentoribus, præſumptoribus, moleſtatoribus, injuriatoribus, contradictoribus & rebellibus, etiam ſub ſententiis, cenſuris, & pœnis eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis arbitrio veſtro moderandis, inhibendi, plenam & liberam concedimus earumdem tenore præſentium facultatem, ac volumus & præfata auctoritate decernimus, quod monitiones, citationes, & inhibitiones hujuſmodi ſic factæ, ipſos monitos, citatos, inhibitos arctent, perinde ac ſi eis perſonaliter inſinuatæ, & intimatæ extitiſſent.

Derogatio literarum Bonifacii Papæ VIII., & aliorum.

§.3. Non obſtantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri, quibus cavetur, ne quis extra ſuam Civitatem vel Diœceſim, niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices, & Conſervatores a Sede deputati prædicta, extra Civitatem & Diœceſim, in quibus deputati fuerint, contra quoſcumque procedere, aut alii vel aliis vices ſuas committere, ſeu aliquos ultra unam dietam a fine Diœceſis earumdem trahere præſumant, & de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium non trahatur, ſeu quod de aliis quam manifeſtis injuriis & violentiis, ac aliis, quæ judicialem non requirunt indaginem, pœnis in eos, ſi ſecus egerint, & in id procurantes adjectis Conſervatores ſe nullatenus intromittant, quam aliis quibuſcumque Conſtitutionibus a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, tam de Judicibus delegatis, & Conſervatoribus, quam perſonis ultra certum numerum ad judicium non vocandis, aut alias editis, quæ veſtræ in hac parte poſſent juriſdictioni, aut poteſtati, ejuſque libero exercitio quomodolibet obviare. Quodque vos filii Canonici, Vicarii, & Officiales, de perſonis, quæ deputari poſſint Conſervatores non ſitis, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, facultatibus, & literis Apoſtolicis, ac aliis Conſervatoriis, quibuſcumque perſonis, cujuſcumque qualitatis, conditionis, gradus, præeminentiæ, ſeu dignitatis exiſtentibus etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, aut alia majori dignitate, ſeu auctoritate fungentibus, ac Ordinibus prædictis, necnon Societatibus, & Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium, ac Collegiis, etiam exemptis, necnon Ducibus, Principibus & temporalibus dominis, & de non trahendis illis, aut eorum ſubditis extra eorum loca, & dominia, aut coram aliis, quam eorum Conſervatoribus, & Judicibus, & vigore quarumcumque literarum Apoſtolicarum, etiam conſervatoriarum, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerta forent, præſentibus pro ſuffi-

cienter

Digitized by Google

cienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi, ac eorum perſonis, locis, ordinibus & nominibus propriis mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia, generali vel ſpeciali, cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam vel totaliter non inſertam, veſtræ juriſdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, & de qua, cujuſque toto tenore de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Declaratio facultatis Cōſervatorum.

§.4. Ceterum etiam volumus, & dicta auctoritate Apoſtolica decernimus, quod quilibet veſtrum proſequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico præpeditus, quodque a data præſentium, ſit vobis, & unicuique veſtrum in prædictis omnibus, & ſingulis cœptis, & non cœptis, præſentibus, & futuris perpetuata poteſtas, & juriſdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate poſſitis, in præmiſſis omnibus, cœptis, & non cœptis, præſentibus, & futuris, & pro prædictis procedere, ac ſi ſupradicta omnia, & ſingula coram vobis cœpta fuiſſent, & juriſdictio veſtra, & cujuſlibet veſtrum in prædictis, omnibus, & ſingulis, per citationem, vel modum alium perpetuata legitime extitiſſet, conſtitutione prædicta ſuper conſervatoribus, & alia cuilibet in contrarium edita non obſtante.

Tranſumptorum fides.

§.5. Verum quia difficile foret, præſentes literas ad ſingula, in quibus de eis fides forſan facienda fuerit, loca deferre, etiam volumus, & Apoſtolica auctoritate prædicta decernimus, quod ipſarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis &c.

D. P. An. I. 11. Auguſti.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, tertio Idus Auguſti Pont. noſtri Anno I.

XI.

Ex Regeſt. Vat. & Raynaldo contin. Annal. Tomo XXII.

Reductio Concilii Generalis Tridentum reaſſumendi die 1. Maii 1551.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

§.1. CUM ad tollenda Religionis noſtræ diſſidia, quæ in Germania longo tempore, non ſine totius Chriſtiani orbis perturbatione, & ſcandalo viguerunt, bonum, opportunum, & expediens eſſe videatur, ſicuti etiam chariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus Nobis per ſuas literas, & Nuntios ſignificari fecit, ut Sacrum Œcumenicum generale Concilium per fel. rec. Paulum III. Prædeceſſorem noſtrum indictum, & per Nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius Prædeceſſoris nomine, una cum duobus aliis S.R.E. Cardinalibus ipſi Concilio præſidentibus inceptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & ſolemnes fuerunt ſeſſiones, pluraque tam in cauſa Fidei, quam reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad utramque cauſam pertinentia examinata, & diſcuſſa ad Civitatem Tridentinam reducatur.

Carolus Imperator Papæ ſupplicat pro reaſſumptione Concilii a Paulo III. indicti.

§.2. Nos, ad quos, & ſummos pro tempore Pontifices ſpectat, Generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ Fidei, atque Orthodoxæ Religionis incrementum, ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in Nobis eſt, tranquillitati ipſius Germaniæ, quæ ſane Provincia retroactis temporibus in vera Religione, ac Sacrorum Conciliorum, & Sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque Maximis Pontificibus Chriſti Redemptoris noſtri in Terra Vicariis debita obedientia, & reverentia nulli Chriſtianorum Provinciæ fuit unquam ſecunda, paterne conſulamus, ſperantes per ipſius Dei gratiam, & benignitatem futurum, ut Reges omnes, & Principes Chriſtiani juſtis, piiſque noſtris in hac re votis annuant, faveant, atque aſſiſtant, Venerabiles Fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omneſque alios, & ſingulos, qui de jure, vel conſuetudine, vel privilegio Conciliis Generalibus intereſſe debent, quoſque idem Prædeceſſor noſter in ſuis indictionibus, & aliis quibuſcumque deſuper confectis, & publicatis literis Concilio intereſſe voluit, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kalendis Maii, quam diem ad ipſum Concilium in eo, in quo reperitur ſtatu reſumendum, & proſequendum prævia matura deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac Venerabilium Fratrum noſtrorum ejuſdem S.R.E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu ſtatuimus, decrevimus, & declaramus in ipſa Civitate Tridenti legitimo ceſſante impedimento convenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilii continuationi, & proſecutioni omni mora poſtpoſita incumbere velint.

Dies ad Concilium reaſſumendum, & continuandū indicta.

§.3. Nos enim operam ſedulo daturi ſimus, ut eodem tempore in eadem Civitate noſtri omnino adſint legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, valitudinemque, & Sedis Apoſtolicæ neceſſitates perſonaliter adeſſe nequiverimus, Spiritu Sancto Duce præſidebimus.

Pontifex Legatos, qui Concilio præſint, ſe deputaturum ſpōdet.

§.4. Quaecumque ipſius Concilii tranſlatione, & ſuſpenſione ceteriſque contrariis quibuſcumque, & præſertim illis, quæ idem Prædeceſſor noſter in ſuis literis prædictis, quas cum omnibus, & ſingulis in iis contentis clauſulis, & decretis in ſuo robore permanere volumus, atque decernimus; & quatenus opus ſit, innovamus, voluit non obſta-

Contraria tollit.

Digitized by Google

obſtare, irritum nihilnominus decernentes, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Dat die 24. Novem. 1550 Pont. An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingenteſimo quinquageſimo, octavo Kal. Decembris Pont. noſtri anno I.

XII.

Contra impedientes Inquiſitores hæreticæ pravitatis in eorum officio, aut in cauſis Inquiſitionis ſe ingerentes. Et contra ipſos Inquiſitores, admittentes laicos ad criminis hæreſis cognitionem.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Inquiſitores a multis impediebantur in eorum officio ſub variis prætextibus.

Licet a diverſis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, etiam per ſpeciales Conſtitutiones in corpore juris inſertas, fuerit rite, & ſalubriter ſancitum, atque decretum, ut ſæculi poteſtates, & Domini temporales, ac Provinciarum, Civitatum, terrarum, & locorum quorumcumque rectores, quibuſcumque dignitatibus, vel officiis, aut nominibus cenſeantur, Diœceſanis Epiſcopis, & Inquiſitoribus hæreticæ pravitatis in ipſo Inquiſitionis negocio faveant, & aſſiſtant, nemoque ex prædictis poteſtatibus, dominis, & rectoribus, eorumque officialibus de crimine hæreſis, cum mere ſit Eccleſiaſticum, quoquo modo cognoſcat, vel judicet, neque Diœceſano Epiſcopo, vel Inquiſitori ipſius Inquiſitionis negocio incumbenti ſe opponere, aut ipſam aliquatenus impedire, vel impedientibus auxilium, aut favorem ſcienter dare audeat, perpetuæ damnationis ſententia in eos, qui contra prædicta fecerint, promulgata, quam ſi per annum animo ſuſtinuerint pertinaci, ex tunc velut hæretici condemnentur: uſque adeo tamen in omnibus fere, non ſolum Italiæ, verum etiam aliis Provinciis, Civitatibus, terris, & locis, complurium laicorum, ut accepimus, mundanæ gloriæ proceſſit ambitio, vel ſacrorum Canonum inſcitia, vel Eccleſiaſticæ diſciplinæ contemptus, ut in animarum ſuarum perniciem atque interitum, Diœceſanos Epiſcopos, & Inquiſitores a Sede Apoſtolica inſtitutos Inquiſitionis officium exercentes, alii ſub juſtitiæ prætextu, ne ulli ſcilicet fiat injuria, impedire, alii vero ſub pietatis colore, ut ſontes ſcilicet ſeverius puniantur, ſe ipſis Diœceſanis Epiſcopis, & Inquiſitoribus adjungere, & una cum eis de ipſo hæreſis crimine cognoſcere, proceſſus formare, formatoſque ſuo judicio ſubmittere non erubeſcant.

Pontifex ideo præcipit, ut nemo impediat Inquiſitores in negocio Inquiſitionis, nec ſe ingerat in cognoſcen. crimine hæreſis niſi ab Inquiſitoribus requiſitus.

§. 1. Cui ſane morbo jam nimis late progredienti ſolitam, ac ſalutarem Eccleſiæ medicinam pro noſtra paſtorali ſolicitudine afferre cupientes, ſæculi poteſtates, dominos temporales, ac Provinciarum, Civitatum, terrarum, & locorum rectores ſupradictos, necnon quaſcumque alias ſæculares perſonas, tam privatas, quam publico quovis munere fungentes, requirimus, & monemus, ac eis Jeſu Chriſti Redemptoris noſtri (cujus vices, licet immeriti, gerimus in terris) nomine præcipimus, ne Diœceſanos Epiſcopos, & Inquiſitores ipſos in ſuo Inquiſitionis negocio, ullo modo impediant, ſeu perturbent, neque ſe in hæreſis crimine cognoſcendo, vel judicando, quovis, etiam aſſiſtentiæ, & favoris colore, cauſa, vel occaſione (niſi quatenus ab ipſis Diœceſanis Epiſcopis, aut Inquiſitoribus, ſpontanea, & libera eorum voluntate fuerint requiſiti) ſe ingerant, ordinationes, proviſiones, & leges quaſcumque, de ipſius criminis cognitione latas ſacris Canonibus obſiſtentes, & Eccleſiaſticam juriſdictionem impedientes ſine mora abrogent, & deleant, prout etiam Nos eas omnes invalidas fuiſſe, & eſſe decernimus, & declaramus, ac ex nunc pro abrogatis, & deletis haberi volumus, & mandamus.

Inobedientibuſque & eorum fautoribus pœnas hic expreſſas imponit.

§. 2. Qui monitis his noſtris non obtemperaverint, quive ſcienter in prædictis conſilium, auxilium, aut favorem dederint, noverint ſe, non ſolum per ſacras dictorum Prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutiones, verumetiam per hanc noſtram ſanctionem, ſive ſententiam, & declarationem perpetuo duraturam (quam auctoritate Omnipotentis Dei, ac Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac noſtra in ipſos non obtemperantes, quacumque illi præfulgeant dignitate, in his ſcriptis proferimus) communione fidelium, & omnium Eccleſiaſticorum Sacramentorum receptione privatos, ac maledictionis, aut execrationis æternæ vinculo ligatos, anathematiſque, & majoris excommunicationis mucrone percuſſos, ita ut nemo umquam in præmiſſis delinquens, niſi a Nobis, & Succeſſoribus noſtris canonice intrantibus, etiam prætextu quarumcumque facultatum, conceſſionum, & gratiarum, etiam confeſſionalium nuncupatarum, etiam a Nobis, & dicta Sede hactenus emanatarum, vel in poſterum emanandarum ſpecificam, & expreſſam, ac alias quam per verba generalia, de præſentibus noſtris literis mentionem non facientium, præterquam in mortis diſcrimine, abſolvi poſſit.

Inquiſitoribus etiam eaſdem pœnas infligit ſi admittant laicos cognoſcere de crimine hæreſis.

§. 3. Quibus etiam cenſuris ipſos Diœceſanos Epiſcopos, & Inquiſitores ſubjacere volumus, ſi laicos ſecum quomodocumque de ipſo crimine cognoſcere, aut judicare permiſerint.

Juſſio publicandi hanc Bullam.

§. 4. Ut autem præmiſſa omnia, ad eorum, quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque de eis ignorantiam juſte prætendere poſſit, volumus, & Apoſtolica auctoritate decernimus, quod præſentes literæ per aliquos Curſores noſtros, aut Notarios publicos in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Eccleſiæ Lateranen., ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, necnon acie Campi Floræ, ut moris eſt, publicentur, earum exemplo in ſingulis valvis, & acie hujuſmodi affixo, & dimiſſo. Nulli ergo &c.

Datum

Dat. P. A. II. 15. Februarii

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo, quintodecimo Kal. Martii Pont. noſtri Anno II.

Publicatio.

Lecta, & publicata fuit die Veneris Sancti in Capella Sanctitatis Suæ, dum divina celebrarentur officia.

Anno Domini 1551. indictione nona, die vero 24. menſis Martii, Pont. SS.D.N. Julii divina providentia Papæ III. anno ejus II. Retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis, ſeu portis Principis Apoſtolorum de Urbe, & Sancti Joannis Lateranen., & Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon in acie Campi Floræ, dimiſſis copiis per Nos Petrum Gomez Ereyle, & Franciſcum Munoz, SS. D.N. Papæ Curſores.

Ita eſt Petrus Gomez Ereyle Curſor, manu propria.

Ita eſt Franciſcus Munoz Curſor, manu propria.

Petrus Leobadis Magiſter Curſorum.

XIII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Prælatorum Donationes tempore Infirmitatis factas, niſi per viginti dies ſuperviaerint, nullas eſſe decernit.

JULIUS PAPA III

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Cura Paſtoralis officii admonemur, ut abuſibus, & fraudibus illis, præſertim per quos Camera Apoſtolica, cujus Jura defendere tenemur, defraudatur, & læditur, opportunis remediis obviemus.

Prælati Eccleſiarum ſæpe donationes inter vivos ſimulabant in Cam. Apoſt. præjudicium.

§.1. Cum itaque ſicut ad auditum noſtrum pervenit, ſæpe contingat, ut Archiepiſcopi, & Epiſcopi, ac alii Prælati Regnorum Hiſpaniarum, & aliarum partium diverſarum in infirmitate conſtituti, & in extremis laborantes, ſcientes ſe de bonis per eos ex fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiarum, & Monaſteriorum, quibus præſunt, ac aliorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum, quæ obtinent, aut illorum intuitu acquiſitis teſtari, aut alias per viam ultimæ voluntatis diſponere non poſſe, ut quod legitime facere non valent, per indirectas, & fraudolentas vias efficiant, omnia res, & bona per eos ea fructibus hujuſmodi acquiſita, quæ ut plurimum propter opulentiam Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum maximi valoris, & momenti exiſtunt, per viam ſimulatæ inter vivos donationis inter diverſas perſonas, & in diverſos uſus diſtribuant, ſeu potius diſtrahant in dictæ Cameræ Apoſtolicæ, ad quam bona ipſa tamquam ipſorum Prælatorum ſpolia pervenire deberent, maximum damnum, & præjudicium.

Declaratio, de qua in Rubrica.

§.2. Nos hujuſmodi fraudibus opportunum remedium adhibere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia volumus, & Apoſtolica auctoritate per præſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus omnes, & ſingulæ donationes per Archiepiſcopos, Epiſcopos, & Prælatos prædictos in infirmitate conſtitutos de bonis hujuſmodi pro tempore factæ, niſi poſt donationes ipſas illi, qui illas fecerint, per viginti dies ſupervixerint, nullius ſint roboris, vel momenti, & ex eis illis, in quorum favorem factæ extiterint, nullum Jus, ſeu titulus, vel commodum acquiratur, ſed illi omni illarum commodo & effectu careant.

Sicque ſervari in perpetuum ſtatuitur.

§.3. Decernentes ſic in præmiſſis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere: irritum quoque, & inane; ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio Executorum hujuſce Conſtitutionis.

§.4. Ac mandantes dilectis filiis Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, & moderno, ac pro tempore exiſtenti in dictis Regnis Apoſtolicæ Sedis Nuncio, quatenus ipſi, vel eorum alter per ſe, vel alium, ſeu alios ubi, quando, & quoties opus fuerit, præſentes ſolemniter publicantes, illas inviolabiliter obſervari, ac ſuum effectum ſortiri faciant: Non permittentes aliquid contra earum tenorem per quoſcumque quomodolibet attentari, contradictores quoſlibet, & rebelles cujuſcumque ſtatus, gradus, vel conditionis fuerint, etiamſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, vel alia mundana dignitate præfulſerint, per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas aliaque opportuna remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ipſaſque cenſuras, & pœnas legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus etiam iteratis vicibus aggravandi, ac interdictum Eccleſiaſticum apponendi, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis conceſſis, confirmatis, & innovatis, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliquibus ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Dat. die 3. Aprilis 1551. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris die tertia Aprilis milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo, Pont. noſtri Anno II.

XIV.

Indulta, & privilegia Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum in Capella Summi Romani Pontificis Aſſiſtentium.

JULIUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex ex ſua circumſpecta providentia eas conſuevit perſonas condi-

Digitized by Google

condignis præcipue complecti favoribus, & gratiis, quas ſibi, & Apoſtolicæ Sedi devotas, & obſequioſas, ac plurimis cognoſcit meritis adiuvari.

Indultum pro Prælatis Capellæ Aſſiſtentibus, circa collationem beneficiorum.

§.1. Hinc eſt, quod Venerabiles fratres Fabium Conſtantinopolitan., Chriſtophorum Alexandrin., Chriſtophorum Hieruſolymitan., Joannem Aquilegien. Patriarchas. & Andream Spalaten., Jacobum, Corcyren. Franciſcum Senen., Joannem Michaelem Materan., Scipionem Tarentin., Thadæum Conſentinen., Joannem Adream Meſſanen., Bernardinum Surrentin., Cæſarem Taurinen. Archiepiſcopos, ac Marcum Senogallien., Thomam Feltren., Philos Aſculan., Philippum Salutiarum, Nicolaum Mariam., Catanien., Bernardinum Camerinen., Paulum Caturcen., Joannem Noviomen., Jacobum Nivernien., Leonem Forojulien., Claudium Mirapicen., Cornelium Bitontin., Joannem Baptiſtam Venafran., Joannem Jacobum Aprutin., & Jodocum Lubicen. Epiſcopos, Prælatos domeſticos noſtros, & in Capella noſtra Aſſiſtentes, eorum meritis, & obſequiis exigentibus, condignis favoribus, & gratiis proſequi, tituliſque, & bonoribus decorare volentes, Motu proprio, non ad ipſorum Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, vel aliorum pro eis Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & certa ſcientia, eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & eorum ſingulis (ſine tamen quarumcumque diſpenſationum ad beneficia, ac indultorum de fructibus in abſentia percipiendis, necnon exemptionum a ſuperioritate, & juriſdictione eorum Ordinariorum ſibi a Sede Apoſtolica, ante tamen Concilii Tridentini celebrationem conceſſorum, quorum omnium tenores pro expreſſis haberi volumus, & quæ illis tantum, quibus conceſſa ſunt, minime denegata cenſeantur, ſed in ſuo robore perſiſtant, præjudicio) ut quandiu eorum quilibet Patriarchali, Archiepiſcopali, & Epiſcopali, cui nunc præeſſe dignoſcitur, aut ad quam eum forſan transferri contigerit, Eccleſiæ præfuerit, de quibuſcumque dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, ceteriſque beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, ac quorumvis Ordinum regularibus. ad ſuam, ratione Eccleſiæ, cui præeſt, collationem, provisionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, conjunctim, vel ſeparatim ſpectantibus, & pertinentibus, quæ deinceps in antea in ſingulis Februarii, Aprilis, Junii, Auguſti, Octobris, & Decembris menſibus vacare contigerit (dummodo diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſervata, ſeu ex generali reſervatione Apoſtolica affecta non fuerint) etiam ſi præſentationes, nominationes, vel electiones aliorum, quæ ſalvæ ſint, præcedere conſueverint, perinde ac ſi aliqua, a Nobis, vel dicta Sede. aut illius legatis, gratiæ expectativæ, ac ſuper illis reſervationes, uniones, annexiones, & incorporationes, ac reſervandi, uniendi, providendi, & alias diſponendi, mandata cum inhibitionibus, & irritantibus, & aliis decretis nullatenus emanaſſent, vel in poſterum emanarent, de illis videlicet ad ſuam ſeparatim, per ſe ſolum, vel ejus pro tempore deputatum Vicarium, ad ſuam vero cum Capitulo Eccleſiæ ſuæ, conjunctim, collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, & aliam diſpoſitionem hujuſmodi ſpectantibus, una cum eiſdem Capitulo perſonis ſibi gratis, & alias idoneis providere, & alias diſponere, libere, & licite poſſint, & valeant, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, licentiam, & facultatem concedimus.

Nobilitatiſque decus, cum uſu inſigniorum Papæ.

§.2. Ipſoſque Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ac eorum ſingulos, Nobiles creamus, & facimus, ac nobilitamus, nobilitatiſque titulo, & inſigniis decoramus, necnon aliorum nobilium numero, & conſortio favorabiliter aggregamus, ac pro nobilibus haberi, nominari, & reputari volumus, atque mandamus, eiſque ut omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus. libertatibus, exemptionibus, derogationibus, mandatis, diſpenſationibus, favoribus, gratiis, & indultis, quibus alii nobiles, etiam de nobili Comitum genere, etiam qui illuſtres reputantur, etiam ex utroque parente procreati, de jure, vel conſuetudine, ac aliasquomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, etiam uti, potiri, & gaudere, libere. & licite poſſint, & valeant vere, & non ficte, in omnibus, & per omnia, ac ſi de illuſtriſſimo genere ex utroque parente procreati forent, ita quod inter eos, & ipſos illuſtres, quoad nobilitatem, & alia ad illam neceſſaria, nulla penitus ſit differentia, nec ficte locum habeat, auctoritate, & tenore prædictis indulgemus. Et in ſignum honoris, & nobilitatis hujuſmodi, eis, & eorum cuilibet tres Montes, & alteram ex laureis, ſive coronis inſigniorum noſtrorum, quibus eorum unuſquiſque, prout melius ſibi videbitur, una cum inſigniis ſuis, vel abſque illis deinceps perpetuo uti poſſint, gratioſe donamus, & impertimur.

Exemptioneſque a decimis.

§.3. Ac eoſdem Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, & eorum ſingulos a ſolutione cujuſcumque decimæ, etiam per Nos, & Sedem prædictam pro tempore impoſitæ, aut cujuſcumque pedagii, ſubſidii, gabellæ, & cujuſcumque alterius generis, ordinarii, & extraordinarii ubique locorum, & ex quavis cauſa, impoſiti, & imponendi.

Vectigaleque vini pro ſex vegetibus.

De quo vide ſup. Pauli III Conſt. XXVIII

§.4. Necnon ad inſtar Referendariorum noſtrorum circa vectigal vini pro ſex vegetibus dumtaxat, eiſdem auctoritate, & tenore eximimus, & liberamus, ac liberos, & exemptos eſſe volumus.

Indultum viſitandi Eccleſias &c. & procurationes exigendi.

Hoc revocavit & declaravit Concil. Trid. Seſſ. 24. cap. 3.

§.5. Et inſuper eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & eorum ſingulis, ut Monaſteria, Eccleſias, & alia quæcumque beneficia Eccleſiaſtica, ſuarum Civitatum, & Diœceſum, ac infra limites Decanatuum, Archidiaconatuum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum per eos, ex quibuſvis diſpenſationibus, & conceſſionibus Apoſtolicis, in titulum, & commendam,

Digitized by Google

dam, & alias quomodolibet, nunc, & pro tempore obtentorum. eorumque perſonas, in quibus ſibi ratione Eccleſiarum ſuarum, ac Decanatuum, Archidiaconatuum, & aliorum beneficiorum prædictorum viſitationis officium, de jure, vel conſuetudine competit, per unam, ſeu plures perſonas idoneas, quas ad hoc duxerint deputandas, quamdiu Eccleſiis prædictis præfuerint, ac Dacanatus, & Archidiaconatus, & alia beneficia prædicta obtinuerint, & quoties viſitationis tempus ingruerit, etiam duo, tria, ſeu plura ex eiſdem Monaſteriis, Eccleſiis, ſeu locis una, & eadem die viſitare, & procurationis jura, & emolumenta quæcumque ratione viſitationis hujuſmodi ſibi debita, etiam ſi ſummam triginta librarum Turonen. argenti, quarum duodecim valeant unum florenum de Florentia, pro die qualibet excedat, ab eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, locis & perſonis taliter viſitatis, in pecunia numerata recipere, & exigere.

Locandique ad biennium fructus beneficiorum, etiam anticipata ſolutione.

§.6. Necnon omnes, & ſingulos fructus, redditus, & proventus menſarum ſuarum Patriarchalium, Archiepiſcopalium, & Epiſcopalium, & quorumcumque Monaſteriorum, & beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium per eos, ex quibuſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis, in titulum, & commendam, aut alias pro tempore obtentorum, quibuſvis perſonis etiam laicis, cum quibus ſuam & menſarum, ac Monaſteriorum, beneficiorumque prædictorum conditionem efficere potuerint meliorem, uſque ad biennium a die arrendationis deſuper ab eis, vel ſuis procuratoribus faciendæ computandum pro pretio, ſeu pretiis, de quo, vel quibus eis, vel procuratoribus ſuis videbitur arrendare, ſeu firmam, vel annuam penſionem concedere; Ac pretium, ſeu pretia hujuſmodi, etiam unico contextu, & anticipata ſolutione in pecunia numerata recipere, & habere, ac de habitis, & receptis ſolventes quietare, & liberare. Necnon fructus, redditus, & proventus hujuſmodi, ac ſe, & ſuos, in Eccleſiis, Monaſteriis, & beneficiis prædictis Succeſſores quoſcumque, ad arrendationis hujuſmodi ſic faciendæ obſervationem pro dicto biennio, cum clauſulis, & obligationibus in talibus apponi ſolitis obligare poſſint, dictæque perſonæ, fructus, redditus, & proventus prædictos, ad firmam ſeu annuam reſponſionem pro dicto biennio recipere, & levare, ac in ſuos uſus, & utilitatem convertere, libere, & licite valeant.

Indultum diſponendi de eorum bonis quamvis acquiſitis ex fructibus beneficiorum pro ſcutis duobus mille etiam ad favorem incapacium. Hoc ultimum revocavit Pius IV.

§.7. Necnon ut de bonis ſuis mobilibus & immobilibus, ac ſemoventibus, ab eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, tam per prædictas, & alias Eccleſias, Monaſteria, & beneficia Eccleſiaſtica qualitercumque qualificata, per eos ex quibuſvis diſpenſationibus Apoſtolicis quomodolibet obtenta, & obtinenda, necnon ex ingenio, induſtria, ac labore ſuis, & alias quomodolibet licite acquiſitis, & acquirendis, uſque ad ſummam duorum millium ducatorum auri in auro, in quaſlibet, etiam a jure interdictas, & reprobatas perſonas, tam inter vivos, quam cauſa mortis, pro libito eorum voluntatis, aut pro remuneratione laborum eorum, qui eis viventibus inſervierint, ſive ſint conſanguinei, ſive alii, & alias in pios, & non pios, alias tamen licitos uſus diſponere, & erogare libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis, de ſpeciali gratia indulgemus,

Indultum remiſſionis fructuum male perceptorum, & omnis infamiæ & cenſuræ.

§.8. Necnon eis, & eorum cuilibet, omnes, & ſingulos fructus, redditus, & proventus per eos, ex horarum omiſſione, & indebita poſſeſſionis beneficiorum apprehenſione, ſeu cujuſcumque criminis, a jure, vel ab homine, aut quavis alia quantumcumque inexcogitabili cauſa indebite perceptos, etiam in utroque foro remittimus, eoſque ab eorum reſtitutione liberamus. Necnon a quibuſvis propterea quomodolibet forſan incurſis ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis abſolvimus, & liberamus, ac abſolutos, & liberatos fore nunciamus, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, ſive notam ex præmiſſis quomodolibet provenientem, ab eis, & eorum quolibet penitus abolemus.

Inhibitio contra Gabellarios.

§.9. Diſtrictius inbibentes quibuſvis gabellarum, pedagiorum, & onerum hujuſmodi exactoribus, ne eoſdem Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, vel eorum aliquem contra præſentium tenorem quoquo modo moleſtare, vel inquietare præſumant.

Arrendationes pro d. biennio præjudicent ſucceſſoribus.

§.10. Ac decernentes, quod ſi contingat eoſdem Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, dicto durante biennio decedere, aut regimini, & adminiſtrationi ſuarum Eccleſiarum cedere, ac Monaſteria, & beneficia hujuſmodi alias quomodolibet dimittere, nihilominus fructus, redditus, & proventus prædictos pro dicto biennio obligatos remanere, & ſuos in Eccleſiis, & Monaſteriis, ac beneficiis hujuſmodi ſucceſſores ad obſervationem earumdem arrendationum teneri, ac ſi ſe ad id perſonaliter obligaſſent.

Prædicta eorum teſtamenta valeant.

§.11. Necnon teſtamenta, & diſpoſitiones hujuſmodi plenam roboris firmitatem obtinere, & firmiter obſervari debere.

Indultum creandi Notarios, & Milites deauratos.

§.12. Præterea quod Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac eorum cuilibet Milites, & Equites deauratos octo, ac ad inſtar Sacri Palatii, & Aulæ Lateranenſis Comitum, quoſcumque Notarios, & tabelliones publicos, ac Judices ordinarios extra Romanam Curiam creandi, & inſtituendi, ac eiſdem Militibus ſolita Equitum deauratorum inſignia concedi, ipſoſque Notarios, & tabelliones de notariatus, & tabellionatus, & judicatus officiis hujuſmodi per pennam, & calamare, ut moris eſt, inveſtiendi.

Legitimandique baſtardos. Revocavit Pius IV.

§.13. Necnon quoſcumque utriuſque ſexus ſpurios, manſeres, baſtardos, alioſque ex quocumque illicito, & damnato coitu pro tempore procreatos, viventibus, ſeu mortuis eorum parentibus, diſiunctive, ſeu copulative, ita, ut ad paternas, & alias ſucceſſiones quorumcumque admitti, & in illis (ſine præjudicio illorum, qui ab inteſta-

Digitized by Google

to ſuccedere debeant, & ad quæcumque oſficia publica, & privata admitti, illaque gerere, & exercere poſſint, perinde, ac ſi de legitimo toro procreati fuiſſent, legitimandi, ac omnem ab eis genituræ maculam abolendi, necnon eos ad primæva naturæ jura reſtituendi, & reponendi.

Doctoreſque creandi. Revocavit Pius V.

§ 14. Ac quoſcumque idoneos, acceitis, & in hoc ſibi aſſiſtentibus, duobus dumtaxat Doctoribus, ſeu Magiſtris in facultate in qua promovendi erunt, quos duxerint eligendos, in utroque, vel altero jurium, ac Theologiæ, & Artibus, necnon Medicina, ac Baccalariatus, Licentiaturæ, vel Doctoratus, ac Magiſterii gradibus reſpective cum ſolita inſigniorum in talibus tradi ſolitorum exhibitione promovendi, & ſic promotis, quod omnibus, & ſingulis libertatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, & indultis, quibus alii Baccalarii, Licentiati, Doctores, & Magiſtri in utroque, ſeu altero jurium, ac Theologia, vel Medicina hujuſmodi in univerſitatibus Studiorum generalium promoti, de jure, vel conſuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere poſſint, concedendi.

Sacros Ordines extra tempora conferendi. Ta attende Conc. Trid.

§.15. Necnon quoſcumque ad omnes, etiam ſacros, & Presbyteratus ordines promoveri cupientes, alias idoneos a ſuis Ordinariis literas dimiſſorias, ſeu ab eadem Sede licentiam habentes, ad omnes etiam ſacros, & Presbyteratus ordines hujuſmodi, etiam extra tempora a jure ſtatuta, ac etiam extra eorum Diœceſim, de conſenſu tamen Diœceſanorum, & alias rite promovendi, & dictos ordines eis conferendi.

Contra quoſcumque criminoſos etiã exemptos in ſua Diœceſi procedendi.

§.16. Necnon per ſe, vel alium, ſeu alios, contra omnes, & ſingulos criminoſos, & qualitercumque delinquentes ſuarum Civitatum, & Diœceſum cujuſcumque dignitatis fuerint, etiam exemptos inquirendi, ac eos juxta eorum demerita, ac criminum, & exceſſuum qualitatem, & exigentiam, prout canonicæ mandant ſanctiones, puniendi, ac ſuper his etiam quandocumque opportunum cognoverint, auxilium brachii ſæcularis invocandi.

Eccleſias ſuarum Diœceſum etiam exemptas viſitandi.

§.17. Necnon Eccleſias quaſcumque in eorum Diœceſibus conſiſtentes etiam exemptas Eccleſias viſitandi, & ut quæ reparatione indigent, reparentur, & animarum cura, ſi illis immineat, aliiſque debitis obſequiis non defraudentur, omnibus juris, & facti remediis providendi.

Cauſas quaſcumque etiã criminales, citra irregularitatem cognoſcendi.

§.18. Necnon cum uno aſſeſſore, ſeu judice quaſcumque cauſas, etiam criminales, cujuſcumque qualitatis exiſtant, audiendi, & abſolvendi, vel condemnandi, prout juſtitia ſuadebit, & ſecundum Deum, ac ſalutem animæ ſuæ cognoverint expedire, ita quod propterea nullam penitus irregularitatem, aut inhabilitatem, vel infamiæ maculam, ſive notam, aut alias cenſuras, ſeu pœnas, incurrant, aut incurrere cenſeantur.

Indultum circa reſignationes & permutationes beneficiorum.

§.19. Necnon omnia, & ſingula beneficia eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, per eos, ex quibuſvis diſpenſationibus, & conceſſionibus Apoſtolicis, in titulum, vel commendam, aut etiam invicem, vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis, ad eorum vitam unita, per eos, & eorum quemlibet nunc, & pro tempore obtenta, ſimul, vel ſucceſſive ſimpliciter, aut pro alio, ſeu aliis, ſimili, vel diſſimili, aut ſimilibus, vel diſſimilibus, beneficio, ſeu beneficiis, Eccleſiaſtico, vel Eccleſiaſticis, cum quibuſvis perſonis ſecum permutare volentibus, ex cauſa permutationis hujuſmodi, (in qua tamen nulla illicita pactio, ſeu ſimoniaca pravitas interveniat) in quorumcumque Ordinariorum locorum, aut Canonicorum Metropolitanarum, vel aliarum Cathedralium Eccleſiarum, ſeu aliarum perſonarum in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutarum ad id per eos eligendarum manibus extra dictam Curiam, præfatæ Sedis, aut cujuſvis alterius licentia minime requiſita, reſignandi, & commendis cedendi, ac unionum hujuſmodi diſſolutioni conſentiendi, ipſiſque Ordinariis, & Canonicis, ac perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis reſignationes, ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis, ac commendarum ceſſiones extra dictam Curiam recipiendi, & admittendi, uniones hujuſmodi diſſolvendi. Necnon illa quæ ſimpliciter ipſi reſignaverint, aut quorum commendæ ceſſerint, vel unionum hujuſmodi diſſolutioni conſenſerint, idoneæ, ſeu idoneis perſonis per eos nominandis, etiam quæcumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, & expectantibus, quæ vero ex cauſa permutationis ipſis compermutantibus perſonis, & quæ dictæ compermutantes perſonę reſignaverint, beneficia hujuſmodi, etiam ſi, ut præfertur, qualificata, & per eos pro tempore quomodolibet obtenta ex quavis cauſa diſpoſitioni Apoſtolicæ generaliter reſervata, ſeu affecta fuerint, eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis per eos, quoad vixerint, etiam una cum Eccleſiis, quibus præeſſe dignoſcuntur, ac quibuſvis Monaſteriis, & beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus. & quorumvis Ordinum regularibus per eos ex quibuſvis ſimilibus diſpenſationibus, & conceſſionibus Apoſtolicis, in titulum, & commendam, ac alias tunc, & pro tempore obtentis, juxta tenorem diſpenſationum Apoſtolicarum eis deſuper conceſſarum, in titulum, vel commendam retinenda conferendi, & de illis etiam providendi, omniaque, & ſingula alia, in præmiſſis omnibus, & circa ea, neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, etiam ſi ipſi Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi tempore reſignationum, ſeu ceſſionum, aut præſtationis conſenſus diſſolutionum, unionum hujuſmodi, in aliqua infirmitate, ex qua eos poſtmodum infra viginti dies decedere contingat, conſtituti fuerint, plenam, & liberam auctoritate, & tenore prædictis, facultatem concedimus.

Indultum per quinquenniũ a viſitandis liminibus Apoſtolorum.

§.20. Et inſuper eiſdem Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, & eorum ſingulis, quod poſtquam a dicta Curia ſe abſentaverint uſque ad quinquennium, ex tunc

compu-

Hoc revocavit Sixtus V.

computandum limina Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum (dummodo per procuratorem idoneum illa viſitent) perſonaliter viſitare minime teneantur, nec ad id, a quoquam inviti compelli, aut propterea perjurii reatum incurrere poſſint.

Confeſſoremque eligendi. *Quod declaravit mox infra imo revocavit confeſſionalia Pius IV.*

§.21. Necnon quod aliquem Presbyterum ſæcularem, vel cujuſvis Ordinis regularem in eorum Confeſſorem, qui eos a quibuſvis, etiam majoris excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine, quavis occaſione, vel cauſa pro tempore latis, & quibus etiam pro tempore irretiti fuerint, etiam ſi illorum abſolutio Sedi prædictæ, ſpecialiter, vel generaliter reſervata fuerit, ac quorumque votorum, & juramentorum, necnon Eccleſiæ præceptorum tranſgreſſionibus, jejuniorum, pœnitentiarum injunctarum, & divinorum officiorum in toto, vel in parte omiſſionibus, & quibuſvis aliis peccatis, criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam talibus, de quibus eſſet Sedes prædicta merito conſulenda, videlicet in caſibus dictæ Sedi qualitercumque reſervatis (exceptis contentis in Bulla in die Cœnæ Domini legi conſueta) ſemel dumtaxat ſingulis annis, & etiam in dictis exceptis, ac in Bulla hujuſmodi contentis in vero mortis articulo, in aliis vero eidem Sedi non reſervatis caſibus, quoties opportunum fuerit, confeſſionibus eorum diligenter auditis abſolvere, ac eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem injungere. Necnon vota quæcumque, quatuor majoribus dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutare, & juramenta, ſine tamen tertii præjudicio relaxare, ac omnium peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti, & confeſſi fuerint ter in vita, & in mortis articulo, etiam ſi tunc mors non ſubſequatur, plenariam remiſſionem, & abſolutionem, ita ut hujuſmodi plena remiſſio in dicto mortis articulo eis ſuffragetur, auctoritate Apoſtolica impendere poſſint, eligere libere, & licite valeant, concedimus, & indulgemus.

Clauſulę præſervativæ.

§.22. Ac præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ſub quibuſvis revocationibus, ſuſpenſionibus, limitationibus modificationibus, decretis, declarationibus, & Cancellariæ Apoſtolicæ regulis ex quibuſvis cauſis quantumcumque maximis, & urgentiſſimis, etiam in favorem fidei, & pro divini cultus augmento, etiam conſiſtorialiter, nunc & pro tempore factis, & editis nullatenus comprehenſas, ſed ſemper ab illis exceptas, & quotiens illæ emanabunt, totiens in priſtinum ſtatum reſtitutas exiſtere, & cenſeri, ipſoſque Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, præmiſſis omnibus, etiam eorum a dicta Curia abſentia, etiam poſtquam aſſiſtentes eſſe deſierint, uti, potiri, & gaudere poſſe.

Decretum irritans.

§.23. Sicque in præmiſſis omnibus per quoſcumque Judices, & commiſſarios, quavis auctoritate fungentes; ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executores iſtius Conſtitutionis.

§.24. Quocirca venerabilibus fratribus, Salutiarum, & Albiganenſis ac Balneoregienſis Epiſcopis, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorumdem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum prædictorum deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, eiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta hujuſmodi firmiter obſervari. Non permittentes eos deſuper per quoſcumque quavis auctoritate fungentes, contra præmiſſa, ſeu eorum aliquod quomodolibet indebite moleſtari; contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, & alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas ipſas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.25. Non obſtantibus noſtra, per quam inter alia voluimus, quod ſi quis in infirmitate conſtitutus reſignaret aliquod beneficium Eccleſiaſticum, & poſtea infra viginti dies per ipſum reſignantem præſtandi conſenſus computandos, ex ipſa infirmitate decederet, ac beneficium ipſum conferretur, per reſignationem ſic factam collatio hujuſmodi nulla eſſet, ipſumque beneficium nihilominus per obitum vacare cenſeretur, ac fel. record. Gregorii X., & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum Prædeceſſorum noſtrorum, ac quibuſvis aliis Apoſtolicis, necnon in provincialibus, & ſynodalibus Conciliis editis; generalibus vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac legibus imperialibus, necnon civitatum, & locorum quorumcumque etiam municipalibus, ac prædictarum, & aliarum Eccleſiarum, in quibus ſæcularia, ac monaſteriorum, ſeu aliorum regularium locorum, in quibus ipſa regularia beneficia dependere contigerit, & ordinum, quorum illa extiterint, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis univerſitatibus, etiam generalium, & Scriptoribus Archivii dictæ Curiæ, & aliis Collegiis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac quavis etiam Imperiali, vel Regia conſideratione, & ex quibus cauſis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, etiam diſponentibus, quod naturales, & baſtardi legitimari non poſſint, niſi de conſenſu legitimorum, & naturalium, & quod nullus ad Baccalariatus, Licentia-

Digitized by Google

turæ, & Doctoratus, ac Magiſterii gradus, alibi quam in univerſitate, in qua ſtuduerit, promoveri poſſit, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita, obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, contrariis quibuſcumque, Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apoſtolicis, generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Declaratio circa Confeſſionale ſupradictum.

§.26. Volumus autem quod dicti Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi pœnitentiam eis per Confeſſorem, quem singuli eorum duxerint eligendum, eis pro præmiſſis injungendam, adimplere omnino teneantur. Et ne, quod abſit, dicti Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi propter hujuſmodi gratiam, vel conceſſionem eligendi Confeſſorem reddantur procliviores ad illicita in poſterum committenda, etiam volumus, quod ti Patriarchæ, Archiepiſcopi, & Epiſcopi præfati, a ſinceritate ſidei, & unitate dictæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia, & devotione noſtra, & Succeſſorum noſtrorum canonice intrantium deſtiterint, aut ex confidentia ejuſdem conceſſionis, vel remiſſionis aliqua forſan commiſerint, conceſſio, & remiſſio prædictæ, & quoad illas, præſentes literæ eis nullatenus ſuffragentur.

Declaratio circa beneficia.

§.27. Quodque ſi ſingulorum beneficiorum prædictorum ſimpliciter reſignatorum fructus, redditus, & proventus vigintiquatuor florenorum auri de Camera ſecundum communem extimationem, valorem annuum excedant, tam conferentes, quam illi, quibus ipſæ collationes fient, & ſi ex cauſa permutationis, & reſignationis hujuſmodi fiant, ac ſuorum, & eis ex eadem cauſa collatorum beneficiorum hujuſmodi fructus, redditus, & proventus inæquales fuerint, id etiam ſi ipſa inæqualitas vigintiquatuor florenos ſimiles ſecundum extimationem prædictam non tranſcendant, ſimiliter conferentes prædicti, & illis quibus beneficia majoris valoris hujuſmodi collata fuerint, de nominibus, & cognominibus perſonarum, & beneficiorum eorumdem, ac diebus factarum collationum hujuſmodi Agentes Cameræ Apoſtolicæ, aut collectores, vel ſubcollectores fructuum, reddituum, & proventuum inde Cameræ debitorum, in partibus illis pro tempore deputatos infra unum, ſi citra, vel ſi ultra montes collationes ipſæ factæ fuerint, infra tres menſes, juxta quaſdam recol. mem. Sixti etiam IV., & Innocentii ſimiliter VIII. Romanorum Pontificum etiam Prædeceſſorum noſtrorum ſuper hoc editas literas, certificare procurent, alioquin beneficia ipſa ſic collata vacare cenſeantur eo ipſo.

Fides tranſumptorum.

§.28. Ceterum quia difficile foret &c.

Forma autem juramenti, quod Notarii, Tabelliones, & Judices per dictas Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, & eorum quemlibet creandi præſtabunt, talis eſt:

Forma juramenti.

§.29. Ego N. ab hoc antea, fidelis, & obediens ero Beato Petro, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, ac Domino Noſtro D. Papæ N. ſuiſque Succeſſoribus canonice intrantibus. Non ero in conſilio, auxilio, conſenſu, vel facto, ut vitam perdant, vel membrum, aut capiantur mala captione; Conſilium quod mihi, per ſe, vel literas, aut nuncium maniſeſtabunt, ad eorum damnum ſcienter nemini pandam, ſi vero ad meam notitiam aliquid devenire contingat, quod in periculum Romani Pontificis, aut Romanæ Eccleſiæ vergeret, ſeu grave damnum illi immineret, illud pro poſſe meo impediam, & ſi hoc impedire non potero, procurabo bona fide id ad notitiam D. N. Papæ perferri. Papatum Romanum, & regalia S. Petri, ac jura ipſius Eccleſiæ ſpecialiter, ſi qua eadem Eccleſia, in Civitate, vel terra, de qua oriundus ſum, habeat, adiutor eis pro ad defendendum, & retinendum, ſeu etiam recuperandum contra omnes homines. Tabellionatus officium fideliter exercebo. Contractus in quibus exigetur conſenſus partium, fideliter faciam, nil addendo, vel imminuendo ſine voluntate partium, quod ſubſtantiam contractus immutet. Si vero in conficiendo aliquod inſtrumentum, unius ſolius partis ſit requirenda voluntas, hoc ipſum faciam, ut ſcilicet nil addam, vel minuam, quod mutet facti ſubſtantiam, contra ipſis voluntatem Inſtrumentum non conficiam de aliquo contractu, in quo ſciam intervenire, ſeu intercedere vim, vel fraudem. Contractus in Protocollum redigam, & poſtquam in Protocollum redegero, malitioſe non differam contra voluntatem illius, vel illorum, cujus, ſeu quorum eſt contractus, ſuper eo conficere publicum inſtrumentum, ſalvo meo juſto, & conſueto ſalario. Sic me Deus adiuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

Dat. P. A.II. 6. Aprilis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 6. Aprilis 1551., Pontificatus noſtri anno II.

Viſi-

XV.

Viſitatores carcerum Almæ Urbis, pauperibus carceratis dilationes dare, ſed ad eorum fidejuſſores extendere non poſſint.

Facultates iſtorumViſitatorum tradit Paul.III. in Conſtitut. LIX. Ad onus *ſup. fol.* 236. *Et de hac materia notavi ſup. in Clem.VII. Conſtitut. XVI.* Cum ex multorum. *fol.*63.

JULIUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Cauſæ hujus Cōſtitutionis.

CUm nuper ex rationabilibus cauſis quibuſcumque Romanæ CuriæJudicibus,& aliis perſonis quacumque dignitate, & auctoritate fungentibus, ne aliquas moratorias, dilationes, aut ſalvos conductus, ſeu ſignificationes, vel quovis alio nomine nuncupatas gratias, concedere quovis prætextu, vel occaſione audeant, & ſub excummunicationis latæ ſententiæ pœna præceperimus,verum quod carcerum Viſitatores miſerabilibus perſonis carceratis dumtaxat,ſi eis ex relatione judicis ad cujus iſtantiam carceratæ fuerunt, ſuis creditoribus ſatisfacere non poſſe conſtiterit, poſtquam carcerem per aliquod notabile temporis ſpatium ſuſtinuerint, aliquam moderatam dilationem eorum arbitrio, ſub cautione de ſe repræſentando, & non alias concedere poſſint, voluerimus; prout in Motu proprio deſuper manu noſtra ſignato primo, & deinde innovato latius continetur. Et quandoque, ut accepimus, præfati Viſitatores dilationes per eos carceratis pauperibus hujuſmodi conceſſas, etiam illorum fidejuſſoribus ſuffragare debere decreverint, quod quidem valde abſurdum, & inconveniens videtur, cum non ob alıud fidejuſſores accipiantur, niſi ut ſi principalis debitor tempore convento ſolvere nequeat, illi perſolvant conveniențiuſque ſit, ut illi, qui pro debitore promiſerunt, eum expectent, quam creditor, qui ipſorum fidejuſſorum fidem eſt ſecutus, aliter debitori non crediturus.

Declaratio, de qua in rubrica.

§.1. Idcirco Nos motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Motum proprium noſtrum prædictum, iterum ſi opus ſit, innovan., illique adden. Apoſtolica auctoritate eiſdem Viſitatoribus carcerum, ut dilationes hujuſmodi non niſi carceratis dumtaxat, ac modo, & forma præmiſſis ſervatis, concedant, neque illas aliquo modo ad eorumdem carceratorum fidejuſſores extendant, aut illis ſuffragari quovis modo decernant, præcipimus, & mandamus.

Annullatio aliter geſtorum.

§.2. Et ſi aliqua decreta per eos in favorem aliquorum qui carcerati non fuerint, ſeu etiam carceratorum, contra formam prædictam, aut eorum fidejuſſorum, aut quoſvis alios, præter, & contra intentionem noſtram fieri forſan contigerit, illa nulla, invalida, & irrita eſſe, & nemini ſuffragari debere.

Deputatio executorum.

§.3. Ac illis non obſtan. ſed penitus rejectis, dilectum filium noſtrum, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalem Auditorem, & alios Romanæ Curiæ judices, ad executionem contra eos, in quorum favorem facta extiterint, omnes, & ſingulos, ac ſi illa nullatenus emanaſſent, procedere poſſe, & debere decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet Motu proprio. I.

Papæ ſubſcr.

XVI.

Curſores Papæ, & Mandatarii aliarum Curiarum Almæ Urbis, in quibus cauſis citare, intimareque &c. poſſint.

Ad hoc habes Alexand.VI., & Jul.II. & Clemen. VII. Conſtitutiones relatas ſuper in ejuſdem Clement. Conſt.XXVIII. Accepimus, *fol.*77. *Et quod Mandatarii poſſint citare in cauſis Capitolinis, exceptis per commiſſiones a principio in illo foro commiſſis declarat Statutum Urbis cap.*51. *in novis.*

JULIUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Exordium.

CUM ea firmius illibata perſiſtant, quæ frequentiori ſunt Apoſtolico præſidio pro tempore ſtabilita.

Confirmatio Conſt. indicatarum in rub.

§.1. Nos ſingulas præinſertas, ac deſuper reſpective confectas, & conficiendas literas, ac prout illas concernunt, omnia, & ſingula in eis contenta, & inde ſecuta quæcumque, ex certa ſcientia noſtra, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, cum opportuna, ſi opus ſit, juris, & facti, ac quarumcumque ſolemnitatum, etiam requiſitarum forſan omiſſarum defectuum ſuppletione, approbamus, confirmamus, & innovamus, ac inviolabiliter obſervari: Necnon modernis, & pro tempore exiſtentibus noſtris, & ejuſdem Romani Pontificis Curſoribus ſuffragari, eoſque illis omnibus, uti, & gaudere, nec deſuper per quoſcumque quavis auctoritate, præeminentia, aut ſuperioritate fungentes, moleſtari, perturbari, impediri, aut inquietari, vel eis in aliquo præjudicari, ſicque per quoſcumque judices &c. ſublata &c. irritum quoque &c. decernimus.

Innovatio earumdem.

§.2. Necnon prout illis conceſſa ſunt, in omnibus, & per omnia de novo concedimus.

Curſores tantum citent in cauſis cōmiſſariis etiam a principio Ordinariis non Capitolinis.

§.3. Inſuper ut de cetero perpetuis futuris temporibus in quibuſvis cauſis, tam Capitolii, & Ripæ, ac Ripettæ, necnon Turris Nonæ, & de Sabellis, ac Burgi S. Petri, quam quibuſvis aliis Almæ Urbis Curiis ſive Tribunalibus, in quibus commiſſiones aliquas, manu, vel de mandato noſtro ſignatas præſentari contigerit, etiam ſi cauſæ ipſæ ordinariæ inchoatæ extiterint poſt ipſarum commiſſionum præſentationem, citationes, & alia quæ inde ſequentur, per alios quam eoſdem Curſores fieri non poſſint, neque valeant. Sed dicti Curſores, citationes, & alia

alia, quæ inde ſequentur, in ipſis curiis, & earum qualibet, etiam ſi cauſæ, in, & pro quibus citationes, & alia fieri contigerit, commiſſariæ non ſuerint, ad partium, pro quibus citationes, & alia hujuſmodi fient, inſtantiam facere, & exequi poſſint, & valeant. Et ſolummodo mandatarii dictarum prænominatarum curiarum in cauſis ordinariis in tribunalibus ipſarum curiarum prænominatarum, quarum mandatarii exiſtunt, tantum citationes ſaciendi poteſtas remaneat, ſtatuimus, & ordinamus.

Prohibitio aliter faciendi, & contravenientium pœna.

§.4. Diſtrictius inhiben. quibuſvis dictarum curiarum, & cujuslibet ipſarum mandatariis, & notariis, ac aliis perſonis in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis majoris ſententia, a qua nonniſi per Nos abſolvi poſſint, ac privationis officiorum, & beneficiorum, ſi quæ obtinent, inhabilitatiſque ad illa, & alia in poſterum obtinen. pœnis, ne ſtatuto, & ordinationi noſtris hujuſmodi in aliquo contravenire quomodolibet audeant, vel præſumant. Ac decernentes, citationes per alios quam præfatos Curſores in cauſis ipſis commiſſariis, etiam ſi a principio ordinarie inchoatæ fuerint, de cetero in dictis, & aliis quibuſcumque tribunalibus, & in quavis inſtantia faciendi, & proceſſus, & actus quoſcumque illarum vigore formandos nullos, inanes, & invalidos, nulliuſque roboris, & momenti fore, ſicque per quoſcumque &c. decernimus.

Executorum deputatio.

§.5. Mandantes cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori, Gubernatori, ac Senatori, modernis, & pro tempore exiſtentibus, ut præmiſſa omnia, & ſingula perpetuo, ſub præfatis, & quibuſvis aliis cenſuris, & pœnis eorum arbitrio moderandis, & applican. perpetuo inviolabiliter obſervari faciant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.6. Non obſtan. quibuſvis literis fel. rec. Pauli Prædeceſſoris noſtri, ac quibuſvis reformationibus, ac aliis dictarum curiarum ſtatutis &c. ſtabilimentis, uſibus, & naturis, etiam juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, illi, & præfato Senatori, ac Populo Romano, & illius Conſervatoribus, ac mechanicarum, & aliarum artium, ac mercatorum Urbis Conſulibus, necnon Baſilicarum, & aliarum Eccleſiarum Urbis Archipresbyteris, & Canonicis, aliiſque perſonis, etiam motu ſimili &c. in præjudicium ſeu contra formam præmiſſorum ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis etiam per Nos quomodolibet conceſſis &c. quibus omnibus, & ſingulis &c. etiam ſi de illis &c. tenores &c. hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ad plenum derogatum eſſe volumus; ceteriſque contrariis quibuſcumque, cum clauſulis opportunis.

Placet Motu proprio I.

Papæ ſubſcr. Repetitio clauſularum.

§.7. Et cum abſolutionem a cenſuris, ad effectum &c. Et cum approbatione, confirmatione, innovatione, nova conceſſione, decreto, ſtatuto, ordinatione, derogatione & aliis, de, & pro omnibus ſupradictis, quæ hic pro ſufficienter repetiti habeantur latiſſime extendendis. Cum opportuno decreto, quod præſens Motus proprius, de ſubreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis noſtræ defectu, notari ſeu impugnari nullatenus poſſit: ſed illi ſtari, & ſecundum hujuſmodi Motum proprium noſtrum judicari, & interpretari, & definiri debeat.

Sola ſignatura ſufficit.

§.8. Et quod ſola præſentis ſignatura noſtra ſufficiat, & ubique fidem faciat, in judicio, & extra, quacumque regula contraria non obſtante.

Exemplorum fides.

§.9. Ac illius tranſumptis manu alicujus notarii Curiæ cauſarum dictæ Cameræ, ſubſcriptis, & ſigillo ipſius Curiæ Auditoris munitis, in judicio, & extra ſtari debeat, ac plenaria fides adhibeatur. Ac cum decreto, quod præſentium, aut illius tranſumptis copiæ affixæ in valvis curiarum præfatarum, aut aliorum locorum publicorum perinde arctent, & afficiant, ac ſi perſonaliter intimatæ forent.

Declaratio pro Mandatariis.

§.10. Et de confirmatione, decreto, ſtatuto, inhibitione, & aliis præmiſſis, remanente Mandatariorum Curiæ Capitolii tantum exercitio, quoad cauſas ordinarias etiam ſi in eis poſtmodum aliquas commiſſiones præſentari contingat.

Dat. Romæ apud S. Petrum, VI. idus Julii, Anno ſecundo.

Dat. P. An. II. 8. Julii.

XVII.

Declaratio, & extenſio auctoritatis Collegii Fabricæ Baſilicæ S. Petri de Urbe, in exequendis donationibus inter vivos ad pias cauſas factis, & fiendis, & in applicanda quinta earum parte dictæ Fabricæ.

Alia de materia hujus Collegii, & Fabricæ indicavi tibi in Conſtit. XLIX. Clem. VII. Admonet *ſup. fol.* 109.

JULIUS PAPA III.

Dilectis filiis Oeconomo, & Præfecto Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

ACcepimus vos in proſecutione exactionis relictorum ad pias cauſas factorum, & aliorum Fabricæ Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe per fel. record. Julium II., Leonem X., Adrianum VI., Clementem VII. & Paulum III. Rom. Pont. prædeceſſores noſtros aplicatorum, & per Nos confirmatorum, multas etiam, inveniſſe donationes inter vivos factas, in quibus nonnulli introitus, cenſus, redditus, proventus, ſtabilia, & mobilia, bona, ac res aliæ diverſis Eccleſiis, monaſteriis, hoſpitalibus, locis, & perſonis piis, & pro donatorum, ſeu aliorum animabus donata, & pie elargita reperiuntur, quæ adhuc inexecuta, & non ſatisfacta remanent. Quodque tam hæredes, & fideicommiſſarii dictorum, & aliæ perſonæ, quæ ad hujuſmodi bonorum ſatisfationem de jure tenentur, commiſſionis

Nobis

Nobis factæ conantur opponere, & contraire ſub prætextu, quod juriſdictio vobis per prædeceſſores præfatos, & Nos ſuper hujuſmodi relictorum exactione conceſſa, ad donationes inter vivos factas minime ſe extendit, & ita pias donatorum præfatorum diſpoſitiones violare nituntur.

Declaratio ſive extenſio auctoritatis Collegii Fabricæ, in exequendis donationibus inter vivos ad pias cauſas factis, & quinta parte Fabricæ applicanda.

§.1. Nos igitur ut par eſt, in præmiſſis opportune providere volentes, ad tollendas omnes dubietates, exceptiones, & oppoſitiones, per præſentes declaramus, noſtræ intentionis fuiſſe, & eſſe, ut donationes inter vivos, & ad pias cauſas tantum factæ, & quæ pro tempore fieri contigerit, per vos, & a vobis pro tempore ſubſtitutos exequerentur. Et quinta pars bonorum, & rerum in eis donatorum, ad opus dictæ Fabricæ converteretur, &, quatenus opus ſit, vobis, & ſubſtitutis præfatis tenore præſentium, de novo, ut omnes, & quaſcumque donationes inter vivos, in quibus aliqua bona (quæ ad donationum hujuſmodi tenores hic pro expreſſis haberi volumus) ad pias cauſas a donatoribus donata, & elargita fore reperietis, viis, & remediis in veſtris commiſſionibus, a Nobis, & Prædeceſſoribus præfatis conceſſis, & confirmatis exequi, & quintam partem bonorum hujuſmodi ad uſum dictæ Fabricæ applicare poſſitis, & valeatis. de ſpeciali gratia concedimus, & indulgemus, ac donatorum hujuſmodi voluntates, quoad quintam partem præfatam commutamus.

Clauſula ſublata.

§.2. Et ſic in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S.R.E. Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere. Et ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ dicti Prædeceſſores, & Nos, in ſingulis eorum, & noſtris commiſſionibus hujuſmodi, ac illarum confirmationibus, voluimus non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides danda tranſumptis.

§.4. Verum quia difficile foret, præſentes literas ad ſingula quæque loca, ubi opus foret, deferri, volumus, ut earum tranſumptis manu publici Notarii ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Prælati Eccleſiaſtici munitis, eadem prorſus fides adhibeatur in judicio, & extra, quæ adhiberetur præſentibus, ſi eſſent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Dat. P. A.II. 31. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die ultima Julii milleſimo quingenteſimo quinquageſimoprimo, Pontificatus noſtri anno II.

XVIII.

Luſitaniæ Reges perpetui Militiæ Aviſtenſium Adminiſtratores, & Magiſtri conſtituuntur.

Ex Henriquez. Regula Ord. Ciſtercien. p.516.

JULIUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Joannis Luſitanorum Regis, ejuſque Prædeceſſorum erga Sedem Apoſtolicam fides, & ſingularis devotio.

§.1. PRæclara Chariſſimi in Chriſto filii noſtri Joannis Portugalliæ, & Algarbiorum Regis illuſtris, & ſuorum in Portugalliæ, & Algarbiorum hujuſmodi Regnis Prædeceſſorum erga hanc Sanctam Sedem merita, necnon ſincera fides, & ſingularis devotio, quibus idem Joannes Rex in noſtro, & dictæ Sedis conſpectu clarere dignoſcitur, promerentur, & Nos quodammodo compellunt, ut illa prædicto Joanni, & pro tempore exiſtenti Portugalliæ, & Algarbiorum Regi favorabiliter concedamus, per quæ diſſenſionibus, & odiis, quæ inter perſonas Regnorum hujuſmodi exoriri poſſent, occurratur, ac eorumdem Regnorum quieti, & tranquillitati conſulatur.

Aviſtenſis Ordo multis Oppidis Caſtris &c. a Regibus, & Chriſtifidelibus donatus.

§.2. Dudum ſiquidem S.Jacobi de Spata, ſub S. Auguſtini, & de Avis ſub S. Benedicti Regulis in dictis Regnis Militiarum Magiſtratibus per obitum quondam Georgii olim ipſarum Militiarum Magiſtri, ſeu Adminiſtratoris extra Romanam Curiam defuncti, ſeu alias certo modo vacantibus, Nos conſiderantes Magiſtratus prædictos diverſa caſtra, Terras, Villas, loca, & arces eis a claræ memoriæ Portugalliæ Regibus, & aliis Sæcularibus perſonis, ut plurimum donata, in quibus Magiſtratus ipſos pro tempore obtinentes juriſdictionem exercent, & plurium Præceptoriarum pinguiſſimis redditibus dotatarum, & collationem habere, & propterea tam pro juſtitia in caſtris, Villis, Terris, & locis eiſdem perfecte adminiſtranda, ac arcibus prædictis ad Regna prædicta ab infidelibus, & perverſorum conatibus defendendum, ac in pacis dulcedine conſervandum diligenter, & fideliter cuſtodiendis, necnon Præceptoriis ipſis perſonis benemeritis, præſertim contra Chriſtiani nominis hoſtes dimicantibus, plurimum expedire, ut Magiſtratus prædicti perſonæ Regibus ipſis, & illorum incolis gratæ, & acceptæ per quam nedum in juribus ſuis conſervari, verum etiam adaugeri poſſent, committeretur, ac ſperantes, quod dictus Joannes Rex, quod Juſtitiæ zelator, & Orthodoxæ Fidei acerrimus defenſor eatenus fuerat, & tunc exiſtebat, ac Chriſtiani nominis hoſtes, tam in Africa, quam in partibus Indiæ Orientalis, & Æthiopiæ, continuis bellis, cum intolerabilibus expenſis laceſſere non deſinebat, & incolas inibi commorantes ad veri luminis cognitionem reducere magnopere ſtudebat, Magiſtratus ipſos, prout Militiam Jeſu Chriſti Ciſtercienſis Ordinis, cujus idem Joannes Rex Adminiſtrator perpetuus per Sedem prædictam deputatus exiſtebat, eatenus laudabiliter, & prudenter rexerat, feliciter, & tranquille gubernarat, illiſque poſſet

Joannis Regis præclara geſta in Africa, & aliis Orientalibus partibus pro Religione Chriſtiana dilatanda.

poſſet eſſe utilis plurimum, & etiam fructuoſus.

Horum intuitu prædictus Rex perpetuus Ordinis Av ſendis administrator inſtituitur.

§.3. Ac volentes eidem Joanni Regi, ut expenſarum onera, quæ in gerendis bellis prædictis ſubire tenebatur, facilius perferre valeret, de alicujus ſubventionis auxilio providere, Motu proprio eundem Joannem Regem, quoad viveret, Adminiſtratorem perpetuum, & irrevocabilem Magiſtratuum Militiarum Sancti Jacobi, & de Avis hujuſmodi, juriumque, rerum, & pertinentiarum ſuarum omnium, etiam una cum Magiſtratu Militiæ Jeſu Chriſti, cum plena, & libera facultate, auctoritate, & poteſtate, omnia, & ſingula, quæ Magiſtri Militiarum S. Jacobi, & de Avis hujuſmodi, qui pro tempore fuerant, facere, & exercere potuerant, etiamſi habitum per Fratres Milites dictarum Militiarum geſtari ſolitum nunquam ſuſciperet, nec profeſſionem per eos emitti ſolitam emitteret, faciendi, & exercendi auctoritate Apoſtolica conſtituimus, & deputavimus, curam, regimen, & adminiſtrationem Magiſtratuum S. Jacobi, & de Avis, ac Caſtrorum, & aliorum prædictorum ſibi in ſpiritualibus, & temporalibus plenarie committendo, prout in noſtris inde confectis literis plenius continetur.

§.4. Cum autem poſt modum intra mentis noſtræ arcana ſæpius revolverimus, ſingulas Militias prædictas ad hoc inſtitutas fuiſſe, ut contra hoſtes, & inimicos Fidei hujuſmodi firma quædam præſidia eſſent, eorumque Fratres, & Milites pro tempore exiſtentes, infidelium eorumdem expugnationi, ac terrarum ab eis occupatarum recuperationi jugiter vacarent, & a pluribus annis citra, prout, tam dilecti Filii Alphonſi de Alcocaſtro Præceptoris majoris ejuſdem Militiæ Jeſu Chriſti, & ipſius Joannis Regis coſobrini, & apud Nos, ac dictam Sedem Oratoris, quam aliarum fide dignarum perſonarum relatione percepimus, prædictus Joannes Rex claræ memoriæ Emmanuelis Portugalliæ, & Algarbiorum Regis Genitoris ſui, & aliorum prædeceſſorum ſuorum prædictorum veſtigiis inhærendo ad divini nominis exaltationem, Chriſtianæque Fidei propagationem in eripiendis e manibus ipſorum infidelium diverſis Provinciis, terris, & locis, & aliis jam ereptis conſervandis, necnon bello contra eoſdem infideles tam terra, quam mari gerendo graviſſimos labores, & expenſas ſuſtinuerit, in tam Indiarum, quam in Africæ, & Ethiopiæ, ac Braſiliæ partibus nonnullas civitates, inſulas, oppida, & loca e manibus infidelium hujuſmodi eripuerit eaque inibi Chriſtifideles introduci, & nomen Domini prædicari faciendo ad Regimen Sanctæ Matris Eccleſiæ adduci procuraverit, & ad hoc non ſolum vi, & armis, ſed nonnullarum ad hoc ab eo deputatarum excellentis Doctrinæ, & approbatæ Vitæ perſonarum opera continue utatur, & propterea Septenſem, & Tingenſem Civitates, & oppidum de Mazzagam in Africæ, necnon Goam, ac alias terras, & loca in Indiarum partibus per eum, & ejus Prædeceſſores prædictos e manibus ipſorum infidelium non ſine magna ſanguinis effuſione erepta ad Reipublicæ Chriſtianæ commodum, & univerſalis Eccleſiæ exaltationem poſſideat, & ut mortalium animas Deo efficacius lucrifaciat, in Civitatibus, inſulis, terris, & locis hujuſmodi quamplura Monaſteria, Eccleſias, Hoſpitalia, & Collegia ad devotionis inibi habitantium excitationem erigi, ac in illis Miniſtros Eccleſiaſticos introduci fecerit, necnon incolis, & habitatoribus civitatum, terrarum, & locorum hujuſmodi, mediantibus diverſis egregiis, & fidelibus verbi Dei concionatoribus, ut Sacrum Chriſti Evangelium amplecterentur, & ſub noſtra, & ejuſdem Sedis obedientia, & protectione degerent, adeo efficaciter perſuaſerit, ut eorum infinitus fere numerus Sacro Baptiſmatis fonte renaſci voluerit, ſperetur que verisimiliter, quod idem Joannes Rex, ad quem ſpectat Bella ipſa contra Infideles prædictos, tam terra, quam mari, & tam offendendo, quam defendendo movere, ac ſucceſſores ſui, Portugalliæ, & Algarbiorum Reges pro tempore exiſtentes divina eis aſſiſtente gratia ſimilia, & alia longe majora in dies pro tuitione, & augmento Chriſtianæ Religionis facturi ſint.

Variæ Provinciæ, & ampliſſimæ Regiones Chriſti Evangeliū Luſitanorum opera amplectantur.

§.5. Nos attendentes, quod ſi Magiſtratus Militiarum hujuſmodi, qui aliquando per Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros Regibus Portugalliæ, & Algarbiorum hujuſmodi, ſeu eorum primogenitis, aut aliis natis Infantibus nuncupatis, ſive propinquis in adminiſtrationem, dum expediens viſum fuerit, conceſſi fuerunt, & ſuper quorum, dum pro tempore vacent, ſeu Magiſtrorum ad eos electione, quæ ad Præceptores Domorum, & etiam forſan Fratres, & Milites ſingularum Militiarum hujuſmodi ſpectare dignoſcitur, poſſunt facile inter Præceptores, ſeu Fratres, & Milites hujuſmodi graves diſſenſiones, & inteſtina odia exoriri, & hos pro tempore obtinentes, ſi ſe pro tempore exiſtenti Portugalliæ, & Algarbiorum Regi opponerent, Regna prædicta perturbare, & diverſos tumultus bellicos excitare, ac bella, quæ per eos contra Infideles, ut præfertur, movenda ſunt, in perturbationem quietis, & pacis Regnorum hujuſmodi convertere poſſent, prædicto Joanni, & pro tempore exiſtenti Portugalliæ, & Algarbiorum Regi in adminiſtrationem perpetuo concedantur, committantur, & aſſignentur ex hoc profecto diſſenſionibus, & odiis, & perturbationi pacis, & quietis Regnorum, & excitationi tumultuum bellicorum hujuſmodi opportune occurreretur, & prædictus Joannes, & pro tempore exiſtens Portugalliæ, & Algarbiorum Rex, Præceptorias Domorum Militiarum hujuſmodi Fratribus Militibus idoneis, & ad præliandum habilibus, qui non ſolum, cum vocati fuerint, ad bella ſe accingent, verum etiam Regem ipſum ad expeditiones contra Infideles prædictos ultro ſollicitabunt, ac ſe, ſuaque omnia tam in claſſe maritima, quam exercitu terreſtri laboribus, & periculis exponere non dubitabunt, earum occurrente

Ut Luſitaniæ Reges Bella contra Infideles commodius movere, & continuare poſſint eis in perpetuū hujus Militiæ Magiſtratus conceditur.

currente vacatione conferre, ſeu conferri procurabit, & bella ipſa commodius gerere, ac alia pro Fidei Catholicæ exaltatione, & infidelium depreſſione neceſſaria, & opportuna efficacius exequi poterit, ipſique Præceptores, & Fratres Milites, & Vaſſalli, & Subditi Magiſtratuum hujuſmodi libentius ſub eorum naturali Principe, Rege, & Militiarum hujuſmodi Adminiſtratore exiſtente, & ejus diſciplina quam diverſis ipſarum Militiarum Magiſtris (cum majores conjunctæ vires, majora, & præclariora in bello facinora edere poſſint) militabunt, ſeque omnibus periculis exponent, & propterea volentes in præmiſſis opportune providere, ac ipſius Joannis Regis, qui ſuperioribus annis Bazaim, & Dio Civitates, ſeu oppida in partibus Indiarum e manibus Infidelium, vi, & bello eripuit, & bis invicto animo Dio, videlicet a Turcis, & Rege Cambayæ, qui illam ſeu illud cum ingenti exercitu Ducibus Soliman, Baſſa, & Coja Suphar, acriter, & duriſſime obſidebant, Bazaim vero Civitates, ſeu oppida hujoſmodi ab oppidanis, qui illam, ſeu illud bello repetebant, præſtante Domino liberavit, & Turcas, ac Oppidanos ipſos non ſine magna eorum clade, & jactura obſidionem hujuſmodi ſolvere coegit, ac demum fugavit, & Nomen Domini Noſtri Jeſu Chriſti longe lateque propagare non ceſſat, pro deſiderio præmiſſorum intuitu morem gerere motu ſimili, non ad ejuſdem Joannis Regis, aut alterius pro eo Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera liberalitate, ac ex certa ſcientia noſtris ſingulos Jeſu Chriſti, & S. Jacobi, ac de Avis Magiſtratus hujuſmodi, qui in eiſdem Militiis ſupremæ dignitates, ac ipſarum Militiarum in dictis Regnis, & aliis Dominiis, eiſdem Regnis, ſeu eorum Regis ſubjectis capita eſſe noſcuntur, & quorum ſingulorum univerſas alias qualitates, & illorum erectionum, & inſtitutionum tenores, fructuum, redditium, & proventuum veros annuos valores, præſentibus pro expreſſis habentes, volumus etiamſi quovis modo, quem etiamſi ex illo quævis generalis reſervatio etiam in corpore Juris clauſa reſultet, præſentibus haberi volumus pro expreſſo, & & ex cujuſcumque perſona vacent, etiamſi tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio juxta Lateranenſis ſtatuta Concilii ad Sedem prædictam legitime devoluta, ipſique Magiſtratus ſpecialiter, vel generaliter reſervati exiſtant, & ad illos conſueverint per electionem aſſumi, eiſque cura etiam juriſdictionalis immineat animarum, ſuper iis quoque inter aliquos lis, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, pendeat indeciſa, dummodo tempore Datæ præſentium non ſit in eis alicui ſpecialiter Jus quæſitum cum omnibus, & ſingulis eorum, eorumque menſarum juribus, pertinentiis, juriſdictionibus, Caſtris, Villis, Oppidis, fortalitiis, terris, & locis, necnon fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, & emolumentis quocumque nomine nuncupentur, & in quibus ſuis rebus conſiſtant, & undecumque proveniant, & per Nos, aut

Bazain, & Dio Civitates Indiarum e manibus Infidelium eripiuntur.

Prædeceſſores noſtros Romanos Pontifices pro applicatione fructuum, redditiuum, proventuum, jurium, obventionum, & emolumentorum Præceptoriarum, & forſan aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, ſeu illorum decimæ, aut alterius partis, bellis pro tempore gerendis eiſdem Emanuelis, & Joanni Regibus, eorumque Prædeceſſoribus, ac Militiarum hujuſmodi Magiſtris in genere, & in ſpecie, ac alias quomodolibet conceſſis, necnon facultatibus, licentiis, privilegiis, & indultis prædicto Joanni, & pro tempore exiſtenti Portugalliæ, & Algarbiorum Regi, etiamſi Regna ipſa in fœminam, aut minorem ſeptem annis pervenerint, & minor hujuſmodi etiam fœmina exiſtat in Adminiſtrationem perpetuam: ita quod, qui Rex, aut in defectum Regis Regina Regnorum hujuſmodi pro tempore fuerit, & ſingularum Militiarum prædictarum, & illarum Magiſtratuum abſque alio juris, aut pacti Miniſterio, perpetuus Adminiſtrator, aut adminiſtratrix ſit, & eſſe cenſeatur, ac Magiſtratuum eorumdem poſſeſſionem propria auctoritate libere apprehendere, & perpetuo retinere, ſeu etiam abſque alia poſſeſſionis apprehenſione militias ipſas, & earum Magiſtratus regere, & adminiſtrare, necnon illorum fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta, ac alia præmiſſa in ſuos, & Magiſtratuum prædictorum uſus, & utilitatem convertere, Diœceſanorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia, vel conſenſu deſuper minime requiſita, vel requiſito, necnon Præceptorias, dignitates, aliaque beneficia, & officia Militiarum hujuſmodi, ac alia ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem pro tempore exiſtentium earumdem Militiarum hujuſmodi, ac alia ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem pro tempore exiſtentium earumdem Militiarum Magiſtrorum ſpectantia, tam Sæcularia, quam Regularia beneficia perſonis idoneis conferre, & aſſignare, necnon præmiſſa omnia, & ſingula, & cetera, quæ Magiſtri Militiarum hujuſmodi, qui pro tempore fuerunt, in ſpiritualibus, & temporalibus facere, gerere, exercere, & adminiſtrare conſueverunt, ſeu potuerunt, aut debuerunt facere, gerere, & exercere, & adminiſtrare, necnon juriſdictionem, & ſuperioritatem, ac quodcumque aliud dominium in Præceptores, & milites, & alios Fratres, & perſonas, necnon Oppida, terras, & loca, ac bona, & res Militiarum hujuſmodi per earum Magiſtros exerceri ſolita exercere libere, & licite poſſit in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi ſingularum Militiarum prædictarum verus Magiſter exiſteret, ac omne jus, & omnis auctoritas, & poteſtas, Militiis, & Magiſtratus hujuſmodi, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus regendi, & adminiſtrandi, ac omnis alia juriſdictio, & adminiſtratio, ad ſingulos Magiſtros Militiarum hujuſmodi de jure, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet pertinens, & quæ in futurum pertinere pote-

Omnimoda in Præceptores Milites, Fratres, Perſonas, Oppida, Caſtra, ac bona Militiæ hujus, eiſdem Regibus juriſdictio tribuitur.

poterit, eum Regnis hujuſmodi iocorporetur, & conſolidetur.

Conceſſio cum facultate ſubſtituendi pro regendis rebus ſpiritualibus.

§.6. Sic tamen, quod pro tempore exiſtens Portugalliæ, & Algarbiorum Rex, ſeu Regina, ea quæ ſpiritualia pro tempore concernent, per idoneas perſonas ipſarum Militiarum perſonas Religioſas ad id per eum deputandas, & ad ejus liberum nutum, & arbitrium amovibiles, probe, & laodabiliter exerceri facere debeat, & teneatur, Apoſtolica auctoritate prædicta tenore præſentium perpetuo concedimus, & committimus, & aſſignamus, ipſumque Joannem, & pro tempore exiſtentem Portugalliæ, & Algarbiorum Regem, ſeu Reginam, etiamſi, ut præfertur, Minor exiſtat, perpetuum, & irrevocabilem, ſingularum Militiarum, & earum Magiſtratuum, juriumque, & pertinentiarum prædictorum in ſpiritualibus, & temporalibus Adminiſtratricem conſtituimus, & deputamus, & perſonis per, & pro tempore exiſtentem Regem, ſeu Reginam circa ſpiritualia deputandis, omnia, & ſingula quæcumque ſingularum Militiarum hujuſmodi, qui pro tempore fuerunt, in concernentibus ſpiritualia per ſe, vel alios ordinare, diſponere, mandare, & facere de jure, & conſuetudine, aut alias quomodolibet potuerunt, ſeu debnerunt, ordinandi, diſponendi, mandandi, & faciendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & poteſtatem concedimus.

Præceptoribus, Militibuſque, jus Magiſtri eligendi adimitur.

§.7. Et ne in judicium conceſſionis, commiſſionis, aſſignationis, conſtitutionis, & deputationis, noſtrarum prædictarum, Præceptores, ſeu Milites, vel Fratres Militiarum hujuſmodi, aliquid de facto per viam electionis, vel poſtulationis, ſeu alias decedente pro tempore Rege, aut Regina Regnorum hujuſmodi, attentare præſumant: Nos ab eiſdem Præceptoribus, Militibus, & Fratribus omne jus, & omnem actionem, & poteſtatem eligendi, vel poſtulandi aliquem in Magiſtrum alicujus ex Militiis hujuſmodi, vel eiſdem Magiſtratibus de Magiſtris, aut adminiſtratoribus perpetuis quomodolibet providendi penitus, & omnino tollimus, auferimus, & abdicamus, ipſiſque Præceptoribus, Militibus, & Fratribus ſub excommunicationis latæ ſententiæ, & privatione Præceptoriarum, ac aliorum beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, quæ pro tempore obtinebunt, necnon penſionum annuarum, quas pro tempore percipient, ac inhabilitatis ad illa, & illas, ac alia, & alias in poſterum obtinendas, & percipiendas, ac aliis Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis per contravenientes eo ipſo incurrendis, ne de cetero aliquem in Magiſtrum alicujus ex Militiis hujuſmodi eligere, vel poſtulare, aut de eligendo, vel poſtulando quovis modo tractare audeant, vel præſumant, diſtrictius inhibemus, abſolutionem eorum, qui ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurrerint, ac earum relaxationem Nobis, & Succeſſoribus noſtris Romanis Pontificibus canonice intrantibus ſpecialiter, & expreſſe reſervantes.

Dati Executores harum literarum.

§.8. Quocirca venerabilibus Fratribus noſtris Uliſbonenſi, & Eborenſi, & Bracharenſi Archiepiſcopis per Apoſtolica ſcripta motu ſimili mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Joannis, & pro tempore exiſtentis Regis, & Reginæ hujuſmodi, deſuper fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, iſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes auctoritate noſtra faciant eidem Joanni, & pro tempore exiſtenti Portugalliæ, & Algarbiorum Regi, & Reginæ, ac dilectis filiis Conventibus, Prioribus, Præceptoribus, Fratribus, & Militibus, obedientiam, & reverentiam debitas, & devotas, necnon a Vaſſallis, & aliis Subditis Militiarum hujuſmodi conſueta ſervitia, & jura ſibi ab eis debita integre exhiberi, ipſoſque Joannem, & pro tempore exiſtentem Regem, & Reginam, ad Magiſtratus prædictos, ut eſt moris, admitti, ſibique de illorum jurium, & pertinentiarum, ac membrorum ſuorum omnium fructibus, & redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus univerſis integre reſponderi, contradictores quolibet, & rebelles, etiam per quaſvis, de quibus eis placuerit, ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas ac alia opportuna juris remedia appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper iis habendis ſervatis proceſſibus ſententias, cenſuras, & pœnas ipſas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum.

§.9. Non obſtantibus noſtra per quam dudum inter alia volumus, quod petentes beneficia Eccleſiaſtica aliis uniri tenerentur, verum annuum valorem, etiam beneficii, cui aliud uniri peteretur alioquin unio non valeret, & ſemper unionibus commiſſis fieret ad partes vocatis quorum inter eſſet, & Lateranenſis Concilii noviſſime celebrati uniones perpetuas niſi in caſibus a jure permiſſis fieri prohibentis, necnon fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri etiam, qua præcavetur, ne quis extra ſuam Civitatem, & Diœceſim niſi in certis exceptis caſibus, & in illis ultra unam dietam a fine ſuæ Diœceſis ad judicium evocetur, ſeu ne Judices a Sede prædicta Deputati extra Civitatem, vel Diœceſim in qua deputati fuerint alii vel aliis vices ſuas committere præſumant, ac de duabus dietis in Concilio Generali edita dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate præſentium ad judicium non trahatur, ac aliis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis Generalibus, vel Specialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon Militiarum, & ordinum prædictorum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Militiis, earumque Magiſtris, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & Conventibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriarum

Digitized by Google

rogatoriis, aliis effieacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis Decretis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, & Nos ac dictam Sedem, etiam motu ſimili, aut conſiſtorialiter etiam per viam generalis legis, & ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus in genere, vel in ſpecie, aut alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, illis præſertim, quibus inter alia caveri dicitur expreſſe, quod occurrente vacatione alicujus ex Magiſtratibus præfatis, præfati Conventus, Præceptores, Fratres, & Milites unum forſan de eorum gremio, dictarum Militiarum Militem expreſſe profeſſum eligere, ipſeque ſic electus verus earumdem Militiarum magnus Magiſter habeatur, illique non alteri, Conventus, Præceptores Fratres, Milites prædicti parere teneantur, quodque nullus niſi, ut præfertur, electus, Magiſtratus ipſos obtinere poſſit, & quæcumque collationes, electiones, & aliæ diſpoſitiones de Magiſtratibus ipſis aliter factæ, etiam per Romanum Pontificem, & Sedem prædictam nullæ, & invalidæ, nulliuſque ſint roboris, vel momenti, & penitus pro infectis habeantur, præfatique Milites aliis quam, ut præfertur, electis, vel literis Apoſtolicis per eos impetratis parere minime teneantur, & ob illorum non paritionem, aliquas cenſuras, ſive pœnas nullatenus incurrant, quodque privilegiis, indultis, & literis nullatenus, aut nonniſi certis inibi expreſſis modo, & forma derogari poſſit, & aliter derogetur, derogatio hujuſmodi nemini ſuffragetur, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut exquiſita forma ad boc ſervanda foret, illorum omnium tenores præſentibus pro ſufficienter expreſſis, ae de verbo ad verbum inſertis, necnon modos, & formas ad id ſervandas pro individuo ſervatis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hae vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe pari modo derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi aliqui ſuper proviſionibus, ſeu conceſſionibus adminiſtrationum ſibi faciendis de Magiſtratibus hujuſmodi ſpeciales, vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus literas impetrarint, etiam ſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quibus omnibus Joannem, & pro tempore exiſtentem Regem, ac Reginam præfatos in aſſeeutione dictorum Magiſtratuum volumus anteferri, ſed nullum per boc eis quoad aſſecutionem Magiſtratuum, aut beneficiorum aliorum præjudicium generari, ſeu in præceptoribus majoribus dictorum Conventuum, necnun Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus, ac Conventibus, Vaſſallis, & Subditis, prædictis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quoad receptionem, vel proviſionem alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint. Quodque de Magiſtratibus hujuſmodi, vel aliis benefieiis Eccleſiaſtieis ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem, conjunctim, vel ſeparatim ſpectantibus, nulli valeat provideri, ſeu conceſſio in adminiſtrationem fieri per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ae de verbo ad verbum de Indulto hujuſmodi mentionem, & quælibet alia dictæ Sedis indulgentia generalis, vel ſpecialis cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua cujuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Datæ Regibus nonnullæ leges pro recta Militiarũ hujuſmodi adminiſtratione

§.10. Volumus autem, quod Magiſtratus ipſi debitis propterea non fraudentur obſequiis, & animarum cura in eis nullatenus negligatur, ſed Rex, ſeu Regina, pro tempore exiſtens omnia, & ſingula eiſdem Militiis pro tempore incumbentia onera perferre omnino teneatur, quodque ab alienatione quorumcumque bonorum immobilium, & prætioſiorum mobilium dictorum Magiſtratuum pœnitus abſtineat, & quod ſuccedens in Regnis hujuſmodi, ſive vir, ſive fœmina exiſtat, antequam dictos Magiſtratus, vel eorum aliquem adminiſtrare poſſit, juramentum, ſeu juramenta, ſi quæ de obſervando ſtatutis, & conſuetudinibus, ae ſtabilimentis, uſibus, & naturis dictarum Militiarum, vel alias per dictos Magiſtros præſtari conſueverunt, præſtare teneatur, deinde adminiſtrationi Magiſtratuum hujuſmodi libere ſe immiſcere poſſit, & ille ex eis, qui ullo unquam tempore (quod abſit) a noſtra, & Succeſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium, & ejuſdem Romanæ Eccleſiæ obedientia, & devotione ſe retraxerit, vel contra eam bellum ſuſceperit, aut in ejus dominium per ſe, vel alium quomodolibet machinatus fuerit, præſenti gratia ex ipſo privatus exiſtat, ac præſentes literæ nullius ſint roboris, vel momenti, ipſæque conceſſio, commiſſio, aſſignatio, conſtitutio, & deputatio expirent, & reſolvantur, expiratæque, & reſolutæ cenſeantur, & exinde ipſi Magiſtratus vacent eo ipſo, & de illis, per Sedem eandem libere diſponi poſſit, & inſuper ex nunc irritum decernimus, & inane, ſi ſecus ſuper iis a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo &c.

Datum die Decemb. An. 1551. Pontif. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo, tertio Kal. Januarii Pont., noſtri anno II.

XIX.

Doctores in Alma Urbe, a Collegio Advocatorum Conſiſtorialium dumtaxat, in jure civili, & canonico creari poſſunt.

De erectione autem hujus Studii videre eſt ſup. Tom.III. Par.II. Bonifacii VIII. Conſtit.XX. In ſupremæ *fol.* 100., *& Leonis X. Conſt. IV.* Dum ſuaviſſimos *Tom.III. Par.III. fol.* 370.

JULIUS PAPA III.

Dilecti filii ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Multi juris ignari licentias ſe doctorandi, ut hic a Sede Apoſt. obtinebant. Unde mala hic deſcripta oriebantur,

CUm, ſicut fide dignorum relatione nuper accepimus, multi juris civilis, & canonici ignari ad doctoratus gradum aſpirantes indebite, ſub prætextu, quod in aliqua univerſitate Studii generalis operam dando in tantum profecerint, quod idonei exiſtant, & licentia a Nobis, & Sede Apoſtolica extorquent, ut ab aliquo Prælato, ſeu perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, etiam de propitiis extorquendo inſignia doctoratus in Romana Curia ſuſcipere valeat, a e ejuſdem licentiæ prætextu examine ad id requiſito, & aliis neceſſariis, deſuper minime adhibitis, contra ſacrorum canonum ſtatuta, & juris diſpoſitionem, in ipſius doctoralis dignitatis opprobrium ſe ad illius gradum faciant promoveri. Unde plura abſurda ſequuntur, & Clerus repletur indoctis, multis aſpirantibus ob privilegia graduatorum beneficia aſſequi, & cum plures Magiſtratus ex conſuetudinibus, & ſtatutis locorum per Juris Doctores debeant exerceri, a pluribus indoctis ſic doctoratis ſæpe illi adipiſcuntur, cum Juſtitiæ ſupremo detrimento, ſicque bonis etiam, & induſtriis, literatiſque Doctoribus animus concidit, cum pariter doctis, & indoctis gradus pateat dignitatis, jamque ex præmiſſis vileſcat in populo doctoralis dignitas.

Pontifex ideo decernit, neminem de cetero Doctoré in Urbe creari poſſe, niſi a CollegioDD. Advocatorum Conſiſtorialium.

§.1. Nos igitur præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officii tenemur, obviare volentes, præſertim in Urbe, ex qua utrumque jus profluit, ac deſcendit, & a cujus exemplo Orbis partes ſolent regulari, ac de literarum ſcientia, virtutibus, & meritis veſtris, quibus veſtro Collegio Doctores in utroque jure civili, & canonico ereandi, & illis inſignia conferendi ex diverſis privilegiis, & antiqua conſuetudine, Jus, facultas, & poteſtas competunt, & in quibus etiam poteſtas Sanctæ Rom. Eccleſiæ Camerarii, Gymnaſiique Almæ Urbis noſtræ Cancellarii pro tempore exiſtentium repræſentatur, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, non ad veſtram ſeu alicujus inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cetero, perpetuis futuris temporibus, nullus etiam prætextu cujuſvis licentiæ, ſeu facultatis ſibi conceſſæ, ſeu privilegiorum, indultorum, & literarum Apoſtolicarum quibuſvis perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, conditionis, præeminentiæ, nobilitatis, & excellentiæ exiſtentibus, etiam Romanæ Curiæ officialibus, eorumque Collegiis, ac quacumque dignitate, & honore fulgentibus, aut illorum contemplatione, ſeu intuitu, etiam motu, ſcientia, & poteſtate ſimilibus, & ex titulo oneroſo, ac ex quibuſvis aliis etiam quantumcumque maximis, & urgentiſſimis cauſis, ſub quibuſvis verborum formis, & expreſſionibus, ac cum quibuſvis efficaciſſimis, & inſolitis, etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, etiam talibus, quod illis nullatenus, aut nonniſi ſub certis modo, & forma in eis contentis derogari poſſit, irritantibuſque, & aliis decretis, per Nos, & Prædeceſſores noſtros, ac Sedem eamdem, ſeu alias pro tempore conceſſorum ad gradum doctoratus in utroque, ſeu altero jurium hujuſmodi ab alio, quam a vobis, & Collegio veſtro in dicta Curia aſſumi, ſeu in utroque, vel altero jurium Doctor creari poſſit.

Doctorumque creationes ab aliis facien. irritas & inanes declarat.

§.2. Ae aſſumptiones, & creationes Doctorum, ae inſignium doctoralium traditiones per vos faciendas hujuſmodi, validas, & efficaces exiſtere, ſuoſque effectus ſortiri, ae quaſcumque alias in utroque, ſeu altero jurium hujuſmodi Doctorum creationes, ae inſignium prædictorum traditiones per alios, quam per vos decreto in ipſa Curia in futurum faciendas cum inde ſecutis, irritas, & inanes, nulliuſque roboris, vel momenti eſſe, & cenſeri, ae nemini ſuffragari, ipſique ab aliis, quam a vobis ad gradum doctoratus hujuſmodi aſſumpti pro non doctoribus haberi.

Pauperes quoque gratis doctorari decerne, jubet.

§.3. Voſque quoſcumque pauperes, vel egenos, quos ad ſuſceptionem graduum hujuſmodi habiles, & idoneos repereritis, ad doctoratus in utroque, ſeu altero jurium gradus hujuſmodi gratis pro Deo, & abſque aliqua pecuniarum ſolutione ab eis facienda aſſumere, ſeu doctores creare debere.

Clauſulæ præſervativæ.

§.4. Ac præſentibus ex quavis cauſa, vel occaſione, etiam per Nos, & Sedem prædictam, in genere, vel in ſpecie, etiam per Conſtitutiones Apoſtolicas, ſeu Cancellariæ Apoſtolicæ regulas editas, ac quaſcumque alias literas Apoſtolicas, etiam in forma Brevis, & quod tenores, & formæ illarum habeantur pro expreſſis, ſeu alias clauſulas, & decreta quæcumque in ſe continentes, etiam Officialibus, Collegiis, & perſonis præfatis pro tempore conceſſas, etiam vigore implicitæ derogationis latiſſime extenden. in ſupplicationibus deſuper pro tempore ſignatis appoſita derogari, ſeu illas revocari, caſſari, ſuſpendi, aut in aliquo alterari minime poſſe, neque revocatas, ſuſpenſas, vel alteratas, quoties illa emanabunt, toties eaſdem præſentes ab illis exceptas, & vobis conceſſas, ac in priſtinum, & eum, in quo nunc, & ante revocationem, & ſuſpenſionem hujuſmodi erant, ſtatum, reſtitutas, & repoſitas eſſe, & cenſeri.

Decretum irritans.

§.5. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ejuſdem Romanæ Eccleſiæ Cardi-

Digitized by Google

Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & interpretari debere, ac ex nunc ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Executores iſtius Conſtit. §.6. Et nihilominus Camerario noſtro, & Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generali Auditori pro tempore exiſtentibus per præſentes mandamus, quatenus ipſi, vel alter eorum præſentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, quando, & quoties opus fuerit, ac pro parte veſtra deſuper requiſiti fuerint, ſolemniter publicantes, faciant illas, & in eis contenta quæcumque, integre, & inviolabiliter ab omnibus obſervari; non permittentes quicquam per quoſcumque in contrarium attentari. Contradictores quoſlibet, & rebelles, per ſententias, cenſuras, ac etiam pecuniarias, & de quibus eis videbitur, pœnas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, & pœnas præfatas, etiam iteratis vicibus aggravando: invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria. §.7. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis prædictis, & quibuſvis aliis cujuſcumque dignitatis, & præeminentiæ exiſtentibus, & quacumque, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, aut alia majori dignitate fulgentibus, in contrarium quomodolibet conceſſis. quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia exquiſitio habenda, aut aliqua exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus; ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D.P. An.II. 6. Februarii. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 6. Februarii, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri Anno ſecundo.

XX.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat. Erectio Studii Generalis in Oppido Dilingæ Auguſtan. Diœceſis in Alamania, cum privilegiis, & facultatibus ad inſtar Univerſitatis Pariſien., & aliarum.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Prooemium. Copioſus in Miſericordia Dominus, & in cunctis glorioſus operibus, a quo omnia dona defluunt, ad hoc Nobis licet immeritis ſuæ Sponſæ Univerſalis Eccleſiæ regimen committere, & noſtræ debilitati jugum Apoſtolicæ ſervitutis imponere voluit, ut tamquam de ſummo vertice ad infima reflectens intuitum, quid pro hujuſmodi illuſtranda Eccleſia ad fidei orthodoxæ propagationem conſerat, quidve ſtatui fidelium quorumlibet conveniat, attentius proſpiciamus, & ut cujuſlibet a fidelibus ipſis, profligatis ignorantiæ tenebris, illi per donum ſapientiæ in via mandatorum Domini conſervari debeant, attendentes, eos ad quærendum literarum ſtudia, per quæ militantis Eccleſiæ reſpublica regitur, divini nominis, ac ejuſdem fidei cultus protenditur, omniſque humanæ proſperitatis conditio augetur, noſtræ ſollicitudinis ope, Apoſtolicisque favoribus propenſius excitemus, prout pia Prælatorum, præſertim fratrum noſtrorum S.R.E. Cardinalium, quos in partem laborum evocavit Altiſſimus, vota expoſcunt, & Nos locorum, & temporum qualitate penſata conſpicimus in Domino ſalubriter expedire.

Utilitas novæ hujus erigendæ Univerſitatis. §.1. Sane ſicut dilectus filius noſter Otho tituli Sanctæ Sabinæ Presbyter Cardinalis Auguſtan. nuncupatus, qui Eccleſiæ Auguſtan. Provinciæ Moguntin. ex diſpenſatione Apoſtolica præeſſe dignoſcitur, Nobis nuper expoſuit. Cum fere tota Germania jam per triginta annos continuos, & ad hæc uſque tempora calamitatibus, & peſtiferis hæreſibus oppreſſa, & involuta extiterit. Et propterea ſi unum generale ſtudium diverſarum artium, & ſcientiarum Catholicarum ad pueros, & alias perſonas inibi bonis moribus, virtutibus, & hujuſmodi ſcientiis ornandas: & imbuendas in Oppido Dilingæ Auguſtan. Diœceſis, ſub invocatione Sancti Hieronymi erigeretur, & inſtitueretur, profecto huic morbo in tota fere Germania hujuſmodi, ut præfertur, vigenti, ulterius ne ſerperet, nec parum occurreretur, & fides orthodoxa inibi creſceret, & augeretur; ac manuteneretur.

Cardinalis Auguſtani hac ſuper re preces. §.2. Quare præfatus Otho Cardinalis Nobis humiliter ſupplicavit, ut in dicto Oppido Univerſitatem ſtudii Generalis in quibuſvis liberalibus diſciplinis, & licitis facultatibus ad inſtar Bononien., & Pariſien., ac aliarum, tam Italiæ, & Galliæ, quam Germaniæ Univerſitatum ſtudiorum Generalium erigere; & inſtituere, aliaſque in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Erigitur Univerſitas Dilingana. §.3. Nos igitur pium, & laudabile præfati Othonis Cardinalis deſiderium ſummopere commendantes, ac attendentes, quod ex literarum ſtudio, tam publica, quam privata, & tam ſpiritualia, quam temporalia commoda proveniunt, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati ad Dei Omnipotentis laudem in eodem Oppido Dilingæ Univerſitatem ſtudii Generalis ſub dicta invocatione Sancti Hieronymi, in quibuſvis liberalibus diſciplinis, & licitis facultatibus ad inſtar Bononien., & Pariſien., ac aliarum, tam Italiæ, & Galliæ. quam Germaniæ Univerſitatum

ſtatuum ſtudiorum hujuſmodi auctoritate Apoſtolica tenore præſentium erigimus, & inſtituimus.

Rectori, Lectoribus, ceteriſque Academiæ membris conceſſa Privilegia ad inſtar aliarum Universitatū.

§.4. Ac illi ſic erectæ, & inſtitutæ, illiuſque pro tempore exiſtentibus Rectori, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Bidellis, Nunciis, & aliis Officialibus, ac perſonis, necnon membris, & ſubditis, quod omnibus, & ſingulis privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, ſavoribus, gratiis, prærogativis, honoribus, & præeminentiis, Bononien., & Pariſien., ac aliis Univerſitatibus prædictis illarumque pro tempore exiſtentibus Rectoribus, Magiſtris, Doctoribus, Lectoribus, Præceptoribus, Scholaribus, Procuratoribus, Bidellis, Nunciis, & aliis Officialibus, ac perſonis, necnon membris, & ſubditis in genere, tam Apoſtolica, quam alias rite Imperiali, & Regia auctoritatibus, aut alias quomodolibet conceſſis, ſeu legitime præſcriptis, ac impoſterum concedendis, & præſcribendis. Ac quibus illæ, & illi utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum uti, potiri, & gaudere. Necnon qui in quavis alia Univerſitate diſciplinis, & ſacultatibus prædictis ſtudere incæperint, ſtudium ſuum in ea continuare, & qui in dicta ſic erecta, aut quavis alia univerſitate per tempus debitum ſtuduiſſe, ac ſcientia, & moribus idonei eſſe comperti fuerint, in Artibus, & Philoſophia, ac Theologia, & Juribus, necnon Phiſica, & Medicina, ac aliis diſciplinis, & ſacultatibus prædictis Baccalariatus etiam formati, & licentiaturæ, ac laureæ, necnon Doctoratus, ac Magiſterii, & quoſvis alios ſolitos gradus a præfato Othone Cardinali, & pro tempore exiſtenti Eccleſiæ Auguſtan., Præſule, ſeu Adminiſtratore, ſeu ſcientiarum, in quibus promovendi pro tempore ſtuduerint, Lectoribus, aut aliis perſonis per eumdem Othonem Cardinalem ad tempus, vel in perpetuum deputandis, & conſtituendis, aliiſque modo, & forma per Ipſum ſtatuendis, recipere & ipſorum graduum ſolita inſignia ſibi exhiberi facere. Et poſtquam gradus hujuſmodi receperint, & illorum inſignia eis, ut præſertur, exhibita fuerint, facultates, in quibus promoti fuerint, legere, & interpretari, ac in eis diſputare. Necnon quoſcumque actus gradui, ſeu gradibus per eos receptis convenientes exercere. Aliiſque omnibus, & ſingulis privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in Bononien., & Pariſien., ac aliis Univerſitatibus prædictis juxta illarum conſtitutiones, & mores ad gradus ipſos promoti de jure, vel conſuetudine, aut alias utuntur potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt, ut præfertur, quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi gradus hujuſmodi in Bononien., & Pariſien., vel aliis Univerſitatibus prædictis juxta illarum conſtitutiones, & mores hujuſmodi ſuſcepiſſent.

§.5. Necnon eidem Othoni Cardinali, & pro tempore exiſtenti Præſuli, ſeu Adminiſtratori dictæ Eccleſiæ Auguſtan. hujuſmodi, quod pro ſalubri dictæ erectæ Univerſitatis directione, & conſervatione, aut Rectorum, Magiſtrorum, Doctorum, Lectorum, Præceptorum, Procuratorum, Bidellorum, Nunciorum, & aliorum Officialium Univerſitatis hujuſmodi electione, nominatione, inſtitutione, & quavis alia proviſione, & Scholarium manutentione, quæcumque ſtatuta, & ordinationes licita, & honeſta, ac Sacris Canonibus non contraria facere, & edere, ac pro rerum, temporum, & perſonarum qualitate, mutare, corrigere, & reformare, ſeu illa caſſare, & alia de novo providere, ac ſuper illorum obſervatione quaſcumque pœnas imponere, quæ poſtquam facta, edita, mutata, correcta, & reformata, ſeu de novo condita fuerint, eo ipſo Apoſtolica auctoritate prædicta confirmata, & approbata eſſe cenſeri. Et juxta eorum diſpoſitionem ſublata quavis aliter judicandi ſacultate judicari debere; Ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Archiep. Auguſtan. data facultas condendi ſtatuta, & ſuper eorum obſervantia invigilandi.

§.6. Necnon Othoni Cardinali, quod per ſe, vel ſuum in ſpiritualibus in dicta Eccleſia Auguſtan. Vicarium Generalem in ipſius Univerſitatis Rectorem, ac omnes, & ſingulos Magiſtros, Doctores, Lectores, Præceptores, Scholares, Procuratores, Bidellos, Nuncios, & alios Officiales, ac perſonas, & ſuppoſitos, tam Sæculares, quam quorumvis ordinum Regulares cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, & præeminentiæ extiterint, etiam ſi exempti, & Sedi Apoſtolicæ immediate, aut alteri Prælato ſubjecti, ſeu alienæ Diœceſis fuerint, omnimodam, tam Civilem, quam Criminalem, & mixtam ſibi ſubditos, videlicet, ſua ordinaria, in exemptos vero, ſeu alienæ Diœceſis Apoſtolica auctoritate prædicta exercere, viſitare, reformare, & corrigere. ac errantes punire, & caſtigare.

Data quoque poteſtas ſuper omnia Univerſitatis mēbra.

§.7. Necnon ipſius Univerſitatis, Rectores Magiſtros, Lectores, Præceptores, Procuratores, & alios Officiales hujuſmodi eligere, ſeu eorum electiones aliis committere, eaſque poſtquam factę fuerint, confirmare, & approbare, ſeu etiam aliis confirmandas, & approbandas committere.

Itaut Rectorem, alioſque eligeret, & removere queat.

§.8. Necnon quod tam ipſe Otho Cardinalis, quam Lectores publici Univerſitatis hujuſmodi, quos eis, ut præfertur, ſtuduiſſe, ac vita, & moribus idoneos eſſe conſtiterit, ad gradus hujuſmodi cum rigoroſo examine, ac modo, & forma, & ſub conditionibus per ipſum Othonem Cardinalem ſtatuendis promovere, ac quos ad Doctoratus gradum promoverint, necnon dignitate, & inſigniis equeſtribus dignos eſſe judicaverint, ipſe Otho Cardinalis, & Succeſſores ſui præfati tantum milites, ſeu equites auratos auctoritate, & nomine noſtris creare, & conſtituere, ac equeſtribus inſigniis decorare, omniaque militum ornamenta eis ita', quod omnibus privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, honoribus, dignitatibus, & prærogativis

Scholares, Baccalaureos &c. ad Lauream promovere, & Equites, Militeſque creare.

Digitized by Google

prærogativis, quibus aliis milites, ſeu equites aurati a Nobis creati utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum perinde, ac ſi per Nos creati fuiſſent, utantur, potiantur, & gaudeant, concedere.

Poteſt etiam alium, ſeu alios ad prædicta omnia ſubſtituere.

§.9. Omniaque, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria facere, & exequi, ac ad ea omnia, vices ſuas eidem moderno, & pro tempore exiſtenti ſuo in ſpiritualibus in dicta Eccleſia Auguſtau. Vicario Generali committere.

Rector, aliique participant de redditibus Beneficiorum quo tempore in Univerſitate reſident.

§.10. Necnon quod pro tempore exiſtentes ipſius Univerſitatis Rector, Magiſtri Doctores, Lectores, Præceptores, & Scholares præfati ad quinquennium in dicta Univerſitate reſidendo, & literarum ſtudio inſiſtendo, omnia & ſingula fructus, redditus & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quorumcumque beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura Secularium, & quorumvis Ordinum Regularium quomodolibet qualificatorum, ac de jure, ſtatuto, conſuetudine, fundatione, privilegio, aut alias perſonalem reſidentiam, & in Synodis comparitionem requirentium, quæ in quibuſvis Eccleſiis, ſive locis, nunc forſan reſpective obtinent, & in futurum obtinebunt, cum ea integritate, quotidianis diſtributinnibus dumtaxat exceptis, cum qua illos perciperent, ſi in eiſdem Eccleſiis, & locis perſonaliter reſiderent, ac in Synodis comparerent, percipere, ac interim eiſdem beneficiis perCappellanos ad eorum nutum amovibiles per eos reſpective pro tempore deputandos in divinis deſerviri, ac curam animarum illis imminentem exerceri, & Eccleſiaſtica Sacramenta illorum Parochianis miniſtrari facere, diœceſanorum locorum, vel quorumvis aliorum licentia deſuper minime requiſita, libere, & licite poſſint, & valeant, plenam, & liberam auctoritate Apoſtolica tenore præſentium concedimus facultatem. Quodque ad reſidendum interim in eiſdem beneficiis, aut illis perſonaliter deſerviendum, ac in Synodis comparendum minime teneantur, nec ad id ab eiſdem locorum Ordinariis, ſeu quibuſvis aliis inviti compelli, aut coarctari, neque propterea ſuis beneficiis privari poſſint, auctoritate, & tenore prædictis de ſpeciali gratia indulgemus.

Derogatio contrariorum

§.11. Non obſtantibus ſi in eiſdem Eccleſiis, ſive locis Rector, Magiſtri, Doctores, & alii præfati primam non fecerint reſidentiam perſonalem conſuetam, & quibuſvis aliis Apoſtolicis, ac in Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel ſpecialibus, Conſtitutionibus, & Ordinationibus. Nec non eorumdem beneficiorum fundatione, ac Eccleſiarum, in quibus ipſa beneficia forſan fuerint, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibus, & aliis decretis quomodolibet, etiam iteratis vicibus, ac etiam motu proprio, & ex certa ſcientia conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores, ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi eiſdem locorum ordinariis ab eadem ſit Sede indultum, vel in poſterum indulgeri contingat, quod Canonicos, Rectores, & perſonas Eccleſiarum ſeu locorum ſuarum Civitatum, & diœceſuum, etiam in dignitatibus, Perſonatibus, adminiſtrationibus, vel Officiis conſtitutas per ſubtractionem proventuum beneficiorum ſuorum Eccleſiaſticorum, aut alias compellere valeant ad reſidendum perſonaliter in eiſdem, ſeu ſi ordinariis prædictis, & dilectis filiis Eccleſiarum earundem Capitulis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede conceſſum, vel impoſterum concedi contingat, quod Canonicis, Rectoribus, & perſonis Eccleſiarum, ſeu locorum ſuarum Civitatum, & Diœceſuum prædictorum etiam in dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, aut officiis, hujuſmodi conſtitutis, & in illis non reſidentibus, vel qui in eis primam non fecerint reſidentiam perſonalem conſuetam fructus, redditus, & proventus beneficiorum ſuorum Eccleſiaſticorum in abſentia ſua miniſtrare minime teneantur, & ad id compelli non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et quibuslibet aliis privilegiis, Indulgentiis, & literis Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Nulli ergo &c.

Dat. die 6. Aprilis 1552. An. II.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, octavo Idus Aprilis, Pontificatus noſtri Anno II.

XXI.

Ex Regeſt. in Arch. Vat.

Inſtitutio Collegii in Urbe pro Scholaribus Germanicæ Nationis educandis cum gratiarum, & indultorum elargitione.

JULIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

DUM ſollicita conſiderationis indagine perſcrutamur, quod ſit prætioſum ſapientiæ, & ſcientiæ donum cum probitate vitæ conjunctum, & quod per illud illo largiente, a quo procedit omne datum optimum, omneque donum perfectum derivatur, ignorantiæ, & vitiorum tenebræ profligan-

Digitized by Google

gantur, errores tolluntur, & mortalium actus in lumine veritatis diſponuntur, ſolliciti reddimur, & ſolertes, ut literarum ſimul, & Chriſtianæ pietatis ſtudia, & quibus divina cooperante gratia acquiritur, ſcientiæ cum charitate conjunctæ Margarita, ubilibet in illis præſertim locis, quæ adſerenda, irriganda, & multiplicanda ſtudia hujuſmodi idonea, & accommoda eſſe dignoſcuntur, ſalubria incrementa ſuſcipiant.

Ad inſtruendos Operarios qui vineam Domini excolant in Germania, erectum Romæ Collegium Germanicum nuncupandum

§.1. Hinc eſt, quod Nos attendentes quanta ſit fidelium, & ſtrenuorum operariorum penuria, præcipue in illis regionibus, ubi cultus vere religionis per varias hæreſes maxime imminutus, & Catholicæ, ac ſanæ doctrinæ, necnon vitæ lumen, multis errorum tenebris obſcuratum, quantumque Chriſtianæ Reipublicæ, & fidei Orthodoxæ conducat, ut militans Dei Eccleſia ubique, & præſertim in Germania viris exemplari vita, & literarum ſcientia præditis, quorum opera veritatis lumen protendi, & illud obumbrare nitentes diſſipari valeant, in dies abundet, motu proprio non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatę petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris ad Omnipotentis Dei laudem, & gloriam, ac ipſius militantis Eccleſiæ exaltationem, & Germaniæ ſpirituale auxilium in alma Urbe noſtra, & loco ad id convenienti, & apto per infraſcriptos protectores aſſignando unum Collegium Scholarium Germanicum nuncupandum, cum dote, Eccleſia vel Cappella, in qua Miſſæ, & alia divina Officia juxta providam ordinationem eorum, qui Collegii gubernationem ſuſcipient, celebrentur, necnon ſtructuris, ædificiis, cameris, & locis, ac dote ſimili Collegio convenientibus, & neceſſariis, in quo aliqui nationis Germanicæ Juvenes dociles, & bonæ indolis, & ſi fieri poſſit id, aliqua bonarum artium, & ſinceræ doctrinæ principia habentes, Deum timentes, & religionem zelantes ex Regionibus, Provinciis, & locis Germaniæ educendi inſtituantur, & alantur ac bonis, & ſanctis moribus imbuantur, necnon literarum, & piæ vitæ ſtadio continuo vacent ſub magiſtris, ſive præceptoribus eis per dilectos filios Societatem de Jeſu nuncupatam conſtituendis, qui literas humaniores trium linguarum Latinę, Grecæ, & Hebraicæ, ac Logicam, Phiſicam, & alias liberales diſciplinas, & demum Sacram Theologiam publice legant, & doceant, & alias ipſorum Scholarium curam, regimen, & adminiſtrationem, in his quæ ad morum integritatem, & verbi Dei prædicationem, ac explicationem, & ad officium Chriſtiani Paſtoris, necnon bene, beateque vivendum pertinent, & ſpectant, ſuſcipiant, & nullis parcendo laboribus quantum in eis fuerit, ædificent, & divina præcepta eorum animis infigere conentur, & tales ſe erga eoſdem Scholares exhibeant, ut ipſi tandem divinæ legis capaces, necnon ætate, doctrina, & probitate maturi poſtquam de beneficiis Eccleſiaſticis competenter proviſi fuerint, tam intrepidi fidei Athletæ in ſuas regiones ad alios exemplo vitæ ſuæ ad Chriſtum trahendos, & qui id talentum acceperint, ad verbum Dei prædicandum, & docendum, curam animarum ſibi commiſſam ad Dei laudem, & gloriam, ac ſpiritualem fidelium profectum exercendum, & adminiſtrandum, necnon hæreſium latens venenum deprehendendum, & errores apertos convincendum, & reſecandum, ac denique fidem ipſam totis viribus defendendam, ac verbo, & exemplo, ampliandam, & ubi extirpata fuit, denuo plantandam cum animarum ſalute, remitti, & deſtinari poſſint, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium erigimus, & inſtituimus.

Deputati ſex Cardinales pro directione Collegii.

§.2. Necnon dilectos filios noſtros Rodulphum Sanctę Marię Tranſtiberim de Carpo, & Joannem Sancti Pancratii Compoſtellan., & Marcellum Sanctæ Crucis Cervinum, & Joannem Sancti Sthephani in Celio monte Moronum, necnon Otonem Sanctæ Sabinæ de Auguſta, & Jacobum Sancti Simeonis titulorum de Puteo nuncupatos S. R. E. Presbyteros Cardinales ipſorum Collegii, & Scholarium protectores, & defenſores, ad quos vel aliquem Societas hujuſmodi poſſit pro conſilio, & auxilio in his, quæ ad commiſſam ſibi curam pertinent, recurrere, quique adducendorum hujuſmodi ſcholarium, & poſt ſtudia remittendorum, & quandiu in Collegio manebunt, ſuſtentandorum curam hebeant, auctoritate, & tenore prædictis conſtituimus, & deputamus.

Collegium Papæ, & Sedi Ap. ſolummodo ſubjectum ab omnibus pedagiis &c. liberum declaratur.

§.3. Nec non Collegium præſatum, ac illius ſcholares, & Magiſtros, ſeu Præceptores, rectores, & gubernatores pro tempore exiſtentes, eorumque bona mobilia, immobilia, cujuſcumque qualitatis, & quantitatis exiſtentia, & in dicta Urbe, & alias ubilibet conſiſtentia ab omni juriſdictione, correctione, viſitatione, dominio, ſuperioritate, & poteſtate pro tempore exiſtentium Senatoris, Conſulum, & Conſervatorum ac Reformatorum dictæ Urbis, nec non Rectoris ſtudii generalis ejuſdem Urbis, ac aliorum quorumcumque Judicum, Officialium, & perſonarum in dicta Urbe & alias ubilibet conſtitutorum, illaque, ac in propriis eorum rebus, & bonis cum eis contrahentes, a ſolutione, & exactione quorumcumque pedagii, gabellæ, bollettini, decimarum, & cujuſvis alterius tam ordinarii, quam extraordinarii oneris in dicta Urbe, & alias ubique locorum, & ex quacumque cauſa impoſitorum, & imponendorum eximimus, & totaliter liberamus, ac ſub Beati Petri, & Sedis Apoſtolicæ, atque noſtra protectione ſuſcipimus, Nobiſque, & dictæ Sedi immediate ſubjicimus, ac liberos, immunes, exemptos, ſuſceptos, & ſubjectos, immuniaque, & exempta fore, & eſſe, & ita per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere.

Secus agi ſi contingat, irritum.

§.4. Nec non quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

§.5. Ip-

Digitized by Google

Scholaribus, & Rectori cōceſſa Privilegia, quibus fruitur ſtudium generale Urbis.

§.5. Ipſiſque Collegio, Scholaribus, Rectoribus, & Gubernatoribus, ut omnibus & ſingulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, facultatibus, & indultis, quibus Studium generale Urbis, & illius Rector præfatus, necnon Doctores, & legentes in eo quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum, ad eorum inſtar, ſed æque, & pariformiter uti, potiri, & gaudere poſſint in omnibus, & per omnia, concedimus, & indulgemus, & illa eis communicavimus.

Prohibitio Senatori Urbis, & Camerario quidquam a Collegio requirendi nomine gabellæ &c.

§.6. Necnon Senatori, Conſulibus, Conſervatoribus, Reformatoribus, Rectori, & aliis Judicibus, Officialibus, & perſonis prædictis, ac moderno, & pro tempore exiſtenti S.R.E. Camerario Præſidentibus, & Clericis Cameræ Apoſtolicæ, ac quibuſvis Commiſſariis ſuper exactione decimarum, & aliorum onerum prædictorum pro tempore deputatis, ſub indignationis noſtræ pœna, ne prætextu quarumcumque literarum eis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis pro tempore conceſſarum Collegium, Scholares, Rectores, & Gubernatores præfatos, ſeu eorum aliquem ſuper præmiſſis quomodolibet moleſtent, ſeu moleſtari permittant, diſtrictius inhibemus.

Superioribus Collegii data facultas Lauream concedendi Scholaribus.

§.7. Et inſuper Regentibus, & Superioribus dictiCollegii pro tempore exiſtentibus, aſſiſtentibus præfatis Protectoribus, ſeu aliquibus ex eis, aut de eorum conſilio, & de expreſſo conſenſu illos, quos in dicto Collegio, & alibi per tempus debitum ſtuduiſſe, ac ſcientia, & moribus idoneos eſſe repererint, in prædictis facultatibus ad Baccalaureatus, Licentiaturæ, & Doctoratus, ac Magiſterii gradus ſervata alias forma Concilii Viennen. juxta Univerſitatis ejuſdem Urbis conſuetudinem, ſeu alias promovendi, & ipſorum graduum ſolita inſignia eis exhibendi, quodque in facultatibus ſupradictis ſic promoti illa legere, & interpretari, ac in eis diſputare, & quoſcumque gradui, ſeu gradibus hujuſmodi convenientes actus exercere, & alias omnibus, & ſingulis privilegiis, gratiis, favoribus, prærogativis, & indultis, quibus alii in prædicta, ſeu aliis Univerſitatibus, & alibi juxta illius, vel aliarum Univerſitatum hujuſmodi conſtitutiones, & mores ad gradus prædictos promoti de jure, vel conſuetudine utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere poſſint, & debeant in omnibus, & per omnia, ac ſi gradus prædictos in ipſa Univerſitate juxta conſuetudines, & mores prædictos ſuſcepiſſent, concedendi, & indulgendi.

Dictis Cardinalibus data poteſtas condendi Leges pro bono regimine Collegii.

§.8. Necnon pro felici implemento, & ſalubri directione, ac conſervatione dicti Collegii, illiuſque bonorum, & rerum, ac jurium, tam temporalium, quam ſpiritualium, quæcumque ſtatuta, & ordinationes rationabilia, & Sacris Canonibus non contraria faciendi, & edendi, ac revocandi, immutandi, corrigendi, & ſuper illorum obſervatione quaſcumque pœnas imponendi, quæ poſtquam facta, ædita, revocata, immutata, & correcta fuerint, eo ipſo auctoritate prædicta approbata, & confirmata ſint, & eſſe cenſeantur, & juxta eorum diſpoſitionem, ſublata quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernendi, omniaque, & ſingula alia in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam auctoritate prædicta tenore præſentium facultatem, & poteſtatem concedimus.

Obſtantium derogatio.

§.9. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſius Urbis etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eidem Senatori, Conſulibus, Conſervatoribus, Reformatoribus, Camerario, Univerſitatibus, ac earum Collegiis, Rectoribus, Scholaribus, & perſonis, & aliis præfatis, necnon præfatæ Urbi, & Populo Romano ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis etiam iteratis vicibus conceſſis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus illorum tenores preſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Tranſumptis danda fides.

§.10. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in judicio, & extra, ac alias ubilibet opus fuerit, adhibeatur, quæ adhiberetur eiſdem præſentibus, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Nulli ergo &c.

Dat. die 31 Auguſti 1552 An. III.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, pridie Kal. Septembris Pont. noſtri Anno III.

XXII.

Contra Franchitias in Urbe retinentes, & Curiam in executione impedientes, cum approbatione Conſtitutionum contra Bannitos, &c. editarum.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUm Civitates, & loca omnia, in quibus Sanctiſſimum Chriſti nomen colitur, deceat eſſe facinoroſis hominibus expiata, atque purgata, nemo eſt, qui non intelligat, quam maxime oportet Almam Urbem noſtram Apoſtolorum Petri, & Pauli, ac tot Martyrum ſanguine conſecratam, in qua Summus Pontifex cum ſacro Cardinalium

Digitized by Google

nalium Collegio reſidet, & ad quam ex omnibus mundi partibus, veluti ad portum ſaluberrimum gentes confluunt, quæ denique communis omnium patria cenſetur, eſſe ipſis facinoroſis hominibus vacuam.

Plures Pontifices adverſus facinoroſos, & eorum fautores ediderunt Bullas, quas hic Pontifex confirmat.

§.1. Sane cum a diverſis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris plures Conſtitutiones adverſus homicidas, ſicarios, latrones, ſacrilegos, raptores, alioſque facinoroſos homines, eorumque fautores, & receptatores, ſine quibus delinquentes diutius latere non poſſunt, editæ fuerint, quæ vel temporum iniquitate, vel ad ſenium, & occaſum vergentis ſæculi corruptela, aut Magiſtratuum negligentia minus cuſtodiuntur, & obſervaotur, ac fere in deſuetudinem abierunt, opere pretium cenſuimus Conſtitutiones ipſas approbare, & innovare, prout illas Motu proprio, & ex certa ſcientia, cum omnibus, ſingulis cenſuris, & pœnis in eis contentis, harum ſerie approbamos, ac innovamus.

Franchitiaſque tenere, & Curiam in executione impedire prohibet.

§.2. Et inſuper quia, ſicut accepimus, quorumdam euſque proceſſit licentia; ut non ſolum homicidas, & facinoroſos, ac alios prædictos, contra juris, & ſacrarum Conſtitutionum præfatarum prohibitiooem receptari audeant, ſed etiam domos ſuas, necnon vias publicas, & plateas, quæ circa domos ſunt, facinoroſis ipſis tutum refugium, & quaſi portum eſſe velint, ſignatis etiam franchitiarum nomine quodammodo limitibus in via, quos juſtitiæ miniſtris ingredi noo liceat. Nos abhominabile ac deteſtandum franchitiarum hujuſmodi nomen penitus abolemus, ac perpetuo abolitum fore decernimus. Volumus enim cauſarum capitalium judicibus, bariſellis, apparitoribus, & aliis juſtitiæ præfectis, & miniſtris, quaſcumque vias, & plateas, ædes, & domos, ad requirendos, capiendos, & debitis pœnis afficiendos facinoroſos homines, die, noctuque, liberas, & apertas eſſe. Si quis autem poſt hujus noſtræ voluntatis declarationem, franchitias hujuſmodi adhuc habere, & tueri, ac illarum prætextu, aut alias quomodolibet juſtitiæ miniſtros, in executione eorum officialium impedire præſumpſerit, etiam ſi Baro, Domicellus, Comes, Dux, Principis cujuſvis Orator, aut, qood futurum minime credimus, Epiſcopus, Archiepiſcopus, Patriarcha, ant etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalis extiterit, noverit ſe amiſſionis gratiæ, ac benevolentiæ noſtræ, necnon coercitionis, & emendationis, prout Nobis juxta circumſtantiarum qualitatem videbitur, pœnas ipſo facto incurſurum. Si quis vero in tantam devenerit audaciam, ut etiam violenter, & manu armata, ipſis juſtitiæ miniſtris ſe opponere, & reſiſtere auſus fuerit, tam facientes quam mandantes, eo ipſo crimen læſæ majeſtatis incurrere declaramus, & pro illius condigna ultione, ſi ultra juſtitiæ miniſtros, majori manu opus fuerit, præcipimos dilecto filio nobili viro Camillo Urſino Domicello Romano ac alteri cuicumque pro tempore militiæ noſtræ temporalis generali Gubernatori, & cuſtodiæ Palatii noſtri Ducibus, tam pedeſtribus quam equeſtribus, ac Conſervatoribus, & Capitibus regionum ipſius Almæ Urbis, ut contra opponentes, & reſiſtentes hujuſmodi, tamquam juſtitiæ, pacis, & quietis perturbatores, noſtroſque, & hujus Sanctæ Sedis rebelles, acriter ſuo brachio ſæculari inſurgant, ac eos manu regia, & nulla tela judiciaria ſervata, ſeveriſſime puniendos capi, & carceribus mancipari faciant.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.3. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis; privilegiis quoque, & indultis, ſtatutis, & conſuetudinibus; ceteriſque contrariis quibuſcumqne.

Juſſio publicandi.

§.4. Ut autem præmiſſa omnia ad eorum, quorum intereſt, notitiam, deducantur, nec aliquis de eis ignorantiam juſte prætendere poſſit, volumus, & Apoſtolica auctoritare decernimus, quod præſentes literas per aliquos Curiæ noſtræ Curſores, ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Eccleſiæ Lateranenſis valvas, dum inibi populi multitudo ad divina audienda convenenerit, palam, & clara voce legantur, & lectæ in Baſilica, & Eccleſiæ hujuſmodi, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, necnon in acie Campi Floræ affigantur, ubi ad lectionem, & ootitiam cunctorum aliquandiu affixæ pendeant, & cum inde amovebuntur, earum exempla in eiſdem locis remaneant affixa.

Tranſumptorum fides.

§.5. Quod earum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, certa, & indubitata fides adhibeatur, prout præſentibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo, &c.

D. P. An. III. 22. Septemb.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno Iocarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, decimo Kalen. Octobris, Pontificatus noſtri anno III.

Publicatio.

Anno a Nativitate D. 1552. indictione 10. die vero 27. menſis Septembris; Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto Patris & D. N. D. Julii divina providentia Papæ III. Anno III. retroſcriptæ literæ lectæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis, dimiſſis etiam ibi copiis affixis juxta illarum formam, & tenorem per nos Jacobum Carra, & Hermannum Latum Curſores.

Ita eſt Hermannus Latus Curſ.
Thomas Roger Mag. Curſ.

Innocentius

XXIII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Innovatio, & ampliatio Gratiarum, & Privilegiorum Societatis Jeſu, ejuſque Collegiorum.

De hac Societate vide in Paul. III. Conſt. XXXI. fol. 185. Hic ſiquidem Pontifex eamdem Societatem, ejuſque Conſtitutiones approbavit, Privilegiaque illi elargitus eſt quamplurima.

Dilecto filio Ignatio de Loyola Præpoſito Generali Societatis Jeſu.

JULIUS PAPA III.

Dilecte fili ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Cauſæ concedendorũ Privilegiorum.

§.1. SAcræ Religionis, ſub qua dilecti filii, Societas Jeſu, rejectis ſæculi vanitatibus gratum Altiſſimo præbent ſub humilitatis ſpiritu famulatum, & ferventibus ſtudiis per exempla virtutum, & ſolidam doctrinam alios ad divinæ Majeſtatis obſequia trahunt, favor expoſcit, & devotionis veſtræ merita Nos inducunt, ut ea, quæ per Nos, & Prædeceſſorem noſtrum tibi, & illis provide conceſſa ſunt, Apoſtolicæ firmitatis munimine roboremus. Voſque amplioribus favoribus, & gratiis confoveamus, ea vobis concedentes, per quæ commoditatibus veſtris, & animarum tum veſtrarum, tum etiam aliorum, quibus juvandis vacatis, peramplius conſulatur.

Facultates tum ſpirituales, tum temporales alias conceſſas Soc. confirmat.

§.2. Tuis itaque in hac parte Nobis porrectis ſupplicationibus inclinati, omnia, & ſingula literas, facultates, Indulgentias etiam plenarias, conceſſiones, immunitates, exemptiones, libertates, gratias, privilegia, & indulta tibi, & ad tui ac pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis Societatis hujuſmodi diſpoſitionem conceſſa, necnon facultatem inter alia cum perſonis Societatis hujuſmodi circa jejunia, & cibos prohibitos per te, vel alios diſpenſandi, ac Societatem ipſam profeſſos quoſcumque a caſibus hæreſis, & aliis contra fidem, & conſequentibus cenſuris quibuſcumque etiam per te, & Succeſſores tuos, vel alios ſimiliter profeſſos ad id idoneos per te, & pro tempore exiſtentem Præpoſitum Generalem Societatis hujuſmodi deputandos abſolvendi, & quatenus opus ſit, in foro conſcientiæ diſpenſandi per fel. rec. Paulum Papam Tertium Prædeceſſorem noſtrum, & forſan Nos tam in genere, quam in ſpecie, & alias quomodolibet, & ſub quibuſcumque tenoribus, & formis conceſſa eorum omnium tenores, & cauſas propter quas conceſſa ſunt, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, Apoſtolica auctoritate ex certa noſtra ſcientia tenore præſentium approbamus, & confirmamus, ac illis perpetuæ, & inconcuſſæ firmitatis robur adiicimus, illaque inviolabiliter obſervari, & ſub quibuſvis derogationibus, revocationibus, ſuſpenſionibus, alterationibus, decretis, declarationibus, ac literis Apoſtolicis etiam quaſvis clauſulas generales, vel ſpeciales etiam derogatoriarum derogatorias, efficaciores, & inſolitas ac etiam irritantia decreta ſub quacumque verborum forma, & expreſſione in ſe continentibus, aut Cancellariæ Apoſtolicæ Regulis, ſeu Conſtitutionibus Apoſtolicis quomodolibet pro tempore factis, & editis ullo umquam tempore comprehendi, aut eis in aliquo derogari, ſeu ea revocari, aut alterari nullatenus poſſe, ſicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, ac ex nunc quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Præpoſitus Gen. commutare horas recitationis Officii Divini.

§.3. Et nihilominus, ut tu, & Societas hujuſmodi quietius, & devotius in humilitate ſpiritus Altiſſimo gratum exhibere poſſitis famulatum, facultatem, & licentiam antepunendi, & poſtponendi Officium divinum alias vobis conceſſam ad hoc, ut tu, & Religioſi pro tempore exiſtentes Societatis hujuſmodi ex legitimis ac juſtis cauſis (in quo tuam, & Succeſſorum tuorum Præpoſitorum Generalium pro tempore exiſtentium, & aliorum, quos ad hoc ſubſtitueritis, conſcientiam oneramus) Officium ipſum celebrationi Miſſæ libere, & abſque conſcientiæ ſcrupulo poſtponere poſſitis, auctoritate, & tenore prædictis extendimus, & ampliamus,

Ipſum vero Officium in alias Orationes pro Infirmis.

§.4. Ac inſuper tibi, & aliis Præpoſitis Generalibus Societatis hujuſmodi pro tempore exiſtentibus, & aliis, quibus ad hanc commutationem auctoritatem veſtram communicaveritis, ut recitationem Officii hujuſmodi pro his, qui ob infirmitatem vobis videbuntur excuſandi, in aliud opus pium ſeu leviorem Orationem, durante tamen infirmitate, arbitrio veſtro commutare.

Gradus Magiſterii conferre Magiſtris, & Scholaribus Collegiorum.

§.5. Necnon Scholaribus Collegiorum Societatis hujuſmodi in Univerſitatibus alicujus ſtudii generalis exiſtentium, quod ipſi ſi prævio rigoroſo, & publico examine in eiſdem Univerſitatibus idonei reperti fuerint, & Rectores Univerſitatum hujuſmodi eos gratis, & amore Dei abſque aliqua pecuniarum ſolutione promovere recuſaverint, in Collegiis prædictis a Præpoſito Generali pro tempore exiſtenti, vel de ejus licentia a quovis ex inferioribus Præpoſitis, vel Rectoribus hujuſmodi Collegiorum cum duobus, vel tribus Doctoribus, ſeu Magiſtris per eoſdem eligendis, Scholaribus vero Collegiorum eorumdem extra Univerſitates exiſtentium ſtudiorum ſuorum curſu abſoluto, & rigoroſo examine præcedente a Generali, vel de ejus licentia a quovis ex Præpoſitis, vel Rectoribus hujuſmodi Collegiorum cum duobus, vel tribus etiam Doctoribus, vel Magiſtris per eoſdem eligendis quoſcumque Baccalariatus, ac Magiſterii, & Licentiaturæ, ac Doctoratus gradus accipere, & Præpoſitis, vel Rectoribus cum Doctoribus hujuſmodi, ut eoſdem Scholares ad gradus ipſos promovere, eiſdemque

Scholaribus, ut poſtquam promoti fuerint, ut in eis legere, diſputare, & quoſcumque alios actus ad hæc neceſſarios facere, & exequi, ac omnibus, & ſingulis privilegiis, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, antelationibus, favoribus, gratiis, & indultis, ac omnibus, & ſingulis aliis, quibus alii in quibuſvis Univerſitatibus ſtudiorum hujuſmodi rigoroſo examine prævio, ac alias juxta inibi obſervari ſolitos, & requiſitos uſus, ordinationes, ritus, ac mores pro tempore promoti de jure, vel conſuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, non ſolum ad ipſorum inſtar ſed pariſormiter, & æque principaliter abſque ulla penitus differentia, uti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi gradus hujuſmodi in eiſdem Univerſitatibus, & non eorum Collegiis hujuſmodi accepiſſent.

Præpoſiti facultates ſibi conceſſas aliis poſſunt communicare.

§.6. Præpoſitis quoque inferioribus a te & pro tempore exiſtenti Præpoſito Generali præfato, vel etiam Provincialibus præſertim in locis Indiarum, & aliis remotis partibus pro tempore deputatis, ut ipſi quæcumque gratias, facultates, conceſſiones, & indulta eis per te, & eumdem Præpoſitum Generalem, vel Provincialem pro tempore exiſtentes communicata, & conceſſa, quibuſvis aliis perſonis de Societate hujuſmodi profeſſis eis bene viſis, quoties eis videbitur, de tua tamen, & Præpoſitorum Generalium pro tempore exiſtentium ſcientia, communicare, & concedere poſſint.

Senio confectis conceditur uſus propriorum redditum.

§.7. Et inſuper Religioſis Societatis hujuſmodi pro tempore ſenio confectis, aut aliqua infirmitate gravatis, & ad operandum in Vinea Domini non idoneis etiam profeſſis, ut in Collegiis Societatis hujuſmodi de tui, & pro tempore exiſtentis Præpoſiti Generalis, vel inferiorum, quibus hanc facultatem communicaveris, ſeu communicaverint, licentia morari, & ex illorum redditibus, & proventibus ſe ſuſtentare abſque aliquo conſcientiæ ſcrupulo libere, & licite valeant, plenam, & liberam auctoritate, & tenore præmiſſis facultatem, & licentiam concedimus.

Obſtantium derogatio.

§.8. Non obſtantibus quibuſvis Apoſtolicis, ac in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac Societatis, & Univerſitatum hujuſmodi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Societati, & Univerſitatibus, illarumque Rectoribus, Doctoribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis etiam motu proprio, & de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio, aut quævis alia expreſſio habenda foret, tenores hujuſmodi præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque,

Tranſumptorum fides.

§.9. Verum quia difficile foret &c.

Dat. die 22. Octob. 1552. An.III.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 22. Octobris 1552, Pont. noſtri Anno III.

XXIV.

Juriſdictio Conſulum Artis Piſtorum Almæ Urbis, cognoſcendi cauſas, & differentias ipſam artem tangentes. Et privilegium, quo debitoribus, ex cauſa panis, dilationes concedi prohibetur.

JULIUS PAPA III,

Dilectis filiis Conſulibus, & Camerario, ac Univerſitatis Panatariorum, ſeu Furnariorum Almæ Urbis noſtræ. Dilecti filii, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Furnariorum Univerſitas condidit varia ſtatuta, artem concernentia.

CUm ſicut Nobis exponi feciſtis, alias, retroactis temporibus, vos & prædeceſſores veſtri, qui in Alma Urbe noſtra Panatarii ſive Furnarii fuerunt, diverſis temporibus diverſas ordinationes, & ſtatuta ipſius artis, fidele, & ſolicitum exercitium, ac perſonas ad exercitium hujuſmodi aptas, illarumque ſalaria, modos, & formas obſervandas, ac macinaturam, & macinaturæ pretium concernentia, & alia ad artem hujuſmodi neceſſaria in uno libro deſcripta ediderint, fecerint, & ordinaverint, illaque omnia, prout facta fuerant, per eos, qui conditorum ſtatutorum, & ordinationum, hujuſmodi temporibus fuerunt ipſius Urbis Senatores, & Conſervatores reſpective approbata, & confirmata fuerint, voſque Conſulatum habeatis, in quo Panatariis ſive Furnariis, pro rebus artem hujuſmodi tangentibus jus redditur.

Conſules ejuſdem artis vigore eorumdem ſtatutorum inter homines de arte, uſque ad quamcumque ſummam, & contra alias uſque ad ſummam ſcutorum 20. jus reddebant de rebus ſpectantibus ad artem.

§.1. Et noviſſime inter cetera ſtatueritis, & ordinaveritis, quod veſtri Conſules, ius, & rationem inter homines artis, & pro cauſis ad artem hujuſmodi ſpectantibus uſque ad quamcumque ſummam reddere valerent: & ſi aliquis ipſius artis conveniret in judicio aliquam aliam perſonam, quæ non eſſet ejuſdem artis, dummodo foret pro re ad artem ipſam ſpectante, dicti Conſules juriſdictionem contra tales conventos uſque ad ſummam viginti ſcutorum, & non ultra haberent, & perſonæ ſic conventæ juriſdictionem hujuſmodi uſque ad dictam ſummam incluſive declinare non poſſent, & caſu quo illam aliqui declinare vellent, nihilominus ipſi Conſules illis licentiam dare non poſſent, neque id pati deberent, ſub pœna duorum ſcutorum ex eorum ſalario pro qualibet vice retinen. ſi ſecus facerent, ac declaraverint id, quod per eoſdem Conſules fieret, eſſe validum, firmum, & efficax, cum ſtatutum hujuſmodi factum foret pro eorumdem Panatariorum ſeu Furnariorum tran-

Digitized by Google

tranquilitate, ne ipſi per diverſa ejuſdem Urbis tribunalia pro rebus artem hujuſmodi concernentibus diſcurrere deberent, ſeu diſcurrendo non poſſent publico, prout deceret, inſervire, quæ quidem, & alia ultimo dicta ordinationes, & ſtatuta per dilectos filios modernos ipſius Urbis Senatorem, & Conſervatores, tamquam rationi conſonantia, approbata, & confirmata fuerunt.

Leo X. (cujus literas iſtas hic non habes) decrevit debitores pro pretio panis ad dilationes ſeu ceſſiones bonorum non admitti.

§.2. Nec non fel. record. Leo Papa X. prædeceſſor noſter provide attendens Panatarios, ſeu Furnarios maxime eſſe omnibus neceſſarios, volens indemnitatibus tunc, & pro tempore exiſtentium in eadem Urbe Panatariorum, ſeu Furnariorum indemnitatibus conſulere, quod ex tunc de cetero in perpetuum nullæ, etiam ab eo, etiam juxta dictæ Urbis ſtatutum ſuper debitis cum ipſius Furnariis præſentibus, & ex tunc futuris ratione panis ab eis accepti, in parva vel magna quantitate contractis, dilationes, etiam in ſal conficiendo, aut alterius cujuſvis, & quantumcumque neceſſarii uſus favorem, & per ſpecialia reſcripta, etiam in forma ſalviconductus, etiam ad modicum tempus, & Motu proprio, ac ex certa ſcientia quibuſvis perſonis cujuſcumque ſtatus, gradus, vel conditionis exiſterent, etiam cum derogatione literarum dicti Leonis ex tunc concedendis alicui ſuffragarentur, ſed eo ipſo, quod per præocupationem, vel importunitatem, aut alias quomodocumque ab eo, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis emanarent, illico revocata eſſent, nec locum contra dictos Furnarios habere, aut eorum aliquem ceſſio bonorum impedire valeret, quo minus contra perſonas debitorum, ſeu creditorum procedi poſſet.

Et in cauſis panis, a quocumque Judice ſummarie &c. procedi ordinavit.

§.3. Quodque pro tempore exiſtentes dictæ Urbis Gubernator, Senatores, Conſervatores, Vicarius, & Auditor Cameræ, ac alii Judices ordinarii, eorumque Locatenentes, in quibuſvis cauſis coram eis per dictos Furnarios, ſeu eorum aliquem contra eos rationes panis per eos pro tempore crediti dumtaxat debitores, & per viam reconventionis pro tempore movendis, ſummarie, ſimpliciter, & de plano, nulla judiciaria tela ſervata, ſed ſola facti veritate inſpecta, abſque alicujus ſcripturæ confectione, & alias prout in cauſis mercedum, & ſalariorum per piæ memoriæ Julium Papam II. etiam Prædeceſſorem noſtrum ſtatutum fuerat, procedendum fore per ſuas literas ſtatuerit, & ordinaverit, prout in eiſdem literis plenius contineri dicitur.

Furnariorum Univerſitas petit ab iſto Pontifice confirmatione prædictorum.

§.4. Voſque ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, cupiatis, ſtatuta, & ordinationes, ac literas Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi pro illorum ſubſiſtentia firmiori, noſtro, & Sedis Apoſtolicæ munimine roborari, pro parte veſtra Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut omnia, & ſingula ſtatuta, & ordinationes tranquillum ſtatum, & directionem ipſius artis concernentia, ac literas Leonis hujuſmodi approbare, & innovare, aliiſque in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Pontifex ſtatutorum ordinationes, ac literas Leonis X. confirmat.

§.5. Nos igitur ad plenum informati, hujuſmodi ſtatuta, & ordinationes, ad tranquillum ſtatum, & directionem ejuſdem artis facta, rationi conſona, ac literas prædictas perutiles fuiſſe, & eſſe, vos, & veſtrum quemlibet a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtitis, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, ac ſpecialibus favoribus, & gratiis proſequi volentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, ex certa noſtra ſcientia, omnia, & ſingula, præſertim ultimo dicta ſtatuta, & ordinationes, ac literas Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi, & in illis contenta quæcumque auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, approbamus, confirmamus, & innovamus, ac ſingula in eiſdem literis contenta, prout per ipſum Leonem Prædeceſſorem conceſſa fuerunt, vobis, & pro tempore exiſtentibus Panatariis, ſeu Furnariis dictæ Urbis, juxta literarum earumdem continentiam, & tenorem de novo concedimus. Ac omnes, & ſingulos, tam juris, quam facti defectus, qui forſan intervenerint in eiſdem, ac ſolemnitates, ſiquæ omiſſæ fuerint, ſupplemus.

Conſulibuſque Univerſitatis juriſdictionem, de qua hic, concedit.

§.6. Ita quod veſtri & pro tempore exiſtentes ejuſdem artis Conſules ſuper hujuſmodi, & in ſpecie ſuper ſtatuto de juriſdictione contra allegare, juxta illius tenorem exercenda, quoad perſonas de arte hujuſmodi (firma manente juriſdictione judicum, ad quos ſpectat, & quod ſummarie, & ſine ſtrepitu, ſola facti veritate inſpecta procedatur) per præfatos modernos, & pro tempore exiſtentes Urbis Gubernatorem, & Senatorem, ac Cameræ prædictarum Auditorem, vel alios ejuſdem Urbis Judices prætextu obligationum in forma Cameræ Apoſtolicæ impediri, vel alias moleſtari, ſeu inhiberi non poſſint, neque valeant.

Dilationeſque & ceſſiones bonorum debitoribus ex cauſa panis non ſuffragari decernit.

§.7. Et propterea quod nullæ dilationes, moratoriæ, & ceſſiones bonorum, ſive indebitæ quinquennales, vel admiſſio ad beneficium Capituli *Odoardus*, etiam a Nobis, & pro tempore exiſtente Romano Pontifice, ſive Senatore præfato, ſeu dilectis filiis Camerario, Clericis, & Præſidentium inſertione, & totali derogatione, cujus perſonæ Eccleſiaſticæ, vel ſæcularis, contra præſentium, & Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi literarum tenorem ſuffragentur, hoc expreſſe addito, quod idem jus per omnia ſervetur, & hominibus dictæ Urbis, moratoriæ, dilationes, ſalinariæ, & alia prænarrata nullatenus ſuffragentur.

Decretum irritans.

§.8. Et ita per eoſdem Gubernatorem, Senatorem, & Auditorem ac alios quoſcumque Judices, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, quavis auctoritate fungentes, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, interpretari

Digitized by Google

tari atque definiri debere, decernimus.

Papæ ſubſcr.

§.9. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Urbis, & Cameræ prædictarum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Gubernatori, Auditori Cameræ, & Senatori, & quibuſvis aliis ſub quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam ſuper juriſdictione in omnem univerſitatem in eadem Urbe facientes quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, necnon omnibus illis, quæ dictus Leo Prædeceſſor in ſuis literis prædictis voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Præſentatio iſtius Conſtitutionis vim validæ inhibitionis obtinet.

§.10. Volumus autem, & dicta Apoſtolica auctoritate decernimus, quod præſentium literarum per unum Mandatarium, ſeu aliquem Furnarium ad quem pro tempore ſpectabit facta præſentatio, vim validæ inhibitionis habeat, ac irritum, & inane, ſi ſecus a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Publ.P.A.III 2. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 2. Decembris, anno milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſecundo, Pontificatus noſtri anno III.

XXV.

Ex regeſt. in Archiv. Vat.

Prohibitio, ne quis ſubditus mediate, vel immediate Sedis Apoſtolicæ militare audeat, ſub vexillo alicujus Principis, præterquam ſub Ducibus Eccleſiæ Romanæ.

JULIUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Videntes Eccleſiaſtici noſtri Status terras, atque loca fortibus, ac ſtrenuis Militibus, qui eidem pro temporum exigentia præſidio eſſe poſſint, in dies magis exhauriri, necnon conſiderantes noſtræ ætatis hominum aſtutiam, ac malignitatem ad omne malitiæ, ac temeritatis genus eſſe proclivem, ac tamen ſi conſtanti Nos atque obfirmato animo decreverimus neminem umquam velle lædere, quin potius totis, & animi & conſilii, ac auctoritatis noſtræ viribus omnipotentis Dei auxilio, & benignitate adiuti ad univerſalem miſeræ, & afflictæ Chriſtianitatis pacem procurandam ſimus propenſi, paſſim tamen non deeſſe, nec qui actiones noſtras calumnientur, nec qui etiam ſtatui, atque honori noſtro inſidientur; Volentes eam, quæ providi eſt Principis, in his temporum difficultatibus cautionem adhibere, ſtatuimus, ordinamus, atque precipimus, ut nullus tam almæ Urbis noſtræ Romæ, quam omnium Civitatum, oppidorum, locorumque Status noſtri Eccleſiaſtici Civis, habitator, aut Incola cujuſvis gradus, præeminentiæ, aut conditionis exiſtat, poſthac apud aliquem, preterquam apud Duces, Capitaneoſque noſtros, niſi de noſtra, aut locorum noſtrorum Rectorum, Gubernatorumque, ſeu dilecti filii nobilis viri Juliani Ceſarini, cui deſcribendorum militum, & ut vulgo dicitur dell' ordinanze e battaglie, in hac alma Urbe noſtra, & in toto Statu Eccleſiaſtico generalem curam demandavimus, expreſſa licentia ſtipendia accipere, & militare, ſub pœnis in aliis noſtris ſimilibus ordinationibus contentis audeat, aut præſumat; Ac ſimiliter ſtatuimus, ordinamus, ac præcipimus, ut nullus in eadem Urbe, reliquiſque ſtatus noſtri locis cujuſvis gradus, præeminentiæ, aut conditionis exiſtat, clam atque occulte pecunias ſtipendii nomine, ut milites paratos habeat, dare, aut promittere, ſive eam accipere, vel ſeſe, aut verbo, aut fide, aut quovis modo tam accepta pecunia, quam alias cuipiam in militia addicere audeat, atque præſumat, ſub rebellionis, ac confiſcationis bonorum, tam per eos, qui pecunias dederint aut promiſerint, quam per eos, qui acceperint, aut ſe ad dantium nutum, ac voluntatem occulte obligare, aut ſe, ut prefertur, obligaverint, ipſo facto incurrenda pœna, necnon punitionis juxta leges, ac Conſtitutiones temporales adverſus Principis ſui proditores, ac rebelles, & reos læſæ Majeſtatis in primo Capite promulgatas, quod ſi continget eum, qui contra hanc ordinationem noſtram pecunias dederit, aut promiſerit, aut occulte, ac quovis quæſito colore cum ſubditis noſtris convenerit, procuraverit, vel tentaverit milites, tam ex hac Urbe noſtra, quam ex reliquis Status noſtri terris ad ſui requiſitionem paratos, ac ſibi obligatos habere, ut ſupra dictum eſt procuraverit, perſonam eſſe Eccleſiaſticam. quavis, aut quantumvis eminenti, ac ſublimi dignitate præditam decernimus, eum ultra prædictam rebellionis pœnam, excommunicationis inſuper latæ ſententiæ, & privationis omnium ſuorum graduum, officiorum, ac Beneficiorum pœnam ipſo facto incurrere. Qui vero contravenientes huic ordinationi noſtræ, præceptoque revelaverint amplum ſuæ fidelitatis, ac diligentiæ præmium juxta perſonarum, aut aliarum qualitatum circumſtantiam largiter a Nobis conſequentur, & rurſus qui hujuſmodi contravenientium notitiam habuerint, & eos revelare neglexerint, in ære, & in corpore ipſorum inobedientiæ meritam pœnam ſevere recepturos declaramus: volumus etiam, ut ſi qui forte ſupradicto modo pecunias, aut dederint, ſeu promiſerint, vel acceperint, aut ſe obligaverint, infra triduum poſt præſentium publi-

publicationem ſeſe Nobis, aut locorum noſtrorum Rectoribus, aut Gubernatoribus, vel prefato Juliaun manifeſtantes ab illiuſmodi promiſſionibus, aut obligationibus retrahere ſe impune, & libere poſſint, poſt quorum dierum terminum, qui ſe interea, ut præmittitur, manifeſtare neglexerint in prædictas pœnas irremiſſibiliter incurriſſe cenſeantur.

Dat. die 21. Febr. 1553. An. III.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 21. Februarii 1553. Pontificatus noſtri anno III.

XXXI.

Facultas Collegii Phyſicorum Medicorum Almæ Urbis, quoſcumque promovendi ad gradus Philoſophiæ, & Medicinæ privative quoad alios. Et confirmatio juriſdictionis Proto-Medici, cognoſcendi cauſas civiles, & criminales ad ejus officium ſpectantes.

JULIUS PAPA III. &c.

Exemptionéque.

MEritis devotionis veſtræ, erga Nos, & Romanam Eccleſiam inducimur, ut petitionibus veſtris, quantum cum Deo poſſumus, favorabiliter annuamus.

Cauſa iſtius Cōſtitutionis.

§.1. Cum itaque ſicut Nnbis exponi feciſtis, multi Phyſici, ac Medicinæ ignari, ſub prætextu, quod in aliqua univerſitate ſtudii generalis, Philoſophiæ, ac Medicinæ operam dederint, tantum ſe profeciſſe præſeferant, ut veluti idonei ad doctoratus gradum ſe promoveri facere temere præſumant, & cum hujuſmodi gradum ob eorum imperitiam in eiſdem Univerſitatibus aſſequi poſſe diffidant, licentiam a Sede Apoſtolica ſub fictis narrationibus extorquere conantur, ut ab aliquo Prælato ſeu perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta, ad ipſum gradum rigoroſo examine, aliiſque in hujuſmodi promotionibus, tam de jure quam laudabili conſuetudine requiſitis, minime adhibitis, promoveri ſe faciant, in ipſius doctoratus dignitatis opprobrium, & maximum vitæ hominnm eaitium, ac perniciem, pro parte veſtrum aſſerentium vos a Sede Apoſtolica indultum, ad doctoratus hujuſmodi gradum tam in Philoſophia quam in Medicina, præmiſſo rigoroſo examine, aliiſque ad id requiſitis, de more ſolemniter obſervatis, quoſcumque idoneos promovendi obtinuiſſe, Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut privilegia vobis conceſſa confirmare, aliaſque in præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Confirmatio privilegiorum Collegii, quatenus ſunt in uſu.

§.2. Nos ſpecialibus favoribus & gratiis vos proſequi volentes, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, privilegia, & indulta, necnon gratias Collegio veſtro per fel. rec. Clementem VII. & alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros conceſſa (quatenus ſint in uſu) approbamus, & confirmamus.

Facultas Collegii privative quoad alios quoſcumque in Philoſophia, & Medicina doctorandi.

§.3. Ac ſtatuimus & ordinamus ex nunc & de cetero perpetuis futuris temporibus ut nullus etiam prætextu cujuſvis licentiæ ſeu facultatis ſibi etiam Apoſtolica auctoritate conceſſæ, ſeu privilegiorum, & indultorum ac literarum Apoſtolicarum quibuſvis perſonis cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, conditiouis, præeminentiæ, nobilitatis, & excellentiæ exiſtentibus, Romanæ Curiæ officialibus, eorumque Collegiis, ac quacumque dignitate ſulgentibus, ut illorum contemplatione ſeu intuitu, etiam Motu proprio, & ea titulo oneroſo, & ex quibuſvis aliis quantumcumque maaimis, & urgentiſſimis cauſis, ſub quibuſcumque verborum formis & expreſſionibus, ac ea quibuſvis efficaciſſimis, & inſolitis, ac etiam derogatoriarum derogatoriis clauſulis, etiam talibus, quod illis nullatenus, aut nonniſi ſub certis modo, & forma eis derogari poſſit, irritantibuſque & aliis decretis, per Nos & Prædeceſſores noſtros, ac Sedem Apoſtolicam, ſeu alias pro tempore conceſſis, ad Philoſophiæ, Medicinæ, ſeu earum alterum doctoratus gradum, præterquam a veſtro Phyſicorum, & Medicorum Collegio, in dicta Alma Urbe noſtra exiſtente aſſumi, creari, & promoveri poſſit. Decernentes aſſumptiones, creationes, & promotiones hujuſmodi per veſtrum Phyſicorum, & Medicorum Colleginm faciendas, validas & efficaces exiſtere, ſuoſque effectus ſortiri debere. Quaſcumque alias hujuſmodi creationes, aſſumptiones, ac promotiones, per alios quam per Collegium veſtrum de cetero in ipſa Curia faciendas, cum inde ſecutis quibuſcumque, ea nunc prout ex tunc, irritas & inanes, nulliuſque roboris, & momenti eſſe cenſeri, ac nemini ſuffragari, ipſique ab aliis quam a Collegio veſtro ad gradus hujuſmodi aſſumpti, pro non promotis, aut doctoratis haberi mandamus. Volumus tamen, quod vos, & Collegium veſtrum quoſcumque pauperes, vel egentes, quos ad ſuſceptionem graduum hujuſmodi habiles, & idoneos reperietis, ad Doctoratus hujuſmodi gradum benigne, & gratioſe aſſumere, & promoveri debeatis.

Juriſdictio Proto-Medici cognoſcendi cauſas civiles & criminales.

§.4. Et inſuper cum intellexerimus, dilectum filium Proto-Medicum dictæ Urbis pro tempore exiſtentem, in cauſis tam civilibus quam criminalibus in prima inſtantia ad ejus cognitionem, ratione dicti ſui officii quomodolibet ſpectantibus, & pertinentibus, a diverſis ejuſdem Romanæ Curiæ ſive Commiſſariis, ordinariis, vel extraordinariis Judicibus, impediri ac inquietari, & in dies moleſtari. Nos ejuſdem Proto-Medici, ac veſtri Collegii indemnitati conſulere cupientes, ſub excommunicationis latæ ſententiæ, ac mille ducatorum auri, pro una Cam. Apoſtolicæ, pro alia vero medietatibus veſtro Collegio applicandis pœnis, diſtrictius inhibendo mandamus quibuſcumque hujuſmodi Almæ Urbis noſtræ Judicibus, & Commiſſariis, ordinariis, & eatraordinariis, quacumque dignitate fungentibus, ne Proto-Medicum prædictum in cauſis ſimilibus, ad ejus officium, ut præmittitur, ſpectantibus, & pertinentibus quoquo modo mole-

Digitized by Google

moleſtare, impedire, vel in eis ſe intromittere debeant ſeu poſſint.

Inhibitiones aliorum judicum non afficiunt ipſum Protomedicũ.

§.5. Declarantes ex nunc prout ex tunc, inhibitiones quaſcumque, & inde ſecuta, quæcumque in dictis Judicibus, contra eumdem Proto-Medicum in dictis cauſis ad eum pertinentibus, quomodocumque de cetero decernendas, & faciendas, ſeu hucuſque decretas aut inhibitas, ipſo jure, & facto, fore, & eſſe nullas, ac nullius roboris, & momenti, ac illis non obſtantibus, quod idem Proto-Medicus in ipſis cauſis procedere poſſit, & valeat, ſine aliquo cenſurarum ac pecuniarum pœnarum in hujuſmodi inhibitionibus exprimendarum incurſu, perinde ac ſi tales inhibitiones, ac alia inde ſecuta quæcumque non emanaſſent, niſi alias per Nos, ſeu ſucceſſores noſtros Romanos Pontifices proviſum fuerit.

Clauſula ſublata.

§.6. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari & definiri debere, ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Deputatio executorum, & defenſorũ.

§.7. Quocirca venerabilibus fratribus Liparen., & Balneoregien. Epiſcopis, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & in eis contenta, quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte veſtra fuerint requiſiti, ſolemniter publicantes, vobiſque in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, faciant auctoritate noſtra vos præſentibus, & in eis contentis quibuſcumque pacifice frui, & gaudere, non permittentes vos deſuper contra præſentium tenorem quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores, moleſtatores quoſlibet, & rebelles, per cenſuras & pœnas Eccleſiaſticas, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſula derogatoria.

§.8. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictæ Urbis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis, cujuſvis dignitatis, & præeminentiæ exiſtentibus, & quacumque etiam Archiepiſcopali, vel alia majori dignitate fulgentibus, quomodolibet conceſſis, quibus omnibus etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat.P.An.IV 21. Aprilis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, die 21. Aprilis 1553. Pontificatus noſtri Anno quarto.

XXVII.

Confirmatio, & extenſio Conſtitutionum a pleriſque Romanis Pont. editarum, contra non ſolventes Rev. Cam. Apoſt. communia, & minuta ſervitia, ac annatas.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUpientes Cameræ Apoſtolicæ ex qua non modo S. R. E. verum etiam toti Reipublicæ Chriſtianæ ſubſidium provenit, & Collegii venerabilium fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium, ac Officialium Sedis Apoſtolicæ indemnitati conſulere, & eorum jura, ut tenemur, illæſa præſervare, his quæ a Prædeceſſoribus noſtris ad hoc provide emanarunt, libenter adjicimus noſtri muniminis firmitatem, aliaſque deſuper diſponimus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Pius II. (cujus Conſtitutio non habetur) pœnas hic expreſſas impoſuit non ſolventibus Cam. Apoſt. annatas.

§.1. Dudum ſiquidem poſtquam fel.rec. Pius Papa II. Prædeceſſor noſter accepto quod numerus debitorum dictæ Cameræ plurimum auctus erat, & quod obligati pro annatis beneficiorum eccleſiaſticorum, quæ Apoſtolica auctoritate aſſecuti fuerant, excommunicationis ſententiam in eos latam, quam non ſolvendo in termino eis præfixo ipſo facto incurrebant, minime curare videbantur, unde animabus ſic illaqueatis periculum imminebat, & continue eidem Cameræ damna ſubſequebantur. Cupiens tam ſaluti animarum, quam indemnitati Cameræ hujuſmodi ſalubriter providere, per ſuas ordinaverat, quod omnes, qui ex tunc de cetero pro annatis quorumcumque beneficiorum in dicta Camera ſe obligarent, ſi infra terminos eis præfixos dictæ Cameræ, aut collectoribus fructuum, & proventuum eidem Cameræ debitorum in illis partibus exiſtentibus ſatisfacere deficerent, ipſo facto lapſis terminis prædictis, non ſolum ſententiam excommunicationis inciderent, ſed etiam beneficiis, pro quibus ſe in ipſa Camera obligaſſent, omnino privati eſſent, ii vero qui ſe pro annatis hujuſmodi non per ſe, ſed pro aliis, ut principales obligarent, ſi in terminis non ſatisfacerent, ultra ſententiam excommunicationis hujuſmodi, eſſent omnibus beneficiis Eccleſiaſticis per eos obtentis eo ipſo privati, poſſentque talia beneficia, per quoſcumque libere impetrari.

Paulus II. aliam edidit Conſt.

§.2. Et piæ mem. Paulus etiam PP. II. Prædeceſſor noſter &c. *ut in ſua Conſtit.VII.* Decet *Tom.III. Par.III. fol.*126.

Innoc.VIII. Conſt.IV.

§.3. Ac ſimilis memoriæ Innocentius Papa VIII. ſimiliter Prædeceſſor noſter &c. *ut in ſua Conſt.IV.* Apoſtolicæ *T.III.Par.III. fol.*200.

§.4. San-

§.4. Sanctæ memoriæ Julius ſimiliter Papa II. & Prædeceſſor noſter &c. *Hæc Bulla fuit omiſſa uti ſimpliciter confirmatoria.*

Poſt prædictas Conſtitutiones multæ uniones perpetuæ factæ ſunt, & tamen in Cameræ obligationes de ſolvendo annatas receptæ non ſuerunt, vel executæ.

§.5. Cum autem, ſicut accepimus, malitia, & avaritia hominum in dies creſcente, ordinationes, ſtatuta, voluntates, & decreta, & declaratio Pii, & Pauli, ac Innocentii, & Julii Prædeceſſorum hujuſmodi ad præſens plene non obſerventur, & a tempore ipſius Alexandri Prædeceſſoris citra, tam per ipſum Julium, quam etiam fel. rec. Leonem X., Adrianum VI.; & Clementem VII., ac Paulum III. Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, diverſæ aliæ uniones, annexiones, incorporationes, & applicationes perpetuo factæ, & conceſſæ fuerint, ac ex incuria agentium pro Camera prædicta, ſeu alias obligationes de ſolvendis communibus, & minutis ſervitiis, ac annatis, ſeu mediis fructibus, aut aliis juribus ſolvi debitis, & conſuetis, factę non fuerint, & quæ factæ ſunt executioni non demandentur, in eorum, ad quorum commodum uniones, annexiones, incorporationes, & applicationes prædictæ factæ fuerunt, in animarum periculum, & Cameræ, ac Collegii Cardinalium, & Officialium detrimentum, necnon reipublicæ hujuſmodi non leve præjudicium.

Pontifex iſte ideo approbat, & innovat Conſtitutiones prædictas, & ampliat etiam ad beneficia de jurepatronatus Imperatoris, & Principū quorumcumque.

§.6. Nos volentes in præmiſſis opportune providere Prædeceſſorum hujuſmodi veſtigiis inhærendo, motu proprio, non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris, ordinationes, ſtatuta, voluntates, decreta, & declarationem Pii, & Pauli, ac Innocentii, & Julii Prædeceſſorum hujuſmodi, necnon deſuper confectas literas, ac omnia, & ſingula in eis contenta, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & innovamus, ac robur perpetuæ firmitatis obtinere, & quibuſcumque, tam in eiſdem literis nominatis, quam non nominatis, virorum, & mulierum, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus congregationibus, ac omnibus aliis ſub ſingulis prædictis, & præſentibus noſtris literis comprehenſis perſonis, tam pro præterito, quam futuro tempore inviolabiliter obſervari, eaque omnia, ac cenſuras, & pœnas in ſingulis literis hujuſmodi contenta contra omnes Congregationes, & perſonas prædictas quoad omnia, & ſingula Monaſteria, & Beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia quomodolibet qualificata, quæ Congregationes prædictæ quomodolibet communiter poſſident, etiamſi de jurepatronatus laicorum, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, Marchionum, Baronum, Comitum, & aliorum nobilium, etiam illuſtrium, aut dummodo per ipſas Congregationes poſſideantur, tam in Romana Curia, quam extra eam inter quoſcumque litigioſa exiſtant, vigere, & locum habere, totalique, & plenariæ executioni demandari debere decernimus. Necnon ea omnia quæ ſinguli Prædeceſſores prædicti voluerunt, eiſdem auctoritate, & tenore volumus, ac præmiſſa omnia, prout per ipſos Prædeceſſores ordinata, ſtatuta, decreta, & declarata fuerunt, de novo ordinamus, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, eaque omnia ad quaſcumque, tam ſæculares, quam regulares, virorum, & mulierum Congregationes quantumvis privilegiatas, & exemptas, auctoritate, & tenore prædictis, extendimus, & ampliamus.

Clauſulæ præſervativæ.

§.7. Decernentes præſentes literas de intentionis noſtræ defectu notari, aut prætextu quod in aliquibus locis non recipiantur, aut moribus utentium non comprobentur impugnari, aut in deſuetudinem adiri, dici non poſſe, ſed ex die earum publicationis modo infraſcripto faciendę quoſcumque ligare.

Decretum irritans.

§.8. Sicque, & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis etiam dicta Apoſtolica auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.9. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ ſinguli Prædeceſſores prædicti, in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Forma & effectus publicationis.

§.10. Ut autem præſentes noſtræ literæ ad omnium, quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque deinceps poſſit aliquam in præmiſſis excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare, auctoritate, & tenore prædictis volumus, & mandamus, quod literæ hujuſmodi in valvis Cancellariæ Apoſtolicæ tribus diverſis diebus, dum ipſa Cancellaria tenebitur, per aliquem ex Curſoribus noſtris affigantur, & donec illa duraverit, affixæ teneantur, exindeque in quinterno Cancellariæ, ubi ſimiles Conſtitutiones deſcribi conſueverunt, per eos, ad quos ſpectat, ad perpetuam rei memoriam, deſcribantur, & regiſtrentur.

Sanctio pœnalis.

§.11. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam &c. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

D. P. An. IV. die 20. Dec.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo tertio, quintodecimo Kal. Januarii, Pontificatus noſtri Anno IV.

Publicatio.

Anno a nativitate D. 1554. indictione 12. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Julii divina providentia Papę III. anno ejus 4. retroſcriptæ literę Apoſt. in valvis Cancellariæ Apoſt. tribus diverſis diebus, dum ipſa Cancellaria tenebatur, & donec illa duravit, videlicet diebus Martis 9. necnon Jovis 11., & Sabbati 13. menſis Januarii, juxta ipſarum literarum tenorem affixæ, & publi-

pubicatæ fuerunt per me Umbertum Hollonium prælibati D.N. Papæ Curſorem.

Jo. Freile Mag. Curſ.

XXVIII.

Eccleſiarum Prælati ex Palatio Apoſtolico paoem habentes, Familiares, & continui Commeolales Romani Pootificis declarantur. Eorumque beneficia ipſi Pont. reſervantur.

Aliam ſuper hujuſmodi familiaritate ſanctionem edidit Paul. III. in Conſtit. III. Sanctiſſimus *ſup. fol.* 119.

Cauſa iſtius declarationis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Julius, divina providentia Papa III., cui nuper innotuit, quod a nonnullis vertitur in dubium, an Eccleſiarum Prælati panem ex Palatio Apoſtolico ratione perſonæ ſuæ, & non alterius officii per eos pro tempore obtenti, quotidie habentes ſint Sanctitatis Suæ veri, & indubitati, & non ficti, aut per privileginm, Prælati domeſtici, & continui commenſales, conſiderans panem hujuſmodi eis nonniſi ratione ſamiliaritatis continuæ commenſalitatis exhiberi.

Declaratio quod Eccleſiarum Prælati panem habentes ex Palatio Apoſtolico, ſint veri familiares, & continui commenſales Pontificis.

§.1. Et propterea volens dubium hujuſmodi, ſuæ declarationis oraculo, de medio tollere, declaravit, omnes, & ſingulos Eccleſiarum Prælatos, qui ſolum ratione perſonæ ſuæ, & non alicujus officii per eos pro tempore obtenti panem ex Palatio Apoſtolico quotidie habent, ſeu habere poſſunt, & in poſterum habebunt, ſeu habere poterunt, licet in eodem Palatio non habitent, & ultra panem alia victui humano neceſſaria noo habeant, nec in poſterum habituri ſint, Sanctitatis Suæ veros, & indubitatos, & oon ficte, aut per privilegium Prælatos domeſticos, & continuos commenſales eſſe, ac in poſterum fore, & pro talibus, & ut tales cenſeri, & reputari debere, ita ut ſub regulis Cancellariæ Apoſtolicæ, & aliis Conſtitutionibus ſuis, tam editis, quam edendis, de veris ſamiliaribus continuis commenſalibus Sanctitatis Suæ loqueotibus comprehenſi, & illis quoad omoia ſubjecti ſint, ipſique illis uti, potiri, & gaudere poſſint.

Collatio beneficiorum prædictorum Prælatorum, ipſi Pontifici reſervatur.

§.2. Et Sanctitas Sua de beneficiis Eccleſiaſticis, per eos pro tempore obtentis qualitercumque qualificatis, & ad collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem quorumcumque collatorum, etiam S. R. E. Cardinalibus, etiam indultum ſpeciale ſuper conferendis beneficiis ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem pertineotibus a Sanctitate Sua, aut Sede Apoſtolica habentium, communiter, vel diviſim ſpectantibus, quæ per eorum obitum in Romana Curia, vel extra eam in poſterum vacabunt tamquam Sanctitatis Suæ ratione familiaritatis, & continuæ commenſalitatis hujuſmodi generaliter reſervatis providere, & de illis diſponere libere, & licite poſſit, in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi ipſi Prælati in dicto Palatio habitarent, & ultra panem alia victui humano neceſſaria haberent.

Decretum irritans.

§.3. Sicque per quoſcumque &c. etiam Cardinales Prælatorum, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata &c. judicari, & definiri debere, ac irritum &c.

Papæ ſubſcr. Publ Pontif. A.IV. die 15. Februarii.

Placet, publicetur, & deſcribatur. I.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Cancellaria Apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto, die vero Martis 13. menſis Feb. Pont. prælibati SS. D. N. D. Julii divina providentia Papæ III. Anno IV.

A. Lomellinus Cuſtos.

XXIX.

Quod Frater Germanus alicujus S.R.E. Cardinalis viventis, ad Cardinalatum promoveri oon poſſit.

SAnctiſſimus Dominus noſter D. Julius divina providentia Papa III. pro bono regimine S. R. E. ac pro felici ſacri Collegii Cardinalium directiune, de ipſorum Cardinalium conſilio, & unanimi aſſenſu, præſenti decreto ſtatuit.

Quod Frater germanus Cardinalis viventis creari non poſſit in Cardin.

§.1. Ut nullo umquàm tempore aſſumatur aliquis poſthac in ejuſdem S.R.E. Cardinalem, qui ſit frater Germanus alterius Cardinalis viventis. Itaque eodem tempore duo Fratres Germani in eodem Collegio nullatenus eſſe poſſiot. Decernens, & declarans fratres Cardinalium viventium ad Cardinalatus dignitatem penitus incapaces, & inhabiles habendos, & reputandos eſſe.

Diſtæque ſanctioni derogari non poſſit.

§.2. Et ex nulla quantumvis urgentiſſima cauſa adverſus hoc decretum diſpenſare licere.

D. P. An.IV. die 26. Jan.

Actum Romæ, die Veneris 26. menſis Januarii 1554. in Conſiſtorio.

XXX.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Beneficiorum Eccleſiaſticorum poſſeſſionem per Proviſos literis Apoſtolicis minime apprehenſam nullam eſſe declarat, illoſque Privatos Beneficiis fore decernit.

Gregorius X. prohibuit electos ad Eccleſias illarum adminiſtrationi ſe immiſcere ante ſui confirmationem.

§.1. SAnctiſſimus in Chriſto pater, & D. N. D. Julius divina providentia Papa III., cui nuper innotuit, quod licet alias fel. rec. Gregorius X. in generali Coocilio Lugdunen. ſua generali Conſtitutione ſanciverit, quod nullus, ex tunc de cetero adminiſtrationem dignitatis, ad quam electus eſſet, prinſquam celebrata de ipſo electio confirmaretur, ſub œconomatus, vel procurationis nomine, aut alio de novo quæſito colore in ſpiritualibus, vel temporalibus per ſe, vel per alium pro parte, vel in totum gerere, vel recipere, aut illis ſe immiſcere præſumeret: omnes illos, qui ſecus feciſſent, jure, ſi quod illis per electiohem

nem quæſitum foret, decernens eo ipſo privatos.

Cavit etiam Boniſac. VIII. ne provisi de Eccleſiis, aliiſque Beneficiis, eorum curam ſuſciperent, non confectis Literis Apoſtol. eis proviſionum hujuſmodi.

§.2. Et piæ me: Bonifacius VIII. etiam ſua perpetua valitura Conſtitutione ſanciverit, ut Epiſcopi, & alii Prælati, Superiores, necnon Abbates, Priores, & ceteri Monaſteriorum regimina exercentes quocumque nomine cenſerentur, qui apud Sedem Apoſtolicam promoverentur, aut confirmationis, conſecrationis, vel benedictionis munus reciperent, ad commiſſa eis Eccleſias, & Monaſteria (dictæ Sedis literis eorum promotionem, confirmationem, conſecrationem, ſeu benedictionem hujuſmodi continentibus non confectis) accedere, vel bonorum Eccleſiaſticorum adminiſtrationem accipere non præſumerent, nullique eos abſque dictarum literarum oſtenſionem reciperent, aut eis parerent, vel intenderent. Quod ſi forſan contra præſumptum fuiſſet, quod per Epiſcopos, Prælatos, Abbates, Priores, & alios Monaſteriorum Regimina exercentes prædicto tempore actum foret, irritum haberetur, nec quicquam interim iidem Epiſcopi, vel Prælati, Abbates. Priores, vel regimina exercentes de Eccleſiarum, vel Monaſteriorum eorumdem proventibus perciperent.

Paulus III. ſub excommunicationis pœna Gabellionibus inhibuit, ne de tranſumptis hujuſmodi ſe rogarent.

§.3. Et recol: me: Paulus III. Romanus Pontifex Prædeceſſor noſter quibuſcumque tabellionibus publicis. ſub excommunicationis latæ ſententiç pœna inhibuerit, ne ex tunc de cetero de tranſumptis ſupplicationum, præterquam habentium clauſulam, quod earum ſola ſignatura ſufficeret, ac decreto & conceſſione literarum, ſeu mandatorum poſſeſſionem beneficiorum Eccleſiaſticorum vigore ſupplicationum hujuſmodi apprehendi rogari deberent, neve illa ſcribere, vel ſubſcribere, aut quovis modo autenticare, vel partibus tradere præſumerent: Volens & Apoſtolica auctoritate ſtatuens inter cetera, quod partes tranſumptis, ſeu literis, aut mandatis hujuſmodi, ex tunc deinceps utentes, ac illorum prætextu poſſeſſionem hujuſmodi apprehendentes fructus, quos de illis pro tempore perciperent, ſuos non facerent, quinimo ad beneficia in eiſdem tranſumptis, & literis, ac mandatis expreſſa efficerentur ipſo facto perpetuo inhabiles, & ad reſtitutionem fructuum ex illis pro tempore perceptorum in utroque foro tenerentur, decernens ſic judicari debere, ac irritum &c.

Prohibens præterea Beneficiatis, ne hujuſmodi tranſumptis uterentur.

Julius ſtatuerat per Judices quoſcumque non judicari juxta tenores ſupplicationum ſignatarum.

§.4. Et ſucceſſive Sanctitas Sua attendens, quod ante confectionem literarum gratia Apoſtolica eſt informis, inter alia voluerit, ſtatuerit, & ordinaverit, quod Judices in Romana Curia, vel extra eam pro tempore exiſtentes, etiamſi eſſent S.R.E. Cardinales, vel cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, aut quicumque alii non juxta ſupplicationum ſuper impetratione ſignatarum tenores, & formas judicare deberent etiam decreto irritanti adiecto.

Attamen Proviſi Beneficiorum poſſeſſionem apprehendebant literis Apoſtolicis non expeditis.

§.5. Nihilominus diverſi Epiſcopi, & alii Prælati, Superiores, & Abbates literis ſuper diſpenſatione retinendi beneficia per eos, antequam promoverentur, aut eorum electiones confirmarentur, obtentam per prædictam Sedem pro tempore conceſſis minime confectis, beneficia per eos obtenta prædicta retinere, & diverſæ aliæ perſonæ Eccleſiaſticæ poſſeſſionem Beneficiorum Eccleſiaſticorum eis dicta auctoritate conferri, ſeu commendari, vel in eorum favorem uniri, aut alias diſponi conceſſiones literis Apoſtolicis deſuper non expeditis apprehendere præſumunt, inhabilitatem, & alias pœnas in ſanctionibus, & inhibitione, & voluntate, & ſtatuto prædictis contentas damnabiliter incurrendo in animarum ſuarum periculum.

Sanctiones ſupra relatas confirmat.

§.6. Volens periculis animarum hujuſmodi latius occurrere, Sanctiones, & inhibitionem, ac voluntatem, & ſtatutum hujuſmodi, quorum tenores Sanctitas Sua, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, haberi voluit pro expreſſis, approbans, & innovans, ac perpetuo obſervari debere decernens.

Et extendit ad Beneficia inferiora, eoſque qui Beneficiorum quorumcumque poſſeſſionem ineunt Literis Apoſtolicis deſuper non expeditis, intruſos reputari jubet.

§.7. Et ſanctiones ipſas ad inferiora Beneficia Eccleſiaſtica quæcumque, & quomodocumque qualificata amplians, & extendens, hac ſua in perpetuum valitura Conſtitutione ſtatuit, & ordinavit, quod omnes & ſingulæ perſonæ Eccleſiaſticæ, tam Sęculares quam quorumvis Ordinum Regulares, cujuſvis ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, etiamſi Epiſcopali, vel Archiepiſcopali, aut Patriarchali, vel alia majori dignitate præfulgeant, quod de cetero literis ſuper diſpenſationibus retinendi beneficia per eos antequam promoveantur, aut eorum electiones confirmentur, obtenta eis per Sedem eamdem pro tempore conceſſis minime confectis, beneficia ipſa retinere, aut poſſeſſionem alicujus, ſeu aliquorum Beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura, vel ſine cura Sæcularium, vel quorumvis Ordinum Regularium quæcumque, & qualitercumque qualificatorum eis dicta auctoritate Apoſtolica conferri, ſeu commendari, aut in eorum favorem, & commodum uniri, ſeu alias diſponi conceſſioni literis Apoſtolicis, ſuper collatione, ſeu commenda, aut unione, ſeu alia diſpoſitione hujuſmodi non expeditis, per ſe, vel per alium, ſeu alios ejus nomine, etiam ſupplicationum, ſeu ſumptorum, vel tranſumptorum hujuſmodi, aut collationum eis poſtmodum de ipſis beneficiis, tamquam etiam tunc certo modo in ſupplicatione expreſſo vacantibus, ordinaria, vel alia quavis auctoritate factarum prætextu apprehendere præſumpſerint, aut per alios apprehenſam, ratam, & gratam habuerint; ipſorum beneficiorum non poſſeſſores, ſed meri, & nudi detentores, ac violenti, & ſine aliquo titulo in eis intruſi cenſeantur, & pro talibus habeantur, & reputentur, nec fructus ſuos faciant, ſed ad illorum reſtitutionem, ut præfertur, teneantur, & obligati exiſtant; Conſtitutiones ſeu dictæ Cancellariæ Regulæ de annali, & triennali poſſeſſione in illis locum non habeant: nec eiſdem detentoribus, & intruſis in aliquo ſuffragentur.

Immo Beneficia ab aliis poſſe impetrari.

§.8. Quin immo beneficia per eos tempore promutionis ſuæ, aut eorum electionis, & confirmationis obtenta literis ſuper diſpenſatione ea retinendi ſibi conceſſa non expeditis retinentes, aut poſſeſſionem beneficiorum literis Apoſtolicis, ſuper illis non confectis apprehendentes, ſeu per alios apprehenſam ratam, & gratam habentes, beneficia ſic retenta, aut apprehenſa, & omne Jus, quod in illis, vel ad illa pro tempore quomodulibet habuerint, eo ipſo amittant; illiſque & illo privari, ac ad illa de cetero obtinenda perpetuo inhabiles, nec illa ulterius, & prætextu novi tituli, aut novæ commendæ, vel unionis, ſeu alterius diſpoſitionis etiam Apoſtolica auctoritate factæ aſſequi valeant, ſed beneficia ipſa tamquam de Jure, & facto vacantia aliis conferri, ſeu commendari & per quoſvis, tam ab eorum ordinariis collatoribus, quam a Sede prædicta libere impetrari poſſint.

Privilque pro viis omni jure vacui cenſeantur.

§.9. Et ſi beneficia ipſa litigioſa fuerint, collitigantes in omni Jure, & ad omne Jus, quod beneficia retinentibus, aut poſſeſſionem apprehendentibus hujuſmodi in eiſdem beneficiis, vel ad illa quomodolibet competebat, aut competere poterat, eo ipſo abſque aliquo Juris, aut hominis miniſterio ſurrogentur, & ſurrogati eſſe cenſeantur, ac in eorum favorem cauſa deſuper pendens advocata, & lis extincta fuiſſe, & ſimiliter eſſe cenſeantur.

Supplicationes vero niſi ſit clauſula, quod ſola ſignatura ſufficiat, nullam faciunt probationem.

§.10. Quodque de cetero ſupplicationes etiam manu noſtra, & motu proprio ſignatæ, niſi habuerint clauſulam, quod eorum ſola ſignatura ſufficiat, nullam per literarum ſuper illis conficiendis fidem, aut probationem faciant, ſeu præſtent, nec ulla eis in aliquo alio caſu fides adhibeatur, aut adhiberi poſſit.

Præſentium literarum firmitas.

§.11. Decernentes ſic & non aliter tam in eadem Curia, quam extra eam, & in partibus per quoſcumque Judices, ac Commiſſarios quavis etiam Apoſtolica auctoritate prædicta fungentes, etiam cauſarum Palatii hujuſmodi Auditores, & ipſius S. R. E. Cardinales in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate judicari, & diffiniri debere, ac irritum &c.

Placet, publicetur, & deſcribatur &c.

XXXI.

Prohibitio Blaſphemiarum, & Barattariarum in Alma Urbe. Et Juriſdictio generalium Inquiſitorum hæreticæ pravitatis, coercendi ipſos blaſphematores, ac eos ſcientes & non revelantes.

Contra hos blaſphematores procedit etiam Vicarius Papæ, ut legitur in Conſtit. XLIII. Pauli III. Licet *ſup. fol.* 214. *Et de materia blaſphematorum vide etiam Leon. X. Conſtit. VIII.* Supernæ *Tom. III. Par. III. fol.* 395.

JULIUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Cauſa iſtius Cõſtitutionis.

IN multis depravatis moribus, vitioſiſque conſuetudinibus, quæ in noſtram hanc Almam Urbem, propter ejus amplitudinem, magnumque advenarum undique in eam concurſum, ſimul cum pluribus eximiiſque virtutibus, atque egregiis veræ pietatis exemplis irrepſerunt, ad quas nos tollendas, & extirpandas, omnem aciem mentis, & cogitationis noſtræ intendimus, nihil eſt, quod animum noſtrum magis exulceret, & confodiat, quam horribilis atque impia, & Chriſtianis auribus intolerabilis, divini Nominis blaſphemia. Cum audivimus ſacratiſſimum Dei, & Jeſu Chriſti Domini noſtri Nomen, quod ſuper omne Nomen cœleſtia venerantur, terreſtria adorant, inferna contremiſcunt (quod ne temere quidem a quoquam, propter ejus ſublimitatem, ac majeſtatem, uſurpandum ſit) paſſim pravorum, efferatorumque hominum vocibus ſcindi, unaque cum ejus ſanctiſſimæ Genitricis, & venerabilium Sanctorum, & amicorum ipſius ſummi Dei Nomine, deteſtandis blaſphemiis, maledictiſque lacerari, ut minime mirandum ſit, ſi a Chriſtianis populis in tantis calamitatibus conſtitutis, divinæ iracundiæ flagella non amoveantur, propterea quod juxta ſapientis dictum: A viri multum jurantis domo non diſcedet plaga.

Prohibitio cum pœnarum impoſitione contra

§.1. Quare Nos, hujuſmodi execrandum abuſum ſimul cum ceteris omnibus, quantum cum ejuſdem Dei adjutorio fieri poterit, extirpare volentes, ut hanc ipſam Urbem domicilium, ac Sedem Spiritus Sancti, omnibus inquinamentis mundatam, ac perpurgatam Domino Deo per omnia placentem exhibeamus, in hunc, qui ſequitur, modum, quoad præfatum horrendæ blaſphemiæ crimen, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, & voluntate, invocata Dei omnipotentis juſtitia, decernimus, ſtatuimus, & ordinamus.

Blaſphemantes Deum, Chriſtum, & Spiritum Sanctum.

§.2. Blaſphemantes ſcilicet Deum Patrem omnipotentem, vel ejus Filium unigenitum, Dominum & Redemptorem noſtrum Jeſum Chriſtum, ſeu Spiritum Sanctum, vel particulariter, & explicite, vel generaliter, & implicite, attribuendo Divinæ Majeſtati; quæ illi minime conveniunt, vel removendo, quæ eam decent, primo convicti, ſi divites fuerint, compellantur ad ſolvendum ſcuta auri quadraginta, ſi vero pauperes, ſolvant decem, quæ ſi nequeant numerare, luant in corpore. Secunda vice convictis nobilibus, ſive divitibus, ſive pauperibus duplicetur pœna pecuniaria proportionabiliter ad primam hujuſmodi mulctam. Atque inſuper incurrant infamiam, & inhabilitatem ad beneficia quæcumque, ad gradus, dignitates, & honores obtinendos. Vilibus convictis perfodiatur lingua. Tertia vice convictis nobilibus, tam divitibus, quam pauperibus, triplicetur pœna pecuniaria reſpective, ut ſupra. Ulterius ſint ipſo jure privati beneficiis Eccleſiaſticis, & officiis quibuſcumque, dignitatibus, titulis, magiſtratibus, honoribus, ſint inteſtabiles, tam active, quam paſſive. Sint inhabiles, ad ferendum teſtimonium. Sint banniti publice per triennium

ad

ad Urbe. Vilibus imponatur fuſtigatio, aut deportatio ad triremes per triennium, & exulent perpetuo.

Mariamque Virginem.

§.3. Idem ſervetur contra blaſphemantes ipſius Domini noſtri Jeſu Chriſti Matrem Beatiſſimam ſemper Virginem Mariam.

Sanctos & Sanctas.

§.4. Blaſphemi in Sanctos, vel Sanctas Dei, corrigantur ſevere arbitrio DD. Judicum, habita ratione qualitatis, & gravitatis criminis cum ceteris circumſtantiis jure attendendis.

Pœnarum applicatio.

§.5. Volumus autem, & ſtatuimus, ut omnes pœnæ pecuniariæ exigendæ, applicentur tantummodo ſuſtentationi Orphanorum utriuſque ſexus Cathecumenorum, & puellarum.

Juriſdictio Inquiſitorum generalium in eos.

§.6. Judices vero tam horrendi, & impii criminis, deputamus, & inſtituimus RR. DD. Inquiſitores noſtros generales, quos volumus poſſe addere præſtitutis pœnis, & maxime in corpore, ſi modus blaſphemiæ ob gravitatem, impietatem, vel malitiam id expoſcat.

Dubiaque declaranda.

§.7. Partes eorumdem DD. Judicum erunt, declarare ſi dubium occurrat, qui nobiles, qui plebei, qui divites, qui pauperes ſint habendi.

Scientes revelent Blaſphematores alioquin pœnas hic poſitas incurrent.

§.8. Inſuper ne ſacrilega, & mortifera hæc peſtis, ſi lateat, minus curari, vel præcidi poſſit, ex omnipotentis Dei auctoritate mandamus omnibus, & ſingulis cujuſcumque ſint gradus, & conditionis, qui ſciverint aliquos blaſphemaſſe, ut ſupra, quod eos denuncient infra triduum Reverendiſſ. Judicibus, vel per ſe ipſos, vel per chirographum, modo, & ordine inferius exprimendo. Sicque omnes, & ſingulos in diſtricto Dei judicio requirimus, & eorum conſcientias aggravamus. Monendo tamen eos quod ſi conſtiterit, aliquem ſcientem noluiſſe denunciare, cujuſcumque fuerit ſtatus, dignitatis, & conditionis, præter ultionem juſtitiæ divinæ, quam ei annunciamus, & præter culpam mortalem, quam incurret ob inobedientiam, & ob neglectum honorem Dei, punietur eiſdemmet pœnis, quibus blaſphemi, & ſic eos mulctari præcipimus, non enim ſolum digni ſunt pœna aut ſupplicio, qui ea faciunt, ſed, & qui non corrigunt facientes.

Volentes eos denunciare ſecrete, ſervet hæc tradita.

§.9. Cupientes denunciare ſecrete, ſcribant in chirographo nomen Blaſphemiæ & ſpeciem, locum, & diem blaſpemiæ, & ſi placuerit apponere nomen proprium, addant duos, vel ſaltem unum teſtem, ſi vero maluerint ipſi denunciantes ſupprimere nomina propria, adſcribent tres vel ſaltem duos in chirographo, qui ſint teſtes de blaſphemia, & illud per religioſam perſonam, per ſpiritualem Patrem, cui confidant, mittant uni, cui voluerint ex Reveren. Judicibus ordinatis, quibus ita ad deferendum electis præcipimus in virtute Spiritus Sancti, & ſanctæ obedientiæ, quod nemini habeant revelare denunciantes teſtes, vel denunciatos, niſi tribunali jam decreto, in quo volumus ſervari omnino ſecretos, tum denunciantes, tum teſtes non ſecus ac ſervantur in cauſa fidei.

Denunciator cum uno teſte plene probet.

§.10. In condemnando pro hoc execrabili ſcelere ſtabitur duobus teſtibus fide dignis, poterit haberi loco teſtis unius denuncians, ſi medio juramento denunciet, diligenter obſervata qualitate, integritate, & reliquis circumſtantiis tum denunciantis, tum alterius teſtis.

Falſus denunciator vel teſtis.

§.11. Si qui (quod Deus avertat) inventi fuerint denunciantes, vel atteſtantes falſo, ſubeant pœnas blaſphemorum, & illomet ordine, & nihilominus ſeveriſſimis, & graviſſimis pœnis, etiam in corpore, affligantur, ac ad triremes perpetuo deputentur.

Blaſphemi ſe deferentes, nō puniuntur.

§.12. Blaſphemis non accuſatis, nec denunciatis, ſi ſeipſos humili, & contrito corde accuſent, ſi de eorum iniquitate veniam petant, condonamus omnes pœnas a Nobis impoſitas, interim tamen lacrymis, orationibus, & ceteris voluntariis pœnitentiis, peccatum maxime deteſtabile redimant in miſericordia Domini.

Prohibitio tenendi barattarias.

§.13. Quia vero compertum habemus, ludos, quos barattarias vulgus appellat, præter multas iniquitates, quibus cauſam præbent, blaſphemiam maxime enutrire, gignere, & evomere, ideo auctoritate noſtra, in Spiritu Domini, præſenti decreto noſtro, & Motu proprio amovemus, damnamus, prohibemus omnes hujuſmodi barattarias tamquam ſemina plurium impietatum. Et qui in poſterum auſi fuerint eas manutenere vel exercere, volumus, ac jubemus eos carceribus mancipari de facto, & puniri pœnis a jure contra Aleatores ſtatutis: Et inſuper arbitrio DD. Judicum præfatorum &c. mulctari graviſſime pro tranſgreſſione hujus noſtræ prohibitionis, a qua nullum excipimus, cujuſcumque ſit gradus, dignitatis, vel conditionis, & pro hac cauſa dumtaxat caſſamus, irritamus, annullamus quamcumque prætenſam licentiam, vel exemptionem.

Tranſumptorum fides.

§.14. Volumus autem quod præſentium tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis &c.

D. P. An.IV. die 1. Febr.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris die prima Febr. 1554. Pont. noſtri Anno IV.

XXXII.

Contra Hebræos retinentes libros Thalmudi, & alios, in quibus nomen Jeſu Salvatoris noſtri &c. cum blaſphemia, aut alias ignominioſe nominatur.

JULIUS PAPA III.

Univerſis, & ſingulis venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac dilectis filiis aliis locorum Ordinariis. Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem.

Cauſa Conſtitutionis.

CUM ſicut nuper non ſine animi noſtri moleſtia accepimus, licet alias venerabiles fratres noſtri S.R.E. Cardinales hæreticæ pravitatis in univerſa Republica Chriſtiana Inquiſitores Generales, certum Hebrai-

Digitized by Google

braicorum librorum volumen Ghemarot Thalmud nuncupatum, nonnulla indigna, & legem divinam, orthodoxamque fidem offendentia continens, de mandato noſtro damnaverint, & igne comburi fecerint, nihilominus inter ipſos Hebræos adhuc eſſe dicantur diverſi libri diverſas contra Chriſtum Redemptorem noſtrum, ejuſque Sanctiſſimum Nomen, & honorem, blaſphemias, & ignominias continentes.

Juſſio comburendi libros Talmud &c.

§.1. Nos in præmiſſis opportune providere volentes, vobis, & veſtrum cuilibet per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ſingulis univerſitatibus Hebræorum infra limites juriſdictionis veſtræ conſiſtentibus ex parte noſtra intimetis, & notificetis, quod elapſis quatuor menſibus a die intimationis, & notificationis hujuſmodi, omnes, & ſinguli libri, in quibus Nomen Jeſu Salvatoris noſtri, quod Jeſevi hanozri dicitur, cum blaſphemia, aut alias ignominioſe nominatur, tam in eorum Synagogis, & locis publicis, quam privatis domibus, & alias ubique locorum diligentiſſime exquirantur, & qui libros hujuſmodi penes ſe quoquo modo habere reperti fuerint, debitis pœnis, tam pecuniariis, & confiſcationis bonorum, quam ſi eorum contumacia, aut qualitas delicti id exegerit, corporis etiam ultimi ſupplicii, ac alias prout a fide Chriſti apoſtatantes puniuntur, irremiſſibiliter puniantur, & nihilominus eiſdem quatuor menſibus elapſis per vos, vel alium, ſeu alios, quos ad hoc duxeritis deputandos, libros hujuſmodi cum omni diligentia inquiratis, & ſtudioſe inveſtigetis, inquirique, & inveſtigari faciatis, & eos, quos libros hujuſmodi penes ſe habere repereritis, pœnis quibus apoſtatantes præfati puniuntur, omnino, & irremiſſibiliter puniatis.

Prohibitio de cetero eos ſopiendi.

§.2. Non permittentes de cetero eoſdem Hebræos (qui in memoriam Paſſionis Dominicæ a Sancta Matre Eccleſia tolerantur, ut aliquando manſuetudine noſtra allecti ad verum Chriſti lumen divino afflante ſpiritu, convertantur) a quibuſvis etiam Apoſtolica auctoritate fungentibus occaſione cujuſvis ſortis librorum apud eos exiſtentium, dummodo blaſphemiam, ut præfertur, non continеant, niſi de noſtro expreſſo mandato, quomodolibet vexari, aut moleſtari, Contradictores quoſlibet, & rebelles, ac vobis in præmiſſis non parentes per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac etiam pecuniarias arbitrio veſtro moderandas, & applicandas, ac alia opportuna juris remedia appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Derogatio contrariorum

§.3. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ipſorum Hebræorum etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, eorum tenores præſentibus pro expreſſis habentes &c.

Fides tranſumptorum.

§.4. Et quia difficile foret &c.

D. P. An. V. die 29. Maii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die 29. Maii 1554., Pont. noſtri anno V.

XXXIII.

Declaratio Bannimentorum contra Facinoroſos, alioſque Exules, & Bannitos Status Eccleſiaſtici editorum.

JULIUS PAPA III.

Ad futuram rei memoriam.

Edicto publico ſtatuerat Julius Bannitos a toto Eccleſiaſtico Statu exulare.

§.1. NUper volentes Eccleſiaſtici noſtri Status, & præſertim hujus Almæ Urbis noſtræ ſecuritati, honeſtatique proſpicere, pravorumque, & ſcandaloſorum hominum periculoſam permixtionem a bonorum, & quietorum commercio prohibere, per noſtrum edictum 25. præſentis menſis datum præcepimus, & mandavimus, ut omnes quorumcumque locorum exules, & ab ipſorum Principibus damnati, ſeu Banniti, per totum ſequentem diem poſt ipſius edicti noſtri publicationem, debeant, ex prædicta Alma Urbe noſtra, & infra quatuor dies immediate ſubſequentes ex toto dominio Eccleſiaſtico receſſiſſe, ſub pœnis in præfato edicto noſtro contentis.

Exortæ poſtmodum plurimæ ſunt Quæſtiones ſuper perſonis, quas in illo comprehendi, eſſet judicandum.

§.2. Cum autem poſt hujus edicti publicationem ad noſtram plurimorum relatu notitiam devenerit, multas difficultates ſuper ipſius edicti intelligentia propter ejus generalitatem fuiſſe ſubortas, & alias ſuboriri poſſe: Cum nonnulli ex aliis Terris, & Provinciis oriundi in Cives Romanos adſciti ſint, multi domicilium in hac Alma Urbe noſtra contraxerint, alii ratione officiorum, vel beneficiorum in ea reſideant, aliis Eccleſiaſticis Ordinibus ſint inſigniti, qui forte a ſuis Principibus originariis, vel aliis banniti fuerunt, vel quos in poſterum ab eiſdem banniri contingeret, multi etiam, qui olim exules, ſeu banniti notorie fuerunt, deinceps abſolutionem, quæ non ita notoria ſit, ab ipſorum Principibus obtinuerint, nonnulli præterea ſint, qui ſolum in contumaciam, vel nulliter, & inique, & nullo juris ſervato ordine, vel levibus interdum de cauſis, & ad breve etiam tempus condemnati, bannitique fuerint, aliqui etiam, qui ſalvum conductum, & ſecuritatem in eadem Alma Urbe, & aliis ditionis noſtræ Terris commorandi a Nobis ipſis habuerint; quos durum quippe eſſet, & a mente noſtra valde alienum illiuſmodi edicto indifferenter, & indiſtincte comprehendi.

Declarat Julius eo Edicto non comprehendi niſi quorum Cauſa, & ſententia declaratæ ſint

§.3. Quare ad tollendas ſuper his omnes ambiguitates, & captiones, periculaque, quæ ex eo aliquibus fortaſſe innocentibus creari poſſet, tenore præſentium declaramus mentis noſtræ fuiſſe, & eſſe præfato edicto

per Gubernatorem Almæ Urbis.

edicto noſtro nullatenus comprehendi nec illius pœnis ſubjici Cives Romanos quamvis non originarios, neque in hac ipſa Alma Urbe noſtra domicilium habentes, neque ratione officiorum, aut beneficiorum in ea reſidentes, neque Eccleſiaſticis ordinibus inſignitos, etiam ſi ſint a ſuis Principibus originariis, ſeu aliis banniti, vel condemnati, vel quos in poſterum condemnari, vel banniri contingeret, neque etiam, quoſvis alios comprehendi, quorum prius condemnationes, & banna coram Gubernatore prædictæ Almæ Urbis noſtræ producta, & per eum examinata, atque exulibus, & bannitis ipſis intimata, & in locis publicis ejuſdem Urbis affixa, & publicata non fuerint. Nos enim hos omnes præfato noſtro decreto pœniſque in eo contentis minime comprehenſos eſſe, & ita ab omnibus cenſeri debere declaramus, decernimus, & jubemus.

Obſtantia tollit.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis ceteriſque in contrarium facientibus quibuſcumque.

Dat. die 29. Maii 1554. An.V.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 29. Maii 1554. Pont. noſtri Anno V.

XXXIV.

Impoſitio annui ſubſidii decem ducatorum auri de Cam. per unamquamque Judæorum Synagogam Status Eccleſiaſtici perſolven. pro manutentione Domus Cathecumenorum Urbis.

JULIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

PAſtoris æterni vices licet immeriti gerentes in terris curis urgemur aſſiduis, & continua meditatione pulſamur, ut omnes in umbra mortis ſedentes ad ovile dominicum undecumque deducantur, & deductæ Paſqua ſibi neceſſaria inveniant, in Domino confoveantur, & ſpiritualibus proficiant incrementis.

Redditus domus Cathecumenorum exigui.

§.1. Cum itaque ſicut accepimus, in quampluribus locis Nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubditis quædam bona, ſeu redditus pro pauperum Hebræorum ſuſtentatione, & aliis eorum operibus, ſeu Cærimoniis deputata ſint, ſeu ipſi Hebræi ad hujuſmodi cærimonias, & opera exercenda certas contributiones facere ſoleant, ac proventus domus, ſeu hoſpitalis Cathecumenorum Urbis, in quo ipſi Judæi ad Chriſti fidem pro tempore converſi, & fonte baptiſmatis renati charitative recipiuntur, ac in Fide Catholica inſtruuntur, ita exigui & tenues exiſtant, ut ad ipſorum Cathecumenorum ſuſtentationem, & aliorum piorum operum, quæ inibi exercentur manutentionem non ſuppetant.

Quæcumque Synagoga, & Univerſitas Hebræorum

§.2. Nos, quibus Chriſtifidelium, eorumque Animarum univerſalis cura imminet, attendentes, quod ex hujuſmodi converſione Judæorum, illorum Univerſitati etiam ab expenſis, quibus eoſdem pauperes Judæos, qui pro tempore convertuntur, ante eorum converſionem ſuſtentare deberent, releventur, non modicum proveniat commodum, & propterea congruum eſſe cenſentes, quod dicti Judæi ad eorumdem Cathecumenorum ſuſtentationem contribuere debeant, bonorum, redditunm, contributionum, & locorum prædictorum qualitates, quantitates, ſituationes, nomina, cognomina, valores etiam annuos, pro expreſſis habentes, motu proprio, non ad ipſorum Cathecumenorum, vel alicujus eorum Nobis, ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera liberalitate, & ex certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium volumus, ſtatuimus, & ordinamus, quod quælibet Univerſitas, ſeu Congregatio eorumdem Judæorum, ſeu Hebræorum, tam in dicta Urbe noſtra, quam in aliis Civitatibus, Terris, & Provinciis, ac aliis locis Nobis, & eidem Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate ſubjectis, nunc & pro tempore conſiſtentibus pro quolibet eorum loco, ſynagoga, ſeu alias nuncupato in Urbe, & aliis Civitatibus, Terris, Provinciis, & locis prædictis exiſtente, in quo eorum ſuperſtitiones, ſeu cærimoniæ fieri ſolent, ſummam decem ducatorum auri de Camera hoſpitali, ſeu domui Cathecumenorum Urbis hujuſmodi, aut illius pro tempore deputatis, pro eorumdem Cathecumenorum ſuſtentatione in Feſto Omnium Sanctorum ſingulis annis ſolvere debeant, & teneantur: ita tamen quod repartitio ſummæ decem ducatorum hujuſmodi juxta ſingularum Synagogarum cujuslibet Provinciæ facultates fiat, gravando unam plus alia juxta illius facultates, & ditior pro paupere Synagoga Provinciæ hujuſmodi contribuere, & proportionabiliter ſolvere debeat, decernentes Univerſitatem, ſeu Congregationem Hebræorum hujuſmodi unam plus alia, prout illius facultates ſuppetent, gravari poſſe & debere, ipſamque Univerſitatem, ſeu Congregationem ad ſolutionem decem ducatorum hujuſmodi, pro qualibet Synagoga teneri, & efficaciter obligatam fore, & ad ſolutionem eamdem, ut præfertur, faciendam, tam per dilectos filios noſtros Joannem Michaelem tituli Sanctæ Mariæ in Aracæli Presbyterum, & Innocentium Sancti Honuphrii Diaconum Cardinales modernos, & pro tempore exiſtentes Hoſpitalis, ſeu domus hujuſmodi Protectores, & locorum ordinarios, ac alios quoſcumque Judices, & perſonas cenſuris, & pœnis, ac bonorum, redditoum, & locorum prædictorum privationis, ac inhabilitatis, ad illa, omnibuſque aliis juris, & facti remediis cogi, & compelli poſſe, necnon præſentes literas perpetuum firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter obſervari, ſicque per quoſcumque quavis auctoritate fungentes Judices, & perſonas ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, interpretari, atque decidi debere, irri-

Status Eccleſiaſtici decem ducatos auri quolibet anno domui Cathecumenorū ſolvere debet.

Digitized by Google

irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Exequutores hujuſ odi literarum deputat.

§.3. Mandantes nihilominus eiſdem Protectoribus, & locorum Ordinariis, corumque Vicariis, & Officialibus, ac eorum ſingulis, quatenus eiſdem Cathecumenis in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes, ut præſentes literas in eiſdem Civitatibus, Terris, Provinciis, & locis publicent, & obſervent, ac ſub ſimilibus cenſuris & pœnis publicare, & obſervari faciant. Necnon Univerſitatem, ſeu Congregationem Judæorum, ſeu Hebræorum hujuſmodi ad ſolutionem prædictam, ut præfertur, faciendum cogant, & compellant. Contradictores quoſlibet, & rebelles per cenſuras, & pœnas præfatas, ac etiam pecuniarias, aliaque opportuna juris remedia appellatione poſtpoſita, compeſcendo, ac legitimis ſuper his habendis ſervatis proceſſibus, cenſuras, & pœnas prædictas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Obſtantium derogatio.

§.4. Non obſtantibus præmiſſis, ac fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio Generali de duabus dietis edita, dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præſentium ad judicium non trahatur, ac quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus, ac reformationibus etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus, & literis Apoſtolicis, ac etiam Cameralibus eiſdem Univerſitati, & Judæis, ac quibuſvis aliis etiam ex onerofis, & aliis cauſis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque fortioribus, efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, & alias quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie pari motu derogamus, illaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari poſſe decernimus, contrariis quibuſcumque, ſeu ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab Apoſtolica ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Tranſumptorum fides.

§.5. Et quia difficile foret &c.

Nulli ergo &c.

Dat. die 31. Auguſti 1554 An. V.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quarto, pridie Kal. Septembris, Pont. noſtri Anno V.

XXXV.

Contra Homicidas, Brigoſos, Duellantes, & alia gravia crimina patrantes, Banitoſque, & eorum complices, receptatores, & fautores.

JULIUS PAPA III.

Motu proprio &c.

Plerique Romani Pontifices varias contra homicidas aliosque delinquentes hactenus leges ediderunt.

§.1. CUm ſicut accepimus, licet alias fel. rec. Pius II., Paulus etiam II., Sixtus IV., Innocentius VIII., Julius ſimiliter II., & Clementes VII., & forſan alii Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, inter alias pro Almæ Urbis, & totius S. R. E. temporalis Status quiete, & tranquillitate ſuſceptas curas, & factas proviſiones, contra homicidas, & in capitalibus inimicitiis perſeverantes, brigoſos nuncupatos, pacis, aut treguæ fractores, ſine Romani Pontificis, aut Officialium ſuorum licentia, cavalcatas, ſeu armatorum collectas facientes, jus ſibi ipſis dicentes, alioſq. tunc expreſſos delinquentes, ipſorumque homicidarum, & aliorum prædictorum, ſeu pro quocumque alio capitali crimine condemnatorum receptatores, aut aliis, necnon quibuſcumque perſonis ſingulari certamine (quod duellum appellant) pugnare volentibus, locum, auxilium, favorem, & conſilium, directe, vel indirecte, per ſe, vel alium, publice, vel occulte præſtantes, diverſas ediderunt Conſtitutiones, & leges cum diverſarum cenſurarum Eccleſiaſticarum, & aliarum pœnarum comminatione, & impoſitione, prout in ſingulis eorumdem Prædeceſſorum deſuper confectis literis plenius continetur.

In contravenientes tamen Officiales remiſſius proceſſerunt.

§.2. Et a certis annis citra, ſicut etiam facti notorietate eſt omnibus cognitum, nonnulli inobedientes contra tam ſalutiferas Prædeceſſorum hujuſmodi literas, ordinationeſque, inhibitiones, & decreta in illis contenta, elata cervice, temerarioq. auſu venire, & facere præſumpſerint, cenſuras, & pœnas prædictas in eiſdem literis contentas damnabiliter incurrendo, attamen qui pro tempore fuerint judices, ad quorum officium ea cura ſpectabat, pro dictarum literarum obſervantia, & publice quietis manutentione, contra eos procedere neglexiſſe, ſeu remiſſius egiſſe reperiuntur.

Hic ideo Pontifex illas Conſtitutiones innovat, & Gubernatori Urbis earumdē executionem, & obſervantiam committit.

§.3. Nos conſiderantes quanta cum maturitate a Prædeceſſoribus noſtris literæ prædictæ emanaverint, & quantum publico bono illarum obſervantia ſit profutura, & propterea nolentes ullo pacto, quantum in Nobis eſt, tolerare, quod illarum executio negligatur, literas prædictas, quarum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum infererentur, præſentibus pro expreſſis haberi volumus, & in eis contenta quæcumque approbantes, & innovantes, motu proprio,

&ex

Digitized by Google

& es certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, venerabili fratri Phylo Epiſcopo Aſculano moderno, & pro tempore exiſtenti Almæ Urbis Gubernatori, ut poſt ſolemniter in publicis conſuetis Urbis locis, prout ipſi Phylo Gubernatori videbitur, præſentis cedulæ faciendam publicationem, omni ulteriori mora, & quocumque alio reſpectu poſtpoſitis, & ceſſantibus, contra omnes, & ſingulas Communitates, Univerſitates, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Domicellos, & Dominos temporales, armorum Capitaneos, Civeſque, incolas, & particulares perſonas quaſcumque Civitatum, Oppidorum, Terrarum, Caſtrorum, Villarum, & aliorum locorum eidem Romanæ Eccleſiæ mediate, & immediate ſubjectorum, in dictis literis expreſſorum, qui ſingulis Prædeceſſorum prædictorum literis prædictis, & contentis in eis, hactenus quomodolibet contraiverunt, ſive fecerunt, in futurumque (quod abſit) contraibunt, vel facient, ad declarationem, executionemque cenſurarum, & prædictarum pœnarum, rigoroſe, & irremiſſibiliter procedant, & ipſorum quilibet procedat, præſentium tenore in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis noſtræ pœna præcipimus, & mandamus.

Et contra prædictos non dū per viam inquiſitionis, vel denūciationis, ſed etiam ex officio, & per viam querelæ & accuſationis procedi mandat.

§.4. Et ne de modo citandi, & procedendi, probationibuſque faciendis, dubitari, aut per diſputationum ſubtilitates, & plerumque etiam cavillationes, dictorum Prædeceſſorum, & noſtra, circa publicam tranquillitatem hujuſmodi fruſtretur intentio, volumus, & etiam per modum legis perpetuo valituræ ordinamus, quod contra Communitates, Univerſitates, & alios prædictos dictarum literarum tranſgreſſores, & quemlibet eorum, tam per viam inquiſitionis, ſeu denunciationis, & ex officio Curiæ, quam per viam accuſationis, ſeu querelæ a quocumque proponendæ procedi valeat.

Eoſque citari poſſe per edictum, cujus formam hic tradit.

§.5. Poſſintque ipſi, contra quos fuerit procedendum, citari per edictum, hoc modo publicandum, videlicet; Ut contra Romanos Cives, ſeu Incolas ab Urbe abſentes, necnon Barones, Domicellos, Communitates, Univerſitates, Collegia, perſonas quaſcumque locorum intra quadraginta milliaria ſitorum, debeant originales cedulæ edicti, per Nuntium, ſive Mandatarium, aut Curſorem, vel præconem publicum affigi in valvis Curiæ Capitolii, hora, qua Senator cum ſuis Collateralibus pro jure reddendo in aula ipſius Curiæ more ſolito ſedebunt, & poſtquam ita perfecerint, in ingreſſu, ſive janua aulæ prædictæ alta voce legi, & publicari, & deinde cedula ipſa, eodem modo affigatur, & publicetur ad valvas domus habitationis cujuſlibet citandi, ſi in Urbe habitationis domum habuerit, alioquin ad valvas Curiæ Gubernatoris prædicti, hora ſimili, qua ipſe Gubernator, vel ſuus Locumtenens pro jure reddendo ſedebit. Contra alios vero locorum diſtantiorum citandos quoſcumque ſimilis affixio, & publicatio fiat in valvis Eccleſiæ S. Petri, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in audientia publica literarum contradictarum, diebus videlicet, quibus audien. lectio celebrabitur, aliis vero diebus ejuſdem audientiæ loco in acie Campi Floræ, non enim veriſimilis eſſe poterit, neque excuſabilis ignorantia rei tam patenter notificatæ, ideoque volumus, quod hujuſmodi citatio ipſos ſic citandos reſpective arctet, atque afficiat, perinde, ac ſi perſonaliter per Nuncium, ſeu per literas citati fuiſſent, etiam aliter non docto, quod ad eos, eorumque perſonas, ſeu domos, tutus non pateat acceſſus, dummodo in quolibet edicto, terminus ad comparendum apponatur congruus, ita quod poſſit ad locum, ex quo quilibet reus citabitur, ipſius edicti notitia veriſimiliter pervenire, & deinde citatus arrepto itinere, commode comparere. Neminem autem putamus dubitaturum fore, quod congruus ſit terminus, ſi pro locis intra quadraginta milliaria ab Urbe ſitis, octo dies aſſignentur, & pro diſtantioribus locis, ſi pro ſingulis viginti milliaribus diſtantiæ, dictis octo diebus, duo dies addantur, præſumaturque illico, præterito termino hujuſmodi ipſius edicti propoſitio, & publicatio ad eorumdem citatorum notitiam perveniſſe, ita quod non recipiatur probatio in contrarium. Loca autem, ex quibus rei citari, & diſtantia prædicta computari debeat, volumus, & decernimus eſſe illa, in quibus per receptationem homicidarum, bannitorum, aliorumque prædictorum, aut alias Prædeceſſorum hujuſmodi literis contraventum, ſeu contrafactum fuiſſe proponitur, etiam ſi ipſi rei citandi tunc ibi non habitent, neque reperiantur, ſeu etiam a multo ante propoſitionem edicti hujuſmodi, præterito tempore citra, aut ibi numquam fuerint, neque habitaverint, cum eis ſit imputandum, qui in talibus locis deliquerunt, & quoniam temeritatis, & delicti fomitem ibi habuerint, ac etiam de re ſoliciti eſſe debebunt, nec digni ſunt, qui alibi quærantur, maxime poſtquam præſenti lege publicata, intelligent, quo ſit modo contra eos procedendum.

Et ſummarie ac nullo juris ordine ſervato contra eoſdem proceſſus fieri mandat.

§.6. Volumus præterea, quod in quolibet proceſſu contra ſic citatos faciendo procedatur ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu, & figura judicii, nulla terminorum, qui in Curia ſubſtantiales appellantur, aut alias judiciaria obſervatione interveniente, ſed ſola facti, & contraventionis literarum prædictarum veritate inſpecta.

Bannitorum receptatores, & fautores ignorantię excuſationem non recipi decernit, niſi receptatores ſint publici hoſpitatores.

§.7. Et ne etiam ſuper culpa, vel excuſatione ipſorum citatorum, forſan ignorantiam factæ contraventionis literarum hujuſmodi allegantes, diſputando, literis prædictis, & Prædeceſſorum, ac noſtræ intentioni, publicæque tranquillitati hujuſmodi per pravas malorum aſtutias, & fucata media, fraus aliqua fiat, declaramus, & volumus, ut quoad illos, qui hactenus deliquerunt, circa præſumendam, vel probandam eorum ſcientiam, ſi ad ſe defendendum, prout citati erunt, comparuerint, ſervetur qualiſcumque ſit juris communis diſpoſitio, quo vero ad illos, qui in futurum deliquiſſe dicentur, etiam aliis contra eos probationibus

non factis, præſumantur, intelligantur, & judicentur, ſcienter literis prædictis (quantum attinet ad receptionem, conſilii, auxilii, victualium, loci, & ſavoris præſtationem) contra iviſſe, pœnaſque in illis contentas incurriſſe, quicumque aliquem in Alma Urbe, ſeu alia qualibet, ex S. R. E. immediate ſubjectis Civitatibus, Terris, & locis pro quocumque crimine capitali per ipſius Urbis, aliarumque Civitatum, ac Terrarum, & locorum judices publice bannitum receptaverit, ſeu illi conſilium, victualia, auxilium, ſavorem, ac pro ſingulari certamine faciendo locum præſtiterit, ſeu præſtari juſſerit, curaverit, vel permiſerit, aut aliquid aliud de præmiſſis in dictorum Prædeceſſorum literis prohibitis fecerit, & per cujus, etiam abſentis, & ignorantis Vaſſallos, Officiales, Miniſtros, agentes, & homines quoſcumque talia facta, aut permiſſa fuerint, æque enim peccare arbitramur qui per ſe ipſum facit, & qui non curat, ne fiat per eos, quos ipſe cohibere poteſt, alioquin facile eſſet literarum præfatarum effectum illudere, ſi illis, qui ſcire, & curare per ſe ipſos debent, ignorantiæ propriæ, culpæque alienæ permitteretur allegatio, niſi forte de receptione facta delati fuerint publici hoſpitatores, quos quoniam ſuorum hoſpitum conditionem explorare non tenentur, nolumus cenſeri eſſe in culpa, niſi probetur, quod ſcienter peccaverint.

Solam ſignaturam ſufficere & ejus exempla a Notario Curiæ Gubernatoris ſubſcripta fidem facere decernit.

§.8. Volumus quoque præſentis cedulæ ſolam ſignaturam, etiam abſque eo, quod data, & regiſtrata fuerit, & tam ipſam originalem, quacumque Conſtitutione, vel regula forſan contraria non obſtantibus, quam ejus exempla per Notarium Curiæ præſentis, & pro tempore futuri Gubernatoris ſubſcripta, ubique fidem facere.

Contrariiſque derogat.

§.9. Non obſtantibus omnibus illis quæ dicti Prædeceſſores in ſuis literis prædictis voluerunt non obſtare, aliiſque Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutiſque, & conſuetudinibus, juramento &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis quibuſvis, etiam S.R.E. Card., & aliis quibuſvis quacumque, tam mundana, quam Eccleſiaſtica auctoritate fulgentibus perſonis, conceſſis, & innovatis, illorum tenores etiamſi pro ſufficienti illorum derogatione, & totalis expreſſio, ſeu inſertio, vel alia certa forma requireretur, pro ſufficienter expreſſis habentes, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet, & ita motu proprio præcipimus, & ordinamus I.

MARCELLUS II.

PAPA CCXXIV.

ANNO DOMINI MDLV.

MArcellus Tituli S. Crucis in Hieruſalem Cardinalis Cervinus Politianus electus eſt Summus Pontifex die 9. Aprilis 1555. retento baptiſmali nomine Marcellus II. voluit appellari: ſequenti die Sacra Thiara inſignitus eſt. Vixit temporibus Caroli V. Imperatoris, seditque dies XXI. nulla habita Cardinalium promotione. Fato ceſſit die prima Maii ejuſdem anni, & ſepultus eſt ad Sanctum Petrum. Vacavit Sedes dies XXII.(a)

(a) Excluſis extremis.

PAULUS

PAULUS QUARTUS
PAPA CCXXV.
ANNO DOMINI MDLV.

PAulus IV. Neapolitanus, Joannes Petrus Caraſa Cardinalis Theatinus antea dictus, electus eſt Romanus Pontiſex die 23. Maii 1555. & ſolemni pompa coronatus. Sedit in Pontificatu temporibus Caroli V. & Ferdinandi I. Imperatoris An. IV. Meſs. II. Dies XXVII. diverſis Promotionibus XIX. ſelectos viros in Sacrum Senatum cooptavit. Obiit die 17. Menſis Auguſti anno 1559. & ſepultus eſt ad S. Mariam ſupra Minervam. Vacavit ſedes Meſs. IV. Dies VII.

I

Ex Regeſt. in Archiv. Vat. Hiberniæ Inſulam Regio titulo, aliiſque Regalibus præeminentiis decorat, inſtantibus Philippo II. Hiſpaniarum, & Maria Angliæ Regibus.

Prœmium. ILlius, per quem Reges regnant, & Principes dominantur, vices licet immeriti gerentes in terris, votis Catholicorum Regum, & Principum quorum probata in Deum pietatis, & eximiæ erga Romanam Eccleſiam fidei conſtantia, ac ſinceræ devotionis affectus in noſtro, & Apoſtolicæ Sedis conſpectu clarere dignoſcuntur, libenter annuimus; eaque favoribus proſequimur opportunis.

Hibernia Regio titulo ornata. §. 1. Hinc eſt, quod Nos chariſſimum in Chriſto filium noſtrum Philippum Regem, & chariſſimam in Chriſto filiam noſtram Mariam Reginam Angliæ, & Franciæ Illuſtres a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a iure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium tantum conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes. Inſulam Hiberniæ, cujus ab eo tempore, quo illius dominium, per Sedem prædictam adepti ſunt, Reges Angliæ, qui pro tempore fuerunt, ſe dominos tantum nuncupari conſueverunt, & cujus regium titulum quondam Henricus Octavus, poſtquam ab unitate Eccleſiæ Catholicæ, & obedientia Romani Pontificis ſeceſſit, prætextu cujuſdam legis per Parlamentum ejuſdem Inſulæ prætenditur latæ, primo, & deinde ejus natus Eduardus Sextus eorum nominum, qui dum viverent, pro Regibus Angliæ ſe geſſerunt, de facto uſurparunt, in Regnum ad inſtar aliarum Inſularum Regiis titulo, dignitate, & honore fulgentium, ſine præjudicio jurium ipſius Romanæ Eccleſiæ, & cujuſcumque in illa, vel ad illam jus habere prætendentes, ad Omnipotentis Dei laudem & gloriam, ac glorioſiſſimæ ejus Genitricis Virginis Mariæ, totiuſque Curiæ cœleſtis honorem, & Fidei Catholicæ exaltationem, præfatis Philippo Rege, & Maria Regina, Nobis ſuper hoc humiliter ſupplicantibus, de Fratrum noſtrorum conſilio, & Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine Apoſtolica auctoritate perpetuo erigimus, ac titulo, dignitate, honore, facultatibus, juribus, inſigniis, prærogativis, antelationibus, & præeminentiis regiis, ac quibus alia Chriſtifidelium Regna utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, inſignimus, & decoramus.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, ſeptimo Idus Junii Pontificatus noſtri Anno I. Dat. die 7 Junii 1555 An. I.

II.

Privilegium Ordinis Minorum S. Franciſci de Obſervantia, deputandi perſonas extra Ordinem, in Syndicos, & Œconomos, ad exigenda legata pia, & alia negotia pertractanda, una cum aliarum gratiarum ejuſdem Ordinis confirmatione.

Syndici gaudent omnibus privilegiis Ordinis, ex indulto Clem. VII. de quo ſup. fol. 68. in Conſt. XIX. Dum conſideramus.

PAULUS PAPA IV.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX clementi Sedis Apoſtolicæ proviſione, Exordium. necnon perſonarum Deo devotarum profectu, ſub regulari caſtimonia Domino militantium, pia devotione provenire dignoſcitur, ut Romanus Pontifex quandoque per Prædeceſſores ſuos Romanos Pontifices, pro Religionis conſervatione, & augmento, ac

to, ac perſonarum earumdem quiete, & commodo conceſſa approbet, & innovet, ac probata, & innovata Apoſtolica auctoritate communiat, ut eo firmiora perſiſtant, quo ſæpius fuerint ejuſdem Sedis auctoritate circumfulta.

Ordinis Fratrum de Obſervantia merita multa ſunt.

§.1. Sane pro parte dilecti filii Clementis de Monelia, Miniſtri Generalis Ordinis Fratrum Minorum Regularis Obſervantiæ, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum inter operarios, qui ad excolendam vineam Domini Sabaoth, Dei gratia, Ordo ipſe magnos probitatis, & doctrinæ, ac animarum ſalutis fructus ſemper olim attulerit, & quotidie afferre conetur, ac exinde pro ſuis ſanctis ſtudiis, honeſtiſque laboribus, proque ſalute animarum, ab Apoſtolica Sede, cujus continue pacem, & dignitatem Ordo idem fortiter tutatus eſt, tam ſpiritualia, quam temporalia ſubſidia, ornamentaque acceperit, & accipiat, quibus & ſancta ſua officia, ac vitam ſuam regularem facilius, atque expeditius exequi, & tranſigere poſſint, & ceteræ religioſæ perſonæ, Ordineſque alii, exemplo ipſorum, promptiores, alacrioreſque ad ſua officia perſolvenda reddantur.

Cui, & aliis ei ſubjectis, diverſi Romani Pontifices plurimas gratias conceſſerunt.

§.2. Cumque etiam ex ipſius Sedis proviſione, ac benigna dignatione provenire dignoſcatur, ut Romanus Pontifex, quandoque Prædeceſſorum ſuorum Romanorum Pontificum geſta innovet, ac innovationem, & revocationem reſtauret, & Apoſtolica auctoritate innovata, & reſtaurata muniat, & ſulciat, ac in priſtinum ſtatum reponat, & reducat. Et propterea nonnulli Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri nonnullas gratias, & conceſſiones, indulgentias, peccatorum remiſſiones, abſolutiones etiam plenarias, libertates, prærogativas, favores, immunitates, exemptiones, declarationes, facultates, ac omnia, & ſingula privilegia, & indulta, tam ſpiritualia quam temporalia, etiam per ſolam ſignaturam, aut per oracula vocis, vel alias etiam contra apoſtatas, tam pro ſoro conſcientiæ, quam foro fori, tam prædictis Fratrum Minorum, quam ſanctæ Claræ, ac tertio de Pœnitentia nuncupato Ordinibus, illorumque Superioribus, Fratribus, Monialibus, & Sororibus, ac utriuſque ſexus perſonis, & Monaſteriis, domibus, Eccleſiis, & locis quibuſcumque dictorum Ordinum, nunc & pro tempore exiſtentibus, in genere, vel in ſpecie, etiam per modum communicationis, ſive extenſionis privilegiorum inter ſe, ac etiam cum aliis quibuſcumque Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus. Et felicis recordationis Gregorius IX., Boniſacius VIII., Alexander IV., Nicolaus III., Clemens V., Eugenius etiam IV., Leo X., Clemens VII., Paulus ſimiliter III., ac Julius etiam III., ac alii Romani Pontifices Prædeceſſores noſtri, & Sedes Apoſtolica, tam ſuper exemptionibus, etiam ab Ordinariorum locorum, & Legatorum, etiam de latere, ac hæreticæ pravitatis Inquiſitorum, juriſdictione, viſitatione, & correctione, quam etiam ab omni impoſitione, collecta, decima, ſubſidio, quarta, & quinta funeralium, & legatorum partibus, pedagiis, & gabellis, ac alio quocumque gravamine per Sedem eamdem pro tempore impoſitis, conceſſerint.

Martinus IV. (cujus Bullam prætermiſi) dedit facultatem deputandi perſonas extra Ordinem pro œconomis &c.

§.3. Ac piæ mem. Martinus IV. etiam Prædeceſſor noſter, qui conſiderans, quod Fratres Ordinis Minorum regularis Obſervantiæ hujuſmodi pro nulla re temporali, juxta eorumdem profeſſionem, & regularia inſtituta, poſſunt in judicio experiri, ut excluſis quibuſcumque ſollicitudinibus, liberius, & quietius divinis poſſent vacare obſequiis, & offerentium, donantium, & concedentium, aut in ultima voluntate relinquentium Ordini Fratrum Minorum, vel illius Fratribus prædictis aliquid propter Deum, pia intentio non defraudaretur, ac hæredum, & executorum negligentiis obviari poſſet, ac ut ipſi Fratres ſecundum modos licitos, & congruos, ipſi Ordini relictis ſibi in teſtamentis non fraudarentur, inter alia diſpoſuit, quod Generalis, & Provinciales Miniſtri, ac Cuſtodes univerſi pro tempore ipſius Ordinis Fratrum Minorum, poſſent nominare ſpeciales perſonas, quæ non eſſent de dicto Ordine, pro locorum indigentia ſingulorum, quas perſonas taliter per ipſos nominatas pro tempore, in iis legitimam adminiſtrationem, & generalem, & liberam gerere, & ipſos veros, & legitimos Adminiſtratores, Œconomos, Syndicos, & actores eſſe, & de plenitudine poteſtatis conſtituendo, auctoritate Apoſtolica decrevit, qui res ipſas, & rerum prædictarum pretium, & prædictas eleemoſynas nomine Romanæ Eccleſiæ (ad quam rerum, mobilium, & immobilium, quibus Fratres, uti poſſunt, jus, proprietas, & dominium nullo medio ſpectat) reciperent per eoſdem in Fratrum ipſorum utilitates, prout eis licet ex regula, vel declaratione regulæ convertenda, ſicut, & quando a Generalibus, & Provincialibus Miniſtris, & Cuſtodibus prædictis, & eorum ſingulis pro tempore, in provincia, vel cuſtodia ſibi decreta, vel ab eiſdem Fratribus de aſſenſu eorum, extitiſſent requiſiti, ac eædem perſonæ petendi, exigendi, recipiendi, alienandi prædicta, tranſigendi quoque, & paciſcendi, conveniendi, compromittendi, remittendi, refutandi, quietationem faciendi, agendi, defendendi, ac in animas eorum de calumnia vitanda, & veritate dicenda jurandi, & cujuſlibet alterius generis juramentum præſtandi, cum illis, & contra illos, qui hujuſmodi res mobiles, & immobiles, aut pretium earum, vel relictas eleemoſynas Fratribus in teſtamentis occuparent, vel violenter auferrent, ſive contra voluntatem Fratrum quomodolibet obtinerent. Et generaliter in omnibus cauſis, rebus, & locis hujuſmodi ad ipſam Eccleſiam ſpectantibus, ipſorum Fratrum uſui conceſſis. Necnon pro immunitatibus, libertatibus, & juribus, ac privilegiis, & indulgentiis eorumdem ſine cujuſlibet ſatisfactionis, & cautionis onere, plenam, generalem, & liberam haberent, Apoſtolica auctoritate præfata, in judicio,

& extra judicium, poteſtatem, revocandi quoque perſonas eaſdem, & earum quamlibet, ac alias eis ſubrogandi, & vel nominandi per ſupradictum modum nominationis, quoties opportunum foret, quæ eamdem prædictis, vel ſimiliter haberent poteſtatem plenam, & liberam, per ſuas, ſub Datum apud Urbem Veterem, quintodecimo Kal. Februarii, Pontificatus ſui anno II. auctoritate Apoſtolica præfata, etiam conceſſit facultatem.

Joann. XXII. in ſua extr. Ad conditorem d. facultatem abſtulit

§.4. Et licet recolendæ mem. Joannes Papa XXII. ſimiliter Prędeceſſor noſter Conſtitutione, quæ incipit; *Ad conditorem*, per quam Miniſtris, & Cuſtodibus, & Fratribus prædictis, ne literis, & conceſſione Martini Prædeceſſoris hujuſmodi ſive Apoſtolicæ Sedis præſatæ licentia uterentur, inter cetera prohibuerit.

Martinus V. eam reſtituit.

§.5. Nihilominus prohibitione hujuſmodi non obſtante Sanctæ Mem. Martinus V. ſimiliter Prædeceſſor noſter, voluit, & eadem auctoritate Apoſtolica conceſſit Miniſtris, & Cuſtodibus, & Fratribus prædictis, quod ipſi, & eorum ſinguli literis Martini IV. Prædeceſſoris, ac omnibus in eis contenti hujuſmodi liber, & licite uti valerent, tamdiu, & quouſque per Sedem prædictam aliud in præmiſſis eidem Ordini utilius foret ordinatum.

Eugenius IV. confirmavit.

§.6. Ac etiam fel. me. Eugenius etiam Papa IV. pariter Prędeceſſor noſter, jus hujuſmodi eidem Ordini per alias ſuas literas tenore literarum Martini IV. Prædeceſſoris hujuſmodi in eis præinſerto, ut dicitur, conceſſit, conſervari.

Nicolaus V. & Sixtus IV. conceſſerunt facultatẽ audiendi confeſſiones, & adminiſtrandi Sacramenta Eccleſiaſtica.

§.7. Necnon etiam piæ mem. Nicolaus V., & Sixtus IV. etiam Prædeceſſores noſtri ſuper confeſſionibus audiendi omnium perſonarum extranearum, & forenſium quarumcumque Diœceſum per Fratres Minores Ordinis, & Obſervantiæ regularis hujuſmodi ad hoc a ſuis Superioribus, ut moris eſt, deputatos, necnon pro abſolutionis beneficio illis impendendo, ac Sanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento, eis taliter confeſſis, omni tempore, præterquam in die Reſurrectionis Dominicæ, licite adminiſtrando, per diverſas eorum literas, eadem auctoritate Apoſtolica facultatem conceſſerunt, ac idem Eugenius, & diverſi alii Romani Pontifices Prędeceſſores noſtri facultatem abſolvendi hujuſmodi ſub certis modis, & forma, ac etiam in diverſis Conventibus Ordinis hujuſmodi tunc expreſſis (etiam vivæ vocis oraculo ut præfertur) ampliarunt, & extenderunt, prout in ſingulis conceſſionibus, & literis eorumdem Prędeceſſorum plenius dicitur contineri.

Ordo nunc poſtulat confirmationem ab iſto Pont.

§.8. Cum autem ſicut eadem expoſitio ſubjungebat, ea quæ ſæpius Apoſtolica auctoritate præfata munita exiſtunt, majorem obtineant roboris firmitatem, dictuſq. Clemens Miniſter cupiat privilegia, facultates, conceſſiones, indulta, diſpenſationes, & ſingulas alias gratias hujuſmodi, etiam per Nos approbari, innovari, & confirmari, pro parte ejuſdem Clementis Miniſtri, Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut eiſdem privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, favoribus, conſervatoriis, declarationibus, facultatibus, diſpenſationibus, gratiis, conceſſionibus, indulgentiis, & indultis pro illorum obſervantia viridiore noſtræ approbationis robur adjicere, aliaſq. in præmiſſis opportune providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Qui omnes gratias d. Ordinis confirmat.

§.9. Nos igitur qui omnium votis præſertim illis, quibus ſub ſuavi religionis jugo divinis laudibus, & Chriſtianæ profeſſionis augmento incumbentium perſonarum tranquillitati, commoditatibus, & honori conſulitur, libenter annuimus, eoq. favoribus proſequimur opportunis, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, præmiſſa, ac omnia, & ſingula alia privilegia, immunitates, exemptiones, etiam ab Inquiſitionibus præfatis, libertates, prærogativas, favores, conſervatorias, declarationes, facultates, diſpenſationes, gratias, conceſſiones, indulgentias, & indulta, ſpiritualia, & temporalia, etiam per modum communicationis, & extentionis, inter ſe, & cum aliis Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus ejuſdem Fratrum Minorum regularis obſervantiæ, ac S. Claræ, & de Pœnitentia Tertii Ordinis, etiam in Congregatione ſub trium votorum ſubſtantialium profeſſione, & eorumdem Superiorum Ordinis Minorum regularis obſervantiæ hujuſmodi obedientia degentibus, ipſorumque Superiorum Fratribus, Monialibus, Sororibus, ac utriuſque ſexus etiam ſingularibus perſonis, necnon Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, & locis quibuſcumque, in genere, & in ſpecie, etiam per ſolam ſignaturam, etiam vivæ vocis oraculo, ut præfertur, aut alias tam per præfatos, ac quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem prædictam, quam Imperatores, Reges, & alios Principes ſub quacumq. forma, & expreſſione verborum conceſſa, ac etiam iteratis vicibus approbata. Necnon cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, decretis, & declarationibus, ſingulas deſuper confectas literas, & in eis contenta (etiam prout largius in aliquibus earum eis conceſſum eſt) interpretando, & inde ſecuta, quæcumque illorum omnium tenores, & formas, datas, effectus, & decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, dicta auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine approbamus, innovamus, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, & firmiter obſervari, necnon Ordinibus Fratrum Minorum regularis obſervantiæ, & Sanctæ Claræ, ac Tertio de Pœnitentia nuncupato, etiam in congregatione ſub obedientia Fratrum Minorum obſervantiæ hujuſmodi degentibus Superioribus, Fratribus, Monialibus, etiam Tertiariis nuncupatis Sororibus, perſonis, Monaſteriis, Domibus, Eccleſiis, & locis præfatis, etiam per modum communicationis, & extenſionis hujuſmodi ſuffragari, aliiſque frui, uti, & gaudere, quando, & quoties opus

Digitized by Google

opus fuerit, poſſe, & debere in judicio, & extra, ac etiam in foro conſcientiæ in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi ſpecialiter, & expreſſe eiſdem Fratrum Minorum, ac Sanctæ Claræ, & Tertio de Pœnitentia nuncupato Ordinibus, conceſſa fuiſſet, decernimus. Supplentes omnes, & ſingulos Juris, & facti defectus, ſiqui forſan intervenerint in eiſdem.

Poteſtatemq. concedit eligendi œconomos & Syndicos.

§.10. Et nihilominus pro potiori cautela, & ampliori dono gratiæ, illa omnia, & ſingula, quæ per præfatos Prædeceſſores noſtros, ac Imperatores, Reges, & Principes ac Nos, & Sedem eamdem conceſſa, ſtatuta, & ordinata fuerunt, etiam juxta ampliorem, & favorabiliorem illorum intelligentiam, & interpretationem, & præſertim ut excluſis quibuſcumque ſolicitudinibus liberius, & quietius divinis poſſint vacare obſequiis Fratres Minorum regularis obſervantiæ hujuſmodi, & animarum ſaluti peramplius proficere, & offerentium, donantium, concedentium, aut in ultima voluntate relinquentium Ordini prædicto, vel Fratribus Ordinis Minorum hujuſmodi aliquid propter Deum, pia intentio non fraudetur, ac hæredum, & executorum negligentiis obvietur, ac ut ipſi Fratres ſecundum modos licitos, & congruos ipſi Ordini relictis ſibi in teſtamentis mobilibus, & immobilibus bonis, & aliis etiam pecuniariis ſibi quomodolibet oblatis, conceſſis, legatis, & donatis pro tempore, etiam pro Miſſis, & aliis divinis Officiis, eleemoſynis, & aliis rebus, non fraudentur, quod Generalis de per ſe in toto Ordine, & ſinguli Provinciales Miniſtri, ac Cuſtodes univerſi pro tempore exiſtentes ipſius Ordinis Fratrum Minorum in ſuis Provinciis, & Cuſtodiis reſpective, & ad hoc ab eis reſpective deputati Fratres pro tempore, poſſint nominare ſpeciales perſonas, quæ non ſint de dicto Ordine Minorum pro locorum indigentia ſingulorum, quando, & quoties opus fuerit in ſingulis eorum Conventibus, quas perſonas taliter nominatas pro tempore, in iis adminiſtrationem legitimam, & generalem, ac liberam gerere, & ipſos veros, & legitimos Adminiſtratores, Œconomos, Syndicos, & actores eſſe, de poteſtatis plenitudine conſtituendo, eadem auctoritate etiam decernimus.

Eorumque facultates deſcribit, & explicat.

§.11. Qui res ipſas, & rerum ipſarum pretium, & prædictas eleemoſynas nomine Romanæ Eccleſiæ (ad quam rerum omnium mobilium, & immobilium, quibus Fratres uti poſſunt, jus, proprietas, & dominium nullo medio ſpectat) recipiant, & recipere poſſint, & debeant, per eoſdem in Fratrum ipſorum utilitates, etiam pro victu, & veſtitu eorum, ac reparatione Conventuum, & aliarum rerum, locorum, Conventuum, & Fratrum hujuſmodi neceſſitatibus pro tempore convertenda, ſicut, & quando a dictis Generali in toto Ordine, & Provincialibus Miniſtris, ac Cuſtodibus prædictis, & eorum ſingulis, pro tempore in Provincia, vel Cuſtodia ſibi decreta, vel ab eiſdem Fratribus de aſſenſu eorum extiterint requiſiti. Ac eædem perſonæ petendi, exigendi, recipiendi, alienandi prædicta, tranſigendi quoque, paciſcendi, conveniendi, compromittendi, commutandi, remittendi, refutandi, quietationem faciendi, agendi, defendendi, ac in animas eorum de calumnia, & veritate dicenda jurandi, & cujuſlibet alterius juramentum præſtandi, cum illis, & contra illos, qui hujuſmodi res mobiles, & immobiles, aut pretium earum, vel relictas eleemoſynas Fratribus in teſtamentis, aut alias eis donatas, & conceſſas occuparent, vel violenter auferrent, ſive contra voluntatem Fratrum quomodolibet retinerent. Et generaliter in omnibus cauſis pro rebus, & locis hujuſmodi ad ipſam Eccleſiam ſpectantibus, ipſorum Fratrum uſui conceſſis, necnon pro immunitatibus, & libertatibus, juribus, & privilegiis, ac indulgentiis eorumdem, ſive cujuſlibet ſatiſfactionis, & cautionis onere, plenam generalem, & liberam habeant auctoritatem, præfata auctoritate Apoſtolica, in judicio, & extra illud, poteſtatem concedimus. Revocandi quoque perſonas eaſdem, & earum quamlibet, ac alias ſubrogandi, vel nominandi per ſupradictum modum nominationis, quoties opportunum fuerit, quæ eamdem in prædictis, vel ſimilem habeant poteſtatem, plenam, & liberam, etiam Generali, ac Provincialibus Miniſtris, ac Cuſtodibus hujuſmodi, & eorum ſingulis, ut præfertur, eadem auctoritate facultatem etiam concedimus. Nec propter præmiſſa Fratres Minores hujuſmodi contra regulam S. Franciſci, quam profeſſi ſunt, & profitentur in futurum, ſive contra ſtatuta regularia ſui Ordinis hujuſmodi in aliquo facere, nec feciſſe, immo cum illius obſervatione quoad hoc, & pura, & ſana conſcientia ſine alicujus conſcientiæ ſcrupulo vixiſſe eatenus, & in poſterum vivere. Et ſic per quoſcumque Judices, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

Auctoritatem quoque audiendi confeſſiones adminiſtrandique Sacramenta tribuit.

§.12. Et inſuper, ut pro tempore deputatos Confeſſores Fratres Ordinis Minorum Obſervantiæ hujuſmodi omnium quarumcumque Diœceſum utriuſque ſexus Chriſtifidelium ad eos pro tempore recurrentium Confeſſiones audire, eoſque etiam in caſibus, & cenſuris, quibus eis per privilegia Sedis Apoſtolicæ, etiam per modum communicationis, & extenſionis quorumcumque Ordinum etiam Minimorum hactenus conceſſum eſt, poſt abſolvere, & ſinguli Ordines etiam Minorum (quorum privilegia eidem Ordini Minorum ſunt communicata, & extenſa) abſolvere conſueverunt, abſolvendi, ac pœnitentiam ſalutarem injungendi, & omni tempore, præterquam in die Reſurrectionis Dominicæ, Sacramentum Euchariſtiæ, tam illis quam aliis quibuſvis perſonis licite miniſtrandi, Apoſtolica auctoritate prædicta indulgemus, ac de novo concedi-

Digitized by Google

cedimus in omnibus, & per omnia. Ita, quod Ordo, Superiores, Fratres, Moniales, Sorores, perſonæ, Monaſteria, Domus, Eccleſiæ, & loca prædicta, illis, tam in genere, quam in ſpecie conceſſis, ut præfertur, uti, potiri, & gaudere poſſint, & debeant.

Exemptionē à decimis elargitur.

§.13. Ac ab ipſis Inquiſitoribus, impoſitionibus, gravaminibus, oneribus, decimis, quarta, & quinta etiam funeralium, & aliorum quorumcumque eis legatorum, & oblatorum, ac conceſſorum pro tempore necnon pedagiis, & gabellis, ac omnibus, & ſingulis aliis ſupradictis, libera penitus, immunia, & exempta, auctoritate Apoſtolica, & tenore prædictis, etiam concedimus, & indulgemus, ac ſtatuimus, & ordinamus.

Executores deputat.

§.14. Et nihilominus venerabilibus Fratribus Archiepiſcopo Rothomagenſi, & Epiſcopo Conchenſi, ac dilecto filio Curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Auditori, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum, per ſe, vel alium, ſeu alios, faciant auctoritate noſtra præſentes literas, & in eis contenta quæcumque plenum effectum ſortiri, illiſque omnes, quos concernunt, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes quemquam deſuper per quoſcumque quomodolibet indebite moleſtari. Contradictores quoſlibet, & rebelles etiam per quaſcumque (de quibus eis videbitur) cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione poſtpoſita, compeſcendo. Ac legitimis ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Contrariis derogat.

§.15. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus ſuper Cathedram, Bonifacii, & Dudum. Univerſis Conciliis, ac Clementinæ Religioſi de privilegiis, & Dudum de ſepulturis, ac etiam ex frequentibus, de ſententia excommunicationis, ac extravagante, Ad conditorem. Joannis XXII. cum aliis Conſtitutionibus eamdem materiam prædictæ extravagantis tangentibus, ſeu concernentibus, ac Regulis Cancellariæ Apoſtolicæ, jam editis, & in futurum edendis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & in Concilio generali de duabus dietis editis (dummodo ultra tres dietas aliquis vigore præſentium ad judicium non trahatur) & aliis Apoſtolicis, ac Provincialibus, capitularibus, generalibus, & ſpecialibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, etiam in ultimo generali Concilio Lateranenſi celebrato, & aliis Conciliis editis, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam in forma Brevis per Leonem X., Clementem VII., Paulum III., Julium etiam III. præfatos, ac quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Sedem eamdem, etiam motu proprio, ac ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, ac cum quibuſvis irritativis, annullativis, caſſativis, etiam privilegiorum eorumdem revocativis, reſtrictivis præſervativis, exceptivis, reſtitutivis, declarativis, mentis atteſtativis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis quomodolibet etiam pluries conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibuſvis perſonis, & Ordinibus in contrarium forſan conceſſis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, & in eis caveatur expreſſe, quod illis nullatenus, aut nonniſi ſub certis modo, & forma derogari poſſit, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbu ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata, inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſſe derogamus. Aut ſi aliquibus, communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Exemplis credi jubet. D. P. An.I. die 1. Julii.

§.16. Verum quia difficile foret.

Datum Romæ apud S. Marcum, ſub annulo Piſcatoris, die 1. Julii 1555., Pont. noſtri Anno I.

III.

Reſciſſio alienationum, & locationum quorumcumque bonorum Eccleſiaſticorum, in damnum Eccleſiarum, vel non ſervatis juris ſolemnitatibus, aut alias nulliter factarum.

Similem reſciſſionem fecit Leo X. & poſtea Julius III. quas prætermiſi tamquam minus neceſſarias. & eas inſervit Rodoan. in ſuo Tract. de Reb. Eccl. non alienan. De alienationibus iſtis habes Conſt. IX. Occaſio *Leonis I. Tom. I. fol. 39. & Pauli II. Conſt. IV.* Ambitioſe *Tom. III. Par. II. fol. 125.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad futuram rei memoriam.

Symmachus Papa bona ecclesiastica alienare prohibuit in c. 6. de Reb. Eccl. non alienandis.

§.1. INjunctum Nobis deſuper, meritis licet imparibus, Apoſtolicæ ſervitutis officium, mentem noſtram continua pulſat inſtantia, ut bona Eccleſiaſtica, quæ cæca hominum cupiditate occupata detinentur, noſtræ operationis miniſterio, ad jus, & proprietatem eorum, quorum antea erant, omnino reducantur. Cum itaque (ſicut Nobis innotuit) licet alias fel. rec. Symmachus Papa Prædeceſſor noſter prædium Eccleſiæ pro

aliqua

aliqua neceſſitate quovis modo alienari, aut jura Eccleſiæ in uſumfructum dari prohiberit, & lege hujuſmodi omnes Cuſtodes adſtringi, ac donatorem, ac cenſuratorem, & venditorem honorem perdere, & qui præmiſſis ſubſcriberet, anathema eſſe, cum eo qui daret, ſive reciperet, niſi reſtituerentur, & quaſlibet Eccleſiaſticas perſonas contradicere, & cum fructibus alienata repoſcere poſſe, hocque non ſolum in Eccleſia Romana conſervari, verum etiam in univerſis per Provincias Eccleſiis convenire voluerit.

Paul. II. alienationes bonorum eccleſiaſticorum, & ultra trienniū locationes &c. interdixit in Const. cit. in rub.

§.2. Et piæ mem. Paulus Papa II. etiam Prædeceſſor noſter omnium rerum, & bonorum Eccleſiaſticorum alienationem, omneque pactum, per qood ipſorum dominium transferretur, ac concellionem, hypothecam, locationem, & conductionem ultra triennium, necnon infeudationem, vel contractum emphyteuticum, præterquam in caſibus a jure permiſſis, ac de rebus, & bonis in emphyteuſim ab antiquo concedi ſolitis, fieri prohibuerit. Et ſi quis contra hujus poſterioris prohibitionis ſeriem, de bonis, & rebus eiſdem quicq iam alienare præſumeret, alienatio, hypotheca, conceſſio, locatio, conductio, infeudatio hujuſmodi nullius omnino eſſent roboris, vel momenti, & tam qui alienaret, quam qui alienatas res, & bona reciperet, ſententiam excommunicationis incurreret, & nihilominus res, & bona alienata hujuſmodi ad Eccleſias, Monaſteria, & loca pia, ad quæ antea pertinebant, libere reverterentur.

Alienationes tamen multæ factæ fuerunt in damnum Eccleſiarum, vel non ſervatis ſolemnitatibus.

§.3. Nihilominus a nonnullis annis citra diverſæ perſonæ, tam ſæculares, quam Eccleſiaſticæ, complura Caſtra, Terras, Oppida, Civitates, & loca, tam Romanæ prædictæ, quam diverſarum Cathedralium, etiam Metropolitan., & aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, domorum & aliorum Regularium locorum, ac Hoſpitalium, & aliorum piorum locorum, prætextu diverſarum alienationum, eis de Caſtris, Terris, Oppidis, Civitatibus, & locis prædictis in evidens damnum Eccleſiarum, Monaſteriorum, Domorum, Hoſpitalium, & aliorum Regularium, & piorum locorum, ſeu alias non ſervatis ſolemnitatibus a jure requiſitis factarum occupaverint, & occupata detinuerint, & detineant de præſenti, ac exinde factum ſit, ut non ſolum Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Domorum Prælati, ac Hoſpitalium, & aliorum Regularium, & piorum locorum hujuſmodi Rectores, qui ex fructibus, redditibus, & proventibus Caſtrorum, Terrarum, Oppidorum Civitatum, & locorum hujuſmodi, Eccleſias Monaſteria, & Domos, Hoſpitalia, & alia loca prædicta gubernabant, & illuſtrabant, ac eorum Miniſtris alimoniam præbebant, notabiliter ſint damnificati, verum etiam R. Pontifices, qui antea egenis, & miſerabilibus perſonis, præſertim nobilibus ad hanc Almam Urbem pro tempore confugientibus alimenta aliunde ſubminiſtrare conſueverat, vix ſe & familiam ſuam ſuſtentare, ne dum aliis alimenta ſubminiſtrare poſſit, in divinæ Majeſtatis offenſam, & Ordinis Clericalis opprobrium, ac plurimorum Chriſtifidelium ſcandalum.

Ideo hic Pontifex alias reſcindit & annullat.

§.4. Nos præmiſſa convenientibus oculis pertranſire nequeuntes, quinimo cupientes eis, quantum cum Deo poſſumus, opportunum remedium adhibere, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas alienationes, & in emphyteuſim, ſeu cenſum perpetuum, aut tertiam, vel aliam generationem, ſeu hominis vitam, aut aliud tempus ultra triennium locationes, vel conceſſiones, ſeu permutationes, hypothecas, & obligationes, de quibus Caſtris, Terris, Oppidis, Civitatibus, & locis, aut aliis bonis immobilibus, ſeu rebus, & juribus, tam ſpiritualibus, quam temporalibus ejuſdem Romanæ, & quarumcumque Cathedralium, etiam Metropolitan., & aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, Domorum, & aliorum Regularium locorum, & quorumvis beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium, necnon Hoſpitalium, & aliorum piotum locorum quorumlibet, per quoſcumque etiam Rom. Pont. Prædeceſſores noſtros, ſeu eorum auctoritate, vel mandato, Camerarios ſuos, & Clericos Cameræ Apoſtolicæ Præſidentes, ac quoſvis Eccleſiarum, Monaſteriorum, & Domorum Prælatos, & Beneficiatos, necnon Hoſpitalium, & aliorum Regularium, & piorum locorum Rectores, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtentes, etiamſi Cardinalatus honore pollerent, in damnum Eccleſiæ, ſeu non ſervatis ſolemnitatibus a jure requiſitis, aut alias nulliter hactenus factas, & contractus ſuperinde ſub quibuſvis formis, & verborum expreſſionibus habitos, & celebratos, etiam ſi juramento vallati exiſtant, quaotumvis longe temporis præſcriptione robur ſumpſiſſe dici poſſint, ac ipſius Romanæ Eccleſiæ favorem, aut commodum concernant, eorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum insererentur, præſentibus pro expreſſis habentes, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium reſcindimus, irritamus, caſſamus, & annullamus, ac viribus omnino evacuamos, ac pro reſciſſis, irritis, caſſis, & nullis, ac penitus infectis haberi volumus.

Detentoreſque debere relaxare bona occupata, & fructus reſtituere declarat.

§.5. Ipſoſque detentores ad Caſtra, Terras, Oppida, Civitates, & loca occupata, ac bona, res, jura prædicta Romanæ, & Cathedralibus, etiam Metropolitan., ac aliis Eccleſiis, necnon Monaſteriis, Domibus, Hoſpitalibus, & beneficiis, ac Regularibus, & piis locis relaxandum, & de fructibus, tam hactenus perceptis, quam in poſterum percipiendis, realiter ſatisfaciendum teneri, & ad id etiam ſententiis, cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, ac etiam pecuniariis, omnibuſque aliis opportunis juris, & facti remediis, cogi, & compelli poſſe.

Decretum irritans.

§.6. Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſa-

miſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & ipſius Romanæ Eccleſiæ Cardinales, ac eorum Collegium in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, & definiri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.7. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

D. P. An.I. 12. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Pridie Idus Julii, Pont. noſtri Anno I.

IV.

Leges, & ordinationes a Iudæis in Statu Eccleſiaſtico degentibus obſervandæ.

Aliqua ordinavit etiam Innoc.IV. in Conſt.IV. Impia *Tom.III. fol.*298.

PAULUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei

Ad futuram rei memoriam.

Cauſæ harum ordinationum contra Hebræos.

CUM nimis abſurdum, & inconveniens exiſtat, ut Judæi, quos propria culpa perpetuæ ſervituti ſubmiſit, ſub prætextu quod pietas Chriſtiana illos receptet, & eorum cohabitationem ſuſtineat, Chriſtianis adeo ſint ingrati, ut eis pro gratia contumeliam reddant, & in eos pro ſervitute, quam illis debent, dominatum vendicare procurent. Nos, ad quorum notitiam nuper devenit eoſdem Judæos in Alma Urbe noſtra, & nonnullis S. R. E. Civitatibus, Terris, & locis, in id inſolentiæ prorupiſſe, ut non ſolum mixtim cum Chriſtianis, & prope eorum Eccleſias, nulla intercedente habitus diſtinctione, cohabitare, verumetiam Domos in nobilioribus Civitatum, Terrarum, & locorum, in quibus degunt, vicis, & plateis conducere, & bona ſtabilia comparare, & poſſidere, ac nutrices, & ancillas alioſque ſervientes Chriſtianos mercenarios habere, & diverſa alia in ignominiam, & contemptum Chriſtiani nominis perpetrare præſumant, conſiderantes Eccleſiam Romanam eoſdem Judæos tolerare in teſtimonium veræ fidei Chriſtianæ, & ad hoc, ut ipſi Sedis Apoſtolicæ pietate, & benignitate allecti, errores ſuos tandem recognoſcant, & ad verum Catholicæ fidei lumen pervenire ſatagant, & propterea convenire, ut quandiu in eorum erroribus perſiſtunt, effectu operis recognoſcant ſe ſervos, Chriſtianos vero liberos per Jeſum Chriſtum Deum, & Dominum noſtrum effectos fuiſſe, iniquumque exiſtere, ut filii liberæ filiis famulentur ancillæ.

Habitent in locis a Chriſtianorum habitatione ſeparatis.

§.1. Volentes in præmiſſis, quantum Deo poſſumus, ſalubriter providere, hac

noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſancimus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, tam in Urbe, quam in quibuſvis aliis ipſius Romanæ Eccleſiæ Civitatibus, Terris, & locis, Judæi omnes in uno, & eodem, ac ſi ille capax non fuerit, in duobus, aut tribus, vel tot, quot ſatis ſint, contiguis, & ab habitationibus Chriſtianorum penitus ſejunctis, per Nos in Urbe, & Magiſtratus noſtros in aliis Civitatibus, Terris, & locis prædictis deſignandis vicis, ad quos unicus tantum ingreſſus pateat, & quibus ſolum unicus exitus detur, omnino habitent.

Synagogam in Civitate unicam habeant.

§.2. Et in ſingulis Civitatibus, Terris, & locis in quibus habitaverint, unicam tantum ſynagogam in loco ſolito habeant, nec aliam de novo conſtruere, aut bona immobilia poſſidere poſſint. Quinimmo omnes eorum ſynagogas, præter unam tantum demoliri, & devaſtare. Ac bona immobilia, quæ ad præſens poſſident, infra tempus eis per ipſos Magiſtratus præſignandum, Chriſtianis vendere.

Signum glauci coloris deferant.

§.3. Et ad hoc, ut pro Judæis ubique dignoſcantur, maſculi biretum, fœminæ vero aliud ſignum patens, ita ut nullò modo celari, aut abſcondi poſſint, glauci coloris palam deferre teneantur, & adſtricti ſint, nec ſuper non delatione bireti, aut alterius ſigni hujuſmodi, prætextu cujuſvis eorum gradus, vel præeminentiæ, ſeu tolerantiæ excuſari, aut per ejuſdem Eccleſiæ Camerarium, vel Cameræ Apoſtolicæ Clericos, ſeu alias illi Præſidentes perſonas, aut Sedis Apoſtolicæ Legatos, vel eorum Vicelegatos quovis modo diſpenſari, aut abſolvi poſſint.

Nutrices aut ſervientes Chriſtianos non retineant.

§.4. Nutrices quoque, ſeu ancillas, aut alias utriuſque ſexus ſervientes Chriſtianos habere, vel eorum infantes per mulieres Chriſtianas lactari, aut nutriri facere.

Diebus feſtivis publice non laborent.

§.5. Seu Dominicis, vel aliis de præcepto Eccleſiæ feſtis diebus in publico laborare, aut laborari facere.

Chriſtianos non gravent.

§.6. Seu Chriſtianos quoquo modo gravare, aut contractus fictos, vel ſimulatos celebrare.

Cum eis non converſentur.

§.7. Seu cum ipſis Chriſtianis ludere, aut comedere, vel familiaritatem, ſeu converſationem habere nullatenus præſumant.

Libros Italice ſcribent.

§.8. Nec in libris rationum, & computorum, quæ cum Chriſtianis pro tempore habebunt, aliis, quam Latinis literis, & alio quam vulgari Italico ſermone, uti poſſint, & ſi utantur, libri hujuſmodi contra Chriſtianos nullam fidem faciant.

Mercaturam nō exerceant.

§.9. Judæi quoque præfati ſola arte ſtrazzariæ, ſeu cenciariæ (ut vulgo dicitur) contenti, aliquam mercaturam frumenti, vel hordei, aut aliarum rerum uſui humano neceſſarium facere.

Medici ſi ſint Chriſtianos non curent.

§.10. Et qui ex eis medici fuerint, etiam vocati, & rogati, ad curam Chriſtianorum accedere, aut illi intereſſe nequeant.

Domini non vocentur a Chriſtianis.

§.11. Nec ſe a pauperibus Chriſtianis Dominos vocari patiantur.

Menſes dierum 30. ſer-

§.12. Et menſes in eorum rationibus, & computis ex triginta diebus completis omnino

vent, in exigendis creditis.

nino conficiant, dies, qui ad numerum triginta non aſcenderint, non pro menſibus integris, ſed ſolum pro tot diebus quot in effectu fuerint, computentur, & juxta ipſorum dierum numerum, & non ad rationem integri menſis eorum credita exigant. Ac pignora eis pro cautione pecuniarum ſuarum pro tempore conſignata, niſi tranſactis prius a die, quo illa eis data fuerint, decem, & octo integris menſibus vendere nequeant, & poſtquam menſes prædicti effluxerint, ſi ipſi Judæi pignora hujuſmodi vendiderint, omnem pecuniam, quæ eorum credito ſuper fuerit, domino pignorum conſignare.

Statuta locorum ſervent.

§. 13. Et ſtatuta Civitatum, Terrarum, & locorum, in quibus pro tempore habitaverint, favorem Chriſtianorum concernentia, inviolabiliter obſervata etiam teneantur.

Contravenientes puniantur.

§. 14. Et ſi circa præmiſſa in aliquo quomodolibet defecerint, juxta qualitatem delicti in Urbe per Nos, ſeu Vicarium noſtrum, aut alios a Nobis deputandos, ac in Civitatibus, Terris, & locis prædictis per eoſdem Magiſtratus, etiam tamquam rebelles, & criminis leſæ Majeſtatis rei, a toto Populo Criſtiano diffidati, noſtri, & ipſorum Vicarii, ac deputandorum, & Magiſtratuum arbitrio puniri poſſint.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§. 15. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac quibuſvis tolerantiis, ſeu privilegiis, & indultis Apoſtolicis eiſdem Judæis per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Sedem prædictam, aut illius Legatos, vel ipſius Romanæ Eccleſiæ Camerarios, & Cameræ Apoſtolicæ Clericos, ſeu alios illius Præſidentes ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiamſi pro illorum ſufficienti derogatione, de eis, eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita, obſervata inſerti forent præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

Dat. P. An. I. die 14. Julii.

Datum Romæ apud S. Marcum anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Pridie Idus Julii, Pont. noſtri Anno I.

V.

Negantes Trinitatem, aut Divinitatem Jeſu Chriſti, aut ejus Conceptionem de Spiritu Sancto, aut ejus mortem, ut nos redimeret, aut Virginitatem B. M. V., hæretici declarantur.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa iſtius Conſtitutionis.

CUM quorumdam hominum pravitas atque iniquitas eo uſque noſtris temporibus proceſſerit, ut ex iis, qui a Catholica fide aberrant, & deſciſcunt, plurimi quidem non ſolum diverſas hæreſes profiteri, ſed etiam ipſius fidei fundamento negare præſumant, & eorum exemplo multos in interitum animæ deducant.

Negantes Trinitatem, aut Divinitatem Jeſu Chriſti, &c. eorum errores abjurent & de abjuratione doceant coram Inquiſitoribus.

§. 1. Nos cupientes, pro noſtro Paſtorali officio, & caritate hujuſmodi homines, quantum cum Deo poſſumus, a tam gravi, & peſtilenti errore avocare, ac ceteros ne in talem impietatem labantur, paterna ſeveritate admonere, omnes, & ſingulos, qui hactenus aſſeruerunt, dogmatizarunt, vel crediderunt, Deum omnipotentem non eſſe trinum in perſonis, & incompoſita omnino, indiviſaque unitate ſubſtantiæ, & unum una met ſimplici Divinitatis eſſentia, aut Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum non eſſe verum Deum ejuſdem ſubſtantiæ per omnia cum Patre, & Spiritu Sancto, aut eumdem ſecundum carnem non eſſe conceptum in Utero B̃mæ, ſemperque Virginis Mariæ de Spiritu Sancto, ſed ſicut ceteros homines ex ſemine Joſeph, aut eumdem Dominum, ac Deum noſtrum Jeſum Chriſtum non ſubjiſſe acerbiſſimam Crucis mortem, ut nos a peccatis, & ab æterna morte redimeret, & Patri ad vitam æternam reconciliaret, aut eamdem B̃mam Virginem Mariam non eſſe veram Dei Matrem, nec perſtitiſſe ſemper in Virginitatis integritate, ante partum ſcilicet, in partu, & perpetuo poſt partum, ex parte omnipotentis Dei Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Apoſtolica auctoritate requirimus, & monemus, quatenus infra ſpatium trium menſium a publicatione præſentium in Romana Curia, quoad reſidentes in ea, modo infraſcripto, extra eam vero, quo ad alios in illa non reſidentes, modo, & forma per Diœceſanos ſtatuendis, facienda incipiendorum, quos pro primo, ſecundo, & tertio, ac peremptorio termino, ac monitione canonica eis, & eorum cuilibet aſſignamus, ab eorum aſſertione dogmatibus, & credulitate hujuſmodi, ac quibuſcumque aliis in fide prædicta erroribus, in quos hactenus lapſi ſunt, reſipuiſſe, & ad unitatem Eccleſiæ redeundo, aſſertionem, dogmata, & credulitatem, ac alios errores hujuſmodi in manibus Inquiſitorum hæreticæ pravitatis, Civitatum, & locorum, in quibus ad præſens degunt, realiter, & cum effectu abjuraſſe, & infra alios tres menſes a die abjurationis hujuſmodi inchoandos, de eadem abjuratione venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus,

Google

bus, dictæ hæreticæ pravitatis Inquiſitoribus generalibus plenam fidem feciſſe debeant.

Abiurantes & pœnitentes, plenariam remiſſioné conſequétur, dummodo delati, inquiſiti, aut relapſi non ſint.

§.2. Nos enim ejuſdem Dei omnipotentis exemplo, qui non vult mortem peccatoris, ſed ut convertatur, & vivat, omnes, & ſingulos, qui ut præfertur, ab aſſertione, dogmatibus, & credulitate, ac aliis erroribus prædictis reſipuerint, & ad unitatem Eccleſiæ redeundo, aſſertionem, dogmata, & credulitatem, ac alios errores hujuſmodi ſponte abjuraverint, & de eadem abjuratione præfatis Inquiſitoribus generalibus fidem fecerint, ac pœnitentiam privatam per dictos particulares Inquiſitores eis injunctam cum effectu adimpleverint, a prædictis, & quibuſvis aliis quamtumvis gravibus, & enormibus hæreſibus, & a fide Chriſti apoſtaſiis, ac in eadem fide erroribus, necnon excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque ſententiis, cenſuris, & pœnis tam Eccleſiaſticis quam temporalibus etiam bonorum privativis, & corporis afflictivis, ac capitalibus in tales, a jure vel ab homine latis, & promulgatis, & per eos præmiſſorum occaſione incurſis (dummodo delati, aut inquiſiti, ſeu relapſi non ſint) dicta auctoritate, tenore præſentium in utroque foro abſolvimus, & liberamus, ac eum eis ſuper irregularitate, quam propterea contraxerint, etiam ſi ſic ligati Miſſas, & alia divina officia, etiam forſan in contemptum clavium celebraverint, aut aliis alias ſe immiſcuerint. Quodque ea ipſa irregularitate, & ceteris præmiſſis non obſtantibus qui promoti non fuerint ad omnes etiam laicos, & presbyteratus ordines promoveri, & in illis, tam ipſi, quam qui jam etiam poſt incurſam hæreſim promoti fuerint, in Altaris miniſterio miniſtrare; Necnon tam clerici, quam laici, & utriuſque ſexus perſonæ, eorumque filii, nepotes, deſcendentes, ad gradus, & honores, ordines, & officia ac alia quæcumque aſſumi, illaque ſuſcipere, & exercere libere, & licite valeant, auctoritate, & tenore prædictis, de ſpecialis dono gratiæ diſpenſamus, eiſque pariter indulgemus, necnon omnem inhabilitatis, & infamiæ maculam ſive notam, circa eos præmiſſorum occaſione quomodolibet inſurgentem ab eis penitus, & omnino abolemus.

Impœnitentes vero, & alii de cetero errantes, pœnas relapſorum incurrunt.

§.13. Et inſuper cum errores, quos ſupra narravimus, ita graves, & nefandi ſint, ut illi, qui in eos decidunt, excuſationem non habeant ſed ſubverſi potius atque immanes, quam hæretici merito dici poſſint, hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſancimus, quod tam illi, qui hactenus in ipſos errores, vel eorum aliquem lapſi ſunt, & infra ſupradictum terminum non reſipuerint, & ea, quæ ſupradiximus, non adimpleverint, quam omnes, & ſinguli alii, qui in futurum in illos, vel illorum aliquem quomodolibet prolabentur, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtant, pro ſubverſis, & relapſis in hæreſim haberi, & ut relapſi Curiæ ſæculari tradi, & per ipſam Curiam debitis pœnis in relapſos ſtatutis puniri poſſint in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi vere, & realiter in hæreſim relapſi eſſent, & eos relapſos eſſe conſtaret.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Ut autem præmiſſa omnia ad eorum, quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque de illis ignorantiam prætendere, ac ſe legitime excuſare poſſit.

Forma publicandi hanc Conſtitutioné.

§.5. Volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod præſentes literæ, ſeu earum tranſumptum, cui, ſi manu Notarii publici ſubſcriptum, & ſigillo alicujus perſone in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitum fuerit, eam prorſus fidem in judicio, & extra adhiberi ſtatuimus, quæ ipſis literis adhiberetur, ſi originaliter exhiberentur, in eadem Curia per aliquos Curſores noſtros in Baſilicæ Principis Apoſtolorum, & Eccleſiæ Lateranen. de Urbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, & acie Campi Floræ, ut moris eſt, extra Curiam vero prædictam, modo, & forma per venerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, & Epiſcopos, ac alios Eccleſiarum Prælatos, quibus in virtute ſanctæ obedientiæ per eaſdem præſentes mandamus, ut literas, ſive tranſumptum hujuſmodi ubique per eorum Provincias, Diœceſes, & Eccleſias ſincera caritate publicent, & publicari faciant, ſtatuendis, publicentur, earum exemplo in ſingulis locis, in quibus publicatio ipſa fiet, affixo, & dimiſſo.

Sanctio pœnalis.

Nulli ergo &c.

Dat. P. An.I. die 7. Aug.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, 7. Idus Aug. Pont. noſtri Anno I.

Publicatio.

Anno a Nativitate D. 1556. indictione 14. die vero 22. menſis Julii, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pauli divina providentia Papæ IV. anno ejus II. præſentes retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas, ſeu portas Baſilicarum Eccleſiarum Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancell. Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ, dimiſſis copiis affixis, ut moris eſt, per me Thomam Roger præfati Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſorem.

Petrus Gomes Mag. curſ.

VI.

Decanatus Collegii S. R. E. Cardinalium, cum omnimoda præcedentia ſpectat ad Epiſcopum Cardinalem antiquiorem in Curia tempore vacationis præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & per Summum Pontificem extra eam deſtinatum.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Cardinales ſunt membra Pontificis, & ideo in Curia

§.1. CUM venerabiles fratres noſtri Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales in partem ſolicitudinis vocentur, ut pro tem-

reſidere debent, & reſidentes, præferuntur abſentibus in optionibus titulorum, & ſex Eccleſiarum Cathedralium.

tempore exiſtenti Romano Pontifici aſſiſtant, ipſeque Romanus Pontifex eorum conſilio agenda diſponat, & iidem Cardinales ſint pars corporis, & membra ipſius Romani Pontificis, ac diverſis Almæ Urbis noſtræ Parochialibus Eccleſiis, pro eorum Cardinalatus titulo, ſeu denominatione præficiantur, & in eis Epiſcopalem juriſdictionem habeant, & propterea in Romana Curia reſidere debeant præſenteſque in dicta Curia magis digni, & privilegiati exiſtant, quam abſentes, & in optionibus Titulorum, ac ſex Eccleſiarum Cathedralium, quibus Cardinales pro eorum Cardinalatus titulo præfici ſolent, abſentibus etiam ante eos in Cardinales aſſumptis præferantur, & ſi uni ex dictis Eccleſiis Cathedralibus præfecti fuerint, ex poſt ſemper alios non Epiſcopos Cardinales in quibuſvis actibus, & ſeſſionibus præcedant.

Hic Pontifex tempore creationis erat Decanus Cardinalium & deinde Decanus Card. Bellayus ab eo declaratus fuit.

§.2. Nos ex præmiſſis, & diverſis aliis cauſis animum noſtrum moventibus, & inter cetera, ut eoſdem Cardinales abſentes ad reſidendum in Curia aliquibus uberioribus ſavoribus, & prærogativis alliceremus, Decanatus Collegii Cardinalium hujuſmodi quem Nos dum in minoribus conſtituti eſſemus, obtinebamus, & ad quem propter noſtram continuam in eadem Curia reſidentiam ante alios Cardinales Nobis in Cardinalatu antiquiores tunc ab ipſa Curia abſentes perveneramus, per noſtram ad ſummi Apoſtolatus faſtigium aſſumptionem vacante, habita ſuper his cum Fratribus noſtris in Conſiſtorio noſtro ſecreto deliberatione matura, de eorum conſilio, & unanimi aſſenſu venerabilem Fratrem noſtrum Joannem Epiſcopum Oſtien. S. R. E. Cardinalem de Bellayo nuncupatum, & Nobis, & Sede Apoſtolica optime meritum, Decanum Collegii hujuſmodi declaravimus, eumque ipſius Collegii Decanum vocavimus, & Decanatum ipſum ſibi conceſſimus, prout etiam per præſentes declaramus, vocamus, & concedimus.

Et modo declarat ad quē in futurum devenire debet.

§.3. Et inſuper ne in poſterum Decanatus prædictus illius occurrente vacatione, in aliquem Cardinalem ex voluntate ſua, & non ex cauſa publica abſentem, & propter abſentiam ſuam hujuſmodi quandoque de negotiis dictæ Sedis minus informatum, in injuriam aliorum Cardinalium tunc præſentium, & Romano Pontifici aſſiſtentium, ac propterea de negotiis prædictis melius informatorum deveniat, aut ſuper eodem Decanatu aliquæ controverſiæ, ſeu diſſenſiones inter ipſos Cardinales oriantur, providere volentes, motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſancimus, quod Decanatus hujuſmodi de cetero perpetuis futuris temporibus, nonniſi ad Epiſcopum Cardinalem antiquiorem in Curia præſentem, aut ex cauſa publica abſentem, & extra Curiam per Romanum Pontificem deſtinatum, devenire poſſit.

Eique præcedentium concedit.

§.4. Et quod Epiſcopus Cardinalis antiquior in Curia præſens, aut, ut præfertur, abſens, & extra Curiam deſtinatus, poſtquam Decanatus hujuſmodi ad eum devenerit, omnes alios Cardinales, etiam antiquiores, ſemper in quibuſvis ſeſſionibus, & aliis actibus publicis præcedat, nec per alios Epiſcopos Cardinales etiam antiquiores tunc abſentes, etiam ſi poſtmodum incontinenti ad eamdem Curiam ſe conferant, & in ea continuo reſideant, ſuper ipſo Decanatu, aut illius ſeſſionibus, vel aliis actibus, ſeu negotiis ad eum pertinentibus impediri, aut moleſtari valeat.

Clauſulæ ſublata &c.

§.5. Decernentes ſic, & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, Commiſſarios quavis etiam Apoſtolica auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ac eorumdem Cardinalium Collegium, in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, & definiri debere. Ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtylo Conſiſtorii noſtri, necnon ipſius Collegii, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c. Si quis &c.

Dat. P. An. I. die 22. Aug.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, undecimo Kal. Sept., Pont. noſtri anno I.

VII.

Rei ex indiciis forſan torquendi pro habenda veritate criminum, non audiantur extra carceres niſi Fiſco deſuper audito. Et neque crimen confeſſi relaxentur, niſi debita prius ſoluta pœna.

PAULUS PAPA IV.

Motu proprio &c.

Cauſa hujus Conſtitutionis.

Licet ex juris communis diſpoſitione ſatis proviſum ſit, ut de aliquo crimine inquiſitus, dum ſuper indiciis contra eum exiſtentibus diſcutitur, an torturæ in ejus perſona jure locus ſit, perſonaliter in carcere detineatur, & ut crimen confeſſus in quem nihil, niſi ut pœnam ſolvere cogatur, agendum reſtat, quouſque ille debite punitus fuerit, non relaxetur, tamen ut nuper accepimus, rei criminum torturæ ſupponendi, ſub cautione de ſe repræſentando, & confeſſi ſub ſimili cautione, ſeu etiam ſub cautione de ſtando juri, & judicatum ſolvendo plerumque relaxantur, quo ſit ut illis extra carcerem poſitis expeditionem non procurantibus, cauſæ hujuſmodi differantur, & demum oblivioni tradantur, aut variis viis rei ipſi, poſt aliquod tempus cautiones præſtitas liberari procurent, ſicque ipſi pœnas debitas effugiant, & delicta remaneant

Digitized by Google

maneant impunita, in grave ſcandalum, & peſſimum ceterorum exemplum.

Rei forſan torquendi extra carceres non audiantur.

§.1. Nos itaque huic abuſui occurrere volentes, Motu ſimili, & ex certa noſtra ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, tenore præſentium decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, ut nullus, qui ex indiciis contra eum laborantibus jure torquendus veniat, ſeu de quo dubitetur, dum de indiciis hujuſmodi an ad torturam ſufficientia ſint, diſputatur, quouſque aut per torturam indicia ipſa purgaverit, aut eum torturæ ſubjiciendum non eſſe cognitum fuerit, Procuratore Fiſci noſtri ad hæc omnia citato, & interveniente, ſub quavis cautione a carcere relaxetur, neque ſuper iis extra carceres audiatur.

Confeſſi non relaxetur pœna non ſoluta.

§.2. Nullus etiam, qui crimen in judicio confeſſus fuerit, contra quem nullæ ſunt partes Judicis, niſi in exequendo, etiam ſi pro crimine hujuſmodi pecuniaria pœna plectendus veniat, & quamcumque cautionem de illa ſolvendum præſtare offerat, a carcere relaxetur, niſi pœna ipſa præfato Fiſci Procuratore deſuper audito, debite perſoluta.

Clauſulæ ſublatæ.

§.3. Sicque per quoſcumque Judices quavis auctoritate fungentes judicari, definiri, & obſervari debere, ſublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & definiendi facultate, irritumque, & inane quicquid contra præſentium tenorem a quoquam quavis auctoritate, ſcienter vel ignoranter attentari contigerit, decernimus.

Sola ſignatura ſufficit.

§.4. Volumuſque præſentium ſolam ſignaturam noſtram ſufficere, & ubique, in judicio, & extra illud fidem facere, quacumque regula Cancellariæ, ceteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcr.

Placet Motu proprio. I.

VIII.

Prohibitio contrahendi Societates, Officiorum nuncupatas, aliter quam ſuper officiis dictæ Curiæ vacabilibus, & non ultra dimidium valoris ipſorum officiorum.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

Societates officiorum ſine officiis fiebāt ad rationem 12. pro centenario, & ſuper officiis etiam contrahebantur ſocietates ultra valorem officiorum, & cum pactis illicitis. Unde mala hic deſcripta oriebantur.

INter ceteras curas, quibus ex Miniſterio Apoſtolatus Nobis divinæ gratiæ munere commiſſi, aſſidue premimur, illa Nos maxime urget, ut pravæ conſuetudines, & abuſus, quos in hanc Almam Urbem noſtram malitiis hominum irrepſiſſe cernimus, noſtra diligentia tollantur. Cum itaque (ſicut fidedignorum relatione Nobis innotuit) diverſæ utriuſque ſexus perſonæ, tam ipſius Urbis Cives, ſeu originarii, quam Romanam Curiam ſequentes, ſub prætextu, quod in dicta Curia ſuper illius Officiis ſocietates ad rationem duodecim, & quandoque plurium pro centenario, paſſim fiant, & Societates hujuſmodi licite reputentur, propterea quod officia ipſa fructus ſuos veriſimiliter ad eamdem rationem reddant, & pecunias ipſas in Societatem recipientes, ſi illas dantes, aut ſinguli alii tunc ab eis nominati moriantur, ſortem principalem pecuniarum per eos in Societatem receptarum lucrentur, & e contra, ſi recipientes pecunias in Societatem moriantur, pro eo quod Officia ſuper quibus Societates hujuſmodi contractæ fuerint, ipſis morientibus deficiant, eorum hæredes, aut fidejuſſores ſortem receptam reſtituere cogantur pecunias ſuas ſub nomine Societatis, ſeu tamen ſuper aliquo ejuſdem Curiæ officio mutuent, & duodecim, & quandoque plura pro centenario nomine quidem fructuum ipſius Societatis, ſed re vera pro uſuris pecuniarum per eos mutuatarum eligant, uſurariam pravitatem committendo, & diverſi præfatæ Curiæ Officiales ſuper officiis per eos pro tempore obtentis, diverſas Societates cum diverſis perſonis etiam ultra valorem ipſorum officiorum, & cum pactis aliquando minus licitis ſæpius ineant, & ſingulis perſonis pecunias ſuas eiſdem officialibus intra valorem eorumdem officiorum abſque eo, quod unam alia ſciat, credentibus, tam pro ſorte principali, quam pro fructibus dictarum Societatum fidejuſſionem præſtent aliorum officialium, qui officia ſua aliis pro majori pecuniarum ſumma, quam illa valeant, obnoxia, & hypothecata habent, & exinde fiat, ut officia ipſa quandoque ultra decuplum ejus, quo vendi poſſent, obligata reperiantur, ac tam principales debitores, quam fidejuſſores non ſolum fidem fallant, & creditores ſuos pecuniis, quas illis eiſdem officialibus eorum, fidejuſſorum ſuorum fidem ſequentes credunt, privent, fruſtentur, etiam juramentis per eos in Societatibus hujuſmodi præſtitis temere contraveniendo, verum etiam facilitate Societatis hujuſmodi clam incundi, ſeipſos, & ſuam familiam depauperent, ſuamque, & illorum ſubſtantiam diſſipent, & annihilent in animarum periculum, & ejuſdem Curiæ ignominiam, ac complurium, qui in præmiſſis non delinquunt detrimentum.

Pontifex igitur ſocietates aliter quam ſuper officiis Rom. Curiæ incertam participationem fructuum fieri prohibet.

§.1. Nos cupientes, quantum cum Deo poſſumus, animarum periculis obviari, & aliis inconvenientibus prædictis occurrere, motu proprio non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, & mera deliberatione noſtris, per præſentes decernimus, & declaramus, omnes, & ſingulas ſocietates ad rationem certæ, & determinatæ pecuniarum ſummæ quolibet menſe, vel anno, aut alio ſtatuto tempore ſolvendæ, etiam ſub periculo mortis alicujus, alias quam ſuper officiis præfatæ Curiæ de cetero faciendas, illicitas, & iniuſtas fore, & uſurariam pravitatem continere, & eis alicui jus, aut actionem acquiri non poſſe.

Officialeſque pecunias ultra dimidium valoris recipere, & ſocietates contrahere non poſſe decernit.

§.2. Et inſuper hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione ſancimus, atque ſtatuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus nullus, tam in dicta Curia, quam in tota ditione Eccleſiaſtica Officialis,

cialis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, dignitatis, conditionis, & præeminentiæ exiſtat, aliquam Societatem ſuper officio, vel officiis ad noſtri, ſeu Sedis, vel Cameræ Apoſtolicæ, vel Camerarii, Vicecancellarii, Pœnitentiarii majoris, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditorum diſpoſitionem quomodolibet pertinere, ſeu pertinentibus, quæ vendi conſueverint, per eum pro tempore obtentis, cum aliqoa, ſeu aliquibus perſona, ſeu perſonis, communii, Collegio, & Univerſitate ultra dimidium valoris officii, ſeu officiorum hujuſmodi, & niſi præcedente ſignatura a Nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente obtenta, in qua ſubſtantia rei, ad hoc, ut diſcerni poſſit, an licita ſit, vel illicita, facere præſumant. Et quod Societates ſuper officiis hujuſmodi aliter factæ non valeant, nec viribus ſubſiſtant, earumque prætextu nullatenus agi poſſit. Nos enim ſignaturas hujuſmodi, quas abſque aliarum literarum expeditione, regula contraria non obſtante, ſufficere volumus, per noſtrum Datarium ad inſtar reſignationum officiorum hujuſmodi expediri, & pacta in ipſis Societatibus pro tempore appoſita, ad hoc, ut licita tantum ſtatuantur, examinari, ac Societates ipſas, ut omnibus innoteſcere poſſint, nec ultra dimidium pretii ipſorum officiorum fiant, in aliquo particulari libro apud ipſum Datarium adnotari, & pro expeditione ſignaturæ, & adnotatione hujuſmodi dimidium unius pro quolibet centenario partes ipſas præfato Datario ſolvi.

Societateſque jam contractas Notario notificari mãdat.

§.13. Et nt fraudes, ac pacta illicita in præmiſſis hactenus facta detegantur, ac illis tempore occurri poſſit: Societates hactenus factas, & adhuc vigentes eidem Datario, ſeu ab ipſo pro tempore deputatis eum opportuna ſpecificatione eorum, qui illas, tam active, quam paſſive fecerunt, & officiorum ſuper quibus, ac pecuniarum pro quibus, & temporis de quo, & ad quod factæ fuerint, infra tres menſes a die publicationis præſentium modo infraſcripto faciendæ computandos, notificari volumus, & mandamus, ac niſi, ut præfertur, notificatæ fuerint, eas iiſdem tribus menſibus elapſis, penitus, & omnino extinctas eſſe, nec jus, aut actionem aliquam tribuere poſſe.

Decretum irritans.

§.4. Sicque, & non alias in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque etiam Auditores præfatos, ac Cameræ hujuſmodi Clericos in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, & definiri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Juſſio publicandi hanc Conſtitutionẽ

§.6. Ut autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt, aut intereſſe poterit qnomodolibet in futurum, notitiam deducantur, nec ullus ſe adverſus eas excuſare, aut ignorantiam prætendere poſſit, volumus eaſdem literas in valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, & Audientiæ literarum noſtrarum contradictarum, & Cameræ Apoſtolicæ, & acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris legi, & publicari, ac affigi, affixaſque inibi aliquo temporis ſpatio dimitti, & poſtmodum tolli, earum exemplo cum originali collationato loco illarum affixo, & dimiſſo.

Nulli ergo &c. *Si quis* &c.

Dat. P. An.I. 7. Octobris.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incaruationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo quinto, Nonis Octohris, Pont. noſtri Anno I.

IX.

Lites, & cauſæ inter Cardinales S.R.E. quomodolibet vertentes, a Summo Romano Pontifice, appellatione remota decidendæ ſunt.

PAULUS PAPA IV.

Motu proprio &c.

Cauſa hujus Cõſtitutionis.

CUm ſæpius etiam dum in minoribus eramus, in mente revolventes, quam indecens, & ſcandaloſum foret inter S.R.E. Cardinales lites judicialiter coram alio quam Summo Pontifice experiri, & poſtmodum ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumpti cum diverſis S.R.E. Cardinalibus colloquendo, conceptum, & intentionem noſtram præfatam explicantes, hujuſmodi noſtrum propoſitum collaudaverint, & ad inveniendum modum, per quem præmiſſis provideretur Nos exhortati ſint. Noſque etiam in publica Signatura mentem noſtram fore, quod cauſæ hujuſmodi per Nos tantum terminarentur, publice declaravimus, licet ſuper hoc aliqua ſcriptura confecta non fuerit.

Avocatio cauſarum præſentium.

§.1. Ac volentes omniuo declarationem noſtram hujuſmodi plenum effectum ſortiri debere, tenore preſentium, omnes, & ſingulas lites, & cauſas inter quoſcumque S.R.E. Cardinales ſuper quibuſvis rebus, & bonis, tam Eccleſiaſticis, quam Sæcularibus, necnon Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, Hoſpitalibus, & Piis locis, ac aliis quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis, Sæcularibus, vel quorumvis Ordinum regularibus, ſeu illorum ſpolio, vel attentatis, aut innovatis, rebuſque aliis, & illorum occaſione coram quibuſvis Judicibus, etiam ejuſdem S. R. E. Cardinalibus, aut Palatii Apoſtolici cauſarum Auditotibus in quavis inſtantia, ac etiam in negotio exequutivo, vel reſtitutionem in integrum quomodolibet vertentes, & pendentes, etiam ſi ad illarum inſtructionem, & concluſionem ſit procedendum, quorum omnium ſtatus &c. pro expreſſis haberi volumus, ad Nos in eiſdem ſtatu, & terminis in quibus reperiuntur, advocamus, cognitionemque, & deciſionem illarum Nobis reſervamus.

Prohibitio appellandi.

§.2. Deciſioniqne, & terminationi per Nos ſuper illis faciendæ, appellatione quacumque etiam aliis de jure admiſſibili rejecta,

ℇta, & poſtpoſita, ſtandum, ac quieſcendum, & patienter omnino parendum, & obediendum fore, ſtatuimus, & ordinamus.

Judicium cauſarum futurarum.

§.3. Ac ſimiliter in litibus, & cauſis, quæ de cetero inter eoſdem S.R.E. Cardinales exoriri contigerit, obſervari volumus, & mandamus.

Inhibitio cōtra omnes Judices.

§.4. Inhibentes omnibus, & ſingulis Judicibus, tam ordinariis, quam delegatis, ac quacumque auctoritate ſungentibus, in virtute ſanctæ obedientiæ, ne in cauſis inter Cardinales Prælatos pendentibus, ipſiſque ordinariis, ne in illis, quæ de cetero coram eis introducerentur, ad aliquem actum, abſque ſpeciali reſcripto manu noſtra ſignato, procedere, aut aliquid attentare audeant, vel præſumant, irritum quoque, & inane quicquid io contrarium ſieri contigerit, ſublata eis alias judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, decernimus.

Juſſio publicandi.

§.5. Præſenteſque in Cancellaria Apoſtolica publicari, & ab omnibus inviolabiliter obſervari mandamus.

Contrariorum derogatio.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, privilegiis quoque, & indultis eiſdem S. R. E. Cardinalibus per quoſcumque Romanos Pontifices, ac Nos, in geoere, vel in ſpecie confirmatis, & innovatis, etiam ſi de illis, eorumque totis tenoribus expreſſa, ac de verbo ad verbum mentio ſpecialis facienda foret, quorum omnium, & ſingulorum tenores, continentias, & formas pro expreſſis haberi volumus, & ceteris contrariis quibuſcumque.

Papæ ſubſcriptio. Publ. P. An. I. die 9. Januar.

Placet Motu proprio. I.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Conſtitutio Romæ, in Cancellaria Apoſtolica, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto die vero Jovis, nona menſis Januarii.

X.

Ex Regeſt. in Ar. hiv. Vat.

Diſpoſitiones Matrimoniales poſt contractum Matrimonium ſub ſpe facilius eas obtinendi nollatenos concedi debere decernit.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Pauli ſolicitudo de tollendis ab Eccleſia abuſibus.

§.1. AB ea ipſa die, qua divina bonitas Nos licet tanto oneri impares regeodæ ejus Univerſali Eccleſiæ præficere dignata eſt, numquam ceſſavimus cogitare, quo pacto ſinguli abuſus noſtra diligentia tollereotur, diverſas ſuperinde Conſtitutiones juxta caſuum exigentiam quotidie promulgando, & publicando.

Nonnulli Matrimonia contrahebant in gradibus prohibitis, impedimentum hujuſmodi ſubticentes ſpe dicti diſpenſationem obtinendi faciliús poſt contractum Matrimonium.

§.2. Hinc eſt, quod cum ſicut Nobis nuper inootuit, a nonnullis annis citra introductum ſit, ut qui Matrimonium in ſecundo conſanguinitatis, vel affinitatis gradu contrahere anhelant, ſcientes ſe diſpenſationem a Sede Apoſtolica ſuper hujuſmodi Matrimonio contrahendo obtinere non poſſe ſub fiducia illam ſuper eodem Matrimonio, poſtquam contractum fuerit reportandi, Matrimonium ipſum de facto contrahant, & carnali copula conſument, excommunicationis ſententiam in Concilio Viennen. contra Matrimonia in gradibus prohibitis ſcienter contrahentes promulgatam damnabiliter incurrendo. Et deiode ſub prætextu, quod ſi divortium fieret inter eos gravia exinde inter eos, & eorum conſanguineos, & affines ſcandala poſſent veriſimiliter exoriri, & mulier perpetuo diffamata remaneret, abſolutionem neceſſariam, & diſpenſationem opportunam tamquam ſibi debitas concedi expoſtulent, ſicque abſolutionem, & diſpeoſationem, quas alias non obtinerent, eo prætextu, ut plurimum reportent in ſcandalum plurimorum.

Pontifex ſe hujuſmodi diſpenſationes non daturum proteſtatur.

§.3. Nos conſiderantes, præmiſſa cauſam tribuere delinquendi, & inceſtum committendi, ac ex delicto loco pœnæ commodum, & appetitus ſatisfactionem reportare, malitiis hominum occurrere volentes per has noſtras omnibus innoteſcere volumus, quod Nos lapſo tempore, infra quod notitia præſentium in partibus, ex quibus ſimiles diſpenſationes peti continget, veriſimiliter haberi potuerit, abſolutiones, & diſpenſationes hujuſmodi ex prætextu prædicto, etiam ſi proles ex Matrimonio ſic contracto ſubſecuta fuerit, nullatenus, ſed ſolum ex cauſa urgentiſſima pro bono publico, & a Jure conſiderata per Nos tantom, & ooo alium approbanda concedimus, & quod diſpenſationes, ex alia cauſa noſtris temporibus perpetuo exulabunt, quod Nobis licere non patimur noſtris Succeſſoribus indicantes.

Nulli ergo &c.

Dat. die 9. Decemb. 1555 An. I.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo qointo, quinto Idus Decembris, Pont. noſtri Anno I.

XI.

Juriſdictio & facultates Protectoris, & Judicis Cathecumenorum, & Neophytorum. Et declaratio, quod eorum Hoſpitali in Urbe Judæi Status Eccleſiaſtici ſolvere debeant quolibet anno ducatos decem pro qualibet Synagoga, etiam demolita & alienata, vel demolienda ac alienanda.

De hujus Protectoris, & Judicis facultatibus, habes etiam ſup. in Pauli III. Conſtit. XLIV. Illius *fol.* 217.

PAULUS PAPA IV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Julius III. ſtatuit Judæos Status Eccleſiaſtici ſolvere debere quolibet anno in Feſto Omn. Sanctorum decem duca-

DUdum poſtquam PP. fel. rec. Julius III. Prædeceſſor noſter ioter alia ſtatuerat, & ordinaverat, quod quælibet Univerſitas, ſeu Congregatio Judæorum tam in Alma Urbe, quam aliis Civitatibus, Terris, Provinciis, & locis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ ſubjectis pro tempore, conſiſtentes, pro quoli-

Digitized by Google

1556. tos pro qualibet Synagoga Hoſpitali Catechumenorum Urbis, ſolvere Conſt. hic non habetur.

quolibet eorum loco, Synagoga, aut alias nuncupato, in Urbe ac aliis Civitatibus, Terris, Provinciis, & locis prædictis exiſtente, in quo eorum ſuperſtitiones, ſeu cæremoniæ fieri ſolebant, ſummam decem ducatorum auri de Camera, Hoſpitali ſeu domui Cathecumenorum dictæ Urbis, aut illius pro tempore deputatis, pro eorumdem Cathecumenorum ſubſtentatione in Feſto Omnium Sanctorum ſingulis annis ſolvere deberent, & tenerentur. Ita tamen quod repartitio ſummæ hujuſmodi juxta ſingularum Synagogarum cujuſlibet Provinciæ facultates, & ditior pro paupere Synagoga Provinciæ hujuſmodi contribuere, & proportionaliter ſolvere deberent. Ac ejuſdem domus, ſeu Hoſpitalis Protectorem, & Judicem, in omnibus & ſingulis eorum cauſis civilibus & criminalibus dilectos filios noſtros Jo: Michaelem tit. Sanctæ Mariæ in Araçœli Presbyterum Saraçenum, & Innocentium S. Honufrii Diaconum de Monte nuncupatos Cardinales, per ejus literas conſtituerat, & deputaverat.

Hic autem Pontifex decrevit, Judæos unica Synagogam habere poſſe, & alias demoliri, ſed ejus Conſt. non hic relata, omiſſa eſt.

§.1. Nos ex certis cauſis, quod de cetero perpetuis futuris temporibus ipſi Judæi in ſingulis Civitatibus, Terris, & locis unicam tantum Synagogam habere deberent, nec alias de novo conſtruere poſſent, quinimmo omnes alias eorum Synagogas præter unam tantum, demoliri, & devaſtare tenerentur, & adſtricti eſſent, per alias noſtras literas, ſeu Conſtitutionem ſancivimus, & ordinavimus, prout in literis, ſeu Conſtitutione hujuſmodi plenius continetur. Cum autem ſicut accepimus, a nonnullis prætendatur, ſeu prætendi poſſet, univerſitatem ſeu congregationem Judæorum eorumdem, cum tantum unicam Synagogam in ſingulis Civitatibus, & Terris, ac locis prædictis habere poſſit, prætextu noſtrarum literarum, ſeu Conſtitutionum hujuſmodi ad ſolutionem dictorum decem ducatorum pro quolibet loco, & ubi dicta Synagoga conſiſtit tantum teneri, & obligatos eſſe, ipſoſque deputatos eoſdem decem ducatos ex una Synagoga cujuslibet loci, & non amplius percipere poſſe & debere.

Hinc orta eſt dubitatio an ſolutio eſſet etiam facienda pro qualibet Synagoga etiam demolita, vel demolienda.

§.2. Nos quorum intentionis numquam fuit, nec eſt per eaſdem noſtras literas, ſeu conſtitutionem univerſitatem, ſeu congregationem Judæorum hujuſmodi a dicta ſolutione decem ducatorum pro qualibet eorum Synagoga, etiam deſtruenda exonerare, aut ipſis Catechumenis, quoad perceptionem, & exactionem dictæ ſummæ decem ducatorum pro qualibet Synagoga, etiam in vim dictarum noſtrarum literarum, ſeu Conſtitutionis deſtruenda præjudicare. Attendentes, ſolutionem decem ducatorum hujuſmodi cujuslibet dictarum Synagogarum, non tamquam locorum, in quibus ipſi Judæi ad dictas eorum ſuperſtitiones, ſeu cæremonias exercendas congregabantur, ſed ipſorum Hebræorum perſonis, & cujuslibet ipſorum univerſitati, & congregationi, quæ etiam ſub Synagogæ nomine continetur, cum Synagoga Judæorum congregatio dicatur, per ipſum Prædeceſſorem conſtitutam fuiſſe ad eorumdem pauperum Catechumenorum ſuſtentationem, & illaſmet cauſas & rationes, quibus ipſe Prædeceſſor ad dictæ ſummæ ſolutionem, ut præfertur, faciendam motus fuerat, Synagogarum prædictarum demolitionem, vel ad unius dumtaxat Synagogæ reductionem, non ſolum non ceſſare, ſed etiam hujuſmodi locis demolitis ceſſantibus, vel ad unum etiam redactis adhuc ſubſiſtere, & vigere magis, & eo magis quo in dies dictorum Catechumenorum numerus auctus fuit, & augetur, qui una cum aliis Hebræis, qui eorum Judaica cæcitate abjecta, & ad veri luminis cognitionem converſi, & fonte Baptiſmatis, in dicto Hoſpitali, ſeu domo caritative fuerint recepti, & quotidie recipiuntur, ac in fide Catholica inſtruuntur, ita quod ipſi Hebræi ultra quamplurimas, quas ſentiunt commoditates in literis Prædeceſſoris hujuſmodi expreſſas, relevantur etiam a ſumptibus, & expenſis, quas pateretur etiam ipſa univerſitas Judæorum, Hebræi ipſi, qui Catechumenos illos, ſi converſi non eſſent, & pauperes exiſterent, etiam alere tenerentur. Et propterea cum etiam proventus ipſius Hoſpitalis, ſeu domus ita adeo tenues, & exigui exiſtant, quod ad præmiſſa, & alia pia opera exercenda ſuppetere nequeant.

Ideo hic Pontifex declarat Judæos teneri ad ſolutionem dictorum decem ducatorum pro qualibet Synagoga etiam demolita vel alienata, aut demolienda, vel alienanda.

§.3. Et propterea eorum Catechumenorum indemnitatibus providere, & quaſcumque dubitationes tollere cupientes, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium per præſentes fidem facimus, & in verbo Romani Pontificis atteſtamur, noſtræ intentionis ſeu mentis, etiam tempore datæ noſtrarum literarum, ſeu Conſtitutionis hujuſmodi, numquam fuiſſe, nec eſſe per eaſdem noſtras literas, ſeu Conſtitutionem, univerſitatem, ſeu congregationem Judæorum, aut Hebræorum hujuſmodi a dicta ſolutione decem ducatorum pro qualibet Synagoga Judæorum hujuſmodi, tam in Alma Urbe quam aliis Civitatibus, Terris, & Provinciis, & locis prædictis, tempore publicationis noſtrarum literarum, ſeu Conſtitutionum exiſtentibus ſub prætextu, quod demolitæ, ſeu alienatæ fuerint, ſeu demolientur aut alienentur, dictam ſummam decem ducatorum ab univerſitate ſeu congregatione Judæorum hujuſmodi exigere, & illos ad ſolutionem dictæ ſummæ ipſi univerſitati, & congregationi, ac in eadem Urbe faciendam compellere poſſint, præjudicare voluiſſe, ſeu velle. Et nihilominus potiori pro eorumdem Catechumenorum cautela volumus, & Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, & ordinamus, quod quælibet univerſitas, ſeu congregatio Judæorum, ſeu Hebræorum hujuſmodi, pro qualibet eorum Synagoga, tam publica quam privata, & temporali, quæ in Urbe, & aliis Civitatibus, Terris, Provinciis, & locis præfatis tempore publicationis noſtrarum literarum, ſeu Conſtitutionum hujuſmodi fuit, etiam ſi illa demolita, ſeu alienata fuerit, ſeu etiam alienari ſeu demoliri contigerit, ſummam decem ducatorum hujuſmodi Hoſpitali, ſeu domui Catechumenorum, aut iſtius deputatis

tati præfatis in dicto Feſto Omnium Sanctorum in hac noſtra AlmaUrbe ſingulis anois, etiam pro tempore præterito, & alias juxta literarum Prædeceſſoris hujuſmodi continentiam, & tenorem, ſolvere teneatur, & obligata ſit, & ad id cogi, & compelli poſſit, etiam in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi noſtræ literæ, ſive Conſtitutio hujuſmodi publicatæ, aut aliqua ex dictis Syoagogis, quæ tempore Prædeceſſoris hujuſmodi exiſtebat, demolita, ſeu devaſtata, aut alienata nou fuiſſet, neque eſſet, ſeu oon fuerit, neque erit.

Omneſque Congregationes Judæorum in ſolidum eſſe obligatas pro tali annua ſolutione.

§.4. Quodque unaquæque univerſitas, ſeu congregatio Judæorum, ſeu Hebræorum hujuſmodi, tam in Alma Urbe, quam Bononien., Ferrarien., Urbinaten., Camerinen., & aliis Civitatibus, & Terris, ac Proviociis, & locis, Nobis & eidem Romanæ Eccleſiæ mediate, vel immediate, ut præfertur, ſubjectis, nunc & pro tempore conſiſten. pro alia univerſitate, ſeu congregatione, aut Synagoga Judæorum, ſeu Hebræorum hujuſmodi, ad ſolutiouem decem ducatorum, ut præfertur, hic in Urbe ſingulis annis in Feſto Omnium Sanctorum faciendam, in ſolidum & in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ teneatur, & obligata ſit, prout Nos eos, & eorum quemlibet, illorumque res & bona ubilibet exiſtentia, ſpecialiter, & expreſſe ad invicem obligamus, & obligata eſſe, ſicque obligata cogi, & compelli poſſe, & debere volumus.

Miniſtri Congregationum Judæorum taxam iſtius ſolutionis juxta Congregationis facultates imponere, & ad ſolvendum cogere poſſunt.

§.5. Quodque omnes & ſinguli Commiſſarii, aut Miniſtri, ſeu Factores earumdem Univerſitatum, ſeu Congregationum, dictos decem ducatos pro qualibet Synagoga etiam demolita, ſeu alienata ſingulis annis abſque aliqua requiſitione, ſeu monitione, io ipſa Alma Urbe, eademque domo, ſeu Hoſpitali Catechumenorum in dicto Feſto integre, ac realiter, & cum effectu, ſolvere, & ſatisfacere debeant, & ad id cogi, & compelli poſſint, & quod illi omnes & ſingulas Congregationes, & univerſitates hujuſmodi, ac Judæos & Hebræos ubilibet commorantes ad ſolutionem hujuſmodi faciendam juxta ſingularum Synagogarum, ſeu Congregationum cujuslibet Provinciæ facultates, gravando unam plus alia juxta illius facultatem, ditiorem pro paupere Synagoga Proviuciæ hujuſmodi, ac alias juxta literarum Prædeceſſoris hujuſmodi continentiam & tenorem, invocato etiam ad hoc, ſi ei videbitur, auxilio ejuſdem Joannis Michaelis Cardinalis, ac pro tempore exiſtentis dictorum Catechumenorum Protectoris, cogere & compellere, ac propterea eos unica dumtaxat citatione præcedente coram eodem Protectore couveniri poſſint, & valeant.

Catechumenos, & Neophitos in Urbe, & extra commorantes eorumque bona, & officiales a juriſdictione quorumcumque Judicum eximit.

§.6. Ac Hoſpitale, ſeu domum Catechumenorum hujuſmodi, ac dictos Catechumenos Neophytos; & cunverſos quoſcumque, etiam iu Urbe & extra eam commorantes, ipſoſque deputatos Adminiſtratores & alios officiales, & perſonas, necnon eorum res & bona nunc, & pro tempore ubilibet exiſtentia, a quorumcumque Judicum, & aliorum dictæ Urbis, ac aliorum locorum ordinaria juriſdictione, poteſtate, auctoritate, & dominio penitus & omnino eximimus, & totaliter liberamus, ac præfati Joannis Michaelis Cardinalis, & pro tempore exiſteotis Protectoris juriſdictioni, auctoritati, & dominio ſubjicimus, & ſupponimus.

Eorumque Judicem, & Protectorem deputat Cardinalem Saracenum.

§.7. Necnon omnes, & ſingulas tam civiles, quam criminales, & mixtas cauſas, inter Cathecumenos, Neophytos, & converſos, deputatoſque, & alios præſatos, ſeu quemcumque eorum ex una, & quaſvis alias perſonas, & loca, Collegia, & Univerſitates coram quibuſvis Judicibus ordinariis, & extraordinariis, ne executoribus ſuper quiboſvis etiam bonis vertentes, & pendentes partibus ex altera reſpective ad Nos advocantes, illaſque in eo ſtatu & terminis, in quibus ad præſens reperiuntur, & quas in futurum moveri de novo contigerit, tam active quam paſſive, cum omnibus & ſingulis ſuis incidentibus, dependentibus, annexis, & connexis, eidem Joanni Michaeli Cardinali, & pro tempore exiſtenti Protectori ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſine ſtrepitu, & figura judicii, ſola facti veritate inſpecta, & quatenus opus ſit executive, & manu regia, abſque terminis ſubſtantialibus ac alicujus telæ judiciariæ obſervatione, quacumque appellatione remota etiam frivola, audiendas, cognoſcendas, decidendas, ac fine debito terminandas committimus, etiam cum poteſtate citandi etiam in Romana Curia, & extra eam, etiam per edictum publicum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu, ac quibuſvis inhibendum fuerit, inhibendi etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis, atque etiam pecuniariis, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis, & ſuper quibus plenam, liberam facultatem, & auctoritatem eidem Protectori concedimus.

Confirmat omnia privilegia & exemptiones Catechumenorum & Neophytorum.

§.8. Et inſuper literas Julii Prædeceſſoris hujuſmodi, necnon omnia & ſingula privilegia, exemptiones, prærogativas, libertates, indulta, indulgentias, & alias gratias Hoſpitali ſeu domui, illiuſque Eccleſiæ ac Catechumenis, Neophytis, adminiſtratoribus præfatis, illorumque perſonis, & bonis per dictum Julium III. ad quoſcumque alios Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac etiam Nos, & Sedem Apoſtolicam, & cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis deſuper confectas literas ſub quibuſcumque tenoribus conceſſa confirmamus, approbamus, & innovamus, illaque perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter obſervari, ac Hoſpitali, & Catechumenis, Neophytis, adminiſtratoribus, & aliis præmiſſis ſuffragari debere. Sicque per quoſcumque Judices, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & interpretati debere. Necnon quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, illaque omnia, & ſingula eis, & eorum cuilibet

prout conceſſa, & ordinata fuerunt, de novo concedimus.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.9. Non obſtantibus præmiſſis, ac piæ mem. Bonifacii Papæ VIII. etiam Prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus dictis, dummodo non ultra tres, & quibuſvis aliis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Judicibus, & quibuſvis perſonis, etiam ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac irritantibus decretis conceſſis, confirmatis, & innovatis (Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, illorum omnium tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus) necnon omnibus illis, quæ præfatus Julius Prædeceſſor in ſuis literis voluit non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. P. An. I. die 23. Martii.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die vigeſimatertia Martii, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Pont. noſtri Anno I.

VII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Advocatio Cauſarum Spoliorum a quibuſcumque Judicibus, earumque remiſſio ad Theſaurarium Generalem, ejuſque Miniſtros privative, cum inhibitione aliis ſimiles cauſas committendi, niſi eodem Theſaurario citato.

PAULUS PAPA IV.

Ad futuram rei memoriam.

Cauſæ edendi Decreti.

§.1. UT exactio ſpoliorum, tam Status S. R. E., quam aliarum partium Italiæ celerius, & facilius fiat, nec Miniſtrorum multitudine confundatur.

Avocatio, de qua in rubr.

§.2. Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia omnes, & ſingulas lites, cauſas, & controverſias, quæ coram quorumcumque Judice Ordinario, vel delegato, præterquam Venerabili Fratre Hieronymo Epiſcopo Torcellan. Theſaurario noſtro Generali, & eorumdem Spoliorum in tota Italia Collectore Generali per Nos deputato, & illius Miniſtris, ac ſubſtitutis ſuper quibuſvis ipſorum Spoliorum negociis in Italia hujuſmodi indeciſe pendent, earum ſtatus, & merita, ac nomina, & cognomina Judicum, & Collitigantium præſentibus pro expreſſis habentes, quatenus inſtructæ non ſint, ad Nos harum ſerie avocamus, illaſque, ac ipſa negocia in ſtatu, & terminis, in quibus reperiuntur, eidem Hieronymo Epiſcopo per ſe, vel ejus Miniſtros juxta tenorem ſuarum facultatum cognoſcendas, & fine debito terminandas Apoſtolica auctoritate tenore præſentium remittimus: & quatenus oporteat, de novo committimus.

Lites ſuper ſpoliis a ſolo Theſaurario Generale cognoſcendæ.

§.3. Et quod de cetero lites, & cauſæ hujuſmodi a nullo alio, quam Hieronymo Epiſcopo, ſeu ab eo ſuper dictis Spoliis pro tempore deputatis Collectoribus cognoſci, nec alteri, niſi per commiſſionem manu noſtra ſignatam, eodemque Hieronymo Epiſcopo citato, vel per ejuſdem Hieronymi Epiſcopi literas committi, vel delegari poſſint, quodque citationes, inhibitiones, vel mandata, quæ aliter quam ex commiſſionibus, ut præfertur, manu noſtra ſignatis, eodemque Hieronymo Epiſcopo citato, vel literis ejuſdem Hieronymi Epiſcopi emanaverint, quoad earum cauſarum introductionem, & litis pendentiam, ſeu juriſdictionis, ac proceſſuum prædicti Hieronymi Epiſcopi, & ejus Miniſtrorum impedimentum, vel retardationem nullius ſint roboris, vel momenti, dicta auctoritate per eaſdem præſentes ſtatuimus, & ordinamus.

Irrita declarantur contraria quæcumque.

§.4. Decernentes ex nunc irritum, & inane quidquid aliter a quoquam cujuſvis auctoritatis, & præeminentiæ, & quacumque etiam legationis de latere, vel alia dignitate, ac poteſtate fungente quomodolibet contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 10. Aprilis 1556.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 10. Aprilis 1556. Pont. noſtri Anno I.

XIII.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ab Urbe quavis de cauſa abſentes de diſtributionibus ratione Pilei minime gaudere, nec cum præſentibus ad Eccleſiarum optionem eis pro titulis aſſignandarum admitti poſſe ſancit.

PAULUS PAPA IV.

Decretum, de quo in rubrica.

§.1. SAnctiſſimus Dominus Noſter attendens non æquum eſſe, quod S.R.E. Cardinales ab Urbe etiam de licentia Sanctitatis Suæ abſentes, cum aliis Cardinalibus in dicta Urbe præſentibus, & Sanctitati Suæ in regimine Univerſalis Eccleſiæ continue aſſiſtentibus, in optione Eccleſiarum, eiſdem Cardinalibus pro titulis, ſeu denominationibus Cardinalatuum ſuorum aſſignari ſolitarum concurrant, aut eis participando de diſtributionibus ratione Pilei in aliquo præjudicent: Volens deſuper opportune providere, ſtatuit, & ordinavit, Cardinales ab eadem Urbe abſentes non valentes Conſiſtoriis, ac generalibus, ſeu particularibus Congregationibus per Sanctitatem Suam celebrandis, aut divinis Officiis in Cappella Sanctitatis Suæ recitandis intereſſe, ſeu qui ita abſentes actualiter non interfuerint, etiam ſi ratione alicujus legationis eis ſpecialiter injunctæ, aut alias cauſa Reipublicæ abſentes, etiam ſi recedendi licentiam a San-

a Sanctitate Sua obtinuerint, eorum durante abſentia, Eccleſias prædictas optare, aut de diſtributionibus ratione Pilei debitis participare, ſeu earum occaſione aliquid a pro tempore exiſtente Camerario, & Depoſitario Collegii eorumdem Cardinalium petere non poſſe, & ipſos Camerarium, & Depoſitarium ad eis aliquid ratione diſtributionum hujuſmodi pro tempore earum abſentiæ perſolvendum minime teneri,

Revocatio indultorū præſentibus contrariorum.

§.2. Revocans ad effectum hujuſmodi omnia, & ſingula indulta eiſdem Cardinalibus præter, & contra ſtatutum, & ordinationem hujuſmodi etiam per Sanctitatem Suam, & Sedem Apoſtolicam etiam vigore Conſtitutionum inter ipſos Cardinales obſervari ſolitarum, & Conſiſtorialium, aut alias quomodolibet conceſſa.

§.3. Volens eorum omnium tenores pro expreſſis haberi, & ea, quæ iu poſterum quovis modo concedentur, minime ſuffragari.

Præſens Decretum obligat a die data.

§.4. Ac decernens præſens decretum a data ipſius effectum de cetero quoad præmiſſa ſortiri debere, & ſic judicari debere, ac irritum &c.

Dat. die 12. Junii 1556. An. I.

Actum Romæ in Conſiſtorio die Veneris 12. menſis Junii 1556.

XIV.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Supreſſa Confraternitate, quam Julius III. præpoſuerat guberuio Hoſpitalis S. Spiritus in Saxia de Urbe, Præceptoriam reſtituit Paulus, eamque confert Vincentio Cappello Veronenſi.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

APoſtolicæ Sedis providentiæ nonnunquam ea, quæ conſulte ſtatuerat, ex ſaniori judicio conſultius revocat, prout rerum, & temporum qualitate penſata conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Temporibus Julii III. Hoſpitale S. Spiritus in Saxia multo ære alieno gravatum.

§.1. Dudum ſiquidem Præceptoria Hoſpitalis noſtri Sancti Spiritus in Saxia de Urbe Ordinis S. Auguſtini certo modo vacante fe. rec. Julius Papa III. Prædeceſſor attendens, quod licet Hoſpitale prædictum diverſis Caſtris, & locis, ac aliis opulentiſſimis redditibus dotatum fuiſſet; Nihilominus, ſive crebra Præceptoris, pet quem Hoſpitale ipſum regebatur, mutatione, & quæ exinde cauſabatur ſtatus ejuſdem Hoſpitalis per multum tempus inſcitia, ſive illius pro tempore Præceptorum, ſive commendatariorum incuria, aut eorum, qui Caſtris, & locis prædictis finitimi eatenus fuerant, potentia, ſeu injuſtis, & illicitis caſtrorum, & locorum, ac reddituum hujuſmodi alienationibus, & diſtractionibus per tunc temporis Præceptores, ſive Commendatarios, ac dilectos filios Conventum ejuſdem Hoſpitalis factis, ſeu alias non ſolum diverſis ex Caſtris, & locis, ac redditibus hujuſmodi privatum, verum etiam plurimo ære alieno oneratum fuerat, ex quo magnum, & notabile intereſſe quotannis ſolvere cogebatur, & quod niſi præmiſſis aliquod efficax, & vehemens remedium adhiberetur, veriſimiliter formidari poterat, ne ære alieno hujuſmodi ex ſolutione ipſius intereſſe in dies creſcente, Hoſpitale prædictum aliquam notabilem jacturam incurreret.

Suppreſſa Præceptoria, ad ejus gubernium & administrationē inſtituit Julius Confraternitatem nonnullis datis legibus.

§.2. Et propterea conſiderans, quod ſi eidem Hoſpitali aliquod certum, & continuatum, ac nunquam deficiens regimen aliquot proborum, & timoratæ conſcientiæ virorum conſtitueretur, & ordinaretur; exinde profecto res, & negocia ipſius Hoſpitalis diligentius, & ſolertius, ac cum majori eorum notitia ad Dei laudem, & honorem adminiſtrarentur, nec ipſum Hoſpitale expenſis manutenendi Præceptorem, qui ut plurimum Prælatura fungi conſueverat, gravaretur indeque dictum æs alienum citius dilui, ac aliis inconvenientibus prædictis facilius occurri, ac curæ infirmorum, & pauperum, atque infantium prædictorum efficacius inſiſti poſſet, præmiſſis cum fratribus ſuis, de quorum numero tunc eramus, mature diſcuſſis, & deſuper diligenti conſideratione præhabita, de eorum conſilio, & aſſenſu Præceptoriam prædictam, quæ Conventualis, & caput aliarum Præceptoriarum ab eodem Hoſpitale dependentium exiſtebat, ut præfertur, vacantem per ſuas literas perpetuo ſupreſſit, & extinxit, ac in Eccleſia dicti Hoſpitalis unam Chriſtifidelium Confraternitatem ſub invocatione ejuſdem Sancti Spiritus erexit, & inſtituit, & quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus Hoſpitale prædictum per ſex, aut arbitrio ejuſdem Confraternitatis plures, ſeu pauciores ab ea eligendos Confratres Confraternitatis hujuſmodi, quorum ſaltem unus eſſet Prælatus, & aliqui in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti, ac reliqui omnino clericali charactere inſigniti, & nullatenus conjugati exiſterent, & quorum dimidia, ſeu ejuſdem Confraternitatis arbitrio alia major pars ſingulis annis mutaretur, & variaretur, itaut alicujus eorum officium ultra biennium durare nequiret, & aliqui ex prioris anni Rectoribus, ſeu Adminiſtratoribus cum noviter electis, ut rerum notitia melius haberi poſſet, ſemper remanerent, cum ea, qua deceret, charitate regeretur, & gubernaretur, ac qui ex eis ſic electis majori dignitate præditus foret, ſe Præceptorem Hoſpitalis prædicti inſcribere, & denominare, ac ab aliis inſcribi, & denominari, diverſaque tunc expreſſa, & alia per pro tempore exiſtentem Præceptorem dicti Hoſpitalis in ſpiritualibus, & temporalibus fieri, & exerceri ſolita facere, & exercere poſſet, & tam ipſe, quam alii cum eo coelecti, ac reliqui in cura, regimine, & adminiſtratione prædictis ſecundo anno remanentes ſingulis hebdomadis ſemel, aut pluries, prout juxta rerum, & negociorum occurrentiam opus foret, in Domibus ipſius Hoſpitalis conveni-

Digitized by Google

re, ac illius negocia, & res inſimul tractare, & expedire, necnon curæ, regimini, & adminiſtrationi ipſius Hoſpitalis intendere, ac omnia, & ſingula per pro tempore exiſtentem Præceptorem Hoſpitalis hujuſmodi in temporalibus fieri, & exerceri ſolita in eiſdem temporalibus facere, & exequi poſſent & deberent, ac omnino tenerentur, & ſimili conſilio ſtatuit, & ordinavit, prout in ipſis literis, quarum tenorem, ac ſi de verbo ad verbum inſereretur præſentibus haberi volumus pro expreſſo, plenius continetur.

Hoc remedio Hoſpitalis neceſſitatibus minime conſultum eſt ob inſcitiam, vel negligentiam Confratrum.

§.3. Cum autem ex forma literarum earumdem ad curam, regimen, & adminiſtrationem Hoſpitalis hujuſmodi eligantur viri Eccleſiaſtici, & hujuſmodi viri licet probi, & timoratæ ſint conſcientiæ, Curiales tamen exiſtentes, & diverſis ſuis, & animorum ſuorum occurrentiis impliciti, & quandoque negociis in ipſo Hoſpitali contingentibus, quæ magna, & laborioſa exiſtunt, minus idonei nunc temporibus ſtatutis convenire nequeant, nunc diverſa ſentiant, & quaſi res, & negocia dicti Hoſpitalis communiter poſſideant, ea quandoque communiter negligant, & ſic non ſolum ipſi eam, quæ ſperabatur, utilitatem dicto Hoſpitali non afferant, verum etiam ex præmiſſis negocia ipſius Hoſpitalis in longum protrahantur, & proviſiones neceſſariæ temporibus debitis non fiant in maximum ejuſdem Hoſpitalis, & in eo pro tempore receptorum infirmorum, & pauperum ac expoſitorum infantium detrimentum.

Revocatis Julii literis Præceptoriam reſtituit Paulus.

§.4. Nos præmiſſis occurrere, & Hoſpitale prædictum, ne illi deſit caput, per quod illius membra regantur, in ſuum priſtinum ſtatum reſtituere, eique de Præceptore utili, & idoneo, ad quem omnia deferantur, & qui per ſuos idoneos miniſtros operis, & laboris patientes omnia diſponat, & Curæ ejuſdem Hoſpitalis, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus intendat, & ſolus gloriam, & laudem recti regiminis conſequatur, & e contra dedecus, & pœnam illius curæ neglectæ, aut non recte adminiſtratæ ſentiat, providere volentes, motu proprio, non alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & certa ſcientia noſtris Hoſpitale prædictum adverſus ſuppreſſionem, & extinctionem prædictas necnon in priſtinum, & eum in quo ante, quam illæ emanarent, erant, ſtatum Apoſtolica auctoritate tenore præſentium reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac reſtitutum, repoſitum, & plenarie reintegratum eſſe decernimus, & declaramus, necnon literas prædictas, omniaque, & ſingula in eis contenta ſuppreſſionem, & extinctionem hujuſmodi concernentia auctoritate, & tenore prædictis revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac pro revocatis, caſſis, irritis, & nullis, ac infectis, & viribus omnino vacuis haberi volumus, & pro potiori cauthela in prædicto Hoſpitali eamdemmet præceptoriam, quæ in eo, ut præfertur, erat, quæ Conventualis, & caput aliarum Præceptoriarum prædictarum exiſtat, ac privilegiis, indultis, favoribus, exemptionibus, libertatibus, juriſdictionibus, auctoritatibus, & facultatibus, ac demum juribus omnibus, quibus ante illius ſuppreſſionem, & extinctionem prædictas utebatur, potiebatur, & gaudebat, ac in eorum omnium poſſeſſione reali, & actuali, in qua prius erat, & nunc exiſtat, & eſſe cenſeatur in omnibus, & per omnia perinde, ac ſi præceptoria prædicta nunquam ſuppreſſa, aut extincta fuiſſet, de novo erigimus, & inſtituimus.

Præceptorem conſtituit Franciſcum Cappellum.

§.5. Et inſuper ſperantes, quod dilectus filius Magiſter Franciſcus Cappellus Clericus Veronenſis Notarius, & familiaris noſter gratia ſibi ſuffragante divina eidem Hoſpitali eſſe poterit plurimum utilis, & etiam fructuoſus, & propterea volentes eidem Franciſco, qui, & continuus commenſalis noſter exiſtit, & quem, tam familiari experientia, quam etiam ſide dignorum teſtimoniis morum honeſtate decorum, in ſpiritualibus providum, etiam temporalibus circumſpectum, ac ſumma in Deum pietate, & ſingulari in Chriſti pauperes charitate præditum, aliiſque multiplicum virtutum donis inſignitum eſſe jamdudum novimus, gratiam facere ſpecialem, ipſumque Franciſcum a quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliiſque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & pœnis, a jure, vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodatus exiſtit, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutum fore cenſentes, eumdem Franciſcum coram Nobis perſonaliter conſtitutum in fratrem dicti Hoſpitalis auctoritate, & tenore prædictis recipimus, ac ſibi habitum per fratres ipſius Hoſpitalis geſtari ſolitum juxta ejuſdem Hoſpitalis conſuetudinem exhibemus, & profeſſionem regularem per eoſdem fratres emitti ſolitam, quam idem Franciſcus in noſtris manibus ſponte emiſit, eiſdem auctoritate, & tenore recipimus, & admittimus. Necnon Præceptoriam prædictam, cujus, & illi annexorum fructuum, reddituum, & proventuum verum ſecundum communem extimationem valorem annuum præſentibus haberi volumus pro expreſſo per reſtitutionem, repoſitionem, & reintegrationem, ac erectionem, & inſtitutionem hujuſmodi apud Sedem Apoſtolicam vacantem, de qua, pro eo, quod Nos dudum omnes Præceptorias ceteraque beneficia Eccleſiaſtica cum cura, & ſine cura ſæcularia, & quorumvis ordinum regularia apud dictam Sedem tunc vacantia, & in antea vacatum collationi, & diſpoſitioni noſtræ reſervaveramus, decernentes ex tunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari. Nullus præter Nos hac vice diſponere potuit, ſive poteſt, & ſi ipſa Præceptoria diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel alias generaliter reſervata exiſtat, & ad eam conſueverit quis per electionem aſſumi, eique cura etiam juriſdictionalis immineat animarum cum annexis hujuſmodi, ac omnibus juribus, & pertinen-

Google

tiis ſuis Apoſtolica auctoritate prædicta ſibi motu ſimili conferimus, & de illa etiam providemus, eumque Religioni Sancti Spiritus hujuſmodi, & dilectis filiis illius Domorum Præceptoribus, Rectoribus, fratribus, & perſonis in Præceptorem generalem præficimus.

Clauſulæ irritantes.

§.6. Decernentes prout eſt, irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentatum forſan eſt hactenus, vel in poſterum contigerit attentari.

Deputati Exequutores harum literarum.

§.7. Quocirca venerabilibus fratribus noſtris Patriarchæ Hieroſolymitano, & Venafren., ac Polen. Epiſcopis per Apoſtolica ſcripta pari motu mandamus, quatenus ipſi, vel duo, aut unus eorum per ſe, vel alium, ſeu alios eumdem Franciſcum, vel Procuratorem ſuum ejus nomine in corporalem poſſeſſionem præceptoriæ Hoſpitalis hujuſmodi, ac annexorum, Joriomque, & pertinentiarum prædictorum inducant auctoritate noſtra, & defendant inductum, amoto exinde quolibet detentore, prout Nos etiam per præſentes inducimus, & amovemus, facientes eumdem Franciſcum, vel pro eo Procuratorem prædictum ad præceptoriam Hoſpitalis hujuſmodi, ut eſt moris, admitti ſibique de illius, ac annexorum prædictorum fructibus, redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus univerſis integre reſponderi, ac a prædictis Conventu, Præceptoribus, Rectoribus, & perſonis obedientiam, & reverentiam congruentes, necnon a dilectis filiis, Vaſſallis, & aliis Subditis ejuſdem Hoſpitalis conſueta ſervitia, & jura ſibi ab eis debita integre exhiberi. Contradictores auctoritate noſtra appellatione poſtpoſita compeſcendo.

Derogatio contrariorum

§.8. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Hoſpitalis, & ordinis, necnon Religionis prædictorum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate, alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Hoſpitali, & Religioni ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu ſimili, aut alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, illis præſertim, quibus inter alia caveri dicitur expreſſe, quod occurrente vacatione Præceptoriæ Hoſpitalis hujuſmodi prædicti Conventus electionem de futuro Præceptore, quibuſvis proviſionibus Apoſtolicis ſemotis cum conſilio, & auctoritate pro tempore exiſtentis ipſius Hoſpitalis Protectoris facere, & ſic electum pro tempore exiſtenti Romano Pontifici per eum in Præceptorem ipſius Hoſpitalis inſtituendum præſentare debeant. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque, aut ſi pro alio, vel aliis in dicto Hoſpitali ſcripta Apoſtolica forſan ſint directa, ſeu ſi aliqui ſuper proviſionibus ſibi faciendis de Præceptoriis hujuſmodi ſpeciales, vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis in dicta Urbe generales dictæ Sedis, vel legatorum ejus literas impetraverint etiamſi per eas ad inhibitionem, reſervationem, & decretum, vel alias quomodolibet ſit proceſſum, quibus omnibus ipſum Franciſcum in aſſecutione dictæ Præceptoriæ volumus anteferri, ſed nullum per hoc eis quoad aſſecutionem Præceptoriarum, vel beneficiorum aliorum prejudicium generari, ſeu ſi Conventui prædictis, vel quibuſvis aliis communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod ad receptionem, vel proviſionem alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint. Quodque de Præceptoriis hujuſmodi, vel aliis beneficiis Eccleſiaſticis ad eorum collationem, proviſionem, præſentationem, electionem, ſeu quamvis aliam diſpoſitionem conjunctim, vel ſeparatim ſpectantibus nulli valeat provideri per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel ſpeciali cujuſcumque tenoris exiſtat, per quam præſentibus non expreſſam, vel totaliter non inſertam effectus hujuſmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri. Et de qua ejuſque toto tenore habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis.

Nulli ergo &c.

Dat. die 13 Junii 1556 An.II.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, idibus Junii Pont. noſtri Anno II.

XV.

Cancellariæ criminales Status Eccleſiaſtici, ex quavis cauſa præterquam vere oneroſa, quibuſcumque conceſſæ Rev. Cameræ Apoſt. applicantur. Ordinationeſq. per Cancellarios obſervandæ præſiuiuntur, cum privilegiorum elargitione.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cauſa iſtius Conſtitutionis

ROmanus Pontifex nonnumquam ſecundum varietatem temporum ſtatuta mutat humana, & alias deſuper diſponit, prout evidens ſubditorum utilitas, & aliæ rationales cauſæ id expoſcunt. Cum itaque ſicut Nobis nuper innotuit, officia Notariatus, ſeu Cancellariæ in criminibus Civitatum, & Terrarum Nobis, & Romanæ Eccleſiæ ſubjectarum & per Legatos, Vicelegatos,

Digitized by Google

gatos, Gubernatores, Poteſtates, & alios officiales ex commiſſione Apoſtolica regi & gubernari ſolitarum, propter diverſas ſalariorum ex eiſdem officiis percipi ſolitorum inter alias perſonas diviſiones, diverſa onera, & gravamina patiantur, & inde fiat, ut ipſi Notarii, ſeu Cancellarii ſæpius ſubditos Civitatum, & Terrarum earumdem diverſis, & injuſtis exactionibus afficiant, & in illis cauſante contributione hujuſmodi manuteneantur, & quod pejus eſt, propter receſſum, & diverſas mutationes eorumdem Notariorum, ſeu Cancellariorum acta, ſententiæ, condemnationes, inſtrumenta, & aliæ ſcripturæ officiorum hujuſmodi, cum ea, qua decet, diligentia non conſerventur, & ſæpius per eoſdem Notarios, & Cancellarios in diverſas mundi regiones aſportentur, in grave ſubditorum eorumdem, & Fiſci, ac Cameræ Apoſtolicæ damnum, præjudicium, & jacturam.

Revocat hic Pontifex quaſcumque conceſſiones Cancellariarum, præter quam ex cauſa onerosa factas, easque Cameræ Apoſtolicæ applicat.

§.1. Nos præmiſſis quantum poſſumus obviare volentes, ac ſingulas proviſiones, conceſſiones, & quaſvis alias diſpoſitiones de prædictis Notariatus, & Cancellariæ officiis in criminalibus, ac ubi civilia negocia per Notarium, ſeu Cancellarium exerceri ſolent, etiam de hujuſmodi officiis, quæ non ſint ad diſpoſitionem Communitatis loci etiam in civilibus; necnon etiam de officiis Notariatus civilium cauſarum provinciarum, Nobis & dictæ Sedi ſubjectarum, quæ per deputatos a Legatis, & Vicelegatis pro tempore hactenus exerceri ſolita ſint, & ad præſens exercentur, quibuſvis perſonis cujuſcumque dignitatis exiſtentibus per quoſcumque Romanos Pontifices, ac etiam Nos & eoſdem Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, ac alios officiales, perpetuo, vel ad tempus alias quam ex cauſa oneroſa factas, eorum veriores tenores, datas, & decreta, etiam irritantia in eis appoſita, ac cauſas propter quas factæ, & conceſſæ fuerunt, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, harum ſerie revocantes, & annullantes, & revocatas & annullatas eſſe, nullaſque, & invalidas, nulliuſque roboris vel momenti exiſtere, & nemini ſuffragari, aut prodeſſe poſſe decernentes, ipſaque officia quibuſvis Legationibus, Guberniis, Poteſtariis, & aliis officiis penitus, & omnino perpetuo diſmembrantes, & ſeparantes, ac pro tempore exiſtentes Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, & alios officiales ulterius in eiſdem Officiis Notariatus, & Cancellariæ ſe intromittere, aut alias de illis aliquo modo diſponere nullatenus poſſe, neque debere, illaque exercentes ab illis amovendos eſſe, & amoveri debere decernentes, ac eadem officia Cameræ prædictæ applicantes, & ad Cameram ipſam in futurum perpetuo ſpectare declarantes.

Theſaurariuſque deputat ad illas alienandum ad vitam tantummodo.

§.2. Venerabilem fratrem noſtrum Hieronymum Epiſcopum Torcellanum modernum, & pro tempore exiſtentem Theſaurarium noſtrum generalem totius Status Eccleſiæ, & Cameræ hujuſmodi Commiſſarium generalem, ad omnia & ſingula Notariatus, & Cancellariæ in criminalibus, & ubi cauſæ civiles, & criminales mixtim, & per unum, & eumdem Notarium exerceri ſolent, etiam in civilibus quarumcumque civitatum, terrarum, & caſtrorum totius ſtatus Eccleſiaſtici: necnon notariatus ſimilium cauſarum provinciarum hujuſmodi, etiam ſub Legationibus quorumcumque Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, aut ipſorum Cardinalium, vel aliarum perſonarum, ad vitam, ſeu alias eis conceſſarum comprehenſa cum eorum ſcripturis, ſi quæ reperiantur, necnon honoribus, oneribus & emolumentis, ac cum obligationibus, clauſulis, cauthelis, decretis & capitulis infraſcriptis, necnon pactis, & conditionibus, & pro pretio, ſeu pretiis dicto Theſaurario bene viſis, in utilitatem ipſius Cameræ convertendis, & applicandis, ad vitam quibuſvis perſonis vendendum, & alienandum nomine ejuſdem Cameræ, & in illius utilitatem, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine tenore præſentium, conſtituimus & deputamus. Dantes & concedentes illi plenam, & liberam facultatem, auctoritatem, & poteſtatem, Cameram ipſam præmiſſorum occaſione in ampliſſima forma obligandi, aliaque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna faciendi, & exercendi, ac unum & plures Commiſſarios cum eiſdem facultate, poteſtate, & auctoritate, ac alias prout ſibi videbitur, ad præmiſſa deputandi. Ac decernentes quaſcumque venditiones, alienationes, conceſſiones de eiſdem officiis per eumdem Theſaurarium, & Commiſſarios per eum pro tempore deputatos nomine ejuſdem Cameræ faciendas, perpetuis futuris temporibus validas, & efficaces exiſtere, & ad omnia, quæ per eos fieri ſuper præmiſſis contigerit, Cameram ipſam omnino teneri, & obligatam eſſe, nec perſonas ipſas, quibus officia hujuſmodi emptionis titulo, per Theſaurarium, ſeu Commiſſarios ipſos concedentur, per Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Poteſtates, & alios officiales præfatos pro tempore exiſtentes quovis modo, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, vel ingenio deſuper moleſtari, ſeu impediri poſſe, neque debere. Sed ſi ipſos deſuper moleſtari, aut impediri contigerit, Cameram ipſam ad illos defendendum, & manutenendum omnino teneri. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam dictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, ac interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & interpretari debere, ac ex nunc irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Cancellariæ ſunt reſignabiles & vacabiles uti alia officia Rom. Curiæ.

§.3. Volumus autem quod ſingulorum prædictorum officiorum, quando per illa retinentium reſignationes, aut obitus, ſeu quamcumq; aliam dimiſſionem, vel amiſſionem, vacare contigerit, expeditiones fiant per ſupplicationem, in omnibus & per omnia,

Digitized by Google

nia, pront alia officia Romanæ Curiæ vacabilia espediuntur & espediri ſolita ſunt. Quodque hujuſmodi officia poſſint vendi per ipſum Theſaurarium pro eo meliori pretio quod reperitur, literaſque patentes deſuper espedire, & per mortem illa obtinentium vacent, niſi prius hic in alma Urbe noſtra, aut estra eam ad inſtar aliorum officiorum vacabilium vendita, aut ceſſa fuerint, quæ venditiones, ſeu ceſſiones espediri debeant more ſolito per ſupplicationes exhibendas pro tempore exiſtenti noſtro & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum Datario.

Et deſuper accipiſitur pecuniæ ad Societatem.

§.4. Et inſuper hujuſmodi officiis liceat accipere pecuniam in ſocietatem, prout accipitur ſuper aliis officiis vacabilibus, ſervata tamen forma moderationis per Nos ultimo factæ.

Provinciales eas non poſſunt habere.

§.5. Et quod nemini provincialium liceat emere officia notariatuum generalium illius provinciæ, quæ intelligi debeat omnis ea regio, quæ per unum Legatum, ſeu Gubernatores regi eſt ſolita. Alia vero officia particularia civitatum, terrarum & locorum a quovis emi poſſint, dummodo talis emptor non ſit illius civitatis, terræ, ſeu loci, ejuſque territorii & diſtrictus.

Cancellarii gaudent privilegiis Not. Cur. Rom.

§.6. Et inſuper ipſi Notarii utantur, potiantur, & gaudeant omnibus immunitatibus, exemptionibus, prærogativis, honoribus, & privilegiis, quibus Notarii dictæ Curiæ utuntur, potiuntur, & gaudent, ac ſi in dicta Urbe reſiderent. Sitque eorum Judex ejuſdem Cameræ Auditor generalis, escepto in rebus ab eorum officiis dependentibus.

Arma geſtare poſſint.

§.7. Ipſique Notarii habeant facultatem quæcumque arma gerendi per totum Statum Eccleſiaſticum, & quoad præcedentiam cum aliis loci Notariis, ac etiam quoad immunitates, & exemptiones, ſervetur id, quod ſervari conſueverat ante venditionem hujuſmodi officiorum.

Lucra cum Gubernatoribus, non participent.

§.8. Nec ipſi Notarii, & Cancellarii teneantur neque ſint obligati lucra eorum participare, ſeu dividere cum ipſis Legatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, Locatenentibus, aut aliis ſuperioribus, ſive Communitatibus, ſed totum id, quod ſecundum taxas infraſcriptas lucrabuntur, ſit eorum liberum.

Habitationem ab eis habeãt.

§.9. Et e contra Legati, ſeu Gubernatores, aut alii prædicti non teneantur præter voluntatem eorum, victum præſtare Cancellariis, & Notariis ipſis, ſed tantum habitationes eis dari ſolitas conſignent.

Sigillum & ſecretaria eſt Gubernat.

§.10. Sigillum tamen excipitur, cujus emulumentum ſit Superioris. Et ſecretariæ provinciarum ſint reſervatæ.

Cancellarii tantum ſe rogant de pace &c.

§.11. Nulluſque alius Notarius tam in Curiis generalibus, quam in particularibus civitatibus, terris, & locis, poſſit rogari, & ſcribere acta, ſeu contractus cautionis, pacis, & induciarum, aut alias ſcripturas, & præcepta cauſarum criminalium, aut aliarum per ſimiles Cancellarios, & Notarios criminales rogari ſolitarum. Decernen. irritum, & inane, quicquid per alios eſſet ſcriptum, aut receptum.

Alios contractus ipſi rogare poſſunt.

§.12. Quodque ipſi Notarii, ſive Cancellarii criminales poſſint etiam rogari de quibuſcumque contractibus civilibus, dummodo non ſit espreſſe prohibitum per ſtatuta, ordinationes, ſive privilegia illius loci.

Taxas obſervent.

§.13. Solutiones vero recipere non poſſint, niſi ſecundum taxas in ſcriptis editas in quovis loco, & ubi non eſſent taxatæ, vel taxæ per deſuetudinem abrogatæ eſſent, ſecundum conſuetum, quod conſuetum cum interventu Gubernatoris, aut alterius officialis, declarare, & taxare, eaſdemque taxas ſcribere, aut Typis escudi facere, & publicare poſſint, & debeant Communitates locorum, adeo ut omnibus notæ ſint. Et talis Notarius accipiens ultra debitum, prima vice teneatur ad reſtitutionem parti ſolventi, & quadruplum dictæ Cameræ Apoſtolicæ: Secunda vice, ultra reſtitutionem, parti ſolventi, & ultra quadruplum dictæ Cameræ Apoſtolicæ teneatur ad pœnam quinquaginta ducatorum auri de Camera applicandorum ipſi Cameræ. Tertia vice ultra reſtitutionem, ad arbitrium Judicis poſſint privari eorum officiis.

Examen non revelent, neque dent copiam abſque Judicis decreto.

§. 14. Nec poſſint ipſi Cancellarii, & Notarii revelare aliquod examen cujuſcumque rei pro quavis cauſa, aut illius copiam dare, niſi prius a Judice decretum fuerit, quod dari debeat, ſub pœna amiſſionis officii, ſuper quo procedi poſſit contra eos criminaliter, & accuſator lucretur quartam partem.

Libros hic enunciatos teneant.

§.15. Teneanturque, & obligati ſint dicti Cancellarii, & Notarii tenere infraſcriptos libros, videlicet: Unum chartæ membranæ coopertum corio, in quo ſimul ac rogati fuerunt de aliqua ſententia, tam condemnatoria quam abſolutoria authenticam extendendo, cum ſubſcriptione & ſigno ſuo, infra tres dies ſcribere debeant, ſub pœna vigintiquinque ducatorum eidem Cameræ applicandorum. Et alium chartæ papyri, in quo teneantur ſcribere omnes inquiſitiones, denuncias, & querelas. Ac alium ſimilem in quo teſtium esamina ſcribantur. Necnon alium ſimilem in quo ſcribantur omnes actus ordinarii occurrentes cum productis ſcripturarum quarumcumque tam pro Fiſco quam pro aliis, neque aliquam ſcripturam reſtituere debeant, niſi prius in eodem libro regiſtrata fuerit. Ac alium ſimilem, in quo ſcribantur omnia examina facta pro informatione Curiæ, & quævis alia informatio, quæ daretur contra quemcumque reum, & omnia examina, ſeu conſtituta ipſorum reorum. Et alium ſimilem librum, in quo ſcribantur omnes cautiones induciarum, & pacis, ac alterius cujuſcumque generis inſtrumenta, tam ad officium quam ad particulares perſonas ſpectantia, de quibus rogabuntur. Reliquum vero ſimilem librum, in quo ſcribantur omnes ſupplicationes gratiarum cujuſcumque generis, aut commiſſionum, quæ venirent ſuper cauſis criminalibus, ſive miſtis, nec aliquem proceſſum caſſare poſſint, etiam de mandato ſuperioris, ſine ſupplicatione,

nec

Digitized by Google

nec antequam in dicto libro ſit regiſtrata, & ſi ſecus ſiet, irritum ſit, & inane, ac Cancellarius, ſive Notarius pro qualibet vice cadat in pœnam quinquaginta ſcutorum præſatæ Cameræ applicandorum, a qua pœna ſe excuſare non valeat ſub præcepto alicujus ſuperioris, præterquam Romani Pontificis, necnon in eodem libro teneantur ſcribere omnia inventaria ſimul, ac ſient ſub eadem pœna, quæ inventaria pro cauſis criminalibus, aut mixtis, nec ſcribi, nec ſieri etiam de mandato ſuperioris poſſint ab alio, quam a prædicto Notario, & Cancellario, ſive ejus ſubſtituto. Quodque omnes præſati libri ſint titulati ſecundum ipſorum continentiam, & articulati, ac bullati per ordinem paginarum, cum ſigno Communitatis illius loci, in quo libro infra octo dies, a die rogitus, ſeu præſentationis, aut productionis computandos deſcribantur, & regiſtrentur, & in publicam formam redigantur, & ſubſcribantur, ſub pœna arbitrio ſyndicatorum.

Sindicatui ſtare debent.

§.16. Item teneantur, & ſint obligati quotieſcumque mutabitur Gubernator, vel Poteſtas, ſive alius quivis Judex, aut ſuperior, qui in hujuſmodi officio inſerviverint, ſtare ſyndicatui, una cum eodem ſuperiore, ſub eiſdemmet ſyndicatoribus.

Scripturas friſilo officii cõſignare teneantur.

§.17. Ac ſive ceſſerint ſive renunciaverint hujuſmodi officium, conſignare omnes, ſcripturas, & libros per inventarium ſubſcriptum a cedente, & emente, ac Cancellario Communitatis illius loci abſque reſervatione alicujus ſcripturæ, quod inventarium ad evitandas fraudes ſervetur penes dictum Communitatis Cancellarium. Idemque fiat, ſi officium vacaverit per privationem, & ſi vacaverit per mortem, hæredes teneantur facere hujuſmodi conſignationem.

Officia per ſubſtitutos exercere valeant.

§.18. Poſſintque prædicti Cancellarii, & Notarii, hujuſmodi officia exercere per ſubſtitutos ejuſdem ſufficientiæ ab ipſis eligendos, dummodo non ſint ejuſdem provinciæ, ſi officia fuerint generalia, ſed ſi fuerint particularium civitatum, & locorum ſubſtituti, ſint earum qualitatum, quæ per præſentia capitula requiruntur in Cancellariis & Notariis principalibus, qui ſubſtituti admitti non poſſint, niſi prius in Camera ipſa idoneas cautiones præſtiterint de fideliter exercendo dicta officia, & de ſtando ſyndicatui, ſicut ſuperius eſt ordinatum de Notariis principalibus ſub pœnis prædictis, cum hac declaratione, quod caſu quo hujuſmodi ſubſtituti, & eorum cautiones non fuerint idoneæ, aut non ſolverint pœnas contentas in præſentibus capitulis, pro eis Notarius principalis teneatur ad omne damnum, & intereſſe, ſive reſtitutionem per dictos ſubſtitutos fiendam, & ſub pœna amiſſionis officii in caſibus prædictis, præterquam ſi ſubſtituti hujuſmodi ſolverent ipſi ſummam æquivalentem officio, & quæ de Notariis ad criminalia dicta ſunt, & ordinata, ſervare teneantur reſpective etiam Notarii ad civilia, quorum officia juxta ſupradicta vendi, & alienari poſſint.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.19. Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Civitatum, & Terrarum, ac Provinciarum hujuſmodi ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon quibuſvis facultatibus, & indultis, quibuſvis Legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Poteſtatibus, & aliis perſonis per quoſcumque Romanos Pontifices, & Cameram ipſam, ac etiam Nos, necnon quibuſvis donationibus, conceſſioninus, & aliis diſpenſationibus quibuſvis perſonis de hujuſmodi officiis quomodolibet factis, dummodo non ex cauſa oneroſa, quæ tamen infraſcriptis legibus, ac ordinationibus ſubjacere intelligantur, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Provinciis, Civitatibus, & Terris, per Prædeceſſores prædictos, ac etiam Nos, & eamdem Cameram, etiam Motu proprio, etiam conſiſtorialiter, ac alias quomodolibet conceſſis, approbatis, & innovatis, quas, & quæ illorum omnium vim, effectum, datas, & tenorem pro expreſſis habentes ad effectum præmiſſorum revocamus, irritamus, & annullamus, illiſque ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

Dat. P. A.II. 1. Septemb.

Datum Romæ apud S. Marcum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, Kal. Septembris, Pont. noſtri anno II.

XVI.

Contra occupantes aut invadentes bona, terras, & loca Rev. Cam. Apoſt. Et contra ſe ingerentes in beneficiis eccleſiaſticis, non expeditis literis Apoſtolicis. Ac non ſolventes in tempore annatas, & quindennia, cenſus, canones, aliaque regalia d. Cameræ debita.

Adverſus hujuſmodi occupatores vid. Jo. XXII. Conſt. XXX. Inter *Tom. III. Par. II. fol.* 183. *Clem. VI. Conſt. VIII.* Et ſi ſolertem *T. III. Par. II. Leon. X. Conſt. XIV.* Inter *Tom. III. Par. III. fol.* 410. *ac Bullas in die Cœnæ Domini quotannis a Summo Rom. Pontif. legi ſolitas, quarum aliquas in hoc opere poſui.*

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

INcumbentia Nobis, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ in dies graviora onera Nos admonent, & cogunt, ut indemnitati ipſius Cameræ, quantum cum Deo poſſumus, diligenter intendamus.

Gregor. XIII. (cujus Conſt. hic non habes) pœnas hic expreſſas impoſuit occupantibus bona Rev. Cameræ Apoſt.

§.1. Nam licet fel. record. Greg. XII. univerſis, & ſingulis cujuſcumque gradus, ſtatus, ordinis, præeminentiæ, vel conditionis exiſtant, etiam ſi Pontificali, aut Regali, vel Reginali, ſeu quavis alia, Eccleſiaſtica, vel mundana dignitate præfulgeant, etiam ſi fuerint S. R. E. Cardinales diſtrictius inhibuerit, ne aliquid de bonis mobilibus, & ſtabilibus, quæ ad dictam Cameram quomodo-

Google

modolibet pertinuerint, directe, vel indirecte, quovis quæſito colore, invadere, capere, detinere, aut occupare præſumant, alioqnin perſonæ talia præſumentes, niſi infra decem dies a præſumptionis tempore proxime enumerando, ea reſtituerint, aut revelaverint agentibus ejuſdem Cameræ, vel aliis, per quos ad Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem perveniant, pœnam dupli, & ſi bona occupata valorem decem florenorum auri tranſcenderint, ſententiam excommunicationis incurrant, a qua non niſi, certis tunc expreſſis modo, & forma abſolvi poſſint, & ultra pœnam, & ſententiam præfatas, ſi perſonæ Eccleſiaſticæ fuerint, omnibus prælaturis, dignitatibus, & beneficiis Eccleſiaſticis, quæ obtinent, abſque aliquo hominis miniſterio ſint privati, & inhabiles ad illa, vel alia in poſterum obtinenda: ſi vero laici extiterint, omnibus feudis, & bonis, quæ in terris ipſius Romanæ, aut aliarum Eccleſiarum obtinent, etiam ſint privati, & feuda ad dominos devoluta, & bona hujuſmodi eidem Cameræ confiſcata.

Alexander V. (cujus Conſt. hic non habes) decrevit, ut proviſi de Eccleſiis expediri facerẽt ſuper proviſionibus literas Apoſt. infra annum; & literis non expeditis regimini Eccleſiæ ſe non ingererent.

§.2. Et Alexander V. per nnam ſtatuerit, & decreverit, quod illi quibus in futurum, de Patriarchalibus ſeu Metropolitanis, vel aliis cathedralibus Eccleſiis, ac monaſteriis, ſeu Prioratibus Conventualibus, etiam in adminiſtrationem, vel commendam, ſeu alias quomodolibet provideri contingeret, ſub pœna privationis Eccleſiarum monaſteriorum, & prioratuum hujuſmodi, ac omnis juris eis ex proviſionibus præfatis quomodolibet acquiſitis, quam quemlibet negligentem incurrere voluit eo ipſo, ac ejus Eccleſias, monaſteria, & prioratus, ex tunc prout ex ea die vacare, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni ſpecialiter reſervata eſſe decrevit, & declaravit, tenerentur, & deberent infra annum a die proviſionis computandum, literas ſuper eorum proviſionibus hujuſmodi in totum uſque ad earum receptionem incluſive expedire feciſſe, & interim ſub eadem pœna, per ſe vel alios abſque literis ipſis de regimine, & gubernatioue ſeu adminiſtratione Eccleſiarum, monaſteriorum, & prioratuum præfatorum, vel alicujus eorum ſeu bonorum eorumdem, in ſpiritualibus vel temporalibus, nullatenus ſe ingerere, vel aliter ſe immiſcere, aut ſuper his vel eorum aliquo, ſeu dependentibus vel connexis, juriſdictionem aliquam quomodolibet exercere præſumerent, decernentes ex tunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoqnam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari.

Pius II. (cujus Conſtit. hic non habes) ſtatuit obligatos ad ſolutionẽ annatarum, non ſolventes in terminis præfixis, pœnas, de quibus hic, incurrere.

§.3. Ac Pius II. per aliam ſtatuerit, & ordinaverit, atque decreverit, & declaraverit, quod omnes, & ſingulæ obligationes, quæ ex illa die ſuper annatas quorumcumque beneficiorum in dicta Camera reciperentur, intelligerentur quod obligati ſi infra eis præfixos terminos Collectoribus Cameræ in partibus pro tempore exiſtentibus ſatisfacere defeciſſent, ipſo facto, lapſis ipſis terminis, tam ſententiam excommunicationis incurrerent quam beneficiis pro quibus in dicta Camera ſe obligaſſent, omnino privati eſſe cenſerentur. Illi vero qui non pro ſe, ſed pro aliis ſuper hujuſmodi annatis ſe obligarent, ultra incurſum ſententiæ excommunicationis hujuſmodi, ſi in termino conſtituto dictæ Cameræ vel ejus Collectoribus non ſolviſſent, omnibus beneficiis, quæ obtiuerent, ipſo facto privati eſſe intelligerentur, & eorum beneficia hujuſmodi poſſent in eventum præfatum per quemcumque licite, & libere impetrari.

Innoc. VIII. (cujus Conſt. habes in T. III P. II. fol.) confirmavit Conſt. Pii II. in §.3.

§.4. Et Innocentius VIII. per reliquam Conſtitutionem ſuam, ordinationem Pii, omniaqne, & ſingula in ea contenta comprobaverit, & ſtatuerit quod illi qui dictæ Cameræ ſe ex tunc obligarent, ſententiam excommunicationis, & pœnam privationis hujuſmodi juxta ordinationem Pii hujuſmodi omnino incurrerent, & impetrantes beneficia per privationem eamdem vacantia, vel contra eos de ipſa privatione excipientes per quoſcumque Auditores audiri deberent, nec eo prætextu, quod ordinatio præfata non fuiſſet recepta, aut moribus utentium comprobata repelli poſſent. Et inſuper voluerit, quod quietantiæ, quas præfati obligati, a Collectoribus ſeu Subcollectoribus Cameræ Apoſtolicæ haberent, nullam fidem facerent, niſi per publicum probarentur inſtrumentum.

Julius II. declaravit, & ampliavit Conſtit. Alex. V. Pii & Innoc. VIII.

§.5. Necnon Julius etiam II. Romanus Pontifex prædeceſſor noſter ſua Conſtitutione perpetuo valitura declaraverit, decreverit, ſtatuerit & ordinaverit, quod Conſtitutiones Alexandri, Pii, & Innocentii prædeceſſorum hujuſmodi, etiam quoad cenſuras & pœnas, etiam privationis in eis expreſſas quoad futura, in omnibus, & per omnia juxta illarum tenores omnino inviolabiliter perpetuis futuris temporibus obſervarentur. Et quod illi, quos pro annatis hujuſmodi dictæ Cameræ teneri contingeret, etiam ſi illas ſolvere non promiſiſſent, ſeu ad illarum ſolutionem ſe aliter ſpecialiter non obligaſſent, ſi literas Apoſtolicas, aliqua machinatione vel fraude adhibita, abſque ſolutione annatæ, aut obligatione in eadem Camera recepiſſent, dummodo beneficia ipſa forent realiter aſſecuti, ad ſolutionem annatæ, & jurium prædictorum efficaciter tenerentur, & niſi infra quatuor ſi citramontani, & octo menſes ſi ultramontani forent, de annata debita ſatisfacerent eidem Cameræ, vel ejus Collectoribus, & de ſatisfactione hujuſmodi per inſtrumentum publicum conſtaret, lapſo termino præfato beneficiis pro quibus de annata ſolvenda tenerentur, omnino eſſent, & intelligerentur eo ipſo privati.

Fiſcus igitur in Cam. Ap. acceptavit omnes devolutiones & caducitates per quoſcumque aliquid ſolvere obligatos incurſas &c.

§.6. Et demum dilectus filius Alexander Pallenterius noſter, & Cameræ noſtræ Apoſtolicæ procurator Fiſcalis, coram dilectis filiis Guidone Aſcanio S. Mariæ in Via-lata Diacono Cardinali, noſtro & Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Camerario, ac Præſidentibus, & Clericis ipſius Cameræ tunc inſimul coadunatis & congregatis, omnes caducitates, devolutiones, privationes ju-

Vu rium

Digitized by Google

rium, amiſſiones inſtrumentorum, & contractuum reſolutiones, & extinctiones, ac legales, conventionales, & quaslibet alias pœnas per quoſcumque feudatarios, vaſſallos, emphiteutas, cenſuarios, commendatarios, livellarios, & conductores, ac alios quoſcumque, etiam ratione monaſteriorum, Eccleſiarum, Beneficiorum, & Congregationum Regularium, ſeu exemptionum eis conceſſarum, Cameræ Apoſtolicæ præfatæ reſponden. vel ſolven. aut aliquid ab ea recognoſcen. ſeu aliter ſolvere obligatos, aut debitores incurſas, tam declaratas, quam non declaratas. Necnon jura quæcumque dictæ Cameræ, & Sedi Apoſtolicæ jam quæſita, vel ex facto tunc præterito, aut nunc præſenti, ſeu alias quomodolibet, quærenda, ſive realiter, ſive in ſpe tantum, & tam ea, quæ ipſo jure, & facto quærerentur, ſeu quæſita fuiſſent, quam illa, quæ declaratoriam, ſeu ſententiam requirerent, acceptaverit, ac ſpecialiter & expreſſe declaraverit, reputaveritque omnes, & ſingulos, qui eatenus non reſponderant, & integraliter non adimpleverant ab ipſis debita, & promiſſa, ac conventa, & aliter qualitercumque contravenerant, tam in omittendo, quam in committendo, ab eorum prætenſis juribus, & contractibus, necnon feudis, cenſibus, livellis, Monaſteriis, & Monaſteriorum commendis, ac quibuſcumque aliis rebus, & juribus cediſſe, & decadutos, privatoſque eſſe, & eorum commendas ceſſaſſe, & conſequenter omnes eorum prætenſas conceſſiones, omneſque contractus finitos, ſopitos, & extinctos in favorem ipſius Cameræ eſſe, proteſtatuſque fuerit aliquem cujuſvis ſtatus, gradus, qualitatis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ eſſet, etiamſi Imperiali, Regali, aut mundana, ſeu Eccleſiaſtica, vel quacumque alia dignitate, quæ ſpecialem, & expreſſam requireret mentionem, præfulgeret, admitti non debere ad ſolutionem, vel ſatisfactionem alicujus cenſus, canonis reſponſionis, vel recognitionis, aut cujuslibet alterius rei promiſſæ, vel debitæ, aut aliter etiam pro uſu prærogativarum, & exemptionum, ac bonorum, rerum, ac jurium eis forſan conceſſorum, & illorum fructuum, reddituum, & proventuum dandæ, ſeu ſolvendæ, niſi conditionaliter, ſcilicet ſine præjudicio quorumcumque jurium Sedi, & Cameræ præfatis, ac Fiſco noſtro quomodolibet acquiſitorum, & competentium, vel quæ eis acquiri, & competere poſſent quomodocumque, & quandocumque, ex quavis ratione, & cauſa, & particulariter ex eo, quod Regna, Ducatus, Civitates, Caſtra, Oppida, Terræ, Villæ, tenimenta, caſalia, lacus, ſylvæ, proprietates, Monaſteria, Eccleſiæ, Hoſpitalia, beneficia, prioratus, præpoſitatus, dignitates, & alia quæcumque bona, & jura corporalia, & incorporalia, ac alterius cujuſcumque generis in feudum Ducale, & Regale, ſeu alias quomodolibet nobile, & gentile, ſeu ignobile, vel cenſus, & emphyteuſim perpetuam, ſed ad tempus, ad generationem, & nominationem reſpective, aut alias quomodocumque, & qualitercumque data, vel reſponſionis, ſeu cujuſvis alterius debiti non factam, aut non perfectam, ſeu non congruo loco, & tempore, aut per illegitimam perſonam ſubſecutam, vel ob contraventionem, & inobſervantiam contractuum, & capitulorum, ſeu alias quomodolibet, & ex quacumque cauſa, etiam invaliditatis conceſſionum, & titulorum, & illorum finis, aut reſolutionis, ſeu alias, quæ de jure, vel facto dici, & cogitari poſſent devoluta, & ſeu venirent devolvenda, vel ſpectarent; & pertinerent, ac ſpectare, & pertinere poſſent, aut deberent, ſeu quia exemptiones, & immunitates præfatæ eſſent finitæ, & extinctæ.

§.7. Ac ſucceſſive Clerici Cameræ hujuſmodi, per eorum definitivam ſententiam declaraverint, & procuraverint, omnes, & ſingulos feudatarios, vaſſallos, emphyteutas, cenſuarios, commendatarios Monaſteriorum etiam conſiſtorialium, ac aliorum beneficiorum, necnon livellarios, conductores, & alios præfatę Camerę reſpondentes, & ſolventes, aut aliquid ab ea recognoſcentes, ſeu aliter ſolvere obligatos, & debitores, qui eatenus non ſolverant, vel non reſponderant, ſeu integraliter non adimpleverant ab ipſis debita, vel promiſſa, aut contenta, ſeu aliter qualitercumque contravenerant, tam in omittendo, quam in committendo, & eorum quemlibet pro contumacibus, & ut contumaces reputandos eſſe, eoſque ſic contumaces ſententiam excommunicationis, ac alias cenſuras, & pœnas etiam privationis in literis Gregorii, & Alexandri Prædeceſſorum hujuſmodi, ac piæ memoriæ Pauli Papæ III. Prædeceſſoris noſtri, contra non ſolventes, & reſpondentes præfatæ Cameræ, & ad quæ tenentur, emanatis contentas damnabiliter incidiſſe, & incurriſſe ipſos feudatarios, vaſſallos, aut emphyteutas, cenſuarios, commendatarios, livellarios, & conductores, alioſque dictæ Cameræ reſpondentes, vel ſolventes, aut ab ea aliquid recognoſcentes, vel alias ſolvere obligatos, & debitores, qui eatenus non ſolverant, aut non reſponderant, vel non adimpleverant ab eis debita, vel promiſſa, aut conventa, ſeu aliter quomodocumque contravenerant, tam in omittendo, quam in committendo, ab eorum juribus, contractibus, feudis, cenſibus, livellis, Monaſteriis, Prioratibus, Eccleſiis, & beneficiis, ac ipſorum Monaſteriorum commendis, prærogativis, & exemptionibus, ac immunitatibus, necnon Regnis, Ducatibus, civitatibus, caſtris, oppidis, terris, villis, tenimentis, caſalibus, lacubus, ſylvis, Hoſpitalibus, Præpoſitatibus, & quibuſcumque aliis bonis, & juribus, corporalibus, & incorporalibus, aut cujuſcumque alterius generis in feudum Ducale, Regale, & alias quomodolibet nobile, ſeu ignobile, aut in cenſum emphyteuticum perpetuum, vel temporale, ſeu ad generationem, & nominatio-

Camera autem declaravit tales non ſolventes incidiſſe in dictas pœnas.

Digitized by Google

nationem reſpective, vel alias quomodocumque, & qualitercumque, datis, vel conceſſis, cecidiſſe, & privatos fuiſſe illorumque commendas ceſſaſſe, dictaque Monaſteria, etiam conſiſtorialia, & beneficia vacare, & eorum conceſſiones, ac contractus omnes in favorem Cameræ Apoſtolicæ finitos, ſopitos, & extinctos eſſe; necnon eoſdem emphyteutas, cenſuarios, commendatarios, livellarios, conductores, & alios quoſcumque præfatæ Cameræ reſpondentes, vel ſolventes, aut ab ea aliquid recognoſcentes, vel alias ſolvere obligatos, aut debitores, qui eatenus jura eiſdem Sedi, & Cameræ non ſolverant, aut reſponderant, & integraliter non adimpleverant ab ipſis debita promiſſa, vel contenta, aut alias qualitercumque contravenerant, tam in omittendo, quam in committendo, juribus, contractibus, feudis, immunitatibus, exemptionibus, & prærogativis prædictis ulterius frui, & gaudere non poſſe, & eis ſuper illis perpetuum ſilentium imponendum eſſe.

Nihilominus occupatores bonorum R. Cam. ceſſant, ut hic illa reſtituere, & proviſi de Eccleſiis ingerunt ſe adminiſtrationi illarum, literis Apoſtolicis nō expeditis, & non ſolutis annatis.

§.8. Nihilominus occupatores bonorum hujuſmodi ea reſtituere, aut revelare, & hi de quorum perſonis Patriarchalibus, ſeu Metropolitanis, vel aliis Cathedralibus Eccleſiis, ſeu Monaſteriis pro tempore proviſi literas ſuper eorum proviſionibus hujuſmodi expediri facere non curant, quinimmo literis ipſis non expeditis, & ad ſe non receptis, ſeu non ſolutis annatæ juribus Cameræ debitis, de regimine, & gubernatione, ſeu adminiſtratione Eccleſiarum, Monaſteriorum, Prioratuum, & aliorum beneficiorum hujuſmodi ſe intromittere, & juriſdictionem eiſdem Eccleſiis, Monaſteriis, Prioratibus, & beneficiis incumbentem exercere, ac præfati occupatores feuda, cenſus, livellos, Monaſteria, & alias res, & jura, a quibus, ut præfertur, cecidiſſe declarati fuerunt, detinere, ac conceſſionibus eis factis, necnon contractibus jam, ut præmittitur, finitis, & ſopitis, ac immunitatibus, & exemptionibus jam reſolutis, & ceſſantibus, uti præſumunt, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas damnabiliter incurrendo, & in eis more aſpidis ſurdæ inſurdeſcendo, in animarum ſuarum periculum, & dictæ Cameræ diſpendium non modicum.

Hic igitur Pontifex confirmat dictam ſententiam Clericorum, & Conſtitutiones Prædeceſſorum.

§.9. Nos tam animarum ſaluti, quam ejuſdem Cameræ indemnitati providere volentes, tam generales, quæ anno quolibet, in vigilia, & feſto Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli fiunt, quam alias contra nonnullos particulares debitores, qui poſtmodum per eoſdem clericos ad ſolutionem eorum debitorum condemnati fuerunt, in ſpecie factas monitiones, & proteſtationes, necnon proteſtationem Alexandri procuratoris hujuſmodi admittentes, & ſententiam prædictam, & in ea contenta quæcumque approbantes, & confirmantes, necnon eorumdem Prædeceſſorum noſtrorum veſtigiis inhærentes, motu proprio, non ad ipſius Alexandri procuratoris, aut alterius pro eo Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtra Conſtitutiones Gregorii, Alexandri, Pii, & Innocentii, necnon Julii Prædeceſſorum hujuſmodi contenta, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium approbamus, & innovamus, ac perpetuis futuris temporibus inviolabiliter obſervari debere decernimus. Volentes, & Apoſtolica auctoritate præfata, ſine tamen præjudicio ſententiarum in præfata Camera vel alio tribunali contra particulares debitores latarum, & quarumcumque litium, & cauſarum ſuper hujuſmodi debitis, vel aliquo eorum indeciſarum pendentium, ac jurium Fiſco noſtro, aut ab eo cauſam habentibus in præmiſſis quomodolibet competentium, quibus nullo modo præjudicare, ſed ea omnia in ſuis ſtatu, gradu, robore, & terminis, in quibus de præſenti reperiuntur, remanere, & eſſe volumus.

Occupatores bonorum, ſeu debitores R. Cam. Ap. non reſtituentes, vel ſolventes infra duos menſes a die publicationis, (quam pœnā in fine) pœnae in ſententiæ, & Conſtitutionibus prædictis contentas incurrunt.

§.10. Statuentes quod niſi infra duos menſes a publicatione præſentium computandos, quacumque præſcriptione, etiam centenaria & ultra, prætenſa vel prætendenda non obſtante, occupatores ſeu detentores bonorum Cameræ, & Sedis prædictarum, ac Romanæ Eccleſiæ ea reſtituerint, & feudatarii, vaſſalli, emphyteutæ, cenſuarii, ac monaſteriorum etiam conſiſtorialium, & prioratuum commendatarii, livellarii, conductores, & alii præfatæ Cameræ reſpondentes, ſeu alias etiam ratione exemptionum, libertatum, & immunitatum eis conceſſarum, vel annatarum, ſeu quindenniorum, aut aliter qualitercumque, & quomodocumque aliquid ſolvere obligati, ſeu in aliquo debitores de eo, in quo Cameræ, Sedi, & Eccleſiæ præfatis tenentur, integre ſatisfecerint, & præmiſſa, ſeu contenta, aut alias ab eis debita non impleverint, omnes & ſingulas ſententias, & pœnas, tam eccleſiaſticas quam temporales, in ſingulis literis Prædeceſſorum, & proteſtatione Alexandri procuratoris, ac ſententia Clericorum hujuſmodi contentas, & etiam privationis feudorum, & aliorum bonorum, & Monaſteriorum, etiam conſiſtorialium, quorum occaſione, etiam propter eorum exemptionem & immunitatem ſolvunt, ac eorumdem monaſteriorum commendarum ceſſationis eo ipſo incurrant, & abſque alia declaratione deſuper fienda incurriſſe cenſeantur, feudaque & bona ad Nos devoluta, & monaſteria ipſa per alios a Nobis & dicta Sede libere impetrari poſſint, prout etiam Nos tenore præſentium eos omnes ſententiis, cenſuris & pœnis prædictis expreſſe innodamus, ac privatos eſſe, commendaſque ceſſaſſe ex nunc decernimus & declaramus, & nihilominus ad ſatisfactionem Cam. Apoſtolicæ omnino teneantur.

Abſolutionem ſibi reſervat.

§. 11. Decernentes eos ab alio quam a Rom. Pontifice, præterquam in mortis articulo conſtitutos, & prævia debita ſatisfactione abſolvi non poſſe.

Decretum irritans.

§. 12. Sicq. in premiſſis omnibus & ſingulis per quoſcumque judices & commiſſarios, quavis auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, ac eorum Collegium,

in quavis cauſa & inſtantia, ſublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi auctoritate, & facultate, iudicari, & definiri debere, ac ſi ſecus ſuper iis a quoquam quavis auctoritate ſcienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus,

Clauſulæ derogatoriæ.

§. 13. Non obſtantibus Conſtitutionibus & Ordinationibus Apoſtolicis, ac omnibus illis, quæ ſinguli prædeceſſores prçfati in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Ut autem prçſentes literæ ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nulluſque deinceps adverſus eas aliquam excuſationem prætendere, aut ignorantiam allegare valeat, volumus, & auctoritate Apoſtolica tenore præſentium decernimus, eas in valvis Cameræ Apoſtolicç tribus vicibus, & tribus diverſis diebus, dum ipſa Camera durabit, dimitti, affixionemque hujuſmodi omnes præfatos afficere in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi ipſis, & eorum cuilibet perſonaliter literæ hujuſmodi intimatæ forent, ipſaſque demum literas noſtras in libro Cameræ prædictæ ad perpetuam rei memoriam reſcribi & regiſtrari,

Nulli ergo &c.

D. P. An. II, 25. Octobris.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſexto, octavo Kalen. Novembris, Pontificatus noſtri Anno II.

Publicatio.

Anno a Nativitate Domini 1556. indictione xiv. Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D. N. D. Pauli divina providentia Papæ IV. Anno ejus II. diebus vero tribus, diverſis vicibus, & diebus, videlicet 26. & 30. menſis Octobris proxime præteriti, & die 3. præſentis menſis Novembris 1556. præſentes retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ in forma expeditæ, affixæ, & publicatæ fuerunt in plena Camera Apoſtolica, ut moris eſt, in diebus ſuperius nominatis in plena Camera Apoſtolica dum ſtaret ad jura reddendum in forma ſolita; cum omnibus ſolemnitatibus in ſimilibus ſolitis fieri, & conſuetis, per me Thomam Roger præfati Sanctiſſimi D. N. Papæ Curſorem.

Jo: Freile Mag. Curſ.

XVII.

Contra eos, qui pro obtinendis beneficiis, ſeipſos pro aliis ſupponunt, vel annuas penſiones offerunt, aut beneficia impetrant pro aliis, ut ab eis aliquid conſequantur, vel pro ſeipſis, ut aliis poſtea cum penſione reſignent,

Hoc idem contra ita ſe pro aliis ſupponentes, vetuit Benedictus XII. in ejus Conſt. XVII. Quoniam *Tom. III. Par. II. fol. 228. Et ſimilem Conſtitutionem contra ſupponentes ſe pro aliis, ut literarum Apoſtolicarum expeditionem gratis conſequantur, edidit Leo X. Conſt. XXX.* Inhærendo *Tom. III. Par. III. fol. 463.*

PAULUS PAPA IIII.

Motu proprio &c.

Cauſa hujus Conſtitutionis

INter ceteras curas, quibus ex Apoſtolatus officio aſſidue urgemur & premimur, ea continue animo noſtro fixa fuit, ut beneficia Eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia perſonis conferantur idoneis, quę vellent & poſſent apud ea perſonaliter reſidere, ſcirentq. eis laudabiliter deſervire. Et ad hoc dilectos filios noſtros Bernardinum ſancti Matthæi Tranen. & Scipionem Sanctæ Potentianæ, de Piſis, ac Joannem ſancti Joannis ad portam Latinam titulorum Reumanum, nuncupatos, Presbyteros Cardinales, qui una cum venerabili fratre Franciſco Epiſcopo Gebenen. Datario noſtro, diſtributioni, & proviſioni beneficiorum hujuſmodi præeſſent, jam dudum deputavimus, Verum cum audiamus eoſdem Cardinales, & Datarium, licet in his eam, quam poſſunt, majorem ſemper adhibuerint, & in dies adhibeant diligentiam, perſonas quibus beneficia ipſa conferenda ſunt, ſuper literatura examinando, de eorum vita, & moribus, ac beneficiis per eos obtentis, aliiſque ad præmiſſa facientibus accurate inquirendo, diverſimode tamen circumveniri, & falli, ac diverſas eis fraudes in præmiſſis fieri, aliquibus ſe alios eſſe ſimulantibus, & tamquam tales ſe in examine ſupponentibus, aliis beneficia pro perſonis ſibi cognitis, & id ignorantibus, ut poſtmodum cum eis beneficia etiam per ſimoniacam pravitatem contractare, & ſuper eis paciſci poſſint, aliis beneficia, tam pro ſe quam aliis perſonis, cum oblatione diverſarum penſionum annuarum diverſis perſonis, etiam familiaribus, continuis commenſalibus noſtris, aut aliis, quos ipſi Nobis gratos, & acceptos eſſe exiſtimant annuatim perſolvendarum, & ſic ſimoniacam hæreſim incurrendo, aliis beneficia huiuſmodi pro diverſis aliis, ſub ſpe penſionem annuam, aut aliud commodum temporale ab eis conſequendi, aliis beneficia ipſa pro ſeipſis animo, & intentione, & interdum pacto expreſſe firmato, de eis poſtmodum in favorem aliorum, qui aliquando minus idonei, & non benemeriti exiſtunt, cum ſimili penſione, aut commodo

modo, aut ſine illa vel illo, reſignandis, & dimittendis, maxima cum inſtantia obtinere procurantibus,

Prohibitio ſupponendi ſe &c. pro obtinendis beneficiis eccleſiaſticis.

§.1. Nos præmiſſis fraudibus, & dolis, ac hæreſi ſimoniacæ, quantum cum Deo poſſumus, efficaciter occurrere volentes, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſtatuimus, & ordinamus, atque decernimus, quod de cetero omnes, & ſinguli, qui poſt publicationem præſentium in locis infraſcriptis faciendam, occaſione beneficiorum obtinendorum ſe alios eſſe ſimulaverint, & tamquam tales ſe in examine ſuppoſuerint, aut beneficia pro perſonis id ignorantibus, ſeu pro ſe, vel pro aliis, cum oblatione alicujus penſionis annuæ, aut pro aliis, cum ſpe penſionem annuam, aut aliud quantumvis modicum temporale commodum ab eis conſequendi, vel pro ſeipſis principaliter, animo & intentione ea poſtmodum in favorem aliorum, etiam quantumvis idoneorum, & benemeritorum, cum ſimili penſione aut commodo, aut etiam ſine eo reſignandi obtinere procuraverint, eujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & conditionis exiſtant, etiam ſi Epiſcopali, aut alia majori dignitate Eccleſiaſtica, vel Cardinalatus honore, ſeu mundana, etiam Regia, Ducali aut Marchionali præeminentia præfulgeant, excommunicationis, & anathematis, ac maledictionis æternæ ſententiam, a qua niſi a Nobis, aut Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi nequeant, necnon privationis omnium, & ſingulorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & quorumvis Ordinum Regularium per eos in titulum vel commendam, aut alias quomodolibet obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnam eo ipſo abſque alia deſuper facienda declaratione incurrant, ita ut conſtito ſolum ſummarie, & extrajudicialiter, quod ipſi contra tenorem præſentium aliquid fecerint, per curiæ cauſarum Cameræ Apoſtolicæ generalem Auditorem, ſeu Viceauditorem, vel ejus Locumtenentem pro talibus, & ut tales publicari poſſint.

Annullatio proviſionū ſic obtentarum.

§.2. Et nihilominus, ſic, ut præfertur, obtentæ proviſiones, & commendæ, aliæque diſpoſitiones nullæ ſint, irritæ, & inanes, nullumque alicui jus in ipſis beneficiis, vel ad illa tribuant, nec aliquis earum vigore fructus ſuos faciat, ſed ad eorum reſtitutionem teneantur, poſſintque beneficia, tam ſic impetrata, quam per eos antea obtenta, tamquam modo præmiſſo vacantia, a Nobis, & Romano Pontifice pro tempore exiſtente dumtaxat libere impetrari.

Extenſio ad Monaſteria, &c. Monialium.

§.3. Volumuſque ſtatutum, ordinationem, & decretum noſtra hujuſmodi, etiam quoad monaſteria monialium, & alia beneficia per moniales, aut alias mulieres obtineri ſolita locum habere.

Derogatio contrariorum.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuſvis privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis, etiam ut præmittitur, qualificatis, etiam in forma confeſſionalis, & quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari nequeant, quomodolibet conceſſis, quæ eis contra præmiſſa in aliquo ſuffragari non poſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Juſſio publicandi.

§.5. Ceterum ne quiſpiam ſtatuti, & ordinationis, ac decreti noſtri hujuſmodi ignorantiam prætendere poſſit, volumus præſentes, quarum ſolam ſignaturam ſufficere decernimus, in ædium reſidentiæ præfati Datarii, & Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, & acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris publicari, & earum exemplum inibi affigi, & dimitti, publicationemque & affixionem hujuſmodi omnes, & ſingulos arctare, perinde, ac ſi eædem præſentes illis perſonaliter intimatæ, & inſinuatæ fuiſſent, contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Papæ ſubſcriptio.

Placet Motu proprio I.

Publ. P.A. III die 27. Nov.

Affixus fuit ſupradictus Motus proprius die 27. Novemb. 1557. Tryphon Victorellus Mag. Curſ.

XVIII.

Ex Regeſt. in Archiv. Va.

Quod proviſiones Eccleſiarum Cathedralium in uno Conſiſtorio Summi Pontificis proponantur, & in alio præviis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium votis expediantur.

PAULUS PAPA IV.

SAnctiſſimus Dominus noſter attendens auctoritati ſuffragiorum in Conſiſtorio ſuo ſecreto, coram Sua Sanctitate pro tempore latorum plurimum detrahi. Si incontinenti ferantur non intercedente aliquo temporis intervallo, quod de negotio informare, & opportune deliberare poſſit. Et propterea cupiens, ut Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus in ferendis ſuffragiis hujuſmodi, præſertim in proviſionibus Eccleſiarum Cathedralium, quæ in dicto Conſiſtorio fiunt, congruum tempus ad ſe de negotio plene informandum, & mature deliberandum præſtetur, nec vota ipſa violenta videantur, ſtatuit, decrevit, & ordinavit, quod de cetero perpetuis futuris temporibus non provideatur Eccleſiis prædictis pro tempore quovis modo vacantibus eo Conſiſtorio, quo ille propoſitæ fuerint, ſed illarum proviſio ſemper differatur ad aliud Conſiſtorium, & interim Cardinales ipſi de rebus ad negotium facientibus ſe plene informent, & mature ſuper voto per eos ferendo deliberent.

Dat. die 3. Decem. 1557.

Datum Romæ die Veneris tertia menſis Decembris milleſimo quingenteſimo quinquageſimo ſeptimo in Conſiſtorio.

Digitized by Google

XIX.

Reſtitutio Feſtivitatis Cathedræ S.Petri Apoſtoli Romæ, pro die 18. menſis Januarii, in toto Orbe, præſervata alia feſtivitate Cathedræ Antiochenæ juxta Ritum die 22. menſis Februarii celebranda.

PAULUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

S. Petrus Cathedram Epiſcopalem Romæ conſtituit & tandē una cum Paulo Urbem martyrio conſecravit, & ideo Magiſtra veritatis, & Orbi Caput illa effecta eſt.

INeffabilis divinæ providentiæ altitudo, quæ nullis incluſa limitibus, cœleſtia pariter, & terrena diſponit ſui recti cenſura judicii, voluit ut beatus Petrus Apoſtolorum Princeps, cui prius a Salvatore noſtro Domino Jeſu Chriſto dictum fuerat, Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam, poſtquam Antiochiæ aliquandiu reſederat, Romam veniens, Cathedram in ea coſtitueret Epiſcopalem, eamque vigintiquinque annis regeret, & demum Simonis Magi detectis fallaciis, & eluſis præſtigiis, ipſoque Simone Mago ſuperato, idem Petrus, & cum eo Glorioſus Coapoſtolus ſuus Paulus vas electionis Romanam Eccleſiam plantarent, & ſuo ſanguine conſecrarent, ut ubi caput ſuperſtitionis erat, illic caput exiſteret ſanctitatis, & ubi gentilium Principes habitabant, Eccleſiarum Principes morarentur, & quæ prius erat magiſtra erroris, fieret magiſtra veritatis, eſſetque ibi gens ſancta, populus electus, civitas ſacerdotalis, & Regia, & per ſacram Beati Petri Cathedram ipſa Urbs caput Orbis effecta latius præſideret religione divina, quam antea præſediſſet dominatione terrena. Verum licet Urbs ipſa multo plus debeat eidem Petro, qui eam per Cathedram Epiſcopalem in ea conſtitutam regnis cœleſtibus inſerendam condidit, quam illis, quorum ſtudio prima mœnia ſuorum fundamenta jacta fuerunt, ex quibus is qui illi nomen dedit, fraterna eam cæde fœdavit, Feſtivitatem tamen ipſius Cathedræ, quæ juxta antiquiſſimorum ſanctorum Patrum noſtrorum teſtimonium quintodecimo Kal. Februarii fuit, & in diverſis Orbis Chriſtiani, & præſertim Galliæ, & Hiſpaniæ partibus, dicta die ſolemniter celebratur, minime obſervet, celebratque ſolum feſtivitatem Cathedræ Antiochenæ, quæ octavo Kal. Martii juxta eorumdem Patrum teſtimonium fuit, tamquam idem Salvator noſter, qui ſæpius infirma eligit, ut fortia quæque confundat, non reſpiciens imbecillitatem noſtram, Feſtivitatem Cathedræ, qua ipſe Petrus Apoſtolus Romæ primum ſedit, noſtris temporibus celebrandam, ſeu potius antiquæ celebritati reſtituendam reſervaverit.

Ideo hic Pōtifex feſtivitatem Cathedræ S. Petri Romæ, ſub duplici officio celebrari jubet ſub die 18. Januarii.

§.1. Quamobrem conſiderantes, quod ſi in hac Urbe Cathedram Eccleſiæ Antiochenæ pie, & ſolemniter veneramur, juſtum eſt etiam, & conveniens, ut feſtivitatem Cathedræ, qua præfatus Apoſtolus Romæ primum ſedit eo ſolemnius, & magis pie celebremus, quo magis Urbs ipſa illi tenetur, & debet, non dedignantes etiam inferiores Eccleſias in hoc imitari, Feſtivitatem Cathedræ, qua idem beatus Petrus Romæ primum ſedit, eadem die quintodecimo Kal. Februarii, non ſolum in hac Alma Urbe, verumetiam in univerſis Orbis Eccleſiis, etiam in quibus illa ad præſens celebratur, ſub duplici officio annis ſingulis perpetuis futuris temporibus ſolemniter celebrari volumus, ſtatuimus, & mandamus.

Aliud feſtum præſervat.

§.2. Feſtivitati alterius Cathedræ, quæ dicta die octavo Kal. Martii celebratur, nihil propter hoc detrahendo, ſed illam juxta laudabilem hactenus ſuperiode obſervatam conſuetudinem celebrari debere decernendo.

Sanctio pœnalis.

§.3. Nulli ergo omnino hominum &c.

D.P. A.III. 6. Januarii.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo, VIII. Idus Januarii, Pontificatus noſtri Anno III.

XX.

Sancita, & declarationes ſuper Reſignationibus Beneficiorum publicandis infra ſex menſes.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Paulus initio ſui Pontificatus induxit reſignatiōes publicandas eſſe infra ſex menſes, alias decedente in Beneficio reſignante, Beneficium hujuſmodi per obitum vacare cenſeatur.

§.1 SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & Dominus noſter Dominus Paulus divina providentia Papa IV, qui in craſtinum ſuæ ad Summi Apoſtolatus apicem aſſumptionis Prædeceſſorum ſuorum veſtigiis inhærendo, inter alia ſtatuit, & ordinavit, prout etiam ſinguli Prædeceſſores præfati ſtatuere, & ordinare conſueverant, quod quæcumque beneficia Eccleſiaſtica in Romana Curia reſignata, niſi de illis factæ reſignationes infra ſex menſes a die datæ publicationis, & non a die præſtiti conſenſus computandos, ubi beneficia ipſa conſiſterent, vel poſſeſſio illorum ab eis, quod id contingeret, petita extitiſſet, ſi reſignantes illa poſtmodum in eorumdem reſignatorum beneficiorum poſſeſſione decederent, non per reſignationem, ſed per obitum hujuſmodi vacare cenſerentur. Collationes quoque, & quævis aliæ diſpoſitiones de illis tamquam per reſignationem vacantibus factæ, & inde ſequutæ quæcumque nullius ſint roboris, vel momenti.

Cum tamen nonnullæ ortæ fuerint cōtroverſiæ ſuper Beneficiis reſignatis tēporibus Prædeceſſorum Pontificum;

§.2. Et cui nuper innotuit nonnullos etiam juris peritos, & dictæ Curiæ Officiales, ac cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores contendere, quod reſignationes de beneficiis in manibus Prædeceſſorum Sanctitatis Suæ factæ ſtatuto, & ordinationi Prædeceſſorum hujuſmodi tamquam illa per obitum eorumdem Prædeceſſorum expiraverint, non ſubjiciantur, & ſub ſtatuto, & ordinatione Sanctitatis ſuæ tamquam futura, & non præterita concernentibus non comprehendantur; & ſic occaſionem præſtare, ut fraus fiat legi, & reſignationes hujuſmodi infra dictos ſex menſes non publicentur, nec ipſorum reſignatorum beneficiorum poſſeſſio ab eis, quos id contingit, petatur; quinimo reſignantes ipſi beneficia per eos reſignata

ſignata uſque ad eorum obitum ſine aliquo titulo detineant, & eorum fructus percipiant in animarum ſuarum perniciem, & perſonarum de eiſdem beneficiis tanquam per obitum vacantibus pro tempore proviſarum detrimentum.

Rem clarius declarat.

§.3. Volentes periculis animarum occurrere, & indemnitati perſonarum hujuſmodi conſulere, declaravit ſuæ intentionis ſemper fuiſſe, & eſſe, ut quæcumque reſignationes de quibuſvis beneficiis Eccleſiaſticis etiam in manibus Prædeceſſorum hujuſmodi eatenus factæ, & nondum ſuum plenarium effectum ſortitæ, etiam ſi infra ſex menſes obitum eorumdem Prædeceſſorum præcedentes factæ, nec ſuper illis conſenſus tempore eorumdem Prædeceſſorum præſtiti fuerint, ſtatuto, & ordinationi ſuis prædictis ſubjicerentur, & ſubjiciantur de præſenti, & ſub illis compræhenderentur, & compræhendantur de præſenti: quodque ſi non ſatisfacto ſtatuto, & ordinationi ſuis hujuſmodi, ii, qui beneficia prædicta in manibus eorumdem Prædeceſſorum reſignaverant in eorumdem reſignatorum beneficiorum poſſeſſione decederent, beneficia ipſa non per reſignationem, ſed per obitum hujuſmodi vacare cenſerentur, & inpoſterum cenſeantur. Collationes quoque, & quævis aliæ diſpoſitiones de illis tamquam per reſignationem vacantibus factæ, & faciendæ, & inde ſequuta, & ſequenda quæcumque nullius eſſent, & inpoſterum ſint roboris, vel momenti.

Et ſecundum præſentem declarationem ubique definiri lites hac ſuper re decernit.

§.4. Decernens ſic, & non aliter per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis etiam Apoſtolica auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici hujuſmodi Auditores in quibuſvis etiam per appellationem pendentibus, & inpoſterum movendis cauſis, & quavis eorum Inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpetrandi authoritate, & facultate judicari, diffiniri, & interpetrari debere, ac irritum &c.

Placet publicetur, & deſcribatur. I.

XXI.

Contra Religioſos profeſſos, extra Clauſtra Religionum vagantes, & Apoſtatas, eorumque fautores. Cum revocatione privilegiorum quibuſcumque Ordinibus conceſſorum recipiendi Religioſos alterius Ordinis.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Plures Pontifices multa ſtatuerunt ad tollendum abuſum apoſtaſiæ.

POſtquam divina bonitas, Nos, licet immeritos, ad ſummi Apoſtolatus faſtigium aſſumere dignata eſt, numquam ceſſavimus, abuſus, qui in Eccleſia Dei, ſeu nimia Sedis Apoſtolicæ indulgentia, ſeu hominum malitia irrepſiſſe cernuntur, pro viribus tollere, & Eccleſiam ipſam in priſtinum candorem reſtituere, diverſas ad hoc ſaluberrimas Conſtitutiones edendo, & inviolabiliter obſervari mandando. Verum cum non omnia uno, & eodem tempore excogitari, nedum perfici potuerint, quinimmo circa ea ſit Nobis ſingulis ferme diebus aliquid enitendum, abuſui Apoſtaſiæ, quæ per regulares perſonas ſub diverſis falſis prætextibus quotidie incurritur, ulterius parcendum non eſſe cenſuimus. Nam licet diverſi Romani Pontifices Prædeceſſores Noſtri, per eorum Conſtitutiones complura contra Apoſtaſiam hujuſmodi ediderint ſtatuta, & ordinationes, nondum tamen eſt plenum contra eam adinventum remedium.

Religioſi diverſorum Ordinum ſub variis prætextibus extra Clauſtra Religionis degunt, & Apoſtaſiæ notas incurrunt & errores multos committunt.

§.1. Quinimmo diverſi diverſorum etiam Mendicantium Ordinum religioſi, propriæ ſalutis immemores, Deique timore poſtpoſito, ſub prætextu, Alii videlicet, quod Religioni, & Ordini in genere ob varias confictas cauſas adſtricti non ſint, & ſuperinde ſententiam declaratoriam obtinuerint, Alii quod beneficium Eccleſiaſticum curatum aſſecuti ſint, Alii quod extra regularia ſui Ordinis loca ſtandi, & alicui beneficio Eccleſiaſtico deſerviendi a ſuis ſuperioribus licentiam habent, & alii diverſis aliis confictis coloribus, alii vero nullo ſuffulti prætextu, ſed temeritate propria contra proprium juramentum per eos in eorum profeſſione præſtitum, & regularia ſui Ordinis inſtituta, extra clauſtra ſuorum regularium locorum degunt, & in ſæculo aliqui habitu ſui Ordinis retento, aliqui illo abiecto in habitu præsbyterorum ſæcularium, & complures in habitu laicali temere vagantur. Et poſtquam Deo fidem fallere non ſunt veriti, cetera omnia quantumvis graviſſima, & deteſtanda, levia, & licita reputantes, alii Parochianos eorum curæ commiſſos falſam doctrinam docere, & pravis opinionibus, ac hæreſibus replere, alii uxores ducere, alii ſive paupertate eos cogent, ſive diabolico inſtinctu ſæcularibus, & mechanicis negotiis ſedare, Alii ſeditionibus popularibus, conjurationibus contra Principes, & alios, ac quibuſvis aliis ſævis actibus ſe implicare, & cætera omnia nequiſſima facere præſumunt, in graviſſimam divinæ majeſtatis offenſam, & religionis opprobrium, ac animarum ſuarum perniciem, & aliorum Chriſti fidelium ſcandalo.

Idem hic Pontifex declarat ut qui in legitima ætate profeſſionem libere fecerint, aut antea factam confirmaverint, ſi extra clauſtra Religionis vagabunt pœnas hic expreſſas incurrant.

§.2. Quamobrem conſiderantes, Apoſtatas hujuſmodi infinitis erroribus in eadem Dei Eccleſia cauſam præſtare, & propterea volentes contra Apoſtaſiam ipſam plenius providere, & eam, quantum Nobis ex alto conceditur, de medio tollere, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulos, qui poſt profeſſionem per eos in ætate legitima conſtitutos, in aliquo approbato, etiam militari Ordine pure, & libere emiſſam, vel ſi ante ætatem legitimam profeſſi fuerint, poſt illam per eos in ipſa ætate legitima conſtitutos, pure, & libere, ratam, & gratam habitam, temeritate propria, aut quovis prætextu, vel cauſa, etiam ſi ſe religioni, & Ordini non adſtrictos eſſe ſine cau-

cauſæ cognitione, & his quæ a jure requiruntur ſervari, omiſſis, vel non legitime probatis, declarari obtinuerint, aut beneficium eccleſiaſticum, etiam curatum non præcedente legitima dipſenſatione poſſideant, vel alicui beneficio eccleſiaſtico, etiam curato alterius nomine deſerviant, extra clauſtra ſuorum regularium locorum degunt, aut in poſterum degent, omnibus & ſingulis beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura & ſine cura, ſæcularibus, aut ſui, vel cujuſvis Ordinis regularibus, per eos quomodolibet obtentis, & de cetero obtinen. cujuſcumque qualitatis fuerint, ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis, eis quomodolibet reſervatis, ſeu aſſignatis, necnon Baccalariatus, Licentiaturæ, Doctoratus, & Magiſterii, ac quibuſvis aliis in Jure Canonico, vel civili, aut theologia, ſeu medicina, vel artibus, aut quavis alia facultate gradibus per eos etiam antequam religionem ingrederentur, obtentis, ſeu aſſecutis, necnon quæcumque miniſterio Eccleſiaſtico, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium penitus, & omnino privamus, ac ad illa, & alia quæcumq., & qualiacumque inpoſterum obtinenda, ſeu fructus, redditus, & proventus eccleſiaſticos percipiendos, aut gradus aſſequendos perpetuo inabilitamus, & ab executione quorumcumque eccleſiaſticorum, etiam ſacrorum, & præſertim presbyteratus ordinum, necnon omni miniſterio eccleſiaſtico prædicto perpetuo ſuſpendimus, privatoſque, & inhabiles, ac ſuſpenſos eſſe. Necnon beneficia ipſa de jure, & de facto, etiam ad hoc, ut eorum ordinarii collatores ea aliis libere conſerre poſſint, & niſi ea infra tempus a Lateranenſi Concilio ſtatutum contulerint, collatio beneficiorum eorumdem ad immediatum illorum ſuperiorem, & demum ad Nos, ac pro tempore exiſtentem Rom. Pont. devolvatur. Patroni quoque eorumdem beneficiorum perſonas idoneas infra tempus a jure ſtatutum ad ipſa beneficia præſentare poſſint, & niſi præſentaverint, eorum libera collatio ad ordinarium ſpectet, & pertineat, vacare, ac reſervationes fructuum, reddituum, & proventuum hujuſmodi expirare decernimus, ita ut de cetero ipſi Apoſtatæ, quamdiu vixerint, aliqua beneficia eccleſiaſtica obtinere, vel aliquod officium eccleſiaſticum exercere, aut fructus, redditus, & proventus eccleſiaſticos, ſeu ſuper illis penſiones annuas, percipere, vel exigere, ſeu curam animarum, vel aliquod miniſterium eccleſiaſticum exercere, aut ſacramenta eccleſiaſtica miniſtrare, ſeu miſſam celebrare, aut prætextu ordinum, in quibus conſtituti erunt, aliquid facere, vel exequi nequeant, & penſiones, ſeu commendæ, ac reſervationes fructuum, reddituum, & proventuum eccleſiaſticorum, necnon aſſignationes penſionum annuarum eis etiam dicta auctoritate, etiam cum præſentium toto earum tenore inſerto plenaria derogatione pro tempore factæ nullæ ſint, & irritæ, ac viribus omnino careant, nec aliquod eis jus, aut titulum beneficia poſſidendi, aut fructus, redditus, & proventus, ſeu penſiones hujuſmodi exigendi, vel percipiendi tribuant. Ipſique ſic privati inhabiles, & ſuſpenſi, fructus ſuos non faciant, ſed ad illorum reſtitutionem teneantur. Et nihilominus ſi curam animarum exercere, vel Eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrare, ſeu miſſam celebrare, aut prætextu ordinum ſuorum prædictorum aliquid facere, aut aliquod miniſterium Eccleſiaſticum exequi præſumpſerint, tamquam ſuſpenſi ab executione ordinum ſuorum, & in illis contra ſuſpenſionem ipſam, & in contemptum clavium miniſtrantes, condignis pœnis omnino puniantur.

§.3. Et ut omnis vagandi occaſio Apoſtatis hujuſmodi tollatur, volumus, & ſancimus, quod quævis tam Eccleſiaſticæ quam ſæculares perſonæ cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia majori eccleſiaſtica dignitate, etiam Cardinalatus honore, ſeu mundana, etiam Marchionali, Ducali, aut alia majori auctoritate, ſeu excellentia præfulgeant, aliquem Apoſtatarum eorumdem receptare, ſeu nutrire, vel illis quo minus ad eorum monaſterium ſeu domum, vel alium locum regularem redeant, favorem, aut auxilium, ſeu conſilium præſtare non præſumant, & ſi eos receptaverint, vel illis ut præfertur, faverint, aut auxilium, ſeu conſilium præſtiterint, & per Ordinarium loci, ſub quo moram trahent, commoniti a præmiſſis non deſtiterint, ſententiam excommunicationis eo ipſo incurrant.

Receptatoribus quoque, & fautoribus pœnas infligit.

§.4. Et ſi patroni alicujus beneficii eccleſiaſtici, ſive ſint laici, ſive clerici, aliquem ex eiſdem Apoſtatis ad beneficium de eorum jurepatronatus exiſtens tunc vacans præſentaverint, præſentationes hujuſmodi ſint eo ipſo nullæ, irritæ, & inanes, ac viribus careant, & ipſi patroni jure præſentandi alios, ad eadem beneficia pro ea vice tantum privati exiſtant.

Patronis etiā eos ad beneficia præſentantibus,

§.5. Quodque ſuperiores Ordinum, quos ipſi profeſſi fuerint, & Ordinarii locorum, in quibus ipſi Apoſtatæ pro tempore degent; tam conjunctim quam diviſim eoſdem Apoſtatas, ut ad eorum Monaſteria redeant, requirere, & ſi ad dicta Monaſteria redire ceſſaverint, diſtulerint, vel recuſaverint, eos ſecundum Ordinis diſciplinam monitione prævia per cenſuras eccleſiaſticas, & pœnas etiam corporis afflictivas ad redeundum cogere, & compellere poſſint, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis. Quod ſi regularis Ordo hoc non patiatur, auctoritate noſtra providere valeant, ut talibus apud eadem monaſteria in locis competentibus, ſi abſque gravi ſcandalo fieri poterit, alioquin in aliis religioſis domibus ejuſdem Ordinis ad agendam inibi pœnitentiam vitæ neceſſaria miniſtrentur. Si vero Apoſtatæ hujuſmodi ſe in his inobedientes præſtiterint, ſint etiam auctoritate noſtra majoris excommunicationis ſententia eo ipſo innodati, & ſuperiores ſui eos excommunicatos eſſe denuncient, ac ut tales

Ordinarios & Superiores Ordinum, contra eos procedere jubet.

ab om-

ab omnibus ſuis ſubditis nunciari, & publicari faciant.

Apoſtatæ biretum de quo hic geſtare tenentur.

§.6. Teneanturque ipſi Apoſtatæ cujuſcumque Ordinis, Congregationis, & Habitus fuerint, biretum nigrum duabus lineis albis ex tela confectis, & digito humano latis ab una extremitate ad aliam extremitatem circumductis diſtinctum, & per totam ejus circumferentiam ſimili linea alba ſuſſultum, ita ut omnes lineæ præfatæ oculis intuentium manifeſte appareant, continue geſtare. Et ſi ſine bireto hujuſmodi deprehenſi fuerint, poſſint pro hujuſmodi inobedientia, non ſolum per ſuos ſuperiores, verumetiam per quoſcumque tam Eccleſiaſticos quam ſeculares Judices, & Magiſtratus condignis pœnis puniri, & ad delationem ipſius Bireti, ut præfertur, diſtincti, & ſuffulti omnino compelli.

Profeſſi, qui prętendũt extra clauſtra ſtare poſſe, procedere tenentur ut hic.

§.7. Decernentes quod de cetero, qui aliquem Ordinem approbatum, ut præfertur, tacite, vel expreſſe profeſſus fuerit, & ſe illi Ordini non adſtrictum eſſe contenderit, vel alias quovis modo, ſive retento, ſive dimiſſo habitu extra regularia loca ipſius Ordinis de jure aliquo caſu ſtare poſſe putaverit, vel quavis ratione, aut prætextu ſuper hoc poſtulaverit, ſeu ſupplicaverit, literas, quas a Nobis, ſeu officio Pœnitentiariæ noſtræ obtinebit, Cardinali Protectori, ſeu Viceprotectori ipſius Ordinis in curia reſidenti, & Procuratori generali Ordinis, dirigi, & præſentari facere, ac coram eo in hoc negotio, cum plena cauſæ cognitione procedere teneantur, alias omnia, & ſingula, per ipſum profeſſum in præmiſſis geſta, nullius ſint roboris, vel momenti, literæque aliis directæ nullam juriſdictionem tribuant.

Tranſlationes de apoſtatis nullæ ſunt, niſi ad parem, vel arctiorem Ordinem & in obſervantia maneant. Ad hoc habes etiam Conc. Trid. Seſſ. 14. cap. 1.

§.8. Quodque omnes, & ſingulæ tranſlationes de Apoſtatis ipſis ad alium Ordinem, etiam per Nos aut Prædeceſſores noſtros, vel per officium Pœnitentiariæ hujuſmodi hactenus factæ, & quas deinceps fieri contigerit, niſi ad arctiorem, vel parem ordinem facta fuerit, & ipſi ſic tranſlati in Monaſteriis, in quibus regularis obſervantia vigeat, actu maneant, nullæ ſint, & irritæ, ipſique ſic tranſlati in priſtinum Ordinem, etiam ſi in Ordine, ad quem traſlati fuerint, profeſſionem in eo emitti ſolitam emiſerint, redire teneantur. Et ſi poſt unam, & ſecundam monitionem ſibi a Prælatis, ſeu Superioribus Ordinum, a quibus tranſlati ſunt, factam, redire diſtulerint, aut neglexerint, liceat ipſis Prælatis, ſeu Superioribus procedere contra eos, modo, & mediis contra Apoſtatas ſtatutis.

Tranſlati prædicti redeant ad Ordinem alioquin pœnas hic poſitas incurrunt.

§.9. Et nihilominus præfatos ſic tranſlatos, & ut præfertur, non redeuntes, adminiſtratione cujuſcumque Eccleſiaſtici beneficii, ſeu officii, & Prælaturæ perpetuo privamus, & privatos eſſe, necnon bona quæcumque, mobilia ſeu immobilia, ac cenſus, redditus, & proventus, jura, & actiones per eoſdem fratres, tam egreſſos, & ejectos quam ad alium Ordinem, ut præfertur, tranſlatos, ſeu de licentia ſuorum ſuperiorum extra eorum monaſteria ſtantes tempore, quo extra Monaſteria ſui Ordinis ſteterint acquiſita, etiam ſi acquiſitiones hujuſmodi ab ipſis fratribus ex redditibus beneficiorum Eccleſiaſticorum cum cura ab ipſis obtentorum, ſeu detentorum, aut ex propria induſtria, ſeu artificio, mercatura, vel ex teſtamento ſeu ſucceſſione ab inteſtato quorumvis conſanguineorum, affinium, vel amicorum ſuorum, aut quorumcumque aliorum factæ ſint, non Fiſco noſtro, aut Cameræ noſtræ Apoſtolicæ, ſed religioni, aut Monaſteriis, in qua, ſeu quibus primo profeſſi fuerint, eo ipſo applicata eſſe, & cenſeri debere decernimus, & declaramus, ita ut juxta regularia Religionis Monaſteriorum hujuſmodi inſtituta omnino diſtribui, & diſpenſari, nec ſuper illis, per Protectores aut Superiores Religionis, & Monaſteriorum prædictorum, aut quoſvis alios quacumque auctoritate fungentes aliqua compoſitio ſeu concordia, aut remiſſio fieri poſſit.

Decretum irritans.

§.10. Sicque, & non alias, aliter, nec alio modo in præmiſſis omnibus; & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis etiam dicta Apoſtolica auctoritate fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, & definiri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Privilegia recipiendi fratres aliorum Ordinum revocat.

§.11. Et quoniam experientia rerum Magiſtra docente, cognovimus privilegia cunctis fere Ordinibus conceſſa recipiendi profeſſos aliorum Ordinum in eorum monaſteriis, domibus, & regularibus locis, materiam præſtare Apoſtatis hujuſmodi per ſeculum evagandi, præſertim cum diverſis Ordinum hujuſmodi Superiores Prælati Apoſtatas hujuſmodi recipiant, & poſtquam illis eorum habitum regularem exhibuerint, eis ſtandi extra Monaſterium licentiam concedant, Nos abuſui hujuſmodi occurrere volentes, omnia, & ſingula privilegia, & indulta Apoſtolica quibuſvis Ordinibus, Monaſteriis, & Domibus, ſeu aliis regularibus locis (Carthuſienſi, & Eremitis Camandulenſi eremo realiter degentibus dumtaxat exceptis) ſuper recipiendis Canonicis regularibus, ſeu Monacis, vel Fratribus aliorum Ordinum per quoſcumque Romanos Pontifices Predeceſſores noſtros, ſub quibuſvis verborum formis, & tenoribus, etiam Motu proprio, aut alias quomodolibet conceſſa, etiam Mare magnum nuncupata, quoad facultatem recipiendi eoſdem Canonicos regulares, ſeu Monacos, & Fratres penitus, & omnino revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, & viribus penitus, & omnino vacuamus.

Locorum Ordinarii publicent hanc Cõſtitutionem, illamque publicari faciãt.

§.12. Mandantes univerſis, & ſingulis venerabilibus fratribus noſtris Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aliiſque Diœceſanis, & locorum Ordinariis, ut ipſi per ſe, vel alium, ſeu alios præſentes literas, & eis

eis contenta quæcumque ubi, & quando ac quoties opus fuerit. ſolemniter publicantes, faciant dicta auctoritate noſtra eaſdem præſentes literas plenariæ, & totali executioni demandari, eos, qui illis contravenerint, juxta ipſarum literarum continentiam, & tenorem, condignis pœnis plectendo, & puniendo, ac contradictores quoslibet, & rebelles, eiſque in præmiſſis non parentes, per ſeotentias, cenſuras & pœnas ecclesiaſticas, aliaque opportuna juris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendo, necnon legitimis ſuper his habendis, ſervatis proceſſibus, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas, etiam iteratis vicibus, aggravando, invocato ad hoc etiam, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.13. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac Monaſteriorum, & aliorum Regularium locorum, necnon Ordinum quorumcumque etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis, etiam Mari magno, ſeu Bulla aurea, aut alias quomodolibet nuncupatis ſeu per officium pœnitentiariæ hujuſmodi expeditis, eiſdem Apoſtatis, ſeu translatis, ac noſtro Sancti Spiritus in Saxia de Urbe Ordinis S. Auguſtini, & quibuſvis aliis Hoſpitalibus, necnon B. Mariæ Redemptionis captivorum, & de Mercede, ac quibuſvis aliis monaſteriis, & regularibus locis, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, aut alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes, mentio ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per literas Apoſtolicas non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem.

Forma publicandi hanc Conſtitutionem. Publicationem non inveni, ſed habes Bullam Pii IV. cit. in rub.

§. 14. Ut autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt, notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, dicta auctoritate Apoſtolica ſtatuimus, atque decernimus, ut ipſæmet literæ, vel earum tranſumptum (cui manu Notarii publici ſubſcripto, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate eccleſiaſtica conſtitutæ munito, eam prorſus fidem, in judicio, & extra adhiberi debere volumus, quæ ipſis originalibus literis adhiberetur, ſi facto, & realiter exiberentur) in Baſilica Principis Apoſtolorum, & Eccleſia S. Joannis Lateranen. ac Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, & acie Campi Floræ per aliquos es Curſoribus noſtris publicentur, earum exemplo in ſingulis valvis, & acie prædictis affixo, & dimiſſo.

Nulli ergo &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo qoinquageſimo octavo, 13. Kal. Aug. Pontificatus noſtri anno IV.

D. P. An.IV. 20. Julii.

XXII.

Quod Feſtum S. Dominici inſtitutoris Ordinis Fratrum Prædicatorum, die 4. Aug. ſub duplici officio celebretur.

Hoc Feſtum ſub die 5. agi juſſerat Gregor. IX. qui hunc Sanctum canonizavit, ut in eius Conſt. XL. Fons ſapientiæ. *T. III. P. I. fol.* 282.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Sanctorum feſta ſub die eorum mortis celebranda ſunt.

GLorioſus in Sanctis ſuis Deus, quia omnia operatur in omnibus, quoſdam Doctores, quoſdam Martyres, & quoſdam Confeſſores, quos per anni circuitum, die ut plurimum, qua eos ad cœleſtia regna migrare contigit, Sancta veneratur univerſalis Eccleſia, ut Chriſtifideles eorum venerationi per exercitiom bonorum operum vacantes, piis ante Thronum divinæ Majeſtatis eorum ſuffragiis adjuvari, & exinde Deo propitio vitam æternam facilius conſequi valeant.

S. Dominicus obiit die 6. Auguſti.

§.1. Verum cum hoc in eximio Chriſti Confeſſore Dominico, qui octavo Idus Auguſti migravit ad Dominum, non obſervetur, quinimmo ejus memoria Nonis Auguſti, qua die, & feſtum Beatæ Mariæ a Nivibus, quæ ea die de Cœlo hic in Urbe in ea Montis Exquilini parte, in qua nunc templum ejuſdem beatæ Mariæ Majoris viſitur, volente Domino, ceciderunt, ſub officio duplici celebramus. forſan ex eo quod ipſa die octavo Idus Auguſti, Transfigurationem Domini, & Redemptoris noſtri Jeſu Chriſti ſub ſimili officio duplici veneramur, diem ejus obitus præveniendo recolatur.

Iſte Pontifex ex cauſa hic relata, ejus feſtum celebrari mandat die 4. Aug.

§.2. Nos conſiderantes Eccleſiam venerationi ipſius Virginis Dei genitricis Mariæ in memoriam miraculi Nivium hujuſmodi plurimum occupatam, celebrationi Feſtivitatis hujus almi Dei Confeſſoris Domini plene vacare nequire, & exinde facile obvenire poſſe, ut memoria ipſius beati Dominici, qui Ordinem Fratrum Prædicatorum, inſpirante Domino, fundavit, & inſtituit, ac inter quem plurima ſanctitatis opera, & virtutis ſigna, quibus in carne poſitus claruit,

ruit,

ruit, diverſorum curatis languoribus, loquelam mutis, viſum cæcis, ſurdis auditum, greſſum paralyticis, & ſanitatem pristinam languentibus reſtituit, in mentibus fidelium tepeſcat, & volentes in præmiſſis opportune providere, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio, & unanimi conſenſu Feſtivitatem ipſam pridie Nonas Auguſti ſingulis annis, perpetuis futuris temporibus in univerſis Orbis Eccleſiis ſub duplici officio ſolemniter celebrari volumus, ſtatuimus, & mandamus.

Indulgentia ejus Eccleſiæ viſitantibus cōcedit.

§.3. Necnon de Omnipotentis Dei miſericordia, ac beatorum Apoſtolorum ejus Petri, & Pauli auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus Chriſtifidelibus vere pœnitentibus, & confeſſis, qui in die Feſtivitatis hujuſmodi Eccleſiam alicujus ex domibus dicti Ordinis, a primis veſperis uſque ad occaſum Solis ejuſdem Feſtivitatis devote viſitaverint, & pro pace confirmanda, & unitate Eccleſiæ Catholicæ, Domino noſtro Jeſu Chriſto preces pie effuderint, decem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis pœnitentiis miſericorditer in Domino relaxamus.

Exemplis credi jubet.

§.4. Et quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca, in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus, & auctoritate Apoſtolica decernimus, quod earum tranſumptis manu notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides adhibeatur ubique locorum, in judicio, & extra, quæ eiſdem originalibus literis adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ.

Contrariis derogat.

§.5. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis ipſius Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Nulli ergo &c.

D. P. An. IV. 8. Auguſti.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo, VI. Idus Aug., Pont. noſtri anno IV.

Publicatio.

Anno a Nativitate D. 1559. Indictione 1. die vero 30. Julii, retroſcriptæ literæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas, ſeu portas Eccleſiæ Lateranenſis, & Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtol. ac in acie Campi Floræ, ut moris eſt, dimiſſis copiis affixis in locis ſolitis, & conſuetis, ut moris eſt, per me Thomam Rogeri Sanctiſſ. D. N. Papæ Curſorem, & S. Inquiſitionis, per nos Thomam Roger, & Medardi Nicolai prælibuti SS.D.N. PP. Curſ.

Jacobus Carra Mag. Curſ.

XXIII.

Contra ambientes Papatum, aut Papa vivente, eoque inconſulto, tractantes de eligendo futuro Pontifice, ac eorum complices, & fautores.

De ſimoniaca autem Papæ electione, habes in Julio II. Conſtit. V. Tom. III. Par. III. fol. 263. Cum tam divino.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Deteſtatio criminis ambitus.

CUm ſecundum Apoſtolum nemo debeat ſibi honorem aſſumere, ſed qui tamquam Aaron vocatur a Deo, facile ab omnibus judicari poteſt quam graviter excedant, errent, & peccent, qui tam inferiores, quam ſuperiores dignitates eccleſiaſticas, & ipſam denique beati Petri Sedem, ac Apoſtolicæ dignitatis culmen, & apicem a Deo Optimo Maximo, a quo omnia bona procedunt, nulla prorſus humana ope, nec cujuſvis auxilio, conſilio, vel favore interveniente, provenire non arbitrantur, ſed illas tamquam venales, aut alias in diſpoſitione mortalium conſtitutas, diverſis modis, & mediis ambire, & aſſequi, ſeu potius uſurpare præſumunt. Nam ut Romanæ, & cujuſlibet alterius, tam ante quam poſt Domini Dei, & Redemptoris noſtri Jeſu Chriſti in terris adventum, bene inſtitutæ reipublicæ de ambitu, & contra ambitus reos ſanctiſſime promulgatas, & inviolabiliter obſervatas leges, ad præſentes omittamus, nonne hujuſmodi deteſtabile ambitus ſcelus, etiam jure divino graviſſime punitur, cum Abſalon, qui regnum genitoris ſui adhuc viventis ambiebat, ex mulo, cui inſederat, elevatus, capillis capitis ſui quercui ſuſpenſus remanſit, & a Joab tribus lanceis in corde transfixus fuit? Nonne illud ſacrorum Conciliorum a ſancta Dei Eccleſia receptorum, & approbatorum auctoritas diverſimode deteſtatur, & punit, cum quemcumque presbyterum, aut diaconum, ſeu clericum, qui Papa incolumi, & eo inconſulto, ſubſcriptionem pro Romano Pontificatu commodare, aut pictatia promittere, ſeu ſacramentum præbere tentaverit, aut aliquod ſuffragium polliceri, vel de hac cauſa privatis conventiculis factis, aliquod deliberare, & decernere præſumpſerit, loci ſui dignitate, & communione privandum, anathematiſque pœna plectendum cenſeat, & propter occultas fraudes, & conjurationum hujuſmodi ſecretas inſidias, ſi quis harum actionum particeps, conſilia eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Eccleſiæ deferat, & rationabili probatione convincat, eum non ſolum ab omni culpa purgatum remanere, verum etiam remuneratione non indigna ſublevari velit, & ſtatuat, & exinde, non modo ſacrorum Canonum, ſed etiam ſæcularium legum interpretes peritiſſimi, & probatiſſimi ambientes Papatum, aut ſuper eo, Papa vivente, & inconſulto, tractantes ſeu conven-

Digitized by Google

conventiculas facientes; crimen læſæ majeſtatis in primo capite, & ſimoniacæ hæreſeos incurrere decreverint, non ſine clara, & aperta ratione, cum omnis tractatus, de loco, dignitate, & bono alicujus viventis, eo non conſentiente ab utroque jure prohibeatur, & reprobationis præſertim cum inde præſtetur votum captandæ mortis, quod ſacri canones, & venerandæ leges paſſim abhorrent, & deteſtautur. Accedit quod cum inter Pontificem & Eccleſiam contrabatur ſpirituale coniugium, quod fortius carnali, graviſſimæ pœnæ utriuſque juris ceuſura imponuntur iis, qui conſtante matrimouio, de alio coniuge tractare præſumunt. Quare cum peccatis exigentibus, plures in dies B. Petri Sedem, Nobis viventibus, & inconſultus, ambire, & conventiculas ſuperinde facere dignoſcantur, & ad hoc ſuffragia S. R. E. Cardinalium obtinere, & quodammodo ſubharrare procurent, & ſatagant.

Confirmatio, & innovatio pœnarum quomodolibet promulgatarum contra ambientes Papatum &c.

§.1. Nos cupientes hujuſmodi deteſtabile ambitus, & illi conjuncta ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ majeſtatis crimina non ſolum noſtris, ſed etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium temporibus perpetuo abolere, & non ſolum ex uſu, ſed etiam ex meutibus hominum præſentium in electioue Romani Pontificis, qui Domini Dei, & Salvatoris noſtri Jeſu Chriſti in terris Vicarius exiſtit, radicitus revellere, & in præmiſſis pro tantæ rei neceſſitate, & periculi magnitudine, nt tenemur, ſalubriter providere, habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris ipſins S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio, & unanimi aſſenſu, hac noſtra perpetuo valitura Conſtitutione, Apoſtolica auctoritate, & de noſtra Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac privationis, & quaſvis alias ſententias, cenſuras, & pœnas dudum a Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, aut ſacris Conciliis, ſeu Sanctorum Patrum noſtrorum decretis, ſtatutis, capitulis, canonibus, & Conſtitutionibus, & ordinationibus contra ſic ambientes qnomodolibet latas, & promulgatas, approbamus, & innovamus, ac perpetuo obſervari, & in viridi obſervantia, ſi forſan in ea non ſint, reponi, & eſſe debere.

Pœnæ tractantium de electione futuri Pontificis eo vivente, & inconſulto.

§.2. Necnon quoſcumque in præmiſſis tam noſtro quam ſucceſſorum noſtrorum prædictorum tempore, publice, vel occulte, aut alias quomodolibet delinquentes cujuſcumque ſtatus, gradus, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, etiam ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia majori Eccleſiaſtica dignitate, ſeu Cardinalatus honore, vel mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, ſeu excellentia præſulgeant, & eorum quælibet, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurrere volumus, & decernimus. Et nihilominus conſiderantes dignum eſſe, ut quos Dei timor a malo non revocat, Eccleſiaſticæ ſaltem coerceat ſeveritas diſciplinæ, de ſimilibus conſilio, & aſſenſu, ac auctoritate, & plenitudine poteſtatis volumus, & declarando ſtatuimus, ordinamus, & decernimus, quod ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis in ſuis robore, & efficacia remanentibus, ac effectnm ſuum ſortientibus, omnes, & ſinguli, tam clerici quam utriuſque ſexus laici, qui per ſe, vel alios Nobis viventibus, & inconſultis, verbis, vel ſcriptis, aut nunciis cum aliquo de futuro Pontifice eligendo, hactenus tractarunt, vel tentarunt, ſeu in poſterum, Romano Pontiſice vivente, & inconſulto tractabunt, vel tentabunt, etiam ſi, ut præfertur, qualificati, & dignitate, honore, & auctoritate, & excellentia prædictis præditi exiſtant, ſint ipſo jure, & facto, abſque alia deſuper ferenda ſententia excommunicati excommunicatione majori, & maledictione æterna damuati, & ab excommunicatioue, & maledictione hnjuſmodi per alium quam per Nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquam in mortis articulo abſolvi non poſſit, incurrerintque, & incurrant reſpective crimen ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ majeſtatis in primo capite, ac privationem omnis, etiam Epiſcopalis, Archiepiſcopalis, & Patriarchalis, ac cujuſvis alterius majoris, vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, necnon Ducalis, Regiæ, Reginalis, & Imperialis auctoritatis, & excellentiæ, ac omninm, & ſingularum Eccleſiarum Cathedralium, etiam Metropolitan., & Patriarchalium, Monaſteriorum quoque, ac Prioratuum, aliorumq. beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum cum cura, & ſine cura ſæcularium, ac quorumvis Ordinum regularinm per eorum quemlibet obtentorum, necnon quorumvis fructuum, reddituum, & proventuum Eccleſiaſticorum, ac penſionum annuarum ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & proventibus reſervatarum, & aſſignatarum ac Regnorum, dominiorum, ſeudorum, & bonorum ſpiritualium, & temporalium, vel miniſtrorum, etiam patrimonialium, & allodialium, necnon jurium patronatus, & juriſdictionum quarumcumque, careantque voce activa, & paſſiva, ac effecti ſint, & efficiantur reſpective perpetuo inhabiles, & incapaces omnium dignitatum, honorum, bonorum, jurium, & legitimorum actuum, perpetuaque infamia ubique gentium ſint notati reſpective, nec infamia hujuſmodi ab eis aboleri, neque ipſi ullo umquam tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, jura, & actus hujuſmodi, niſi ex ſpeciali verbo, & mandato noſtro, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, noſtra, ſeu illius manu propria ſubſcripto, ac ſpecifica, & individua reatus, & culpæ ſuæ qualitate expreſſa reſtitui poſſint.

Eorumque complicum.

§.3. Quodque ſimiles ſententias, cenſuras, & pœnas reſpective incurrerint, & incurrant ipſo jure, & facto, ac ſine alicujus ſententiæ prolatione, omnes, & ſinguli, etiam, ut præmittitur, qualificati, & dignitati-

tatibus hojuſmodi præditi, cujuſvis ſexus, & ordinis exiſtant, qui per ſe, vel alium, ſeu alios a die noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis, uſque in hanc, in præmiſſis aut eorum aliquo quodvis auxilium, conſilium, vel favorem, ſeu operam, verbis, vel ſcriptis, aut re vel facto, ſeu promiſſione, pollicitatione, ſuaſione, vel his omnibus inſimul, aut quovis alio modo, directe, vel indirecte, principaliter, vel incidentaliter præſtiterunt, ſeu in futurum quovis etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum tempore præſtabunt, aut in præmiſſis mediatores proxenetæ, Nuncii, Mandatarii, Procuratores, ſeu trapezitæ fuerunt, vel in poſterum, ut præfertur, erunt, ſen alias ſe in præmiſſis quovis modo intromiſerunt, vel immiſcuerunt, ſeu in poſterum etiam tempore ſucceſſorum hujuſmodi habebunt, niſi ea Nobis aut ſucceſſoribus noſtris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per Nos, vel ſucceſſores prædictos commiſſum fuerit, per ſe, vel alium, ſeu alios, cum primum commode potuerint, revelaverint, etiam ſi in præmiſſis aliquod aliud auxilium, conſilium, vel favorem, aut opem non præſtiterint.

Revelantibus veniam, & præmiū proponit.

§.4. Nos enim iis, qui præmiſſa revelaverint, etiam ſi complices fuerint, non ſolum veniam, ſed etiam ſucceſſores noſtros præfatos facturos eſſe confidimus, ad hoc, ut eorum judicio, participes tanti criminis valeant coerceri.

Oppugnantibus hanc Bullam pœnas imponit.

§.5. Et ſi quis ullo umquam etiam dictorum ſucceſſorum noſtrorum tempore præſentes literas, & in eis contenta quæcumque injuſta, illicita, vel iniqua exiſtere, aut in toto, vel in parte non valere, ſeu aliquo tempore non valitura eſſe, vel a Nobis ſic fieri non potuiſſe, aut non debuiſſe, auſu temerario aſſerere præſumpſerit, cujuſcumque dignitatis exiſtat, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali præeminentia, & excellentia præfulgeat, ipſo jure, & facto anathematis mucrone percuſſus ſit, & contra eum, tamquam vere ſchiſmaticum, & hæreticum inquiri, & tamquam talis puniri, ejuſque memoria damnari poſſit.

Contrariis derogat.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon cujuſvis conclavis capitibus etiam juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, quibuſvis perſonis ſub præſentibus comprehenſis, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac ſimili poteſtatis plenitudine, aut conſiſtorialiter ſeu alias quomodolibet conceſſis, & etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſua robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Publicationē committit.

§.7. Ut autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt, notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus eas in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ, per aliquos ex Curſoribus noſtris publicari, earumque copiam inibi affixam dimitti, necnon publicationem, & dimiſſionem copiæ affixæ hujuſmodi ſufficere, & omnes quos eædem literæ tangunt, arctare perinde, ac ſi eis perſonaliter intimatæ, & notificatæ fuiſſent.

Sanctionem pœnalem adjicit.

§.8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innovationis, declarationis, ſtatuti, ordinationis, derogationis decretorum, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

D. P. An IV 16. Decemb.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo, 17. Kal Januarii, Pont. noſtri An. IV.

XXIV.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Facultas Cuſtodum SS. Imaginis ad Sancta Sanctorum regendi, & gubernandi Collegia Capranicenſe, & Nardinum de Urbe.

PAULUS PAPA IV.

Ad futuram rei memoriam.

Procemium.

Piis fidelium quorumlibet votis libenter annuimus, eaque favoribus proſequimur opportunis.

Cuſtodes PP. ſupplicāt pro confirmatione cujuſdam chirographi Pauli PP. III.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum cuſtodum ſocietatis Sacratiſſimæ Imaginis Sanctiſſimi Salvatoris ad Sancta Sanctorum de Urbe Nobis exhibita petitio continebat; Poſtquam a fel: record: Paulo Papa III. Prædeceſſore noſtro emanaverat infraſcriptum reſcriptum, cujus tenor ſequitur, & eſt talis:

Paulus III. omnimodam juriſdictionem ipſis ſupra Collegia Capranicenſe, & Nardinū conceſſit: prout apparet in præſenti Brevi.

§.2. Motu proprio cum ſicut accepimus non ſine animi noſtri moleſtia, quod licet laudabiles Conſtitutiones, & ſtatuta tam Collegii Capranicenſis quam Nardini per ſcholares, & ſtudentes, pro tempore dictorum Collegiorum obſervari debent, cum illas, ſeu illa etiam cum juramento ſervare promiſerint, & mandatis dilectorum noſtrorum cuſtodum memorabilis Societatis Sa-

Sacratiſſimæ Imaginis Sanctiſſimi Salvatoris ad Sancta Sanctorum de Urbe, & prædictorum Collegiorum Gubernatorum pro tempore exiſtentium parere debuiſſent, cum illis per fundatores eorumdem data fuit facultas, ſcholares, & ſtudentes in dictis Collegiis gubernare, corrigere, mulctare, & punire ſecundum prædictorum ſtudentium demerita in eventum contraventionis. Nihilominus præfati ſtudentes prædictas laudabiles Conſtitutiones minime ſervare cupientes, & præſertim in veſtiendo, & deferendo longas veſtes cum Caputiis juxta formam prædictarum Conſtitutionum, nullo habito reſpectu ad præmiſſa: imo in dies contradicentes mandatis prædictorum Cuſtodum pro tempore exiſtentium a prædictis Sacris Conſtitutionibus, ac ſtatutis, & contra ipſorum reſpective proprium Juramentum non obſervando prædictas Conſtitutiones, ac ſtatuta, ſub prætestu paupertatis, & ſe non habere modum induendi præfatas veſtes (cum poſtea plures ſericis utantur) ut tenentur prædicti Juramenti vinculo, & non erubeſcunt contra eorum proprium Juramentum prædictas laudabiles conſtitutiones & ſtatuta in dies diverſis Commiſſionibus a ſacra ſignatura Juſtitiæ extorquere, & in contemptum prædictorum Dominorum Cuſtodum Gubernatorum prædictorum Collegiorum, & cauſam, & cauſas prætenſarum jactationum, & moleſtationum contra prædictos Dominos Cuſtodes Gubernatores, & patres eorumdem, illamque, & illas diverſis Judicibus committere deſiderant, & committunt, & committi obtinuerunt licet indebite, & nulliter; cum nulli liceat præterquam Pontifici Romano, & propriæ ipſius ſignaturæ ſimiles Sacras Conſtitutiones permutare. Volentes igitur calumniis, & fraudibus hujuſmodi obviare prout noſtro incumbit officio paſtorali, ac providere, motu ſimili ex certa noſtra ſcientia omnes, & ſingulas cauſas prædictas coram quibuſcumque Judicibus, tam Ordinariis, quam Commiſſariis, & tam commiſſas, & pendentes, quam in futurum committendas per præfatos ſcholares, & omnes in Collegiis habitantes in ſtatu, & terminis, quibus reperiuntur, harum ſerie ad Nos avocamus, & dictis modernis pro tempore Cuſtodibus dictorum Collegiorum Gubernatoribus, & omnium in dictis Collegiis habitantium, & ſub eorum ſtatutis degentium judicibus ordinariis committimus, & mandamus audiendas, & terminandas juxta formam prædictorum Collegiorum, prædictarum Conſtitutionum, & ſtatutorum cum omnibus eorum inde dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis: Inſuper mandantes, ut ſtatuta Collegiorum ſimpliciter, & ut jacent, intelligantur, nullis additis commentis ſive cavillationibus a cauſidicis inventis, mandantes etiam, ut qui ſecundum ſtatuta Concluſiones non habuerint infra tempus conſtitutum ipſo facto ſine ulla monitione a Collegiis expellantur, & alii pro illis ſubſtituantur, & cogantur expenſas Collegiis perſolvere. Declarantes inſuper authoritate noſtra Apoſtolica per præſentes, tam Judices Ordinarios, quam Commiſſarios nullam penitus juriſdictionem habere, ſeu obtinere poſſe in Collegiales, & omnes in dictis Collegiis habitantes, & omnes, & ſingulas commiſſiones impoſterum impetrandas, & adhuc impetratas, tam ſub nomine alicujus Collegii, quam particularium in Collegiis, ſeu Collegiis habitantium, tam de ſcholaribus admittendis, & removendis nullas, & invalidas, nullius roboris, ac momenti fore, & eſſe, nullamque in futurum tribuere alicui Judici Ordinario, vel Delegato juriſdictionem, cui vel quibus commiſſum fuerit, vel committetur in futurum: & volentes quod quandocumque præfati ſcholares, vel aliquis eorum ſenſerint de aliqua diffinitiva ſententia declaratoria ferenda per dictos pro tempore Cuſtodes ſe gravatos; tunc recurſum habere poſſint ad dilectos filios noſtros pro tempore Urbis Conſervatores tamquam Judices appellationum, & non ad alios Judices imo ipſis Judicibus, tam Ordinariis, quam Commiſſariis inhibemus, præcipimus, & mandamus, quatenus, ſub pœnis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac noſtræ indignationis, anathematis, ac mille ducatorum auri ipſo facto Cameræ noſtræ applicandorum ſi ſecus fecerint (quod abſit) a quibus quovis modo liberari non poſſint, præterquam a Nobis, vel pro tempore Romano Pontifice: Irritum quoque, & inane quicquid ſcienter, vel ignoranter factum fuerit ſecus, ipſo Jure fore decernimus. Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis ſtylo Palatii, nomine, & cognomine prædictorum ſtudentium, cauſarum qualitatis, & inſtan. ac tenore Conſtitutionum, & privilegiorum, & illarum forſan Conſtitutionum, & aliorum hic exprimi neceſſariorum, ſtatus cauſarum, tam in prima, ſeu ſecunda, aut ulteriori inſtantia indeciſa penden. Et alia, quæ forſan de verbo ad verbum majorem expreſſionem requirant, pro plene, & ſufficienter expreſſis haberi volumus, ceteriſque in contrarium facien. non obſtantibus quibuſcumque. Audiant præfati Judices, citent, procedant, ut petitur, & juſtitiam faciant præmiſſis non obſtantibus. Placet A.

§.3. Extracta fuit præſens copia ex alia cum ſuo originali auſcultata, & collationata, ut a tergo dictæ copiæ deſcriptum eſt; ac ſub die quinta Junii milleſimo quingenteſimo quinquageſimo pro magnificis Dominis Guardianis Imaginis Sanctiſſimi Salvatoris ad Sancta Sanctorum de Urbe contra Rectores, & Collegiales Collegiorum Capranicen. & Nardini etiam a tergo dictæ copiæ intitulata, & in filſa Jurium productorum dicti anni milleſimi quingenteſimi quinquageſimi reperta, cujus originale etiam a tergo dictæ copiæ eſt deſcriptum, fuiſſe reſtitutum, & conſignatum Domino Petro de Celano, & cum eadem copia auſcultata concordat: in cujus fidem hic me ſubſcripſi manu propria die decima quarta menſis Novembris milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo Joannes Antonius Curtus Cu-

Atteſtatio Notarii de exiſtentia Originalis hujuſmodi Brevis, & fide Copiæ.

Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Notarius.

Supplicant pro confirmatione.

§.4. Ipſi Cuſtodes ſub quorum Gubernio, & cura ſcholares, & ſtudentes Collegiorum Capranicen. & Nardini hujuſmodi reguntur, & gubernantur, ut quiete, & honeſte viverent juxta eorumdem Collegiorum reſpective Conſtitutionum formam dictum reſcriptum, tunc Curiæ Cauſarum Cameræ Apoſtolicæ Generali Auditori, ſeu in illius Curia præſentari fecerunt, pro ut ex ſupraſcripta fide Notarii eidem Auditori Cameræ apparet, cum tamen ipſius reſcripti copia eum illius originali auſcultata non autem originale reperiatur, ne a nimium ſcrupuloſis de ipſius reſeripti validitate in futurum dubitari contingat. Pro parte eorumdem Cuſtodum Nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ad omne dubium prorſus tollendum, quia copia reſcripti hujuſmodi, ſicut prafertur, auſcultata fidem faciat mandare, aliaſque iu præmiſſis opportune providere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Concedit Pontifex.

§.5. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, auctoritate Apoſtolica per præſentes committimus, & mandamus, quod ſupradictę copię fie,ut pręfertur,auſcultatæ a quibuſvis Judicibus ordinariis, & extraordinariis, ſeu delegatis, & quavis dignitate, & auctoritate fungentibus in Judicio, & extra ubique plena fides adhibeatur, & quæ aliter iuterpretari, cognoſci, aut terminari non poſſit, neque valeat; quinimmo quicquid per quemvis Judicem a die conceſſionis prædicti reſcripti citra de & ſuper adminiſtratione, ac rebus dictorum Collegiorum, vel alias contra formam prædicti reſcripti factum fuerit, irritum, & nullius roboris, vel momenti ſit, & eſſe debeat, & nihilominus potiori pro cauthela dictum reſcriptum, quatenus opus ſit, eadem auctoritate Apoſtolica per eaſdem præſentes confirmamus, illudque de novo concedimus.

Derogat contrariis.

§.6. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Dat. die 20. Decem. 1558. An. IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub Annulo Piſcatoris die vigeſimo Decembris, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo, Pontificatus noſtri Anno IV.

XXV.

Confirmatio, & ampliatio Conſtitutionum Apoſtolicarum, circa ſolutionem annatarum,& quindenniorum, pro beneficiis eccleſiaſticis R. Cam. Apoſt. debitorum.

PAULUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

DEcens eſſe cenſemus, & equum, ut qui alios in ſua juſtitia confovemus, Cameræ noſtræ Apoſtolicæ jura non negligamus, quinimmo ea uſurpare ſatagentibus opportunis remediis, etiam medio declarationis noſtræ occurramus, nec patiamur illa cavillationibus, aut calumnioſis litibus ea debentium, in diſerimen, aut dubium aliquod deduci.

Annatarum exactio in recognitionem dominii introducta fuit antiquitus. Et poſtea Conc. Vien. & Cõſtantien. talem exactionem approbarunt.

§. 1. Nuper ſane accepimus, quod licet communium ſervitiorum, & annatarum exactio in recognitionem univerſalis dominii introducta, ſit antiquiſſima, ita ut etiam peritiſſimi, & approbatiſſimi juris iuterpretes, qui tempore Concilii Viennenſis, jam ducentis quadraginta, & ultra, annis celebrati, & poſt illud ſcripſeruut, expreſſam de ea fecerint mentionem, & aſſeruerint eam in dicto Concilio roboratam fuiſſe, & in Concilio Conſtantien. ante centum, & quadraginta annos celebrato ſtatutum fuerit, ut de Eccleſiis, & monaſteriis virorom, vacantibus, & vacaturis, ſolverentur pro fructibus primi anni a die vacationis ſummæ pecuniarum in libris Cameræ Apoſtolicæ taxatæ, quæ communia ſervitia, etiam tunc nuncupabantur, de ceteris autem dignitatibus, perſonatibus, officiis, & beneficiis, ſæcularibus, & regularibus valorem viginti quatuor floreuorum de Camera excedeutibus, quæ auctoritate Sedis Apoſtolicæ, non tamen vigore gratiarum expectativarum, aut ex cauſa permutationis conſerentur, vel de quibus provideretur, ſolveretur annata, ſeu medii fructus, juxta taxam ſolitam.

Eug. IV. & Calliſtus III. idem fecerunt

§. 2. Ac fel. rec. Eugenius IV., & Calliſtus III. Rom. Pontifices prædeceſſores noſtri, ſuper ſolutione mediorum ſeu integrorum fructuum primi anni dictæ Cameræ ratione monaſteriorum, & prioratuum, ac aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum pro tempore unitorum facienda diſpoſuiſſe legantur.

Paulus II. ſtatuit de beneficiis piis locis unitis, & de cetero non vacan. quindennia ſolvi Cam. Apoſt.

§. 3. Et piæ memoriæ Paulus Papa II. etiam Prædeceſſor noſter, ut tam ipſe quam dicti Eugeuius, & Calliſtus Prædeceſſores, ac recolendæ memoriæ Martinus V., & Nicolaus etiam V., ac Pius etiam II. Romani Pontifices ſimiliter Prædeceſſores noſtri tunc ſui complura diverſorum Ordinum, Monaſteria, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Dignitates &c.

Julius II. confirmavit Conſtit. Pauli II.

§.4. Et ſanctæ memoriæ Julius Papa ſimiliter II. Prædeceſſor noſter, accepto quod ex prædictis, & aliis, quæ poſtea per ſimilis memoriæ Sixtum IV., Innocentium VIII., & Alexandrum VI. Romanos Pontifices &c.

Julius III. confirmavit, & ampliavit Pii II., Pauli II. Conſtitutiones.

§.5. Et ſanctæ memoriæ Julius Papa III. Prædeceſſor noſter accepto, quod ordinationes, ſtatuta, decreta, & declaratio Pauli, & Julii II. Prædeceſſorum hujuſmodi plene non obſervabautur, & a tempore ipſius Alexandri Prædeceſſoris uſque in eam diem, tam per ipſos Julium II., & Jul. III., quam felicis recordat. Leonem X., Adrianum VI., & Clementem VII., ac Paulum pariter III. Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, tunc ſuos diverſæ aliæ uniones, annexiones, incorporationes.

Hic Pontifex etiam approbavit Jul. III. & Prædeceſſorum Conſt.

§.6. Et poſtremo Nos præmiſſa omnia per papyri cedulam manu noſtra Motu proprio ſignatam approbaverimus, & innovaverimus, prout in ſingulis literis Prædeceſſorum

Digitized by Google

ſorum, & cedula bujuſmodi plenius continetur.

Nihilominus quædam Congreg. prætendunt, non teneri ad ſolutionem annatarum &c.

§.7. Nihilominus tam ſancti Georgii in Alga, ſub prætextu, quod dictus Eugenius Prædeceſſor, Rectores, & Canonicos ipſius Congregationis S. Georgii, a ſenteutiis, cenſuris, & pœnis, quibus ob non ſolutionem mediorum, ſeu integrorum fructuum primi anni, Monaſteriorum, & beneficiorum per ipſum Eugenium Prædeceſſorem, vel dictam Sedem, eorum Monaſteriis, Prioratibus, Eccleſiis, & beneficiis, ſive locis eatenus unitorum innodati erant, per ſuas literas abſolverit, & quaſcumque obligationes per eos dictæ Cameræ propterea factas, ac medios ſeu integros fructus hujuſmodi eis liberaliter remiſerit, & de illis, & aliis quibuſcumque, quæ præſatæ Cameræ eatenus ſolvere quomodolibet obligati erant generalem quietantiam fecerit, decernens eos ad illorum ſolutionem non teneri, nec ad id cogi poſſe, ac irritum, & inane quicquid ex tunc contra tenorem earumdem literarum, ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari. Et Caſſinen. alias ſanctæ Juſtinæ de Padua hujuſmodi ſub prætextu, quod dictus Leo Prædeceſſor ipſam Congregationem Caſſinen. illiuſque Monaſteria, & loca, ac Abbates, & Conventus ad ſolutionem annatarum communium, minutorum ſervitiorum, & aliorum jurium Cameræ Collegio, & officialibus prædictis, ratione quorumvis Monaſteriorum, Prioratuum, & beneficiorum Congregationi Caſſinen., & illius Monaſteriis, ſeu locis prædictis eatenus perpetuo unitorum, ſuper quibus nulla obligatio in eadem Camera reperiebatur, aut ad obligationem de eis ſolvendis facienda minime obligatos fuiſſe, nec ad illas condemnari aut cogi poſſe, & literas Pauli, ac Julii II., aliorumque Prædeceſſorum ſuorum hujuſmodi, ac ſuper illis, & illorum prætextu, decreta, monitoria, & mandata quoad ipſam Congregationem Caſſinen., & illius Monaſteria, & perſonas locum ſibi vendicare non potuiſſe, omneſque, & ſingulas, de Monaſteriis, & locis Congregationis Caſſinen. hujuſmodi, tamquam per diſſolutionem unionum prædictarum, aut privationem de illis, vel alias ob non ſolutionem anuatarum communium, & aliorum prædictorum, vel ob non factam obligationem hujuſmodi vacantibus factas proviſiones, commendas, uniones, & alias diſpoſitiones, & inde ſecuta quæcumque nulla, irrita, inania fuiſſe, & eſſe, Monaſteriaque, & loca Congregationis Caſſinen. hujuſmodi ob non ſolutionem annatarum communium, & jnrium, ac non factam obligationem hujuſmodi nullatenus vacaſſe, nec in futurum vacare, atteſtatus, & interpretatus fuerit, ac decreverit, & declaraverit. Necnon Procuratori Fiſci, & agentibus pro Camera, ac Cardinalibus, & officialibus præfatis ſilentium deſuper impoſuerit. Et paris memoriæ Clemens VII. pariter Prædeceſſor noſter literas Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, per ſuas literas approbaverit, & innovaverit, ac perpetua roboris firmitate ſubſiſtere, & inviolabiliter obſervari debere. Necnon Congregationem Caſſinen. præfatam, & illius Prælatos, & perſonas contra tenorem literarum Leonis Prædeceſſoris hujuſmodi nulliter, injuſte, & indebite moleſtatos, & perturbatos fuiſſe, & ſic judicari debere, & ſi ſecus contigerit attentari, irritum, & inane decreverit: Quam diverſæ aliæ regularium, & forſan ſæcularium perſonarum Congregationes, & forſan aliæ perſonæ, forſan ex eo quod a nonnullis nimium ſcrupuloſis, & pluſquam oportet ſapere contendentibus hæſitetur, an uniones ante ipſum Martinum Prædeceſſorem per alios Romanos Pontifices Prædeceſſores ſuos factæ, ſub literis Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi comprehendantur, & forſan diverſis aliis prætextibus communia minuta ſervitia, annatas, & alia jura Cameræ, & Collegio, ac officialibus prædictis ratione unionum eis, de Monaſteriis, prioratibus, & aliis beneficiis Eccleſiaſticis hactenus factarum debita perſolvere recuſent, cenſuras, & pœnas in ſingulis literis prædictis contentas damnabiles incurrendo in animarum ſuarum periculum, & Cameræ, ac Collegii, & officialium prædictorum detrimentum.

Declarat igitur hic Pontifex omnes Cōgregationes, & alios ad quorum favorem beneficia unita fuerunt teneri ad ſolutionem annatarum &c. & ad ſe obligandum de illis ſolvendis.

§.8. Nos conſiderantes præfatum Eugenium Prædeceſſorem per ejus literas ſucceſſoribus ſuis Romanis Pontificibus, cum par in parem non habeat imperium, & per conſequens Collegio Cardinalium, & officialium Romanæ Curiæ cauſam ab ipſis Romanis Pontificibus habentibus præjudicare non potuiſſe, & propterea jus noſtrum, & Collegii, ac officialium prædictorum illæſum remanſiſſe, & remanere, ac literas Leonis, & Clementis Prædeceſſorum hujuſmodi, cum contra ordinationes, ſtatuta, decreta, & declarationem Pauli, & Julii II., & Prædeceſſorum hujuſmodi, ac cauſa non cognita, & non vocatis, nec auditis quorum intererat, emanaverint, & per eas jus tertii & contra tenorem Conſtitutionum per eos editarum manifeſte tollatur, effectum ſortiri non debere, omnium, & ſingularum literarum prædictarum veriores tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis habentes, ac ſingulas literas Eugenii, & Leonis, ac Clementis Prædeceſſorum hujuſmodi, ad viam, & terminos juris reducentes, & reductas eſſe decernentes, Motu proprio, non ad alicujus Nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed ex certa ſcientia, ac de mera deliberatione noſtra, omnes, & ſingulas uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſſiones de quibuſvis Monaſteriis, Prioratibus, præpoſituris, præpoſitatibus, dignitatibus, perſonatibus, adminiſtrationibus, officiis, & beneficiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum, ſeu Militiarum regularibus quibuſcumque, Collegiatis Eccleſiis, ſeu earum menſis capitularibus, ſeu Collegiis, Univerſitatibus, & utriuſque ſexus Congregationibus tam ſæcula-

ribus, quam regularibus, etiam Sancti Georgii in Alga, & Caſſinen. prædictis, ac Montis Oliveti, & Camaldulen. necnon domibus, fabricis, Hoſpitalibus, & aliis piis locis, quæ ex eorum perpetuitate non vacant, per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros quocumque tempore, etiam ante ipſum Martinum Prædeceſſorem, ac Nos ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis perpetuo factas, & de cetero, tam per Nos, quam Succeſſores noſtros ſimiliter perpetuo faciendas ſub literis Pauli Prædeceſſoris hujuſmodi comprehendi, & includi. Et propterea tam Caſſinen. & Montis Oliveti, ac Camaldulen. necnon S. Georgii in Alga, & quaſcumque alias Congregationes, quam quoſvis alios, in quorum favorem uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſſiones hujuſmodi factæ fuerunt, etiam ſi ſe ſuperinde in Camera non obligaverint, ad ſolutionem communium, & minutorum ſervitiorum, ac annatarum, & aliorum jurium prædictorum eidem Cameræ, Collegio, & officialibus ratione earumdem unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & ſubmiſſionum ſingulis quindecim annis a die, quo illæ ſuum effectum ſortitæ fuerint, alias juxta tenorem literarum Julii III. Prædeceſſoris hujuſmodi faciendam teneri, & obligatos eſſe, & ad id nec non ad ſe communibus, & minutis ſervitiis, ac annatis, & aliis juribus prædictis de quindecim annis in quindecim annos realiter, & cum effectu ſolvendis in forma ſolita obligandum, etiam per ſententias, cenſuras, & pœnas etiam privationis, & diſſolutionis unionum, annexionum, incorporationum, applicationum, & ſubmiſſionum prædictarum in literis Pauli, Julii II. ac Julii III. Prædeceſſorum hujuſmodi contentas cogi, & compelli poſſe, necnon Monaſteria, Prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, dignitates, perſonatus, adminiſtrationes, officia, & beneficia unita hujuſmodi onus ſolutionis communium, & minutorum ſervitiorum, ac annatarum, & aliorum jurium prædictorum ſemper habuiſſe, & ad præſens habere.

Decretum irritans.

§.9. Sicque, & non aliter in præmiſſis omnibus, & ſingulis per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, quavis etiam dicta auctoritate Apoſtolica fungentes, etiam cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, & dilectos filios noſtros Jo. Michaelem S. Anaſtaſiæ Saracenum, & Virgilium S.Simonis tt. de Spoleto nuncupatos Presbyteros, quibus alias omnes, & ſingulas cauſas occaſione præmiſſorum pendentes commiſimus, & quoſvis alios S. R. E. Cardinales in quavis cauſa, & inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate, & facultate, judicari, & definiri debere, ac ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Cardinalis Saracenus, & Card. de Spoleto Judices iſtarum cauſarum procedant juxta formam iſtius Conſtit.

§.10. Mandantes eidem Jo. Michaeli, & Virgilio Cardinalibus, ut omnes, & ſingulas cauſas coram eis inter dilectos filios Procuratorem noſtrum Fiſcalem, & Officiales præfatos ex una, & quaſcumque Congregationes, ſeu alias perſonas ex altera partibus, ſuper ſolutione communium, & minutorum ſervitiorum, ac annatarum, & aliorum jurium prædictorum, vel eorum occaſione pro tempore pendentes, juxta præſentium tenorem terminent, & decidant.

Beneficiaque indultum non ſolvendi quindennia habentia notificentur Cardinalibus prædictis.

§.11. Et inſuper, ut ratio communium minutorum ſervitiorum, ac annatarum, & aliorum jurium prædictorum clara habeatur, nec ulterius in ambiguo, aut obſcuro verſetur, volumus, & auctoritate Apoſtolica præfata decernimus, ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes, & ſinguli, in quorum favorem uniones, annexiones, incorporationes, applicationes, & ſubmiſſiones hujuſmodi emanarunt, necnon Cathedralium, etiam Metropolitanarum, ſeu Collegiatarum Eccleſiarum Capitula, & tam virorum, quam mulierum ſæculares, & quorumvis etiam exemptorum Ordinum regulares Congregationes, & Collegia, ac Hoſpitalia, & alia pia loca, quibus a Sede prædicta indultum eſt, ut Abbates, ſeu Priores, vel alios Prælatos ſuos ad tempus, & non ad vitam eligere poſſint, ſeu quorum Abbates, vel Priores, aut alii Prælati non ad vitam, ſed ad tempus eliguntur, ſeu etiam ad vitam electi abſque confirmatione ejuſdem Sedis adminiſtrant, infra terminum eis a præfatis Jo. Michaele, & Virgilio Cardinalibus præfigendum omnia, & ſingula Monaſteria, Prioratus, præpoſituras, præpoſitatus, Eccleſias, Cappellanias & alia beneficia Eccleſiaſtica, quæ poſſident, & ea ſpecifice, & expreſſe, quæ facultatem, & indultum hujuſmodi habent, ſeu quorum Abbates, ſeu Priores, vel alii Prælati ad tempus eliguntur, ſeu etiam ad vitam electi, ſine confirmatione prædicta adminiſtrant, una cum illorum fructuum, reddituum, & proventuum vero annuo valore præfatis Jo. Michaeli, & Virgilio Cardinalibus notificaſſe, & intimaſſe debeant, & ad id per ſententias, cenſuras, & pœnas in ſingulis literis prædictis contentas cogi, & compelli poſſint.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.12. Non obſtantibus literis Eugenii, Leonis, & Clementis Prædeceſſorum hujuſmodi, & aliis præmiſſis, ac quibuſvis Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis Congregationi Camaldulen. Eremitarum, & S. Michaelis de Murano Torcellan. Diœc. per dictum Leonem Prædeceſſorem in ejus erectione, & inſtitutione, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, quibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione,

de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per elauſulas generales idem importantes, mentio, ſeu quævis alia expreſſio habeuda, aut aliqua exquiſita forma ſervanda eſſet, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſervata inſerti forent, præſentibus pro expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe deeernimus, necnon omnibus illis, quæ ſinguli Prædeceſſores præfati in ſingulis eorum literis voluerunt non obſtare, ceteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Sanctio pœnalis. D. P. An.IV. die 23. Jan.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octavo, 10. Kal. Februarii, Pontificatus noſtri Anno IV.

XXVI.

De Lenonibus eorumque complicibus, ultimi ſupplicii pœna certis caſibus in Urbe plectendis.

Hic Pontifex mandavit Gubernatori Urbis, ut pœnas hic deſcriptas promulgaret per publicum proclama prout fecit contra.

SAnctiſſimus Dominus noſter Dominus Paulus Divina Providentia Papa IV. Volens ſceleribus, quæ ex vitio, & luxuria carnis in dicta Urbe in dies patrantur, quantum cum Deo poteſt, occurrere, vivæ vocis oraculo ſtatuit, & decrevit, ac ſua irrefragabili Conſtitutione ſancivit, quod omnes, & ſingulæ utriuſque ſexus perſonæ, quæ aliquam puellam, aut aliam juvenculam ex ejus patria, aut alio loeo, in quo tunc honeſte viveret, veſtes, aut alia id genus bona eis pollicendo, ſeu quavis alia coruptione ſeduxerint, eaſque aut aliquem puerum in eadem Urbe quomodolibet proſtituerint, tamquam omni privilegio cujuſcumque Ordinis, vel dignitatis (juxta Conſtitutionem ſel. rec. Innocentii Papæ IV. Prædeceſſoris ſui, quæ incipit: *Pro humani generis*) privati, & nudati, ac per leges ſæculares ipſo jure, & facto condemnati, per Ordinarios Sanctitatis Suæ Judices ſæculares, nulla ab eadem Sanctitate Sua deſuper expectata declaratione, ſeu mentis ſuæ intentione, irremiſſibiliter hoc modo puniantur.

Lenones in proſtituendis pueris, aut virginibus.

§.1. Lenones videlicet, & lenæ, eirca proſtitutionem maſculorum verſantes, & eum eis circa proſtitutionem ipſam agentes, vel conſentientes, necnon lenones, & lenæ puellam, ſeu aliam juvenculam invitam aſſumentes, & ad neceſſitatem nutrientes, ac poſtmodum proſtituentes, & lucrum ex ejus proſtitutione captantes, quotquot fuerint, ultimo ſupplieio afficiantur.

Complices hujuſmodi ſtupri.

§.2. Hi vero qui eorrupto comite ſtuprum puero ſuaſerint, aut puellam virginem ſuper violatione ejus pudicitiæ interpellaverint, ſeu ad hoc ei quicquam donaverint, vel pretium, ut id aſſequerentur, dederint, aut domum ad hoc eis commodaverint, ſeu quicquid aliud ad effectum præmiſſorum fecerint, flagitio perfecto, capitali pœna plectantur, eo autem imperfecto, in aliquam inſulam deportentur, & inibi perpetuo relegentur, qui in præmiſſis comites corrupti fuerint, eiſdem pœnis ſubjaceant.

Lenones in aliis caſibus.

§.3. In eeteris vero caſibus Lenones, & lenæ hujuſmodi qui de cetero lenocinii artem exercuerint, fuſtibus per Urbem publice cæſi, ab hac Urbe perpetuo exulare cogantur.

Domos eis locantes.

§.4. Et qui domos ſuas eiſdem Lenonibus, vel Lenis de cetero ſcienter locaverint, vel ſi ignoranter id fecerint, niſi poſtquam hoc eis notificatum fuerit, illos expulerint, domum ſic locatam eo ipſo amittant, & ea realiter, & cum effectu priventur, & ſpolientur, & inſuper pœnam mille ſcutorum auri ab eis auferendorum, & in pios uſus convertendorum ipſo facto incurrant.

Hoc decretũ habet vim Motus proprii

§.5. Voluit quoque eadem Sanctitas Sua & præfato Gubernatori ſimili vivæ vocis oraculo mandavit, ut ſtatutum, & decretum, ac ſanctionem ſuam hujuſmodi, quæ perinde ac ſi ſub nomine Sanctitatis ſuæ in ſcriptis redacta, & per eamdem Sanctitatem Suam Motu proprio ſubſcripta, & ſignata forent, & literæ Apoſtolicæ deſuper ſub plumbo confectæ eſſent, plenariam fidem facere, & eis indubiam fidem adhiberi debere decrevit, per publicum bannimentum, & proclama omnibus, quorum intereſt, denunciari, & intimari facere.

Denunciatio iſta per proclama liget, prout ſi perſonaliter intimata foret.

§.6. Decernens denunciationem, & intimationem hujuſmodi, eos omnes ligare, & arctare, perinde ac ſi præmiſſa omnia eis ex parte Sanctitatis ſuæ, aut per literas Apoſtolicas perſonaliter intimata, & notificata, ac de verbo ad verbum recitata fuiſſent, in contrarium facien. non obſtantibus quibuſcumque.

XXVII.

Innovatio quarumcumque cenſurarum, & pœnarum contra hæreticos, & ſchiſmaticos quomodolibet promulgatarum. Et aliarum pœnarum impoſitio, in cujuſcumque gradus, & dignitatis Prælatos, & Principes, hæreticæ, vel ſchiſmaticæ pravitatis reos.

De pœnis autem per alios Pontifices in ejuſmodi hæreticos latis, habes in Nicolai III. Conſt.IV. Noverit *Tom.III. Par.II. fol.*26. *Innoc.IV.Conſt.XXVI. & XXVII. fol.*323. *& ſeqq., & Conſt.XXIX. Tom.III. Par.I. fol.*329. *Alex.IV. Conſt.XXXVI. fol.*379., *& Conſt.XLVI. & ſeqq. ibid. fol.*389. *& ſeqq. Et habes etiam alias aliorum Pontificum Conſtitutiones.*

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

CUm ex Apoſtolatus officio Nobis, meritis licet imparibus, divinitus credito, cura Dominici gregis Nobis immineat generalis, & exinde teneamur pro fideli illius cuſtodia, & ſalubri directione, more vigilis Paſtoris, aſſidue vigilare, & attentius

Digitized by Google

tius providere, ut qui hac ætate, peccatis exigentibus, propriæ prudentiæ innitentes ſcientius, & pernicioſius ſolito contra orthodoxæ fidei diſciplinam inſurgunt, & ſuperſtitioſis, ac fictitiis adinventionibus ſacrarum Scripturarum intelligentiam pervertentes, Catholicæ Eccleſiæ unitatem & inconſutilem Domini tunicam ſcindere moliuntur, ab ovili Chriſti repellantur, nec magiſterium erroris continuent, qui diſcipuli veritatis eſſe contemnunt.

Cauſa hujus Conſtitutionis

§.1. Nos conſiderantes rem hujuſmod adeo gravem, & periculoſam eſſe, ut Romanus Pontifex, qui Dei, & Domini Noſtri Jeſu Chriſti vices gerit in terris, & ſuper gentes, & regna plenitudinem obtinet poteſtatis, omneſque judicat, a nemine in hoc ſæculo judicandus, poſſit, ſi deprehendatur a fide devius, redargui, & quod ubi majus intenditur periculum, ibi eſt plenius, & diligentius conſulendum, ne pſeudoprophetæ, aut alii etiam ſæcularem juriſdictionem habentes, ſimplicium animas miſerabiliter illaqueent, innumerabileſque populos eorum in ſpiritualibus, aut temporalibus curæ, & regimini commiſſos, ſecum in perditionem, & damnationis interitum trahant, nec aliquando contingat Nos abhominationem deſolationis, quæ dicta eſt a Daniele Propheta, in loco ſancto videre, cupientes, quantum cum Deo poſſumus, pro noſtro munere Paſtorali vulpes vineam Domini demoliri ſatagentes capere, & lupos ab ovilibus arcere, ne canes muti videamur nequeuntes latrare, & perdamur cum malis agricolis, ac mercenario comparemur,

Confirmat hic Pontifex omnes pœnas in hæreticos, & ſchiſmaticos latas.

§.2. Habita ſuper his cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio, & unanimi aſſenſu omnes, & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac privationis, & quaſvis alias ſententias, cenſuras, & pœnas a quibuſvis Romanis Pontificibus Prædeceſſoribus noſtris, aut pro talibus habitis, etiam per eorum literas extravagantes, ſeu ſacris Conciliis ab Eccleſia Dei receptis, vel Sanctorum Patrum decretis, & ſtatutis, aut ſacris Canonibus, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis contra hæreticos, aut ſchiſmaticos quomodolibet latas, & promulgatas, Apoſtolica auctoritate approbamus, & innovamus, ac perpetuo obſervari, & in viridi obſervantia, ſi forſan in ea non ſint, reponi, & eſſe debere, necnon quoſcumque, qui hactenus a fide Catholica deviaſſe, aut in aliquam hæreſim incidiſſe, ſeu ſchiſma incurriſſe, aut excitaſſe, ſeu commiſiſſe comprehenſi, aut confeſſi, vel convicti fuerint, ſeu (quod Deus pro ſua clementia, & in omnes bonitate avertere dignetur) in poſterum deviabunt, ſeu in hæreſim incident, aut ſchiſma incurrent, vel excitabunt, ſeu committent & deviaſſe, ſeu incidiſſe, aut incurriſſe, vel excitaſſe, ſeu commiſiſſe deprehendentur, aut confitebuntur, ſeu convincentur, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, Primitiali, aut alia majori dignitate Eccleſiaſtica, ſeu Cardinalatus honore, & Apoſtolicæ Sedis ubivis locorum, tam perpetuæ quam temporalis Legationis munere, vel mundana etiam Comitali, Baronali, Marchionali, Ducali, Regia, & Imperiali auctoritate, ſeu excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurrere volumus atque decernimus.

Prælatis, & Principibus a fide deviantibus alias pœnas imponit.

§.3. Et nihilominus conſiderantes dignum eſſe, ut qui virtutis amore a malis non abſtinent, metu pœnarum ab illis deterreantur, & quod Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, Primates, Cardinales, Legati, Comites, Barones, Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, qui alios docere, & illis bono exemplo, ut in fide Catholica contineantur, eſſe debent, prævaricando gravius ceteris peccant, cum non ſolum ſeipſos perdant, verum etiam alios innumerabiles populos eorum curæ, & regimini creditos, ſeu alias eis ſubditos, ſecum in perditionem, & puteum interitus trahant, de ſimilibus conſilio, & aſſenſu, hac noſtra in perpetuum valitura Conſtitutione, in odium tanti criminis, quo nullum in Eccleſia Dei majus, aut pernicioſius eſſe poteſt, de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine ſancimus, ſtatuimus, decernimus, & definimus, quod ſententiis, cenſuris, & pœnis prædictis in ſuo robore, & efficacia remanentibus, ac effectum ſuum ſortientibus, omnes, & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, Primates, Cardinales, Legati, Comites, Barones, Marchiones, Duces, Reges, & Imperatores, qui hactenus, ut præfertur, deviaſſe, aut in hæreſim incidiſſe, ſeu ſchiſma incurriſſe, excitaſſe, vel commiſiſſe deprehenſi, aut confeſſi, vel convicti fuerint, & in poſterum deviabunt, aut in hæreſim incident, ſeu ſchiſma incurrent, vel excitabunt, aut committent, & deviaſſe, ſeu in hæreſim incidiſſe, vel ſchiſma incurriſſe, aut excitaſſe, ſeu commiſiſſe deprehendentur, aut confitebuntur, ſeu convincentur, cum in hoc inexcuſabiliores ceteris reddantur, ultra ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas, ſint etiam eo ipſo, abſque aliquo juris, aut facti miniſterio, ſuis Ordinibus, & Cathedralibus etiam Metropolitan. Patriarchalibus, & Primatialibus Eccleſiis, ac Cardinalatus honore, & cujuſvis Legationis munere, necnon voce activa, & paſſiva, omnique auctoritate, ac Monaſteriis, beneficiis, & officiis Eccleſiaſticis, cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, quæ es quibuſvis conceſſionibus, & diſpenſationibus Apoſtolicis in titulum, commendam, & adminiſtrationem, aut alias quomodolibet obtinuerint, & in quibus, vel ad quæ jus aliquod habuerint, necnon quibuſvis fructibus, redditibus, & proventibus annuis ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & proventibus eis reſervatis, & aſſignatis, Comitatibus quoque, Baroniis, Marchionatibus, Ducatibus, Regnis, & Imperio penitus, & in totum, per-

Digitized by Google

petuo privati, & ad illa de cetero inhabiles, & incapaces, habeanturque pro relapſis, & ſubverſis in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi prius hereſim hujuſmodi in judicio publice abjuraſſent, nec ullo umquam tempore ad eorum priſtinum ſtatum, aut Cathedrales, Metropolitanas, Patriarchales, & Primatiales Eccleſias, ſeu Cardinalatus, vel alium honorem, aut quamvis aliam majorem, vel minorem dignitatem, ſeu vocem activam, vel paſſivam, aut auctoritatem, ſeu Monaſteria, & beneficia, vel Comitatus, Baronias, Marchionatus, Ducatus, Regna, & Imperium reſtitui, reponi, reintegrari, aut rehabilitari poſſint, quinimmo ſæcularis relinquantur arbitrio poteſtatis animadverſione debita puniendi, niſi apparentibus in eis veræ pœnitentiæ indiciis, & condignæ pœnitentiæ fructibus, ex ipſius Sedis benignitate, & clementia in aliquo Monaſterio, aut alio Regulari loco ad peragendum perpetuam in pane doloris, & aquæ meſtitiæ pœnitentiam retrudendi fuerint. Quodque pro talibus ab omnibus cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtentibus, ac quacumque etiam Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, & Primatiali, aut alia majori Eccleſiaſtica dignitate, & etiam Cardinalatus honore, ſeu mundana, etiam Comitali, Baronali, Marchionali, Ducali, Regia, & Imperiali auctoritate, & excellentia pollentibus haberi, tractari, & reputari, & ut tales evitari, omnique humanitatis ſolatio deſtitui debeant.

Juſpatronatus aut nominandi habentes ad beneficia propter hæreſim vacantia teneantur infra legitima tempora præſentare alias perſonas.

§.4. Et qui juſpatronatus, aut nominandi perſonas idoneas ad Cathedrales, etiam Metropolitanas, & Patriarchales, ac Primatiales Eccleſias, ſeu Monaſteria, vel alia beneficia Eccleſiaſtica per privationem hujuſmodi vacantia habere prætenderint, ne illa diutinæ vacationis exponantur incommodis, ſed de ſervitute hæreticorum erepta perſonis concedantur idoneis, quæ illarum populos in ſemitas juſtitiæ fideliter dirigant, teneantur, ad Eccleſias, Monaſteria, & beneficia hujuſmodi alias perſonas idoneas infra tempus a jure, vel ex eorum concordatis, ſeu compactatis cum dicta Sede initis ſtatutum, Nobis ſeu pro tempore exiſtenti Romano Pontifici præſentare, alioquin tempore hujuſmodi elapſo plena, & libera Eccleſiarum, Monaſteriorum, & beneficiorum prædictorum diſpoſitio ad Nos, & Romanum Pontificem prædictum eo ipſo pleno jure devolvatur.

Fautoreſque hæreticorum pœnas hic deſcriptas incurrant.

§.5. Et inſuper qui ipſos ſic deprehenſos, aut confeſſos, vel convictos ſcienter quomodolibet receptare, vel defendere, aut eis favere, vel credere, ſeu eorum dogmata dogmatizare præſumpſerint, ſententiam excommunicationis eo ipſo incurrant, efficianturque infames, nec voce perſonas ſcriptis, vel nuncio, aut procuratore aliquo ad publica, ſeu privata officia, aut conſilia, ſeu Synodum, vel Concilium generale, vel provinciale, nec conclave Cardinalium, aut aliquam fidelium congregationem, ſeu electionem alicujus, aut teſtimonium perhibendum admittantur, nec admitti poſſint; Sint etiam inteſtabiles, nec ad hæreditatis ſucceſſionem accedant, nullus præterea cogatur eis ſuper aliquo negotio reſpondere. Quod ſi forſan Judices extiterint, eorum ſententiæ nullam obtineant firmitatem, nec aliquæ cauſæ ad eorum audientiam deducantur, & ſi fuerint Advocati, eorum patrocinium nullatenus recipiatur, ſi vero Tabelliones extiterint, inſtrumenta confecta per eos nullius ſint penitus roboris, vel momenti. Et inſuper clerici omnibus, & ſingulis Eccleſiis, etiam Cathedralibus, Metropolitan. Patriarchalibus, & Primatialibus, ac dignitatibus, Monaſteriis, beneficiis, & officiis Eccleſiaſticis, etiam, ut præfertur, qualificatis per eos quomodolibet obtentis, & tam ipſi, quam laici, etiam, ut præmittitur, qualificati, & dignitatibus prædictis præditi quibuſcumque Regnis, Ducatibus, Dominiis, Feudis, & bonis temporalibus per eos poſſeſſis privati exiſtant eo ipſo, Regnaque, Ducatus, Dominia, Feuda, & bona hujuſmodi publicentur, & publica ſint, efficianturque juris, & proprietatis eorum, qui illa primo occupaverint, ſi in ſinceritate fidei, & unitate S.R.E. ac ſub noſtra, & ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium obedientia fuerint.

Prælati, & Pontifices qui ante eorum promotionem apparuerit a Fide Catholica deviaſſe, eo ipſo privati ſunt, omni auctoritate, & officio & promotio nulla eſt, & nullo pacto convalidari poteſt.

§.6. Adiicientes quod ſi ullo umquam tempore apparuerit aliquem Epiſcopum etiam pro Archiepiſcopo, ſeu Patriarcha, vel Primate ſe gerentem, aut prædictæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalem, etiam ut præfertur, Legatum, ſeu etiam Romanum Pontificem ante ejus promotionem, vel in Cardinalem, ſeu Romanum Pontificem aſſumptionem a fide Catholica deviaſſe, aut in aliquam hæreſim incidiſſe, promotio, ſeu aſſumptio de eo etiam in concordiam, & de unanimi omnium Cardinalium aſſenſu facta, nulla, irrita, & inanis exiſtat, nec per ſuſceptionem muneris, conſecrationis, aut ſubſecutam regiminis, & adminiſtrationis poſſeſſionem, ſeu quaſi, vel ipſius Romani Pontificis inthronizationem, aut adorationem, ſeu ei præſtitam ab omnibus obedientiam, & cujuſvis temporis in præmiſſis curſum, convaluiſſe dici, aut convaleſcere poſſit, nec pro legitima in aliqua ſui parte habeatur, nullamque talibus in Epiſcopos, ſeu Archiepiſcopos, vel Patriarchas aut Primates promotis, ſeu in Cardinales, vel Romanum Pontificem aſſumptis, in ſpiritualibus, vel temporalibus adminiſtrandi facultatem tribuiſſe, aut tribuere cenſeatur, ſed omnia, & ſingula per eos quomodolibet dicta, facta, geſta, & adminiſtrata, ac inde ſecuta quæcumque viribus careant, & nullam prorſus firmitatem, nec jus alicui tribuant, ſintque ipſi ſic promoti, & aſſumpti, eo ipſo abſque aliqua deſuper facienda declaratione, omni dignitate, loco, honore, titulo, auctoritate, officio, & poteſtate privati, liceatque omnibus, & ſingulis ſic promotis, & aſſumptis, ſi in fide antea non deviaſſent, nec hæretici fuiſſent, neque ſchiſma incurriſſent, aut excitaſſent, vel commiſiſſet.

§.7. Sub-

Digitized by Google

Subditiſque eorum liceat ab obedientia & devotione impune recedere.

§.7. Subditis perſonis, tam Clericis Sæcularibus, & Regularibus, quam etiam laicis, necnon Cardinalibus, etiam qui electioni ipſius Pontificis antea a fide devii, aut hæretici, ſeu ſchiſmatici interfuerint, ſeu alias conſenſerint, & ei obedientiam præſtiterint; eumque adoraverint, ac Caſtellanis, Præfectis, Capitaneis, & Officialibus etiam Almæ Urbis noſtræ, & totius Status Eccleſiaſtici, etiam eiſdem ſic promotis, vel aſſumptis homagio, ſeu juramento, vel cautione obligatis, & obnoxiis, ab ipſorum ſic promotorum, vel aſſumptorum obedientia, & devotione impune quandocumque cedere, eoſque ut magos, ethnicos, publicanos, & hæreſiarchas evitare, eiſdem ſubditis perſonis fidelitati, & obedientiæ futurorum Epiſcoporum, Archiepiſcoporum, Patriarcharum, Primatum, Cardinalium, & Romani Pontificis canonice intrantis nihilominus adſtrictis remanentibus, & ad majorem ipſorum ſic promotorum, & aſſumptorum, ſi eorum regimen, & adminiſtrationem continuare voluerint, confuſionem, contra eoſdem ſic promotos, & aſſumptos, auxilium brachii ſæcularis implorare, nec propterea ab ipſorum ſic promotorum, & aſſumptorum fidelitate, & obedientia, præmiſſorum occaſione recedentes, tamquam tunicæ Domini ſciſſores aliquarum cenſurarum, ſeu pœnarum ultioni ſubjaceant.

Contrariorum derogatio.

§.8. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon privilegiis, indultis, & literis Apoſtolicis eiſdem Epiſcopis, Archiepiſcopis, Patriarchis, Primatibus, & Cardinalibus, ac quibuſvis aliis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ſeu etiam conſiſtorialiter, aut alias quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis, ac etiam in corpore juris clauſis, necnon quibuſvis capitulis conclavis, etiam juramento, aut confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, & per Nos ipſos juratis. Quibus omnibus eorum tenores præſentibus pro expreſſis, ac de verbo ad verbum inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Juſſio publicandi.

§.9. Ut autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt, notitiam deducantur, volumus eas, ſeu earum tranſumptum (cui manu Notarii publici ſubſcripto, & ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munito, plenam fidem adhiberi debere decernimus) in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ valvis, atque in acie Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris publicari, & affigi, earumque copiam inibi affixam dimitti, publicationemque, affiſionem, & copiæ affiſæ dimiſſionem hujuſmodi ſufficere, & pro ſolemni, & legitima haberi, nec aliam publicationem requiri, aut expectari debere.

Sanctio pœnalis.

§.10. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innovationis, ſanctionis, ſtatuti, derogationis voluntatum, decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono, XV. Kal. Martii, Pon. noſtri Anno IV.

Papæ ſubſcriptio.

✠ Ego Paulus Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Cardinalium ſubſcriptiones.

✠ *Ego Jo: Bellayus Epiſcopus Oſtien.*
✠ *Ego R. Card. de Carpo Epiſcopus Portuen.*
✠ *Ego F. Card. Piſanus Epiſcopus Tuſculan.*
✠ *Ego Fed. Card. Cæſius Epiſcopus Præneſt.*
✠ *Ego P. Card. Epiſcopus Albanen.*
✠
✠ *Ego R. Card. S. Angeli Major Pœnit.*
✠ *Ego T. Card. Criſpus.*
✠ *Ego Fulvius Card. Peruſinus.*
✠ *Ego Jo: Mich. Card. Saracenus.*
✠ *Ego Jo: Cardinalis S. Vitalis.*
✠ *Ego Ja: Card. Puteus.*
✠ *Ego Hier. Card. Imolen.*
✠ *Ego B. Card. Tranen.*
✠ *Ego Diomedes Card. Arianen.*
✠ *Ego Scipio Card. Piſarum.*
✠ *Jo: Card. Reumanus.*
✠ *Jo: Antonius Card. S. Pancratii.*
✠ *Ego Tho. Card. Gaddus.*
✠ *Ego Virg. Card. de Spoleto.*
✠ *Ego F. M. Card. Alexan.*
✠ *Ego Cle. Monilianus Card. Arac.*
✠ *Ego G. Aſc. Diac. Card. Cam.*
✠ *Ego N. Card. de Sermoneta.*
✠ *Ego Ja. Card. Sabellus.*
✠ *Ego Hier. Card. S. Georgii.*
✠ *Ego Inno. Card. de Monte.*
✠ *Ego Aloy. Card. Cornelius.*
✠ *Ego C. Card. Carafa.*
✠ *Ego Alfon. Card. Neapolit.*
✠ *Ego Vitellotius Card. Vitellius.*
✠ *Ego Jo: Baptiſta Card. Conſiliarius.*

Locus Signi.

Dominus mihi adjutor.

Digitized by Google

XXVIII.

Ex Monſignano Eulit. armedit.

Reſtituit ſtationem, quæ antiquitus habebatur in Eccleſia SS. Silveſtri, & Martini in Montibus de Urbe.

PAULUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

ET ſi ex injuncto Nobis Apoſtolatus officio ſingulas orbis Eccleſias, quæ Domus Dei ſunt, ſpiritualibus muneribus ornamus: Decorem tamen earum, quæ in hac Alma Urbe noſtra conſiſtunt, eo majori procuramus affectu, quo ſæpius ad illas, tamquam ante oculos noſtros conſtitutas dirigimus noſtræ conſiderationis intuitum.

Fidedignis ſcripturis eruitur, feria V Hebdomadæ IV. Quadrageſimæ Stationem in Eccleſia Sancti Martini in Montibus fuiſſe.

§.1. Sane ex diverſis non vulgaribus ſcripturis accepimus, quod antiquitus quinta feria quartæ hebdomadæ Quadrageſimæ, qua noſtris temporibusStatio in Eccleſia Monaſterii monialium Sancti Silveſtri de Urbe Ordinis Sanctæ Claræ habetur, ſtatio prædicta etiam in Eccleſia Sancti Martini in Montibus de eadem Urbe, quæ titulus Presbyteri Cardinalis exiſtit, & apud quam complures Ordinis Fratrum Carmelitarum Profeſſores divina inibi celebrantes ad præſens reſident, publice habebatur, diverſæque Chriſtifidelibus ipſam Eccleſiam S. Martini dicta feria viſitantibus conceſſæ dicebantur Indulgentiæ, & peccatorum remiſſiones.

Reſtituit Paulus conſuetas elargiens Indulgentias.

§.2. Quamobrem Nos qui juxta noſtri Paſtoralis officii debitum, ſalutem ſingulorum paterna affectamus charitate, ad hoc etiam excitati per dilectum filium noſtrum Diomedem tituli ejuſdem Sancti Martini in Montibus Presbyterum Cardinalem de Ariano nuncupatum, qui eidem Eccleſiæ Sancti Martini in Presbyterum Cardinalem præeſt, & illam ſuis ſumptibus, & expenſis non parum ornavit, ſeu reparavit, omnes, & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones eandem Eccleſiam Sancti Martini prædicta feria viſitantibus conceſſas ratas, & gratas habentes, atque approbantes, & innovantes, ac fidelibus præfatis ſuffragari debere decernentes, Apoſtolica auctoritate tenore præſentium ſtatuimos, & ordinamus: quod de cetero perpetuis futuris temporibus Statio hujuſmodi etiam in ipſa Eccleſia Sancti Martini dicta feria habeatur, itaut eandem Eccleſiam feria prædicta viſitantes, omnes Indulgentias, & peccatorum remiſſiones prædictas conſequantur, & conſequi poſſint. Nos enim ſperantes, quod fideles præſati, ut ſuffragia eorumdem SS. Silveſtri, & Martini conſequantur in Cœlis, eorum Eccleſias in Terris viſitare non gravabuntur, eoſdem fideles hortamur, & in Domino requirimus, ut Eccleſias ipſas dicta feria devote viſitare, & Indulgentias, ac remiſſiones prædictas conſequi ſtudeant, ut exinde etiam ipſorum Sanctorum precibus adjuti ſalutem ſuam facilius conſequi poſſint. Per hoc autem non intendimus eidem Eccleſiæ S. Silveſtri in aliquo præjudicare.

Concluſiones.

Nulli ergo &c.

Dat. die 25. Febr. 1559. P. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono, quinto Kal. Martii, Pont. noſtri Anno IV.

XXIX.

Revocatio quarumcumque exemptionum conceſſarum a ſolutione ſubſidii triennalis in Statu Eccleſiaſtico impoſiti.

Hoc ſubſidium impoſuit Paulus III. ſup. in ejus Conſt. XLVII. Decens. *fol. 225.*

PAULUS PAPA IV.

Ad futuram rei memoriam.

Prooemium.

CUpientes indemnitati Cameræ Apoſtolicæ, quæ ut omnibus notum eſt, multo ære alieno gravata exiſtit, quantum cum Deo poſſumus, conſulere, quæ in ejus gravamen emanaſſe comperimus, de medio tollere curamus, ut exinde ſuum, prout decens eſt, & honeſtum, conſequi poſſit.

Paulus III. impoſuit ſubſidium triennale. Sed pluribus perſonis exemptiones, & libertates conceſſæ fuerunt.

§.1. Nuper ſane Nobis innotuit, quod licet alias fe. re. Paulus Papa III. Prædeceſſor noſter, de fratrum ſuorum, de quo numero tunc eramus, conſilio, cunctis impoſitionibus extraordinariis ſublatis, unum unicuique ſubſidium trecentorum millium ſcutorum per totam ditionem Eccleſiaſticam pro triennio ſolvendum, & exigendum impoſuerit, impoſitio hujuſmodi de triennio in trienuium ſucceſſive prorogata, & ſemper exacta fuit, nihilominus exactio hujuſmodi cauſantibus diverſis exceptionibus, libertatibus, & immunitatibus a ſolutione ipſius ſubſidii diverſis Communitatibus, & univerſitatibus, ac particularibus perſonis, necnon Civitatibus, Terris, Oppidis & locis noſtri Status Eccleſiaſtici conceſſis, & factis, diverſarum portionum ejuſdem ſubſidii donationibus, ſeu remiſſionibus, vix ad dimidium ſummæ trecentorum millium ſcutorum hujuſmodi aſcendit, ex quo eidem Cameræ, quæ aliunde non habet unde onera illi in dies incumbentia ſufferre poſſit, & illius creditoribus, qui ſua credita ab ipſa recuperare nequeunt, maximum ſuccedit detrimentum.

Eas propterea hic Pontifex revocat.

§.2. Quapropter præmiſſis occurrere, & ut tam Camera, quam creditores præfati, quod ſuum eſt, conſequi poſſint, providere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas exemptiones, libertates, & immunitates a ſolutione ſubſidii hujuſmodi quibuſvis Communitatibus, Univerſitatibus, ac particularibus perſonis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ exiſten. necnon Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis dicti Status, ſub quocumque etiam Comitali, Marchionali, Baronali, vel Ducali, aut quovis alio tam majori, quam inferiori titulo, vel per aliquem S. R. E. Cardinalem regantur, & gubernentur, ſub qui-

buſcumque

buſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritant., & aliis decretis ſub quocumque etiam Comitum, Marchionum, Ducum, & quorumvis aliorum Principum, ſeu etiam ipſius R. E. Card. intuitu, & contemplatione per quoſcumque Romanos Pontifices Prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſtolicam etiam motu, ſcientia, & poteſtatis plenitudine ſimilibus, aut alias quomodolibet conceſſas, & factas, quarumvis ipſius ſubſidii portionum donationes, ſeu remiſſiones, vel alias gratias, ac quaſcumque ſuperinde, tam ſub plumbo, quam in forma Brevis confectas literas, earum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro expreſſis habentes, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium revocamus, caſſamus, irritamus, & annullamus, ac viribus penitus evacuamus, necnon pro revocatis, caſſis, irritis, & nullis, ac viribus penitus, & omnino vacuis haberi, & nemini ſuperinde ſuffragari poſſe volumus, Cameramque ipſam adverſus exemptiones, libertates, immunitates, donationes, & remiſſiones prædictas ad priſtinum, & eum, in quo antequam illæ emanarent quomodolibet, & erat ſtatum, reſtituimus, reponimus, & plenarie reintegratam eſſe decernimus, in omnibus, & per omnia, ac ſi exemptiones, libertates, immunitates, donationes, remiſſiones, & gratiæ hujuſmodi numquam emanaſſent.

Et ſubſidium ab omnibus exigi mandat.

§.3. Mandantes Theſaurariis Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum ditionis, & Status prædictorum, ac quibuſvis aliis ipſius ſubſidii exactoribus, ac ceteris ad quos ſpectat, ut ſubſidium prædictum, juxta illius impoſitionis continentiam, & tenorem a Communitatibus, Univerſitatibus, Perſonis, Civitatibus, Terris, Oppidis, & locis hujuſmodi integre exigant, & exigi curent, & faciant.

Quibuſcumque non obſtantibus.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

D. P. An.IV. die 15. Apr.

Datum Romæ apud S. Petrum, ſub annulo Piſcatoris, die XV. Aprilis, milleſimo quingenteſimo quinquageſimo nono, Pont. noſtri Anno IV.

XXX.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Quod habentes Indulta utendi Altari Portatili nequeant illo uti, niſi in loco ab Ordinario, ſive ejus Vicario approbando.

PAULUS PAPA IV.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmium.

ÆQUA Romani Pontificis proviſio in concedendis gratiis eo debet dirigi affectu, quo illis, quibus conceſſæ fuerint, ita ſolatio perveniant, ut aliis per hoc ſcandali materia non præſtetur.

Altaris portatilis privilegio abutentes aliqui illud in loco minus decenti collocabant.

§.1. Nuper ſiquidem Nobis innotuit, quod cum Chriſtifidelibus præſertim nobilibus, vel graduatis, a Sede Apoſtolica indulgeri ſoleat, ut liceat eis habere Altare portatile cum debitis reverentia, & honore, ſuper quo in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis poſſint per ſe ipſos, ſi Presbyteri exiſtant, aut per proprium, vel alium Sacerdotem idoneum Miſſam celebrare, ſeu celebrari facere, ſæpius contingit, ut ipſi Chriſtifideles Miſſam eandem in loco minus congruenti, ac honeſto celebrent, aut celebrari faciant cum modica Miniſterii Altaris, &, qui in eo immolatur, Domini Noſtri Jeſu Chriſti reverentia, ac maximo aliorum Chriſtifidelium id videntium, aut audientium ſcandalo.

Locum itaque ab Ordinario, vel ejus Vicario deputari jubet.

§.2. Quamobrem inconvenientibus hujuſmodi occurrere, & neminem ſibi conceſſo indulto fruſtrari volentes motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine eum ſolum quoad hoc congruentem, & honeſtum locum cenſeri volumus, qui arbitrio Ordinarii loci, ſeu ejus Vicarii in ſpiritualibus generalis pro congruenti, & honeſto habitus, & reputatus fuerit.

Secus agentes excommunicatione ferit.

§.3. Omnibus, & ſingulis utriuſque ſexus perſonis ſimile indultum habentibus cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, dignitatis, nobilitatis, & præeminentiæ exiſtant in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis pœna diſtrictius inhibentes, ne prætextu cujuſvis indulti eis a dicta Sede hactenus conceſſi, aut in poſterum concedendi in aliquo loco, qui arbitrio Ordinarii, ſeu Vicarii prædicti pro congruenti, & honeſto habitus, & reputatus non fuerit celebrare, aut celebrari facere non præſumant.

Obſtantia tollit.

§.4. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac indultis prædictis contrariis quibuſcumque.

Dat. die 9. Maii 559. An.IV.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, ſub annulo Piſcatoris die 9. Maii 1559. Pontificatus noſtri Anno IV.

XXXI.

Ex Regeſt. in Archiv. Vat.

Erectio Eccleſiarum Cameracen. Ultrajectinæ, & Mechlinien. in Archiepiſcopatus, & Metropolitanas, necnon aliarum Eccleſiarum in Belgio in Cathedrales, Epiſcopatuſque ſupradictis ſuffraganeos.

PAULUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

SUper univerſas Orbis Eccleſias eo diſponente, qui cunctis imperat, & cui omnia obediunt, ſine noſtris meritis conſtituti levamus in circuitu agri Dominici oculos noſtræ mentis more pervigilis paſtoris inſpecturi, quod Provinciarum, & locorum quorumlibet ſtatui, & decori, quidve illorum Incolarum animarum ſaluti congruat, ac deſuper hoc præſertim tempore, quo humani generis hoſtis omni conatu ad ipſarum animarum perniciem, & Fidei Catholicæ averſionem incumbit, diſponi debeat, &

divino

divino fulti præſidio dignum, qu'n potius debitum, arbitramur, in irriguo Militantis Eccleſiæ agro novas Archiepiſcopales, & Epiſcopales Sedes, & Eccleſias plantare, ut per hujuſmodi novas plantatiooes popularis augeatur devotio, divinus cultus effloreat, & animarum ipſarum ſalus ſubſequatur, ac loca inſignia ea præſertim, quorum incolæ benedicente Domino multiplicati noſcuntur, dignioribus titulis, & condignis favoribus illuſtrentur, ut propagatione novarum ſedium, venerabiliumque Præſulum aſſiſtentia, regimine, & doctrina ſuffulti, cum Apoſtolicæ auctoritatis amplitudine, & Orthodoxæ fidei augmento, populi ipſi proficiant ſemper in Domino, & quod in temporalibus ſunt adepti, non careant in ſpiritualibus incremento; præſertim cum id Catholicorum Regum, & Principum expoſcat devotio.

Cauſæ erigendarum Eccleſiarum, de quibus in rubrica.

§.1. Cum itaque mentis noſtræ aciem convertiſſemus in eam Inferioris Germaniæ partem, quæ chariſſimi in Chriſto filii noſtri Philippi Hiſpaniarum Regis Catholici ditioni hæreditario jure ſubjecta eſt, ſcientes meſſem quidem ibi multam eſſe, operarios autem paucos; propter quod, cum ea Regio antiquitus erectionis Cathedralium Eccleſiarum ſuarum tempore ſparſim, & infrequenter admodum habitaretur, a tot jam tantiſque populis, & gentibus incolitur, ut pro Oppidorum celeberrimorum, quibus ubique referta eſt, frequentia, & Caſtellorum, Pagorumque multitudine paucæ admodum ibi ſint Eccleſiæ Cathedrales, quo fit, ut tam pauci Epiſcopi non ea, qua opus eſſet, diligentia, tantam animarum multitudinem regere poſſint: quod quibuſdam eorum hoc etiam eſt difficilius, quod ipſorum Diœceſani lingua, idiomate, inſtitutiſque differunt, & quidam eorum etiam ejuſmodi privilegia habent, ut ipſos ad Sedem Epiſcopalem non liceat evocare: ita ut nec fide, doctrina, & pie vivendi præceptis commode inſtructi, nec ſi qui deliquerint, facile corrigi ab Epiſcopis ſuis poſſint.

Cauſæ quoque erigendæ Metropoleos.

§.2. Ad ipſos vero Epiſcopos viſitandos, admonendos, & in officio continendos ne unà quidem in tota illa, tam celebri, & tam longe lateque patente Regione Eccleſia eſt Metropolitana: ſed illæ, quibus ſubjectæ ſunt, extra fines ipſius Philippi Regis ſunt, earumque Archiepiſcopi propter multa, & varia impedimenta nulli ſuffraganeis ſuis uſui jampridem fuerunt.

Aliæ recenſentur Cauſæ ex ſituatione Regionis deductæ.

§.3. Ad quæ tanta incommoda cum hoc quoque accedat, quod cum ea Regio omni fere ex parte cincta ſit, & obſeſſa a Populis hæreticis, atque ſchiſmaticis: propter aſſiduas hæreticorum inſidias, dolos, & fraudes, peſtiferaſque doctrinas Catholica illic fides, & animarum ſalus in maximo diſcrimine, ac periculo verſantur.

His de cauſis, & accedentibus precibus Philippi II. Hiſpaniarum Regis novas Cathedrales, & Metropolitanas Eccleſias erigere ſtatuit Paulus.

§.4. His cauſis, aliiſque, quæ animum noſtrum impulerunt, adducti, precibus etiam annuere volentes, tamque pio deſiderio ſatiſfacere ipſius Philippi Regis, qui pro ſua pietate, & Catholicæ fidei ſtudio, hac de re Nobiſcum, & ſæpe, ac per quam diligenter per literas, & Nuncios egit, habita, ſicut rei magnitudo poſtulabat, cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, tam graviter periclitanti in illis partibus fidei Orthodoxæ, & animarum ſaluti aptiſſimum eſſe remedium duximus, ſi veterum Eccleſiarum in illa regione poſitarum Diœceſes commodioris regiminis cauſa divideremus, noviſque erectis Cathedralibus Eccleſiis ejuſmodi præficerentur Epiſcopi, qui tum exemplo, tum verbo commiſſas ſibi oves paſcant, & proborum, eorumdemque doctorum virorum copia muniti, idoneorumque opera Miniſtrorum adiuti illas adverſus inſidiantium Luporum rabiem tueantur, atque cuſtodiant, & Metropolitanæ aliquot Eccleſiæ opportunis ejus Regionis locis erigantur, ad quas commode adiri poſſit: quibus, qui profuturi ſunt, ſuffraganeos ſuos in officio contineant.

Itaque Eccleſias, Civitates, & Diœceſes Cameracen., Trajecten., Attrebaten. & Tornacen. eximit a jure Metropolitico Roman., & Colonien. Eccleſiarum.

§.5. Ex certa igitur noſtra ſcientia de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, ac de Apoſtolicæ plenitudine poteſtatis, ad Dei Omnipotentis honorem, & ſanctæ ipſius Eccleſiæ utilitatem Cameracenſem, Trajectenſem, Attrebatenſem, & Tornacenſem Eccleſias, Civitates, atque Diœceſes a Remenſi, Colonienſique Provinciis, quibus ſunt Metropolitico jure ſubjectæ.

Oppida vero e latere recenſita a jure ſuarum reſpective Eccleſiarum.

§.6. Ac Mechlinienſe, Antuerpienſe, Harſemenſe, Daventrienſe, Levvardienſe, Gruningenſe, Middelburgenſe, Buſcoducenſe, Ruremundenſe, Namurcenſe, Audomarenſe, Ipreuſe, Gandavenſe, & Brugenſe celeberrima Cameracenſis, Trajectenſis, Leodienſis, Morinenſis, & Tornacenſis Diœceſum Oppida a ſua quodque eorum Diœceſi, & Provincia.

Separatio partis Diœceſum prænominatarum pro conſtituendis Diœceſibus novorum Epiſcopatuum.

§.7. Præterea ab Eccleſia Cameracenſi, quam nuper ab omni poteſtate, & juriſdictione Remenſis Archiepiſcopi, cujus ſuffraganea erat, liberavimus, eam ipſius Diœceſis Cameracenſis partem, quæ in Brabantiæ Ducatu, & Flandriæ Comitatu exiſtit, itemque ab Eccleſia Diœceſique Leodienſi eam ipſius Diœceſis Leodienſis partem, quæ eſt in Namurcenſi, & Hormenſi Comitatibus, ac Brabantiæ, & Gheldriæ Ducatibus ditionis ipſius Philippi Regis, itemque ab Eccleſia, & Diœceſi Tornacenſi eam partem ipſius Diœceſis Tornacenſis, quæ a Roeſbeke Pago, & Audenardo Oppido ad Oceanum vergit ipſis Pago, & Oppido incluſis. Itemque ab Eccleſia, & Diœceſi Trajectenſi eam partem ipſius Diœceſis Trajectenſis, quæ in Flandriæ Comitatu exiſtit, & inſulas Zelandiæ, ac totam Hollandiam aquaticam, & partem illam Hollandiæ, quæ firmior appellatur, uſque ad Oppida Leidenſe excluſive, & Amſtelredamen. incluſive, ac Inſulas Ulietlant, & Texel, ac Wieringen., & totam regionem Tranſiſellaniam, ac Gruningiam, & Phriſiam cum magna parte Ducatus Gheldriæ, quæ inferior appellatur, uſque ad Harder Wicum, & Sherembergen. Oppida incluſive, & uſque ad Arnhem, & Wageningen. Oppida, ipſis tamen excluſis, necnon partes, quas habet ultra Valciam flumen ad ipſum Gheldriæ Ducatum pertinentes,

nentes,

Digitized by Google

nentes, & magnam aquam Tornacenſem verſus Brabantiam, a dilectis autem filiis Capitulo ipſius Eccleſiæ Trajectenſis, ſeu illius menſa Capitulari omnem Juriſdictionem, omniaque jura Epiſcopalia ipſius Capituli, quæ habet in regione Weſtphriſia vocáta. Ab Oſnaburgenſi vero, & Monaſterienſi, ac Colonienſi, & Paderbornenſi Eccleſiis, ac Diœceſibus, & a Colonienſi Provincia eas partes Oſnaburgenſis, & Monaſterienſis, ac Colonienſis, & Paderbornenſis Diœceſum, quæ intra fines Regis Philippi exiſtunt, cum omnibus, & ſingulis earum terminis, & territoriis, ac cleris populis, & perſonis, Monaſteriis, Eccleſiis ac piis locis, ac beneficiis Eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, & ordinum quorumcumque regularibus; Ab ipſa autem Eccleſia Morinenſi per obitum bonæ memoriæ Franciſci de Crequy olim Epiſcopi Morinenſis ab hinc circiter ſeptennium defuncti paſtoris ſolatio deſtituta, eam partem ipſius Diœceſis Morinenſis, quæ in Artheſiæ, & Flandriæ Comitatibus exiſtit ditionis ipſius Philippi Regis cum ipſius terminis, territorio, caſtellis, pagis, & locis, clero, populo, ac perſonis, Monaſteriis, Eccleſiis, & piis locis, ac beneficiis Eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, ſæcularibus, aut ordinum quorumcumque regularibus, fructuſque, redditus, proventus, decimas, jura, & emolumenta, quæ Epiſcopus Morinenſis, jura quoque. quæ Archiepiſcopus Rhemenſis in parte Diœceſis Morinenſis, ac terminis, territorio, caſtellis, pagis, & locis prædictis, ſeu ratione viſitationis, aut alio jure, & cauſa percipere conſueverunt, a Menſa Archiepiſcopali Rhemenſi, & Epiſcopali Morinenſi auctoritate Apoſtolica tenore præſentium perpetuo eximimus, ſegregamus, dividimus, & ſeparamus, ac ab omni juriſdictione, poteſtate, & ſubjectione Rhemenſis, & Colonienſis, Archiepiſcoporum, & Cameracenſis. Trajectenſis, Leodienſis, Morinenſis, Tornacenſis, Oſnaburgenſis, Monaſterienſis, & Paderbonenſis Epiſcoporum pro tempore exiſtentium, ac dilectorum filiorum Capitulorum Rhemenſis, Colonienſis, Cameracenſis, Trajectenſis, Leodienſis, Morinenſis, Tornacenſis, Oſnaburgenſis, Monaſterienſis, & Paderbornenſis, Eccleſiarum, atque a ſolutione decimarum, & quorumvis aliorum jurium eiſdem Archiepiſcopis, Epiſcopis, & Capitulis a Cleris, & aliis prædictis ratione Juriſdictionis, ſubjectionis, ac legis Diœceſanæ, & Metropoliticæ debitorum, itaut poſt hac Epiſcopus Morinenſis juriſdictionem aliquam in partem a Diœceſi ſeparatam, & illius Territorium, caſtella, pagos, & loca, ac clerum, Populum, & perſonas, ac Monaſteria, Eccleſias, & pia loca, ac beneficia exercere, & beneficia ſub hac ſeparatione, ac diviſione comprehenſa quæcumque, quotcumque, & qualiacumque ſint, quæ ad ejus collationem antea pertinebant, conferre, ſeu fructus, redditus, proventus, jura, obventiones, & emolumenta ab eo in parte a Diœceſi ſeparata terminis, territorio, caſtellis, pagis, & locis prædictis ſubventionis cauſa, aut alia qualibet ratione percipi ſolita, & Epiſcopus Morinenſis atque Archiepiſcopus Rhemenſis prædicti in parte Diœceſum ipſis adempta, ac terminis, territoriis, Caſtellis, pagis, locis præfatis de iis, quæ ad eos ratione viſitationis Epiſcoporum, & legis Diœceſanæ, ac Metropoliticæ pertinebant, intromittere ſe nullo pacto poſſint, eximimus, & omnino liberamus.

Cameracenſis, & Trajectenſis Eccleſiæ eriguntur in Archiepiſcopales, & Metropolitanas.

§.8. Cameracenſem vero, & Collegiatam Sancti Rumoldi Oppidi Mechlinienſis, & Trajectenſem Eccleſias in Metropolitanas, ac Cameracenſem, & Trajectenſem Sedes Epiſcopales in Archiepiſcopales, eaſque, & ipſam Eccleſiam Sancti Rumoldi Metropolitanorum Præſidum Sedes, ac Provinciarum capita ſcientia, conſilio, & poteſtatis plenitudine ſimilibus auctoritate, & tenore præmiſſis etiam erigimus, & inſtituimus.

Utrique aſſignata Diœceſis.

§.9. Ex quibus Archiepiſcopis nuncupandis Cameracenſis quidem pro ſua Diœceſi habeat vigintiocto Oppida cum caſtellis, pagis, & Monaſteriis interjacentibus intra ſpatium ſeptuagintaduorum millium paſſuum Italicorum in longitudinem, ſexaginta vero in latitudinem per Nuncium noſtrum propediem a Nobis illud mittendum limitanda. Trajectenſis autem pro ſua Diœceſi obtineat territorium Trajectenſe, & majoris partis Hollandiæ, magnæque partis Gheldriæ cum dominiis de Buerende Culemburch, de Viarien., Ermenidem, Iſeilſtein, Triginta Oppidorum præter pagos in longitudinem nonaginta, in latitudinem quadraginta millium paſſuum ſimilium terminanda, ut dictum eſt.

Archiepiſcopis Pallii, & Crucis uſus datur.

§.10. Iiſdem autem duobus, & tertio Mechlinienſi nuncupandis Archiepiſcopis Pallium, & Crucem, ſicut mos eſt, deferendi, reliquiſque omnibus inſigniis, honoribus, ornamentis, privilegiis, & prærogativis Eccleſiarum, ac Sedium Metropolitanarum utendi jus, & poteſtatem concedimus.

Oppida in Epiſcopatus erecta, & Eccleſiæ Collegiatæ in Cathedrales.

§.11. Mechlinienſe autem Antuerpienſe, Harlemenſe, Daventienſe, Levvardienſe, Gruningenſe, Buſcoducenſe, Ruremundenſe, Namurcenſe, Audomarenſe, Iprenſe, Gandavenſe, Middelburgenſe, & Brugenſe, Oppida in Civitates erigimus, ac in eis ſic erectis Eccleſias Sancti Albani Namurcenſem, Sancti Audomari ejuſdem Civitatis, Sancti Audomari B. M. V. Antuerpienſem, Sancti Joannis Gandavenſem, Sancti Donatiani Brugenſem, Sancti Lebuini Daventrienſem, Sancti Joannis Evangeliſtæ Buſcoducenſem, & Sancti Spiritus Ruremundenſem, Collegiatas, ac Sancti Bavonis Harlemenſem, Sancti Viti Levvardienſem, & S. Martini Gruningenſem Parochiales, necnon Beatæ Mariæ Præmonſtraten., Middelburgenſem Monaſteriis Sancti Martini Sancti Auguſtini Canonicorum Regularium Ordinum Iprenſem ſub eiſdem invocationibus in Cathedrales ſcientia, conſilio, & poteſtate, ac auctoritate, & tenore præmiſſis erigimus pro cujuſque earum Civitatum creandis Epiſcopis, qui ſuæ quiſque præſint

carum-

Digitized by Google

earumque ædificia augeant, & in Cathedralium Eccleſiarum formam redigant, ac Jurisdictionem Epiſcopalem, aliaque omnia, & ſingula, quæ ad ordinem, & juriſdictionem, ac munus Epiſcopale pertinent in Civitatibus, Oppidis, terminis, territoriis, inſulis finibus, & partibus Diœceſium diviſarum, poſtquam terminata fuerint, reſpective exerceant, atque in eiſdem Metropolitanis, Archiepiſcopales, in Cathedralibus ſic erectis Eccleſiis Epiſcopales dignitates cum Sedibus, & Menſis Archiepiſcopalibus, ac Epiſcopalibus aliiſque Metropolitanarum, & Cathedralium Eccleſiarum inſigniis, menſis, areis, ſigillis, aliiſque Capitularibus inſigniis, honoribus, & privilegiis, quibus ceteræ Metropolitanæ, & Cathedrales Eccleſiæ de jure, vel conſuetudine utuntur, vel uti poterunt, ſimiliter erigimus, ac inſtituimus.

Eccleſiis ſic erectis aſſignatæ Diœceſes.

§.12. Eccleſiis vero ſupra commemoratis, ſic in Cathedrales erectis, eiſdemque Civitatibus in perpetuum concedimus, & aſſignamus pro ſuis Diœceſibus Namurcenſi, Comitatum Namurcenſem, & Gallicæ Brabantiæ partem longitudinis quadraginta, latitudinis triginta millium paſſuum Italicorum, Audomarenſi diſtrictum, decem oppida continentem longitudinis quadragintaduorum, latitudinis trigintanovem millium paſſuum ſimilium, Mechlinienſi diſtrictum decem, & ſeptem oppidorum cum pagis interiacentibus longitudinis ſexagintanovem, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium. Antuerpienſi Territorium ſeptem Oppidorum cum pagis interiacentibus, longitudinis quinquaginta ſex, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium, Gandavenſi territorium quatuor oppidorum cum pagis, interiacentibus longitudinis quadraginta ſex, latitudinis vigintiquatuor millium paſſuum ſimilium, Brugenſi territorium novem oppidorum cum pagis interiacentibus longitudinis quinquagintaquatuor, latitudinis vigintiquinque Millium paſſuum ſimilium, Iprenſi territorium decem oppidorum cum interiacentibus pagis longitudinis quadragintaduorum, latitudinis trigintatrium millium paſſuum ſimilium, Buſcoducenſi territorium decem oppidorum cum interiacentibus pagis longitudinis ſexaginta, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium, Ruremundenſi territorium decem oppidorum cum pagis interiacentibus longitudinis quinquaginta, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium, Comitatu Horhenſi in eis comprehenſo, Harlemenſi territorium duodecim oppidorum præter pagos interiacentes longitudinis nonaginta, latitudinis triginta millium paſſuum ſimilium, Daventrienſi territorium vigintiquinque oppidorum præter pagos interjacentes longitudinis ſexagintaduorum, latitudinis quadragintaſex millium paſſuum ſimilium, Levvardienſi territorium decem oppidorum præter pagos interiacentes longitudinis ſeptuagintaduorum, latitudinis quadraginta millium paſſuum ſimilium, Gruningenſi territorium Patriæ Gruningenſis, & Drentiæ, ac Inſularum Rollnge, & Borchim, Middelburgenſi territorium decem oppidorum præter pagos adiacentes longitudinis quinquagintaſex, latitudinis trigintatrium millium paſſuum ſimilium, pro ſua cujuſcumque eorum Epiſcoporum Diœceſi, ſicut dictum eſt, aſſignanda, perſonas vero Eccleſiaſticas pro cleris, & laicos in illis habitantes pro populis eorumdem.

Archiepiſcopatibus attributæ Eccleſiæ ſuffraganeæ.

§.13. Præterea Cameracenſi Attrebatenſem, Tornacenſem, Audomarenſem, & Namurcenſem, Mechlinienſi vero Antuerpienſem, Gandavenſem, Brugenſem Iprenſem, Buſcoducenſem, & Ruremundenſem, Trajectenſi autem Eccleſiis prædictis Harlemenſem, Daventienſem, Levvardienſem, Gruningenſem, & Middelburgenſem Civitates Diœceſeſque prædictas eiſdem ſcientia, conſilio, & poteſtatis plenitudine, ac ancłoritate Apoſtolica tenore præſentium attribuimus, & pro cujuſcumque ipſarum Metropolitanis Provinciis eſſe ſtatuimus, ipſaſque ſic erectas Cathedrales Eccleſias, eoſque qui pro tempore fuerint ipſarum Epiſcopi pro ſuffraganeis eorum, qui pro tempore fuerint Cameraci, Mechliniæ, & Trajecti Archiepiſcopi, qui ſuffraganei, ut membra capiti, ſic eiſdem Archiepiſcopis Metropolitico jure ſubjecti ſint, & Cameracenſis, Mechlinienſis, & Trajectenſis Protenſis Provinciarum Cleros, & Populos pro ſuis cujuſque Eccleſiarum Provincialibus, quorum ſingulorum cauſæ ad ſuum cujuſque eorum Archiepiſcoporum ſecundum ſacros Canones deferantur, perpetuo ſimiliter concedimus, & aſſignamus. Et quod ad Archiepiſcopalia, Metropolitica, & Provincialia jura pertinet, Civitates, Diœceſes, cleros, & populos ſæpius commemoratos eiſdem Præſulibus, qui pro tempore fuerint, ſubiicimus, ſicut eaſdem, Civitates Diœceſes, cleros, & populos, quod ad ordinariam Epiſcopalem juriſdictionem, & poteſtatem attinet, ſuis quoque ipſorum, qui pro tempore fuerint, Epiſcopis ſubiectos eſſe decernimus.

Dos Archiepiſcopatui Mechlinienſi, & novis erectis Eccleſiis a Philippo Rege aſſignanda.

§.14. Archiepiſcopali vero Mechlinienſi quinque millium, & cuilibet ex Epiſcopalibus menſis hujuſmodi trium millium ducatorum auri de Camera annuos redditus ex certis decimis, & bonis, ac fructibus, redditibus, & proventibus Eccleſiaſticis per dictum Nuncium ſpecificandis, & repartiendis ex nunc prout ex tunc, & e contra poſtquam ſpecificati, & repartiti fuerint, ac interim donec ſpecificatio, & repartitio huiuſmodi factæ, ac effectum ſortitæ ſint, & non ultra Mechlinienſi trium millium, ac cuilibet ex Epiſcopalibus menſis prædictis mille, & quingentorum ducatorum ſimilium annuos redditus per ipſum Philippum Regem ex redditibus, & proventibus, quos ex dicta Regione percipit, aſſignandos, & Archiepiſcopo Mechlinienſi, ac ſingulis Epiſcopis præfatis pro tempore exiſtentibus ſingulis annis quouſque ſpecificatio, & repartitio prædictæ, ac pro ea tantum parte, quæ plenarium ſuum effectum minus ſortita fuerit, & non ultra integre, ac proportionabiliter perſolvendos pro earum dote de

pari

Digitized by Google

pari conſilio eadem auctoritate etiam perpetuo applicamus, & appropriamus.

Eidem Regi conceſſum jus nominationis ad dictas Eccleſias conceſſum.

§.15. Eidem autem Philippo Regi ejuſque Succeſſoribus, qui pro tempore ejuſdem Regionis in temporalibus Domini extiterint, Jus nominandi perſonas idoneas in Theologia Magiſtros, aut in decretis Doctores, ſeu Licentiatos Nobilium Univerſitatum more, diligenti examine, præcedente promotos ad Mechlinienſem, Antuerpienſem, Trajectenſem, Attrebatenſem, Tornacenſem, Harlemenſem, Daventrienſem, Levvardienſem, Groningenſem, Middelburgenſem, Buſcoducenſem, Ruremundenſem, Namurcenſem, Audomarenſem, Iprenſem, Gandavenſem, & Brugenſem, Eccleſias prædictas, tam hac prima vice, quam quotieſcumque illas pro tempore vacare contigerit Nobis, & Romano Pontifici, qui pro tempore fuerit, per Nos, & eumdem Pontificem in Archiepiſcopos, & Epiſcopos earum ad nominationem hujuſmodi inſtituendos, de eodem conſilio, & ſcientia auctoritate præmiſſis in perpetuum reſervamus, atque concedimus.

Clauſulæ irritantes.

§.16. Ac irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogatio contrariorum

§.17. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ac prædictarum, & quarumvis aliarum Eccleſiarum, necnon Monaſteriorum, & Ordinum hujuſmodi etiam juramento confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Eccleſiis, Monaſteriis, Ordinibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Capitulis, & aliis præfatis, ac quibuſvis aliis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, efficaciſſimis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac conſiſtorialiter conceſſis, ac etiam iteratis vicibus confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda, aut aliqua alia exquiſita forma ad hoc ſervanda foret, tenores hujuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat harum ſerie ſpecialiter, & expreſſe derogamus, illaque adverſus præmiſſa ſuffragari nullo modo poſſe, ſeu debere decernimus, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Pœnæ contra temeratores hujuſce Conſtitutionis.

§.18. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrarum exemptionis, ſegregationis, diviſionis, ſeparationis, liberationis, erectionum, inſtitutionum, conceſſionum, aſſignationum, attributionis, ſtatuti, ſubjectionis decretorum, applicationis, appropriationis, reſervationis, & derogationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. die 10. Maii 1559. An.IV.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo quinquageſimonono, quarto Idus Maii, Pont. noſtri Anno IV.

XXXII.

Archiepiſcopi, & Epiſcopi cujuſcumque Ordinis profeſſores, ad clauſtra ſuorum Ordinum redeuntes, ad ejus officia, & dignitates aſſumi non poſſint.

PAULUS PAPA IV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

IN Sacra B. Petri Sede, meritis licet imparibus, divina diſpoſitione collocati, ad ea per quæ ſub religionis jugo, Domino famulantium quieti conſulitur, & ambitionis via præcluditur, diligenter intendimus, & in his noſtri Paſtoralis officii partes favorabiliter impartimur, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire.

Cauſa iſtius Conſtitutionis.

§.1. Cum itaque ſicut Nobis innotuit, nonnulli Epiſcopi, & Archiepiſcopi diverſorum Ordinum profeſſores, dignitates, & Officia, etiam ſuperioritates nuncupatas ſuorum Ordinum ambientes, ad hoc, ut ad illa aſſumi, eaque obtinere valerent, ab eorum Eccleſiis, quibus præerant, etiam munere conſecrationis per eos ſuſcepto, per Sedem Apoſtolicam abſolvi procuraverint, & ad clauſtra ſuorum Ordinum redeuntes, ſe ad dignitates, & officia, ac ſuperioritates hujuſmodi diverſis modis, & viis aſſumi, eaque conſequi ſategerint, & exinde quamplures diſſenſiones, & contentiones, ac religionis inobedientiæ exortæ fuerint, & in dies exoriantur in animarum ſuarum periculum, & dictorum Ordinum opprobrium, ac ſcandalum plurimorum.

Archiepiſcopi & Epiſcopi redeuntes ad clauſtra ſuorum Ordinū, ad officia aſſumi non poſſint.

§.2. Nos præmiſſis, prout ex debito Paſtoralis officii tenemur, providere volentes, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia volumus, & Apoſtolica auctoritate ſtatuimus, & ordinamus, quod nullus cujuſvis Ordinis, ſeu Religionis profeſſor, Epiſcopus ſeu Archiepiſcopus poſtquam munus conſecrationis hujuſmodi ſuſceperit (etiam ſi a vinculo Eccleſiæ, cui præfuerat, per Sedem eamdem abſolutus, eique, quod in ſuo Ordine remanere, & ad dignitates, ac officia, & ſuperioritates hujuſmodi aſſumi, eaque obtinere poſſet, per Sedem eamdem, ſeu illius auctoritate conceſſum foret) ad dignitatem, aut officia, ſeu ſuperioritates hujuſmodi, cujuſcumque qualitatis exiſtant, & quovis nomine nuncupentur, eligi, ſeu aſſequi, aut obtinere nullatenus poſſit, & ineligibilis, ac ad ea obtinenda perpetuo inhabilis exiſtat.

Diſpenſationes deſuper conceſſæ annullantur.

§.3. Ac quævis indulta, conceſſiones, diſpenſationes, & facultates, ac aliæ gratiæ ei, tam a Nobis, & Sede prædicta, etiam per literas Apoſtolicas, etiam in forma Brevis,

Digitized by Google

vis, vel alias ab ejus Legatis, ſeu Nunciis, aut Majori Pœnitentiario noſtro, quam a Superioribus dictorum Ordinum, ac quibuſvis aliis etiam ad id poteſtatem, & auctoritatem habentibus, ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſcumque etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis, etiam motu, & ſcientia ſimilibus, & deſuper hactenus conceſſa, & in poſterum conceden. nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti ſint, & eſſe cenſeantur.

Eligentes eos ad officia ſcienter jure eligendi, ac voce activa, & paſſiva privantur.

§.4. Et ſi quis eum de cetero ad dignitates, ſeu officia, aut ſuperioritates hujuſmodi ſcienter elegerit, jure eligendi perpetuo careat, ac voce activa, & paſſiva eo ipſo privatus exiſtat. Revocantes, caſſantes, annullantes, omnia, & ſingula indulta, conceſſiones, diſpenſationes, facultates, & gratias hujuſmodi, quorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus haberi volumus pro expreſſis. Ac decernentes irritum &c.

Clauſulæ derogatoriæ.

§.5. Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, necnon dictorum Ordinum juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apoſtolicis Epiſcopis, & Archiepiſcopis prædictis, ac quibuſvis alias conceſſis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Fides tranſumptorum.

§.6. Volumus autem, & dicta auctoritate decernimus, quod præſentium literarum tranſumptis manu Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicujus Curiæ Eccleſiaſticæ, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis, eadem prorſus fides, &c.

D. P. An. V. die 19. Julii.

Datum Romæ apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die XIX Julii, Pontificatus noſtri Anno V.

Publicatio.

Die 22. Julii 1559. retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ in forma Brevis affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, ac acie Campi Floræ, dimiſſis copiis affixis per me Medardum Nicolaum SS. D. N. Papæ Curſorem.

Nicolaus de Matthæis Mag. Curſ.

Finis Partis Primæ Tomi Quarti.

INDEX

NOMINUM ET RERUM PRÆCIPUARUM

Numerus paginam indicat. A. primam columnam.
B. ſecundam deſignant.

A

ADrienſis Eccleſia Theatinæ ſuffraganea. 69. b.
Advocati Conſiſtoriales. 292. a. *Eorum aſſertum jus creandi Doctores in jure in Urbe privative quoad omnes alios*. Ibid.
Ægidius Cardinalis Innocentii VI. Legatus. 159. b.
Ægidiana Conſtitutio in toto Statu Eccleſiaſtico obſervanda. 159. b.
Agricultoribus agri Romani Privilegia conceſſa a Sixto IV. 36. b. *& a Julio II.* 37. a. *Agricultores exempti a repreſaliis, & moleſtiis pro Tractis*. 39. a.
De Alcantara Milites matrimonia contrahere poſſunt, antequam huic Militiæ adſcribantur. 182. a.
Alexander VI. PP. ſuper vita & Miraculis B. Bennonis Epiſcopi Miſnenſis inquiri præcipit. 14. b.
Alexander Cardinalis Farneſius. Vide *Paulus III.*
Alexander Cardinalis Ceſarinus. 168. b.
Altaris Portatilis Privilegium habentes eo uti debent dumtaxat in loco ab Ordinario, vel ejus Vicario approbando. 359. b.
B. Antoninus Ordinis Prædicatorum Florentinus Archiepiſcopus. 17. b. *Infans virginitatem vovet, quam conſervat*. 20. a. *Jejunia, & ſtudia frequentat*. 20. b. *Integrum Decretorum librum memoriæ tradit*. Ibid. *Habitum Ordinis Prædicatorum ſuſcipit*. Ibid. *Orationibus, Vigiliis, & Prædicationibus incumbit*. 21. a. *Florentinæ Eccleſiæ præficitur ab Eugenio IV. PP.* Ibid. *Opera Pietatis in Archiepiſcopatu exercet*. 21. b. *Ejus mors*. 22. b. *Miraculis claret*. Ibid. *Sanctorum Canoni adſcribitur*. 23. b.
S. Antonii Viennen. Ordini conceſſa Privilegia per Romanos Pontifices. 25. a. & b.
Antuerpienſis Epiſcopatus erectio. 361. b.
Archivium Romanæ Curiæ. 152. a. *Collegium Scriptorum hujus Archivii a Julio II. inſtitutum*. Ib. *Quod Collegium facultatem habet baſtardos legitimandi*. Ibid.
Aromatarii Urbis approbandi a Collegio Medicorum. 96. a.
Aſcanius de Cornea Capitaneus Cuſtodiæ Pontificiæ. & Gubernator utriuſque Burgi in Urbe. 264. a.
Audomarenſis Eccleſia in Epiſcopatum erigitur. 361. b.
Aviſienſium Militaris Ordo multis Caſtris, & Oppidis a Chriſtifidelibus dotatus. 287. b. *Reges Luſitaniæ hujus Militiæ perpetui adminiſtratores*. 288. b. & ſeq.

B

BAſilica S. Mariæ Majoris. 162. a. *Ejus Archipresbyteri qualis ſit juriſdictio*. Ibid. & ſeqq.
Bellogradenſe Caſtrum, & alia multa a Turcis capta. 7. b.
Beneficia Eccleſiaſtica quomodo impetranda. 43. b. 191. a. & 192. b. *Beneficiorum poſſeſſio non aſſumenda Literis Apoſtolicis minime expeditis*. 248. b. 307. a. *Fructus inexacti non ſpectant ad Hæredes Beneficiati, ſed ad ſucceſſores*. 269. a. *Pro obtinendo Beneficio pro aliis ſe ſupponere, vel annuas penſiones offerre non licet*. 340. b.
B. Benno Epiſcopus Miſnenſis. 21. a. *Ejus nativitas, genus, & primordia*. Ibid. *Monachus fit*. 13. a. *Ejus virtutes quales fuerint*. Ibid. *Nonnulla miracula per eum viventem perpetravit Deus*. Ibid. *Nonnulla etiam poſt mortem*. 14. a. *Sanctorum Albo adſcribitur*. Ibid.
S. Bernardus Epiſcopus Hildeſemenſis B. Bennonis præceptor. 12. b.
Bernardus Card. S. Mariæ in Porticu Sedis Apoſtolicæ apud Franciſcum Galliæ Regem Legatus. 19. a.
Bonifacius VIII. PP. Minoritis adimit facultatem deputandi Œconomos extra Ordinem. 317. a.
Bononienſis Rotæ inſtitutio. 121. b. *Auditorum qualitates, & juriſdictio*. 122. a. *Ab ea Cauſæ avocari non poſſunt*. Ibid.
Brixienſium ſtudium pro extirpanda Hæreſi Lutherana. 74. b.
Brugenſis Eccleſia in Epiſcopatum erecta. 361. b.
Buſcoducenſis Epiſcopatus erectio. 361. b.

C

DE Calatrava Militia Ordinis Ciſtercienſis. 48. a. *Quando permittatur, expenſas fieri de communi Theſauro*. Ibid. *Fratres hujus Militiæ nudi dormire non debent ſed cincti, & tam de die, quam nocte divina officia celebrare*. 67. b. *Qui matrimonia contraxere huic Militiæ adſcribi poſſunt*. 182. a.
Camaldulenſium Congregatio. 242. b. *Generalis electio, ſi officium vacet ante Capitulum Generale ad quos ſpectet*. Ibid.
Cameracenſis Eccleſia eximitur a jure Metropolitico Remenſis Archiepiſcopi, & in Metropolim erigitur. 360. b. *Diœceſis ei aſſignata*. Ibid.
Cameræ Apoſtolicæ Procuratori Fiſcali aſſignatur vigeſima portio pœnarum, quæ ex cauſis criminalibus eo procurante procedentes eidem Cameræ applicantur. 69. a.
Qui ejuſdem Cameræ Sal diſtrahunt, vel ejus venditionem, vel uſportationem impediunt, temporalibus, ac ſpiritualibus ſubjecti pœnis. 76. b. *Cauſæ Civiles ad Cameram ſpectantes ab eadem cognoſcendæ in omnibus inſtantiis*. 139. b. *Cameræ Officiales non poſſunt partem ullam habere in Contractibus Cameralibus, ſub pœna excommunicationis*. 161. b. *Qui infideliter adminiſtrant dupli, & excommunicationis pœnam ſubeunt*. 228. a. *In cauſis Cameram concernentibus non admittenda appellatio, niſi prius facto depoſito per reos, vel eorum fideijuſſores*. 184. b. *Ad Cameram*

meram ſpectant ſpolia Eccleſiaſticorum ſine teſtamento decedentium, vel diſponentium ſine facultate. 206. a. Quo ordine Camerarius, Clerici, cæterique Officiales ſedere debeant in Congregationibus. 229. a. Ad Cameram ſpectant pretium annali, & ornamenta Cappellæ Cardinalium 269. b. Eidem applicantur Cancellariæ Criminales Status Eccleſiaſtici. 333. b. & ſeq.

Camerarius S. R. E. 229. b. Ejus dignitas. Ibid. Juriſdictionem habet ſupra omnes Status Eccleſiaſtici Officiales. 230. a. 262. a. Non ligatur per Conſtitutionem Pauli III. qua cavetur, ne Officiales Cameræ interſint Congregationibus, in quibus tractantur Cauſæ ſuorum Conſanguineorum. 262. a. Expeditiones omnes Camerales ſub ejus nomine fieri debent. 262. b. Item Clerici ejus ſigillo uti. 263. a.

Cancellaria Apoſtolica. 234. a. Ejus ſtylus non alterandus, nec innovandus, ſive mutandus. Ibid.

Capitaneus Generalis Cuſtodiæ Pontificiæ. 264. a.

Cappellæ Pontificiæ Aſſiſtentes quibus gaudeant Privilegiis. 279. b. & ſeqq.

Cappuccinorum Ordo inſtitutus. & approbatus. 73. a. & 147. b. Privilegia ei conceſſa. 73. b. Vicarius eis datus cum nonnullis facultatibus. 148. a. Habitus quo utuntur Cappucini ab aliis aſſumi non poteſt. 149. a.

Carceres. Viſitationis Carcerum inſtituta Congregatio. 236. b.

Carcerati quando ſint gratis relaxandi. 237. a. Infra triduum debent examinari. Ibid. Sine indiciis nemo capiendus niſi de mandato Gubernatoris Urbis. Ibid. Inditiorum copia danda ante torturam niſi agatur de criminibus exceptis. 237. b. Nemo torquendus non legitimata Proceſſu. Ibid. Captus pro uno Crimine non interrogandus ſuper aliis non indicatis. Ibid. Innocens nihil ſolvere debet. 238. a. Viſitatores Carcerum pauperibus Carceratis dilationes dare, non tamen eorum fidejuſſoribus poſſunt. 285. a.

Cardinalis viventis Germanus Frater ad Cardinalatum aſſumi non poteſt. 306. b. Cardinalium Collegii Decanatus ſpectat ad Epiſcopum antiquiorem Romæ præſentem tempore vacationis. 323. b. Cauſarum inter Cardinales vertentium cognitio ſoli Romano Pontifici reſervata. 326. b.

Carmelitarum Ordo. 93. b. Ei communicata Privilegia cæterorum Ordinum Regularium. 94. b. Confratribus data facultas eligendi Confeſſarium, qui eos abſolvant a nonnullis caſibus ſcilicet excommunicationis, votorum ſimplicium. Ibid. Indulgentia conceſſa eleemoſynam dantibus pro reparatione Monaſteriorum. 95. a. Fratres divagantes a Provincialibus puniendi. 164. b. Si ad alium Ordinem tranſeant, bona, quæ prius acquiſierunt, tranſportare non poſſunt. 165. b. Ad Ordines vero, & gradus acquirendos inhabiles evadunt. 166. b.

Carolus Magnus Imperator Chriſtianam fidem plantat apud Saxones. 3. a.

Carolus V. Imperator. 9. b. Inſulam Servarum de Mauris accipit. Ibid. Adverſus Martinum Lutherum inſurgit. Ibid. Inſtat pro Canonizando B. Bennone Epiſcopo Miſnenſe. 14. b. Militiæ de Calatrava adminiſtrator. 67. b. Bononiæ cum Clemente VII. Pontifice convenit. 85. b. Ei data facultas retinendi Neapolitanum Regnum cum Imperio. 86. b. Bononiæ inungitur a Willhelmo Cardinale. 89. a. Coronatur ab eodem Pontifice. 89. a. Militibus S. Joannis Hieroſolymitani Inſulas Tripolis, & Melitæ, & Terram Gaudicii donat ſub annuo cenſu. 90. b.

Carpenſes Conſtitutiones Ægidianæ additæ. 161. a. In toto Statu Eccleſiaſtico obſervandæ. Ibid.

Caſſinenſis Congregatio S. Juſtinæ. 153. a. Abbati uſus Pontificalium conceſſus. 153. b. Privilegia huic Congregationi data. Ibid. Pia legata ab omni ſolutione exempta. Ibid. Hæc Congregatio centenaria gaudet præſcriptione. 154. a.

Cathecumenorum Domus Romæ erecta. 311. a. Quælibet Synagoga Status Eccleſiaſtici decem Ducatos auri quolibet anno eidem ſolvere tenetur. 311. b. 328. b. Ejuſdem Domus Protectoris quales ſint facultates. 217. b. 329. b.

Ceſſionis bonorum Cauſæ ſpatio trium menſium terminandæ in Statu Eccleſiaſtico. 63. a.

Clemens PP. VII. antea Julius Cardinalis Medices S. R. E. Vice-Cancellarius. 17. a. Eccleſiæ Romanæ præficitur. Ibid. Quotas habuerit Promotiones, & Cardinales creaverit? Ibid. Moritur & Sepulturæ traditur. Ibid. Ejus corpus tranſlatum ad S. Mariam ſupra Minervam. Ibid. Literas Canonizationis B. Antonini Archiepiſcopi Florentini expediri mandat, & publicat. 24. b. Collegium LX. Virorum pro perficienda Fabrica Baſilicæ Sancti Petri inſtituit. 31. b. Agricultoribus Privilegia concedit. 37. b. Statum Eccleſiaſticum a facinoroſis hominibus expurgandum curat. 44. b. Theatinorum Congregationem confirmat, & Privilegiis ornat. 47. a. Monaſterium Convertitarum in Urbe alias a ſe erectum confirmat. 59. b. Privilegiis ornat. 60. a. Bononiam proficiſcitur ad pacem Italiæ cum Imperatore Carolo ſtabiliendam. 84. b. Eidem Carolo in Imperatorem electo confirmationem impartitur. 86. a. Facultatem quoque concedit retinendi Neapolitanum Regnum cum Imperio. 86. b. Donationem Caroli Imperatoris Inſularum Tripolis, & Melitæ favore Equitum S. Joannis Hieroſolymitani confirmat. 91. b.

Clericorum Regularium S. Pauli Decollati Congregatio inſtituta. 103. b. Tria vota ſubſtantialia in ea emittenda. Ibid. Ordinariorum juriſdictioni ſubjicitur. Ibid. Eidem data facultas Conſtitutiones faciendi. Ibid. Præpoſitus quolibet triennio eligendus. 123. a. Ei datæ facultates nonnullæ diſpenſandi cum ſuis ſubditis ſuper certis caſibus. 123. b. Huic Congregationi communicantur Privilegia Canonicorum Lateranenſium. 124. a. Conſervatores ei dati. 275. b. Quæ hujuſmodi Conſervatorum ſit facultas. 277. a.

Concilium Œcumenicum in Civitate Mantuana indictum pro die 23. Maii anni 1537. 142. b. Tridentum transfertur. 207. b. Prorogatur ad Kalend. Novembris 1542. 210. a. Nova prorogatio uſque ad bellorum ſedationem. 222. b. Indicitur pro die 1. Maii anni 1551. 277. a.

Concordata Sedis Apoſtolicæ cum Natione Germanica. 109. b. Collationes Beneficiorum contra ea facta invalidantur. 110. a.

Confraternitas Corporis Chriſti in Eccleſia S. Mariæ ſupra Minervam de Urbe inſtituta. 168. a. Quas regulas Fratres ſibi impoſuerint. Ibid. Indulgentiæ, & Privilegia eis conceſſa. 169. a.

Confraternitas Roſarii inſtituta. 108. b. Indulgentiis locupletata. 109. a.

Congregatio Supremæ Inquiſitionis inſtituta. 211. a. Facultas ei data procedendi contra quoſcumque

in

in negocio fidei. 211. b. Et Inquiſitores ubique locorum deputandi. 212. a.

Conſtantinus Magnus Imperator Romæ Eccleſias Sanctorum Petri, & Pauli ædificat. 31. b.

Convertitarum Monaſterium a Julio Cardinale Medices, qui poſtea fuit Clemens VII. fundatum. 59. b. Privilegiis ornatum. 60. a. Ei datus Gubernator, & Confeſſarius. Ibid. Spolia Meretricum, & aliarum ejaſdem generis mulierum eidem Monaſterio applicata. 60. b.

Curiæ Romanæ Judices, & Officiales non poſſunt concedere Tranſumpta ſupplicationum, aut eorum vigore mandata de capienda poſſeſſione Beneficiorum Literis Apoſtolicis non expeditis. 248. a.

Curſores Curiæ Romanæ quibus in Cauſis citare debeant. 77. a. 285. b.

D

DAventrienſis Eccleſiæ in Belgio in Cathedralem, & Epiſcopatum erectio. 361. b.

Decimæ, quæ Cameræ Apoſtolicæ debentur, ſolvendæ ſunt etiam de diſtributionibus quotidianis. 193. b.

Dilingana Univerſitas inſtituta. 293. a. Privilegia eidem conceſſa. 294. a. Archiepiſcopo Auguſtano ſuper eadem data juriſdictio. 294. b.

Diſpenſationes Matrimoniales poſt contractum Matrimonium ſub ſpe facilius eas obtinendi nullatenus concedendæ. 387. a.

S. Dominici Inſtitutoris Ordinis Prædicatorum Feſtum celebrabatur die 5. Auguſti. 346. b. Die antecedenti celebrari ſtatuit Paulus IV. PP. Ibid.

Donationes tempore infirmitatis factæ, niſi Donans per viginti dies ſupervixerit, nullæ ſunt. 279. a.

E

ECcleſiarum Cathedralium proviſiones in uno Conſiſtorio proponendæ, in alio vero expediendæ præviis votis Cardinalium S. R. E. 341. b.

Eugenius IV. PP. Antoninum Ordinis Prædicatorum Florentinæ Eccleſiæ præficit. 21. a.

Excommunicationes S. Eleutherii nuncupatas ferre vetitum. 191. a.

In Expeditionibus faciendis in Cancellaria Apoſtolica ſtylus nullo modo immutandus. 234. a. Rei hujuſmodi innovationis, alterationis &c. temporalibus, ſpiritualibuſque pœnis ſubjecti. Ibid.

F

FAbrica Baſilicæ S. Petri. 31. a. Collegium ſexaginta Virorum inſtitutum ad eam perficiendam. 31. b. Privilegia huic Collegio conceſſa. 32. a. Hujuſmodi Collegium facultatem habet componendi ſuper male ablatis incertis. 50. a. Legatis Piis incertis. Ibid. Bonis Eccleſiarum, & Beneficiorum reſtituendis. 50. b. Etiamſi ſuper his lis pendeat. 51. a. Huic Collegio datus Judex ſpecialis. Ibid. Conceſſa facultas dandi electionem Confeſſarii tribuentibus eleemoſynam pro Fabrica Baſilicæ S. Petri. Ibid. Fabricæ applicantur eleemoſynæ quæſtuatæ, & nondum Hoſpitalibus, vel aliis locis piis incorporatæ. 171. a. Quæſtuationes autem fieri nequeant niſi de conſenſu Deputatorum Fabricæ. 171. b. Qui facultatem habent inobedientes compellendi cenſuris. 172. a. Privilegia Collegio Fabricæ conceſſa non intelliguntur revocata per clauſulas generales. 204. a. Hujuſmodi Collegium facultatem habet exequendi donationes inter vivos ad pias cauſas cum applicatione quintæ partis Fabricæ Baſilicæ S. Petri. 287. a.

Ferdinandus I. Hiſpaniarum Rex e Regno Granatæ Saracenos, & Mauros expellit. 9. b. Multos infideles ad Chriſtianam Fidem adducit. Ibid. Plurimas Metropolitanas, Cathedrales, aliaſque Eccleſias erigit. Ibid. Catholici nomine decoratur. Ibid.

S. Franciſci de Paula Fratres Minimi. Vide Ordo Minimorum.

Franciſcus I. Galliæ Rex Concilium Generale indici exoptat. 144. b. Ad pacem cum Carolo Imperatore ſtabiliendam monitus a Paulo III. PP. per Legatum. 223. a.

Franchitias in Urbe retinere vetitum. 297. b.

Fridericus Saxoniæ Dux, ut Lutherum dimittat, & Catholicam ſequatur Fidem monitus. 2. b.

Fridericus Bultzburgenſis B. Bennonis Epiſcopi Miſnenſis pater. 12. b.

G

GAndavenſis Epiſcopatus erectio. 361. b.

S. Georgii in Alga Venetiarum Congregatio. 227. a. Modus eligendi Officiales hujuſmodi Congregationis. 227. b.

Germanicum Collegium Romæ inſtitutum. 295. b. Deputati ſeu Cardinales pro ejuſdem directione. 296. b. Collegium ab omnibus pedagiis omnino liberum. Ibid. Privilegium ſcholares laureandi Rectori conceſſum. 297. a.

Gregorius V. Pontifex Saxoniæ Ducem S. R. I. Electorem creat. 3. a.

Grunningenſis Eccleſiæ erectio in Epiſcopatum. 361. b.

Guido Aſcanius Cardinalis S. Euſtachii S. R. E. Camerarius. 261. b.

Gubernator utriuſque Burgi Urbis cognoſcit cauſas tam civiles, quam criminales habitatorum ejuſdem Burgi privativè quoad alios Judices. 264. a.

H

HAdrianus I. Papa Chriſtianam Fidem plantat apud Saxones. 3. a.

Hadrianus Cardinalis SS. Joannis & Pauli. 1. a. In Summum Pontificem eligitur abſens. Ibid. Quoto tempore Romanam Sedem tenuerit. Ibid. Moritur. Ibid. Ejus ſepultura. Ibid. Conceſſiones omnes juriſpatronatus, & præſentandi ad Beneficia Eccleſiaſtica ab anno I. Pontificatus Innocentii VIII. factas revocat. Ibid. Fridericum Saxoniæ Ducem hortatur ad Catholicam Fidem ſequendam. 2. b. Præmia converſionis propoſuit. 6. b. Pœnas impœnitentiæ denunciat. 7. a. Ad parandam expeditionem contra Turcas Treugas Triennales Principibus Chriſtianis indicit ſub pœna excommunicationis. Ibid. Beatum Bennonem Epiſcopum Miſnenſem SS. Canoni adſcribit. 12. a. Canonizandum declarat B. Antoninum Archiep. Florentinum. 23. a.

In Hæreſim lapſi, dum reſipiſcant, non tenentur facere pœnitentiam publicam. 267. a. Priſtinis honori-

bus

Digitized by Google

bus ſunt reſtituendi 267. b. *Impœnitentes vero denunciandi ſunt Inquiſitoribus*. Ibid.

Harlemenſis Eccleſia in Belgio in Cathedralem, & Epiſcopatum erigitur. 361. b.

Henricus VIII. Angliæ Rex titulo Defenſoris Fidei a Leone X. decoratus 125. a. *A Catholica fide deſciſcit*. 125. b. *A Clemente VII. excommunicatus deterior evadit*: 126. a. *Paulus III. contra eum, ejuſque fautores procedendum ſtatuit*. Ibid. *Eumdem hortatur ut deſiſtat ab erroribus, privationem Regni minans*. 126. b. *Ejus ſubditos ab Obedientia Sacramento ſolvit*. 127. b.

Hiberniæ Inſula Regia titulo decorata. 315. a.

Hieronymus Miani Civis Venetus plura Hoſpitalia erigit pro Orphanis. 173. b.

Hiſpaniæ Regibus conceſſa in perpetuam adminiſtratio Militiarum S. Jacobi de Spatha, de Calatrava, & de Alcantara. 9. a.

Homicidæ quibus puniendi ſint pœnis. 45. b. *Nemini licet eos a pœna abſolvere*. 46. b.

Hyppolitus Cardinalis Medices S.R.E. Vice-Cancellarius creatus. 99. b.

I

SAncti Jacobi de Spatha Milites. 97. a *Teſtari ac de bonis diſponere, quo pacto, quibuſque legibus poſſint*. 97. b. *Etiamſi matrimonium contraxerint in Milites adſcribi poſſunt*. 182. a.

Jeſuatorum Ordini communicata Privilegia Ordinis Eremitarum S. Auguſtini. 102. b.

Inquiſitores contra hæreticam pravitatem inquirere debent contra abnegantes Chriſtianam fidem jam ſuſceptam, Sacramentis abutentes, ſortilegos, & maleficos. 16. b. *Item contra Hæreſim Lutheranam ſub certis legibus*. 74. b. *Ideoque poſſunt inquirere contra Regulares cujuſcumque Ordinis*. 87 a. *Et Crucesignatis Indulgentias concedere*. 88. a. 194. a. *Eorum officium impedientes excommunicationem majorem ſubeunt*. 278. b. *Ipſi vero laicos admittere non poſſunt in cognitione criminis Hæreſis*. Ibid. *Quomodo inquirere debeant contra Blaſphematores*. 308. a. *Ii vero ſi ſponte ſe deferant non ſunt puniendi*. 309. a.

S. Joannis Hieroſolymitani Equeſtris Ordo. 90. a. *A Carolo Magno Inſulas Tripolis, & Melitæ, & Terram Gaudicii accipit cum annuo cenſu perſolvendo*. 90. b. *Nonnullas Conſtitutiones condit in Capitulo anni* 1530. 91. a.

Joannes Luſitaniæ Rex. 135. b. 287. b. *Ejus erga Sedem Apoſtolicam fides, & devotio*. Ibid. *Ejus præclara geſta in Africa pro Religione Chriſtiana dilatanda*. Ibid.

Joannes Petrus Cardinalis Carafa. Vide *Paulus IV.*

Joannes Maria Cardinalis de Monte. 258. b. Vid. *Julius PP. III.*

Joannes Cardinalis de Bellayo Sacri Cardinalium Collegii Decanus a Paulo IV. creatus. 324. a.

Iprenſis Epiſcopatus erectio. 361. b.

Julius PP. III. ad Pontificatum aſſumptus. 258. b. *Cardinales viginti creat*. Ibid. *Ejus obitus, & ſepultura*. Ibid. *Concilium Tridentinum indicit pro die prima Maii* 1551. 277. a.

Julius II. PP. ſuper rebus geſtis B. Bennonis Epiſcopi Miſnenſis inquiri mandat. 14. b. *Contra maleficos & Diabolo obedientiam præſtantes per Inquiſitores procedi jubet*. 16. b. *Baſilicam S. Petri magnificentius reædificari mandat*. 49. b.

Julius Cardinalis Medices. Vide *Clemens PP. VII.*

Judæi in locis a Chriſtianis ſeparatis degere debent. 321. a. *Romæ nonniſi unam Synagogam poſſunt habere*. 321. b. *Signum glauci coloris ſemper deferant*. Ibid. *Nutricibus ac famulis Chriſtianis uti eis vetitum*. Ibid. *Alia nonnulla eiſdem præſcripta*. Vide ibid., & pag. ſeq.

L

LAncianen. Eccleſia Theatinæ ſuffraganea. 69. b.

Lenones quibus in caſibus extremo ſupplicio puniendi ſint. 354. a.

Leo X. Fridericum Saxoniæ Ducem hortatur, ut Luthero dimiſſo reſipiſcat. 2. b. *Super vita & miraculis B. Bennonis Epiſcopi Miſnenſis inquiri committit*. 14. b. *Item ſuper qualitatibus Ven. Antonini Archiepiſcopi Florentini*. 18. b. *Proceſſumque deſuper confectum examini ſubiicit*. 19. a. *Bernardum Cardinalem S. Mariæ in Porticu ad Franciſcum Galliæ Regem Legatum deſtinat*. 19. a. *Ad Canonizationem B. Antonini de Cardinalium, & Sacræ Rotæ voto procedendum cenſet, quam morte præventus exequi non potuit*. 19. b. *Ordini S. Antonii Viennen. conceſſa Privilegia confirmat* 26. a. & b. *A Julio Cardinale Medices erectam Domum in Urbe pro impudicis mulieribus ad bonam frugem converſis confirmat*. 59. b. *Conſtitutiones Synodorum Toletanæ, & Carthaginenſis quibus cavebatur Literas Apoſtolicas exequi, niſi ab Ordinariis examinarentur, revocat*. 106. b.

Leovardienſis Eccleſiæ erectio in Epiſcopatum. 361. b.

Literarum Apoſtolicarum executionem impedientes in quas pœnas incurrant. 105. b. & ſeq.

M

MAceratenſe ſtudium inſtitutum. 172. b. *Privilegia eidem conceſſa*. 173. a. 303. b.

Marcellus Cardinalis Cervinus Summus Pontifex creatur. 314. b. *Moritur & ſepelitur*. Ibid.

Maria Angliæ Regina. 315. b.

Martinus Lutherus quæ mala induxerit in Eccleſiam Dei. 3. a. & b. *Ejus doctrina quam ſit incongrua, & veræ doctrinæ contraria*. 4. a. *Conciliis detrahit, & licentioſam vitam inducit*. Ibid. *Sacerdotes in ſermonibus, & Romanum Pontificem lacerat*. 4. b.

Mechlinienſis Eccleſiæ erectio in Archiepiſcopatum. 361. b. *Diœceſis, & dos ei aſſignata*. 362. b.

Medicorum Urbis Collegium. 96. a. *Facultates Proto-Medici*. 96. b.

Middelburgenſis Eccleſia in Epiſcopatum erigitur. 361. b.

Minoritæ poſſunt componere cum Hæredibus Teſtatorum ſuper legatis Ordini factis. 62. b. *Syndici Ordinis cum conjugibus, & filiis gaudent gratiis, & Privilegiis Ordinis, ac ſignanter privilegio fori*. 68. b. *Minoritæ poſſunt extra Ordinem deputare Œconomos juxta conceſſionem Martini IV*. 316. b. *Et Martini V. ac Eugenii Quarti*. 317. a. *Item Eccleſiaſtica Sacramenta adminiſtrare*. Ibid. *Exempti ſunt a ſolutione Decimarum*. 319. a.

Minoritarum Strictioris Obſervantiæ Ordo inſtitutus. 100. b. *Regula eidem data*. 101. b.

Na-

Digitized by Google

N

NAmurcenſis Eccleſiæ erectio in Epiſcopatum. 361. b.

Nardinum, & Capranicenſe Collegia gubernantur a Cuſtodibus SS. Imaginis Jeſu Chriſti ad Sancta Sanctorum. 349. b. & ſeqq.

Naufragantium bona non occupanda. 230. b. Recuperationi hujuſmodi bonorum operam dantibus quarta pars attributa. 231. b.

Neophiti Cives efficiuntur loci, in quo baptizantur. 205. a. Cum infidelibus converſari non debent. Ibid. Redeuntes ad vomitum puniendi ſunt tamquam hæretici. 205. b.

Pro Neophitis erectum Hoſpitale Romæ. 217. a. Ibidem inſtituta Archiconfraternitas cum gratiarum, & Indulgentiarum conceſſione. 218. a. & ſeq.

Nicolaus IV. Minoritis facultatem dat adminiſtrandi Sacramenta Eccleſiaſtica. 317. a.

Notarii diſpoſitiones mulierum impudicarum Monaſterio Convertitarum de Urbe notificare debent. 61. a.

Notarii R. C. A. reſignationes Beneficiorum Eccleſiaſticarum infra dies adnotare debent in Libris Cameræ. 64. a. Item diem datæ ſupplicationis. 64. b. Quomodo ſe gerere debeant in adnotando conſenſu reſignationum. 66. a. & ſeqq. & 111. a. Si vero tempora lapſa fuerint non debent in regiſtro ponere. 111. a.

O

OFficiales Status Eccleſiaſtici Syndicatui ſupponendi. 79. b. Pro ſuis auditoribus, & familiaribus reſpondere debent. 80. a. In Syndicatu damnatis non datur appellatio. 80. b. Coram quo debeant ſyndicari. 81. b.

Ordo Minimorum S. Franciſci de Paula. 40. a. Conſervatores ei dati. Ibid. Qualibus muniantur facultatibus. 41. a.

Orphanorum Confraternitas Romæ inſtituta. 187. b. Approbata. 188. a. In Archiconfraternitatem erecta. 188. b. Indulgentiæ, & Privilegia ei conceſſa. Ibid.

Otho Cardinalis Auguſtanus. 293. b. Dilinganam Univerſitatem inſtituere ſatagit. Ibid.

P

PŒnitentiarii Majoris quæ ſit juriſdictio, quæ facultates. 259. a. Impedientes exequutionem Literarum ejuſdem incurrunt pœnas contentas in Bulla Cœnæ. Ibid. Ejus Literæ apertæ ſuffragantur in utroque Foro. 259. b.

Papæ electio Romæ facienda etiamſi anteceſſor extra eam obierit. 84. b. & ſeq. Qui ſint ejus veri Familiares, & Commenſales. 120. a. & ſeq. Papa vivente de eligendo futuro Pontifice tractari non poteſt. 347. b. & ſeqq.

Paulus II. locationes bonorum Eccleſiaſticorum ultra triennium inſcribi vetat. 320. a.

Paulus III. PP. 112. a. Antea S. Collegii Decanus. Ibid. Unum ſupra ſeptuaginta Cardinales creat. Ibid. Moritur, & Sepulturæ traditur in Baſilica Vaticana. Ibid. Contra Henricum VIII. Angliæ Regem antea monitum ejuſque complices, & fautores ſtatuit procedendum. 126. a. Quaſcumque Civitates, ad quas ipſi declinaverint. Eccleſiaſtico ſupponit interdicto. 127. a. Ejus ſubditos a fidelitatis juramento abſolvit. 127. b. Prælatis, aliiſque Eccleſiaſticis mandat a Regno diſcedere. 128. b. Duces monet, ut eumdem Henricum expellant. Ibid. Principes Catholicos contra eum excitat. 129. b. Concilium Generale Mantuam indicit. 143. b. Placentiam proficiſcitur. 155. b. Concilium Generale Tridentum transfert. 207. b. Prorogat poſtmodum uſque ad bellorum ſedationem. 222. b. Miſſis Legatis ad Carolum V. Imperatorem, & Franciſcum I. Franciæ Regem pacem inter eos conciliare ſatagit. 223. a.

Paulus IV. Papa electus. 315. a. Decem & novem Cardinales creat. Ibid. Mortuus ſepelitur ad S. Mariam ſupra Minervam. Ibid. Hiberniæ Inſulam Regio Titulo exornat. Ibid. Reſcindit alienationes, & locationes quaſcumque bonorum Eccleſiaſticorum factas in damnum Eccleſiarum, vel non ſervatis juris ſolemnitatibus. 319. b. Contra negantes Trinitatem, aut Divinitatem Jeſu Chriſti, aut ejus Conceptionem de Spiritu Sancto, aut Virginitatem B. Mariæ Virginis inquirendum ſtatuit, tamquam contra hæreticos. 322. b. Reos ex indiciis forſan torquendos pro habenda veritate, non audiendos eſſe decernit extra Carceres niſi Fiſco prius audito: neque crimen confeſſos relaxandos niſi debita ſoluta pœna. 324. b.

Pauli ſolicitudo pro tollendis ab Eccleſia abuſibus. 327. a. Præceptoriam S. Spiritus in Saxia de Urbe reſtituit. 331. a. Feſtivitatem Cathedræ Romanæ reſtituit celebrandam die 18. Januarii præſervata Feſtivitate Cathedræ Antiochenæ. 342. a. Religioſis extra Clauſtra vagantibus pœnas imponit. 344. b. & ſeq.

Pennen. Eccleſia Theatinæ ſuffraganea. 69. b.

Peruſii Rota inſtituta. 90. a.

S. Petrus cum S. Paulo Romæ Chriſtianam fidem prædicat. 31. a. Ibidem Martyrio coronatur. Ibid. Cathedram Epiſcopalem ibi conſtituerat. 342. a.

Philippus II. Hiſpaniarum Rex Paulo IV. Pontifici ſupplicat pro decoranda Regio titulo Hibernia. 315. a.

Presbyterorum filii ex fornicatione nati patribus in Beneficiis Eccleſiaſticis ſuccedere non poſſunt. 92. b.

R

REferendarii Signaturæ ſunt Notarii Sedis Apoſtolicæ, & Comites Sacri Palatii. 175. a. Quibus gaudeant facultatibus. 175. b. & ſeqq. Nonnullis ſoluti pedagiis. 176. b. Fruuntur Altari portatili. 179. a. Teſtari poſſunt de bonis acquiſitis ex Beneficiis Eccleſiaſticis. 179. b.

Regulares Epiſcopi, vel Archiepiſcopi, qui ad Clauſtra redeunt, non poſſunt aſſumi ad officia, vel Dignitates Ordinis. 363. b.

In Reſignationibus Beneficiorum conſenſus regiſtrandi in Camera Apoſtolica infra octo dies. 64. a. Terminus vero computandus a die præſtationis hujuſmodi conſenſus. 111. a. Si vero tempus ſit lapſum non debet regiſtrari. Ibid. Reſignationes Beneficiorum, niſi publicentur infra ſex menſes, decedente reſignante Beneficium vacat per obitum. 342. b.

Rhodus Inſula a Turcis capta. 7. b.

Ripa parva, quæ vulgo Ripetta de Urbe ſuum Judicem

tem habet. 35. b. Quas habeat facultates hujuſmodi Judex. 36. a. & 124. b. Camerarii ejuſdem Ripæ juriſdictio ſuos carceratos excarcerandi. 125. a.
Rodulphus Cardinalis de Carpo. 161. a. Nonnullas Conſtitutiones Ægidianæ addidit. Ibid.
Romani Populi, ac Senatus Privilegia, & exemptiones. 72. a. & ſeqq.
S. Romualdi Montis Coronæ Eremitæ Ordinis Camalduleu. exempti a ſolutione pedagiorum. 76. a. Conſtitutiones condunt, earumque approbationem obtinent. 76. b. A Congregatione S. Michaelis de Murano ſeparantur. 112. a. Privilegia eis conceſſa. 114. a. & ſeqq.
Rota Romana. 52. b. Auditores poſſunt retinere plura Beneficia Eccleſiaſtica etiam incompatibilia. Ibid. & 58. b. Item teſtari de bonis ex hujuſmodi Beneficiis acquiſitis. 53. b. & 59. a. Transferre, & reſignare Beneficia. Ibid. Recitare horas Canonicas horis poſtpoſitis. 54. b. Celebrare ante diem, & in locis interdictis. 55. a. & 59. a. Bullas gratis expedire. 56. a. Gaudeat Privilegiis per Romanos Pontifices conceſſis Referendariis Apoſtolicis. 150. a. Eximantur a gabella vini. 151. a.
Ravennatenſis Epiſcopatus erectio. 361. b.

S

SAxones olim pacis amatores, & veræ fidei propagnatores. 3. b.
Servorum B. M. V. Ordo. 271. b. Fratres hujus Ordinis, qui Beneficia Eccleſiaſtica obtinent, vel officio Pœnitentiarii funguntur, non habent in Ordine vocem activam, vel paſſivam, nec in Domibus Ordinis poſſunt commorari. Ibid. Profeſſis vero ad laxiorem Ordinem tranſitus prohibetur. Ibid.
Silveſtrinorum Congregatio. 220. b. Per Priorem triennalem gubernanda. 221. a. Prior non eligendus niſi tranſactis duobus trienniis. Ibid. Annata de Prioratu per eum ſolvenda Cameræ Apoſtolicæ quolibet triennio. 221. b. Ejuſdem Prioris electio ſpectat ad Capitulum Generale. Ibid. Prioratus vero nemini unquam commendandus. 222. a.
Sixtus IV. Minoritis facultatem dat adminiſtrandi ſacramenta eccleſiaſtica. 317. a.
Societas Jeſu inſtituta. 185. b. De voto caſtitatis, Præpoſiti munera, & obedientia erga Romanum Pontificem. 186. a. 272. b. Miſſiones a Patribus nec procurandæ, nec viſitandæ. 186. b. 273. a. Præpoſiti officium advitale. 243. b. Quibus tamen caſibus poſſit removeri. Ibid. Quæ ſit ejus circa Miſſiones poteſtas. Ibid. Dignitates a nemine e Societate acceptandæ abſque conſenſu Præpoſiti, a Præpoſito vero abſque aſſenſu Societatis. Ibid. Præpoſiti facultates ad bonum ſpirituale ſubditorum. 244. a. Qui vota emiſerint, nullum aliam Ordinem præter Carthuſianum profiteri poſſunt. 244. b. Privilegia Societati conceſſa. Ibid. & ſeq. Hujuſmodi Privilegiorum interpretatio ſoli Apoſtolicæ Sedi reſervata. 245. a. Nova hujuſce Societatis, ejuſque Regularum approbatio. 272. b. De paupertate Domorum Profeſſarum. 273. b. Collegia vero bona etiam ſtabilia pro ſtudentium ſubſtentatione poſſidere poſſunt. 273. b. Eorum vero regimen penes Præpoſitum eſt. Ibid. Socii ad profeſſionem non admittendi, niſi diu, multumque probentur. 274. a. Præpoſito data facultas Gradus Magiſteris Scholaribus conferendi. 299. b. Facultates autem ſibi conceſſas aliis poteſt communicare. 300. a. Sociis ſenio confectis conceditur uſus propriorum redditnum. Ibid.
Spoliorum donationes factæ inter vivos, niſi donantes ſupervixerint viginti dies, nullæ ſunt. 233. a. Spoliorum Cauſæ a ſolo Theſaurario Generali Papæ cognoſcendæ. 330. b.
Symmachus PP. Bona Eccleſiaſtica alienari prohibet. 319. b.

T

THalmudi libros retinere Hebræis vetitum. 309. b.
Theatina Eccleſia. 69. a. Ejus dignitas. Ibid. In Metropolim erecta. Ibid. Eccleſiæ ſuffraganeæ ei aſſignatæ. Ibid. Novis redditibus aucta. 69. b.
Theatinorum erecta Congregatio. 47. a. Sub protectione Sedis Apoſtolicæ recipitur. 47. b. Præpoſitum eligendi, alios recipiendi, Conſtitutioneſque ſibi efformandi data facultas. Ibid. Conceſſa Privilegia Congregationis Canonicorum Regularium Lateranen. Ibid. Data eis a Clemente VII. Leges. 104. b.
Trajectina Eccleſia in Archiepiſcopatum erectio. 361. a.
SS. Trinitatis Redemptionis Captivorum Fratres a nemine impediendi in quærendis eleemoſynis. 42. a. Eis eleemoſynam dantibus conceſſæ Indulgentiæ. 43. a. Privilegia conceſſa Provinciis Caſtellæ, & Legionis, & Portugalliæ. 118. a. & ſeqq.

V

VIcarii Romani Pontificis in Urbe juriſdictio. & facultates. 214. a. Monaſteria & Religioſos viſitandi, & puniendi. 214. b. Judæorum, & Clericorum cauſas judicandi. 215. a. 260. b. Synodum Romæ cogendi. 215. b. Ordines ſacros conferendi & Eccleſias conſecrandi. Ibid.
Vincentius Cardinalis Neapolitanus Pauli III. Legatus in Urbe. 155. b. Quibus facultatibus munitus fuerit. 157. a. & ſeqq.
Vincentius Capellus Præceptor S. Spiritus in Saxia de Urbe. 331. a.
Vizeliacenſe Monaſterium. 249. a. Hiſtoria ejus fundationis, & dotationis cum numeratione Privilegiorum. Ibid. In ſæcularem Abbatiam reducitur. 250. a. Abbati uſus Pontificalium, & antiqua confirmantur Privilegia. 251. b. Nonnullæ in Eccleſia Abbatiali erectæ Dignitates. 252. a. Leges datæ ſuper numero, & portionibus Canonicatuum. Ibid. Jus nominandi ad hujuſmodi Abbatiam Regi Francorum conceſſum. 255. b. Abbas, & Capitulum exempti. 256. a.
Urbanus VI. nonnullis Epiſcopis conceſſit, Literas Apoſtolicas non exequi in eorum Diœceſibus abſque eorum licentia. 105. b.
Uxor non poteſt a Marito cautionem petere de non offendendo, aut cum illo litigare niſi prius in aliquo Monaſterio ponatur. 151. b.

FINIS.

598075

Google